

مجموعه نظرات شورای نگهبان

در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

دوره ششم

(خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود را ایفا و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند و با ملاحظه ضرورات کشور که گاهی با احکام ثانویه و گاهی به ولایت فقیه باید اجرا شود توجه نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مجموعه نظرات شورای نگهبان

در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

دوره ششم

(خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شورای نگهبان، قانون اساسی، مرکز تحقیقات

مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی دوره ششم (خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳) / مرکز تحقیقات شورای نگهبان. زیر نظر دکتر غلامحسین الهام - ۱۳۳۸. تهران: ریاست جمهوری، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، ۱۳۹۱.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱. شورای نگهبان -- قانون اساسی -- صورت مذاکرات ۲. شورای نگهبان -- قانون اساسی -- مصوبات الف. ایران، ریاست جمهوری، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات.

۳۴۹/۵۵۰۵

۱۳۹۱ م ۹ ش / KMH۲۵۱۲

۲۸۰۳۳۸۵

شماره کتابخانه ملی

اداره چاپ و انتشار معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
نشانی: تهران - خیابان ولی عصر (عج)، نرسیده به چهار راه جمهوری اسلامی، شماره ۱۱۵۸
کد پستی: ۱۳۱۶۷۶۷۴۵۱ تلفن: ۶۶۴۹۲۷۰۸ - ۹۸۲۱ + دورنگار: ۶۶۴۹۲۷۰۷ - ۹۸۲۱ +

نام کتاب: مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

(دوره ششم - خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳)

تهیه و تنظیم: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

زیر نظر: دکتر غلامحسین الهام

ناشر: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

لایتنوگرافی و چاپ: اداره چاپ و انتشار

چاپ اول: مرداد ماه ۱۳۹۱

قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۶ - ۸۱ - ۵۸۴۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸

کلیه حقوق برای مرکز تحقیقات شورای نگهبان محفوظ است.

شناسنامه کتاب

مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد
مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم)

تهیه و تنظیم

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

ناشر

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

فهرست

مقدمه

فصل اول ۱

مصوبات تأیید شده در مرحله اول

فصل دوم ۳۷

مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد

فصل سوم ۵۵۱

ارسال مصوبه جهت اجرا بدون لحاظ نظر شورای نگهبان

فصل چهارم ۵۵۵

مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی

فصل پنجم ۶۷۵

مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل ششم ۱۰۳۷

مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام

فهرست اصول ۱۰۹۷

فهرست تفصیلی ۱۱۰۳

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

ضرورت اطلاع‌رسانی و آثار آن در تثبیت اصول و تصحیح مواضع و تقویت مشارکت خیرخواهانه و مسؤولانه بر کسی پوشیده نیست. این ضرورت در اموری که به بنیانی‌ترین مسائل کشور مرتبط است اهمیت و حساسیت بیشتری خواهد داشت. تأکید مقام معظم رهبری در انتشار نظرات و مذاکرات شورای نگهبان که از نگرش عمیق ایشان به تأثیر سازنده آن و نیز از اتکای عمیق معنوی و علمی ایشان به بنیان‌های مستحکم حقوق اسلامی برمی‌خیزد، مسؤولیت انتشار نظرات شورای نگهبان و مبانی آن را بیش از پیش روشن می‌سازد. در همین راستا، از جمله برنامه‌های مهم مرکز تحقیقات شورای نگهبان تدوین و انتشار نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی بوده که انجام این مهم از دوره ششم قانونگذاری آغاز و در مورد مصوبات سایر دوره‌های مجلس نیز اقدام گردید. با حصول این مهم، تاکنون کتاب‌های مجموعه نظرات شورای نگهبان مربوط به دوره‌های اول تا هفتم مجلس شورای اسلامی به زیور طبع آراسته و به توزیع سپرده شده و مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره هشتم قانونگذاری نیز در حال تدوین و آماده‌سازی جهت انتشار است که بلافاصله پس از پایان دوره هشتم به زیور چاپ آراسته خواهد شد.

اما کتاب حاضر، مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره ششم مجلس شورای اسلامی (خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳) است که قبلاً در قالب کتاب‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ به چاپ رسیده‌اند،^(۱) که به دلیل کمیاب و در دسترس نبودن این شمارگان، جهت سهولت دسترسی، بر آن شدیم آنها را تجمیع و در قالب یک مجموعه به چاپ رسانیم. این کتاب در شش فصل و یک ضمیمه به شرح زیر تدوین شده است:

فصل اول دربرگیرنده ۲۹۲ مصوبه است که ۲۶۳ مصوبه در مرحله اول و بدون ایراد شورای نگهبان مورد تأیید قرار گرفته و ۲۹ مصوبه نیز به دلیل انقضای مهلت مقرر در اصل نود و چهارم قانون اساسی و عدم اظهارنظر شورای نگهبان قانونی شده‌اند. مشخصات این مصوبات به صورت جدول تنظیم شده و شماره و تاریخ نشر آنها در روزنامه رسمی نیز برای مراجعه به متن کامل مصوبات درج گردیده است.

فصل دوم که به مصوبات تأییدشده پس از رفع ابهام و ایراد اختصاص دارد مشتمل بر ۸۱ مصوبه می‌باشد. این مصوبات پس از ایراد شورای نگهبان از حیث ابهام در متن و یا مغایرت با شرع و

۱. کتاب شماره (۱): «مجموعه نظرات شورای نگهبان ویژه لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور».
- کتاب شماره (۲): «مجموعه نظرات شورای نگهبان درباره مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم - سال اول)».
- کتاب شماره (۳): «بررسی تحلیلی نظریات شورای نگهبان در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور».
- کتاب شماره (۵): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم - سال دوم)».
- کتاب شماره (۶): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم - سال سوم)».
- کتاب شماره (۷): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم - سال چهارم)».

قانون اساسی برای اصلاح به مجلس شورای اسلامی اعاده شده و پس از اصلاحات صورت گرفته از سوی مجلس، مورد تأیید نهایی شورای نگهبان قرار گرفته است. در این فصل از نقل متن کامل مصوبات مطول صرف نظر شده و تنها متن مواد و تبصره‌های مورد ایراد شورای نگهبان درج گردیده است و برای اطلاع از متن کامل مصوبات به روزنامه رسمی ارجاع داده شده است.

فصل سوم شامل تنها طرح مصوبی است که مجلس شورای اسلامی بدون لحاظ نمودن نظر شورای نگهبان آن را جهت اجرا به ریاست جمهوری ارسال نموده است.

فصل چهارم مشتمل بر ۲۲ مصوبه بوده و اختصاص به مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی دارد. این مصوبات با اعلام ایراد از سوی شورای نگهبان به مجلس شورای اسلامی اعاده شده و تا پایان ششمین دوره قانونگذاری به تأیید نهایی شورای نگهبان نرسیده است.

فصل پنجم اختصاص به مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص مصلحت نظام دارد که مشتمل بر ۵۱ مصوبه می‌باشد. این مصوبات با اصرار مجلس شورای اسلامی بر نظرات خود و عدم تأمین نظر شورای نگهبان در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده است.

فصل ششم شامل ۳۳ مصوبه است و مربوط به مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد. این مصوبات پس از ارجاع از سوی مجلس شورای اسلامی به مجمع تشخیص مصلحت نظام در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، عیناً یا با دخل و تصرفاتی توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسیده است.

هر چند در گردآوری این مجموعه دقت کافی و تلاش فراوان صورت گرفته است، اما مدعی عاری بودن آن از عیب و نقص نیستیم، لذا از تمامی دانش پژوهان و محققان به ویژه حقوقدانان و قضات محترم تقاضا می‌شود از ارائه اشکالها و نواقص مجموعه و نظرات اصلاحی دریغ نفرمایند. مرکز تحقیقات شورای نگهبان ضمن اعلام آمادگی و سپاس پیشاپیش از نظرات خوانندگان فرهیخته و ارجمند از این حرکت علمی، استقبال و باب ارتباط در این عرصه را برای همیشه مفتوح می‌داند. در پایان این مرکز مراتب تقدیر و سپاس خود را از آقای محمدرضا مؤذنیان که چاپ و نشر پیشین این مجموعه (کتاب شمارگان ۲، ۵، ۶ و ۷) به اهتمام ایشان انجام شده است، اعلام داشته و از زحمات و اهتمام آقای سیدمهدی سیدی در جمع و آماده سازی این مجموعه تشکر می‌نماید.

بِمَنْ اللَّهِ تَعَالَى وَكَرَمِهِ

علامه محسن الهام
رئیس مرکز تحقیقات شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۱

فصل اوّل

مصوبات تأیید شده

در مرحله اول

ردیف	عنوان طرح ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورای نگهبان	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان ^(۱)	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱	طرح دو فوریتی اصلاح عناوین کمیسیون های تخصصی مذکور در قوانین	۱۳۷۹/۴/۸	۲۹-ق ۱۳۷۹/۴/۸	—	۱۳۷۹/۴/۸	۷۹/۲۱/۵۷۴ ۱۳۷۹/۴/۹	۱۶۱۴۵ ۱۳۷۹/۵/۱۰
۲	لایحه اصلاح تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	۱۳۷۹/۴/۲۱	۴۰-ق ۱۳۷۹/۴/۲۲	—	۱۳۷۹/۴/۲۹	۷۹/۲۱/۶۳۲ ۱۳۷۹/۴/۲۹	۱۶۱۵۲ ۱۳۷۹/۵/۱۸
۳	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان	۱۳۷۹/۴/۲۶	۶۴-ق ۱۳۷۹/۴/۲۹	—	۱۳۷۹/۵/۲	۷۹/۲۱/۶۴۴ ۱۳۷۹/۵/۲	۱۶۱۵۴ ۱۳۷۹/۵/۲۰
۴	لایحه تمدید مدت آزمایشی قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۷۴	۱۳۷۹/۴/۲۸	۶۲-ق ۱۳۷۹/۴/۲۸	—	۱۳۷۹/۴/۲۹	۷۹/۲۱/۶۳۳ ۱۳۷۹/۴/۲۹	۱۶۱۵۲ ۱۳۷۹/۵/۱۸
۵	طرح استفساریه بند «ج» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و بند «ب» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	۱۳۷۹/۵/۱۸	۸۳-ق ۱۳۷۹/۵/۱۹	—	۱۳۷۹/۵/۲۴	۷۹/۲۱/۷۲۸ ۱۳۷۹/۵/۲۷	۱۶۱۸۳ ۱۳۷۹/۶/۲۴
۶	لایحه موافقتنامه حمل و نقل دریایی بین دولت های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کرواسی	۱۳۷۹/۵/۲۳	۱۰۹-ق ۱۳۷۹/۵/۲۶	—	۱۳۷۹/۶/۲	۷۹/۲۱/۷۵۷ ۱۳۷۹/۶/۲	۱۶۱۸۳ ۱۳۷۹/۶/۲۴

۱. بر اساس اصل ۹۵ قانون اساسی: «در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهار نظر نهایی کافی نداند، می تواند از مجلس شورای اسلامی حداکثر برای ده روز دیگر با ذکر دلیل خواستار تمدید وقت شود.»

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۷	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین‌المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده	۱۳۷۹/۵/۳۰	۱۳۶-ق ۱۳۷۹/۶/۷	۷۹/۲۱/۷۹۲ ۱۳۷۹/۶/۱۷	۱۳۷۹/۶/۲۳	۷۹/۲۱/۸۳۸ ^(۱) ۱۳۷۹/۶/۲۶	۱۶۲۰۶ ۱۳۷۹/۷/۲۱
۸	طرح استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳	۱۳۷۹/۶/۱۳	۱۶۰-ق ۱۳۷۹/۶/۲۰	—	۱۳۷۹/۶/۲۳	۷۹/۲۱/۸۳۷ ۱۳۷۹/۶/۲۶	۱۶۲۰۶ ۱۳۷۹/۷/۲۱
۹	لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۱) قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان	۱۳۷۹/۷/۳	۱۸۱-ق ۱۳۷۹/۷/۵	—	۱۳۷۹/۷/۶	۷۹/۲۱/۹۶۷ ۱۳۷۹/۷/۹	۱۶۲۰۸ ۱۳۷۹/۷/۲۴
۱۰	لایحه اصلاح قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	۱۳۷۹/۷/۱۹	۲۰۸-ق ۱۳۷۹/۷/۲۳	—	۱۳۷۹/۷/۲۷	۷۹/۲۱/۱۰۶۷ ۱۳۷۹/۷/۹	۱۶۲۲۵ ۱۳۷۹/۸/۱۵
۱۱	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت عربی سوریه	۱۳۷۹/۸/۲	۲۴۷-ق ۱۳۷۹/۸/۸	—	۱۳۷۹/۸/۱۱	۷۹/۲۱/۱۱۲۱ ۱۳۷۹/۸/۱۲	۱۶۲۳۶ ۱۳۷۹/۸/۲۹
۱۲	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سودان	۱۳۷۹/۸/۲	۲۴۵-ق ۱۳۷۹/۸/۸	—	۱۳۷۹/۸/۱۱	۷۹/۲۱/۱۱۲۲ ۱۳۷۹/۸/۱۲	۱۶۲۳۶ ۱۳۷۹/۸/۲۹
۱۳	لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی	۱۳۷۹/۸/۸	۲۷۸-ق ۱۳۷۹/۸/۱۴	—	۱۳۷۹/۸/۱۶	۷۹/۲۱/۱۱۵۱ ۱۳۷۹/۸/۱۷	۱۶۲۴۴ ۱۳۷۹/۹/۸
۱۴	لایحه اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) و بند (ج) ماده (۵) قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور	۱۳۷۹/۸/۸	۲۷۷-ق ۱۳۷۹/۸/۱۴	—	۱۳۷۹/۸/۱۶	۷۹/۲۱/۱۱۵۰ ۱۳۷۹/۸/۱۷	۱۶۲۴۴ ۱۳۷۹/۹/۸

۱. شورای نگهبان در نامه خود به عنوان تذکر آورده است: «کلمه «آنها» در سطر اول پاراگراف دوم ماده ۸ کلمه «آنها» بوده و عبارت «بند ۱» در سطر پنجم و ششم و نهم این ماده نیز عبارت «پاراگراف اول» بوده که باید این موارد اصلاح گردد».

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۵	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۷۹/۸/۱۰	۲۷۳-ق ۱۳۷۹/۸/۱۴	—	۱۳۷۹/۸/۱۶	۷۹/۲۱/۱۱۵۲ ۱۳۷۹/۸/۱۷	۱۶۲۴۴ ۱۳۷۹/۹/۸
۱۶	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) اصلاحی قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۳	۱۳۷۹/۸/۱۰	۲۷۲-ق ۱۳۷۹/۸/۱۴	—	۱۳۷۹/۸/۱۶	۷۹/۲۱/۱۱۵۵ ^(۱) ۱۳۷۹/۸/۱۷	۱۶۲۴۴ ۱۳۷۹/۹/۸
۱۷	طرح دو فوریتی اصلاح قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولت‌های خارجی	۱۳۷۹/۸/۱۱	۲۵۷-ق ۱۳۷۹/۸/۱۰	—	۱۳۷۹/۸/۱۱	۷۹/۲۱/۱۱۲۸ ۱۳۷۹/۸/۱۲	۱۶۲۸۴ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸
۱۸	لایحه اصلاح قانون اصلاح تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به ماده مذکور	۱۳۷۹/۸/۱۱	۲۹۲-ق ۱۳۷۹/۸/۱۶	—	۱۳۷۹/۸/۱۸	۷۹/۲۱/۱۱۶۲ ۱۳۷۹/۸/۱۹	۱۶۲۴۴ ۱۳۷۹/۹/۸
۱۹	لایحه اصلاح قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۰ - و آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۱ - و اصلاحات بعدی آنها	۱۳۷۹/۸/۱۱	۲۹۹-ق ۱۳۷۹/۸/۱۷	—	۱۳۷۹/۸/۲۵	۷۹/۲۱/۱۲۱۶ ۱۳۷۹/۸/۲۶	۱۶۲۴۱ ۱۳۷۹/۹/۱۳
۲۰	طرح استفسار به نسبت به قانون جبران خسارت و پیشگیری عوارضی ناشی از خشکسالی	۱۳۷۹/۸/۱۷	۳۱۶-ق ۱۳۷۹/۸/۲۴	—	۱۳۷۹/۸/۲۵	۷۹/۲۱/۱۲۱۷ ۱۳۷۹/۸/۲۶	۱۶۲۴۸ ۱۳۷۹/۹/۱۳
۲۱	طرح اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب آبان ماه ۱۳۵۲	۱۳۷۹/۸/۱۷	۳۱۴-ق ۱۳۷۹/۸/۲۴	—	۱۳۷۹/۸/۲۵	۷۹/۲۱/۱۲۱۹ ۱۳۷۹/۸/۲۶	۱۶۲۴۸ ۱۳۷۹/۹/۱۳

۱. شورای نگهبان در نامه خود چنین آورده است: «با استظهار به اینکه منظور از کمیسیون قانونی همان کمیسیون تشخیص موضوع ماده (۲۰) اصلاحی قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی می‌باشد، خلاف موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد».

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۲	لایحه تمدید زمان اجرای ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع	۱۳۷۹/۸/۱۸	۳۱۵-ق ۱۳۷۹/۸/۲۴	—	۱۳۷۹/۸/۲۵	۷۹/۲۱/۱۲۱۸ ۱۳۷۹/۸/۲۶	۱۶۲۴۸ ۱۳۷۹/۹/۱۳
۲۳	طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۲۱۳) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی	۱۳۷۹/۹/۲۰	۳۵۹-ق ۱۳۷۹/۹/۲۱	—	۱۳۷۹/۹/۲۰	۷۹/۲۱/۱۳۳۸ ۱۳۷۹/۹/۲۱	۱۶۲۵۹ ۱۳۷۹/۹/۲۶
۲۴	لایحه اصلاح تبصره بند «الف» ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین	۱۳۷۹/۸/۲۳	۳۲۱-ق ۱۳۷۹/۸/۲۵	—	۱۳۷۹/۹/۲	۷۹/۲۱/۱۲۵۰ ۱۳۷۹/۹/۱۳	۱۶۲۶۲ ۱۳۷۹/۹/۳۰
۲۵	لایحه دو فوریتی اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و اصلاح قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند	۱۳۷۹/۸/۲۵	۳۲۳-ق ۱۳۷۹/۸/۲۵	—	۱۳۷۹/۸/۲۵	۷۹/۲۱/۱۲۱۵ ۱۳۷۹/۸/۲۶	۱۶۲۴۸ ۱۳۷۹/۹/۱۳
۲۶	لایحه اختصاصی دو در هزار در آمد ناشی از فروش نفت خام برای عمران و آبادانی مناطق نفت خیز	۱۳۷۹/۹/۲۷	۳۸۲-ق ۱۳۷۹/۹/۲۹	—	۱۳۷۹/۱۰/۴	۷۹/۲۱/۱۴۳۴ ۱۳۷۹/۱۰/۱۵	۱۶۲۸۱ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵
۲۷	طرح اختصاصی پنجاه درصد (۵۰٪) مازاد در آمد خدمات ثبتی مندرج در ردیف ۴۱۰۱۰۲ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	۱۳۷۹/۱۰/۱۸	۴۳۰-ق ۱۳۷۹/۱۰/۲۰	—	۱۳۷۹/۱۰/۲۱	۷۹/۲۱/۱۵۴۴ ۱۳۷۹/۱۰/۲۱	۱۶۲۹۶ ۱۳۷۹/۱۱/۱۳
۲۸	لایحه و موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی	۱۳۷۹/۱۰/۲۰	۴۳۳-ق ۱۳۷۹/۱۰/۲۴	—	۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۷۹/۲۱/۱۶۰۷ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۱۶۳۰۲ ۱۳۷۹/۱۱/۲۰
۲۹	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی	۱۳۷۹/۱۰/۲۰	۴۳۴-ق ۱۳۷۹/۱۱/۲۴	—	۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۷۹/۲۱/۱۶۰۹ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۱۶۳۰۳ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳
۳۰	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی	۱۳۷۹/۱۰/۲۰	۴۳۶-ق ۱۳۷۹/۱۰/۲۴	—	۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۷۹/۲۱/۱۶۱۰ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۱۶۳۰۳ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳
۳۱	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره	۱۳۷۹/۱۰/۲۰	۴۳۵-ق ۱۳۷۹/۱۰/۲۴	—	۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۷۹/۲۱/۱۶۱۲ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸	۱۶۳۰۳ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۳۲	لایحه نظام مهندسی معدن	۱۳۷۹/۱۱/۲۵	۴۸۵-ق ۱۳۷۹/۱۱/۳۰	—	۱۳۷۹/۱۲/۳	۷۹/۲۱/۱۸۹۸ ۱۳۷۹/۱۲/۴	۱۶۳۲۸ ۱۳۷۹/۱۲/۲۳
۳۳	لایحه اصلاح تبصره (۷۲) دایمی قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور	۱۳۷۹/۱۱/۳۰	۵۱۵-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱	—	۱۳۷۹/۱۲/۳	۷۹/۲۱/۱۹۰۰ ۱۳۷۹/۱۲/۴	۱۶۳۲۸ ۱۳۷۹/۱۲/۲۳
۳۴	لایحه الحاق یک تبصره به قانون حمایت از تولید دام داخلی	۱۳۷۹/۱۲/۲	۵۳۹-ق ۱۳۷۹/۱۲/۲۶	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۱۹۲۹ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۱۶۳۳۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
۳۵	لایحه اعطای برخی تسهیلات به مراکز تحقیقات بین المللی وابسته به گروه مشورتی بین المللی تحقیقات کشاورزی برای ایجاد دفاتر نمایندگی در جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۱۲/۲	۵۳۸-ق ۱۳۷۹/۱۲/۶	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۱۹۵۸ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۱۶۳۳۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
۳۶	لایحه الحاق ماده (۷) و تبصره آن به قانون نقل و انتقال دوره‌ای قضات	۱۳۷۹/۱۲/۲	۵۳۷-ق ۱۳۷۹/۱۲/۶	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۱۹۵۷ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۱۶۳۳۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
۳۷	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه در خصوص همکاری و کمک متقابل در امور گمرکی	۱۳۷۹/۱۲/۳	۵۵۳-ق ۱۳۷۹/۱۲/۹	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۷۹/۲۱/۲۰۰۷ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۳۸	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه	۱۳۷۹/۱۲/۳	۵۳۶-ق ۱۳۷۹/۱۲/۶	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۱۹۶۰ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۱۶۳۳۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
۳۹	لایحه تشکیل بنیاد فرهنگی - هنری رودکی	۱۳۷۹/۱۲/۷	۵۶۲-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۲۰۱۱ ۱۳۷۹/۱۲/۱۸	۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۷۹/۲۱/۲۰۵۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۱۶۳۴۳ ۱۳۸۰/۱/۲۲
۴۰	لایحه الحاق یک ماده به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت	۱۳۷۹/۱۲/۷	۵۶۴-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۷۹/۲۱/۲۰۰۶ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۴۱	لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	۱۳۷۹/۱۲/۹	۵۶۱-ق ۱۳۷۹/۱۲/۹	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۷۹/۲۱/۱۹۵۶ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۱۶۳۳۰ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۴۲	لایحه تصویب تغییرات اساسی در احکام اتحادیه پستی جهانی (UPU) مصوب بیست و یکمین کنگره منعقد شده در سئول ۱۹۹۴	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۸۰۸-ق ۱۳۸۰/۲/۲۲	—	۱۳۸۰/۲/۲۶	۸۰/۲۱/۱۳۳۰ ۱۳۸۰/۲/۲۶	۱۶۳۸۵ ۱۳۸۰/۳/۱۳
۴۳	لایحه معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۵۸۶-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱۵	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۷۹/۲۱/۲۰۰۳ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۴۴	لایحه الحاق یک تبصره به قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۵۸۷-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱۵	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۷۹/۲۱/۲۰۰۴ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۴۵	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خورده‌نی و آسامیدنی	۱۳۷۹/۱۲/۱۰	۵۸۵-ق ۱۳۷۹/۱۲/۱۵	—	۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۷۹/۲۱/۲۰۰۵ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۴۶	لایحه ضرورت اخذ مجوز برای ساخت، خرید و فروش، نگهداری، تبلیغ و استفاده از دستگاه فلزیاب	۱۳۷۹/۱۲/۱۵	۵۹۹-ق ۱۳۷۹/۱۲/۲۰	—	۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۷۹/۲۱/۲۰۴۹ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۱۶۳۴۲ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۴۷	طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور	۱۳۷۹/۱۲/۱۵	۶۰۰-ق ۱۳۷۹/۱۲/۲۰	—	۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۷۹/۲۱/۲۰۵۱ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵	۱۶۳۳۸ ۱۳۸۰/۱/۱۴
۴۸	لایحه موافقتنامه همکاری‌های علمی و فناوری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه	۱۳۷۹/۱۲/۲۲	۶۱۹-ق ۱۳۷۹/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۱۰۵۵ ۱۳۸۰/۱/۲۳	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۲۰ ۱۳۸۰/۲/۱	۱۶۳۶۸ ۱۳۸۰/۲/۲۰
۴۹	لایحه تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت آمیز در فرودگاههایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین المللی می‌باشند، مکمل کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری منعقد شده در مونترال به تاریخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی (۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی)	۱۳۷۹/۱۲/۲۲	۶۳۰-ق ۱۳۸۰/۱/۱۹	۸۰/۲۱/۱۰۵۶ ۱۳۸۰/۱/۲۳	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۰۹۹ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۵۰	لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۶۸-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۶ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۵۱	لایحه متمم الحاقی به موافقتنامه همکاری‌های کار و کارگری و اجتماعی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۷۱-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۵ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۵۲	لایحه توافقنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌ای فی مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۷۳-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۴ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۵۳	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لتونی	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۷۴-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۳ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۵۴	لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال مصوبه نهمین اجلاس اعضای مونترال ۱۷-۱۵ سپتامبر ۱۹۹۷ میلادی برابر با ۲۶-۲۴ شهریور ۱۳۷۶ هجری شمسی	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۷۲-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۲۸ ۱۳۸۰/۲/۲	۱۶۳۶۸ ۱۳۸۰/۲/۲۰
۵۵	لایحه تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۸۴-ق ۱۳۸۰/۱/۲۸	—	۱۳۸۰/۱/۳۰	۸۰/۲۱/۱۱۲۹ ۱۳۸۰/۲/۲	۱۶۳۷۰ ۱۳۸۰/۲/۲۳
۵۶	طرح استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و خانواده شهداء، جانبازان از کارافتاده، اسراء و مفقودالائرهاى انقلاب اسلامى و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند	۱۳۸۰/۱/۱۹	۶۸۳-ق ۱۳۸۰/۱/۲۷	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۲ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۵۷	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (۱۳۳۷/۴/۳) هجری شمسی)	۱۳۸۰/۱/۲۱	۶۶۹-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	^(۱) ۸۰/۲۱/۱۱۸۸ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۵۸	لایحه اساسنامه مؤسسه آموزشی اگو	۱۳۸۰/۱/۲۱	۶۷۰-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۷ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۵۹	لایحه اصلاح ماده (۵۸) قانون استخدام وزارت اطلاعات و الحاق دو تبصره به آن	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۸۰-ق ۱۳۸۰/۱/۲۷	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۱ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۶۰	لایحه اجازه منظور نمودن عوارض توسعه تلفن سال‌های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۸ به حساب افزایش سرمایه دولت در شرکت‌های مخابرات	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۷۸-ق ۱۳۸۰/۱/۲۷	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۰۹۷ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۶۱	لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۷۵-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۰۹۶ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۶۲	لایحه اصلاح قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۷۶-ق ۱۳۸۰/۱/۲۶	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۰۹۸ ۱۳۸۰/۱/۲۹	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۶۳	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۸۱-ق ۱۳۸۰/۱/۲۷	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۰۸ ۱۳۸۰/۱/۳۰	۱۶۳۶۴ ۱۳۸۰/۲/۱۶
۶۴	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس	۱۳۸۰/۱/۲۲	۶۷۷-ق ۱۳۸۰/۱/۲۷	—	۱۳۸۰/۱/۲۹	۸۰/۲۱/۱۱۲۱ ۸۰/۲/۱	۱۶۳۶۵ ۱۳۸۰/۲/۱۷

۱. شورای نگهبان در نامه خود به عنوان تذکر آورده است: «در بند «۲» ماده «۱۲» کلمه «ملحق» صحیح است».

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۶۵	طرح توزیع یکهزار ریال افزایش در آمد متفرقه در همه استان‌ها بر اساس شاخص‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور	۱۳۸۰/۱/۲۶	۶۹۸-ق ۱۳۸۰/۱/۲۹	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۰ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۶۶	لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۱) قانون نحوه تأمین هیأت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور	۱۳۸۰/۱/۲۸	۷۳۲-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۸۹ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۶۷	طرح اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی	۱۳۸۰/۱/۲۸	۷۳۰-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۱ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۶۸	لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک سوسیالیستی سریلانکا	۱۳۸۰/۱/۲۹	۷۲۹-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۲ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۶۹	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت رومانی	۱۳۸۰/۱/۲۹	۷۲۸-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۳ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۷۰	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱۴) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت	۱۳۸۰/۱/۲۹	۷۳۴-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۵ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۷۱	لایحه اجازه واگذاری حق دریافت عوارض آزاد راه‌های تهران - کرج و کرج - قزوین به بانک ملی ایران	۱۳۸۰/۱/۲۹	۷۳۱-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۶ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۷۲	لایحه تسری قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت به کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۰/۱/۲۹	۷۳۳-ق ۱۳۸۰/۲/۳	—	۱۳۸۰/۲/۵	۸۰/۲۱/۱۱۹۴ ۱۳۸۰/۲/۶	۱۶۳۷۴ ۱۳۸۰/۲/۲۹
۷۳	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۷۰) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری	۱۳۸۰/۲/۳	۷۵۴-ق ۱۳۸۰/۲/۹	—	۱۳۸۰/۲/۱۲	۸۰/۲۱/۱۲۶۲ ۱۳۸۰/۲/۱۶	۱۶۳۷۹ ۱۳۸۰/۳/۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۷۴	طرح نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴	۱۳۸۰/۲/۹	ق-۷۸۸ ۱۳۸۰/۲/۱۵	—	۱۳۸۰/۲/۲۶	۸۰/۲۱/۱۳۲۸ ۱۳۸۰/۲/۲۶	۱۶۳۸۵ ۱۳۸۰/۳/۱۳
۷۵	طرح استفاده از ظرفیت خالی و صنایع داروسازی	۱۳۸۰/۲/۱۲	ق-۷۹۳ ۱۳۸۰/۲/۱۷	—	۱۳۸۰/۲/۲۶	۸۰/۲۱/۱۳۲۶ ۱۳۸۰/۲/۲۶	۱۶۳۸۵ ۱۳۸۰/۳/۱۳
۷۶	طرح اصلاح تبصره (۲) ماده ۷۰ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۰/۳/۹	ق-۸۵۱ ۱۳۷۹/۳/۹	—	۱۳۸۰/۳/۹	—	۱۶۳۹۸ ۱۳۸۰/۳/۳۱
۷۷	طرح سه فوریتی استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و ماده (۱۹) قانون انتخابات ریاست جمهوری	۱۳۸۰/۳/۹	ق-۸۵۲ ۱۳۸۰/۳/۹	—	۱۳۸۰/۳/۹	۸۰/۲۱/۱۴۱۸ ۸۰/۲/۹	۱۶۳۹۸ ۱۳۸۰/۲/۳۱
۷۸	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کوبا	۱۳۸۰/۳/۲۲	ق-۹۲۲ ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۱۷ ۱۳۸۰/۴/۲	۱۶۴۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲۴
۷۹	طرح تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد	۱۳۸۰/۳/۲۲	ق-۹۲۳ ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۵۹۷ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۲ ۱۳۸۰/۴/۱۷ و اصلاحیه آن ۱۶۴۲۹ ۱۳۸۰/۵/۶
۸۰	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۸۰/۳/۲۲	ق-۹۲۵ ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۵۹۹ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۶ ۱۳۸۰/۴/۲۱
۸۱	لایحه اصلاح بند (۱) ماده (۳) قانون اجازه وصول مالیات غیر مستقیم از برخی کالاها و خدمات	۱۳۸۰/۳/۲۲	ق-۹۴۸ ۱۳۸۰/۳/۲۹	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۱۹ ۱۳۸۰/۴/۲	۱۶۴۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲۴

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۸۲	لایحه هزینه قطعی منظور نمودن در آمد موضوع لایحه قانونی راجع به تخصیص معادل یک روز در آمد حاصل از صادرات نفت برای فعالیت‌های عمرانی استان‌ها	۱۳۸۰/۳/۲۳	۹۲۱-ق ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۰۱ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۶ ۱۳۸۰/۴/۲۱
۸۳	لایحه تغییر قانون اصلاح بند (۱) ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۷۰- و اصلاح ماده (۳۳) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱	۱۳۸۰/۳/۲۳	۹۲۰-ق ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۵۹۸ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۶ ۱۳۸۰/۴/۲۱
۸۴	لایحه صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش	۱۳۸۰/۳/۲۳	۹۲۶-ق ۱۳۸۰/۳/۲۷	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۰۰ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۶ ۱۳۸۰/۴/۲۱
۸۵	لایحه پذیرش اصلاحیه بند (الف) ماده (۱۴) اساسنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی	۱۳۸۰/۳/۲۷	۹۴۷-ق ۱۳۸۰/۳/۲۹	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲	۱۶۴۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲۴
۸۶	طرح عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها و دستگاه‌ها و سایر مؤسسات و شرکت‌های دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرح‌های تولیدی و صادراتی	۱۳۸۰/۳/۲۷	۹۴۶-ق ۱۳۸۰/۳/۲۹	—	۱۳۸۰/۴/۳	۸۰/۲۱/۱۶۳۲ ۱۳۸۰/۴/۳	۱۶۴۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲۴
۸۷	طرح اصلاح ماده (۵۸) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی	۱۳۸۰/۳/۲۷	۹۴۵-ق ۱۳۸۰/۳/۲۹	—	۱۳۸۰/۳/۳۰	۸۰/۲۱/۱۶۰۲ ۱۳۸۰/۳/۳۱	۱۶۴۱۶ ۱۳۸۰/۴/۲۱
۸۸	لایحه اصلاح بند (۲) قانون اصلاح بندهای (ز) و (ح) ماده (۸۴) و بند (ج) ماده (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور	۱۳۸۰/۳/۲۹	۹۶۵-ق ۱۳۸۰/۴/۲	—	۱۳۸۰/۴/۳	۸۰/۲۱/۱۶۴۴ ۱۳۸۰/۴/۴	۱۶۴۱۸ ۱۳۸۰/۴/۲۴
۸۹	لایحه پذیرش یادداشت تفاهم در زمینه کنترل و بازرسی کشور صاحب بندر برای منطقه اقیانوس هند	۱۳۸۰/۴/۳	۹۹۳-ق ۱۳۸۰/۴/۶	—	۱۳۸۰/۴/۱۳	۸۰/۲۱/۱۷۰۵ ۱۳۸۰/۴/۱۴	۱۶۴۲۹ ۱۳۸۰/۵/۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۹۰	لایحه استفساریه در خصوص تبصره‌های (۱) و (۳) ماده (۲) قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳	۱۳۸۰/۴/۳	۹۹۸-ق ۱۳۸۰/۴/۶	—	۱۳۸۰/۴/۱۳	۸۰/۲۱/۱۷۱۴ ۱۳۸۰/۴/۱۶	۱۶۴۲۶ ۱۳۸۰/۵/۲
۹۱	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ میلادی مطابق با ۱۳۳۳ هجری شمسی لاهه در خصوص حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه	۱۳۸۰/۴/۵	۹۹۹-ق ۱۳۸۰/۴/۱۰	—	۱۳۸۰/۴/۱۳	۸۰/۲۱/۱۷۰۶ ۱۳۸۰/۴/۱۴	۱۶۴۲۶ ۱۳۸۰/۵/۲
۹۲	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک سوسیالیستی سرلانکا	۱۳۸۰/۴/۵	۱۰۰۸-ق ۱۳۸۰/۴/۱۳	—	۱۳۸۰/۴/۲۰	۸۰/۲۱/۱۷۵۲ ۱۳۸۰/۴/۲۱	۱۶۴۳۳ ۱۳۸۰/۵/۱۰
۹۳	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۸۰/۴/۵	۱۰۱۰-ق ۱۳۸۰/۴/۱۳	—	۱۳۸۰/۴/۲۰	۸۰/۲۱/۱۷۵۱ ۱۳۸۰/۴/۲۱	۱۶۴۴۵ ۱۳۸۰/۵/۲۴
۹۴	لایحه موافقتنامه همکاریهای امنیتی میان جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی	۱۳۸۰/۴/۱۷	۱۰۳۶-ق ۱۳۸۰/۴/۲۰	—	۱۳۸۰/۴/۲۷	۸۰/۲۱/۱۸۰۲ ۱۳۸۰/۴/۲۸	۱۶۴۴۱ ۱۳۸۰/۵/۲۰
۹۵	طرح استفساریه نسبت به مواد (۱) و (۱۳) قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲	۱۳۸۰/۴/۱۷	۱۰۳۵-ق ۱۳۸۰/۴/۲۰	—	۱۳۸۰/۴/۲۷	۸۰/۲۱/۱۸۰۱ ۱۳۸۰/۴/۲۸	۱۶۴۴۱ ۱۳۸۰/۵/۲۰
۹۶	لایحه موافقتنامه همکاریهای فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه	۱۳۸۰/۴/۱۹	۱۰۷۲-ق ۱۳۸۰/۴/۳۰	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی ^(۱)	—	۱۶۴۶۴ ۱۳۸۰/۶/۱۷

۱. بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی، شورای نگهبان موظف است مصوبات مجلس شورای اسلامی را ظرف ده (۱۰) روز از تاریخ وصول از نظر انطباق با موازین شرع و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و بر اساس اصل (۹۵) قانون اساسی اگر این زمان را برای اظهار نظر کافی نداند این مدت تا ده روز دیگر قابل تمدید است و چنانچه در مهلت تعیین شده اظهار نظر ننماید بر اساس قسمت اخیر اصل (۹۴) قانون اساسی مصوبه قابل اجرا بوده و طبق اصل ۱۲۳ قانون اساسی که بیان می‌دارد «رئیس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد»، از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی در اختیار رئیس جمهور قرار می‌گیرد.

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۹۷	لایحه پذیرش اصلاحیه کنوانسیون حقوق کودک	۱۳۸۰/۴/۱۹	۱۰۷۱-ق ۱۳۸۰/۴/۳۰	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۶۴۵۸ ۱۳۸۰/۶/۱۰
۹۸	لایحه تشکیل بخش هرمز	۱۳۸۰/۵/۱۴	۱۱۱۳-ق ۱۳۸۰/۵/۱۸	—	۱۳۸۰/۵/۲۴	۸۰/۲۱/۱۹۸۲ ۸۰/۵/۲۵	۱۶۵۶۸ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲
۹۹	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس	۱۳۸۰/۵/۱۴	۱۱۱۲-ق ۱۳۸۰/۵/۱۸	۸۰/۲۱/۲۰۰۱ ۱۳۸۰/۵/۲۹	۱۳۸۰/۵/۳۱	۸۰/۲۱/۲۰۱۹ ۱۳۸۰/۵/۳۱	۱۶۴۷۰ ۱۳۸۰/۶/۲۴
۱۰۰	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد موادمخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با سال ۱۳۴۰ هجری شمسی	۱۳۸۰/۵/۱۴	۱۱۱۱-ق ۱۳۸۰/۵/۱۸	۸۰/۲۱/۲۰۰۲ ۱۳۸۰/۵/۲۹	۱۳۸۰/۵/۳۱	۸۰/۲۱/۲۰۲۰ ۱۳۸۰/۵/۳۱	۱۶۴۶۸ ۱۳۸۰/۶/۲۱
۱۰۱	لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۰/۵/۱۴	۱۱۱۵-ق ۱۳۸۰/۵/۲۱	—	۱۳۸۰/۵/۳۱	۸۰/۲۱/۲۰۱۸ ۱۳۸۰/۵/۳۱	۱۶۴۶۴ ۱۳۸۰/۶/۱۷
۱۰۲	طرح اصلاح مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹	۱۳۸۰/۵/۱۶	۱۱۱۶-ق ۱۳۸۰/۵/۲۱	۸۰/۲۱/۲۱ ۱۳۸۰/۵/۳۱	۱۳۸۰/۶/۷	۸۰/۲۱/۲۰۲۵ ۱۳۸۰/۶/۷	۱۶۴۷۴ ۱۳۸۰/۶/۲۸
۱۰۳	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۴) قانون صندوق رفاه دانشجویان مصوب ۱۳۷۱	۱۳۸۰/۵/۲۱	۱۱۳۸-ق ۱۳۸۰/۵/۲۷	—	۱۳۸۰/۵/۳۱	۸۰/۲۱/۲۰۱۶ ۱۳۸۰/۵/۳۱	۱۶۴۶۴ ۱۳۸۰/۶/۲۱
۱۰۴	طرح اجرای اصل چهل و هشتم (۴۸) قانون اساسی ^(۱)	۱۳۸۰/۵/۲۴	۱۱۴۱-ق ۱۳۸۰/۵/۲۸	۸۰/۲۱/۲۰۶۵ ۱۳۸۰/۶/۶	۱۳۸۰/۶/۱۱	۸۰/۲۱/۲۰۹۹ ۱۳۸۰/۶/۱۱	۱۶۴۷۴ ۱۳۸۰/۶/۲۸
۱۰۵	لایحه تصویب موارد حذف و اصلاح و الحاق به اساسنامه و مقاوله‌نامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات (I.T.U) طی کنفرانس سران مختار (میناپولیس - ۱۹۹۸) و اجازه میادله اسناد آن	۱۳۸۰/۵/۲۴	۱۱۴۴-ق ۱۳۸۰/۵/۲۸	۸۰/۲۱/۲۰۶۶ ۱۳۸۰/۶/۶	۱۳۸۰/۶/۱۱	۸۰/۲۱/۲۰۹۸ ۱۳۸۰/۶/۱۱	۱۶۴۷۶ ۱۳۸۰/۶/۳۱

۱. اصل ۴۸ قانون اساسی: در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس باشد.

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۰۶	لایحه اصلاح برخی از مواد قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری	۱۳۸۰/۵/۲۴	۱۱۵۰-ق ۱۳۸۰/۵/۳۰	—	۱۳۸۰/۶/۱۱	۸۰/۲۱/۲۱۰۰ ۱۳۸۰/۶/۱۱	۱۶۴۷۴ ۱۳۸۰/۶/۲۸
۱۰۷	طرح یک فوریتی حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع نساجی کشور	۱۳۸۰/۷/۳	۱۲۶۶-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	۸۰/۲۱/۲۳۶۲ ۱۳۸۰/۷/۲۱	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۶۵۲۵ ۱۳۸۰/۸/۳۰
۱۰۸	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی	۱۳۸۰/۷/۴	۱۲۴۳-ق ۱۳۸۰/۷/۱۴	۸۰/۲۱/۲۳۶۰ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۳۸۰/۷/۲۵	۸۰/۲۱/۲۴۱۰ ۱۳۸۰/۷/۲۵	۱۶۵۰۹ ۱۳۸۰/۸/۱۲
۱۰۹	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان	۱۳۸۰/۷/۴	۱۲۴۰-ق ۱۳۸۰/۷/۸	۸۰/۲۱/۲۳۳۵ ۱۳۸۰/۷/۱۷	۱۳۸۰/۷/۲۵	۸۰/۲۱/۲۴۰۸ ۱۳۸۰/۷/۲۵	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶
۱۱۰	طرح دو فوریتی اصلاح قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت مصوب ۱۳۸۰/۳/۳۰	۱۳۸۰/۷/۸	۱۲۳۶-ق ۱۳۸۰/۷/۸	—	۱۳۸۰/۷/۸	۸۰/۲۱/۲۲۷۲ ۱۳۸۰/۷/۸	۱۶۴۹۶ ۱۳۸۰/۷/۲۵
۱۱۱	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری - دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت رومانی	۱۳۸۰/۷/۸	۱۲۶۳-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	—	۱۳۸۰/۷/۱۹	۸۰/۲۱/۲۳۶۷ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۶۵۰۹ ۱۳۸۰/۸/۱۲
۱۱۲	لایحه موافقتنامه بین دولتی راجع به کریدور (دالان) حمل و نقل بین المللی شمال - جنوب	۱۳۸۰/۷/۸	۱۲۶۴-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	—	۱۳۸۰/۷/۱۹	۸۰/۲۱/۲۳۶۶ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶
۱۱۳	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌ای فی ما بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک	۱۳۸۰/۷/۸	۱۲۶۵-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	۸۰/۲۱/۲۳۶۱ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۳۸۰/۷/۲۵	۸۰/۲۱/۲۴۰۹ ۱۳۸۰/۷/۲۵	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶
۱۱۴	طرح مجازات اشتغال به حرفه کاریابی و مشاوره شغلی بدون داشتن پروانه کار	۱۳۸۰/۷/۱۰	۱۲۶۹-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	۸۰/۲۱/۲۳۶۴ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۳۸۰/۷/۲۵	۸۰/۲۱/۲۴۰۷ ۱۳۸۰/۷/۲۵	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶
۱۱۵	لایحه لغو تبصره (۷۸) قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور	۱۳۸۰/۷/۱۰	۱۲۶۸-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	۸۰/۲۱/۲۳۶۳ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۳۸۰/۷/۲۵	۸۰/۲۱/۲۴۰۶ ۱۳۸۰/۷/۲۵	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۱۶	لایحه موافقتنامه کار و گسترش نیروی کارگری میان دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت	۱۳۸۰/۷/۱۰	۱۲۶۷-ق ۱۳۸۰/۷/۱۵	—	۱۳۸۰/۷/۱۹	۸۰/۲۱/۲۳۶۵ ۱۳۸۰/۷/۲۱	۱۶۵۱۳ ۱۳۸۰/۸/۱۶
۱۱۷	طرح یک فوریتی الحاق یک بند و دو تبصره به ماده (۱۳۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ [طرح تعیین نرخ آب شرب برای مصارف بیش از الگوی مصرف و صرف در آمد ناشی از آن در بازسازی شبکه‌های فرسوده]	۱۳۸۰/۸/۶	۱۳۴۷-ق ۱۳۸۰/۸/۷	—	۱۳۸۰/۸/۱۶	۸۰/۲۱/۲۵۶۷ ۱۳۸۰/۸/۱۷	۱۶۵۳۱ ۱۳۸۰/۹/۷
۱۱۸	لایحه تصویب کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه‌نامه مکمل آن	۱۳۸۰/۸/۸	۱۳۵۳-ق ۱۳۸۰/۸/۱۲	۸۰/۲۱/۲۵۸۹ ۱۳۸۰/۸/۲۰	۱۳۸۰/۸/۲۳	۸۰/۲۱/۲۶۱۱ ۱۳۸۰/۸/۲۳	۱۶۵۳۷ ۱۳۸۰/۹/۱۴
۱۱۹	لایحه یک فوریتی لغو مواد (۶) و (۶) مکرر الحاقی اساسنامه نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران و تعیین ضوابط بکارگیری آموزشیاران	۱۳۸۰/۸/۸	۱۳۵۴-ق ۱۳۸۰/۸/۱۲	—	۱۳۸۰/۸/۱۶	۸۰/۲۱/۲۵۶۸ ۱۳۸۰/۸/۱۷	۱۶۵۳۱ ۱۳۸۰/۹/۷
۱۲۰	لایحه اصلاح ماده (۱۵۰) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران و ماده (۱۶۰) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۱۳۸۰/۸/۸	۱۳۵۵-ق ۱۳۸۰/۸/۱۲	—	۱۳۸۰/۸/۱۶	۸۰/۲۱/۲۵۶۹ ۱۳۸۰/۸/۱۷	۱۶۵۳۳ ۱۳۸۰/۹/۱۰
۱۲۱	طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۵۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷	۱۳۸۰/۸/۲۹	۱۴۰۹-ق ۱۳۸۰/۸/۲۹	—	۱۳۸۰/۸/۲۹	۸۰/۲۱/۲۶۶۰ ۱۳۸۰/۸/۳۰	۱۶۵۳۷ ۱۳۸۰/۹/۱۴
۱۲۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت عربی سوریه	۱۳۸۰/۹/۷	۱۴۴۳-ق ۱۳۸۰/۹/۱۱	—	۱۳۸۰/۹/۱۵	۸۰/۲۱/۲۷۵۹ ۱۳۸۰/۹/۱۷	۱۶۵۵۵ ۱۳۸۰/۱۰/۵

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۲۳	لایحه استفساریه ماده (۹۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ و بند (ط) تبصره (۳۵) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور	۱۳۹۸۰/۹/۷	۱۴۴۴-ق ۱۳۸۰/۹/۱۱	—	۱۳۸۰/۹/۱۵	۸۰/۲۱/۲۷۶۰ ۱۳۸۰/۹/۱۷	۱۶۵۵۵ ۱۳۸۰/۱۰/۵
۱۲۴	ایحه انتقال زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها	۱۳۸۰/۹/۷	۱۴۴۵-ق ۱۳۸۰/۹/۱۱	—	۱۳۸۰/۹/۱۵	۸۰/۲۱/۲۷۶۰ ۱۳۸۰/۹/۱۷	۱۶۵۵۵ ۱۳۸۰/۱۰/۵
۱۲۵	لایحه اجازه احتساب وجوه پرداختی توسط جهاد سازندگی بابت ایفای تعهدات موضوع [لایحه قانونی اصلاح لایحه راجع به اعطای سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال وام بدون بهره به صندوقهای قرق الحسنه جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی، صنعتی و خدمات مصوب ۱۳۵۹] به هزینه قطعی	۱۳۸۰/۱۰/۴	۱۵۹۴-ق ۱۳۸۰/۱۰/۶	—	۱۳۸۰/۱۰/۱۳	۸۰/۲۱/۳۰۰۸ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶	۱۶۵۸۰ ۱۳۸۰/۱۱/۶
۱۲۶	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه	۱۳۸۰/۱۰/۴	۱۵۹۳-ق ۱۳۸۰/۱۰/۶	۸۰/۲۱/۳۰۱۰ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۴۹ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰
۱۲۷	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب	۱۳۸۰/۱۰/۴	۱۵۹۲-ق ۱۳۸۰/۱۰/۶	۸۰/۲۱/۳۰۱۳ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۵۴ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰
۱۲۸	لایحه موافقتنامه همکاریهای تجاری و اقتصادی فی مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند	۱۳۸۰/۱۰/۵	۱۶۰۲-ق ۱۳۸۰/۱۰/۹	۸۰/۲۱/۳۰۳۳ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۸۰/۲۱/۳۰۵۰ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰
۱۲۹	لایحه اصلاح پیوست قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه تأسیس شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی وابسته به بانک توسعه اسلامی	۱۳۸۰/۱۰/۱۰	۱۶۲۷-ق ۱۳۸۰/۱۰/۱۵	۸۰/۲۱/۳۰۴۷ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۳۸۰/۱۱/۳	۸۰/۲۱/۳۱۱۷ ۱۳۸۰/۱۱/۳	۱۶۵۹۵ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴
۱۳۰	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال نیجریه	۱۳۸۰/۱۰/۱۰	۱۶۲۸-ق ۱۳۸۰/۱۰/۱۵	—	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۵۳ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۳۱	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه	۱۳۸۰/۱۰/۱۰	۱۶۲۹-ق ۱۳۸۰/۱۰/۱۵	—	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۵۲ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰
۱۳۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس	۱۳۸۰/۱۰/۱۰	۱۶۳۰-ق ۱۳۸۰/۱۰/۱۵	—	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۵۱ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۶۰۹ ۱۳۸۰/۱۲/۱۳
۱۳۳	لایحه شمول مقررات و مزایای مربوط به قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۶۷ به شهرکهای صنعتی که قبل از تصویب قانون یاد شده احداث شده‌اند	۱۳۸۰/۱۰/۱۱	۱۶۳۲-ق ۱۳۸۰/۱۰/۱۵	—	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۸۰/۲۱/۳۰۴۸ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳	۱۶۵۸۴ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰
۱۳۴	لایحه معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه	۱۳۸۰/۱۰/۱۶	۱۶۵۵-ق ۱۳۸۰/۱۰/۲۲	—	۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۸۱/۲۱/۳۰۸۵ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۱۶۵۸۶ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳
۱۳۵	لایحه موافقتنامه همکاری علمی و فناوری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۸۰/۱۰/۱۶	۱۶۵۶-ق ۱۳۸۰/۱۰/۲۲	—	۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۸۰/۲۱/۳۰۸۴ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۱۶۵۸۶ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳
۱۳۶	لایحه اصلاح قانون اصلاح مواد (۱) و (۳۳) آئین‌نامه معاملات شهرداری تهران مصوب ۱۳۶۲	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۱۶۶۶-ق ۱۳۸۰/۱۰/۲۴	—	۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۸۰/۲۱/۳۰۸۷ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۱۶۵۸۶ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳
۱۳۷	لایحه الحاق یک ماده به آئین‌نامه مالی شهرداری مصوب ۱۳۴۶	۱۳۸۰/۱۰/۱۸	۱۶۶۷-ق ۱۳۸۰/۱۰/۲۴	—	۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۸۰/۲۱/۳۰۸۷ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷	۱۶۵۸۶ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳
۱۳۸	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی	۱۳۸۰/۱۰/۲۵	۱۷۰۲-ق ۱۳۸۰/۱۰/۲۹	—	۱۳۸۰/۱۱/۳	۸۰/۲۱/۳۱۱۹ ۱۳۸۰/۱۱/۳	۱۶۵۹۷ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷
۱۳۹	لایحه اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) قانون تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب	۱۳۸۰/۱۰/۲۶	۱۷۰۷-ق ۱۳۸۰/۱۰/۳۰	—	۱۳۸۰/۱۱/۳	۸۰/۲۱/۳۱۱۶ ۱۳۸۰/۱۱/۳	۱۶۵۹۷ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۴۰	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (ماریل ۷۸/۱۹۷۳)	۱۳۸۰/۱۰/۲۶	۱۷۱۵-ق ۱۳۸۰/۱۱/۱	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۶۶۰۸ ۱۳۸۰/۱۲/۱۱
۱۴۱	لایحه دو فوریتی تغییر نرخ و میزان معافیت بر درآمد حقوق	۱۳۸۰/۱۱/۱۳	۱۷۵۵-ق ۱۳۸۰/۱۱/۱۳	—	۱۳۸۰/۱۱/۱۳	۸۰/۲۱/۳۱۷۷ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳	۱۶۵۹۷ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷
۱۴۲	لایحه موافقتنامه حمل و نقل جاده‌ای و ترانزیت مسافر و کالا بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس	۱۳۸۰/۱۱/۱۴	۱۷۶۷-ق ۱۳۸۰/۱۱/۱۶	—	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۸۰/۲۱/۳۲۵۰ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۶۶۰۸ ۱۳۸۰/۱۲/۱۱
۱۴۳	لایحه اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران	۱۳۸۰/۱۱/۱۴	۱۷۸۱-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۱	—	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۸۰/۲۱/۳۲۴۹ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۶۶۰۸ ۱۳۸۰/۱۲/۱۱
۱۴۴	لایحه موافقتنامه حمل و نقل و هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۸۰۰-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۸	—	—	۸۰/۲۱/۳۳۳۰ ۱۳۸۰/۱۲/۱	۱۶۶۱۷ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۴۵	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیست ویتنام	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۸۰۲-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۸	—	۱۳۸۰/۱۲/۱	۸۰/۲۱/۳۳۳۳ ۱۳۸۰/۱۲/۱	۱۶۶۱۷ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۴۶	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مجارستان	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۸۰۳-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۸	—	۱۳۸۰/۱۲/۱	۸۰/۲۱/۳۳۳۲ ۱۳۸۰/۱۲/۱	۱۶۶۱۷ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۴۷	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاوکه‌نامه ۲۴ حمل و نقل کالا با راه آهن (S.M.G.S)	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۸۰۴-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۸	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۶۶۳۴ ۱۳۸۱/۱/۲۱
۱۴۸	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین	۱۳۸۰/۱۱/۲۴	۱۸۰۸-ق ۱۳۸۰/۱۱/۲۹	—	۱۳۸۰/۱۲/۱	۸۰/۲۱/۳۳۳۴ ۱۳۸۰/۱۲/۱	۱۶۶۱۷ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۴۹	طرح دو فوریتی اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۱۳۸۰/۱۲/۹	۱۸۴۵-ق ۱۳۸۰/۱۲/۹	—	۱۳۸۰/۱۲/۹	۸۰/۲۱/۳۳۷۶ ۱۳۸۰/۱۲/۹	۱۶۶۸۹ ۱۳۸۱/۳/۲۹

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۵۰	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بنگلادش	۱۳۸۰/۱۲/۱۴	۱۸۷۹-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۰	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۴ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۵۱	لایحه موافقتنامه‌های بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان در مورد همکاری و کمک متقابل در مورد مسائل گمرکی	۱۳۸۰/۱۲/۱۴	۱۸۸۰-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۰	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۸ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۲ ۱۳۸۱/۱/۳۱
۱۵۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان	۱۳۸۰/۱۲/۱۴	۱۸۸۱-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۰	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۹ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۲ ۱۳۸۱/۱/۳۱
۱۵۳	لایحه استفساریه ماده (۲۵) قانون دیوان عدالت اداری	۱۳۸۰/۱۲/۱۴	۱۸۸۲-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۰	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۵۰۶ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۵۴	لایحه موافقتنامه دو جانبه در مورد همکاری گمرکی بین گمرک جمهوری اسلامی ایران و هیأت مرکزی مالیات غیرمستقیم و گمرک اداره در آمد وزارت دارائی دولت جمهوری هند	۱۳۸۰/۱۲/۱۴	۱۸۸۳-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۰	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۷ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۲ ۱۳۸۱/۱/۳۱
۱۵۵	طرح عضویت مجلس شورای اسلامی در اتحادیه پارلمانی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی	۱۳۸۰/۱۲/۱۹	۱۸۸۵-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۱	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۵۰۵ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۵۶	طرح استفساریه ماده (۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص افزایش قیمت کالاها و خدمات	۱۳۸۰/۱۲/۱۹	۱۹۰۱-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۲	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۵۰۰ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۵۷	لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، آموزشی و علمی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی	۱۳۸۰/۱۲/۱۹	۱۹۰۲-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۲	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۶ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۵۸	لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کلمبیا	۱۳۸۰/۱۲/۱۹	۱۹۰۵-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۲	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۴۹۵ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۶ ۱۳۸۱/۲/۴

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۵۹	لایحه دو فوریتی الحاق سه تبصره به ماده (۲) قانون امور گمرکی	۱۳۸۰/۱۲/۲۱	۱۸۹۲-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۱	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۲	۸۰/۲۱/۳۴۵۳ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲	۱۶۶۳۴ ۱۳۸۰/۱/۲۱
۱۶۰	لایحه حمایت از تأسیس و اداره مجتمع‌های بزرگ و متمرکز قالی بافی	۱۳۸۰/۱۲/۲۲	۱۹۰۷-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۶	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۵۰۴ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۶۱	طرح الحاق تبصره (۳) به ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی	۱۳۸۰/۱۲/۲۲	۱۹۰۸-ق ۱۳۸۰/۱۲/۲۶	—	۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۸۰/۲۱/۳۵۰۳ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸	۱۶۶۴۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸
۱۶۲	لایحه اصلاح ماده (۲) قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶	۱۳۸۱/۱/۲۱	۱۹۶۱-ق ۱۳۸۱/۱/۲۵	—	۱۳۸۱/۱/۲۸	۸۱/۳۰/۱۷۱ ۱۳۸۱/۱/۲۸	۱۶۶۵۸ ۱۳۸۱/۲/۱۸
۱۶۳	لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۶۵) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷	۱۳۸۱/۱/۲۱	۱۹۶۲-ق ۱۳۸۱/۱/۲۵	—	۱۳۸۱/۱/۲۸	۸۱/۳۰/۱۷۰ ۱۳۸۱/۱/۲۸	۱۶۶۵۸ ۱۳۸۱/۲/۱۸
۱۶۴	طرح استفسار به تبصره (۲) ماده (۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی	۱۳۸۱/۱/۲۱	۱۹۶۳-ق ۱۳۸۱/۱/۲۵	—	۱۳۸۱/۱/۲۸	۸۱/۳۰/۲۰۱ ۱۳۸۱/۲/۲	۱۶۶۵۸ ۱۳۸۱/۲/۱۸
۱۶۵	لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره به ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳	۱۳۸۱/۱/۲۱	۱۹۷۷-ق ۱۳۸۱/۱/۲۷	—	۱۳۸۱/۲/۴	۸۱/۳۰/۲۵۱ ۱۳۸۱/۲/۵	۱۶۶۶۰ ۱۳۸۱/۲/۲۲
۱۶۶	طرح الزام دولت برای جبران عقب ماندگیهای استانها و مناطقی که شاخص‌های توسعه آنها زیر شاخص میانگین کشور است	۱۳۸۱/۱/۲۵	۱۹۷۶-ق ۱۳۸۱/۱/۲۷	—	۱۳۸۱/۲/۴	۸۱/۳۰/۲۵۰ ۱۳۸۱/۲/۵	۱۶۶۶۴ ۱۳۸۱/۲/۲۸
۱۶۷	لایحه تسری مفاد برخی از قوانین و مقررات مربوط به بانکها به صندوق تعاون	۱۳۸۱/۱/۲۷	۱۹۸۲-ق ۱۳۸۱/۱/۳۱	—	۱۳۸۱/۲/۴	۸۱/۳۰/۲۵۲ ۱۳۸۱/۲/۵	۱۶۶۶۰ ۱۳۸۱/۲/۲۲

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۶۸	لایحه تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز	۱۳۸۱/۱/۲۷	۱۹۸۳-ق ۱۳۸۱/۱/۳۱	—	۱۳۸۱/۲/۴	۸۱/۳۰/۲۵۳ ۱۳۸۱/۲/۵	۱۶۶۶۰ ۱۳۸۱/۲/۲۲
۱۶۹	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری مقدونیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه	۱۳۸۱/۲/۱۸	۲۰۵۱-ق ۱۳۸۱/۲/۲۸	۸۱/۳۰/۶۲۴ ۱۳۸۱/۳/۸	۱۳۸۱/۳/۱۲	۸۰/۳۰/۶۵۰ ۱۳۸۱/۳/۱۲	۱۶۶۸۹ ۱۳۸۱/۳/۲۹
۱۷۰	لایحه موافقتنامه تسویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطان نشین عمان	۱۳۸۱/۲/۱۸	۲۰۵۲-ق ۱۳۸۱/۲/۲۸	۸۱/۳۰/۶۲۳ ۱۳۸۱/۳/۸	۱۳۸۱/۳/۱۲	۸۱/۳۰/۶۴۹ ۱۳۸۱/۳/۱۲	۱۶۶۸۹ ۱۳۸۱/۳/۲۹
۱۷۱	لایحه اجازه افزایش سرمایه جمهوری اسلامی ایران در بانک توسعه اسلامی	۱۳۸۱/۲/۱۸	۲۰۵۴-ق ۱۳۸۱/۲/۲۸	—	۱۳۸۱/۳/۸	۸۱/۳۰/۶۲۱ ۱۳۸۱/۳/۸	۱۶۶۸۹ ۱۳۸۱/۳/۲۹
۱۷۲	لایحه موافقتنامه همکاریهای فرهنگی، علمی و آموزشی میان دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا	۱۳۸۱/۳/۱	۲۰۷۸-ق ۱۳۸۱/۳/۵	—	۱۳۸۱/۳/۱۲	۸۱/۳۰/۶۴۸ ۱۳۸۱/۳/۱۲	۱۶۶۹۱ ۱۳۸۱/۴/۱
۱۷۳	لایحه اصلاح قانون لغو محدودیتهای مربوط به واگذاری اتومبیل‌های سیاسی و کنسولی مقیم ایران قبل از گذشت ده سال - مصوب ۱۳۷۶	۱۳۸۱/۳/۱	۲۰۷۹-ق ۱۳۸۱/۳/۵	—	۱۳۸۱/۳/۱۲	۸۱/۳۰/۶۴۷ ۱۳۸۱/۳/۱۲	۱۶۶۸۹ ۱۳۸۱/۳/۲۹
۱۷۴	لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمانها و مجامع بین‌المللی	۱۳۸۱/۳/۱	۲۰۷۷-ق ۱۳۸۱/۳/۵	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۶۷۰۹ ۱۳۸۱/۴/۲۲
۱۷۵	لایحه اصلاح بند (ه) تبصره (۳) ماده (۱۴۸) اصلاحی از قانون اصلاح مواد (۱۴۷) و (۱۴۸) اصلاحی قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۷۶	۱۳۸۱/۳/۱۹	۲۱۱۳-ق ۱۳۸۱/۳/۲۲	—	۱۳۸۱/۳/۲۹	۸۱/۳۰/۷۸۱ ۱۳۸۱/۳/۲۹	۱۶۷۰۹ ۱۳۸۱/۴/۲۲

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۷۶	لایحه موافقتنامه خدمات هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس	۱۳۸۱/۳/۲۲	ق-۲۰۸۷ ۱۳۸۱/۳/۸	۸۱/۳۰/۶۴۲ ۱۳۸۱/۳/۱۲	۱۳۸۱/۳/۲۲	۸۱/۳۰/۷۰۷ ۱۳۸۱/۳/۲۲	۱۶۷۰۹ ۱۳۸۱/۴/۲۲
۱۷۷	لایحه اصلاح قانون الحاق ماده واحده به قانون گذرنامه	۱۳۸۱/۳/۲۹	ق-۲۱۳۷ ۱۳۸۱/۴/۲	—	۱۳۸۱/۴/۱۲	۸۱/۳۰/۸۹۸ ۱۳۸۱/۴/۱۲	۱۶۷۲۱ ۱۳۸۱/۵/۵
۱۷۸	طرح استفسار به یک فوریتی ماده (۱۰۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و بند (ج) ماده (۷۱) قانون برنامه سوم و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۵/۲	ق-۲۲۰۶ ۱۳۸۱/۵/۶	—	۱۳۸۱/۵/۱۶	۸۱/۳۰/۱۲۷۶ ۱۳۸۱/۵/۱۷	۱۶۷۵۰ ۱۳۸۱/۶/۹
۱۷۹	لایحه یک فوریتی اصلاح تبصره‌های (۱) و (۲۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور	۱۳۸۱/۵/۶	ق-۲۲۲۰ ۱۳۸۱/۵/۸	—	۱۳۸۱/۵/۱۶	۸۱/۳۰/۱۲۷۵ ۱۳۸۱/۵/۱۷	۱۶۷۵۰ ۱۳۸۱/۶/۹
۱۸۰	لایحه الحاق سازمان دانش آموزی جمهوری اسلامی ایران به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳	۱۳۸۱/۵/۹	ق-۲۲۳۱ ۱۳۸۱/۵/۱۳	۸۱/۳۰/۱۳۳۷ ۱۳۸۱/۵/۲۳	۱۳۸۱/۵/۳۰	۸۱/۳۰/۱۳۹۵ ۱۳۸۱/۶/۲	۱۶۷۶۶ ۱۳۸۱/۶/۲۷
۱۸۱	لایحه مشارکت جمهوری اسلامی ایران در بازسازی کشور افغانستان	۱۳۸۱/۵/۱۳	ق-۲۲۵۱ ۱۳۸۱/۵/۲۳	—	۱۳۸۱/۵/۳۰	۸۱/۳۰/۱۳۹۳ ۱۳۸۱/۶/۲	۱۶۷۶۶ ۱۳۸۱/۶/۲۷
۱۸۲	لایحه استفسار به ماده (۵۱) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰	۱۳۸۱/۵/۱۶	ق-۲۲۵۰ ۱۳۸۱/۵/۲۳	—	۱۳۸۱/۵/۳۰	۸۱/۳۰/۱۳۹۴ ۱۳۸۱/۶/۲	۱۶۷۶۶ ۱۳۸۱/۶/۲۷

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۸۳	طرح دوفوریتی اصلاح قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات مصوب ۱۳۸۰	۱۳۸۱/۵/۳۰	۲۲۹۴-ق ۱۳۸۱/۵/۳۰	—	۱۳۸۱/۶/۶ ^(۱)	۸۱/۳۰/۱۴۴۷ ۱۳۸۱/۶/۹	۱۶۷۶۶ ۱۳۸۱/۶/۲۷
۱۸۴	طرح یک فوریتی تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری)	۱۳۸۱/۷/۲۹	۲۳۶۸-ق ۱۳۸۱/۸/۴	—	۱۳۸۱/۸/۸	۸۱/۳۰/۱۸۱۲ ۱۳۸۱/۸/۱۵	۱۶۸۱۷ ۱۳۸۱/۸/۲۹
۱۸۵	طرح استفساریه اخذ یک و نیم درصدی (۱/۵٪) از صادرات فرش جهت تأمین بخشی از منابع مالی بیمه قالیبافان و کلیه بافان	۱۳۸۱/۸/۲۲	۱۵۹۸۲-ق ۱۳۸۱/۸/۲۶	۸۱/۳۰/۱۹۲۰ ۱۳۸۱/۹/۲	۱۳۸۱/۹/۴	۸۱/۳۰/۱۹۴۵ ۱۳۸۱/۹/۵	۱۶۸۳۶ ۱۳۸۱/۹/۲۳
۱۸۶	لایحه دوفوریتی تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۱	۱۳۸۱/۹/۲۶	۲۱۷۲۳ ۱۳۸۱/۹/۲۶	—	۱۳۸۱/۹/۲۷	۸۱/۳۰/۲۱۰۰ ۱۳۸۱/۹/۲۷	۱۶۸۵۷ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸
۱۸۷	طرح اصلاح ماده (۵۷۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۲	۱۳۸۱/۱۰/۱۱	۲۵۲۲۶ ۱۳۸۱/۱۰/۱۵	۸۱/۳۰/۲۲۶۶ ۱۳۸۱/۱۰/۲۵	۱۳۸۱/۱۰/۲۵	۸۱/۳۰/۲۲۸۶ ۱۳۸۱/۱۰/۲۹	۱۶۸۸۳ ۱۳۸۱/۱۱/۱۹

۱. شورای نگهبان در پاسخ نامه مجلس شورای اسلامی چنین آورده است:

«طرح... مصوب جلسه مورخ سی‌ام مردادماه ۱۳۸۱ در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به موارد ذیل:

«به طوری که از متن نامه و مصوبه ارسالی برمی‌آید طرح مذکور به صورت دوفوریتی به تصویب رسیده است و طبق اصل ۹۷ قانون اساسی در صورتی که طرح یا لایحه‌ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حضور داشته باشند. نظر به اینکه شورای نگهبان از فوریت طرح مورد بحث مطلع نگردیده است، لذا براساس اصل ۹۴ قانون اساسی به عنوان طرح عادی مورد رسیدگی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

این طرح مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

[اصل ۹۴ قانون اساسی: اعضای شورای نگهبان به منظور تسریع در کار می‌توانند هنگام مذاکره درباره لایحه یا طرح قانونی در مجلس حاضر شوند و مذاکرات را استماع کنند. اما وقتی طرح یا لایحه‌ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد، اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حاضر شوند و نظر خود را اظهار نمایند.]

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۸۸	طرح استفساریه چگونگی واریز مبالغ حاصل از فروش خدمات آموزشی و پرورشی به حسابهای مربوطه توسط سازمان پژوهشی و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش	۱۳۸۱/۱۰/۱۵	۲۵۸۳۳ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸	—	۱۳۸۱/۱۰/۲۵	۸۱/۳۰/۲۲۸۴ ۱۳۸۱/۱۰/۲۸	۱۶۸۸۳ ۱۳۸۱/۱۱/۱۹
۱۸۹	لایحه یک فوریتی اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۲ در قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۱۰/۱۸	۲۶۱۸۲ ۱۳۸۱/۱۰/۱۹	—	۱۳۸۱/۱۰/۲۵	۸۱/۳۰/۲۲۸۳ ۱۳۸۱/۱۰/۲۸	۱۶۹۳۳ ۱۳۸۲/۱/۳۰
۱۹۰	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه	۱۳۸۱/۱۰/۲۲	۲۷۶۰۰ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴	—	۱۳۸۱/۱۱/۲	۸۱/۳۰/۲۳۳۹ ۱۳۸۱/۱۱/۵	۱۶۸۸۶ ۱۳۸۱/۱۱/۲۴
۱۹۱	طرح استفساریه یک‌فوریتی قانون اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۱۰/۲۲	۲۷۶۰۸ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴	—	۱۳۸۱/۱۱/۲	۸۱/۳۰/۲۳۴۰ ۱۳۸۱/۱۱/۵	۱۶۹۰۸ ۱۳۸۱/۱۲/۲۱
۱۹۲	لایحه یک فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۱۲/۱۸	۳۹۷۹۳ ۱۳۸۱/۱۲/۱۹	—	۱۳۸۱/۱۲/۲۵ ^(۱)	۸۱/۳۰/۲۶۷۸ ۱۳۸۱/۱۲/۲۶	۱۶۹۱۷ ۱۳۸۲/۱/۹
۱۹۳	لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۱۲/۲۵	۴۱۴۵۰ ۱۳۸۱/۱۲/۲۶	۸۱/۳۰/۲۶۹۹ ۱۳۸۱/۱۲/۲۸	۱۳۸۲/۱/۱۰	۸۲/۳۰/۲۷۱۳ ۱۳۸۲/۱/۱۱	۱۶۹۳۳ ۱۳۸۲/۱/۳۰
۱۹۴	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۱۸۷۸ ۱۳۸۲/۲/۲۴	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۶۲ ۱۳۸۲/۳/۴	۱۶۹۷۴ ۱۳۸۲/۳/۲۱

۱. شورای نگهبان علاوه بر تأیید مصوبه مذکور در ذیل نظریه خویش چنین آورده است: «اگر مصرف اعتبار موضوع این لایحه مربوط به آینده است با توجه به قید مصرف در سال ۱۳۸۱ چگونه در ظرف چند روز باقی مانده از سال جاری قابل اجرا است و اگر مصرف آن مربوط به گذشته است، بدون مجوز توجیه قانونی ندارد».

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۱۹۵	لایحه موافقتنامه همکاری‌های بلند مدت اقتصادی، بازرگانی، علمی، فنی و فرهنگی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۱۸۸۹ ۱۳۸۲/۲/۲۴	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۴۴ ۱۳۸۲/۳/۳	۱۶۹۷۴ ۱۳۸۲/۳/۲۱
۱۹۶	طرح موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۱۹۴۶ ۱۳۸۲/۲/۲۵	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۴۲ ۱۳۸۲/۳/۳	۱۶۹۷۶ ۱۳۸۲/۳/۲۴
۱۹۷	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تونس	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۱۹۴۹ ۱۳۸۲/۲/۲۵	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۳ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۲ ۱۳۸۲/۳/۳۱
۱۹۸	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۱۹۵۰ ۱۳۸۲/۲/۲۵	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۴۳ ۱۳۸۲/۳/۳	۱۶۹۷۶ ۱۳۸۲/۳/۲۴
۱۹۹	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری گرجستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۱۹۲ ۱۳۸۲/۲/۲۷	۸۲/۳۰/۳۰۶۴ ۱۳۸۲/۳/۴	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۴ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۰۰	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۱۹۸ ۱۳۸۲/۲/۲۷	۸۲/۳۰/۳۰۶۶ ۱۳۸۲/۳/۴	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۵ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۰۱	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۲۶۰ ۱۳۸۲/۲/۲۷	۸۲/۳۰/۳۰۶۵ ۱۳۸۲/۳/۴	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۶ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۲ ۱۳۸۲/۳/۳۱
۲۰۲	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت بحرین	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۴۵ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۷ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۷۸ ۱۳۸۲/۳/۲۶
۲۰۳	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی نایلند	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۵۰ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۸ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۲ ۱۳۸۲/۳/۳۱
۲۰۴	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۵۵ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۱۶ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۰۵	لایحه موافقتنامه همکاری در زمینه فعالیت زنان و خانواده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری تونس	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۵۶ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۲۴ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۰۶	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۵۷ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۲۱ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۰۷	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در موارد مالیات بر درآمد بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۵۸ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۲۰ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۷۸ ۱۳۸۲/۳/۲۶
۲۰۸	لایحه موافقتنامه دو جانبه در مورد کمک متقابل اداری برای اجرای صحیح قانون گمرکی به منظور جلوگیری، تحقیق و مبارزه با تخلفات گمرکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۸۳ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۱۹ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۰۹	لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، تبلیغی و هنری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۹۰ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۰۹ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۲ ۱۳۸۲/۳/۳۱
۲۱۰	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۶۹۵ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۴۵ ۱۳۸۲/۳/۳	۱۶۹۷۴ ۱۳۸۲/۳/۲۱
۲۱۱	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۷۰۰ ۱۳۸۲/۲/۲۸	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۰۶۰ ۱۳۸۲/۳/۴	۱۶۹۷۴ ۱۳۸۲/۳/۲۱
۲۱۲	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۸۶۰ ۱۳۸۲/۲/۳۰	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۲۲ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۱۳	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه تسهیل تشریفات اعطای روادید به بازرگانان کشورهای عضو گروه دی - ۸	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۸۶۱ ۱۳۸۲/۲/۳۰	—	۱۳۸۲/۳/۸	۸۲/۳۰/۳۱۲۷ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۷۸ ۱۳۸۲/۳/۲۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۱۴	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۸۶۴ ۱۳۸۲/۲/۳۰	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۱۰ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۲ ۱۳۸۲/۳/۳۱
۲۱۵	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلغارستان	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۸۶۵ ۱۳۸۲/۲/۳۰	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۱۷ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۷۸ ۱۳۸۲/۳/۲۶
۲۱۶	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ایتالیا	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۲۸۷۱ ۱۳۸۲/۲/۳۰	—	۱۳۸۲/۲/۳۱	۸۲/۳۰/۳۱۱۱ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۱۷	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین	۱۳۸۲/۲/۲۳	۱۳۲۱۴ ۱۳۸۲/۲/۳۱	—	۱۳۸۲/۳/۸	۸۲/۳۰/۳۱۲۸ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۸۰ ۱۳۸۲/۳/۲۸
۲۱۸	طرح اصلاح موادی از اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۲/۲/۲۴	۱۲۶۴۸ ۱۳۸۲/۳/۲۸	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۱۲۳ ۱۳۸۲/۳/۸	۱۶۹۷۶ ۱۳۸۲/۳/۲۴
۲۱۹	طرح دوفوریتی استفساریه ماده (۷۱) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵	۱۳۸۲/۳/۶	۱۶/۱۵۳۸۱ ۱۳۸۲/۳/۷	—	۱۳۸۲/۳/۷	۸۲/۳۰/۳۰۹۳ ۱۳۸۲/۳/۷	۱۶۹۷۸ ۱۳۸۲/۳/۲۶
۲۲۰	لایحه دو فوریتی اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۲/۴/۱۰	۲۵۳۰۵ ۱۳۸۲/۴/۱۰	—	۱۳۸۲/۴/۱۱	۸۲/۳۰/۳۴۲۶ ۱۳۸۲/۴/۱۱	۱۷۰۱۰ ۱۳۸۲/۵/۱
۲۲۱	طرح یک فوریتی جلوگیری از افزایش قیمت‌ها تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۱/۴/۲۹	۳۰۴۱۵ ۱۳۸۲/۴/۳۱	—	۱۳۸۲/۵/۸	۸۲/۳۰/۳۸۰۱ ۱۳۸۲/۵/۹	۱۷۰۳۳ ۱۳۸۲/۵/۲۹
۲۲۲	طرح یک فوریتی اجازه پرداخت جایزه صادراتی کالاهای صادر شده در سال ۱۳۸۱ از محل اعتبارات سال ۱۳۸۲	۱۳۸۲/۵/۱	۳۱۷۴۰ ۱۳۸۲/۵/۶	—	۱۳۸۲/۵/۱۵	۸۲/۳۰/۳۸۵۴ ۱۳۸۲/۵/۱۶	۱۷۰۳۹ ۱۳۸۲/۶/۵
۲۲۳	طرح یک فوریتی اصلاح قانون تعریف محکومیت‌های مؤثر در قوانین جزائی مصوب ۱۳۶۶	۱۳۸۲/۵/۲۸	۳۷۸۶۹ ۱۳۸۱/۶/۱	—	۱۳۸۲/۶/۹	۸۲/۳۰/۴۰۶۸ ۱۳۸۲/۶/۹	۱۷۱۳۰ ۱۳۸۲/۹/۲۶
۲۲۴	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه مادرید راجع به ثبت بین‌المللی علائم و پروتکل مربوط به آن	۱۳۸۲/۵/۲۸	۳۷۷۲۴ ۱۳۸۲/۵/۲۹	—	۱۳۸۲/۶/۵	۸۲/۳۰/۴۰۴۶ ۱۳۸۲/۶/۶	۱۷۱۳۰ ۱۳۸۲/۹/۲۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهاری نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۲۵	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی	۱۳۸۲/۵/۲۹	۳۸۹۲۸ ۱۳۸۲/۶/۴	—	۱۳۸۲/۶/۹	۸۲/۳۰/۴۰۷۱ ۱۳۸۲/۶/۹	۱۷۰۵۸ ۱۳۸۲/۶/۲۹
۲۲۶	لایحه ایجاد مناطق آزاد تجاری – صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی	۱۳۸۲/۶/۲	۳۹۴۳۲ ۱۳۸۲/۶/۵	۸۲/۳۰/۴۰۷۲ ۱۳۸۲/۶/۹	۱۳۸۲/۶/۱۲	۸۲/۳۰/۴۱۵۹ ۱۳۸۲/۶/۱۸	۱۷۲۰۳ ۱۳۸۲/۱۲/۲۸
۲۲۷	لایحه اصلاح موادی از قانون صدور چک	۱۳۸۲/۶/۲	۳۹۴۳۹ ۱۳۸۲/۶/۵ و ۳۹۹۸۷ ۱۳۸۲/۶/۸	۸۲/۳۰/۴۰۷۰ ۱۳۸۲/۶/۹	۱۳۸۲/۶/۱۲	۸۲/۳۰/۴۱۶۲ ۱۳۸۲/۶/۱۸	۱۷۰۶۷ ۱۳۸۲/۷/۹
۲۲۸	طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۳) ماده (۷۱) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران	۱۳۸۲/۸/۴	۵۴۹۲۴ ۱۳۸۲/۸/۷	—	۱۳۸۲/۸/۱۴	۸۲/۳۰/۵۳۸۱ ۱۳۸۲/۸/۱۵	۱۷۱۱۴ ۱۳۸۲/۹/۸
۲۲۹	لایحه چگونگی اعطای تسهیلات صادراتی از محل آرز موضوع موافقتنامه تسویه حساب بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه	۱۳۸۲/۸/۴	۵۴۹۲۹ ۱۳۸۲/۸/۷	—	۱۳۸۲/۸/۱۴	۸۲/۳۰/۵۳۸۲ ۱۳۸۲/۸/۱۵	۱۷۱۱۴ ۱۳۸۲/۹/۸
۲۳۰	لایحه معاهده اساس روابط متقابل و اصول همکاریهای جمهوری اسلامی ایران و اوکراین	۱۳۸۲/۷/۸	۴۸۰۳۴ ۱۳۸۲/۷/۱۳	—	۱۳۸۲/۷/۱۷	۸۲/۳۰/۴۴۵۱ ۱۳۸۲/۷/۱۹	۱۷۰۹۲ ۱۳۸۲/۸/۱۰
۲۳۱	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه	۱۳۸۲/۷/۱۵	۱۶/۴۹۵۲۴ ۱۳۸۲/۷/۱۶	۸۲/۳۰/۴۵۱۴ ۱۳۸۲/۷/۲۴	۱۳۸۲/۷/۳۰	۸۲/۳۰/۴۵۲۶ ۱۳۸۲/۸/۱	—
۲۳۲	لایحه یک فوریتی تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری)	۱۳۸۲/۷/۲۳	۵۱۷۸۶ ۱۳۸۲/۷/۲۷	—	۱۳۸۲/۷/۳۰	۸۲/۳۰/۴۵۲۸ ۱۳۸۲/۸/۱	۱۷۱۰۲ ۱۳۸۲/۸/۲۱
۲۳۳	لایحه یک فوریتی استفساریه ماده (۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۲/۸/۲۱	—	۸۲/۳۰/۵۹۰۰ ۱۳۸۲/۹/۱۳	در جلسات متعدد مورد بررسی قرار گرفته است.	۸۲/۳۰/۵۹۷۷ ۱۳۸۲/۹/۲۳	۱۷۱۴۳ ۱۳۸۲/۱۰/۱۳

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۳۴	طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور	۱۳۸۲/۹/۱۱	۶۴۳۸۳ ۱۳۸۲/۹/۱۱	—	۱۳۸۲/۹/۱۲	۸۲/۳۰/۵۸۷۷ ۱۳۸۲/۹/۱۲	۱۷۱۳۵ ۱۳۸۲/۱۰/۳
۲۳۵	طرح یک فوریتی استفساریه بند «ر» تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۶۷ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۰۴ ۱۳۸۲/۱۱/۲	۱۳۸۲/۱۱/۱۳	۸۲/۳۰/۶۵۶۰ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۴ ۱۳۸۲/۱۲/۴
۲۳۶	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۱۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۷ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۳۷	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۶۲ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۲ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۴ ۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۳۸	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۱۸ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۳ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۰۲ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷
۲۳۹	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۳۳ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۴ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۶ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۸ ۱۳۸۲/۱۲/۹
۲۴۰	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۳۹ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۵ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۴۱	لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیاتهای پر درآمد و سرمایه	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۶۱ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۶ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۴۲	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فنلاند	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۸۰۱۴ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۷ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۹ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۴۳	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیاتهای بر درآمد و پروتکل اصلاحی آن بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت مالزی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۵۴ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۶ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۰۲ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷
۲۴۴	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۸۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۵ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۶۷ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۴۵	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت رومانی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۱۷ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۴ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۰ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۸ ۱۳۸۲/۱۲/۹
۲۴۶	لایحه موافقتنامه همکاری و کمکهای متقابل در مورد موضوعات گمرکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۰۹۴ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۳ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۴۷	لایحه موافقتنامه اجتناب از مالیات مضاعف در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اتریش	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۶۳ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۸ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۱/۲۰
۲۴۸	لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت حکومت قطر در خصوص جوانان و ورزش	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۷۹ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۲۹ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۴۹	لایحه موافقتنامه فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۲۹ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۲ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۱ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۸ ۱۳۸۲/۱۲/۹
۲۵۰	لایحه موافقتنامه فرهنگی و هنری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۲۶ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۱ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۵۱	لایحه موافقتنامه فرهنگی و هنری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۸۵ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۰ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۰ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۵۲	لایحه موافقتنامه فرهنگی و هنری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک کنگو	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۳۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۹۰ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۳ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۵۳	لایحه موافقتنامه همکاری‌های بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ترکمنستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۸۵ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۱ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۳ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۵۴	لایحه موافقتنامه همکاری تجاری و اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مقدونیه	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۵۳ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۲ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۴ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۵۵	لایحه موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی، بازرگانی و فنی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۹۷ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۳ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۵۶	لایحه موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی و بازرگانی بلندمدت بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۰۰ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۸ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۴ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۲۹۶ ۱۳۸۳/۴/۲۷
۲۵۷	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اندونزی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۳۲۳ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۹ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۸ ۱۳۸۲/۱۲/۹
۲۵۸	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری و موضوعات مربوط به دریانوردی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۴۵ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۴ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۵۹	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اسپانیا	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۸۰۲۷ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۵ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۰	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سوسیالیستی ویتنام	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۸۰۱۰ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۶ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۱	لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواکی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۱۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۷ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

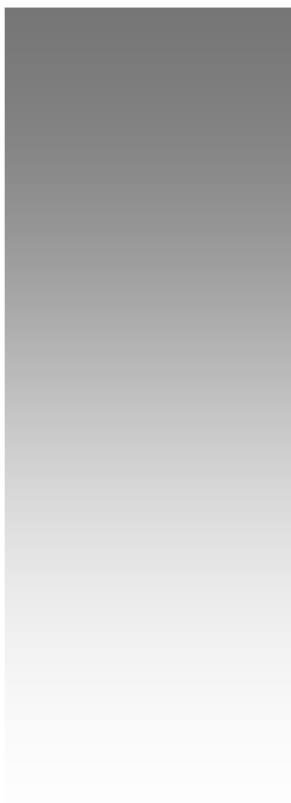
ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۶۲	لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت انتقالی اسلامی افغانستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۰۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۶ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۳	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری — دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۲۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۵ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۴	لایحه موافقتنامه کشتیرانی حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت انتقالی اسلامی افغانستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۱۴۳ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۴ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۵	لایحه موافقتنامه مسیرهای حمل و نقل بین‌المللی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت انتقالی اسلامی افغانستان و دولت جمهوری تاجیکستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۰۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۳ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۶	لایحه موافقتنامه مسیرهای حمل و نقل بین‌المللی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت انتقالی اسلامی افغانستان و دولت جمهوری ازبکستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۰۷ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۲ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۴ ۱۳۸۲/۱۲/۱۸
۲۶۷	لایحه موافقتنامه همکاری‌های علوم و فناوری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۴۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۱ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۶ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۶۸	لایحه موافقتنامه همکاری امنیتی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ایتالیا	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۸۰۰۴ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۷ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۶۹	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت انتقالی اسلامی افغانستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۱۳۶ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۸۰ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۷ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۷۰	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۵۱ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۹ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۷۹ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۷۱	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیاتهای بر درآمد بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۰۹ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۸ ۱۳۸۲/۱۱/۴	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۷۲	لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اتریش	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۷۷۹۴۳ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵	۸۲/۳۰/۶۴۳۸ ۱۳۸۲/۱۱/۴	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۶ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۷۳	لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنفرانس روتردام در مورد آئین اعلام رضایت قبلی برای مواد شیمیایی و آفت‌کشهای خطرناک خاص در تجارت بین‌المللی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۶۸ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۷ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۰۰ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵
۲۷۴	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت سلطنتی عمان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۳۳ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۶ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۱ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۷۵	لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۱۶۰ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۵ ۱۳۸۲/۱۱/۸	۱۳۸۲/۱۱/۱۴	۸۲/۳۰/۶۵۸۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵	۱۷۱۸۶ ۱۳۸۲/۱۲/۶
۲۷۶	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزستان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۱۲ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۴ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۰۲ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷
۲۷۷	لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرواسی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۱۶۵ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۳ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۰۲ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷
۲۷۸	لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سودان	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۱۱۷ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۲ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظہار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۷۹	لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری – دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	۸۰۲۱۹ ۱۳۸۲/۱۱/۱	۸۲/۳۰/۶۴۷۱ ۱۳۸۲/۱۱/۸	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۱۹۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
۲۸۰	طرح یک فوریتی یکسان سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور	۱۳۸۲/۱۲/۱۷	۹۴۴۴۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴	—	۱۳۸۲/۱۲/۲۸	۸۲/۳۰/۷۰۴۶ ۱۳۸۲/۱۲/۲۸	۱۷۲۲۱ ۱۳۸۳/۱/۲۹
۲۸۱	لایحه یک فوریتی مقررات مالی، اداری و استخدامی وزارت کشاورزی	۱۳۸۲/۱۲/۲۵	۹۵۷۶۷ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷	۸۳/۳۰/۷۱۳۳ ۱۳۸۳/۱/۲۴	در جلسات متعدد مورد بررسی قرار گرفته است.	۸۳/۳۰/۷۱۵۸ ۱۳۸۳/۱/۲۶	۱۷۲۳۷ ۱۳۸۳/۲/۱۹
۲۸۲	لایحه دو فوریتی اصلاح ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان و کالاهای وارداتی – مصوب ۱۳۸۱	۱۳۸۳/۱/۱۹	۱۹۳۸ ۱۳۸۳/۱/۱۹	—	۱۳۸۳/۱/۱۹	۸۳/۳۰/۷۰۸۹ ۱۳۸۳/۱/۱۹	۱۷۲۲۹ ۱۳۸۳/۲/۹
۲۸۳	لایحه تأسیس سازمان صنایع دستی ایران	۱۳۸۳/۱/۲۶	۴۹۴۰ ۱۳۸۳/۱/۳۰	—	۱۳۸۳/۲/۹	۸۳/۳۰/۷۲۵۶ ۱۳۸۳/۲/۱۰	۱۷۲۴۳ ۱۳۸۳/۲/۲۶
۲۸۴	طرح یک فوریتی اصلاح تبصره ماده (۱۴) قانون کار و الحاق یک تبصره به آن	۱۳۸۳/۱/۳۰	۵۶۹۹ ۱۳۸۳/۲/۵	—	۱۳۸۳/۲/۹	۸۳/۳۰/۷۲۵۷ ۱۳۸۳/۲/۱۰	۱۷۲۴۳ ۱۳۸۳/۲/۲۶
۲۸۵	طرح دو فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۹) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی	۱۳۸۳/۲/۷	۶۵۱۷ ۱۳۸۳/۲/۷	—	۱۳۸۳/۲/۷	۸۳/۳۰/۷۲۳۴ ۱۳۸۳/۲/۷	۱۷۲۳۷ ۱۳۸۳/۲/۱۹
۲۸۶	لایحه دو فوریتی استفساریه ماده (۶) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی	۱۳۸۳/۲/۱۵	۹۲۸۲ ۱۳۸۳/۲/۱۶	—	۱۳۸۳/۲/۱۶	۸۳/۳۰/۷۳۳۱ ۱۳۸۳/۲/۱۷	۱۷۲۴۹ ۱۳۸۳/۳/۲

ردیف	عنوان طرح‌ها و لوایح مصوب	تاریخ تصویب مصوبه در مجلس	شماره و تاریخ نامه مجلس جهت اظهار نظر شورا	شماره و تاریخ تقاضای استمهال شورای نگهبان	تاریخ جلسه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ نامه تأیید شورای نگهبان	شماره و تاریخ درج قانون در روزنامه رسمی
۲۸۷	طرح دو فوریتی احترام به آزادیهای مشروع و حفظ حقوق شهروندی	۱۳۸۳/۲/۱۵	۹۲۷۶ ۱۳۸۳/۲/۱۶	—	۱۳۸۳/۲/۱۶ ^(۱)	۸۳/۳۰/۷۳۳۶ ۱۳۸۳/۲/۱۷	۱۷۲۴۹ ۱۳۸۳/۳/۲
۲۸۸	طرح الحاق یک تبصره به ماده (۵۸) قانون بر نامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۳/۲/۱۶	۹۵۸۴ ۱۳۸۳/۲/۱۶	—	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۵۷ ۱۳۸۳/۳/۱۱
۲۸۹	طرح یک فوریتی جامع حمایت از حقوق معلولان	۱۳۸۳/۲/۱۶	۹۵۸۰ ۱۳۸۳/۲/۱۶	۸۳/۳۰/۷۳۶۴ ۱۳۸۳/۲/۲۲	عدم اظهار نظر در مهلت قانونی	—	۱۷۲۶۴ ۱۳۸۳/۳/۲۰
۲۹۰	لایحه دو فوریتی اصلاح قانون بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷	۱۳۸۳/۲/۲۱	۱۱۲۳۹ ۱۳۸۳/۲/۲۲	—	۱۳۸۳/۲/۲۲	۱۷۲۶۴ ۱۳۸۳/۲/۲۲	۱۷۲۵۳ ۱۳۸۳/۳/۶
۲۹۱	لایحه دو فوریتی استفساریه راجع به ماده (۱۲۹) قانون بر نامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۳/۲/۲۹	۱۳۴۳۳ ۱۳۸۳/۲/۲۹	—	۱۳۸۳/۲/۳۰	۸۳/۳۰/۷۴۳۹ ۱۳۸۳/۲/۳۰	۱۷۲۵۹ ۱۳۸۳/۳/۱۳
۲۹۲	لایحه دو فوریتی اصلاح مواد (۱۶۸) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران، (۱۸۶) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و (۱۷۹) قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۳/۳/۵	۱۵۷۲۲ ۱۳۸۳/۳/۵	—	۱۳۸۳/۳/۶	۸۳/۳۰/۷۴۳۹ ۱۳۸۳/۳/۶	۱۷۲۶۴ ۱۳۸۳/۳/۲۰

۱. شورای نگهبان در نامه خود چنین آورده است: «با استفاده از بخشنامه رئیس قوه قضائیه که برای نظارت از تشکیلات و امکانات موجود استفاده شده است و با استظهار عدم تشکیل نهاد جدید در بند (۱۵) «که مستلزم بار مالی است» مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد».

فصل دوم

مصوبات تأیید شده
پس از رفع ابهام و ایراد

۱-

مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۴۷۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱؛ «لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند»، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«در ماده ۲۳^(۱) از نظر ارجاع به داوری بدون تقیید به تصویب مجلس شورای اسلامی خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی^(۲) شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۴- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در مورد موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰

۱. ماده ۲۳ (تفسیر و حل و فصل اختلافات): هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.*

* برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱.

۲. اصل ۱۳۹ قانون اساسی: صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند.

مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رییس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می‌شود به موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند به شرح پیوست که در یک مقدمه و (۲۴) ماده و پیوست‌های (الف) و (ب) به تصویب رسیده با رعایت شرط زیر بپیوندد و تشریفات پذیرش موضوع ماده (۱۷) موافقتنامه را انجام دهد.

«الحاق به موافقتنامه حاضر به معنای الحاق و پذیرش کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها نمی‌باشد».

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

طرف‌های متعاقد،

...

ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آن که طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی لازم‌الرعایه می‌باشد.

ماده ۲۴- ...

۱. اصل ۹۴ قانون اساسی: کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس باز گرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۷۷۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۷ و شماره ۳۸۲۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴؛ «لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۶/۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تذکر: عبارت اصلاح به عمل آمده باید به صورت زیر بیاید:

«مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص مورد فوق لازم الرعایه می‌باشد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در خصوص موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. ماده واحده - ...

...

تبصره - رعایت اصل یکصدوسی‌ونهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۲۳) موافقتنامه الزامی است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۱۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۸۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند»^(۱) مصوب جلسه مورخ سیزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۰/۸/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات بعمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱.

مغایرت لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۵۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶؛ «لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«اطلاق ماده ۱۳^(۱) چون شامل انتقال اموال دولتی که از نفایس ملی می‌باشد نیز می‌گردد مغایر اصل ۸۳ قانون اساسی^(۲) شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۶- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۸ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ و پیرو نامه شماره ۱۱۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ لایحه شماره ۱۵۳۴۱/۸۲۶۵۳ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۹ دولت در خصوص موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهار (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. بخش دوم - آموزش عالی

ماده ۱- ...

ماده ۱۳- تقویت همکاری بین دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات علمی دو کشور از طریق مبادله استاد، دانشجو، محقق و همچنین تبادل تجربیات و کتب و اسناد و نسخه‌های خطی قدیمی.

۲. اصل ۸۳ قانون اساسی: بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی آن هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد.

متن لایحه

ماده واحده - لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت مشتمل بر یک مقدمه و (۲۰) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت
نظر به تمایل دو کشور جمهوری اسلامی ایران و کویت نسبت به تحکیم و گسترش
همکاری های دو جانبه و تلاش در راه تقویت پیوندهای فرهنگی، علمی دو کشور بر اساس
اصول و قوانین جاری، دو طرف در زمینه های زیر توافق نمودند:

بخش اول - آموزش عمومی:

ماده ۱- ...

بخش دوم - آموزش عالی:

ماده ۱۳- تقویت همکاری بین دانشگاه ها و مراکز تحقیقات علمی دو کشور از طریق مبادله
استاد، دانشجو، محقق و همچنین تبادل تجربیات
ماده ۱۴- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۳۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۳ و شماره ۱۱۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ و
پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۸ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲؛ «لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یکم آبانماه
یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ
۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین
شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۵۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۰- ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی» که در جلسه مورخ بیست و سوم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۶/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«اطلاق ماده ۱۳^(۱) چون شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به داوری می‌شود مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۵- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲/۷۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ و پیرو نامه شماره ۱۱۰- ق مورخ

۱. ماده ۱۳- حل و فصل اختلافات

۱- هرگونه اختلاف میان دو عضو یا بیشتر در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون که به وسیله مذاکره یا از راه‌های دیگر حل اختلاف رفع شدنی نباشد، به درخواست یکی از آنها به دیوان داوری که به شرح زیر تشکیل می‌شود ارجاع خواهد شد. هر طرف دعوا، داوری را انتخاب خواهد کرد و این دو داور، داور سومی را انتخاب خواهند کرد که رئیس دیوان خواهد بود. چنانچه سه ماه پس از دریافت درخواست، یکی از طرف‌ها داور را انتخاب نکند یا اگر داوران در انتخاب رئیس کوتاهی کنند، هر یک از طرف‌ها می‌توانند از دبیر کل تقاضای انتصاب داور یا رئیس دیوان داوری را بنمایند.

۲- حکم دیوان داوری که به موجب مفاد بند ۱ صادر شده است، برای طرف‌های دعوا لازم‌الرعایه خواهد بود.

۳- دیوان داوری قواعد دادرسی خود را تعیین خواهد نمود.

۴- تصمیمات دیوان داوری هم نسبت به رویه‌ها و محل گردهمایی خود و هم نسبت به هرگونه اختلاف مطرح نزد آن با رأی اکثریت خواهد شد.

۵- هرگونه اختلافی که ممکن است میان طرف‌های دعوا در زمینه تفسیر و اجرای حکم ایجاد شود، می‌تواند توسط هر یک از طرف‌ها برای قضاوت به دیوان داوری که حکم را صادر نموده است، ارجاع شود.*

* برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۹.

۱۳۷۹/۵/۲۶ لایحه شماره ۱۹۸۹۹/۸۱۸۸۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال یکهزار و نهصد و هفتاد و دو میلادی برابر با سال یکهزار و سیصد و پنجاه و یک هجری شمسی، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۶) ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست، ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری الزامی است.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۵- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۳ و شماره ۱۱۰- ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یکم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۹.

مغایرت قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۸۷۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۹ / ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۰؛ «لایحه اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی»، مصوب جلسه مورخ پانزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در صدر ماده ۱۳^(۱) تعیین مقررات بهداشت محیطی مربوط به مراکز تهیه و تولید و نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی و اماکن عمومی به آیین‌نامه اجرایی این ماده محول شده است. به لحاظ اینکه این امر جنبه تقنین دارد، خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی^(۲) است.

۱. ماده ۱۳- مقررات بهداشت محیطی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی، در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازات‌های بازدارنده از بیست و پنج هزار تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی به ازای هر مورد نقض بهداشت محیطی خواهد بود. میزان مجازات‌های یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سال یک بار) بنا به اعلام بانک مرکزی و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است. مأموریتی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشت محیط اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می‌شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشت محیطی را با ذکر تخلف با تنظیم گزارش به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. شرایط بازگشایی و میزان مهلت مناسب برای رفع نواقص بهداشت محیطی اماکن و مراکز مذکور، تکالیف مدیر هر مرکز و یا مکان یاد شده برای رفع نواقص، نحوه تعطیل موقت محل‌های مورد اشاره با انجام مهر و موم یا لاک و مهر و دفعات تعطیلی و زمان آنها، چگونگی معرفی متخلف به دادگاه و وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و نیز مأموران نظارت در اجرای این موارد در آیین‌نامه اجرایی این ماده مشخص خواهد شد. تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین خواهد شد. تبصره ۲- مأموران انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات تعطیل موقت، بازرسی و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل همکاری لازم را با مأموران بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

۲. اصل ۸۵ قانون اساسی: سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند، ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذی‌ربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

۲- نظر به اینکه شرایط بازگشایی و نحوه تعطیل موقت و دفعات تعطیل و زمان آنها به آیین‌نامه اجرایی این ماده محول شده است، این امر نیز تقنین تلقی می‌شود و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۳- چون حق اعتراض به مراجع قضایی برای اشخاص ذکر نگردیده، از این جهت مغایر اصل ۳۴ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۴- عبارت «چگونگی معرفی متخلف به دادگاه» مبهم است. بعد از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

تذکر:

۱- مرجع تعیین مجازات‌های بازدارنده در موارد نقض بهداشت محیطی، باید مشخص گردد.

۲- قبل از عبارت «شرایط بازگشایی» لازم است مرجع تعطیل‌کننده و شرایط تعطیل به صراحت مشخص گردد.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
احمد علیزاده

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۱-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۸۷۴ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۵۹/ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۰ لایحه شماره ۱۹۱۱۸/۳۳۲۴۳ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در مورد اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصل ۳۴ قانون اساسی: دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هرکس می‌تواند به منظور دادخواهی به دادگاه‌های صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند این‌گونه دادگاه‌ها را در دسترس داشته باشند و هیچ‌کس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع کرد.

متن لایحه

ماده واحده - ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۳- تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی، وضع ساختمانی، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می‌باشد. مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازات‌های بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی به ازای هر مورد نقص مقررات بهداشتی خواهد بود. میزان مجازات‌های یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سال یک بار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مأمورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می‌شوند که مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف با تنظیم گزارشی به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. مسؤول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوط اخطار می‌نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده اقدام کند در صورت عدم رفع موارد تخلف، دستور تعطیل محل و مهر و موم و لاک و مهر آن را صادر می‌نماید و پس از برطرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحد مربوطه رفع تعطیل و فک مهر و موم خواهد شد. در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می‌گردد.

مقررات بهداشتی، وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت مدت زمان‌های لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات مربوطه بدانند می‌توانند به مرجع قضایی صالح شکایت نمایند.

تبصره ۲- مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی، تعطیل و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل، همکاری لازم را با مأمورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

تبصره ۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۴۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۱- ق مورخ ۷۹/۹/۱۶ و شماره ۱۵۹- ق مورخ ۷۹/۶/۲۰ و
پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۸۷۴ مورخ ۷۹/۶/۲۹؛ «لایحه اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و
آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آذرماه یکهزار و
سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۹/۲۰
شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با استظهار به اینکه منظور از کلمه «نظیر» در عبارت (تخلف از مقررات بهداشتی نظیر
عدم رعایت بهداشت فردی، ...) تعیین مصادیق آن است که به آیین‌نامه محول گردیده»
به نظر شورا اشکال مرتفع شده است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۴.

۵

مغایرت قانون موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛ «لایحه موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو»، مصوب جلسه مورخ دوم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد: «اتفاق ماده ۱۳^(۱) از این جهت که شامل مواردی می‌شود که باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد مغایر اصل ۷۷ قانون اساسی^(۲) شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۸۰- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۲۴۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸، لایحه شماره ۲۲۹۸۹/۱۵۴۰۳ مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۶ دولت در مورد موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

۱. ماده ۱۳ (اصلاحیه‌ها): این موافقتنامه ممکن است از طریق اصلاحیه‌هایی که مورد توافق طرف‌های متعاقد باشد اصلاح شود. اصلاحیه‌ها با پذیرش طرف‌های متعاقد قابل اجرا خواهد بود.*

* برای اطلاع از متن کامل مصوبه، رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

۲. اصل ۷۷ قانون اساسی: عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

تبصره - پذیرش اصلاحیه‌های موضوع ماده (۱۳) این قانون از طرف ایرانی منوط به رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی خواهد بود.

بسم الله الرحمن الرحيم
موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو

مقدمه: ...

ماده ۱- اصول: ...

ماده ۱۳- اصلاحیه‌ها:

این موافقتنامه ممکن است از طریق اصلاحیه‌هایی که مورد توافق طرف‌های متعاقد باشد اصلاح شود. اصلاحیه‌ها با پذیرش طرف‌های متعاقد قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۴- لازم‌الاجرا شدن: ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۳۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸۰- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ و شماره ۲۶۴- ق مورخ ۷۹/۸/۸ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۶ مورخ ۷۹/۸/۱۴؛ «لایحه موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مغایرت قانون موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛ «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی»، مصوب جلسه مورخ دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد: «ماده ۱۳^(۱) مغایر اصل ۷۷ قانون اساسی شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۳۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۵ مورخ ۷۹/۸/۱۴؛ «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی»^(۲) با توجه به مفاد تبصره ذیل ماده واحده،^(۳) موضوع اشکال قبلی منتفی است لذا لایحه مزبور خلاف قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ماده ۱۳ (اصلاحات): در صورت اقتضا، این موافقتنامه را می‌توان در هر زمان با رضایت طرف‌های متعاقد و از طریق مجاری سیاسی، اصلاح کرد.

۲. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳۰.

۳. تبصره ماده واحده: اعلام موافقت از سوی وزارت راه و ترابری با هرگونه اصلاح در موافقتنامه حاضر، موکول به طی تشریفات قانونی موضوع اصل (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

مخالفت طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰؛ «طرح استفساریه^(۱) نسبت به کلمه اهانت، توهین یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات»، مصوب جلسه مورخ هشتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«چون عنوان اهانت، توهین، تحقیر، هتک حرمت علیه افراد و مقدسات شامل مواردی که دلالت عرفی و عقلایی در حد ظهور هم داشته باشد می‌شود و همه این موارد خلاف شرع است از این رو منحصر نمودن صدق عناوین مذکور به خصوص موردی که صراحت داشته باشد خلاف موازین شرع شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۳- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۴ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۲۶۷- ق مورخ

۱. موضوع استفسار: ماده واحده - آیا منظور از عبارت (اهانت، توهین و یا هتک حرمت) ر.ک به مقررات جزایی از جمله مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات عبارت است از به کار بردن الفاظی که دلالت صریح بر فحاشی و سب و لعن دارد یا خیر؟ و در صورت عدم صراحت مطلب و انکار متهم بر قصد اهانت و هتک حرمت آیا موضوع از مصادیق مواد ذکر می‌باشد یا خیر؟
نظر مجلس: منظور از اهانت، توهین و یا هتک حرمت ر.ک به مقررات جزایی از جمله مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات عبارت از ارتکاب اعمال و یا به کار بردن الفاظی است که دلالت صریح بر فحاشی، تحقیر، توهین و هتک حرمت علیه افراد و مقدسات دارد و در صورت عدم صراحت مطلب و انکار متهم بر قصد اهانت و هتک حرمت، موضوع از مصادیق جرایم ر.ک به موارد مذکور و امثال آن نیست.

۱۳۷۹/۸/۱۰، طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

نظر مجلس: از نظر مقررات کیفری اهانت و توهین و... عبارت است از به کار بردن الفاظی که صریح یا ظاهر باشد و یا ارتکاب اعمال و انجام حرکاتی که با لحاظ عرفیات جامعه و با در نظر گرفتن شرایط زمانی و مکانی و موقعیت اشخاص موجب تخفیف و تحقیر آنان شود و با عدم ظهور الفاظ توهین تلقی نمی‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۹۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۵ و شماره ۲۶۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۴ مورخ ۷۹/۸/۱۴؛ «طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

۸

مخالفت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛ «لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره»، مصوب جلسه مورخ دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد: «ذیل بند ۲ ماده ۶^(۱) که پرداخت و اخذ خسارت تأخیر تأدیه را تجویز کرده است خلاف شرع شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۸۳- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۶۰ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۲۷۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱، لایحه شماره ۲۰۴۶۹/۱۸۲۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ دولت در مورد موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. ماده ۶- مصادره و جبران خسارت:

۱- ...

۲- چنین خسارتی باید معادل ارزش عادلانه روز سرمایه‌گذاری مصادره شده، بلافاصله قبل از انجام مصادره یا قبل از آگاهی عمومی از مصادره قریبالوقوع باشد.
چنین خسارتی باید شامل خسارت اضافی به نرخ رسمی تجاری در ازای مدت تأخیر پرداخت‌ها از تاریخ مصادره سرمایه‌گذاری تا تاریخ پرداخت باشد و بدون تأخیر غیر موجه پرداخت شود.

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره مشتمل بر یک مقدمه و چهارده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه: ...

ماده ۱- تعاریف: ...

ماده ۶- مصادره و جبران خسارت:

۱- ...

۲- چنین خسارتی باید معادل ارزش عادلانه روز سرمایه‌گذاری مصادره شده، بلافاصله قبل از انجام مصادره یا قبل از آگاهی عمومی از مصادره قریب‌الوقوع باشد.

در صورت تأخیر در پرداخت خسارت، طرفین در مورد هزینه‌های تأخیر پرداخت خسارت با یکدیگر مذاکره و توافق خواهند کرد.

ماده ۷- زیان‌ها: ...

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۰۰۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۸۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و شماره ۲۷۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۹؛ «لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. برای اختصار فقط به موردی که از سوی مجلس شورای اسلامی اصلاح شده است، اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۱.

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶/۴۹۵۲۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۰۰۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۵۸۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵، لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره که بر اساس بند (۲) ماده (۲۰۶) آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^(۱) جهت هماهنگی‌های لازم با طرف متعاقد به دولت ابلاغ و متن مورد توافق طرفین در خصوص بند (۲) ماده (۶) موافقتنامه، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۶- مصادره و جبران خسارت:

۱- ...

۲- چنین خسارتی باید معادل ارزش عادلانه روز سرمایه‌گذاری مصادره شده، بلافاصله قبل از انجام مصادره یا قبل از آگاهی عمومی از مصادره قریب‌الوقوع باشد. چنین خسارتی باید شامل خسارت اضافی به نرخ رسمی تجاری در ازای مدت تأخیر پرداختها از تاریخ مصادره سرمایه‌گذاری تا تاریخ پرداخت باشد و بدون تأخیر غیرموجه پرداخت شود.

بند (۲) ماده (۶) موافقتنامه به شرح زیر اصلاح گردید:

۲- در صورت تأخیر در پرداخت خسارت، سرمایه‌گذار و دولت میزبان در مورد پرداخت خسارت مالی اضافی برای دوره تأخیر بین تاریخ استحقاق سرمایه‌گذار به دریافت خسارت و تاریخ پرداخت توافق خواهند کرد.

خسارت، شامل خسارت مالی اضافی باید بدون تأخیر غیرموجه پرداخت شود.

ماده ۷- زیان‌ها: ...

۱. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۶۸۹.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۵۷۷

تاریخ: ۸۲/۸/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶/۴۹۵۲۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ و پیرونامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۴^(۱)؛ «لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره»^(۲) مصوب جلسه مورخ سیزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۷/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۱.

مغایرت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۵- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛ «لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان»، مصوب جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌شود: «اطلاق ارجاع به داوری در ماده ۱۱^(۱) از این جهت که شامل مواردی می‌شود که

۱. ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات میان طرفین:

۱- طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هرگونه اختلاف در خصوص تفسیر یا اجرای موافقتنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می‌نمایند. اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیش گفته به توافق برسند، اختلاف می‌تواند بنا به درخواست هرکدام از طرفین به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع شود.

۲- هرکدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سومی را به عنوان سرداور انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یاد شده در زمان داوری با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داوری را تعیین ننماید طرف دیگر می‌تواند از رییس دیوان بین‌المللی دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.

۳- در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سرداور به توافق برسند، سرداور بنا به درخواست هر یک از طرفین توسط رییس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین خواهد گردید.

۴- چنانچه در موارد ر.ک به بندهای (۲) و (۳) این ماده، رییس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- دیوان داوری سه ماه از تاریخ انتخاب سرداور فرصت خواهد داشت تا در خصوص آیین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقتنامه، توافق کند در صورت عدم توافق، دیوان از رییس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست خواهد کرد آیین دادرسی را با ملحوظ داشتن مقررات آیین داوری بین‌المللی که مورد قبول عمومی واقع شده تعیین نماید.

۶- جز در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوایح تقدیم و تمامی رسیدگی‌ها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوایح یا تاریخ پایان رسیدگی، هرکدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد، تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ می‌گردد که برای طرفین قطعی و الزام‌آور خواهد بود.

۷- هزینه‌های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه‌های دادرسی به طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد. با این وجود دیوان ممکن است با صلاحدید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه‌ها را پرداخت نماید.

۸- چنانچه اختلافی برابر مقررات ماده ۱۰ به دیوان داوری بین‌المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داوری بین‌المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد. این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

مربوط به اموال عمومی و دولتی است خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷۹-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۹

شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷ و پیرو نامه شماره ۲۷۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ لایحه شماره ۱۹۵۱۵/۱۸۲۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ دولت در مورد موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - اجرای ماده (۱۱) این موافقتنامه در خصوص ارجاع به داوری از طرف ایرانی موکول به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی خواهد بود.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۳۵
تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۷۹-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ و شماره ۲۷۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷؛ «لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت

متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مغایرت لایحه حمایت از حقوق پدیدآوردندگان نرم افزارهای رایانه‌ای با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۶۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۰۶- ق مورخ ۷۹/۷/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۲۲۳ مورخ ۷۹/۸/۲۶^(۱)؛ «لایحه حمایت از حقوق پدیدآوردندگان نرم افزارهای رایانه‌ای»، مصوب جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۹/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر این شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«در مورد ماده ۲:

الف - با توجه به اینکه در قسمت اخیر ماده تعیین شرایط به آیین‌نامه واگذار شده است. از این جهت که آیا منظور شرایط ر.ک به قانون اختراع، قانون ثبت علائم اختراعات است یا تعیین شرایط جدید در آیین‌نامه است ابهام دارد. و در صورت اخیر مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است و بعد از رفع ابهام اعلام نظر می‌شود.

ب - در هر حال کلمه عبارت «ممکن است» باید در «سطر اول این ماده» حذف گردد، زیرا در این صورت وجود شرایط باید اختراع نرم افزار شناخته شود».

تذکرات:

- ۱- در ماده ۱۲ کلمه «سال» اضافی است.
- ۲- در ماده ۱۵ در صدر اول عبارت قبل از کلمه «جرم» کلمه «رسیدگی» اضافه شود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۲- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۲۶۹ مورخ ۷۹/۹/۶ و پیرو نامه شماره ۳۰۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸، لایحه شماره ۱۶۷۹۱/۳۰۸۷۸ مورخ ۱۳۷۷/۵/۱۴ دولت در مورد حمایت از حقوق پدیدآوردندگان نرم افزارهای رایانه‌ای که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

(۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۲- در صورت وجود شرایط، ممکن است نرم‌افزار به عنوان اختراع شناخته شود. شرایط مذکور را آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین خواهد کرد.

ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۲- در صورت وجود شرایط مقرر در قانون ثبت علائم و اختراعات، نرم‌افزار به عنوان اختراع شناخته می‌شود، آیین‌نامه مربوط به این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- ...

ماده ۱۵- جرم مذکور در ماده (۱۳) با شکایت شاکی خصوصی آغاز و با گذشت او موقوف می‌شود.

کلمه «رسیدگی» به ابتدای ماده (۱۵) اضافه گردید.

ماده ۱۶- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۹۲- ق مورخ ۷۹/۱۰/۵ و شماره ۳۰۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۲۲۳ مورخ ۷۹/۸/۲۶ و شماره ۷۹/۲۱/۱۲۶۹ مورخ ۷۹/۹/۶؛ «لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مخالفت و مغایرت قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن با شرع و قانون اساسی

شماره: ۱۴۰۶ و ۷۹/۲۱/۱۳۹۹
تاریخ: ۴ و ۱۳۷۹/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۶ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۴^(۱)؛ «لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن»، مصوب جلسه مورخ سیزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- بند (۱۲) ماده (۱) از این جهت که مشخص نمی‌باشد منظور از «امور» چیست و مقصود از «واحدهای معدنی و صنعتی» چه می‌باشد و اینکه آیا شامل شرکت‌های موضوع اصل (۴۴) نیز می‌گردد یا نه، مبهم است پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲- در ماده (۲) نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت گیری واگذاری واحدهای اجرایی به بخش غیر دولتی» موارد مذکور در اصل (۴۴) قانون اساسی^(۲) را نیز شامل می‌گردد خلاف اصل مذکور تشخیص داده شده و نیز واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری خلاف اصل (۱۳۳) قانون اساسی^(۳) است.
- ۳- نظر به اینکه تشکیل سازمان صنایع کوچک ایران در ماده (۸) در لایحه دولت پیش‌بینی نشده بود و این امر به افزایش هزینه عمومی منجر می‌شود و طریق جبران آن

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۴۴ قانون اساسی: نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.
بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.
بخش تعاونی شامل شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.
بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.
مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.
تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.
۳. اصل ۱۳۳ قانون اساسی: وزرا توسط رئیس جمهور تعیین و برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس معرفی می‌شوند با تغییر مجلس، گرفتن رأی اعتماد جدید برای وزرا لازم نیست. تعداد وزیران و حدود اختیارات هر یک از آنان را قانون تعیین می‌کند.

نیز مشخص نشده خلاف اصل (۷۵) قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۴- در ماده (۱۱) نظر به اینکه عموم حکم مذکور در آن به خصوص با ذکر کلمه «عمومی» که مشخص نیست منظور از آن عمومی دولتی است یا اینکه شامل عمومی غیردولتی نیز می‌گردد، ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد و همچنین اطلاق تبصره ماده (۱۱) خلاف اصل (۴۴) قانون اساسی است.

۵- عموم ماده ۱۱ و تبصره آن از این جهت که شامل نهادهای زیرنظر مقام معظم رهبری مدظله العالی نیز می‌گردد خلاف شرع می‌باشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۸-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ و پیرونامه شماره ۳۵۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۶، لایحه شماره ۲۳۲۶۰/۲۰۴۲۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ دولت در خصوص تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- در راستای اصلاح و بهسازی تشکیلات دولت و به منظور فراهم آوردن موجبات توسعه و پیشبرد امور صنعتی و معدنی در چارچوب سیاست‌های اقتصادی کشور و تمرکز و یکپارچگی سیاستگذاری و وظایف در امور صنعت و معدن استفاده بهینه از نیروی انسانی و امکانات موجود، وزارت صنایع و معادن با مأموریت‌ها و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد:

۱- ...

۱۲- اداره امور واحدهای صنعتی و معدنی تحت مالکیت دولت در چارچوب قانون

۱. اصل ۷۵ قانون اساسی: طرح‌های قانونی و پیشنهادهای و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی با افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

تجارت مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات بعدی و فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری مطلوب از آنها.

بند (۱۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

۱۲- اداره شرکت‌ها و کارخانجات تولیدی صنعتی و معدنی تحت مالکیت دولت در چارچوب قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات بعدی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در حدود مقررات ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری مطلوب از آنها.

۱۳- ...

ماده ۲- با ایجاد وزارت صنایع و معادن، وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات منحل و کلیه مسؤولیت‌ها و اختیارات وزرا و وزارتخانه‌های «صنایع»، «معادن و فلزات» به وزیر و وزارت صنایع و معادن محول می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری این وزارتخانه شرح وظایف تفصیلی وزارتخانه را با توجه به مفاد این قانون و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرایی به بخش غیردولتی، حذف وظایف تکراری و غیر ضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها تهیه و به تصویب شورای عالی اداری برساند.

- در سطر ششم ماده (۲) پس از عبارت «بخش غیردولتی» عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه شد و در سطر آخر عبارت «و به تصویب شورای عالی اداری برساند» حذف و عبارت «و در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی به تصویب هیأت وزیران برساند» جایگزین گردید.

ماده ۳- ...

ماده ۸- به منظور افزایش اشتغال صنعتی و حمایت از واحدهای کوچک بخش غیردولتی در جهت توسعه مناطق کمتر توسعه یافته، سازمان صنایع کوچک ایران تشکیل می‌گردد.

- در سطر بالا پس از عبارت «مناطق کمتر توسعه یافته» عبارت «با استفاده از امکانات موجود در وزارتخانه مذکور» اضافه گردید.

سیاستگذاری و تنظیم حمایت‌های لازم از صنایع کوچک به عهده این سازمان خواهد بود. اساسنامه سازمان مذکور توسط وزارت صنایع و معادن با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت چهار ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹- ...

ماده ۱۱- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای سازمان‌های دولتی و عمومی (به استثنای صنایع صرفاً نظامی) که مالکیت یا مدیریت واحدهای صنعتی و یا معدنی را

عهده‌دار می‌باشند موظفند فعالیت‌های صنعتی خود در حوزه صنعت و معدن را در چارچوب سیاست‌های صنعتی و معدنی کشور که توسط وزارت صنایع و معادن تعیین می‌شود انجام دهند. تبصره - کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع این ماده که دارای واحدهای صنعتی و معدنی می‌باشند موظفند نسبت به واگذاری این واحدها به بخش غیردولتی ظرف دو سال اقدام نمایند. در صورت عدم واگذاری، شورای عالی اداری نسبت به تعیین تکلیف این واحدها یا انتقال مدیریت آنها به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن تصمیم‌گیری خواهد نمود.

- در سطر اول تبصره ماده (۱۱) پس از عبارت «کلیه دستگاه‌های اجرایی» کلمه «دولتی» و در سطر دوم پس از کلمه «موظفند» عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه گردید.

ماده ۱۲- ...

ماده ۱۴- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

- ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح گردید:
ماده ۱۴- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۹۸- ق مورخ ۷۹/۱۰/۶ و شماره ۳۵۲- ق مورخ ۷۹/۹/۱۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۷۹/۱۰/۳ و شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۶ مورخ ۷۹/۱۰/۴؛ «لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مغایرت لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۰۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷؛ «لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی»، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در ماده ۲ نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت گیری واحدهای اجرایی به بخش غیردولتی» موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی را نیز شامل می‌گردد خلاف اصل مذکور تشخیص داده شد. و همچنین واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری خلاف اصل ۱۳۳ قانون اساسی است.

۲- نظر به اینکه در ماده ۴ عموم حکم مذکور در آن به خصوص با ذکر کلمه عمومی که مشخص نیست منظور از عمومی دولتی است یا اینکه شامل عمومی غیردولتی نیز می‌گردد، ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳- تشکیل شورای عالی آب مذکور در ماده ۱۰ با اختیاراتی که به این شورا محول شده، خلاف اصول ۶۰، ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی^(۱) است، زیرا چنانچه اختیارات مذکور در این ماده وضع قوانین و مقررات باشد از وظایف مجلس شورای اسلامی است و قابل تفویض به مرجع دیگر نمی‌باشد چنانچه وظایف اجرایی باشد به عهده رئیس جمهور و وزراء است.

۴- نظر به اینکه طبق اصل ۵۳ قانون اساسی^(۲) «کلیه دریافت‌های دولت در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود و همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون

۱. اصل ۶۰ قانون اساسی: اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و وزراء است.

- اصل ۸۵ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۶).

- اصل ۱۳۸ قانون اساسی: علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرای قوانین می‌شود. هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب نامه و آیین‌نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون‌ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا است. تصویب نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیون‌های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیاید با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیأت وزیران بفرستد.

۲. اصل ۵۳ قانون اساسی: کلیه دریافت‌های دولت در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز می‌شود و همه پرداخت‌ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می‌گیرد.

انجام می‌گیرد» و در ماده ۱۲ این امر رعایت نشده، ماده مزبور خلاف اصل مذکور می‌باشد.
۵- ماده ۱۴ از این جهت که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۷-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۳۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷، لایحه شماره ۲۳۲۶۰/۲۰۴۲۳ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶، دولت در خصوص لایحه تمرکز امور کشاورزی، دام، عمران و توسعه روستایی و تشکیل وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۲- کلیه مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به وزیر و وزارت کشاورزی و وزیر و وزارت جهاد سازندگی به وزیر و وزارت جهاد کشاورزی محول می‌گردد. شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعایه ر.ک به ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت گیری در تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و کاهش وظایف اجرایی و تصدی و واگذاری آنها به بخش غیردولتی و حذف وظایف تکراری و غیر ضروری و انتقال وظایف

- در سطر بالا پس از عبارت «بخش غیردولتی» عبارت «در چارچوب قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

- دو سطر آخر ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران

در حدود مقررات و رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی می‌رسد.

تبصره ۱- ...

ماده ۳- ...

ماده ۴- کلیه سازمان‌ها، مؤسسات دولتی و عمومی غیر دولتی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به وزارت جهاد کشاورزی وابسته می‌شوند. هرگونه تغییر در جایگاه سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی مذکور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

- تبصره ذیل به ماده (۴) الحاق می‌گردد:

تبصره - حکم مذکور در این ماده در خصوص سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های غیر دولتی نسبت به سهام دولت جاری است.

ماده ۵- ...

ماده ۱۰- به منظور هماهنگی سیاستگذاری در زمینه تأمین، توزیع و مصرف آب کشور، شورایی به نام شورای عالی آب متشکل از وزیر نیرو، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، کشور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، یک نفر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر و دو نفر از متخصصین بخش کشاورزی به حکم رئیس جمهور تشکیل می‌گردد. ریاست عالیه این شورا با رئیس جمهور یا معاون اول ریاست جمهوری خواهد بود. تصمیمات این شورا برای دستگاه‌های ذی‌ربط لازم‌الاجرا می‌باشد.

- در سطر بالا پس از عبارت «تصمیمات این شورا» عبارت «با تصویب هیأت وزیران با کمیسیون مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی» اضافه گردید.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولیدکنندگان اقدام نماید.

اساسنامه این صندوق‌ها توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه و کمک‌های دولت تأمین می‌گردد.

- دو سطر آخر ماده (۱۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل کمک‌های دولت، فروش اموال و امکانات مازاد این

وزارتخانه که پس از فروش به خزانه‌داری کل واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) آن تا مبلغ یک هزار میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تخصیص یافته تلقی می‌شود، تأمین می‌گردد.

ماده ۱۳- ...

ماده ۱۴- به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی، دولت موظف است:

- به انتهای سطر بالا عبارت «در حدود بودجه سنواتی اقدامات زیر را انجام دهد:» اضافه گردید.

الف - قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی از قبیل گندم، برنج، شکر، خرما، ذرت، پنبه و سایر محصولات تضمینی را با موافقت وزیر جهاد کشاورزی تعیین نماید.

ب - با خرید به موقع تولیدات داخلی و جلوگیری از توزیع بی‌موقع محصولات

- در سطر بالا پس از عبارت «تولیدات داخلی» عبارت «موضوع بند (الف) این ماده» اضافه گردید.

وارداتی کشاورزی و تنظیم بازار، در حمایت از تولیدکنندگان داخلی بخش کشاورزی اقدام نماید.

ماده ۱۵- به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۵- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۹۷- ق مورخ ۷۹/۱۰/۶ و شماره ۳۳۸- ق مورخ ۷۹/۹/۲۷ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۷۹/۱۰/۳؛ «لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی»^(۱) که به اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مخالفت طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴ با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۰۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰؛ «طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴»^(۱) مصوب جلسه مورخ هجدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«چون حذف کلمه پسر از اصل ماده و حذف تبصره ماده مذکور موجب جواز خارج شدن هر یک از زنان بی‌شوهر و دختران مجرد و زنان شوهردار، به صورت تنهایی می‌شود و مستلزم در معرض فساد قرار گرفتن آنان است از این رو خلاف شرع تشخیص داده شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۸۴- ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۶۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ و پیرو نامه شماره ۴۳۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰، طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴ که در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۳۷۹/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴:

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلمه «پسر» از ماده (۳) و تبصره (۱) ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵ حذف می‌گردد.

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون تبصره (۱) ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵ حذف و متن ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۳- اعزام دانشجویانی که دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر هستند با در نظر گرفتن ظرفیت دانشگاه‌های کشور و امکانات ارزی، رشته‌های مورد نیاز و کاملاً ضروری و با رعایت مفاد ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ و اصلاحیه مصوب ۱۳۷۰/۵/۲۳ صورت خواهد گرفت.

وزارت هر سال یک بار این موارد را تعیین خواهد کرد. در شرایط مساوی اولویت با داوطلبان متأهل می‌باشد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۸۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و شماره ۴۳۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۶۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸؛ «طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۳۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.

۱۴

وجود ابهام در طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند

شماره: ۷۹/۲۱/۱۸۹۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱؛ «طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند»^(۱) مصوب جلسه مورخ سیام بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«ماده واحده از این نظر که موردی را شامل نمی شود که قرینه دیگری غیر از سه مورد استثناء شده موجب متهم شدن شخص منتقل کننده شود و از نظر تعرض غیربازداشت نیز مبهم است فلذا پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.»

لازم به ذکر است که مضمون این ماده واحده در بند (۴) قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی مصوب ۵ خرداد ۱۳۵۴ به نحو گسترده تری آمده است مناسب است مجلس محترم با توجه به آن نسبت به ماده واحده تصمیم گیری نماید.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۶۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۷۵۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ و شماره ۵۱۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۸۹۷ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۴؛ «طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند»^(۲) که با اصلاحاتی در مورخ سوم اردیبهشت

۱. متن طرح: «ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون جلب و بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی یا مراکز نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و غیره منتقل می نمایند ممنوع است، مگر اینکه خود فرد یا مصدوم یا افراد دیگری او را مقصر قلمداد نمایند».

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۳۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲.

ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است^(۱) در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. اصلاحیه مجلس شورای اسلامی: «ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون نگاهداری و بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی یا نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و غیره منتقل می‌نمایند توسط مراجع مذکور ممنوع است، مگر اینکه خود فرد یا مصدوم یا افراد دیگری او را مقصر قلمداد نمایند و یا دلایل و قرائن دیگری دلالت بر انتساب اتهام به وی نماید.»

مغایرت قانون موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۱۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب»، مصوب جلسه مورخ سوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده ۱۹ و بندهای آن^(۱) در خصوص دآوری بدون رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۲- ماده ۲۲^(۲) در مورد اجرای موقت بدون رعایت اصل ۱۲۵ قانون اساسی^(۳) تشخیص

۱. ماده ۱۹- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرف‌های متعاقد اختلافی بروز نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره مستقیم حل و فصل نمایند.
۲- هرگاه طرف‌های متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیأت صلاحیت داری از یک کشور ثالث ارجاع کنند.
۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روش‌های مذکور به نتیجه نرسد، اختلافات، با درخواست هر طرف متعاقد بر اساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد به دیوان دآوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که یک نفر از طرف هر کدام از طرف متعاقد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.
۴- هر طرف متعاقد ظرف (۶۰) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاقد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان دآوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف ۶۰ روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرف‌های متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنا به تقاضای هر یک از طرف‌های متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمای کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود.

۵- داور سومی طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان دآوری عمل خواهد کرد.
۶- دیوان دآوری آیین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان دآوری، طرف‌های متعاقد هزینه اولیه دآوری را به طور متساوی متحمل خواهند شد.
۸- طرف‌های متعاقد هر تصمیم قطعی یا رأی موقتی دیوان دآوری را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد طبق این ماده تصمیمات متخذه دیوان دآوری را رعایت نکند، طرف متعاقد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازات اعطا شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

۲. ماده ۲۲- لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه به طور موقت از تاریخ امضای آن، اجرا خواهد شد و همین که دو طرف متعاقد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳. اصل ۱۲۵ قانون اساسی: امضای عهدنامه‌ها، مقاوله نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت‌ها و همچنین امضای پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رئیس جمهور یا نماینده قانونی او است.

داده شد.

دیبر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۸-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و پیرو نامه شماره ۳۵۷۷-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷، لایحه شماره ۱۸۰۶۵/۵۱۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ دولت در مورد موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که از این پس «طرف‌های متعاقد» نامیده می‌شوند و عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو جهت امضا مفتوح گردید، می‌باشند، با تمایل به انعقاد موافقتنامه‌ای که مکمل کنوانسیون مذکور است، به منظور تأسیس و توسعه سرویس‌های هوایی بین و ماورای سرزمین‌های خود، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

...

ماده ۲۲- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه از تاریخ امضای آن و همین که دو طرف متعاقد انجام مراحل قانون اساسی

مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد. در تأیید مراتب بالا، نمایندگان امضاءکننده زیر که از طرف دولت‌های متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۵۷۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین‌دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۱۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۸.

وجود ابهام در لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۵۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۸- ق مورخ ۷۹/۱۲/۲۸؛ «لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات»، مصوبه جلسه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«تبصره (۲) ماده واحده^(۱) از این جهت که معلوم نیست مبلغ مورد نظر از درآمد شهرداری می‌باشد یا مازاد بر آن ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهارنظر می‌شود.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۸۵- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره ۶۱۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۸؛ لایحه شماره ۱۹۵۷۷/۸۱۲۷۴ مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۲ دولت در مورد معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تبصره ۲- منبع مورد نیاز برای معافیت مالیاتی مطبوعات و سایر موارد از افزایش درآمد آگهی‌های تجاری تابلوهای شهری تأمین خواهد شد.

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ ابلاغ این قانون ناشران و فروشندگان کتاب و مطبوعات اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی که دارای مجوز فعالیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشند و همچنین نویسندگان، مترجمین، ویراستاران، گرافیست‌ها و سایر پدیدآورندگان آثار فرهنگی مکتوب از پرداخت مالیات بر درآمد موضوع فعالیت‌های مطبوعاتی و انتشاراتی معاف می‌باشند.

تبصره ۱- ملاک تشخیص مصادیق مذکور در ماده واحده در صورتی که مشخص نباشد با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

تبصره ۲- اعتبار مورد نیاز برای معافیت مالیاتی مطبوعاتی و سایر موارد، از محل سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از افزایش درآمد آگهی‌های اجاره تابلوهای شهری که به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد تأمین خواهد شد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۵

تاریخ: ۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۸۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و شماره ۶۱۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳؛ «لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۳۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳.

۱۷

مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛ «لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰»^(۱)، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اضافه نمودن عبارتهای «صندوق تعاون وابسته به وزارت تعاون» و «مؤسسات آموزشی دولتی» و «فعالتهای ورزشی بر لایحه دولت از این جهت که به تقلیل درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش درآمد معلوم نشده است، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۹۳- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۲

ماده واحده - تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱- تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و

۱. ماده واحده - تبصره (۱) اصلاحی بند «الف» ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱- تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و تأمین اجتماعی و صندوق تعاون وابسته به وزارت تعاون به تعاونی‌های ایثارگران و موارد مربوط به صادرات غیرنفتی سه در هزار و برای بخش‌های تولیدی (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی اعم از دولتی و غیرانتفاعی و فعالتهای فرهنگی (امور فیلم سازی و احداث تالارهای نمایش) و فعالتهای ورزشی پنج در هزار تعیین می‌شود. مرجع تشخیص شمول یا عدم شمول این تبصره در مورد تعاونی‌هایی که از صندوق تعاون برای هر یک از موارد مذکور در این تبصره تسهیلات دریافت می‌کنند صندوق تعاون خواهد بود.

تأمین اجتماعی به تعاونی‌های ایثارگران و موارد مربوط به صادرات غیرنفتی سه در هزار و برای بخش‌های تولیدی، تجاری (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی غیرانتفاعی و فعالیت‌های فرهنگی (امور فیلم‌سازی و احداث تالارهای نمایش) پنج در هزار تعیین می‌شود.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۸۹۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۲ و شماره ۶۸۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۱۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۲/۶؛ «لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد، که باتوجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۴/۳.

مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد»، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند ۴ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۴- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد مشتمل بر یک مقدمه بیست و هشت ماده به شرح پیوست و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۴- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار برخوردار باشند یا نباشند، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این‌گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه اطلاق می‌شود. جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهند شد.

ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهند بود.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۳

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۴- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۶- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۷ مورخ ۸۰/۲/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بردرآمد»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۱ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۶.

مخالفت قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۴۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه» به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۴ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذه از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۰- ق

تاریخ: ۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه مشتمل بر یک مقدمه و سی ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۴- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار برخوردار باشند یا نباشند، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این‌گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه اطلاق می‌شود. جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهند شد.

ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۶۹

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۰- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۴۸- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۸ مورخ ۸۰/۲/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷.

مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد»، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند ۳ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۵- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد، مشتمل بر یک مقدمه و بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است و به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آنکه دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می‌گردد. جریمه‌های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۵- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۵- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۹ مورخ ۸۰/۲/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بردرآمد»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷.

مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بردرآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۶۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بردرآمد»، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند ۳ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۳- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بردرآمد مشتمل بر بیست و هشت ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار برخوردار باشند یا نباشند، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این‌گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه اطلاق می‌شود، جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره‌های ۹۰۳- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۷- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۶۰ مورخ ۸۰/۲/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بردرآمد»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷.

۲۲

مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۶۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۴۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین»، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۳ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۲- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین مشتمل بر بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است اطلاق می‌شود به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این‌گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه برخوردار باشد یا نباشد. جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

...

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۰

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۲- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۴۹- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۶۱ مورخ ۸۰/۲/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۱ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۶.

مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۸۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر»، مصوب جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛ «بند ۳ ماده ۱۱^(۱) از این نظر که اخذ درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود، خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر مشتمل بر یک مقدمه بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

...

۱. ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آنکه دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می‌گردد، جریمه‌های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۱- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۸۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۷ مورخ ۸۰/۲/۲۶؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۱.

مغایرت لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۵۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۲؛ «لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت»، مصوب جلسه مورخ نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«تبصره (۶)^(۱) از این جهت که دولت را مکلف به ارایه لایحه نموده است مغایر اصل (۷۴) قانون اساسی^(۲) شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۷۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴ و شماره ۸۵۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۲ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۵۲۴ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۷؛ «لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت»^(۳) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.^(۴)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تبصره ۶- دولت مکلف است تا پایان سال ۱۳۸۰ نسبت به ارایه لایحه برنامه جامع پیشگیری حوادث ناشی از خشکسالی با توجه به شرایط اقلیم خشک و با استفاده از تجارب سایر کشورها به منظور حداکثر بهره‌وری از منابع محدود آب و خاک و استقرار نظام بیمه خشکسالی کشور اقدام نماید.

۲. اصل ۷۴ قانون اساسی: لوایح قانونی پس از تصویب هیأت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.

۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۲۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲.

۴. در اصلاحات به عمل آمده تبصره مورد ایراد شورای نگهبان حذف گردید.

مغایرت طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸؛ «طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران»، مصوب جلسه مورخ یازدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند (۲) ماده (۲۶) و (۲۸)^(۱) از این نظر که انتخاب و معرفی قاضی را در اختیار رئیس دادگستری قرار داده خلاف بند (۳) اصل (۱۵۸) قانون اساسی^(۲) شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ماده ۲۶- هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس شورای استانی
- ۲- یک نفر قاضی به انتخاب و معرفی رئیس کل دادگستری استان
- ۳- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
- ۴- دو نفر مهندس کشاورزی از اعضای سازمان با حداقل ۱۰ سال سابقه کار در بخش کشاورزی با معرفی شورای استانی تبصره ۱- رئیس هیأت بدوی انتظامی استان توسط اعضاء انتخاب خواهند شد.
- تبصره ۲- عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیأت عالی انتظامی و تأیید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.

ماده ۲۸- هیأت عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر به مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس سازمان
- ۲- یک نفر قاضی به انتخاب رئیس کل دادگستری استان تهران
- ۳- یک نفر مهندس کشاورزی با تجربه به انتخاب و معرفی وزیر جهاد سازندگی
- ۴- یک نفر از هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۵- سه نفر مهندس کشاورزی با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی با حداقل ۱۰ سال سابقه کار در بخش کشاورزی

۲. اصل ۱۵۸ قانون اساسی: وظایف رئیس قوه قضائیه به شرح زیر است:

- ۱- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسؤولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم.
- ۲- تهیه لوایح قضایی متناسب با جمهوری اسلامی.
- ۳- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۹۷-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۳ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۹۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸ طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف

الف - ...

ماده ۲۶- هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس شورای استانی.

۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رئیس قوه قضائیه.

۳- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان.

۴- دو نفر مهندس کشاورزی از اعضای سازمان با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی با معرفی شورای استانی.

تبصره ۱- رئیس هیأت بدونی انتظامی استان توسط اعضاء انتخاب خواهند شد.

تبصره ۲- عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیأت عالی انتظامی و تأیید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.

ماده ۲۷- ...

ماده ۲۸- ... هیأت عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر به مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس سازمان.

- ۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رییس قوه قضائیه.
 - ۳- یک نفر مهندس کشاورزی با تجربه به انتخاب و معرفی وزیر جهاد کشاورزی.
 - ۴- یک نفر از هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۵- سه نفر مهندس کشاورزی با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی.
- ماده ۲۹-...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۹۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۶ و شماره ۷۹۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۳ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶؛ «طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۲۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵؛ «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی»، مصوب جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«نظر به اینکه بند (۱۱) ماده واحده^(۱) در لایحه دولت نبوده و با توجه به اینکه عضویت در سازمان مذکور متضمن پرداخت حق عضویت می‌باشد که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز پیش‌بینی نشده است، خلاف اصل (۷۵) قانون اساسی می‌باشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۰۹- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۱۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶؛ با عنایت به اینکه به ماده واحده لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی در چند مرحله طی نامه‌های شماره ۱۹۸۷۸/۳۷۰۶۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۱۱^(۲)، شماره ۲۳۰۲۱/۱۶۵۱۸ مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۸^(۳)،

۱. ماده ۱۱- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بین‌المللی - وزارت کار و امور اجتماعی - ۳۰۰۰۰ فرانک سوئیس.

۲. هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۷/۴ مقرر نمود: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به عنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بین‌المللی (IVTO) عضویت یابد و از مجلس شورای اسلامی خواسته شود متن زیر به عنوان ردیف (۱۲) به ماده واحده «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی» که طی نامه شماره ۱۹۸۷۸/۲۳۶۵۸ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است، اضافه شود.

۱۲- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بین‌المللی وزارت کار و امور اجتماعی - ۳۰/۰۰۰ فرانک سوئیس (IVTO) سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

۳. هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مقرر نمود: سازمان گسترش و خدمات بازرگانی به عنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران در سازمان بین‌المللی شکر (ISO) عضویت یابد و از مجلس شورای اسلامی خواسته شود متن زیر به عنوان ردیف (۱۳) به ماده واحده «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی» که طی نامه شماره ۲۳۶۸۵/۱۹۸۷۸-هـ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است، اضافه شود.

۱۳- سازمان گسترش خدمات بازرگانی سازمان بین‌المللی شکر (international suger organization) حسن حبیبی - معاون اول رئیس جمهور

شماره ۲۳۳۴۳/۴۸۱۰۴ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵^(۱) و شماره ۲۱۸۱۴/۵۳۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۴^(۲) که تصویر آنها به پیوست ارسال می‌گردد، سازمانها و مجامع جدیدی از جمله بند (۱۱) مورد اشاره نامه آن شورای محترم توسط دولت الحاق گردیده و موضوع در مجلس بررسی شده است، امید است نظر آن شورای محترم تأمین و با تأیید مصوبه امکان ابلاغ جهت اجراء به دولت محترم فراهم گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۹۸۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۰۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۷ و ۷۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶؛ «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین‌المللی»^(۳) در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به توضیحات داده شده در نامه شماره ۱۱۰۹- ق مورخ ۸۰/۵/۱۷ مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۱ مقرر نمود: وزارت بازرگانی به عنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران در شورای بین‌المللی غلات، مرکز تبادل اطلاعات سرمایه‌گذاری بازرگانی و تکنولوژی جنوب (سیتدک) و دفتر نمایشگاههای بین‌المللی (BIE) عضویت یابد واز مجلس شورای اسلامی خواسته شود متن زیر به عنوان ردیفهای (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) به ماده واحده «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین‌المللی» که طی نامه شماره ۱۹۸۷۸/۲۳۶۸۵ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است، اضافه شود.

۱۴- وزارت بازرگانی شورای بین‌المللی غلات

۱۵- وزارت بازرگانی مرکز تبادل اطلاعات سرمایه‌گذاری بازرگانی و تکنولوژی جنوب (سیتدک)

۱۶- وزارت بازرگانی دفتر نمایشگاههای بین‌المللی (BIE)

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

۲. هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۹ موافقت نمود: ردیف زیر به لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان و مجامع بین‌المللی - موضوع تصویب نامه شماره ۲۳۶۸۵/ت/۱۹۸۷۸ هـ - مورخ ۱۳۷۷/۶/۲- اضافه گردد:

۱۷- سازمان بین‌المللی مهاجرت وزارت کشور

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۶۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲.

۲۷

مغایرت لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه شماره ۹۷۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴؛ «لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری»، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:
«اطلاق ماده (۱۶)^(۱) از این جهت که شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی نیز به دادگاه بین‌المللی دادگستری می‌شود خلاف اصل (۱۳۹) قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۱۷- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۷۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۴ و پیرو نامه شماره ۹۷۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴ در مورد لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. ماده ۱۶- تفسیر و حل و فصل اختلافات

هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، اگر در کمیسیون به توافق نرسد، باید به کمیته‌ای (کار گروهی) متشکل از یک عضو انتخاب شده از طرف هر یک از طرف‌های دعوی و علاوه بر آن یک نفر رییس مستقل انتخابی توسط اعضاء کمیته (کار گروه) واگذار شود. رهنمودهای کمیته (کار گروه) یاد شده، هرگاه از نظر توصیفی الزام‌آور نباشد، باید اساس نظرات توسط طرف‌های ذی‌ربط در مورد مواردی که عدم توافق با توجه به آنها حاصل شده است قرار گیرد. اگر بر اساس نتیجه این رویه اختلاف مرتفع نشود، اختلاف باید به دادگاه بین‌المللی دادگستری مطابق اسناد دادگاه ارجاع شود، مگر اینکه طرف‌های دعوی روش دیگری را برای حل اختلاف خود توافق کنند.

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری (RECOFI) مشتمل بر یک مقدمه و هجده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

متن ذیل به ماده واحده الحاق می‌گردد:

رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد ماده (۱۶) این موافقتنامه الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای ماهیگیری (RECOFI)

مقدمه

دولت کشور بحرین	دولت جمهوری اسلامی ایران
دولت جمهوری عراق	دولت کشور کویت
دولت پادشاهی عمان	دولت کشور قطر
دولت پادشاهی عربستان سعودی	دولت امارات متحده عربی

با در نظر گرفتن اسناد ذی‌ربط کنوانسیون ملل متحد مربوط به حقوق دریاها که در...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۰۱۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۱۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ و شماره ۹۷۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۷۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۴؛ «لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری»^(۱) مصوب جلسه مورخ سیزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۵/۳۱ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۶۸ مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۱.

مغایرت و مخالفت لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۱۱۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۱۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۳۶۱/۵۶۵۵۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶، دولت در مورد قانون کارشناسان رسمی ایران که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نودو چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۳- شورای عالی کارشناسان متشکل از هجده نفر عضو به انتخاب کارشناسان کل کشور به تناسب تعداد کارشناسان عضو هر کانون در تهران تشکیل می‌گردد. شرایط عضویت و نحوه انتخاب اعضاء براساس آئین‌نامه این قانون خواهد بود.
تبصره ۱- مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چهار سال می‌باشد و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۲- منتخبین موضوع این ماده از بین خود یک نفر به عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه‌دار، یک نفر کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس با اکثریت آراء انتخاب می‌نمایند.

شورای مذکور تا انتخاب اعضای جدید کماکان عهده‌دار وظایف مقرر می‌باشند.

ماده ۴- ...

ماده ۷- وظایف و اختیارات شورای عالی کارشناسان به قرار زیر است:

الف - اقدامات لازم برای ارتقاء سطح خدمات کارشناسی در سراسر کشور از طریق سیاستگذاری، برگزاری دوره‌های آموزشی، بازآموزی، گردهمایی، هم‌اندیشی و همچنین

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۶۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲.

برگزاری آزمون سالیانه براساس نیاز مناطق کشور و تدوین مقررات مربوط به رشته‌ها و گروه‌های مختلف کارشناسی.

ب - تدوین مقررات و ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی و نیز ضوابط ارتقاء صلاحیت علمی، جغرافیایی و نقل و انتقال کارشناسان رسمی.

ج - تدوین نظامنامه‌های مربوط به تشکیل و شرح وظایف کمیسیونهای مشورتی علمی و فنی و سایر کمیسیونهای خاص.

د - پیشنهاد تعرفه‌های عضویت و حق الزحمه کارشناسی جهت ارائه به مراجع ذی‌ربط.

ه - پیشنهاد اعضای دادگاه انتظامی جهت تأیید و انتصاب توسط رئیس قوه قضائیه.

و - بررسی و تصویب یا ردّ پیشنهادات کانونها در محدوده ضوابط و مقررات.

ز - تدوین و تصویب نظامنامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی کانونها.

ح - تدوین و بازنگری در ضوابط و روش‌های کارشناسی و اظهارنظر در خصوص استعلامات و ارائه رویه واحد در امور کارشناسان.

ط - نظارت بر حسن انجام انتخابات کانونها در حوزه‌های انتخابات استانی با رعایت مقررات مربوطه.

ی - نظارت بر اجرای مقررات توسط ارکان هر کانون و اعلام تخلفات آنان به مراجع ذی‌ربط.

ک - تعیین نماینده جهت شرکت در مجامع بین‌المللی و مجامع داخلی از قبیل قانونگذاری، اجرایی و قضائی.

ل - صدور احکام انتصاب اعضای هیأت مدیره، رؤسا و دادستانهای انتظامی هر کانون.

م - انجام سایر وظایف مقرر در قوانین و مقررات.

تبصره ۱- نحوه تشکیل جلسات و اتخاذ تصمیم طبق آئین‌نامه اجرایی این قانون می‌باشد.

تبصره ۲- تصمیمات شورای عالی کارشناسان برای کلیه کانون‌های کشور لازم‌الاجراء می‌باشد.

تبصره ۳- شورای عالی کارشناسان می‌تواند با توجه به شرایط، قسمتی از اختیارات خود را به کمیسیونهای وابسته و یا کانون‌های مستقل استان مربوط تفویض نماید.

ماده ۸- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر است:

الف - بررسی گزارش سالیانه عملکرد کانون و اتخاذ تصمیم درباره آن پس از استماع گزارش بازرسان.

ب - بررسی و تصویب صورتهای مالی سالیانه کانون پس از استماع گزارش بازرسان.

ج - بررسی و تصویب خط مشی و برنامه و بودجه سال آینده کانون به پیشنهاد هیأت مدیره.

د - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر موارد پیشنهادی که در محدوده وظایف کانون

توسط هیأت مدیره در دستور جلسه قرار گیرد.

ه - تصویب اخذ وام و اعتبار برای کانون به پیشنهاد هیأت مدیره.

و - گزارش عملکرد و صورت‌های مالی سالانه پس از تصویب مجامع عمومی، توسط هیأت مدیره هر کانون برای شورای عالی کارشناسان ارسال خواهد شد.

ز - انتخاب اعضای هیأت مدیره و بازرسان و دادستان انتظامی کانون.

تبصره - در مواردی که به علت سلب شرایط یا فوت یا بیماریهای صعب العلاج که ادامه فعالیت را به مدت معتناهی غیرممکن می‌سازد یا استعفای تعدادی از اعضای هیأت مدیره یا دادستان و یا بازرسان، حسب مورد تعداد اعضای مدیره به حد نصاب لازم نرسد و یا انجام وظایف دادستان و بازرسان توسط مجمع عمومی فوق‌العاده انتخابات به عمل خواهد آمد که به ترتیب و حسب مورد با دعوت رئیس هیأت مدیره کانون مربوط و یا دو نفر از اعضای هیأت مدیره و یا بازرسان تشکیل می‌گردد.

سایر موارد تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده با رعایت دیگر مقررات این قانون بنا به تشخیص هیأت مدیره کانون مربوط صورت خواهد گرفت.

ماده ۹- ...

ماده ۱۳- کمیسیون تشخیص صلاحیت‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون متشکل از پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل خواهد بود که دو عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل از بین حقوقدانان توسط وزیر دادگستری انتخاب و بقیه اعضاء از بین کارشناسان رسمی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تأیید وزیر دادگستری منصوب خواهند شد.

تشخیص صلاحیت اولویت‌های اخلاقی مندرج در این قانون برعهده کمیسیون یاد شده می‌باشد. تبصره - مدت عضویت هر عضو در کمیسیون یاد شده چهار سال می‌باشد.

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناس رسمی باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف - متدین به یکی از ادیان رسمی کشور و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران،

ب - داشتن تابعیت ایرانی.

ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر،

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر،

ه - نداشتن عضویت رسمی در گروهکهای محارب و مخالف اسلام با تأیید وزارت

اطلاعات جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید.

و - داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور. هرگاه در رشته مورد نیاز، دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می‌توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی رسمی باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت در آزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت‌های اخلاقی،

ط - گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی‌ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط رسیده باشد.

تبصره - شرایط لازم برای تقاضای صدور پروانه کارشناسی رسمی، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزی و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزی حق هیچ‌گونه اظهارنظر کارشناسی رسمی را به طور مستقل ندارند.

د - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

تبصره ۱- پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسی امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسی و فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه‌برداری ثبتی داشته باشند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یاد شده شرکت کنند.

تبصره ۲- در رشته‌هایی که سابقه کارشناسان رسمی آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسی برای کارشناس راهنما لازم‌الرعایه نیست. متقاضیان رشته‌های جدید کارشناسی رسمی به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزی خواهند نمود.

تبصره ۳- عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسی رسمی هر یک از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

ماده ۱۶- ...

ماده ۱۷- کارشناسان رسمی جدید به هنگام اخذ پروانه باید با حضور در جلسه هیأت مدیره کانون مربوط با حضور ریاست دادگستری استان یا نماینده وی به شرح زیر سوگند یاد نمایند: «به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم در امور کارشناسی که به من ارجاع می‌گردد خداوند

متعال را حاضر و ناظر دانسته، به راستی و درستی نظر خود را اظهار نمایم و اغراض شخصی خود را در آن دخالت ندهم و تمام نظر خود را نسبت به موضوع کارشناسی اظهار نمایم و هیچ چیز را مکتوم ندارم و برخلاف واقع چیزی نگویم و ننویسم و رازدار و امین باشم.»

ماده ۱۸- ...

ماده ۲۳- مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی کلیه کارشناسان هر استان، دادگاه انتظامی مربوطه می‌باشد، اعضای دادگاه به شرح زیر برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند:

۱- یک نفر حقوقدان که حداقل ده سال سابقه کار داشته باشد به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

۲- رئیس هیأت مدیره کانون مربوطه یا یکی از اعضای هیأت مدیره به انتخاب رئیس کانون.

۳- یک نفر کارشناس رسمی در رشته مربوط به انتخاب رئیس کانون مربوطه.

تبصره ۱- ریاست دادگاه با عضو حقوقدان خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه نیاز به شعبه یا شعب دیگر دادگاه باشد با درخواست کانون مربوطه و تصویب رئیس قوه قضائیه تشکیل خواهد شد. ارجاع پرونده به شعبه یا شعب به عهده رئیس شعبه اول خواهد بود.

تبصره ۳- تصمیمات اتخاذ شده از سوی دادگاه انتظامی با اکثریت آراء معتبر و انشای رأی توسط رئیس دادگاه صورت خواهد گرفت.

تبصره ۴- تصمیمات دادگاه انتظامی از جانب هیأت مدیره کانون مربوطه از طرف محکوم علیه ظرف یک ماه پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر خواهی است.

تبصره ۵- تصمیمات دادگاه انتظامی و دادرهای انتظامی در مورد کارشناسان رسمی به وسیله پست سفارشی به نشانی مندرج در پرونده عضویت کانون ابلاغ می‌شود و هرگاه کارشناس رسمی تغییر نشانی خود را کتباً اعلام ننموده باشد آخرین نشانی موجود در پرونده معتبر خواهد بود.

تبصره ۶- موارد ردّ اعضای دادگاه انتظامی همان موارد ردّ دادرسان می‌باشد، در صورت وجود جهات ردّ برابر ماده (۲۳) فرد دیگری تعیین خواهد شد.

تبصره ۷- هرگاه رسیدگی به شکایت انتظامی در امور کارشناسی مستلزم انجام کارشناسی مجدد توسط سایر اعضای کانون کارشناسان رسمی باشد، پرداخت دستمزد کارشناسی طبق تعرفه قانونی به عهده شاکی می‌باشد.

ماده ۲۴- مرجع تجدیدنظر نسبت به آرای قابل تجدیدنظر، دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی می‌باشد که در تهران مستقر می‌گردد و اعضای آن به شرح ذیل انتخاب می‌گردند:

الف - یک نفر حقوقدان با ده سال سابقه کار به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

- ب - رئیس شورای عالی کارشناسان یا نماینده وی.
- ج - یک نفر کارشناس در رشته مربوطه به انتخاب شورای عالی کارشناسان.
- ماده ۲۵ - ...
- ماده ۲۶ - مجازاتهای انتظامی به قرار زیر است:
- ۱- توبیخ با درج در پرونده کارشناس در کانون.
 - ۲- محدود کردن صلاحیت علمی و فنی کارشناس رسمی برای مدت یک سال.
 - ۳- محدود کردن صلاحیت علمی و فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال.
 - ۴- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال.
 - ۵- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از یک سال تا سه سال.
 - ۶- محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی.
- تبصره ۱- تطبیق تخلفات انتظامی کارشناسان رسمی با مجازاتهای مندرج در این ماده به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.
- تبصره ۲- هیأت مدیره هر کانون مکلف است از تمدید پروانه کارشناسی رسمی کسانی که سه بار ظرف سه سال به مجازاتهای انتظامی محکوم می‌شوند خودداری کند.
- این‌گونه کارشناسان رسمی می‌توانند پس از مدت دو سال از تاریخ لغو پروانه مجدداً تقاضای تمدید پروانه کارشناسی رسمی نمایند، مگر اینکه به مجازات انتظامی محرومیت دائم یا موقت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی محکوم شده باشند.
- ماده ۲۷- هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال شرایط مذکور در بندهای (الف، ب، ج، د، ه) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمی، به طور موقت از تمدید پروانه خودداری می‌کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامی کانون مربوطه اعلام می‌نماید.
- مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهایی را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید.
- ماده ۲۸- در مواردی که وزیر دادگستری از اعضای ارکان هر کانون و یا از هر یک از کارشناسان رسمی، جرم یا جرائمی را احراز و یا مشاهده کند می‌تواند رسیدگی به امر را به مراجع قانونی ذی صلاح ارجاع و پیگیری نماید.
- ماده ۲۹- رئیس هیأت مدیره هر کانون مسئول اجرای احکام قطعی دادگاه انتظامی و دادگاه تجدیدنظر کارشناسان در مورد کارشناسان متخلف می‌باشند.
- ماده ۳۰- دستمزد کارشناسی رسمی طبق تعرفه‌ای است که با پیشنهاد شورای عالی

کارشناسان به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید و هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر می‌باشد. قضاات دادگاهها در مورد دستمزد کارشناسی مطابق ماده (۲۶۴) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ اقدام خواهند کرد.

تبصره - ضوابط تعیین هزینه‌های خدمات کارشناسی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تصویب رئیس قوه قضائیه مشخص خواهد شد و پرداخت آن برعهده متقاضی است.

ماده ۳۱- هزینه‌های مربوط به هر کانون از محل‌های زیر تأمین می‌گردد:

الف - حق عضویت و حق صدور با تمدید پروانه کارشناسی رسمی که توسط شورای عالی کارشناسان تعیین می‌شود و هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر است.

ب - پنج درصد (۵٪) از حق الزحمه کارشناسان رسمی.

ث - وجوهی که برای موارد خاص به تصویب مجمع عمومی از کارشناسان رسمی و یا متقاضیان کارشناسی رسمی اخذ خواهد شد.

تبصره - پرداخت حق حضور اعضای غیرکارشناس در هیأت انتظامی و کمیسیونها و سایر مخارج مربوط برعهده شورای عالی کارشناسان است که به نسبت از کانونها اخذ خواهد نمود.

ماده ۳۲- کلیه مراجع قضائی و انتظامی، وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتها، بانکها، شهرداریها، بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی و اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی و سایر مراجع عمومی و دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است موظف هستند مبلغ بند (ب) ماده (۳۱) این قانون را از دستمزد کارشناسان رسمی کسر و به حساب کانون مربوط واریز نمایند. همچنین مکلف می‌باشند مالیات متعلقه را نیز با رعایت قوانین مالیاتی کسر و به حساب خزانه‌داری کل واریز کنند.

ماده ۳۳- در مواردی که هیأت مدیره هر کانون استان، تجدیدنظر در صلاحیت فنی کارشناس رسمی را ضروری تشخیص دهد پیشنهاد خود را با دلایل مربوط به شورای عالی کارشناسان ارائه خواهد نمود. شورای عالی با کسب نظر مشورتی از کمیسیون تشخیص صلاحیت علمی و فنی رشته مربوط تصمیم نهایی را در خصوص موضوع اتخاذ می‌نماید. هیأت مدیره هر کانون پس از دریافت تصمیم شورای عالی مبنی بر موافقت با محدود کردن صلاحیت فنی کارشناس رسمی، تصمیم یاد شده رابه مورد اجرا می‌گذارد. اعاده صلاحیت کارشناس رسمی منوط به شرکت و موفقیت در کلاسهای بازآموزی یا کلاسهای مشابه مورد تأیید کانون مربوط و با موافقت شورای عالی کارشناسان خواهد بود.

ماده ۳۴- کارشناسانی که مستخدم شاغل دولت یا مؤسسات دولتی یا شرکتهای دولتی و وابسته به دولت یا شهرداریها یا سایر نهادهای عمومی غیردولتی و یا سایر شرکتهای دولتی که

شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است، می‌باشند، نمی‌توانند در دعاوی و سایر امور مستلزم امر کارشناسی رسمی که مربوط به دستگاه متبوع آنهاست به عنوان کارشناس رسمی مداخله و اظهارنظر کنند مگر اینکه در آن رشته کارشناس رسمی دیگری وجود نداشته و یا مرضی‌الطرفین باشند یا آنکه کارمند مذکور طبق مقررات مربوط به آن دستگاه قانوناً ملزم به اظهارنظر باشد. هیچ کدام از مراجع قضائی و ادارات دادگستری و ثبت اسناد و املاک نمی‌توانند امر کارشناسی رسمی را به کارشناسانی که کارمند شاغل قضائی یا اداری دادگستری یا ثبت اسناد و املاک می‌باشند ارجاع کنند مگر اینکه در آن رشته جز قاضی و یا کارمند شاغل، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد.

ماده ۳۵- مقررات تبصره الحاقی به بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداریها - مصوب ۱۳۵۲- و اصلاحات بعدی در مورد کارشناسان رسمی و مترجمان رسمی دادگستری نیز جاری است.

ماده ۳۶- در صورت فوت و یا حجر کارشناس رسمی و یا محرومیت دائم از کارشناسی رسمی، با اعلام ذی نفع، نماینده کانون مربوط به اتفاق نماینده مرجع قضائی محل ضمن تنظیم صورتجلسه لازم برگها و اسناد راجع به امور کارشناسی را جمع کرده در کانون بایگانی می‌نماید و در صورتی که بین آنها اشیاء یا اسنادی، با ارائه دلایل کافی توسط مدعی، متعلق به اشخاص باشد به صاحبان آنها رد می‌کند.

ماده ۳۷- در هر یک از رشته‌های کارشناسی که اظهارنظر کارشناس رسمی نسبت به موضوع ارجاع شده لزوماً محتاج به کسب اطلاعاتی است که تنها در اختیار وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است، می‌باشند، کارشناس مذکور مکلف به مراجعه به دستگاه یا دستگاههای ذی‌ربط بوده و دستگاه یا دستگاههای یاد شده نیز موظف به دراختیارگذاشتن اطلاعات مورد نیاز برای اظهارنظر کارشناسی رسمی می‌باشند.

تبصره - اطلاعات طبقه‌بندی شده و غیرقابل انتشار دستگاههای مورد اشاره در این ماده از حکم مذکور مستثنی می‌باشند و طبق مقررات قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ در اختیار کارشناس ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

کارشناس مزبور تنها این اطلاعات را در حیطه وظایف و مسئولیتهای خود در رابطه با امر ارجاع شده اعمال خواهد کرد و به کارگیری و یا افشای آن در غیر مورد مذکور ممنوع است در غیر این صورت مشمول قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳- در قسمتهای ذی‌ربط آن خواهد بود.

ماده ۳۸- هرگاه کارشناس رسمی با سوءنیت ضمن اظهار عقیده در امر کارشناسی برخلاف واقع چیزی بنویسد و یا در اظهار عقیده کتبی خود راجع به امر کیفری و یا حقوقی تمام مآوقع را ذکر نکند و یا برخلاف واقع چیزی ذکر کرده باشد جاعل در اسناد رسمی محسوب می‌گردد و همچنین هرگاه کارشناس رسمی در چیزی که برای آزمایش در دسترس او گذاشته شده با سوءنیت تغییر بدهد به مجازاتهای مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود و اگر گزارش خلاف واقع و اقدامات کارشناس رسمی در حکم دادگاه موثر واقع شده باشد کارشناس مذکور به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد. حکم یاد شده در مورد خبرگان محلی نیز لازم‌الرعایه می‌باشد.

ماده ۳۹- صدور پروانه برای کارشناسان رسمی فقط برای یک رشته کارشناسی مجاز است. ماده ۴۰- کلیه کانونهای موجود مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون وضعیت خود را با مقررات این قانون تطبیق دهند.

ماده ۴۱- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب توسط وزیر دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۲- قوانین راجع به کارشناسان رسمی مصوب سالهای ۱۳۱۷ و ۱۳۳۹ و لایحه قانونی استقلال کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۵۸ لغو می‌شوند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۰۰۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۱۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۸؛ «لایحه کانون کارشناسان رسمی دادگستری» مصوب جلسه مورخ سیزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

الف- ایرادات

۱- واگذاری شرایط عضویت اعضاء شورای عالی کارشناسان به آئین‌نامه در ذیل ماده (۳) مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است.

۲- چنانچه مقررات و ضوابط موضوع صدر بند «ب» ماده (۷) همان موارد موضوع ماده (۱۵) است تدوین آن زائد می‌باشد و اگر منظور تدوین مقررات و ضوابطی خارج از موارد موضوع ماده (۱۵) است لازم است تصریح گردد تا اظهار نظر شود.

۳- پیشنهاد تعرفه عضویت توسط شورای عالی کارشناسان موضوع بند «د» ماده (۷) به مراجع ذی‌ربط با تعیین حق عضویت توسط این شورا موضوع بند «الف» ماده (۳۱)

متناقض است زیرا براساس این دو ماده مرجع پیشنهاد دهنده و تعیین کننده یک مرجع، یعنی شورای عالی کارشناسان می‌باشد. پس از رفع تناقض اظهارنظر خواهد شد.

۴- بند «ه» ماده (۷) با ماده (۲۳) متعارض است پس از رفع تعارض اظهارنظر خواهد شد.

۵- شبهه تعارض بند «ه» ماده (۷) با ماده (۲۳) موضوع بند «۴» موارد ایراد به ماده (۲۴) نیز قابل تسری است.

۶- جهت جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی لازم است در تبصره ۲ ماده (۷) عبارت «در چارچوب این قانون» بعد از عبارت تصمیمات شورای عالی کارشناسان اضافه گردد.

۷- با توجه به اینکه مطابق اصل ۱۶۰ قانون اساسی مسئولیت وزیر دادگستری برقراری رابطه بین قوه قضائیه با قوه مجریه و مقننه است علاوه بر آن این وزیر عهده‌دار وظایف مشترک با هیأت وزیران می‌باشد وظایف و تکالیفی که به موجب ماده (۱۳) به عهده وزیر دادگستری گذاشته شده است خارج از محدوده اختیارات این وزیر است علیهذا ماده (۱۳) مغایر اصل ۱۶۰ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۸- با توجه به اینکه مطابق اصل ۱۲ قانون اساسی^(۲) دین رسمی ایران اسلام می‌باشد عبارت «ادیان رسمی کشور» موضوع بند (الف) ماده (۱۵) مغایر اصل ۱۲ قانون اساسی شناخته شد.

۹- قید عضویت رسمی در بند «ه» ماده (۱۵) که مستلزم دادن پروانه به هواداران و فعالان گروهکها و اعضاء غیررسمی آنها است خلاف شرع و مغایر مفهوم اصل ۲۶ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.

۱۰- با توجه به عبارت «گروهکهای محارب و مخالف اسلام» موضوع بند «ه» ماده (۱۵) چون این عبارت ایهام اجتماع هر دو قید یعنی عضویت در گروهکهای محارب و مخالف اسلام را با هم دارد در صورتی که عضویت در هر کدام از این گروهکها به تنهایی کفایت بر عدم صلاحیت متقاضی دارد لذا خلاف شرع تشخیص داده شد چنانچه به عبارت

۱. اصل ۱۶۰ قانون اساسی: وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را برعهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد. رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء به عنوان عالی‌ترین مقام اجرایی پیش‌بینی می‌شود.

۲. اصل ۱۲ قانون اساسی: دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیرقابل تغییر است و مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی دارای احترام کامل می‌باشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاه‌ها رسمیت دارند و در هر منطقه‌ای که پیروان هر یک از این مذاهب اکثریت داشته باشند، مقررات محلی در حدود اختیارات شوراها بر طبق آن مذهب خواهد بود، با حفظ حقوق پیروان سایر مذاهب.

۳. اصل ۲۶ قانون اساسی: احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمنهای اسلامی یا اقلیتهای دینی شناخته شده آزادند، مشروط به اینکه اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچکس را نمی‌توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت.

«گروهکهای محارب و یا مخالف اسلام» اصلاح شود رفع ابهام می‌گردد.

۱۱- قید خصوص وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در انتهای بند «ه» ماده (۱۵) که مستلزم عدم توجه به سایر مراجع ذی صلاح است خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۱۲- انحصار شرایط اخذ پروانه کارشناسی توسط متقاضیان به موارد مندرج در ماده (۱۵) چون مستلزم دادن پروانه به افراد غیرموثق (و افرادی که سوء شهرت دارند و همچنین اعضاء گروهکهای غیرقانونی و یا مخالف انقلاب و یا اعضاء ساواک منحل یا اعضاء سازمانهای جاسوسی یا تشکیلات فراماسونری و افرادی که همکاری با قوای نظامی بیگانه علیه جمهوری اسلامی ایران دارند یا مبادرت به قاچاق اسلحه و مهمات و ارز و موادمخدر نموده‌اند یا همکاری در امر قاچاق و یا سوءاستفاده مالی داشته یا مرتکب اخذ هر نوع وجه یا مالی مستقیم و غیرمستقیم که قانوناً مجاز به دریافت آن نبوده‌اند شده باشند و یا افرادی که اشتهار به فساد اخلاق یا تجاهد به فسق و فجور یا اعمال منافی عفت و خلاف اسلام و امثال اینها دارند «موضوع ماده (۸) لایحه بازسازی کارشناسان رسمی دادگستری مصوب سیزدهم خردادماه یکهزار و سیصد و شصت و پنج» می‌باشد لذا خلاف شرع تشخیص داده شد.

۱۳- در تبصره ذیل بند «ط» ماده (۱۵) اگر منظور از عبارت شرایط لازم برای تقاضای صدور پروانه کارشناسی رسمی مندرج در صدر این تبصره همان موارد مندرج در این قانون است عبارت مذکور زاید است اگر شرایط دیگری منظور باشد مبهم است و نیاز به تصریح دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۴- تبصره ۴ ماده (۲۳) اشکال عبارتی دارد و نامفهوم است پس از اصلاح اظهارنظر خواهد شد.

۱۵- با توجه به اینکه تخلفات و جرائم بایستی در قانون معین شود لکن در تبصره ۱ ماده (۲۶) این موارد به آئین‌نامه واگذار شده است بنابراین قانونگذاری است لذا این تبصره مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۶- ماده (۲۷) مبنیاً بر ماده (۱۵) لازم است اصلاح شود.

۱۷- چون عموم و اطلاق جرائم موضوع ماده (۲۸) شامل جرائمی غیر از تخلفات انتظامی اعضاء ارکان هر کانون و یا هر یک از کارشناسان رسمی می‌گردد لذا این ماده خلاف اصل ۱۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ب: تذکرات

۱- بند «د» ماده (۱۵) به بند «ی» تبدیل می‌گردد.

۲- چون بخشی از تبصره ذیل بند «ط» ماده (۱۵) به عموم این ماده مربوط است لذا مناسب است این تبصره نیز در عداد سایر تبصره‌ها منظور گردد.

۳- با توجه به ملاکی که در قانون اساسی در دو متن سوگند نامه در اصول ۶۷ و ۱۲۱^(۱) رعایت شده سوگند به خداوند در برابر قرآن کریم آمده است لذا لازم است در ماده ۱۷ نیز به این مهم توجه شود.

۴- در تبصره ۳ ماده (۲۳) در صورتی که رئیس دادگاه مخالف باشد انشاءتوسط او امکان ندارد و اگر منظور ابلاغ و تقریر است باید اصلاح شود.
۵- بند «ث» ماده (۳۱) یا به بند «پ» یا بند «ج» تبدیل شود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۰۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۱۱۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۸ در مورد لایحه کانون کارشناسان رسمی دادگستری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم

۱. اصل ۶۷ قانون اساسی: نمایندگان باید در نخستین جلسه مجلس به ترتیب زیر سوگند یاد کنند و متن قسم نامه را امضاء نمایند.
بسم الله الرحمن الرحيم

«من در برابر قرآن مجید، به خدای قادر متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که پاسدار حریم اسلام و نگهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشم، ودیعه‌ای را که ملت به ما سپرده به عنوان امینی عادل پاسداری کنم و در انجام وظایف و کالت، امانت و تقوا را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پایبند باشم، از قانون اساسی دفاع کنم و در گفته‌ها و نوشته‌ها و اظهارنظرها، استقلال کشور و آزادی مردم و تأمین مصالح آنها را مدنظر داشته باشم.»
نمایندگان اقلیتهای دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند کرد. نمایندگانی که در جلسه نخست شرکت ندارند در اولین جلسه‌ای که حضور پیدا می‌کنند مراسم سوگند را به جای آورند.

- اصل ۱۲۱ قانون اساسی: رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی در جلسه‌ای که با حضور رئیس قوه قضائیه و اعضای شورای نگهبان تشکیل می‌شود به ترتیب زیر سوگند یاد می‌کند و سوگندنامه را امضاء می‌نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

«من به عنوان رئیس جمهور در پیشگاه قرآن کریم و در برابر ملت ایران به خداوند قادر متعال سوگند یاد می‌کنم که پاسدار مذهب رسمی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور باشم و همه استعداد و صلاحیت خویش را در راه ایفای مسئولیت‌هایی که بر عهده گرفته‌ام به کار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازم و از هرگونه خودکامگی بپرهیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است حمایت کنم و در حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و با استعانت از خداوند و پیروی از پیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام قدرتی را که ملت به عنوان امانتی مقدس به من سپرده است همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشم و آن را به منتخب ملت پس از خود بسپارم.»

به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۳- شورای عالی کارشناسان متشکل از هجده نفر عضو به انتخاب کارشناسان کل کشور به تناسب تعداد کارشناسان عضو هر کانون در تهران تشکیل می‌گردد. اعضای شورای عالی کارشناسان باید دارای شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون باشند و نحوه انتخاب آنان براساس آئین‌نامه این قانون خواهد بود.

تبصره ۱- مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چهار سال می‌باشد و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۲- متتخین موضوع این ماده از بین خود یک نفر به عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه‌دار، یک نفر کارپرداز، دو نفر منشی و دو نفر بازرس با اکثریت آراء انتخاب می‌نمایند.

شورای مذکور تا انتخاب اعضای جدید کماکان عهده‌دار وظایف مقرر می‌باشند.

ماده ۷- وظایف و اختیارات شورای عالی کارشناسان به قرار زیر است:

الف - اقدامات لازم برای ارتقاء سطح خدمات کارشناسی در سراسر کشور از طریق سیاستگزاری، برگزاری دوره‌های آموزشی، بازآموزی، گردهمایی، هم‌اندیشی و همچنین برگزاری آزمون سالیانه براساس نیاز مناطق کشور و تدوین مقررات مربوط به رشته‌ها و گروه‌های مختلف کارشناسی.

ب - تدوین مقررات و ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان کارشناسی و نیز ضوابط ارتقاء صلاحیت عملی، جغرافیایی و نقل و انتقال کارشناسان رسمی برابر مقررات این قانون.

ج - تدوین نظامنامه‌های مربوط به تشکیل و شرح وظایف کمیسیونهای مشورتی علمی و فنی و سایر کمیسیونهای خاص.

د - تعیین تعرفه عضویت و پیشنهاد حق الزحمه کارشناسی جهت ارائه به مراجع ذی‌ربط.

ه - بررسی و تصویب یا ردّ پیشنهادات کانونها در محدوده ضوابط و مقررات.

و - تدوین و تصویب نظامنامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی کانونها.

ز - تدوین و بازنگری در ضوابط و روش‌های کارشناسی و اظهارنظر در خصوص استعلامات و ارائه رویه واحد در امور کارشناسان.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

ح - نظارت بر حسن انجام انتخابات کانونها در حوزه‌های انتخابات استانی با رعایت مقررات مربوطه.

ط - نظارت بر اجرای مقررات توسط ارکان هر کانون و اعلام تخلفات آنان به مراجع ذی‌ربط.

ی - تعیین نماینده جهت شرکت در مجامع بین‌المللی و مجامع داخلی از قبیل قانونگذاری، اجرایی و قضائی.

ک - صدور احکام انتصاب اعضای هیأت مدیره، رؤسا و دادستانهای انتظامی هر کانون.

ل - انجام سایر وظایف مقرر در قوانین و مقررات.

تبصره ۱- نحوه تشکیل جلسات و اتخاذ تصمیم طبق آئین‌نامه اجرایی این قانون می‌باشد.

تبصره ۲- تصمیمات شورای عالی کارشناسان در حدود مقررات این قانون برای کلیه کانون‌های کشور لازم‌الاجراء می‌باشد.

تبصره ۳- شورای عالی کارشناسان می‌تواند با توجه به شرایط، قسمتی از اختیارات خود را به کمیسیونهای وابسته و یا کانون‌های مستقل استان مربوط تفویض نماید.

ماده ۳۳- کمیسیون تشخیص صلاحیت‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون متشکل از پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل خواهد بود که دو عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل از بین حقوقدانان توسط وزیر دادگستری انتخاب و بقیه اعضاء از بین کارشناسان رسمی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تأیید وزیر دادگستری منصوب خواهند شد. تشخیص صلاحیت اولویت‌های اخلاقی مندرج در این قانون برعهده کمیسیون یاد شده می‌باشد.

تبصره - مدت عضویت هر عضو در کمیسیون یاد شده چهار سال می‌باشد.

ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناسی رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف - متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران،

ب - داشتن تابعیت ایرانی.

ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر.

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ه - نداشتن وابستگی و سابقه عضویت در گروهکهای غیرقانونی و مخالف اسلام با تأیید وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید.

و - داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه

تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور. هرگاه در رشته مورد نیاز، دوره

تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می‌توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی رسمی باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت در آزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت‌های اخلاقی.

ط - گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی‌ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط.

ی - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

تبصره ۱- شرایط لازم برای ثبت نام، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزی و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزی حق هیچ‌گونه اظهارنظر کارشناسی رسمی را به طور مستقل ندارند. تبصره ۲- پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسی امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسی و فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه‌برداری ثبتی داشته باشند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یاد شده شرکت کنند.

تبصره ۳- در رشته‌هایی که سابقه کارشناسان رسمی آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسی برای کارشناس راهنما لازم‌الرعایه نیست، متقاضیان رشته‌های جدید کارشناسی رسمی به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزی خواهند نمود. تبصره ۴- عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسی رسمی هر یک از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

ماده ۱۷- کارشناسان رسمی جدید به هنگام اخذ پروانه باید با حضور در جلسه هیأت مدیره کانون مربوط با حضور ریاست دادگستری استان یا نماینده وی به شرح زیر سوگند یاد نمایند: «به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم در امور کارشناسی که به من ارجاع می‌گردد خداوند متعال را حاضر و ناظر دانسته، به راستی و درستی نظر خود را اظهار نمایم و اغراض شخصی خود را در آن دخالت ندهم و تمام نظر خود را نسبت به موضوع کارشناسی اظهار نمایم و هیچ چیز را مکتوم ندارم و برخلاف واقع چیزی نگویم و ننویسم و رازدار و امین باشم.»^(۱)

۱. مجلس شورای اسلامی این ماده را به همان شکل اول و بدون اصلاح به شورای نگهبان ارسال کرده است.

ماده ۲۳- مرجع رسیدگی به تخلفات انتظامی کلیه کارشناسان هر استان، دادگاه انتظامی مربوطه می‌باشد. اعضای دادگاه به شرح زیر برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند:

- ۱- یک نفر حقوقدان که حداقل ده سال سابقه کار داشته باشد به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
 - ۲- رئیس هیأت مدیره کانون مربوطه یا یکی از اعضای هیأت مدیره به انتخاب رئیس کانون.
 - ۳- یک نفر کارشناس رسمی در رشته مربوط به انتخاب رئیس کانون مربوطه.
- تبصره ۱- ریاست دادگاه با عضو حقوقدان خواهد بود.
- تبصره ۲- چنانچه نیاز به شعبه یا شعب دیگر دادگاه باشد با درخواست کانون مربوطه و تصویب رئیس قوه قضائیه تشکیل خواهد شد. ارجاع پرونده به شعبه یا شعب به عهده رئیس شعبه اول خواهد بود.
- تبصره ۳- تصمیمات اتخاذ شده از سوی دادگاه انتظامی با اکثریت آراء معتبر و انشای رأی توسط یکی از اعضاء اکثریت و ابلاغ آن توسط رئیس دادگاه صورت خواهد گرفت.
- تبصره ۴- تصمیمات دادگاه انتظامی از جانب هیأت مدیره کانون مربوطه و از طرف محکوم علیه ظرف یک ماه پس از ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی است.
- تبصره ۵- تصمیمات دادگاه انتظامی و دادرهای انتظامی در مورد کارشناسان رسمی به وسیله پست سفارشی به نشانی مندرج در پرونده عضویت کانون ابلاغ می‌شود و هرگاه کارشناس رسمی تغییر نشانی خود را کتباً اعلام ننموده باشد آخرین نشانی موجود در پرونده معتبر خواهد بود.
- تبصره ۶- موارد ردّ اعضای دادگاه انتظامی همان موارد ردّ دادرسان می‌باشد، در صورت وجود جهات ردّ برابر ماده (۲۳) فرد دیگری تعیین خواهد شد.
- تبصره ۷- هرگاه رسیدگی به شکایت انتظامی در امور کارشناسی مستلزم انجام کارشناسی مجدد توسط سایر اعضای کانون کارشناسان رسمی باشد، پرداخت دستمزد کارشناسی طبق تعرفه قانونی به عهده شاکی می‌باشد.
- ماده ۲۴- مرجع تجدیدنظر نسبت به آرای قابل تجدیدنظر، دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی می‌باشد که در تهران مستقر می‌گردد و اعضای آن به شرح ذیل انتخاب می‌گردند:
- الف - یک نفر حقوقدان با ده سال سابقه کار به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
- ب - رئیس شورای عالی کارشناسان یا نماینده وی.
- ج - یک نفر کارشناس در رشته مربوطه به انتخاب شورای عالی کارشناسان.
- ماده ۲۶- تخلفات و مجازاتهای انتظامی به قرار ذیل است:
- الف - تخلفات:

- ۱- عدم حضور در مراجع صالحه در وقت مقرر بدون عذر موجه.

- ۲- توسل به معاذیری که خلاف بودن آنها بعداً ثابت شود.
 - ۳- مسامحه و سهل انگاری در اظهارنظر، هرچند مؤثر در تصمیمات مراجع صلاحیتدار باشد یا نباشد.
 - ۴- تسلیم اسناد و مدارک به اشخاصی که قانوناً حق دریافت آن را ندارند و یا امتناع از تسلیم آنها به اشخاصی که حق دریافت دارند.
 - ۵- سوء رفتار و اعمال خلاف شئونات شغلی.
 - ۶- نقض قوانین و مقررات در اظهارنظر کارشناسی.
 - ۷- انجام کارشناسی و اظهارنظر با وجود جهات ردّ قانونی.
 - ۸- انجام کارشناسی و اظهارنظر در اموری که خارج از صلاحیت کارشناس است.
 - ۹- انجام کارشناسی و اظهارنظر برخلاف واقع و تبانی.
 - ۱۰- انجام کارشناسی و اظهارنظر با پروانه‌ای که اعتبار آن منقضی شده باشد.
 - ۱۱- افشاء اسرار و اسناد محرمانه.
 - ۱۲- اخذ وجه یا مال یا قبول خدمت مازاد بر تعرفه دستمزد و هزینه مقرر در قوانین یا دستورات مراجع صلاحیتدار.
 - ۱۳- انجام کارشناسی و اظهارنظر در زمان تعلیق، محرومیت از حقوق اجتماعی و یا اثبات فقد شرایط موضوع ماده (۱۵) این قانون.
- ب - مجازاتها به ترتیب درجه:
- ۱- توبیخ با درج در پرونده کارشناس در کانون.
 - ۲- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت یک سال.
 - ۳- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال.
 - ۴- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال.
 - ۵- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از یک تا سه سال.
 - ۶- محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی.
- تبصره ۱- مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۱)، (۲) و (۳) حسب مورد به مجازات درجه یک تا سه انتظامی محکوم می‌گردند.
- مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۴)، (۵) و (۶) حسب مورد به مجازات درجه سه تا پنج انتظامی محکوم می‌گردند.
- مرتکبین هر یک از تخلفات ردیفهای (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰)، (۱۱) و (۱۲) حسب مورد به مجازات درجه پنج تا شش انتظامی محکوم می‌گردند.

مرتکبین هر یک از تخلفات ردیف (۱۳) به مجازات درجه شش انتظامی محکوم می‌گردند.

تبصره ۲- اعمال ارتكابی کارشناس، چنانچه علاوه بر تخلف انتظامی، واجد وصف کیفری باشد، دادگاه انتظامی مکلف است پرونده امر را عیناً به مرجع قضائی صلاحیتدار ارسال نماید.

تبصره ۳- هیأت مدیره هر کانون مکلف است از تمدید پروانه کارشناسی رسمی کسانی که سه بار ظرف سه سال به مجازاتهای انتظامی محکوم می‌شوند خودداری کند.

این‌گونه کارشناسان رسمی می‌توانند پس از مدت دو سال از تاریخ لغو پروانه مجدداً تقاضای تمدید پروانه کارشناسی رسمی نمایند، مگر اینکه به مجازات انتظامی محرومیت دائم یا موقت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی محکوم شده باشند.

ماده ۲۷- هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال شرایط مذکور در بندهای (الف، ب، ج، د، ه) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمی، به طور موقت از تمدید پروانه خودداری می‌کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامی کانون مربوطه اعلام می‌نماید.

مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهایی را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید.

ماده ۲۸- رئیس هیأت مدیره هر کانون مسئول اجرای احکام قطعی دادگاه انتظامی و دادگاه تجدیدنظر کارشناسان در مورد کارشناسان متخلف می‌باشد.

ماده ۲۹- دستمزد کارشناسی رسمی طبق تعرفه‌ای است که با پیشنهاد شورای عالی کارشناسان به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید و هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر می‌باشد. قضات دادگاهها در مورد دستمزد کارشناسی مطابق ماده (۲۶۴) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ اقدام خواهند کرد.

تبصره - ضوابط تعیین هزینه‌های خدمات کارشناسی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تصویب رئیس قوه قضائیه مشخص خواهد شد و پرداخت آن برعهده متقاضی است.

ماده ۳۰- هزینه‌های مربوط به هر کانون از محل‌های زیر تأمین می‌گردد:

الف - حق عضویت و حق صدور یا تمدید پروانه کارشناسی رسمی هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر است.

ب - پنج درصد (۵٪) از حق الزحمه کارشناسان رسمی.

ج - وجوهی که برای موارد خاص به تصویب مجمع عمومی از کارشناسان رسمی و یا متقاضیان کارشناسی رسمی اخذ خواهد شد.

تبصره - پرداخت حق حضور اعضای غیرکارشناس در هیأت انتظامی و کمیسیونها و سایر مخارج مربوط بر عهده شورای عالی کارشناسان است که به نسبت از کانونها اخذ خواهد نمود.

ماده ۳۱- کلیه مراجع قضائی و انتظامی، وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتها، بانکها، شهرداریها، بنیادها، نهادهای انقلاب اسلامی و اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیر دولتی و سایر مراجع عمومی و دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است موظف هستند مبلغ بند (ب) ماده (۳۰) این قانون را از دستمزد کارشناسان رسمی کسر و به حساب قانون مربوط واریز نمایند. همچنین مکلف می‌باشند مالیات متعلقه را نیز با رعایت قوانین مالیاتی کسر و به حساب خزانه‌داری کل واریز کنند.

ماده ۳۲- در مواردی که هیأت مدیره هر قانون استان، تجدیدنظر در صلاحیت فنی کارشناس رسمی را ضروری تشخیص دهد پیشنهاد خود را با دلایل مربوط به شورای عالی کارشناسان ارائه خواهد نمود. شورای عالی با کسب نظر مشورتی از کمیسیون تشخیص صلاحیت علمی و فنی رشته مربوط تصمیم نهایی را در خصوص موضوع اتخاذ می‌نماید. هیأت مدیره هر قانون پس از دریافت تصمیم شورای عالی مبنی بر موافقت با محدود کردن صلاحیت فنی کارشناس رسمی، تصمیم یاد شده را به مورد اجرا می‌گذارد. اعاده صلاحیت کارشناس رسمی منوط به شرکت و موفقیت در کلاسهای بازآموزی یا کلاسهای مشابه مورد تأیید قانون مربوط و با موافقت شورای عالی کارشناسان خواهد بود.

ماده ۳۳- کارشناسانی که مستخدم شاغل دولت یا مؤسسات دولتی یا شرکتهای دولتی و وابسته به دولت یا شهرداریها یا سایر نهادهای عمومی غیردولتی و یا سایر شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است، می‌باشند، نمی‌توانند در دعاوی و سایر امور مستلزم امر کارشناسی رسمی که مربوط به دستگاه متبوع آنهاست به عنوان کارشناس رسمی مداخله و اظهارنظر کنند مگر اینکه در آن رشته کارشناس رسمی دیگری وجود نداشته و یا مرضی‌الطرفین باشند یا آنکه کارمند مذکور طبق مقررات مربوط به آن دستگاه قانوناً ملزم به اظهارنظر باشد. هیچ کدام از مراجع قضائی و ادارات دادگستری و ثبت اسناد و املاک نمی‌توانند امر کارشناسی رسمی را به کارشناسانی که کارمند شاغل قضائی یا اداری دادگستری یا ثبت اسناد و املاک می‌باشند ارجاع کنند مگر اینکه در آن رشته جز قاضی و یا کارمند شاغل، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد.

ماده ۳۴- مقررات تبصره الحاقی به بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداریها - مصوب ۱۳۵۲/۴/۵ و اصلاحات بعدی در مورد کارشناسان رسمی و مترجمان رسمی دادگستری نیز جاری است.

ماده ۳۵- در صورت فوت و یا حجر کارشناس رسمی و یا محرومیت دائم از کارشناسی رسمی، با اعلام ذی نفع، نماینده قانون مربوط به اتفاق نماینده مرجع قضائی محل ضمن تنظیم

صورت جلسه لازم برگها و اسناد راجع به امور کارشناسی را جمع کرده در کانون، بایگانی می‌نماید و در صورتی که بین آنها اشیاء یا اسنادی، با ارائه دلایل کافی توسط مدعی، متعلق به اشخاص باشد به صاحبان آنها رد می‌کند.

ماده ۳۶- در هر یک از رشته‌های کارشناسی که اظهارنظر کارشناس رسمی نسبت به موضوع ارجاع شده لزوماً محتاج به کسب اطلاعاتی است که تنها در اختیار وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر شرکتهای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا ذکر صریح نام است، می‌باشد، کارشناس مذکور مکلف به مراجعه به دستگاه یا دستگاههای ذی‌ربط بوده و دستگاه یا دستگاههای یاد شده نیز موظف به در اختیار گذاشتن اطلاعات مورد نیاز برای اظهارنظر کارشناسی رسمی می‌باشند.

تبصره - اطلاعات طبقه‌بندی شده و غیرقابل انتشار دستگاههای مورد اشاره در این ماده از حکم مذکور مستثنی می‌باشد و طبق مقررات قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ در اختیار کارشناس ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

کارشناس مزبور تنها این اطلاعات را در حیطه وظایف و مسئولیتهای خود در رابطه با امر ارجاع شده اعمال خواهد کرد و به کارگیری و یا افشای آن در غیر مورد مذکور ممنوع است در غیر این صورت مشمول قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی - مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹- در قسمتهای ذی‌ربط آن خواهد بود.

ماده ۳۷- هرگاه کارشناس رسمی با سوءنیت ضمن اظهار عقیده در امر کارشناسی برخلاف واقع چیزی بنویسد و یا در اظهار عقیده کتبی خود راجع به امر کیفری و یا حقوقی تمام مآوقع را ذکر نکند و یا برخلاف واقع چیزی ذکر کرده باشد جاعل در اسناد رسمی محسوب می‌گردد و همچنین هرگاه کارشناس رسمی در چیزی که برای آزمایش در دسترس او گذاشته شده با سوء نیت تغییر بدهد به مجازاتهای مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود و اگر گزارش خلاف واقع و اقدامات کارشناس رسمی در حکم دادگاه موثر واقع شده باشد کارشناس مذکور به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد. حکم یاد شده در مورد خبرگان محلی نیز لازم الرعایه می‌باشد.

ماده ۳۸- صدور پروانه برای کارشناسان رسمی فقط برای یک رشته کارشناسی مجاز است.

ماده ۳۹- کلیه کانونهای موجود مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون وضعیت خود را با مقررات این قانون تطبیق دهد.

ماده ۴۰- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب توسط وزیر دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۱- قانون راجع به کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۱۷/۱۱/۲۳ و قانون راجع به اصلاح قانون کارشناسان رسمی وزارت دادگستری مصوب ۱۳۳۹/۲/۱۴ و لایحه قانونی استقلال قانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۵۸/۸/۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شوند.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۱۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و شماره ۱۱۱۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۰۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹؛ «لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در بند (۷) اشکال کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- در بند (۹) اشکال شرعی به قوت خود باقی است.
- ۳- در بند (۱۰) اشکال به قوت خود باقی است.
- ۴- در بند (۱۱) اشکال شرعی به قوت خود باقی است.
- ۵- در بند (۱۲) با توجه به لحاظ شرط وثاقت در غیر این مورد اشکال شرعی به قوت خود باقی است.
- ۶- در بند (۱۶) چون ایرادات ماده (۱۵) به طور کامل رفع نشده است، اشکال این بند به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره ۱۶۰۴- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۶۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۴ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹، لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ

۱۳۸۰/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۳۳- کمیسیون تشخیص صلاحیت‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون متشکل از پنج عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل خواهد بود که دو عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل از بین حقوقدانان توسط رئیس قوه قضائیه انتخاب و بقیه اعضاء از بین کارشناسان رسمی به پیشنهاد شورای عالی کارشناسان و تأیید رئیس قوه قضائیه منصوب خواهند شد. تشخیص صلاحیت اولویت‌های اخلاقی مندرج در این قانون برعهده کمیسیون یاد شده می‌باشد.

تبصره - مدت عضویت هر عضو در کمیسیون یادشده چهارسال می‌باشد.

ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناسی رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:
الف - متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و فاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران،

ب - داشتن تابعیت ایرانی.

ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر.

د - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ه - نداشتن وابستگی و سابقه عضویت در گروه‌های غیرقانونی و مخالف اسلام با تأیید وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید.
و - داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور. هرگاه در رشته مورد نیاز، دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می‌توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی رسمی باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال سن در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت درآزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت‌های اخلاقی.

ط - گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی‌ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط.

ی - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

تبصره ۱- شرایط لازم برای ثبت نام، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزی و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزان حق هیچ‌گونه اظهارنظر کارشناسی رسمی را به‌طور مستقل ندارند. تبصره ۲- پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسی امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسی و فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه‌برداری ثبتی داشته باشند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یاد شده شرکت کنند.

تبصره ۳- در رشته‌هایی که سابقه کارشناسان رسمی آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسی برای کارشناس راهنما لازم‌الرعايه نیست. متقاضیان رشته‌های جدید کارشناسی رسمی به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزی خواهند نمود. تبصره ۴- عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسی رسمی هر یک از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

این‌گونه کارشناسان رسمی می‌توانند پس از مدت دو سال از تاریخ لغو پروانه مجدداً تقاضای تمدید پروانه کارشناسی رسمی نمایند، مگر اینکه به مجازات انتظامی محرومیت دائم یا موقت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی محکوم شده باشند.

ماده ۲۷- هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال شرایط مذکور در بندهای (الف، ب، ج، د، ه) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمی، به طور موقت از تمدید پروانه خودداری می‌کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامی کانون مربوطه اعلام می‌نماید. مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهایی را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۹۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۰۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ و شماره ۱۳۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و شماره ۱۱۱۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۱ مورخ ۸۰/۱۰/۱۸^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۱۸ مورخ ۸۰/۸/۲۴ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۰۵ مورخ ۸۰/۵/۲۹؛

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

«لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- دربندهای ۹ و ۱۱ اشکالات شرعی کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- با توجه به ماده ۲۷ هیچ‌گونه منعی برای ادامه فعالیت کارشناسان رسمی که شرط وثاقت را از دست داده باشند وجود ندارد، از این جهت خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۹۴۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۹۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۶۰۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ لایحه شماره ۱۷۳۶۱/۵۶۵۵۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در خصوص قانون کارشناسان رسمی دادگستری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱-...

ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناسی رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:

- الف - متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران،
- ب - داشتن تابعیت ایرانی.
- ج - نداشتن پیشینه کیفری مؤثر.
- د - عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- ه - نداشتن وابستگی و سابقه عضویت و هواداری در گروههای غیرقانونی یا مخالف اسلام.

تبصره - وزارت اطلاعات مکلف است ظرف مهلت دو ماه مراتب استعلام را اعلام نماید. و - داشتن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته مورد تقاضا و حداقل پنج سال سابقه تجربی در رشته مربوط بعد از اخذ مدرک تحصیلی مذکور هرگاه در رشته مورد نیاز، دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد در این صورت افراد با دارا بودن مدرک دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در هر رشته و حداقل پانزده سال سابقه کار در آن رشته می‌توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناسی رسمی باشند.

ز - دارا بودن حداقل بیست و پنج سال در پایان مهلت ثبت نام.

ح - موفقیت در آزمون علمی و تجربی و گزینش صلاحیت اولویت‌های اخلاقی.

ط - گذراندن دوره کارآموزی به مدت یک سال تحت نظر کارشناس رسمی‌ای که بیش از ده سال سابقه کارشناسی رسمی داشته و به عنوان کارشناس راهنما با معرفی هیأت مدیره کانون مربوط.

ی - داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی.

تبصره ۱- شرایط لازم برای ثبت نام، نحوه انتخاب و نحوه برگزاری آزمون و منابع سؤالات امتحانی و موعد اعلام نتیجه و نحوه نظارت بر کارآموزان در طول دوره کارآموزی و همچنین وظایف کارآموزان در این دوره در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد. کارآموزان در طی دوره کارآموزی حق هیچ‌گونه اظهارنظر کارشناسی رسمی رابه طور مستقل ندارند.

تبصره ۲- پس از اعلام تعداد مورد نیاز در رشته کارشناسی امور ثبتی، دارندگان دانشنامه کارشناسی و فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی ثبت اعم از شاغل یا بازنشسته که حداقل ده سال سابقه در امور ثبتی و یا نقشه‌برداری ثبتی داشته باشند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مذکور در آزمون یادشده شرکت کنند.

تبصره ۳- در رشته‌هایی که سابقه کارشناسان رسمی آن کمتر از ده سال است، شرط دارا بودن ده سال سابقه کارشناسی برای کارشناس راهنما لازم‌الرعايه نیست. متقاضیان رشته‌های جدید کارشناسی رسمی به مدت سه ماه تحت نظارت کانون مربوط کارآموزی خواهند نمود.

تبصره ۴- عدم پذیرش درخواست صدور پروانه کارشناسی رسمی هر یک از متقاضیان مانع از تقاضای مجدد آنان برای دفعات بعدی نخواهد بود.

ماده ۱۶- ...

ماده ۲۷- هیأت مدیره هر کانون در صورت احراز زوال وثاقت و شرایط مذکور در بندهای (الف، ب، ج، د، ه) ماده (۱۵) این قانون در مورد کارشناس رسمی، به طور موقت از تمدید

پروانه خودداری می‌کند و سریعاً موضوع را به دادگاه انتظامی کانون مربوطه اعلام می‌نماید.
مرجع مذکور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ وصول نسبت به موضوع اتخاذ تصمیم کند و نظر نهایی را به هیأت مدیره کانون مربوط ارجاع دهنده اعلام نماید.
ماده ۲۸ - ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۶۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۴۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۶۰۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ و شماره ۱۳۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و شماره ۱۱۱۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۰۹۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۴ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹؛ «لایحه کانون کارشناسان رسمی دادگستری»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۶۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲.

مغایرت و مخالفت طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۱۳۹-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره‌های (۵) و (۶) به قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ الحاق و شماره تبصره (۵) قانون مذکور به شماره (۷) تغییر می‌یابد:

تبصره ۵- اراضی و املاکی که در تصرف و مالکیت کشاورزان و مالکین محلی بوده و در اثر اجرای سیاستهای غلط و یا زورمندانه سلاطین از مالکیت آنان خارج شده ولی اراضی کماکان در تصرف مالکین مذکور می‌باشد و سپس من غیر حق در مالکیت موقوفات و آستان قدس رضوی درآمد و هیچ‌گونه سند وقفیت اعم از عادی و رسمی توسط مالکین اصلی تنظیم نگردیده و همچنین املاکی که در تصرف اشخاص بوده و سند رسمی دارند ولی ادعای وقفیت نسبت به آنها شده است در صورتی که دلایل معتبری دال بر صحت وقف وجود نداشته باشد از شمول حکم ماده واحده خارج و هرگونه تصمیم و اقدامی که در مورد اراضی فوق‌الذکر انجام شده از درجه اعتبار ساقط و کان لم یکن می‌گردد.

تبصره ۶- آن دسته از اراضی و املاک و جنگلها و مراتع و اراضی منابع ملی که مشمول ماده (۱) قانون ملی شدن جنگلها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون حفظ و حمایت ذخایر جنگلی قرار گیرد مشمول ماده واحده مذکور نبوده و موقوفه تلقی نمی‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۱۰۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۳۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۲ مورخ ۸۰/۶/۵^(۱)؛ «طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق عبارت «سیاستهای غلط در سطر دوم تبصره (۵) چون شامل مواردی می‌شود که نقل و انتقال شرعی صورت پذیرفته است» از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- در تبصره (۵) چون در صورت وجود اختلاف، رسیدگی به دادگاه محول نشده است اطلاقش مغایر بند «۱» اصل (۱۵۶) و اصل (۳۴) قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۳- اطلاق تبصره (۵) نسبت به مواردی که غیر از سند رسمی و عادی دلیل معتبر شرعی دیگری مانند شیاع اطمینان بخش در کار باشد خلاف موازین شرعی است و در هر صورت رسیدگی و حل و فصل نزاع در موارد اختلافی موکول به رسیدگی قضائی و صدور حکم نهایی است.

۴- چون قانونی به نام ملی شدن جنگلها و مراتع کشور که مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ باشد وجود ندارد (و اداره کل قوانین نیز اظهارنظر نموده ظاهراً در این خصوص اشتباهی رخ داده است) لازم است موضوع روشن شود تا اظهارنظر گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۱۵۶ قانون اساسی: قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است:
۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حلّ و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیّه، که قانون معین می‌کند.
۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع.
۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.
۴- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدوّن جزائی اسلام.
۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.
- اصل ۳۴ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۷).

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ و پیرونامه شماره ۱۱۳۹-ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷، طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره‌های (۵) و (۶) به قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ الحاق و شماره تبصره (۵) قانون مذکور به شماره (۷) تغییر می‌یابد:

تبصره ۵- اراضی و املاکی که در تصرف و مالکیت کشاورزان و مالکین محلی بوده و در اثر اجرای سیاستهای غلط و یا زورمندانه سلاطین بدون مجوز شرعی از مالکیت آنان خارج شده ولی اراضی کماکان در تصرف مالکین مذکور می‌باشد و سپس من غیر حق در مالکیت موقوفات و آستان قدس رضوی درآمده و هیچ‌گونه سند وقفیت اعم از عادی و رسمی و یا هر دلیل معتبر شرعی و قانونی توسط مالکین اصلی تنظیم و ارائه نگردیده و همچنین املاکی که در تصرف اشخاص بوده و سند رسمی دارند ولی ادعای وقفیت نسبت به آنها شده است در صورتی که بنا به تشخیص محکمه صالح دلایل معتبری دال بر صحت وقف وجود نداشته باشد از شمول حکم ماده واحده خارج و هرگونه تصمیم و اقدامی که در مورد اراضی فوق‌الذکر انجام شده از درجه اعتبار ساقط و کان لم یکن می‌گردد.

تبصره ۶- آن دسته از اراضی و املاک و جنگلها و مراتع و اراضی منابع ملی که مشمول ماده (۱) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی مصوب ۱۳۷۱/۷/۵ قرار گیرد مشمول ماده واحده مذکور نبوده و موقوفه تلقی نمی‌شود.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۹۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۸۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ و شماره ۱۱۳۹- ق مورخ ۸۰/۲۱/۲۱۰۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۶۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۶^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- اطلاق تبصره (۵) نسبت به مواردی که دلیل معتبر شرعی و قانونی دیگری مانند شیاع اطمینان بخش توسط غیر مالک ارائه شود خلاف موازین شرع است، بنابراین در این خصوص اشکال شرعی باقی است.

۲- در صورتی که نسبت به موضوع صدر ماده (۵) اختلاف وجود داشته باشد چون ارجاع به دادگاه نشده است، لذا ایراد بند (۲) به طور کامل رفع نشده است.

۳- اطلاق تبصره (۶) نسبت به زمینهایی که مشمول ماده (۱) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ می‌باشد لکن در زمان طاغوت و یا بعد از تأسیس جمهوری اسلامی ایران تا تاریخ مذکور در نامه نخست وزیر وقت تصرف و احیاء شده است و سپس وقف گردیده است، همچنین نسبت به زمینهای مشمول آن ماده که حریم موقوفات باشد خلاف شرع شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۰۵- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۶۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶، طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره‌های (۵) و (۶) به قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ الحاق و شماره تبصره (۵) قانون مذکور به شماره (۷) تغییر می‌یابد:

تبصره ۵- اراضی و املاکی که در تصرف و مالکیت کشاورزان و مالکین محلی بوده و در اثر اجرای سیاستهای غلط و یا زورمندانه سلاطین بدون مجوز شرعی از مالکیت آنان خارج شده ولی اراضی کماکان در تصرف مالکین مذکور می‌باشد و سپس من غیرحق در مالکیت موقوفات و آستان قدس رضوی درآمده و توسط مالکین هیچ‌گونه سند وقفیت اعم از عادی و رسمی تنظیم نشده و یا هر دلیل معتبر شرعی و قانونی وجود نداشته باشد و همچنین املاکی که در تصرف اشخاص بوده و سند رسمی دارند ولی ادعای وقفیت نسبت به آنها شده است در صورتی که دلایل معتبری دال بر صحت وقف وجود نداشته باشد از شمول حکم ماده واحده خارج و هرگونه تصمیم واقدامی که در مورد اراضی فوق‌الذکر انجام شده از درجه اعتبار ساقط و کان‌لیم‌یکن می‌گردد و در صورت بروز اختلاف، دادگاه صالح رسیدگی خواهد نمود.

تبصره ۶- آن دسته از اراضی و املاک و جنگلها و مراتع و اراضی منابع ملی که مشمول ماده (۱) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی مصوب ۱۳۷۱/۷/۵ قرار گیرد مشمول ماده واحده مذکور نبوده و موقوفه تلقی نمی‌شود مگر در مورد حریم موقوفات و اراضی‌ای که قبل از تاریخ ۱۳۶۵/۱۲/۱۶ احیاء و به وقف رسیده باشد.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۹۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۰۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ و شماره ۱۳۸۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۹ مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۰/۶/۱۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در تبصره (۵) نظر به اینکه تصریح نشده که در هر دو مورد تشخیص به عهده دادگاه است، اشکال قبلی به قوت خود باقی است.

۲- در تبصره (۶) آوردن عبارت «و به وقف» در اصلاحیه آخر تبصره (۶) موهم این است که باید وقف زمینهای احیاء شده قبل از تاریخ مذکور باشد در صورتی که این تقیید خلاف شرع است و با حذف عبارت «و به وقف»، اشکال برطرف می‌شود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۸۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۶۰۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰، طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دو تبصره ذیل به عنوان تبصره‌های (۵) و (۶) به قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ الحاق و شماره تبصره (۵) قانون مذکور به شماره (۷) تغییر می‌یابد:

تبصره ۵- اراضی و املاکی که در تصرف و مالکیت کشاورزان و مالکین محلی بوده و در اثر اجرای سیاستهای غلط و یا زورمندانه سلاطین بدون مجوز شرعی از مالکیت آنان خارج شده ولی اراضی کماکان در تصرف مالکین مذکور می‌باشد و سپس من غیرحق در مالکیت موقوفات و آستان قدس رضوی درآمده و توسط مالکین هیچ‌گونه سند وقفیت اعم از عادی و

رسمی تنظیم نشده و یا هر دلیل معتبر شرعی و قانونی وجود نداشته باشد و همچنین املاکی که در تصرف اشخاص بوده و سند رسمی دارند ولی ادعای وقفیت نسبت به آنها شده است در صورتی که دلایل معتبری دال بر صحت وقف وجود نداشته باشد از شمول حکم ماده واحده خارج و هرگونه تصمیم واقدامی که در مورد اراضی فوق‌الذکر انجام شده از درجه اعتبار ساقط و کان‌لم‌یکن می‌گردد و در صورت بروز اختلاف، در هر دو مورد دادگاه صالح رسیدگی خواهد نمود.

تبصره ۶- آن دسته از اراضی و املاک و جنگلها و مراتع و اراضی منابع ملی که مشمول ماده (۱) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی مصوب ۱۳۷۱/۷/۵ قرار گیرد مشمول ماده واحده مذکور نبوده و موقوفه تلقی نمی‌شود مگر در مورد حریم موقوفات و اراضی‌ای که قبل از تاریخ ۱۳۶۵/۱۲/۱۶ احیاء شده باشد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۵۰۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۸۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۶۰۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ و شماره ۱۳۸۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ و شماره ۱۱۳۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۴۰ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸.

مغایرت و مخالفت طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۱۳۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - کلیات

ماده ۱- ...

ماده ۵- اعضای شورای عالی عبارتند از:

الف - بیست و پنج نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی‌البدل از کادر پرستاری که ترکیب اعضاء اصلی به ترتیب زیر است:

هجده نفر کارشناس و بالاتر، پنج نفر بهیار، یک نفر کاردان اتاق عمل و یک نفر کاردان هوشبری که با رأی اکثریت مجمع نمایندگان هیأت‌های مدیره شهرستانها انتخاب می‌شوند.

ب - یک نفر پرستار به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی و دو نفر پرستار به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، یک نفر پرستار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به انتخاب ستاد فرماندهی کل قوا و نماینده‌ای به معرفی سازمان پزشکی قانونی کشور.

تبصره ۱- ...

ماده ۲۷- انتخابات برای اولین دوره حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با اعلام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برای دوره‌های بعد سه ماه قبل از اتمام هر دوره با اعلام رئیس کل سازمان که همزمان با تشکیل هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات انجام خواهد شد.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۵۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸.

تبصره - انتخابات هیأت مدیره نظام پرستاری شهرستانهایی که منحل گردیده و یا توسط هیأت مرکزی نظارت، انتخابات آنها ابطال گردیده است، حداکثر ظرف مدت سه ماه با هماهنگی هیأت نظارت و با رعایت سایر مواد قانونی انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۸- ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند به شرح زیر خواهد بود:

- ۱- دو نفر به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
 - ۲- دو نفر از کادر پرستاری با معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی.
 - ۳- یک نفر نماینده وزارت کشور.
 - ۴- یک نفر نماینده دادستان کل کشور.
 - ۵- یک نفر نماینده سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران.
- ماده ۹۹- ...
- ماده ۲۲- شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر است:
- ۱- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.
 - ۲- نداشتن سوء پیشینه.
 - ۳- داشتن حداقل سه سال سابقه، سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه.
- تبصره - اعضاء هیأت‌های نظارت و اجرایی نمی‌توانند جزء انتخاب شوندگان باشند.
- ماده ۲۳- ...
- ماده ۲۶- دادگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در هر یک از شهرستانها حداقل بیست و چهار ساعت قبل از احضار و جلب هر یک از شاغلین پرستاری به دادگاه به خاطر رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه، مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه خواهند رساند.
- ماده ۲۷- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۱۰۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۳۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۳ مورخ ۸۰/۲۱/۲۰۴۳
 ۸۰/۶/۵^(۱)؛ «طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مورخ بیست و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- معرفی یک نفر پرستار توسط کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی در بند «ب» ماده (۵) مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

همچنین معرفی دو نفر از کادر پرستاری توسط کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی موضوع بند «۲» ماده (۱۸) مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی شناخته شد.

۲- اطلاق ماده (۲۲) از این جهت که شامل افراد غیرموثق و یا متجاهر به فسق و همچنین کسانی که تعهد به نظام جمهوری اسلامی ندارند می‌شود خلاف موازین مستنبط از مبانی اسلامی و مغایر بند «۱» اصل سوم قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۳- ماده (۲۶) از این جهت که مستلزم محدود کردن اختیارات قاضی و رسیدگی قضائی است خلاف موازین شرع و مغایر بند «۱» اصل (۱۵۶) و بند «۹» اصل سوم و

۱. اصل ۵۷ قانون اساسی: قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

۲. اصل ۳ قانون اساسی: دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور، در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

۱- ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی براساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی.
۲- بالا بردن سطح آگاهی‌های عمومی در همه زمینه‌ها با استفاده صحیح از مطبوعات و ورسانه‌های گروهی و وسایل دیگر.

۳- آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی.

۴- تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان.

۵- طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب.

۶- محو هرگونه استبداد و خودکامگی و انحصارطلبی.

۷- تأمین آزادیهای سیاسی و اجتماعی در حدود قانون. ۸- مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش.

۹- رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی.

۱۰- ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیر ضرور.

۱۱- تقویت کامل بنیه دفاع ملی از طریق آموزش نظامی عمومی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام اسلامی کشور.

۱۲- پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه.

۱۳- تأمین خودکفایی در علوم و فنون صنعت و کشاورزی و امور نظامی و مانند اینها.

۱۴- تأمین حقوق همه جانبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضائی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون.

۱۵- توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی بین همه مردم.

۱۶- تنظیم سیاست خارجی کشور براساس معیارهای اسلام، تعهد برادرانه نسبت به همه مسلمانان و حمایت بی‌دریغ از مستضعفان جهان.

اصول (۳۲)، (۳۴) و (۳۶) قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
تذکر: کلمه «که» در خط سوم ماده (۱۷) اضافه می‌باشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۲۴۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ و پیرو نامه شماره ۱۱۳۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷، طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نودوچهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعریف سازمان:

...

ماده ۵- اعضای شورای عالی عبارتند از:

الف - بیست و پنج نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی‌البدل از کادر پرستاری که ترکیب
اعضاء اصلی به ترتیب زیر است:

هجده نفر کارشناس و بالاتر، پنج نفر بهیار، یک نفر کاردان اتاق عمل و یک نفر کاردان
هوشبری که با رأی اکثریت مجمع نمایندگان هیأت‌های مدیره شهرستانها انتخاب می‌شوند.

۱. اصل ۳۲ قانون اساسی: هیچکس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند. در صورت بازداشت، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتباً به متهم ابلاغ و تفهیم شود و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به مراجع صالحه قضائی ارسال و مقدمات محاکمه، در اسرع وقت فراهم گردد، متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می‌شود.

- اصل ۳۴ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۷).

- اصل ۳۶ قانون اساسی: حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

ب - یک نفر نماینده به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) و دو نفر پرستار به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، یک نفر پرستار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به انتخاب ستاد فرماندهی کل قوا و نماینده‌ای به معرفی سازمان پزشکی قانونی کشور.

تبصره ۱- ...

ماده ۱۸- ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند به شرح زیر خواهد بود:

۱- دو نفر به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۲- دو نفر نماینده با معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی .

۳- ...

ماده ۲۲- شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر است:

۱- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.

۲- عدم سابقه محکومیت که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.

۳- داشتن حداقل سه سال سابقه سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه.

۴- عدم تظاهر به فسق و نداشتن فساد اخلاقی و مالی.

۵- پایبندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - اعضاء هیأت‌های نظارت و اجرایی نمی‌توانند جزء انتخاب شوندگان باشند.

ماده ۲۶- دادگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در هر یک از شهرستانها حداقل بیست و چهار ساعت قبل از احضار و جلب هر یک از شاغلین پرستاری به دادگاه به خاطر رسیدگی به اتهام ناشی از قصور حرفه‌ای، به غیر از مواردی که با تشخیص قاضی بیم تبانی یا فرار و یا امحاء آثار جرم می‌رود مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه خواهند رساند.

ماده ۲۷- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۳۷۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۲۴۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۱ و شماره ۱۱۳۷- ق مورخ

۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- اشکال شورای نگهبان در بند ۲ ماده (۱۸) کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- در ماده (۲۲) «ازاین جهت که اطلاقش شامل افراد غیر موثق می‌شود» اصلاحیه به عمل آمده رافع این اشکال نمی‌باشد.
- ۳- ایراد ماده (۲۶) کماکان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۴۶-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۷۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۱ و پیرو نامه شماره ۱۲۴۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۱، طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعریف سازمان:

...

ماده ۱۸- ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند به شرح زیر خواهد بود:

- ۱- دو نفر به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۲- دو نفر نماینده به عنوان ناظر با معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی

۳- یک نفر نماینده وزارت کشور.

۴- یک نفر نماینده دادستان کل کشور (به عنوان ناظر).

۵- دو نفر نماینده سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۹۹- ...

ماده ۲۲- شرایط انتخاب شندگان هیأت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر است:

۱- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.

۲- عدم سابقه محکومیت که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.

۳- داشتن حداقل سه سال سابقه سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه.

۴- عدم تظاهر به فسق و نداشتن فساد اخلاقی و مالی.

۵- التزام عملی به اسلام و پابندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۱- اقلیتهای دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.

تبصره ۲- اعضاء هیأت‌های نظارت و اجرایی نمی‌توانند جزء انتخاب شندگان باشند.

ماده ۲۳- ...

ماده ۲۶- دادگاههای جمهوری اسلامی ایران مجازند در هر یک از شهرستانها حداقل بیست و چهار ساعت قبل از احضار و جلب هر یک شاغلین پرستاری به دادگاه به خاطر رسیدگی به اتهام ناشی از قصور حرفه‌ای، به غیر از مواردی که با تشخیص قاضی بیم تبانی یا فرار و یا امحاء آثار جرم می‌رود مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه برسانند.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۵۶۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۴۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۷ و شماره ۱۲۴۱- ق مورخ

۱۳۸۰/۷/۱۱ و شماره ۱۱۳۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۳۷۳ مورخ

۱۳۸۰/۷/۲۱ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۳ مورخ

۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شده که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند (۵) ماده (۲۲) از این جهت که اطلاقش شامل اقلیتهایی می‌شود که نقض احکام اسلامی می‌نمایند خلاف شرع شناخته شد.

۲- با توجه به کلمه «رسمیت» در تبصره (۱) ماده (۲۲) از این جهت که دین رسمی ایران اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است این تبصره مغایر اصول ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۶۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۵۶۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۷ و پیرو نامه شماره ۱۳۴۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۷، طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعریف سازمان:

...

ماده ۲۲- شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی

۱. اصل ۱۲ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۱۲).

- اصل ۱۳ قانون اساسی: ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی شناخته می‌شوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آئین خود عمل می‌کنند.

نظام پرستاری به شرح زیر است:

- ۱- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.
 - ۲- عدم سابقه محکومیت که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.
 - ۳- داشتن حداقل سه سال سابقه سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه.
 - ۴- عدم تجاهر به فسق و نداشتن فاسد اخلاقی و مالی.
 - ۵- پابندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- تبصره ۱- اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند مشروط به این که تجاهر به نقض احکام اسلامی را ننمایند.
- تبصره ۲- اعضاء هیأت‌های نظارت و اجرایی نمی‌توانند جزء انتخاب‌شوندگان باشند.
- ماده ۲۳- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۷۹۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۶۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴ و شماره ۱۳۴۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۷ و شماره ۱۲۴۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۱ و شماره ۱۱۳۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ و پیرونامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۵۶۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۷ و شماره ۸۰/۲۱/۲۳۷۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۱ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ و شماره ۸۰/۲۱/۲۰۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۵؛ «طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که باتوجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۵۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸.

۳۱

مخالفت طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ با شرع

شماره ۱۱۸۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۷

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۶/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- عبارت زیر به انتهای ماده (۲۳۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۵/۸ اضافه می‌شود:

- و در صورت نبودن بینه از برای مدعی و یا مدعی علیه، قتل یا جرح یا نوع آنها به وسیله قسامه و به نحو مذکور در موارد بعدی ثابت می‌شود.

ماده ۲- ماده (۲۴۴) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن افزوده می‌شود:
ماده ۲۴۴- اگر مدعی علیه حضور خود را هنگام قتل در محل واقعه منکر باشد و قرائنی که موجب ظن به وقوع قتل توسط وی گردد وجود نداشته باشد لوث محسوب نمی‌شود. مگر اینکه مدعی بینه‌ای بر حضور او هنگام قتل در محل واقعه اقامه کند و موجب ظن قوی به وقوع قتل توسط او گردد در این صورت لوث ثابت می‌شود و مدعی باید اقامه قسامه کند و در صورت امتناع از اقامه قسامه می‌تواند از مدعی علیه مطالبه قسامه کند در این صورت مدعی علیه باید به منظور براءت خود به ترتیب مذکور در ماده (۲۴۷) عمل نماید. در این حالت اگر مدعی علیه از اقامه قسامه ابا نماید محکوم به پرداخت دیه می‌شود.
تبصره - در موارد قسامه، چنانچه براءت مدعی علیه ثابت شود و قاتل مشخص نباشد، دیه مقتول از بیت المال پرداخت می‌شود.

ماده ۳- ماده (۲۴۵) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۴۵- در صورت نبودن قرائن موجب ظن به انتساب قتل، صرف حضور مدعی علیه هنگام قتل در محل واقعه از مصادیق لوث محسوب نمی‌شود و مدعی علیه با ادای یک سوگند

تبرئه می‌گردد.

ماده ۴- ماده (۲۴۶) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۴۶- در موارد لوث اگر مدعی علیه برای تبرئه خود بی‌نه اقامه کند لوث محقق نمی‌شود و تبرئه می‌گردد.

ماده ۵- ماده (۲۴۸) قانون مذکور و تبصره‌های (۲) و (۳) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۴۸- در موارد لوث، قتل عمد با قسم پنجاه نفر ثابت می‌شود و قسم خوردگان باید از خویشان و بستگان نسبی مدعی باشند.

تبصره ۲- چنانچه تعداد قسم خوردگان مدعی علیه کمتر از پنجاه نفر باشد، هر یک از قسم خوردگان مرد می‌توانند بیش از یک قسم بخورند به نحوی که پنجاه قسم کامل شود.

تبصره ۳- چنانچه مدعی علیه نتواند کسی از خویشان و بستگان خود را برای ادای قسم حاضر کند، می‌تواند خودش پنجاه قسم بخورد و تبرئه شود.

ماده ۶- از متن ماده (۲۴۹) قانون مذکور عبارت «مدعی یا» حذف شود.

ماده ۷- ماده (۲۵۲) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۵۲- در موارد لوث، چنانچه مدعی متعدد باشند، قسم پنجاه نفر کفایت می‌کند ولی در صورت تعدد مدعی علیه، هر یک از آنان می‌بایست برای برائت خود اجرای قسامه کند و با نداشتن عدد قسامه طبق تبصره (۳) ماده (۲۴۸) هر یک از مدعی علیه پنجاه قسم خورده و تبرئه می‌شوند.

ماده ۸- ماده (۲۵۳) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۵۳- نصاب قسامه در قتل شبه عمد و خطای محض بیست و پنج نفر می‌باشد و نحوه انجام آن مطابق ماده (۲۴۸) و تبصره‌های آن است.

ماده ۹- ماده (۲۵۴) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) به آن اضافه می‌شود:

ماده ۲۵۴- در جراحات قصاص، با قسامه ثابت نمی‌شود و فقط موجب پرداخت دیه می‌گردد و نصاب قسامه در جراحات به شرح زیر است:

الف - در جراحاتی که موجب دیه کامل است، مجروح یا پنج نفر دیگر قسم می‌خورند.

ب - در جراحاتی که موجب سه چهارم دیه کامل است، مجروح با چهار نفر دیگر قسم می‌خورند.

ج - در جراحاتی که موجب دو سوم دیه کامل است، مجروح با سه نفر دیگر قسم می‌خورند.

د - در جراحاتی که موجب یک دوم دیه کامل است، مجروح با دو نفر دیگر قسم می‌خورند.

ه - در جراحاتی که موجب یک سوم کامل است، مجروح با یک نفر دیگر قسم می‌خورند.

و - در جراحاتی که موجب یک ششم دیه کامل است، مجروح به تنهایی قسم می‌خورند.

تبصره ۱- در مورد هر یک از بندهای فوق‌الذکر در صورت نبودن نفرات لازم مجنی علیه

می‌تواند به همان عدد قسم را تکرار کند.

تبصره ۲- در مورد هر یک از بندهای یاد شده در فوق، چنانچه مقدار دیه بیش از کسر مقرر در آن بند و کمتر از کسر مقرر در بند قبلی بوده باشد، در مقدار قسم نصاب بیشتر لازم است. مثلاً اگر دیه جراحات به مقدار یک چهارم و یا یک پنجم دیه کامل باشد، برای اثبات آن، نصاب یک سوم یعنی دو قسم لازم است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره ۸۰/۲۱/۳۱۱۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۸۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۷ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱^(۱)؛ «طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰» مصوب جلسه مورخ چهارم شهریورماه یکهزار و سیصدو هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

ایراد:

۱- قید قوت ظن؛ در ماده (۲۴۴) خلاف موازین شرع است.

تذکرات:

- ۱- چون اطلاق عبارت اضافه شده به انتهای ماده (۲۳۹)؛ موهم این است که قتل یا جرح یا نوع آنها به وسیله مدعی علیه ثابت می‌شود؛ این معنی خلاف مراد و خلاف موازین می‌باشد لازم است اصلاح شود.
- ۲- در قسمت اخیر عبارت اضافه شده به انتهای ماده (۲۳۹) اگر منظور از کلمه «موارد» کلمه «مواد» می‌باشد اصلاح شود.
- ۳- در ماده (۲۴۶) ثبوت لوٹ در صدر آن فرض شده است در صورتی که ذیل همان ماده نفی تحقق لوٹ گردیده است که با هم منافات دارند؛ لازم است اصلاح شود.
- ۴- در سطر اول ماده (۲۵۲) کلمه «باشند» به کلمه «باشد» اصلاح گردد.
- ۵- در سطر اول ماده (۲۵۴) علامت (،) بعد از کلمه «قصاص» به بعد از کلمه «جراحات» منتقل گردد.

این مصوبه خلاف قانون اساسی شناخته نشد؛ لکن علاوه بر ایرادات مذکور تعدادی از مواد این مصوبه از لحاظ شرعی در دستور جلسه شورای نگهبان قرار دارد؛ چنانچه ایراد شرعی دیگری باشد برابر بند ۲ نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۶۶ مورخ ۷۹/۶/۶ این شورا^(۲) متعاقباً

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: همین مجموعه، ص ۵۵۳.

اعلام می‌گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۸۹-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۸۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۷ و پیرو نامه شماره ۱۱۸۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۷، طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۱۱۵
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۸۹-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ و شماره ۱۱۸۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۱۸۳ مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۷ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱؛ «طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. لازم به ذکر است که در سطر چهارم ماده ۲۴۴ کلمه «قوی» بعد از «موجب ظن» حذف گردید و همچنین تمام تذکرات شورا در اصلاحیه مذکور لحاظ شد.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۹۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷.

مغایرت طرح تأسیس مؤسسات غیردولتی با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۵۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۶۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۶۸۱ مورخ ۸۰/۴/۱۰^(۱) «طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی»، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«تبصره ماده واحده^(۲) با توجه به اصل ماده واحده از این جهت که موجب کاهش درآمد عمومی می‌شود و در مواردی نیز مغایر حاکمیت دولت می‌باشد، خلاف اصل (۷۵) و (۴۴) قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۸۷- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۷۵۰ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۱ و پیرو نامه شماره ۹۶۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۲، طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۶/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۳) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. تبصره - در اعطای امتیاز به موجب قوانین بیمه‌گری نباید تبعیض بین مؤسسات بیمه دولتی و غیردولتی اعمال شود.
 ۳. تبصره مورد ایراد شورای نگهبان حذف گردید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۱۸۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ و شماره ۹۶۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۱۷۵۰ مورخ ۸۰/۴/۲۱ و شماره ۸۰/۲۱/۱۶۸۱ مورخ ۸۰/۴/۱۰ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۳۲ مورخ ۸۰/۶/۸؛^(۱) «طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۸۷ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۴.

وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۷؛ «لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان»^(۱) مصوب جلسه مورخ دوازدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«چون سایر قوانین و مقررات مربوط به منع خروج از کشور معلوم نیست باید آنها را مشخص سازند تا بتوان اظهارنظر کرد.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۸۶- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶^(۲) و پیرو نامه شماره ۷۹۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۷، در مورد لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - متن زیر جایگزین تبصره (۲) ماده واحده قانون سرباز قهرمان - مصوب

۱. ماده واحده - متن زیر جایگزین تبصره (۲) ماده واحده قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳- می‌شود:
تبصره ۲- مشمولان این قانون از شمول بند (۲) ماده (۱۸) قانون گذرنامه - مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰- و سایر قوانین و مقررات مربوط به منع خروج از کشور پرسنل وظیفه نیروهای مسلح مستثنی هستند.
۲. ر.ک: مجموعه نظریات شورای نگهبان، جلد ۲، صفحه ۲۰۵.

۱۳۷۶/۱۲/۱۳- می‌شود:

تبصره ۲- مشمولان این قانون از شمول بند (۲) ماده (۱۸) قانون گذرنامه - مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ و بند (ه) ماده (۱۴) و بند (ط) ماده (۱۶) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶/۷/۷- مستثنی هستند.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۱۸۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۸۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ و شماره ۷۹۲- ق مورخ ۸۰/۲/۱۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۹ مورخ ۸۰/۲/۲۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۱۳۳ مورخ ۸۰/۶/۱۸ «لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۴۸۷ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۴.

مغایرت طرح تسهیل برقرار کردن چاههای کشاورزی با قانون اساسی

شماره: ۱۲۹۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۱۸

شورای محترم نگهبان

طرح تسهیل برقی کردن چاههای کشاورزی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۵ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده واحده - به منظور تسهیل در امر برقی کردن چاههای کشاورزی و استفاده بهینه از منابع انرژی و سرمایه‌گذاری‌های کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را معمول دارد:

۱- تسهیلات و امکانات مورد نیاز برقی کردن چاههای کشاورزی را طوری فراهم نماید که تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) چاههای کشاورزی از انرژی برق استفاده نمایند. منابع مورد نیاز در سال جاری از محل ردیفهای پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور تأمین و در سالهای آتی درلوايح بودجه پیش‌بینی خواهد شد.

۲- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۳۵۸
تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸؛ «طرح دو فوریتی تسهیل برقی کردن چاههای کشاورزی» مصوب جلسه مورخ هجدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

عبارت «در سالهای آتی در لوايح بودجه پیش‌بینی خواهد شد» در ذیل بند ۱ ماده

۱. برای اختصار فقط به موارد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۱۳ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶.

واحد از این جهت که موجب ازدیاد هزینه عمومی می شود مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۱۶-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۵۸ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۹ و پیرو نامه شماره ۱۲۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸، طرح دو فوریتی تسهیل برقی کردن چاههای کشاورزی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۴۷۱
تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۱۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۹ و شماره ۱۲۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۵۸ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۹؛ «طرح دو فوریتی تسهیل برقی کردن چاههای کشاورزی»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. بند ۱ ماده واحده به این شرح اصلاح شد:

«۱- حداکثر تسهیلات و امکانات مورد نیاز برقی کردن چاههای کشاورزی را براساس احکام برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید.»

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۱۳ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶.

۳۵

مغایرت و مخالفت لایحه ایجاد شهرهای جدید با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۳۱۸-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۳۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۴۹۵/۲۲۲۱۴ مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ دولت در مورد ایجاد شهرهای جدید که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۲- مکان یابی شهرهای جدید با رعایت سیاستهای دولت و در قالب طرح کالبدی ملی و نقطه‌ای و ناحیه‌ای براساس پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی یا متقاضی غیردولتی پس از تصویب مکان احداث شهر جدید، اراضی و املاک مورد نیاز را طبق مقررات قانونی تملک می‌نماید.

ماده ۳- ...

ماده ۶- اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز شهر جدید برای احداث و اجرای طرحهای خدمات عمومی همان شهر جدید هر سال از محل فروش زمین و سایر منابع مالی پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۷- شرکت مجاز است نسبت به جابجایی اعتبار و درآمد بین شرکتهای وابسته دولتی در جهت کمک به شرکتهای وابسته دولتی زیانده و تأمین هزینه‌های خود با تصویب مجمع عمومی شرکت اقدام نماید و سپس از محل درآمد آنی شرکت وابسته بدهکار تسویه شود.

ماده ۸- ...

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۵۳۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۱۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳۰ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۸^(۱)؛ «لایحه ایجاد شهرهای جدید» مصوب جلسه مورخ هجدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- مقررات قانونی موضوع تبصره ماده «۲» لازم است معلوم گردد تا اظهارنظر به عمل آید.
 ۲- اطلاق ماده «۷» دادن اعتبار از شرکتهای دولتی به متقاضیان غیردولتی را با توجه به تبصره ماده «۲» تجویز نموده است و طریق جبران آن در صورتی که متقاضی دولتی درآمد نداشته باشد مشخص نکرده است، لذا از این جهت که موجب افزایش هزینه عمومی می‌گردد مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
 همچنین دادن اعتبار از متقاضیان غیردولتی بدون اخذ رضایت به شرکتهای دولتی یا متقاضیان غیردولتی خلاف موازین شرع شناخته شد.
تذکر: با توجه به اینکه متقاضی غیردولتی در تبصره ماده «۲» توسط مجلس شورای اسلامی به متن لایحه اضافه شده است لازم است مفاد ماده «۶» بر این مبنا اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۶۰- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۴ پیرو نامه شماره ۱۳۱۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳۰؛ «لایحه ایجاد شهرهای جدید» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

متن لایحه

ماده ۲- مکان یابی شهرهای جدید با رعایت سیاستهای دولت و در قالب طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای و ناحیه‌ای براساس پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره - پس از تصویب مکان احداث شهر جدید، وزارت مسکن و شهرسازی می‌تواند حسب مورد برابر قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۶/۶/۲ و یا لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک و اصلاحات بعدی آن برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران نسبت به تملک اراضی و املاک متقاضی غیردولتی نسبت به خریداری اراضی و املاک مورد نیاز طبق مقررات جاری اقدام نماید.

ماده ۶- شرکت‌های وابسته دولتی اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز شهر جدید را برای احداث و اجرای طرح‌های خدمات عمومی همان شهر جدید هر سال از محل فروش زمین و سایر منابع مالی پیش‌بینی می‌نمایند.

ماده ۷- شرکت مجاز است نسبت به جابجایی اعتبار و درآمد بین شرکت‌های وابسته دولتی در جهت کمک به شرکت‌های وابسته دولتی زیانده و تأمین هزینه‌های خود با تصویب مجمع عمومی شرکت اقدام نمایند.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۸۷۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۶۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴ و شماره ۱۳۱۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۸۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۲^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۴ و شماره ۸۰/۲۱/۲۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۸؛ «لایحه ایجاد شهرهای جدید» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در تبصره ماده ۲ تملک اراضی و املاک توسط وزارت مسکن و شهرسازی براساس قانون زمین شهری مصوب ۶۶/۶/۲ صورت می‌پذیرد. با توجه به اینکه تملک براساس ماده

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۹ این قانون براساس ضرورت به مدت ۵ سال در بعضی از شهرها و براساس اجازه حضرت امام(ره) صورت می‌گرفت که مدت ۵ سال پایان پذیرفته است. و با عنایت به اینکه لایحه ایجاد شهرهای جدید در موارد مربوط به ضرورت نمی‌باشد، لذا تملک براساس قانون خلاف موازین شرع شناخته شد.

لازم به ذکر است تاریخ تصویب قانون زمین شهری ۱۳۶۶/۶/۲۲ صحیح است.
۲- در تبصره ماده (۲) تملک اراضی و املاک توسط وزارت مسکن و شهرسازی براساس لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظایر آن مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران صورت می‌پذیرد. با توجه به اینکه تملک موضوع این لایحه قانونی بر مبنای ضرورت می‌باشد و لایحه ایجاد شهرهای جدید ربطی به ضرورت ندارد. لذا تملک طبق لایحه قانونی فوق‌الذکر خلاف موازین شرع شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۵۷-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲ و پیرو نامه شماره ۱۴۶۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴، لایحه ایجاد شهرهای جدید که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۲- مکان‌یابی شهرهای جدید با رعایت سیاستهای دولت و در قالب طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای و ناحیه‌ای براساس پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره - پس از تصویب مکان احداث شهر جدید، وزارت مسکن و شهرسازی می‌تواند حسب مورد برابر قوانین و مقررات جاری نسبت به تملک اراضی و املاک مورد نیاز اقدام

نماید و متقاضی غیردولتی نیز می‌تواند نسبت به خریداری اراضی و املاک مورد نیاز طبق مقررات جاری اقدام نماید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۸۳

تاریخ: ۸۰/۱۰/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۵۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲ و شماره ۱۴۶۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴ و شماره ۱۳۱۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۴ و شماره ۸۰/۲۱/۲۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۸؛ «لایحه ایجاد شهرهای جدید»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۳.

مغایرت و مخالفت طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۴۳۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۰

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری و تصویب مقررات آموزش و پرورش قبل از آموزش عالی کشور است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل، زیر نظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیتهای شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم و سایر اموری می‌باشد که در آئین‌نامه داخلی شورا تعیین می‌گردد.

ماده ۲- ماده (۲) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- ریاست شورای عالی آموزش و پرورش با رئیس جمهور است و در غیاب وی وزیر آموزش و پرورش ریاست جلسه را برعهده خواهد داشت. نایب رئیس شورا از بین اعضاء برای مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده ۳- ماده (۵) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در حدود اختیارات قانونی شورا برای

مؤسسات ذی ربط لازم الاجرا است.

این مصوبات پس از تأیید رئیس شورا توسط دبیر کل به مؤسسات مربوط ابلاغ خواهد شد.
ماده ۴- ماده (۶) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۶- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

- ۱- تعیین خط مشی و اهداف آموزش و پرورش بارعایت قوانین موضوعه کشور.
- ۲- بررسی و تصویب ساختار نظام آموزش و پرورش جهت ارائه به مجلس شورای اسلامی پس از طی مراحل قانونی.
- ۳- بررسی و تصویب اصول حاکم بر برنامه های آموزشی و تربیتی و ارزشیابی های پیشرفت تحصیلی.
- ۴- ارائه اظهارنظر رسمی در مورد طرحها و لوایح قانونی مربوط به وظایف شورای عالی آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی.
- ۵- تدوین و تصویب اهداف دوره های تحصیلی و بررسی و تصویب آئین نامه نحوه تدوین برنامه های درسی و چگونگی انطباق آنها با اهداف مصوب شورا.
- ۶- بررسی و تصویب اساسنامه هر نوع مؤسسه تعلیماتی جدید.
- ۷- بررسی و تصویب آئین نامه های اجرایی، انضباطی و امتحانی مدارس و دوره آمادگی قبل از دبستان.
- ۸- بررسی و تصویب ساختار تشکیلاتی مدارس و وظایف کارکنان آن.
- ۹- بررسی و تصویب ضوابط ارزشیابی نظام آموزشی وزارت آموزش و پرورش
- ۱۰- تصویب آئین نامه ارزشیابی مدارک تحصیلی صادره از مدارس کشورهای خارجی تا پایان دوره متوسطه.
- ۱۱- بررسی و تصویب مقررات و اصول لازم برای گزینش تخصصی و تربیت و استخدام معلمان به تناسب احتیاجات در دوره های مختلف تحصیلی با رعایت ضوابط عمومی گزینش در کل کشور.
- ۱۲- بررسی و تصویب طرحهای توسعه در دوره ها و رشته های مختلف تحصیلی براساس احتیاجات نیروی انسانی و با توجه به امکانات کشور.
- ۱۳- تهیه و بررسی و تصویب طرحهای لازم برای بسیج و مشارکت مردم در آموزش و پرورش.

- ۱۴- بررسی و تصویب آئین‌نامه‌های مربوط به دانشسراها و دوره‌های تربیت معلم و ضمن خدمت فرهنگیان با رعایت مقررات و وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۱۵- بررسی و تصویب آئین‌نامه چگونگی انتخاب و تشویق کارکنان و دانش‌آموزان نمونه و کسانی که خدمات برجسته‌ای در اعتلای تعلیم و تربیت داشته‌اند.
- ۱۶- بررسی و تصویب آئین‌نامه انتصاب مدیران مدارس و رؤسای آموزش و پرورش مناطق و نواحی کشور.
- ۱۷- بررسی و تصویب آئین‌نامه ارزشیابی از معلمان و کارکنان مدارس.
- ۱۸- تصویب آئین‌نامه داخلی شورای عالی و آئین‌نامه‌های مربوط به شوراهای منطقه‌ای آموزش و پرورش.
- ماده ۵- ماده (۹) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ماده ۹- تعداد اعضای رسمی یا پیوسته (۲۲) نفر به شرح زیر خواهد بود:
 - ۱- رئیس جمهور
 - ۲- وزیر آموزش و پرورش
 - ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.
 - ۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
 - ۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.
 - ۶- وزیر جهاد کشاورزی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
 - ۷- وزیر صنایع و معادن و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
 - ۸- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
 - ۹- دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش.
 - ۱۰- یک نفر مجتهد آشنا به مسائل تعلیم و تربیت به انتخاب شورای عالی مدیریت حوزه علمیه قم.
 - ۱۱- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.
 - ۱۲- سه نفر مطلع و صاحب نظر در هر یک از رشته‌های علوم پایه، فنی و مهندسی و علوم

انسانی به انتخاب شورای رؤسای فرهنگستانهای کشور (حداقل یک نفر از آنان از بین زنان انتخاب شود).

۱۳- سه نفر از اعضاء هیأت علمی گروههای تخصصی دانشگاهها و پژوهشگاهها در رشتههای مدیریت آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و روانشناسی تربیتی به انتخاب مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

۱۴- سه نفر صاحب نظر از نمایندگان معلمان یا مدیران مدارس از هر یک از دوره‌های تحصیلی به انتخاب شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

۱۵- رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش.

۱۶- یکی از مدیران کل آموزش و پرورش استانها به انتخاب مدیران کل استانها.

تبصره ۱- دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی آموزش و پرورش شرکت خواهند کرد.

تبصره ۲- افرادی که حسب رشته شغلی و برحسب سمت، عضو شورا هستند در زمان عضویت باید در رشته شغلی و سمت مورد نظر اشتغال داشته باشند.

ماده ۶- ماده (۱۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۱- اعضاء شورای عالی آموزش و پرورش با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شوند.
ماده ۷- ماده (۱۶) قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۶- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر ملغی است و حداکثر دو ماه پس از تاریخ ابلاغ آن، شورای عالی آموزش و پرورش با ترکیب و وظایف جدید به فعالیت خود ادامه خواهد داد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۸۶۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۷۸۲ مورخ ۸۰/۹/۲۰؛^(۱) «طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش»

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مصوب جلسه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق عبارت «تصویب مقررات آموزش و پرورش» در صدر ماده (۱) و عبارت «سایر امور» در ذیل این ماده در مواردیکه قانونی وجود نداشته باشد به نحوی تقنین است. لذا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- تعیین وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیتهای شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم و سایر امور در ذیل ماده (۱) به آئین‌نامه داخلی واگذار شده است این موارد شامل اموری می‌گردد که به حقوق مردم مربوط است، از مصادیق آئین‌نامه موضوع اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی می‌باشد. لذا تصویب آئین‌نامه مذکور توسط شورای عالی آموزش و پرورش مغایر این اصل شناخته شد.

۳- ماده (۵) مبنیاً بر ماده (۱) همان ایراد بند (۱) را دارد.

۴- در بندهای ۱، ۳، ۵، ۶، ۹، ۱۱ و ۱۷ ماده (۶) چون وظایف بندهای ۱، ۶، ۲۴ و ۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی را به شورای عالی آموزش و پرورش داده است، لذا مغایر با اختیارات ولایت مطلقه فقیه مصرح در اصل ۵۷ قانون اساسی و نیز مغایر با موازین شرع شناخته شد.

۵- در بند (۴) ماده (۶) اطلاق ارائه اظهارنظر رسمی در مورد طرحها و لوایح قانونی توسط شورای عالی آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی چون شامل حضور افرادی غیر از اشخاص مذکور در اصل ۷۰ قانون اساسی^(۱) در جلسات علنی مجلس می‌باشد. لذا مغایر این اصل شناخته شد.

۶- در بندهای ۵، ۷، ۱۰، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸ ماده ۶ تصویب آئین‌نامه توسط شورای عالی آموزش و پرورش مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۷- تصویب اساسنامه وظایف کارکنان و اطلاق تصویب طرحهای لازم برای مشارکت مردم توسط شورای عالی آموزش و پرورش در بندهای ۶، ۸ و ۱۳ ماده (۶) مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۸- در تبصره (۱) ماده (۹) انتخاب ۲ نفر از نمایندگان به عنوان ناظر توسط کمیسیون مجلس شورای اسلامی مغایر اصل ۵۸ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۹- اطلاق ماده ۱۶ چون شامل مصوبات شورای انقلاب فرهنگی و مجمع تشخیص

۱. اصل ۷۰ قانون اساسی: رئیس جمهور و معاونان او و وزیران به اجتماع یا به افراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند، وزراء مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع می‌شود.

۲. اصل ۵۸ قانون اساسی: اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می‌شود و مصوبات آن پس از طی مراحلی که در اصول بعد می‌آید برای اجرا به قوه مجریه و قضائیه ابلاغ می‌گردد.

مصلحت نظام می‌شود لذا مغایر اصل ۵۷ و ۱۱۲ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
تذکر: در بند (۱۰) ماده (۹) عبارت شورای عالی حوزه علمیه قم صحیح است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۹۴۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱ و پیرو نامه شماره ۱۴۳۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰، طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری قبل از آموزش عالی کشور است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل زیرنظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم می‌باشد که در آئین‌نامه داخلی شورا تنظیم و توسط هیأت دولت به تصویب می‌رسد.
ماده ۲- ماده (۲) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب

۱. اصل ۵۷ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸).

- اصل ۱۱۲ قانون اساسی: مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود. اعضاء ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید. مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضاء تهیه و تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید.

۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۲- ریاست شورای عالی آموزش و پرورش با رئیس جمهور است و در غیاب وی وزیر آموزش و پرورش ریاست جلسه را برعهده خواهد داشت. نایب رئیس شورا از بین اعضاء برای مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده ۳- ماده (۵) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۵- مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در حدود اختیارات قانونی شورا برای مؤسسات ذی‌ربط لازم‌الاجرا است.

این مصوبات پس از تأیید رئیس شورا توسط دبیر کل به مؤسسات مربوط ابلاغ خواهد شد.
ماده ۴- ماده (۹) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۹- تعداد اعضای رسمی یا پیوسته (۲۲) نفر به شرح زیر خواهد بود:

- ۱- رئیس جمهور
- ۲- وزیر آموزش و پرورش
- ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.
- ۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
- ۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.
- ۶- وزیر جهاد کشاورزی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
- ۷- وزیر صنایع و معادن و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
- ۸- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
- ۹- دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۱۰- یک نفر مجتهد آشنا به مسائل تعلیم و تربیت به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.
- ۱۱- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.
- ۱۲- سه نفر مطلع و صاحب نظر در هر یک از رشته‌های علوم پایه، فنی و مهندسی و علوم انسانی به انتخاب شورای رؤسای فرهنگستانهای کشور (حداقل یک نفر از آنان از بین زنان انتخاب شود).

۱۳- سه نفر از اعضاء هیأت علمی گروههای تخصصی دانشگاهها و پژوهشگاهها در رشتههای مدیریت آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و روانشناسی تربیتی به انتخاب مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

۱۴- سه نفر صاحب نظر از نمایندگان معلمان یا مدیران مدارس از هر یک از دوره‌های تحصیلی به انتخاب شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

۱۵- رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش.

۱۶- یکی از مدیران کل آموزش و پرورش استانها به انتخاب مدیران کل استانها.

تبصره ۱- دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون و تصویب مجلس به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی آموزش و پرورش شرکت خواهند کرد.

تبصره ۲- افرادی که حسب رشته شغلی و برحسب سمت، عضو شورا هستند در زمان عضویت باید در رشته شغلی و سمت مورد نظر اشتغال داشته باشند.

ماده ۵- ماده (۱۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۱- اعضاء شورای عالی آموزش و پرورش با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شوند.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۱۳۸۱/۳۰/۱۷۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۴۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸؛ «طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر این شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با حذف ماده (۶) وظایف و اختیارات نامعلوم است، لازم است مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

۲- در ماده (۱) عبارت شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری قبل از آموزش عالی کشور است. با توجه به ایراد بند (۴) شورای نگهبان اشکال از این جهت وارد است و لازم است اصلاح شود.

۳- ایراد بند (۳) شورای نگهبان مبنیاً بر اشکال بند (۲) اخیر به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۱۲-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۹۴۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹، طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری در حوزه وظایف آموزش عمومی و متوسطه و چارچوب سیاستهای کلی نظام است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل زیرنظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم می‌باشد که در آئین‌نامه داخلی شورا تنظیم و توسط هیأت دولت به تصویب می‌رسد.

ماده ۲- ماده (۲) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- ریاست شورای عالی آموزش و پرورش با رئیس جمهور است و در غیاب وی وزیر آموزش و پرورش ریاست جلسه را برعهده خواهد داشت. نایب رئیس شورا از بین اعضاء برای مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده ۳- ماده (۵) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در حدود اختیارات قانونی شورا برای مؤسسات ذی ربط لازم الاجراء است.

این مصوبات پس از تأیید رئیس شورا توسط دبیر کل به مؤسسات مربوط ابلاغ خواهد شد.
ماده ۴- ماده (۹) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۹- تعداد اعضای رسمی یا پیوسته (۲۲) نفر به شرح زیر خواهد بود:

۱- رئیس جمهور.

۲- وزیر آموزش و پرورش.

۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۶- وزیر جهاد کشاورزی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۷- وزیر صنایع و معادن و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۸- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۹- دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش.

۱۰- یک نفر مجتهد آشنا به مسائل تعلیم و تربیت به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.

۱۱- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور.

۱۲- سه نفر مطلع و صاحب نظر در هر یک از رشته های علوم پایه، فنی و مهندسی و علوم انسانی به انتخاب شورای رؤسای فرهنگستانهای کشور (حداقل یک نفر از آنان از بین زنان انتخاب شود).

۱۳- سه نفر از اعضاء هیأت علمی گروه های تخصصی دانشگاهها و پژوهشگاهها در رشته های مدیریت آموزشی، برنامه ریزی درسی و روانشناسی تربیتی به انتخاب مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

۱۴- سه نفر صاحب نظر از نمایندگان معلمان یا مدیران مدارس از هر یک از دوره های تحصیلی به انتخاب شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).

- ۱۵- رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش.
- ۱۶- یکی از مدیران کل آموزش و پرورش استانها به انتخاب مدیران کل استانها.
- تبصره ۱- دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون و تصویب مجلس به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی آموزش و پرورش شرکت خواهند کرد.
- تبصره ۲- افرادی که حسب رشته شغلی و برحسب سمت، عضو شورا هستند در زمان عضویت باید در رشته شغلی و سمت مورد نظر اشتغال داشته باشند.
- ماده ۵- ماده (۱۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ماده ۱۱- اعضاء شورای عالی آموزش و پرورش با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شوند.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۷۸۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۱۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ و شماره ۱۹۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۴۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱؛ «طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اصلاحات به عمل آمده در ماده (۱) ایراد بندهای (۲) و (۴) قبلی رفع نشده است و اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله سوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۷- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۸

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری در حوزه وظایف آموزش عمومی و متوسطه و چارچوب سیاستهای کلی نظام است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل زیرنظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم می‌باشد که در آئین‌نامه داخلی شورا تنظیم و توسط هیأت دولت به تصویب می‌رسد.

ماده ۲- ماده (۲) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- ریاست شورای عالی آموزش و پرورش با رئیس جمهور است و در غیاب وی وزیر آموزش و پرورش ریاست جلسه را برعهده خواهد داشت. نایب رئیس شورا از بین اعضاء برای مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده ۳- ماده (۵) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در حدود اختیارات قانونی شورا برای مؤسسات ذی‌ربط لازم‌الاجرا است.

این مصوبات پس از تأیید رئیس شورا توسط دبیر کل به مؤسسات مربوط ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴- ماده (۹) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹- تعداد اعضای رسمی یا پیوسته (۲۲) نفر به شرح زیر خواهد بود:

۱- رئیس جمهور.

۲- وزیر آموزش و پرورش .

۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۶- وزیر جهاد کشاورزی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۷- وزیر صنایع و معادن و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

- ۸- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.
- ۹- دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۱۰- یک نفر مجتهد آشنا به مسائل تعلیم و تربیت به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.
- ۱۱- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.
- ۱۲- سه نفر مطلع و صاحب نظر در هر یک از رشته‌های علوم پایه، فنی و مهندسی و علوم انسانی به انتخاب شورای رؤسای فرهنگستانهای کشور (حداقل یک نفر از آنان از بین زنان انتخاب شود).
- ۱۳- سه نفر از اعضاء هیأت علمی گروههای تخصصی دانشگاهها و پژوهشگاهها در رشته‌های مدیریت آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و روانشناسی تربیتی به انتخاب مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).
- ۱۴- سه نفر صاحب نظر از نمایندگان معلمان یا مدیران مدارس از هر یک از دوره‌های تحصیلی به انتخاب شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).
- ۱۵- رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش.
- ۱۶- یکی از مدیران کل آموزش و پرورش استانها به انتخاب مدیران کل استانها.
- تبصره ۱- دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون و تصویب مجلس به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی آموزش و پرورش شرکت خواهند کرد.
- تبصره ۲- افرادی که حسب رشته شغلی و برحسب سمت، عضو شورا هستند در زمان عضویت باید در رشته شغلی و سمت مورد نظر اشتغال داشته باشند.
- ماده ۵- ماده (۱۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ماده ۱۱- اعضاء شورای عالی آموزش و پرورش با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شوند.

نظریه (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۲۸۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۱۷- مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و شماره ۲۱۱۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ و

شماره ۱۹۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۴۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۷۸۷ مورخ ۱۳۸۱/۳/۳۰ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸؛ «طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اصلاحات به عمل آمده در ماده (۱) ایراد شرعی و قانونی اساسی بند (۴) قبلی (واگذار کردن برخی وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی به شورای عالی آموزش و پرورش به شرح مذکور در این بند) کماکان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۶۹- ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۰۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۲۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۹ و پیرو شماره ۲۲۱۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸، طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش، مرجع سیاستگذاری در حوزه وظایف آموزش عمومی و متوسطه در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و قوانین و مقررات موضوعه است و سازمان اداری آن با بودجه و تشکیلات مستقل زیر نظر شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌کند. وظیفه دبیرخانه شورا، پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و

مسئولیت شورا، نظارت بر حسن اجرای مصوبات و توسعه ارتباطات با مجریان و مردم می‌باشد که در آئین‌نامه داخلی شورا تنظیم و توسط هیأت دولت به تصویب می‌رسد.

ماده ۲- ماده (۲) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- ریاست شورای عالی آموزش و پرورش با رئیس جمهور است و در غیاب وی وزیر آموزش و پرورش ریاست جلسه را برعهده خواهد داشت. نایب رئیس شورا از بین اعضاء برای مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده ۳- ماده (۵) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش «مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در حدود اختیارات قانونی شورا برای موسسات ذی‌ربط لازم‌الاجراء است.

این مصوبات پس از تأیید رئیس شورا توسط دبیر کل به موسسات مربوط ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴- ماده (۹) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹- تعداد اعضای رسمی یا پیوسته (۲۲) نفر به شرح زیر خواهد بود:

۱- رئیس جمهور.

۲- وزیر آموزش و پرورش.

۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در غیاب وی معاون آموزشی به عنوان نماینده ثابت.

۶- وزیر جهاد کشاورزی و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۷- وزیر صنایع و معادن و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۸- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در غیاب وی یکی از معاونین به عنوان نماینده ثابت.

۹- دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش.

۱۰- یک نفر مجتهد آشنا به مسائل تعلیم و تربیت به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.

- ۱۱- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.
- ۱۲- سه نفر مطلع و صاحب‌نظر در هر یک از رشته‌های علوم پایه، فنی و مهندسی و علوم انسانی به انتخاب شورای روسای فرهنگستانهای کشور (حداقل یک نفر از آنان از بین زنان انتخاب شود).
- ۱۳- سه نفر از اعضاء هیأت علمی گروههای تخصصی دانشگاهها و پژوهشگاهها در رشته‌های مدیریت آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و روانشناسی تربیتی به انتخاب مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).
- ۱۴- سه نفر صاحب‌نظر از نمایندگان معلمان یا مدیران مدارس از هر یک از دوره‌های تحصیلی به انتخاب شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش (حداقل یک نفر از میان زنان انتخاب شود).
- ۱۵- رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش.
- ۱۶- یکی از مدیران کل آموزش و پرورش استانها به انتخاب مدیران کل استانها.
- تبصره ۱- دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون و تصویب مجلس به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی آموزش و پرورش شرکت خواهند کرد.
- تبصره ۲- افرادی که حسب رشته‌های شغلی و برحسب سمت، عضو شورا هستند در زمان عضویت باید در رشته شغلی و سمت مورد نظر اشتغال داشته باشند.
- ماده ۵- ماده (۱۱) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ماده ۱۱- اعضاء شورای عالی آموزش و پرورش با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شوند.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۶۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۶۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۲۱۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و شماره ۲۱۱۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ و شماره ۱۹۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۴۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۸۰۵ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۹ و شماره ۸۱/۳۰/۷۸۷ مورخ ۱۳۸۱/۳/۳۰ و شماره

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۸۱/۳۰/۱۷۳ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱؛ «طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که به شرح زیر اظهار گردید:

«با استظهار اینکه مقررات مذکور در صدر ماده (۱) شامل مقررات، سیاستگذاری‌ها و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌شود خلاف شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۳.

مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۴۵۱-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۳۷۷۹/۲۴۷۸ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ دولت در مورد اصلاح پاره‌ای از مواد قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب - مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- ماده (۱) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱- دادگاههای بدوی دادگستری به دادگاههای عمومی و اختصاصی تقسیم می‌شوند. دادگاههای عمومی صلاحیت رسیدگی به کلیه دعاوی را دارند مگر آنچه را که قانون استثناء کرده است و دادگاههای اختصاصی صلاحیت رسیدگی به هیچ دعوایی را ندارند، مگر آنچه را که قانون تصریح کرده باشد. دادگاه نظامی دادگاه اختصاصی است.

۲- ماده (۳) و تبصره‌های (۲) و (۳) آن به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳- در هر حوزه قضائی که دادگاه عمومی تشکیل شده یا بشود یک دادسرا نیز در معیت آن تشکیل می‌گردد. تشکیلات، حدود صلاحیت، وظایف و اختیارات دادسرای مذکور که «دادسرای عمومی و انقلاب» نامیده می‌شود، تا زمان تصویب آئین‌دادرسی مربوطه که حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون خواهد بود، بر طبق قانون اصول محاکمات جزائی و اصلاحات بعدی آن و قانون امور حسبی و سایر قوانین می‌باشد.

تبصره ۲- رسیدگی به جرائم داخل در صلاحیت دادگاههای نظامی از شمول این قانون خارج است و در دادسرا و دادگاه نظامی انجام می‌شود.

تبصره ۳- جرائمی که مجازات قانونی آنها فقط تا سه ماه حبس و یا جزاء نقدی تا یک میلیون

(۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می‌باشد و جرائم اطفال مستقیماً در دادگاههای مربوط مطرح می‌شود و دادسرا در این موارد دخالتی ندارد.

تبصره ۴- با اجرای این قانون کلیه پرونده‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۴) در هر مرحله‌ای که باشند جهت ادامه رسیدگی به دادگاه کیفری استان مربوطه ارسال و سایر پرونده‌های موجود کماکان در همان دادگاه و بدون نیاز به کیفرخواست رسیدگی و صدور حکم خواهد شد.

۳- ماده (۴) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۴- هر حوزه قضائی که دارای بیش از یک شعبه دادگاه عمومی باشد آن شعب به حقوقی و جزائی تقسیم می‌شوند. دادگاههای حقوقی صرفاً به امور حقوقی و دادگاههای جزائی فقط به امور کیفری رسیدگی خواهند نمود.

تخصیص شعبی از دادگاههای حقوقی و کیفری برای رسیدگی به دعاوی حقوقی یا جزائی خاص مانند امور خانوادگی و جرائم اطفال با رعایت مصالح و مقتضیات از وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه است.

در صورت ضرورت ممکن است به شعبه جزائی پرونده حقوقی و یا به شعبه حقوقی پرونده جزائی ارجاع شود.

تبصره - رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا قصاص عضو یا رجم یا صلب یا اعدام یا حبس ابد است و همچنین رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی به نحوی که در مواد بعدی ذکر می‌شود در دادگاه کیفری استان به عمل خواهد آمد.

رسیدگی به کلیه اتهامات اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان نمایندگان مجلس خبرگان و شورای اسلامی، وزراء و معاونین آنها، معاونان و مشاوران رؤسای سه قوه، سفراء دادستان و رئیس دیوان محاسبات، دارندگان پایه قضائی، استانداران، فرمانداران افسران نظامی و انتظامی از درجه سرتیپ و بالاتر و مدیران کل اطلاعات استانها در صلاحیت دادگاه کیفری استان تهران می‌باشد.

۴- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- قضات دادگاهها و دادرهای عمومی انقلاب مکلفند به دعاوی و شکایات و اطلاعات موافق قوانین موضوعه و اصل یکصد و شصت و هفتم (۱۶۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) رسیدگی کنند و تصمیم قضائی را اتخاذ نمایند.

۵- در ماده (۱۰) عبارت «قاضی تحقیق» حذف و عبارت «دادر علی‌البدل» جانشین آن می‌شود.

۶- ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف و تبصره زیر جایگزین می‌شود:

۱. اصل ۱۶۷ قانون اساسی: قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد.

ماده ۱۲- در شهرستان؛ رئیس دادگستری؛ رئیس حوزه قضائی و رئیس دادگاهها است و در مرکز استان رئیس کل دادگستری استان، رئیس کل دادگاههای تجدیدنظر و کیفری استان است و بر کلیه دادگاهها و دادرها و دادگستریهای حوزه آن استان نظارت و ریاست اداری خواهد داشت. همچنین رئیس دادگستری هر حوزه بر دادرای آن حوزه نظارت و ریاست اداری دارد.

تبصره - هر قاضی منحصر می‌تواند در یک شعبه دادگاه انجام وظیفه نماید و صدور ابلاغ در بیش از یک شعبه دادگاه در یک زمان با هر عنوان برای یک نفر ممنوع می‌باشد.

۷- متن زیر جانشین مفاد ماده (۱۳) شده، سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳۳- برای تأمین کادر قضائی دادرها، رئیس قوه قضائیه از قضات تحقیق فعلی و دادرسان علی‌البدل دادگاهها و سایر قضاتی که مقتضی بداند استفاده خواهد نمود و شعبی از دادگاهها را که با تأسیس دادر غیر لازم تشخیص دهد منحل خواهد کرد و حتی الامکان حذف شعب اضافی از آخرین شعب دادگاهها انجام خواهد شد.

تبصره ۱- گروه شغلی «دادستانها» برابر گروه شغلی «رئیس دادگستری شهرستان» و گروه شغلی «دادستان تهران» برابر گروه شغلی «رئیس کل دادگستری استان تهران» خواهد بود.

تبصره ۲- گروه شغلی «معاون دادستان و بازپرس» برابر گروه شغلی «رئیس شعبه دادگاه عمومی» و گروه شغلی «دادیار» برابر گروه شغلی «دادرس علی‌البدل دادگاه» خواهد بود.

تبصره ۳- رئیس کل دادگستری استان باید حداقل دارای پایه ده قضائی و رئیس دادگستری هر حوزه قضائی باید حداقل دارای پایه نه و ده سال سابقه کار قضائی و دادستان هر حوزه قضائی باید حداقل دارای پایه هشت و ده سال سابقه کار قضائی و رئیس شعبه تجدیدنظر باید حداقل دارای پایه نه قضائی و رؤسای شعب باید دارای پایه هفت قضائی باشند.

۸- ماده (۱۴) و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۴-

الف - دادگاههای عمومی حقوقی با حضور رئیس دادگاه و یا دادرس علی‌البدل تشکیل می‌شود و تمام اقدامات و تحقیقات به وسیله رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل وفق قانون آئین دادرسی مربوط انجام می‌گردد و اتخاذ تصمیم قضائی و انشای رأی با قاضی دادگاه است.

ب - دادگاههای خانواده با حضور مشاور قضائی زن که دارای پایه قضائی اقدام به رسیدگی نموده و نظر مشورتی آنان قبل از صدور حکم توسط رئیس دادگاه اخذ خواهد شد.

ج - دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب با حضور رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل و دادستان یا معاون او یا یکی از دادیاران به تعیین دادستان تشکیل می‌گردد و فقط به جرائم

مندرج در کیفر خواست وفق قانون آئین دادرسی مربوط رسیدگی می‌نماید و انشای رأی پس از استماع نظریات و مدافعات دادستان یا نماینده او وفق قانون بر عهده قاضی دادگاه است. تبصره ۱- هر گاه دادگاه نقصی در تحقیقات مشاهده نمود یا انجام اقدامی را لازم بداند، خود تکمیل می‌نماید و نیز می‌تواند رفع نقص و تکمیل پرونده را با ذکر موارد نقص از دادرسی مربوط درخواست کند.

۹- ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۵۵- دادرسان علی‌البدل عهده‌دار انجام کلیه اموری هستند که از طرف رؤسای دادگاهها در چارچوب قوانین به آنان ارجاع می‌شود و در غیاب رئیس شعبه دادگاه حسب تعیین رئیس کل دادگاهها شعبه بلا متصدی را تصدی و اداره می‌نمایند.

۱۰- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) و تبصره‌های آن به قانون صدرالذکر افزوده می‌شود:

ماده ۱۸- آرای غیرقطعی و قابل تجدیدنظر یا فرجام، همان می‌باشد که در قوانین آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری و مدنی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی و ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی ذکر گردیده است. در مورد آرای قابل تجدیدنظر یا فرجام، تجدیدنظر و فرجام خواهی بر طبق مقررات آئین دادرسی مربوط انجام می‌شود.

در مورد آرای قطعی، جز از طریق اعاده دادرسی و اعتراض ثالث به نحوی که در قوانین مربوط مقرر است نمی‌توان رسیدگی مجدد نمود مگر اینکه رأی، خلاف بین قانون یا شرع باشد که در آن صورت به درخواست محکوم علیه (چه در امور مدنی و چه در امور کیفری) و یا دادستان مربوط (در امور کیفری) ممکن است مورد تجدیدنظر واقع شود.

تبصره ۱- مراد از خلاف بین این است که رأی برخلاف نص صریح قانون و یا در موارد سکوت قانون مخالف مسلمات فقه باشد.

تبصره ۲- درخواست تجدیدنظر نسبت به آراء قطعی مذکور در این ماده اعم از اینکه رأی در مرحله نخستین صادر شده و به علت انقضای مهلت تجدیدنظرخواهی قطعی شده باشد یا قانوناً قطعی باشد و یا از مرجع تجدیدنظر صادر گردیده باشد باید ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی به شعبه یا شعبی از دیوان عالی کشور که «شعبه تشخیص» نامیده می‌شود تقدیم گردد. شعبه تشخیص از پنج نفر از قضات دیوان مذکور به انتخاب رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌شود.

در صورتی که شعبه تشخیص وجود خلاف بین را احراز نماید، رأی را نقض و رأی مقتضی صادر می‌نماید. چنانچه وجود خلاف بین را احراز نکند، قرار ردّ خواست تجدیدنظر خواهی را صادر خواهد نمود. تصمیمات یاد شده شعبه تشخیص در هر صورت قطعی و

غیرقابل اعتراض می‌باشد.

تبصره ۳- خواهان تجدیدنظر باید هزینه تجدیدنظر خواهی را وفق قانون پرداخت کند و چنانچه ظرف ده روز پس از اخطار دفتر شعبه تشخیص، هزینه را پرداخت ننماید، شعبه تشخیص قرار رد درخواست او را صادر خواهد نمود. این قرار قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد. اگر تجدیدنظر خواهی از سوی دادستان مربوط باشد، دادستان از پرداخت هزینه دادرسی معاف است. این معافیت شامل سایر مواردی هم که دادستان تقاضای تجدیدنظر نماید می‌باشد.

تبصره ۴- از هیچ حکم قطعی یا قطعیت یافته بیش از یک بار نمی‌توان به عنوان خلاف بین درخواست تجدیدنظر نمود.

تبصره ۵- در مواردی که بر حسب قانون دیوان عالی کشور باید اعاده دادرسی را تجویز کند، این امر با شعبه تشخیص مذکور در تبصره (۲) این ماده خواهد بود.

۱۱- تبصره ذیل ماده (۲۰) حذف و دو تبصره زیر به آن ماده الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو یا قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب و یا حبس ابد باشد و نیز رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی ابتدائاً در دادگاه تجدیدنظر استان به عمل خواهد آمد و در این مورد، دادگاه مذکور «دادگاه کیفری استان» نامیده می‌شود. دادگاه کیفری استان برای رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب یا حبس دائم باشد از پنج نفر (رئیس و چهار مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) و برای رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو و جرائم مطبوعاتی و سیاسی باشد از سه نفر (رئیس و دو مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) تشکیل می‌شود. وفق مقررات قوانین محاکم جنائی - مصوب ۱۳۳۷ و ۱۳۳۹- رسیدگی می‌نماید. دادگاه کیفری استان در رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی با حضور هیأت منصفه تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲- در شهرستان مرکز استان، رئیس کل دادگستری استان رئیس شعبه اول دادگاه تجدیدنظر استان می‌باشد و رئیس شعبه اول دادگاههای عمومی مرکز استان رئیس کل دادگاههای آن شهرستان خواهد بود و در غیر مرکز استان رئیس هر حوزه قضائی، رئیس شعبه اول دادگاه عمومی آن حوزه قضائی است.

۱۲- ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۱- مرجع تجدیدنظر آراء قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی حقوقی و جزائی و انقلاب، دادگاه تجدیدنظر استانی است که آن دادگاهها در حوزه قضائی آن استان قرار دارند.

آراء دادگاههای کیفری استان و آن دسته از آراء دادگاههای تجدیدنظر استان که قابل فرجام باشد ظرف مهلت مقرر برای تجدیدنظر خواهی، قابل فرجام در دیوان عالی کشور است.

۱۳- ماده (۲۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۲۲- رسیدگی دادگاه تجدیدنظر استان به درخواست تجدیدنظر از احکام قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب وفق مقررات قانونی آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با حضور دادستان یا یکی از دایاران یا معاونان وی به عمل می‌آید و در مورد آراء حقوقی وفق قانون آئین دادرسی مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- اگر در دادگاه تجدیدنظر متهم بی‌گناه شناخته شود حکم بدوی فسخ و متهم تبرئه می‌گردد، هرچند که درخواست تجدیدنظر نکرده باشد و در این صورت اگر متهم در زندان باشد فوراً آزاد می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه دادگاه تجدیدنظر پس از رسیدگی محکوم علیه را مستحق تخفیف مجازات بداند ضمن تأیید حکم بدوی مستدلاً می‌تواند مجازات او را تخفیف دهد، هرچند که محکوم علیه تقاضای تجدیدنظر نکرده باشد.

تبصره ۳- در امور کیفری موضوع مجازاتهای تعزیری یا بازدارنده مرجع تجدیدنظر نمی‌تواند مجازات مقرر در حکم بدوی را تشدید کند، مگر اینکه دادستان یا شاکی خصوصی درخواست تجدیدنظر کرده باشد.

تبصره ۴- اگر حکم تجدیدنظر خواسته از نظر محاسبه محکوم به یا خسارات یا تعیین مشخصات طرفهای دعوا یا تعیین نوع و میزان مجازات و تطبیق عمل با قانون متضمن اشتباهی باشد که به اساس حکم لطمه‌ای وارد نسازد، مرجع تجدیدنظر با اصلاح حکم آن را تأیید می‌نماید و تذکر لازم را به دادگاه بدوی خواهد داد.

۱۴- عبارت زیر به عنوان بند (ج) به قسمت (۲) ماده (۲۶) الحاق می‌گردد:

ج - دادستان از حکم برائت یا محکومیت غیرقانونی متهم.

۱۵- ماده ذیل جایگزین ماده (۳۸) می‌گردد:

ماده ۳۸- دولت مکلف است در قالب قانون بودجه سالانه، اعتبارات لازم را برای تهیه وسایل و تجهیزات لازم و به کارگیری نیروی انسانی جهت اجرای این قانون تأمین نماید.

۱۶- ماده ذیل به عنوان ماده (۳۹) الحاق می‌گردد:

ماده ۳۹- از تاریخ اجرای این قانون در هر حوزه قضائی کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون در آن قسمت که مغایرت دارد در همان حوزه نسخ و لغو می‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۸۷۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۵۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۷۸۳ مورخ ۸۰/۹/۲۰^(۱)؛ «لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب» مصوب جلسه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به عبارت «دادگاه نظامی دادگاه اختصاصی است» در ذیل ماده (۱) چون مشخص نشده است که دادگاه ویژه روحانیت، دادگاه عمومی است یا اختصاصی از این جهت ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۲- در ذیل ماده (۳) تصریح شده است که تا زمان تصویب آئین دادرسی طبق قانون اصول محاکمات جزائی و اصلاحات بعدی آن و قانون امور حسبی و سایر قوانین عمل می‌شود، صرف نظر از ایرادات متعدد شرعی که شورا قبلاً نسبت به موادی از قانون فوق اعلام نموده است و همچنین ابهام عبارت سایر قوانین چون این قانون منسوخ می‌باشد. طرح مجدد آن منوط به طی مراحل قانونی است لذا از این جهت مغایر اصول ۷۲ و ۷۴ و ۹۴ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۳- در تبصره (۴) ماده (۳) عنوان شده است که پرونده‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۴) در هر مرحله‌ای که باشد جهت ادامه رسیدگی به دادگاه کیفری استان مربوطه ارسال می‌شود، چون اشخاص موضوع تبصره (۱) ماده (۴) شامل روحانیون می‌گردد خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد و از این جهت که شامل نظامیان می‌گردد مغایر اصل ۱۷۲ قانون اساسی^(۳) تشخیص داده شد.

۴- در تبصره (۴) ماده (۳) ارسال پرونده‌های موضوع صدر تبصره (۱) ماده (۴) جهت ادامه رسیدگی به دادگاه کیفری استان، اطلاق آن چون موجب تضییع حقوق مردم می‌گردد لذا خلاف موازین شرع و بند (۲) اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۷۲ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده برعهده شورای نگهبان است.

- اصول ۷۴ و ۹۴ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۹۵ و ۳۹).

۳. اصل ۱۷۲ قانون اساسی: برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضای ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد ولی جرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند در محاکم عمومی رسیدگی می‌شود. دادستانی و دادگاههای نظامی، بخشی از قوه قضائیه کشور و مشمول اصول مربوط به این قوه هستند.

- ۵- ذیل تبصره ماده (۴) همان اشکال بند (۳) را دارد.
- ۶- مطابق تبصره ماده (۱۲) قضاتی که اکنون به طور همزمان وظایف متعددی را در امر قضا به عهده دارند موظف شده‌اند که صرفاً در یک شعبه دادگاه انجام وظیفه نمایند. در مواردیکه وظایف آنان به قضاات جدید محول می‌شود موجب افزایش هزینه عمومی است و چون در لایحه دولت نبوده است بنابراین مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- در تبصره (۳) ماده (۱۳) شرایط محدودکننده‌ای برای تصدی مناصب قضائی تعیین شده که موجب اختلال در امر قضاء و نتیجتاً منجر به تضییع حقوق مردم می‌گردد لذا مغایر اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.
- ۸- بند (ب) ماده (۱۴) ایراد بند ۶ و ذیل بند ۷ را دارد.
- ۹- با توجه به مفاد ماده (۱۸) لازم است تصریح شود که آیا ماده (۲۳۵) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (امور کیفری) نسخ شده است یا خیر، از این جهت ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۱۰- در تبصره (۲) ماده (۱۸) قید ظرف یک ماه جهت درخواست تجدیدنظر به شعبه یا بخشی از دیوان که شعبه تشخیص نامیده می‌شود. خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.
- ۱۱- در تبصره (۳) ماده (۱۸) قرار ردّ درخواست تجدیدنظر خواهی نسبت به درخواست خواهانی که ظرف ده روز پس از اخطار دفتر شعبه تشخیص، چنانچه با عذر، هزینه را پرداخت ننماید خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.
- ۱۲- مفاد تبصره (۴) ماده (۱۸) دلالت دارد که از هیچ حکم قطعی یا قطعیت یافته بیش از یک بار نمی‌توان تجدیدنظر نمود ولو خلاف بین باشد، لذا مغایر موازین شرع تشخیص داده شد.
- ۱۳- در ذیل تبصره (۱) ماده (۲۰) عنوان شده است که وفق مقررات قوانین محاکم جنایی مصوب ۱۳۳۷ و ۱۳۳۹ رسیدگی شود چون این قوانین منسوخ گردیده‌اند طرح مجدد آنها منوط به طی مراحل قانونی است. لذا مغایر اصول ۷۲ و ۷۴ و ۹۴ قانون اساسی شناخته شد همچنین اطلاق رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی صرفاً در دادگاه کیفری استان چون در مواردی موجب تضییع حقوق مردم می‌شود لذا خلاف موازین شرع و اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۴- تبصره (۳) ماده (۲۲) چون شامل امور غیر تعزیری نیز می‌شود لذا اطلاق آن خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.
- تذکر: در صدر ماده (۱۲) رئیس دادگستری رئیس حوزه قضائی و رئیس شعبه اول دادگاه و بر دادگاهها ریاست اداری دارد صحیح است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۰۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۷

ماده واحده - قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب - مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ - به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- ماده (۱) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱- دادگاههای بدوی دادگستری به دادگاههای عمومی و اختصاصی تقسیم می‌شوند. دادگاههای عمومی صلاحیت رسیدگی به کلیه دعاوی را دارند مگر آنچه را که قانون استثناء کرده است و دادگاههای اختصاصی صلاحیت رسیدگی به هیچ دعوایی را ندارند، مگر آنچه را که قانون تصریح کرده باشد.

۲- ماده (۳) و تبصره‌های (۲) و (۳) آن به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۴)، (۵) و (۶) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳- در حوزه قضائی هر شهرستان یک دادسرا نیز در معیت دادگاههای آن حوزه تشکیل می‌گردد. تشکیلات، حدود صلاحیت، وظایف و اختیارات دادسرای مذکور که «دادسرای عمومی و انقلاب» نامیده می‌شود تا زمان تصویب آئین‌دادرسی مربوطه، طبق قانون آئین‌دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس شورای اسلامی و مقررات مندرج در این قانون به شرح ذیل می‌باشد:

الف - دادسرا که عهده‌دار کشف جرم، تعقیب متهم به جرم، اقامه دعوی از جنبه حق‌اللهمی و حفظ حقوق عمومی و حدود اسلامی، اجرای حکم و همچنین رسیدگی به امور حسبه وفق ضوابط قانونی است به ریاست دادستان می‌باشد و به تعداد لازم معاون، دادیار، بازپرس و تشکیلات اداری خواهد داشت، اقدامات دادسرا در جرائمی که جنبه خصوصی دارد با شکایت شاکی خصوصی شروع می‌شود. در حوزه قضائی بخش، وظیفه دادستان را دادرس علی‌البدل و در غیاب او مدیر دفتر دادگاه برعهده دارد.

ب - ریاست و نظارت بر ضابطین دادگستری از حیث وظایفی که به عنوان ضابط بر عهده دارند با دادستان است.

ج - مقامات و اشخاص رسمی در مواردی که باید امر جزائی را تعقیب نمود، موظفند مراتب را فوراً به دادستان اطلاع دهند.

د - بازپرس وقتی اقدام به تحقیقات مقدماتی می‌نماید که قانوناً این حق را داشته باشد. جهات قانونی برای شروع به تحقیقات بازپرس عبارت است از:

۱- ارجاع دادستان.

۲- شکایت یا اعلام جرم به بازپرس در مواقعی که دسترسی به دادستان ممکن نیست و رسیدگی به آن فوریت داشته باشد.

۳- در جرائم مشهود در صورتی که بازپرس شخصا ناظر وقوع آن باشد.

ه- دادستان در اموری که به بازپرس ارجاع می‌شود حق نظارت و دادن تعلیمات لازمه را خواهد داشت و در صورتی که تحقیقات بازپرس را ناقص ببیند می‌تواند تکمیل آن را بخواهد و لو این که بازپرس تحقیقات خود را کامل بداند.

بازپرس در جریان تحقیقات، تقاضای قانونی دادستان را اجراء نموده، مراتب را در صورتمجلس قید می‌کند و هرگاه مواجه با اشکال شود به نحوی که انجام آن مقدور نباشد مراتب را به دادستان اعلام و منتظر حل مشکل می‌شود.

و- تحقیقات مقدماتی کلیه جرائم بر عهده بازپرس می‌باشد. در جرائمی که در صلاحیت رسیدگی دادگاه کیفری استان نیست دادستان نیز دارای کلیه وظایف و اختیاراتی است که برای بازپرس مقرر می‌باشد.

در مورد جرائمی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دادگاه کیفری استان است دادستان تا قبل از حضور و مداخله بازپرس، اقدامات لازم را برای حفظ و جمع‌آوری دلایل و آثار جرم به عمل می‌آورد و در مورد سایر جرائم؛ دادستان می‌تواند انجام بعضی از تحقیقات و اقدامات را از بازپرس درخواست نماید بدون این که رسیدگی امر را به طور کلی به آن بازپرس ارجاع کرده باشد.

ز- کلیه قراردادهای دادیار بایستی با موافقت دادستان باشد و در صورت اختلاف نظر بین دادستان و دادیار، نظر دادستان متبع خواهد بود.

ح- بازپرس رأساً و یا به تقاضای دادستان می‌تواند در تمام مراحل تحقیقاتی در موارد مقرر در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی؛ قرار بازداشت موقت متهم و همچنین قرار اخذ تأمین و تبدیل تأمین را صادر نماید. در صورتی که بازپرس رأساً قرار بازداشت موقت صادر کرده باشد مکلف است ظرف بیست و چهار ساعت پرونده را برای اظهارنظر نزد دادستان ارسال نماید. هرگاه دادستان، با قرار بازداشت به عمل آمده موافق نباشد، نظر دادستان متبع است و چنانچه علتی که موجب بازداشت بوده است مرتفع شده و موجب دیگری برای ادامه بازداشت نباشد بازداشت با موافقت دادستان رفع خواهد شد و همچنین در موردی که دادستان تقاضای بازداشت کرده و بازپرس با آن موافق نباشد حل اختلاف، حسب مورد با دادگاه عمومی یا انقلاب محل خواهد بود.

هرگاه متهم موجبات بازداشت را مرتفع ببیند می‌تواند از بازپرس درخواست رفع بازداشت خود را بنماید که در این صورت بازپرس مکلف است ظرف ده روز از تاریخ تسلیم درخواست، نظر خود را جهت اتخاذ تصمیم نزد دادستان ارسال نماید. به هر حال متهم نمی‌تواند در هر ماه بیش از یک مرتبه از این حق استفاده کند.

در صورت حدوث اختلاف بین بازپرس و دادستان در خصوص صلاحیت محلی و ذاتی و همچنین نوع جرم حسب مورد حل اختلاف با دادگاه عمومی یا انقلاب محل خواهد بود.

ط - هرگاه در جرائم موضوع صلاحیت دادگاه کیفری استان تا چهارماه و در سایر جرائم تا دو ماه به علت صدور قرار تأمین، متهم در بازداشت به سر برد و پرونده اتهامی او منتهی به تصمیم نهایی در دادسرا نشده باشد مرجع صادرکننده قرار مکلف به فک یا تخفیف قرار تأمین متهم می‌باشد مگر آن که جهات قانونی یا علل موجهی برای بقاء قرار تأمین صادر شده وجود داشته باشد که در این صورت با ذکر علل و جهات مزبور قرار ابقاء می‌شود و متهم حق دارد از این تصمیم ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ به وی حسب مورد به دادگاه عمومی یا انقلاب محل شکایت نماید. فک قرار بازداشت متهم از طرف بازپرس با موافقت دادستان به عمل می‌آید و در صورت حدوث اختلاف بین دادستان و بازپرس حل اختلاف با دادگاه خواهد بود. چنانچه بازداشت متهم ادامه یابد مقررات این بند حسب مورد هر چهارماه یا هر دو ماه اعمال می‌شود. به هر حال مدت بازداشت متهم نباید از حداقل مجازات حبس مقرر در قانون برای آن جرم تجاوز نماید.

ی - درخواست دادستان و بازپرس را باید ضابطین، مقامات رسمی و ادارات فوراً اجرا نمایند. بازپرس می‌تواند به تحقیقات ضابطین دادگستری رسیدگی نموده و هرگاه تغییری در اقدامات آنان یا تکمیلی در تحقیقات، لازم باشد به عمل آورد.

تخلف از مقررات این بند علاوه بر تعقیب اداری و انتظامی؛ برابر قانون مربوط مستوجب تعقیب کیفری نیز خواهد بود.

ک - پس از آن که تحقیقات پایان یافت، بازپرس آخرین دفاع متهم را استماع نموده با اعلام ختم تحقیقات و اظهار عقیده خود، پرونده را نزد دادستان می‌فرستد. در صورتی که به عقیده بازپرس، عمل متهم متضمن جرمی نبوده یا اصولاً جرمی واقع نشده و یا دلایل کافی برای ارتکاب جرم وجود نداشته باشد قرار منع تعقیب و در صورت عقیده بازپرس بر تقصیر متهم، قرار مجرمیت درباره ایشان صادر می‌نماید و چنانچه متهم در آخرین دفاع دلیل مؤثری بر کشف حقیقت ابراز نماید بازپرس مکلف به رسیدگی می‌باشد.

دادستان نیز موظف است ظرف پنج روز از تاریخ وصول، پرونده را ملاحظه نموده و نظر

خود را اعلام دارد.

ل - هرگاه دادستان با نظر بازپرس در مورد مجرمیت متهم موافق باشد کیفر خواست صادر، پرونده را از طریق بازپرسی به دادگاه صالحه ارسال می‌نماید و در صورت توافق بازپرس و دادستان با منع یا موقوفی تعقیب متهم، بازپرس دستور ابلاغ قرار صادره به شاکی خصوصی را می‌دهد و در مورد اخیر چنانچه متهم زندانی باشد فوراً آزاد می‌شود.

هرگاه بین بازپرس و دادستان توافق عقیده نباشد (یکی عقیده به مجرمیت یا موقوفی و یا منع تعقیب متهم و دیگری عقیده عکس آن را داشته باشد) رفع اختلاف حسب مورد در دادگاه عمومی و انقلاب محل به عمل می‌آید و موافق تصمیم دادگاه رفتار می‌شود.

م - در کیفر خواست باید نکات ذیل تصریح شود:

۱- نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، محل اقامت متهم، با سواد است یا نه، مجرد است یا متأهل.

۲- نوع قرار تأمین با قید این که متهم بازداشت است یا آزاد.

۳- نوع اتهام.

۴- دلایل اتهام.

۵- مواد قانونی مورد استناد.

۶- سابقه محکومیت کیفری در صورتی که متهم دارای سابقه محکومیت کیفری باشد.

۷- تاریخ و محل وقوع جرم.

ن - قرارهای بازپرس که دادستان با آنها موافق باشد در موارد ذیل قابل اعتراض در دادگاه صالحه بوده و نظر دادگاه که در جلسه اداری خارج از نوبت و بدون حضور دادستان به عمل می‌آید قطعی خواهد بود:

۱- اعتراض به قرارهای منع تعقیب و موقوفی تعقیب به تقاضای شاکی خصوصی.

۲- اعتراض به قرارهای عدم صلاحیت، بازداشت موقت، تشدید تأمین و تأمین خواسته به تقاضای متهم.

۳- اعتراض به قرار اناطه به تقاضای شاکی خصوصی و دادستان.

اعتراض به قرارهای مذکور در بالا ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ آن می‌باشد. اعتراض به قرارها باعث توقف جریان تحقیقات و مانع اجرای قرار نبوده و کلیه اقدامات بازپرسی تا اخذ تصمیم دادگاه به قوت خود باقی خواهد بود و چنانچه نتیجه قرار صادره آزادی متهم زندانی باشد فوراً اجرا می‌شود.

هرگاه به علت عدم کفایت دلیل قرار منع تعقیب متهم صادر و قطعی شده باشد دیگر

نمی‌توان به همین اتهام او را تعقیب کرد، مگر بعد از کشف دلایل جدید که در این صورت فقط برای یک مرتبه می‌توان به درخواست دادستان وی را تعقیب نمود. هرگاه دادگاه تعقیب مجدد متهم را تجویز کند بازپرس، رسیدگی و قرار مقتضی صادر می‌نماید. این امر مانع از رسیدگی به دادخواست ضرر و زیان خصوصی نمی‌باشد.

تبصره ۲- رسیدگی به جرائم داخل در صلاحیت دادگاههای نظامی از شمول این قانون خارج است و در دادسرا و دادگاه نظامی انجام می‌شود.

تبصره ۳- جرائمی که مجازات قانونی آنها فقط تا سه ماه حبس و یا جزاء نقدی تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می‌باشد و جرائم اطفال مستقیماً در دادگاههای مربوط مطرح می‌شود و دادسرا در این موارد دخالتی ندارد.

تبصره ۴- جرائمی که تا تاریخ اجرای این قانون مستقیماً در دادگاه مطرح شده است در همان دادگاه بدون نیاز به کیفرخواست و رسیدگی دادسرا رسیدگی خواهد شد و چنانچه نیاز به انجام تحقیقات و یا اقداماتی جهت کشف جرم باشد دادگاه باید رأساً نسبت به انجام آن اقدام کند.

تبصره ۵- با ارجاع دادستان یا در غیاب وی معاون دادسرا یا دادیار، عهده‌دار انجام تمام یا برخی از وظایف و اختیارات قانونی دادستان خواهد بود.

تبصره ۶- در حوزه قضائی بخش‌ها، رئیس یا دادرس علی‌البدل دادگاه در جرائمی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دادگاه کیفری استان است، به جانشینی بازپرس تحت نظارت دادستان مربوطه اقدام می‌نماید و در سایر جرائم مطابق قانون رسیدگی و اقدام صدور رأی خواهد نمود.

۳- ماده (۴) به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۴- هر حوزه قضائی که دارای بیش از یک شعبه دادگاه عمومی باشد آن شعب به حقوقی و جزائی تقسیم می‌شوند. دادگاههای حقوقی صرفاً به امور حقوقی و دادگاههای جزائی فقط به امور کیفری رسیدگی خواهند نمود.

تخصیص شعبی از دادگاههای حقوقی و کیفری برای رسیدگی به دعاوی حقوقی یا جزائی خاص مانند امور خانوادگی و جرائم اطفال با رعایت مصالح و مقتضیات از وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه است.

در صورت ضرورت ممکن است به شعبه جزائی پرونده حقوقی و یا به شعبه حقوقی پرونده جزائی ارجاع شود.

تبصره ۱- رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا قصاص عضو یا

رجم یا صلب یا اعدام یا حبس ابد است و همچنین رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی به نحوی که در مواد بعدی ذکر می‌شود در دادگاه کیفری استان به عمل خواهد آمد.

رسیدگی به کلیه اتهامات اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان، نمایندگان مجلس خبرگان و شورای اسلامی، وزراء و معاونین آنها، معاونان و مشاوران رؤسای سه قوه، سفرا، دادستان و رئیس دیوان محاسبات، دارندگان پایه قضائی، استانداران، فرمانداران و جرائم عمومی افسران نظامی و انتظامی از درجه سرتیپ و بالاتر و مدیران کل اطلاعات استانها در صلاحیت دادگاه کیفری استان تهران می‌باشد.

تبصره ۲- مقررات این بند نافی صلاحیت دادگاههای اختصاصی نیست.

۴- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- قضات دادگاهها و دادرهای عمومی و انقلاب مکلفند به دعاری و شکایات و اعلامات موافق قوانین موضوعه و اصل یکصد و شصت و هفتم (۱۶۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رسیدگی کنند و تصمیم قضائی را اتخاذ نمایند.

۵- در ماده (۱۰) عبارت «قاضی تحقیق» حذف و عبارت «دادرس علی‌البدل» جانشین آن می‌شود.

۶- ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف و تبصره زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۲- در شهرستان؛ رئیس دادگستری؛ رئیس حوزه قضائی و رئیس شعبه اول دادگاه بر دادگاهها ریاست اداری دارد و در مرکز استان رئیس کل دادگستری استان، رئیس کل دادگاههای تجدیدنظر و کیفری استان است و بر کلیه دادگاهها و دادرها و دادگستریهای حوزه آن استان نظارت و ریاست اداری خواهد داشت. همچنین رئیس دادگستری هر حوزه بر دادرای آن حوزه نظارت و ریاست اداری دارد.

۷- متن زیر جانشین مفاد ماده (۱۳) شده، سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۱۳- برای تأمین کادر قضائی دادرها، رئیس قوه قضائیه از قضات تحقیق فعلی و دادرسان علی‌البدل دادگاهها و سایر قضائی که مقتضی بداند استفاده خواهد نمود و شعبی از دادگاهها را که با تأسیس دادر غیر لازم تشخیص دهد منحل خواهد کرد و حتی الامکان حذف شعب اضافی از آخرین شعب دادگاهها انجام خواهد شد.

تبصره ۱- گروه شغلی «دادستانها» برابر گروه شغلی «رئیس دادگستری شهرستان» و گروه شغلی «دادستان تهران» برابر گروه شغلی «رئیس کل دادگستری استان تهران» خواهد بود.

تبصره ۲- گروه شغلی «معاون دادستان و بازپرس» برابر گروه شغلی «رئیس شعبه دادگاه

عمومی» و گروه شغلی «دادیار» برابر گروه شغلی «دادرس علی‌البدل دادگاه» خواهد بود. تبصره ۳- به جز موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه، رئیس کل دادگستری استان باید حداقل دارای ده سال سابقه کار قضائی، رئیس دادگاه تجدیدنظر حداقل هشت سال و دادستان و رئیس دادگستری شهرستان حداقل شش سال سابقه کار قضائی داشته باشد.

۸- ماده (۱۴) و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۴-

الف - دادگاههای عمومی حقوقی با حضور رئیس دادگاه و یا دادرس علی‌البدل تشکیل می‌شود و تمام اقدامات و تحقیقات به وسیله رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل وفق قانون آئین دادرسی مربوط انجام می‌گردد و اتخاذ تصمیم قضائی و انشای رأی با قاضی دادگاه است. ب - دادگاههای خانواده حتی المقدور با حضور مشاور قضائی زن که دارای پایه قضائی است اقدام به رسیدگی نموده و نظر مشورتی آنان قبل از صدور حکم توسط رئیس دادگاه اخذ خواهد شد.

ج - دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب با حضور رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل و دادستان یا معاون او یا یکی از دایاران به تعیین دادستان تشکیل می‌گردد و فقط به جرائم مندرج در کیفرخواست وفق قانون آئین دادرسی مربوط رسیدگی می‌نماید و انشای رأی پس از استماع نظریات و مدافعات دادستان یا نماینده او وفق قانون بر عهده قاضی دادگاه است. تبصره ۱- هر گاه دادگاه نقصی در تحقیقات مشاهده نمود یا انجام اقدامی را لازم بداند، خود تکمیل می‌نماید و نیز می‌تواند رفع نقص و تکمیل پرونده را با ذکر موارد نقص از دادرسای مربوط درخواست کند.

۹- ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۵۵- دادرسان علی‌البدل عهده‌دار انجام کلیه اموری هستند که از طرف رؤسای دادگاهها در چارچوب قوانین به آنان ارجاع می‌شود و در غیاب رئیس شعبه دادگاه حسب تعیین رئیس کل دادگاهها شعبه بلا متصدی را تصدی و اداره می‌نمایند.

۱۰- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) و تبصره‌های آن به قانون صدرالذکر افزوده می‌شود:

ماده ۱۸- آرای غیرقطعی و قابل تجدیدنظر یا فرجام، همان می‌باشد که در قوانین آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری و مدنی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی و ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی ذکر گردیده است. در مورد آرای قابل تجدیدنظر یا فرجام، تجدیدنظر و فرجام خواهی بر طبق مقررات آئین دادرسی مربوط انجام می‌شود.

در مورد آرای قطعی، جز از طریق اعاده دادرسی و اعتراض ثالث به نحوی که در قوانین مربوط مقرر است نمی‌توان رسیدگی مجدد نمود مگر اینکه رأی، خلاف بین قانون یا شرع باشد که در آن صورت به درخواست محکوم علیه (چه در امور مدنی و چه در امور کیفری) و یا دادستان مربوط (در امور کیفری) ممکن است مورد تجدیدنظر واقع شود.

تبصره ۱- مراد از خلاف بین این است که رأی برخلاف نص صریح قانون و یا در موارد سکوت قانون مخالف مسلمات فقه باشد.

تبصره ۲- درخواست تجدیدنظر نسبت به آراء قطعی مذکور در این ماده اعم از اینکه رأی در مرحله نخستین صادر شده و به علت انقضای مهلت تجدیدنظرخواهی قطعی شده باشد یا قانوناً قطعی باشد و یا از مرجع تجدیدنظر صادر گردیده باشد باید ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی به شعبه یا شعبی از دیوان عالی کشور که «شعبه تشخیص» نامیده می‌شود تقدیم گردد. شعبه تشخیص از پنج نفر از قضات دیوان مذکور به انتخاب رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌شود.

در صورتی که شعبه تشخیص وجود خلاف بین را احراز نماید، رأی را نقض و رأی مقتضی صادر می‌نماید. چنانچه وجود خلاف بین را احراز نکند، قرار رد درخواست تجدیدنظرخواهی را صادر خواهد نمود. تصمیمات یاد شده شعبه تشخیص در هر صورت قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد. مگر آنکه رئیس قوه قضائیه از هر طریقی رأی صادره را خلاف بین شرع تشخیص دهد که در این صورت جهت رسیدگی، به مرجع صالح ارجاع خواهد شد.

تبصره ۳- خواهان تجدیدنظر باید بدون عذر هزینه تجدیدنظرخواهی را وفق قانون پرداخت کند و چنانچه ظرف ده روز پس از اخطار دفتر شعبه تشخیص، بدون عذر هزینه را پرداخت ننماید، شعبه تشخیص قرار رد درخواست او را صادر خواهد نمود. این قرار قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد. اگر تجدیدنظرخواهی از سوی دادستان مربوط باشد، دادستان از پرداخت هزینه دادرسی معاف است. این معافیت شامل سایر مواردی هم که دادستان تقاضای تجدیدنظر نماید می‌باشد.

تبصره ۴- از هیچ حکم قطعی یا قطعیت یافته بیش از یک بار نمی‌توان به عنوان خلاف بین درخواست تجدیدنظر نمود.

تبصره ۵- در مواردی که بر حسب قانون دیوان عالی کشور باید اعاده دادرسی را تجویز کند، این امر با شعبه تشخیص مذکور در تبصره (۲) این ماده خواهد بود.

۱۱- تبصره ذیل ماده (۲۰) حذف و هفت تبصره به آن ماده الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو یا قصاص نفس یا

اعدام یا رجم یا صلب و یا حبس ابد باشد و نیز رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی ابتدائاً در دادگاه تجدیدنظر استان به عمل خواهد آمد و در این مورد، دادگاه مذکور «دادگاه کیفری استان» نامیده می‌شود. دادگاه کیفری استان برای رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب یا حبس دائم باشد از پنج نفر (رئیس و چهار مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) و برای رسیدگی به جنایاتی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو و جرائم مطبوعاتی و سیاسی باشد از سه نفر (رئیس و دو مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) تشکیل می‌شود. تشکیلات، ترتیب رسیدگی، کیفیت محاکمه و صدور رأی این دادگاه تا تصویب قانون آئین دادرسی مناسب مطابق مقررات این قانون و قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی خواهد بود. دادگاه کیفری استان در رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی با حضور هیأت منصفه تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲- در مرکز هر استان بر حسب نیاز، شعبه یا شعبی از دادگاه تجدیدنظر به عنوان «دادگاه کیفری استان» برای رسیدگی به جرائم مربوط اختصاص می‌یابد. تعداد شعبه یا شعبی که برای این امر اختصاص می‌یابد به تشخیص رئیس قوه قضائیه خواهد بود.

دادستان شهرستان مرکز استان یا معاون او یا یکی از دادیاران به تعیین دادستان، وظایف دادستان را در دادگاه کیفری استان انجام می‌دهد. قبل از استماع اظهارات شاکی و متهم، اظهارات دادستان یا نماینده وی و شهود و اهل خبره‌ای که دادستان معرفی کرده بیان می‌شود.

تبصره ۳- برای تسهیل یا تسریع در امر دادرسی، رئیس قوه قضائیه می‌تواند موقتاً امر به تشکیل دادگاه کیفری استان در شهرستان محل وقوع جرم بدهد. در این صورت دادستان همان محل یا معاون او یا یکی از دادیاران آن حوزه، وظایف دادستان را در دادگاه مذکور به عهده خواهند داشت. دادگاه کیفری استان با حضور رئیس و تمامی مستشاران رسمیت می‌یابد.

تبصره ۴- دادگاه کیفری استان پس از ختم رسیدگی با استعانت از خداوند سبحان و وجدان مشاوره نموده و با توجه به محتویات پرونده مبادرت به صدور می‌نماید و نظر اکثریت اعضای دادگاه مناط اعتبار است. این رأی ظرف مهلت مقرر قابل تجدیدنظرخواهی در دیوان عالی کشور می‌باشد. ترتیب رسیدگی همان است که در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی مقرر شده است.

تبصره ۵- اشخاص ذیل می‌توانند از رأی دادگاه کیفری استان تقاضای تجدیدنظر نمایند:

الف - محکوم علیه یا نماینده قانونی وی.

ب - دادستان.

ج - مدّعی خصوصی یا نماینده قانونی وی از حیث ضرر و زیان.

تبصره ۶- اجرای احکام کیفری «دادگاه کیفری استان» توسط دادرسی شهرستان مرکز استان وفق مقررات مربوط در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره ۷- در شهرستان مرکز استان، رئیس کل دادگستری استان رئیس شعبه اول دادگاه تجدیدنظر استان می‌باشد و رئیس شعبه اول دادگاههای عمومی مرکز استان رئیس کل دادگاههای آن شهرستان خواهد بود و در غیر مرکز استان رئیس هر حوزه قضائی، رئیس شعبه اول دادگاه عمومی آن حوزه قضائی است.

۱۲- ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۱- مرجع تجدیدنظر آراء قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی حقوقی و جزائی و انقلاب، دادگاه تجدیدنظر استانی است که آن دادگاه در حوزه قضائی آن استان قرار دارند. آراء دادگاههای کیفری استان و آن دسته از آراء دادگاههای تجدیدنظر استان که قابل فرجام باشد ظرف مهلت مقرر برای تجدیدنظر خواهی، قابل فرجام در دیوان عالی کشور است.

۱۳- ماده (۲۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۲۲- رسیدگی به دادگاه تجدیدنظر استان به درخواست تجدیدنظر از احکام قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب وفق مقررات قانونی آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با حضور دادستان یا یکی از دادیاران یا معاونان وی به عمل می‌آید و در مورد آراء حقوقی وفق قانون آئین دادرسی مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- اگر در دادگاه تجدیدنظر متهم بی‌گناه شناخته شود حکم بدوی فسخ و متهم تبرئه می‌گردد، هرچند که درخواست تجدیدنظر نکرده باشد و در این صورت اگر متهم در زندان باشد فوراً آزاد می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه دادگاه تجدیدنظر پس از رسیدگی محکوم علیه را مستحق تخفیف مجازات بداند ضمن تأیید حکم بدوی مستدلاً می‌تواند مجازات او را تخفیف دهد، هرچند که محکوم علیه تقاضای تجدیدنظر نکرده باشد.

تبصره ۳- در امور کیفری مرجع تجدیدنظر نمی‌تواند مجازات مقرر در حکم بدوی را تشدید کند، مگر اینکه دادستان یا شاکی خصوصی درخواست تجدیدنظر کرده باشد.

تبصره ۴- اگر حکم تجدیدنظر خواسته از نظر محاسبه محکوم به یا خسارات یا تعیین

مشخصات طرحهای دعوا یا تعیین نوع و میزان و تطبیق عمل با قانون متضمن اشتباهی باشد که به اساس حکم لطمه‌ای وارد نسازد، مرجع تجدیدنظر با اصلاح حکم آن را تأیید می‌نماید و تذکر لازم را به دادگاه بدوی خواهد داد.

۱۴- عبارت زیر به عنوان بند (ج) به قسمت (۲) ماده (۲۶) الحاق می‌گردد:

ج - دادستان از حکم برائت یا محکومیت غیرقانونی متهم.

۱۵- ماده ذیل جایگزین ماده (۳۸) می‌گردد:

ماده ۳۸- دولت مکلف است در قالب قانون بودجه سالانه، اعتبارات لازم را برای تهیه وسایل و تجهیزات لازم و به کارگیری نیروی انسانی جهت اجرای این قانون تأمین نماید.

۱۶- ماده ذیل به عنوان ماده (۳۹) الحاق می‌گردد:

ماده ۳۹- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مواد (۲۳۵) و (۲۶۸) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی و مواد (۳۲۶)، (۴۱۱) و (۴۱۲) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ نسخ می‌گردد. همچنین از تاریخ اجرای این قانون در هر حوزه قضائی کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون در آن قسمت که مغایرت دارد در همان حوزه ملغی می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۴۸۵

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۰۵- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۴۵۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۳۵۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲؛ «لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- حصر دادگاههای مذکور در ماده (۱) به دادگاههای عمومی و اختصاصی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

دادگستری موجب مشخص نشدن وضعیت دادگاه ویژه روحانیت است باید وضع این دادگاه روشن شود تا اظهارنظر میسر گردد.

۲- با توجه به مذاکرات منقول از کمیسیون امور قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی بقاء ایراد بند (۱۰) در شورای نگهبان رأی لازم را نیاورد لکن هرگاه منظور این باشد که بعد از گذشت یک ماه رئیس قوه قضائیه هم نتواند رأی به خلاف بین بودن بدهد و پرونده را به مرجع صالح ارجاع نماید این ممنوعیت خلاف شرع می باشد.

۳- چون در تبصره (۴) هیچگونه تغییری به عمل نیامده لذا ایراد بند (۱۲) به قوت خود باقی است.

۴- در خصوص جرائم منافی عفت مشمول حدّ (زنا و لواط) چنانچه موضوع اهم دیگری مانند آدم ربایی، یا باند فساد، یا مفاسد و یا ضرورت مهمتر دیگری مطرح نباشد رسیدگی برای کشف و اثبات جرم توسط غیرقاضی پرونده خلاف موازین شرع می باشد.

۵- ارجاع امور قضائی به مدیر دفتر دادگاه که ابلاغ قضائی ندارند خلاف موازین شرع است.

تذکر: با توجه به اینکه قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ آزمایشی (به مدت سه سال) می باشد و در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ مهلت آن پایان می پذیرد لازم است تشکیلات، حدود مهلت وظایف و اختیارات دادرسی برای بعد از تاریخ اخیر الذکر مشخص گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲

ماده واحده - قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب - مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ - به شرح

ذیل اصلاح می گردد:

۱- این بند حذف گردید.

۲- ماده (۳) و تبصره های (۲) و (۳) آن به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به عنوان تبصره های (۴)، (۵) و (۶) به آن الحاق می گردد:

ماده ۳- در حوزه قضائی هر شهرستان یک دادسرا نیز در معیت دادگاههای آن حوزه تشکیل می گردد. تشکیلات، حدود صلاحیت، وظایف و اختیارات دادسرای مذکور که «دادسرای عمومی و انقلاب» نامیده می شود تا زمان تصویب آئین دادرسی مربوطه، طبق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس شورای اسلامی و مقررات مندرج در این قانون به شرح ذیل می باشد:

الف - دادسرا که عهده‌دار کشف جرم، تعقیب متهم به جرم، اقامه دعوی از جنبه حق‌اللهمی و حفظ حقوق عمومی و حدود اسلامی، اجرای حکم و همچنین رسیدگی به امور حسبه وفق ضوابط قانونی است به ریاست دادستان می‌باشد و به تعداد لازم معاون، دادیار، بازپرس و تشکیلات اداری خواهد داشت، اقدامات دادسرا در جرائمی که جنبه خصوصی دارد با شکایت شاکی خصوصی شروع می‌شود. در حوزه قضائی بخش، وظیفه دادستان را دادرس علی‌البدل و در غیاب او مدیر دفتر دادگاه برعهده دارد.

ب - ریاست و نظارت بر ضابطین دادگستری از حیث وظایفی که به عنوان ضابط بر عهده دارند با دادستان است.

ج - مقامات و اشخاص رسمی در مواردی که باید امر جزائی را تعقیب نمود، موظفند مراتب را فوراً به دادستان اطلاع دهند.

د - بازپرس وقتی اقدام به تحقیقات مقدماتی می‌نماید که قانوناً این حق را داشته باشد. جهات قانونی برای شروع به تحقیقات بازپرس عبارت است از:

۱- ارجاع دادستان.

۲- شکایات یا اعلام جرم به بازپرس در مواقعی که دسترسی به دادستان ممکن نیست و رسیدگی به آن فوریت داشته باشد.

۳- در جرائم مشهود در صورتی که بازپرس شخصا ناظر وقوع آن باشد.

ه - دادستان در اموری که به بازپرس ارجاع می‌شود حق نظارت و دادن تعلیمات لازمه را خواهد داشت و در صورتی که تحقیقات بازپرس را ناقص ببیند می‌تواند تکمیل آن را بخواهد ولو این که بازپرس تحقیقات خود را کامل بداند.

باز پرس در جریان تحقیقات، تقاضای قانونی دادستان را اجراء نموده، مراتب را در صورتمجلس قید می‌کند و هرگاه مواجه با اشکال شود به نحوی که انجام آن مقدور نباشد مراتب را به دادستان اعلام و منتظر حل مشکل می‌شود.

و - تحقیقات مقدماتی کلیه جرائم بر عهده بازپرس می‌باشد. در جرائمی که در صلاحیت رسیدگی دادگاه کیفری استان نیست دادستان نیز دارای کلیه وظایف و اختیاراتی است که برای بازپرس مقرر می‌باشد.

در مورد جرائمی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دادگاه کیفری استان است دادستان تا قبل از حضور و مداخله بازپرس، اقدامات لازم را برای حفظ و جمع‌آوری دلایل و آثار جرم به عمل می‌آورد و در مورد سایر جرائم؛ دادستان می‌تواند انجام بعضی از تحقیقات و اقدامات را از بازپرس درخواست نماید بدون این که رسیدگی امر را به طور کلی به آن بازپرس ارجاع

کرده باشد.

ز - کلیه قرارهای دادیار بایستی با موافقت دادستان باشد و در صورت اختلاف نظر بین دادستان و دادیار، نظر دادستان متبع خواهد بود.

ح - بازپرس رأساً و یا به تقاضای دادستان می‌تواند در تمام مراحل تحقیقاتی در موارد مقرر در قانون آئین‌دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی؛ قرار بازداشت موقت متهم و همچنین قرار اخذ تأمین و تبدیل تأمین را صادر نماید. در صورتی که بازپرس رأساً قرار بازداشت موقت صادر کرده باشد مکلف است ظرف بیست و چهار ساعت پرونده را برای اظهارنظر نزد دادستان ارسال نماید. هرگاه دادستان، با قرار بازداشت به عمل آمده موافق نباشد، نظر دادستان متبع است و چنانچه علتی که موجب بازداشت بوده است مرتفع شده و موجب دیگری برای ادامه بازداشت نباشد بازداشت با موافقت دادستان رفع خواهد شد و همچنین در موردی که دادستان تقاضای بازداشت کرده و بازپرس با آن موافق نباشد حل اختلاف، حسب مورد با دادگاه عمومی یا انقلاب محل خواهد بود.

هرگاه متهم موجبات بازداشت را مرتفع ببیند می‌تواند از بازپرس درخواست رفع بازداشت خود را بنماید که در این صورت بازپرس مکلف است ظرف ده روز از تاریخ تسلیم درخواست، نظر خود را جهت اتخاذ تصمیم نزد دادستان ارسال نماید. به هر حال متهم نمی‌تواند در هر ماه بیش از یک مرتبه از این حق استفاده کند.

در صورت حدوث اختلاف بین بازپرس و دادستان در خصوص صلاحیت محلی و ذاتی و همچنین نوع جرم حسب مورد حل اختلاف با دادگاه عمومی یا انقلاب محل خواهد بود.

ط - هرگاه در جرائم موضوع صلاحیت دادگاه کیفری استان تا چهارماه و در سایر جرائم تا دو ماه به علت صدور قرار تأمین، متهم در بازداشت به سر برد و پرونده اتهامی او منتهی به تصمیم نهایی در دادسرا نشده باشد مرجع صادرکننده قرار مکلف به فک یا تخفیف قرار تأمین متهم می‌باشد مگر آن که جهات قانونی یا علل موجهی برای بقاء قرار تأمین صادر شده وجود داشته باشد که در این صورت با ذکر علل و جهات مزبور قرار ابقاء می‌شود و متهم حق دارد از این تصمیم ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ به وی حسب مورد به دادگاه عمومی یا انقلاب محل شکایت نماید. فک قرار بازداشت متهم از طرف بازپرس با موافقت دادستان به عمل می‌آید و در صورت حدوث اختلاف بین دادستان و بازپرس حل اختلاف با دادگاه خواهد بود. چنانچه بازداشت متهم ادامه یابد مقررات این بند حسب مورد هر چهارماه یا هر دوماه اعمال می‌شود. به هر حال مدت بازداشت متهم نباید از حداقل مجازات حبس مقرر در

قانون برای آن جرم تجاوز نماید.

ی - درخواست دادستان و بازپرس را باید ضابطین، مقامات رسمی و ادارات فوراً اجرا نمایند. بازپرس می‌تواند به تحقیقات ضابطین دادگستری رسیدگی نموده و هرگاه تغییر در اقدامات آنان با تکمیلی در تحقیقات، لازم باشد به عمل آورد.

تخلف از مقررات این بند علاوه بر تعقیب اداری و انتظامی؛ برابر قانون مربوط مستوجب تعقیب کیفری نیز خواهد بود.

ک - پس از آن که تحقیقات پایان یافت، بازپرس آخرین دفاع متهم را استماع نموده با اعلام ختم تحقیقات و اظهار عقیده خود، پرونده را نزد دادستان می‌فرستد. در صورتی که به عقیده بازپرس، عمل متهم متضمن جرمی نبوده یا اصولاً جرمی واقع نشده و یا دلایل کافی برای ارتکاب جرم وجود نداشته باشد قرار منع تعقیب و در صورت عقیده بازپرس بر تقصیر متهم، قرار مجرمیت درباره ایشان صادر می‌نماید و چنانچه متهم در آخرین دفاع دلیل مؤثری بر کشف حقیقت ابراز نماید بازپرس مکلف به رسیدگی می‌باشد.

دادستان نیز موظف است ظرف پنج روز از تاریخ وصول، پرونده را ملاحظه نموده و نظر خود را اعلام دارد.

ل - هرگاه دادستان با نظر بازپرس در مورد مجرمیت متهم موافق باشد کیفر خواست صادر، پرونده را از طریق بازپرسی به دادگاه صالحه ارسال می‌نماید و در صورت توافق بازپرس و دادستان یا منع یا موقوفی تعقیب متهم، بازپرس دستور ابلاغ قرار صادره به شاکی خصوصی را می‌دهد و در مورد اخیر چنانچه متهم زندانی باشد فوراً آزاد می‌شود.

هرگاه بین بازپرس و دادستان توافق عقیده نباشد (یکی عقیده به مجرمیت یا موقوفی و یا منع تعقیب متهم و دیگری عقیده عکس آن را داشته باشد) رفع اختلاف حسب مورد در دادگاه عمومی و انقلاب محل به عمل می‌آید و موافق تصمیم دادگاه رفتار می‌شود.

م - در کیفر خواست باید نکات ذیل تصریح شود:

۱- نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، محل اقامت متهم، با سواد است یا نه، مجرد است یا متأهل.

۲- نوع قرار تأمین با قید این که متهم بازداشت است یا آزاد.

۳- نوع اتهام

۴- دلایل اتهام

۵- مواد قانونی مورد استناد.

۶- سابقه محکومیت کیفری در صورتی که متهم دارای سابقه محکومیت کیفری باشد.

۷- تاریخ و محل وقوع جرم.

ن - قرارهای بازپرس که دادستان با آنها موافق باشد در موارد ذیل قابل اعتراض در دادگاه صالحه بوده و نظر دادگاه که در جلسه اداری خارج از نوبت و بدون حضور دادستان به عمل می‌آید قطعی خواهد بود:

۱- اعتراض به قرارهای منع تعقیب و موقوفی تعقیب به تقاضای شاکی خصوصی.

۲- اعتراض به قرارهای عدم صلاحیت، بازداشت موقت، تشدید تأمین و تأمین خواسته به تقاضای متهم.

۳- اعتراض به قرار اناطه به تقاضای شاکی خصوصی و دادستان.

اعتراض به قرارهای مذکور در بالا ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ آن می‌باشد. اعتراض به قرارها باعث توقف جریان تحقیقات و مانع اجرای قرار نبوده و کلیه اقدامات بازپرسی تا اخذ تصمیم دادگاه به قوت خود باقی خواهد بود و چنانچه نتیجه قرار صادره آزادی متهم زندانی باشد فوراً اجرا می‌شود.

هرگاه به علت عدم کفایت دلیل قرار منع تعقیب متهم صادر و قطعی شده باشد دیگر نمی‌توان به همین اتهام او را تعقیب کرد، مگر بعد از کشف دلایل جدید که در این صورت فقط برای یک مرتبه می‌توان به درخواست دادستان وی را تعقیب نمود. هرگاه دادگاه تعقیب مجدد متهم را تجویز کند بازپرس، رسیدگی و قرار مقتضی صادر می‌نماید. این امر مانع از رسیدگی به درخواست ضرر و زیان خصوصی نمی‌باشد.

تبصره ۲- رسیدگی به جرائم داخل در صلاحیت دادگاههای نظامی از شمول این قانون خارج است و در دادسرا و دادگاه نظامی انجام می‌شود.

تبصره ۳- پرونده‌هایی که موضوع آنها صرفاً جرائم مشمول حدّ زنا و لواط است، در صورت ضرورت به تشخیص دادستان. همچنین جرائمی که مجازات قانونی آنها فقط تا سه ماه حبس و یا جزاء نقدی تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می‌باشد و جرائم اطفال مستقیماً در دادگاههای عمومی مربوط مطرح می‌شود و دادسرا در این مورد دخالتی ندارد.

تبصره ۴- جرائمی که تا تاریخ اجرای این قانون مستقیماً در دادگاه مطرح شده است در همان دادگاه بدون نیاز به کیفرخواست و رسیدگی دادسرا رسیدگی خواهد شد و چنانچه نیاز به انجام تحقیقات و یا اقداماتی جهت کشف جرم باشد دادگاه باید رأساً نسبت به انجام آن اقدام کند.

تبصره ۵- با ارجاع دادستان یا در غیاب وی معاون دادسرا یا دادیار، عهده‌دار انجام تمام یا برخی از وظایف و اختیارات قانونی دادستان خواهد بود.

تبصره ۶- در حوزه قضائی بخشها، رئیس یا دادرس علی‌البدل دادگاه در جرائمی که رسیدگی به آنها صلاحیت دادگاه کیفری استان است، به جانشینی بازپرس تحت نظارت دادستان مربوطه اقدام می‌نماید و در سایر جرائم مطابق قانون رسیدگی و اقدام به صدور رأی خواهد نمود.

۳- ماده (۴) به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۴- هر حوزه قضائی که دارای بیش از یک شعبه دادگاه عمومی باشد آن شعب به حقوقی و جزائی تقسیم می‌شوند. دادگاههای حقوقی صرفاً به امور حقوقی و دادگاههای جزائی فقط به امور کیفری رسیدگی خواهند نمود.

تخصیص شعبی از دادگاههای حقوقی و کیفری برای رسیدگی به دعاوی حقوقی یا جزائی خاص مانند امور خانوادگی و جرائم اطفال با رعایت مصالح و مقتضیات از وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه است.

در صورت ضرورت ممکن است به شعبه جزائی پرونده حقوقی و یا به شعبه حقوقی پرونده جزائی ارجاع شود.

تبصره ۱- رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا قصاص عضو یا رجم یا صلب یا اعدام یا حبس ابد است و همچنین رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی به نحوی که در مواد بعدی ذکر می‌شود در دادگاه کیفری استان به عمل خواهد آمد.

رسیدگی به کلیه اتهامات اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان، نمایندگان مجلس خبرگان و شورای اسلامی، وزراء و معاونین آنها، معاونان و مشاوران رؤسای سه قوه، سفراء، دادستان و رئیس دیوان محاسبات، دارندگان پایه قضائی، استانداران، فرمانداران و جرائم عمومی افسران نظامی و انتظامی از درجه سرتیپ و بالاتر و مدیران کل اطلاعات استانها در صلاحیت دادگاه کیفری استان تهران می‌باشد.

تبصره ۲- مقررات این بند نافی صلاحیت دادگاههای اختصاصی نیست.

۴- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- قضات دادگاهها و دادرهای عمومی و انقلاب مکلفند به دعاوی و شکایات و اعلامات موافق قوانین موضوعه و اصل یکصد و شصت و هفتم (۱۶۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رسیدگی کنند و تصمیم قضائی را اتخاذ نمایند.

۵- در ماده (۱۰) عبارت «قاضی تحقیق» حذف و عبارت «دادرس علی‌البدل» جایگزین آن می‌شود.

۶- ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف و تبصره زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۲- در شهرستان؛ رئیس دادگستری؛ رئیس حوزه قضائی و رئیس شعبه اول دادگاه بر دادگاهها ریاست اداری دارد و در مرکز استان رئیس کل دادگستری استان، رئیس کل دادگاههای تجدیدنظر و کیفری استان است و بر کلیه دادگاهها و دادرها و دادگستریهای حوزه آن استان نظارت و ریاست اداری خواهد داشت. همچنین رئیس دادگستری هر حوزه بر دادرای آن حوزه نظارت و ریاست اداری دارد.

۷- متن زیر جانشین مفاد ماده (۱۳) شده، سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳۳- برای تأمین کادر قضائی دادرها، رئیس قوه قضائیه از قضات تحقیق فعلی و دادرسان علی‌البدل دادگاهها و سایر قضائی که مقتضی بداند استفاده خواهد نمود و شعبی از دادگاهها را که با تأسیس دادر غیر لازم تشخیص دهد منحل خواهد کرد و حتی الامکان حذف شعب اضافی از آخرین شعب دادگاهها انجام خواهد شد.

تبصره ۱- گروه شغلی «دادستانها» برابر گروه شغلی «رئیس دادگستری شهرستان» و گروه شغلی «دادستان تهران» برابر گروه شغلی «رئیس کل دادگستری استان تهران» خواهد بود.

تبصره ۲- گروه شغلی «معاون دادستان و بازپرس» برابر گروه شغلی «رئیس شعبه دادگاه عمومی» و گروه شغلی «دادیار» برابر گروه شغلی «ادرس علی‌البدل دادگاه» خواهد بود.

تبصره ۳- به جز موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه، رئیس کل دادگستری استان باید حداقل دارای ده سال سابقه کار قضائی، رئیس دادگاه تجدیدنظر حداقل هشت سال و دادستان و رئیس دادگستری شهرستان حداقل شش سال سابقه کار قضائی داشته باشند.

۸- ماده (۱۴) و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۴-

الف - دادگاههای عمومی حقوقی با حضور رئیس دادگاه و یا دادرس علی‌البدل تشکیل می‌شود و تمام اقدامات و تحقیقات به وسیله رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل وفق قانون آئین دادرسی مربوط انجام می‌گردد و اتخاذ تصمیم قضائی و انشای رأی با قاضی دادگاه است.

ب - دادگاههای خانواده حتی المقدور با حضور مشاور قضائی زن که دارای پایه قضائی است اقدام به رسیدگی نموده و نظر مشورتی آنان قبل از صدور حکم توسط رئیس دادگاه اخذ خواهد شد.

ج - دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب با حضور رئیس دادگاه یا دادرس علی‌البدل و دادستان یا معاون او یا یکی از دادیاران به تعیین دادستان تشکیل می‌گردد و فقط به جرائم مندرج در کیفر خواست وفق قانون آئین دادرسی مربوط رسیدگی می‌نماید و انشای رأی پس

از استماع نظریات و مدافعات دادستان یا نماینده او وفق قانون بر عهده قاضی دادگاه است. تبصره ۱- هر گاه دادگاه نقصی در تحقیقات مشاهده نمود یا انجام اقدامی را لازم بداند، خود تکمیل می‌نماید و نیز می‌تواند رفع نقص و تکمیل پرونده را با ذکر موارد نقص از دادرسی مربوط درخواست کند.

۹- ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۵۵- دادرسان علی‌البدل عهده‌دار انجام کلیه اموری هستند که از طرف رؤسای دادگاهها در چارچوب قوانین به آنان ارجاع می‌شود و در غیاب رئیس شعبه دادگاه حسب تعیین رئیس کل دادگاهها شعبه بلا متصدی را تصدی و اداره می‌نمایند.

۱۰- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) و تبصره‌های آن به قانون صدرالذکر افزوده می‌شود:

ماده ۱۸- آرای غیرقطعی و قابل تجدیدنظر یا فرجام، همان می‌باشد که در قوانین آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری و مدنی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی و ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی ذکر گردیده است. در مورد آرای قابل تجدیدنظر یا فرجام، تجدیدنظر و فرجام‌خواهی بر طبق مقررات آئین دادرسی مربوط انجام می‌شود.

در مورد آرای قطعی، جز از طریق اعاده دادرسی و اعتراض ثالث به نحوی که در قوانین مربوط مقرر است نمی‌توان رسیدگی مجدد نمود مگر اینکه رأی، خلاف بین قانون با شرع باشد که در آن صورت به درخواست محکوم علیه (چه در امور مدنی و چه در امور کیفری) و یا دادستان مربوط (در امور کیفری) ممکن است مورد تجدیدنظر واقع شود.

تبصره ۱- مراد از خلاف بین این است که رأی برخلاف نص صریح قانون و یا در موارد سکوت قانون مخالف مسلمات فقه باشد.

تبصره ۲- درخواست تجدیدنظر نسبت به آراء قطعی مذکور در این ماده اعم از این که رأی در مرحله نخستین صادر شده و به علت انقضای مهلت تجدیدنظرخواهی قطعی شده باشد یا قانوناً قطعی باشد و یا از مرجع تجدیدنظر صادر گردیده باشد باید ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی به شعبه یا شعبی از دیوان عالی کشور که «شعبه تشخیص» نامیده می‌شود تقدیم گردد. شعبه تشخیص از پنج نفر از قضات دیوان مذکور به انتخاب رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌شود.

در صورتی که شعبه تشخیص وجود خلاف بین را احراز نماید، رأی را نقض و رأی مقتضی صادر می‌نماید. چنانچه وجود خلاف بین را احراز نکند، قرار رد درخواست تجدیدنظرخواهی را صادر خواهد نمود. تصمیمات یاد شده شعبه تشخیص در هر صورت قطعی و

غیرقابل اعتراض می‌باشد. مگر آنکه رئیس قوه قضائیه در هر زمانی و به هر طریقی رأی صادره را خلاف بین شرع تشخیص دهد که در این صورت جهت رسیدگی، به مرجع صالح ارجاع خواهد شد.

تبصره ۳- خواهان تجدیدنظر باید هزینه تجدیدنظر خواهی را وفق قانون پرداخت کند و چنانچه ظرف ده روز پس از اخطار دفتر شعبه تشخیص، بدون عذر هزینه را پرداخت ننماید، شعبه تشخیص قرار رد درخواست او را صادر خواهد نمود. این قرار قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد. اگر تجدیدنظر خواهی از سوی دادستان مربوط باشد، دادستان از پرداخت هزینه دادرسی معاف است. این معافیت شامل سایر مواردی هم که دادستان تقاضای تجدیدنظر نماید می‌باشد.

تبصره ۴- جز در مورد اختیار ذیل تبصره (۲) این ماده از هیچ حکم قطعی یا قطعیت یافته بیش از یک بار نمی‌توان به عنوان خلاف بین درخواست تجدیدنظر نمود.

تبصره ۵- در مواردی که بر حسب قانون دیوان عالی کشور باید اعاده دادرسی را تجویز کند، این امر با شعبه تشخیص مذکور در تبصره (۲) این ماده خواهد بود.

۱۱- تبصره ذیل ماده (۲۰) حذف و هفت تبصره به آن ماده الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو یا قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب و یا حبس ابد باشد و نیز رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی ابتدائاً در دادگاه تجدیدنظر استان به عمل خواهد آمد و در این مورد، دادگاه مذکور «دادگاه کیفری استان» نامیده می‌شود. دادگاه کیفری استان برای رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب یا حبس دائم باشد از پنج نفر (رئیس و چهار مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) و برای رسیدگی به جنایاتی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو و جرائم مطبوعاتی و سیاسی باشد از سه نفر (رئیس و دو مستشار یا دادرس علی‌البدل دادگاه تجدیدنظر استان) تشکیل می‌شود، تشکیلات، ترتیب رسیدگی، کیفیت محاکمه و صدور رأی این دادگاه تا تصویب قانون آئین دادرسی مناسب مطابق مقررات این قانون و قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی خواهد بود. دادگاه کیفری استان در رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی با حضور هیأت منصفه تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲- در مرکز هر استان بر حسب نیاز، شعبه یا شعبی از دادگاه تجدیدنظر به عنوان «دادگاه کیفری استان» برای رسیدگی به جرائم مربوط اختصاص می‌یابد. تعداد شعبه یا شعبی که برای این امر اختصاص می‌یابد به تشخیص رئیس قوه قضائیه خواهد بود.

دادستان شهرستان مرکز استان یا معاون او یا یکی از دادیاران به تعیین دادستان، وظایف دادستان را در دادگاه کیفری استان انجام می‌دهد. قبل از استماع اظهارات شاکی و متهم، اظهارات دادستان یا نماینده وی و شهود و اهل خبره‌ای که دادستان معرفی کرده بیان می‌شود. تبصره ۳- برای تسهیل یا تسریع در امر دادرسی، رئیس قوه قضائیه می‌تواند موقتاً امر به تشکیل دادگاه کیفری استان در شهرستان محل وقوع جرم بدهد. در این صورت دادستان همان محل یا معاون او یا یکی از دادیاران آن حوزه، وظایف دادستان را در دادگاه مذکور به عهده خواهند داشت. دادگاه کیفری استان با حضور رئیس و تمامی مستشاران رسمیت می‌یابد. تبصره ۴- دادگاه کیفری استان پس از ختم رسیدگی با استعانت از خداوند سبحان و وجدان مشاوره نموده و با توجه به محتویات پرونده مبادرت به صدور می‌نماید و نظر اکثریت اعضای دادگاه مناط اعتبار است. این رأی ظرف مهلت مقرر قابل تجدیدنظرخواهی در دیوان عالی کشور می‌باشد. ترتیب رسیدگی همان است که در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی مقرر شده است.

تبصره ۵- اشخاص ذیل می‌توانند از رأی دادگاه کیفری استان تقاضای تجدیدنظر نمایند:

الف - محکوم علیه یا نماینده قانونی وی.

ب - دادستان.

ج - مدّعی خصوصی یا نماینده قانونی وی از حیث ضرر و زیان.

تبصره ۶- اجرای احکام کیفری «دادگاه کیفری استان» توسط دادرسی شهرستان مرکز استان وفق مقررات مربوط در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره ۷- در شهرستان مرکز استان، رئیس کل دادگستری استان رئیس شعبه اول دادگاه تجدیدنظر استان می‌باشد و رئیس شعبه اول دادگاههای عمومی مرکز استان رئیس کل دادگاههای آن شهرستان خواهد بود و در غیر مرکز استان رئیس هر حوزه قضائی، رئیس شعبه اول دادگاه عمومی آن حوزه قضائی است.

۱۲- ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۱- مرجع تجدیدنظر آراء قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی حقوقی و جزائی و انقلاب، دادگاه تجدیدنظر استانی است که آن دادگاه در حوزه قضائی آن استان قرار دارند. آراء دادگاههای کیفری استان و آن دسته از آراء دادگاههای تجدیدنظر استان که قابل فرجام باشد ظرف مهلت مقرر برای تجدیدنظرخواهی، قابل فرجام در دیوان عالی کشور است.

۱۳- ماده (۲۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۲۲- رسیدگی به دادگاه تجدیدنظر استان به درخواست تجدیدنظر از احکام قابل تجدیدنظر دادگاههای عمومی جزائی و انقلاب وفق مقررات قانونی آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی با حضور دادستان یا یکی از دادیاران یا معاونان وی به عمل می‌آید و در مورد آراء حقوقی وفق قانون آئین دادرسی مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- اگر در دادگاه تجدیدنظر متهم بی‌گناه شناخته شود حکم بدوی فسخ و متهم تبرئه می‌گردد، هرچند که درخواست تجدیدنظر نکرده باشد و در این صورت اگر متهم در زندان باشد فوراً آزاد می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه دادگاه تجدیدنظر پس از رسیدگی محکوم علیه را مستحق تخفیف مجازات بداند ضمن تأیید حکم بدوی مستلاً می‌تواند مجازات او را تخفیف دهد، هرچند که محکوم علیه تقاضای تجدیدنظر نکرده باشد.

تبصره ۳- در امور کیفری موضوع مجازاتهای تعزیری یا بازدارنده مرجع تجدیدنظر نمی‌تواند مجازات مقرر در حکم بدوی را تشدید کند، مگر اینکه دادستان یا شاکی خصوصی درخواست تجدیدنظر کرده باشد.

تبصره ۴- اگر حکم تجدیدنظر خواسته از نظر محاسبه محکوم به یا خسارات یا تعیین مشخصات طرفهای دعوا یا تعیین نوع و میزان مجازات و تطبیق عمل با قانون متضمن اشتباهی باشد که به اساس حکم لطمه‌ای وارد نسازد، مرجع تجدیدنظر با اصلاح حکم آن را تأیید می‌نماید و تذکر لازم را به دادگاه بدوی خواهد داد.

۱۴- عبارت زیر به عنوان بند (ج) به قسمت (۲) ماده (۲۶) الحاق می‌گردد:

ج - دادستان از حکم برائت یا محکومیت غیرقانونی متهم.

۱۵- ماده ذیل جایگزین ماده (۳۸) می‌گردد:

ماده ۳۸- دولت مکلف است در قالب قانون بودجه سالانه، اعتبارات لازم را برای تهیه وسایل و تجهیزات لازم و به کارگیری نیروی انسانی جهت اجرای این قانون تأمین نماید.

۱۶- ماده ذیل به عنوان ماده (۳۹) الحاق می‌گردد:

ماده ۳۹- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مواد (۲۳۵) و (۲۶۸) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی و مواد (۳۲۶)، (۴۱۱) و (۴۱۲) قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ نسخ می‌گردد. همچنین از تاریخ اجرای این قانون

در هر حوزه قضائی کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون در آن قسمت که مغایرت دارد در همان حوزه ملغی می‌شود.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۳۳۵

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۹۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲ و شماره ۲۰۰۵- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۴۵۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۲۳۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰^(۱) و شماره ۷۱/۳۰/۴۸۵ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۳۵۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲؛ «لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام تیرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اصلاحات به عمل آمده در تبصره (۳) ماده (۳) ایراد بند (۴) کماکان به قوت خود باقی است.

۲- اطلاق ذیل تبصره (۱) ماده (۴) مستلزم رسیدگی به کلیه اتهامات اشخاص روحانی در دادگاه کیفری استان تهران می‌باشد با توجه به اینکه رسیدگی به اتهامات آنان مطابق نظر حضرت امام قدس سره و مقام معظم رهبری مدظله العالی در دادگاه ویژه روحانیت به عمل می‌آید لذا از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۶۱- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۱۹۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲، لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب که در جلسه علنی روز

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

یک شنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۰۷

تاریخ: ۸۱/۸/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۶۱-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۱۹۷-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲ و شماره ۲۰۰۵-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۴۵۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۳۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۵ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۳۵۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۸۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۰؛ «لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هشتم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. در این اصلاحیه، نظر شورای نگهبان تأمین گردیده است.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۲۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۷.

مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۵۰۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۷۹۰/۴۳۳۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در مورد اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ماده (۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی؛

۲- دستگاه‌هایی که از بودجه عمومی کشور استفاده می‌نمایند؛

۳- شهرداری‌ها.

تبصره ۱- شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیتهای اقتصادی از قبیل فعالیتهای صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیتهای تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود. در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این‌گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۳.

تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

ماده ۲- ...

ماده ۵- ماده (۲۴) در موارد زیر اصلاح می‌شود:

۱- در بند (۱) پس از عبارت «پس انداز خدمت» عبارت «و مزایای پایان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، بازخرید خدمت و مرخصی استحقاقی استفاده‌نشده» اضافه می‌گردد.
۲- در بند (۲) بعد از عبارت «فروردین ماه ۱۳۴۰» عبارت «و ماده (۵۱) قرارداد وین مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ و بند (۴) ماده (۳۸) قرارداد وین مورخ اسفندماه ۱۳۵۳» اضافه می‌شود.

۳- بند (۳) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

اموالی که برای سازمان‌ها و مؤسسه‌های مذکور در ماده (۲) این قانون مورد وقف یا نذر یا حبس واقع گردد به شرط تأیید سازمان‌ها و مؤسسه‌های مذکور.

۴- بند (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

هشتاد درصد (۸۰٪) اوراق مشارکت و سپرده‌های متوفی نزد بانک‌های ایرانی و شعب آنها در خارج از کشور و مؤسسه‌های اعتباری غیربانکی مجاز؛ همچنین هشتاد درصد (۸۰٪) ارزش سهام متوفی در شرکتی که سهام آنها طبق قانون مربوط در بورس پذیرفته شده باشد و چهل درصد (۴۰٪) ارزش سهام یا سهم الشرکه که متوفی در سایر شرکتها و نیز چهل درصد (۴۰٪) ارزش خالص دارایی متوفی در واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی.

ماده ۶- ...

ماده ۶۰- ماده (۱۳۴) در موارد زیر اصلاح می‌شود:

۱- عبارت «منحصراً» از متن ماده حذف می‌شود.

۲- متن زیر به آخر ماده اضافه می‌شود:

«آئین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.»

ماده ۶۱- ...

ماده ۶۳- متن ماده (۱۳۸) و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح و تبصره (۲) ذیل آن حذف و تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵) آن به ترتیب به تبصره‌های (۲)، (۳) و (۴) تغییر می‌یابند:
ماده ۱۳۸- آن قسمت از سود ابرازی شرکتی تعاونی و خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی با تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی خود با ایجاد واحدهای جدید صنعتی و معدنی مصرف می‌گردد از مالیات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف

خواهد بود مشروط بر اینکه قبلاً اجازه توسعه یا بازسازی و نوسازی یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی و معدنی جدید در قالب طرح سرمایه‌گذاری معین از وزارتخانه ذی‌ربط تحصیل شده باشد در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح‌های یاد شده در هر سال مازاد بر سودآوری همان سال باشد و یا از هزینه طرح سرمایه‌گذاری کمتر باشد شرکت می‌تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سودآوری سالهای بعد حداکثر به مدت سه سال و به میزان مازاد مذکور و یا باقیمانده هزینه اجرای کامل طرح بهره‌مند شود.

تبصره ۱- در صورتی که شرکت، قبل از تکمیل، اجرای طرح را متوقف نماید یا ظرف یک سال پس از مهلت تعیین شده در طرح سرمایه‌گذاری، آن را به بهره‌برداری نرساند، یا ظرف پنج سال پس از شروع بهره‌برداری آن را تعطیل، منحل یا منتقل نماید معادل معافیت‌های مالیاتی منظور شده در این ماده برای اجرای طرح و جرائم متعلقه موضوع ماده (۱۹۰) از شرکت وصول خواهد شد.

ماده ۶۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۹) می‌گردد:

ماده ۱۳۹-

الف - موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی آستان قدس رضوی، آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع)، آستانه حضرت معصومه (س)، آستان حضرت احمد ابن موسی (ع) «شاه چراغ»، آستان مقدس حضرت امام خمینی (ره)، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص سایر بقاع متبرکه به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می‌باشد.

ب - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی سازمان هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است.

ج - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی صندوق‌های پس انداز بازنشستگی و سازمان بیمه‌ی خدمات درمانی و سازمان تأمین اجتماعی و همچنین حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است.

د - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مدارس علوم اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص مدارس علوم اسلامی با شورای مدیریت حوزه علمیه قم می‌باشد.

ه - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص نهادهای انقلاب اسلامی با هیأت وزیران می‌باشد.

و - آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات کشور که به مصرف عمران موقوفات

برسد از پرداخت مالیات معاف است.

ز - درآمد اشخاص از محل وجوه بریه ولی فقیه، خمس و زکات از پرداخت مالیات معاف است.

ح - آن قسمت از درآمد موقوفات عام که طبق موازین شرعی به مصرف اموری از قبیل تبلیغات اسلامی، تحقیقات فرهنگی، علمی، دینی، فنی، اختراعات، اکتشافات، تعلیم و تربیت، بهداشت و درمان، بنا و تعمیر و نگهداری مساجد و مصلاها و حوزه‌های علمیه و مدارس علوم اسلامی و مدارس و دانشگاه‌های دولتی، مراسم تعزیه و اطعام، تعمیر آثار باستانی، امور عمرانی و آبادانی، هزینه یا وام تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان، کمک به مستضعفان و آسیب دیدگان حوادث ناشی از سیل، زلزله، آتش سوزی، جنگ و حوادث غیرمترقبه دیگر برسد. مشروط بر این که درآمد و هزینه‌های مزبور به تأیید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد. از پرداخت مالیات معاف است.

ط - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مؤسسات خیریه و عام المنفعه که به ثبت رسیده‌اند. مشروط بر آن که به موجب اساسنامه آنها صرف امور مذکور در بند (ح) این ماده شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت کند، از پرداخت مالیات معاف است.

ی - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضاء مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی که دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط باشند و جوهری که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق الزحمه اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود. از پرداخت مالیات معاف است.

ک - موقوفات و کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی انجمن‌ها و هیأت‌های مذهبی مربوط به اقلیتهای دینی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مشروط بر این که رسمیت آنها به تصویب وزارت کشور برسد، از پرداخت مالیات معاف است.

ل - فعالیتهای انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۱- جوهری که از فعالیتهای غیرانتفاعی و به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت می‌کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۲- حکم تبصره (۲) ماده (۲) این قانون در مورد درآمد مشمول مالیات اشخاص

موضوع این ماده جاری می‌باشد.

تبصره ۳- آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۵- ...

ماده ۷۸- متن زیر و تبصره آن جایگزین ماده (۱۷۱) می‌گردد:

ماده ۱۷۱- مؤذیان مالیاتی می‌توانند در انجام دادن تکالیف قانونی خود از خدمات تخصصی و حرفه‌ای اعضای جامعه مشاوران رسمی مالیاتی استفاده نمایند.

ضوابط تشکیل جامعه مذکور و شرایط اخذ مجوز مشاور رسمی مالیاتی، تکالیف، مسئولیتها، اختیارات و چگونگی ارائه خدمات آنان و متقابلاً وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های مؤذیان و تکالیف مأموران و مراجع تشخیص مالیات و نیز مقررات راجع به تخلفات مشاوران مزبور مطابق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور در دوره خدمت یا آمادگی به خدمت و تعلیق نمی‌توانند به مراجع مالیاتی به عنوان وکیل یا نماینده مؤذیان مراجعه نمایند یا به عنوان مشاور مالیاتی فعالیت کنند.

ماده ۷۹- ...

ماده ۸۳- تبصره ماده (۱۸۶) به تبصره (۱) تبدیل متن زیر به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۲- به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود مبلغی معادل یک در هزار درآمد مشمول مالیات قطعی شده صاحبان درآمد مشاغل را وصول و در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده تا طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مذکور به تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی خواهد رسید به تشکلهای صنفی و مجامع حرفه‌ای یا مشاوران رسمی مالیاتی که در امر تشخیص وصول مالیات همکاری می‌نمایند پرداخت نماید. وجوه پرداختی به استناد این ماده از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

ماده ۸۴- ...

ماده ۱۰۷- ماده (۲۴۴) و تبصره‌های ذیل آن حذف و متن زیر و تبصره‌های آن جایگزین می‌شود:

ماده ۲۴۴- مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف‌های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش‌بینی شده، هیأت حل اختلاف مالیاتی است. هر هیأت حل

اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل خواهد شد:

- ۱- یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور.
- ۲- یک نفر قاضی اعم از شاغل یا بازنشسته در مراکز استان‌ها به انتخاب و معرفی رئیس کل دادگستری و در شهرستان‌ها به انتخاب و معرفی رئیس دادگستری یا دادگاه محل. در صورتی که ظرف پانزده روز از تاریخ درخواست سازمان امور مالیاتی کشور، قاضی مورد نظر معرفی نشود، سازمان مذکور می‌تواند از وجود قضات بازنشسته استفاده کند.
- ۳- یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون یا جامعه حسابداران رسمی یا مجامع حرفه‌ای یا تشکلهای صنفی یا شورای اسلامی شهر به انتخاب مؤدی در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ قانونی شده باشد و یا همزمان با تسلیم اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مؤدی انتخاب خود را اعلام ننماید سازمان امور مالیاتی با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی از بین نمایندگان مزبور یک نفر را انتخاب خواهد کرد.

تبصره ۱- جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور سه نفر رسمی است و رأی هیأت‌های مزبور با اکثریت آراء قطعی و لازم‌الاجرا است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.

تبصره ۲- اداره امور هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و مسئولیت تشکیل جلسات هیأت‌ها به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد و حق الزحمه اعضاء هیأت‌های حل اختلاف براساس آئین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سازمان مذکور پیش‌بینی می‌شود قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۱۰۸- ...

ماده ۱۳۲- متن زیر به عنوان ماده (۲۷۲) به قانون اضافه می‌شود:

ماده ۲۷۲- حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی که عهده‌دار انجام دادن وظایف حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی اشخاص هستند در صورت درخواست اشخاص مذکور مکلفند گزارش حسابرسی مالیاتی طبق نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود، تنظیم کنند و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط در اختیار مؤدی قرار دهند. گزارش اخیرالذکر باید شامل موارد زیر باشد:

الف - اظهارنظر نسبت به کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی طبق مفاد این قانون و مقررات مربوط با رعایت اصول و ضوابط و استانداردهای حسابداری.

- ب - تعیین درآمد مشمول مالیات براساس مفاد این قانون و مقررات مربوط.
- ج - اظهارنظر نسبت به مالیاتهای تکلیفی که مؤدی به موجب قانون مکلف به کسر و پرداخت آن به سازمان امور مالیاتی بوده است.
- د - سایر مواردی که در نمونه گزارش حسابرسی مالیاتی مورد نظر سازمان امور مالیاتی کشور تعیین خواهد شد.
- تبصره ۱- اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات برگ تشخیص مالیات صادر می‌کند، قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش حسابرسی مالی نسبت به صورتهای مالی که طبق استانداردهای حسابرسی توسط همان حسابدار رسمی یا مؤسسه حسابرسی تنظیم شده باشد را ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه، تسلیم اداره امور مالیاتی مربوط نموده باشد.
- تبصره ۲- وظایف، اختیارات و مسئولیتهای ادارات مالیاتی و حسابداران رسمی و مؤدیان در خصوص گزارش حسابداران رسمی و موارد رفع ایراد نسبت به این گزارش‌ها و رسیدگی به تخلفات احتمالی حسابداران رسمی به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- تبصره ۳- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند حسابرسی صورتهای مالی و تنظیم گزارش مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی را به حسابداران رسمی یا مؤسسات حسابرسی واگذار نماید. در این صورت، پرداخت حق الزحمه، طبق مقررات مربوط به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.
- ماده ۱۳۳- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۲۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۰۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۹۳۸ مورخ ۸۰/۱۰/۸^(۱)؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم» مشتمل بر ۱۳۳ ماده، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

- ۱- در بند (۲) ماده «۱» و بند (۴) ماده «۵» و مواد (۶۰ و ۶۳)، مجلس تغییراتی در لایحه دولت اعمال شده که موجب کاهش درآمد عمومی می‌گردد و لذا مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- ماده «۷۸» و تبصره (۲) ماده «۱۳۲» چون مستلزم تقنین است خلاف اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- در ماده «۸۳» چون پرداختها در حدود اعتبار مصوب به موجب قانون مشخص نشده است، مغایر اصل پنجاه و سوم قانون اساسی شناخته شد.
- ۴- در بند (۲) ماده «۱۰۷» واگذاری انتخاب و معرفی قاضی شاغل در مراکز استانها به رئیس کل دادگستری و در شهرستانها به رئیس دادگستری یا دادگاه محل، مغایر بند سوم اصل یکصد و پنجاه و هشتم قانون اساسی شناخته شد.
- ۵- اطلاع عدم معافیت مالیاتی مستفاد از مواد (۱ و ۶۴) و تبصره‌های آنها نسبت به مواردی که حضرت امام(ره) یا مقام معظم رهبری «مد ظله العالی» نظر به معافیت داده‌اند، نظیر آستان قدس رضوی، خلاف شرع و مغایر اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی شناخته شد.

تذکر:

- ۱- در سطر سوم ماده «۴» بعد از کلمه «سلب» حرف «یا» اضافه گردد.
- ۲- در ماده «۶» کلمه «پس» زائد است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۳۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۵۰۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۹، لایحه شماره ۲۰۷۹۰/۴۳۳۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در مورد اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ماده (۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی.

۲- دستگاههایی که بودجه آنها به وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳- شهرداری‌ها.

تبصره ۱- شرکتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکتی مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیتهای اقتصادی از قبیل فعالیتهای صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیتهای تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مستولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۳- اعمال معافیت مالیاتی برای نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند منوط به موافقت مقام معظم رهبری است.

ماده ۲- ...

ماده ۶۰- ماده (۱۳۴) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۳۴- درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیرانتفاعی اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه‌ای، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی و درآمد مؤسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور و درآمد حاصل از فعالیتهای ورزشی مؤسسات و باشگاههای ورزشی که حسب مورد دارای پروانه فعالیت از مراجع ذی‌ربط هستند از پرداخت مالیات معاف است.

آئین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت

۱. برای اختصار فقط به موادی که مورد ایراد شورای نگهبان بوده و به نوعی توسط مجلس شورای اسلامی اصلاح شده است اشاره می‌گردد.

وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۱- ...

ماده ۶۳- ماده (۱۳۸) و تبصره (۱) آن به شرح ذیل اصلاح و تبصره (۲) ذیل آن حذف و تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵) آن به ترتیب به تبصره‌های (۲)، (۳) و (۴) تغییر می‌یابند:

ماده ۱۳۸- آن قسمت از سودابرازی شرکت‌های تعاونی و خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی خود یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی در آن سال مصرف گردد از پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف خواهد بود مشروط بر اینکه قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی یا معدنی جدید در قالب طرح سرمایه‌گذاری معین از وزارتخانه ذی‌ربط تحصیل شده باشد. در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح‌های یاد شده در هر سال مازاد بر سود ابرازی همان سال باشد و یا از هزینه طرح سرمایه‌گذاری کمتر باشد شرکت می‌تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سودابرازی سالهای بعد حداکثر به مدت چهارسال و به میزان مازاد مذکور و یا باقیمانده هزینه اجرای کامل طرح بهره‌مند شود.

تبصره ۱- در صورتی که شرکت، قبل از تکمیل، اجرای طرح را متوقف نماید یا ظرف یک سال پس از مهلت تعیین شده در طرح سرمایه‌گذاری، آن را به بهره‌برداری نرساند، یا ظرف پنج سال پس از شروع بهره‌برداری آن را تعطیل، منحل یا منتقل نماید معادل معافیت‌های مالیاتی منظور شده در این ماده برای اجرای طرح و جرائم متعلقه موضوع ماده (۱۹۰) این قانون از شرکت وصول خواهد شد.

ماده ۶۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۹) می‌گردد:

ماده ۱۳۹-

الف - موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی آستان قدس رضوی، آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع)، آستانه حضرت معصومه (س)، آستان حضرت احمد ابن موسی (ع) «شاه چراغ»، آستان مقدس حضرت امام خمینی (ره)، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص سایر بقاع متبرکه به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می‌باشد.

ب - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی سازمان هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است.

ج - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی صندوق‌های پس انداز بازنشستگی و سازمان بیمه‌ی خدمات درمانی و سازمان تأمین اجتماعی و همچنین حق بیمه و حق

بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است.

د - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مدارس علوم اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص مدارس علوم اسلامی با شورای مدیریت حوزه علمیه قم می‌باشد.

ه - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص نهادهای انقلاب اسلامی با هیأت وزیران می‌باشد.

و - آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات کشور که به مصرف عمران موقوفات برسد از پرداخت مالیات معاف است.

ز - درآمد اشخاص از محل وجوه بریّه ولی فقیه، خمس و زکات از پرداخت مالیات معاف است.

ح - آن قسمت از درآمد موقوفات عام که طبق موازین شرعی به مصرف اموری از قبیل تبلیغات اسلامی، تحقیقات فرهنگی، علمی، دینی، فنی، اختراعات، اکتشافات، تعلیم و تربیت، بهداشت و درمان، بنا و تعمیر و نگهداری مساجد و مصلاها و حوزه‌های علمیه و مدارس علوم اسلامی و مدارس و دانشگاه‌های دولتی، مراسم تعزیه و اطعام، تعمیر آثار باستانی، امور عمرانی و آبادانی، هزینه یا وام تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان، کمک به مستضعفان و آسیب دیدگان حوادث ناشی از سیل، زلزله، آتش سوزی، جنگ و حوادث غیرمترقبه دیگر برسد، مشروط بر این که درآمد و هزینه‌های مزبور به تأیید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد، از پرداخت مالیات معاف است.

ط - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مؤسسات خیریه و عام المنفعه که به ثبت رسیده‌اند، مشروط بر آن که به موجب اساسنامه آنها صرف امور مذکور در بند (ح) این ماده شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت کند، از پرداخت مالیات معاف است.

ی - کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضای مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی که دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط باشند و جوهری که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق الزحمه اعضای آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود، از پرداخت مالیات معاف است.

ک - موقوفات و کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی انجمن‌ها و هیأت‌های مذهبی مربوط به اقلیتهای دینی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مشروط بر این که رسمیت آنها به تصویب وزارت کشور برسد، از پرداخت مالیات معاف است.

ل - فعالیتهای انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۱- وجوهی که از فعالیتهای غیرانتفاعی و به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت می‌کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۲- حکم تبصره (۲) ماده (۲) این قانون در مورد درآمد مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده جاری می‌باشد.

تبصره ۳- آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴- اعمال این ماده در مورد نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند منوط به موافقت مقام معظم رهبری است.

ماده ۶۵- ...

ماده ۷۸- متن ذیل جایگزین ماده (۱۷۱) گردد:

ماده ۱۷۱- کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور در دوره خدمت یا آمادگی به خدمت نمی‌توانند به عنوان وکیل یا نماینده مؤدیان مراجعه نمایند.

ماده ۷۹- ...

ماده ۸۳- تبصره ماده (۱۸۶) به تبصره (۱) تبدیل متن زیر به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۲- به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود مبلغی معادل یک در هزار درآمد مشمول مالیات قطعی شده صاحبان درآمد مشاغل را وصول و در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده تا در حدود اعتبارات مصوب بودجه سالانه به تشکلهای صنفی و مجامع حرفه‌ای که در امر تشخیص وصول مالیات همکاری می‌نمایند پرداخت نماید. وجوه پرداختی به استناد این ماده از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

ماده ۸۴- ...

ماده ۱۰۷- ماده (۲۴۴) و تبصره‌های ذیل آن حذف و متن زیر و تبصره‌های آن جایگزین می‌شود:

ماده ۲۴۴- مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف‌های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش‌بینی شده، هیأت حل اختلاف مالیاتی است. هر هیأت حل

اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل خواهد شد:

- ۱- یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور.
- ۲- یک نفر قاضی اعم از شاغل یا بازنشسته. در صورتی که قاضی بازنشسته واجد شرایطی در شهرستانها یا مراکز استانها وجود نداشته باشد بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور، رئیس قوه قضائیه یک نفر قاضی شاغل را برای عضویت معرفی خواهد نمود.
- ۳- یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون یا جامعه حسابداران رسمی یا مجامع حرفه‌ای یا تشکلهای صنفی یا شورای اسلامی شهر به انتخاب مؤدی در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ قانونی شده باشد و یا همزمان با تسلیم اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مؤدی انتخاب خود را اعلام ننماید سازمان امور مالیاتی با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی از بین نمایندگان مزبور یک نفر را انتخاب خواهد کرد.

تبصره ۱- جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور سه نفر رسمی است و رأی هیأت‌های مزبور با اکثریت آراء قطعی و لازم‌الاجرا است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.

تبصره ۲- اداره امور هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و مسئولیت‌های تشکیل جلسات هیأت‌ها به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد و حق الزحمه اعضاء هیأت‌های حل اختلاف براساس آئین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سازمان مذکور پیش‌بینی می‌شود قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۱۰۸- ...

ماده ۱۳۲- متن زیر به عنوان ماده (۲۷۲) به قانون اضافه می‌شود:

ماده ۲۷۲- سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران و حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی که عهده‌دار انجام دادن وظایف حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی اشخاص هستند در صورت درخواست اشخاص مذکور مکلفند گزارش حسابرسی مالیاتی طبق نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود، تنظیم کنند و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط در اختیار مؤدی قرار دهند. گزارش اخیرالذکر باید شامل موارد زیر باشد:

الف - اظهار نظر نسبت به کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی طبق مفاد این قانون و مقررات مربوط با رعایت اصول و ضوابط و استانداردهای حسابداری.

- ب - تعیین درآمد مشمول مالیات براساس مفاد این قانون و مقررات مربوط.
- ج - اظهارنظر نسبت به مالیاتهای تکلیفی که مؤدی به موجب قانون مکلف به کسر و پرداخت آن به سازمان امور مالیاتی بوده است.
- د - سایر مواردی که در نمونه گزارش حسابرسی مالیاتی مورد نظر سازمان امور مالیاتی کشور تعیین خواهد شد.
- تبصره ۱- اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات برگ تشخیص مالیات صادر می‌کند، قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش حسابرسی مالی نسبت به صورتهای مالی که طبق استانداردهای حسابرسی توسط همان حسابدار رسمی یا مؤسسه حسابرسی تنظیم شده باشد را ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه، تسلیم اداره امور مالیاتی مربوط نموده باشد.
- تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند حسابرسی صورتهای مالی و تنظیم گزارش مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی را به حسابداران رسمی یا مؤسسات حسابرسی واگذار نماید. در این صورت، پرداخت حق الزحمه طبق مقررات مربوط به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.
- ماده ۱۳۳- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۱۷۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۳۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷ و شماره ۱۵۰۴- ق مورخ ۸۰/۲۱/۲۹۳۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۰۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۹۳۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در ماده (۶۰) اشکال شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- افزایش مدت ۳ سال به ۴ سال در اصلاحیه اخیر ماده (۶۳) چون موجب کاهش درآمد عمومی می‌گردد، لذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- اشکال شرعی و قانون اساسی بند (۵) نظر شورای نگهبان در تبصره (۳) ماده (یک) و

تبصره (۴) ماده (۶۴) به دلیل اطلاق عدم معافیت مالیاتی نسبت به مواردی که حضرت امام (ره) نظر به معافیت داده‌اند به قوت خود باقی است.

و چون اخذ مالیات از نهادها و بنیادها به طور مطلق اجازه داده شد و شرطی را که مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) برای اخذ مالیات از این دستگاهها در نامه شماره ۱/۲۰۷۴ مورخ ۸۰/۱۰/۱۶ فرموده‌اند^(۱) رعایت نگردیده است. لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۸۷-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۱۷۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۱ و پیرو نامه شماره ۱۷۳۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷، لایحه شماره ۲۰۷۹۰/۴۳۳۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در مورد اصلاح موادی از

۱. پاسخ مقام معظم رهبری به نامه رئیس مجلس شورای اسلامی:
شماره: ۱/۲۰۷۴
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۶

جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای کربوبی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیت؛ نامه شماره ۱۰/۶۲۹۶۰/د مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱ جنابعالی در خصوص مالیات شرکتهای تحت پوشش نهاد و بنیادها به استحضار مقام معظم رهبری «مدظله العالی» رسید، پی نوشت فرمودند:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام آقای کربوبی، ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیت؛ اینجانب علی‌الاصول با لغو هرگونه امتیاز خاص برای نهادها و بنیادها موافقم. صرفاً دغدغهی هزینه‌های مأموریتی این دستگاهها مانند جانبازان عزیز و خانواده‌های معظم شهیدان و محرومان و مستضعفان ذهن اینجانب را مشغول می‌کند و اگر این امر به نحو مناسب در بودجه‌ی عمومی پیش‌بینی شود و این دستگاهها به ویژه آموزشی و فرهنگی، در مورد ایفای وظایف خود دچار کمبود نشوند با لغو معافیت مالیاتی آنها موافقم و از آن حمایت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای - ۸۰/۱۰/۱۵

- تصویر پی‌نوشت معظم‌له به پیوست ایفا می‌گردد.

قابل ذکر است که براساس دستورالعمل یکسان‌سازی مالیات نهادهای انقلاب اسلامی دارای فعالیتهای اقتصادی که در تاریخ ۱۳۷۶/۴/۲۳ طی نامه شماره ۱/۳۳۳۵۲ به وزیر محترم اقتصاد و دارایی ابلاغ گردیده کلیه شرکتهای تحت پوشش بنیادها و نهادها که مشمول دستورالعمل فوق بوده‌اند، با توافق وزارت اقتصاد و دارایی، مالیات قانونی محاسبه شده را به حساب مشخصی واریز نموده و سپس برای هزینه‌های تعیین شده که مربوط به مأموریت دستگاهها از قبیل امور محرومین، خانواده شهدا، آموزشی و فرهنگی و... بوده را با ساز و کار مشخصی به حساب دستگاههای مذکور واریز گردیده و آنها نیز استفاده می‌کرده‌اند.

دستورالعمل مذکور جهت مزید اطلاع ارسال می‌گردد. محمدی گلپایگانی - رئیس دفتر مقام معظم رهبری

رونوشت:

- حضرت آیت الله جنتی، دبیر محترم شورای نگهبان، جهت اطلاع و اقدام مقتضی پیرو مذاکرات قبلی.

قانون مالیاتهای مستقیم که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی.

۲- دستگاههایی که بودجه آنها به وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳- شهرداری‌ها.

تبصره ۱- شرکتهایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و موسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیتهای اقتصادی از قبیل فعالیتهای صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیتهای تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مستولان اداره امور در این‌گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۳- معافیت مالیاتی این ماده برای نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری است.

ماده ۲- مواد (۳) تا (۱۶) قانون حذف می‌شود.

...

ماده ۶۰- ماده (۱۳۴) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۳۴- درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیرانتفاعی اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه‌ای، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و غیرانتفاعی و درآمد مؤسسات

نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور که حسب مورد دارای پروانه فعالیت از مراجع ذی ربط هستند و همچنین درآمد باشگاهها و مؤسسات ورزشی دارای مجوز از سازمان تربیت بدنی حاصل از فعالیتهای منحصرا ورزشی از پرداخت مالیات معاف است.

آئین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

...

ماده ۶۳- ماده (۱۳۸) و تبصره (۱) آن به شرح ذیل اصلاح و تبصره (۲) ذیل آن حذف و تبصره های (۳)، (۴) و (۵) آن به ترتیب به تبصره های (۲)، (۳) و (۴) تغییر می یابند:

ماده ۱۳۸- آن قسمت از سودا برازی شرکتهای تعاونی و خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی خود یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی در آن سال مصرف گردد از پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف خواهد بود مشروط بر اینکه قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی یا معدنی جدید در قالب طرح سرمایه گذاری معین از وزارتخانه ذی ربط تحصیل شده باشد. در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح های یاد شده در هر سال مازاد بر سود ابرازی همان سال باشد و یا از هزینه طرح سرمایه گذاری کمتر باشد شرکت می تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سود ابرازی سالهای بعد حداکثر به مدت سه سال و به میزان مازاد مذکور و یا باقیمانده هزینه اجرای کامل طرح بهره مند شود.

تبصره ۱- در صورتی که شرکت، قبل از تکمیل، اجرای طرح را متوقف نماید یا ظرف یک سال پس از مهلت تعیین شده در طرح سرمایه گذاری، آن را به بهره برداری نرساند، یا ظرف پنج سال پس از شروع بهره برداری آن را تعطیل، منحل یا منتقل نماید معادل معافیه های مالیاتی منظور شده در این ماده برای اجرای طرح و جرائم متعلقه موضوع ماده (۱۹۰) این قانون از شرکت وصول خواهد شد.

ماده ۶۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۹) می گردد:

ماده ۱۳۹-

الف - ...

ل - فعالیتهای انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می شوند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- اعمال این ماده در مورد نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند منوط به موافقت مقام معظم رهبری است.

تبصره (۴) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۴- مفاد این ماده در مورد نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد.

ماده ۶۵- ماده (۱۴۰) حذف می‌گردد.

...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۷۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۳ و شماره ۱۷۳۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷ و شماره ۱۵۰۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۱۷۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۱ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۹۳۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

در تبصره (۳) ماده (۱) و تبصره (۴) ماده (۶۴) از این جهت که کلمه نهادها شامل کلیه موارد من جمله آستان قدس رضوی نمی‌شود. لذا ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۹۶- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۷۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ و پیرو نامه شماره ۱۷۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۳، لایحه شماره ۲۰۷۹۰/۴۳۳۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در خصوص اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس

شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۲) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی.

۲- دستگاههایی که بودجه آنها به وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳- شهرداری‌ها.

تبصره ۱- شرکتهایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیتهای اقتصادی از قبیل فعالیتهای صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیتهای تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مؤدی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۳- معافیت مالیاتی این ماده برای مواردی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری است.

ماده ۲- مواد (۳) تا (۱۶) قانون حذف می‌شود.

...

ماده ۶۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۹) می‌گردد:

ماده ۱۳۹-

الف - ...

ل - فعالیتهای انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- مفاد این ماده در مواردی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد.

ماده ۶۵- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۳۰۵

تاریخ: ۸۰/۱۱/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۹۶- ق مورخ ۸۰/۱۱/۲۷ و شماره ۱۷۸۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۳ و شماره ۱۷۳۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷ و شماره ۱۵۰۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۱۷۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۱ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۹۳۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

سیدرضا زواره‌ای

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۳.

مغایرت و مخالفت لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۷۶-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۳۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۵۹۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۵ دولت در خصوص تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت که بنا به تصمیم مجلس شورای اسلامی در جلسه روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۷ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات تفویض شده بود تا پس از تصویب و پیشنهاد مدت اجرای آزمایشی تقدیم مجلس شورای اسلامی گردد، در جلسه روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ با اصلاحاتی به تصویب کمیسیون مذکور رسید و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ با چهار سال مدت اجرای آزمایشی آن موافقت گردید که در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۷- به منظور ایجاد اشتغال مولد و تشویق بخش غیردولتی به سرمایه‌گذاری در امر تولید به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبار طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سالانه را پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت پرداخت قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات بانکی و کمک به عملیات زیربنایی سرمایه‌گذاری‌های بخش غیردولتی و یا وجوه اداره شده در جهت تحقق اهداف برنامه‌های مصوب اختصاص دهند.

آئین‌نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - کلیه وجوهی که تحت عنوان وجوه اداره شده در قوانین برنامه و بودجه منظور

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۴.

می‌شود بعد از پرداخت به سیستم بانکی و مؤسسات اعتباری به هزینه قطعی منظور می‌گردد. سود حاصل از وجوه مذکور و اقساط دریافتی ناشی از تسهیلات وجوه مذکور به ترتیبی که در آئین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌گردد به حساب ویژه‌ای در خزانه‌داری کل واریز و عیناً در بودجه‌های سنواتی مجدداً برای تحقق اهداف مورد نظر لحاظ خواهد شد.

ماده ۲۲- به نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با توجه به تخصص‌ها و توانایی‌ها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود با حفظ توان رزمی برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های اجرایی با دستگاه‌های اجرایی کشور قرار داد پیمانکاری منعقد نمایند. کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به ردیف‌های درآمد اختصاصی که همه ساله میزان آن در قانون بودجه سالانه منظور می‌شود، واریز و معادل آن در جهت اجرای قراردادهای فوق و تقویت نیروی مربوطه و جایگزین استهلاک ماشین آلات اختصاص می‌یابد.

آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۳- به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بنیاد ایران شناسی و فرهنگستانها و مرکز آموزش مدیریت دولتی و بیمارستان‌های آموزشی اجازه داده می‌شود به منظور استفاده بهینه از ساختمانها و امکانات موجود خود مشروط بر آن که به فعالیتها و وظایف مستمر و جاری آنها لطمه‌ای وارد ننماید و تأثیر نامطلوبی نگذارد، به صورت موقت اجاره یکساله یا کمتر و قابل تمدید به اشخاص حقیقی و حقوقی به قیمت روز اجاره دهند. دستگاه‌های فوق مکلفند درآمد حاصل را به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه‌داری کل واریز نمایند. معادل وجوه واریزی در اختیار مؤسسه مربوط قرار می‌گیرد تا براساس آئین‌نامه مالی و معاملاتی دانشگاهها هزینه گردد.

ماده ۷۲- مبانی و فاصله طبقات محاسبه مالیات موضوع جزء (۲) بند (ح) ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راه‌سازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲ به نسبت چهاربرابر افزایش می‌یابد.

تبصره ۱- از ابتدای سال ۱۳۸۱ مالیات فروش خودروهای سواری حذف می‌گردد.
تبصره ۲- دولت مکلف است سود بازرگانی را به گونه‌ای تنظیم نماید که موجبات تشویق افزایش ساخت داخلی قطعات خودرو سواری را فراهم آورد و حداقل سود بازرگانی به میزان

شصت درصد (۶۰٪) برای مجموعه قطعات وارداتی (c.k.d Pwh) و حداقل ده درصد (۱۰٪) برای خودرو با پنجاه درصد (۵۰٪) ساخت داخلی منظور نماید. تبصره ۳- به میزان درصد سهم ساخت داخلی با تأیید وزارت صنایع و معادن سود بازرگانی تعیین شده متناسباً کاهش خواهد یافت.

ماده ۸۸- به منظور کاهش تدریجی اعتبارات هزینه‌ای کشور و منطقی نمودن حجم و اندازه دولت و بهبود ارائه خدمات به مردم و جلب مشارکت بخش غیردولتی به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی مرتبط با بخشهای تولیدی، زیربنایی و اجتماعی و همچنین وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجازه داده می‌شود براساس مقررات این ماده نسبت به انجام موارد زیر اقدام نمایند:

الف - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع این ماده می‌توانند علاوه بر وجوهی که به منظور توسعه فعالیت بخش غیردولتی برای اعطای کمک‌های بلاعوض و وجوه اداره شده در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی می‌شود تا میزان پنج درصد (۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای خود را برای توسعه فعالیت بخشهای غیردولتی مربوط و کاهش تصدی دولت به صورت وام یا کمک بلاعوض براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت احکام این ماده هزینه نمایند.

ب - ساختمانهای نیمه تمام و موجود در مناطق شهری در هر یک از بخشهای آموزش و پرورش عمومی، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی، بهداشت، درمان، بهزیستی و فرهنگ و هنر، تربیت بدنی را به صورت اجاره یا اجاره به شرط تملیک یا فروش به متقاضیان واجد شرایط و در شرایط مساوی با اولویت کارکنان آن واحدها واگذار نموده و یا به فروش برسانند. میزان اجاره و نحوه واگذاری ساختمانهای مذکور با توجه به موقعیت جغرافیایی و میزان تقاضا و بر حسب نوع فعالیت با اعمال تخفیفها و تسهیلات ویژه به نحوی که موجبات تحقق مفاد این ماده فراهم گردد، تعیین می‌شود.

ج - به منظور جلب مشارکت مردمی جهت ارائه خدمات توانبخشی و تقویت تشکلهای غیردولتی، اجازه داده می‌شود به ازای پذیرش هر معلول، بیمار روانی و سایر موارد مربوط توسط اینگونه تشکلهای، به طور متوسط و متناسب با محرومیت منطقه و نوع خدمات، از محل اعتبارات سازمان بهزیستی کشور با رعایت بند (الف) حداکثر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) هزینه سرانه مراکز توانبخشی دولتی به عنوان کمک بلاعوض در اختیار اینگونه تشکلهای قرار گیرد. همچنین سازمان بهزیستی کشور می‌تواند مطابق این بند هزینه نگهداری آن دسته از معلولان ضایعات نخاعی مستمند را به خانواده‌های آنان که داوطلب نگهداری هستند پرداخت نماید.

د - مدیریت مراکز بهداشتی و درمانی دولتی بدون دریافت اجاره بهای اموال منقول و غیرمنقول به مؤسسات خیریه و هیأت امنای واجد شرایط که مجوز انجام فعالیت را از وزارتخانه ذی‌ربط دارند واگذار شود.

ه - مدیریت مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی بدون دریافت اجاره بهای اموال منقول و غیرمنقول و با پرداخت معادل پنجاه درصد (۵۰٪) سرانه آموزش فنی و حرفه‌ای مراکز دولتی از محل اعتبارات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای با رعایت بند (الف) به هیأت امنای واجد شرایط که مجوز انجام فعالیت را از سازمان مذکور دارند واگذار شود.

و - مدیریت مراکز نگهداری معلولین، سالمندان و کودکان بی‌سرپرست بدون دریافت اجاره بهای اموال منقول و غیرمنقول و با پرداخت یارانه از محل اعتبارات سازمان بهزیستی کشور به مؤسسات خیریه و هیأت امنای واجد شرایط که مجوز انجام فعالیت‌های بهزیستی را دارند واگذار شود.

ز - مدیریت کتابخانه‌های عمومی و نگهداری از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها و مراکز فرهنگی و هنری را زیر نظر هیأت‌های امناء منتخب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که واجد شرایط تخصصی و اخلاقی باشند با اولویت کارکنان وزارتخانه مذکور، سازمان میراث فرهنگی کشور، فرهنگسراها و مساجد و بدون اجاره اموال منقول و غیرمنقول انجام گردد.

ح - دستگاه‌های موضوع این ماده مجازند با در اختیار قرار دادن اموال منقول و غیرمنقول اینگونه واحدها به هیأت امنای واجد شرایط نسبت به اداره واحدهای ذی‌ربط به صورت مشارکتی (دولت و مردم) اقدام نمایند.

ط - مدیریت بیست و پنج درصد (۲۵٪) مراکز روزانه بهزیستی روستایی، مهدهای کودک شهری، مراکز مشاوره درمان و بازپروری معتادان و حرفه‌آموزی مددجویان و مراکز توانبخشی روزانه را به اشخاص حقیقی و حقوقی که مجوز انجام فعالیت‌های بهزیستی را دارند و با اولویت کارکنان سازمان بهزیستی کشور با اجاره اموال منقول و غیرمنقول با نظر کارشناس رسمی دادگستری.

ی - نحوه قیمت‌گذاری، چگونگی واگذاری ساختمانها، تعیین اولویت افراد واجد شرایط، ضمانت‌های لازم برای جلوگیری از تغییر کاربری بدون هماهنگی با دستگاه مربوطه، مراجع تصمیم‌گیری در سطوح ملی و استانی و همچنین نحوه مأموریت کارکنان رسمی اینگونه واحدها به تشکلهای غیردولتی اداره‌کننده آنها و ضوابط فروش و اجاره ساختمانهای مذکور بدون الزام به رعایت سایر قوانین و مقررات تابع آئین‌نامه اجرایی این ماده خواهد بود.

ماده ۹۰ -

الف - به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت

و برنامه‌ریزی کشور اعتبارات مصوب دستگاههای اجرایی را متناسب با واگذاری فعالیت مدیریت شهری به شهرداریها، از اعتبارات دستگاه اجرایی مربوط کسر و در اختیار شهرداری ذی‌ربط قرار دهد.

ب- با رعایت احکام برنامه‌های توسعه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با تصویب هیأت دولت، متناسب با واگذاری هر یک از فعالیتهای دستگاههای اجرایی به شوراهای اسلامی روستاها و دهیاریها، اعتبارات دستگاه اجرایی مربوط را کسر و در اختیار شورای اسلامی روستا یا دهیاریهای ذی‌ربط قرار دهد.

ماده ۹۲- به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از فروش و واگذاری تولید محصولات آموزشی و کمک آموزشی خود به بخش غیردولتی را به حساب درآمد عمومی واریز نماید.

ماده ۱۰۱- اجازه داده می‌شود برای بهبود شرایط حمل و نقل شهری و کاستن از آلودگی هوای شهرها با مشارکت شهرداریها، مؤسسات اتوبوسرانی شهری به صورت شرکتهای تعاونی و خصوصی تأسیس شود و از نظر رفت و آمد و سایر مقررات از تسهیلات و امتیازات شرکتها و سازمانهای اتوبوسرانی موجود استفاده کنند.

برای توسعه و بهره‌وری بیشتر حمل و نقل شهری براساس موافقتنامه‌ای که از طریق وزارت کشور و وزارت تعاون یا سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌شود از محل اعتبار پیش‌بینی شده بخشی از هزینه سرمایه‌گذاریهای مزبور برای خرید خودروی جمعی به صورت کمک، وام و یارانه سود تسهیلات به عنوان وجوه اداره شده پرداخت می‌گردد.

تعهدات شرکتها و سازمانهای بخش خصوصی و تعاونی در مقابل تسهیلات و کمکهای دریافتی از دولت برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۰۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۰۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳۰، و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۱۴۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷^(۱)؛ «لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» مصوب جلسه مورخ بیست و ششم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۰/۱۱/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- مطابق اصل ۵۳ قانون اساسی باید کلیه پرداختها در حدود اعتبار مصوب در بودجه سنواتی پیش‌بینی گردد این موضوع در مواد (۷) و (۳۳) و بندهای «الف» و «ب» ماده ۸۸ رعایت نگردیده است لذا این مواد مغایر اصل مذکور شناخته شد. همچنین طبق اصل ۸۰ قانون اساسی^(۱) چون گرفتن و دادن وام یا کمک بدون عوض باید به تصویب مجلس برسد و این موضوع در ماده (۷) و بند «الف» ماده (۸۸) رعایت نگردیده است، لذا این موارد مغایر اصل مذکور شناخته شد. ضمناً با توجه به اینکه در ماده (۷) اجازه داده شد که ۱۰٪ از اعتبار طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای جهت پرداخت قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات بانکی و کمک به بخش غیردولتی بدون ضابطه مشخص و دقیق اختصاص یابد چون ممکن است در مواردی این اعتبار که از ثروتهای عمومی است به علت عدم ضابطه بر خلاف مصالح عامه مصرف شود، لذا اطلاقش مغایر اصل ۴۵ قانون اساسی^(۲) تشخیص داده شد.

۲- با توجه به اصل ۷۵ قانون اساسی چنانچه لایحه دولت در مجلس تغییر یابد به نحوی که موجب کاهش درآمد و یا افزایش هزینه عمومی گردد، باید طریق جبران آن مشخص شود لکن از آنجا که تبصره (۱) ماده (۷۲) مصوبه مجلس قبلاً در لایحه دولت نیامده بود و باعث کاهش درآمد عمومی است و طریق جبران آن نیز معلوم نشده است لذا این تبصره مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- با توجه به اینکه در بند «الف» ماده (۸۸) اجازه داده شده است که ۵٪ از اعتبارات هزینه‌ای و ۱۰٪ از اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای بدون ضابطه مشخص و دقیق برای توسعه بخشهای غیردولتی به صورت وام یا کمک بلاعوض هزینه شود و ممکن است در مواردی مصرف این اعتبارات که از ثروتهای عمومی است به علت عدم ضابطه بر خلاف مصالح عامه صورت پذیرد لذا اطلاق این بند مغایر اصل ۴۵ قانون اساسی شناخته شد. و در مواردی عدم ضابطه موجب تضییع اموال بیت المال می‌گردد اطلاق آن خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۴- با توجه به اینکه در بند (ب) ماده (۸۸) مجوز اعمال تخفیفها و تسهیلات ویژه در خصوص فروش ساختمانهای نیمه تمام و موجود در مناطق شهری و میزان اجاره بها و نحوه واگذاری ساختمانهای مذکور بدون ضابطه مشخص و دقیق داده شده است و ممکن است در اثر عدم ضابطه ثروتهای عمومی در مواردی برخلاف مصالح عامه مصرف شود لذا اطلاق این بند مغایر اصل ۴۵ قانون اساسی شناخته شد. و در مواردی عدم ضابطه موجب

۱. اصل ۸۰ قانون اساسی: گرفتن و دادن وام یا کمکهای بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد.

۲. اصل ۴۵ قانون اساسی: انفال و ثروتهای عمومی از قبیل زمینهای موات یارها شده، معادن، دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و سایر آبهای عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگلها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث، و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هریک را قانون معین می‌کند.

تضییع اموال بیت المال می‌گردد اطلاق آن خلاف موازین شرع تشخیص داده شد. ضمناً چون حکم این ماده شامل مواردی می‌شود که وزارت آموزش و پرورش علی‌رغم اینکه امکان انجام فعالیتهای مربوط به خود را دارد آن را به بخش غیردولتی واگذار نماید لذا اطلاق این بند مغایر اصل ۳۰ قانون اساسی^(۱) تشخیص داده شد. و چون بناها و اموال دولتی موضوع این بند شامل نفایس ملی نیز می‌شود اطلاق آن مغایر اصل ۸۳ قانون اساسی شناخته شد.

۵- بند «د» ماده (۸۸) مغایر اصل ۲۹ قانون اساسی^(۲) شناخته شد. و همچنین این بند و بندهای «ه»، «و»، «ز» و به تبع آنها بند «ح» ماده (۸۸) از جهات متعدد من جمله از این نظر که مشخص نشده است آیا موارد مذکور در این بندها به صورت دولتی اداره می‌شود یا خیر؟ و نسبت به کارمندان دولتی آنجا چگونه رفتار می‌شود؟ آیا مخارج نگهداری امکانه مذکور با مدیریت جدید است یا خیر؟ و آیا دولت در مقابل این خدمات مالی به مدیریت جدید، قیمت‌گذاری نسبت به خدمات انجام شده می‌کند یا خیر؟ و شرایط هیأت امناء به چه شکلی است؟ مبهم است. و بند «ط» این ماده نیز نسبت به ۲۵٪ شرکت اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی از جهات مذکور ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۶- ماده (۸۸) و بندهای آن از مواردی است که نیاز به قانون‌گذاری دارد و چون کلیه موارد به آئین‌نامه موضوع بند «ی» محول شده است، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۷- بند «الف» و «ب» ماده (۹۰) مغایر اصل ۵۵ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.

۸- در ماده (۹۲) در خصوص واریز درآمد حاصل از فروش و واگذاری تولید محصولات آموزشی و کمک آموزشی به بخش دولتی، به خزانه کل ابهام وجود دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۹- در پاراگراف آخر ماده (۱۰۱) ضوابط و شرایط تعهدات شرکتها و سازمانهای بخش خصوصی و تعاونی در مقابل تسهیلات و کمک‌های دریافتی از دولت مشخص نشده و به آئین‌نامه محول گردیده است و این موارد از اموری است که نیاز به تقنین دارد لذا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱. اصل ۳۰ قانون اساسی: دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

۲. اصل ۲۹ قانون اساسی: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی‌سرپرستی، در راهماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی. دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

۳. اصل ۵۵ قانون اساسی: دیوان محاسبات به کلیه حسابهای وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و سایر دستگاههایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حسابها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریغ بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

تذکر: لازم است عبارت «کلیه دریافتها به خزانه‌داری کل واریز می‌گردد و همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب در بودجه اعتبارات سنواتی پیش‌بینی می‌شود» در ماده (۲۲) قید گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۲۲-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۶ و پیرو نامه شماره ۱۷۰۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳۰، لایحه شماره ۳۵۹۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۵ دولت در خصوص تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت که در جلسه روز شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۳۷۲
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۸۲۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲ و شماره ۱۷۰۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۲۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۳۱۴۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷؛ «لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. در این اصلاحیه، نظر شورای نگهبان تأمین گردیده است.
۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۴.

مغایرت لایحه اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه با قانون اساسی

شماره: ۱۷۳۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۵۴۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸ دولت درخصوص اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - سقف ارز سال ۱۳۸۱ مندرج در جدول شماره (۲) ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه شماره ۲۳۷-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌گردد: «ارقام به میلیون دلار»

سقف ارز مصوب سال ۱۳۸۱	سقف ارز مصوب سال ۱۳۸۰	از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۰	از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۱
۱۲/۸۰۰	۱۲/۸۶۴	از محل ۵۰٪ دوم حساب ذخیره ارزی	از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۱
۲/۱۰۰	۱/۶۵۸	جمع	جمع
۱۴/۹۰۰	۱۴/۵۲۲		

تبصره - تعهدات سر رسید شده سال ۱۳۸۱ مربوط به اعتبارات اسنادی گشایش یافته با نرخ کمتر از گواهی سپرده ارزی در سالهای گذشته که پرداخت ما به التفاوت ریالی آن بر عهده دولت می‌باشد و در ردیف‌های بودجه، اعتباری برای آن پیش‌بینی نشده باشد، براساس آئین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، علاوه بر سقف سال ۱۳۸۱ در درجه اول از محل افزایش دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و در صورت عدم تکافو، از محل پنجاه درصد (۵۰٪) حساب ذخیره ارزی که به منظور جلوگیری از نوسانات بودجه پیش‌بینی شده است، تأمین و پرداخت خواهد شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۱۷۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۳۱- ق مورخ ۸۰/۱۱/۳؛ «لایحه اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب سوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

«نظر به اینکه پرداخت مابه التفاوت ریالی تعهدات سر رسید شده سال ۱۳۸۱ در ردیفهای بودجه سال مزبور پیش بینی نشده است، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی تشخیص داده شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۶۸- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۱۷۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۱ و پیرو نامه شماره ۱۷۳۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۳، لایحه شماره ۴۵۴۲۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۸ دولت در خصوص اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - سقف ارز سال ۱۳۸۱ مندرج در جدول شماره (۲) ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه شماره ۲۳۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌گردد: «رقام به میلیون دلار»

سقف ارز مصوب سال ۱۳۸۱	
از محل درآمد نفت سال ۱۳۸۱	۱۲/۸۰۰
از محل ۵۰٪ دوم حساب ذخیره ارزی	۲/۱۰۰
جمع	۱۴/۹۰۰

تبصره - برای جلوگیری از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در جریان یکسان سازی نرخ ارز، دولت مجاز است معادل ریالی بازپرداخت مابه التفاوت اعتبارات اسنادی گشایش یافته سنوات گذشته با نرخ‌های کمتر از نرخ گواهی سپرده ارزی که پرداخت آنها بر عهده دولت می‌باشد، پس از استفاده از تجدید ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی از حساب ذخیره ارزی حداکثر مطابق ارقام پیش‌بینی شده در بودجه سالانه کل کشور برداشت و با اعمال در درآمد و هزینه‌های دولت (از طریق خزانه‌داری کل) نسبت به تسویه حساب اقدام نماید. آئین‌نامه اجرایی این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۲۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۶۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۶ و شماره ۱۷۳۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۳ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۱۷۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۱؛ «لایحه اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که در جلسه مورخ چهاردهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۰۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸.

مغایرت لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با قانون اساسی

شماره: ۱۷۸۸-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۱۵۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۱ دولت در خصوص اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور که دو فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۳ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- افزایش اعتبار از محل درآمد اختصاصی دستگاههای اجرایی منظور در قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور متناسب با افزایش درآمد اختصاصی مربوط با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مجاز می‌باشد.

تبصره ۵- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۸۶
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۸۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴؛ «لایحه دو فوریتی اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور» مصوب جلسه مورخ بیست و چهارم بهمن ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

در تبصره (۴) نظر به اینکه سقف ارقام افزایش اعتبار از محل درآمد اختصاص

۱. برای اختصار فقط به تبصره مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد.

دستگاههای اجرایی تعیین نشده است. لذا مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۹۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ و پیرو نامه شماره ۱۷۸۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ لایحه شماره ۵۱۵۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۱ دولت در خصوص اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۲۱/۳۳۲۹
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۹۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و شماره ۱۷۸۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴؛ «لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. تبصره ۴- افزایش اعتبار از محل درآمد اختصاصی دستگاههای اجرایی منظور در قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور تا سقف چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال متناسب با افزایش درآمد اختصاصی مربوط با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مجاز می‌باشد.
۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۱۳ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۸.

مغایرت لایحه اصلاح قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۷۸ با قانون اساسی

شماره: ۱۸۰۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۰۱۳/۴۳۶۴۷ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در مورد اصلاح قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۲- ماده (۵) و تبصره ذیل آن حذف و ماده (۶) به ماده (۵) تبدیل و به ترتیب زیر تغییر می‌یابد:

ماده ۵- چنانچه شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای مسافر و کالا در خصوص نحوه استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه موارد ذیل را رعایت نکنند متخلف محسوب می‌شوند.

۱- برحسب نوع فعالیت، از اوراق مذکور در مواد (۲)، (۳) و (۴) این قانون استفاده نمایند یا به جای آنها از اوراق عادی استفاده نمایند.

۲- به طور غیرمجاز صورت وضعیت مسافری یا بارنامه تهیه و مورد استفاده قرار دهند.

۳- مشخصات مسافر و محموله با اوراق مذکور مطابقت نداشته باشد و یا مندرجات آن را تکمیل نمایند.

۴- نسخه‌های متعدد یک بارنامه و یا صورت وضعیت مسافری را به صورت متعارض و متفاوت تکمیل کنند.

۵- اوراق مزبور در مواد یاد شده را به اشخاص دیگر و غیرمجاز واگذار نمایند.

۶- اوراق مورد اشاره را برای رانندگان فاقد دفترچه کار (برگ فعالیت) معتبر صادر نمایند.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸.

۷- مقررات مربوط به نحوه تنظیم و استفاده از بارنامه و صورت وضعیت و بلیط مسافری را رعایت نمایند.

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور (در استانها) در صورت احراز تخلف برای بار اول به شرکت یا مؤسسه حمل و نقل تذکر یا توبیخ کتبی داده و برای بار دوم و سوم از یک ماه تا یک سال خدمات مربوط به ارائه بارنامه و صورت وضعیت مسافری و سایر خدمات حمل و نقلی را قطع نموده و برای بار چهارم پروانه فعالیت آن را به طور دائم لغو می‌نماید.

تبصره ۱- هرگاه شرکت یا مؤسسه‌ای دارای شعبه یا شعبی باشد و هر یک از تخلفات مندرج در فوق توسعه شعبه یا شعب صورت گیرد، سازمان می‌تواند به ترتیب مقرر در فوق نسبت به تخلفات شعبه یا شعب و یا شرکت یا مؤسسه اصلی اقدام نماید.

تبصره ۲- مدیر مؤسسه یا مدیر عامل شرکت متخلف که پروانه فعالیت آن به طور دائم لغو می‌گردد، نمی‌تواند در شرکت یا مؤسسه حمل و نقل دیگری تصدی مدیریت را به عهده گیرد یا پروانه فعالیت جدید اخذ نماید.

تبصره ۳- تصمیم راجع به قطع خدمات مذکور برای مدت یک ماه قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد. تصمیم مربوط به قطع خدمات بیش از یک ماه قابل اعتراض بوده و شرکت یا مؤسسه حمل و نقل معترض می‌تواند ظرف حداکثر بیست روز از تاریخ ابلاغ تصمیم اتخاذ شده اعتراض خود را به کمیسیون مرکب از نماینده وزارت راه و ترابری یک قاضی به معرفی رئیس کل دادگستری استان و نماینده صنف مربوط در استان که در محل سازمان حمل و نقل و پایانه‌های استان تشکیل می‌گردد، ارائه نماید. تصمیم کمیسیون مذکور قطعی و لازم‌الاجراء است.

تصمیم راجع به لغو دائم پروانه فعالیت شرکت یا مؤسسه و تعطیل دائم شعبه یا شعب، در مدت مذکور قابل اعتراض بوده و برای رسیدگی به این‌گونه اعتراضات کمیسیون مرکب از نماینده وزارت راه و ترابری، نماینده کانون عالی انجمن‌های صنفی مربوطه و یک قاضی به معرفی رئیس دادگستری استان تهران در محل وزارت راه و ترابری در مرکز کشور تشکیل خواهد شد.

تبصره ۴- تصمیمات اولیه سازمان یاد شده در مهلت مقرر برای اعتراض، غیر قابل اجرا است. پس از انقضای مهلت مذکور نیز چنانچه اعتراض ظرف مهلت قانونی صورت گرفته باشد، تصمیم اولیه تاتعین تکلیف قطعی موضوع در کمیسیون‌های مندرج در تبصره (۳) اجرا نخواهد شد. در صورت عدم ارائه اعتراض، تصمیم اولیه قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود. در صورت اجرای تصمیم، شرکت یا مؤسسه متخلف موظف است که بارنامه‌ها و صورت

وضعیت‌های مصرف نشده را در اختیار سازمان موصوف قرار دهد.

تبصره ۵- دستمزد کارکنان شرکت یا مؤسسه حمل و نقل و یا شعبه یا شعب آنها و خسارات قانونی وارده به افراد مذکور در مدت قطع خدمات به وسیله صاحب امتیاز مؤسسه یا مدیران مسئول شرکت پرداخت خواهد شد. در این موارد شرکت یا مؤسسه حمل و نقل مکلف است ترتیب حمل کالا (پس از تأیید صاحب کالا) و حمل مسافرینی را که قبلاً تعهد کرده به وسیله شرکتها و مؤسسات حمل و نقل مجاز دیگری بدهد و آلا مسئول خسارات وارده به اشخاص ثالث خواهد بود. نیروی انتظامی موظف است با اعلام سازمان نسبت به تعطیلی مؤسسه یا شرکت حمل و نقل و شعبه و یا شعب آنها در مورد لغو دائم پروانه فعالیت اقدام نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۳۳۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۸۰۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸؛ «لایحه اصلاح پاره‌ای از مواد قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۶۸» که در جلسه مورخ بیست و چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در پاراگراف اول تبصره (۳) ماده (۲) (ماده ۵ قانون) از این نظر که تصمیمات مذکوره را نسبت به قطع خدمات یک ماهه و یا لغو پروانه قطعی دانسته و حق اعتراض برای متهم به قوه قضائیه قائل نشده است. خلاف اصول متعدد از جمله اصل ۱۷۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۲- در پاراگراف دوم تبصره (۳) ماده (۲) (ماده ۵ قانون) معرفی قاضی به وسیله رئیس کل دادگستری استان تهران مغایر بند سوم اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. اصل ۱۷۳ قانون اساسی: به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها با آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس می‌گردد. حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۹۴۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۳۳۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ و پیرو نامه شماره ۱۸۰۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸ لایحه شماره ۱۸۰۱۳/۴۳۶۴۷ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰ دولت در خصوص اصلاح قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۶۸ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۳۰/۱۶۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۴۲-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۸۰۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۳۳۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸؛ «لایحه اصلاح پاره‌ای از مواد قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۶۸»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات بعمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. در این اصلاحیه، نظر شورای نگهبان تأمین گردیده است.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸.

مغایرت طرح الحاق یک ماده به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱ با قانون اساسی

شماره: ۱۹۶۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۲۵

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک ماده و تبصره به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون یک ماده و دو تبصره به شرح ذیل به عنوان ماده (۸) به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۱۱ الحاق می‌گردد:

ماده ۸- دیوان محاسبات کشور در جهت انجام وظایف قانونی خود می‌تواند از خدمات حسابرسان بخش خصوصی استفاده نماید. حسابرسان مذکور پس از تأیید صلاحیت توسط دیوان محاسبات به عنوان حسابرس مورد تأیید آن دیوان محسوب می‌گردند.

تبصره ۱- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه توسط دیوان محاسبات کشور تهیه و به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

تبصره ۲- گزارشات رسمی دیوان محاسبات در مورد عملکرد مالی وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه شرکتها و دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام بوده و یا دارای قوانین خاص هستند برای کلیه مراجع نظارتی و قضائی کشور معتبر و قابل استناد و در حکم گزارش کارشناس رسمی دادگستری می‌باشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۰۰
تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۶۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۵؛ «طرح الحاق یک ماده به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه

یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورای نگهبان به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- اطلاق ماده (۸) شامل مواردی خارج از اصل ۵۵ قانون اساسی می‌باشد لذا مغایر این اصل شناخته شد و از این جهت که باعث افزایش هزینه عمومی است و طریق تأمین آن معلوم نشده است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۲- معتبر بودن گزارشات مذکور در تبصره (۲) ماده (۸) برای مراجع قضائی و دستگاههای نظارتی مقرر در قانون اساسی خلاف اصول ۱۵۶، ۱۷۳، و ۱۷۴ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۴۱-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و پیرو نامه شماره ۱۹۶۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۵، طرح الحاق یک ماده به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۸) به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۱۱ الحاق می‌گردد:

ماده ۸- دیوان محاسبات کشور در جهت انجام وظایف قانونی خود در حدود اعتبارات مصوب می‌تواند از خدمات حسابرسان بخش خصوصی استفاده نماید. حسابرسان مذکور پس

۱. اصول ۱۵۶ و ۱۷۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۱۳۰ و ۲۴۴).
- اصل ۱۷۴ قانون اساسی: براساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاههای اداری سازمانی به نام «سازمان بازرسی کل کشور» زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌گردد. حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می‌کند.

از تأیید صلاحیت توسط دیوان محاسبات به عنوان حسابرس مورد تأیید آن دیوان محسوب می‌گردند.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه توسط دیوان محاسبات کشور تهیه و به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۴۸۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های ۲۰۴۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۶۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۵ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲؛ «طرح الحاق یک ماده به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

سیدرضا زواره‌ای

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۷۷ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۳.

مغایرت و مخالفت لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن با قانون اساسی و شرع

شماره: ۲۰۲۵-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۹۸۷/۱۹۷۲۳ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ دولت در مورد منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون هرگونه واگذاری و نقل و انتقال اراضی به شرکتهای تعاونی مسکن اعم از شرکتهای تعاونی مسکن کارمندی و کارگری و تعاونیهای مسکن کارکنان نیروهای نظامی و انتظامی برای امر مسکن در داخل محدوده (قانونی) شهرها، شهرکها و شهرهای جدید موقوف به اخذ گواهی مبنی بر نداشتن کاربری معارض و ضوابط ساخت و ساز متناسب با نیاز و هدف متقاضیان در اراضی مورد نظر از مراجع مذکور در مواد (۳) و (۴) این قانون می‌باشد.

ماده ۲- دفاتر اسناد رسمی و کلیه مراجع قانونی واگذار کننده زمین اعم از سازمانها، نهادها و دستگاههای دولتی و غیردولتی موظفند قبل از هرگونه نقل و انتقال و یا واگذاری زمین به شرکتهای تعاونی مسکن، موضوع بلامانع بودن احداث واحدهای مسکونی در اراضی موردنظر را طبق مواد آتی از مراجع تعیین شده در این قانون استعلام و پیوست مدارک نمایند. اعتبار این گواهی حداکثر دو سال از تاریخ صدور می‌باشد.

ماده ۳- کاربری، ضوابط ساختمانی و بلامانع بودن نقل و انتقال یا واگذاری زمین برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن در داخل محدوده (قانونی) شهرها، باید از طریق شهرداری مربوط و براساس طرحهای مصوب توسعه شهری به طور کتبی اعلام و گواهی شده باشد.

ماده ۴- هرگونه نقل و انتقال و واگذاری زمین به شرکتهای تعاونی مسکن برای امر مسکن در خارج محدوده (قانونی) شهرها اعم از داخل و یا خارج از حریم شهرها به جز در محدوده مصوب شهرهای جدید و شهرکهایی که طبق مقررات و براساس طرحهای مصوب احداث شده یا می‌شوند، ممنوع می‌باشد.

احراز وقوع زمین مورد نظر در داخل شهرهای جدید و شهرکهای مصوب و تناسب زمین مذکور از نظر کاربری و ضوابط ساختمانی با برنامه‌های متقاضیان به عهده سازمان مسکن و شهرسازی استان می‌باشد.

ماده ۵- ادارات ثبت اسناد و املاک موظفند تأییدیه‌های زیر را در مورد تهیه نقشه‌های تفکیک اراضی و املاک و انجام قانونی مراحل تفکیک، به شرح زیر اخذ نمایند:

الف - تفکیک اراضی و املاک در داخل محدوده (قانونی) شهر و حریم شهر از نظر رعایت مصوبات طرحهای جامع و هادی شهری از شهرداری مربوط.

ب - تفکیک اراضی و املاک واقع در خارج از حریم شهرها از نظر رعایت کاربری و ضوابط طرحهای جامع ناحیه‌ای و در صورت عدم تهیه طرح برای ناحیه مورد نظر، از نظر رعایت ضوابط آئین‌نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها (مصوب ۱۳۵۵ وزیران) و اصلاحات بعدی آن، از سازمان مسکن و شهرسازی استان.

تبصره - در داخل محدوده روستاها مرجع تهیه و تأیید نقشه‌های مربوط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

ماده ۶- هر نوع نقل و انتقال اعم از رسمی و عادی، تفکیک، افراز و صدور سند در مورد زمینهای موضوع این قانون، بدون رعایت مفاد این قانون و مقررات مربوط باطل است و در هر حال تغییر کاربری آنها به کاربری مسکونی ممنوع می‌باشد. در صورت تخلف، متخلفان از جمله هیأت مدیره شرکت تعاونی ذی‌ربط، مسئول جبران خسارات وارد شده به اشخاص حقیقی و حقوقی، شهرداریها، دولت و اعضای شرکتهای تعاونی مسکن می‌باشند.

ماده ۷- مراجعی که خارج از حدود وظایف خود در حریم یا خارج از حریم شهرها تصمیم‌گیری کنند و به هر نحو به ساخت و سازهای غیرقانونی و برخلاف مفاد این قانون اقدام نمایند و یا مؤثر در احداث این‌گونه بناها باشند و یا به نحوی در این‌گونه اقدامات خلاف مشارکت نمایند، طبق این قانون متخلف محسوب می‌شوند و با آنها برابر مقررات رفتار خواهد شد.

ماده ۸- کلیه سازمانها، مؤسسات و شرکتهای تأمین‌کننده خدمات آب، برق، گاز، تلفن و

نظایر آن مکلفند خطوط و انشعاب به ساختمانها را بر حسب مراحل مختلف عملیات ساختمانی فقط در قبال ارائه پروانه معتبر ساختمانی، گواهی عدم خلاف یا گواهی پایان ساختمان معتبر صادر شده توسط مراجع مسئول صدور پروانه و ذکر شماره و تاریخ مدارک مذکور در قراردادهای واگذاری، تأمین و واگذار نمایند.

واگذاری خطوط و انشعاب این گونه خدمات به واحدهای مسکونی و صنفی و هرگونه بنایی که به طور غیرمجاز و برخلاف ضوابط و مقررات اجرایی طرحهای مصوب احداث شود ممنوع می باشد.

ماده ۹- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به کلیه جراید و سایر رسانه ها ابلاغ نماید قبل از درج هر نوع آگهی تبلیغاتی در ارتباط با تفکیک و فروش اراضی، مجوزهای صادر شده توسط مراجع موضوع ماده (۵) این قانون را حسب مورد از آگهی دهنده درخواست و در صورت عدم ارائه مدارک مذکور، نظر وزارت مسکن شهرسازی (سازمان مسکن و شهرسازی استان مربوط) را در خصوص بلامانع بودن تفکیک و عرضه زمین اخذ نمایند.

ماده ۱۰- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می شوند.

ماده ۱۱- در صورت نیاز آئین نامه اجرایی توسط وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور، تعاون و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۴۳۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۲۵- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵؛ «لایحه لزوم رعایت کاربری مجاز و مقررات احداث ساختمان در واگذاری و فروش اراضی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن» مصوب جلسه مورخ یازدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد.

۱- اختصاص منع مستفاد از ماده (۱) به شرکتهای تعاونی مسکن مستلزم این است که شرکتهای دیگر و انبوه سازان و موارد مشابه از این منع مستثنی باشند و در نتیجه تبعیض ناروا و مغایر بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی می باشد.

۲- عبارت شرکتهای تعاونی مسکن در مواد (۲)، (۳) و (۴) مبنیاً بر ایراد بند (۱) باید اصلاح شود.

۳- حکم به بطلان معامله مذکور در ماده (۶) خلاف موازین شرع شناخته شد.
 ۴- تعلیق تشخیص نیاز به آئین‌نامه اجرایی به غیر از مجلس شورای اسلامی مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
 احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۲۷۳
 تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
 عطف به نامه‌های شماره ۲۲۱۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۸^(۱)؛ «لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی»^(۲) مصوب جلسه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
 احمد جنتی

۱. موارد زیر به مصوبه ۱۳۸۱/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی اضافه یا از آن حذف گردید:
 الف) عنوان لایحه به: «لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی» تغییر یافت.
 ب) در سطر اول ماده (۱) بعد از کلمه اراضی، کلمات «به اشخاص حقیقی و حقوقی» اضافه گردید.
 ج) در سطر سوم ماده (۲) بعد از شرکتهای تعاونی مسکن، «و اشخاص حقیقی و حقوقی» اضافه گردید.
 د) در سطر دوم ماده (۳) بعد از شرکتهای تعاونی مسکن «و اشخاص حقیقی و حقوقی» اضافه گردید.
 ه) در سطر اول ماده (۴) بعد از شرکتهای تعاونی مسکن «و اشخاص حقیقی و حقوقی» اضافه گردید.
 و) در سطر دوم ماده (۶) کلمه باطل حذف و به جای آن کلمه «ممنوع» اضافه و جمله «در هر حال تغییر کاربری آنها به کاربری مسکونی ممنوع می‌باشد» حذف گردید.
 ز) در سطر اول ماده ۱۱ کلمه «در صورت نیاز» حذف و در سطر دوم آن بعد از کار و امور اجتماعی کلمه «ظرف مدت سه ماه» اضافه گردید.
 ۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۵۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۹.

وجود ابهام در خصوص لایحه اصلاح ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه و تشکیل شورای عالی انرژی کشور

شماره: ۲۰۴۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۰۷۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲ دولت در مورد اصلاح ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تشکیل شورای عالی انرژی کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- در قسمت اخیر ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ عبارت «۱- امور انرژی» حذف و شماره‌های (۲) و (۳) به ترتیب به (۱) و (۲) تغییر می‌یابد و عبارت «سه وزارتخانه» به «دو وزارتخانه» اصلاح می‌شود.

ماده ۲- بندهای (الف) و (ب) ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

الف - کلیه امور مربوط به سیاستگذاری و اعمال وظایف حاکمیت دولت از شرکتهای دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط محول می‌گردد.

ب - شرکتهای دولتی حداکثر تا پایان سال چهارم برنامه در قالب شرکتهای مادر تخصصی سازماندهی شده و زیرنظر مجمع عمومی در چارچوب اساسنامه شرکت اداره خواهند شد. اینگونه شرکتها از نظر سیاستها و برنامه‌های بخشی تابع ضوابط و مقررات وزارتخانه‌های تخصصی مربوطه خواهند بود.

حق مالکیت دولت در اینگونه شرکتها (به استثناء شرکتهایی که ریاست مجمع آنها با رئیس جمهور است) از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان مالکیت دولتی که به استناد این قانون زیر نظر رئیس جمهور تشکیل خواهد شد (به تشخیص دولت) اعمال خواهد شد. دولت مکلف است نسبت به اصلاح اساسنامه این گروه شرکتها به نحو مقتضی اقدام

قانونی نماید.

بار مالی احتمالی تشکیل سازمان مذکور از ردیف‌های متمرکز در اختیار رئیس جمهور تأمین می‌گردد.

کلیه شرکتهای که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام بوده و یا دارای قانون خاص هستند، مشمول این ماده می‌باشند.

ماده ۳- به منظور تمرکز سیاستگذاری در بخش انرژی کشور (از جمله انرژی‌های نو) و ایجاد هماهنگی لازم در جهت بهره‌گیری کامل از ظرفیتهای کشور در بخش انرژی و بهینه سازی تولید و مصرف انواع حامل‌های انرژی و تعیین ضوابط و الگوهای آن و نیز تدوین سیاستها و ضوابط تقلیل آلودگی‌های زیست محیطی ناشی از تولید و مصرف انرژی، شورای عالی انرژی کشور به ریاست رئیس جمهور (و در غیاب وی معاون اول رئیس جمهور) و عضویت وزرای نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی و رؤسای سازمانهای انرژی اتمی، حفاظت محیط زیست و مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل می‌شود.

تصمیمات شورای عالی انرژی کشور پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا خواهد بود.
تبصره ۱- دبیرخانه شورای عالی انرژی کشور در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل می‌شود. سازمان مذکور حداکثر استفاده از قابلیت کارشناسی وزارتخانه‌ها و سازمانهای عضو شورا، در قالب کمیته‌های تخصصی به عمل خواهد آورد. تعداد ترکیب و وظایف کمیته‌های تخصصی به تصویب شورای عالی انرژی کشور خواهد رسید.
رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، دبیر شورا و مسئول نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن خواهد بود.

تبصره ۲- سایر وزرا در جلسات که موضوع مربوط به وزارتخانه آنها در دستور کار شورا قرار دارد می‌توانند در شورا با حق رأی شرکت کنند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۶۴۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۴۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۴۷۸ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶^(۱)؛ «لایحه اصلاح مواد (۲) و (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تشکیل شورای عالی انرژی کشور» مصوب جلسه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

ضوابط حاکم بر سازمان مالکیت دولتی موضوع بند «ب» ماده (۲) که به استناد این قانون زیر نظر رئیس جمهور تشکیل خواهد شد (به تشخیص دولت) مشخص نشده است باید معلوم گردد تا اظهار نظر به عمل آید.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۳۲۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۹۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱ و شماره ۲۰۴۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۶۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۲ و شماره ۸۱/۳۰/۴۷۸ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶؛ «لایحه اصلاح مواد (۲) و (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تشکیل شورای عالی انرژی کشور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است^(۲) در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
سیدرضا زواره‌ای

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۳۸ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۶.

۲. لازم به ذکر است که به ماده ۲ مصوبه ۱۳۸۱/۲/۱۵ تبصره‌ای به شرح ذیل اضافه گردید:

تبصره - اساسنامه سازمان مالکیت شرکتهای دولتی حداکثر ظرف مدت سه ماه با پیشنهاد دولت به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

مغایرت طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور با قانون اساسی

شماره: ۲۰۸۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۸

شورای محترم نگهبان

طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور تشویق سرمایه‌گذاران خصوصی (حقیقی و حقوقی) و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی و طرح‌های آب و خاک به وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی حسب مورد و در چارچوب وظایف قانونی، اجازه داده می‌شود که اجرای طرح‌های فوق‌الذکر که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرح‌هایی که مطالعات مرحله دوم آنها تصویب شده باشد را به سرمایه‌گذاران مزبور با شرایط زیر واگذار کنند:

۱- تأیید محل احداث تأسیسات و نظارت مهندسی در کلیه مراحل و حسب مورد به عهده وزارت نیرو و یا وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

۲- کلیه آب استحصالی به جز حقابه‌های موجود به سرمایه‌گذار تخصیص یافته و سند آب صادر می‌شود.

حقابه‌های موجود قبل از احداث تأسیسات از نظر حجم و زمان مصرف تعیین و همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا براساس قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و سایر قوانین مربوط در اختیار حقابه‌داران قرار گیرد.

۳- اراضی ملی و موات که براساس مطالعات طرح به عنوان زمین‌های آبخور این تأسیسات محسوب می‌شود، متناسب با آب تخصیص یافته و شرایط اقتصادی - اجتماعی منطقه با قیمت‌های منطقه‌ای قبل از احداث تأسیسات، که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد، توسط وزارت جهاد کشاورزی، در شروع بهره‌برداری به سرمایه‌گذاران واگذار

خواهد شد. آب مازاد بر اراضی واگذار شده به قیمت توافقی به بهره‌برداران و یا وزارت نیرو واگذار خواهد شد.

۴- حقوقی که در نتیجه این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود، در حد سند آب صادره، متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و سرمایه‌گذار می‌تواند با انتخاب الگوی اقتصادی مورد نظر خود آن را مصرف کند و یا به فروش برساند.

کلیه مستحقات و حقوقی که در نتیجه این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود به سرمایه‌گذار تعلق خواهد شد.

۵- وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو حسب مورد مکلفند براساس قرارداد منعقد در مورد هزینه‌ها و سایر موارد با سرمایه‌گذار، محل احداث تأسیسات و اجرای طرح‌ها را براساس قانون تملک اراضی تملک نموده و برای اجرا در اختیار سرمایه‌گذار قرار دهند.

۶- در صورتی که سرمایه‌گذاری به وسیله اشخاص خارجی انجام شود، بهره‌برداری از تأسیسات و اراضی واگذار شده در دوره استهلاك سرمایه به عهده سرمایه‌گذار بوده و پس از آن در اختیار دولت قرار می‌گیرد.

اولویت در ادامه بهره‌برداری از تأسیسات ایجاد شده پس از دوره فوق با سرمایه‌گذار خواهد بود.

۷- وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی موظفند در چارچوب ضوابط و معیارهای فنی و ایمنی، نظریات اصلاحی سرمایه‌گذار در طرح را ملحوظ نمایند.

آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه پس از تصویب، توسط وزارت نیرو و با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۷۰۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۸۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۸ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۶۴۴ مورخ ۸۱/۳/۱۲^(۱)؛ «طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور» مصوب جلسه مورخ پنجم خرداد ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اطلاق ماده واحده از این جهت که شامل سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی می‌شود که باید به صورت مالکیت عمومی در اختیار دولت باشد، لذا مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۲۷۴
تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۱۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و شماره ۲۰۸۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ و شماره ۸۱/۳۰/۶۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۲؛ «طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است^(۲) در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۵۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۹.

۲. لازم به ذکر است در انتهای بند ۴ بعد از کلمه حاصل می‌شود این جمله اضافه شده است: «در دوره بهره‌برداری در اختیار سرمایه‌گذار خواهد بود که طبق ضوابط از آن استفاده نماید.»

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم و بیست و نهم و چهل و سوم^(۱) با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۱۹-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۰۱

شورای محترم نگهبان

طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصل سوم (۳) و بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصول ۳ و ۲۹ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۱۳۸ و ۲۳۵).

- اصل ۴۳ قانون اساسی: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادگی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می‌شود:

۱- تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲- تأمین شرائط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروههای خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت‌های حاکم بر برنامه‌ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴- رعایت آزادی انتخاب شغل، و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری.

۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات.

۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.

۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است از آغاز سال ۱۳۸۲ لوایح بودجه سنواتی کشور را به نحوی تنظیم نماید که زمینه‌های اجرایی قانون بیمه همگانی با لحاظ نمودن سیاست‌های کلی زیر فراهم شود:

- ۱- کلیه اقشار جامعه تحت پوشش خدمات پایه بیمه همگانی قرار گیرند.
- ۲- اعتبارات مربوط به خدمات پایه بیمه همگانی کلیه اقشار جامعه در یک سازمان متمرکز و خدمات به صورت یکسان به آحاد جامعه ارائه شود.
- ۳- حدود و شمول خدمات پایه بیمه درمان همگانی به صورت شفاف تعریف شود.
- ۴- حدود و شمول بیمه‌های مکمل افرادی که به نحوی از این نوع خدمات بهره‌مند می‌شوند به صورت شفاف تعریف شده و از نظر سیاستگذاری و میزان نوع خدمات یکسان‌سازی انجام گیرد.
- ۵- اعتبار مربوط به حق سرانه خدمات پایه بیمه درمان همگانی افرادی که تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیستند از طریق دولت تأمین و در لایحه بودجه سنواتی منظور شود.
- ۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری کلیه سازمانهای بیمه‌گر مکلف است اقدامات لازم را برای بیمه نمودن خویش فرمایانی که قادر به پرداخت تمام یا بخشی از حق سرانه می‌باشند انجام دهد. کلیه رسانه‌های گروهی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظفند در اطلاع رسانی و تبلیغات بر پایه دستورالعمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همکاری نمایند.
- ۷- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است راهکارهای اجرایی و نحوه همکاری سایر دستگاههای اجرایی کشور برای بیمه نمودن خویش فرمایان و اخذ حق سرانه از آنها را تهیه و ضوابط مربوطه را به تصویب هیأت وزیران برساند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۳۲۷

تاریخ: ۸۱/۵/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۱۹۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰^(۱)؛ «طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصل سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ سی‌ام تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۶

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه کمیته امداد امام خمینی(ره) مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری مدظله‌العالی می‌باشد و ارائه خدمات پایه بیمه همگانی اقشار آسیب‌پذیر تحت پوشش از وظائف این کمیته بوده و این امر مستلزم این است که اعتبارات مربوطه، به آن اختصاص یابد. چون اطلاق بند (۲) موجب اخذ این وظیفه از کمیته مذکور و واگذاری آن به دستگاه دیگری بدون کسب نظر موافق معظم له می‌شود، خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲- چون طرح مذکور به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و بند (۵) نیز رافع اشکال نمی‌باشد، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۲ و پیرو نامه شماره ۲۱۹۱-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸، طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده واحده - دولت موظف است از آغاز سال ۱۳۸۲ لوایح بودجه سنواتی کشور را به نحوی تنظیم نماید که زمینه‌های اجرایی قانون بیمه همگانی با لحاظ نمودن سیاست‌های کلی زیر فراهم شود:

...

۲- اعتبارات مربوط به خدمات پایه بیمه همگانی کلیه اقشار جامعه در یک سازمان متمرکز و خدمات به صورت یکسان به آحاد جامعه از طریق دستگاههای مسئول ارائه شود.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

...

۵- اعتبار مربوط به حق سرانه خدمات پایه بیمه درمان همگانی افرادی که تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیستند از محل صرفه‌جویی ناشی از سامان‌دهی امر بیمه از طریق دولت تأمین و در لایحه بودجه سنواتی منظور شود.

...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۵۸

تاریخ: ۸۱/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۹۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۲۱۹۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۱ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۳۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰؛ «طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوازدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد که؛ «اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و بنابراین ایراد شرعی و قانون اساسی شورا به قوت خود باقی است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۸۱۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۳۹۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴، طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت موظف است از آغاز سال ۱۳۸۲ لوایح بودجه سنواتی کشور را به نحوی تنظیم نماید که زمینه‌های اجرایی قانون بیمه همگانی با لحاظ نمودن سیاست‌های کلی زیر فراهم شود:

...

۲- خدمات پایه بیمه همگانی کلیه اقشار جامعه از طریق سازمانها، نهادها و دستگاههای بیمه‌گر ذی‌ربط به صورت یکسان به آحاد جامعه ارائه خواهد شد. صدور دفترچه یا کارت برای بیمه شوندگان از طریق یک سازمان و با هماهنگی دستگاههای ذی‌ربط صورت خواهد گرفت و آمار کلیه بیمه شوندگان در سازمان مذکور متمرکز می‌گردد.

...

۵- اعتبار مربوط به حق سرانه خدمات پایه بیمه درمان همگانی افرادی که تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیستند از محل صرفه‌جویی ناشی از سامان دهی امر بیمه از طریق دولت تأمین و در لایحه بودجه سنواتی منظور شود.

...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۵۰

تاریخ: ۸۱/۱۰/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۸۱۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ و شماره ۲۳۹۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۲۱۹۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۳۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰؛ «طرح ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که؛ «با استظهار اینکه کلمه نهادها شامل کمیته امداد امام خمینی(ره) می‌شود و قهراً خدمات بیمه‌ای اقشار آسیب‌پذیر تحت پوشش توسط کمیته مذکور و با تخصیص اعتبار به این نهاد صورت می‌پذیرد ایراد بند (۱) قبلی مرتفع شده است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۸۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۹.

وجود ابهام در طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۹ و مغایرت آن با قانون اساسی

شماره: ۲۲۳۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح ماده (۱) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵^(۱) و الحاق سه تبصره به ماده (۶) آن^(۲) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- دو تبصره به شرح ذیل به ماده (۱) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری

۱. ماده ۱- هرگاه نماینده‌ای در دوران نمایندگی خود به درجه رفیع شهادت برسد و یادر راه انجام وظیفه وفات نموده و یا معلول شود، به نحوی که قادر به انجام وظایف نمایندگی نباشد، مقرری ماهانه‌ای که برابر با حقوق ثابت نمایندگی اوست، به عنوان حقوق وظیفه به عائله تحت تکفل قانونی وی و یا خود نماینده حسب مورد پرداخت می‌شود. تبصره ۱- اگر فوت نماینده پس از دوران نمایندگی ناشی از معلولیت دوران مزبور باشد از مزایای این قانون بهره‌مند خواهد شد.

تبصره ۲- هرگاه نماینده‌ای از کارکنان دولت، سازمانها و مؤسسات وابسته به دولت، شهرداریها و به طور کلی هر مؤسسه‌ای باشد که به موجب مقررات مربوط می‌تواند از حقوق مستمری و وظیفه استفاده نماید، مستمری بگیران او به انتخاب خود می‌توانند فقط از یکی دو حقوق دولتی یا مجلس استفاده نمایند. در صورت اختلاف نظر مستمری بگیران تشخیص و تصمیم به عهده کمیسیون ماده (۴) این قانون خواهد بود.

...

ماده ۴- تعیین حقوق وظیفه و مستمری و همچنین تعیین عائله تحت تکفل قانونی نماینده و سهم هر یک از آنها به عهده کمیسیون پنج نفری متشکل از نمایندگان هیأت رئیسه، کمیسیونهای قضائی، بهداری، دیوان محاسبات و امور اداری و استخدامی مجلس می‌باشد.

...

۲. ماده ۶- کلیه نمایندگانی که از آغاز رسمیت مجلس شورای اسلامی تا تاریخ تصویب این قانون به عللی شهید شده و یا در راه انجام وظیفه فوت نموده و یا معلول گردیده‌اند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۹ به عنوان تبصره‌های (۳) و (۴) الحاق و عنوان تبصره (۳) الحاقی به قانون مذکور مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲۷ به تبصره (۵) تغییر می‌یابد:

تبصره ۳- میزان حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی که از کارکنان دولت نبوده و در زمان نمایندگی فوت نموده و یا می‌نمایند مطابق مستخدمین رسمی مشمول ماده (۸۳) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ تعیین و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۴- چنانچه نمایندگان مذکور در تبصره (۳) تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ باشند و حقوق وظیفه و مستمری آنان کمتر از میزان حقوق وظیفه و مستمری موضوع تبصره (۳) باشد، مابه‌التفاوت تا سقف مبلغ مزبور به آنان پرداخت خواهد شد.

ماده ۲- تبصره‌های ذیل به ماده (۶) قانون فوق الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- در مواردی که این قانون ساکت است، قوانین و مقررات مربوط به مشمولین قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ و یا قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ حسب مورد مجری خواهد بود.

تبصره ۲- بار مالی ناشی از اجرای این قانون در سال ۱۳۸۱ از محل اعتبار موضوع خدمات رفاهی نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی تأمین و برای سنوات بعد در بودجه سالانه مجلس شورای اسلامی پیش‌بینی خواهد شد.

تبصره ۳- آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت یک ماه توسط کمیسیون پنج نفری موضوع ماده (۴) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگان مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۹ تهیه و به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

تبصره ۴- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۳- این قانون از ابتدا سال ۱۳۸۱ لازم‌الاجرا است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۳۹۶

تاریخ: ۸۱/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۳۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۸ مورخ

۱۳۸۱/۵/۲۳^(۱)؛ «طرح الحاق دو تبصره به ماده (۱) و چهار تبصره به ماده (۶) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عایله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵» مصوب جلسه مورخ نهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه این طرح به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و تبصره (۲) ماده (۲) نیز رافع اشکال نمی‌باشد، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- تصویب آئین‌نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۲) بدون قید مدت آزمایشی به کمیسیون برنامه بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی واگذار شده است. چنانچه منظور از آن آئین‌نامه باشد تصویب آن با هیأت وزیران است و اگر منظور قانون دائمی است تصویب آن با مجلس شورای اسلامی است. و در موارد ضروری مجلس می‌تواند وضع بعضی قوانین را به کمیسیونهای داخلی خود تفویض کند در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهائی آنها با مجلس خواهد بود، لذا این تبصره مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳- تبصره (۱) ماده (۲) که ملحق به ماده (۶) قانون برقراری حقوق وظیفه مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵ شده است از این جهت که آیا صرفاً مربوط به موضوع این ماده می‌باشد یا مربوط به موضوعات کلیه مواد قانون اخیر الذکر می‌گردد ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

تذکر: مفاد تبصره‌های (۲)، (۳) و (۴) که ملحق به ماده (۶) شده است چون اختصاصی به این ماده ندارد می‌بایست به صورت مواد جداگانه تنظیم و تصویب می‌شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۷۵- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ و پیرو نامه شماره ۲۲۳۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳، طرح الحاق دو تبصره به ماده (۱) و چهار تبصره به ماده (۶) قانون برقراری حقوق وظیفه مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵ که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- دو تبصره به شرح ذیل به ماده (۱) قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عایله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۹ به عنوان تبصره‌های (۳) و (۴) الحاق و عنوان تبصره (۳) الحاقی به قانون مذکور مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲۷ به تبصره (۵) تغییر می‌یابد:

تبصره ۳- میزان حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی که از کارکنان دولت نبوده و در زمان نمایندگی فوت نموده و یا می‌نمایند مطابق مستخدمین رسمی مشمول ماده (۸۳) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ تعیین و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۴- چنانچه نمایندگان مذکور در تبصره (۳) تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ باشند و حقوق وظیفه مستمری آنان کمتر از میزان حقوق وظیفه و مستمری موضوع تبصره (۳) باشد، مابه‌التفاوت تا سقف مبلغ مزبور به آنان پرداخت خواهد شد.

ماده ۲- بار مالی ناشی از اجرای این قانون در سال ۱۳۸۱ از محل اعتبار برنامه شماره ۱۰۲۰۸ موضوع خدمات رفاهی نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی تأمین می‌گردد.

ماده ۳- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۴- این قانون از ابتداء سال ۱۳۸۱ لازم‌الاجرا است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۱۸

تاریخ: ۸۱/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۷۵- ق مورخ ۸۱/۸/۶ و شماره ۲۲۳۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۳۹۶ مورخ ۸۱/۶/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۸ مورخ ۸۱/۵/۲۳؛ «طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عایله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی

مصوب ۱۳۶۵؛ که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. در جلسه مورخ ۸۱/۸/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«در خصوص بند یک اشکال قبلی شورا، نظر به اینکه اصلاح به عمل آمده رافع اشکال نسبت به سنوات آتیه نمی‌باشد. بنابراین اشکال قبلی شورا در این خصوص به قوت خود باقی است.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۸۰۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۱۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۱۸ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۶ و پیرو نامه شماره ۲۳۷۵-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۶، طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عایله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱-

...

ماده ۲- بار مالی ناشی از اجرای این قانون در سال ۱۳۸۱ از محل اعتبار برنامه شماره ۱۰۲۰۸ موضوع خدمات رفاهی نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی تأمین می‌گردد و در سالهای بعد در صورت وجود اعتبار، لازم‌الاجرا می‌باشد.

۱. برای اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۳۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۸۰۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ و شماره ۲۳۷۵-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۶ و شماره ۲۲۳۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۸۱۸ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۶ و شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۸ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۳۹۶ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲؛ «طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

وجود ابهام در طرح اصلاح موادی از قانون مدنی و مخالفت آن با موازین شرع

شماره: ۲۳۱۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۹

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از قانون مدنی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۶/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱۱۰۷) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۱۷^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۱۱۰۷- نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسه، غذا، اثاث منزل و هزینه‌های درمانی و بهداشتی و خادم در صورت عادت یا احتیاج به واسطه نقصان یا مرض.
ماده ۲- ماده (۱۱۱۰) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۱۷^(۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۱۱۱۰- در ایام عده وفات، مخارج زندگی زوجه در صورت نیاز از سهم الارث اقاربی که پرداخت نفقه به عهده آنان است تأمین خواهد شد.
ماده ۳- ماده (۱۱۳۳) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰^(۳) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
ماده ۱۱۳۳- مرد می‌تواند با وجود شرائط، همسر خود را طلاق دهد.
تبصره - زن نیز می‌تواند با رعایت شرائط مقرر در قانون، از دادگاه تقاضای طلاق نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۱/۱۵۳۸
تاریخ: ۸۱/۶/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۱۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۴۸۹ مورخ

۱. ماده ۱۱۰۷ سابق: نفقه عبارت است از مسکن والبسه و غذا و اثاث البیت که به طور متعارف با وضعیت زن متناسب باشد و خادم در صورت عادت زن به داشتن خادم یا احتیاج او به واسطه مرض یا نقصان اعضاء.
۲. ماده ۱۱۱۰ سابق: در عده وفات زن حق نفقه ندارد.
۳. ماده ۱۱۳۳ سابق: مرد می‌تواند هر وقت که بخواهد زن خود را طلاق دهد.

۱۳۸۱/۶/۱۸^(۱)؛ «طرح اصلاح موادی از قانون مدنی» مصوب جلسه مورخ سوم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

- ۱- چون مطابق موازین شرعی نمی‌توان نفقه را از سهم الارث اقارب بدون رضایت آنان برداشت بلکه آنان می‌توانند نفقه را از غیر سهم الارث بپردازند بنابراین حکم به تأمین نفقه از سهم الارث اقارب موضوع ماده ۲ خلاف شرع تشخیص داده شد. لکن اگر اقارب مذکور از پرداخت نفقه خودداری کنند زوجه متوفی می‌تواند به دادگاه ذیصلاح مراجعه نماید.
- ۲- کلمه (شرائط) در ماده ۳ مبهم است پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳- در تبصره ماده ۱۳ اگر مقصود از عبارت (شرائط مقرر در قانون) همان شرایطی است که در قانون مدنی (مواد ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰)^(۲) آمده است، نیازی به ذکر نیست و اگر غیر از آن است معلوم شود تا اظهارنظر گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۰۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۱/۱۵۳۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و پیرو نامه شماره ۲۳۱۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ طرح اصلاح موادی از قانون مدنی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱۱۰۷) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. ماده ۱۱۲۹ قانون مدنی: در صورت استنکاف شوهر از دادن نفقه و عدم امکان اجراء حکم محکمه و الزام او به دادن نفقه زن می‌تواند برای طلاق به حاکم رجوع کند و حاکم شوهر را اجبار به طلاق می‌نماید. همچنین است در صورت عجز شوهر از دادن نفقه.
- ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی: در صورتی که دوام زوجیت موجب عسر و حرج زوجه باشد، وی می‌تواند به حاکم شرع مراجعه و تقاضای طلاق کند، چنانچه عسر و حرج مذکور در محکمه ثابت شود، دادگاه می‌تواند زوج را اجبار به طلاق نماید و در صورتی که اجبار میسر نباشد زوجه به اذن حاکم شرع طلاق داده می‌شود.

ماده ۱۱۰۷- نفقه عبارت است از همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل مسکن، البسه، غذا، اثاث منزل و هزینه‌های درمانی و بهداشتی و خادم در صورت عادت یا احتیاج به واسطه نقصان یا مرض.

ماده ۲- ماده (۱۱۱۰) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۱۱۰- در ایام عده وفات، مخارج زندگی زوجه عندالمطالبه از اموال اقاری که پرداخت نفقه به عهده آنان است (در صورت عدم پرداخت) تأمین می‌گردد.

ماده ۳- ماده (۱۱۳۳) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۱۳۳- مرد می‌تواند با رعایت شرائط مقرر در این قانون با مراجعه به دادگاه تقاضای طلاق همسرش را بنماید.

تبصره - زن نیز می‌تواند با وجود شرائط مقرر در مواد (۱۱۱۹)^(۱)، (۱۱۲۹) و (۱۱۳۰) این قانون، از دادگاه تقاضای طلاق نماید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۹۴۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۰۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۱ و شماره ۲۳۱۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۹۱۹ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲^(۲) و شماره ۸۱/۳۰/۱۵۳۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۸۹ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸؛ «طرح اصلاح موادی از قانون مدنی»^(۳) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۴ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ماده ۱۱۱۹ قانون مدنی: طرفین عقد ازدواج می‌توانند هر شرطی که مخالف با مقتضای عقد مزبور نباشد در ضمن عقد ازدواج یا عقد لازم دیگری بنمایند مثل اینکه شرط شود هر گاه شوهر زن دیگری بگیرد یا در مدت معینی غایب شود یا ترک انفاق نماید یا بر علیه حیات زن سوءظن یا سوءرفتاری نماید که زندگانی آنها با یکدیگر غیرقابل تحمل شود زن وکیل و وکیل در توکیل باشد که پس از اثبات تحقق شرط در محکمه و صدور حکم نهائی خود را مطلقه سازد.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۳۴ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۰.

۵۰

مغایرت طرح تعیین نمایندگان ناظر مجلس شورای اسلامی بر نحوه انعقاد قرارداد در دستگاههای اجرائی با قانون اساسی

شماره: ۲۳۱۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۹

شورای محترم نگهبان

طرح تعیین نمایندگان ناظر مجلس شورای اسلامی بر نحوه انعقاد قراردادها در دستگاههای اجرائی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۶/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور نظارت مجلس شورای اسلامی و حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقررات در عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی، کلیه دستگاههای اجرائی کشور مذکور در ماده (۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی^(۱) که مبادرت به عقد قرارداد به مبلغ بیش از بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار یا معادل آن به صورت استقراض نقدی، یوزانس، بیع متقابل، فاینانس و یا هر نوع شیوه تأمین مالی دیگر می‌نمایند، مکلفند در کلیه مراحل قراردادهای مذکور، کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی و حسب مورد کمیسیونهای تخصصی مربوطه در مجلس شورای اسلامی را از نحوه اقدام مطلع نمایند. کمیسیونهای تخصصی مجلس مکلفند در اجرای بند (۶) ماده (۳۳) قانون آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۱۸^(۲) نماینده یا نمایندگانی به نیابت از مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر حسب مورد تعیین و به دستگاه اجرائی ذی‌ربط معرفی نمایند. کلیه دستگاههای اجرائی فوق‌الذکر موظفند اطلاعات لازم را در اختیار نماینده یا نمایندگان ناظر

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۸۲ مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۴.

۲. بند (۶) ماده (۳۳): کسب اطلاع از کم و کیف اداره امور کشور، دریافت و بررسی گزارش‌های عملکردی و نظارتی از دستگاههای مختلف ذی‌ربط به نمایندگی از سوی مجلس شورای اسلامی و تهیه گزارش جامع سالیانه که در برگیرنده مسیر تحولات و پیشرفت‌ها و عملکرد بخش‌های تخصصی کشور و گویای وضع اعمال حاکمیت و مدیریت در هر بخش باشد و ارائه آن‌ها به مجلس شورای اسلامی. این گزارش‌ها در دستور کار مجلس قرار گرفته و قرائت می‌گردد.

قرار دهند. نماینده یا نمایندگان ناظر باید گزارش نحوه اقدام را به کمیسیون مربوطه ارائه نمایند. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان هر سال لیست قراردادهای منعقدہ خارجی توسط دستگاههای فوق‌الذکر را با ذکر نوع قرارداد و مبلغ آن و نوع تعهد ایجاد شده تهیه و به کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۵۳۷

تاریخ: ۸۱/۶/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۱۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۴۸۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸^(۱)؛ «طرح تعیین نمایندگان ناظر مجلس شورای اسلامی بر نحوه انعقاد قراردادها در دستگاههای اجرائی» مصوب جلسه مورخ سوم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بر حسب مفهوم مستنبط از اصل ۷۶ قانون اساسی^(۲) و سایر اصول مربوط به وظائف و اختیارات مجلس شورای اسلامی، تعیین و معرفی نماینده و نمایندگانی به نیابت از مجلس به عنوان ناظر از اختیارات مجلس شورای اسلامی است و واگذاری آن به کمیسیونهای مجلس خلاف قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۶۷- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و پیرو نامه شماره ۲۳۱۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ طرح تعیین نمایندگان ناظر مجلس شورای اسلامی بر نحوه انعقاد قراردادها در دستگاههای اجرائی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۷۶ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

متن طرح

ماده واحده - به منظور حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقررات در عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی، کلیه دستگاههای اجرایی کشور، مذکور در ماده (۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی که مبادرت به عقد قرارداد به مبلغ بیش از بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار یا معادل آن به صورت استقراض نقدی، یوژانس، بیع متقابل، فاینانس و یا هر نوع شیوه تأمین مالی دیگر می‌نمایند، مکلفند در کلیه مراحل قراردادهای مذکور، کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی و حسب مورد کمیسیونهای تخصصی مربوطه در مجلس شورای اسلامی را از نحوه اقدام مطلع نمایند. کمیسیونهای تخصصی مجلس مکلفند در اجرای بند (۶) ماده (۳۳) قانون آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۱۸ اقدام لازم به عمل آورند. کلیه دستگاههای اجرایی فوق‌الذکر موظفند اطلاعات لازم را در اختیار کمیسیونهای مربوطه قرار دهند. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان هر سال لیست قراردادهای منعقد شده خارجی توسط دستگاههای فوق‌الذکر را با ذکر نوع قرارداد و مبلغ آن و نوع تعهد ایجاد شده تهیه و به کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۰۶

تاریخ: ۸۱/۸/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۶۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۳۱۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۳۰/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۸۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸؛ «طرح نحوه نظارت مجلس شورای اسلامی بر انعقاد قراردادها در دستگاههای اجرایی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۵۱

مغایرت لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی با قانون اساسی و وجود شبهه شرعی در آن

شماره: ۲۰۶۴۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۲۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۸۵۵/۱۹۱ مورخ ۱۳۸۰/۱/۱۹ دولت در مورد لایحه چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه دریافتی از تولیدکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۴- مالیات و عوارض دریافتی از برخی خدمات به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - ...

ب - واگذاری خطوط تلفن همراه معادل بیست درصد (۲۰٪) قیمت واگذاری (به عنوان مالیات).

ج - ...

ط - به دولت اجازه داده می‌شود به پیشنهاد کار گروهی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)، وزیر بازرگانی، وزیر ذی‌ربط و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور وجوهی بابت صدور انواع کارت‌ها و مجوزهای مربوط به فعالیت‌های اقتصادی، بازرگانی، تولیدی، صنعتی، خدماتی، معدنی و یا تأسیس مراکز مربوط دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نماید.

ی - به دولت اجازه داده می‌شود به پیشنهاد کار گروهی متشکل از وزیر کشور (رئیس)،

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۸۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۴.

امور اقتصادی و دارائی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری وجوهی (به عنوان مالیات و عوارض) بابت خروج مسافر از مرزهای هوایی، زمینی و دریایی دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نماید.

تبصره ۱- ...

ماده ۵- برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و کالاهای تولیدی و همچنین آن دسته از خدمات که در ماده (۴) این قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده‌گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می‌باشد. در سایر موارد، شوراهای اسلامی در اجرای قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ و اصلاحات بعدی آن و در چارچوب ضوابط، اهداف و سیاستهای اقتصادی دولت که از طریق وزارت کشور به آنها ابلاغ می‌شود مجاز به برقراری عوارض محلی از جمله عوارض کسب و پیشه می‌باشند.

تبصره ۱- ...

ماده ۶-

الف - مالیات‌های موضوع مواد (۳) و (۴) این قانون به حساب یا حساب‌های درآمد عمومی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز می‌گردد.

ب - عوارض موضوع بندهای (الف) و (ه) ماده (۳) و عوارض موضوع بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د)، (ه) و (و) ماده (۴) این قانون در مورد واحدهای تولیدی، خدماتی و مشترکین واقع در داخل حریم شهرها به حسابی که توسط شهرداری محل تولید یا فعالیت اعلام می‌شود واریز می‌گردد.

ج - ...

تبصره ۳- وجوه دریافتی موضوع مواد (۳) و (۴) این قانون که توسط سازمان امور مالیاتی کشور وصول می‌گردد مشمول احکام ماده (۲۱۱) به بعد فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی است. پرداخت مالیات و عوارض پس از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو و نیم درصد (۲/۵٪) به ازاء هر ماه تأخیر خواهد بود. این جریمه قابل بخشودگی نیست.

تبصره ۴- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۱۹۰

تاریخ: ۸۱/۱۰/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۶۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۱^(۱)؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی» مصوب جلسه مورخ نوزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- وجوه موضوع بند «ط» ماده (۴) چنانچه مالیات باشد چون مطابق اصل ۵۱ قانون اساسی^(۲) باید به موجب قانون وضع گردد لذا این بند از این جهت مغایر اصل مذکور می‌باشد و اگر منظور وجوه دیگری غیر از مالیات باشد چون وضع آن از امور تقنینی است باید توسط مجلس شورای اسلامی تعیین و یا ضوابط آن مشخص شود لذا این بند از این جهت نیز مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- مالیات موضوع بند «ی» ماده (۴) مطابق اصل ۵۱ قانون اساسی باید به موجب قانون وضع گردد لذا این بند از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد. همچنین وضع عوارض موضوع بند فوق‌الذکر از امور تقنینی است باید توسط مجلس شورای اسلامی تعیین و یا ضوابط آن مشخص شود لذا این بند از این جهت نیز مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- برقراری عوارض توسط شوراهای اسلامی در ذیل ماده (۵) زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم قانون اساسی^(۳) است لذا از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد. همچنین چون وضع عوارض از امور تقنینی است باید توسط مجلس شورای اسلامی تعیین و یا ضوابط آن مشخص شود لذا این ماده از این جهت نیز مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱. این مصوبه طی نامه ۸۱/۳۰/۲۱۲۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۲ شورای نگهبان، بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲) تقاضای استمهال گردیده است.

۲. اصل ۵۱ قانون اساسی: هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون، موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود.

۳. اصل ۱۰۰ قانون اساسی: برای پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی، اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورائی به نام شورای ده، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می‌گیرد که اعضای آن را مردم همان محل انتخاب می‌کنند. شرائط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان و حدود وظائف و اختیارات و نحوه انتخاب و نظارت شوراهای مذکور و سلسله مراتب آنها را که باید با رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون تعیین می‌کند.

۴- نظر به اینکه وجوه دریافتی موضوع بند «ب» ماده (۴) مندرج در بند «ب» ماده (۶) مالیات است، باید در حسابهای خزانه‌داری کل متمرکز شود لذا این بند از این جهت مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

۵- در خصوص ماده (۲۱۱) به بعد فصل نهم باب چهارم قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی، موضوع تبصره (۳) ماده (۶) چون شبهه شرعی وجود دارد متعاقباً اظهارنظر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۶۸۴۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۱۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۲ و پیرو نامه شماره ۲۰۶۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۱، لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌کنندگان خدمات و کالاهای وارداتی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۴- مالیات و عوارض دریافتی از برخی خدمات به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - ...

ط - به پیشنهاد کار گروهی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)، وزیر بازرگانی، وزیر ذی‌ربط و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران، وجوهی بابت صدور، تمدید و یا اصلاح انواع کارت‌ها و مجوزهای مربوط به فعالیت

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

موضوع مواد (۲۴)، (۲۶)، و (۴۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و ماده (۸۰) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ از متقاضیان دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز می‌گردد.

ی - به دولت اجازه داده می‌شود بابت خروج مسافر از مرزهای هوایی برای نوبت اول در هر سال یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) ریال و برای نوبت‌های بعدی در همان سال مبلغ یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰/۰۰۰) ریال و از مرزهای دریایی و زمینی مبلغ سی هزار (۳۰۰۰۰) ریال از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نماید. تغییرات این مبالغ هر سه سال یک بار با توجه به نرخ تورم با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد. تبصره ۱- ...

ماده ۵- برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و کالاهای تولیدی و همچنین آن دسته از خدمات که در ماده (۴) این قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده‌گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می‌باشد. تبصره ۱- ...

ماده ۶-

الف - مالیات‌های موضوع مواد (۳) و (۴) این قانون به حساب یا حساب‌های درآمد عمومی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز می‌گردد.

ب - عوارض موضوع بندهای (الف) و (ه) ماده (۳) و عوارض موضوع بندهای (الف)، (ج)، (د)، (ه) و (و) ماده (۴) این قانون در مورد واحدهای تولیدی، خدماتی و مشترکین واقع در داخل حریم شهرها به حسابی که توسط شهرداری محل تولید یا فعالیت اعلام می‌شود واریز می‌گردد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۸۷

تاریخ: ۸۱/۱۰/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۶۸۴۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ و شماره ۲۰۶۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۱

و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۱۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۲ و شماره ۸۱/۳۰/۲۱۲۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲؛ «لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و دوم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۸۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۴.

۵۲

مغایرت و مخالفت طرح حمایت از کودکان و نوجوانان با قانون اساسی و شرع

شماره: ۲۱۱۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۶

شورای محترم نگهبان

طرح حمایت از کودکان و نوجوانان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- کلیه اشخاصی که به سن هجده سال تمام هجری شمسی نرسیده‌اند از حمایت‌های قانونی زیر بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۲- هر نوع اذیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنان صدمه جسمانی یا روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم یا روان آنان را به مخاطره اندازد ممنوع است.

ماده ۳- هرگونه خرید، فروش، بهره‌کشی و به کارگیری کودکان به منظور ارتکاب اعمال خلاف از قبیل قاچاق ممنوع و مرتکب حسب مورد علاوه بر جبران خسارات وارده به شش ماه تا یک سال زندان و یا به جزاء نقدی تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۴- هرگونه صدمه و اذیت و آزار و شکنجه جسمی و روحی کودکان و نادیده گرفتن عمدی سلامت و بهداشت روانی و جسمی و ممانعت از تحصیل آنان ممنوع و مرتکب به سه ماه و یک روز تا شش ماه حبس و یا تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزاء نقدی محکوم می‌گردد.

ماده ۵- کودک آزاری از جرائم عمومی بوده و احتیاج به شکایت شاکی خصوصی ندارد. تبصره - علاوه بر مراجع قضائی ذی‌ربط سازمان بهزیستی کشور نیز حق طرح شکایت در محاکم دادگستری را دارد.

ماده ۶- کلیه افراد و مؤسسات و مراکزی که به نحوی مسئولیت نگهداری و سرپرستی کودکان را بر عهده دارند مکلفند به محض مشاهده موارد کودک آزاری مراتب را جهت پیگرد قانونی مرتکب و اتخاذ تصمیم مقتضی به مقامات صالح قضائی اعلام نمایند تخلف از این تکلیف موجب حبس تا شش ماه یا جزاء نقدی تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال خواهد بود.

ماده ۷- از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن ملغی الاثر می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۹۴۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۱۱۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۷۸۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۹^(۱)؛ «طرح حمایت از کودکان و نوجوانان» مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد، که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- مواد (۲) و (۴) از این جهت که آیا شامل اقدامات تربیتی اولیاء و مربیان در محدوده شرع می‌شود یا نه مبهم است، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲- انحصار مجازات مجرمین موضوع ماده (۳) به ۶ ماه تا یکسال زندان و یا جزاء نقدی تا بیست میلیون ریال چون حدّ شرعی را در مواردی که جرم، موجب حد است نفی می‌کند لذا خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۳- چنانچه جرائم موضوع مواد (۳) و (۴) علیه اشخاص غیر کودک صورت پذیرد به موجب قانون جاری (قانون مجازات اسلامی) مجازات سنگین‌تری نسبت به مجازات مرتکبین جرائم علیه کودکان لحاظ شده است لذا مواد مذکور تبعیض ناروا و خلاف بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی شناخته شدند.
- ۴- انحصار مجازات مجرمین موضوع ماده (۴) به زندان و جریمه چون حد شرعی، قصاص و دیه را حسب مورد نفی می‌کند، خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۵- در ماده (۵) تفویض حق شکایت به سازمان بهزیستی کشور اعم از کودکان تحت سرپرستی آن سازمان و غیر آن خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد. همچنین چون واگذاری این حق مستلزم آن است که سازمان مذکور حق گذشت هم داشته باشد و این موجب تضییع حق اولیاء و کودکان اعم از بالغ و غیربالغ می‌شود، لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۶- چون الزام موضوع ماده (۶) شامل اولیاء کودک نیز می‌گردد و عموم آن شامل مواردی می‌شود که ولی، اعلام مراتب را به مقامات صالح قضائی خلاف مصلحت کودک بداند، از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۷- ماده (۷) مبنیاً بر ایرادات فوق‌الذکر اشکال دارد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۸۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۹۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۵ و پیرو نامه شماره ۲۱۱۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۶، طرح حمایت از کودکان و نوجوانان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱-...

ماده ۵- کودک آزاری از جرائم عمومی بوده و احتیاج به شکایت شاکی خصوصی ندارد.

ماده ۶-...

ماده ۷- اقدامات تربیتی والدین که بر طبق مقررات قانونی در ارتباط با فرزندان انجام می‌گیرد مشمول این قانون نمی‌شود.

ماده ۸- اگر جرائم موضوع این قانون مشمول عناوین دیگر قانونی شود یا در قوانین دیگر حد یا مجازات سنگین‌تری برای آنها مقرر شده باشد، حسب مورد حد شرعی یا مجازات اشد اعمال خواهد شد.

ماده ۹- از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن ملغی الاثر می‌گردد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۴۵۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۸۸-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۹ و شماره ۲۱۱۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۴۲۶ مورخ ۱۳۸۱/۶/۷^(۲) و ۸۱/۳۰/۹۴۲ مورخ ۸۱/۴/۱۵ و ۸۱/۳۰/۷۸۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۹؛ «طرح حمایت از کودکان و نوجوانان»

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به بند ۱ قبلی، ماده ۷ چون شامل اقدامات تربیتی اولیاء و مربیان که در محدوده شرع انجام می‌شود نمی‌گردد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- با استظهار اینکه اذیت و آزار موضوع مواد ۲ و ۴ شامل مواردی که قاضی حکم کند، نمی‌شود ایراد ندارد و آلا خلاف موازین شرع است.

۳- ایراد بندهای ۶ و ۷ قبلی به قوت خود باقی است.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
سیدرضا زواره‌ای

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۷۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۴۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۱ و پیرونامه شماره ۲۲۸۸-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۹، طرح حمایت از کودکان و نوجوانان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۳- هرگونه خرید، فروش، بهره‌کشی و به کارگیری کودکان به منظور ارتکاب اعمال خلاف از قبیل قاچاق ممنوع و مرتکب حسب مورد علاوه بر جبران خسارات وارده به شش ماه تا یک سال زندان و یا به جزاء نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰/۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۴- ...

ماده ۶- ...

تبصره - اولیاء کودکان از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

ماده ۷- اگر جرائم موضوع این قانون مشمول عناوین دیگر قانونی شود یا در قوانین دیگر حد یا مجازات سنگین‌تری برای آنها مقرر شده باشد، حسب مورد حد شرعی یا مجازات اشد اعمال خواهد شد.

ماده ۸- از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن ملغی الاثر می‌گردد.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۱۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۷۷- ق مورخ ۸۱/۸/۷ و شماره ۲۲۸۸- ق مورخ ۸۱/۵/۲۹ و شماره ۲۱۱۹- ق مورخ ۸۱/۳/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۴۵۹ مورخ ۸۱/۶/۱۱ و شماره ۸۱/۳۰/۹۴۲ مورخ ۸۱/۴/۱۵؛ «طرح حمایت از کودکان و نوجوانان» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پنجم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۱/۸/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اصلاح به عمل آمده، اشکال بند یک شورای نگهبان رفع نشده است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۳۸۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۱۷ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۶ و پیرو نامه شماره ۲۳۷۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۷، طرح حمایت از کودکان و نوجوانان که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- کلیه اشخاصی که به سن هجده سال تمام هجری شمسی نرسیده‌اند از حمایت‌های قانونی مذکور در این قانون بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۲- هر نوع اذیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنان صدمه جسمانی یا روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم یا روان آنان را به مخاطره اندازد ممنوع است.

ماده ۳- هرگونه خرید، فروش، بهره‌کشی و به کارگیری کودکان به منظور ارتکاب اعمال خلاف از قبیل قاچاق، ممنوع و مرتکب حسب مورد علاوه بر جبران خسارات وارده به شش ماه تا یک سال زندان و یا به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۴- هرگونه صدمه و اذیت و آزار و شکنجه جسمی و روحی کودکان و نادیده گرفتن عمدی سلامت و بهداشت روانی و جسمی و ممانعت از تحصیل آنان ممنوع و مرتکب به سه ماه و یک روز تا شش ماه حبس و یا تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی محکوم می‌گردد.

ماده ۵- کودک آزاری از جرائم عمومی بوده و احتیاج به شکایت شاکی خصوصی ندارد.

ماده ۶- کلیه افراد و مؤسسات و مراکزی که به نحوی مسئولیت نگاهداری و سرپرستی کودکان را بر عهده‌دارند مکلفند به محض مشاهده موارد کودک آزاری مراتب را جهت پیگرد قانونی مرتکب و اتخاذ تصمیم مقتضی به مقامات صالح قضائی اعلام نمایند تخلف از این تکلیف موجب حبس تا شش ماه یا جزای نقدی تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال خواهد بود.

ماده ۷- اقدامات تربیتی در چارچوب ماده (۵۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۹/۷^(۱) و ماده (۱۱۷۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۱۹^(۲) از شمول این قانون مستثنی است.

ماده ۸- اگر جرائم موضوع این قانون مشمول عناوین دیگر قانونی شود یا در قوانین دیگر حد یا مجازات سنگین‌تری برای آنها مقرر شده باشد، حسب مورد حد شرعی یا مجازات اشد اعمال خواهد شد.

ماده ۹- از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن ملغی‌الاثرب می‌گردد.

۱. ماده (۵۹) قانون مجازات اسلامی: اعمال زیر جرم محسوب نمی‌شود:

۱- اقدامات والدین و اولیاء قانونی و سرپرستان صغار مجبورین که به منظور تأدیب یا حفاظت آنها انجام شود مشروط به اینکه اقدامات مذکور در حد متعارف، تأدیب و محافظت باشد.

۲- ...

۲. ماده (۱۱۷۹) قانون مدنی: ابوئین حق تنبیه طفل خود را دارند ولی به استناد این حق نمی‌توانند طفل خود را خارج از حدود تأدیب، تنبیه نمایند.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۲۸

تاریخ: ۸۱/۱۰/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۳۸۹ مورخ ۱۳۸۱/۹/۳۰ و شماره ۲۳۷۷- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۷ و شماره ۲۱۱۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۱۵۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۱۷ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۶ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۱ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۲۶ مورخ ۱۳۸۱/۶/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۹۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۷۸۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۹؛ «طرح حمایت از کودکان و نوجوانان»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۷۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۹.

۵۳

مغایرت و مخالفت طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۳۰۵۵۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۸

شورای محترم نگهبان

طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - تعریف، اهداف:

ماده ۱- ...

فصل دوم - وظائف و اختیارات:

ماده ۳- وظائف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر است:

۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- تمدید اعتبار پروانه کار هر پنج سال یک بار پس از ارزشیابی تخصصی بر اساس ضوابط مصوب شورای مرکزی انجام می‌گیرد.

تبصره ۳- در صورت تصویب شورای مرکزی روانشناسان و مشاوران ملزم به شرکت در دوره‌های بازآموزی و نوآموزی هستند.

۲- تهیه و تصویب نظامنامه اخلاقی ناظر بر عملکرد روانشناسان و مشاوران.

۳- نظارت بر کیفیت کار تخصصی و رسیدگی به تخلفات تخصصی روانشناسان و مشاوران که عنوان جرائم عمومی را نداشته باشند از طریق هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی.

تبصره - آئین‌نامه نحوه رسیدگی به تخلفات توسط شورای مرکزی تهیه و تصویب خواهد شد.

۴- پیشنهاد تعیین یا تجدیدنظر در تعرفه‌های خدمات روانشناسی و مشاوره به هیأت دولت

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۳.

جهت تصویب.

۵- نظارت بر نحوه تبلیغات و آگهی‌های مربوط به خدمات روانشناسی و مشاوره بر اساس آئین‌نامه مصوب شورای مرکزی.

۶- تعیین ضوابط خاص صنفی مربوط به استاندارد کردن تابلوها، عناوین، سربرگها و مهر شاغلین به روانشناسی و مشاوره.

۷- همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اجرای برنامه‌های بازآموزی و نوآموزی مستمر روانشناسان و مشاوران در جهت ارتقاء دانش رشته‌های روانشناسی و مشاوره منطبق با پیشرفت‌های علمی روز مطابق آئین‌نامه مصوب سازمان.

۸- همکاری با مراجع ذی‌ربط در ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره به هنگام بروز حوادث و سوانح غیرمترقبه از طریق تشویق و بسیج اعضای سازمان.

۹- انتشار نشریات حاوی آخرین دستاوردهای علمی روانشناسی و برگزاری همایش‌های تخصصی جهت ارتقاء سطح دانش روانشناسی و مشاوره اعضای سازمان.

...

ماده ۹- انجمن‌های علمی مصوب «کمیسیون انجمن‌های علمی کشور» می‌توانند با سازمان همکاری کنند. آئین‌نامه نحوه همکاری انجمن‌های مذکور توسط شورای مرکزی تهیه خواهد شد. ماده ۱۰- در هر منطقه یک شعبه شورای منطقه‌ای سازمان تشکیل می‌شود که مطابق مصوبات شورای مرکزی به امر رسیدگی به مسائل تخصصی و حرفه‌ای روانشناسی و مشاوره در منطقه خواهد پرداخت.

تبصره - دستورالعمل تعیین مناطق توسط شورای مرکزی تهیه خواهد شد.

ماده ۱۱- رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره مناطق توسط اعضای منطقه‌ای انتخاب می‌شود و پس از تأیید شورای مرکزی با حکم ریاست سازمان منصوب می‌گردد. عزل وی نیز به پیشنهاد شورای منطقه، تأیید شورای مرکزی و با حکم ریاست سازمان خواهد بود.

ماده ۱۲- بودجه واحدهای سازمان از محل حق عضویت اعضا و هدایا و کمک‌های دولت و اشخاص حقیقی و حقوقی تأمین می‌گردد.

تبصره - میزان و نحوه وصول حق عضویت سالانه اعضا و دیگر مقررات اداری و مالی سازمان و نحوه هزینه بودجه مطابق آئین‌نامه مصوب شورای مرکزی خواهد بود.

ماده ۱۳- وظائف شورای مرکزی سازمان به شرح زیر است:

۱- اجرای دقیق وظائف مقرر در ماده (۳) این قانون و نظارت مستمر بر حسن اجرای آنها از طریق رئیس کل سازمان.

۲- نظارت بر عملکرد سایر ارکان و شعب کلیه واحدهای تابعه سازمان.

۳- تشکیل هیأت‌های رسیدگی به صلاحیت تخصصی روانشناسان و مشاوران و رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه‌های روانشناسی و مشاوره.

۴- ترکیب و تعداد و شرح وظائف و دستورالعمل‌های این هیأت‌ها به تصویب شورای مرکزی می‌رسد.

۵- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی لازم.

۶- انحلال شورای مناطق بر اساس دستورالعمل مصوب.

تبصره - در صورت انحلال شورای منطقه باید ظرف مدت سه ماه انتخابات مجدد برگزار شود.

۷- تصویب دستورالعمل انتخابات شورای مرکزی و شورای مناطق.

ماده ۱۴- شورای مناطق وظائف محوله از سوی شورای مرکزی را در منطقه به عهده دارد و موظف به اجرای مصوبات و دستورالعمل‌های شورای مرکزی در سطح منطقه است.

ماده ۱۵- هیأت بازرسان:

۱- هیأت بازرسان از سه نفر منتخب اعضای سازمان تشکیل می‌گردد که همزمان با انتخابات شورای مرکزی انتخاب می‌شوند. وظیفه این هیأت نظارت بر عملکرد سازمان و ارائه گزارش سالانه به مجمع عمومی بر اساس مفاد این قانون است.

۲- انحلال شورای مرکزی به پیشنهاد هیأت بازرسان و با تصویب مجمع عمومی صورت می‌گیرد.

فصل پنجم - انتخابات:

ماده ۱۶- مدت فعالیت هر دوره شورای مرکزی و شوراهای مناطق سازمان روانشناسی و مشاوره چهار سال تمام است.

مسئول برگزاری اولین دوره انتخابات شورای مرکزی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد و هیأت پنج نفره جهت برگزاری این انتخابات را منصوب می‌نماید. یک نفر نماینده از کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس بر انتخاب این هیأت نظارت خواهد کرد.

تبصره ۱- شروع اولین دوره فعالیت شوراهای مذکور حداکثر ده روز پس از پایان اعلام قطعیت یافتن نتیجه انتخابات خواهد بود.

تبصره ۲- شروع فعالیت دوره‌های بعدی شوراهای نظام روانشناسی و مشاوره بلافاصله پس از پایان دوره قبلی است.

تبصره ۳- چنانچه در پایان دوره تشریفات انتخابات دوره بعدی به نحوی از انحاء پایان نیافته باشد، ارکان دوره قبلی تا قطعیت نتیجه انتخابات جدید به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۱۷- انتخابات برای اولین دوره حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون و تجدید آن برای دوره‌های بعدی سه ماه قبل از اتمام هر دوره و بعد از تشکیل هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات انجام خواهد شد.

تبصره - انتخابات شوراهای مناطقی که منحل شده باشد، حداکثر ظرف مدت سه ماه با هماهنگی هیأت مرکزی نظارت و با رعایت سایر مواد قانونی انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۸- شرایط انتخاب‌کنندگان عبارت است:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- عضویت در سازمان نظام روانشناسی و مشاوره به استثنای دوره اول.

۳- ساکن بودن در منطقه انتخاباتی در زمان انتخابات به تأیید شورای منطقه.

ماده ۱۹- شرایط انتخاب شوندگان اعضای شورای مرکزی عبارتند از:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- نداشتن سوء پیشینه کیفری.

۳- نداشتن پرونده محکومیت در هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی و نیز عدم تخلف از اصول نظامنامه اخلاقی.

۴- اظهار التزام به دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - اقلیت‌های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع دین رسمی خود می‌باشند.

۵- دارا بودن حداقل سه سال سابقه عضویت در سازمان به استثنای دوره اول.

ماده ۲۰- تدوین آئین‌نامه انتخابات توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب مجمع عمومی خواهد رسید.

فصل ششم - موارد متفرقه:

ماده ۲۱- به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین روانشناسی و مشاوره، هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای در سازمان مرکزی و هیأت‌های بدوی در مناطق تشکیل می‌گردند.

ماده ۲۲- هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره با پنج نفر عضو منتخب شورای مرکزی سازمان تشکیل می‌گردد:

تبصره ۱- هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات می‌تواند مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه‌های روانشناسی و مشاوره چند منطقه را به یک هیأت بدوی واگذار نماید.

تبصره ۲- در صورتی که فردی نسبت به رأی هیأت مرکزی شاکی باشد می‌تواند به دادگاه صالح شکایت کند.

ماده ۲۳- منابع مالی سازمان عبارتند از:

۱- اعتبارات و دارائی‌های موجود سازمان.

۲- حق عضویت سالانه اعضای سازمان.

۳- کمک‌های اختیاری دولت و مؤسسات و افراد داوطلب به سازمان.

ماده ۲۴- سازمان موظف است در موارد تصمیم‌گیری درباره نحوه صحیح ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره در هر یک از مؤسسات و سازمانها با آنها همکاری نماید.

ماده ۲۵- شورای مرکزی سازمان موظف است حداکثر ظرف سه ماه پس از تشکیل نسبت به تهیه آرم سازمان با رعایت اهداف متعالی اسلام و حفظ شئون روانشناسی و مشاوره و با تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری اقدام نماید.

ماده ۲۶- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۵۲۴

تاریخ: ۸۱/۱۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۰۵۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۴۴۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۷^(۱)؛ «طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- تعیین ضوابط موضوع تبصره (۲) بند (۱) ماده (۳) از امور تقنینی است لذا واگذاری تصویب آن به شورای مرکزی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- بند (۲) ماده (۳) از امور تقنینی است لذا واگذاری تصویب آن به سازمان مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- در تبصره بند (۳) ماده (۳) تعیین تخلفات و همچنین مجازات آن و نحوه رسیدگی آنها از امور تقنینی است لذا واگذاری تصویب آن به شورای مرکزی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و همچنین واگذاری تصویب آئین‌نامه به شورای مرکزی مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴- در بند (۵) ماده (۳) ضوابط نحوه تبلیغات از امور تقنینی است چنانچه به آئین‌نامه

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

ایکال شده است مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد و اگر مراد غیر از این است باید مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

۵- در بند (۷) ماده (۳) واگذاری تصویب آئین‌نامه به سازمان مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۶- در ماده (۹) اگر مرجع تصویب آئین‌نامه نیز شورای مرکزی است مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد و اگر مراد غیر از این است مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

۷- در ماده (۱۰) عدم ذکر شرائط برای عضویت در شورای منطقه مستلزم تجویز عضویت افراد فاقد صلاحیت لازم (مانند افراد غیر موثق یا متجاهر به فسق و فساد اخلاق و بی‌تعهد نسبت به نظام اسلامی) است از این جهت مغایر بند ۱ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۸- در ماده (۱۱) عدم ذکر شرائط برای انتخاب رئیس مستلزم تجویز انتخاب افراد فاقد صلاحیت لازم (مانند افراد غیر موثق یا متجاهر به فسق و فساد اخلاق و بی‌تعهد نسبت به نظام اسلامی) است از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۹- در بند (۶) ماده (۱۳) ضوابط انحلال شورای منطقه از امور تقنینی است لذا واگذاری آن به شورای مرکزی (دستورالعمل مذکور در این بند) مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۰- در بند (۷) ماده (۱۳) ضوابط مربوط به انتخابات از امور تقنینی است و واگذاری تصویب آن به شورای مرکزی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۱- اطلاق ماده (۱۵) مستلزم تجویز عضویت افراد غیر صالح است لذا این ماده خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱۲- در ماده (۱۶) برگزاری اولین دوره انتخابات شورای مرکزی به عهده وزیر علوم و تحقیقات و فناوری است این امر موجب افزایش هزینه عمومی است و چون طریق تأمین هزینه آن معلوم نشده است لذا از این جهت مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳- اطلاق بند (۴) ماده (۱۹) چون شامل افرادی می‌شود که علی‌رغم عدم التزام عملی به دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی به صورت خلاف واقع التزام وفاداری خود را اعلام می‌نمایند از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد همچنین اطلاق تبصره این بند خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۴- با توجه به کلمه «رسمیت» در تبصره بند (۴) ماده (۱۹) از این جهت که دین رسمی ایران اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است این تبصره مغایر اصول ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵- در ماده (۲۰) نظر به اینکه تعیین ضوابط مربوط به انتخابات از امور تقنینی است از این جهت واگذاری تصویب آن به مجمع عمومی خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. و همچنین واگذاری تصویب آئین‌نامه به مجمع مزبور خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز شناخته شد.

تذکر: چون ماده (۱۸) مربوط به شرائط انتخاب کنندگان برای شورای منطقه و شورای مرکزی و هیأت بازرسان می باشد لذا شرط سکونت موضوع بند (۳) ماده مزبور صرفاً برای شورای منطقه موضوعیت دارد لذا باید اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۱۹۸
تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹ و پیرو نامه شماره ۳۰۵۵۷ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸، طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - تعریف، اهداف:

ماده ۱- ...

فصل دوم - وظائف و اختیارات:

ماده ۳- وظائف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر است:

۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- در صورت تصویب شورای مرکزی روانشناسان و مشاوران ملزم به شرکت در دوره های بازآموزی و نوآموزی هستند.

۲- تهیه دستورالعمل های اجرایی لازم در چارچوب مواد این قانون.

۳- نظارت بر کیفیت کار تخصصی و رسیدگی به تخلفات تخصصی روانشناسان و مشاوران که عنوان جرائم عمومی را نداشته باشند از طریق هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی و مطابق تبصره ماده (۱۹) و ماده (۲۰) این قانون.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می گردد.

۴- ...

۵- تعیین ضوابط خاص صنفی مربوط به استاندارد کردن تابلوها، عناوین، سربرگها و مهر شاغلین به روانشناسی و مشاوره.

۶- همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اجرای برنامه‌های بازآموزی و نوآموزی مستمر روانشناسان و مشاوران در جهت ارتقاء دانش رشته‌های روانشناسی و مشاوره منطبق با پیشرفت‌های علمی روز مطابق آئین‌نامه مصوب دولت.

۷- همکاری با مراجع ذی‌ربط در ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره به هنگام بروز حوادث و سوانح غیرمترقبه از طریق تشویق و بسیج اعضای سازمان.

۸- انتشار نشریات حاوی آخرین دستاوردهای علمی روانشناسی و برگزاری همایش‌های تخصصی جهت ارتقاء سطح دانش روانشناسی و مشاوره اعضای سازمان.

...

ماده ۹- در هر منطقه یک شعبه شورای منطقه‌ای سازمان تشکیل می‌شود که مطابق مصوبات شورای مرکزی به امر رسیدگی به مسائل تخصصی و حرفه‌ای روانشناسی و مشاوره در منطقه خواهد پرداخت.

تبصره - دستورالعمل تعیین مناطق توسط شورای مرکزی تهیه خواهد شد.

ماده ۱۰- رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره مناطق توسط اعضای منطقه‌ای و از بین منتخبین شورای منطقه انتخاب می‌شود و پس از تأیید شورای مرکزی با حکم ریاست سازمان منصوب می‌گردد. عزل وی نیز به پیشنهاد شورای منطقه، تأیید شورای مرکزی و با حکم ریاست سازمان خواهد بود.

ماده ۱۱- بودجه واحدهای سازمان از محل حق عضویت اعضا و هدایا و کمک‌های دولت و اشخاص حقیقی و حقوقی تأمین می‌گردد.

تبصره - میزان و نحوه وصول حق عضویت سالانه اعضا و دیگر مقررات اداری و مالی سازمان و نحوه هزینه بودجه مطابق آئین‌نامه مصوب شورای مرکزی خواهد بود.

ماده ۱۲- وظائف شورای مرکزی سازمان به شرح زیر است:

۱- اجرای دقیق وظائف مقرر در ماده (۳) این قانون و نظارت مستمر بر حسن اجرای آنها از طریق رئیس کل سازمان.

۲- نظارت بر عملکرد سایر ارکان و شعب کلیه واحدهای تابعه سازمان.

۳- تشکیل هیأت‌های رسیدگی به صلاحیت تخصصی روانشناسان و مشاوران و رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه‌های روانشناسی و مشاوره.

۴- ترکیب و تعداد و شرح وظائف و دستورالعمل‌های این هیأت‌ها به تصویب شورای مرکزی می‌رسد.

۵- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی لازم.

۶- انحلال شورای مناطق بر اساس دستورالعمل مصوب.

تبصره - در صورت انحلال شورای منطقه باید ظرف مدت سه ماه انتخابات مجدد برگزار شود.

۷- تصویب دستورالعمل انتخابات شورای مرکزی و شورای مناطق.

ماده ۱۳- شورای مناطق وظائف محوله از سوی شورای مرکزی را در منطقه به عهده دارد و موظف به اجرای مصوبات و دستورالعمل‌های شورای مرکزی در سطح منطقه است.

ماده ۱۴- هیأت بازرسان:

۱- هیأت بازرسان از سه نفر منتخب اعضای سازمان تشکیل می‌گردد که همزمان با انتخابات شورای مرکزی انتخاب می‌شوند. وظیفه این هیأت نظارت بر عملکرد سازمان و ارائه گزارش سالانه به مجمع عمومی بر اساس مفاد این قانون است.

۲- انحلال شورای مرکزی به پیشنهاد هیأت بازرسان و با تصویب مجمع عمومی صورت می‌گیرد.

فصل پنجم - انتخابات:

ماده ۱۵- مدت فعالیت هر دوره شورای مرکزی و شوراهای مناطق سازمان روانشناسی و مشاوره چهار سال تمام است.

مسئول برگزاری اولین دوره انتخابات شورای مرکزی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد و هیأت پنج نفره جهت برگزاری این انتخابات را منصوب می‌نماید. یک نفر نماینده از کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس بر انتخاب این هیأت نظارت خواهد کرد. هزینه برگزاری انتخابات از محل حق عضویت اعضای تأمین می‌شود.

تبصره ۱- شروع اولین دوره فعالیت شوراهای مذکور حداکثر ده روز پس از پایان اعلام قطعیت یافتن نتیجه انتخابات خواهد بود.

تبصره ۲- شروع فعالیت دوره‌های بعدی شوراهای نظام روانشناسی و مشاوره بلافاصله پس از پایان دوره قبلی است.

تبصره ۳- چنانچه در پایان دوره تشریفات انتخابات دوره بعدی به نحوی از انحاء پایان نیافته باشد، ارکان دوره قبلی تا قطعیت نتیجه انتخابات جدید به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۱۶- انتخابات برای اولین دوره حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون و تجدید

آن برای دوره‌های بعدی سه ماه قبل از اتمام هر دوره و بعد از تشکیل هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات انجام خواهد شد.

تبصره - انتخابات شوراهای مناطقی که منحل شده باشد، حداکثر ظرف مدت سه ماه با هماهنگی هیأت مرکزی نظارت و با رعایت سایر مواد قانونی انجام می‌پذیرد.

...

ماده ۱۸- شرایط انتخاب شونده‌گان اعضای شورای مرکزی و شورای منطقه و هیأت بازرسان علاوه بر مورد وثوق بودن عبارتند از:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- نداشتن سوء پیشینه کیفری و عدم اشتغال به فسق و فساد اخلاق.

۳- نداشتن پرونده محکومیت در هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی و نیز عدم تخلف از اصول نظامنامه اخلاقی.

۴- اظهار التزام به دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع دین خود می‌باشند.

۵- دارا بودن حداقل سه سال سابقه عضویت در سازمان به استثنای دوره اول.

فصل ششم - موارد متفرقه:

ماده ۱۹- به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین روانشناسی و مشاوره، هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای در سازمان مرکزی و هیأت‌های بدوی در مناطق تشکیل می‌گردند.

تبصره - تخلفاتی که موجب محکومیت اعضای سازمان می‌شود عبارتند از:

۱- تخلف از شئون حرفه‌ای و صنفی به معنای عدول از اصول نظامنامه اخلاقی حرفه‌های مشاوره و روانشناسی.

۲- عدم رعایت موازین شرعی و قانونی و مقررات دولتی و سهل انگاری در انجام وظائف قانونی، متخلفین با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم می‌گردند:

الف - تذکر یا توبیخ شفاهی هیأت رسیدگی به تخلفات.

ب - اخطار یا توبیخ کتبی با درج در پرونده شخص در هیأت رسیدگی به تخلفات.

ج - توبیخ کتبی با درج در نشریه سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و الصاق در تابلوی اعلانات سازمان.

د - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های روانشناسی و مشاوره از سه ماه تا یک سال در محل اشتغال.

ه - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های روانشناسی و مشاوره از سه ماه تا یک سال در تمام کشور.

و - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های روانشناسی از یک سال تا پنج سال.

ز - محرومیت دائم از اشتغال به مشاوره و روانشناسی در تمام کشور.

ماده ۲۰- هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره با پنج نفر عضو منتخب شورای مرکزی سازمان تشکیل می‌گردد: تبصره ۱- هیأت مرکزی رسیدگی به تخلفات می‌تواند مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه‌های روانشناسی و مشاوره چند منطقه را به یک هیأت بدوی واگذار نماید.

تبصره ۲- در صورتی که فردی نسبت به رأی هیأت مرکزی شاکی باشد می‌تواند به دادگاه صالح شکایت کند.

...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۸۸۴

تاریخ: ۸۲/۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۱۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱ و شماره ۳۰۵۵۷ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۵۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹ و شماره ۸۱/۳۰/۲۴۴۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۷^(۱)؛ «طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم فرودین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۲/۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. این طرح طی نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۸۸۲ مورخ ۸۲/۲/۹ شورای نگهبان، بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲) تقاضای استمهال گردیده است.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۳.

مغایرت و مخالفت لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح با قانون اساسی و شرع

شماره: ۲۰۳۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۱۵۷/۸۶۷۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۶ دولت در مورد تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در این قانون به اختصار «وزارت» نامیده می‌شود، اجازه داده می‌شود به منظور تمرکز سیاستگذاری، هماهنگی، برنامه‌ریزی، نظارت، کنترل و اجرای فعالیتهای صنعتی هوایی نیروهای مسلح و آن بخش از وظایف مذکور در ماده (۴) قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۳۷/۵/۲۸ که مربوط به صنایع هوایی می‌باشد، همچنین انجام هرگونه اقدام صنعتی، تحقیقاتی و بازرگانی برای دسترسی مستمر و به هنگام به فن آوری پیشرفته در صنعت هوایی نظامی و تجاری و استفاده بهینه از قابلیت‌ها و منابع مازاد در جهت ارائه خدمات به سایر مؤسسات؛ سازمان علمی، صنعتی، تحقیقاتی و خدماتی به نام «سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح» - که در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود - وابسته به خود تشکیل دهد.

ماده ۲- سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و به صورت شرکت دولتی اداره می‌گردد. سازمان و شرکتهای وابسته به آن دارای آئین‌نامه‌های واحد مالی، معاملاتی، استخدامی و بیمه خاص هستند که به تصویب مجمع عمومی سازمان می‌رسد و در خصوص مواردی که در این قانون و یا اساسنامه‌های آنها مقررات خاصی پیش‌بینی نشده، تابع قانون تجارت خواهند بود.

ماده ۳- شرکتها و واحدهای صنعتی و تحقیقاتی وزارت که فعالیت آنها در زمینه امور مذکور در ماده (۱) این قانون است به سازمان ملحق و حسب مورد به تابعیت یا وابستگی آن در می‌آیند و مطابق این قانون و مقررات مربوط به شرکتهای دولتی اداره می‌شوند.

تبصره - به وزارت اجازه داده می‌شود در چارچوب اهداف و وظایف سازمان و به منظور تأمین نیازهای نیروهای مسلح، به ویژه در فناوریهای جدید و استراتژیک و خرید اقلام مورد نیاز پس از تصویب هیأت وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا، نسبت به ایجاد شرکتهای صنعتی و خدماتی وابسته به سازمان با مشارکت طرفهای داخلی و خارجی اقدام کند.

ماده ۴- اساسنامه سازمان و شرکتهایی که توسط سازمان مطابق ماده (۳) این قانون تشکیل می‌گردند به وسیله وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۶۰۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۴۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶^(۱)؛ «لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح» مصوب جلسه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- تمرکز سیاستگذاری، هماهنگی، برنامه‌ریزی، نظارت و کنترل فعالیتهای صنعت هوایی نیروهای مسلح از اختیارات فرماندهی معظم کل قوا می‌باشد چون در ماده (۱) به آن تصریح نشده است، لذا از این جهت مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.
- ۲- اساسنامه موضوع ماده (۴) از موارد مربوط به اختیارات فرماندهی معظم کل قوا می‌باشد چون در این ماده تصریح نشده است که تأیید نهایی آن با معظم له می‌باشد، لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۷۰- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۶۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و پیرو نامه شماره ۲۰۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲، لایحه شماره ۲۱۱۵۷/۸۶۷۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۶ دولت در مورد تشکیل سازمان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. اصل ۱۱۰ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۶۴).

صنایع هوایی نیروهای مسلح که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در این قانون به اختصار «وزارت» نامیده می‌شود، اجازه داده می‌شود در چارچوب سیاستهای فرماندهی کل قوا به منظور هدایت متمرکز، سیاستگذاری، در سطح وزارت و آن بخش از وظایف مذکور در ماده (۴) قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۵/۲۸ که مربوط به صنایع هوایی می‌باشد، همچنین انجام هرگونه اقدام صنعتی، تحقیقاتی و بازرگانی برای دسترسی مستمر و به هنگام به فن آوری پیشرفته در صنعت هوایی نظامی و تجاری و استفاده بهینه از قابلیتها و منابع مازاد در جهت ارائه خدمات به سایر مؤسسات؛ سازمان علمی، صنعتی، تحقیقاتی و خدماتی به نام «سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح» - که در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود - وابسته به خود تشکیل دهد.

ماده ۲- ...

ماده ۴- اساسنامه سازمان و شرکتهایی که توسط سازمان مطابق ماده (۳) این قانون تشکیل می‌گردند به وسیله وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در چارچوب تدابیر فرماندهی کل قوا به تصویب وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۶۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره - ۲۳۷۰ ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و ۲۰۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۲۰/۱۸۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵^(۲) و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و ۸۱/۳۰/۴۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶؛ «لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مسلح» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱) اشکال قانون اساسی بند (۱) به قوت خود باقی است.

۲- باتوجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۴) اشکال بند (۲) قبلی به قوت خود باقی است. همچنین مستفاد از ماده (۴)، تصویب اساسنامه، منحصر در طریق مذکور در این ماده شده است چون این حصر مانع اعمال نظر فرمانده معظم کل قوا از طرق دیگر است لذا ماده مذکور از این جهت نیز خلاف موازین شرع و مغایر بند (۴) اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۱۵۷
تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۶۲ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و پیرونامه شماره ۲۳۷۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴، لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

شماره: ۳۵۱۵۷
تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۳۰

ماده ۱- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در این قانون به اختصار «وزارت» نامیده می‌شود، اجازه داده می‌شود با موافقت فرماندهی کل قوا به منظور هدایت متمرکز، سیاستگذاری، هماهنگی، برنامه‌ریزی، نظارت، کنترل و اجرای فعالیت‌های صنعتی هوایی در

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

سطح وزارت و آن بخش از وظائف مذکور در ماده (۴) قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۵/۲۸^(۱) که مربوط به صنایع هوایی می‌باشد، همچنین انجام هرگونه اقدام صنعتی، تحقیقاتی و بازرگانی برای دسترسی مستمر و به هنگام به فن‌آوری پیشرفته در صنعت هوایی نظامی و تجاری و استفاده بهینه از قابلیت‌ها و منابع مازاد در جهت ارائه خدمات به سایر مؤسسات؛ سازمان علمی، صنعتی، تحقیقاتی و خدماتی به نام «سازمان صنایع نیروهای مسلح» - که در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود - وابسته به خود تشکیل دهد.

ماده ۲- ...

ماده ۴- اساسنامه سازمان و شرکت‌هایی که توسط سازمان مطابق ماده (۳) این قانون تشکیل می‌گردند به وسیله وزارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و پس از تأیید فرماندهی کل قوا، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۵۸۰

تاریخ: ۸۱/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۱۵۷ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۳۰ و شماره ۲۳۷۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۰۳۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و پیرونامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۸۶۲ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶؛ «لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: مجموعه قوانین دوره سوم مجلس شورای اسلامی، صفحات ۱۹۱ تا ۱۹۳.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۱۹ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۱.

۵۵

مغایرت طرح الحاق یک ماده به آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۰۸۳۵
تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک ماده به آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ تصویب و در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - ماده زیر و پنج تبصره آن به عنوان ماده (۲۰۷) به آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی افزوده می شود و مواد (۲۰۷) تا (۲۴۲) فعلی آن به ترتیب به (۲۰۸) تا (۲۴۳) تغییر می یابد:

ماده ۲۰۷- برای بررسی تقاضای همه پرسى موضوع اصل پنجاه و نهم (۵۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) کمیسیون ویژه‌ای مرکب از پانزده نفر از نمایندگان با رأی مستقیم مجلس شورای اسلامی تشکیل می شود تا مطابق مقررات حاکم بر تشکیل و نحوه اداره کمیسیون های دیگر موضوع را بررسی و گزارش خود را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۱- درخواست همه پرسى باید به وسیله رئیس جمهور یا حداقل یکصد نفر از نمایندگان مجلس تقدیم گردد و رسیدگی به آن یک شوری است. در صورت تقاضای فوریت برای آن مطابق مواد مربوطه مورد رسیدگی قرار می گیرد.

تبصره ۲- مدت زمان صحبت مخالفین و موافقین در صحن علنی مجلس حداکثر چهار ساعت و برای هر نفر حداکثر پانزده دقیقه خواهد بود. نحوه ثبت نام و نطق مخالفین و

۱. اصل ۵۹ قانون اساسی: در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه پرسى و مراجعه مستقیم به آراء مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آراء عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

موافقین مطابق ماده (۱۱۱) آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^(۱) خواهد بود. نماینده دولت و مخبر کمیسیون ویژه هر کدام می توانند تا یک ساعت توضیحات خود را ارائه دهند. تبصره ۳- پس از پایان مذاکرات، رأی گیری علنی و با ورقه به عمل خواهد آمد. نحوه رأی گیری به ترتیب زیر خواهد بود:

الف - اصل مصوبه کمیسیون ویژه.

ب - پیشنهاد جایگزین پیشنهاد دهندگان یا رئیس جمهور.

ج - پیشنهاد جایگزین کمیسیونهای فرعی به ترتیب وصول.

د - پیشنهاد جایگزین نمایندگان به ترتیب وصول.

تبصره ۴- در مرحله طرح هر یک از پیشنهادات علاوه بر پیشنهاد دهنده یک موافق و یک مخالف و نماینده دولت و مخبر کمیسیون هر یک حداکثر به مدت ده دقیقه می توانند صحبت کنند. تبصره ۵- مناط تصویب همه پرسى رأی مثبت حداقل دو سوم مجموع نمایندگان خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۱۶۷

تاریخ: ۸۲/۳/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۸۳۵ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۳ مورخ ۸۲/۳۰/۲/۳۱^(۲)؛ «طرح الحاق یک ماده به آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- الف) مستفاد از اصل ۷۴ قانون اساسی این است که مصوبات تقنینی مجلس از طریق طرح و یا لایحه قانونی صورت می گیرد و طریق دیگری پیش بینی نشده است در تبصره (۱) درخواست همه پرسى به وسیله رئیس جمهور خارج از لوائح قانونی است لذا از این

۱. ماده ۱۱۱- موضوعاتی که طبق دستور مجلس طرح می شود باید یک ساعت قبل از موقع انعقاد جلسه در ورقه مخصوصی که خارج از جلسه نصب می گردد، ثبت شود تا مخالف و موافق، در صورت تمایل، با تفکیک کلیات و هر یک از مواد، در آن ورقه در ستون مخصوص، شخصا ثبت نام نمایند. حق تقدم نطق با کسانی است که ثبت نام کرده باشند که در این صورت، یک مخالف و یک موافق به ترتیب نطق خواهند کرد. در صورتی که مخالف یا موافقی ثبت نام نکرده باشد، نمایندگان مخالف و موافق در مجلس می توانند کتباً نوبت بگیرند و به تناوب صحبت کنند. اگر هیچ موافقی وجود نداشته باشد، مخالفان می توانند به نوبت صحبت کنند و اگر مخالفی وجود نداشته باشد غیر از نماینده دولت و یا مخبر به عنوان موافق کسی صحبت نخواهد کرد.

تبصره - در صورتی که موضوعی در دستور کار مجلس قرار گیرد و به دلایلی مطرح نشود و همان موضوع در جلسه بعد مجلس مطرح شود برگ ثبت نام مخالف و موافق اولیه معتبر است.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

جهت که مجلس ملزم به رسیدگی آن باشد خلاف این اصل شناخته شد.

ب) چون مستفاد از اصل مذکور این است که در تمام موارد، طرحهای قانونی به پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان قابل طرح در مجلس است در تبصره (۱) الزام درخواست همه پرسی حداقل به وسیله یکصدنفر، منجر به سلب این حق از نمایندگان می‌شود لذا این تبصره از این جهت نیز خلاف اصل فوق‌الذکر شناخته شد.

۲- بند «ب» تبصره (۳) از این جهت که به رئیس جمهور حق پیشنهاد دادن در خصوص مصوبه مجلس را می‌دهد مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳- الف) تبصره (۵) از این جهت که آیا منظور درخواست مراجعه به آراء عمومی است، ابهام دارد پس از روشن شدن اعلام نظر خواهد شد.

ب) مصوبات موضوع تبصره (۵) از این جهت که از مصادیق مصوبات موضوع اصل ۹۴ قانون اساسی هست یا نه، مبهم است پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۲۵۲
تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و پیرو نامه شماره ۱۰۸۳۵ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲، طرح الحاق یک ماده به آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده واحده - ماده ۲۰۷ و پنج تبصره آن با عنوان «دوم - همه پرسی» به آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی افزوده می‌شود و عناوین دوم تا چهارم و مواد (۲۰۷) تا (۲۴۲) فعلی آن به ترتیب به سوم تا پنجم و (۲۰۸) تا (۲۴۳) تغییر می‌یابد:

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

ماده ۲۰۷- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۵- مناط تصویب درخواست همه پرسی موضوع اصل پنجاه و نهم (۵۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رأی مثبت حداقل دو سوم مجموع نمایندگان خواهد بود.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۵۱۴

تاریخ: ۸۲/۴/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۲۵۲ مورخ ۱۳۸۲/۴/۱ و شماره ۱۰۸۳۵ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرونامه‌های ۸۲/۳۰/۳۴۱۱ مورخ ۱۳۸۲/۴/۱۰^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «طرح الحاق یک ماده به آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۴/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

ایرادهای بندهای (۱) و (۲) و جزء «الف» بند (۳) رفع شده است و تبصره (۵) ماده واحده با توجه به اصلاح به عمل آمده و نظریه تفسیری شورای نگهبان از اصل ۵۹ قانون اساسی مغایر قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۲.

۵۶

مغایرت لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا) با قانون اساسی

شماره: ۱۲۸۶۳
تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۳۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۳۶۳۳/۳۲۱۶۷ مورخ ۱۳۸۱/۷/۶ دولت در مورد عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا) که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - عضویت در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا) به عنوان ردیف (۵۷) به فهرست موارد عضویت در قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمانها و مجامع بین‌المللی، مصوب ۱۳۸۱/۳/۱ به شرح زیر اضافه می‌گردد:

ردیف	نام سازمان بین‌المللی	میزان حق عضویت	وزارتخانه / سازمان
۵۷	مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا)	۱۶۵۹ سهم	وزارت امور اقتصادی و دارایی

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است نسبت به حفظ ارزش سهم جمهوری اسلامی ایران در این سازمان در اثر تغییرات نرخ برابری پول ملی در مقابل SDR اقدام نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۱۱۸
تاریخ: ۸۲/۳/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۸۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰؛ «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا)» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ

۱۳۸۲/۳/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:
 «مطابق اصل ۱۵ قانون اساسی^(۱) متون رسمی باید به زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران که فارسی است، باشد لذا به کار گرفتن (SDR) در تبصره ماده واحده از این جهت خلاف اصل مذکور شناخته شد.»

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
 سیدرضا زواره‌ئی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۲۶۲
 تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۸ و پیرو نامه شماره ۱۲۸۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰، لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
 رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارائی مجاز است نسبت به حفظ ارزش سهم جمهوری اسلامی ایران در این سازمان در اثر تغییرات نرخ برابری پول ملی در مقابل «حق برداشت مخصوص (SDR)» اقدام نماید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۳۶۸
 تاریخ: ۸۲/۴/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۲۶۲ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۷ و شماره ۱۲۸۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰ و

۱. اصل ۱۵ قانون اساسی: زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است. اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبانهای محلی و قومی در مطبوعات و رسانه‌های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس، در کنار زبان فارسی آزاد است.

پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۸؛ «لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا)»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۴/۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۸.

۵۷

مخالفت لایحه تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح مواد (۱۱) و (۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۷۵۴۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۲۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۶۲۸۶/۱۰۶۴۸ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۲ دولت در مورد تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۲- به منظور فراهم شدن شرایط رقابتی، افزایش توان و کارایی پیمانکاران داخلی، افزایش اشتغال و سهم ساخت داخل طرحهای صنعتی و عمرانی کشور، اقدامهای زیر به عمل می‌آید:

الف - بانکها اجازه دارند تسهیلات مالی مورد نیاز برای شرکت پیمانکاران، مشاوران و واحدهای صنعتی در مناقصه‌های طرحهای عمرانی و صنعتی داخل یا خارج کشور را فراهم نمایند. این تسهیلات به منظور تأمین مالی ضمانت‌نامه‌های ریالی و ارزی مورد نیاز برای شرکت در مناقصه و حسن انجام تعهدات، پیش‌پرداخت و کسور وجه‌الضمان و هزینه‌های دوران ساخت، نصب و تحویل موضوع قرارداد در نظر گرفته می‌شود و در ازاء اسناد و مدارک معتبر موضوع قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانکها و دستگاهها و سایر مؤسسات و شرکت‌های دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرحهای تولیدی و صادراتی مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷ و یا اعتبارات اسنادی ریالی و یا ارزی دارای اعتبار تا دوران بازپرداخت کارفرماهای دولتی یا خصوصی، حداکثر ظرف مدت پانزده روز پس از درخواست و تکمیل مدارک ذکر شده، تأمین می‌گردد.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۹.

وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون، نسبت به تجهیز منابع و تنظیم ضوابط تأمین مالی حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) مجموع هزینه‌های فوق‌الذکر اقدام نمایند.

ب - مشاوران، پیمانکاران و سازندگان داخلی که از طریق شرکت در مناقصه، عهده دار انجام تمام یا بخشی از طرحهای عمرانی و صنعتی دستگاههای اجرایی، موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و شرکت‌های غیردولتی می‌شوند، از تسهیلات صدور ضمانتنامه بانکی، تأمین اعتبارات بانکی و پوشش بیمه‌ای در نظر گرفته شده برای صدور خدمات فنی و مهندسی برخوردار می‌گردند.

ج - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرائی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ موظفند قیمت‌های پیشنهادی شرکت‌کنندگان در مناقصه‌های اجرای طرحهای صنعتی و زیربنایی و خرید خدمات فنی و مهندسی خود را با اعمال ضرایب ارزیابی تا بیست درصد (۲۰٪) که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، مورد مقایسه و ارزیابی قرار دهند.

معیارهای تعیین ضرایب مورد عمل در این تبصره متناسب با سهم ساخت داخل و استفاده از خدمات مشاوره و طراحی و مهندسی داخلی که در اجرای موضوع مناقصه توسط پیشنهاددهندگان تعهد می‌شود و همچنین میزان جرائم عدم انجام تعهدات، بنا به پیشنهاد مشترک وزارت صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- ...

ماده ۷- وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری‌ها مکلفند کاربری اراضی تحت مالکیت واحدهای صنعتی (عرصه واحدهای صنعتی) را که در محدوده قانونی شهرها قرار دارند و جهت نوسازی به شهرک‌های صنعتی مصوب انتقال می‌یابند به کاربری مسکونی، تجاری و یا اداری تغییر دهند و زمین معوض واگذار یا قیمت آن را با ارزش کارشناسی معادل پرداخت نمایند.

ماده ۸- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۱۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۵۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۱ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۱۰ مورخ

۱۳۸۲/۴/۲۹^(۱)؛ «لایحه تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح مواد (۱۱) و (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ هشتم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- «میزان جرائم» که در پاراگراف دوم بند «ج» ماده (۲) آمده در متن قرارداد تصریح می‌شود یا نه؟ پس از روشن شدن موضوع اظهارنظر خواهد شد.

۲- اطلاق ماده (۷) از این نظر که تملک عرصه واحدهای صنعتی را بدون رضایت مالکان آنها، برای شهرداریها و وزارت مسکن و شهرسازی تجویز می‌کند از این جهت خلاف شرع شناخته شد.

تذکر: در صدر پاراگراف دوم بند «ج» ماده (۲) کلمه «تبصره» باید اصلاح شود.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶/۳۷۴۹۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۱۰ مورخ ۱۳۸۲/۵/۹ و پیرو نامه شماره ۲۷۵۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۱، لایحه تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح مواد (۱۱) و (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۲) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. اصلاحیه مجلس شورای اسلامی: در پاراگراف دوم بند «ج» ماده (۲) این اصلاحیه پس از عبارت «همچنین میزان جرائم عدم انجام تعهدات» عبارت «میزان جرائم در متن قرارداد تصریح می‌شود» اضافه شده و نیز عبارت «و زمین معوض واگذار یا قیمت آن را با ارزش کارشناسی معادل پرداخت نمایند» از انتهای ماده (۷) حذف گردید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۰۴۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶/۳۷۴۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۲۷۵۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۱ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۸۱۰ مورخ ۱۳۸۲/۵/۹ و شماره ۸۲/۳۰/۳۶۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹؛ «لایحه تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح مواد (۱۱) و (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۹.

مخالفت طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور با موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۳۰۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۹

شورای محترم نگهبان

طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۱/۶/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- به موجب این قانون کلیه مراکز تخصصی درمان ناباروری ذی صلاح مجاز خواهند بود با رعایت شرائط مندرج در این قانون نسبت به انتقال جنین‌های حاصله از تلقیح خارج از رحم زوجهای قانونی و شرعی پس از موافقت کتبی زوجین صاحب جنین به رحم زنانی که پس از ازدواج و انجام اقدامات پزشکی ناباروری آنها (هر یک به تنهایی یا هر دو) به اثبات رسیده اقدام نمایند.

ماده ۲- تقاضای دریافت جنین اهدائی باید مشترکاً از طرف زن و شوهر تنظیم و تسلیم دادگاه شود و دادگاه در صورت احراز شرائط ذیل مجوز دریافت جنین را صادر می‌کند:

الف - زوجین بنا به گواهی معتبر پزشکی، امکان بچه‌دار شدن نداشته باشند و زوجه استعداد دریافت جنین را داشته باشد.

ب - زوجین دارای صلاحیت اخلاقی باشند.

ج - هیچ یک از زوجین محجور نباشند.

د - هیچ یک از زوجین مبتلا به بیماریهای صعب‌العلاج نباشند.

ه - هیچ یک از زوجین معتاد به مواد مخدر نباشند.

و - زوجین بایستی تابعیت جمهوری اسلامی ایران را داشته باشند.

ماده ۳- رعایت حقوق و تکالیف حاکم بر روابط فرزند و پدر و مادر بر زوجین گیرنده جنین الزامی است.

ماده ۴- بررسی صلاحیت زوجین متقاضی در محاکم خانواده، خارج از نوبت و بدون

رعایت تشریفات آئین دادرسی مدنی صورت خواهد گرفت و عدم تأیید صلاحیت زوجین قابل تجدیدنظر می‌باشد.

ماده ۵- آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۵۳۵

تاریخ: ۸۱/۶/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۰۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۴۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸^(۱)؛ «طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور» مصوب جلسه مورخ پنجم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- در ماده (۱) اصل عمل انتقال جنین خلاف شرع و قانون اساسی تشخیص داده نشد، لکن این انتقال نباید همراه با لمس و نظر حرام انجام پذیرد و از این جهت باید اصلاح شود.
۲- اگر مقصود از مفاد ماده (۳) ترتب کلیه آثاری است که برای فرزند واقعی می‌باشد خلاف شرع است، و اگر مقصود دیگری است مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۹۹۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۵۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و پیرو نامه شماره ۲۳۰۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹، طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

متن طرح

ماده ۱- به موجب این قانون کلیه مراکز تخصصی درمان ناباروری ذیصلاح مجاز خواهند بود با رعایت ضوابط شرعی و شرائط مندرج در این قانون نسبت به انتقال جنین‌های حاصله از تلقیح خارج از رحم زوجهای قانونی و شرعی پس از موافقت کتبی زوجین صاحب جنین به رحم زنانی که پس از ازدواج و انجام اقدامات پزشکی ناباروری آنها (هر یک به تنهایی یا هر دو) به اثبات رسیده اقدام نمایند.

ماده ۲- ...

ماده ۳- وظایف و تکالیف زوجین اهداء گیرنده جنین و طفل متولد شده از لحاظ نگهداری و تربیت و نفقه و احترام نظیر حقوق و تکالیف اولاد و پدر و مادر است.

ماده ۴- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۲۹۸

تاریخ: ۸۲/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۸۹۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۰ و شماره ۲۳۰۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۵۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸؛ «طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور» مصوب جلسه هجدهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«کلمه «وظائف» در صدر ماده (۳) در ذیل همین ماده به کلمه «حقوق» تغییر یافته است که موجب ابهام است باید روشن شود تا اظهارنظر گردد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۴۱۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۳۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۲۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۸۹۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۰، طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود

و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- به موجب این قانون کلیه مراکز تخصصی درمان ناباروری ذیصلاح مجاز خواهند بود با رعایت ضوابط شرعی و شرایط مندرج در این قانون نسبت به انتقال جنین‌های حاصله از تلقیح خارج از رحم زوج‌های قانونی و شرعی پس از موافقت کتبی زوجین صاحب جنین به رحم زنانی که پس از ازدواج و انجام اقدامات پزشکی ناباروری آنها (هر یک به تنهایی یا هر دو) به اثبات رسیده اقدام نمایند.

ماده ۲- ...

ماده ۳- وظایف و تکالیف زوجین اهداء گیرنده جنین و طفل متولد شده از لحاظ نگهداری و تربیت و نفقه و احترام نظیر وظایف و تکالیف اولاد و پدر و مادر است.

ماده ۴- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره ۸۲/۳۰/۳۸۰۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۰۴۱۳ مورخ ۱۳۸۲/۴/۳۱ و شماره ۱۸۹۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۰ و شماره ۲۳۰/۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۲۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۵۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸؛ «طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹.

مغایرت موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان با قانون اساسی

شماره: ۱۳۲۱۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۳۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۲۴۸۱/۳۰۱۷۵ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۵ دولت در مورد موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان مشتمل بر یک مقدمه، بیست و یک ماده و یک پیوست به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان که از این پس «طرفهای متعاقد» خوانده می‌شوند و از اعضای کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند که در تارخی ۱۳۲۳/۹/۱۶ هجری شمسی مطابق با هفتم دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو جهت امضاء مفتوح گردید،

با تمایل به توسعه همکاری در زمینه حمل و نقل هوایی و مساعدت در پیشرفت هواپیمایی کشوری بین‌المللی، با تمایل یکسان به انعقاد موافقتنامه‌ای به منظور تأسیس و بهره‌برداری از سرویس‌های هوایی منظم بین سرزمینهای خود و ماورای این سرزمینها نسبت به موارد ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف:

...

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵.

ماده ۵۵- حل اختلافات:

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن بین طرفهای متعاقد اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفهای متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند، می‌توانند با توافق موضوع جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیأت مورد توافق دو جانبه ارجاع دهند، یا اینکه هر طرف متعاقد می‌تواند طبق قوانین و مقررات مربوط، اختلاف را به یک دیوان دآوری سه نفره ارجاع دهد. هر طرف متعاقد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده داور سوم را تعیین خواهند نمود. هر یک از طرفهای متعاقد باید ظرف مدت شصت روز پس از وصول تقاضای طرف دیگر از طریق مجاری سیاسی برای ارجاع اختلاف به دیوان دآوری نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داور سوم نیز ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا در صورتی که داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنابر تقاضای هر یک از طرفهای متعاقد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود. چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از اتباع یکی از طرفهای متعاقد باشد، نایب رئیس ارشد شورا که چنین وضعیتی ندارد، انتصاب را انجام خواهد داد. در تمامی موارد، داور سوم محل برپایی دیوان را مشخص می‌نماید.

۳- طرفهای متعاقد تعهد می‌نمایند تصمیمات متخذه به موجب بند (۲) را رعایت کنند.

۴- هر یک از طرفهای متعاقد مخارج دآوری را که تعیین کرده است پرداخت خواهد کرد. مخارج باقی مانده دآوری به نسبت مساوی بین طرفهای متعاقد تقسیم خواهد گردید.

۵- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد تصمیمات متخذه را به موجب بند (۲) این ماده رعایت نکند طرف متعاقد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازاتی را که به موجب این موافقتنامه به طرف متعاقد خاطی یا شرکت هواپیمایی تعیین شده خاطی اعطاء کرده محدود، لغو یا از اعطای آنها امتناع نماید.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۱۵۳

تاریخ: ۸۲/۳/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۲۱۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی

بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند (۲) ماده (۱۵) مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.»

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
سیدرضا زواره‌ئی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۴۱۶
تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۳۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱ و پیرو نامه شماره ۱۳۲۱۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱، لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان مشتمل بر یک مقدمه، بیست و یک ماده و یک پیوست به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص ارجاع به داوری الزامی است.

...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۰۴
تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۰۴۱۶ مورخ ۱۳۸۲/۴/۳۱ و شماره ۱۳۲۱۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱ و

پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱؛ «لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵.

۶۰

مغایرت لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت) با قانون اساسی

شماره: ۱۳۹۵۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۶۸۸۰/۳۶۲۹۸ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ دولت در مورد موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی مخابراتی مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت) که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی مخابراتی مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و یک ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق به آن داده می‌شود.

...

ماده ۱- تعاریف

ح - اصطلاح «تعهدات ناظر به ارتباط مستقیم» یا (LCO) عبارتست از تعهدات پیش‌بینی شده از طریق شرکت که در قرارداد LCO برای تأمین خدمات مخابراتی مستمر برای مشتریان LCO پیش‌بینی شده است؛

ن - اصطلاح «ارتباط جهانی» عبارتست از امکانات ارتباطی موجود برای مشتریان شرکت که از طریق پوشش جهانی شرکت به منظور برقراری ارتباط ممکن میان پنج منطقه اتحادیه بین‌المللی مخابرات که توسط فراهمایی نمایندگان تام الاختیار (ITU) در مونترئو در سال ۱۹۶۵ تصویب شده‌اند، تأمین می‌شوند؛

...

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵.

ماده ۳- اهداف اصلی و اصول اساسی ایتسو

الف - با در نظر گرفتن تأسیس شرکت هدف اصلی ایتسو آن است که به وسیله موافقتنامه خدمات عمومی تضمین نماید که شرکت بر یک مبنای تجاری و به منظور اجرای اصول اساسی، سرویس مخابراتی عمومی بین‌المللی را تأمین نماید.

ب - اصول سیاسی عبارتند از:

۱- نگهداری ارتباط جهانی و پوشش جهانی

۲- ارائه خدمات خط نجات ارتباطی به مشتریان LCO
Servr its lifeline connectivity

...

ماده ۹- مجمع اعضاء

الف - «مجمع اعضاء» از کلیه «طرفها» ترکیب می‌شود و مهمترین واحد ایتسو است.

ب - «مجمع اعضاء» خط مشی کلی و هدفهای بلند مدت ایتسو را مورد توجه قرار خواهد داد.

ج - «مجمع اعضاء» موضوعاتی را که برای اعضاء به عنوان کشورهای مستقل در درجه اول از اهمیت است مورد توجه قرار خواهد داد و به ویژه تضمین خواهد کرد که شرکت بر یک مبنای تجاری، سرویسهای مخابراتی عمومی بین‌المللی را تأمین نماید.

به منظور:

۱- نگهداری ارتباط جهانی و پوشش جهانی.

۲- ارائه خدمات خط نجات ارتباطی به مشتریان LCO

۳- تأمین دسترسی غیر تبعیض‌آمیز به سیستم شرکت.

...

ماده ۱۰- مدیر کل

الف - ریاست واحد اجرایی با مدیر کل است که در برابر «مجمع اعضاء» مسئول خواهد بود.

...

و - «مدیر کل»

۱- بر رعایت اصول اساسی توسط شرکت به منظور ارائه خدمات به مشتریان LCO از

طریق ایفای قراردادهای LCO نظارت خواهد کرد.

۲- تصمیمات اتخاذی شرکت را در رابطه با واجد صلاحیت بودن درخواست‌های ارائه

شده برای انعقاد قرارداد LCO بررسی خواهد کرد.

۳- به مشتریان LCO در حل کردن اختلافاتشان با شرکت از طریق ایجاد سرویسهای

سازش کمک خواهد نمود.

۴- در مواقعی که مشتری LCO تصمیم به ارجاع دعوی علیه شرکت به داوری بگیرد. به او در انتخاب مشاورین و داورها خدمات مشتری ارائه خواهد کرد.

...

ماده ۱۲- واگذاری فرکانسها

الف - «طرفهای» ایتسو تا زمانی که اداره (یا ادارات) ابلاغ منتخب، ابلاغیه خود را به «امین اسناد» مبنی بر اینکه این «موافقتنامه» را تصویب، پذیرش یا تنفیذ نموده‌اند، تحویل نمایند مدارات خاص و فرکانسهای واگذاری در مرحله همکاری یا ثبت شده از سوی «اعضا» طبق مفاد مندرج در مقررات رادیویی (ITU) را حفظ خواهند کرد. «اعضا» از میان اعضاء ایتسو یک «عضو» را برای نمایندگی کلیه «اعضای» عضو ایتسو با (ITU) در خلال مدتی که «اعضای» ایتسو این واگذاریها را حفظ می‌نمایند، انتخاب خواهند کرد.

...

ج - هر «عضوی» که به عنوان اداره ابلاغ شرکت انتخاب می‌شود، به موجب آئین‌نامه داخلی قابل اجرا:

۱- به شرکت تا آن اندازه که می‌تواند اصول اساسی را ایفا نماید، اجازه استفاده از آن فرکانسهای واگذاری را خواهد داد.

۲- در مواقعی که استفاده بیش از مقدار موجود مجاز نباشد و یا اینکه شرکت نیاز بیشتری به فرکانسهای واگذاری نداشته باشد، واگذاری این فرکانسها را طبق مقررات ITU لغو خواهد کرد. د - صرف‌نظر از دیگر مقررات این «موافقتنامه» در مواردی که عضویت «عضو» منتخب برای اداره ابلاغ شرکت، در ایتسو به موجب ماده چهاردهم متوقف گردد آن «عضو» تا اینکه واگذاری فرکانسها به «عضو» دیگر انجام شود تابع مقررات مربوط مندرج در این «موافقتنامه» و مقررات رادیویی ITU بوده و موظف به رعایت آنها خواهد بود.

ه - «عضوی» که به موجب بند (ج) برای اداره ابلاغ انتخاب می‌شود:

۱- حداقل سالی یک مرتبه عملکرد تهیه شده به وسیله اداره ابلاغ به شرکت را به «مدیرکل» به خصوص راجع به رعایت «عضو» به تعهدات خود طبق بند (ج) ماده یازدهم گزارش خواهد نمود.

۲- از طرف ایتسو دیدگاههای «مدیرکل» را راجع به اقدامات لازمی که شرکت برای انجام اصول سیاسی اتخاذ نماید درخواست کرد.

۳- از طرف ایتسو با «مدیرکل» در خصوص فعالیتهای بالقوه اداره (یا ادارات) ابلاغ برای گسترش دسترسی به کشورهای در خط نجات همکاری خواهد کرد.

۴- به «مدیر کل» در خصوص هماهنگی‌های سیستم ماهواره‌ای ITU که از طرف شرکت بر عهده گرفته شده است. به منظور تضمین ارتباط جهانی و ارائه خدمات به مشتریان LCO اطلاع و مشورت خواهد داد.

۵- با اتحادیه بین‌المللی مخابرات در خصوص نیازهای مخابراتی ماهواره‌ای مشتریان LCO مشورت خواهد کرد.

...

ماده ۱۶- حل اختلافات

الف - کلیه اختلافات حقوقی ناشی از حقوق و تعهدات موضوع این «موافقتنامه» که بین اعضاء نسبت به یکدیگر یا بین ایتسو و یک یا چند «عضو» بروز کند در صورتی که ظرف مدت مناسبی به طریق دیگری حل و فصل نشود طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» به داوری ارجاع خواهد گشت.

ب - کلیه اختلافات حقوقی مربوط به حقوق و تعهدات ناشی از این «موافقتنامه» بین یک «عضو» و دولتی که دیگر «عضو» نیست یا بین ایتسو و دولتی که «عضو» نیست پس از پایان مدت عضو بودن دولت مزبور بروز کند. در صورتی که ظرف مدت زمان مناسبی رفع نگردد طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» به داوری ارجاع خواهد گشت مشروط بر اینکه دولتی که دیگر «عضو» نیست با آن موافق باشد. هرگاه دولتی کناره‌گیری کند پس از رجوع اختلاف به داوری که آن دولت طرف آن دعوی است طبق بند (الف) این ماده جریان داوری تا اخذ نتیجه ادامه یافت.

ج - کلیه اختلافات حقوقی ناشی از موافقتنامه‌هایی که بین ایتسو و «عضوی» منعقد می‌گردد تابع مقررات حل اختلاف مندرج در آن موافقتنامه خواهد بود. در صورت فقدان چنین مقرراتی این قبیل اختلافات در صورتی که به نحو دیگری حل نگردد ممکن است طبق مفاد ضمیمه (الف) این «موافقتنامه» در صورت موافقت طرفین دعوی به داوری ارجاع گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۲۴۸

تاریخ: ۸۲/۳/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۹۵۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۵ مورخ ۸۲/۳/۱۱^(۱)؛ «لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه اینتلسنت)» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- عبارت LCO در بند «ح»، «ن» و «ص» ماده (۱) و جزء (۲) بند «ب» ماده (۳) و جزء ۲ بند «ج» ماده (۹) و اجزاء چهارگانه بند «و» ماده (۱۰) و بند «الف» و جزء (۲) بند «ج» و جزء (۴) و (۵) بند «ه» و بند «د» ماده (۱۲) و عبارت ITU در بند «د» و جزء (۴) بند «ه» ماده (۱۲) مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- اطلاق ماده (۱۶) چون شامل ارجاع به داوری در خصوص اموال عمومی و دولتی نیز می‌شود. لذا این ماده از این جهت مغایر اصل ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر: کلیه کلمات و عبارات در متن رسمی مطابق اصل ۱۵ قانون اساسی باید با خط و زبان فارسی باشد و کلمات و عبارات غیر فارسی معادل، می‌تواند در پرانتز پس از کلمات و عبارات فارسی درج گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۴۱۷
تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۳۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۲۴۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ و پیرو نامه شماره ۱۳۹۵۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴، لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه ایتلتست) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه ایتلتست) مشتمل بر یک مقدمه و بیست و یک ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق به آن داده می‌شود.

تبصره - رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در بخش ارجاع به داوری الزامی است.

...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۰۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه‌های شماره ۳۰۴۱۷ مورخ ۱۳۸۲/۴/۳۱ و شماره ۱۳۹۵۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۳ و
پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۲۴۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۵ مورخ
۱۳۸۲/۳/۱۱؛ «لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه
موافقتنامه اینتلسنت)»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد
و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۸
شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون
اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵.

مغایرت و مخالفت لایحه ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۱۳۹۰۴

تاریخ: ۸۲/۳/۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۳۰۰/۵۷۹۰۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ دولت در مورد بذر و نهال کشور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- به موجب این قانون وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور حفاظت از منافع ملی، ساماندهی امر کنترل و گواهی بذر و نهال و حفظ حقوق مالکیت معنوی به نژادگران، نسبت به شناسائی و ثبت ارقام جدید گیاهی و کنترل و نظارت بر امور بذر و نهال کشور اقدام نماید.

...

ماده ۳- ارقام گیاهی جدید چنانچه واجد شرایط زیر باشند ثبت می‌شوند:

الف - جدید بودن رقم^(۲) به شکلی که با ارقام ثبت یا شناخته شده قبلی از نظر خصوصیات ژنتیکی تمایز داشته باشد. ارقام تراریخته^(۳) نیز مشمول این بند خواهند بود.

ب - رقم جدید از نظر ژنتیکی و ظاهری و یا هر دو مورد یکنواخت باشد.

ج - خصوصیات رقم اعم از هیبرید (دو رگ) و یا غیرهیبرید (غیر دو رگ) در سالهای تولید و تکثیر ثابت بماند.

تبصره ۱- ذخایر ژنتیک گیاهی اصلاح نشده و وحشی به عنوان ذخایر ملی تلقی گردیده و ثبت آنها تحت نام بخشهای غیردولتی مجاز نمی‌باشد. ثبت این‌گونه ذخایر بر اساس تقاضای دستگاههای دولتی تحت نام دولت جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹.

۲. (Cultivar).

۳. (Transgenic).

تبصره ۲- آئین‌نامه معرفی و ثبت ارقام گیاهی توسط مؤسسه تهیه و پس از تصویب هیأت امناء سازمان قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۳- مؤسسه موظف است در صورت دریافت پیشنهاد از طرف دانشگاهها، مؤسسات تحقیقاتی و اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر نسبت به ثبت ارقام شناخته شده قبلی (رایج) و لاین‌های خالص، امیدبخش، لاین‌های نر عقیم و اینبرد که در تولید رقم نقش اساسی دارد، اقدام نماید.

تبصره ۴- مؤسسه موظف است ثبت ارقام رایج کشور را در اولویت قرار دهد.

...

ماده ۶- به مؤسسه اجازه داده می‌شود:

الف - نسبت به صدور مجوز به واحدها و اشخاص حقیقی و حقوقی ذی صلاح که زیرنظر و با اخذ مجوز از مؤسسه به امر نظارت و کنترل و گواهی بذر و نهال در کلیه مراحل تولید و فرآوری بذر و نهال مبادرت می‌کنند، اقدام نماید.

ب - نسبت به صدور مجوز تولید برای واحدها و اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌صلاح که با نظارت مراجع ذی‌ربط به تولید بذر و نهال مبادرت می‌نمایند، اقدام نماید.

ج - جهت ارائه خدمات فنی، شناسائی ارقام، کنترل کیفی بذر و نهال و دیگر وظائف محوله بر اساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت امناء سازمان خواهد رسید، بخشی از هزینه‌های شناسائی و ثبت ارقام گیاهی و کلیه هزینه‌های کنترل و گواهی بذر و نهال را دریافت و به حساب خزانه واریز و درجهت خدمات فوق و ارتقاء توان علمی و تحقیقاتی خود هزینه نماید.

تبصره - ثبت ذخایر ژنتیکی اصلاح نشده تحت نام جمهوری اسلامی ایران بدون اخذ هزینه انجام خواهد شد.

د - استاندارد طبقات مختلف بذر (سوپرالیست، الیت، مادری، گواهی شده، هیبرید و غیره) را تعیین و پس از تصویب هیأت امناء سازمان اعلام نماید.

ماده ۷- موارد زیر تخلف محسوب و با متخلفان مطابق قوانین و مقررات رفتار خواهد شد:

الف - ثبت و معرفی ارقام ثبت شده متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر به نام خود.

ب - عدم رعایت اصول فنی مرتبط با تکثیر بذر و نهال که توسط مؤسسه ابلاغ شده و موجب ضرر و زیان به اشخاص حقیقی و حقوقی ذی نفع شود.

ج - عدم رعایت مقررات قرنطینه گیاهی کشور.

د - بهره‌برداری از ارقام ثبت شده بدون کسب مجوزهای قانونی از اشخاص حقیقی و حقوقی که رقم یاد شده به نام آنها ثبت گردیده است.

هـ- تولید و تکثیر بذر و نهال برای عرضه به بازار بدون کسب گواهی مؤسسه. تبصره - مراجع قضائی کشور مکلفند بر اساس شکایت مؤسسه و سایر اشخاص ذی نفع و گزارش کارشناسی مؤسسه (به عنوان تنها مرجع تشخیص و کارشناسی) به موضوع رسیدگی نموده و در صورت احراز تخلف، مرتکبین را به پرداخت جزای نقدی معادل یک سه برابر ضرر و زیان وارده و همچنین به پرداخت ضرر و زیان وارده به شاکی به نرخ زمان صدور حکم محکوم نماید.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۲۰۷

تاریخ: ۸۲/۳/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۹۰۴ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۶ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲^(۱)؛ «لایحه ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال» مصوب جلسه مورخ سیام اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- مطابق اصل ۱۵ قانون اساسی، متون رسمی باید به زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران که فارسی است، باشد لذا به کار رفتن لفظ (هیبرید) و (غیرهیبرید) در متن بند «ج» ماده (۳) و قرار دادن کلمات (دو رگ) و (غیر دو رگ) که فارسی است در داخل پراکنش و استفاده از کلمات لاین و اینبرد در متن تبصره (۳) ماده مذکور و استعمال کلمات سوپرا لیت، الیت و هیبرید در متن بند «د» ماده (۶) مغایر این اصل شناخته شد.

۲- در ذیل بند «ج» ماده (۶) اجازه هزینه نمودن مبالغی که به خزانه واریز می‌شود بدون تعیین سقف مشخص داده شده است لذا از این جهت مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

۳- در تبصره ماده (۷) عبارت (و گزارش کارشناسی مؤسسه) اگر مقصود از آن تنظیم شکایت باشد که بدون این گزارش شکایت پذیرفته نشود خلاف شرع است و اگر مقصود اعتبار قانونی دادن به این گزارش به عنوان شاهد باشد اولاً اعتبار دادن به این شهادت در موردی که مؤسسه شاکی باشد خلاف شرع است (زیرا شاکی خود شاهد شده است) و ثانیاً منحصر نمودن شاهد به خصوص کارشناس مؤسسه خلاف شرع است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۵۳۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۰۵/۰۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۲۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۹۰۴ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴، لایحه ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۰۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۰۵۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱ و شماره ۱۳۹۰۴ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۲۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۹ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۶ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲؛ «لایحه ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاح به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. در این مصوبه برای تأمین نظر شورای نگهبان موارد زیر مورد اصلاح قرار گرفت:

- در بند (ج) ماده (۳) و در تبصره (۳) آن، کلمات «هیبرید»، «غیرهیبرید»، «لاین‌های خالص»، «لاین‌های نرعیتم» و «اینبرد» و در بند (د) ماده (۶) نیز کلمات «سوپرالیتم»، «آلیتم» و «هیبرید» داخل پرانتز قرار گرفت.
- در انتهای بند (ج) ماده (۶) پس از عبارت «کلیه هزینه‌های کنترل و گواهی بذر و نهال را دریافت و به حساب» عبارت «اختصاصی مؤسسه نزد خزانه داری کل واریز و معادل آن را در بودجه سالیانه مؤسسه منظور نماید» اضافه گردید.

- در سطر دوم تبصره ماده (۷) عبارت (به عنوان تنها مرجع تشخیص و کارشناس) حذف و پس از عبارت گزارش کارشناسی مؤسسه، کلمه «یا سایر مؤسسات هم طراز» اضافه گردید.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹.

۶۲

مغایرت لایحه مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن با قانون اساسی

شماره: ۳۲۴۸۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۲۴۶۴۴/۲۵۰۳۸ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۸ دولت در مورد مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی که به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در اجرای ماده (۱۳) قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۶^(۱) مقرر می‌گردد:

۱- مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن در ورود به خدمت، آموزش و ارزشیابی حقوق و تکالیف مستخدمین، امور رفاهی، بازنشستگی و از کار افتادگی و سایر مقررات اداری و استخدامی همانند مشمولین قانون استخدام کشوری خواهد بود.

۲- مقررات مربوط به نظام پرداخت کارکنان وزارت صنایع و معادن با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت صنایع و معادن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۳- تشکیلات وزارت و تغییرات بعدی آن بنا به پیشنهاد وزارت به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۵۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۲۴۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸؛ «لایحه مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن» مصوب جلسه مورخ پنجم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس

۱. جهت اطلاع از روند تصویب قانون مذکور، ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۵-۶۲.

شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

اطلاق عبارت «مقررات مربوط به نظام پرداخت» در بند (۲) ماده واحده چون شامل امور تقنینی می‌گردد لذا واگذاری تصویب آن به غیر از مجلس شورای اسلامی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۹۴۸
تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۵۶ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۶ و پیرو نامه شماره ۳۲۴۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸، لایحه مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - در اجرای ماده (۱۳) قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۶ مقرر می‌گردد:

۱- مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن در ورود به خدمت، آموزش و ارزشیابی حقوق و تکالیف مستخدمین، امور رفاهی، بازنشستگی و از کار افتادگی و سایر مقررات اداری و استخدامی همانند مشمولین قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ و اصلاحات بعدی آن خواهد بود.

۲- مقررات مربوط به نظام پرداخت کارکنان وزارت صنایع و معادن تابع قوانین استخدام کشوری و نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ و اصلاحات بعدی آنها می‌باشد.

تبصره - دولت مکلف است به منظور انگیزش، ارتقاء بهره‌وری و کارآفرینی کارکنان و

پیشبرد امور صنعتی و معدنی و صنایع نوین، بنا به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن فوق‌العاده‌هایی را تصویب و برقرار نماید.

۳- تشکیلات وزارت و تغییرات بعدی آن بنا به پیشنهاد وزارت به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد رسید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۷۳۲۸

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۹۴۸ مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ و شماره ۳۲۴۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۲۵۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۰^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۳۸۵۶ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۶؛ «لایحه مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۴۹ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲.

۶۳

مغایرت لایحه یک فوریتی اصلاح مواد (۱) و (۲) و (۷) قانون تشکیلات،
وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب
۱۳۷۵/۳/۱^(۱) با قانون اساسی

شماره: ۱۹۷۴۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۸۵۳۵/۴۳۹۰ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۱ دولت در مورد اصلاح مواد (۱) و (۲) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۰ مجلس شورای اسلامی با لحاظ لایحه اصلاح ماده (۷) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵، با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۱) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱. ماده ۱- به منظور پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، پرورشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم و نظارت بر امور روستا، بخش، شهر و شهرک، شوراهایی به نام شورای اسلامی روستا، بخش، شهر و شهرک براساس مقررات این قانون تشکیل می‌شود.
 - ماده ۲- مقصود از «شورا» در این قانون شوراهای اسلامی روستا، بخش، شهر و شهرک می‌باشد.
 - ماده ۷- تعداد اعضای شوراهای اسلامی شهر و شهرک به شرح زیر تعیین می‌شود:
 - الف - شهرک‌ها از دویست خانوار تا هزار خانوار، سه نفر و از هزار خانوار به بالا ۵ نفر.
 - ب - شهرهای تا ۵۰ هزار نفر، ۵ نفر.
 - ج - شهرهای بیش از ۵۰ هزار تا دویست هزار نفر جمعیت، ۷ نفر.
 - د - شهرهای بیش از ۲۰۰ هزار تا یک میلیون نفر جمعیت، ۹ نفر.
 - ه - شهرهای بیش از یک میلیون نفر جمعیت، ۱۱ نفر.
 - و - شهر تهران، ۱۵ نفر.
- تبصره - ملاک تشخیص جمعیت هر شهر و روستا آخرین سرشماری جمعیت خواهد بود.
- [مجموعه قوانین چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد دوم، صفحات ۱۲۱۸ و ۱۲۱۹].

ماده ۱- برای پیشبرد برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی، با مشارکت مردم، شوراهایی به نام شورای اسلامی روستا، بخش، شهر، شهرستان، استان و شورای عالی استانها بر اساس این قانون تشکیل می‌شود.

ماده ۲- ماده (۲) قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۲- مقصود از شورا در این قانون و سایر قوانین معتبر در خصوص شوراهای اسلامی کشوری شوراهای روستا، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها می‌باشد.

ماده ۳- ماده (۷) قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۷- تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای شهر به شرح زیر می‌باشد:

الف - شهرهای تا بیست هزار نفر جمعیت، پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل.

ب - شهرهای از بیست هزار نفر تا پنجاه هزار نفر جمعیت، هفت نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی‌البدل.

ج - شهرهای از پنجاه هزار نفر تا یکصد هزار نفر جمعیت، نه نفر عضو اصلی و چهار نفر عضو علی‌البدل.

د - شهرهای از یکصد هزار نفر تا دویست هزار نفر جمعیت، یازده نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی‌البدل.

ه - شهرهای از دویست هزار نفر تا پانصد هزار نفر جمعیت، سیزده نفر عضو اصلی و شش نفر عضو علی‌البدل.

و - شهرهای از پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر جمعیت، پانزده نفر عضو اصلی و هفت نفر عضو علی‌البدل.

ز - شهرهای از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت، بیست و یک نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی‌البدل.

ح - شهرهای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، بیست و پنج نفر عضو اصلی و ده نفر عضو علی‌البدل.

ط - شهر تهران سی و یک نفر عضو اصلی و دوازده نفر عضو علی‌البدل.

تبصره - ملاک تشخیص جمعیت هر شهر و روستا، آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن با اعلام رسمی مرکز آمار ایران خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۵۰

تاریخ: ۸۲/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۷۴۱ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۳۳۹ مورخ

۱۳۸۲/۴/۲^(۱)؛ «لایحه اصلاح مواد (۱)، (۲) و (۷) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی می‌شود و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵» مصوب جلسه مورخ بیستم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۴/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در ماده (۱) وظایفی خارج از موارد موضوع اصول ۱۰۱ و ۱۰۲ قانون اساسی^(۲) به عهده شورای عالی استانها گذاشته شده است لذا این ماده از این جهت مغایر اصول مذکور شناخته شد.

۲- شوراهای موضوع اصل ۱۰۰ قانون اساسی وظیفه نظارتی دارند چون نظارت در ماده (۱) ذکر نشده است لذا این ماده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.
تذکر: در بند «ز» ماده (۷) ماده واحده لایحه دولت عبارت (شهرهای بیشتر از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت) آمده است ولی در بند «ز» ماده (۷) ماده واحده مصوب مجلس عبارت (شهرهای از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت) ذکر شده است، لازم است مطابق متن لایحه دولت اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۲۴۸۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۵۰۰ مورخ ۱۳۸۲/۴/۱۴ و پرونامه شماره ۱۹۷۴۱ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴، لایحه اصلاح مواد (۱)، (۲) و (۷) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۱۰۱ قانون اساسی: به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استانها و نظارت بر اجرای هماهنگ آنها، شورای عالی استانها مرکب از نمایندگان شوراهای استانها تشکیل می‌شود. نحوه تشکیل و وظائف این شورا را قانون معین می‌کند.
- اصل ۱۰۲ قانون اساسی: شورای عالی استانها حق دارد در حدود وظائف خود طرحهایی تهیه و مستقیماً یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کند. این طرحها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد.

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۱) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱- برای پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورائی به نام شورای ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می‌گیرد و به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استانها و نظارت بر اجرای هماهنگ آن، شورای عالی استانها مرکب از نمایندگان شوراهای استان تشکیل می‌شود.

ماده ۲- ...

ماده ۳- ماده (۷) قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۷- تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای شهر به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ز - شهرهای بیشتر از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت، بیست و یک نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی‌البدل.

ح - ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۵۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۲۴۸۶ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸؛ «لایحه اصلاح مواد (۱)، (۲) و (۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵»^(۱) مصوب جلسه مورخ پنجم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس با موازین شرع

شماره: ۳۲۴۸۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۷۸۸۵/۵۵۴۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲ دولت در مورد موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس مشتمل بر یک مقدمه و بیست و نه ماده و پروتکل ضمیمه آن به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

...

ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۱- هزینه‌های مالی حاصل در یک دولت متعاهد که به مقیم دولت متعاهد دیگر پرداخت شده مشمول مالیات آن دولت متعاهد دیگر می‌شود.

۲- معذک، این هزینه‌های مالی ممکن است در دولت متعاهدی که حاصل شده و طبق قوانین آن نیز مشمول مالیات شود ولی چنانچه دریافت کننده مقیم دولت متعاهد دیگر بوده و مالک منافع هزینه‌های مالی باشد، مالیات متعلقه از ده درصد (۱۰٪) مبلغ ناخالص هزینه‌های مالی تجاوز نخواهد کرد.

۱. برای اختصار فقط به ماده مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۳.

۳- علی‌رغم مقررات بند (۲)، هزینه‌های مالی حاصل در یک دولت متعاقد و پرداختی به مقیم دولت متعاقد دیگر که مالک منافع هزینه‌های مالی مزبور باشد تا حدودی که در موارد مشروحه زیرپرداخت شود فقط در آن دولت دیگر مشمول مالیات خواهد بود:

الف - به دولت متعاقد دیگر، تقسیم فرعی سیاسی یا مقام محلی آن یا به بانک مرکزی دولت متعاقد دیگر،

ب - در خصوص فروش اعتباری تجهیزات صنعتی، بازرگانی یا علمی.

پ - در خصوص فروش اعتباری اجناس توسط یک مؤسسه به مؤسسه دیگر، یا هر نوع وام اعطائی توسط یک بانک.

۴- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آن که دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می‌گردد. جریمه‌های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

۵- هرگاه مالک منافع هزینه‌های مالی، مقیم یک دولت متعاقد بوده و در دولت متعاقد دیگری که هزینه‌های مالی در آنجا حاصل شده از طریق مقر دائم فعالیت شغلی داشته باشد یا در دولت متعاقد دیگر از پایگاه ثابت واقع در آن خدمات شخصی مستقل انجام دهد و مطالبات دینی که هزینه‌های مالی از بابت آن پرداخت می‌شود به طور مؤثر مربوط به این مقر دائم یا پایگاه ثابت باشد، مقررات بندهای (۱)، (۲) و (۳) اعمال نخواهد شد. در این صورت حسب مورد، مقررات مواد (۷) یا (۱۴) مجری خواهد بود.

۶- هزینه‌های مالی در صورتی حاصل شده در یک دولت متعاقد تلقی خواهد گردید که پرداخت کننده فردی مقیم آن دولت باشد. مع‌ذلک در صورتی که شخص پرداخت کننده هزینه‌های مالی، خواه مقیم یک دولت متعاقد باشد یا نباشد، در یک دولت متعاقد و در ارتباط با دینی که هزینه‌های مالی به آن تعلق می‌گیرد دارای مقر دائم یا پایگاه ثابت بوده و پرداخت این هزینه‌های مالی بر عهده آن مقر دائم یا پایگاه ثابت باشد، در این صورت چنین تلقی خواهد شد که هزینه‌های مالی مذکور در دولت متعاقد محل وقوع مقر دائم یا پایگاه ثابت حاصل شده است.

۷- در صورتی که به دلیل وجود رابطه خاص بین پرداخت کننده و مالک منافع یا بین هر دوی آنها و شخص دیگری، مبلغ هزینه‌های مالی که در مورد مطالبات دینی پرداخت می‌شود از مبلغی که در صورت عدم وجود چنین ارتباطی بین پرداخت کننده و مالک منافع توافق می‌شد بیشتر باشد، مقررات این ماده فقط نسبت به مبلغ اخیرالذکر اعمال خواهد شد. در این

مورد قسمت مازاد پرداختی طبق قوانین هر یک از دولت‌های متعاقد و با رعایت مقررات این موافقتنامه مشمول مالیات خواهد بود.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۷۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره مورخ ۱۳۸۲/۵/۸؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس» مصوب جلسه مورخ پنجم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

بند (۴) ماده (۱۱) از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و بحسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۸۲۴۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۷۰ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۸ و پیرو نامه شماره ۳۲۴۸۸ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸، لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس مشتمل بر یک مقدمه و بیست و نه ماده و پروتکل ضمیمه آن به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ذیل به ماده واحده الحاق گردید:

تبصره - «هزینه‌های مالی» موضوع بند (۴) ماده (۱۱) موافقتنامه مجوز کسب درآمد غیرقانونی از جمله «ربا» محسوب نمی‌شود.

...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۰۲۹

تاریخ ۱۳۸۲/۹/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۸۲۴۰ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و شماره ۳۲۴۸۸ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۷۰ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۸؛ «لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۳.

۶۵

مغایرت و مخالفت طرح تجارت الکترونیکی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۰۸۳۷
تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح تجارت الکترونیکی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- این قانون مجموعه اصول و قواعدی است که برای مبادله آسان و ایمن اطلاعات در واسطه‌های الکترونیکی و با استفاده از سیستمهای ارتباطی جدید به کار می‌رود.

...

ماده ۱۸- در موارد زیر «داده پیام» منسوب به اصل‌ساز است:

الف - اگر توسط اصل‌ساز و یا به وسیله شخصی ارسال شده باشد که از جانب اصل‌ساز مجاز به این کار بوده است.

ب - اگر به وسیله سیستم اطلاعاتی برنامه‌ریزی شده یا تصدی خودکار از جانب اصل‌ساز ارسال شود.

ماده ۱۹- «داده پیام»ی که بر اساس یکی از شروط زیر ارسال می‌شود مخاطب حق دارد آن را ارسال شده محسوب کرده، و مطابق چنین فرضی (ارسال شده) عمل نماید:

الف - قبلاً به وسیله اصل‌ساز روشی معرفی و یا توافق شده باشد که معلوم کند آیا «داده پیام» همان است که اصل‌ساز ارسال کرده است،

ب - «داده پیام» دریافت شده توسط مخاطب از اقدامات شخصی ناشی شده که رابطه‌اش با اصل‌ساز، یا نمایندگان وی باعث شده تا شخص مذکور به روش مورد استفاده اصل‌ساز دسترسی یافته و «داده پیام» را به مثابه «داده پیام» خود بشناسد.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

ماده ۲۰- ماده (۱۹) این قانون شامل موارد زیر نیست:

الف - در زمانی که مخاطب از اصل ساز اختطاری مبنی بر این که «داده پیام» از جانب اصل ساز نیست دریافت کند و وقت معقولی برای اقدام داشته باشد؛

ب - از لحظه‌ای که مخاطب به نحو معقول بداند یا باید بداند که «داده پیام» از اصل ساز صادر نشده و یا به طور اشتباه ارسال شده است.

ماده ۲۱- مخاطب حق دارد هر «داده پیام» را به عنوان یک «داده پیام» مجزا در نظر گرفته و بر اساس آن عمل کند، مگر آن که به نحو معقول بداند یا باید بداند که آن «داده پیام» نسخه مجددی از «داده پیام» اولیه است.

ماده ۲۲- هرگاه قبل یا به هنگام ارسال «داده پیام» اصل ساز از مخاطب بخواهد یا توافق کنند که دریافت «داده پیام» تصدیق شود به شرح مواد آتی عمل خواهد شد.

ماده ۲۳- اگر به شکل یا روش تصدیق نشده باشد به هر نوع ارتباط خودکار یا مکاتبه یا اتخاذ هر نوع تدبیر مناسب از سوی مخاطب که اصل ساز را به نحو معقول از دریافت «داده پیام» مطمئن کند.

ماده ۲۴- اگر اصل ساز به طور صریح هرگونه اثر حقوقی «داده پیام» را مشروط به تصدیق دریافت آن نکرده باشد اصل ساز می‌تواند اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - به مخاطب اعلام کند که تصدیقی دریافت نشده و با دادن یک وقت معقول از مخاطب بخواهد که دریافت «داده پیام» را تصدیق کند.

ب - اگر در مدت زمان فوق تصدیقی نرسد، اصل ساز با ارسال یک پیام تکمیلی اعلام کند که «داده پیام» ارسال نشده تلقی و آثار حقوقی بر آن مترتب نیست.

...

ماده ۴۱- در صورتی که تأمین کننده به دلیل عدم موجودی کالا و یا عدم امکان اجرای خدمات از انجام تعهد خودداری نماید باید مبلغ دریافتی را فوراً مسترد نماید مگر این که معلوم شود تأمین کننده از ابتدا عدم امکان ایفای تعهد خود را می‌دانسته که در این صورت به حداکثر مجازات مقرر در این قانون محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲- تأمین کننده می‌تواند کالا یا خدمات مشابه آنچه را که به مصرف کننده وعده کرده تحویل یا ارائه نماید مشروط بر آن که قبل از معامله یا در حین انجام معامله آن را اعلام کرده باشد.

ماده ۴۳- اعلام ارائه کالا یا خدمات مشابه به مصرف کننده باید با رعایت شرایط ماده (۴۱) این قانون بوده و در صورت اعراض مشتری و استفاده از حق انصراف، هزینه ارجاع کالا به عهده تأمین کننده خواهد بود.

...

ماده ۵۸- تأمین‌کنندگان در تبلیغات باید مطابق با رویه حرفه‌ای عمل نمایند. ضوابط آن به موجب آئین‌نامه‌ای است که در ماده (۸۲) این قانون خواهد آمد.

ماده ۵۹- تبلیغ و بازاریابی برای کودکان و نوجوانان زیر سن قانونی به موجب آئین‌نامه‌ای است که در ماده (۸۲) این قانون خواهد آمد.

...

ماده ۶۱- در صورت رضایت شخص موضوع «داده پیام» نیز ذخیره، پردازش و توزیع «داده پیام»‌های شخصی در بستر مبادلات الکترونیکی باید با رعایت شرائط زیر صورت پذیرد:

الف - اهداف آن مشخص بوده و به طور واضح شرح داده شده باشند.

ب - «داده پیام» باید تنها به اندازه ضرورت و متناسب با اهدافی که در هنگام جمع‌آوری برای شخص موضوع «داده پیام» شرح داده شده جمع‌آوری گردد و تنها برای اهداف تعیین شده مورد استفاده قرار گیرد.

ج - «داده پیام» باید صحیح و روزآمد باشد.

د - شخص موضوع «داده پیام» باید به پرونده‌های رایانه‌ای حاوی «داده پیام»‌های شخصی مربوط به خود دسترسی داشته و بتواند «داده پیام»‌های ناقص و یا نادرست را محو یا اصلاح کند.

...

ماده ۶۴- حق تکثیر، اجراء و توزیع (عرضه و نشر) آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴^(۱)، به صورت «داده پیام» منحصر در اختیار مؤلف است. کلیه آثار و تألیفاتی که در قالب «داده پیام» می‌باشند، از جمله اطلاعات، نرم‌افزارها و برنامه‌های رایانه‌ای، ابزار و روشهای رایانه‌ای و پایگاههای داده مشمول قوانین مذکور در این ماده خواهند بود.

ماده ۶۶- حمایت از حقوق مالکیت‌های فکری در بستر مبادلات الکترونیکی شامل حق اختراع، حق طراحی، حق مؤلف، حقوق همجوار با حق مؤلف، حمایت از پایگاه‌های داده، حمایت از توپوگرافی تراشه (طرحهای ساخت مدارهای یکپارچه)، حمایت از اسرار تجاری و حمایت از رقابت‌های مشروع به موجب آئین‌نامه‌ای است که در ماده (۸۲) این قانون خواهد آمد.

...

ماده ۷۷- هر کس در بستر مبادلات الکترونیکی یا تکثیر، اجرا و توزیع (عرضه و نشر) مواردی که در قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴ تصریح شده حقوق مؤلفان را نقض نماید به مجازات سه ماه تا یک سال حبس و جزای نقدی به میزان پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

...

ماده ۸۲- وزارت بازرگانی موظف است زمینه‌های مرتبط با تجارت الکترونیکی را که در اجرای این قانون مؤثر می‌باشند شناسائی کرده و با ارائه پیشنهاد و تأیید شورای عالی فناوری اطلاعات، خواستار تدوین مقررات مربوطه و آئین‌نامه‌های این قانون توسط نهادهای ذی‌ربط شود. این آئین‌نامه‌ها و مقررات پس از تصویب هیأت وزیران به مرحله اجرا در خواهند آمد. سایر آئین‌نامه‌های مورد اشاره در این قانون به ترتیب ذیل تهیه خواهند شد:

الف - آئین‌نامه مربوط به مواد (۴۰) و (۴۴) این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های بازرگانی، امور اقتصادی و دارائی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ب - آئین‌نامه مربوط به مواد (۵۸) و (۵۹) این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های بازرگانی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج - آئین‌نامه مربوط به ماده (۶۲) این قانون به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. د - آئین‌نامه مربوط به ماده (۶۶) این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های بازرگانی و دادگستری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۱۶۸

تاریخ: ۸۲/۳/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۸۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۴ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «طرح تجارت الکترونیکی» مصوب جلسه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱- در بند «الف» و «ب» ماده (۲۰) تقیید بند «الف» به اینکه «وقت معقولی برای اقدام داشته باشد» و تقیید بند «ب» به «از لحظه‌ای که بداند یا باید بداند» موهم این است که با نبود وقت معقول - در بند «الف» - و نسبت به لحظات قبل در بند «ب» اعمال انجام شده صحیح است در صورتی که شرعاً در این دو فرض آن اعمال باطل است لذا باید عبارت هر دو بند اصلاح شود تا شبهه شرعی برطرف گردد.

۲- ماده (۲۱) موهم این است که هر داده پیام را مجزا و مستقل به حساب آورده است، اگر چه مجزا بودن آن دو برای مخاطب ثابت نشده باشد و این مطلب خلاف شرع است لذا باید به نحوی که شبهه شرعی برطرف شود اصلاح گردد.

۳- در ماده (۲۴) اطلاق آن در صورتی که «داده پیام» ایجاب عقد باشد و مخاطب به استناد آن قبول کرده باشد دادن حق الزام مخاطب به تصدیق وصول داده پیام و اگر تصدیق نکرد اثری بر ایجاب بار نیست، خلاف شرع است.

۴- الف) صدر ماده (۴۱) که حکم به برگرداندن مبلغ دریافتی کرده است اگر شامل موردی شود که در حین معامله امکان ایفای تعهد بوده است و سپس غیرممکن شده است و همچنین شامل موردی شود که برای همیشه وفای به تعهد غیرممکن نباشد و خریدار و خواهان خدمات آماده صبر کردن تا پیدا شدن و امکان ایفای تعهد باشند اطلاق آن خلاف شرع است و اگر مقصود غیر این دو صورت باشد بدون اشکال است پس از بیان مقصود اظهارنظر شرعی خواهد شد.

ب) در ذیل ماده مذکور، عبارت «مگر اینکه...» چون موهم این است که در این صورت برگرداندن مبلغ دریافتی لازم نیست و آن خلاف شرع است لازم است ابهام برطرف شود، و اگر به این صورت اصلاح شود: «که در این صورت علاوه بر استرداد مبلغ دریافتی به حداکثر مجازات مقرر در این قانون محکوم خواهد شد» ایراد رفع خواهد شد.

۵- اعلام ارائه کالا یا خدمات مشابه به مصرف کننده در ماده (۴۳) به شرائط ماده (۴۱) ارجاع شده است در صورتی که در آن ماده شرطی وجود ندارد لذا از این جهت ابهام دارد باید روشن شود تا اظهارنظر گردد.

۶- شمول اطلاق ماده (۶۱) نسبت به مواردی که محتوای داده پیام از اموری باشد که نشر آن از نظر اسلام حرام است - مانند فحشاء و دعوت به فحشاء و کارهای حرام و دعوت به افساد و مقابله با نظام اسلامی و مانند اعلام اعتقادات باطله و دعوت به فراگیری آن توسط اصل ساز یا دیگری - خلاف موازین شرع است.

۷- مواد (۶۴) و (۷۷) از این نظر که برای پدیدآوردنندگان آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲ همان حقوق مذکور در این دو قانون را برای مؤلف قرار داده است لذا شمول اطلاق آن نسبت به آثاری که در ماده (۲) قانون مصوب ۱۳۴۸ و مواد قانون مصوب ۱۳۵۲ ذکر شده در صورتی که مشتمل بر مسائل خلاف شرع یا مفسده‌زا باشد خلاف شرع و مغایر بند (۱) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۸- چون اطلاق ماده (۶۶) شامل مواردی می‌شود که نیاز به قانون دارد از این جهت واگذاری آن به آئین‌نامه‌ای که مطابق بند «د» ماده (۸۲) نهایتاً به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر: عبارت (به شرح مواد آتی عمل خواهد شد) در قسمت اخیر ماده (۲۲) با توجه به مفاد مواد بعدی اشتباه است و برای اصلاح باید این عبارت حذف و ماده (۲۳) به آخر ماده (۲۲) اضافه شود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶/۳۷۴۸۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و پیرونامه شماره ۱۰۸۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲، طرح تجارت الکترونیکی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۲۰- ماده (۱۹) این قانون شامل مواردی نیست که مخاطب به نحو معقول بداند یا باید بداند که «داده پیام» از اصل‌ساز صادر نشده و یا به‌طور اشتباه ارسال شده است.

ماده ۲۱- هر «داده پیام» یک «داده پیام» مجزا و مستقل محسوب می‌گردد، مگر آن که معلوم باشد که آن «داده پیام» نسخه مجددی از «داده پیام» اولیه است.

ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح و ماده (۲۳) عیناً به انتهای آن اضافه گردید:

ماده ۲۲- هرگاه قبل یا به هنگام ارسال «داده پیام»، اصل‌ساز از مخاطب بخواهد یا توافق کنند که دریافت «داده پیام» تصدیق شود، اگر به شکل یا روش تصدیق توافق نشده باشد، به هر نوع ارتباط خودکار یا مکاتبه یا اتخاذ هر نوع تدبیر مناسب از سوی مخاطب که اصل‌ساز را

۱. برای اختصار فقط به مواد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

به نحو معقول از دریافت «داده پیام» مطمئن کند.

ماده (۲۴) حذف گردید.

ماده ۲۵- ...

ماده ۴۱- در صورتی که تأمین کننده در حین معامله به دلیل عدم موجودی کالا و یا عدم امکان اجرای خدمات، نتواند تعهدات خود را انجام دهد، باید مبلغ دریافتی را فوراً به مخاطب برگرداند. در صورتی که معلوم شود تأمین کننده از ابتدا عدم امکان ایفای تعهد خود را می دانسته، علاوه بر لزوم استرداد مبلغ دریافتی، به حداکثر مجازات مقرر در این قانون نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲- ...

ماده ۴۳- در صورتی که تأمین کننده، کالا یا خدمات دیگری غیر از موضوع معامله یا تعهد را برای مخاطب ارسال نماید، کالا و یا خدمات ارجاع داده می شود و هزینه ارجاع به عهده تأمین کننده است. کالا یا خدمات ارسالی مذکور چنانچه به عنوان یک معامله یا تعهد دیگر از سوی تأمین کننده مورد ایجاب قرار گیرد، مخاطب می تواند آن را قبول کند.

ماده ۴۴- ...

ماده ۶۱- در صورت رضایت شخص، موضوع «داده پیام» نیز به شرط آنکه محتوای «داده پیام» از اموری نباشد که نشر آن از نظر قانون ممنوع است، ذخیره، پردازش و توزیع «داده پیام» های شخصی در بستر مبادلات الکترونیکی باید با لحاظ شرایط زیر صورت پذیرد:

الف - ...

ماده ۶۲- ...

ماده ۶۴- حق تکثیر، اجراء و توزیع (عرضه و نشر) آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴، به صورت «داده پیام» می باشند، از جمله اطلاعات، نرم افزارها و برنامه های رایانه ای، ابزار و روش های رایانه ای و پایگاه های داده و همچنین حمایت از حقوق مالکیت های فکری در بستر مبادلات الکترونیکی شامل حق اختراع، حق طراحی، حق مؤلف، حقوق مرتبط با حق مؤلف، حمایت از پایگاه های داده، حمایت از نقشه مدارهای یکپارچه قطعات الکترونیکی (Integrated Circuits & Chips) و حمایت از اسرار تجاری، مشمول قوانین مذکور در این ماده و قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و آئین نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷/۴/۱۴ خواهد بود، منوط بر آن که امور مذکور متضمن موارد خلاف قانون نباشد.

تبصره ۱- حقوق مرتبط با مالکیت ادبی و هنری (Related Rights) که پیش از این به عنوان حقوق جانبی مالکیت ادبی و هنری (Neighboring Rights) شناخته می‌شدند شامل حقوق مادی و معنوی برای عناصر دیگری علاوه بر مؤلف، از جمله حقوق هنرمندان مجری آثار، تولیدکنندگان صفحات صوتی و تصویری و سازمانها و مؤسسات ضبط و پخش می‌باشند که شامل قوانین مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و ۱۳۵۲/۹/۲۶ مورد اشاره در این ماده می‌باشند.

تبصره ۲- مدار یکپارچه (Integrated Circuit) یک جزء الکترونیکی با نقشه و منطقی خاص است که عملکرد و کارایی آن قابلیت جایگزینی با تعداد بسیار زیادی از اجزاء الکترونیکی متعارف را داراست. طراحی‌های نقشه، جانمایی و منطق این مدارها بر اساس قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و آئین‌نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷/۴/۱۴ مورد حمایت می‌باشد.

ماده ۶۵- ...

ماده (۶۶) حذف گردید.

ماده ۶۷- ...

ماده ۷۷- هر کس در بستر مبادلات الکترونیکی با تکثیر، اجرا و توزیع (عرضه و نشر) مواردی که در قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴، منوط بر آنکه امور مذکور متضمن موارد خلاف قانون نباشد، حق تصریح شده مؤلفان را نقض نماید به مجازات سه ماه تا یک سال حبس و جزای نقدی به میزان پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۷۸- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۱۶۰

تاریخ ۱۳۸۲/۶/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶/۳۷۴۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۱۰۸۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۴ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «طرح تجارت الکترونیکی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و

۱. این طرح طی نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۰۴۵ مورخ ۱۳۸۲/۶/۶ شورای نگهبان، بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲) تقاضای استمهال گردیده است.

ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده (۲۰) ملاک بطلان معامله را دانستن مخاطب بنحو معقول و یا لزوم دانستن اوبه عدم صدور پیام دانسته در صورتی که اگر واقعاً پیام از وی صادر نشده باشد معامله باطل است گرچه مخاطب آنرا نمی‌دانسته و نمی‌توانسته است بداند. و اگر به این صورت اصلاح شود که «ماده (۱۹) شامل مواردی نیست که داده پیام از اصل‌ساز صادر نشده باشد و یا بطور اشتباه صادر شده باشد» رفع ایراد خواهد شد.

۲- حکم به بطلان مستفاد از ماده «۴۱» شامل بیع کلی و تعهداتی می‌شود که برای همیشه وفای به تعهد غیرممکن نباشد و خریدار یا خواهان خدمت آماده صبر کردن تا امکان تحویل کالا و یا ایفای تعهد باشند از این جهت خلاف موازین شرع است.

۳- با توجه به اصلاح به عمل آمده ایراد بند «۶» و «۷» کماکان به قوت خود باقی است.

تذکر: عبارت ماده (۲۲) ناقص است و باید مثلاً عبارت «کافی است» به آخر آن اضافه شود و در ذیل تبصره «۱» ماده «۶۴» بجای کلمه «شامل» کلمه «مشمول» صحیح است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۰۶۸۵
تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۶/۳۷۴۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹، طرح تجارت الکترونیکی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۲۰- ماده (۱۹) این قانون شامل مواردی نیست که مخاطب از اصل‌ساز اختطاری مبنی

۱. برای اختصار فقط به مواد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

بر اینکه «داده پیام» از جانب اصل‌ساز نیست دریافت کند و وقت معقولی برای اقدام داشته باشد. همچنین مواردی نیست که مخاطب بداند یا باید بداند که «داده پیام» از اصل‌ساز صادر نشده و یا به طور اشتباه صادر شده است.

ماده ۲۱- ...

ماده ۲۲- هرگاه قبل یا به هنگام ارسال «داده پیام»، اصل‌ساز از مخاطب بخواهد یا توافق کنند که دریافت «داده پیام» تصدیق شود، اگر به شکل یا روش تصدیق توافق نشده باشد، هر نوع ارتباط خودکار یا مکاتبه یا اتخاذ هر نوع تدبیر مناسب از سوی مخاطب که اصل‌ساز را به نحو معقول از دریافت «داده پیام» مطمئن کند، تصدیق دریافت «داده پیام» محسوب می‌گردد.

ماده ۲۳- این ماده در ماده (۲۲) ادغام گردیده بود.

ماده ۲۴- این ماده حذف گردید.

ماده ۲۵- ...

ماده ۴۱- در صورتی که تأمین‌کننده در حین معامله به دلیل عدم موجودی کالا و یا عدم امکان اجرای خدمات، نتواند تعهدات خود را انجام دهد، باید مبلغ دریافتی را فوراً به مخاطب برگرداند، مگر در بیع کلی و تعهداتی که برای همیشه وفای به تعهد غیرممکن نباشد و مخاطب آماده صبر کردن تا امکان تحویل کالا و یا ایفای تعهد باشد. در صورتی که معلوم شود تأمین‌کننده از ابتدا عدم امکان ایفای تعهد خود را می‌دانسته، علاوه بر لزوم استرداد مبلغ دریافتی، به حداکثر مجازات مقرر در این قانون نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲- ...

ماده ۶۱- در صورت رضایت شخص، موضوع «داده پیام» نیز به شرط آنکه محتوای «داده پیام» وفق قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی باشد، ذخیره، پردازش و توزیع «داده پیام»‌های شخصی در بستر مبادلات الکترونیکی باید با لحاظ شرایط زیر صورت پذیرد:

الف - ...

ماده ۶۲- ...

ماده ۶۴- حق تکثیر، اجراء و توزیع (عرضه و نشر) آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴، به صورت «داده پیام» منحصر در اختیار مؤلف است. کلیه آثار و تألیفاتی که در قالب «داده پیام» می‌باشند، از جمله اطلاعات، نرم‌افزارها و برنامه‌های رایانه‌ای، ابزار و روشهای رایانه‌ای و پایگاههای داده و همچنین حمایت از حقوق مالکیت‌های فکری در

بستر مبادلات الکترونیکی شامل حق اختراع، حق طراحی، حق مؤلف، حقوق مرتبط با حق مؤلف، حمایت از پایگاه‌های داده، حمایت از نقشه مدارهای یکپارچه قطعات الکترونیکی (Integrated Circuits & Chips) و حمایت از اسرار تجاری، مشمول قوانین مذکور در این ماده و قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و آئین‌نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷/۴/۱۴ خواهد بود، منوط بر آن که امور مذکور متضمن موارد خلاف قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی نباشد.

تبصره ۱- حقوق مرتبط با مالکیت ادبی و هنری (Related Rights) که پیش از این به عنوان حقوق جانبی مالکیت ادبی و هنری (Neighboring Rights) شناخته می‌شدند شامل حقوق مادی و معنوی برای عناصر دیگری علاوه بر مؤلف، از جمله حقوق هنرمندان مجری آثار، تولیدکنندگان صفحات صوتی و تصویری و سازمانها و مؤسسات ضبط و پخش می‌باشند که مشمول قوانین مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و ۱۳۵۲/۹/۲۶ مورد اشاره در این ماده می‌باشند.

تبصره ۲- ...

ماده ۶۵- ...

ماده ۶۶- این ماده حذف گردید.

ماده ۶۷- ...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۹۰۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۹/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۰۶۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۷ و شماره ۱۶/۳۷۴۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۱۰۸۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۵۷۹۶ مورخ ۱۳۸۲/۹/۴^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۴۰۴۵ مورخ ۱۳۸۲/۶/۶ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۴ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «طرح تجارت الکترونیکی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- صدر ماده (۲۰) چون بطلان معامله را در صورتی که مخاطب خطاری از اصل ساز مبنی بر عدم صدور پیام از ناحیه او دریافت نماید، مشروط به داشتن وقت معقولی برای اقدام نموده است خلاف شرع می‌باشد زیرا همانطور که قبلاً گفته شد هرگاه «داده پیام»

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

از اصل ساز صادر نشده باشد در هر صورت معامله باطل است.
 - ذیل ماده (۲۰) نیز چون ملاک بطلان معامله را دانستن مخاطب یا لزوم دانستن او به عدم صدور یا به صدور اشتباهی داده پیام از اصل ساز دانسته است خلاف شرع است، زیرا اگر واقعاً داده پیام از اصل ساز صادر نشده باشد و یا اشتبهاً صادر شده باشد در تمام صور معامله باطل است.

و همانگونه که در بند (۱) ایراد قبلی آمده است اگر این ماده به این صورت اصلاح شود که: ماده ۲۰- «ماده (۱۹) شامل مواردی نیست که داده پیام از اصل ساز صادر نشده باشد و یا بطور اشتباه صادر شده باشد» رفع ایراد خواهد شد.

۲- اصلاح به عمل آمده در ماده (۶۴) رافع اشکال نیست و از این جهت ایراد بند (۷) کماکان به قوت خود باقی است زیرا منشأ این ایراد شمول قانون‌های مصوب ۱۳۴۸ و ۱۳۵۲ نسبت به موارد مذکور است و این شمول هنوز هم باقی است.

۳- چون در ماده (۷۷) هیچگونه اصلاحی به عمل نیامده است قهراً ایراد بند (۷) کماکان به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۶۴۷۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۹۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵ و پیرونامه شماره ۶۰۶۵۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۷، طرح تجارت الکترونیکی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. در این مصوبه جهت تأمین نظر شورای نگهبان اصلاحات زیر به عمل آمد:

- ماده (۲۰) به این شرح اصلاح شد:
 «ماده ۲۰- این قانون شامل مواردی نیست که پیام از اصل ساز صادر نشده باشد و یا به طور اشتباه صادر شده باشد.»
 - در انتهای ماده (۶۴) پس از کلمه «امور مذکور» عبارت «در آن دو قانون موافق مصوبات مجلس شورای اسلامی باشد» اضافه گردید.
 - در سطر پنجم ماده (۷۷) پس از کلمه «امور مذکور» عبارت «طبق مصوبات مجلس شورای اسلامی مجاز شمرده شود، در صورتی که» جایگزین عبارت «متضمن موارد خلاف قانون نباشد،» گردید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۵۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۶۴۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ و شماره ۶۰۶۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۷ و شماره ۱۶/۳۷۴۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۱۰۸۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۵۹۰۶ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵ و شماره ۸۲/۳۰/۵۷۹۶ مورخ ۱۳۸۲/۹/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۴۰۴۵ مورخ ۱۳۸۲/۶/۶ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۳۰۳۴ مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱؛ «طرح تجارت الکترونیکی»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۱.

مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و اختیارات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱^(۱) با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۳۵۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۷/۲۴

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۵ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱- برای پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی، با مشارکت مردم و به منظور نظارت بر اداره امور روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان، شوراهایی به نام شورای اسلامی ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها بر اساس مقررات این قانون تشکیل می شود.

ماده ۲- ماده زیر به عنوان ماده (۱) مکرر به قانون الحاق می شود:

ماده ۱ مکرر - در کلیه مواد و تبصره ها و بندهای قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، کلمه «شهرک» و موضوعات مربوط به آن حذف می گردد.

ماده ۳- ماده (۲) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲- مقصود از شورا در این قانون شوراهای اسلامی روستا، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها می باشد.

ماده ۴- ماده و تبصره زیر به عنوان ماده (۲) مکرر به قانون الحاق می شود:

ماده ۲ مکرر - شورای روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان در واحدهایی از تقسیمات کشوری تشکیل می شود که طبق قوانین و مقررات مربوط به نام ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان و استان شناخته شده باشد.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی صفحات ۱۲۱۸ تا ۱۲۳۷.

تبصره - شورای شهر در تهران بزرگ شامل شهرهای تهران، ری و تجریش بوده و با تابعیت شهرستان تهران تشکیل می‌شود.

ماده ۵- ماده (۳) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳- دوره فعالیت شوراهای روستا و شهر از تاریخ تشکیل چهار سال می‌باشد که از نهم اردیبهشت ماه، سالروز فرمان تاریخی حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر تشکیل شوراهای شروع و در هشتم اردیبهشت ماه چهار سال بعد خاتمه می‌یابد.

تبصره - انتخابات شوراهای روستا و شهر باید به صورتی برگزار شود که حداقل پانزده روز قبل از نهم اردیبهشت ماه اعضای شوراهای مشخص شده باشند.

ماده ۶- ماده (۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۴- تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای روستا به شرح زیر است:

۱- روستاهای تا پانصد نفر جمعیت، سه نفر اصلی، دو نفر علی‌البدل.

۲- روستاهای با بیش از پانصد نفر تا دو هزار و پانصد نفر جمعیت، پنج نفر اصلی، سه نفر علی‌البدل.

۳- روستاهای با بیش از دو هزار و پانصد نفر جمعیت، هفت نفر اصلی، چهار نفر علی‌البدل.

ماده ۷- ماده (۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- شورای بخش حداکثر دو هفته پس از تشکیل سه پنجم شوراهای روستاهای تابعه بخش و با اکثریت نسبی از بین نمایندگان منتخب شوراهای تشکیل می‌شود. تعداد اعضای اصلی شورای بخش، هفت نفر و تعداد اعضای علی‌البدل آن سه نفر خواهد بود.

ماده ۸- ماده (۶) قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می‌شود:

ماده ۶- از هر روستا بیش از یک نفر نباید در شورای بخش حضور داشته باشد و در صورتی که تعداد روستاهای بخش کمتر از هفت روستا باشد کسری اعضای شورای بخش از میان مجموع اعضای شوراهای روستاها انتخاب خواهد شد و حداقل باید از هر روستا یک نفر انتخاب شود.

ماده ۹- ماده (۷) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۷- تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای شهر به شرح زیر می‌باشد:

الف - شهرهای تا بیست هزار نفر جمعیت، پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی‌البدل.

ب - شهرهای از بیست هزار نفر تا پنجاه هزار نفر جمعیت، هفت نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی‌البدل.

ج - شهرهای از پنجاه هزار نفر تا یکصد هزار نفر جمعیت، نه نفر عضو اصلی و چهار نفر عضو علی‌البدل.

د - شهرهای از یکصد هزار نفر تا دویست هزار نفر جمعیت، یازده نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی‌البدل.

ه - شهرهای از دویست هزار نفر تا پانصد هزار نفر جمعیت، سیزده نفر عضو اصلی و شش نفر عضو علی‌البدل.

و - شهرهای از پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر جمعیت، پانزده نفر عضو اصلی و هفت نفر عضو علی‌البدل.

ز - شهرهای بیشتر از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت، بیست و یک نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی‌البدل.

ح - شهرهای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، بیست و پنج نفر عضو اصلی و ده نفر عضو علی‌البدل.

ط - تهران (تهران - ری - تجریش)، سی و یک نفر عضو اصلی و دوازده نفر عضو علی‌البدل.
تبصره ۱- ملاک تشخیص جمعیت هر شهر و روستا، آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن با اعلام رسمی مرکز آمار ایران خواهد بود.

تبصره ۲- به وزارت کشور اجازه داده می‌شود در شهرهایی که لازم تشخیص می‌دهد انتخابات را به صورت منطقه‌ای برگزار نماید.

ماده ۱۰- ماده (۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- در صورت استعفا، فوت یا سلب عضویت هر یک از اعضاء شورای روستا، بخش و شهر، عضو علی‌البدل به ترتیب آراء جایگزین می‌شود.

ماده ۱۱- ماده (۹) قانون حذف و ماده و تبصره زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۹- چنانچه یک یا چند روستا به شهر تبدیل شود، شورای شهر از میان اعضای شوراهای آن روستاها به ترتیب آراء در انتخابات و به نسبت جمعیت روستاها تشکیل می‌شود.

تبصره - در شهرهای جدیدالتأسیس (به تشخیص وزارت کشور) انتخابات شورای شهر برای بقیه دوره چهار ساله برگزار می‌شود.

ماده ۱۲- ماده (۱۰) قانون حذف و ماده و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۰- شورای شهرستان از نمایندگان شوراهای شهرها و بخشهای واقع در محدوده آن شهرستان که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز در مرحله دوم با رأی اکثریت نسبی هر یک از شوراهای مزبور انتخاب و معرفی شده‌اند، تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- در شورای شهرستان، از شورای هر بخش یک نفر و از شورای هر یک از شهرهای تا پانصد هزار نفر جمعیت یک نفر و بیش از پانصد نفر جمعیت دو نفر و شهر تهران سه نفر عضویت خواهند داشت.

تبصره ۲- تعداد اعضای شورای شهرستان حداقل پنج نفر می‌باشد. چنانچه تعداد شهرها و بخشهای یک شهرستان کمتر از پنج باشد، کسری تعداد اعضای شورای شهرستان تا پنج نفر به نسبت جمعیت هر بخش یا شهر، از شورای بخش یا شهر مربوط تأمین می‌شود. در هر صورت هر بخش یا شهر نباید بیش از دو نفر نماینده شورای شهرستان داشته باشد.

تبصره ۳- شورای شهرستان حداکثر ظرف یک ماه پس از تشکیل دو سوم شوراهای شهرها و بخشهای واقع در محدوده آن شهرستان به دعوت فرماندار تشکیل می‌شود.

ماده ۱۳- ماده (۱۱) قانون حذف و ماده و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۱- شورای استان از نمایندگان منتخب شوراهای شهرستانهای تابعه که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی از بین اعضای شورای شهرستان انتخاب و معرفی شده‌اند تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- تعداد اعضای شورای استان حداقل پنج نفر است. چنانچه یک استان کمتر از پنج شهرستان داشته باشد کسری تعداد اعضای شورای استان تا پنج نفر به نسبت جمعیت از شوراهای شهرستانهای ذی‌ربط تأمین می‌شود. در هر صورت هر شهرستان نباید بیش از دو نماینده

در شورای استان داشته باشد و در صورتی که استان فقط یک شهرستان داشته باشد، اعضای شورای استان همان اعضای شورای شهرستان خواهند بود.

تبصره ۲- شورای استان حداکثر یک ماه پس از تشکیل دو سوم شوراهای شهرستانهای واقع در محدوده آن استان به دعوت استاندار تشکیل می‌شود.

ماده ۱۴- ماده (۱۲) قانون و تبصره آن حذف و ماده و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۲- در صورتی که استانداران، فرمانداران، بخشداران، رؤسای مؤسسات و مدیران عامل شرکتهای دولتی، مدیران کل، رؤسای نهادهای عمومی غیردولتی و ادارات دولتی خواهان طرح موضوع یا اعلام نظر در جلسات شورا باشند هیأت رئیسه شورا موظف است ضمن هماهنگی، امکان شرکت افراد مذکور را در جلسات شورا فراهم آورد.

تبصره ۱- هر یک از نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در جلسات شوراهای حوزه انتخابیه (شهرستان و استان) خود شرکت و اظهار نظر نمایند.

تبصره ۲- شوراها با درخواست کتبی استاندار، فرماندار و بخشدار ذی‌ربط موظف به تشکیل جلسه فوق‌العاده می‌باشند.

ماده ۱۵- ماده (۱۳) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۳- در صورت دعوت شورای بخش از بخشدار، شورای شهر مرکز شهرستان یا شورای شهرستان از بخشدار یا فرماندار، شورای استان از استاندار، یا سایر مسئولین اجرائی سطوح فوق‌الذکر، مقامات مذکور در جلسات شورا شرکت خواهند نمود. این دعوت باید کتبی و با تعیین وقت و ذکر دستور جلسه باشد.

ماده ۱۶- ماده (۱۴) قانون حذف و ماده و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۴- شورای عالی استانها، از نمایندگان منتخب شوراهای استانها که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی انتخاب و معرفی می‌شوند، تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- از استانهای تا دو میلیون نفر جمعیت، دو نماینده و از استانهای دارای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، سه نماینده و از استان تهران چهار نماینده در شورای عالی استانها عضویت دارند.

تبصره ۲- حداکثر یک ماه پس از تشکیل دو سوم شوراهای استانها، شورای عالی استانها به دعوت وزیر کشور تشکیل می‌شود.

تبصره ۳- شورای عالی استانها با درخواست وزیر کشور موظف به تشکیل جلسه فوق‌العاده می‌باشد.

تبصره ۴- وزیران، رؤسای مؤسسات و سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با درخواست شورای عالی استانها که باید به صورت کتبی و با تعیین وقت قبلی و ذکر دستور جلسه باشد، در جلسات آن شرکت می‌نمایند.

ماده ۱۷- ماده و تبصره‌های زیر به عنوان ماده (۱۴) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۴ مکرر - عضویت در کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون افتخاری است و شغل محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱- هر فرد می‌تواند فقط عضو یک شورای روستا یا شهر باشد.

تبصره ۲- پذیرش استعفای هر یک از اعضای شورا منوط به تصویب شورا است.

تبصره ۳- نامزد شدن اعضای شوراهای اسلامی روستا و شهر در انتخابات مجلس شورای اسلامی منوط به پذیرش استعفای آنها از سوی شورا در مهلت مقرر قانونی می‌باشد.

ماده ۱۸- ماده (۱۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۵- جلسات شوراها علنی و با حضور دو سوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد و تصمیمات به اکثریت مطلق آرای حاضرین معتبر است و تشکیل جلسات غیرعلنی منوط به تصویب دو سوم اعضای حاضر در جلسه می‌باشد.

ماده ۱۹- ماده (۱۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۶- اولین جلسه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون به دعوت مسئولین واحدهای تقسیمات کشوری مربوط و با هیأت رئیسه سنی تشکیل می‌شود تا هیأت رئیسه شورا شامل یک رئیس و یک نایب رئیس و حداقل یک منشی انتخاب شوند.

ماده ۲۰- ماده زیر به عنوان ماده (۱۶) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۶ مکرر- در صورت استعفا، فوت یا سلب عضویت هر یک از اعضای شوراهای شهرستان، استان و عالی استانها، عضو جدید حداکثر ظرف مدت یک‌ماه باید جایگزین شود.

ماده ۲۱- ماده زیر به عنوان ماده (۱۷) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۷ مکرر- وزارت کشور می‌تواند با هماهنگی هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات، قرائت و شمارش آراء را در تمام یا تعدادی از حوزه‌های انتخابیه با استفاده از رایانه انجام دهد.

ماده ۲۲- تبصره زیر به ماده (۱۸) قانون الحاق می‌شود:

تبصره- در انتخابات میان دوره‌ای، در هر حوزه کسانی حق رأی دارند که در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده‌باشند یا در انتخابات شرکت نکرده باشند.

ماده ۲۳- تبصره زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۲۰) قانون الحاق می‌شود:

تبصره ۳- ابطال آرای مشمول بندهای (و)، (ز)، (ح)، (ط) و (ی) در صورتی امکان‌پذیر است که نسبت به آنها شکایت یا گزارشی وجود داشته باشد و بتوان اسناد مثبت آن را برای تعیین مجازاتهای قانونی به محاکم صالحه ارائه داد.

ماده ۲۴- بند (ج) ماده (۲۶) قانون حذف و بند (و) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

و- دارا بودن سواد خواندن و نوشتن برای شورای روستا و داشتن حداقل مدرک دیپلم یا معادل آن برای شوراهای شهرهای دارای تا یک میلیون نفر جمعیت و مدرک فوق دیپلم یا معادل آن برای شورای شهرهای دارای بیش از یک میلیون نفر جمعیت.

ماده ۲۵- تبصره (۱) به شرح زیر به ماده (۲۶) اضافه و تبصره‌های (۱) و (۲) ماده مذکور

به تبصره‌های (۲) و (۳) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱- داوطلبین شورای شهر موظف هستند هنگام ثبت نام، مبلغی را که دولت تعیین می‌کند به حساب اعلام شده تودیع نمایند. پس از اعلام نتایج قطعی انتخابات، در صورتی که آرای هر یک از داوطلبین کمتر از دو درصد (۲٪) کل آراء مأخوذه حوزه انتخابیه باشد، مبلغ ودیعه مذکور به حساب شهرداری همان شهر واریز خواهد شد و ودیعه سایر داوطلبان بلافاصله مسترد می‌گردد.

ماده ۲۶- در بند (۱) ماده (۲۸) قانون، عبارت «دو ماه» حذف می‌شود.

ماده ۲۷- بندهای (۲) و (۳) ماده (۲۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۲- استانداران و فرمانداران و معاونین آنان، بخشداران، مدیران کل ادارات استانداری و دادستانها از عضویت در شوراهای اسلامی واقع در حوزه‌هایی که در محدوده تحت مسئولیت آنان قرار دارد محرومند، مگر آن که قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند.

۳- شهرداران و مدیران مناطق و مؤسسات و شرکتهای وابسته به شهرداری از عضویت در شورای اسلامی شهر محل خدمت محرومند، مگر آن که قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند.

ماده ۲۸- تبصره زیر به ماده (۲۹) قانون الحاق می‌شود:

تبصره - محرومین مشمول بندهای فوق کسانی هستند که به موجب قانون مجازات اسلامی و رأی قطعی دادگاه از حقوق اجتماعی محروم شده و در زمان محرومیت به سر می‌برند.

ماده ۲۹- در ماده (۳۱) قانون، مدت «شش ماه» به «هجده ماه» افزایش می‌یابد.

ماده ۳۰- ماده (۳۲) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۲- به منظور برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی شهر، هیأت اجرایی شهرستان به ریاست فرماندار و عضویت رئیس اداره ثبت احوال، رئیس آموزش و پرورش و هشت نفر از معتمدان در محدوده شهرستان تشکیل می‌شود.

تبصره - برای تعیین هشت نفر معتمدان هیأت اجرایی، فرماندار سی نفر از معتمدان اقشار مختلف مردم از کلیه شهرهای محدوده شهرستان را انتخاب و از آنان دعوت به عمل می‌آورد.

ماده ۳۱- ماده (۳۳) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۳- برای برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی روستا، هیأت اجرایی بخش به ریاست بخشدار و عضویت نمایندگان دستگاههای مذکور در ماده (۳۲) و مسئول جهاد کشاورزی بخش یا معاون وی و هفت نفر از معتمدان محدوده بخش تشکیل می‌شود.

تبصره - برای تعیین هفت نفر از معتمدان هیأت اجرایی، بخشدار سی نفر از معتمدان اقشار مختلف مردم از روستاهای محدوده بخش را انتخاب و از آنان دعوت به عمل می‌آورد.

ماده ۳۲- ماده (۳۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۴- معتمدان منتخب موضوع مواد (۳۲) و (۳۳) به دعوت فرماندار و بخشدار (یا نماینده وی) ظرف دو روز پس از انتخاب تشکیل جلسه داده، پس از حضور دو سوم مدعوین (حداقل بیست نفر) از بین خود به ترتیب هشت و هفت نفر را به عنوان معتمدان اصلی و پنج نفر را به عنوان معتمدان علی‌البدل هیأت اجرایی شهرستان و بخش با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می‌نمایند.

ماده ۳۳- ماده (۳۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۵- فرماندار و بخشدار (یا نماینده وی) مکلف است به ترتیب هشت و هفت نفر از معتمدان اصلی را برای شرکت در جلسات هیأت اجرایی انتخابات دعوت نماید.

ماده ۳۴- تبصره (۳) ماده (۳۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۳- در صورتی که با دعوت از اعضای اصلی و علی‌البدل، اکثریت حاصل نگردد، اعضای اداری هیأت اجرایی بقیه معتمدان (تا سی نفر) را دعوت نموده تا کسری اعضا را

از میان خود انتخاب نمایند.

ماده ۳۵- در تبصره ماده (۳۸) قانون عبارت «و بخشدار» پس از کلمه «فرماندار» اضافه می‌شود.

ماده ۳۶- ماده (۴۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۴۸- نظر هیأت‌های اجرائی بخش و شهرستان مبنی بر تأیید صلاحیت داوطلبان قطعی است و نظر هیأت‌های مذکور در خصوص رد صلاحیت داوطلبان حسب مورد با تأیید هیأت‌های نظارت معتبر است.

ماده ۳۷- تبصره زیر به ماده (۵۸) قانون الحاق می‌شود:

تبصره - ابطال آراء باید مستند به قانون و همراه با اسناد و مدارک معتبر باشد. در غیر این صورت ابطال آراء جرم تلقی شده و مرتکب یا مرتکبین و نیز کسانی که گزارش یا شهادت کذب داده باشند طبق قانون مجازات می‌شوند.

ماده ۳۸- ماده (۵۹) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۹- اقدامات هیأت نظارت شهرستان و هیأت نظارت استان جز در مورد تأیید صلاحیت کاندیدها و تأیید صحت انتخابات نافی اختیارات هیأت مرکزی نظارت نبوده و تصمیم هیأت مرکزی نظارت قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۳۹- در عنوان فصل سوم قانون عبارت «و اختیارات» بعد از کلمه «وظائف» اضافه می‌شود.

ماده ۴۰- ماده (۶۸) قانون و بندها و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۸- وظائف و اختیارات شورای اسلامی روستا عبارت است از:

۱- ارائه پیشنهاد جهت رفع کمبودها، نارسایی‌ها و نیازها به مقامات ذی‌ربط.

مقامات مذکور موظف به بررسی پیشنهادها و ارائه پاسخ، حداکثر ظرف مدت دو ماه، به شورا هستند. در صورت عدم ارائه پاسخ در موعد مقرر، مراتب برای پیگیری قانونی به اطلاع مقامات مافوق می‌رسد.

۲- تشکیل گردهمایی عمومی جهت ارائه گزارش کار و دریافت پیشنهادها و پاسخ به سؤالات و جلب مشارکت و خودیاری مردم برای پیشبرد امور روستا حداقل دو بار در سال و با پانزده روز اعلام قبلی.

۳- همکاری با مسئولین اجرائی و سازمانهای دولتی برای اجراء مؤثر قوانین و پیگیری لازم جهت اجرای طرحها و پروژه‌های عمرانی.

۴- پیگیری شکایات اهالی روستا از ادارات حوزه مربوط از طریق مقامات مسئول.

۵- کمک رسانی و امداد در مواقع بحرانی و اضطراری مانند وقوع جنگ و حوادث غیرمترقبه.

۶- کمک به مستمندان و خانواده‌های بی‌سرپرست با استفاده از خودیاری محلی.

۷- همکاری با نیروی انتظامی جهت برقراری امنیت و نظم عمومی و جلوگیری از وقوع جرائم.

۸- انتخاب و برکناری دهیار بر اساس آئین‌نامه اجرائی، و نظارت بر حسن اجرای وظائف دهیار.

۹- تلاش برای رفع اختلاف بین محلات و افراد و رسیدگی و حل و فصل اختلافات در مواردی

که مسئولین ذی‌ربط بنا بر صلاحدید به شورا ارجاع می‌دهند.

۱۰- بررسی عوارض قابل وصول در حوزه روستا و پیشنهاد آن به شورای بخش جهت تصویب.

۱۱- فراهم نمودن زمینه مشارکت و جلب همکاری مردم در جهت ایجاد و توسعه نهادهای

مدنی، کتابخانه و مراکز فرهنگی، بهبود و ارتقاء فرهنگی اقشار مختلف به ویژه جوانان و بانوان و برنامه‌ریزی در انجام خدمات اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، سوادآموزی و سایر امور با موافقت و هماهنگی مراجع ذی‌ربط.

۱۲- ایجاد زمینه مناسب برای توسعه اشتغال و جلب مشارکت‌های عمومی در جهت گسترش فعالیتهای تولیدی.

۱۳- مشارکت در تهیه طرحهای هادی روستا و بهسازی بافتهای فرسوده و ضوابط و مقررات ساخت و ساز.

۱۴- نظارت بر حسن اجرای مقررات مربوط به حفاظت و بهسازی محیط زیست روستا و بهره‌برداری از منابع طبیعی و جلوگیری از فرسایش خاک و حفظ عمران، مزارع، باغها، مراتع، جنگل‌ها، محدوده‌های زیست محیطی، احیاء و لایروبی قنوت و نه‌رهای متروکه و ارائه طرح و پیشنهاد در این زمینه‌ها به شورای بخش.

۱۵- بررسی برنامه‌های پیشنهادی ارگانهای اجرائی در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از نظر تطبیق با ضرورت‌های موجود در حوزه انتخابیه شورا و ارائه گزارش نارسایی‌ها به شورای مافوق و مراجع اجرائی ذی‌ربط.

۱۶- تصویب نام‌گذاری معابر، میادین، خیابان‌ها، کوچه‌ها و کوی‌ها در هر روستا یا تغییر نام آن‌ها.

۱۷- تصویب بودجه سالیانه دهیاری.

۱۸- نظارت بر حفظ و نگهداری تأسیسات عمومی و عمرانی و اموال و دارائی‌های روستا.

۱۹- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا.

ماده ۴۱- ماده زیر به عنوان ماده (۶۸) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۶۸ مکرر - هر تیره از عشایر کوچ رو کشور با حداقل بیست خانوار در حکم روستا (ده) بوده و شورای عشایری با وظائف و اختیارات شورای روستا در آن تیره تشکیل می‌گردد. شورای عشایر مذکور در زمان تشکیل شورای بخش محل استقرار خود همانند شورای روستا مشارکت خواهد داشت.

همکاری در امور مربوط به دام، مرتع و کوچ جزو وظائف شورای عشایری خواهد بود.

ماده ۴۲- ماده (۶۹) قانون و بندهای آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۹- دهیار به مدت چهار سال انتخاب و وظائف زیر را به عهده دارد:

۱- اجرای مصوبات شورای روستا.

۲- همکاری با نیروی انتظامی در خصوص اعلام وقوع جرائم، اجرای مقررات خدمت وظیفه عمومی، حفظ نظم عمومی و سعی در حل اختلافات محلی.

۳- اعلان فرامین و قوانین و مقررات عمومی.

۴- همکاری در حفظ و نگهداری تأسیسات عمومی و عمرانی و اموال و دارائی‌های روستا.

۵- همکاری با سازمانها و نهادهای دولتی و ایجاد تسهیلات لازم در جهت ایفای وظائف آنان.

۶- مراقبت در اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت و ایجاد زمینه مناسب برای تأمین بهداشت محیط.

۷- همکاری با سازمان‌های ثبت احوال و اسناد در جهت ثبت وقایع چهارگانه سجلی و

اسناد و املاک.

۸- همکاری با مسئولین ذی ربط در جهت حفظ، نگهداری و بهره‌برداری منابع طبیعی و میراث فرهنگی واقع در روستا.

۹- اجرای طرح‌های عمرانی و خدماتی در محدوده روستا در صورت آمادگی با تأیید کمیته برنامه‌ریزی شهرستان.

۱۰- تشکیل پرونده برای ایجاد بناها، تأسیسات و تفکیک اراضی در محدوده قانونی روستا و ارجاع به بخشداری جهت صدور مجوز.

تبصره - درآمد حاصل از وصول عوارض مربوط به اجرای این بند در امور عمومی روستا و زیر نظر شورای روستا هزینه می‌شود.

ماده ۴۳- ماده (۷۰) قانون و بندهای آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۰- وظائف و اختیارات شورای اسلامی بخش عبارت است از:

۱- ارائه طرح‌ها و پیشنهادهای اصلاحی به مسئولین اجرایی منطقه جهت رفع کمبودهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی و سایر امور رفاهی بخش.

تبصره - مقامات اجرایی ذی ربط موظف به بررسی طرح‌ها و پیشنهادهای مذکور و ارائه پاسخ حداکثر ظرف مدت دو ماه به شورا هستند. در صورت عدم ارائه پاسخ در موعد مقرر مراتب جهت انجام اقدامات قانونی به اطلاع مقامات مافوق خواهد رسید.

۲- ایجاد هماهنگی لازم بین شوراهای روستاهای واقع در محدوده بخش.

۳- نظارت بر شوراهای روستاها به منظور رعایت وظائف قانونی.

۴- حل و فصل مشکلات و اختلافات میان دو یا چند روستا یا شوراهای روستایی واقع در محدوده بخش.

۵- رسیدگی به امور عمرانی بخش که خارج از حیطه اختیارات و وظائف شورای روستا است.

۶- ایفای وظائف شورای روستا در مزارع مستقل، مکان‌ها و آبادی‌ها و روستایی‌ها که به هر دلیل فاقد شورای روستا می‌باشند.

۷- تشویق مردم به همکاری و سرمایه‌گذاری در امور و برنامه‌های عمرانی بخش از قبیل توسعه کشاورزی، حمل و نقل، بهداشت، صنایع روستایی و دستی، امور فرهنگی و مذهبی بخش.

۸- بررسی و تأیید طرح‌های هادی روستاهای واقع در محدوده بخش و ارسال به مراجع ذی ربط جهت تصویب نهائی.

ماده ۴۴- ماده زیر به عنوان ماده (۷۰) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۰ مکرر - شوراهای اسلامی شهر و بخش می‌توانند در صورت عدم تکافوی درآمدهای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها نسبت به وضع و یا افزایش عوارض محلی (شهری و روستایی) در چارچوب آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

تبصره - شوراها موظف به اعلام وضع عوارض به وزارت کشور می‌باشند.

وزارت کشور موظف است ظرف مدت یک ماه پس از اعلام شورا، چنانچه وضع عوارض را منطبق با آئین‌نامه هیأت وزیران نداند نسبت به لغو آن اقدام نماید. پس از این مهلت، عوارض قابل وصول است.

ماده ۴۵- ماده (۷۱) و تبصره‌ها و بندهای آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۱- وظائف و اختیارات شورای اسلامی شهر عبارت است از:

۱- انتخاب شهردار برای مدت چهار سال با رأی اکثریت مطلق کل اعضا.

تبصره ۱- شورای اسلامی شهر پس از رسمیت یافتن، نسبت به انتخاب شهردار واجد شرائط اقدام می‌نماید. شهردار منتخب در شهرهای تا دویست هزار نفر جمعیت به استاندار و در مراکز استانها و شهرهای بیش از دویست هزار نفر جمعیت به وزیر کشور جهت صدور حکم معرفی می‌شود.

تبصره ۲- وزیر کشور و استاندار موظفند ظرف پانزده روز پس از وصول مصوبه حکم شهردار را صادر نمایند، در غیر این صورت رئیس شورای شهر اقدام به صدور حکم می‌نماید.

تبصره ۳- تا تعیین شهردار جدید، شهردار قبلی یا سرپرست، مسئولیت شهرداری را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۴- در صورتی که یکی از اعضای اصلی شورای شهر به عنوان شهردار انتخاب شود، عضو علی‌البدل به ترتیب آراء جایگزین وی در شورای شهر می‌شود.

تبصره ۵- دوره خدمت شهردار در موارد زیر خاتمه می‌پذیرد:

الف - استعفای کتبی پس از تصویب شورا.

ب - انتخاب شهردار توسط شورای جدید شهر.

ج - برکناری توسط شورای شهر با رعایت ترتیبات مقرر در ماده (۷۳).

د - تعلیق طبق مقررات قانونی مربوطه.

تبصره ۶- شرائط تصدی سمت شهردار طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب شورای عالی استانها می‌رسد.

۲- ارائه پیشنهادها و اصلاحی و راه‌حل‌های کاربردی به دستگاههای اجرایی ذی‌ربط جهت برنامه‌ریزی.

۳- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا و طرحهای مصوب در امور شهرداری و سازمانها و شرکتها تابعه.

۴- حمایت از انجمنها و نهادهای اجتماعی، امدادی و تعاونی‌های تولید و توزیع و مصرف در قالب برنامه‌ها و بودجه سالیانه شهرداری.

۵- نظارت بر حسن اداره امور مالی شهرداری و کلیه سازمانها، مؤسسات، شرکتها وابسته و تابعه شهرداری و حفظ سرمایه، دارایی‌ها، اموال عمومی و اختصاصی شهرداری، همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آنها با انتخاب حسابرس رسمی و اعلام موارد نقض و تخلف به شهردار و پیگیریهای لازم بر اساس مقررات قانونی.

تبصره - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات مالی و معاملاتی شهرداری به عمل می‌آید که این اسناد باید به امضای شهردار و ذی حساب یا قائم مقام آنان که مورد تأیید شورای شهر باشند برسد.

۶- بررسی و تصویب آئین‌نامه‌های پیشنهادی شهرداری جز در مواردی که مرجع قانونی خاصی دارد.

۷- بررسی و تصویب برنامه‌های پنج ساله عمران شهری بر اساس پیشنهاد شهرداری.

۸- تأیید صورت جامع درآمد و هزینه شهرداری که هر شش ماه یک بار توسط شهردار تهیه و ارائه می‌شود و انتشار آن برای اطلاع عمومی و ارسال نسخه‌ای از آن به استانداری و شوراهای شهرستان و استان.

۹- تصویب و نظارت بر کلیه معاملات و سرمایه‌گذاری‌هایی که به نام شهرداری صورت می‌پذیرد با رعایت مقررات قانونی و آئین‌نامه معاملات شهرداری.

تبصره - به منظور تسریع در پیشرفت امور شهرداری، شورای شهر می‌تواند تصویب انجام معاملات مربوط به شهرداری و سازمانها، مؤسسات و شرکتهای وابسته به آن را تا میزان معینی با رعایت مقررات معاملاتی مربوط، به شهردار واگذار کند.

۱۰- تصویب، اصلاح، متمیم و تفریغ بودجه سالانه دبیرخانه شورای شهر، شهرداری و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای وابسته به شهرداری‌ها بر اساس ضوابط مندرج در دستورالعمل مصوب شورای عالی استانها.

تبصره ۱- شورای شهر می‌تواند اختیارات خود را در این بند در خصوص شرکتهای و سازمانهای وابسته را به مرجع دیگری واگذار نماید.

تبصره ۲- کلیه درآمدهای شهرداری به حساب‌هایی که با اطلاع شورای شهر بر اساس مقررات مربوط در بانکها افتتاح می‌شود، واریز و طبق قوانین مربوط هزینه خواهد شد.

۱۱- شورا موظف است در پایان هر سال مالی صورت بودجه و هزینه خود را جهت اطلاع عموم منتشر نماید و نسخه‌ای از آن را جهت بررسی به شورای شهرستان و استان ارسال کند.

۱۲- واحدهای شهرستانی کلیه سازمانها و مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی که در زمینه ارائه خدمات شهری وظایفی را به عهده دارند، موظفند برنامه سالانه خود در خصوص خدمات شهری را که در چارچوب اعتبارات و بودجه سالانه خود تنظیم شده است به شورا ارائه نمایند. شورا موظف است ظرف مدت یک ماه مراحل تصویب را به انجام برساند.

تبصره - در صورت عدم تصویب در مهلت مقرر و یا اختلاف بین شورای شهر دستگاههای ذی‌ربط، تصمیم نهائی توسط کمیته‌ای مرکب از فرماندار، رئیس شورای شهر و رئیس دستگاه ذی‌ربط اتخاذ می‌گردد.

۱۳- تصویب وامهای مورد پیشنهاد شهرداری و تصویب اعطای تسهیلات لازم از محل اعتبارات مصوب در چارچوب مقررات قانونی.

۱۴- تصویب هرگونه عوارض شهری یا لغو یا هرگونه تغییر در نوع و میزان آن متناسب با هزینه‌های اداره شهر با در نظر گرفتن سیاستهای عمومی دولت بر اساس آئین‌نامه‌ای که به وسیله وزارت کشور تهیه و به تصویب شورای عالی استانها می‌رسد.

۱۵- اجازه تأسیس مؤسسات و شرکتهای تابعه و وابسته به شهرداری و تصویب اساسنامه و اصلاح بعدی آنها.

۱۶- تصویب نام‌گذاری معابر، میادین، خیابانها، کوچه‌ها و کوی‌ها در شهر یا تغییر نام آنها.

۱۷- تصویب آئین‌نامه اجرایی تبلیغات شهری به پیشنهاد شهرداری جهت نوشتن یا الصاق هر نوع نوشته و نصب آگهی و تابلو در سطح شهر با رعایت مقررات موضوعه و انتشار آن برای اطلاع عموم.

- ۱۸- تصویب نرخ خدمات ارائه شده توسط شهرداری و سازمانهای وابسته به آن.
- ۱۹- تصویب برنامه‌های لازم جهت ارتقاء سطح فرهنگی اقشار مختلف مردم به ویژه جوانان و بانوان و ایجاد زمینه مشارکت بیشتر متناسب با شئون فرهنگی و اجتماعی آنان.
- ۲۰- تصویب نرخ حمل و نقل وسایل نقلیه درون شهری.
- ۲۱- همکاری با شورای تأمین شهرستان در حدود قوانین و مقررات.
- ۲۲- بررسی و تأیید طرح‌های هادی و جامع شهرسازی و تفصیلی و حریم و محدوده قانونی شهرها پس از ارائه آن توسط شهرداری و ارسال به مراجع ذی‌ربط قانونی جهت تصویب نهائی.
- ۲۳- تصویب آئین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی استانها.

تبصره - در کلیه قوانین و مقرراتی که انجمن شهر عهده‌دار وظایفی بوده است شورای اسلامی شهر با رعایت مقررات این قانون جانشین انجمن شهر خواهد بود.

ماده ۴۶- ماده (۷۳) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۳- چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای شهر به عملکرد شهردار یا عملیات شهرداری اعتراض یا ایرادی داشته باشند، موارد را کتباً و به صورت روشن و مشخص توسط رئیس شورا به شهردار تذکر خواهند داد. در صورت رعایت نکردن مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سؤال مطرح می‌شود که در این صورت رئیس شورا سؤال را کتباً به شهردار اطلاع خواهد داد و حداکثر ظرف ده روز پس از ابلاغ، شهردار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق‌العاده شورا و پاسخ به سؤال است.

ماده ۴۷- ماده زیر به عنوان ماده (۷۳) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۳ مکرر - استیضاح شهردار باید حداقل به امضای یک سوم اعضای شورا برسد، فاصله بین ابلاغ موضوع استیضاح تا تشکیل جلسه که از طرف رئیس شورا تعیین خواهد شد حداکثر ده روز خواهد بود. شورا پس از طرح سؤال یا سؤالات و جواب شهردار رأی‌گیری خواهد کرد. در صورتی که شورا با اکثریت مطلق کل اعضا به استیضاح رأی مثبت دهد، شهردار برکنار می‌شود و شورا موظف است نسبت به انتخاب شهردار جدید اقدام کند.

تبصره - در مواردی که شهرداری به هر دلیل از قبیل عزل، استعفا یا فوت شهردار، فاقد شهردار شود، بلافاصله یکی از کارکنان شهرداری به انتخاب شورای شهر تا انتخاب شهردار جدید سرپرست شهرداری می‌شود.

ماده ۴۸- ماده (۷۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۴- شوراها مذکور در ماده (۱) این قانون یا هر یک از اعضا آنها حق ندارند در نصب و عزل کارکنان دهیاری‌ها، شهرداری‌ها و یا شرکتها و مؤسسات وابسته به آنها دخالت نمایند یا به آنها دستور دهند و واگذاری مسئولیت اجرایی، عضویت هیأت مدیره و مدیریت عامل به اعضا شوراها مذکور در دهیاریها، شهرداریها، شرکتها و سازمانهای تابعه ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- اعضا شوراها مذکور و بستگان درجه یک آنها به هیچ وجه حق انجام معامله با دهیاری، شهرداری، سازمانها و شرکتها وابسته به آن را نخواهند داشت و انعقاد هر نوع قرارداد با آنها ممنوع می‌باشد.

تبصره ۲- هرگونه استفاده شخصی از اموال، دارائی‌ها و امکانات شوراهای دهیاری، شهرداری، مؤسسات و شرکتهای وابسته توسط اعضاء شوراهای ممنوع می‌باشد.

ماده ۴۹- ماده (۷۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۵- آئین‌نامه سازمانی، تشکیلاتی و تعداد و نحوه تشکیل جلسات شوراهای امور مالی دبیرخانه کلیه شوراهای و تعداد کارکنان آنها و هزینه‌های مربوط و هرگونه پرداختی به اعضای شوراهای توسط شورای عالی استانها تهیه و به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی می‌رسد. به کارگیری کارکنان و هرگونه پرداختی خارج از این آئین‌نامه ممنوع می‌باشد.

ماده ۵۰- ماده (۷۶) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۷۶- شورای شهر و شهرداری و شرکتهای و سازمانهای وابسته موظفند به نحو مقتضی و در صورت امکان با راه‌اندازی پایگاه رایانه‌ای، زمینه اطلاع عموم مردم را به طور مستمر از مصوبات، تصمیمات، عملکرد، بودجه، هزینه و درآمد خود فراهم نمایند.

ماده ۵۱- ماده (۷۷) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۷۷- وظائف و اختیارات شورای شهرستان عبارت است از:

۱- ارائه پیشنهادات لازم در زمینه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و عمرانی شهرستان به دستگاههای اجرایی ذی‌ربط و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان و شورای استان.

۲- نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای شهرستان.

۳- تصویب، اصلاح، ترمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای شهرستان.

۴- هماهنگی و رسیدگی به مسائل و حل و فصل مشکلات فی‌مابین شوراهای شهر و بخش.

۵- نظارت بر عملکرد و فعالیتهای شوراهای بخش و شهر.

ماده ۵۲- ماده زیر به عنوان ماده (۷۷) مکرر ۱ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۷ مکرر ۱- وظائف و اختیارات شورای استان عبارت است از:

۱- بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادهای لازم به منظور رفع تبعیض و توزیع عادلانه امکانات و منابع و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استان به شورای عالی استان‌ها.

تبصره - سه نفر از اعضای شورای استان به انتخاب آن شورا با حق رأی به عضویت در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در می‌آیند.

۲- نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای عالی استانها در محدوده استان.

۳- ایجاد ارتباط و هماهنگی لازم میان شوراهای شهرستان در محدوده استان جهت حسن انجام وظائف و حل و فصل اختلافات شوراهای سطح استان.

۴- همکاری با شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در نظارت بر حسن اجرای طرحهای عمرانی استانی و ملی در محدوده استان و ارائه گزارش و پیشنهاد در جهت بهبود امور به رئیس شورای برنامه‌ریزی و شورای عالی استانها و دستگاههای ذی‌ربط.

۵- تصویب، اصلاح، ترمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای استان.

۶- نظارت بر عملکرد شوراهای شهرستانها در محدوده استان و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای استان.

ماده ۵۳- ماده زیر به عنوان ماده (۷۷) مکرر ۲ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۷ مکرر ۲- وظائف و اختیارات شورای عالی استانها عبارت است از:

۱- بررسی پیشنهادهای واصله از طرف شوراهای استانها و تعیین اولویت هر یک و ارجاع به مقامات اجرائی ذی‌ربط.

۲- اعلام نارسایی‌ها و اشکالات نهادها و سازمانهای اجرائی در حدود اختیارات و وظائف شوراها به مسئولین مربوطه و پیگیری آنها.

۳- بررسی پیشنهادهای و ارائه آنها در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی یا دولت.

۴- تصویب، اصلاح، ترمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای عالی استانها.

۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است یک نسخه از پیش نویس لوایح برنامه‌های توسعه و بودجه عمومی کشور و استانها را پس از تهیه در اختیار شورای عالی استانها قرار دهد. شورای عالی استانها پیشنهادهای اصلاحی خود را در مورد برنامه و بودجه مذکور به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام خواهد کرد.

۶- تهیه آئین‌نامه نحوه هزینه بودجه شوراها و ابلاغ آن پس از تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی به شوراها.

۷- برنامه‌ریزی به منظور آموزش و آشنایی اعضاء شوراها با وظائف خویش از طریق برگزاری دوره‌های کوتاه مدت کاربردی در قالب امکانات موجود کشور.

۸- جلسات عادی شورای عالی استانها هر دو ماه یک بار و حداکثر به مدت سه روز تشکیل می‌گردد. در موارد ضروری شورا می‌تواند جلسات فوق‌العاده تشکیل دهد.

ماده ۵۴- ماده زیر به عنوان ماده (۷۷) مکرر ۳ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۷ مکرر ۳- شورای عالی استانها موظف است حداکثر یک سال پس از تشکیل، ضمن مشخص نمودن آن دسته از امور شهری که توسط وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی انجام می‌شود و انجام آن در حد توانایی شهرداری‌ها می‌باشد طرح لازم جهت واگذاری آن امور به شهرداری‌ها را تهیه و به دولت یا مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۵۵- ماده (۷۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۸- کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون مکلفند حداکثر ظرف مدت ده روز مصوبات خود را به نمایندگان حوزه انتخابیه و شورای مافوق، مسئولین اجرائی ذی‌ربط و عالیت‌ترین مقام اجرائی مربوط و در مورد شورای عالی استانها به مجلس شورای اسلامی و وزارت کشور ارسال نمایند.

ماده ۵۶- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۱ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۱- استانداران، فرمانداران و بخشداران موظفند در کلیه شوراها و کمیته‌های تخصصی مرتبط با وظائف شوراها (به جز کمیته برنامه‌ریزی شهرستان) که در سطح منطقه تشکیل می‌دهند از نماینده شوراهای بخش، شهر، شهرستان و استان به عنوان ناظر جهت شرکت در جلسات دعوت به عمل آورند.

ماده ۵۷- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۲ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۲- استانداران، فرمانداران، بخشداران و سایر مقامات کشوری از طرف دولت

تعیین می‌شوند در حدود اختیارات شوراها ملزم به رعایت تصمیمات آنها هستند. موارد تخلف به مقامات مافوق اعلام و در مراجع ذی صلاح رسیدگی می‌شود.

ماده ۵۸- ماده (۷۹) قانون و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۹- به منظور رسیدگی به شکایات مبنی بر تخلف از قوانین یا خروج از حدود وظائف و اختیارات شوراها، هیأت‌هایی به نام هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات با عضویت یکی از معاونین رئیس جمهور به انتخاب و معرفی رئیس جمهور، معاون ذی‌ربط وزارت کشور، رئیس یا یکی از معاونین دیوان عدالت اداری به انتخاب رئیس این دیوان، یکی از معاونین دادستان کل کشور به انتخاب دادستان کل کشور، دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی و تصویب مجلس شورای اسلامی، سه نفر از اعضای شورای عالی استانها به انتخاب آن شورا جهت رسیدگی به شکایات از شورای استان و شورای عالی استانها و شورای شهر تهران تشکیل می‌شود. هیأت در اولین جلسه یک رئیس و یک نایب رئیس از بین خود انتخاب خواهد نمود.

۲- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات استان به عضویت و ریاست استاندار و عضویت رئیس کل دادگستری استان، دو نفر از اعضای شورای استان به انتخاب آن شورا و یک نفر از نمایندگان استان مربوطه در مجلس شورای اسلامی جهت رسیدگی به شکایات از شورای شهر و شورای شهرستان تشکیل می‌شود.

۳- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات شهرستان به عضویت و ریاست فرماندار و عضویت رئیس دادگستری شهرستان و دو نفر از اعضای شورای شهرستان به انتخاب آن شورا و یک نفر به انتخاب هیأت حل اختلاف استان جهت رسیدگی به شکایات از شورای روستا و بخش تشکیل می‌شود.

تبصره - دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف مرکزی، استان و شهرستان به ترتیب در وزارت کشور، استانداری و فرمانداری مستقر می‌شود. معاون ذی‌ربط وزارت کشور دبیر هیأت مرکزی خواهد بود.

ماده ۵۹- ماده (۸۰) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن اضافه می‌شود:

ماده ۸۰- مصوبات کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون در صورتی که پس از دو هفته از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض قرار نگیرد لازم‌الاجراء می‌باشد و در صورتی که مسئولین ذی‌ربط آن را مغایر با قوانین و مقررات کشور و یا خروج از حدود وظائف و اختیارات شوراها تشخیص دهند می‌توانند با ذکر مورد و به طور مستدل حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ مصوبه اعتراض خود را به اطلاع شورا رسانده و درخواست تجدیدنظر نمایند. شورا موظف است ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض تشکیل جلسه داده و به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید. در صورتی که شورا در بررسی مجدد از مصوبه مورد اختلاف عدول ننماید موضوع برای تصمیم‌گیری نهائی به هیأت حل اختلاف ذی‌ربط ارجاع می‌شود. هیأت مزبور مکلف است ظرف پانزده روز به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید.

تبصره - اعتراض به مصوبات شوراهای روستا و بخش توسط بخشدار یا شورای شهرستان، در مورد مصوبات شوراهای شهر و شهرستان توسط فرماندار یا شورای استان در مورد مصوبات شورای

استان توسط استاندار، مسئولین دستگاههای اجرائی ذی ربط یا شورای عالی استانها و در مورد مصوبات شورای عالی استانها توسط وزیر کشور یا عالیتترین مقامات دستگاههای ذی ربط صورت می گیرد.

ماده ۶۰- ماده (۸۱) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۸۱- چنانچه شوراهای روستا و شهر اقداماتی بر خلاف وظائف قانونی انجام دهند به نحوی که اصلاح آن به طرق دیگر به جز انحلال ممکن نباشد و یا این که به هر دلیل از انجام وظائف قانونی خود استنکاف نمایند یا از انجام آن ناتوان گردند، در مورد شورای روستا به پیشنهاد شورای شهرستان و یا فرماندار و تصویب هیأت حل اختلاف استان و در مورد شورای شهر به پیشنهاد شورای استان و یا استاندار و تصویب هیأت حل اختلاف مرکزی منحل می گردند.

تبصره - هر یک از شوراهای منحل شده می توانند حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ از تصمیم انحلال به دادگاه صالح اعتراض کنند. دادگاه مکلف است به این اعتراض خارج از نوبت رسیدگی و ظرف حداکثر یک ماه حکم قطعی صادر نماید.

ماده ۶۱- ماده (۸۲) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۸۲- چنانچه هر یک از اعضاء شوراهای مذکور در ماده (۱) این قانون شرائط عضویت را از دست داده و یا در انجام وظائف قانونی خود مرتکب قصور یا تقصیر شود یا اقدامی که موجب توقف یا اخلال در انجام وظائف شوراها گردد یا عملی خلاف شئون اعضاء شورا انجام دهد به شرح زیر به صورت موقت یا برای مدت باقیمانده دوره شورا، سلب عضویت می گردد:

۱- در مورد اعضاء شوراهای روستا و بخش به پیشنهاد شورای شهرستان و یا فرماندار و در مورد شورای شهر و شهرستان به پیشنهاد شورای استان و یا استاندار و تصویب شورای حل اختلاف استان.

۲- در مورد اعضاء شورای استان به پیشنهاد شورای عالی استانها و یا استاندار و در مورد شورای عالی استانها به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیأت حل اختلاف مرکزی.

تبصره ۱- سلب عضویت اعضاء شورای مافوق موجب سلب عضویت از شورای مادون نمی گردد مگر به تشخیص هیأت حل اختلاف ذی ربط.

تبصره ۲- فرد یا افرادی که سلب عضویت می گردند می توانند به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند. دیوان مذکور خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی آن قطعی و لازم الاجراء خواهد بود. این رسیدگی صرفاً به صورت شکلی خواهد بود.

ماده ۶۲- ماده زیر به عنوان ماده (۸۲) مکرر ۱ به قانون الحاق می شود:

ماده ۸۲ مکرر ۱- غیبت غیرموجه اعضاء شورا در طول یک سال با تشخیص و تصویب شورا به شرح زیر منجر به سلب عضویت می شود:

- ۱- شورای روستا و شهر دوازده جلسه غیرمتوالی و یا شش جلسه متوالی.
- ۲- شورای بخش هشت جلسه غیرمتوالی و یا چهار جلسه متوالی.
- ۳- شورای شهرستان شش جلسه غیرمتوالی و یا سه جلسه متوالی.
- ۴- شورای استان چهار جلسه غیرمتوالی و یا دو جلسه متوالی.
- ۵- شورای عالی استانها سه جلسه غیرمتوالی و یا دو جلسه متوالی.

ماده ۶۳- ماده زیر و تبصره‌های آن به عنوان ماده (۸۲) مکرر ۲ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۸۲ مکرر ۲- رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دبیرخانه شوراها طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷^(۱) و آئین‌نامه اجرائی آن صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- هیأت بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان شوراها در مرکز هر استان تشکیل و اعضاء آن با حکم رئیس شورای استان منصوب می‌شوند. رسیدگی به تخلفات کارکنان شورای عالی استانها در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری شورای استان تهران صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- رسیدگی به تخلفات اداری شهرداران، طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان وزارت کشور انجام می‌شود.

ماده ۶۴- ماده زیر به عنوان ماده (۹۵) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۹۵- هرگونه اصلاح در آئین‌نامه اجرائی قانون شوراهای اسلامی کشور توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۱۰/۱۸۱۰

تاریخ: ۸۱/۸/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۵۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ و پیرو نامه ۸۱/۳۰/۱۷۳۶ مورخ ۸۱/۳۰/۱۷۳۶؛ «طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵» مصوب جلسه مورخ هفدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در ماده (۱) وظائف نظارتی خارج از موارد موضوع اصل یکصد و یکم به عهده شورای عالی استانها گذاشته شده است لذا ماده مذکور خلاف این اصل شناخته شد. همچنین اطلاق نظارت موضوع ماده فوق‌الذکر چون شامل مواردی غیر از همکاری مردم می‌گردد از این جهت نیز مغایر اصل یکصدم قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- در قانون اساسی برای هر شهر جداگانه شورای شهر در نظر گرفته شده است لکن در تبصره ماده (۲) مکرر موضوع ماده (۴) مصوبه برای سه شهر تهران، ری، تجریش مجموعاً یک شورا در تهران منظور شده است لذا این تبصره مغایر اصل یکصدم قانون اساسی شناخته شد.
- ضمناً بند (ط) ماده (۷) موضوع ماده (۹) مصوبه مبنیاً بر ایراد مذکور باید اصلاح گردد.
- ۳- برگزاری انتخابات به صورت منطقه‌ای مذکور در تبصره ۲ ماده (۷) موضوع ماده (۹) مصوبه مغایر اصل یکصدم قانون اساسی شناخته شد.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی صفحات ۳۵۷ تا ۳۶۵.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۴- اطلاق ماده (۱۲) و تبصره‌های آن موضوع ماده (۱۴) مصوبه موجب اخلاص در وظائف شوراهاست و همچنین باعث خدشه به استقلال‌شان می‌گردد لذا مغایر اصول ۱۰۰ و ۱۰۳ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۵- چون قیود مذکور در تبصره ۳ ماده (۲) موضوع ماده (۲۳) مستلزم این است که در برخی موارد آراء غیر صحیح یا مخدوش به عنوان رأی مردم منظور گردد، لذا تبصره مذکور مغایر اصل یکصد و یکم قانون اساسی شناخته شد.

۶- در تبصره یک ماده (۲۶) موضوع ماده ۲۵ مصوبه میزان مبلغ و یا ضابطه تعیین آن مشخص نشده است و این موارد از اموری است که نیاز به تقنین دارد، لذا تبصره مذکور مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد همچنین مطابق اصل ۵۳ قانون اساسی کلیه دریافتها باید به حساب خزانه‌داری کل واریز گردد لکن در این تبصره دریافتهای موضوع آن به حساب شهرداری واریز می‌گردد لذا تبصره فوق‌الذکر نیز از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۷- در بندهای ۲ و ۳ ماده (۲۸) صرفاً برخی از اشخاص بواسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن برای عضویت در شوراهای اسلامی محرومند به عبارتی غالب اشخاص صاحب منصب و مقامات و مدیران دولتی برای عضویت در شوراهای معنی ندارند در صورتی که مطابق اصل یکصد و یکم شوراهای مردمی وظائف نظارتی موضوع این اصل را به عهده دارند و مدیران و مسئولین عهده‌دار اداره امور هستند بنابراین شورای متشکل از مدیران و مسئولین به معنای نفی نظارت شوراهای مردمی است، لذا بندهای مذکور مغایر اصل یکصد و یکم قانون اساسی شناخته شد.

همچنین در بندهای مذکور اشخاصی که عضو هیأت‌های اجرایی برگزاری انتخابات شوراهای هستند از داوطلب شدن محروم نشده‌اند یعنی همزمان می‌توانند هم داوطلب عضویت در شورا باشند و هم عضو هیأت اجرایی همان انتخابات که نتیجه آن اخلاص در امر انتخابات است، لذا بندهای مذکور از این جهت نیز مغایر اصل یکصد و یکم قانون اساسی شناخته شد.

۸- قیود مذکور در تبصره ماده (۲۹) موضوع ماده (۲۸) مصوبه مستلزم تجویز عضویت افراد فاسد، ناصالح و غیر موثق در شوراهای می‌باشد، لذا قیود مذکور از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند (۱) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۹- اطلاق مواد (۳۲) و (۳۳) موضوع مواد (۳۰) و (۳۱) مصوبه شامل مواردی می‌شود که معتمدان عضو هیأت‌های اجرایی برگزاری انتخابات همزمان داوطلب انتخابات شوراهای می‌باشند این امر موجب اخلاص در امر انتخابات است لذا موارد مذکور از این جهت مغایر اصل یکصد و یکم قانون اساسی شناخته شد.

۱. اصل ۱۰۰ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲۷۸).

- اصل ۱۰۳ قانون اساسی: استانداران، فرمانداران، بخشداران و سایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین می‌شوند در حدود اختیارات شوراهای ملزم به رعایت تصمیمات آنها هستند.

ضمناً مواد مذکور مبنیاً بر ایراد بند (۷) اشکال دارد باید اصلاح گردد.

۱۰- بندهای ۸ و ۱۶ و ۱۷ ماده ۶۸ موضوع ماده (۴۰) مصوبه از امور زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم می‌باشد لذا بند مذکور مغایر این اصل شناخته شد.

۱۱- وظائف و اختیارات مندرج در ماده (۷۰) مکرر موضوع ماده (۴۴) مصوبه زائد بر وظائف نظارتی مذکور در اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا ماده فوق‌الذکر مغایر این اصل شناخته شد. همچنین وضع و افزایش عوارض و یا تعیین ضوابط آن از امور تقنینی است واکذاری آن به آئین‌نامه، بدون اینکه ضوابط آن در قانون مشخص شده باشد مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

ضمناً با توجه به ایراد مذکور برای تبصره موردی باقی نمی‌ماند.

۱۲- در ماده (۷۱) موضوع ماده (۴۵) ایرادات ذیل وارد است:

الف - در بند (۱) انتخاب شهردار، در تبصره ۲ آن صدور حکم شهردار توسط رئیس شورای شهر بندهای (الف، ب، ج) تبصره ۵ آن، بند (د) همین تبصره در صورتی که قانون مربوطه اختیار و تعیین را به شورای شهر داده باشد، کلمه تصویب در بندهای (۶، ۷، ۹) - و تبصره این بند - و عبارت «تصویب، اصلاح، ترمیم» در بند (۱۰) و کلمه تصویب در بند (۱۲) - و تبصره این بند، و کلمه تصویب در بند (۱۳) و کلمات تصویب و تغییر در بند (۱۴)، و کلمه تصویب در بندهای (۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۳) چون زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا موارد مذکور مغایر این اصل شناخته شد.

ب - در تبصره ۶ و ذیل بند (۱۴) تصویب آئین‌نامه و در بند (۱۰) تعیین ضوابط و تصویب دستورالعمل توسط شورای عالی استانها و در بند (۲۳) تصویب ضوابط توسط شورای عالی استانها زائد بر وظائف این شورا در اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا موارد مذکور از این جهت مغایر این اصل شناخته شدند همچنین ضوابط آئین‌نامه موضوع تبصره (۶) از امور تقنینی است و باید توسط مجلس تعیین و یا دولت مطابق قانون، آئین‌نامه را وضع نماید. تبصره فوق‌الذکر از این جهت نیز مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

ج - عموم تبصره ماده فوق‌الذکر شامل مواردی زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا تبصره مذکور مغایر این اصل شناخته شد.

۱۳- در ماده (۷۳) مکرر موضوع ماده (۴۷) مصوبه برکناری شهردار و همچنین انتخاب سرپرست شهرداری توسط شورای شهر زائد بر وظائف نظارتی اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا ماده مذکور از این جهت خلاف این اصل تشخیص داده شد.

۱۴- در ماده (۷۵) موضوع ماده (۴۹) مصوبه و هم چنین در بند (۶) ماده (۷۷) مکرر ۲ موضوع ماده (۵۳) اگر منظور از آئین‌نامه قانون است مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی باید به صورت آزمایشی باشد و اگر آئین‌نامه است از اختیارات دولت است، بنابراین تصویب آئین‌نامه توسط کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

- ۱۵- در تبصره بند (۱) ماده (۷۷) مکرر موضوع ماده ۵۲ مصوبه عضویت اعضاء شورای استان با حق رأی در شورای برنامه‌ریزی زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم قانون اساسی است لذا تبصره مذکور مغایر این اصل شناخته شد.
- ۱۶- در ماده (۷۹) موضوع ماده (۵۸) مصوبه رسیدگی به شکایات مبنی بر تخلف از قوانین شوراها بر عهده هیأت موضوع این ماده گذاشته شده است عموم آن مغایر اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۷- چون مستفاد از تبصره ماده (۸۰) موضوع ماده (۵۹) مصوبه، سلب حق اعتراض و مراجعه به محاکم صالحه از کسی است که مدعی تضییع حقش باشد، لذا تبصره مذکور مغایر اصول ۳۴، ۱۵۶ و ۱۵۹ قانون اساسی^(۱) تشخیص داده شد.
- ۱۸- در ماده (۸۱) موضوع ماده (۶۰) مصوبه منحصر نمودن انحلال به شوراهای روستا و شهر مغایر اصل (۱۰۶) قانون اساسی^(۲) شناخته شد.
- ۱۹- در تبصره (۲) ماده (۸۲) موضوع ماده (۶۱) مصوبه انحصار مراجعه به دیوان عدالت اداری و حصر در رسیدگی شکلی توسط این دیوان مغایر اصول ۳۴، ۱۵۶، ۱۵۹، ۱۷۰ و ۱۷۳ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.
- ۲۰- در قانون فعلی، شوراهای شهرستان، استان و عالی استانها نبوده و در این طرح اضافه شده است و موجب افزایش هزینه‌های عمومی است که طریق جبران آن مشخص نشده است لذا مواد و تبصره‌های ذیل از این جهت مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.
- مواد (۱)، (۲)، ۲ مکرر و تبصره آن، ماده (۱۰) و تبصره‌های (۱)، (۲)، (۳)، ماده ۱۱ و تبصره‌های (۱)، (۲) ماده (۱۲) و تبصره (۱)، ماده (۱۳)، ماده (۱۴) تبصره (۲) و ماده (۱۴) مکرر، ماده (۱۶) مکرر، ماده (۷۱) و تبصره (۶) ماده (۷۵)، ماده (۷۷) و بندهای (۱)، (۲)، (۳) و ماده (۷۷) مکرر بند (۱) و تبصره و ماده (۷۷) مکرر، ماده (۷۸) و (۷۸) مکرر (۱)، ماده (۷۹) و بندهای (۱)، (۲)، (۳)، ماده (۸۰) و تبصره، ماده (۸۱)، ماده (۸۲) و بندهای (۱)، (۲)، ماده (۸۲) مکرر (۱)، بندهای (۱)، (۳)، (۴)، (۵) ماده (۸۲) مکرر (۲) و تبصره یک.

۱. اصل ۳۴ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۷).

- اصل ۱۵۶ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۰).

- اصل ۱۵۹ قانون اساسی: مرجع رسمی تظلمات و شکایات، دادگستری است. تشکیل دادگاهها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است.

۲. اصل ۱۰۶ قانون اساسی: انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست. مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آنها را قانون معین می‌کند. شورا در صورت اعتراض به انحلال حق دارد به دادگاه صالح شکایت کند و دادگاه موظف است خارج از نوبت به آن رسیدگی کند.

۳. اصل ۱۷۰ قانون اساسی: قضات دادگاهها مکلفند از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آئین‌نامه‌های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند.

- اصل ۱۷۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲۴۴).

۲۱- در موارد ذیل چون تعداد اعضاء شوراها افزایش یافته است و با توجه به ماده ۷۵ موضوع ماده ۴۹ مصوبه موجب هزینه عمومی است و طریق جبران آن مشخص نشده است، لذا این موارد مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد:

بند (۱ و ۲) ماده (۴) موضوع ماده (۶)، ماده (۵) موضوع ماده (۷)، بندهای (الف، ب، ج، د، ه، و، ز، ح، ط) ماده (۷) موضوع ماده (۹)، تبصره (۱) ماده (۱۰) موضوع ماده (۱۲)، تبصره (۱ و ۲) ماده (۱۰) موضوع ماده (۱۲)، تبصره (۱) ماده (۱۱) موضوع ماده (۱۳)، تبصره (۱) ماده (۱۴) موضوع ماده (۱۶).

۲۲- بند (۹) ماده (۶۸) موضوع ماده (۴۰)، بند (۴) ماده (۷۰) موضوع ماده (۴۳)، بند (۴) ماده (۷۷) موضوع ماده (۵۱)، بند (۳) ماده (۷۷) مکرر (۱) موضوع ماده (۵۲) از این جهت که ایهام شمول وظائف قوه قضائیه را دارد باید روشن شود تا اظهارنظر گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۰۸-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و پیرو نامه شماره ۲۳۵۴-ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱- برای پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورائی به نام شورای ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می‌گیرد و به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استانها و نظارت بر اجرای هماهنگ آن، شورای عالی استانها مرکب از نمایندگان شوراهای استانها تشکیل می‌شود.

ماده ۲- ماده زیر به عنوان ماده (۱) مکرر به قانون الحاق می شود:

ماده ۱ مکرر - در کلیه مواد و تبصره ها و بندهای قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، کلمه «شهرک» و موضوعات مربوط به آن حذف می گردد.

ماده ۳- ماده (۲) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۲- مقصود از شورا در این قانون شوراهای اسلامی روستا، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها می باشد.

ماده ۴- ماده (۳) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود:

ماده ۳- دوره فعالیت شوراهای روستا و شهر از تاریخ تشکیل چهار سال می باشد که از نهم اردیبهشت ماه، سالروز فرمان تاریخی حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر تشکیل شوراها شروع و در هشتم اردیبهشت ماه چهار سال بعد خاتمه می یابد.

تبصره - انتخابات شوراهای روستا و شهر باید به صورتی برگزار شود که حداقل پانزده روز قبل از نهم اردیبهشت ماه اعضای شوراها مشخص شده باشند.

ماده ۵- ماده (۴) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۴- تعداد اعضای اصلی و علی البدل شورای روستا به شرح زیر است:

۱- روستاهای تا پانصد نفر جمعیت، سه نفر اصلی، دو نفر علی البدل.

۲- روستاهای با بیش از پانصد نفر تا دو هزار و پانصد نفر جمعیت، پنج نفر اصلی، سه نفر علی البدل.

۳- روستاهای با بیش از دو هزار و پانصد نفر جمعیت، هفت نفر اصلی، چهار نفر علی البدل.

ماده ۶- ماده (۵) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵- شورای بخش حداکثر دو هفته پس از تشکیل سه پنجم شوراهای روستاهای تابعه بخش و با اکثریت نسبی از بین نمایندگان منتخب شوراها تشکیل می شود.

تعداد اعضای اصلی شورای بخش، هفت نفر و تعداد اعضای علی البدل آن سه نفر خواهد بود.

ماده ۷- ماده (۶) قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می شود:

ماده ۶- از هر روستا بیش از یک نفر نباید در شورای بخش حضور داشته باشد و در صورتی که تعداد روستاهای بخش کمتر از هفت روستا باشد کسری اعضای شورای بخش از میان مجموع اعضای شوراهای روستاها انتخاب خواهد شد و حداقل باید از هر روستا یک نفر انتخاب شود.

ماده ۸- ماده (۷) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۷- تعداد اعضای اصلی و علی البدل شورای شهر به شرح زیر می باشد:

الف - شهرهای تا بیست هزار نفر جمعیت، پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی البدل.

ب - شهرهای از بیست هزار نفر تا پنجاه هزار نفر جمعیت، هفت نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل.

ج - شهرهای از پنجاه هزار نفر تا یکصد هزار نفر جمعیت، نه نفر عضو اصلی و چهار نفر عضو علی البدل.

د - شهرهای از یکصد هزار نفر تا دویست هزار نفر جمعیت، یازده نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی البدل.

- هـ - شهرهای از دویست هزار نفر تا پانصد هزار نفر جمعیت، سیزده نفر عضو اصلی و شش نفر عضو علی‌البدل.
- و - شهرهای از پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر جمعیت، پانزده نفر عضو اصلی و هفت نفر عضو علی‌البدل.
- ز - شهرهای بیشتر از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت، بیست و یک نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی‌البدل.
- ح - شهرهای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، بیست و پنج نفر عضو اصلی و ده نفر عضو علی‌البدل.
- ط - شهر تهران سی و یک نفر عضو اصلی و دوازده نفر عضو علی‌البدل.
- تبصره - ملاک تشخیص جمعیت هر شهر و روستا، آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن با اعلام رسمی مرکز آمار ایران خواهد بود.
- ماده ۹- ماده (۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ماده ۸- در صورت استعفا، فوت یا سلب عضویت هر یک از اعضاء شورای روستا، بخش و شهر، عضو علی‌البدل به ترتیب آراء جایگزین می‌شود.
- ماده ۱۰- ماده (۹) قانون حذف و ماده و تبصره زیر جایگزین می‌شود:
- ماده ۹- چنانچه یک یا چند روستا به شهر تبدیل شود، شورای شهر از میان اعضای شوراهای آن روستاها به ترتیب آراء در انتخابات و به نسبت جمعیت روستاها تشکیل می‌شود.
- تبصره - در شهرهای جدیدالتأسیس (به تشخیص وزارت کشور) انتخابات شورای شهر برای بقیه دوره چهارساله برگزار می‌شود.
- ماده ۱۱- ماده و تبصره‌های زیر به عنوان ماده (۱۰) مکرر به قانون الحاق می‌شود:
- ماده ۱۰- مکرر - شورای شهرستان از نمایندگان شوراهای شهرها و بخشهای واقع در محدوده آن شهرستان که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز در مرحله دوم با رأی اکثریت نسبی هر یک از شوراهای مزبور انتخاب و معرفی شده‌اند، تشکیل می‌گردد.
- تبصره ۱- در شورای شهرستان، از شورای هر بخش یک نفر و از شورای هر یک از شهرهای تا پانصد هزار نفر جمعیت یک نفر و بیش از پانصد هزار نفر جمعیت دو نفر و شهر تهران سه نفر عضویت خواهند داشت.
- تبصره ۲- تعداد اعضای شورای شهرستان حداقل پنج نفر می‌باشد. چنانچه تعداد شهرها و بخشهای یک شهرستان کمتر از پنج باشد، کسری تعداد اعضای شورای شهرستان تا پنج نفر به نسبت جمعیت هر بخش یا شهر، از شورای بخش یا شهر مربوط تأمین می‌شود. در هر صورت هر بخش یا شهر نباید بیش از دو نفر نماینده در شورای شهرستان داشته باشد.
- تبصره ۳- شورای شهرستان حداکثر ظرف یک ماه پس از تشکیل دوسوم شوراهای شهرها و بخشهای واقع در محدوده آن شهرستان به دعوت فرماندار تشکیل می‌شود.
- ماده ۱۲- ماده (۱۱) قانون حذف و ماده و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:
- ماده ۱۱- شورای استان از نمایندگان منتخب شوراهای شهرستانهای تابعه که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی از بین اعضای شورای

شهرستان انتخاب و معرفی شده‌اند تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- تعداد اعضای شورای استان حداقل پنج نفر است. چنانچه یک استان کمتر از پنج شهرستان داشته باشد کسری تعداد اعضای شورای استان تا پنج نفر به نسبت جمعیت از شوراهای شهرستانهای ذی‌ربط تأمین می‌شود. در هر صورت هر شهرستان نباید بیش از دو نماینده در شورای استان داشته باشد و در صورتی که استان فقط یک شهرستان داشته باشد، اعضای شورای استان همان اعضای شورای شهرستان خواهند بود.

تبصره ۲- شورای استان حداکثر یک ماه پس از تشکیل دوسوم شوراهای شهرستانهای واقع در محدوده آن استان به دعوت استاندار تشکیل می‌شود.

ماده ۱۳- ماده (۱۲) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۲- شورای روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان در واحدهایی از تقسیمات کشوری تشکیل می‌شود که طبق قوانین و مقررات مربوط به نام ده (روستا)، بخش، شهر، شهرستان و استان شناخته شده باشد.

ماده ۱۴- ماده (۱۳) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۳- در صورت دعوت شورای بخش از بخشدار، شورای شهر مرکز شهرستان یا شورای شهرستان از بخشدار یا فرماندار، شورای استان از استاندار، یا سایر مسئولین اجرایی سطوح فوق‌الذکر، مقامات مذکور در جلسات شورا شرکت خواهند نمود. این دعوت باید کتبی و با تعیین وقت و ذکر دستور جلسه باشد.

ماده ۱۵- ماده (۱۴) قانون حذف و تبصره‌های زیر جایگزین می‌شود:

ماده ۱۴- شورای عالی استانها، از نمایندگان منتخب شوراهای استانها که در مرحله اول با رأی اکثریت مطلق و در صورت عدم احراز، در مرحله دوم با اکثریت نسبی انتخاب و معرفی می‌شوند، تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- از استانهای تا دو میلیون نفر جمعیت، دو نماینده و از استانهای دارای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، سه نماینده و از استان تهران چهار نماینده در شورای عالی استانها عضویت دارند.

تبصره ۲- حداکثر یک ماه پس از تشکیل دو سوم شوراهای استانها، شورای عالی استانها به دعوت وزیر کشور تشکیل می‌شود.

تبصره ۳- شورای عالی استانها با درخواست وزیر کشور موظف به تشکیل جلسه فوق‌العاده می‌باشد.

تبصره ۴- وزیران، رؤسای مؤسسات و سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با درخواست شورای عالی استانها که باید به صورت کتبی و با تعیین وقت قبلی و ذکر دستور جلسه باشد، در جلسات آن شرکت می‌نمایند.

ماده ۱۶- ماده و تبصره‌های زیر به عنوان ماده (۱۴) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۴ مکرر - عضویت در کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون افتخاری است و شغل محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱- هر فرد می‌تواند فقط عضو یک شورای روستا یا شهر باشد.

تبصره ۲- پذیرش استعفای هر یک از اعضای شورا منوط به تصویب شورا است.

تبصره ۳- نامزد شدن اعضای شوراهای اسلامی روستا و شهر در انتخابات مجلس شورای اسلامی منوط به پذیرش استعفای آنها از سوی شورا در مهلت مقرر قانونی می‌باشد.

ماده ۱۷- ماده (۱۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۵- جلسات شوراها علنی و با حضور دو سوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد و تصمیمات به اکثریت مطلق آرای حاضرین معتبر است و تشکیل جلسات غیرعلنی منوط به تصویب دو سوم اعضای حاضر در جلسه می‌باشد.

ماده ۱۸- ماده (۱۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۶- اولین جلسه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون به دعوت مسئولین واحدهای تقسیمات کشوری مربوط و با هیأت رئیسه سنی تشکیل می‌شود تا هیأت رئیسه شورا شامل یک رئیس و یک نایب رئیس و حداقل یک منشی انتخاب شوند.

ماده ۱۹- ماده زیر به عنوان ماده (۱۶) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۶ مکرر- در صورت استعفا، فوت یا سلب عضویت هر یک از اعضای شوراهای شهرستان، استان و عالی استانها، عضو جدید حداکثر ظرف مدت یک ماه باید جایگزین شود.

ماده ۲۰- ماده زیر به عنوان ماده (۱۷) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۱۷ مکرر- وزارت کشور می‌تواند با هماهنگی هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات، قرائت و شمارش آراء را در تمام یا تعدادی از حوزه‌های انتخابیه با استفاده از رایانه انجام دهد.

ماده ۲۱- تبصره زیر به ماده (۱۸) قانون الحاق می‌شود:

تبصره- در انتخابات میان دوره‌ای، در هر حوزه کسانی حق رأی دارند که در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده باشند یا در انتخابات شرکت نکرده باشند.

ماده ۲۲- بند (ج) ماده (۲۶) قانون حذف و بند (و) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

و- دارا بودن سواد خواندن و نوشتن برای شورای روستا و داشتن حداقل مدرک دیپلم یا معادل آن برای شورای شهرهای دارای تا یک میلیون نفر جمعیت و مدرک فوق دیپلم یا معادل آن برای شورای شهرهای دارای بیش از یک میلیون نفر جمعیت.

ماده ۲۳- تبصره (۱) به شرح زیر به ماده (۲۶) اضافه و تبصره‌های (۱) و (۲) ماده مذکور

به تبصره‌های (۲) و (۳) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱- داوطلبین شورای شهر موظف هستند هنگام ثبت نام، مبلغی را که دولت تعیین می‌کند و حداکثر آن یک میلیون ریال خواهد بود به حساب خزانه‌داری کل تودیع نمایند. پس از اعلام نتایج قطعی انتخابات، ودیعه داوطلبانی که بیش از دو درصد (۲٪) کل آراء مأخوذه حوزه انتخابیه را کسب نموده‌اند بلافاصله مسترد می‌گردد و باقیمانده ودیعه مذکور جهت تأمین هزینه‌های اجرای این قانون در اختیار وزارت کشور قرار می‌گیرد. دولت می‌تواند مبلغ مذکور را در دوره‌های بعد متناسب با میزان تورم تغییر دهد.

ماده ۲۴- در بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲۸) قانون، عبارت «دو ماه» حذف می‌شود.

ماده ۲۵- تبصره زیر به بند (ج) ماده (۲۹) قانون الحاق و بند (د) ماده مذکور به شرح

زیر اصلاح می‌شود:

تبصره- چنانچه هر یک از احزاب یا گروههای قانونی با حکم مراجع صالحه منحل گردد

اعضاء و وابستگان تشکیلاتی آن در صورتی که پس از اعلام انحلال به فعالیت تشکیلاتی ادامه دهند، مشمول محرومیت خواهند بود.

د - کسانی که به جرم اقدام علیه تمامیت ارضی، استقلال و یا امنیت کشور محکوم شده‌اند.

ماده ۲۶- در ماده (۳۱) قانون، مدت «شش ماه» به «هجده ماه» افزایش می‌یابد.

ماده ۲۷- ماده (۳۲) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳۲- به منظور برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی شهر، هیأت اجرایی شهرستان به ریاست فرماندار و عضویت رئیس اداره ثبت احوال، رئیس آموزش و پرورش و هشت نفر از معتمدان در محدوده شهرستان تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- برای تعیین هشت نفر معتمدان هیأت اجرایی، فرماندار سی نفر از معتمدان اقشار مختلف مردم از کلیه شهرهای محدوده شهرستان را انتخاب و از آنان دعوت به عمل می‌آورد.

تبصره ۲- اعضاء هیأت اجرایی شهرستان و معتمدان دعوت شده از سوی فرماندار نباید داوطلب عضویت در شورای شهر باشند.

ماده ۲۸- ماده (۳۳) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳۳- برای برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی روستا، هیأت اجرایی بخش به ریاست بخشدار و عضویت نمایندگان دستگاههای مذکور در ماده (۳۲) و مسئول جهاد کشاورزی بخش یا معاون وی و هفت نفر از معتمدان محدوده بخش تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- برای تعیین هفت نفر از معتمدان هیأت اجرایی، بخشدار سی نفر از معتمدان اقشار مختلف مردم از روستاهای محدوده بخش را انتخاب و از آنان دعوت به عمل می‌آورد.

تبصره ۲- اعضاء هیأت اجرایی بخش و معتمدان دعوت شده از سوی بخشدار نباید داوطلب عضویت در شورای روستا باشند.

ماده ۲۹- ماده (۳۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۴- معتمدان منتخب موضوع مواد (۳۲) و (۳۳) به دعوت فرماندار و بخشدار (یا نماینده وی) ظرف دو روز پس از انتخاب تشکیل جلسه داده، پس از حضور دو سوم مدعوین (حداقل بیست نفر) از بین خود به ترتیب هشت و هفت نفر را به عنوان معتمدان اصلی و پنج نفر را به عنوان معتمدان علی‌البدل هیأت اجرایی شهرستان و بخش با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می‌نمایند.

ماده ۳۰- ماده (۳۵) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۵- فرماندار و بخشدار (یا نماینده وی) مکلف است به ترتیب هشت و هفت نفر از معتمدان اصلی را برای شرکت در جلسات هیأت اجرایی انتخابات دعوت نماید.

ماده ۳۱- تبصره (۳) ماده (۳۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۳- در صورتی که با دعوت از اعضای اصلی و علی‌البدل، اکثریت حاصل نگردد، اعضای اداری هیأت اجرایی بقیه معتمدان (تا سی نفر) را دعوت نموده تا کسری اعضاء را از میان خود انتخاب نمایند.

ماده ۳۲- در تبصره ماده (۳۸) قانون عبارت «و بخشدار» پس از کلمه «فرماندار» اضافه می‌شود.

ماده ۳۳- ماده (۴۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۴۸- نظر هیأت‌های اجرائی بخش و شهرستان مبنی بر تأیید صلاحیت داوطلبان قطعی است و نظر هیأت‌های مذکور در خصوص رد صلاحیت داوطلبان حسب مورد با تأیید هیأت‌های نظارت معتبر است.

ماده ۳۴- تبصره زیر به ماده (۵۸) قانون الحاق می‌شود:

تبصره - ابطال آراء باید مستند به قانون و همراه با اسناد و مدارک معتبر باشد. در غیر این صورت ابطال آراء جرم تلقی شده و مرتکب یا مرتکبین و نیز کسانی که گزارش یا شهادت کذب داده باشند طبق قانون مجازات می‌شوند.

ماده ۳۵- ماده (۵۹) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۹- اقدامات هیأت نظارت شهرستان و هیأت نظارت استان جز در مورد تأیید صلاحیت کاندیداها و تأیید صحت انتخابات نافی اختیارات هیأت مرکزی نظارت نبوده و تصمیم هیأت مرکزی نظارت قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۳۶- در عنوان فصل سوم قانون عبارت «و اختیارات» بعد از کلمه «وظائف» اضافه می‌شود.

ماده ۳۷- بندهای (ب)، (ج)، (ط)، (ک) و (ل) از ماده (۶۸) قانون حذف و بندهای زیر به ماده مذکور الحاق می‌شود:

ب - ارائه پیشنهاد جهت رفع کمبودها، نارسایی‌ها و نیازها به مقامات ذی‌ربط.

مقامات مذکور موظف به بررسی پیشنهادها و ارائه پاسخ، حداکثر ظرف مدت دو ماه، به شورا هستند. در صورت عدم ارائه پاسخ در موعد مقرر، مراتب برای پیگیر قانونی به اطلاع مقامات مافوق می‌رسد.

ج - تشکیل گروه‌هایی عمومی جهت ارائه گزارش کار و دریافت پیشنهادها و پاسخ به سؤالات و جلب مشارکت و خودیاری مردم برای پیشبرد امور روستا حداقل دو بار در سال و با پانزده روز اعلام قبلی.

ط - پیگیری شکایات اهالی روستا از ادارات حوزه مربوط از طریق مقامات مسئول.

ک - بررسی عوارض قابل وصول در حوزه روستا و پیشنهاد آن به شورای بخش جهت تصویب.

ل - فراهم نمودن زمینه مشارکت و جلب همکاری مردم در جهت ایجاد و توسعه نهادهای مدنی، کتابخانه و مراکز فرهنگی، بهبود و ارتقاء فرهنگی اقشار مختلف به ویژه جوانان و بانوان و برنامه‌ریزی در انجام خدمات اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، سوادآموزی و سایر امور با موافقت و هماهنگی مراجع ذی‌ربط.

ن - ایجاد زمینه مناسب برای توسعه اشتغال و جلب مشارکت‌های عمومی در جهت گسترش فعالیتهای تولیدی.

س - مشارکت در تهیه طرح‌های هادی روستا و بهسازی بافت‌های فرسوده و ضوابط و مقررات ساخت و ساز.

ع - نظارت بر حسن اجرای مقررات مربوط به حفاظت و بهسازی محیط زیست روستا و بهره‌برداری از منابع طبیعی و جلوگیری از فرسایش خاک و حفظ عمران، مزارع، باغها، مراتع،

جنگل‌ها، محدوده‌های زیست محیطی، احیاء و لایروبی قنوات و نهرهای متروکه و ارائه طرح و پیشنهاد در این زمینه‌ها به شورای بخش.

ف - بررسی برنامه‌های پیشنهادی ارگانهای اجرائی در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از نظر تطبیق با ضرورت‌های موجود در حوزه انتخابیه شورا و ارائه گزارش نارسایی‌ها به شورای مافوق و مراجع اجرائی ذی‌ربط.

ص - نظارت بر حفظ و نگهداری تأسیسات عمومی و عمرای و اموال دارائی‌های روستا.

ماده ۳۸- ماده زیر به عنوان ماده (۶۸) مکرر به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۶۸ مکرر - هر تیره از عشایر کوچ رو کشور با حداقل بیست خانوار در حکم روستا (ده) بوده و شورای عشایری با وظائف و اختیارات شورای روستا در آن تیره تشکیل می‌گردد. شورای عشایری مذکور در زمان تشکیل شورای بخش محل استقرار خود همانند شورای روستا مشارکت خواهد داشت.

همکاری در امور مربوط به دام، مرتع و کوچ جزو وظائف شورای عشایری خواهد بود.

ماده ۳۹- ماده (۶۹) قانون و بندهای آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۹- دهیار به مدت چهار سال انتخاب و وظائف زیر را به عهده‌دارد:

۱- اجرای مصوبات شورای روستا.

۲- همکاری با نیروی انتظامی در خصوص اعلام وقوع جرائم، اجرای مقررات خدمت وظیفه عمومی، حفظ نظم عمومی و سعی در حل اختلافات محلی.

۳- اعلان فرامین و قوانین و مقررات عمومی.

۴- همکاری در حفظ و نگهداری تأسیسات عمومی و عمرانی و اموال و دارائی‌های روستا.

۵- همکاری با سازمانها و نهادهای دولتی و ایجاد تسهیلات لازم در جهت ایفای وظائف آنان.

۶- مراقبت در اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت و ایجاد زمینه مناسب برای تأمین بهداشت محیط.

۷- همکاری با سازمان‌های ثبت و احوال و اسناد در جهت ثبت وقایع چهارگانه سجلی و اسناد و املاک.

۸- همکاری با مسئولین ذی‌ربط در جهت حفظ، نگهداری و بهره‌برداری منابع طبیعی و میراث فرهنگی واقع در روستا.

۹- اجرای طرحهای عمرانی و خدماتی در محدوده روستا در صورت آمادگی با تأیید کمیته برنامه‌ریزی شهرستان.

۱۰- تشکیل پرونده برای ایجاد بناها، تأسیسات و تفکیک اراضی در محدوده قانونی روستا و ارجاع به بخشدار جهت صدور مجوز.

تبصره - درآمد حاصل از وصول عوارض مربوط به اجرای این بند در امور عمومی روستا و زیر نظر شورای روستا هزینه می‌شود.

ماده ۴۰- ماده (۷۰) قانون و بندهای آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۰- وظائف و اختیارات شورای اسلامی بخش عبارت است از:

۱- ارائه طرحها و پیشنهادهای اصلاحی به مسئولین اجرائی منطقه جهت رفع کمبودهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی و سایر امور رفاهی بخش.

تبصره - مقامات اجرائی ذی ربط موظف به بررسی طرحها و پیشنهادهای مذکور و ارائه پاسخ حداکثر ظرف مدت دو ماه به شورا هستند. در صورت عدم ارائه پاسخ در موعد مقرر مراتب جهت انجام اقدامات قانونی به اطلاع مقامات مافوق خواهد رسید.

۲- ایجاد هماهنگی لازم بین شوراهای روستاهای واقع در محدوده بخش.

۳- نظارت بر شوراهای روستاها به منظور رعایت وظائف قانونی.

۴- حل و فصل مشکلات و اختلافات میان دو یا چند روستا یا شوراهای روستایی واقع در محدوده بخش، در مواردی که قابل پیگیری قضائی نیست.

۵- رسیدگی به امور عمرانی بخش که خارج از حیطه اختیارات و وظائف شورای روستا است.

۶- ایفای وظائف شورای روستا در مزارع مستقل، مکانها و آبادیها و روستاهایی که به هر دلیل فاقد شورای روستا می باشند.

۷- تشویق مردم به همکاری و سرمایه گذاری در امور و برنامه های عمرانی بخش از قبیل توسعه کشاورزی، حمل و نقل، بهداشت، صنایع روستایی و دستی، امور فرهنگی و مذهبی بخش.

۸- بررسی و تأیید طرحهای هادی روستاهای واقع در محدوده بخش و ارسال به مراجع ذی ربط جهت تصویب نهائی.

ماده ۴۱- بندهای زیر به ماده (۷۱) الحاق می شود:

۳۰- نظارت بر حسن اداره امور مالی شهرداری و کلیه سازمانها، مؤسسات، شرکتهای وابسته و تابعه شهرداری و حفظ سرمایه، دارائیها، اموال عمومی و اختصاصی شهرداری، همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آنها با انتخاب حسابرس رسمی و اعلام مورد نقض و تخلف به شهردار و پیگیریهای لازم بر اساس مقررات قانونی.

تبصره - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات مالی و معاملاتی شهرداری به عمل می آید که این اسناد باید به امضای شهردار و ذی حساب یا قائم مقام آنان که مورد تأیید شورای شهر باشند برسد.

۳۱- شورا موظف است در پایان هر سال مالی صورت بودجه و هزینه خود را جهت اطلاع عموم منتشر نماید و نسخه ای از آن را جهت بررسی به شورای شهرستان و استان ارسال کند.

۳۲- واحدهای شهرستانی کلیه سازمانها و مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی که در زمینه ارائه خدمات شهری وظایفی را به عهده دارند، موظفند برنامه سالانه خود در خصوص خدمات شهری را که در چارچوب اعتبارات و بودجه سالانه خود تنظیم شده به شورا ارائه نمایند.

۳۳- تصویب نرخ حمل و نقل وسایل نقلیه درون شهری.

۳۴- همکاری با شورای تأمین شهرستان در حدود قوانین و مقررات.

۳۵- بررسی و تأیید طرحهای هادی و جامع شهرسازی و تفصیلی و حریم و محدوده قانونی شهرها پس از ارائه آن توسط شهرداری و ارسال به مراجع ذی ربط قانونی جهت تصویب نهائی.

ماده ۴۲- ماده (۷۴) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۷۴- شوراهای مذکور در ماده (۱) این قانون یا هر یک از اعضاء آنها حق ندارند در نصب و عزل کارکنان دهیاریها، شهرداریها و یا شرکتها و مؤسسات وابسته به آنها دخالت نمایند یا به

آنها دستور دهند و واگذاری مسئولیت اجرائی، عضویت هیأت مدیره و مدیریت عامل به اعضاء شوراهای مذکور در دهیارها، شهرداریها، شرکتهای و سازمانهای تابعه ممنوع می باشد.

تبصره ۱- اعضاء شوراهای مذکور و بستگان درجه یک آنها به هیچ وجه حق انجام معامله با دهیاری، شهرداری، سازمانها و شرکتهای وابسته به آن را نخواهند داشت و انعقاد هر نوع قرارداد با آنها ممنوع می باشد.

تبصره ۲- هرگونه استفاده شخصی از اموال، دارائی ها و امکانات شوراهای دهیاری، شهرداری، مؤسسات و شرکتهای وابسته توسط اعضاء شوراهای ممنوع می باشد.

ماده ۴۳- ماده (۷۵) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۷۵- آئین نامه سازمانی، تشکیلاتی و تعداد و نحوه تشکیل جلسات شوراهای و امور مالی دبیرخانه کلیه شوراهای و تعداد کارکنان آنها و هزینه های مربوط و هرگونه پرداختی به اعضاء شوراهای توسط شورای عالی استانها تهیه و به تصویب هیأت دولت می رسد. بکارگیری کارکنان و هرگونه پرداختی خارج از این آئین نامه ممنوع می باشد.

ماده ۴۴- ماده (۷۶) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می شود:

ماده ۷۶- شورای شهر و شهرداری و شرکتهای و سازمانهای وابسته موظفند به نحو مقتضی و در صورت امکان با راه اندازی پایگاه رایانه ای، زمینه اطلاع عموم مردم را به طور مستمر از مصوبات، تصمیمات، عملکرد، بودجه، هزینه و درآمد خود فراهم نمایند.

ماده ۴۵- ماده (۷۸) قانون حذف و ماده زیر جایگزین می شود:

ماده ۷۸- وظائف و اختیارات شورای شهرستان عبارت است از:

۱- ارائه پیشنهادات لازم در زمینه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و عمرانی شهرستان به دستگاههای اجرائی ذی ربط و کمیته برنامه ریزی شهرستان و شورای استان.

۲- نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای شهرستان.

۳- تصویب، اصلاح، تنمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای شهرستان.

۴- هماهنگی و رسیدگی به مسائل و حل و فصل مشکلات فی مابین شوراهای شهر و بخش، در مواردی که قابل پیگیری قضائی نیست.

۵- نظارت بر عملکرد و فعالیتهای شوراهای بخش و شهر.

ماده ۴۶- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۱ به قانون الحاق می شود:

ماده ۷۸ مکرر ۱- وظائف و اختیارات شورای استان عبارت است از:

۱- بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادات لازم به منظور رفع تبعیض و توزیع عادلانه امکانات و منابع و جلب همکاری در تهیه برنامه های عمرانی و رفاهی استان به شورای عالی استانها.

تبصره - سه نفر از اعضاء شورای استان به انتخاب آن شورا در جلسات شورای برنامه ریزی و توسعه استان شرکت می نمایند.

۲- نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای عالی استانها در محدوده استان.

۳- ایجاد ارتباط و هماهنگی لازم میان شوراهای شهرستان در محدوده استان جهت حسن انجام وظائف و حل و فصل اختلافات شوراهای سطح استان، در مواردی که قابل پیگیری قضائی نیست.

۴- همکاری با شورای برنامه ریزی و توسعه استان در نظارت بر حسن اجرای طرحهای عمرانی

استانی و ملی در محدوده استان و ارائه گزارش و پیشنهاد در جهت بهبود امور به رئیس شورای برنامه‌ریزی و شورای عالی استانها و دستگاههای ذی‌ربط.

۵- تصویب، اصلاح، متمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای استان.

۶- نظارت بر عملکرد شوراهای شهرستانها در محدوده استان و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای استان.

ماده ۴۷- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۲ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۲- وظائف و اختیارات شورای عالی استانها عبارت است از:

۱- بررسی پیشنهادهای واصله از طرف شوراهای استانها و تعیین اولویت هر یک و ارجاع به مقامات اجرائی ذی‌ربط.

۲- اعلام نارسایی‌ها و اشکالات نهادها و سازمان‌های اجرائی در حدود اختیارات و وظائف شوراها به مسئولین مربوطه و پیگیری آنها.

۳- بررسی پیشنهادهای و ارائه آنها در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی یا دولت.

۴- تصویب، اصلاح، متمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای عالی استانها.

۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است یک نسخه از پیش نویس لوایح برنامه‌های توسعه و بودجه عمومی کشور و استانها را پس از تهیه در اختیار شورای عالی استانها قرار دهد. شورای عالی استانها پیشنهادهای اصلاحی خود را در مورد برنامه و بودجه مذکور به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام خواهد کرد.

۶- تهیه آئین‌نامه نحوه هزینه بودجه شوراها و ابلاغ آن پس از تصویب هیأت دولت به شوراها.

۷- برنامه‌ریزی به منظور آموزش و آشنایی اعضاء شوراها با وظائف خویش از طریق برگزاری دوره‌های کوتاه مدت کاربردی در قالب امکانات موجود کشور.

۸- جلسات عادی شورای عالی استانها هر دو ماه یک بار و حداکثر به مدت سه روز تشکیل می‌گردد. در موارد ضروری شورا می‌تواند جلسات فوق‌العاده تشکیل دهد.

ماده ۴۸- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۳ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۳- شورای عالی استانها موظف است حداکثر یک سال پس از تشکیل، ضمن مشخص نمودن آن دسته از امور شهری که توسط وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی انجام می‌شود و انجام آن در حد توانایی شهرداری‌ها می‌باشد طرح لازم جهت واگذاری آن امور به شهرداری‌ها را تهیه و به دولت یا مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۴۹- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۴ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۴- کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون مکلفند حداکثر ظرف مدت ده روز مصوبات خود را به نمایندگان حوزه انتخابیه و شورای مافوق، مسئولین اجرائی ذی‌ربط و عالیتین مقام اجرائی مربوط و در مورد شورای عالی استانها به مجلس شورای اسلامی و وزارت کشور ارسال نمایند.

ماده ۵۰- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۵ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۵- استانداران، فرمانداران و بخشداران موظفند در کلیه شوراها و کمیته‌های تخصصی مرتبط با وظائف شوراها (به جز کمیته برنامه‌ریزی شهرستان) که در سطح منطقه تشکیل

می‌دهند از نماینده شوراهای بخش، شهر، شهرستان و استان به عنوان ناظر جهت شرکت در جلسات دعوت به عمل آورند.

ماده ۵۱- ماده زیر به عنوان ماده (۷۸) مکرر ۶ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۷۸ مکرر ۶- استانداران، فرمانداران، بخشداران و سایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین می‌شوند در حدود اختیارات شوراها ملزم به رعایت تصمیمات آنها هستند. موارد تخلف به مقامات مافوق اعلام و در مراجع ذی صلاح رسیدگی می‌شود.

ماده ۵۲- ماده (۷۹) قانون و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۹- به منظور رسیدگی به شکایات مبنی بر انحراف شوراها از وظائف قانونی، هیأت‌هایی به نام هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات با عضویت یکی از معاونین رئیس جمهور به انتخاب و معرفی رئیس جمهور، معاون ذی ربط وزارت کشور، رئیس یا یکی از معاونین دیوان عدالت اداری به انتخاب رئیس این دیوان، یکی از معاونین دادستان کل کشور به انتخاب دادستان کل کشور، دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی و تصویب مجلس شورای اسلامی، سه نفر از اعضای شورای عالی استانها به انتخاب آن شورا جهت رسیدگی به شکایات از شورای استان و شورای عالی استانها و شورای شهر تهران تشکیل می‌شود. هیأت در اولین جلسه یک رئیس و یک نایب رئیس از بین خود انتخاب خواهد نمود.

۲- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات استان به عضویت و ریاست استاندار و عضویت رئیس کل دادگستری استان، دو نفر از اعضای شورای استان به انتخاب آن شورا و یک نفر از نمایندگان استان مربوطه در مجلس شورای اسلامی جهت رسیدگی به شکایات از شورای شهر و شورای شهرستان تشکیل می‌شود.

۳- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات شهرستان به عضویت و ریاست فرماندار و عضویت رئیس دادگستری شهرستان و دو نفر از اعضای شورای شهرستان به انتخاب آن شورا و یک نفر به انتخاب هیأت حل اختلاف استان جهت رسیدگی به شکایات از شورای روستا و بخش تشکیل می‌شود.

تبصره - دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف مرکزی، استان و شهرستان به ترتیب در وزارت کشور، استانداری و فرمانداری مستقر می‌شود. معاون ذی‌ربط وزارت کشور دبیر هیأت مرکزی خواهد بود.

ماده ۵۳- ماده (۸۰) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن اضافه می‌شود:

ماده ۸۰- مصوبات کلیه شوراهای موضوع ماده (۱) این قانون در صورتی که پس از دو هفته از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض قرار نگیرد لازم‌الاجراء می‌باشد و در صورتی که مسئولین ذی‌ربط آن را مغایر با قوانین و مقررات کشور و یا خارج از حدود وظائف و اختیارات شوراها تشخیص دهند می‌توانند با ذکر مورد و به طور مستدل حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ مصوبه اعتراض خود را به اطلاع شورا رسانده و درخواست تجدیدنظر نمایند. شورا موظف است ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض تشکیل جلسه داده و به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید. در صورتی که شورا در بررسی مجدد از مصوبه مورد اختلاف عدول ننماید موضوع برای تصمیم‌گیری نهائی به هیأت حل

اختلاف ذی‌ربط ارجاع می‌شود. هیأت مزبور مکلف است ظرف پانزده روز به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید.

تبصره - اعتراض به مصوبات شوراهای روستا و بخش توسط بخشدار یا شورای شهرستان، در مورد مصوبات شوراهای شهر و شهرستان توسط فرماندار یا شورای استان در مورد مصوبات شورای استان توسط استاندار، مسئولین دستگاههای اجرائی ذی‌ربط یا شورای عالی استانها و در مورد مصوبات شورای عالی استانها توسط وزیر کشور یا عالیتترین مقامات دستگاههای ذی‌ربط صورت می‌گیرد. رسیدگی به اعتراض موضوع این قانون منع از رسیدگی به شکایات سایر اشخاص در محاکم صلاحیتدار نخواهد بود.

ماده ۵۴- ماده (۸۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸۲- چنانچه هر یک از اعضاء شوراهای مذکور در ماده (۱) این قانون شرائط عضویت را از دست داده و یا در انجام وظائف قانونی خود مرتکب قصور یا تقصیر شود یا اقدامی که موجب توقف یا اخلال در انجام وظائف شوراها گردد یا عملی خلاف شئون اعضاء شورا انجام دهد به شرح زیر به صورت موقت یا برای مدت باقیمانده دوره شورا، سلب عضویت می‌گردد:

۱- در مورد اعضاء شوراهای روستا و بخش به پیشنهاد شورای شهرستان و فرماندار و در مورد شورای شهر و شهرستان به پیشنهاد شورای استان و یا استاندار و تصویب شورای حل اختلاف استان.

۲- در مورد اعضاء شورای استان به پیشنهاد شورای عالی استانها و یا استاندار و در مورد شورای عالی استانها به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیأت حل اختلاف مرکزی.

تبصره ۱- سلب عضویت اعضاء شورای مافوق موجب سلب عضویت از شورای مادون نمی‌گردد مگر به تشخیص هیأت حل اختلاف ذی‌ربط.

تبصره ۲- فرد یا افرادی که سلب عضویت می‌گردند می‌توانند به دادگاه صالح شکایت نمایند. دادگاه مذکور خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی آن قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

ماده ۵۵- ماده زیر به عنوان ماده (۸۲) مکرر ۱ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۸۲ مکرر ۱- غیبت غیرموجه اعضاء شورا در طول یک سال با تشخیص و تصویب شورا به شرح زیر منجر به سلب عضویت می‌شود:

۱- شورای روستا و شهر دوازده جلسه غیرمتوالی و یا شش جلسه متوالی. ۲- شورای بخش هشت جلسه غیرمتوالی و یا چهار جلسه متوالی. ۳- شورای شهرستان شش جلسه غیرمتوالی و یا سه جلسه متوالی. ۴- شورای استان چهار جلسه غیرمتوالی و یا دو جلسه متوالی. ۵- شورای عالی استانها سه جلسه غیرمتوالی و یا دو جلسه متوالی.

ماده ۵۶- ماده زیر و تبصره‌های آن به عنوان ماده (۸۲) مکرر ۲ به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۸۲ مکرر ۲- رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دبیرخانه شوراها طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ و آئین‌نامه اجرائی آن صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- هیأت بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان شوراها در مرکز هر استان تشکیل و اعضاء آن با حکم رئیس شورای استان منصوب می‌شوند. رسیدگی به تخلفات کارکنان شورای عالی استانها در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری شورای استان تهران صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- رسیدگی به تخلفات اداری شهرداران، طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان وزارت کشور انجام می‌شود.
 ماده ۵۷- ماده زیر به عنوان ماده (۹۵) به قانون الحاق می‌شود:
 ماده ۹۵- هرگونه اصلاح در آئین‌نامه اجرائی قانون شوراهای اسلامی کشور توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۰۲۲

تاریخ: ۸۱/۹/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۰۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ و شماره ۲۳۵۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۸/۴؛ «طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- چون در ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی مقرر شده است که پرداختها در حدود اعتبار مصوب انجام گیرد و در تبصره (۱) ماده (۲۶) موضوع ماده (۲۳) مصوبه ترتیبی غیر از آن منظور شده است، لذا از این جهت تبصره مذکور مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
 ۲- با توجه به مفاد تبصره ماده (۲۹) موضوع ماده (۲۵) مصوبه ایراد بند (۸) شورای نگهبان نسبت به بند «ج» ماده (۲۹) کماکان به قوت خود باقی است.
 ۳- بند «د» ماده (۲۹) موضوع ماده (۲۵) مصوبه خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۴- ذیل بند «ک» ماده (۶۸) موضوع ماده (۳۷) مصوبه چون زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل یکصد و یکم قانون اساسی می‌باشد، لذا این بند از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۵- ایراد بند (۱۲) شورای نگهبان نسبت به ردیف (۳۳) ماده (۷۱) موضوع ماده (۴۱) مصوبه کماکان به قوت خود باقی است.

۶- ایراد بند (۲۰) شورای نگهبان نسبت به موارد ذیل کماکان به قوت خود باقی است:
 ماده (۱) موضوع ماده (۱) مصوبه، ماده (۲) موضوع ماده (۳) مصوبه، ماده (۱۰) مکرر و تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) آن موضوع ماده (۱۱) مصوبه، ماده (۱۱) و تبصره‌های (۱) و (۲) آن موضوع ماده (۱۲) مصوبه، ماده (۱۲) موضوع ماده (۱۳) مصوبه، ماده (۱۳) موضوع

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

ماده (۱۴) مصوبه، ماده (۱۴) و تبصره‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) آن موضوع ماده (۱۵) مصوبه، ماده (۱۴) مکرر موضوع ماده (۱۶) مصوبه، ماده (۱۶) مکرر موضوع ماده (۱۹) مصوبه، ماده (۷۱) موضوع ماده (۴۱) مصوبه در ردیف (۳۱)، ماده (۷۵) موضوع ماده (۴۳) مصوبه، ماده (۷۸) موضوع ماده (۴۵) مصوبه، ماده (۷۸) مکرر ۱ موضوع ماده (۴۶) مصوبه، ماده (۷۸) مکرر ۲ موضوع ماده (۴۷) مصوبه، ماده (۸۲) و بندهای (۱) و (۲) آن موضوع ماده (۵۴) مصوبه، ماده (۸۲) مکرر ۱ موضوع ماده (۵۵) مصوبه، ماده (۸۲) مکرر ۲ و تبصره (۱) آن موضوع ماده (۵۶) مصوبه.

۷- ایراد بند (۲۱) شورای نگهبان نسبت به موارد ذیل کماکان به قوت خود باقی است: بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) موضوع ماده (۵) مصوبه، ماده (۵) موضوع ماده (۶) مصوبه، بندهای «الف» - «ب» - «ج» - «د» - «ه» - «و» - «ز» - «ح» - «ط» ماده (۷) موضوع ماده (۸) مصوبه، تبصره (۱) و (۲) ماده (۱۰) موضوع ماده (۱۱) مصوبه، تبصره (۱) ماده (۱۱) موضوع ماده (۱۲) مصوبه، تبصره (۱) ماده (۱۴) موضوع ماده (۱۵) مصوبه.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۴۰۲۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۹ و پیرو نامه شماره ۲۴۰۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورا محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱- برای پیشبرد ...

ماده (۲۳) حذف گردید.

ماده ۲۴- ...

ماده (۲۵) حذف گردید.

ماده (۲۶) - ...

ماده ۳۷- بندهای (ب)، (ج)، (ط)، (ک) و (ل) از ماده (۶۸) قانون حذف و بندهای زیر به ماده مذکور الحاق می‌شود:

ب - ارائه پیشنهاد جهت رفع کمبودها، نارسایی‌ها و نیازها به مقامات ذی‌ربط. مقامات مذکور موظف به بررسی پیشنهادهای و ارائه پاسخ، حداکثر ظرف مدت دو ماه، به شورا هستند. در صورت عدم ارائه پاسخ در موعد مقرر، مراتب برای پیگیری قانونی به اطلاع مقامات مافوق می‌رسد.

ج - تشکیل گروهی عمومی جهت ارائه گزارش کار و دریافت پیشنهادهای و پاسخ به سؤالات و جلب مشارکت و خودیاری مردم برای پیشبرد امور روستا حداقل دو بار در سال و با پانزده روز اعلام قبلی.

ط - پیگیری شکایات اهالی روستا از ادارات حوزه مربوط از طریق مقامات مسئول. بند (ک) حذف شد.

ل - ...

ماده ۴۱- بندهای زیر به ماده (۷۱) الحاق می‌شود:

۳۰- نظارت بر حسن اداره امور مالی شهرداری کلیه سازمانها، مؤسسات، شرکتهای وابسته و تابعه شهرداری و حفظ سرمایه، دارائی‌ها، اموال عمومی و اختصاصی شهرداری، همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آنها با انتخاب حسابرس رسمی و اعلام موارد نقض و تخلف به شهردار و پیگیریهای لازم بر اساس مقررات قانونی.

تبصره - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات مالی و معاملاتی شهرداری به عمل می‌آید که این اسناد باید به امضای شهردار و ذی حساب یا قائم مقام آنان که مورد تأیید شورای شهر باشند برسد.

۳۱- شورا موظف است در پایان هر سال مالی صورت بودجه و هزینه خود را جهت اطلاع عموم منتشر نماید و نسخه‌ای از آن را جهت بررسی به شورای شهرستان و استان ارسال کند. ۳۲- واحدهای شهرستانی کلیه سازمانها و مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی که در زمینه ارائه خدمات شهری وظایفی را به عهده دارند، موظفند برنامه سالانه خود در خصوص خدمات شهری را که در چارچوب اعتبارات و بودجه سالانه خود تنظیم شده به شورا ارائه نمایند.

بند (۳۳) حذف گردید.

۳۴- ...

ماده ۵۷- ماده زیر به عنوان ماده (۹۵) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۹۵- هرگونه اصلاح در آئین‌نامه اجرایی قانون شوراهای اسلامی کشور توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- یک ماده به شرح ذیل الحاق می‌گردد:

ماده ۵۸- ماده زیر به عنوان ماده (۹۶) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۹۶- هزینه‌های مربوط به اجرای این قانون از محل ردیف‌های ۱۰۵۰۲ و ۱۰۵۰۵ و در صورت عدم کفایت از ردیف ۱۰۱۰۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور تأمین خواهد شد.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۵۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۴۰۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ و شماره ۲۴۰۸- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ و شماره ۲۳۵۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۲۲۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۹ و شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۸/۴؛ «طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هشتم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- نظر به اینکه در ماده (۹۶) موضوع ماده (۵۸) مصوبه، طریق تأمین هزینه صرفاً مربوط به سال ۱۳۸۱ می‌باشد. بنابراین اشکال بندهای (۶) و (۷) قبلی (نسبت به سالهای آتی) کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- لازم به تذکر است که مجرد قبول تأمین هزینه از سوی دولت چون طرح را به لایحه تبدیل نمی‌کند لذا از این طریق نیز اشکال فوق رفع نخواهد شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله سوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۲۱۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۲۵۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۴۰۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

متن طرح

ماده ۱- ماده (۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱- برای پیشبرد ...

...

ماده ۵۸- ماده زیر به عنوان ماده (۹۶) به قانون الحاق می‌شود:

ماده ۹۶- هزینه‌های مربوط به اجرای این قانون در سال ۱۳۸۱ از محل ردیف‌های ۱۰۵۰۲ و ۱۰۵۰۵ و در صورت عدم کفایت از ردیف ۱۰۱۰۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور و در سالهای بعد از محل بخشی از درآمدهای ناشی از اعمال قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ تأمین خواهد شد.

نظریه (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۵۰۵

تاریخ: ۸۱/۱۱/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۰۲۱۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۷ و شماره ۲۴۰۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ و شماره ۲۴۰۸ ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ و شماره ۲۳۵۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۴۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۷^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۲۲۵۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۲۲۲۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۹ و شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۸/۴؛ «طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۷۱۱۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۰۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ و پیرو نامه شماره ۳۰۲۱۶ مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۱/۱۱/۷، طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره ۸۲/۳۰/۴۴۵۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۷۱۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۹ و شماره ۳۰۲۱۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۷ و شماره ۲۴۰۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ و شماره ۲۴۰۸-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ و شماره ۲۳۵۴-ق مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۴ و پیرونامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۵۰۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ و شماره ۸۱/۳۰/۲۴۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۷ و شماره ۸۱/۳۰/۲۲۵۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۲۲۲۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۹/۱۹ و شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۲۰ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۸/۴؛ «طرح اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. در این اصلاحیه جهت تأمین نظر شورای نگهبان ماده (۹۶) موضوع ماده (۵۸) مصوبه حذف گردید.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۰.

مغایرت و مخالفت لایحه وظائف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۵۱۸۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۸۱۵/۲۳۸۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ دولت در مورد وظائف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن که در جلسه علنی روز سه‌شنبه ۱۳۸۱/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- نظر به تحول چشمگیر علوم و فنون مرتبط با صنایع الکترونیک، مخابرات، ارتباطات رادیویی و رایانه‌ای و نقش مهم و مؤثر خدمات پستی، مخابراتی، پست بانک و سنجش از راه دور، در امور فرهنگی و اقتصادی، تعمیق علایق و پیوستگی بین جوامع انسانی، تحول نظام اداری، کاهش مسافرتها غیر ضرور، حفظ محیط زیست و تشخیص منابع زمینی، هواشناسی، اقیانوس‌شناسی در برنامه‌ریزی توسعه و لزوم تدوین و تعیین وظائف و اختیارات قانونی برای دستگاه متولی نظارت بر عرضه خدمات مذکور و هماهنگ کردن نام و عنوان این دستگاه، متناسب با ضرورتها و نیازهای زمان، قانون تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن و تعیین وظائف و اختیارات و تجدید تشکیلات آن به شرح مواد آتی تدوین می‌شود.

ماده ۲- به منظور اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل و تمرکز امور سیاستگذاری، تدوین ضوابط و استانداردها و نظارت بر حسن اجرای آنها در بخشهای مختلف ارتباطات پستی و مخابراتی نظیر خدمات جدید و متعارف پستی، مخابراتی، ارتباطات فضائی، ارتباطات رادیویی، انتقال داده‌ها، انتقال صدا و تصویر، سنجش از راه دور، ارتباطات رایانه‌ای و ایجاد بستر مناسب برای اطلاع رسانی و آمایش و پردازش اطلاعات و روشهای دورسنجی و پشتیبانی آنها و همچنین سیاستگذاری در زمینه توسعه امکانات و خدمات ارتباطی مذکور، هماهنگ با آخرین پیشرفتهای علمی، تجربی و فناوری اطلاعات در جهان، به موجب این قانون نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» تغییر می‌یابد و کلیه وظائف، اختیارات و مسئولیتهای وزیر و وزارت پست و تلگراف و

- تلفن به وزیر و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تفویض می‌گردد.
- ماده ۳- وظائف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات:
- الف - تدوین سیاستها و ضوابط کلی در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- ب - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان و هدایت نظارت بر شبکه‌های پستی، پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات کشور.
- ج - ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه‌های مادر پستی و مخابراتی کشور.
- د - تنظیم، مدیریت و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب ضوابط و جداول و معیارهای استفاده بهینه از فرکانس و مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر طیف و جدول ملی فرکانس کشور.
- ه - زمینه‌سازی برای مشارکت بخش تعاونی، خصوصی در طراحی، مهندسی نصب و راه‌اندازی و نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی کشور و ایجاد و بهره‌برداری شبکه‌های غیرمادر.
- و - فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش تعاونی و خصوصی در ایجاد و اداره و بهره‌برداری از شبکه پستی کشور و ارائه خدمات خاص.
- ز - نظارت کلان بر فعالیتهای بخش غیردولتی در امور مربوط به مخابرات، پست، پست بانک، خدمات هوایی پیام و فناوری اطلاعات.
- ح - صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح کشور.
- ط - طراحی و تدوین نظام ملی فناوری اطلاعات کشور.
- ی - توسعه و ترویج ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور و تأمین زیر ساختهای مورد نیاز آن به منظور دسترسی آحاد مردم به خدمات پایه ذی‌ربط.
- ک - حمایت از تحقیق و توسعه برای استفاده وسیع‌تر. فناوری جدید در زمینه فناوری اطلاعات و اشاعه فرهنگ کاربرد آنها.
- ل - تدوین و پیشنهاد استانداردهای ملی مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور به مراجع ذی‌ربط.
- م - اعمال استانداردها، ضوابط و نظامهای کنترل کیفی و تأیید نمونه تجهیزات (Type Approval) در ارائه خدمات و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابراتی، پستی و فناوری اطلاعات در کشور.
- ن - فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- س - تدوین ضوابط حل اختلاف و تعیین اسناد مورد قبول محاکم قضائی در اختلافات و تخلفات مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارائه به دولت جهت تصویب.
- ع - عضویت در اتحادیه‌ها و مجامع بین‌المللی ارتباطی و فناوری اطلاعات به نمایندگی از

سوی دولت و اهتمام به انجام تعهدات و قراردادهای بین‌المللی و دو جانبه پستی و پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات.

ف - تصویب سیاستها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر و اوراق بهادار پستی و صدور اجازه ورود و استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن.

ص - حفاظت و حراست و عدم ضبط و افشای انواع مراسلات و امانات پستی و همچنین مکالمات تلفنی و مبادلات شبکه اطلاع‌رسانی و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی طبق قانون.

ماده ۴- به منظور سیاستگذاری و تدوین راهبردهای ملی در قلمرو فناوری اطلاعات، تدوین برنامه‌های میان مدت و بلند مدت برای توسعه پژوهشهای بنیادی و کاربردی در قلمرو فناوری اطلاعات و همچنین گسترش کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور و برنامه‌های توسعه بخشهای مختلف، شورای عالی فناوری اطلاعات تشکیل می‌گردد.

الف - ریاست شورای عالی با رئیس جمهور بوده و در غیاب ایشان، معاون اول وی این وظیفه را به عهده خودهدداشت.

ب - دبیرخانه شورای عالی در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل و دبیر آن به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با حکم ریاست جمهور منصوب می‌شود.

ج - ترکیب اعضای شورا و شرح وظائف تفصیلی و اساسنامه شورای عالی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

د - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است تشکیلات لازم متناسب با اهداف و وظائف این شورای عالی را با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی تهیه و تصویب نموده و برای اعتبارات مربوط، ردیف مستقل در نظر بگیرد.

ه - وظائف شورای عالی فناوری اطلاعات به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- تصویب اهداف کلان و راهبردی توسعه فناوری اطلاعات در کشور.
- ۲- سیاستگذاری و تصویب راهبردهای لازم برای گسترش بکارگیری فناوری اطلاعات در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.
- ۳- تمهید و تصویب نظام جامع فناوری اطلاعات و تعیین وظائف بخشهای مختلف کشور در نظام جامع مذکور.

۴- تصویب مقررات و آئین‌نامه‌ها و ضوابط لازم برای قلمرو فناوری اطلاعات.

۵- تصویب برنامه‌های کلان پژوهش در جهت توسعه فناوری اطلاعات در کشور.

- ۶- تصویب برنامه‌های همکاری‌های ارتباطات بین‌المللی در قلمرو فناوری اطلاعات.
- ماده ۵- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با اختیارات و وظائف ذیل تشکیل می‌گردد:
- الف - اصلاح و تجدید ساختار بخشهای ارتباطی کشور.
- ب - مدیریت آزادسازی و خصوصی سازی در بخش ارتباطی کشور با بهره‌گیری از سرمایه‌های داخلی و خارجی.
- ج - تعیین سیاست نرخ‌گذاری بر کلیه خدمات در بخشهای مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب جداول تعرفه‌ها و نرخهای کلیه خدمات ارتباطی.
- د - تدوین و اعمال مقررات ارتباطی کشور و نظارت بر حسن اجرای آن.
- ه - سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس و تعیین و دریافت حق‌الامتياز صدور مجوز.
- و - تحقق اهداف مورد نظر در بخش ارتباطات رادیویی و رادیو آماتوری.
- ماده ۶- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات از افراد زیر تشکیل می‌گردد:
- الف - وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس)
- ب - معاون وزیر رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (دبیر).
- ج - نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- د - نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی.
- ه - سه نفر صاحب نظر با پیشنهاد وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب هیأت وزیران.
- تبصره - آئین‌نامه اجرائی مربوط به وظائف و طرز کار کمیسیون ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به وسیله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.
- ماده ۷- در جهت اجرای مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و تحقق اهداف موردنظر در بخش ارتباطات رادیویی و ایفای وظائف، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تأسیس می‌شود و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.
- تبصره ۱- دبیرخانه کمیسیون در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه دارای ردیف خاص اعتباری در بودجه سالانه کشور خواهد بود و تشکیلات آن با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون تهیه و اعلام خواهد شد.
- تبصره ۲- سازمان مذکور که وظائف و اختیارات حاکمیتی، نظارتی و اجرائی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را در بخش تنظیم مقررات ارتباطی و ارتباطات رادیویی ایفاء خواهد کرد دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز آن همه ساله از محل وجوه و اعتبارات عمومی زیر ردیف بودجه وزارت ارتباطات و

فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.
تبصره ۳- اساسنامه سازمان مذکور حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸- به منظور استفاده از فناوری‌های فضائی و استفاده صلح‌آمیز از فضای ماورای جو و حفظ منافع ملی و بهره‌برداری منسجم از علوم و فناوری فضائی در جهت توسعه اقتصادی، فرهنگی، علمی و فناوری کشور، شورای عالی فضائی با ریاست رئیس جمهور با وظائف زیر تشکیل می‌گردد:

الف - سیاستگذاری کلان برای استفاده از فناوریهای فضائی در بخشهای امنیتی و استفاده صلح‌آمیز از فضای ماورای جو.

ب - سیاستگذاری ساخت و پرتاب و استفاده ماهواره‌های ملی تحقیقاتی.

ج - ایجاد هماهنگی لازم میان کلیه دستگاههای ذی‌ربط.

د - تأیید و تصویب برنامه‌های مربوط به امور فضائی دستگاهها و سازمانهای دولتی و غیردولتی.

ه - تصویب برنامه‌های بلند مدت و میان مدت در بخش فضائی کشور.

و - هدایت و حمایت از فعالیتهای بخش خصوصی و تعاونی در امر استفاده بهینه از فضا.

ز - تعیین خط مشی در مورد همکاریهای منطقه‌ای و بین‌المللی در مسائل فضائی و تعیین مواضع دولت جمهوری اسلامی ایران در مجامع یاد شده.

تبصره ۱- ترکیب اعضای شورای عالی و آئین‌نامه آن ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی در سازمان فضائی ایران تشکیل و رئیس سازمان فضائی ایران دبیر شورای عالی خواهد بود.

ماده ۹- به منظور انجام مصوبات شورای عالی فضائی کشور و امور مطالعاتی و پژوهشی و طراحی و مهندسی و اجرا در زمینه فناوری‌های خدمات فضائی و سنجش از راه دور و تقویت شبکه‌های ارتباطی و فناوری فضائی در داخل و خارج از کشور و تجمیع فعالیتهای حاکمیتی مرکز سنجش از راه دور ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و مؤسسات تابعه سازمان فضائی ایران وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل می‌گردد.

سازمان مذکور دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و برابر اساسنامه خود اداره خواهد شد و موارد پیش‌بینی نشده تابع قانون تجارت خواهد بود و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.

اساسنامه سازمان مذکور ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰- هر کس به تمام یا قسمتی از امکانات، تاسیسات، تجهیزات و دستگاههای ارتباطی مربوط به شبکه‌های عمومی پست، پست بانک، خدمات هوایی (پیام)، مخابرات، اطلاع رسانی، مایکروویو، مراکز فرکانسی، خطوط انتقال مخابرات (کابل‌های هوایی یا زمینی یا نوری) و تجهیزات ماهواره‌ای و سنجش از راه دور اعم از دولتی و غیردولتی که حسب استانداردهای لازم احداث شده است به هر نحوی صدمه وارد نماید، به جبران خسارت وارده به تاسیسات و تجهیزات مذکور ملزم می‌گردد.

ماده ۱۱- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیربرخوردار، بالابردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌تواند موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف - جابجائی اعتبارات شرکتهای مخابرات استانی و ایران به یکدیگر در چارچوب سهم دولت.

ب - وجوه سرمایه‌گذاری شده در طرحهای مصوب شرکتهای مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات، سازمانها و شرکتهای وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و طرحهای عمرانی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکتهای مخابراتی به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می‌گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۵ نمی‌باشد.

ماده ۱۲- شرکتهای و سازمانها و مراکز تابعه و وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند در موقع تهیه و تنظیم بودجه سالانه شرکت یا سازمان و یا مرکز حداقل دو درصد (۲٪) از بودجه خود را جهت فعالیتهای تحقیقاتی و توسعه فناوریهای نوین در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات، در فصل تحقیقات پیش‌بینی و به دولت جهت درج در لایحه بودجه سالانه کل کشور ارائه نمایند.

ماده ۱۳- شرح وظائف تفصیلی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعايه مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری واگذاری وظائف اجرایی به بخش غیردولتی، حذف وظائف تکراری و غیرضروری و انتقال وظائف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها توسط وزارتخانه و سازمان ذی‌ربط به تفکیک وظائف ملی و استانی (واحد ستادی و واحد استانی) تنظیم و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصد و سی و سوم

(۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴- به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۲، حسب پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در محدوده اعتبارات مصوب نسبت به هرگونه جابجائی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبارات ردیف‌های بودجه‌ای آنها به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اختلالی در اداره امور مربوط ایجادنشود، اقدام نماید.

ماده ۱۵- این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۹۷۲

تاریخ: ۸۲/۲/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۸۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۹؛^(۱) «لایحه وظائف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن» مصوب جلسه مورخ بیست و ششم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- مفاد مواد «۱» و «۲»، بندهای «د»، «ط»، «م»، «ع» ماده «۳»، ماده «۴»، جزءهای ششگانه بند «ه» ماده «۴»، بندهای ششگانه ماده «۵» نسبت به صدا و سیما و بند «د» آن نسبت به نیروهای مسلح و ماده «۷» به تبع آن، ماده «۸» و بندهای آن و ماده «۹» چون در مواردی شامل برخی از وظائف و اختیارات نیروهای مسلح و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران می‌شود مغایر اصل ۵۷ و بند «۴» اصل ۱۱۰ و اصل ۱۷۵ قانون اساسی^(۲) شناخته شدند.

۲- مفاد بند «س» ماده «۳» و اطلاق ترکیب اعضاء و شرح وظائف تفصیلی موضوع بند «ج» ماده «۴»، تصویب اهداف کلان جزء «۱» بند «ه» ماده «۴»، تصویب نظام جامع فن آوری موضوع جزء «۳» بند «ه» ماده «۴»، تصویب مقررات و ضوابط موضوع جزء «۴» بند «ه» ماده «۴»، اطلاق تصویب برنامه‌های کلان موضوع جزء «۵» بند «ه» ماده «۴»، اطلاق تصویب برنامه‌های همکاری موضوع جزء «۶» بند «ه» ماده «۴»، تعیین سیاست نرخ‌گذاری در بند «ج» ماده «۵»، تدوین مقررات بند «د» ماده «۵»، سیاستگذاری موضوع بند «ه» ماده «۵»، سیاستگذاری موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده «۸»، تصویب برنامه‌های موضوع بندهای «د»، «ه» ماده «۸»، تعیین خط مشی بند «ز» ماده «۸»، ترکیب

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. اصل ۱۷۵ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۵۶۲).

اعضای شورای عالی موضوع تبصره «ا» ماده «۸» چون از امور تقنینی است از این جهت مغایر اصل (۸۵) شناخته شدند. ضمناً تصویب آئین‌نامه توسط شورای عالی فن آوری اطلاعات موضوع جزء «۴» بند «ه» ماده «۴» مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳- بندهای «ب» و «د» ماده «۴» و در مواردی شورای عالی فن آوری موضوع این ماده تشکیل کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات موضوع مواد «۵» و «۶»، تشکیل سازمان در ماده «۷» و تشکیل دبیرخانه موضوع تبصره «ا» این ماده و همچنین تبصره «۲» آن، تشکیل شورای عالی فضائی موضوع ماده «۸» و دبیرخانه آن، موضوع تبصره «۲» این ماده و تشکیل سازمان موضوع ماده «۹» از این جهت که موجب افزایش هزینه عمومی است لذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شدند.

۴- اطلاق بندهای «الف» و «ب» ماده «۳» و اطلاق ماده «۴» و جزء «۲» بند «ه» ماده «۴» و بند «الف» ماده «۸» مغایر بند «ا» اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۵- در بند «ه» ماده «۳» اجازه نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی و در بند «و» ایجاد و اداره و بهره‌برداری از شبکه‌های پستی به بخش‌های تعاونی و خصوصی و بندهای «ح» ماده «۳» و بند «ب» ماده «۵» از جهت واگذاری به بخش غیر دولتی مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شدند.

۶- چون مفاد ماده «۲» شامل مواردی از وظیفه و اختیار موضوع بند «۲۰» وظائف و اختیارات شورای عالی انقلاب فرهنگی و مفاد ماده «۴» شامل مواردی از وظائف و اختیارات موضوع بندهای «ا»^(۱) و «۲۰»^(۲) این شورا می‌شود لذا از این جهت مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شدند.

۷- جابجائی اعتبار در بند «الف» ماده «۱۱» و جابجائی، تغییر و کاهش یا افزایش اعتبار موضوع ماده «۴» مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

۸- بند «ز» ماده «۸» مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی^(۳) است و چون شورای مذکور در بند «ه» ماده «۴» و شورای موضوع ماده «۸» در تصمیم‌گیری مستقل هستند لذا از این جهت مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شدند.

۹- در ماده «۹» موارد قانون تجارت مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

۱۰- در بند «ه» ماده «۶» شرائط و خصوصیات سه نفر صاحب‌نظر روشن شود تا اظهارنظر

گردد.

۱۱- در بند «ب» ماده «۵» مدیریت و دخالت و واگذاری بخش ارتباطات به اشخاص خارجی چون شامل امور امنیتی است خلاف موازین شرع است.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان
سیدرضا زواره‌ئی

۱. رک: فصل چهارم همین مجموعه، نظریه شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ شورای نگهبان، صفحه ۵۸۶.

۲. همان، صفحه ۵۸۸.

۳. اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۶۸ و ۴۶۵).

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۱۷۸۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۰۷/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و پیرونامه شماره ۵۱۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱، لایحه شماره ۲۴۸۱۵/۲۳۸۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ دولت در خصوص وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- نظر به تحول چشمگیر علوم و فنون مرتبط با صنایع الکترونیک، مخابرات، ارتباطات رادیویی و رایانه‌ای و نقش مهم و مؤثر خدمات پستی، مخابراتی، پست بانک و سنجش از راه دور، در امور فرهنگی و اقتصادی، تعمیق علایق و پیوستگی بین جوامع انسانی، تحول نظام اداری، کاهش مسافرت‌های غیرضرور، حفظ محیط زیست و تشخیص منابع زمینی، هواشناسی، اقیانوس‌شناسی در برنامه‌ریزی توسعه و لزوم تدوین و تعیین وظایف و اختیارات قانونی برای دستگاه متولی نظارت بر عرضه خدمات مذکور و هماهنگ کردن نام و عنوان این دستگاه، متناسب با ضرورتها و نیازهای زمان، قانون تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن و تعیین وظایف و اختیارات و تجدید تشکیلات آن در چارچوب سیاست‌های کلی نظام به شرح مواد آتی تدوین می‌شود.

ماده ۲- به منظور اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل و تمرکز امور سیاستگذاری، تدوین ضوابط و استانداردها و نظارت بر حسن اجرای آنها در بخش‌های مختلف ارتباطات پستی و مخابراتی نظیر خدمات جدید و متعارف پستی، مخابراتی، ارتباطات فضائی، ارتباطات رادیویی، انتقال داده‌ها، انتقال صدا و تصویر، سنجش از راه دور، ارتباطات رایانه‌ای و ایجاد بستر مناسب برای ارتباطات و آمایش و پردازش اطلاعات و روش‌های دور سنجی و پشتیبانی آنها و همچنین سیاستگذاری در زمینه توسعه امکانات و خدمات ارتباطی مذکور، هماهنگ با آخرین پیشرفت‌های علمی، تجربی و فناوری اطلاعات در جهان، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام به موجب این قانون نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» تغییر می‌یابد و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیتهای وزیر و وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزیر و وزارت

ارتباطات و فناوری اطلاعات تفویض می‌گردد.

ماده ۳- وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات:

الف - تدوین سیاستها و ضوابط کلی در زمینه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سیاست‌های کلی نظام.

ب - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان و هدایت و نظارت بر شبکه‌های پستی، پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات کشور در چارچوب سیاست‌های کلی نظام

ج - ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه‌های مادر پستی و مخابراتی کشور.

د - تنظیم، مدیریت و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب ضوابط و جداول و معیارهای استفاده بهینه از فرکانس و مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر طیف و جدول ملی فرکانس کشور.

ه - زمینه‌سازی برای مشارکت بخش تعاونی، خصوصی در طراحی، مهندسی نصب و راه‌اندازی و نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی کشور و ایجاد و بهره‌برداری شبکه‌های غیرمادر. و - نظارت کلان بر فعالیت‌های بخش غیردولتی در امور مربوط به مخابرات، پست، پست بانک، خدمات هوائی پیام و فناوری اطلاعات در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ز - صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح کشور در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ح - طراحی و تدوین نظام ملی فناوری اطلاعات کشور.

ط - توسعه و ترویج ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز آن به منظور دسترسی آحاد مردم به خدمات پایه ذی‌ربط.

ی - حمایت از تحقیق و توسعه برای استفاده وسیع‌تر فناوری جدید در زمینه فناوری اطلاعات و اشاعه فرهنگ کاربردی آنها.

ک - تدوین و پیشنهاد استانداردهای ملی مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور به مراجع ذی‌ربط.

ل - اعمال استانداردها، ضوابط و نظام‌های کنترل کیفی و تأیید نمونه تجهیزات (Type Approval) در ارائه خدمات و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابراتی، پستی و فناوری اطلاعات در کشور.

م - فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات.

ن - تدوین ضوابط حل اختلاف و تعیین اسناد مورد قبول محاکم قضایی در اختلافات و تخلفات مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارائه به دولت جهت طی مراحل قانونی.

س - عضویت در اتحادیه‌ها و مجامع بین‌المللی ارتباطی و فناوری اطلاعات به نمایندگی از سوی دولت و اهتمام به انجام تعهدات و قراردادهای بین‌المللی و دو جانبه پستی و پست بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات.

ع - تصویب سیاستها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر و اوراق بهادار پستی و صدور اجازه ورود و استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن.

ف - حفاظت و حراست و عدم ضبط و افشای انواع مراسلات و امانات پستی و همچنین مکالمات تلفنی و مبادلات شبکه اطلاع‌رسانی و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی طبق قانون.

ماده ۴- به منظور سیاستگذاری و تدوین راهبردهای ملی در قلمرو فناوری اطلاعات، تدوین برنامه‌های میان مدت و بلندمدت برای توسعه پژوهش‌های بنیادی و کاربردی در قلمرو فناوری اطلاعات و همچنین گسترش کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور و برنامه‌های توسعه بخش‌های مختلف، شورای عالی فناوری اطلاعات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی دفتر مدیریت و تجهیز منابع اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و در چارچوب سیاست‌های کلی نظام تشکیل می‌گردد. تصمیمات شورا با رعایت سیاست‌های کلی نظام در چارچوب قوانین و مقررات پس از تأیید رئیس جمهور توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌گردد و مسئولیت و نظارت بر حسن اجرای آن به عهده وی خواهد بود.

الف - ریاست شورای عالی با رئیس جمهور بوده و در غیاب ایشان، معاون اول وی این وظیفه را به عهده خواهد داشت.

ب - دبیرخانه شورای عالی در وزارت ارتباطات و فناوری با استفاده از امکانات و نیروی انسانی دفتر مدیریت و تجهیز منابع اطلاعات وزارت مذکور تشکیل و دبیر آن به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با حکم ریاست جمهور منصوب می‌شود.

ج - اساسنامه شورای عالی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

د - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است تشکیلات لازم متناسب با اهداف و وظایف این شورای عالی را با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی تهیه و تصویب نموده و برای اعتبارات مربوط، ردیف مستقل در نظر بگیرد.

ه - وظایف شورای عالی فناوری اطلاعات به شرح ذیل می‌باشد:

۱- تدوین اهداف کلان و راهبردی توسعه فناوری اطلاعات در کشور.

۲- سیاستگذاری و تدوین راهبردهای لازم برای گسترش بکارگیری فناوری اطلاعات در

زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.

۳- تمهید و تدوین نظام جامع فناوری اطلاعات و تعیین وظایف بخش‌های مختلف کشور در نظام جامع مذکور.

۴- تدوین مقررات و آئین‌نامه‌ها و ضوابط لازم برای قلمرو فناوری اطلاعات.

۵- تدوین برنامه‌های کلان پژوهش در جهت توسعه فناوری اطلاعات در کشور.

۶- تدوین برنامه‌های همکاری‌های ارتباطات بین‌المللی در قلمرو فناوری اطلاعات.

تبصره - کلیه موارد موضوع این بند پس از طی مراحل قانونی لازم‌الاجراست.

ماده ۵- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۷) این قانون با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف - اصلاح و تجدید ساختار بخش‌های ارتباطی کشور.

ب - مدیریت آزادسازی و خصوصی‌سازی در بخش ارتباطی کشور با بهره‌گیری از سرمایه‌های داخلی و خارجی.

ج - تعیین سیاست نرخ‌گذاری بر کلیه خدمات در بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب جداول تعرفه‌ها و نرخ‌های کلیه خدمات ارتباطی در چارچوب قوانین و مقررات کشور.

د - تدوین و اعمال مقررات ارتباطی کشور و نظارت بر حسن اجرای آن.

ه - سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس و تعیین و دریافت حق‌الامتياز صدور مجوز در چارچوب قوانین و مقررات کشور.

و - تحقق اهداف مورد نظر در بخش ارتباطات رادیویی و رادیوآمانوری.

ماده ۶- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات از افراد زیر با استفاده از امکانات معاونت امور مخابراتی و اداره کل ارتباطات رادیویی تشکیل می‌گردد:

الف - وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس).

ب - معاون وزیر و رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (دبیر).

ج - نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د - نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی.

ه - سه نفر صاحب نظر مرتبط در امور ارتباطات و فناوری اطلاعات با پیشنهاد وزیر

ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب هیأت وزیران.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی مربوط به وظایف و طرز کار کمیسیون ظرف مدت سه ماه پس از

تصویب این قانون به وسیله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۷- در جهت اجرای مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و تحقق اهداف مورد نظر در بخش ارتباطات رادیویی و ایفای وظایف، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از تجميع معاونت امور مخابراتی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و اداره کل ارتباطات رادیویی با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود تأسیس می‌شود و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.

تبصره ۱- دبیرخانه کمیسیون در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با استفاده از نیروی انسانی و امکانات سازمان مذکور تشکیل می‌گردد. دبیرخانه دارای ردیف خاص اعتباری در بودجه سالانه کشور خواهد بود و تشکیلات آن با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون تهیه و اعلام خواهد شد.

تبصره ۲- سازمان مذکور که وظایف و اختیارات حاکمیتی، نظارتی و اجرایی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را در بخش تنظیم مقررات ارتباطی و ارتباطات رادیویی ایفاء خواهد کرد دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز آن همه ساله از محل وجوه و اعتبارات عمومی زیر ردیف بودجه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.

تبصره ۳- اساسنامه سازمان مذکور حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸- به منظور استفاده از فناوری‌های فضائی و استفاده صلح‌آمیز از فضای ماورای جو و حفظ منافع ملی و بهره‌برداری منسجم از علوم و فناوری فضائی در جهت توسعه اقتصادی، فرهنگی، علمی و فناوری کشور، شورای عالی فضائی با ریاست رئیس جمهوری و با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۹) این قانون تشکیل می‌گردد. مصوبات شورا با رعایت سیاست‌های کلی نظام در چارچوب قوانین و مقررات پس از تأیید رئیس جمهوری توسط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌گردد و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای آن به عهده وی خواهد بود. وظایف و اختیارات شورای عالی فضائی به شرح زیر خواهد بود:

الف - سیاستگذاری برای استفاده از فناوری‌های فضائی در بخش‌های امنیتی و استفاده صلح‌آمیز از فضای ماورای جو، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و رعایت قوانین و مقررات کشور.

ب - سیاستگذاری ساخت و پرتاب و استفاده ماهواره‌های ملی تحقیقاتی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و رعایت قوانین و مقررات کشور.

ج - ایجاد هماهنگی لازم میان کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط.

د - ارائه پیشنهاد و تدوین برنامه‌های بلند مدت و میان مدت مربوط به امور فضائی

دستگاهها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای طی مراحل قانونی.

ه - تصویب برنامه‌های بلندمدت و میان مدت در بخش فضائی کشور.

و - هدایت و حمایت از فعالیت‌های بخش خصوصی و تعاونی در امر استفاده بهینه از فضا.

ز - ارائه پیشنهاد در خصوص خط‌مشی همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در مسائل فضائی و تعیین مواضع دولت جمهوری اسلامی ایران در مجامع یاد شده به هیأت وزیران جهت طی مراحل قانونی و در چارچوب سیاست‌های کلی نظام.

تبصره ۱- ترکیب اعضای شورای عالی و آئین‌نامه آن ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی در سازمان فضائی ایران با استفاده از امکانات و نیروی انسانی مرکز سنجش از راه دور ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و اداره کل طرح و مهندسی و نصب ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران و اداره کل نگهداری ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران تشکیل و رئیس سازمان فضائی ایران دبیر شورای عالی خواهد بود.

ماده ۹- به منظور انجام مصوبات شورای عالی فضائی کشور و امور مطالعاتی و پژوهشی و طراحی و مهندسی و اجرا در زمینه فناوری‌های خدمات فضائی و سنجش از راه دور و تقویت شبکه‌های ارتباطی و فناوری فضائی در داخل و خارج از کشور و تجمیع فعالیت‌های حاکمیتی مرکز سنجش از راه دور ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با استفاده از امکانات و نیروی انسانی اداره کل طرح و مهندسی و نصب ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران و اداره کل نگهداری ارتباطات ماهواره‌ای شرکت مخابرات ایران، سازمان فضائی ایران وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل می‌گردد.

سازمان مذکور دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و برابر اساسنامه خود اداره خواهد شد و موارد پیش‌بینی نشده تابع قانون تجارت خواهد بود و رئیس سازمان معاون وزیر خواهد بود.

اساسنامه سازمان مذکور ظرف مدت شش ماه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰- هر کس به تمام یا قسمتی از امکانات، تأسیسات، تجهیزات و دستگاه‌های ارتباطی مربوط به شبکه‌های عمومی پست، پست بانک، خدمات هوائی (پیام)، مخابرات، اطلاع رسانی، میکروویو، مراکز فرکانسی، خطوط انتقال مخابرات (کابل‌های هوائی یا زمینی یا نوری) و تجهیزات ماهواره‌ای و سنجش از راه دور اعم از دولتی و غیردولتی که حسب استانداردهای لازم احداث شده است به هر نحوی صدمه وارد نماید، به جبران خسارت وارده

به تأسیسات و تجهیزات مذکور ملزم می‌گردد.

ماده ۱۱- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیربرخوردار، بالابردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف‌سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌تواند موارد زیر را به اجراء گذارد:

الف - جابجائی اعتبار و درآمد بین شرکت‌های مخابرات استانی و شرکت مخابرات ایران به یکدیگر در جهت کمک به استان‌های غیربرخوردار با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سهم دولت.

ب - وجوه سرمایه‌گذاری شده در طرح‌های مصوب شرکت‌های مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات، سازمانها و شرکت‌های وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و طرح‌های عمرانی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکت‌های مخابراتی به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می‌گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه ۱۳۵۱/۱۲/۵ نمی‌باشد.

ماده ۱۲- شرکتها و سازمانها و مراکز تابعه و وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند در موقع تهیه و تنظیم بودجه سالانه شرکت یا سازمان و یا مرکز حداقل دو درصد (۲٪) از بودجه خود را جهت فعالیت‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری‌های نوین در زمینه ارتباطات اطلاعات، در فصل تحقیقات پیش‌بینی و به دولت جهت درج در لایحه بودجه سالانه کل کشور ارائه نمایند.

ماده ۱۳- شرح وظایف تفصیلی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعايه مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرائی به بخش غیردولتی، حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها توسط وزارتخانه و سازمان ذی‌ربط به تفکیک وظایف ملی و استانی (واحد ستادی و واحد استانی) تنظیم و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴- این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. تصویب این قانون نافی وظایف قانونی موجود سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۵۶۹.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۰۲۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۱۷۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و شماره ۵۱۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۲۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و شماره ۸۲/۳۰/۲۸۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۹؛ «لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ایراد بندهای (۱)، (۹) و (۱۱) کماکان به قوت خود باقی است و ایراد بند (۲) نسبت به بند «د» ماده (۵) و تبصره (۱) ماده (۸) و ایراد بند (۵) در خصوص بند «ه» ماده (۳) و بند «ب» ماده (۵) و ایراد بند (۷) نسبت به بند «الف» ماده (۱۱) کماکان به قوت خود باقی است.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۷۲۱۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱ و پیرونامه شماره ۵۱۷۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷، لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۲) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. در این مصوبه جهت تأمین نظر شورای نگهبان موارد زیر مورد اصلاح قرار گرفت:

- در سطر پنجم و ششم ماده (۱) عبارت «قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» جایگزین عبارت «قانون تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن و تعیین وظایف و اختیارات و تجدید تشکیلات آن» گردید.
- متن زیر جایگزین متن قبلی بند (ه) ماده (۳) گردید:

«ه - به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی، با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.»

بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۹۶۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۷۲۱۴ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ و شماره ۵۱۷۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و شماره ۵۱۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۸ و پرونده‌های شماره ۸۲/۳۰/۵۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۲۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ و شماره ۸۲/۳۰/۲۸۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۹؛ «لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

→ متن زیر جایگزین متن قبلی بند (ب) ماده (۵) گردید:

«ب - به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.»

- بند (د) ماده (۵) به این شرح اصلاح گردید:

«د - تدوین مقررات ارتباطی کشور در چارچوب قوانین و مقررات کشور و اعمال نظارت بر حسن اجرای آن.»

- تبصره (۱) قبلی ماده (۸) حذف و عبارت زیر جایگزین آن گردید:

«تبصره ۱- اساسنامه شورای عالی فضائی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.»

- متن زیر جایگزین متن قبلی بند «الف» ماده (۱۱) گردید:

«الف - جابجائی اعتبار و درآمد بین شرکتهای مخابراتی استانی و شرکت مخابرات ایران و کمک به استانهای غیربرخوردار با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سهم دولت و بر طبق ماده (۱۹) اساسنامه شرکتهای مخابرات استانی و بند (الف) ماده (۱۲۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران عمل می‌گردد.»

- عبارت «تصویب این قانون... نخواهد بود» از انتهای ماده (۱۴) حذف و عبارت زیر جایگزین آن گردید:

«اختیارات و وظایف مربوط به این وزارت مندرج در این قانون شامل محدوده وظایف و اختیارات سازمان صدا و سیما و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران نمی‌شود و قوانین و مقررات مربوط به آنان به قوت خود باقی است.»

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۶.

مخالفت طرح آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور با موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۳۷۸۶۸
تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۱

شورای محترم نگهبان

طرح الزام رفع تصرف از حریم قلعه فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است نسبت به رفع تصرف کلیه متصرفین اعم از دولتی و غیردولتی از حریم قلعه تاریخی فلک‌الافلاک و آزادسازی حریم آن در قبال زمین معوض از منابع ملی اقدام و ظرف مدت یک سال به سازمان میراث فرهنگی کشور تحویل نماید.

تبصره ۱- هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون تا سقف سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۰۰۲ تأمین و از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور به قیمت کارشناسی برآورد و به اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌نفع پرداخت می‌شود.

تبصره ۲- تخلیه و تحویل اراضی و اماکن تحت تصرف نیروهای مسلح از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر اماکن از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور انجام می‌گیرد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۱۶۳
تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۷۸۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱ و پیرونامه شماره ۸۲/۳۰/۴۰۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۶/۹^(۱)؛ «طرح آزادسازی حریم قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

آن به سازمان میراث فرهنگی کشور» مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ابتدا لازم است در این مصوبه، منظور از حریم و میزان و حدود آن معین شود تا از نظر انطباق مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی اظهارنظر گردد.»

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۱۷۸۷
تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و پرونامه شماره ۳۷۸۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۸، طرح آزادسازی حریم قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است نسبت به رفع تصرف کلیه متصرفین اعم از دولتی و غیردولتی از عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک و آزادسازی عرصه آن بر اساس بند (۶) ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۱ مجلس شورای اسلامی^(۱) که حدود آن توسط سازمان مذکور تعیین و ابلاغ شده است، در قبال زمین معوض از منابع ملی اقدام و ظرف مدت یک سال به سازمان میراث فرهنگی کشور تحویل نماید.

تبصره ۱- هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون تا سقف سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۰۰۲ تأمین و از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور به

۱. بند (۶) ماده (۳): ثبت آثار ارزشمند منقول و غیرمنقول فرهنگی - تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذی‌ربط. (مجموعه قوانین دومین دوره مجلس شورای اسلامی، ص ۷۹۷)

قیمت کارشناسی برآورد و به اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌نفع پرداخت می‌شود.
تبصره ۲- تخلیه و تحویل اراضی و اماکن تحت تصرف نیروهای مسلح از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر اماکن از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور انجام می‌گیرد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۵۷۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۱۷۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و شماره ۳۷۸۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۸ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۴۰۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۶/۹؛ «طرح آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم مهر ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۷/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- اطلاق ماده واحده شامل موارد عدم رضایت مالک می‌شود از این جهت این ماده خلاف شرع شناخته شد. بعلاوه بند (۶) ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی ربطی به حریم عرصه و میزان و حدود آن ندارد.
- ۲- با توجه به تبدیل حریم قلعه به عرصه آن، موضوع تبصره (۲) منتفی است پس از اصلاح لازم اعلام نظر خواهد شد.

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۸۲۲۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۰۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۷۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱ و پیرونامه شماره ۵۱۷۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ طرح آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است نسبت به رفع تصرف کلیه متصرفین اعم از دولتی و غیردولتی از عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک و آزادسازی عرصه آن بر اساس بند (۶) ماده (۳) اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۱ مجلس شورای اسلامی که حدود آن توسط سازمان مذکور تعیین و ابلاغ شده است، در قبال زمین معوض از منابع ملی اقدام و ظرف در سطر بالا پس از عبارت «منابع ملی» عبارت «با اخذ رضایت مالکین خصوصی» اضافه گردید.

مدت یک سال به سازمان میراث فرهنگی کشور تحویل نماید.

تبصره ۱- هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون تا سقف سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۰۰۲ تأمین و از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور به قیمت کارشناسی برآورد و به اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌نفع پرداخت می‌شود.

تبصره ۲- تخلیه و تحویل اراضی و اماکن تحت تصرف نیروهای مسلح از طریق در سطر بالا پس از عبارت «نیروهای مسلح» عبارت «واقع در عرصه» اضافه گردید.

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر اماکن از طریق سازمان میراث فرهنگی کشور انجام می‌گیرد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۰۲۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۸۲۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و شماره ۵۱۷۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و شماره ۳۷۸۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۴۵۷۵ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱ و شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۴۰۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۶/۹؛ «طرح آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۳.

مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی مجازات جرائم نیروهای مسلح با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۶۱۵۴۳
تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۵۹۸۳/۶۶۳۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۶ دولت در مورد مجازات جرائم نیروهای مسلح که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

فصل اول - مواد عمومی

- ماده ۱- دادگاه‌های نظامی به جرائم مربوط به وظائف خاص نظامی و انتظامی کلیه افراد زیر که در این قانون به اختصار «نظامی» خوانده می‌شوند رسیدگی می‌کنند:
- الف - کارکنان ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای وابسته.
- ب - کارکنان ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای وابسته.
- ج - کارکنان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران و سازمانهای وابسته و اعضای بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
- د - کارکنان وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته.
- ه - کارکنان مشمول قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.
- و - کارکنان وظیفه از تاریخ شروع خدمت تا پایان آن.
- ز - محصلان - موضوع قوانین استخدامی نیروهای مسلح - مراکز آموزش نظامی و انتظامی در داخل و خارج از کشور و نیز مراکز آموزش وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.
- ح - کسانی که به طور موقت در خدمت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران می‌باشند اعم از ایرانی و غیرایرانی در مدت مزبور.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۲.

...

ماده ۴- در کلیه مواردی که حداکثر مجازات حبس در این قانون «بیش از دو سال تا پنج سال» است دادگاه می‌تواند در صورت وجود جهات مخففه، مجازات حبس را تا یک سوم حداقل مجازات قانونی جرم تخفیف دهد و یا به جز مجازات مندرج در فصول دوم، چهارم و نهم این قانون به یکی از مجازات‌های ذیل متناسب با مجازات اصلی تبدیل نماید:

الف - در مورد کارکنان پایور:

۱- جزای نقدی از ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰).

۲- محرومیت از ترفیع از شش ماه تا دو سال.

۳- تنزیل یک درجه و یا رتبه.

۴- انفصال موقت از شش ماه تا یک سال.

ب - در مورد کارکنان وظیفه:

۱- جزای نقدی از پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.

۲- اضافه خدمت از سه ماه تا شش ماه.

ماده ۵- در تمام مواردی که حداکثر مجازات حبس در این قانون «بیش از پنج سال» است دادگاه می‌تواند در صورت وجود جهات مخففه، مجازات حبس را تا یک سوم حداقل مجازات قانونی جرم تخفیف و یا به یکی از مجازات‌های ذیل متناسب با مجازات اصلی تبدیل نماید:

الف - در مورد کارکنان پایور:

۱- جزای نقدی از سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.

۲- محرومیت از ترفیع از دو سال تا چهار سال.

۳- تنزیل یک تا دو درجه و یا رتبه.

۴- انفصال موقت به مدت یک سال.

ب - در مورد کارکنان وظیفه:

۱- جزای نقدی از ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.

۲- اضافه خدمت از شش ماه تا یک سال.

...

فصل دوم - جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی

ماده ۱۷- هر نظامی که با قصد استفاده از تجهیزات و امکانات نیروهای مسلح برنامه براندازی به مفهوم تغییر و نابودی اساس نظام جمهوری اسلامی ایران را طراحی یا بدان اقدام نموده و به این منظور جمعیتی با بیش از سه نفر تشکیل دهد یا اداره نماید به مجازات محارب محکوم می‌شود و چنانچه اقدام مذکور از مصادیق محاربه شناخته نشود مجازات آن حبس از

سه تا ده سال نخواهد بود.

تبصره - مجازات معاونت در تشکیل یا اداره جمعیت موضوع این ماده حداقل مجازات مباشر است و در صورتی که موضوع از مصادیق محاربه باشد معاون به پنج تا ده سال حبس محکوم خواهد شد.

...

فصل پنجم - گزارش خلاف واقع

ماده ۷۸- هر نظامی به مناسبت انجام وظیفه عمداً گزارشی برخلاف واقع به فرماندهان یا دیگر مقامات مسؤول تقدیم نماید و یا حقایق را کتمان کند و یا با سوءنیت گزارشی با تغییر ماهیت یا به طور ناقص ارائه دهد و یا عمداً جرائم ارتكابی کارکنان تحت امر خود را به مقامات ذیصلاح گزارش ندهد و یا از گزارش آن جلوگیری نماید یا گزارشها و جرائم را به موقع اعلام نکند به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف - چنانچه اعمال فوق موجب شکست جبهه اسلام یا تلفات جانی گردد به مجازات محارب. ب - در صورتی که موضوع به امور جنگی یا مسائل امنیت داخلی یا خارجی مرتبط باشد به حبس از دو تا پنج سال.

ج - در سایر موارد به استثناء مواردی که صرفاً تخلف انضباطی محسوب می‌شود به حبس از سه ماه تا یک سال.

تبصره ۱- چنانچه اعمال مذکور موجب خسارات مالی گردد مرتکب علاوه بر مجازات فوق به جبران خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد.

تبصره ۲- هرگاه اعمال مورد اشاره در بندهای (ب) و (ج) این ماده در اثر بی‌مبالاتی و سهل‌انگاری باشد در صورتی که موجب جنایت بر نفس یا اعضاء شده باشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به نصف حداقل تا نصف حداکثر مجازات‌های مزبور محکوم خواهد شد و در غیر این صورت طبق آئین‌نامه انضباطی عمل می‌شود.

فصل ششم - تقلب و دسیسه در امور نظام وظیفه و تصدیق‌نامه‌های خلاف واقع

ماده ۷۹- ...

...

ماده ۱۲۵- هر نظامی که با سوءاستفاده از لباس، موقعیت یا شغل خود به جبر و قهر، دیگری را اکراه به معامله مال یا حق خود نماید یا بدون حق، بر مال یا حق دیگری مسلط شود، علاوه بر ردّ عین مال یا معادل نقدی قیمت مال یا حق، به مجازات حبس از یک تا پنج سال محکوم می‌گردد.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۹۶۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۵۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۸ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۸۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۹/۸^(۱)؛ «لایحه مجازات جرائم نیروهای مسلح» مصوب جلسه مورخ بیستم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- اطلاق بند «ح» ماده (۱) و عبارت «اعضاء پیمانی» در ماده (۷۵) چون شامل افرادی می‌شود که از اعضاء نیروهای مسلح مذکور در اصل ۱۷۲ قانون اساسی بحساب نمی‌آیند لذا بند مذکور از این جهت مغایر این اصل قانون اساسی شناخته شد.
 - ۲- نظر به اینکه در ماده (۴) مواردی را از شمول اعمال کیفیات مخفیه استثناء کرده و در ماده (۵) که اعمال مجرمانه مذکور در آن مهمتر و دارای مجازات سنگین‌تری است آن موارد را استثناء ننموده است لذا از این جهت تبعیض ناروا و مغایر بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۳- در ماده (۱۷) تقیید به قیود ۱- قصد استفاده از تجهیزات و امکانات نیروهای مسلح ۲- جمعیت بیشتر از سه نفر و حذف عضویت و شرکت در این جمعیت، در صورتیکه محارب بودن آنها هم صدق کند، خلاف موازین شرع شناخته شد.
 - ۴- در تبصره ماده (۱۷) منحصر کردن مجازات معاونت در جرم به مجازات‌های منحصر در این تبصره در مواردی که معاون در جرم خود از مصادیق محارب باشد خلاف موازین شرع شناخته شد.
 - ۵- اطلاق تبصره (۲) ماده (۷۸) که حکم به دیه کرده است نسبت به موردی که اعمال مذکور سبب اقوی نباشد خلاف شرع شناخته شد.
 - ۶- در ماده (۱۲۵) تخییر بین ردّ عین مال و قیمت آن خلاف شرع است و نیز در مورد مالی که مثلی است و شرعاً گیرنده آن موظف است که با نبود آن مثل آن را بدهد ردّ قیمت خلاف شرع می‌باشد، و باید چنین اصلاح گردد: «علاوه بر ردّ عین مال در صورت وجوه آن و ردّ مثل آن در موردی که عین وجود ندارد و ردّ قیمت آن در صورتی که مثل وجوه ندارد به مجازات حبس از یک سال تا پنج سال محکوم می‌شود.»
- تذکر: در صدر ماده (۱۰) بعد از عبارت «مذکور در ماده» عبارت «ماده ۸۸» اضافه گردد.

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۳۰۳۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۹۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۰ و پیرو نامه شماره ۶۱۵۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۱، لایحه مجازات جرائم نیروهای مسلح که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - مواد عمومی

ماده ۱- دادگاه‌های نظامی به جرائم مربوط به وظائف خاص نظامی و انتظامی کلیه افراد زیر که در این قانون به اختصار «نظامی» خوانده می‌شوند رسیدگی می‌کنند:

الف - ...

ح - کسانی که به طور موقت در خدمت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران می‌باشند اعم از ایرانی و غیرایرانی در مدت مزبور.

بند (ح) به شرح زیر اصلاح گردید:

ح - کسانی که به طور موقت در خدمت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران هستند و طبق قوانین استخدامی نیروهای مسلح در مدت مزبور از اعضاء نیروهای مسلح محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- ...

ماده ۲- ...

ماده ۴- در کلیه مواردی که حداکثر مجازات حبس در این قانون «بیش از دو سال تا پنج سال» است دادگاه می‌تواند در صورت وجود جهات مخفقه، مجازات حبس را تا یک سوم حداقل مجازات قانونی جرم تخفیف دهد و یا به جز مجازات مندرج در فصول دوم، چهارم و نهم این قانون به یکی از مجازات‌های ذیل متناسب با مجازات اصلی تبدیل نماید:

در سطر سوم بعد از عبارت «تخفیف دهد و یا» عبارت، «به جز مجازات مندرج در فصول دوم، چهارم و نهم این قانون» حذف گردید.

الف - در مورد کارکنان پایور: ...

ماده ۵- ...

فصل دوم - جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی

ماده ۱۷- هر نظامی که با قصد استفاده از تجهیزات و امکانات نیروهای مسلح برنامه براندازی به مفهوم تغییر و نابودی اساس نظام جمهوری اسلامی ایران را طراحی یا بدان اقدام نموده و به این منظور جمعیتی با بیش از سه نفر تشکیل دهد یا اداره نماید به مجازات محارب محکوم می‌شود و چنانچه اقدام مذکور از مصادیق محاربه شناخته نشود مجازات آن حبس از سه تا ده سال خواهد بود.

تبصره - مجازات معاونت در تشکیل یا اداره جمعیت موضوع این ماده حداقل مجازات مباشر است و در صورتی که موضوع از مصادیق محاربه باشد معاون به پنج تا ده سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۷- هر نظامی که برنامه براندازی به مفهوم تغییر و نابودی اساس نظام جمهوری اسلامی ایران را طراحی یا بدان اقدام نموده و به این منظور جمعیتی تشکیل دهد یا اداره نماید یا در چنین جمعیتی شرکت یا معاونت مؤثر داشته باشد محارب محسوب می‌شود.

ماده ۱۸- ...

ماده ۷۵- محصلان مراکز آموزشی و اعضای پیمانی مشمول ماده (۱) این قانون و

در سطر بالا بعد از عبارت «اعضای پیمانی» عبارت «مشمول ماده (۱) این قانون» حذف و عبارت «که طبق مقررات استخدامی نیروهای مسلح خدمت پیمانی را به صورت نظامی یا کارمند انجام می‌دهند» اضافه گردید.

بسیجی ویژه تابع مقررات مربوط به اعضای ثابت و کارکنان خرید خدمت نیروهای مسلح و سایر بسیجیان در زمان خدمت از لحاظ کیفر مندرج در این فصل تابع مقررات مربوط به کارکنان وظیفه می‌باشند.

ماده ۷۶- ...

فصل پنجم - گزارش خلاف واقع

ماده ۷۸- ...

الف - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- هرگاه اعمال مورد اشاره در بندهای (ب) و (ج) این ماده در اثر بی‌مبالاتی و

سهل‌انگاری باشد در صورتی که موجب جنایت بر نفس یا اعضاء شده باشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به نصف حداقل تا نصف حداکثر مجازات‌های مزبور محکوم خواهد شد و در غیر این صورت طبق آئین‌نامه انضباطی عمل می‌شود.

دو سطر آخر تبصره (۲) ماده (۷۸) به شرح زیر اصلاح گردید:
مرتکب به نصف حداقل، تا نصف حداکثر مجازات‌های مزبور محکوم خواهد شد و در غیر این صورت طبق آئین‌نامه انضباطی عمل می‌شود. پرداخت دیه طبق مقررات قانون دیات می‌باشد.

فصل ششم - تقلب و دسیسه در امور نظام وظیفه و تصدیق‌نامه‌های خلاف واقع
ماده ۷۹- ...

ماده ۹۰- هرگاه بزه‌های ارتكابی مذکور در ماده (۸۹) این قانون در موقع اردو کشی

در سطر بالا عبارت «ماده (۸۹)» به عبارت «مواد (۸۸) و (۸۹)» اصلاح گردید.

با مأموریت آماده‌باش رزمی یا عملیات رزمی یا در منطقه جنگی باشد یا سرقت آن در مأموریت محوله، یگان، مؤثر و در آن ایجاد اخلال نماید و یا یک یا چند نفر از آنان در حین سرقت حامل سلاح یا مخفی باشند یا حرز را شکسته باشند مرتکبان به حبس از سه تا پانزده سال محکوم می‌گردند.

ماده ۹۱- ...

ماده ۱۲۵- هر نظامی که با سوءاستفاده از لباس، موقعیت یا شغل خود به جبر و قهر، دیگری را اکراه به معامله مال یا حق خود نماید یا بدون حق، بر مال یا حق دیگری مسلط شود، علاوه بر رد عین مال یا معادل نقدی قیمت مال یا حق، به مجازات حبس از یک تا پنج سال محکوم می‌گردد.

در دو سطر بالا بعد از عبارت «علاوه بر رد عین» عبارت «مال یا معادل نقدی قیمت مال یا حق، به مجازات حبس از یک تا پنج سال محکوم می‌گردد» حذف و عبارت «مثل یا قیمت مال حسب مورد، به مجازات حبس از یک تا پنج سال محکوم می‌شود» جایگزین گردید.

فصل دوازدهم - استفاده غیرقانونی البسه رسمی یا علائم و نشانها و مدال‌های نظامی
ماده ۱۲۶- ...

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۵۸

تاریخ: ۸۲/۱۰/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۳۰۳۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۰ و شماره ۶۱۵۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱ و

پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۵۹۶۷ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۰ و شماره ۸۲/۳۰/۵۸۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۹/۸؛ «لایحه مجازات جرائم نیروهای مسلح»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با استظهار اینکه تبصره ماده (۱۷) حذف شده است اشکال قبلی شورا در این خصوص مرتفع گردیده است.

تذکر: در ماده (۱۲۵) بعد از عبارت «قیمت مال» کلمه «یا حق» که در متن مصوب قبلی وجود داشته از قلم افتاده است که باید در این متن مصوب درج گردد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۲.

۷۰

مغایرت لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری با قانون اساسی

شماره: ۱۶/۴۹۵۲۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۸۱۵/۲۳۸۸۸ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ دولت در مورد تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به شرح زیر است:
الف - تصویب سیاستها، خط مشی‌ها و برنامه‌های کلان امور میراث فرهنگی و گردشگری.
ب - جلب حمایت بخش‌های دولتی و غیردولتی و بخش تعاونی و خصوصی برای تحقق اهداف بخش میراث فرهنگی و گردشگری.

ج - فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و افزایش سهم آن در امور مربوط به میراث فرهنگی و گردشگری.

د - کلیه وظایف قانونی که تا قبل از تصویب این قانون برعهده شورای سازمان میراث فرهنگی کشور و شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی بوده است.

ه - سایر وظایف و اختیارات تعیین شده برای شورای مذکور در این قانون.

تبصره - با تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری حسب مورد در استانهائی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

ماده ۵- ...

ماده ۸- به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در ایجاد تأسیسات زیربنائی جهت معرفی بهتر بناها و

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۴.

محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش‌های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

تبصره ۱- طرح‌های جامع و تفصیلی شهرسازی این مناطق که در خارج از محدوده قانونی شهرها ایجاد خواهند شد، پس از تأیید شورای عالی معماری و شهرسازی کشور به تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری خواهد رسید.

تبصره ۲- کلیه قوانین مناطق ویژه اقتصادی در مناطق نمونه گردشگری حاکم خواهد بود.
تبصره ۳- چنانچه این مناطق در اراضی متعلق به دولت ایجاد شوند، واگذاری اراضی به سرمایه‌گذار داخلی برابر ارزش معاملاتی املاک موضوع ماده (۶۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۳ و اصلاحیه بعدی آن و به اقساط ده ساله انجام و پس از پرداخت اقساط و با حفظ کاربری اسناد قطعی واگذاری آنها بنام سرمایه‌گذار منطقه نمونه گردشگری صادر خواهد شد.

ماده ۹- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری، خدمات لازم را در چارچوب امکانات و اعتبارات مصوب به جهانگردان ارائه نمایند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف به نظارت بر اجرای مفاد این ماده بوده و در تنظیم بودجه‌های سالانه و موافقتنامه‌های مربوط به اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، این نظارت را اعمال خواهد نمود.

ماده ۱۰- شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است متناسب با جایگاه هر یک از کشورها در اهداف بازار جهانگردی ایران صدور روادید برای اتباع آنها را به ترتیب زیر دسته‌بندی و به وزارت امور خارجه جهت اقدام ابلاغ نماید:

الف - لغو روادید.

ب - اجازه ورود با پروانه گذر مرزی.

ج - صدور روادید در مبادی ورودی ایران برای مدت معین.

د - صدور روادید در سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور در زمان‌های معین حداکثر ظرف مدت یک هفته.

وزارت امور خارجه مکلف است برای تحقق اهداف جلب جهانگردان خارجی نسبت به صدور روادید برای آنان با رعایت مفاد این ماده اقدام نماید.

سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مرتبط با صدور روادید موظف به همکاری با وزارت امور خارجه برای تحقق این ماده می‌باشند.

تبصره - وزارت امور اقتصاد و دارائی مکلف است در جهت تسهیل ورود گردشگران تسهیلات گمرکی ویژه ایجاد نماید.

ماده ۱۱- دولت مکلف است متناسب با برنامه‌ها و سیاست‌های احیاء و مرمت میراث فرهنگی و توسعه گردشگری نسبت به افزایش سهم اعتبارات طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای در بخش میراث فرهنگی و گردشگری اقدام نماید.

ماده ۱۲- ...

ماده ۱۳- از سال ۱۳۸۳ هرگاه مؤذیان مالیاتی اقدام به هزینه برای پژوهش، مرمت، احیاء و معرفی آثار تاریخی و فرهنگی با هماهنگی و نظارت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری نمایند با اعلام سازمان مذکور جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد.

ماده ۱۴- دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا و طرح مصوب از سال ۱۳۸۳ برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه‌های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرحهای جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرائی، خدمات حمل و نقل و سایر طرحهای مرتبط، توسط بخش‌های غیردولتی اختصاص دهد. شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مرجع قانونی تصویب طرحهای مذکور خواهد بود.

ماده ۱۵- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۵۸۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶/۴۹۵۲۶ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ و پیرونامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۴^(۱)؛ «لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» مصوب جلسه مورخ سیزدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۷/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- تبصره ماده (۴) و تبصره (۱) ماده (۸) و عبارت «طرح مصوب» در ماده (۱۴) از این جهت که وضع تصویب‌نامه و آئین‌نامه حق هیأت وزیران می‌باشد، لذا مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲- اطلاق ماده (۸) از این جهت که شامل مواردی می‌شود که بدون رعایت قانون سرمایه‌گذاری خارجی^(۱) اقدامی صورت گیرد، لذا مغایر اصول متعدد قانون اساسی من جمله بند «ج» اصل ۲ و بندهای ۵، ۹ و ۱۲ اصل ۳ و بندهای ۵ و ۸ اصل ۴۳ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۳- تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۸) و ماده (۹) و نیز تبصره ماده (۱۰) و مواد (۱۱) و (۱۳) این مصوبه چون موجب کاهش درآمد عمومی می‌گردد، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴- اطلاق ماده (۱۴) از این جهت که شامل مواردی می‌شود که مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام را توسعه می‌دهد مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۸۲۱۵
تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ و پیرو نامه شماره ۱۶/۴۹۵۲۶ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶، لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲.

۲. اصل ۲ قانون اساسی: جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

۱- خدای یکتا (لا اله الا الله) و اختصاص حاکمیت و تشریع به او و لزوم تسلیم در برابر امر او.

۲- وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین.

۳- معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا.

۴- عدل خدا در خلقت و تشریع.

۵- امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام.

۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا، که از راه:

الف - اجتهاد مستمر فقهای جامع‌الشرائط بر اساس کتاب و سنت معصومین سلام الله علیهم اجمعین.

ب - استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها.

ج - نفی هرگونه ستم‌گری و ستم‌کشی و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری، قسط و عدل و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی را تأمین می‌کند.

- اصول ۳ و ۴۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۱۳۸ و ۲۵۹).

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۴- ...

الف - ...

تبصره - با تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری حسب مورد در

در سطر بالا کلمه «تصویب» حذف و کلمه «پیشنهاد» جایگزین آن شد و عبارت «و پس از تصویب هیأت وزیران» پس از کلمه «گردشگری» اضافه گردید.

استانهائی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

ماده ۵- ...

ماده ۸- به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در ایجاد تأسیسات زیربنائی جهت معرفی

در سطر بالا پس از کلمه «خارجی» عبارت «با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹» الحاق می‌گردد.

بهرتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش‌های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد. تبصره ۱- طرحهای جامع و تفصیلی شهرسازی این مناطق که در خارج از محدوده قانونی شهرها ایجاد خواهند شد. پس از تأیید شورای عالی معماری و شهرسازی کشور به تصویب شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری خواهد رسید.

تبصره ۱- به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۱- طرحهای جامع و تفصیلی شهرسازی این مناطق که در خارج از محدوده قانونی شهرها ایجاد خواهند شد، با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به تصویب مراجع قانونی مذکور در قانون تأسیس شورای عالی معماری و شهرسازی کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ خواهد رسید.

تبصره ۲- ...

ماده ۹- ...

ماده ۱۴- دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا و طرح مصوب از سال ۱۳۸۳

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

در سطر اول ماده (۱۴) عبارت «و طرح مصوب» حذف گردید.

برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه‌های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرحهای جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرائی، خدمات حمل و نقل و سایر طرحهای مرتبط، توسط بخش‌های غیردولتی اختصاص دهد. شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مرجع قانونی تصویب طرحهای مذکور خواهد بود.

متن ذیل به عنوان تبصره به ماده (۱۴) الحاق گردیده و یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۱۵) الحاق می‌گردد:

تبصره - اطلاق این ماده مشمول مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام برای استفاده از منابع خارجی نخواهد بود.

ماده ۱۵- بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل افزایش درآمدهای دولت ناشی از توسعه جهانگردی و گردشگری و افزایش ورود جهانگردان به کشور تأمین خواهد شد.

ماده ۱۵- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۲۶۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۸۲۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و شماره ۱۶/۴۹۵۲۶ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۴؛ «لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- چون مرجع تصویب طرحهای جامع و تفصیلی موضوع تبصره (۱) ماده (۸) هیأت وزیران نیست اشکال قبلی کماکان باقی است.

۲- با توجه به اینکه در ذیل ماده (۱۴) شورای عالی میراث فرهنگی مرجع قانونی تصویب طرحهای مذکور در این ماده شناخته شده است ایراد قبلی شورا به قوت خود

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

باقی است.

۳- اشکال شورا در مورد تبصره ماده (۱۴) باقی است و با اصلاح کلمه «مشمول» به «شامل» مرتفع خواهد شد.

۴- ایراد بند (۳) شورا به قوت خود باقی است و الحاق ماده (۱۵) رافع اشکال نیست.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۹۹۱
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۲۶۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و پیرو نامه شماره ۶۸۲۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴، لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۵۹
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۷۹۹۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ و شماره ۶۸۲۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴

۱. در مصوبه مذکور جهت تأمین نظر شورای نگهبان موارد زیر مورد اصلاح قرار گرفت:

- تبصره‌های (۱) و (۲) و (۳) ماده (۸) حذف گردید.
- ماده (۹) حذف گردید.
- شماره ماده (۱۰) مصوبه قبلی به (۹) تبدیل و تبصره آن حذف گردید.
- ماده (۱۱) حذف گردید.
- شماره ماده (۱۲) مصوبه قبلی به (۱۱) تبدیل شد.
- ماده (۱۳) حذف گردید.
- شماره ماده (۱۴) مصوبه قبلی به شماره (۱۱) تبدیل شده و عبارت «شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مرجع قانونی تصویب طرحهای مذکور خواهد بود» از انتهای آن حذف گردید.
- ماده (۱۵) الحاقی مصوبه قبلی حذف گردید.

و شماره ۱۶/۴۹۵۲۶ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۴۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۲۶۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۴؛ «لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۴.

مغایرت و مخالفت لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۵۱۷۷۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۲۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۵۸۸۲/۳۶۳۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ دولت در مورد تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۳- وظایف و اختیارات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور به شرح زیر می‌باشد:
الف - برنامه‌ریزی به منظور تأسیس، ساخت، تجهیز و توسعه و نظارت بر فعالیت کتابخانه‌های عمومی کشور.

ب - تصویب دستورالعمل‌های لازم برای حمایت و نظارت و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی بخش خصوصی.

ج - بررسی گزارش‌ها در خصوص وضعیت کتابخانه‌های عمومی و اتخاذ تصمیمات لازم.
د - بررسی و تصویب بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز در زمینه‌های اداری، مالی، جذب و نگهداری نیروی انسانی، امور مربوط به اخذ درآمدها و کمک‌ها و نحوه هزینه کردن، تأمین کتاب و سایر منابع کتابخانه‌ای و تجهیزات، مبادلات با سایر مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها، عضوگیری، امانت دادن کتاب، تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا و هدایت فعالیت‌های آنها.

ه - تعیین معیارها و سرانه‌های مربوط به امور مختلف کتابخانه‌های عمومی و شاخص‌های لازم برای درجه‌بندی آنها.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۱۹ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶.

و - بررسی و تصویب شرح وظایف، تشکیلات، ساختار، نحوه تأمین نیروی انسانی، ضوابط و مقررات مورد نیاز برای امور مالی و اداری دبیرخانه هیأت امناء و سایر موارد مرتبط با مأموریت‌های آن.

ز - برنامه‌ریزی برای استفاده از امکانات کتابخانه‌ها در زمینه فعالیت‌های فرهنگی و هنری.

ح - برنامه‌ریزی برای استفاده نابینایان از امکانات کتابخانه‌های عمومی.

تبصره - کلیه مصوبات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امناء) از طریق دبیر کل هیأت مذکور ابلاغ می‌شود.

ماده ۴- به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم بر اساس سیاست‌های مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات، دبیرخانه امنای کتابخانه‌های عمومی کشور زیر نظر رئیس هیأت امناء تشکیل می‌گردد.

تبصره - دبیر کل مسئولیت اداره کلیه امور دبیرخانه و اجرای وظایف مندرج در این قانون و تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم بر اساس سیاست‌های مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات را برعهده دارد.

ماده ۵- منابع مالی برای اداره امور دبیرخانه هیأت امناء انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی به شرح زیر است:

الف - کمک‌های دولت در بودجه سالیانه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - درآمدهای حاصله موضوع ماده (۶) این قانون.

ج - هدایا و کمک‌های مردمی سازمان‌ها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی و مجامع بین‌المللی.

د - موقوفات.

ه - درآمدهای اختصاصی انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی از محل انجام فعالیت‌های فرهنگی آموزشی مرتبط و دریافت حق عضویت.

تبصره ۱- هرگونه کمک مالی برای امور کتابخانه‌ها به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.

تبصره ۲- دولت مکلف است اعتبارات تخصیصی خود را برای نیل به حداقل سرانه‌ها و معیارهای قابل قبول در بودجه‌های سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌بینی نماید.

ماده ۶- شهرداری‌ها و دهیاری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات

خود اعم از درآمدها و کمک‌های دولتی را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های شهر و روستای مربوطه قرار دهند.

تبصره - شهرداری تهران مکلف است حداقل نیم درصد (۰/۵٪) مذکور در این ماده را از محل چهار درصد (۰/۴٪) موضوع ماده (۷۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷^(۱) پرداخت نماید.

ماده ۷- به منظور تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان و ایجاد هماهنگی و بررسی و تصویب برنامه و بودجه پیشنهادی و عملکرد و تراز مالی سالانه آنها و نیز حل و فصل مسائل و مشکلات انجمن‌های مذکور، انجمن کتابخانه‌های عمومی استان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - استاندار (رئیس انجمن استان).

ب - مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان (دبیر انجمن).

ج - رئیس سازمان آموزش و پرورش استان.

د - رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان.

ه - رئیس شورای اسلامی استان.

و - چهار نفر از شخصیت‌های حقیقی یا حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امناء.

ماده ۸- به منظور جلب مشارکت بخش دولتی و غیردولتی و کمک‌های مردمی، استفاده از ظرفیت عمومی جامعه و نظارت در ساختن کتابخانه، خرید کتاب، تجهیزات و لوازم مربوط و اداره امور آن در هر شهرستان انجمن کتابخانه تشکیل می‌شود. ترکیب اعضای انجمن به شرح زیر می‌باشد:

الف - فرماندار (رئیس انجمن).

ب - رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان (دبیر انجمن).

ج - شهردار شهر مرکز شهرستان.

د - رئیس شورای اسلامی شهرستان.

ه - پنج نفر از اشخاص حقیقی و حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امناء.

ماده ۹- وظایف انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان عبارتند از:

الف - مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه‌های تحت پوشش و ارائه آن به مراجع ذیصلاح، جهت تصویب.

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۲۸ مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۴.

- ب - همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌های دولتی در زمینه ساخت، تجهیز، تکمیل و بازسازی کتابخانه‌ها.
- ج - جذب، نگهداری و انجام سایر امور اداری مربوط به نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌های تحت پوشش.
- د - تشویق به اهدای زمین، کتاب و سایر کمک‌های نقدی و غیرنقدی به کتابخانه‌ها.
- ه - افتتاح حساب مخصوص در یکی از بانک‌های دولتی در محل، برای نگهداری وجوه حاصل شده از محل کمک‌ها و درآمدها.
- و - تهیه و نگهداری دفاتر قانونی و انجام امور دریافت و پرداخت و امور مالی و واریز کمک‌های نقدی و تقویم و نگهداری کمک‌های غیرنقدی.
- ز - تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت تصویب به انجمن کتابخانه‌های عمومی استان.
- ماده ۱۰- انجمن کتابخانه‌های عمومی استان با تصویب هیأت امنای می‌تواند در بخشها، شهرها و روستاهایی که دارای شرایط لازم هستند نسبت به تشکیل انجمن کتابخانه‌های عمومی بخش، شهر و روستا اقدام نماید.
- تبصره - وظایف انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی بخش، شهر و روستا در چارچوب وظایف انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان، و ترکیب انجمن‌های مذکور با لحاظ نوع اعضای انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیأت امنای می‌رسد.
- ماده ۱۱- مالکیت اموال منقول و غیرمنقول کتابخانه‌های عمومی، متعلق به دولت است لکن کمک‌ها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور و طبق نظر اهداء کننده استفاده و هزینه می‌شود.
- تبصره ۱- انجمن‌های کتابخانه‌ها و هیأت امناء و دبیرخانه آنها از استقلال مالی برخوردار می‌باشند و به عنوان نهاد عمومی غیردولتی محسوب می‌گردند.
- تبصره ۲- نحوه استفاده و هزینه نمودن کمک‌های اعتباری از سوی دستگاه‌های دولتی مطابق با آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.
- ماده ۱۲- شهرداری‌ها مکلفند مقدار مناسب از اراضی متعلق به خود را برای ساختمان کتابخانه‌های عمومی بر اساس طرحهای توسعه شهری به صورت بلاعوض در اختیار انجمن کتابخانه‌ها قرار دهند. مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت نیز مجازند زمین و

ابنیه مورد نیاز را برای ساختن کتابخانه عمومی به صورت بلاعوض واگذار نمایند.
تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است فضاهای مورد نیاز کتابخانه‌های عمومی را که بر اساس معیارهای مذکور در بند (ه) ماده ۳ این قانون تعیین می‌شود در طرحهای توسعه منظور نموده و مشاورین طرف قرارداد خود را ملزم به رعایت آنها نماید.
ماده ۱۳- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۱۲۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۱۷۷۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴^(۱)؛ «لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور» مصوب جلسه مورخ بیست و دوم مهر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- واگذاری وظائف و اختیارات به هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی در ماده (۳) در مواردی که از امور تقنینی باشد مغایر اصل ۸۵ و در مواردی که از امور اجرایی باشد مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲- ماده (۴) مبنیاً بر ماده (۳) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳- تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۵) از این جهت که موجب کاهش درآمد عمومی می‌شود و نیز اضافه شدن عبارت «دهیاری‌ها» و «کمک‌های دولتی» و تبصره ماده (۶) و همچنین ماده (۱۲) این مصوبه چون موجب افزایش هزینه عمومی می‌گردد مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴- ایراد بند (۱) بر ماده (۷) و ماده (۱۰) وارد می‌باشد.

۵- منظور از کتابخانه‌های عمومی آیا کتابخانه‌های دولتی است و یا کتابخانه‌های عمومی غیردولتی اعم از شخصی یا وقفی را هم شامل می‌شود و در صورتی که نسبت به کتابخانه‌های عمومی غیردولتی شمول داشته باشد ملاک تحت پوشش بودن آنها باید مشخص شود پس از روشن شدن موارد مذکور نسبت به مواد متعدد این مصوبه خصوصاً مواد (۸)، (۹) و (۱۱) اظهارنظر خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۸۸۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۱۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۲ و پیرو نامه شماره ۵۱۷۷۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷، لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۳- وظایف و اختیارات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ب - تصویب دستورالعمل‌های لازم برای حمایت و نظارت و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی بخش خصوصی.

در سطر اول بند (ب) عبارت «و نحوه اداره» به عبارت «بر ارائه خدمات» اصلاح گردید.

ج - ...

تبصره - کلیه مصوبات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امناء) از طریق دبیر کل هیأت مذکور ابلاغ می‌شود.

در سطر اول تبصره ماده (۳) کلمه «امضای» به کلمه «تأیید» اصلاح و در سطر دوم بعد از عبارت «فرهنگ و ارشاد اسلامی» عبارت «(رئیس هیأت امناء)» حذف و عبارت «دارای اعتبار بوده و» جایگزین گردید.

ماده ۴- ...

ماده ۵- منابع مالی برای اداره امور دبیرخانه هیأت امناء انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی به شرح زیر است:

الف - ...

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

تبصره ۱- هرگونه کمک مالی برای امور کتابخانه‌ها به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.

تبصره (۱) ماده (۵) حذف گردید.

تبصره ۲- دولت مکلف است اعتبارات تخصیصی خود را برای نیل به حداقل سرانه‌ها و معیارهای قابل قبول در بودجه‌های سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌بینی نماید.

در سطر اول تبصره (۲) عبارت «مکلف است» به عبارت «می‌تواند» اصلاح گردید.

ماده ۶- شهرداری‌ها و دهیاری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات خود اعم از درآمدها و کمک‌های دولتی را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های شهر و روستای مربوطه قرار دهند.

تبصره - شهرداری تهران مکلف است حداقل نیم درصد (۰/۵٪) مذکور در این ماده را از محل چهار درصد (۴٪) موضوع ماده (۷۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ پرداخت نماید.

ماده (۶) به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف گردید:

ماده ۶- شهرداری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

ماده ۷- به منظور تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان و ایجاد هماهنگی و بررسی و تصویب برنامه و بودجه پیشنهادی و عملکرد و تراز مالی سالانه آنها و نیز حل و

سطر بالا به شرح زیر اصلاح گردید:

و بررسی و پیشنهاد برنامه و بودجه، عملکرد و تراز مالی سالانه آنها به هیأت امناء و نیز حل و فصل مسائل و مشکلات انجمن‌های مذکور، انجمن کتابخانه‌های عمومی استان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - ...

ماده ۸- به منظور جلب مشارکت بخش دولتی و غیردولتی و کمک‌های مردمی، استفاده از ظرفیت عمومی جامعه و نظارت در ساختن کتابخانه، خرید کتاب، تجهیزات و لوازم مربوط و اداره امور آن در هر شهرستان انجمن کتابخانه تشکیل می‌شود. ترکیب اعضای انجمن به شرح زیر می‌باشد:

ماده (۸) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۸- ترکیب اعضای انجمن شهرستان به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ماده ۹- وظایف انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان عبارتند از:

الف - مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه‌های تحت پوشش و ارائه آن به مراجع ذیصلاح، جهت تصویب.

در سطر بالا عبارت «مراجع ذیصلاح، جهت تصویب» حذف و عبارت «انجمن استان» جایگزین گردید.

ب - ...

ز - تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت تصویب به انجمن کتابخانه‌های عمومی استان.

در ابتدای سطر بالا کلمه «تصویب» به «بررسی» اصلاح گردید.

ماده ۱۰- ...

ماده ۱۱- مالکیت اموال منقول و غیرمنقول کتابخانه‌های عمومی، متعلق به دولت است لکن کمکها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور و طبق نظر اهداء کننده استفاده و هزینه می‌شود.

ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۱- تکلیف مالکیت اموال منقول و غیرمنقول دولتی کتابخانه‌های عمومی و امور اداری، مالی و استخدامی آنها در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، لکن کمکها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور و طبق نظر اهداء کننده استفاده و هزینه می‌شود.

تبصره ۱- انجمن‌های کتابخانه‌ها و هیأت امناء و دبیرخانه آنها از استقلال مالی برخوردار می‌باشند و به عنوان نهاد عمومی غیردولتی محسوب می‌گردند.

تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح گردید.

تبصره ۱- کتابخانه‌های عمومی به عنوان نهاد عمومی غیردولتی از استقلال مالی برخوردار بوده و هیأت امناء انجمن‌ها و دبیرخانه‌های آنها از ارکان آن محسوب می‌شوند.

تبصره ۲- نحوه استفاده و هزینه نمودن کمک‌های اعتباری از سوی دستگاه‌های دولتی مطابق با آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره (۲) حذف و تبصره ذیل جایگزین آن گردید:

تبصره الحاقی - کتابخانه ملی، کتابخانه‌های آستان قدس رضوی (ع)، حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، حضرت عبدالعظیم (ع)، احمدبن موسی (ع)، کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی

نجفی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی تابع ضوابط و مقررات مربوط به خود و کتابخانه‌های وقفی تابع وقفنامه می‌باشند.

ماده ۱۲- شهرداری‌ها مکلفند مقدار مناسب از اراضی متعلق به خود را برای ساختمان

در سطر بالا کلمه «مکلفند» به «می‌توانند» اصلاح گردید.

کتابخانه‌های عمومی بر اساس طرحهای توسعه شهری به صورت بلاعوض در اختیار انجمن کتابخانه‌ها قرار دهند. مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت نیز مجازند زمین و ابنیه مورد نیاز را برای ساختن کتابخانه عمومی به صورت بلاعوض واگذار نمایند.

تبصره - ...

ماده ۱۳- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۵۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۷۸۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ و شماره ۵۱۷۷۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۴۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۵۱۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴؛ «لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم دی ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اطلاق ماده (۱۱) از این جهت که کتابخانه‌های خصوصی اشخاص را که با حفظ مالکیت خود، و بدون وقف کردن، آن را مورد استفاده عمومی قرار داده‌اند شامل می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۴۴۳۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۵۵۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵ و پیرو نامه شماره ۷۷۸۸۹ مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۲/۱۰/۲۵، لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۷۰۲۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۴۴۳۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ و شماره ۷۷۸۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ و شماره ۵۱۷۷۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و پیرونامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۵۵۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۵ و شماره ۸۲/۳۰/۶۴۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲ و شماره ۸۲/۳۰/۵۱۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۲ و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴؛ «لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. جهت تأمین نظر شورای نگهبان تبصره زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۱) مصوبه مذکور الحاق گردید:
تبصره ۳- کتابخانه‌های خصوصی اشخاص که با حفظ مالکیت خود و بدون وقف نمودن، آن را مورد استفاده عمومی قرار داده یا خواهند داد از شمول حکم این ماده خارج است.
۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۱۹ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶.

مغایرت طرح یک فوریتی تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی

شماره: ۷۰۰۶۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱

شورای محترم نگهبان

طرح امکان تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی پس از ثبت نام که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون به داوطلبان انتخابات مجلس شورای اسلامی که در موعد مقرر قانونی در یکی از حوزه‌های انتخابیه ثبت‌نام نموده‌اند و صلاحیت آنها تأیید شده است فقط برای یک بار در مرحله اول انتخابات هر دوره اجازه داده می‌شود تا پانزده روز قبل از روز اخذ رأی، حوزه انتخابیه خود را از طریق وزارت کشور یا حوزه‌ای که در آن ثبت نام نموده‌اند تغییر دهند.

تبصره ۱- داوطلبان مشمول تبصره (۳) ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷^(۱) پس از اعلام نظر نهایی شورای نگهبان مبنی بر تأیید صلاحیت آنان می‌توانند ظرف بیست و چهار ساعت نسبت به تغییر حوزه انتخابیه خود اقدام نمایند.

تبصره ۲- برای داوطلبان موضوع این قانون نیاز به ثبت نام مجدد و یا بررسی مجدد صلاحیت در حوزه انتخابیه جدید نمی‌باشد.

تبصره ۳- مفاد این قانون نافی اجرای بند (۵) ماده (۲۸) و بند (ب) ماده (۲۹) قانون

۱. تبصره (۳) ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷: در صورتی که نظر هیأت مرکزی نظارت مبنی بر رد صلاحیت داوطلبانی باشد که صلاحیت آنان مورد تأیید هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه قرار گرفته است، داوطلبان می‌توانند اعتراض خود را به شورای نگهبان تسلیم نمایند. شورای نگهبان بیست روز پس از اظهارنظر هیأت مرکزی نظارت قطعی و نهائی خود را در خصوص تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان به وزارت کشور اعلام خواهد نمود.

انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷^(۱) نخواهد بود.
تبصره ۴- هزینه احتمالی ناشی از اجرای این قانون از محل اعتبارات پیش‌بینی شده برای برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی تأمین خواهد شد.
تبصره ۵- آئین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۰۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۰۰۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۲۰۲ مورخ ۸۲/۳۰/۱۰/۸^(۲)؛ «طرح تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه سی‌ام آذر ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. ماده ۲۸- انتخاب شونده‌گان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند:
 - ۱- ... ؛ ۵- نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه؛ ۶- ... ؛ ۷- ...
 - تبصره ۱- ... تبصره ۲- ...
- ماده ۲۹- اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند:

الف - ...

۱- ... ؛ ۲۸- ...

ب - اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه قلمرو مأموریت خود محرومند مگر اینکه سه ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ‌وجه در آن پست شاغل نباشند:

 - ۱- ائمه جمعه دائمی؛
 - ۲- قضات؛
 - ۳- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانها و معاونین آنان؛
 - ۴- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانداریها و معاونین آنان؛
 - ۵- رؤسا و سرپرستان ادارات و سازمانهای دولتی و وابسته به دولت و معاونین آنان در استان و شهرستان؛
 - ۶- رؤسا و سرپرستان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی رؤسا و سرپرستان واحدها و شعب آنها؛
 - ۷- اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتهای دولتی و وابسته به دولت در استان و شهرستان؛
 - ۸- سرپرستان مناطق و رؤسای شعب بانکها در استان و شهرستان؛
 - ۹- سرپرستان دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در مرکز استان و شهرستانها؛
 - ۱۰- مدیران مراکز صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

ج - ...

تبصره ۱- ... تبصره ۴- ...
۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

«اطلاق» عدم نیاز به بررسی مجدد» مذکور در تبصره (۲) ماده واحده مستلزم تأیید صلاحیت داوطلبانی خواهد شد که مدارک جدیدی در حوزه انتخابیه جدید نسبت به عدم صلاحیت آنان به دست آمده است از این جهت مغایر اصول ۶۷ و ۹۹ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۷۲۱
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۰۰۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱، طرح تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- برای داوطلبان موضوع این قانون نیاز به ثبت نام مجدد و یا بررسی مجدد صلاحیت در حوزه انتخابیه جدید نمی‌باشد.

تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

تبصره ۲- داوطلبان موضوع این قانون نیاز به ثبت نام مجدد نداشته و به جز در مواردی که مدارک جدیدی در حوزه انتخابیه جدید به دست آمده است نیاز به بررسی مجدد صلاحیت آنها نمی‌باشد.

تبصره ۳- ...

۱. اصل ۶۷ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۴).

- اصل ۹۹ قانون اساسی: شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آراء عمومی و همه پرسی را بر عهده دارد.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۵۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۷۷۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ و شماره ۷۰۰۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۴۰۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۶۲۰۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۸؛ «طرح تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۷۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۳.

**مغایرت و مخالفت طرح دو فوریتی استفساریه تبصره (۵) الحاقی به
ماده واحده قانون فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۸۰
با قانون اساسی و موازین شرع**

شماره: ۵۷۲۰۳
تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

طرح استفساریه تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه که دو فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۳ تصویب شده بود در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۴ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری مجلس به شرح پیوست به تصویب رسید، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا منظور مقنن از تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) این بوده که ابتدائاً قانون باید در مورد اراضی و املاک موضوع تبصره (۵) اجرا شود و بعد در صورت اختلاف موضوع به دادگاه صالح ارجاع گردد؟
نظر مجلس:

بله، منظور مقنن از تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده مزبور این بوده که ابتدائاً قانون باید در مورد اراضی و املاک موضوع تبصره اجرا شود و بعد در صورت بروز اختلاف موضوع به دادگاه ارجاع گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۳۸۰
تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۷۲۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۴؛ «طرح دو فوریتی استفساریه تبصره (۵)

۱. جهت اطلاع از روند تصویب قانون مذکور، ر.ک: همین مجموعه، صص ۱۳۵-۱۲۹.

الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه» مصوب جلسه مورخ چهاردهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- تفسیر مذکور - که حکم به اجراء قانون ابتدائاً نموده است و پس از اجراء قانون در صورت بروز اختلاف به دادگاه ارجاع داده است - در هر دو موردی که در تبصره (۵) آمده است خلاف شرع است بلکه از نظر شرعی ید موقوفه - در مورد اول - و ید مالکین - در مورد دوم - معتبر است و آثار آن مترتب می‌شود و اثبات خلاف آن تنها از طریق دادگاه ممکن است.

۲- در مواردی که از ابتداء اختلاف بین طرفین موجود باشد هرگونه اقدام قبل از صدور رأی دادگاه مغایر اصل ۳۴ و بند ۱ اصل ۱۵۶ قانون اساسی است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۸۲۰۷
تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۳۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۵ و پیرو نامه شماره ۵۷۲۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۴، طرح استفساریه تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا منظور مقنن از تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ این بوده که ابتدائاً قانون باید در مورد اراضی و املاک موضوع تبصره (۵) اجرا شود و بعد در صورت اختلاف موضوع به دادگاه صالح ارجاع گردد؟

نظر مجلس:

بله، منظور مقنن از تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده مزبور این بوده که ابتدائاً قانون باید در مورد اراضی و املاک موضوع تبصره اجرا شود و بعد در صورت بروز اختلاف موضوع به دادگاه ارجاع گردد.

نظر مجلس به شرح زیر اعلام می‌گردد:

چون در هر دو مورد ید متصرف اماره بر وقف یا ملک می‌باشد در صورتی که ذوالید با مدّعی اختلاف داشته باشد مدّعی باید به دادگاه مراجعه کند و بدون حکم دادگاه نمی‌تواند از ید آن خارج و یا سند مالکیت را باطل نماید.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۰۳۷

تاریخ: ۸۲/۰۹/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۶۸۲۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و شماره ۵۷۲۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۳۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۵؛ «طرح استفساریه تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه»^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۳.

مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۶۸۱۶۹
تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۲۵۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۶ دولت در مورد ساختار سازمانی نظام تأمین اجتماعی کشور که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۶ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

فصل اول - اهداف، قلمرو و وظایف

ماده ۱- در اجرای اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بندهای (۲) و (۴) اصل بیست و یکم (۲۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و در جهت ایجاد انسجام کلان سیاست‌های رفاهی که به منظور توسعه عدالت اجتماعی و حمایت از همه افراد کشور در برابر رویدادهای اجتماعی، اقتصادی، طبیعی و پیامدهای آن، نظام تأمین اجتماعی با رعایت شرایط و مفاد این قانون و از جمله برای امور ذیل برقرار می‌گردد:

الف - بازنشستگی، از کار افتادگی و فوت.

ب - بیکاری.

ج - پیری.

د - در راه ماندگی، بی‌سرپرستی و آسیب‌های اجتماعی.

۱. اصل ۲۱ قانون اساسی: دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

- ۱- ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او.
- ۲- حمایت مادران، بالخصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند، و حمایت از کودکان بی‌سرپرست.
- ۳- ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده.
- ۴- ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی‌سرپرست.
- ۵- اعطای قیومت فرزندان به مادران شایسته در جهت غبطه آنها در صورت نبودن ولی شرعی.

ه - حوادث و سوانح.

و - ناتوانی‌های جسمی، ذهنی و روانی.

ز - بیمه خدمات بهداشتی، درمانی و مراقبت‌های پزشکی.

ح - حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزندان.

ط - حمایت از کودکان و زنان بی‌سرپرست.

ی - ایجاد بیمه خاص بیوگان، زنان سالخورده و خودسرپرست.

ک - کاهش نابرابری و فقر.

ل - امداد و نجات.

تبصره ۱- برخورداری از تأمین اجتماعی به نحوی که در این قانون می‌آید حق همه افراد کشور و تأمین آن، تکلیف دولت محسوب می‌شود.

تبصره ۲- آثار و تبعات منفی احتمالی ناشی از اقدامات دولت، از جمله مصادیق رویدادهای اقتصادی و اجتماعی می‌باشند.

تبصره ۳- شهروندان خارجی مقیم جمهوری اسلامی ایران نیز در چارچوب موازین اسلامی، مقاوله‌نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی مصوب و با رعایت شرط عمل متقابل، از حمایت‌های مربوط به نظام جامع تأمین اجتماعی برخوردار خواهند بود.

ماده ۲- نظام جامع اجتماعی شامل سه حوزه می‌باشد:

الف - حوزه بیمه‌ای: شامل بخش بیمه‌های اجتماعی از جمله بازنشستگی، بیکاری، حوادث و سوانح، از کارافتادگی و بازماندگان و بخش بیمه‌های درمانی (بهداشت و درمان) می‌باشد.

تبصره - خدمات بیمه‌های اجتماعی و درمانی به دو سطح همگانی و تکمیلی تقسیم می‌شود به طوری که:

۱- حدود خدمات بیمه‌ای همگانی را قانون تعیین می‌کند.

۲- بیمه‌های تکمیلی به آن دسته از خدمات بیمه‌ای گفته می‌شود که علاوه بر سطح خدمات بیمه‌های همگانی، با انعقاد قراردادهای انفرادی یا گروهی فی‌مابین بیمه شده و بیمه گر و پرداخت حق بیمه توسط بیمه شده انجام می‌پذیرد و دولت در قبال آن تعهد مالی نداشته، اما مکلف به پشتیبانی حقوقی و قانونی لازم از این گونه بیمه‌ها می‌باشد.

ب - حوزه حمایتی و توانبخشی: شامل ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی و اعطای یارانه و کمک‌های مالی به افراد و خانواده‌های نیازمندی است که به دلایل گوناگون قادر به کار نیستند و یا درآمد آنان تکافوی حداقل زندگی آنان را نمی‌نماید.

ج - حوزه امدادی، شامل امداد، نجات در حوادث غیرمترقبه.

ماده ۳- اهداف و وظایف حوزه بیمه‌ای به شرح زیر می‌باشد:

- الف - گسترش نظام بیمه‌ای و تأمین سطح بیمه همگانی برای آحاد جامعه با اولویت دادن به بیمه‌های مبتنی بر بازار کار و اشتغال.
- ب - ایجاد هماهنگی و انسجام بین بخش‌های مختلف بیمه‌های اجتماعی و درمانی.
- ج - اجرای طرح بیمه اجباری مزدبگیران.
- د - تشکیل صندوق‌های بیمه‌ای مورد نیاز از قبیل بیمه حرف و مشاغل آزاد (خویش‌فرمایان و شاغل غیردائم)، بیمه روستائیان و عشایر، بیمه خاص زنان بیوه و سالخورده و خودسرپرست و بیمه خاص حمایت از کودکان.
- ه - گسترش بیمه‌های خاص جبران خسارات ناشی از حوادث طبیعی از قبیل سیل، خشکسالی، زلزله و طوفان.
- و - پشتیبانی حقوقی از بیمه‌های تکمیلی.
- ز - نظارت بر عملکرد صندوق‌های بیمه‌ای.
- ح - پیگیری اصلاح اساسنامه‌های شرکتها و صندوق‌های بیمه‌ای به نحوی که اصل بنگاهداری برای شرکتها و صندوق‌های بیمه‌ای لحاظ شود.
- ط - نظارت بر تعادل منابع و مصارف صندوقها بر اساس علم محاسبات بیمه‌ای.
- ی - اطلاع رسانی در خصوص خدمات بیمه‌ای.
- تبصره ۱- هر صندوق بیمه‌ای می‌تواند در یکی از دو حوزه بیمه اجتماعی و درمانی و یا در هر دو فعالیت نماید.
- تبصره ۲- دولت مکلف است ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون، امکان تحت پوشش بیمه قرار گرفتن اقشار مختلف جامعه از جمله روستائیان، عشایر و شاغلین فصلی را فراهم نماید و کلیه افراد باید ظرف مدت مذکور خود را تحت پوشش حوزه بیمه‌ای این نظام قرار دهند.
- تبصره ۳- تعهدات قبلی سازمانها و صندوق‌های بیمه‌گر به افراد تحت پوشش مشروط بر آن که فقط در یک سازمان یا صندوق عضویت داشته‌اند کماکان به قوت خود باقی است و مازاد بر آن در صورت تأمین منابع و بار مالی لازم از سوی این نظام برقرار خواهد شد.
- ماده ۴- اهداف و وظایف حوزه حمایتی و توانبخشی به شرح زیر می‌باشد:
- الف - سازماندهی و هدفمند کردن یارانه‌ها و منابع حمایتی.
- ب - هماهنگی بخش‌های مختلف دولت در راستای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی.
- ج - مشارکت در تعیین خط فقر (مطلق و نسبی).
- د - حمایت از افراد جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و پیامدهای سوء آنها خصوصاً در زمینه بیکاری، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی و پیری.

ه - تأمین حداقل زندگی برای همه افراد و خانواده‌هایی که درآمد کافی ندارند با اولویت افرادی که به دلایل جسمی و روانی قادر به کار نیستند.

و - پرداخت مقرری به افراد جویای کار به شکل وام و برای مدت محدود.

ز - تحت پوشش قرار دادن خانواده‌های بی‌سرپرست و زنان خودسرپرست.

ح - فراهم سازی امکانات، آموزش بازتوانی و ایجاد مهارت‌های شغلی خانوارهای نیازمند.

ط - حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند.

ی - تأمین خدمات پیشگیری از بروز یا تشدید معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی در گروه‌های هدف و تحت پوشش قرار دادن آنها در سه سطح پیشگیری، درمان و توانبخشی.

ک - فراهم آوردن امکانات لازم به منظور بهبود وضع جسمی، ذهنی، اجتماعی و اقتصادی معلولین برای ادامه زندگی و تلاش برای تأمین استقلال و خودکفائی معلولان، افراد محروم از فرصت‌های برابر اجتماعی و آسیب دیدگان اجتماعی.

ل - آماده سازی محیط اجتماعی و فضای فیزیکی متناسب با ویژگیها و توانائی‌های معلولان.

م - ادامه روند حمایت از نیازمندان روستائی و عشایر.

ماده ۵- اهداف و وظایف حوزه امدادی به شرح زیر می‌باشد:

الف - آماده سازی و هماهنگی سازمانها و نهادهای ذی‌ربط برای ارائه فوری و کافی خدمات به آسیب دیدگاه رویدادهای غیرمترقبه در جهت تأمین نیازهای اولیه آسیب دیدگاه از حوادث طبیعی شامل تغذیه، پوشاک و سرپناه موقت در چارچوب طرح امداد و نجات کشور.

ب - پیش‌بینی سازوکارهای لازم برای امور مربوط به بازسازی کوتاه مدت با همکاری سازمان‌های دولتی و غیردولتی و نهادهای مدنی.

تبصره - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران یک جمعیت غیردولتی است که بر اساس اساسنامه مصوب مجلس شورای اسلامی فعالیت می‌کند.

فصل دوم - اصول و سیاست‌های کلی

ماده ۶- اصول و سیاست‌های ساختاری نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - هماهنگی در حوزه‌ها: ساماندهی و هماهنگی فعالیت‌ها و خدمات در هر یک از حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی در جهت افزایش کارآمدی و پوشش کامل‌تر فعالیت دستگاه‌ها، به نحوی که همپوشانی و تداخل فعالیت آنها جلوگیری گردد.

ب - هماهنگی بین حوزه‌ها: هماهنگی بین حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی با محور بودن نظام بیمه‌ای صورت می‌گیرد.

ج - هماهنگی بین فعالیت‌های پیشگیرانه و فعالیت‌های اجرائی در سایر بخش‌های اثرگذار بر تأمین اجتماعی.

د - مشارکت بخش‌های غیردولتی: نظام تأمین اجتماعی بر اصل مشارکت در سطوح سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی استوار است به نحوی که دستگاه‌ها و سازمان‌های غیردولتی به روش‌های تعریف شده امکان مشارکت داشته باشند. این مشارکت خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته از قبیل سازمانها و نهادهای غیردولتی را نیز شامل می‌شود. این مشارکت به معنای رفع مسئولیت از دولت نیست و در هر حال دولت مسئولیت تأمین اجتماعی را به عهده دارد.

ه - جلب مشارکت مردم در تأمین منابع مالی توسط نهادها، مؤسسات، سازمانها و شرکت‌های غیردولتی و عمومی نظام تأمین اجتماعی مجاز است مشروط بر آن که این امر طبق آئین‌نامه مصوب صورت گرفته و امکان نظارت نظام تأمین اجتماعی فراهم باشد.

و - بهینه سازی: بهینه‌سازی فعالیت‌ها بر سه سیاست زیر استوار است:

۱- تخصیصی کردن فعالیتها بر حسب نوع خدمات.

۲- تخصیصی کردن فعالیتها بر حسب گیرندگان خدمات.

۳- تخصیصی کردن فعالیتها بر حسب سطح خدمات (همگانی یا مکمل).

ز - تمرکز و تمرکززدایی: این اصل بر سیاست‌های زیر تأکید دارد:

۱- برنامه‌ریزی، سیاستگذاری، نظارت، ارزشیابی و توزیع منابع عمومی به صورت متمرکز و توسط دولت انجام می‌شود.

۲- امور اجرایی و کارگزاری به صورت غیرمتمرکز صورت می‌گیرد.

۳- دخالت دولت در سطح فعالیتهای اجرایی و کارگزاری تأمین اجتماعی در مواردی صورت می‌گیرد که میزان فعالیت مؤسسات غیردولتی کفایت لازم برای ارائه خدمات را ننماید و یا برای تنظیم بازار خدمات اجتماعی و جبران نقص بازار دخالت دولت لازم باشد.

۴- دخالت دادن شرایط منطقه‌ای در برنامه‌ریزی.

ح - نظارت بر هر دو بخش دولتی و غیردولتی مرتبط با نظام جامع تأمین اجتماعی:

این نظارت بر اساس مفاد این قانون، معیارهای مندرج در اساسنامه آنها، قراردادها و توافقنامه‌های مبادله شده صورت می‌گیرد.

ط - رقابت‌پذیری: اعمال اصل رقابت‌پذیری در سطوح اجرایی و کارگزاری نظام به منظور گسترش فضای رقابتی و بسط مزایای زیر:

۱- کلیه سطوح بیمه‌ای نظام تأمین اجتماعی به گونه‌ای طراحی و تنظیم گردند که امکان رقابت در آن وجود داشته باشد.

۲- برای بیمه شوندگان امکان انتخاب مؤسسه بیمه‌گذار فراهم شود.

۳- به منظور حصول اطمینان از وجود فضای سالم رقابتی و عدم عرضه انحصاری یا

نیمه انحصاری، دولت اجازه کنترل و اقدام ضد انحصار را بر اساس قوانین موضوعه خواهد داشت.
 ی - نحوه مشارکت مالی:

۱- بهره مندی صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی بابت هر عضو از محل منابع عمومی به صورت سرانه برابر خواهد بود، این امر مانع حمایت دولت از اقشار ضعیف جامعه نمی‌باشد.

۲- درصد مشارکت و سهم پرداختی کارفرما نسبت به مأخذ کسر حق بیمه به صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی یکسان خواهد بود.

۳- درصد مشارکت و سهم پرداختی بیمه شده نسبت به مأخذ کسر حق بیمه به صندوق‌های فعال در سطح همگانی بیمه‌های اجتماعی و درمانی یکسان خواهد بود.

ک - نحوه جابجائی: جابجائی بیمه شدگان بین صندوق‌های بیمه همگانی به صورت انفرادی یا گروهی بر اساس آئین‌نامه مصوب هیأت وزیران مجاز خواهد بود.

ل - سازمانها، موسسات و صندوق‌های فعال در قلمرو بیمه‌ای نظام، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری بوده و طبق ضوابط و مقررات مورد عمل خود، در چارچوب این نظام فعالیت می‌نمایند.

ماده ۷- اصول و سیاست‌های مالی نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - پایداری منابع مالی شامل:

۱- استفاده از منابع عمومی.

۲- منابع حاصل از هدفمند کردن یارانه‌ها.

۳- ایجاد تعادل بین منابع و مصارف صندوق‌های بیمه‌ای ضمن حفظ شخصیت حقوقی و استقلال منابع مالی صندوق‌ها.

۴- تأمین منابع بخش بیمه‌ای با مشارکت کارفرما، بیمه شده، دولت.

۵- منابع اختصاص داده شده برای جبران اجتماعی خسارت‌های ناشی از سیاست‌های اقتصادی و توسعه‌ای.

۶- استفاده از منابع حاصل از کمک‌های مردمی در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی.

۷- استفاده از منابع حاصل از وقف در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی.

۸- استفاده از منابع حاصل از خمس، زکات و سایر وجوه شرعی در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی با مجوز مراجع تقلید.

۹- استفاده از منابع حاصل از صدقات و نذورات در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی.

۱۰- استفاده از منابع، اموال و دارائی‌های نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی، مگر آن که مقام رهبری نظر دیگری داشته باشند.

۱۱- درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری‌ها و مدیریت وجوه و ذخائر دستگاه‌های اجرائی و دولتی و عمومی، سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی. تبصره - اتخاذ تمهیدات مالی، اعتباری و ساختاری لازم به منظور تداوم و استمرار توان پاسخگویی حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی نظام به نیازهای شهروندان.

ب - نظارت مالی بر منابع:

تمام دستگاه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، نهادها و صندوق‌های فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی، در حد استفاده از منابع و تسهیلات نظام تأمین اجتماعی تحت نظارت دولت در چارچوب این قانون قرار می‌گیرند.

ج - اجرای تصمیمات و احکام دولت در جهت کاهش منابع و یا افزایش مصارف و تعهدات صندوق‌ها و مؤسسات بیمه‌ای منوط به تأمین مالی معادل آن خواهد بود. لغو مفاد این بند مشروط به تصریح نام و ذکر موضوع در سایر قوانین خواهد بود.

د - وجوه، اموال، ذخائر و دارائی‌های صندوق‌های بیمه اجتماعی و درمانی در حکم اموال عمومی بوده و مالکیت آن مشاع و متعلق به همه نسل‌های جامعه تحت پوشش است، هرگونه تصرف دولت در این اموال و رابطه مالی دولت با صندوق‌های موصوف در چارچوب قوانین و مقررات مورد عمل صندوق‌ها خواهد بود.

ه - مطالبات سازمان‌ها، صندوق‌ها و مؤسسات بیمه‌ای فعال در قلمروهای نظام تأمین اجتماعی از دولت بر مبنای ارزش واقعی روز و بر اساس نرخ اوراق مشارکت پرداخت خواهد شد.

اصول و سیاست‌های اقتصادی

ماده ۸- به منظور کاهش آثار سوء احتمالی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و توسعه‌ای بر وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی مردم و جلوگیری از وارد آمدن هرگونه شوک و ضربه ناشی از سیاست‌های فوق، متولی نظام جامع تأمین اجتماعی در تصمیمات اقتصادی خصوصاً در مذاکرات مربوط به تعیین حداقل دستمزدها مشارکت و در شوراها و مجامع ذی‌ربط با حق رأی شرکت خواهد کرد.

ماده ۹- اصول و سیاست‌های اجرایی نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:
الف - سیاست جامعیت: جامعیت به معنای ارائه کلیه خدمات متنوع و مصرح در این قانون است.

ب - سیاست کفایت: که بر اساس آن در مرحله اول حداقل نیازهای اساسی آحاد جامعه تأمین و در مرحله دوم کمیت و کیفیت خدمات ارتقاء می‌یابد.

ج - سیاست فراگیری: که بر اساس آن خدمات نظام تأمین اجتماعی باید برای کلیه آحاد ملت تأمین و تضمین شود.

د - سیاست پیشگیری: اعمال این سیاست شامل هر سه حوزه بیمه‌ای، حمایتی و امدادی می‌باشد و مطابق آن بر ضرورت هماهنگی با سایر دستگاه‌های موثر تأکید می‌شود به نحوی که تلاش برای پیشگیری از ظهور یا گسترش انحرافات و مشکلات اجتماعی به عنوان یک سیاست هماهنگی فرابخشی مبنای عمل قرار گیرد.

ه - سیاست توانمندسازی: سیاست توانمندسازی به معنای کاهش روش‌های مبتنی بر تأمین مستقیم نیاز و متقابلاً افزایش توانایی‌های فردی و جمعی به منظور تأمین نیازها توسط خود افراد وابسته می‌باشد.

و - سیاست کارگستری: سیاست کارگستری، سازوکاری غیرحمایتی است و با ایجاد زمینه‌های اشتغال فرد، امکان تأمین نیاز توسط خود او فراهم می‌شود و به معنای ارائه خدمات رفاهی به شرط انجام تعهدات معین است.

ز - سیاست نیازمندیابی فعال: رسیدگی به حقوق افراد با استفاده از سیستم جامع آماری و اطلاعاتی و تأکید بر کرامت انسانی و نفی روش‌های تحقیرآمیز.

ح - حقوق افراد عضو و تحت پوشش در قبال تعهدات قانونی سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های بیمه‌ای این نظام تحت ضمانت دولت خواهد بود و دولت مکلف است تمهیدات مالی، اعتباری و ساختاری لازم در این زمینه را اتخاذ نماید.

ط - ارائه تعهدات بیمه‌ای صندوق‌ها در قبال افراد عضو و تحت پوشش بر اساس قاعده عدالت و به تناسب میزان مشارکت (سنوات و میزان پرداخت حق بیمه) و با تنظیم ورودی‌ها و خروجی‌ها طبق محاسبات بیمه‌ای صورت می‌پذیرد.

ی - سازمان‌ها، مؤسسات و صندوق‌های بیمه‌ای نظام تأمین اجتماعی ماهیت تعهدات داشته و حق بیمه‌شدگان نسبت به صندوق‌ها، منحصر به دریافت تعهدات قانونی است.

تبصره - با توجه به محدودیت منابع دولت در هر سه سیاست (کفایت، جامعیت و فراگیری)، دولت موظف است سیاست‌های مرحله‌ای خود را در ضمن برنامه‌های توسعه کشور منظور نماید.

اصول و سیاست‌های یارانه‌ای

ماده ۱۰- اتخاذ سیاست‌های یارانه‌ای به منظور هدفمند کردن یارانه‌ها، با استفاده از نظام‌های اطلاعاتی جامع و منسجم کشور مانند طرح کد ملی و یا نظام مالیاتی کشور صورت می‌گیرد و به نحوی که به تدریج یارانه اعطائی به خانواده‌های پردرآمد کاهش یافته و یا حذف گردد و میزان یارانه اعطائی به خانواده‌های کم درآمد افزایش یابد. منابع حاصل از حذف یا کاهش یارانه خانواده‌های پردرآمد برای تأمین منابع مورد نیاز نظام جامع تأمین اجتماعی منظور خواهد شد.

فصل سوم - تشکیلات

ماده ۱۱- در راستای تحقق نظام جامع تأمین اجتماعی و جهت اجرای این قانون، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- هرگونه استفاده از منابع نظام تأمین اجتماعی اعم از منابع عمومی و یارانه‌ها در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی برای دستگاه‌های اجرایی دولتی، عمومی، صندوق‌ها و نهادهای غیردولتی، خارج از قلمرو این نظام تحت هر عنوان و برای هر منظور ممنوع است و استفاده از این منابع مستلزم پذیرش نظارت و راهبری کلان وزارت رفاه و تأمین اجتماعی است.

تبصره ۲- خط‌مشی‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه‌های امور بهداشتی، درمانی، سطح‌بندی خدمات درمانی و سامانه ارجاع برای وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و قلمروهای آن لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۱۲- ارکان چهارگانه نظام جامع تأمین اجتماعی به ترتیب ذیل خواهد بود:

۱- شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

۲- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی.

۳- نهادها، سازمانها، مؤسسات و صندوق‌های اصلی هر یک از قلمروهای «بیمه‌های اجتماعی»، «بیمه‌های خدمات درمانی»، «امور حمایتی» و «امور امدادی» که وظیفه مدیریت و ساماندهی منابع این نظام اعم از منابع عمومی و یارانه‌های تخصیصی از سوی وزارتخانه و نیز منابع حاصل از مشارکت شرکای اجتماعی خود را داشته و یا تصدی وظایف اجرایی در قلمروهای مختلف بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های خدمات درمانی، امور حمایتی و امور امدادی را به نمایندگی از سوی دولت برعهده دارند.

۴- مؤسسات کارگزاری: شامل شرکت‌های بیمه تجاری، شهرداری‌ها، دهرداری‌ها و سایر ظرفیت‌های ساختاری در قالب بانک، صندوق، شرکت و بنگاه‌های خدماتی و نهادهای خیریه و مدنی است که در سطح کارگزار اجرایی نظام جامع تأمین اجتماعی در قالب قراردادهای تفاهم‌نامه‌های منعقدۀ فعالیت خواهند داشت.

تبصره ۱- نهادها، سازمانها، مؤسسات و صندوق‌های اصلی فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی این نظام مکلفند امور اجرایی و تصدی‌گری خود در زمینه تولید و ارائه خدمات و تعهدات قانونی مربوطه را به موجب قراردادهایی که ضوابط آن با پیشنهاد وزارت شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی تعیین خواهد شد به مؤسسات کارگزاری محول نمایند.

تبصره ۲- با توجه به ماهیت امور بیمه‌ای کلیه عناوین تشکیلاتی و سازمانی نهادهای فعال در قلمروهای بیمه اجتماعی و درمانی به «صندوق» تغییر نام خواهند یافت.

تبصره ۳- کلیه دستگاه‌هایی که خانواده معظم شهدا، اسرا، مفقودین، جانبازان، آزادگان و

ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی را تحت پوشش قرار داده‌اند در یک نهاد تحت عنوان بنیاد امور شهدا و ایثارگران ادغام می‌گردد، کلیه اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و پنجاه درصد (۵۰٪) اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد مستضعفان و جانبازان (که از این پس بنیاد مستضعفان نامیده خواهد شد) به بنیاد امور شهدا و ایثارگران انتقال می‌یابد و منابع ناشی از دارائی‌ها و مالکیت‌های فوق صرفاً جهت رسیدگی به امور شهدا و ایثارگران در چارچوب نظام تأمین اجتماعی هزینه خواهد شد.

ماده ۱۳- شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی: به منظور هماهنگی سیاست‌های اجتماعی در حوزه‌های اشتغال، آموزش و پرورش، تربیت بدنی، مسکن، بهداشت و درمان و سایر بخش‌های مرتبط با حوزه تأمین اجتماعی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به ریاست رئیس جمهور و دبیری وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه شورا در وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مستقر می‌باشد.

ماده ۱۴- ترکیب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - رئیس جمهوری (رئیس شورا).

ب - وزیر رفاه و تأمین اجتماعی (دبیر شورا).

ج - معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د - وزیر کشور.

ه - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

و - وزیر آموزش و پرورش.

ز - وزیر مسکن و شهرسازی.

ح - وزیر کار و امور اجتماعی.

ط - وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.

ی - وزیر امور اقتصادی و دارائی.

ک - سه نفر نماینده مجلس شورای اسلامی از کمیسیون‌های بهداشت و درمان، اجتماعی و

برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

ماده ۱۵- وظایف شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - هماهنگی سیاست‌های اجتماعی.

ب - تعامل با شورای اقتصاد و سایر شوراها و فرابخشی برای حل مسائل اجتماعی.

ج - بررسی، اصلاح و تأیید سیاست‌های کلان رفاه و تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به

هیأت وزیران.

د - بررسی، اصلاح و تأیید بودجه سالانه رفاه و تأمین اجتماعی در قالب سیاست‌های

عمومی و بودجه‌ای کشور و پیشنهاد آن به هیأت وزیران.

ه - تعیین ضوابط کلی نحوه مدیریت وجوه، ذخائر و سرمایه‌گذاری‌های دستگاه‌های اجرایی، دولتی و عمومی، سازمان‌ها، موسسات و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

تبصره - آئین‌نامه مربوط به نحوه تشکیل و اداره جلسات، حد نصاب تصمیمات و سایر امور مربوط به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶- به منظور نیل به اهداف و اجرای وظایف مصرح در فصل اول و تحقق اصول و سیاست‌های مصرح در فصل دوم این قانون، اهم اختیارات و مسؤولیت‌های وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

الف - زمینه‌سازی برای تحقق اصول فراگیری، جامعیت و کفایت نظام و بسط پوشش‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی کشور (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور).

ب - ایجاد هماهنگی و تعامل برنامه‌های نظام جامع تأمین اجتماعی با برنامه‌های جامع قلمروهای اشتغال، بهداشت و درمان، آموزش و پرورش، مسکن و سایر بخش‌های مرتبط.

ج - سیاستگذاری و تدوین راهبردهای اساسی نظام جامع تأمین اجتماعی و تدوین معیارهای جامعیت و کفایت روزآمد نظام.

د - ایجاد هماهنگی در برنامه‌های اجرایی قلمروهای سه‌گانه نظام جامع تأمین اجتماعی.

ه - تهیه و تدوین پیش‌نویس لوایح و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای تحقق اهداف و اصول سیاست‌های نظام جامع تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به مراجع ذی‌ربط برای تأیید و تصویب.

و - تنظیم کلان بودجه عمومی دولت در قلمروهای بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های خدمات درمانی، امور حمایتی و امدادی کشور و پیشنهاد آن به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ز- مدیریت منابع و مصارف و تنظیم بودجه تلفیقی نظام جامع تأمین اجتماعی به منظور متعادل سازی اعتبارات و تخصیص بهینه منابع به مصارف در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

ح - سازماندهی نظام نظارت و ارزشیابی کارکردهای نظام جامع تأمین اجتماعی و تنظیم و ارائه گزارش‌های محوله به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ط - ساماندهی و مدیریت اجرایی نظام هدفمند یارانه‌های اجتماعی و جهت‌دهی آن به سوی افراد و خانواده‌های نیازمند با رویکرد خوداتکائی و اشتغال.

ی - طراحی و تنظیم کارکردهای نظام به گونه‌ای که حتی‌الامکان برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی و حمایت از کلیه افراد به ویژه افراد نیازمند از طریق شبکه‌های بیمه‌ای صورت پذیرد.

ک - بررسی و ارزیابی مستمر به منظور اطمینان از ثبات وضعیت مالی (منابع و مصارف)

قلمروهای کارکردی نظام تأمین اجتماعی برای اجرای تعهدات جاری و آتی و ارائه گزارش‌های لازم به مراجع ذی‌ربط.

ل - ایجاد زمینه گسترش حضور و مشارکت بیشتر نهادهای خیریه، وقف و مدنی در حوزه‌های حمایتی و امدادی نظام جامع تأمین اجتماعی.

م - تشکیل پایگاه اطلاعاتی نظام جامع تأمین اجتماعی به منظور جمع‌آوری و پردازش اطلاعات مربوط و تعیین شاخص‌های ذی‌ربط در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی.

ن - انجام پژوهشهای کاربردی.

س - تهیه و تدوین تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای مورد نیاز نظام و همچنین اعمال تغییرات و به روز رسانی آنها با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

تبصره - سازماندهی شوراهای تخصصی و راهبردی لازم در هر سه قلمرو نظام جامع تأمین اجتماعی به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۷- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به بررسی و اصلاح اساسنامه‌های کلیه دستگاه‌های اجرایی، صندوق‌ها و نهادهای دولتی و عمومی فعال در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور) نظام و سایر دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، اقدام و مراتب را پس از تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران برساند، استفاده از اعتبارات عمومی برای دستگاه‌ها، صندوق‌ها و نهادهای مصوب جدید مجاز خواهد بود. اصلاح آن بخش از اساسنامه‌ها که مربوط به ارکان نهادهای فوق‌الذکر می‌باشد، باید به ترتیبی صورت پذیرد که ترکیب کلی ارکان آنها به صورت زیر باشد:

الف - شورا یا مجمع و یا هیأت امناء با شرایط زیر:

۱- به منظور ایجاد زمینه اعمال حاکمیت، نظارت و کنترل بر کارکردها و فعالیت‌ها و نیز پاسخگویی به مجلس شورای اسلامی و مردم نصف به علاوه یک اعضاء به پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی انتخاب خواهند شد.

۲- مابقی اعضاء به تناسب تعداد افراد تحت پوشش توسط «خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته» آنها بر اساس آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین خواهند شد و در صورت عدم وجود تشکلهای رسمی موصوف و تا زمان شکل‌گیری آنها، اعضای مزبور از سوی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی انتخاب خواهند شد.

تبصره - در مواردی که برای کارکنان یک یا چند دستگاه اجرائی منفردا یا مجتمعا صندوق خاص بیمه‌ای لازم باشد، دو نفر از طرف بالاترین مقام یا مقامات آن دستگاه یا دستگاه‌ها به عنوان ناظر در جلسات شورا یا مجمع یا هیأت امناء شرکت خواهند کرد.

ب - هیأت مدیره: مرکب از پنج یا هفت نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می‌باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال به صورت موظف (بدون پذیرش مسئولیت اجرایی) انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع بوده و از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره تعیین خواهند نمود.

ج - مدیر عامل: فردی خارج از مجمع و هیأت مدیره که به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورا یا مجمع یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد وی بلامانع می‌باشد.

د - هیأت نظارت: مرکب از سه نفر دارای تخصصها و تجارب مختلف مورد نیاز می‌باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می‌باشد. (وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی بوده که گزارش خود را به هیأت نظارت جهت بررسی و اظهارنظر ارائه خواهد نمود).

تبصره ۱- شرط عضویت در کلیه سطوح ارکان فوق، داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد با پنج سال سابقه کار تخصصی در رشته‌های مدیریت، حسابداری، بیمه، اقتصاد، انفورماتیک و گروه پزشکی خواهد بود و انتصاب افراد مزبور پس از تأیید احراز شرایط سمت از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نافذ می‌باشد.

تبصره ۲- کلیه مسئولیتها و اختیارات مربوط به دستگاه‌های اجرایی دولتی و عمومی، صندوق‌ها و نهادهای در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی نظام، از وزراء مربوطه یا بالاترین مقام مسئول آنها سلب و به وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تفویض می‌گردد. این امر شامل عضویت و یا ریاست شوراها، مجامع و هیأت‌های امناء نهادهای موصوف و کمیسیون‌های فرعی و اصلی دولت، شوراها و عالی‌فرابخشی و مجامع بین‌المللی مرتبط نیز می‌باشد.

ماده ۱۸- از تاریخ تصویب این قانون، آن قسمت از قوانین امور بیمه‌های اجتماعی، بیمه خدمات درمانی، امور حمایتی و امدادی که مغایر با این قانون می‌باشد، ملغی‌الاثرب می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۲۶۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۱۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۶ مورخ ۸۲/۳۰/۱۰/۴؛^(۱) «لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی» مصوب جلسه مورخ هجدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اصل ۲۹ قانون اساسی بیمه شدن را حق همگانی عمومی افراد قراردادده است و چون تبصره (۲) ماده (۳) حکم به الزام همه اقشار نموده است، نسبت به مواردی که در قبال بیمه ملزم به پرداخت وجه می‌شوند و احیاناً توان پرداخت ندارند مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- چگونگی جلب مشارکت مردم در تأمین منابع مالی موضوع بند (ه) ماده (۶)، اتخاذ سیاست‌های یارانه‌ای موضوع ماده (۱۰) و بند (ط) ماده (۱۶)، سیاست‌گذاری و تدوین راهبردهای اساسی نظام جامع تأمین اجتماعی موضوع بند (ج) ماده (۱۶) و تهیه و تدوین تعاریف اصطلاحات و... موضوع بند (س) ماده (۱۶) چون نیاز به تقنین دارد مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- تعیین ضوابط کلی به نحو مذکور در بند (ه) ماده (۱۵) و همچنین تصویب تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای موضوع بند (س) ماده (۱۶) به عهده شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی گذاشته شده است، واگذاری این امور به غیر هیأت وزیران مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴- بند (۱۰) ماده (۷) به این دلیل که در این گونه موارد اصل بر عدم جواز تصرف است مگر با اذن مقام معظم رهبری، نه بر جواز تصرف مگر با منع معظم له، مغایر شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد، با تبدیل این جمله به «با اذن مقام معظم رهبری» رفع اشکال خواهد شد.

۵- در ماده (۸) «شوراها و مجامع ذی‌ربط» مشخص شوند تا اظهارنظر به عمل آید.

۶- از آنجا که «سیاست‌های کلان رفاه و تأمین اجتماعی» در بند (ج) ماده (۱۵) از سیاست‌های کلی نظام تعیین آن توسط مقام یا مرجعی غیر از مقام معظم رهبری مغایر بند ۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی^(۱) شناخته شد و نیز «سیاست‌های یارانه‌ای» در ماده (۱۰) و بند (ط) ماده (۱۶) باید مقید به «با رعایت سیاست‌های کلی نظام» گردد و عدم ذکر آن همان ایراد مذکور را دارد.

۷- در ماده (۱۱) مصوبه حکم به تشکیل وزارت رفاه و تأمین اجتماعی شده است و در

۱. اصل ۱۱۰ قانون اساسی: وظائف و اختیارات رهبر: ۱- تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ ۲- نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام؛ ۳- فرمان همه پرسی؛ ۴- فرماندهی کل نیروهای مسلح؛ ۵- اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها؛ ۶- نصب و عزل و قبول استعفا؛ الف - فقهای شورای نگهبان؛ ب - عالی‌ترین مقام قوه قضائیه؛ ج - رئیس سازمان صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران؛ د - رئیس ستاد مشترک؛ ه - فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ و - فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی. ۷- حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه؛ ۸- حل معضلات نظام که از طرق عادی قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ ۹- امضاء حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می‌آید، باید قبل از انتخابات به تأیید شورای نگهبان و در دوره اول به تأیید رهبری برسد؛ ۱۰- عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظائف قانونی، یا رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی بر اساس اصل هشتاد و نهم؛ ۱۱- عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه. رهبر می‌تواند بعضی از وظائف و اختیارات خود را به شخص دیگری تفویض کند.

ماده (۱۲) لایحه دولت مقرر داشته که یکی از وزارتخانه‌های موجود تا پایان برنامه سوم حذف گردد بنابراین عدم تصویب ماده (۱۲) لایحه دولت مستلزم افزایش هزینه عمومی و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۸- ماده (۱۳) با توجه به وظایف اجرایی که در ماده (۱۵) برای شورای موضوع آن تعیین شده است مغایر اصول ۱۳۷ و ۱۳۸ قانون اساسی^(۱) می‌باشد. همچنین اعطای حق تصمیم‌گیری «حق تصویب و یا انتخاب» به شورای مذکور در جزء (۱) بند (الف) ماده (۱۷) و ذیل جزء (۲) آن مغایر اصول مذکور شناخته شد.

۹- تقیید به «معاون رئیس جمهور» در بند (ج) ماده (۱۴) مغایر اصل ۱۲۶ قانون اساسی^(۲) است.

۱۰- عبارت «اهمّ اختیارات و مسئولیتها» در ماده (۱۶) نشان می‌دهد که وزارت رفاه و تأمین اجتماعی دارای وظایف دیگری نیز هست، که در این مصوبه نیامده است لذا آن وظایف باید مشخص شود تا اظهارنظر گردد.

۱۱- در تبصره (۳) ماده (۱۲) نحوه و کیفیت و چگونگی ادغام نهادهای موضوع آن و انتقال اموال، دارائی‌ها، مالکیت و امکانات و همچنین هزینه نمودن منابع ناشی از دارائی‌ها و مالکیت‌های مذکور با توجه به فرمان مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ مقام معظم رهبری^(۳) به ریاست محترم جمهوری^(۴)، خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱. اصل ۱۲۷ قانون اساسی: هر یک از وزیران مسئول وظایف خاص خویش در برابر رئیس جمهور و مجلس است و در اموری که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مسئول اعمال دیگران نیز هست.

- اصل ۱۳۸ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۶۸).

۲. اصل ۱۲۶ قانون اساسی: رئیس جمهوری مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.

۳. تاریخ فرمان معظم‌له ۱۳۸۱/۱۱/۷ می‌باشد که در نظریه مذکور اشتباهاً ۱۳۸۱/۱۱/۸ ذکر شده است.

۴. شماره: ۱/۴۳۰۳

حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و تحیت؛

نامه تنی چند از مسئولین محترم امور ایثارگران کشور (بنیاد شهید، بنیاد مستضعفان و جانبازان، ستاد آزادگان) و مشاورین محترم حضرتعالی و وزیر محترم کشور در امور ایثارگران درباره‌ی تجمیع ارائه خدمات به خانواده‌های معظم ایثارگران در بنیاد شهید انقلاب اسلامی (تصویر پیوست) به استحضار مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» رسید. معظم‌له خطاب به جنابعالی نامه‌ای مرقوم فرمودند که عیناً تقدیم می‌شود. مزید توفیقات جنابعالی را از خداوند متعال مسألت داریم.

محمدی گلپایگانی - رئیس دفتر مقام معظم رهبری

- متن فرمان مقام معظم رهبری:

جناب آقای خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

نظر به اهمیت موضوع ارائه خدمات به ایثارگران که ولی نعمتان این جامعه هستند و دغدغه‌هایی که نسبت به استیفای حقوق این عزیزان داشته و دارم، اکنون که نتیجه‌ی جمع‌بندی متولیان امور، ضرورت تجمیع مأموریت ارائه خدمات به خانواده‌ای معزز شهداء، جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز در بنیاد شهید انقلاب اسلامی می‌باشد، اینجانب این تصمیم مبارک را تأیید می‌کنم مشروط بر اینکه نهادهای بودن آن حفظ شود تا این نهاد انقلابی بتواند با هماهنگی و در ارتباط با سایر دستگاههای اجرایی کشور حداکثر خدمات ممکن را به ایثارگران و خانواده محترم ایشان ارائه نماید.

←

→ ضمن تشکر از رئیس جمهور محترم، مجلس شورای اسلامی و کلیه دست‌اندرکاران که همیشه پشتیبان ایثارگران بوده و می‌باشند انتظار دارم کلیه تلاش خود را برای اجرایی نمودن این طرح از آغاز سال ۱۳۸۲ به عمل آورند. از خداوند متعال موفقیت تمامی خدمتگزاران به اقشار محروم و ایثارگر را مسألت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای - ۱۳۸۱/۱۱/۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۴

محضر مبارک رهبر معظم انقلاب اسلامی

حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای «مدظله العالی»

با سلام و تحیات وافره؛

احتراما، به استحضار می‌رساند؛

الف) در اجرای قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور تنظیم و تقدیم لایحه نظام تأمین اجتماعی در دستور کار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی قرار گرفت که در جلسات کمیسیون امور اجتماعی دولت مسئولین نهادهای متولی امور خانواده محترم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز مشاورین رئیس جمهور محترم در امور ایثارگران نظر خود را مبنی بر ضرورت تجمیع امور مربوطه به خانواده شهدا و ایثارگران در نهادی مستقل از ساختاری که مسئولیت رفاه و تأمین اجتماعی برای اقشار آسیب‌پذیر و امور بیمه هماهنگی (همگانی صحیح است) را بهعهده خواهد داشت بصورت شفاهی و مکتوب اعلام نمودند.

ب) نظریه مسئولین نهادهای و مشاورین رئیس جمهوری به محضر مبارک حضرت‌عالی و ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران تقدیم و در جمع‌بندی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در سال ۱۳۷۸ با کمی تغییرات ذکر گردیده است. ج) در سال جاری توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی لایحه ساختار سازمانی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی کشور با ذکر جملات ذیل در فصل دوازدهم آن در دولت مطرح، تصویب و تقدیم مجلس شورای اسلامی گردیده است. نهادهای عمومی (که شامل نهادهای متولی امور ایثارگران هم می‌شود) مکلفند در چارچوب شرح وظایف وزارت (سازمان) از راهبردها، سیاستها و خط‌مشی‌های کلان و آئین‌نامه‌های مصوب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی کشور پیروی نمایند.

د) به منظور حفظ و اعتلای فرهنگ ایثار و جانبازی و ترویج فرهنگ شهادت که در اساسنامه بنیاد شهید و جانبازان به صراحت ذکر گردیده و برای رعایت احترام و حرمت خانواده محترم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز که ارائه خدمات به ایشان برابر قوانین موجود در حکم برقراری حقوق قانونی ایشان می‌باشد نه کمک به نیازمندان و یارانه و ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی به اقشار آسیب‌پذیر موضوع لایحه خدماتی و اجتماعی متمایز از اقشار آسیب‌پذیر و نیازمند که در ردیف دریافت‌کنندگان کمک و یارانه می‌باشند در یک سازمان ناصواب بوده و به مصحلت ایثارگران و حتی به صلاح کشور نیز نخواهد بود. ضمن آنکه بعضی از کشورهای پیشرفته جهان با وجود داشتن سازمان‌های وسیع و پیشرفته برای امور رفاه عمومی و تأمین اجتماعی مسائل مربوط به ایثارگران و بازماندگان جنگ را در سازمانی مستقل اداره می‌نمایند.

ه) با عنایت به جایگاه استراتژیک ایثارگران برای نظام در هر زمان به نظر می‌رسد توجه دولت به امور ایثارگران در دراز مدت در همه ابعاد امری مهم و اجتناب‌ناپذیر می‌باشد و به رغم کمکهای شایان دولت استیفای شایسته حقوق ایشان مستلزم توجه به دو امر اساسی می‌باشد:

اول؛ وجود نهادی با ساختار مناسب، یکپارچه و دربرگیرنده وظایف همه نهادهای موجود در ارتباط با مقام معظم رهبری و با ارتباط و حضور مناسب و نهادینه شدن در دولت زیرا در وضعیت حاضر نهادهای متولی امور ایثارگران به رغم ضرورت ارتباط گسترده با بیشتر اجزاء دولت، فاقد جایگاه مناسب در دولت برای پی‌گیری امور ایثارگران تحت پوشش هستند.

دوم؛ سیاستگزاری و برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ برای جامعه ایثارگران.

و) تحقق این دو امر مهم مستلزم انسجام امور ایثارگران در سطح کلان و یکپارچگی امور اجرایی، متناسب با واقعیتها به صورت تدریجی و با زمان‌بندی منطقی و دقیق و اتخاذ تدابیر لازم برای پیشگیری از تبعات احتمالی می‌باشد لذا، برای تحقق قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و رعایت حقوق خانواده محترم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز همانگونه که در نامه رؤسای نهادهای و مشاورین رئیس جمهور محترم تقدیم شد پیشنهاد می‌شود اجازه فرمائید:

←

→ «۱» کلیه مأموریت‌های و وظایف مربوط به اداره امور خانواده محترم شهدا، جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز در بنیاد شهید انقلاب اسلامی تجمیع و اداره امور ایثارگران در این نهاد انقلابی بر اساس اساسنامه فعلی بنیاد شهید مصوب مجلس شورای اسلامی انجام پذیرد.

«۲» موادی از اساسنامه بنیاد شهید متناسب با ضرورت ارائه خدمات به جانبازان عزیز و آزادگان سرافراز اصلاح شود.

محمدحسن رحیمیان - نماینده ولی فقیه و رئیس بنیاد شهید انقلاب اسلامی
دکتر سیدعباس پاک‌نژاد - مشاور رئیس جمهوری در امور ایثارگران
حسن خلیلیان - مشاور وزیر کشور در امور ایثارگران
دکتر مجتبی رحماندوست - مشاور رئیس جمهور در امور ایثارگران
محمد فروزنده - رئیس بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی
عباسعلی وکیلی - رئیس ستاد رسیدگی به امور آزادگان

شماره: ۵۶۶۳۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۱۲

جناب آقای دکتر ستاری‌فر

معاون محترم رئیس جمهوری و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

با سلام

نامه شماره ۱/۴۳۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ دفتر مقام معظم رهبری منضم به نامه تنی چند از مسئولین محترم امور ایثارگران کشور درباره تجمیع ارائه خدمات به خانواده‌های معظم ایثارگران در بنیاد شهید انقلاب اسلامی همراه نامه مقام معظم رهبری در این خصوص، که تصویر آن به پیوست ارسال می‌گردد، به استحضار ریاست محترم جمهوری رسید، پی‌نوشت فرمودند:

«جناب آقای دکتر ستاری‌فر

قبلاً هم این پیشنهاد مناسب آمده بود حالا که نظر مقام معظم رهبری هم بر چنین تحولی قرار گرفته است لازم است سریعاً نسبت به آن اقدام شود. من هم موافقم ظاهراً شورای عالی اداری باید تصمیم بگیرد. بهر حال سریعاً اقدام و نتیجه اعلام شود.»

رونوشت:

- دفتر مقام معظم رهبری، حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای محمدی گلپایگانی
- معاونت هماهنگی و پیشگیری‌های ویژه

شماره: ۵۹۸۱۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۲/۳

جناب آقای فروزنده

رئیس محترم بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی

با سلام

نامه شماره ۳۳۰/۸۲/۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۶ بنیاد شهید انقلاب اسلامی در خصوص طرح تجمیع امور جانبازان و آزادگان در آن بنیاد که تصویر آن به پیوست ارسال می‌گردد، به استحضار ریاست محترم جمهوری رسید، پی‌نوشت فرمودند:

«لازم است مطلب مهم و اساسی زیر نظر جناب آقای فروزنده بررسی و جمع‌بندی شود. هم طرح‌ها و نظرات دیگران را بگیرند و هم در جلساتی که می‌گذارند نمایندگان دستگاه‌های مختلف هم حضور داشته باشند به علاوه جناب آقای باقریان و نیز نماینده از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و انشاءالله قبل از عید طرح مورد نظر برای پیگیری‌های بعدی جهت تحقق تصمیم اتخاذ شده که به تأیید مقام معظم رهبری نیز رسیده است به من منعکس شود.»

سیدعلی خاتمی - رئیس دفتر رئیس جمهوری

رونوشت:

- جناب آقای دکتر ستاری‌فر

- معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

- جناب آقای باقریان

- جناب آقای رحیمیان

- رئیس محترم بنیاد شهید انقلاب اسلامی

- معاونت هماهنگی و پیگیری‌های ویژه

۱۲- در همه مواد و تبصره‌های مواد این مصوبه «از جمله تبصره (۲) ماده (۳) بندهای (د)، (ز) و (م) ماده (۴) و بندهای (الف)، (ب) و (ج) و اجزاء (۱) و (۲) بند (ز) ماده (۶) و بند (ب) ماده (۷) و بندهای (الف)، (و) و (ط) و (ی) ماده (۱۶)، ماده (۱۷) و تبصره (۲) بند (د) آن و ماده (۱۸)» که اختیارات ناشی از حکم ولایی ولی امر را از کمیته امداد امام خمینی(ره) بدون اذن معظم له سلب کرده است خلاف شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳- در همه مواد و تبصره‌های مواد این مصوبه «از جمله جزء (۱) بند (ز) ماده (۶) و تبصره (۱) ماده (۱۱) و بند (ه) ماده (۱۵) و بند (الف) ماده (۱۷) و تبصره (۲) بند (د) ماده (۱۷)» که اختیارات ناشی از فرماندهی معظم کل قوا را از نیروهای مسلح بدون اذن معظم له سلب کرده است خلاف موازین شرع و مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۱۶۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰۶۲۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و پیرو نامه شماره ۶۸۱۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴، لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۳- اهداف و وظایف حوزه بیمه‌ای به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دولت مکلف است ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون، امکان تحت پوشش بیمه قرار گرفتن اقشار مختلف جامعه از جمله روستائیان، عشایر و شاغلین فصلی را

فراهم نماید و کلیه افراد باید ظرف مدت مذکور خود را تحت پوشش حوزه بیمه‌ای این نظام قرار دهند.

در دو سطر آخر تبصره (۲)، عبارت «و کلیه افراد باید ظرف مدت مذکور خود را تحت پوشش حوزه بیمه‌ای این نظام قرار دهند» حذف و عبارت «دولت می‌تواند در مواردی که خدماتی را به مردم ارائه می‌نماید برخورداری از خدمات مزبور را منوط به دارا بودن بیمه همگانی نماید» جایگزین گردید.

تبصره ۳- ...

ماده ۴- ...

ماده ۶- اصول و سیاست‌های ساختاری نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ه - جلب مشارکت مردم در تأمین منابع مالی توسط نهادها، مؤسسات، سازمانها و شرکت‌های غیردولتی و عمومی نظام تأمین اجتماعی مجاز است مشروط بر آن که این امر طبق آئین‌نامه مصوب صورت گرفته و امکان نظارت نظام تأمین اجتماعی فراهم باشد.

در ابتدای بند (ه) عبارت «مشارکت مردم در»، به عبارت «کمک‌های داوطلبانه مردمی جهت» اصلاح و در سطر سوم پس از عبارت «آیین‌نامه مصوب»، عبارت «هیأت وزیران» اضافه گردید.

و - ...

ماده ۷- اصول و سیاست‌های مالی نظام جامع تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - پایداری منابع مالی شامل:

۱- ...

۱۰- استفاده از منابع، اموال و دارائی‌های نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی، مگر آن که مقام رهبری نظر دیگری داشته باشند.

در سطر بالا عبارت «مگر آن که مقام رهبری نظر دیگری داشته باشند» حذف و عبارت «با اذن مقام رهبری» جایگزین گردید.

۱۱- ...

تبصره - ...

ب - ...

ماده ۸- به منظور کاهش آثار سوء احتمالی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و توسعه‌ای بر وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی مردم و جلوگیری از وارد آمدن هرگونه شوک و ضربه ناشی از سیاست‌های فوق، متولی نظام جامع تأمین اجتماعی در تصمیمات اقتصادی خصوصاً در

مذاکرات مربوط به تعیین حداقل دستمزدها مشارکت و در شوراها و مجامع ذی‌ربط با حق رأی شرکت خواهد کرد.

در سطر چهارم ماده (۸) عبارت «شوراها و مجامع ذی‌ربط» حذف و عبارت «شورای اقتصاد، شورای عالی اشتغال، شورای عالی کار، شورای پول و اعتبار، شورای عالی بیمه خدمات درمانی، شورای عالی سلامت و شورای عالی خانواده» جایگزین گردید.

ماده ۹- ...

ماده ۱۰- اتخاذ سیاست‌های یارانه‌ای به منظور هدفمند کردن یارانه‌ها، با استفاده از نظام‌های اطلاعاتی جامع و منسجم کشور مانند طرح کد ملی و یا نظام مالیاتی کشور صورت می‌گیرد و به نحوی که به تدریج یارانه اعطائی به خانواده‌های پردرآمد کاهش یافته و با حذف گردد و میزان یارانه اعطائی به خانواده‌های کم درآمد افزایش یابد. منابع حاصل از حذف یا کاهش یارانه خانواده‌های پردرآمد برای تأمین منابع مورد نیاز نظام جامع تأمین اجتماعی منظور خواهد شد.

در سطر اول ماده (۱۰) پس از عبارت «سیاست‌های یارانه‌ای»، عبارت «در چارچوب قانون و بر اساس سیاست‌های کلی نظام» اضافه گردید.

ماده ۱۱- در راستای تحقق نظام جامع تأمین اجتماعی و جهت اجرای این قانون، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- ...

متن ذیل به عنوان تبصره (۳) به انتهای ماده (۱۱) الحاق گردید:

تبصره ۳- دولت مکلف است تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران جهت ادغام دو وزارتخانه موجود اقدامات قانونی را معمول دارد.

ماده ۱۲- ارکان چهارگانه نظام جامع تأمین اجتماعی به ترتیب ذیل خواهد بود:

۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- کلیه دستگاه‌هایی که خانواده معظم شهدا، اسراء، مفقودین، جانبازان، آزادگان و ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی را تحت پوشش قرار داده‌اند در یک نهاد تحت عنوان بنیاد امور شهدا و ایثارگران ادغام می‌گردد، کلیه اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و پنجاه درصد (۵۰٪) اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد مستضعفان و جانبازان (که از این پس بنیاد مستضعفان نامیده خواهد شد) به بنیاد امور شهدا و ایثارگران انتقال می‌یابد و منابع ناشی از دارائی‌ها و مالکیت‌های فوق صرفاً جهت رسیدگی به امور شهدا و ایثارگران در چارچوب نظام تأمین اجتماعی هزینه خواهد شد.

تبصره (۳) ماده (۱۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۳- کلیه دستگاههایی که خانواده معظم شهدا، اسرا، مفقودین، جانبازان و ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی را تحت پوشش قرار داده‌اند بر اساس نامه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۸ مقام معظم رهبری به ریاست جمهوری^(۱) در یک نهاد ادغام می‌گردد و در صورت تأیید مقام رهبری، کلیه اموال و دارائی‌ها، مالکیتها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و پنجاه درصد (۵۰٪) اموال، دارائی‌ها، مالکیت‌ها و امکانات بنیاد مستضعفان و جانبازان به این نهاد انتقال می‌یابد و منابع ناشی از دارایی‌ها و مالکیت‌های فوق صرفاً جهت رسیدگی به امور شهدا و ایثارگران در چارچوب نظام تأمین اجتماعی هزینه خواهد شد.

ماده ۱۳- شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی: به منظور هماهنگی سیاست‌های اجتماعی در حوزه‌های اشتغال، آموزش و پرورش، تربیت بدنی، مسکن، بهداشت و درمان و سایر بخش‌های مرتبط با حوزه تأمین اجتماعی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به ریاست رئیس جمهور و دبیری وزیر رفاه و تأمین اجتماعی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه شورا در وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مستقر می‌باشد.

- به انتهای ماده (۱۳) عبارت ذیل اضافه گردید:

و تصمیمات شورای عالی با تصویب وزرای عضو شورای مزبور و تأیید رئیس جمهور، منوط اعتبار خواهد بود.

ماده ۱۴- ترکیب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ج - معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

- از ابتدای بند (ج) ماده (۱۴) عبارت «معاون رئیس جمهور و» حذف گردید.

د - ...

ماده ۱۵- وظایف شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ج - بررسی، اصلاح و تأیید سیاست‌های کلان رفاه و تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به هیأت وزیران.

در بند (ج) کلمه «کلان» حذف و عبارت «با رعایت سیاست‌های کلی نظام» به انتهای بند اضافه گردید.

۱. تاریخ نامه مقام معظم رهبری به ریاست جمهوری ۱۳۸۱/۱۱/۷ می‌باشد که اشتباهاً در متن مصوبه مجلس ۱۳۸۱/۱۱/۱۸ آمده است.

د - ...

ه - تعیین ضوابط کلی نحوه مدیریت وجوه، ذخائر و سرمایه‌گذاری‌های دستگاه‌های اجرایی، دولتی و عمومی، سازمان‌ها، موسسات و صندوق‌های فعال در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

- در ابتدای بند (ه) کلمه «تعیین» به کلمه «پیشنهاد» اصلاح و عبارت «با تصویب هیأت وزیران» به انتهای بند اضافه گردید.

تبصره - ...

ماده ۱۶- به منظور نیل به اهداف و اجرای وظایف مصرح در فصل اول و تحقق اصول و سیاست‌های مصرح در فصل دوم این قانون، اهم اختیارات و مسؤولیت‌های وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

در سطر دوم ماده (۱۶)، کلمه «اهم» حذف گردید.

الف - ...

ج - سیاستگذاری و تدوین راهبردهای اساسی نظام جامع تأمین اجتماعی و تدوین معیارهای جامعیت و کفایت روزآمد نظام.

بند (ج) ماده (۱۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ج - تدوین سیاستها، راهبردها و معیارهای جامعیت و کفایت روزآمد نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی در چارچوب قانون و سیاستهای کلی نظام جهت تأیید شورای عالی و تصویب هیأت وزیران.

د - ...

ط - ساماندهی و مدیریت اجرایی نظام هدفمند یارانه‌های اجتماعی و جهت‌دهی آن به سوی افراد و خانواده‌های نیازمند با رویکرد خوداتکائی و اشتغال.

به انتهای بند (ط) عبارت «در چارچوب قانون و سیاستهای کلی نظام» اضافه گردید.

ی - ...

س - تهیه و تدوین تعاریف، اصطلاحات و استانداردهای مورد نیاز نظام و همچنین اعمال تغییرات و به روز رسانی آنها با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

در سطر بالا عبارت «با تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران» جایگزین عبارت «با تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی» گردید.

تبصره - ...

ماده ۱۷- ...

– ماده ذیل بعد از ماده (۱۷) در جهت اختیارات مقام معظم رهبری در مواد این قانون اضافه گردید:

ماده – انجام فعالیت‌ها و اقدامات وزارتخانه در ارتباط با کمیته امداد امام خمینی (ره) و همچنین امور مرتبط با نیروهای مسلح منوط به تأیید مقام رهبری می‌باشد.

ماده ۱۸- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۳۳۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۱۶۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲ و شماره ۶۸۱۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۲۵۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۰^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۲۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴؛ «لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و ششم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ایراد بند (۱) قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲- اشکال وارد بر بند (س) ماده (۱۶) موضوع بند (۲) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۳- ایراد مربوط به جزء (۱) بند (الف) ماده (۱۷) و ذیل جزء (۲) آن موضوع بند (۸) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۴- بند (۱۲) و (۱۳) ایراد شورای نگهبان نسبت به تصمیمات و اقدامات سایر مراجع مذکور در مصوبه - غیر وزارتخانه - در مورد کمیته امداد امام خمینی (ره) و نیروهای مسلح به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۴۴۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۵۱۶۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲، لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی که در جلسه علنی روز دوشنبه

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۰۹
تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۱۴۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و شماره ۵۱۶۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲ و شماره ۶۸۱۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۴ و پیرونامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۴۴۸ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۲) و شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ و شماره ۸۳/۳۰/۷۲۵۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۰ و شماره ۸۲/۳۰/۶۲۶۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴؛ «لایحه ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی»^(۳) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. مصوبه مذکور جهت تأمین نظر شورای نگهبان به این شرح مورد اصلاح قرار گرفت:
 - عبارت «دولت می‌تواند در مواردی که خدماتی را به مردم ارائه می‌نماید برخورداری از خدمات مزبور را منوط به دارا بودن بیمه همگانی نماید» از انتهای تبصره (۲) ماده (۳) حذف گردید.
 - بند (س) ماده (۱۶) حذف گردید.
 - عبارت زیر جایگزین جزء (۱) بند (الف) ماده (۱۷) شد:
 - «۱- نصف به علاوه یک اعضاء با پیشنهاد و زیر رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.»
 - عبارت «اعضای مزبور از سوی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی خواهند شد» از انتهای جزء (۲) بند (الف) ماده (۱۷) حذف و عبارت زیر جایگزین آن گردید: «اعضای مزبور به پیشنهاد و زیر رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.»
 - ماده الحاقی [ماده (۱۸)] به شرح ذیل اصلاح گردید:
 - «اعمال این قانون در ارتباط با کمیته امداد امام خمینی(ره) و همچنین امور مرتبط با نیروهای مسلح منوط به اذن مقام رهبری می‌باشد.»
۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷.

وجود ابهام در طرح دو فوریتی اصلاح موادی از آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۰۹۶۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۴

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۳۰ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ماده (۲۱۴) آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۱۸ به شرح زیر اصلاح و مواد (۲۱۵) تا (۲۲۲) آن^(۲) لغو می گردند:

ماده ۲۱۴- رسیدگی به لوایح برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران یک شوری و به شرح زیر خواهد بود:

الف - ...

ه - پس از تصویب کلیات، رسیدگی به جزئیات برنامه آغاز و به مواد و تبصره ها و جداول برنامه به ترتیب رسیدگی می شود. در این بخش، جایگزین متن لایحه دولت، حذف کل، مصوبات جایگزینی کمیسیون های تخصصی و پیشنهادات چاپ شده نمایندگان برای هر ماده یا تبصره یا هر یک از اجزاء در صورتی که آن جزء ماهیت مستقل داشته باشد و حذف جزء و پیشنهادات چاپ شده کمیسیون های تخصصی مورد رسیدگی قرار می گیرند. سپس در مورد اصل ماده یا تبصره یا اجزاء در صورتی که ماهیت مستقل داشته باشند رأی گیری خواهد شد. چنانچه اصل رأی نیابد، موضوع برای رسیدگی مجدد به کمیسیون تلفیق برگشت داده خواهد

۱. برای اختصار فقط به بند مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴.

۲. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحات ۱۶۹۱ و ۱۶۹۲.

شد تا در اسرع وقت و حداکثر طبق مهلتی که هیأت رئیسه تعیین خواهد کرد گزارش مجدد خود را به مجلس ارائه دهد.

و - ...

ماده ۲- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۱۲۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۰۹۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴؛ «طرح دو فوریتی اصلاح موادی از آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد که در بند (ه)^(۱) از جهاتی ابهام دارد و پس از برطرف شدن ابهام، اظهار نظر می گردد: اولاً: مقصود از «جایگزین متن لایحه دولت»، آیا کل لایحه دولت است یا خصوص ماده مورد بحث؟

ثانیاً: در مورد «جایگزین متن لایحه دولت» و «حذف کل» و «مصوبات جایگزینی کمیسیون های تخصصی» و «پیشنهادهای چاپ شده نمایندگان» آیا ترتیب خاصی مورد نظر است (چنانکه در مورد طرح های دو شوری در آئین نامه فعلی مجلس دارد) یا نه؟ ثالثاً: چنانچه اصل ماده رأی نیاورد و موضوع به کمیسیون تلفیق برگشت داده شود، آیا نمایندگان حق دادن پیشنهاد به کمیسیون و طرح آن در صحن علنی مجلس دارند یا نه؟

سیدرضا زوارهئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۷۲۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۱۲۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴ و پیرو نامه شماره ۷۰۹۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴، طرح اصلاح موادی از آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده

۱. منظور بند (ه) ماده (۱) مصوبه مذکور می باشد.

است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۶۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه‌های شماره ۷۷۷۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ و شماره ۷۰۹۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴ و پیرونامه شماره ۸۲/۳۰/۶۱۲۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴؛ «طرح اصلاح موادی از آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. عبارات زیر جهت تأمین نظر شورای نگهبان در بند (ه) ماده (۱) اضافه شد:

- در سطر دوم بند مذکور پس از عبارت «جایگزین متن» عبارت «ماده، یا جزئی از ماده و یا تبصره» اضافه گردید.
- در سطر پنجم پس از عبارت «کمیسیونهای تخصصی» عبارت «به ترتیب» اضافه شد.
- به انتهای بند مذکور عبارت «نمایندگان می‌توانند حداکثر تا پایان همان روز پیشنهادهای خود را به کمیسیون تسلیم نمایند.» اضافه گردید.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴.

مغایرت طرح نظام صنفی کشور با قانون اساسی

شماره: ۷۳۸۲۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۴

شورای محترم نگهبان

طرح نظام صنفی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- نظام صنفی: قواعد و مقرراتی است که امور مربوط به سازمان، وظایف، اختیارات، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی را طبق این قانون تعیین می‌کند.

ماده ۲- فرد صنفی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یکی از فعالیت‌های صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات فنی سرمایه‌گذاری کند و به عنوان پیشه‌ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصی یا با مباشرت دیگران محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم آورد و تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کلی یا جزئی به مصرف کننده عرضه دارد. فرد صنفی شناخته می‌شود. تبصره - صنفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی هستند. مرجع تشخیص وجود قانون خاص، هیأت عالی نظارت است.

ماده ۳- واحد صنفی: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت یا وسیله سیار باشد و توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد، واحد صنفی شناخته می‌شود. تبصره ۱- انواع وسیله سیار را هیأت عالی نظارت تعیین خواهد کرد.

...

ماده ۴- صنف: آن گروه از افراد صنفی که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع باشد. تشکیل یک صنف را می‌دهند. صنف مشمول این قانون، با توجه به نوع فعالیت آنها به چهار گروه

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۲۱ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹.

تولیدی، خدمات فنی، توزیعی یا خدماتی تقسیم می‌شوند. فهرست تفکیکی اصول چهارگانه مزبور توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه خواهد شد و به تصویب هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۱۱- هیأت عالی نظارت:

هیأتی است که به منظور تعیین خط مشی، هدایت، ایجاد هماهنگی و نظارت بر کلیه اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی، شورای اصناف کشور و کمیسیون‌های نظارت تشکیل می‌گردد و بالاترین مرجع تصمیم‌گیری و نظارت بر امور اصناف کشور است.

فصل دوم - فرد صنفی

ماده ۱۲- افراد صنفی موظفند قبل از تأسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند.

تبصره ۱- تهیه و تنظیم ضوابط لازم برای صدور پروانه کسب، ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت بازرگانی و با کسب نظر وزارتخانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره کل نظارت بر اماکن عمومی ناجا و مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۱۳- صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی مستلزم اخذ پروانه تخصصی و فنی از مراجع ذی‌ربط به وسیله متقاضی است. اگر متقاضی واجد شروط لازم برای اخذ پروانه تخصصی و فنی نباشد، حضور یک نفر شاغل دارنده پروانه تخصصی و فنی در واحد صنفی برای صدور پروانه کسب مشروط، به نام متقاضی کافی است.

تبصره - انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی و با هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۱۷- افراد صنفی مکلفند قوانین و مقررات جاری کشور، از جمله قوانین و مقررات صنفی، انتظامی، بهداشتی، ایمنی، حفاظت فنی و زیباسازی محیط کار و دستورالعمل‌های مربوط به نرخ‌گذاری کالاها و خدمات را که از سوی مراجع قانونی ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد، رعایت و اجرا کنند.

تبصره ۱- افراد صنفی از پرداخت هزینه‌های مترتب بر صدور مجوز انجام تعمیرات

درخواستی مراجع فوق در واحد صنفی خود معاف‌اند.
تبصره ۲- افراد صنفی دارای فعالیت تولیدی از کلیه مزایای قانونی مترتب بر معافیت مشابه خود در صنعت و تعاون برخوردار خواهند بود.

...

فصل سوم - اتحادیه‌ها

ماده ۲۱- در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیت‌های شغلی مشابه یا همگن وجود داشته باشد، افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه می‌کنند.
تبصره ۱- اتحادیه دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و پس از ثبت در وزارت بازرگانی رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- حدنصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در کشور به شرح زیر است:

الف - در تهران، ۳۰۰ واحد

ب - در شهرستانهای با بیش از دو میلیون نفر جمعیت، ۲۰۰ واحد

ج - در شهرستانهای دارای بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر جمعیت، ۱۵۰ واحد

د - در شهرستانهای دارای بیش از پانصد هزار نفر و کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، ۱۰۰ واحد

ه - در شهرستانهای با کمتر از پانصد هزار نفر جمعیت، ۵۰ واحد

تبصره ۳- کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ادغام اتحادیه‌هایی که تعداد واحدهای صنفی تحت پوشش آنها کمتر از نصابهای تعیین شده است، اقدام کند.

تبصره ۴- اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخش‌های هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن شهرها یا بخشها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۲۲- اتحادیه‌ها توسط هیأت مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می‌شوند. تعداد اعضای این هیأت پنج نفر اصلی و دو نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای کمتر از هزار واحد صنفی عضو و هفت نفر اصلی و سه نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای بیش از هزار واحد صنفی عضو خواهد بود.

تبصره ۱- مدت خدمت و مسئولیت اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب، چهار سال تمام خواهد بود. اعضای هیأت مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد افراد عضو هیأت مدیره در ادوار بعد بلامانع است.

تبصره ۲- کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است شش ماه قبل از پایان هر دوره هیأت مدیره، مقدمات برگزاری انتخابات را فراهم آورد.

تبصره ۳- انتخابات اتحادیه‌ها در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضا و در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضا رسمیت می‌یابد. در صورت برگزار نشدن انتخابات در دور دوم، تا انتخاب هیأت مدیره جدید، کمیسیون نظارت مکلف است با تشکیل هیأت سرپرستی از بین اعضای همان صنف، که توسط مجمع امور صنفی معرفی می‌گردند، افراد واجد شروط قانونی را برای اداره امور اتحادیه به طور موقت منصوب کند. آئین‌نامه انتخابات اتحادیه‌ها را وزارت بازرگانی با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به هیأت عالی نظارت ارائه خواهد داد.

...

ماده ۲۸- واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذراندن مراحل مندرج در آئین‌نامه‌ای که به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد:

الف - اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آن چه در پروانه کسب قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است.

ب - تعطیل محل کسب بدون دلیل موجه حداقل به مدت پانزده روز برای آن دسته از صنوفی که به تشخیص هیأت عالی نظارت موجب عسر و حرج برای مصرف کننده می‌شود. تبصره - تشخیص موجه بودن دلیل با مجمع امور صنفی است.

ج - عدم پرداخت حق عضویت به اتحادیه بر اساس ضوابطی که در آئین‌نامه مصوب کمیسیون نظارت تعیین شده است.

د - عدم اجرای مصوبات و دستورات قانونی هیأت عالی و کمیسیون نظارت که به وسیله اتحادیه‌ها به واحدهای صنفی ابلاغ شده است.

تبصره - تشخیص عدم اجرا بر عهده مجمع امور صنفی است.

ه - عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب این قانون.

تبصره ۱- تعطیل موقت واحد صنفی با اعلام اتحادیه، رأساً از طریق نیروی انتظامی به عمل می‌آید.

تبصره ۲- هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می‌شود می‌تواند به کمیسیون نظارت

شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، قطعی و لازم‌الاجراء است.

تبصره ۳- جبران خسارت وارد شده به واحد صنفی در اثر تعطیل غیرموجه با مجوز اتحادیه یا مراجع دیگر، به استناد نظر کمیسیون نظارت، برعهده دستور دهنده است.

...

ماده ۳۰- وظایف و اختیارات اتحادیه‌ها عبارت است از:

الف - ارائه پیشنهاد برای تهیه، تنظیم یا تغییر ضوابط صدور پروانه کسب و انواع پروانه‌های لازم برای مشاغل، به مجمع امور صنفی.

ب - اجرای مصوبات و بخشنامه‌های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت که در چارچوب این قانون به اتحادیه‌ها ابلاغ می‌گردد.

تبصره - مجمع امور صنفی موظف است مصوبات و بخشنامه‌های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت را ظرف پنج روز از تاریخ دریافت به اتحادیه‌ها ابلاغ کند. پس از انقضای این مهلت، دبیرخانه هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت می‌توانند بی‌واسطه مصوبات و بخشنامه‌های خود را به اتحادیه‌ها برای اجرا ابلاغ کنند.

ج - ارائه پیشنهاد درباره امور اصناف به مجمع امور صنفی.

د - صدور پروانه کسب با دریافت تقاضا و مدارک متقاضیان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ه - ابطال پروانه کسب و تعطیل محل کسب طبق مقررات این قانون و اعلام آن به کمیسیون نظارت و جلوگیری از ادامه فعالیت واحدهای صنفی که بدون پروانه کسب دایر می‌شوند یا پروانه آنها به عللی باطل می‌گردد.

و - تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا آخر دی ماه هر سال به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و تصویب.

ز - تنظیم ترازنامه سالانه و تسلیم آن تا پایان خرداد ماه هر سال به مجمع امور صنفی برای رسیدگی و تصویب.

ح - ایجاد تسهیلات لازم برای آموزش‌های مورد نیاز افراد صنفی به طور مستقل یا با کمک سازمان‌های دولتی یا غیردولتی.

ط - تشکیل کمیسیون‌های رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی واحدهای صنفی، فنی و آموزشی و کمیسیون‌های دیگر مصوب هیأت عالی نظارت.

تبصره ۱- اعضای کمیسیون‌های مذکور بین سه تا پنج نفرند که از میان اعضای دارای پروانه کسب به پیشنهاد اتحادیه و تصویب مجمع امور صنفی ذی‌ربط تعیین می‌شوند.

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۳۱- منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف - حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه.

ب - وجوه دریافتی در ازای ارائه خدمات اعم از فنی و آموزشی به اعضای صنف.

ج - کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی.

د - کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته به دولت.

تبصره ۱- میزان و نحوه وصول وجوه موضوع این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، صرفاً و انحصاراً در چارچوب آئین‌نامه‌ای مجاز خواهد بود به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استانها به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

فصل چهارم - مجمع امور صنفی

...

ماده ۳۶- ترتیب انتخاب هیأت رئیسه مجامع امور صنفی، وظایف هیأت رئیسه، طرز تشکیل جلسات و تعداد کمیسیون‌های آن و سایر مقررات مربوط به اداره مجامع و حق‌الزحمه خدمات آنها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۴۳- هیأت رئیسه شورای اصناف کشور مرکب از هفت نفر است که سه نفر از صنوف تولیدی - خدمات فنی و سه نفر از صنوف توزیعی - خدماتی هستند و با رأی مخفی اعضای شورای اصناف کشور انتخاب می‌شوند. یک نفر دیگر به پیشنهاد وزارت بازرگانی و با تصویب هیأت عالی نظارت از بین افراد صنفی متعهد و آگاه به مسائل صنفی حداکثر برای مدت دو سال تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- مدت مسئولیت هیأت رئیسه شورای اصناف کشور نمی‌تواند بیش از مدت باقیمانده از عضویت آنها در هیأت رئیسه مجامع امور صنفی باشد. با پایان یافتن مدت مسئولیت هر عضو، عضو دیگری با رعایت مفاد همین ماده جایگزین خواهد شد.

تبصره ۲- نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیأت رئیسه شورای اصناف کشور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۴۵- وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور، در محدوده این قانون، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۶- شیوه اداره، مصارف وجوه شورای اصناف کشور و بازپرداخت هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضا در شورا، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۴۷- منابع مالی شورای اصناف کشور شامل حق عضویت و کمک‌های دریافتی از مجامع امور صنفی کشور و حق ارائه خدمات فنی و آموزشی، حسب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مرکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۴۹- وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت به شرح زیر است:
الف - ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه و موافقت با تشکیل اتحادیه جدید.

تبصره - وضعیت اموال، دارائی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آئین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ب - تصویب آئین‌نامه‌های مجامع امور صنفی که به هیأت عالی نظارت محول نشده است.

ج - نظارت بر انتخابات اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی.

د - رسیدگی و بازرسی عملکرد اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی و تطبیق دادن اقدامات انجام شده آنها با قوانین و مقررات.

ه - رسیدگی به بودجه، ترازنامه و صورت‌های مالی مجامع امور صنفی و تصویب آنها.

و - سایر مواردی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

تبصره ۱- کمیسیون نظارت موظف به اجرای تصمیمات هیأت عالی نظارت در حدود وظایف و اختیارات قانونی است.

تبصره ۲- کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است بر اساس امکانات و به منظور رعایت مصالح عمومی و حفظ حقوق دیگران در ابتدای هر سال بر اساس خط‌مشی تعیین شده از سوی هیأت عالی نظارت تعداد واحدهای مورد نیاز هر صنف را در هر شهرستان مشخص و جهت صدور پروانه کسب به اتحادیه‌های صنفی مربوط ابلاغ کند.

...

فصل هفتم - هیأت عالی نظارت

ماده ۵۳- هیأت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - وزیر بازرگانی (رئیس هیأت)

ب - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

ج - وزیر کشور

د - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ه - وزیر دادگستری

و - وزیر امور اقتصادی و دارایی

ز - وزیر صنایع و معادن

ح - فرماندهی نیروی انتظامی کشور

ط - شهردار تهران

ی - رئیس شورای اصناف کشور

ک - رؤسای مجامع امور صنفی شهرستان تهران

تبصره ۱- جلسات هیأت عالی نظارت با حضور اکثریت نسبی اعضاء رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- وزیران دیگر، بر اساس دستور جلسه، با داشتن حق رأی در جلسات حضور خواهند یافت.

تبصره ۳- هیأت عالی نظارت می‌تواند از افراد ذی‌صلاح و صاحب نظر برای حضور بدون داشتن حق رأی در جلسات خود دعوت به عمل آورد.

تبصره ۴- تصویب آئین‌نامه‌های موضوع این قانون با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر معتبر خواهد بود. در سایر موارد تصمیمات با اکثریت نسبی آراء حاضران در جلسه معتبر است.

ماده ۵۴- هیأت عالی نظارت دارای دبیرخانه‌ای است که در وزارت بازرگانی مستقر است. دبیرخانه، بازوی اجرایی هیأت عالی نظارت به شمار می‌آید و علاوه بر هماهنگ کردن امور، وظایف تهیه و تدوین مکتوبات مورد نیاز جهت تصویب هیأت و ارائه پیشنهاد را برعهده دارد. تشکیلات اداری و امور مالی و نحوه اداره دبیرخانه به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۵۵- وظایف و اختیارات هیأت عالی نظارت به شرح زیر است:

الف - اعلام نظر قطعی به عنوان مرجع تشخیص تبصره (۱) ماده (۲).

ب - تشخیص ضرورت برقراری حدود صنفی و تعیین سقف تعدادی برای صنوف و سیاستگذاری در این زمینه‌ها.

ج - تصویب وظایف کمیسیون‌های رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی، فنی و آموزشی و کمیسیون‌های دیگر مورد نیاز اتحادیه‌ها به پیشنهاد دبیرخانه هیأت عالی نظارت.

د - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه اتحادیه‌ها یا مجامع امور صنفی شهرستانها به پیشنهاد کمیسیون نظارت.

ه - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه شورای اصناف کشور.

و - تصویب آئین‌نامه‌هایی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

ز - تصویب دستورالعمل‌ها و سایر مکاتبات پیش‌بینی شده در این قانون.

ح - رسیدگی به اختلاف بین کمیسیون نظارت و مجامع امور صنفی یا شورای اصناف کشور.

ط - تعیین خط‌مشی کلی در خصوص صدور پروانه کسب در سطح کشور.

ی - تعیین خط‌مشی و سیاست‌های اجرایی لازم برای حسن انجام وظایف قانونی و ایجاد هماهنگی بین کمیسیون‌های نظارت، اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی کشور و شورای اصناف کشور و نظارت بر فعالیت آنها در حدود مفاد این قانون.

ک - ارائه راهکارهای اجرایی مناسب برای صدور کالاها و خدمات واحدهای صنفی با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور.

ل - سایر مواردی که به موجب این قانون به هیأت عالی نظارت محول گردیده است.

...

ماده ۷۰- اگر اشخاص حقیقی یا حقوقی با فروش فوق‌العاده یا فروش اقساطی به اشخاص خسارت وارد آورند، علاوه بر جبران خسارت وارد شده به خریدار، به پرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ دریافتی یا قیمت روز کالا یا خدمت عرضه شده ملزم خواهند شد.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۱- به منظور تسهیل داد و ستد و ثبت و مستندسازی فعالیت‌های اقتصادی افراد صنفی عرضه‌کننده کالا و یا ارائه‌دهنده خدمت، مکلفند حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب این قانون در شهرستان‌های بیش از سیصد هزار نفر جمعیت و ظرف مدت پنج سال

در سایر شهرستان‌ها به تناسب از صندوق مکانیزه فروش (Posse) و یا دستگاه توزین دیجیتالی و یا هر دو برای فروش کالا یا ارائه خدمت خود با رعایت شرایط مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۵) استفاده نمایند.

تبصره ۱- تعیین صنوف مشمول این ماده و ضوابط نحوه استفاده و پلمب دستگاه توسط مراجع ذی‌ربط تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت برسد.

...

ماده ۷۲- خریداران و مصرف‌کنندگان می‌توانند شکایت خود را در مورد تخلف‌های موضوع این قانون به اتحادیه‌های ذی‌ربط و یا ناظران و بازرسان موضوع ماده (۵۲) این قانون تسلیم، ارسال یا اعلام دارند. همچنین بازرسان و ناظران موضوع این قانون نیز گزارش تخلفات موضوع این قانون، یا شکایت دریافتی را حداکثر ظرف ده روز به هیأت رسیدگی بدوی و یا اتحادیه‌های ذی‌ربط، تسلیم می‌دارند.

اتحادیه‌ها موظفند حداکثر ظرف مدت ده روز شکایت یا گزارش تخلف دریافتی را مورد بررسی قرار دهند و در صورت احراز عدم تخلف فرد صنفی، یا انصراف شاکی، با اعلام مراتب، پرونده را مختومه نمایند. در غیر این صورت و یا اعتراض شاکی، بازرس یا ناظر ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام مختومه شدن، پرونده برای بررسی به هیأت رسیدگی بدوی ارسال خواهد گردید.

هیأت یا هیأت‌های رسیدگی بدوی در هر شهرستان مرکب از سه نفر نمایندگان اداره یا سازمان بازرگانی، دادگستری و مجمع امور صنفی ذی‌ربط است که ظرف دو هفته در جلسه‌ای با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این قانون رأی صادر می‌کنند. عدم حضور هر یک از طرفین مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود. هر یک از طرفین می‌تواند در صورت معترض بودن به رأی صادره، اعتراض کتبی خود را ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی به هیأت تجدیدنظر تسلیم دارد.

هیأت یا هیأت‌های تجدیدنظر در هر شهرستان مرکب از سه نفر، رئیس اداره یا سازمان بازرگانی یا یکی از معاونان وی، رئیس دادگستری یا نماینده معرفی شده وی و رئیس یا یکی از اعضای هیأت رئیسه مجمع امور صنفی ذی‌ربط است که ظرف یک ماه به درخواست طرف معترض می‌تواند با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها رسیدگی و رأی صادر کند. این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

جلسه‌های هیأت‌های رسیدگی بدوی و تجدیدنظر با حضور هر سه نفر اعضای رسمی است و آراء صادره با دو رأی موافق معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود:

تبصره ۱- در صورت عدم امکان تشکیل هیأت رسیدگی در هر شهرستان، یکی از هیأت‌های رسیدگی شهرستان همجوار استان یا مرکز استان وظایف مقرر شده را عهده‌دار خواهد شد.

تبصره ۲- اداره امور مراجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر و مسئولیت تشکیل جلسه‌های رسیدگی برعهده اداره یا سازمان بازرگانی شهرستان یا استان است. همچنین مسئولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیأت‌ها، صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد نحوه نظارت و بازرسی و تهیه گزارش و رسیدگی، صدور رأی و اجرای آن، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و ضوابط اجرایی و مالی، به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره ۳- درآمدهای ناشی از جریمه‌های دریافتی به حساب خزانه واریز خواهد گردید تا با پیشنهاد وزارت بازرگانی برای هزینه‌های این قانون به مصرف برسد.

تبصره ۴- دادگستری و نیروی انتظامی، کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاههای اجرایی، مؤسسات، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی، سایر دستگاههای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است. مؤسسات عمومی غیردولتی و سازمان‌های تابعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانکها موظفند نسبت به امور مربوط به رسیدگی و اجرای احکام تخلفات موضوع این قانون همکاری نمایند.

ماده ۷۳- از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، رسیدگی به تخلفات افراد صنفی و تعیین جریمه‌های آنها تنها به موجب احکام این قانون صورت خواهد پذیرفت. قوانین و مقررات مغایر با این قانون از جمله مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص تعزیرات حکومتی مربوط به اصناف و واحدهای صنفی موضوع این قانون لغو می‌گردد.

...

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۷۵- رسیدگی به تخلفات اداری مسئولان اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۶- اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی می‌توانند برای خدمات اعضای هیأت مدیره یا هیأت رئیسه خود، برحسب آئین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و پرداخت کنند.

تبصره - اعضای موضوع این ماده، با توجه به ماهیت کار خود، بابت دریافتی‌های یاد شده مشمول قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی نخواهند بود.

...

ماده ۷۹- به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۰- وزارت بازرگانی مکلف است با رعایت بند (ط) ماده (۵۵) این قانون نسبت به صدور پروانه کسب برای افرادی که نام برده می‌شوند، در صورتی که دارای محل کسب ملکی یا اجاره‌ای باشند، اقدام کند:

الف - جانباز، همسر جانباز، یکی از فرزندان جانباز متوفی و یکی از فرزندان جانباز از کار افتاده.

ب - آزاده، همسر آزاده، یکی از فرزندان آزاد متوفی و یکی از فرزندان آزاده از کار افتاده.

ج - کلیه اعضای خانواده شهدا اعم از همسر، فرزند، والدین، خواهر و برادر.

آئین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله وزارت بازرگانی با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۸۲- نیروی انتظامی کشور موظف است در اجرای این قانون همکاری لازم را با اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور معمول دارد. نحوه همکاری به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

...

ماده ۸۵- حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آئین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد.

ماده ۸۶- برگزاری روز بازارهای جمعی واحدها یا افراد صنفی بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۸۷- فعالیت فروشگاه‌های بزرگ، چند منظوره یا زنجیره‌ای و نحوه نظارت بر آنها، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره - مرجع صدور مجوز فعالیت فروشگاه‌های موضوع این ماده، وزارت بازرگانی است.

...

ماده ۸۹- دبیرخانه هیأت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی، نسبت به تهیه آئین‌نامه اجرایی حاکم بر تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت به اجرا درآید.

...

ماده ۹۴- مجمع امور صنفی منحل نمی‌شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیأت عالی نظارت اعلام می‌دارد. اگر هیأت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مجمع امور صنفی را با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت منحل می‌کند و مراتب به کمیسیون نظارت اعلام می‌دارد.

اتحادیه‌ها موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال مجمع، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد مجمع امور صنفی معرفی کنند.

انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت عالی نظارت انجام می‌گیرد.

مجامع امور صنفی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۴۲۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۸۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸؛ «طرح نظام صنفی کشور» مصوب جلسه مورخ نهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- تبصره ماده (۲) از این جهت که تشخیص هیأت مذکور را لازم‌الاتباع دانسته مغایر با اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- همچنین اطلاق آن شامل مواردی مربوط به وظایف مجلس شورای اسلامی و محاکم و دیوان عدالت اداری نیز می‌گردد، مغایر اصول ۸۵، ۱۵۶ و ۱۷۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- تبصره (۱) ماده (۳) که تعیین انواع وسیله سیار را بر عهده هیأت عالی نظارت قرار داده است از موارد تقنینی است از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و نیز چون هیأت عالی نظارت غیر از هیأت وزیران است مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.
- ۳- ماده (۴) تقسیم گروهها را به دبیرخانه هیأت عالی نظارت داده است در صورتی که این تقسیم را باید قانون انجام دهد از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و تصویب آن توسط هیأت عالی نظارت مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.
- ۴- ماده (۱۱) از این جهت که تعیین خط‌مشی را که از اختصاصات قانونگذار است به هیأت عالی نظارت داده است مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد و چون هیأت عالی نظارت غیر از هیأت وزیران است مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی نیز می‌باشد.
- ۵- تبصره (۱) ماده (۱۲) به جهت فوق مغایر با اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۶- در تمام مواردی که تصمیم‌گیری به وزیرای هیأت عالی نظارت واگذار گردیده از جمله مواد (۱۳)، تبصره (۴) ماده (۲۱)، تبصره (۳) ماده (۲۲)، ماده (۲۸) و تبصره (۲) آن، تبصره (۲) ماده (۳۰)^(۱)، تبصره (۱) ماده (۳۱)، ماده (۳۶)، تبصره (۲) ماده (۴۳)، ماده (۴۵)، ماده (۴۶)، ماده (۴۷)، تبصره بند (الف) ماده (۴۹)، بند (ب) ماده (۴۹)، تبصره (۴) ماده (۵۳)، ماده (۵۴) بند (و) ماده (۵۵)، تبصره ماده (۷۰)، تبصره (۱) ماده (۷۱)، تبصره (۲) ماده (۷۲)، ماده (۷۵)، ماده (۷۶)، ماده (۷۹)، بند (ج) ماده (۸۰)^(۲)، مواد (۸۲)، (۸۵)، (۸۶)، (۸۷)، (۸۹) و (۹۴) مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱۷) مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۸- در تبصره (۲) بند (و) ماده (۴۹) بخشی که ناظر بر تعیین خط‌مشی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۹- ماده (۵۵) مبنیاً بر ایراد فوق مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۰- وجود نماینده دادگستری در هیأت‌های بدوی رسیدگی در ماده (۷۲) از این جهت که مشخص نیست، با حکم رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود یا بدون حکم ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
- ۱۱- تبصره (۲) ماده (۷۲) که تصویب نحوه رسیدگی و صدور رأی و تهیه آئین‌نامه اجرایی و مالی را بر عهده آئین‌نامه قرار داده است از این جهت مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱. منظور تبصره (۲) بند (ط) ماده (۳۰) می‌باشد که به بند ماده مذکور اشاره‌ای نشده است.

۲. منظور تهیه آئین‌نامه اجرائی ماده (۸۰) می‌باشد که اشتباهاً بند (ج) ذکر شده است.

- ۱۲- تبصره (۳) ماده (۷۲) از این جهت که برداشت از خزانه نیاز به قانون دارد، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۳- ماده (۷۳) که مصوبات لازم‌الاجرای مجمع تشخیص مصلحت را لغو می‌کند مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۴- موضوع ماده (۷۵) نیاز به قانونگذاری دارد و از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۵- قطعی و لازم‌الاجرا دانستن نظر هیأت عالی نظارت مذکور در مواد مختلف از جمله تبصره (۲) ماده (۲۸) خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۳۴، ۱۵۶ و ۱۵۹ قانون اساسی شناخته شد و با تصریح به حفظ حق مراجعه به مراجع ذیصلاح قضائی اشکال رفع می‌شود.
- تذکر: ذکر ماده (۶۹) در تبصره (۴) ماده (۱۷) اشتباه بوده است و ماده (۶۸) صحیح است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۵۶۲۵
تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۴۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴ و ۸۲/۳۰/۶۳۰۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۳۸۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ طرح نظام صنفی کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

ضمناً تصویر مجوز مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» در مورد رسیدگی مجلس شورای اسلامی به بحث تخلفات و جریمه‌های صنفی^(۲) جهت استحضار ارسال گردید.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۲/۵۱۹۸۵
تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۲۷

۱. حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
با سلام و تحیت؛

همان‌گونه که استحضار دارید طرح نظام صنفی مطرح شده در جلسه علنی مجلس، به منظور بررسی مجدد در موارد مربوط به تخلفات و جریمه‌های صنفی (فصل هشتم به بعد) به کمیسیون اقتصادی ارجاع گردید. ←

→ کمیسیون اقتصادی طی جلسات متعدد مبادرت به اصلاح مواد مختلف ورزید، اما در این راستا ناگزیر به اصلاح یا تدوین موادی شد که در تباین با قانون تعزیرات حکومتی مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است. با عنایت به این که از نظر شورای محترم نگهبان، مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام را اصلاح کند، مگر آن که اجازه مقام معظم رهبری در این خصوص اخذ شده باشد، مذاکراتی با معظم‌له و رئیس محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام به عمل آمد و موافقت اصولی حاصل شد. خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمائید تا موافقت مقام معظم رهبری در خصوص کسب اجازه تصویب تخلفات و جرمه‌های صنفی در چارچوب قانون نظام صنفی به صورت کتبی اخذ گردد.

رضا عبداللهی

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

- متن نامه رئیس مجلس شورای اسلامی به مقام معظم رهبری

شماره: ۵۲۷۵۴/۹۱۰/د

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۳۰

محضر مبارک مقام معظم رهبری

حضرت آیت الله خامنه‌ای «مدظله‌العالی»

با سلام و تحیت؛

باستحضار می‌رساند طرح نظام صنفی هم اکنون در مجلس شورای اسلامی در دست بررسی است، از آنجا که فصل هشتم طرح مذکور در رابطه با تخلفات و جرمه‌های صنفی با بخش‌هایی از مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در تباین است و طبق نظریه تفسیری شورای محترم نگهبان کسب موافقت حضرت عالی در این خصوص الزامی است.

با عنایت به طرح موضوع توسط رئیس کمیسیون اقتصادی جناب آقای مهندس عبداللهی در سفر اخیر جناب‌عالی به استان زنجان و همچنین ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و موافقت اصولی با رسیدگی مجلس شورای اسلامی به بحث تخلفات و جرمه‌های صنفی، مستدعی است موافقت معظم‌له را برای طی تشریفات قانونی امر به ابلاغ فرمایید.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

- متن پاسخ معظم‌له به رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱/۵۹۳۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۰

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم و رحمة الله

مرقومه جنابعالی بشماره‌ی ۵۲۷۵۴/۹۱۰/د مورخ ۸۲/۷/۳۰ مبنی بر درخواست موافقت مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» با رسیدگی مجلس شورای اسلامی به بحث تخلفات و جرمه‌های صنفی با توجه به تباین فصل هشتم آن با بخش‌های از مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام به استحضار معظم‌له رسید؛ فرمودند:

«بسمه تعالی»

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیت؛ موافقت خود را با پیشنهاد جنابعالی اعلام می‌دارد.

والسلام علیکم».

مراتب بانضمام تصویر دستخط برای اقدام مقتضی، ایفاد می‌گردد.

حجازی - رئیس دفتر مقام معظم رهبری

از طرف محمدی گلپایگانی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۲- ...

تبصره - صنوفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی هستند. مرجع تشخیص وجود قانون خاص، هیأت عالی نظارت است.

در تبصره ماده (۲) عبارت «مرجع تشخیص وجود قانون خاص، هیأت عالی نظارت است.» حذف گردید.

ماده ۳- ...

تبصره ۱- انواع وسیله سیار را هیأت عالی نظارت تعیین خواهد کرد.

تبصره (۱) ماده (۳) حذف گردید.

تبصره ۲- ...

ماده ۴- صنف: آن گروه از افراد صنفی که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع باشد. تشکیل یک صنف را می‌دهند. صنوف مشمول این قانون، با توجه به نوع فعالیت آنها به چهار گروه تولیدی، خدمات فنی، توزیعی یا خدماتی تقسیم می‌شوند. فهرست تفکیکی صنوف چهارگانه مزبور توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مرکز استان‌ها تهیه خواهد شد و به تصویب هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از انتهای سطر سوم ماده (۴) عبارت «فهرست تفکیکی صنوف چهارگانه...» تا آخر ماده، حذف گردید.

ماده ۵- ...

ماده ۱۱- هیأت عالی نظارت:

هیأتی است که به منظور تعیین خط مشی، هدایت، ایجاد هماهنگی و نظارت بر

در سطر بالا عبارت «تعیین خط‌مشی» حذف و عبارت «برنامه‌ریزی» جایگزین گردید.

کلیه اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی، شورای اصناف کشور و کمیسیون‌های نظارت تشکیل می‌گردد و بالاترین مرجع تصمیم‌گیری و نظارت بر امور اصناف کشور است.

ماده ۱۲- ...

تبصره ۱- تهیه و تنظیم ضوابط لازم برای صدور پروانه کسب، ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت بازرگانی و با کسب نظر وزارتخانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره کل نظارت بر اماکن عمومی ناجا و مجامع امور صنفی مراکز

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

استانها تهیه و به تصویب هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره (۱) ماده (۱۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۱- دستورالعمل صدور پروانه کسب، ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر وزارتخانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره کل نظارت بر اماکن عمومی ناجا و مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

تبصره ۲- ...

ماده ۱۳- ...

تبصره - انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی و با هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره ماده (۱۳) به شرح ذیل اصلاح شد:

تبصره - انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط و نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۷- ...

تبصره ۱- افراد صنفی از پرداخت هزینه‌های مترتب بر صدور مجوز انجام تعمیرات درخواستی مراجع فوق در واحد صنفی خود معاف‌اند.

تبصره ۲- افراد صنفی دارای فعالیت تولیدی از کلیه مزایای قانونی مترتب بر معافیت مشابه خود در صنعت و تعاون برخوردار خواهند بود.

تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱۷) حذف گردیدند.

تبصره ۳- ...

ماده ۱۸- ...

ماده ۲۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخش‌های هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن شهرها یا بخش‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و

به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

تبصره ۵- ...

ماده ۱۹- ...

ماده ۲۲- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- انتخابات اتحادیه‌ها در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضاء و در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضاء رسمیت می‌یابد. در صورت برگزار نشدن انتخابات در دور دوم، تا انتخاب هیأت مدیره جدید، کمیسیون نظارت مکلف است با تشکیل هیأت سرپرستی از بین اعضاء همان صنف، که توسط مجمع امور صنفی معرفی می‌گردند، افراد واجد شروط قانونی را برای اداره امور اتحادیه به طور موقت منصوب کند.

آئین‌نامه انتخابات اتحادیه‌ها را وزارت بازرگانی با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به هیأت عالی نظارت ارائه خواهد داد.

سه سطر آخر تبصره (۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:
آئین‌نامه انتخابات اتحادیه‌ها توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استانها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۲۳- ...

ماده ۲۶- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- در صورتی که اتحادیه یا متقاضی به نظر مجمع امور صنفی معترض باشند می‌توانند ظرف بیست روز از زمان ابلاغ نظر مجمع امور صنفی اعتراض خود را نسبت به نظر مجمع مذکور به کمیسیون نظارت منعکس کنند. کمیسیون نظارت مکلف است ظرف یک ماه نظر خود را اعلام دارد. نظر کمیسیون نظارت در این مورد معتبر و قابل اجرا است، مگر آن که هیأت عالی نظارت نظر کمیسیون نظارت را ظرف یک ماه پس از اعلام دریافت اعتراض، نقض کند. در این صورت نظر هیأت عالی نظارت قطعی و لازم‌الاجراء است.

عبارت ذیل به انتهای تبصره (۲) الحاق می‌گردد:
در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذیصلاح قضائی مراجعه کنند.

ماده ۲۷- ...

ماده ۲۸- واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذراندن مراحل مندرج در آئین‌نامه‌ای که به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید، به‌طور موقت

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد:

الف - ...

ه- عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب این قانون.

تبصره ۱- تعطیل موقت واحد صنفی با اعلام اتحادیه، رأساً از طریق نیروی انتظامی به عمل می‌آید.

تبصره ۲- هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می‌شود می‌تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، قطعی و لازم‌الاجراء است.

سطر آخر تبصره (۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:
«لازم‌الاجراء است. در صورت اعتراض فرد صنفی می‌تواند به مراجع ذی‌صلاح قضایی مراجعه کند».

تبصره ۳- جبران خسارات وارد شده به واحد صنفی در اثر تعطیل غیرموجه با مجوز اتحادیه یا مراجع دیگر، به استناد نظر کمیسیون نظارت، برعهده دستور دهنده است.

ماده ۲۹- ...

ماده ۳۰- وظایف و اختیارات اتحادیه‌ها عبارت است از:

الف - ...

ط - تشکیل کمیسیون‌های رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی واحدهای صنفی، فنی و آموزشی و کمیسیونهای دیگر مصوب هیأت عالی نظارت.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و مجامع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

در تبصره بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

تبصره ۳- در صورت بروز اختلاف صنفی بین افراد صنفی و اتحادیه، مراتب به مجمع امور

صنفی جهت رسیدگی و صدور رأی ارجاع می‌شود. طرف معترض نسبت به رأی صادر شده می‌تواند ظرف بیست روز اعتراض خود را به کمیسیون نظارت تسلیم دارد. نظر کمیسیون نظارت قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

به انتهای تبصره (۳) عبارت «در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذیصلاح قضائی مراجعه کنند.» اضافه گردید.

...

ماده ۳۱- منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف - ...

تبصره ۱- میزان و نحوه وصول وجوه موضوع این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، صرفاً و انحصاراً در چارچوب آئین‌نامه‌ای مجاز خواهد بود به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر سوم تبصره (۱) عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۳۲- ...

ماده ۳۶- ترتیب انتخاب هیأت رئیسه مجامع امور صنفی، وظایف هیأت رئیسه، طرز تشکیل جلسات و تعداد کمیسیون‌های آن و سایر مقررات مربوط به اداره مجامع و حق‌الزحمه خدمات آنها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر چهارم و پنجم ماده (۳۶) عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۳۷- ...

ماده ۴۳- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیأت رئیسه شورای اصناف کشور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر سوم تبصره (۲) عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۴۴- ...

ماده ۴۵- وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور، در محدوده این قانون، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۴۶- شیوه اداره، مصارف وجوه شورای اصناف کشور و بازپرداخت هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضاء در شورا، به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۴۷- منابع مالی شورای اصناف کشور شامل حق عضویت و کمک‌های دریافتی از مجامع امور صنفی کشور و حق ارائه خدمات فنی و آموزشی، حسب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۴۸- ...

ماده ۴۹- وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت به شرح زیر است:

الف - ...

تبصره - وضعیت اموال، دارائی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آئین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره - وضعیت اموال، دارائی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آئین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ب - تصویب آئین‌نامه‌های مجامع امور صنفی که به هیأت عالی نظارت محول نشده است.

بند (ب) ماده (۴۹) حذف گردید.

ج - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است بر اساس امکانات و به منظور رعایت مصالح عمومی و حفظ حقوق دیگران در ابتدای هر سال بر اساس خط‌مشی تعیین شده از سوی هیأت عالی نظارت تعداد واحدهای مورد نیاز هر صنف را در هر شهرستان مشخص و جهت صدور پروانه کسب به اتحادیه‌های صنفی مربوط ابلاغ کند.

در انتهای سطر دوم عبارت «خط‌مشی» حذف و عبارت «دستورالعمل» جایگزین گردید.

ماده ۵۰- ...

ماده ۵۳- هیأت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۴- تصویب آئین‌نامه‌های موضوع این قانون با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر معتبر خواهد بود. در سایر موارد تصمیمات با اکثریت نسبی آراء حاضران در جلسه معتبر است.

تبصره (۴) حذف گردید.

ماده ۵۴- هیأت عالی نظارت دارای دبیرخانه‌ای است که در وزارت بازرگانی مستقر است. دبیرخانه، بازوی اجرایی هیأت عالی نظارت به شمار می‌آید و علاوه بر هماهنگ کردن امور، وظایف تهیه و تدوین مکتوبات مورد نیاز جهت تصویب هیأت و ارائه پیشنهاد را برعهده دارد. تشکیلات اداری و امور مالی و نحوه اداره دبیرخانه به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

دو سطر آخر ماده (۵۴) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۵۵- وظایف و اختیارات هیأت عالی نظارت به شرح زیر است:

الف - اعلام نظر قطعی به عنوان مرجع تشخیص تبصره (۱) ماده (۲).

بند (الف) ماده (۵۵) حذف گردید.

ب - تشخیص ضرورت برقراری حدود صنفی و تعیین سقف تعدادی برای صنوف و سیاستگذاری در این زمینه‌ها.

بند (ب) ماده (۵۵) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ب - تشخیص ضرورت برقراری حدود صنفی و تعیین سقف تعدادی برای صنوف و صدور دستورالعمل در این زمینه‌ها.

ج - تصویب وظایف کمیسیون‌های رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی، فنی و آموزشی و کمیسیون‌های دیگر مورد نیاز اتحادیه‌ها به پیشنهاد دبیرخانه هیأت عالی نظارت.

بند (ج) حذف گردید.

د - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه اتحادیه‌ها یا مجامع امور صنفی شهرستانها به پیشنهاد کمیسیون نظارت.

ه - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه شورای اصناف کشور.

و - تصویب آئین‌نامه‌هایی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

ز - تصویب دستورالعمل‌ها و سایر مکاتبات پیش‌بینی شده در این قانون.

بندهای (و) و (ز) حذف گردید.

ح - رسیدگی به اختلاف بین کمیسیون نظارت و مجامع امور صنفی یا شورای اصناف کشور.

ط - تعیین خط‌مشی کلی در خصوص صدور پروانه کسب در سطح کشور.

در بند (ط) عبارت «خط‌مشی کلی» حذف و عبارت «دستورالعمل» جایگزین گردید.

ی - تعیین خط‌مشی و سیاست‌های اجرایی لازم برای حسن انجام وظایف قانونی و ایجاد هماهنگی بین کمیسیون‌های نظارت، اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی کشور و شورای اصناف کشور و نظارت بر فعالیت آنها در حدود مفاد این قانون.

در سطر اول بند (ی)، عبارت «خط‌مشی و سیاست‌های» حذف و عبارت «دستورالعمل» جایگزین گردید.

ماده ۵۶- ...

ماده ۷۰- ...

تبصره - آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

تبصره ماده (۷۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره - آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۷۱- ...

تبصره ۱- تعیین صنوف مشمول این ماده و ضوابط نحوه استفاده و پلمب دستگاه توسط مراجع ذی ربط تابع آئین نامه ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت برسد.

از انتهای تبصره (۱) ماده (۷۱)، عبارت «مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت برسد.» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی خواهد رسید.» جایگزین گردید.

تبصره ۲- ...

ماده ۷۲- خریداران و مصرف کنندگان می توانند شکایت خود را در مورد تخلف های موضوع این قانون به اتحادیه های ذی ربط و یا ناظران و بازرسان موضوع ماده (۵۲) این قانون تسلیم، ارسال یا اعلام دارند. همچنین بازرسان و ناظران موضوع این قانون در گزارش تخلفات موضوع این قانون، یا شکایت دریافتی را حداکثر ظرف ده روز به هیأت رسیدگی بدوی و یا اتحادیه های ذی ربط، تسلیم می دارند.

اتحادیه ها موظفند حداکثر ظرف مدت ده روز شکایت یا گزارش تخلف دریافتی را مورد بررسی قرار دهند و در صورت احراز عدم تخلف فرد صنفی، یا انصراف شاکی، با اعلام مراتب، پرونده را مختومه نمایند. در غیر این صورت و یا اعتراض شاکی، بازرس یا ناظر ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام مختومه شدن، پرونده برای بررسی به هیأت رسیدگی بدوی ارسال خواهد گردید.

هیأت یا هیأت های رسیدگی بدوی در هر شهرستان مرکب از سه نفر نمایندگان اداره یا سازمان بازرگانی، دادگستری و مجمع امور صنفی ذی ربط است که ظرف دو هفته در جلسه ای

در سطر بالا پس از کلمه «دادگستری» عبارت «با حکم رئیس قوه قضائیه» اضافه گردید.

با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این قانون رأی صادر می کنند. عدم حضور هر یک از طرفین مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود. هر یک از طرفین می تواند در صورت معترض بودن به رأی صادره، اعتراض کتبی خود را ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی به هیأت تجدیدنظر تسلیم دارد.

هیأت یا هیأت های تجدیدنظر در هر شهرستان مرکب از سه نفر، رئیس اداره یا سازمان بازرگانی یا یکی از معاونان وی، رئیس دادگستری یا نماینده معرفی شده وی و رئیس یا یکی از اعضای هیأت رئیسه مجمع امور صنفی ذی ربط است که ظرف یک ماه به درخواست طرف معترض می تواند با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنها رسیدگی و رأی صادر کند. این رأی قطعی و لازم الاجرا است. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

جلسه های هیأت های رسیدگی بدوی و تجدیدنظر با حضور هر سه نفر اعضای رسمی است و آراء صادره با دو رأی موافق معتبر و لازم الاجرا خواهد بود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- اداره امور مراجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر و مسئولیت تشکیل جلسه‌های رسیدگی برعهده اداره یا سازمان بازرگانی شهرستان یا استان است. همچنین مسئولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیأت‌ها، صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد نحوه نظارت و بازرسی و تهیه گزارش و رسیدگی، صدور رأی و اجرای آن، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و ضوابط اجرایی و مالی، به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تنظیم و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

از سطر چهارم تبصره (۲) تا آخر تبصره به شرح ذیل اصلاح گردید:
به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد نحوه نظارت و بازرسی، تهیه گزارش و اجرای رأی، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و دستورالعمل اجرایی و مالی آن به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳- درآمدهای ناشی از جریمه‌های دریافتی به حساب خزانه واریز خواهد گردید تا با پیشنهاد وزارت بازرگانی برای هزینه‌های این قانون به مصرف برسد.

تبصره (۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:
درآمدهای ناشی از جریمه‌های دریافتی به حساب خزانه واریز خواهد گردید. معادل این مبلغ در بودجه‌های سنواتی منظور خواهد شد تا توسط وزارت بازرگانی برای اجرای این قانون به مصرف برسد.

تبصره ۴- ...

ماده ۷۳- ...

ماده ۷۵- رسیدگی به تخلفات اداری مسؤولان اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

ماده (۷۵) حذف گردید.

ماده ۷۶- اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی می‌توانند برای خدمات اعضای هیأت مدیره یا هیأت رئیسه خود، برحسب آئین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و پرداخت کنند.

- در سطر دوم، عبارت «وزارت بازرگانی» حذف و عبارت «دبیرخانه هیأت عالی نظارت» جایگزین گردید.

- در سطر سوم، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

تبصره - اعضای موضوع این ماده، با توجه به ماهیت کار خود، بابت دریافتی‌های یاد شده مشمول قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی نخواهند بود.

ماده ۷۷ - ...

ماده ۷۹ - به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

در سطر بالا، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۸۰ - ...

الف - ...

آئین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله وزارت بازرگانی با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

پاراگراف بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

آئین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۸۱ - ...

ماده ۸۲ - نیروی انتظامی کشور موظف است در اجرای این قانون همکاری لازم را با اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی و شورای اصناف کشور معمول دارد. نحوه همکاری به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

دو سطر آخر ماده (۸۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۸۳- ...

ماده ۸۵- حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آئین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد.

در سطر سوم، عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۸۶- برگزاری روز بازارهای جمعی واحدها یا افراد صنفی بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

سطر دوم و سطر سوم ماده (۸۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:
خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۸۷- فعالیت فروشگاه‌های بزرگ، چند منظوره یا زنجیره‌ای و نحوه نظارت بر آنها، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت خواهد رسید.

سطر دوم و سطر سوم ماده (۸۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:
طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

تبصره - ...

ماده ۸۸- ...

ماده ۸۹- دبیرخانه هیأت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی، نسبت به تهیه آئین‌نامه اجرایی حاکم بر تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت به اجرا درآید.

عبارت «اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت» از دو سطر آخر ماده (۸۹) حذف و عبارت «وزیر بازرگانی» جایگزین گردید.

ماده ۹۰- ...

ماده ۹۴- مجمع امور صنفی منحل نمی‌شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیأت عالی نظارت اعلام می‌دارد. اگر هیأت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مجمع امور صنفی را با اکثریت مطلق آراء وزیران حاضر در هیأت عالی نظارت منحل می‌کند و مراتب به کمیسیون نظارت اعلام می‌دارد.

اتحادیه‌ها موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال مجمع، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد مجمع امور صنفی معرفی کنند.

انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت عالی نظارت انجام می‌گیرد.

مجامع امور صنفی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند.

عبارت ذیل به انتهای ماده (۹۴) الحاق گردید:
در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کنند.

ماده ۹۵- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۸۱۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۸۵۶۲۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ و شماره ۷۳۸۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۸ و شماره ۸۲/۳۰/۶۴۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸؛ «طرح نظام صنفی کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوازدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- چون تصمیمات موضوع ماده (۱۱) مربوط به هیأت وزیران با وزرای خاصی می‌باشد واگذار کردن به هیأت عالی نظارت بعنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری و نظارت بر امور اصناف کشور مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- در تبصره (۱) ماده (۱۲) اگر دستورالعمل موضوع آن شامل ضوابط می‌شود خلاف

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصل ۸۵ قانون اساسی است والا باید مرجع تعیین ضوابط روشن شود تا اظهارنظر گردد.^{۵۵}
 ۳- ایراد بند (۶) قبلی نسبت به ماده (۹۴) چون هیچ گونه تغییر نکرده کماکان به قوت خود باقی است.

۴- بندهای (ط) و (ی) ماده (۵۵) و تبصره (۲) ماده (۷۷) [ماده ۷۲]^(۱) همان ایراد تبصره (۱) ماده (۱۲) را دارد.

۵- ایراد بند (۱۳) کماکان به قوت خود باقی است.

تذکر: تذکر قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

احمد جنتی
 دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۴۹۶۲
 تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۱۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۶ و پیرو نامه شماره ۸۵۶۲۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ طرح نظام صنفی کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است^(۲) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

ضمناً تصویر مجوز مقام معظم رهبری «مدظله العالی» در مورد رسیدگی مجلس شورای

۱. بر اساس نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۶ شورای نگهبان، ماده (۷۲) اشتبهاً (۷۷) قید شده است که بدین وسیله تصحیح می گردد.

۲. در این مصوبه جهت تأمین نظر شورای نگهبان موارد زیر مورد اصلاح قرار گرفت:

- در سطر سوم ماده (۱۱) عبارت «تصمیم گیری و» حذف گردید.
- در تبصره (۱) ماده (۱۲) عبارت «دستورالعمل صدور پروانه کسب» حذف و عبارت «آئین نامه صدور پروانه کسب طبق مفاد این قانون» جایگزین آن گردید.
- در سطر اول بند (ی) ماده (۵۵) عبارت «اجرائی لازم برای» حذف و عبارت «نظارت بر» جایگزین گردید.
- در بند (ط) ماده (۵۵) عبارت «در خصوص» حذف و عبارت «نظارت بر چگونگی» جایگزین گردید.
- از سطر چهارم تبصره (۲) ماده (۷۲) تا آخر تبصره آن به شرح ذیل اصلاح گردید:
 «بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می باشد نحوه نظارت و بازرسی، تهیه گزارش و اجرای رأی، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و دستورالعمل اجرائی و مالی آن به موجب این قانون خواهد بود.»
- در سطر چهارم پاراگراف اول ماده ۹۴ عبارت «مجمع امور صنفی» تا انتهای آن حذف و عبارت «مراتب را جهت تصویب به وزیر بازرگانی اعلام می دارد» جایگزین گردید.
- عبارت «ماده ۶۹» در تبصره (۴) ماده (۱۷) به عبارت «ماده ۶۸» تبدیل گردید.

اسلامی به بحث تخلفات و جریمه‌های صنفی جهت استحضار ارسال گردید.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۷۰۴۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۴۹۶۲ مورخ ۱۳۸۵۲/۱۲/۲۶ و شماره ۸۵۶۲۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ و شماره ۷۳۸۲۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۸۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۶^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۸ و شماره ۸۲/۳۰/۶۴۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴ و شماره ۸۲/۳۰/۶۳۰۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸؛ «طرح نظام صنفی کشور»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۲۱ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹.

مغایرت و مخالفت طرح تشکیل هیأت منصفه با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۵۹۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۵

شورای محترم نگهبان

طرح تشکیل هیأت منصفه که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۶ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- به جرائم موضوع اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) با حضور هیأت منصفه موضوع این قانون به شرح ذیل رسیدگی می‌گردد.

ماده ۲- اعضای هیأت منصفه از بین اصناف و گروههای مختلف اجتماعی نظیر روحانیون، اساتید دانشگاه، دانشجویان، پزشکان، مهندسان، کارگران، کشاورزان، نویسندگان، روزنامه‌نگاران، معلمان، وکلای دادگستری، کارمندان، هنرمندان، پیشه‌وران و تجار برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند.

تبصره - عضویت رئیس جمهور و معاونان و مشاوران وی، اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونان و مشاوران رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، وزراء و سرپرستان وزارتخانه‌ها و معاونین ایشان، مدیران کل و سرپرستان ادارات کل، رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی، اعضاء شورای نگهبان، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین آنها، رؤسا و سرپرستان سازمانهای دولتی و معاونین آنها، رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و معاونین و مشاورین وی، استانداران و معاونین آنها، فرمانداران و بخشداران، نیروهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، صاحبان امتیاز و مدیران مسئول نشریات و قضات دادگستری در هیأت منصفه ممنوع است.

۱. اصل ۱۶۸ قانون اساسی: رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیأت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون براساس موازین اسلامی معین می‌کند.

ماده ۳- اعضاء هیأت منصفه در هر استان زیر نظر شورایی به ریاست استاندار و عضویت رئیس کل دادگستری، مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس شورای اسلامی استان و در غیاب وی رئیس شورای اسلامی مرکز استان و سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس تعیین خواهند شد.

شورای فوق‌الذکر پس از اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه نمایندگان اصلی و علی‌البدل هر صنف یا گروه اجتماعی را به قید قرعه و به صورت علنی تعیین خواهد کرد.

در صورت فوت، استعفاء یا فقدان شرایط تعیین شده در این قانون برای هر یک از اعضاء اصلی یکی از اعضاء علی‌البدل به ترتیب جایگزین وی خواهد شد.

تبصره - پس از تعیین اعضای هیأت منصفه هر استان، استاندار ظرف دو هفته از کلیه آنها برای تشکیل جلسه دعوت به عمل خواهد آورد. جلسه با حضور تعداد نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت خواهد یافت. اعضاء هیأت منصفه از بین خود یک نفر را به عنوان دبیر هیأت منصفه برای مدت دو سال انتخاب خواهند کرد. دبیر مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده خواهد داشت. در صورتی که در اولین بار جلسه هیأت منصفه به حد نصاب نرسد برای بار دوم ظرف دو هفته از تاریخ جلسه اول، استاندار اعضاء هیأت منصفه را دعوت خواهد کرد و در صورت حضور یک سوم اعضاء جلسه رسمیت می‌یابد. در صورتی که بار دوم نیز جلسه به رسمیت نرسد شورای مذکور در این ماده ظرف دو هفته تشکیل جلسه داده و دبیر هیأت منصفه را تعیین خواهد کرد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر هیأت منصفه دبیر جدید به روش فوق‌الذکر انتخاب خواهد شد.

ماده ۴- اعضاء هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

۲- مسلمان بودن.

۳- حداقل سی سال سن.

۴- عدم محرومیت از فعالیتهای اجتماعی.

۵- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم حوزوی.

ماده ۵- تعداد اعضاء هیأت منصفه در استان تهران پانصد نفر و در استانهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر دویست و پنجاه نفر و در استانهای با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یکصد و پنجاه نفر می‌باشد.

تبصره ۱- پس از تعیین دو سوم اعضاء، هیأت منصفه رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای

انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء منصفه بعدی مشخص شده باشند.

ماده ۶- هیأت منصفه هر محکمه براساس قرعه در تهران بیست و یک نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می‌شوند. دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه‌کشی را انجام می‌دهد. حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه‌کشی الزامی است.

تبصره - در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از طریق قرعه‌کشی انتخاب شوند.

ماده ۷- در تهران دادگاه با حضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضاء هیأت منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم‌گیری هیأت منصفه آراء اکثریت حاضران خواهد بود.

اعضاء هیأت منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند. شرکت کارکنان دولت در جلسات هیأت منصفه در حکم مأموریت اداری است.

ماده ۸- دبیرخانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات شورای شهر مرکز استان تشکیل و زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می‌کند.

ماده ۹- چنانچه هر یک از اعضای هیأت منصفه بدون عذر موجه در چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در دادگاه حاضر نشوند و یا به همین ترتیب از شرکت در اتخاذ تصمیمات خودداری کنند با حکم همان دادگاه به دو سال محرومیت از عضویت در هیأت منصفه محکوم می‌شوند.

تبصره - هر یک از اعضای هیأت منصفه که با عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حاضر شود موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی، مراتب معذوریت خود را به طور کتبی و مستدل به استحضار دادگاه برساند. در صورتی که سبب عذر بعداً حادث گردد باید در اولین فرصت ممکن مراتب به اطلاع دادگاه رسانده شود. در غیر این صورت عذر وی غیرموجه محسوب می‌گردد. عذر موجه در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب - در امور کیفری - مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی^(۱) احصاء شده است.

ماده ۱۰- اعضای هیأت منصفه بعد از انتخاب در جلسه‌ای در برابر قرآن کریم به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنند که بدون در نظر گرفتن گرایشهای شخصی، گروهی و با رعایت صداقت، تقوی و امانت‌داری در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه کنند.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۳۲۳ (ماده ۱۱۶).

ماده ۱۱- رد صلاحیت اعضاء هیأت منصفه مطابق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی همانند رد صلاحیت قضات^(۱) خواهد بود.

ماده ۲۲- هرگاه در حین محاکمه، اعضای هیأت منصفه سؤالی داشته باشند مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می کنند.

ماده ۳۳- بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه وارد شور می شود و درباره دو پرسش ذیل به طور جداگانه و با رأی مخفی تصمیم می گیرد که:

۱- متهم، مجرم است یا خیر؟

۲- در صورت مجرم بودن، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱- در صورت عدم حصول اکثریت مذکور در ماده (۷) و برابری آراء، منصفه موظف است در مورد پرسش اول رأی به برائت و در مورد پرسش دوم بر استحقاق مجرم به تخفیف در مجازات دهد. یکی از اعضای هیأت منصفه تصمیم هیأت را در جلسه قرائت می کند و بعد از امضای اعضاء نسخه ای از آن را به رئیس دادگاه تقدیم می کند.

تبصره ۲- هرگاه رأی هیأت منصفه مبنی بر مجرمیت متهم باشد، تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین میزان مجازات با رعایت نوع پاسخ هیأت منصفه به پرسش دوم، بر عهده رئیس دادگاه است.

تبصره ۳- اگر هیأت منصفه متهم را مجرم نداند دادگاه باید حکم بر برائت متهم صادر کند. تبصره ۴- تصمیم هیأت منصفه قابل اعتراض و نقض در دیوان عالی کشور یا سایر مراجع تجدیدنظر نیست. اعتراض به رأی دادگاه در خصوص نحوه تطبیق جرم انتسابی با قانون و تعیین مجازات با رعایت سایر قوانین مسموع است.

ماده ۴۴- اعضای هیأت منصفه در حیطه وظایف خود در اقدامات و اظهاراتی که برای انجام وظیفه انجام می دهند مصونیت داشته و هیچ کس اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی یا مراجع اداری یا قضائی نمی تواند از ایشان به علت چگونگی انجام وظیفه مذکور بازخواست کند.

ماده ۵۵- با تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر ملغی می گردد.

ماده ۱۶- آئین نامه اجرایی این قانون از زمان تصویب و ظرف مدت سه ماه به وسیله وزارتخانه های دادگستری، کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۱. همان، صفحه ۱۳۱۳ (مبحث دوم - رد دادرسان و قضات تحقیق).

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۳۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۹۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۲ مورخ ۸۰/۲۱/۳۰/۶^(۱)؛ «طرح تشکیل هیأت منصفه» مصوب جلسه مورخ سوم دی ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- نظر به اینکه به جرائم اشخاص روحانی در دادگاه ویژه روحانیت رسیدگی می‌شود و در ماده (۱) نسبت به این امر تعیین تکلیف نشده است. لذا اطلاق آن مغایر با اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی شناخته شد.

۲- تبصره ماده (۲) تبعیض ناروا و مغایر بند نهم اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۳- عضویت و ریاست استاندار و عضویت مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در شورای موضوع ماده (۳) از این جهت که موضوع آن از مصادیق امور اجرایی موضوع اصل یکصد و پنجاه و هفتم می‌باشد و لذا مغایر این اصل و اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی شناخته شد.

همچنین عضویت نمایندگان مجلس در این شورا مغایر اصول پنجاه و هفتم و پنجاه و هشتم قانون اساسی تشخیص داده شد.

۴- چون در ماده (۳) ضمانت اجرایی برای تشکیل به موقع شورا پیش‌بینی نشده و در صورت عدم تعیین به موقع اعضای هیأت منصفه موجب عدم تشکیل به موقع دادگاه و باعث اختلال در امر قضا می‌گردد و لذا، مغایر اصل یکصد و پنجاه و هشتم قانون اساسی شناخته شد.

۵- در ماده (۴) چون شرایط اعتقاد و التزام عملی به اسلام و ولایت مطلقه فقیه لحاظ نشده و نتیجتاً مستلزم تجویز عضویت افراد فاقد این شرایط می‌شود. خلاف موازین شرع و مغایر ذیل اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی شناخته شد.

۶- در ماده (۶) اطلاق قید ده روز، در مواردی که به تشخیص قاضی دادگاه، رسیدگی به جرم فوریت داشته و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، الزام به تأخیر در رسیدگی خلاف موازین شرع شناخته شد.

۷- در ماده (۷) اطلاق عبارت «شرکت کارکنان دولت در جلسات هیأت منصفه در حکم مأموریت اداری است» موجب افزایش هزینه‌های عمومی و مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.

۸- ماده (۸) مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۹- تبصره‌های ۲ و ۳ ماده (۱۳) خلاف موازین شرع و مغایر اصول سی و ششم، یکصد و پنجاه و ششم، یکصد و پنجاه و نهم و یکصد و شصت و هفتم قانون اساسی^(۱) و همچنین با توجه به ایراد بند (۳) مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصت و یکم قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۱۰- با توجه به ایراد مربوط به تبصره‌های ۲ و ۳، تبصره ۴ (ماده ۱۳) موضوعاً منتفی است.

۱۱- اطلاق یا عموم ماده (۱۴) در مواردی که شامل جرم می‌باشد خلاف موازین شرع و مغایر بند (۹) اصل سوم و ذیل اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۹۳۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۵۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ در خصوص طرح تشکیل هیأت منصفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۳)

ماده ۱- ...

تبصره - دادگاههای خاص از اطلاق این ماده مستثنی هستند.

ماده ۲- ...

تبصره ماده (۲) حذف گردید.

۱. اصل ۱۶۷ قانون اساسی: قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد.
۲. اصل ۵۷ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸).
- اصل ۶۱ قانون اساسی: اعمال قوه قضائیه به وسیله دادگاههای دادگستری است که باید طبق موازین اسلامی تشکیل شود و به حل و فصل دعاوی و حفظ حقوق عمومی و گسترش و اجرای عدالت و اقامه حدود الهی بپردازد.
۳. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

ماده ۳- اعضای هیأت منصفه در هر استان زیر نظر هیأتی به ریاست شورای اسلامی استان و عضویت رئیس شورای اسلامی مرکز استان و رئیس کل دادگستری استان به ترتیب زیر تعیین خواهند شد:

شورای فوق‌الذکر پس از اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه نمایندگان اصلی و علی‌البدل هر صنف یا گروه اجتماعی را به قید قرعه و به صورت علنی تعیین خواهد کرد.

در صورت فوت، استعفاء یا فقدان شرایط تعیین شده در این قانون برای هر یک از اعضاء اصلی یکی از اعضاء علی‌البدل به ترتیب جایگزین وی خواهد شد.

تبصره ۱- در غیاب رئیس شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی مرکز استان مسئولیت آن را بر عهده خواهد گرفت و یکی دیگر از اعضای شورای اسلامی مرکز استان به انتخاب آن شورا به عضویت هیأت درخواهد آمد.

تبصره ۲- پس از تعیین اعضای هیأت منصفه هر استان، رئیس هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته از کلیه آنها برای تشکیل جلسه دعوت به عمل خواهد آورد. جلسه با حضور تعداد نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت خواهد یافت. اعضاء هیأت منصفه از بین خود یک نفر را به عنوان دبیر هیأت منصفه برای مدت دو سال انتخاب خواهند کرد. دبیر مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده خواهد داشت. در صورتی که در اولین بار جلسات هیأت منصفه به حدنصاب نرسد برای بار دوم ظرف دو هفته از تاریخ جلسه اول رئیس هیأت مذکور در این ماده اعضاء منصفه را مجدداً دعوت خواهد کرد و در صورت حضور یک سوم اعضاء جلسه رسمیت می‌یابد. در صورتی که بار دوم نیز جلسه به رسمیت نرسد هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته تشکیل جلسه داده و دبیر هیأت منصفه را تعیین خواهد کرد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر هیأت منصفه دبیر جدید به روش فوق‌الذکر انتخاب خواهد شد.

تبصره ۳- در صورتی که یک ماه پس از ابلاغ آئین‌نامه اجرایی، هیأت مذکور تشکیل نشد، شورای اسلامی مرکز استان وظیفه قرعه‌کشی را بر عهده خواهد گرفت.

ماده ۴- اعضاء هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

۲- مسلمان بودن.

۳- التزام عملی به قانون اساسی.

۴- حداقل سی سال سن.

۵- عدم محرومیت از فعالیتهای اجتماعی.

۶- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم حوزوی.

ماده ۵- ...

ماده ۶- ...

تبصره ۱- در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از طریق قرعه‌کشی انتخاب شوند.

تبصره ۲- در صورتی که به تشخیص دادگاه رسیدگی به اتهام فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت ده روز مذکور در این ماده الزامی نیست.

ماده ۷- در تهران دادگاه با حضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضاء هیأت منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم‌گیری هیأت منصفه آراء اکثریت حاضران خواهد بود.

اعضاء هیأت منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند.

ماده ۸- دبیرخانه هیأت منصفه زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می‌کند و بودجه آن از محل کمکهای اهدایی تأمین خواهد شد.

ماده ۹- ...

ماده ۳۳- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا براءت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ۳- در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر مجرمیت باشد دادگاه می‌تواند پس از رسیدگی رأی بر براءت صادر کند.

تبصره ۴- در صورتی که رأی دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد، رأی صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدیدنظر خواهی است.

ماده ۱۴- با تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر ملغی می‌گردد.

ماده ۱۵- آئین‌نامه اجرایی این قانون از زمان تصویب و ظرف مدت سه ماه به وسیله وزارتخانه‌های دادگستری، کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۰۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰- ق مورخ

۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورای نگهبان به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- با توجه به اصلاح به عمل آمده اشکال بند (۱) کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- اشکال ماده (۳) از جهت مغایرت با اصل ۱۵۷ قانون اساسی^(۱) در ترکیب موجود نیز وارد است.
- ۳- دادن ریاست هیأت به رئیس شورای اسلامی مرکز استان و عضویت یکی از اعضا دیگر این شورا برخلاف اصل ۱۵۷ قانون اساسی می‌باشد.
- ۴- تبصره (۳) ماده (۳) مغایر با اصول ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۵- ماده (۶) در صورتی که دادگاه فوریت رسیدگی را لازم بداند چون دبیر هیأت منصفه موظف به تأمین نظر قاضی نشده است لذا مغایر موازین شرع شناخته شد.
- ۶- اگر مفاد تبصره (۳) و (۴) ماده (۱۳) منحصر به مجرمیت باشد خلاف شرع است و اگر مقصود امر دیگری است مشخص شود تا اظهار نظر گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۴۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و پیرو نامه شماره ۱۹۳۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصل ۱۵۷ قانون اساسی: به منظور انجام مسئولیت‌های قوه قضائیه در کلیه امور قضایی و اداری و اجرائی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر را برای مدت پنج سال به عنوان رئیس قوه قضائیه تعیین می‌نماید که عالیت‌ترین مقام قوه قضائیه است.

متن طرح

ماده ۱- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد.

...

ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت منصفه هر استان از بین اقشار و صنوف مختلف از طریق اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود. هیأت منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضاء را برای مدت دو سال به عنوان دبیر منصفه انتخاب خواهد کرد. دبیر مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده دارد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر هیأت منصفه دبیر جدید به وسیله هیأت منصفه استان انتخاب خواهد شد.

...

ماده ۵- تعداد اعضاء هیأت منصفه در استان تهران پانصد نفر و در استانهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر دویست و پنجاه نفر و در استانهای با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یکصد و پنجاه نفر می‌باشد.

تبصره ۱- پس از تعیین دو سوم اعضاء، هیأت منصفه رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- دبیر هیأت منصفه حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.

ماده ۶- هیأت منصفه هر محکمه براساس قرعه در تهران بیست و یک نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می‌شوند. دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه‌کشی را انجام می‌دهد. حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه‌کشی الزامی است.

تبصره ۱- در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از طریق قرعه‌کشی انتخاب شوند.

تبصره ۲- در صورتی که به تشخیص دادگاه رسیدگی به اتهام فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت ده روز مذکور در این ماده الزامی نیست و دبیر هیأت منصفه موظف است ضمن همکاری با قاضی مربوطه اعضاء منصفه دادگاه را در موعد مقرر معرفی نماید.

...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۶۰۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در ماده (۱) اگر مراد این است که رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی روحانیون (با حضور هیأت منصفه و به صورت علنی) لازم نیست این ماده خلاف اصل ۱۶۸ قانون اساسی است و در صورتی که اطلاق آن شامل روحانیون نیز می‌گردد، چون حضرت امام(ره) و مقام معظم رهبری مدظله العالی با اعمال ولایت فقیه رسیدگی به جرائم آنان در دادگاه ویژه روحانیت لازم دانسته‌اند و این دادگاه جزء محاکم دادگستری نیست، لذا ماده (۱) خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته می‌شود.
- ۲- در ماده (۳) مجری تعیین نشده است و این مورد از اموری است که نیاز به تقنین دارد باید معلوم شود تا اظهارنظر گردد.
- ۳- تبصره (۲) ماده (۵) مغایر اصل ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۴- ایراد بند (۶) قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله سوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۴۰- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و پیرو نامه شماره ۲۰۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

متن طرح^(۱)

ماده ۱- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور منصفه در دادگاه صالحه صورت می‌گیرد.

ماده ۲- ...

ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت منصفه هر استان از بین اقشار و صنوف مختلف از طریق اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود. هیأت منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضاء را برای مدت دو سال به عنوان دبیر منصفه انتخاب خواهد کرد. دبیر، مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده دارد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر، دبیر جدید به وسیله هیأت منصفه استان انتخاب خواهد شد.

امور اجرایی این ماده در هر استان زیر نظر شورایی مرکب از رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای شهر مرکز استان و یکی از اساتید مسلمان و متعهد دانشگاه به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود.

ماده ۴- ...

ماده ۵- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء منصفه بعدی مشخص شده باشند.

ماده ۶- ...

ماده ۱۳- پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می‌دارند:

الف - متهم بزهکار است یا خیر؟

ب - در صورت بزهکاری، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره - پس از اعلام نظر هیأت منصفه، دادگاه در خصوص مجرمیت یا براءت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

ماده ۱۴- ...

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

نظریه (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۲۹۵

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۹۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و شماره ۲۰۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام تیرماه یک‌هزار و سیصد و هشتادویک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در ماده (۱) با توجه به اصلاح به عمل آمده دادگاه صالح شامل دادگاه ویژه روحانیت می‌شود لکن این شمول از دو جهت زیر اشکال دارد:

الف: چون دادگاه ویژه روحانیت مبنی بر اعمال ولایت مطلقه رهبر معظم انقلاب مدظله العالی است از این جهت الزام این دادگاه به اینکه حتما باید هیأت منصفه داشته باشد الزام مقام معظم رهبری مدظله العالی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۵ و ۵۷ قانون اساسی^(۲) است.

ب: در مواد (۲) تا (۱۳) مصوبه نحوه انتخاب، شرایط، ترکیب، وظایف و اختیارات هیأت منصفه و نحوه اظهارنظر دادگاه تعیین شده است چون این موارد شامل دادگاه ویژه روحانیت نیز می‌شود و مقام معظم رهبری مدظله العالی در پاسخ به نامه شماره ۱۴/۷۰/۱۱/۳ مورخ ۱۳۷۰/۷/۷ حاکم شرع دادگاه ویژه روحانیت در خصوص رسیدگی به جرائم روحانیون در دادگاه اخیرالذکر و حضور هیأت منصفه و نحوه ترکیب و تأیید اعضاء آن اعلام نظر نموده است لذا از این جهت مواد مذکور خلاف شرع و مغایر اصول ۵ و ۵۷ قانون اساسی می‌باشد.

۲- ذیل ماده (۳) چون از امور اجرایی قوه قضائیه و از اختیارات رئیس آن قوه است خلاف اصل ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۵ قانون اساسی: در زمان غیبت ولی عصر «عجل‌الله تعالی فرجه» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوا، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبّر است که طبق اصل یکصد و هفتم عهده‌دار آن می‌گردد.
- اصل ۵۷ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸).

۳- تبصره (۲) ماده (۵) مبنیاً بر ماده (۳) اشکال دارد باید اصلاح شود.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله چهارم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۷۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۰ و پیرونامه شماره ۲۱۹۲-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور منصفه در دادگاه صالحه صورت می‌گیرد.

هیأت منصفه در دادگاههای تحت نظر قوه قضائیه طبق این قانون تشکیل می‌گردد.

...

نظریه (مرحله پنجم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۵۹

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۷۱-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۱۹۲-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱ و شماره ۲۰۴۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴^(۲) و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۰ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۸۰/۲۱/۳۰۳۰

۱. برای اختصار فقط به مورد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۶؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم مهرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اصلاحات به عمل آمده نسبت به ماده (۳) رافع اشکال نمی‌باشد بنابراین ایراد بند (۲) قبلی شورا بقوت خود باقی است.

۲- انتخاب یکی از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به عنوان ناظر در ذیل ماده (۳) خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- اشکال تبصره (۲) ماده (۵) بقوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله پنجم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۲۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۳۷۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت منصفه هر استان از بین اقشار و صنوف مختلف از طریق اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود. هیأت منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضای را برای مدت دو سال به عنوان دبیر هیأت منصفه انتخاب خواهد کرد. دبیر، مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده دارد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر، دبیر جدید به وسیله هیأت منصفه استان انتخاب خواهد شد.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

امور اجرائی این ماده در هر استان زیر نظر هیأتی مرکب از رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای استان و در غیاب وی رئیس شورای شهر مرکز استان خواهد بود. در هر استان یکی از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر در جلسات هیأت شرکت خواهد نمود.

ماده ۴- ...

نظریه (مرحله ششم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۹۲۱

تاریخ: ۸۲/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ و شماره ۲۳۷۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۱۹۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱ و شماره ۲۰۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۲۸۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۴^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۰ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ایراد بندهای (۱) و (۳) قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله ششم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۶۴۷۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۹۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ و پیرو نامه شماره ۲۲۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴، طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ مجلس

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ...

ماده ۳- انتخاب اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت منصفه هر استان از بین اقشار و صنوف مختلف از طریق اعلام عمومی و جمع آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه به قید قرعه و به صورت علنی خواهد بود. هیأت منصفه هر استان در اولین جلسه خود یکی از اعضاء را برای مدت دو سال به عنوان دبیر هیأت منصفه انتخاب خواهد کرد. دبیر، مسؤولیت اداره دبیرخانه را به عهده دارد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسؤولیت دبیر، دبیر جدید به وسیله هیأت منصفه استان انتخاب خواهد شد.

امور اجرایی این ماده در هر استان زیر نظر هیأتی مرکب از رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای استان و در غیاب وی رئیس شورای شهر مرکز استان خواهد بود. در هر استان یکی از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر در جلسات هیأت شرکت خواهد نمود.

چهار سطر بالا به شرح زیر اصلاح گردید:

امور اجرایی این ماده در هر استان زیر نظر رئیس کل دادگستری استان و با حضور رئیس شورای اسلامی استان و دو نفر از نمایندگان آن استان به انتخاب مجلس به عنوان ناظر انجام می‌شود. قرعه‌کشی با حضور حداقل دو نفر از ناظرین معتبر است.

ماده ۴- ...

ماده ۵- تعداد اعضاء هیأت منصفه در استان تهران پانصد نفر و در استان‌های با جمعیت بیش از یک میلیون نفر دویست و پنجاه نفر و در استان‌های با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یکصد و پنجاه نفر می‌باشد.

تبصره ۱- پس از تعیین دو سوم اعضاء، هیأت منصفه رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.

در سطر اول تبصره (۲) عبارت «شورای مذکور در ماده (۳)» حذف و در سطر دوم، عبارت «خواهد کرد» به «خواهد شد» اصلاح گردید.

نظریه (مرحله هفتم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۶۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۶۴۷۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ و شماره ۲۲۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ و شماره ۲۳۷۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۱۹۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱ و شماره ۲۰۴۰- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۲۹۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ و شماره ۸۲/۳۰/۲۸۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۰ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶؛ «طرح هیأت منصفه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هفدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اصلاح به عمل آمده ایراد شورای نگهبان رفع نشده است، و اگر ذیل ماده (۳) به این صورت اصلاح شود: «امور اجرائی این ماده در هر استان زیر نظر کسی که رئیس قوه قضائیه به او مأموریت می‌دهد با حضور...» رفع ایراد خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۴۹۸۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۳۶۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ و پیرو نامه شماره ۷۶۴۷۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ طرح هیأت منصفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴)

۱. در سطر اول پاراگراف دوم ماده (۳) مصوبه مذکور عبارت «زیر نظر رئیس کل دادگستری استان» حذف و عبارت «زیر نظر رئیس قوه قضائیه یا فردی که ایشان تعیین می‌کند» جایگزین گردید.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۷۰۶۷
تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۴۹۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۶ و شماره ۷۶۴۷۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ و شماره ۲۲۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ و شماره ۲۳۷۱-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۴ و شماره ۲۱۹۲-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ و شماره ۲۰۴۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ و شماره ۱۹۳۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۵۹۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۷۰۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۸^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۲۹۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ و شماره ۸۲/۳۰/۲۸۴۳ مورخ ۱۳۸۲/۲/۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۹۵ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۰ و شماره ۸۱/۳۰/۱۲۲۹ مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۰ و شماره ۸۱/۳۰/۶۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ و شماره ۸۱/۳۰/۴۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۶ و شماره ۸۱/۳۰/۲۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۱۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶؛ «طرح هیأت منصفه»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۲۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲.

مغایرت و مخالفت لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۸۴۹۹۸

تاریخ: ۸۲/۱۱/۱۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۳۹۷۶/۲۳۸۸۹ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ دولت در مورد استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که بنا به تصمیم مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۴ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون مشترک اجتماعی، امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات تفویض شده بود، در جلسه روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ با اصلاحاتی به تصویب آن کمیسیون رسید و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد کمیسیون مذکور با ده سال مدت اجرای آزمایشی آن موافقت گردید که در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

فصل اول - کلیات

ماده ۱- ...

بخش دوم - شرایط عمومی استخدامی

ماده ۱۶- شرایط عمومی استخدام کارکنان پایور و پیمانی به شرح زیر می‌باشد:

الف - اعتقاد به دین مبین اسلام و یا به ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری

اسلامی ایران

ب - التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اعتقاد به ولایت فقیه.

ج - تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

د - عدم سابقه عضویت یا وابستگی به احزاب و گروههای سیاسی معارض با نظام

جمهوری اسلامی ایران.

ه - عدم عضویت یا وابستگی به اجزای و گروههای سیاسی در زمان تقاضای استخدام.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد.

و - عدم محکومیت به محرومیت از خدمات دولتی.

ز - نداشتن سوء پیشینه کیفری.

ح - عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ط - داشتن شرایط تحصیلی و یا تخصصی لازم برای خدمت مورد نظر.

ی - دارا بودن حداقل هفده سال سن و حداکثر سی و پنج سال.

ک - داشتن سلامت و توانائی جسمی و روانی متناسب با خدمت مورد نظر.

تبصره - مراحل استخدام و چگونگی انجام مسابقه و آزمون ورودی بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط نیروی انتظامی با هماهنگی وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و با تأیید ستاد کل به تصویب فرماندهی کل قوا خواهد رسید.

ماده ۱۷- ...

ماده ۵۶- دوره عالی امنیت به منظور آموزش فرماندهان و مدیران عالی نیروی انتظامی در زمینه سیاست‌های داخلی و خط‌مشی کشور در امور امنیتی - انتظامی از طریق مسابقه ورودی به مدت حداقل سه نیمسال در دانشکده فرماندهی و ستاد نیروی انتظامی برای دانش‌آموختگان دوره فرماندهی و مدیریت عالی و دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر که دوره کوتاه مدت فرماندهی و مدیریت عالی را طی نموده‌اند در درجه حداقل سرهنگی و رتبه هم‌تراز تشکیل می‌گردد، برنامه آموزشی این دوره می‌بایست طوری تنظیم گردد که دانش‌آموختگان علاوه بر احراز شرایط لازم برای تصدی مشاغل فرماندهی و مدیریت عالی در نیروی انتظامی با روش‌های علمی - پژوهشی آشنا شده تا توانمندی و مهارت علمی لازم را برای تحقیق، پژوهش و طراحی اجرای سیاست‌های کلان امنیت عمومی و انتظامی کشور به دست آورند.

دانش‌آموختگان این دوره از یک سال ارشدیت برخوردار می‌گردند.

تبصره - فرماندهان و مدیران عالی نیروهای مسلح با معرفی بالاترین رده سازمانی و مسئولین کشوری در سطح مدیران کل و بالاتر که به نحوی در امور امنیتی و انتظامی دارای مسئولیت هستند با تأیید وزیر کشور می‌توانند با داشتن شرایط مذکور در این دوره شرکت نمایند.

ماده ۵۷- ...

ماده ۶۵- نیروی انتظامی می‌تواند بخشی از نیازهای تخصصی خود را با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق اخذ سهمیه و یا استخدام دانشجو از دانشگاهها و مؤسسات آموزشی خارج از نیروی انتظامی تأمین نماید. نحوه استفاده از سهمیه و یا استخدام دانشجو برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط نیروی انتظامی با هماهنگی وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- نیروی انتظامی موظف است همه ساله نیازمندی‌های تخصصی و تحصیلی خود را اعلام کند تا کارکنان بتوانند در صورت تمایل در رشته‌های مزبور تحصیل نمایند.

تبصره ۲- نیروی انتظامی هزینه تحصیلی کارکنانی را که در رشته‌های مورد نیاز در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تحصیل می‌کنند پرداخت می‌نماید.

ماده ۶۶- نیروی انتظامی می‌تواند به منظور مبادله علوم و تجربیات تخصصی در امور انتظامی و در قالب سیاست‌های کلی کشور با تصویب وزیر کشور نسبت به اعزام کارکنان خود به سایر کشورها و قبول افراد نیروهای انتظامی آنها جهت طی دوره‌های آموزشی مبادرت نماید.

ماده ۶۷- ...

ماده ۶۸- نیروی انتظامی می‌تواند به منظور ارتقاء تحصیلی کارکنان خود با استفاده از امکانات آموزش از راه دور نسبت به برگزاری تمام یا قسمتی از دوره‌های آموزشی موضوع ماده (۳۳) این قانون با هماهنگی وزارتخانه‌های ذی‌ربط اقدام نماید.

دستورالعمل مربوطه توسط نیروی انتظامی تهیه و پس از تصویب وزیر کشور به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۶۹- ...

ماده ۱۲۲- هیأت تجدیدنظر از اعضاء زیر و به ریاست وزیر کشور و در غیاب وی یکی از اعضاء هیأت که وزیر کشور تعیین می‌نماید تشکیل خواهد شد:

الف - وزیر کشور یا معاون امنیتی و انتظامی وی.

ب - فرمانده نیروی انتظامی یا جانشین وی.

ج - رئیس سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی یا جانشین وی.

د - رئیس سازمان حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی یا جانشین وی.

ه - رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح یا جانشین وی.

تبصره - کارکنان معترض به تصمیمات هیأت‌های رسیدگی موضوع ماده (۱۲۱) می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ تصمیمات هیأت، اعتراض کتبی خود را با ذکر ادله و به انضمام مدارک لازم به دبیرخانه هیأت رسیدگی تسلیم و یا با پست سفارشی ارسال نمایند. هیأت‌های رسیدگی موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انقضای مهلت قانونی اعتراض پرونده را به دبیرخانه تجدیدنظر مستقر در وزارت کشور ارسال نمایند. تصمیمات این هیأت با رأی اکثریت اعضاء معتبر و قطعی خواهد بود.

ماده ۱۲۳- ...

ماده ۱۴۱- چنانچه نظریه هیأت مندرج در ماده فوق ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض جانباز یا معلول یا یکی از وراث متوفی قرار گیرد صدور رأی نهایی به عهده

هیأت تجدیدنظر که از مقامات زیر تشکیل می‌گردد خواهد بود:

الف - معاون امنیتی و انتظامی وزارت کشور یا نماینده وی.

ب - معاون نیروی انسانی نیروی انتظامی یا نماینده وی.

ج - رئیس بهداری نیروی انتظامی یا معاون ذی‌ربط.

د - رئیس امور بیمه و بازنشستگی.

ه - رئیس امور ایثارگران.

تبصره ۱- دبیرخانه هیأت تجدیدنظر در وزارت کشور تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- در مواردی که پرونده مربوط به کارکنان مأمور از سایر نیروهای مسلح باشد حسب مورد نماینده مربوطه در هیأت با حق رأی شرکت خواهد نمود.

تبصره ۳- تشخیص شهادت یا جانبازی توسط هیأت‌های موضوع مواد (۱۴۰) و (۱۴۱) برای بنیاد شهید و بنیاد جانبازان نیز ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۴- آراء هر یک از دو هیأت مذکور ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ توسط جانباز یا معلول یا یکی از ورث متوفی قابل شکایت در مراجع صالحه خواهد بود.

ماده ۱۴۲- ...

فصل هشتم - دریافتی کارکنان

بخش اول - حقوق:

ماده ۱۵۰- حقوق کارکنان از حاصلضرب مجموع عوامل ذیل در ضریب ریالی تشکیل می‌گردد:

الف - حداقل حقوق مبلغ معینی است که به عنوان کمترین میزان حقوق دریافتی در سطح کارکنان مشمول این قانون پرداخت می‌گردد.

تبصره - عدد حداقل حقوق که برای دارندگان مدرک تحصیلی کاردانی و پائین‌تر ۶۴۸ واحد - برای دارندگان مدرک کارشناسی ۵۶۴ واحد و برای دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر ۵۳۰ واحد تعیین می‌گردد.

ب - حق کارایی مبلغی است برابر حاصلضرب رتبه حقوقی به توان دو در واحد حق کارایی.

...

بخش دوم - فوق‌العاده‌های شغل

ماده ۱۶۵- ...

ماده ۱۶۶- به کارکنان نیروی انتظامی ماهانه مبلغی با در نظر گرفتن نوع و شرایط شغل، خطرات، مسئولیت، فرسودگی ناشی از شغل و کیفیت کار به عنوان مزایای شغل پرداخت می‌گردد.

تبصره ۱- میزان فوق‌العاده شغل کارکنان در نیروی انتظامی نباید از یکصد و پنج درصد (۱۰۵٪) مجموع حداقل حقوق و حق کارایی شاغل کمتر و از یکصد و هفتاد و پنج درصد

(۱۷۵٪) آن بیشتر باشد و فوق‌العاده شغل کارکنان شاغل در مشاغل فرماندهی، مدیریت و سرپرستی و همچنین فوق‌العاده شغل کارکنان متصدی مشاغل تحقیق و تخصصی و یا آموزشی هرکدام تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) مجموع حداقل حقوق و حق کارائی قابل افزایش است. تبصره ۲- حقوق و فوق‌العاده شغل دارندگان مدارک تحصیلی دکتری و فوق‌لیسانس و مدارک هم‌تراز از لحاظ استخدامی که در مراکز یا واحدهای آموزشی، مطالعاتی و تحقیقاتی اشتغال به کار دارند نباید از هشتاد درصد (۸۰٪) مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل کارکنان مشابه مشمول قانون اعضاء هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کمتر باشد.

ماده ۱۶۷- به موجب ماده (۶) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ به منظور جذب و نگهداری نیروهای مناسب برای مشاغل تخصصی و مدیریتی نیروی انتظامی فوق‌العاده خاص (جذب) پرداخت می‌گردد.

تبصره - هرگونه فوق‌العاده دیگری که بر اساس ماده (۶) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ (مانند فوق‌العاده ویژه و...) به مشمولین قانون استخدام کشوری پرداخت می‌گردد شامل کارکنان نیروی انتظامی نیز خواهد شد.

ماده ۱۶۸- علاوه بر پرداخت مزایای شغل و فوق‌العاده خاص، با توجه به مأموریت‌های ویژه نیروی انتظامی و مسؤولیت‌های ناشی از ارتباط مستمر کارکنان با مردم و نیز شرایط محیطی و اجتماعی و ضریب بالای آسیب‌پذیری آنان، ماهانه مبلغی معادل سی درصد (۳۰٪) حقوق و مزایای شغل تحت عنوان «فوق‌العاده سختی کار انتظامی» به کارکنان نیروی انتظامی پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۶۹- ...

بخش سوم - کسورات

ماده ۱۷۰- ...

ماده ۱۸۳- میران حقوق وظیفه، جانبازان موضوع بند (ب) ماده (۱۲۸) این قانون چنانچه در شمول قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی قرار نگیرند به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - در مورد کارکنان پایور و پیمانی، حقوقی معادل حقوق دو درجه یا رتبه بالاتر و آخرین فوق‌العاده‌های شغل و مزایای مستمر دو درجه یا رتبه بالاتر.

ب - در مورد محصلین، حقوقی معادل حقوق دو درجه یا رتبه‌ای که بعد از پایان دوره آموزشی به آن نائل می‌شدند با قدمتی معادل سابقه تحصیل.

ج - در مورد کارکنان وظیفه حقوقی معادل حقوق کارکنان پایور یکی درجه بالاتر.

تبصره - حقوق مستمری بگیران جانبازان بعد از فوت عبارت است از آخرین حقوق وظیفه آنان.

ماده ۱۸۴- میزان حقوق وظیفه و حقوق مستمری بگیران کارکنانی که بنا به تشخیص کمیسیون مندرج در ماده (۱۴۰) این قانون در هر یک از موارد پیش‌بینی شده در ماده (۱۳۸) این قانون در حین انجام وظیفه یا به سبب آن معلول یا فوت شوند به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - در مورد کارکنان پایور و پیمانی معادل حقوق یک درجه یا رتبه بالاتر و آخرین و فوق‌العاده شغل و مزایای مستمر.

ب - در مورد محصلین معادل نه دهم حقوق درجه یا رتبه‌ای که بعد از پایان دوره آموزشی به آن نائل می‌شدند با قدمتی معادل سابقه تحصیل.

ج - در مورد کارکنان وظیفه حقوقی معادل حقوق کارکنان پایور هم‌مطراز.

تبصره - حقوق مستمری‌بگیران معلولین این ماده در صورتی که بنا به تشخیص کمیسیون مندرج در ماده (۱۴۰) این قانون فوت ناشی از معلولیت باشد معادل آخرین حقوق وظیفه و در صورتی که ناشی از معلولیت نباشد نه دهم آخرین حقوق وظیفه خواهد بود.

ماده ۱۸۵- ...

ماده ۱۹۲- حقوق مستمری‌بگیران بر اساس آخرین سوابق خدمتی یا اظهارنامه‌ای که از طرف کارکنان برابر ماده (۱۹۱) این قانون تنظیم می‌گردد به طور مساوی بین آنان تقسیم خواهد شد.

تبصره - برای رسیدگی به اعتراض کسانی که خود را محق به دریافت مستمری می‌دانند و در سوابق خدمتی کارکنان جزو افراد تحت تکفل قید نشده‌اند هیأت رسیدگی مرکب از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف - معاون امنیتی - انتظامی وزارت کشور یا نماینده وی.

ب - معاون نیروی انسانی نیروی انتظامی یا نماینده وی.

ج - مسئول امور بیمه و بازنشستگی نیروی انتظامی یا نماینده وی.

ماده ۱۹۳- ...

فصل یازدهم - مواد تکمیلی

ماده ۲۰۳- غیر از مواردی که در این قانون برای تهیه آئین‌نامه اجرایی، دستورالعمل‌ها و اساسنامه‌ها مرجع خاصی مشخص شده است، نیروی انتظامی می‌تواند در موارد دیگری نیز که در اجرای این قانون ضروری تشخیص دهد دستورالعمل‌های مربوط و روش‌های اجرایی را تهیه و پس از تأیید وزیر کشور به مرحله اجرا بگذارد.

ماده ۲۰۴- ...

ماده ۲۰۸- تطبیق وضعیت و ادامه خدمت کارکنان روزمزد و قراردادی که قبل از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ و همچنین تطبیق وضعیت و ادامه خدمت داوطلبان غیرنظامی (جوانمردان) که در

اجرای ماده واحده مصوب ۱۳۶۰/۱۰/۸۴ مجلس شورای اسلامی قبل از تاریخ ۱۳۶۶/۷/۷ به کار گرفته شده‌اند و به علت نیاز سازمان به خدمت خود ادامه داده‌اند بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر کشور خواهد رسید. مهلت اجرای این ماده، شش ماه خواهد بود.

تبصره - حق بیمه پرداخت شده به سازمان تأمین اجتماعی (سهم بیمه شده و کارفرما) و کسورات بازنشستگی جوانمردان (سهم دولت و کارکنان) می‌بایست به صندوق بازنشستگی نیروی انتظامی واریز گردد.

ماده ۲۰۹- ...

ماده ۲۱۲- نیروی انتظامی به منظور بهره‌گیری از تجارب و خدمات بازنشستگان نیرو و افراد مجرب و تحصیل کرده جامعه، برخی از وظایف خدماتی خود را به مؤسسات کارآگاهی خصوصی و بنگاه‌های خدمات حفاظتی و غیره و سایر اشخاص حقوقی واگذار و بر اجرای آنها نظارت می‌نماید.

تبصره - آئین‌نامه اجرائی این ماده مشتمل بر وظایف قابل واگذاری و نیز چگونگی و مرجع تأیید صلاحیت مؤسسات و اشخاص یاد شده توسط نیروی انتظامی با همکاری وزارت کشور تهیه و از طریق ستاد کل به تصویب فرماندهی کل قوا خواهد رسید.

ماده ۲۱۳- نیروی انتظامی موظف است کلیه آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و اساسنامه‌های مندرج در این قانون را جز در مواردی که مهلت مشخصی برای آنها تعیین شده است حداکثر ظرف مدت یک سال تهیه و در سیر مراحل تصویب قرار دهد.

تبصره - در صورت عدم تهیه موارد مذکور در این ماده و مهلت‌های قانونی، وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه نسبت به تهیه آنها اقدام و در سیر مراحل تصویب قرار دهد.

ماده ۲۱۴- اختیارات فرماندهی کل قوا محدود به موارد مصرحه در این قانون نمی‌باشد.

ماده ۲۱۵- جانشین فرمانده کل قوا در امور نیروی انتظامی و وزیر کشور، در مورد آن دسته از موارد مندرج در این قانون که موکول به تصویب فرماندهی کل قوا گردیده است، در صورت تفویض اختیار، اعمال اختیارات خواهد نمود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۸۰۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۴۱۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۶۲۸ مورخ

۱۳۸۲/۱۱/۱۹^(۱)؛ «لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند (الف) ماده (۱۶) که صرف اعتقاد به اسلام را بدون تذکر به التزام عملی کافی دانسته است، خلاف شرع و مغایر بند ۱ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد. همچنین اطلاق بند (الف) از این نظر که می‌تواند موجب نیل غیرمسلمان به مراتبی از فرماندهی شود که تقید به اسلام در آن شرط است خلاف شرع شناخته شد و نیز با توجه به اینکه دین رسمی کشور، اسلام است، بکار بردن ادیان رسمی در بند مزبور مغایر اصل دوازدهم قانون اساسی شناخته شد.

۲- ماده (۲۱۲) از این جهت که موکول به اذن فرماندهی کل قوا نشده است مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۳- با توجه به اینکه اختیارات مصرح در مواد مختلف از جمله: «مواد (۵۶)، (۶۵)، (۶۶)، (۶۸) و (۱۲۲) و بند (الف) ماده (۱۴۱)، بند (الف) تبصره ماده (۱۹۲)، ماده (۲۰۳)، ماده (۲۰۸)» از اختیارات خاص فرماندهی کل قوا است، واگذاری این اختیارات به وزیر کشور و یا معاون او و یا هیأت وزیران بدون اذن معظم له، مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی می‌باشد.

۴- تبصره بند (الف) ماده (۱۵۰)، تبصره (۱) ماده (۱۶۶)، ماده (۱۶۷) و تبصره آن، ماده (۱۶۸)، بند (الف) ماده (۱۸۳) و ماده (۱۸۴) از این نظر که در لایحه دولت نبوده و موجب افزایش هزینه عمومی می‌شود و طریق تأمین آن پیش‌بینی نشده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۴۰۳
تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۴ و پیرونامه شماره ۸۴۱۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون مشترک اجتماعی، امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی تفویض شده بود، در جلسه روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ مورد بحث و بررسی قرار گرفت با اصلاحاتی به

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

تصویب آن کمیسیون رسید که در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

فصل اول - کلیات

ماده ۱- ...

ماده ۱۶- شرایط عمومی استخدام کارکنان پایور و پیمانی به شرح زیر می‌باشد:

الف - اعتقاد به دین مبین اسلام و یا به ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

- بند (الف) ماده (۱۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

الف - اعتقاد و التزام عملی به دین مبین اسلام.

ب - ...

تبصره - ...

ماده ۱۷- ...

ماده ۵۶- ...

تبصره - فرماندهان و مدیران عالی نیروهای مسلح با معرفی بالاترین رده سازمانی و مسئولین کشوری در سطح مدیران کل و بالاتر که به نحوی در امور امنیتی و انتظامی دارای مسئولیت هستند با تأیید وزیر کشور می‌توانند با داشتن شرایط مذکور در این دوره شرکت نمایند.

- در تبصره ماده (۵۶) عبارت «با تأیید وزیر کشور می‌توانند» حذف گردید.

ماده ۵۷- ...

ماده ۶۵- نیروی انتظامی می‌تواند بخشی از نیازهای تخصصی خود را با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق اخذ سهمیه و یا استخدام دانشجو از دانشگاهها و مؤسسات آموزشی خارج از نیروی انتظامی تأمین نماید. نحوه استفاده از سهمیه و یا استخدام دانشجو برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط نیروی انتظامی با هماهنگی وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

- در ماده (۶۵) عبارت «نحوه استفاده از سهمیه و یا استخدام دانشجو برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط نیروی انتظامی با هماهنگی وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد» حذف گردید.

تبصره ۱- ...

ماده ۶۶- نیروی انتظامی می‌تواند به منظور مبادله علوم و تجربیات تخصصی در امور انتظامی و در قالب سیاست‌های کلی کشور با تصویب وزیر کشور نسبت به اعزام کارکنان خود به سایر کشورها و قبول افراد نیروهای انتظامی آنها جهت طی دوره‌های آموزشی مبادرت نماید.

- در ماده (۶۶) عبارت «با تصویب وزیر کشور» حذف گردید.

ماده ۶۷- ...

ماده ۶۸- نیروی انتظامی می‌تواند به منظور ارتقاء تحصیلی کارکنان خود با استفاده از امکانات آموزش از راه دور نسبت به برگزاری تمام یا قسمتی از دوره‌های آموزشی موضوع ماده (۳۳) این قانون با هماهنگی وزارتخانه‌های ذی‌ربط اقدام نماید.

دستورالعمل مربوطه توسط نیروی انتظامی تهیه و پس از تصویب وزیر کشور به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

- در ماده (۶۸) عبارت «دستورالعمل مربوطه توسط نیروی انتظامی تهیه و پس از تصویب وزیر کشور به مورد اجرا گذارده خواهد شد» حذف گردید.

ماده ۶۹- ...

ماده ۱۲۲- هیأت تجدیدنظر از اعضاء زیر و به ریاست وزیر کشور و در غیاب وی یکی از اعضاء هیأت که وزیر کشور تعیین می‌نماید تشکیل خواهد شد:

الف - وزیر کشور یا معاون امنیتی و انتظامی وی.

- صدر ماده (۱۲۲) و بند (الف) آن به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۲۲- هیأت تجدیدنظر از اعضاء زیر تشکیل خواهد شد:

الف - جانشین فرمانده کل قوا در امور نیروی انتظامی در صورت تعیین.

ب - ...

تبصره - کارکنان معترض به تصمیمات هیأت‌های رسیدگی موضوع ماده (۱۲۱) می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ تصمیمات هیأت، اعتراض کتبی خود را با ذکر ادله و به انضمام مدارک لازم به دبیرخانه هیأت رسیدگی تسلیم و یا با پست سفارشی ارسال نمایند. هیأت‌های رسیدگی موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انقضای مهلت قانونی اعتراض پرونده را به دبیرخانه تجدیدنظر مستقر در وزارت کشور ارسال نمایند. تصمیمات این

هیأت با رأی اکثریت اعضاء معتبر و قطعی خواهد بود.

در سطر پنجم تبصره ماده (۱۲۲) عبارت «مستقر در وزارت کشور» حذف گردید.

ماده ۱۲۳- ...

ماده ۱۴۱- چنانچه نظریه هیأت مندرج در ماده فوق ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض جانباز یا معلول یا یکی از وراث متوفی قرار گیرد صدور رأی نهایی به عهده هیأت تجدیدنظر که از مقامات زیر تشکیل می‌گردد خواهد بود:
الف - معاون امنیتی و انتظامی وزارت کشور یا نماینده وی.

- بند (الف) به شرح ذیل اصلاح گردید:

الف - فرمانده نیروی انتظامی یا جانشین وی.

ب - ...

تبصره ۱- دبیرخانه هیأت تجدیدنظر در وزارت کشور تشکیل می‌گردد.

- تبصره (۱) ماده (۱۴۱) حذف گردید.

تبصره ۲- ...

ماده ۱۴۲- ...

ماده ۱۹۲- ...

تبصره - برای رسیدگی به اعتراض کسانی که خود را محق به دریافت مستمری می‌دانند و در سوابق خدمتی کارکنان جزو افراد تحت تکفل قید نشده‌اند هیأت رسیدگی مرکب از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف - معاون امنیتی - انتظامی وزارت کشور یا نماینده وی.

- بند (الف) به شرح ذیل اصلاح گردید:

الف - فرمانده نیروی انتظامی یا جانشین وی.

ب - ...

ماده ۱۹۳- ...

ماده ۲۰۳- غیر از مواردی که در این قانون برای تهیه آئین‌نامه اجرائی، دستورالعمل‌ها و اساسنامه‌ها مرجع خاصی مشخص شده است، نیروی انتظامی می‌تواند در موارد دیگری نیز که در اجرای این قانون ضروری تشخیص دهد دستورالعمل‌های مربوط و روش‌های اجرائی را تهیه و پس از تأیید وزیر کشور به مرحله اجرا بگذارد.

ماده (۲۰۳) حذف گردید.

ماده ۲۰۴- ...

ماده ۲۰۸- تطبیق وضعیت و ادامه خدمت کارکنان روزمزد و قراردادی که قبل از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ و همچنین تطبیق وضعیت و ادامه خدمت داوطلبان غیرنظامی (جوانمردان) که در اجرای ماده واحده مصوب ۱۳۶۰/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی قبل از تاریخ ۱۳۶۶/۷/۷ به کار گرفته شده‌اند و به علت نیاز سازمان به خدمت خود ادامه داده‌اند بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر کشور خواهد رسید. مهلت اجرای این ماده، شش ماه خواهد بود.

- ماده (۲۰۸) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۰۸- نیروی انتظامی موظف است تطبیق وضعیت و ادامه خدمت کارکنان روزمزد و قراردادی که قبل از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ و همچنین تطبیق وضعیت و ادامه خدمت داوطلبان غیرنظامی (جوانمردان) که در اجرای ماده واحده مصوب ۱۳۶۰/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی قبل از تاریخ ۱۳۶۶/۷/۷ به کار گرفته شده‌اند و به علت نیاز سازمان به خدمت خود ادامه داده‌اند را ظرف مدت شش ماه تعیین وضعیت نماید.

تبصره - ...

ماده ۲۰۹- ...

ماده ۲۱۲- نیروی انتظامی به منظور بهره‌گیری از تجارب و خدمات بازنشستگان نیرو و افراد مجرب و تحصیل کرده جامعه، برخی از وظایف خدماتی خود را به مؤسسات کارآگاهی خصوصی و بنگاه‌های خدمات حفاظتی و غیره و سایر اشخاص حقوقی واگذار و بر اجرای آنها نظارت می‌نماید.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی این ماده مشتمل بر وظایف قابل واگذاری و نیز چگونگی و مرجع تأیید صلاحیت مؤسسات و اشخاص یاد شده توسط نیروی انتظامی با همکاری وزارت کشور تهیه و از طریق ستاد کل به تصویب فرماندهی کل قوا خواهد رسید.

ماده (۲۱۲) حذف گردید.

ماده ۲۱۳- ...

- ضمناً ایراد شماره (۴) شورای محترم نگهبان در خصوص تأمین اعتبار بار مالی ناشی از مواد مذکور - تبصره بند (الف) ماده (۱۵۰)، تبصره (۱) ماده (۱۶۶)، ماده (۱۶۷) و تبصره آن، ماده (۱۶۸)، بند (الف) ماده (۱۸۳) و ماده (۱۸۴) - بر اساس نامه شماره ۸۳۰۸۶۰/م/۲۵۶۴۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۹ دبیر محترم هیأت دولت بر اساس نامه شماره ۶۲۴/۱۶۵۴۱ مورخ ۱۳۸۳/۲/۷

(به شرح پیوست)^(۱) سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبلغ ششصد میلیارد (۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰)

شماره: ۱۱/۲۲۸۵۳۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۱۵

۱.

برادر ارجمند جناب آقای دکتر عارف

معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام؛

در پاسخ به نامه شماره ۵۵۳۹۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۰ در خصوص لایحه استخدامی نیروی انتظامی مراتب ذیل به استحضار می‌رسد:

۱- پیرو نشست مشترک نمایندگان منتخب کمیته مشترک بررسی لایحه استخدامی ناجا و معاونان امور اجتماعی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی در حضور رئیس جمهوری محترم، حسب رهنمودهای اعلام شده، موادی از لایحه که دارای بار مالی بود حذف گردیدند و وضعیت قانون سال ۱۳۷۴ تثبیت شد و در نهایت برخی اصلاحات ضروری صورت گرفت.

۲- بر اساس تفاهم به عمل آمده، ماده قانونی مربوط به برقراری فوق‌العاده سختی کار انتظامی - معادل ماهانه ۳۰ درصد حقوق و مزایای شغل - به متن اضافه گردید. بار مالی این فوق‌العاده برای سال ۱۳۸۳، ۶۰۰ میلیارد ریال برآورد می‌گردد.

۳- قانون مذکور در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی برای مدت ۱۰ سال به تصویب رسید.

۴- با توجه به تصویب لایحه بودجه کل کشور در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی قبل از تصویب قانون استخدامی ناجا، ضروری است تغییرات لازم در سرجمع اعتبارات نیروی انتظامی توسط نمایندگان منتخب عضو کمیته مشترک بررسی لایحه استخدامی ناجا در زمان لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور در صحن علنی مجلس طرح و تا زمان تصویب پیگیری شود.

۵- در صورت عدم تحقق موضوع بند فوق، ضرورت دارد تامین بار مالی افزایش ناشی از اعمال سختی کار انتظامی از طریق ریاست محترم جمهوری به شورای محترم نگهبان اعلام گردد، در غیر این صورت به لحاظ مغایرت با قانون اساسی به مجلس محترم اعاده می‌گردد.

در پایان، توفیق، عزت و سربلندی جناب عالی را خواستاریم.

وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

محمد ستاری فر - معاون رئیس جمهور و
رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

رونوشت:

- برادر ارجمند جناب آقای دکتر رمضان‌زاده؛ دبیر محترم هیأت دولت؛ برای استحضار.

- معاونت محترم توسعه مدیریت و سرمایه انسانی برای اطلاع.

شماره: ۶۲۴/۱۶۵۴۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۷

جناب آقای زارعی

دبیر محترم کمیسیون امور اجتماعی هیأت دولت

با سلام؛

همانگونه که استحضار دارند لایحه مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۷ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است. یکی از مواد لایحه مذکور برقراری فوق‌العاده سختی کار انتظامی می‌باشد که جهت اجرای آن ۶۰۰ میلیارد ریال بار مالی ایجاد خواهد شد.

شورای محترم نگهبان به دلیل عدم تامین بار مالی، لایحه مذکور را به مجلس شورای اسلامی عودت داده است. نظر به اینکه در نشست مشترک نمایندگان کمیته مشترک بررسی لایحه استخدامی نیروی انتظامی در مجلس شورای اسلامی با رئیس محترم جمهور در سال گذشته موافقت رئیس محترم جمهور با برقراری سختی کار انتظامی و بار مالی آن اعلام شده است، بدیهی است مراتب مورد تأیید این سازمان نیز می‌باشد.

امید است با نظر مساعد دولت محترم و پیگیری این سازمان اعتبار مورد نظر از محل منابع بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور را تأمین گردد.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به نحو مقتضی به شورای محترم نگهبان منعکس گردد.

دکتر محمدرضا واعظ مهدوی

معاون امور اجتماعی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

←

ریال تأمین اعتبار گردید و مازاد بر لایحه دولت بنا به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران در ردیفهای بودجه سنواتی نیروی انتظامی منظور می‌گردد.

* شورای نگهبان در خصوص «لایحه استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی» در مهلت مقرر قانونی اظهار نظر ننمود که بر اساس ذیل اصل نود و چهارم قانون اساسی لایحه مذکور برای اجرا به دولت ابلاغ گردید.^(۱)

شماره: ۸۳۸۶۰/م/۸۳۸۶۶/۸۲۵۶۴۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۹

→

جناب آقای ابطحی

معاون محترم حقوقی و امور مجلس رییس جمهور

با سلام؛

پیشنهاد شماره ۲۰/۳/۱۶۰۴/۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۸ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأمین بار مالی ناشی از اجرای لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ هیئت وزیران مطرح و با توجه به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، موضوع نامه شماره ۶۲۴/۱۶۵۴۱ مورخ ۱۳۸۳/۲/۷ (تصویر پیوست) [منظور نامه قبلی می‌باشد] تصویب شد. خواهشمند است مراتب به نحو مقتضی به مراجع ذی‌ربط منعکس شود.

عبداله رمضان‌زاده - دبیر هیأت دولت

شماره: ۸۳۹۰۵/م

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۹

حضرت آیت‌الله جنّتی

دبیر محترم شورای نگهبان

با سلام؛

به پیوست تصویر نامه شماره ۸۳-۸۶۰/م/۸۳۸۶۶/۲۵۶۴۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۹ دبیر محترم هیأت دولت و ضمائم آن موضوع موافقت هیأت وزیران با تأمین بار مالی ۶۰۰ میلیارد ریال بابت برقراری فوق‌العاده سختی کار انتظامی در لایحه مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار ایفاد می‌گردد.

سیدمحمدعلی ابطحی

معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۵۹ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۳.

مغایرت لایحه تقسیم استان خراسان به سه استان با قانون اساسی

شماره: ۴۹۴۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۴۷۷۳/۳۴۷۱۰ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۸ دولت در مورد تأسیس استان‌های خراسان شمالی و خراسان جنوبی که در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - استان خراسان به سه استان خراسان شمالی، خراسان جنوبی و خراسان رضوی تقسیم می‌گردد:

- ۱- استان خراسان شمالی به مرکزیت بجنورد شامل شهرستانهای شیروان، بجنورد، جاجرم، مانه و سملقان، اسفراین، فاروج و بخش‌های تابعه.
 - ۲- استان خراسان جنوبی به مرکزیت بیرجند شامل شهرستانهای بیرجند، نهبندان، سریشه و بخش سرایان منتزع از شهرستان فردوس و بخش‌های تابعه.
 - ۳- استان خراسان رضوی به مرکزیت مشهد شامل شهرستانهای مشهد، قوچان، درگز، چناران، سرخس، فریمان، تربت جام، تایباد، تربت حیدریه (فردوس به استثناء بخش سرایان)، قائن، خواف و رشتخوار، کاشمر، بردسکن، نیشابور، سبزوار، گناباد و بخش‌های تابعه.
- کلیه ادارات و سازمان‌های کل غیرستادی با توجه به ویژگی و شرایط برتر منطقه و موقعیت شهرستان‌ها در مراکز شهرستانهای استان تقسیم خواهند شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۳۶۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۹۴۳ مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۲۵۴ مورخ

۱۳۸۳/۲/۱۰^(۱)؛ «لایحه تقسیم استان خراسان به سه استان» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در بند (۱) ماده واحده با توجه به اینکه «فاروج» در لایحه دولت نبوده و ذکر آن در قانون مستلزم ایجاد شهرستان جدید فاروج می‌شود، دارای بار مالی است و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- حذف تبصره (۲) ماده واحده در لایحه پیشنهادی دولت چون منبع تأمین هزینه استان‌های جدیدالتأسیس را از محل امکانات فعلی پیش‌بینی نموده و در مصوبه مجلس حذف گردیده و منبع تأمین هزینه‌های جدید را پیش‌بینی نکرده است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر: وضعیت شهرستان‌های خلیل آباد و کلات در ماده واحده مشخص نشده است.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۴۴۶
تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۶۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۴۹۴۳ مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ لایحه تقسیم استان خراسان به سه استان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - استان خراسان به سه استان خراسان شمالی، خراسان جنوبی و خراسان رضوی تقسیم می‌گردد:

۱- استان خراسان شمالی به مرکزیت بجنورد شامل شهرستانهای شیروان، بجنورد، جاجرم، مانه و سملقان، اسفراین و بخش‌های تابعه و بخش فاروج منتزع از شهرستان قوچان.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲- استان خراسان جنوبی به مرکزیت بیرجند شامل شهرستانهای بیرجند، نهبندان، سریشه و بخش سرایان منتزع از شهرستان فردوس و بخش‌های تابعه.

۳- استان خراسان رضوی به مرکزیت مشهد شامل شهرستانهای مشهد، قوچان (به استثنای بخش فاروج)، درگز، چناران، سرخس، فریمان، تربت‌جام، تایباد، تربت‌حیدریه، فردوس (به استثناء بخش سرایان)، قائن، خواف و رشتخوار، کاشمر، بردسکن، نیشابور، سبزوار، گناباد و بخش‌های تابعه.

- کلیه ادارات کل و سازمان‌های غیرستادی با توجه به ویژگی و شرایط برتر منطقه و موقعیت شهرستان‌ها در مراکز شهرستانهای استان تقسیم خواهند شد.

تبصره - با ایجاد استان‌های جدید، پرسنل سازمانی، وسایل، تجهیزات و بودجه و اعتبارات مربوط به تناسب جمعیت و وضعیت جغرافیائی از محل امکانات فعلی استان خراسان کسر و به استان‌های جدید تخصیص و منتقل می‌گردد. هیأت چهارنفره‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهوری و عضویت وزرای کشور، امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظفند مفاد این تبصره را حداکثر ظرف چهار ماه به مرحله اجرا درآورند.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۴۴۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۹ و شماره ۴۹۴۳ مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۴۹۵ مورخ ۱۳۸۳/۳/۶^(۱) و شماره ۸۳/۳۰/۷۳۶۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و شماره ۸۳/۳۰/۷۲۵۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۰؛ «لایحه تقسیم استان خراسان به سه استان»^(۲) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۶۸ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۵.

مغایرت لایحه دو فوریتی مدیریت پسماندها با قانون اساسی

شماره: ۹۲۷۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۶۰۹/۵۵۴۴۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲ دولت در مورد مدیریت پسماندها که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۳ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- ...

ماده ۹- وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها) با هماهنگی سازمان موظف است برنامه‌ریزی و تدابیر برای جداسازی پسماندهای عادی را به عمل آورده و برنامه زمان‌بندی آن را تدوین نماید. مدیریت‌های اجرایی مندرج در ماده (۷) این قانون موظفند در چارچوب برنامه فوق و در مهلتی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی می‌شود، کلیه پسماندهای عادی را به صورت تفکیک شده جمع‌آوری، بازیافت یا دفن نمایند.

ماده ۱۰- وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها) موظف است در اجرای وظایف مندرج در این قانون ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تهیه دستورالعمل تشکیلات و سامان‌دهی مدیریت اجرایی پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشدارها اقدام نماید.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها) موظف است اعتبارات، تسهیلات و

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷.

امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره‌برداری از محل‌های دفع پسماندها رأساً یا توسط بخش خصوصی فراهم نماید.

ماده ۱۳- ...

ماده ۲۳- دولت مجاز است مبالغ جرایم مندرج در این قانون را هر دو سال یک بار، بنا به پیشنهاد مشترک سازمان و وزارت کشور مورد بازنگری قرارداد و به تصویب رساند.

ماده ۲۴- نظارت و مسئولیت حسن اجرای این قانون بر عهده سازمان می‌باشد. جهت حسن اجرای این قانون دولت موظف است ساز و کار لازم را سامان‌دهی و ایجاد نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۳۳۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۷۱ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶؛ «لایحه دو فوریتی مدیریت پسماندها» مصوب جلسه مورخ پانزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- محول نمودن وظایف مختلف به سازمان شهرداری‌ها در مواد متعدد از جمله مواد (۹) و (۱۰) و تبصره (۲) ماده (۱۲) از این جهت که سازمان مزبور به وسیله هیأت وزیران و بدون تجویز مجلس تأسیس و در تصویب اساسنامه آن مفاد اصل ۸۵ قانون اساسی رعایت نشده است لذا مغایر اصل مزبور شناخته شد.

۲- ماده (۲۳) از این جهت که تعیین ضابطه میزان جریمه از امور تقنینی است، واگذاری آن به آئین‌نامه مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- ماده (۲۴) چون ایجاد ساز و کار لازم در لایحه دولت نبوده و موجب افزایش هزینه عمومی می‌گردد، خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۴۴۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۲۷۱ مورخ

۱۳۸۳/۲/۱۶، لایحه شماره ۲۴۶۰۹/۵۵۴۴۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲ دولت در مورد مدیریت پسماندها که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه‌های شماره ۱۱۴۴۲ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و شماره ۹۲۷۱ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۴۴۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۲) و شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷؛ «لایحه مدیریت پسماندها»^(۳) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. در این اصلاحیه جهت تأمین نظر شورای نگهبان موارد زیر به تصویب رسید:

- در سطر اول ماده (۹)، ماده (۱۰) و تبصره (۲) ماده (۱۲) بعد از عبارت «وزارت کشور» عبارت «سازمان شهرداریها» حذف گردید.

- ماده (۲۳) حذف گردید.

- در سطر دوم ماده (۲۴) عبارت «جهت حسن اجرای این قانون دولت موظف است ساز و کار لازم را سامان دهی و ایجاد نماید» حذف گردید.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷.

مغایرت لایحه دو فوریتی تأسیس سازمان شیلات ایران با قانون اساسی

شماره: ۱۲۵۳۵
تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۸۰۹۵/۲۷۳۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۹ دولت در مورد تأسیس سازمان شیلات ایران که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۰ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - به منظور حفظ و حراست از ذخایر و منابع آبرزی در آبهای تحت حاکمیت و صلاحیت جمهوری اسلامی ایران و در اجرای وظایف ذکر شده در قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبرزی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴^(۲) - و سایر مقررات مرتبط با وظایف حاکمیتی سازمان شیلات ایران که از این پس در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود، به عنوان یک مؤسسه دولتی وابسته به وزارت جهاد کشاورزی تأسیس می‌شود.

تبصره ۱- تفکیک وظایف حاکمیتی و تصدی‌گری از وظایف قانونی یاد شده بر اساس پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- ...

تبصره ۵- فعالیت‌ها و عملیات اجرائی مربوط به صید، فرآوری، فروش و صادرات ماهیان خاویاری به همراه امکانات، اموال، دارائی‌ها، تعهدات و نیروی انسانی مرتبط به یکی از شرکت‌های زیر مجموعه شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی به تشخیص وزیر جهاد کشاورزی منتقل می‌گردد. معادل ارزش اموال، امکانات و دارائی‌های متعلقه به سرمایه شرکت مزبور افزوده می‌شود.

۱. برای اختصار فقط به مواد مورد ایراد شورای نگهبان اشاره می‌گردد. برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷.

۲. ر.ک: مجموعه قوانین چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد دوم، صفحات ۹۱۵ تا ۹۱۹.

تبصره ۶- ...

تبصره ۹- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ظرف مدت شش ماه ساختار تشکیلاتی سازمان را تهیه و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.

تبصره ۱۰- رئیس سازمان سِمَت معاون وزیر جهاد کشاورزی را دارا خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۴۲۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷؛ «لایحه دو فوریتی تأسیس سازمان شیلات ایران» مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- تبصره (۱) ماده واحده از این جهت که تفکیک امور تصدی و حاکمیتی را به هیأت وزیران محول نموده و این امر از شئون قانونگذاری است، لذا تبصره مذکور مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- واگذاری صددرصد وجوه حاصله به سازمان خارج از قانون بودجه سنواتی، مذکور در تبصره (۳) مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- واگذاری امور و نیز اجازه انتقال موارد موضوع تبصره (۵) از امور مربوط به اساسنامه است و واگذاری آن به تشخیص وزیر مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.
- ۴- نظر به اینکه ماده واحده تکلیف اساسنامه سازمان را مشخص ننموده و ساختار تشکیلاتی سازمان مذکور در تبصره (۹)، از امور مربوط به اساسنامه است که باید بوسیله مجلس شورای اسلامی تصویب شده یا تصویب آن به دولت واگذار گردد، از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۰۵۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۰۲/۳۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۴۲۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷، لایحه تأسیس سازمان شیلات ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ

۱۳۸۳/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است،^(۱) در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۷
تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه‌های شماره ۱۴۰۵۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱ و شماره ۱۲۵۳۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۴۹۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۶^(۲) و شماره ۸۳/۳۰/۷۴۲۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۸؛ «لایحه تأسیس سازمان شیلات ایران»^(۳) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. در این اصلاحیه موارد زیر جهت تأمین نظر شورای نگهبان به تصویب رسید:

- تبصره (۱) بدین شرح اصلاح گردید:
«وظایف حاکمیتی سازمان طبق قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ تعیین می‌شود.»
- در سطر سوم تبصره (۳) پس از عبارت «حساب خزانه،» عبارت «در قالب قوانین بودجه سنواتی» اضافه گردید.
- تبصره (۹) بدین شرح اصلاح گردید:
«وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ظرف مدت شش ماه اساسنامه سازمان را با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.»
- ۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
- ۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷.

فصل سوم

ارسال مصوبه جهت
اجرا بدون لحاظ نظر
شورای نگهبان

۱

اعلام وجود اشکالات شرعی در طرح پیوند اعضای فوت شده یا بیمارانی که مرگ آنان مسلم است

شماره: ۷۹/۲۱/۲۹۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۸۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۲۹ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۰^(۱)؛ «طرح پیوند اعضای فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است»، مصوب جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۲/۷ شورای نگهبان مطرح شد که به استناد اصل چهارم قانون اساسی^(۲) و ذیل تبصره ۲ ماده ۱۸۶ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^(۳) با توجه به اشکالات شرعی نظر نهایی شورا متعاقباً اعلام می‌گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

ارسال طرح به رئیس جمهور

شماره: ۰۰۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۲۴

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب گردید به دلیل عدم اظهار نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی^(۴) به پیوست

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۴ قانون اساسی: کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد، این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است.
۳. تبصره (۲) ماده (۱۸۶) آیین نامه داخلی مجلس: شورای نگهبان نمی‌تواند پس از گذشت مهلت‌های مقرر و رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را که مربوط به اصلاحیه نمی‌باشد، بعد از گذشت مدت قانونی به مجلس اعلام نماید، مگر در رابطه با انطباق موازین شرعی.
۴. اصل ۱۲۳ قانون اساسی: رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسؤولان بگذارد.

ارسال می گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۳۶۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۳۰

وزارت بهداشت و درمان آموزش پزشکی

قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و با توجه به عدم وصول نظریه شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم قانون اساسی طی نامه شماره ۰۰۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲۴ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

سید محمد خاتمی
رئیس جمهور

درخواست شورای نگهبان از رئیس مجلس شورای اسلامی
مبنی بر رعایت قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۶۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۸ شورای نگهبان اشعار می دارد:

۱- همان طور که در نامه فوق الذکر تصریح شده است «طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است» در جلسه شورای نگهبان مطرح گردید و دارای اشکالات شرعی شناخته شد.

۲- علاوه بر آن به استناد اصل چهارم قانون اساسی فقهای شورای نگهبان می توانند در مورد قوانین و مقررات، هر زمان آنها را خلاف شرع بیابند اعلام نظر کنند و این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی حاکم است، در نامه فوق نیز با عبارت «به استناد اصل چهارم قانون اساسی» به این مطلب اشاره شده است.

بنابراین نامه شماره ۰۰۶- ق مورخ ۷۹/۳/۲۴ جناب عالی به رئیس جمهور محترم ظاهراً بدون توجه به این دو جهت تنظیم شده است، لذا لازم است نسبت به رفع اشتباه اقدام مقتضی صورت گیرد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

تأکید شورای نگهبان مبنی بر مخالفت طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۷۲

تاریخ: ۷۹/۹/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۸۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۲۲۹ مورخ ۷۹/۱/۳۰ و نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۷۹/۲/۸؛ «طرح پیوند اعضای فوت شده بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است»^(۱) مصوب جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی با توجه به نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۷۹/۲/۸ این شورا طرح فوق در جلسه مورخ ۷۹/۹/۶ فقهای شورای نگهبان مطرح شد که نظر فقها، به شرح زیر اعلام می‌گردد:

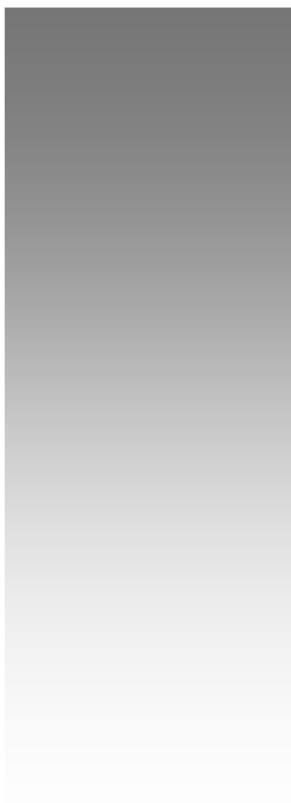
«با توجه به فتوای مقام معظم رهبری:

الف - در مورد بیماران فوت شده هرگاه قطع عضو مثله یا اهانت و هتک تلقی شود خلاف شرع است.

ب - در مورد مرگ مغزی در صورتی که برداشتن عضو در مردن او مؤثر باشد، خلاف شرع می‌باشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

فصل چهارم

مصوبات اعاده شده به
مجلس شورای اسلامی

۱

مخالفت و مغایرت طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید با شرع و قانون اساسی

شماره: ۱۱۳۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۷

شورای محترم نگهبان

طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

شماره: ۵۱۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱

ماده واحده - ورود افراد مسلح و نیروهای نظامی و انتظامی موضوع ماده (۱) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۱/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی برای انجام مأموریت‌های انتظامی از قبیل تعقیب عملیاتی و دستگیری افراد و هرگونه حمل و نگهداری سلاح در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و اماکن مربوط به حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید ممنوع است.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲-

الف - در شرایط اضطراری ورود نیروهای نظامی و انتظامی به دانشگاه‌ها و مراکز یاد شده با درخواست یا موافقت رئیس دانشگاه یا وزیر مربوط و دستور وزیر کشور در تهران بزرگ و استاندارد در سایر شهرستان‌ها مقدور است. در غیاب هر یک از مسوولان یاد شده این مسؤولیت بر عهده قائم مقام وی خواهد بود.

ب - ورود نیروهای نظامی و انتظامی به حوزه‌های رسمی علمیه به درخواست عالی‌ترین مقام مسؤل در آن حوزه و دستور رئیس شورای تأمین استان در چارچوب ضوابط قانونی

۱. برای اختصار فقط به مواردی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته اشاره می‌گردد.

مقدور است.

ج - ورود نیروهای نظامی و انتظامی و همچنین نیروهای اطلاعاتی برای انجام مأموریت‌های اطلاعاتی به بیوت مراجع تقلید فقط با درخواست شخص مرجع و یا دستور قضایی و موافقت رییس شورای امنیت کشور در چارچوب ضوابط قانونی مقدور است. تبصره ۵- محافظان شخصیت‌های لشکری و کشوری که با هماهنگی یا دعوت قبلی برای شرکت در برنامه‌ها و مراسم منعقد در دانشگاه‌ها شرکت می‌کنند از مفاد این قانون مستثنی هستند. تبصره ۶- ...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۵۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱؛ «طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید»، مصوب جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ماده واحده چون در مواردی موجب به خطر افتادن سلامت و امنیت جان دانشگاهیان و روحانیان و افراد حاضر در اماکن یاد شده می‌شود و نیز مانع تأمین امنیت می‌گردد خلاف بند (۱۴) اصل سوم قانون اساسی است. و نیز از این نظر که مانع انجام وظیفه قوه قضائیه، مذکور در اصل ۱۵۶ قانون اساسی است مغایر اصل مزبور می‌باشد. و از این حیث که در مواردی شامل منع پی‌گیری و جلب دستگیری محکومان مورد تعقیب ضابطین قوه قضائیه و احضار و جلب مدعی علیه و متهم که در دادگاه علیه او طرح شکایت شده است، می‌شود خلاف شرع است.

بند «الف» و «ب» تبصره ۴ چون مبنی بر اصل منع مذکور و در ماده واحده است از این نظر اشکال اصل ماده در آنجا هم جاری است.

بند «ج» تبصره ۴ نیز نسبت به نیروهای انتظامی و نظامی ایرادات اصل ماده واحده را داراست و در مورد نیروهای اطلاعاتی چون مانع وظیفه تأمین امنیت است خلاف بند ۱۴ اصل سوم قانون اساسی می‌باشد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۷۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۹۵۵ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۵۱۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱ طرح حفظ حریم دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و حوزههای علمیه و بیوت مراجع تقلید که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - ورود افراد مسلح و نیروهای نظامی و انتظامی موضوع ماده (۱) قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۱/۵/۱۸ برای انجام مأموریتهای انتظامی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و اماکن مربوط و حوزههای علمیه و بیوت مراجع تقلید تنها با رعایت مفاد این قانون مجاز است.

تبصره ۱- متخلف به شش ماه تا یک سال حبس و انفصال موقت از خدمات دولتی از سه تا پنج سال محکوم می‌شود.

تبصره ۲- هر کس به نحو قهر و غلبه به مراکز مذکور وارد و اقدام به ضرب و شتم، تخریب، برهم زدن تجمعات قانونی و هرگونه اقدام مجرمانه دیگر کند و یا در ابتدای ورود به قهر و غلبه نبوده ولی بعد از اخطار مقامات و مسئولین ذی‌ربط به قهر و غلبه مانده و مرتکب اقدامات مجرمانه موضوع این تبصره شود علاوه بر مجازاتهای مقرر در قانون به حبس از دو تا سه سال محکوم می‌شود. هرگاه مرتکبین بیش از یک نفر باشند و حداقل یکی از آنها حامل سلاح باشد به حبس از سه تا شش سال محکوم می‌شوند.

تبصره ۳- دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و اماکن مربوط مذکور در ماده واحده شامل کلیه فضاهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و خوابگاههای دانشجویی متعلق به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و نظایر اینها می‌شود.

تبصره ۴- ورود نیروهای نظامی و انتظامی به دانشگاهها، مراکز یاد شده و حوزههای رسمی علمیه در تهران با حکم دادستان کل کشور و در استانها با حکم عالی‌ترین مقام قضائی

استان و در مورد بیوت مراجع تقلید تنها با حکم دادستان کل کشور مجاز خواهد بود.

تبصره ۵- ورود محافظان شخصیت‌های لشکری و کشوری که با هماهنگی یا دعوت قبلی برای شرکت در برنامه‌ها و مراسم منعقد در دانشگاه‌ها شرکت می‌کنند بلامانع است.

تبصره ۶- آئین‌نامه اجرایی این قانون به وسیله وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات، دادگستری، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حداکثر ظرف مدت سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۱۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۷۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ و شماره ۵۱۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۹۵۵ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰؛ «طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- اشکال شرعی و قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- لازم است منظور از عبارت «نظایر اینها» در تبصره (۳) و عبارتهای «مراجع تقلید» و «حوزه‌های رسمی علمیه» تصریح گردد تا اظهارنظر به عمل آید.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

وجود ابهام در طرح دو فوریتی استفساریه راجع به قوانین موضوعه مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۰۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۹

شورای محترم نگهبان

طرح استفساریه راجع به قوانین موضوعه مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۷ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری مجلس به شرح پیوست به تصویب رسید، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح استفساریه

موضوع استفسار:

ماده واحده - چنانچه رد صلاحیت داوطلبین نمایندگی مجلس شورای اسلامی مستند به قوانین موضوعه مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی نباشد لازم‌الاجراء می‌باشد یا خیر؟
نظر مجلس:

خیر، رد صلاحیتهایی که دقیقاً منطبق بر قوانین موضوعه نباشد فاقد اعتبار بوده و برای وزارت کشور لازم‌الاجراء نیست.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۵۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۰۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹؛ «طرح استفساریه راجع به قوانین موضوعه مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:
۱- ماده یا مواد مورد تفسیر مشخص نشده است.

۲- در عبارت «ردّ صلاحیتهایی که دقیقاً منطبق بر قوانین موضوعه نباشد» مرجع تشخیص معین نشده است.

۳- در عبارت «دقیقاً منطبق بر قوانین موضوعه» آیا منظور مستند به مواد (۲۸) و (۲۹) و (۳۰) قانون انتخابات است یا مواد دیگری می‌باشد، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

توضیح: طرح مذکور در دستور کار جلسه ۱۳۸۰/۹/۱ مجلس شورای اسلامی قرار گرفت که به علت اختلاف نظر نمایندگان در این خصوص که آیا شورای نگهبان براساس اصل نود و چهارم ملزم است مصوبات را فقط با موازین اسلام و قانون اساسی منطبق نموده و نظر خود را اعلام نماید یا اینکه می‌تواند چنانچه ابهام در کلّ مصوبه یا موادی از آن وجود داشت جهت رفع، آن را به مجلس بازگرداند بحث و بررسی فراوانی صورت گرفت که نتیجه این جلسه به «مسکوت ماندن طرح» منتج گردید.^(۱)

۱. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۹/۴.

مغایرت طرح اصلاح قانون اداره صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۱۵۹۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۶

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون اداره صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۱۰/۸ که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نودوچهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- در اجرای اصل یکصد و هفتاد و پنجم (۱۷۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،^(۱) سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران، سازمانی مستقل است که براساس مواد این قانون اداره خواهد شد.

ماده ۲- شورای عالی سیاستگذاری صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران به عنوان بالاترین مرجع سیاستگذاری و برنامه‌ریزی و تعیین خط‌مشی‌های اساسی این سازمان در امور تولید و پخش برنامه‌ها، سیاستها و آئین‌نامه‌های تولید و پخش اخبار، گسترش کمی و کیفی شبکه‌های داخلی و بین‌المللی صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران، سیاستهای مربوط به سازمان و تشکیلات نیروی انسانی سازمان و تعیین سیاستها و الگوی توسعه فنی تشکیل خواهد شد.

ماده ۳- اعضای شورای عالی سیاستگذاری صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران به شرح ذیل و برای مدت دو سال تعیین می‌گردند:

الف - سه نفر از صاحب نظران و کارشناسان امور فرهنگی و رسانه‌ای که یکی از آنها از بانوان باشد به معرفی کمیسیون فرهنگی و تصویب مجلس شورای اسلامی.

ب - سه نفر از اعضاء هیأت دولت به انتخاب رئیس جمهوری.

۱. اصل ۱۷۵ قانون اساسی: در صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد. نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبری است و شورایی مرکب از نمایندگان رئیس‌جمهور و رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی (هرکدام دو نفر) نظارت بر این سازمان خواهند داشت. خط‌مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت بر آن را قانون معین می‌کند.

ج - سه نفر از حقوقدانان و صاحب نظران امور فرهنگی و اجتماعی به معرفی رئیس قوه قضائیه.

د - رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تبصره ۱- در دوره اول باید حداکثر تا یک ماه پس از تصویب این قانون، شورای عالی سیاستگذاری تشکیل گردد و در دوره‌های بعدی حداکثر پانزده روز از انقضای دوره نسبت به تعیین اعضای شورا اقدام شود.

تبصره ۲- عضویت در شورای مذکور قائم به شخص است و قابل تفویض و واگذاری به دیگران نیست.

تبصره ۳- رئیس و نایب رئیس و دبیر شورای عالی سیاستگذاری صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در هر دوره به انتخاب اعضاء تعیین می گردند.

تبصره ۴- اداره جلسات شورا، ابلاغ مصوبات، انجام مکاتبات با مقام رهبری و رؤسای سه قوه و اعلان مواضع شورا با رئیس و در غیاب وی نایب رئیس و اداره امور دبیرخانه شورا با دبیر خواهد بود.

تبصره ۵- سازمان و تشکیلات دبیرخانه حداکثر یک ماه پس از تشکیل اولین دوره بنا به پیشنهاد دبیر به تصویب شورا خواهد رسید.

تبصره ۶- شورا می تواند از امکانات کارشناسی و پژوهشی داخل و خارج از سازمان استفاده کند.

تبصره ۷- بودجه و امکانات مورد نیاز شورا در سرفصل اعتبارات و بودجه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در ردیف مستقل در لوایح بودجه سنواتی منظور خواهد شد.

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی سیاستگذاری:

الف - تدوین و تصویب سیاستهای کلی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

ب - تهیه و تصویب آئین نامه های تولید و پخش کلیه برنامه های صدا و سیما.

ج - بازنگری در اساسنامه سازمان و پیشنهاد اصلاحات لازم با رعایت اصول چهل و چهارم (۴۴) و یکصد و هفتاد و پنجم (۱۷۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تقدیم به مجلس شورای اسلامی از طریق دولت به منظور بررسی و تصویب.

تبصره - شورای عالی سیاستگذاری می بایست در تصمیمات خود قانون خط مشی کلی و اصول برنامه های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۷ را ملحوظ دارد.

ماده ۵- نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبری خواهد بود.

ماده ۶- وظایف و اختیارات رئیس سازمان:

الف - اداره امور سازمان در چارچوب قانون خط مشی کلی و اصول برنامه‌های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۷ و قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲/۷/۲۷.

ب - اجرای مصوبات شورای عالی سیاستگذاری.

تبصره - رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای مصوبات شورای عالی سیاستگذاری پاسخگو و مسئول است و چنانچه از اجرای مصوبات شورا خودداری نماید، مراتب به استحضار مقام رهبری، رؤسای سه قوه و شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران خواهد رسید.

ماده ۷- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه پس از تشکیل شورای عالی سیاستگذاری توسط شورای مذکور تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۸- بار مالی احتمالی اجرای این قانون در سال جاری از محل صرفه‌جویی در بودجه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تأمین می‌گردد.

ماده ۹- کلیه قوانین مغایر با این قانون از تاریخ تصویب این قانون ملغی می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۸۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۹۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶؛ «طرح اداره سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ سوم دی ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اصل ۱۷۵ قانون اساسی و نظریه تفسیری آن^(۲) که دلالت دارد سازمان صدا

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۹۷۹ مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۰ شورای نگهبان: «مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی در نظام جمهوری اسلامی ایران صدا و سیما زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری می‌باشد. بنابراین سیاستگذاری، هدایت و تدبیر لازم در همه ابعاد خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل مذکور به آن اشاره شده است از اختیارات اختصاصی آن مقام می‌باشد». ر.ک: مجموعه نظریات شورای نگهبان؛ تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸)، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، صص ۲۱۲ تا ۲۱۵؛ یا ر.ک: دادرسی اساسی در جمهوری اسلامی ایران، اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۹)، ۱۳۹۰، صص ۸۱۱ و ۱۳۴. (مرکز تحقیقات شورای نگهبان، تهران: انتشارات معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

و سیما مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری مدظله است و سیاستگذاری، هدایت و تدابیر لازم در همه ابعاد خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل ۱۷۵ به آن اشاره شده از اختیارات اختصاصی آن مقام است، ایجاد تشکیلات مانند شورای عالی سیاستگذاری و واگذاری وظایفی به آن من جمله موارد مصرحه در ماده (۲) که از مصادیق اختیارات مذکور می باشد مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.

همچنین در این ماده سیاستگذاری در صدا و سیما به شورای عالی سیاستگذاری واگذار شده و این مورد با توجه به بند ۲۰ فصل ۲ سیاستهای کلی فرهنگی برنامه سوم^(۱) یکی از مصادیق بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی می باشد، لذا از این جهت مغایر این اصل شناخته شد.

۲. ماده (۳) و تبصره های آن علاوه بر ایرادات ماده ۲ اشکالات ذیل را دارد.

۲-۱) تعیین سه نفر توسط مجلس شورای اسلامی برای عضویت در شورای عالی سیاستگذاری موضوع بند الف چون خارج از وظایف و اختیارات مجلس است لذا مغایر اصول ۵۸ و ۷۱ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۲-۲) تعیین سه نفر از اعضای هیأت دولت توسط رئیس جمهوری موضوع بند ب چون خارج از وظایف و اختیارات این مقام می باشد مغایر اصل ۱۱۳ قانون اساسی^(۳) شناخته شد.

۲-۳) تعیین سه نفر از حقوقدانان توسط رئیس قوه قضائیه موضوع بند ج چون خارج از وظایف و اختیارات این مقام می باشد، مغایر اصول ۶۱ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۴) تبصره های ۵ و ۶ و ۷ ماده مذکور در خصوص سال آتی باعث افزایش هزینه عمومی است که طریق جبران آن معلوم نشده است، از این جهت مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳. ماده (۴) و تبصره های آن همان ایرادات ماده (۲) را دارد.

۴. در بند الف ماده (۶) اشاره به دو قانون شده است که تاریخ تصویب آنها قبل از بازنگری قانون اساسی می باشد و برخی از مواد آنها با اصل ۱۷۵ و بند ۱ و جزء ج بند ۶ اصل ۱۱۰ قانون اساسی مغایرت دارد و لذا این بند مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۵. بند ب و تبصره ماده (۶) همان ایرادات ماده (۲) را دارد.

۶. تهیه و تصویب آئین نامه اجرایی در ماده (۷) توسط شورای عالی سیاستگذاری مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. بند ۲۰- جهت دهی رسانه ها به خصوص صدا و سیما به سمت سالم سازی فضای عمومی و رشد آگاهی ها و فضایل اخلاقی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاست های کلی برنامه توسعه.

۲. اصل ۵۸ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۶۴).

- اصل ۷۱ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می تواند قانون وضع کند.

۳. اصل ۱۱۳ قانون اساسی: پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالی ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می شود بر عهده دارد.

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۲۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۲

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک ماده و چهار تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - یک ماده و چهار تبصره به شرح ذیل به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۷ به عنوان ماده (۳۰) افزوده می‌گردد و شماره ماده (۳۰) به ماده (۳۱) اصلاح می‌شود:

ماده ۳۰- چنانچه در برنامه‌های پخش شده سازمان (اعم از خبری، گزارش، تولیدی در قالب‌های مختلف بیانی، تصویری و نمایشی) از شبکه‌های محلی، سراسری و بین‌المللی و یا در اطلاعیه‌های صادره از سوی آن سازمان مطالبی مشتمل بر توهین، افتراء یا خلاف واقع نسبت به هر شخص (اعم از حقیقی و یا حقوقی) باشد و یا به هر نحوی اظهارات اشخاص تحریف گردد، به درخواست ذی‌نفع، سازمان مکلف است توضیحات و پاسخ ذی‌نفع را مشروط بر آن که متضمن توهین و افتراء به کسی نباشد تا حداکثر دو برابر مدت زمان مطلب اصلی تا حداکثر بیست و چهار ساعت پس از دریافت جوابیه‌ای که به تأیید مرجع موضوع تبصره (۴) این ماده رسیده باشد، در همان برنامه و همان شبکه و در صورت عدم امکان در برنامه هفتگی ویژه‌ای که سازمان صدا و سیما به همین منظور پیش‌بینی خواهد کرد به طور مجانی پخش نماید.

تبصره ۱- رئیس سازمان در خصوص مطالب پخش شده در شبکه‌های سراسری و بین‌المللی و مدیران مراکز استانها در خصوص شبکه‌های محلی مسئولیت قانونی دارند.

تبصره ۲- اگر سازمان علاوه بر پخش پاسخ مذکور، مطالب یا توضیحات مجددی که متضمن توهین، افتراء یا تحریف باشد را پخش نماید، ذی‌نفع حق پاسخگویی مجدد دارد. پخش قسمتی از پاسخ و یا افزودن مطالبی به آن در حکم عدم پخش است.

تبصره ۳- مسئولینی که مانع از پخش پاسخ گردند با اعلام شورای نظارت یا شکایت شاکی،

به دادگاه صالحه معرفی می‌گردند و با تشخیص این مرجع و احراز تخلف، به انفصال از خدمات دولتی از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

دادگاه مکلف است به این شکایات خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۴- شورای نظارت بر صدا و سیما موظف است پس از دریافت جوابیه و شکایات موضوع این قانون، نسبت به آنها رسیدگی و حداکثر ظرف مدت یک هفته اظهارنظر و مراتب را جهت اجراء به رئیس سازمان صدا و سیما اعلام نماید. عدم رسیدگی شورای نظارت در مدت تعیین شده، به منزله تأیید شکایت خواهد بود.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۴۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۲۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۴۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳^(۱)؛ «طرح الحاق یک ماده و چهار تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲» مصوب جلسه مورخ نهم مردادماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به موارد ذیل:

۱- هرگونه توهین، افتراء، نسبت ناروا حرمت شرعی دارد و هرکس نسبت به این جرائم حق رجوع به محاکم صالحه را دارد.

۲- مطابق اصل ۱۷۵ قانون و نظریه تفسیری آن، سازمان صدا و سیما زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری مدظله العالی می‌باشد، بنابراین سیاستگذاری، هدایت، و تدابیر لازم در همه ابعاد خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل مذکور به آن اشاره شده است از اختیارات اختصاصی معظم‌له می‌باشد.

۳- مطابق بند (۲) اصل سوم یکی از وظایف سازمان صدا و سیما اطلاع رسانی و بالا بردن سطح آگاهیهای عمومی در همه زمینه‌ها می‌باشد.

۴- این طرح مشکلات اجرایی فراوانی دارد به نحوی که خلل جدی به وظایف اصلی صدا و سیما وارد می‌سازد.

نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- این طرح موجب اخلال در اطلاع‌رسانی و برنامه‌ها و وظائف اصلی سازمان صدا و سیما می‌گردد (به نحوی که تهیه‌کنندگان با توجه به آثار این طرح نمی‌توانند برنامه‌ریزی نمایند)

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

- لذا مغایر بند دوم اصل سوم و اصل ۱۷۵ و نظریه تفسیری آن شناخته شد.
- ۲- در ماده (۳۰) تصریح شده است، در صورت وقوع موارد موضوع آن در برنامه‌ها (اعم از تصویری و نمایشی و غیر آن) به درخواست ذی نفع، سازمان مکلف است توضیحات و پاسخ آنان را تا حداکثر دو برابر مدت زمان مطلب اصلی به طور مجانی پخش نماید. این امر مستلزم افزایش هزینه عمومی می‌باشد و طریق جبران آن در طرح پیش‌بینی نشده است لذا این ماده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- ماده (۳۰) شامل اشخاصی می‌شود که حرمت شرعی ندارند لذا از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۴- با استظهار به اینکه تبصره (۱) ماده (۳۰) شامل مواردی می‌شود که رئیس سازمان صدا و سیما در خصوص مطالب پخش شده در شبکه‌های سراسری و بین‌المللی و مدیران مراکز استانها در خصوص پخش شبکه‌های محلی هیچ‌گونه مباشرت یا مشارکت یا معاونتی نداشته‌اند لکن آنان را مسئول دانسته است از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۵- اطلاق تبصره (۳) ماده (۳۰) شامل مواردی می‌شود که موضوع جنبه شخصی و خصوصی داشته و آن شخص شاکی نباشد لکن با اعلام شورای نظارت موضوع را قابل رسیدگی در محاکم صالحه دانسته‌اند از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۶- وظائف و اختیارات اجرائی و قضائی که در تبصره (۴) ماده (۳۰) به شورای نظارت بر صدا و سیما محول شده است خلاف وظائف نظارتی شورا می‌باشد، لذا این تبصره مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مغایرت طرح اولویت استخدام افراد بومی با قانون اساسی

شماره: ۱۵۹۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۶

شورای محترم نگهبان

طرح اولویت استخدام افراد بومی که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وزارتخانه‌ها، شرکتها و سازمانهای دولتی و وابسته به دولت، شهرداریها و دستگاههایی که شمول قانون بر آنان مستلزم ذکر نام است (به جز مشاغل نظامی، انتظامی و امنیتی) نیازهای استخدامی خود را برای شهرستانها (به جز مراکز استانها) از بین داوطلبان بومی حائز شرایط تأمین نمایند و در صورت عدم وجود افراد بومی از داوطلبین واجد شرایط غیربومی جذب کنند.

تبصره ۱- معیار شناسائی داوطلبان بومی، مهلهای مناسب برای مراجعه داوطلبان بومی، نحوه ارتباط و همکاری مراکز کاربایی و خدمات و اشتغال و چگونگی اقدامات حمایتی و تشویقی کاربایی‌های فعال و کارفرمایانی که از جویندگان کار بومی استفاده می‌کنند و سایر موارد اجرایی این قانون براساس آئین‌نامه‌های خواهد بود که حداکثر ظرف سه ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است ضمن نظارت بر اجرای این قانون، هر شش ماه یک بار گزارش نظارتی و اجرایی را به کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۲۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۹۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۶؛ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۱۱ مورخ

۱۳۸۰/۱۰/۶^(۱)؛ «طرح اولویت استخدام افراد بومی» مصوب جلسه مورخ چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به بند ۲۶ فصل سوم سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی^(۲) چون در این طرح اولویت استخدام ایثارگران اعم از رزمندگان، خانواده معظم شهدا، آزادگان، جانبازان لحاظ نشده است، لذا مغایر بند یک اصل یکصد و دهم قانون اساسی شناخته شد.

۲- با توجه به اینکه مردم ایران از هر قوم و قبیله از حقوق مساوی برخوردارند و همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند این طرح مغایر اصول نوزدهم و بیستم قانون اساسی^(۳) شناخته شد.^(۴)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. بند ۲۶- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصتها و امکانات دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی.
 ۳. اصل ۱۹ قانون اساسی: مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.
 - اصل ۲۰ قانون اساسی: همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.
 ۴. جهت اطلاع از روند حذف لایحه مذکور از دستور جلسه مجلس ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسات ۲۱۸، ۲۱۹ و ۲۲۰ مورخ ۸، ۱۰ و ۱۱/۲/۱۳۸۱.

۵

عودت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) به مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۱۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۹۲۵/۴۰۶۹۹ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۳۷۱
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۸۱۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۹؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱)» مصوب جلسه مورخ بیست و چهارم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد، «با توجه به اینکه عضویت و الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محرز نمی‌باشد و سوابق پروتکل ضمیمه نشده است بنابراین عودت داده می‌شود.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

نامه مجلس شورای اسلامی در خصوص پروتکل مذکور

شماره: ۲۱۶۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۳۷۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۹۶) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱)، به پیوست تصویر نامه شماره ۲۷۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸ معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست محترم جمهوری^(۱) جهت ملاحظه و اعلام نظر ایفاد می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

پاسخ شورای نگهبان مبنی بر عدم رفع اشکال مطرح شده در نامه قبلی

شماره: ۸۱/۳۰/۱۲۳۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۲

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام؛ عطف به نامه شماره ۲۱۶۲-ق مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۲ تصویر نامه ارسالی معاونت

شماره: ۲۷۵۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۱۸

۱. حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام، عطف به نامه شماره ۱۸۶۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ در خصوص ارسال سوابق عضویت و الحاق به کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از آلودگی نفتی (۱۹۶۱) و نیز کنوانسیون بین‌المللی تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی ۱۹۷۱ (که اصلاحیه آنها در سال ۱۹۹۲ تنظیم شده) اعلام می‌دارد:

۱- همانگونه که سازمان بنادر و کشتیرانی طی نامه شماره ۵۲/۲۴۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۷ به شرح پیوست توضیح داده است، دو کنوانسیون یاد شده ابتدائاً در سالهای ۱۹۶۱ و ۱۹۷۱ میلادی تنظیم شده است.

معهداً قبل از اینکه دولت جمهوری اسلامی ایران الحاق به دو کنوانسیون یاد شده را تصویب نمایند، اصلاحیه کنوانسیونهای مزبور در سال ۱۹۹۲ میلادی تنظیم شده است.

۲- کنفرانس دیپلماتیک متصدی اصلاح و تجدید نظر در کنوانسیونهای فوق طی قطعنامه‌ای از دولتهایی که هنوز به کنوانسیونهای سابق الذکر ملحق نشده‌اند خواست که به دو کنوانسیون اصلاح شده زیر ملحق شوند:

۱- کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی ۱۹۹۲

۲- کنوانسیون بین‌المللی تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی ۱۹۹۲

۳- بنابراین با توجه به اینکه براساس قطعنامه‌های یاد شده الحاق به کنوانسیون اولیه موضوعیت خود را از دست داده است و به همین جهت لایحه دولت صرفاً برای الحاق به اصلاحیه کنوانسیونهای مزبور که فی‌الواقع جایگزین آنها نیز هست تهیه و ارائه شده است. عنایت دارند متن کنوانسیون جدید که به عنوان پروتکل اصلاحی تنظیم شده ضمیمه متن لایحه طی شماره ۲۴۹۲۵/۴۰۶۶۹ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است.

سید محمد علی ابیطحی - معاون حقوقی و امور مجلس رئیس‌جمهور

پارلمانی ریاست محترم جمهوری و مفاد آن موجب رفع ابهام نمی‌گردد، آنچه مسلم است جمهوری اسلامی ایران تاکنون به عضویت دو کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) درنیامده است و آنچه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده فقط مواد اصلاحی کنوانسیونهای یاد شده می‌باشد بنابراین مواد و بندهای پروتکل‌های قبلی که اصلاح یا لغو نشده مورد تصویب مجلس شورای اسلامی قرار نگرفته است مراتب جهت اقدام لازم اعلام می‌گردد.

سیدرضا زواره‌ای
قائم مقام دبیر شورای نگهبان

مغایرت لایحه تفویض اختیار اصلاح آئین نامه ایمنی انبارهای کالا مصوب ۱۳۵۲ با قانون اساسی

شماره: ۱۹۸۶-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۱

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۲۰۸۲/۱۷۳۶۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۰ دولت در مورد تفویض اختیار اصلاح آئین نامه ایمنی انبارهای کالا مصوب ۱۳۵۲ که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد وزارتخانه های کشور و بازرگانی نسبت به اصلاح آئین نامه ایمنی انبارهای کالا - مصوب ۱۳۵۲/۶/۳۱ کمیسیونهای کشور مجلسین سنا و شورای ملی سابق - اقدام نماید.
تبصره - نحوه نگهداری کالاهای نظامی از شمول آئین نامه ایمنی انبارهای کالا مستثنی و تابع مقررات خاص می باشد.

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۵۴
تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۸۶-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۱؛ «لایحه تفویض اختیار اصلاح آئین نامه ایمنی انبارهای کالا مصوب ۱۳۵۲» مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

با توجه به اینکه آئین نامه ایمنی انبارهای کالا مصوب ۱۳۵۲ به تصویب کمیسیونهای مجلسین سنا و شورای ملی سابق رسیده و قانون محسوب می شود تفویض اختیار اصلاح آن به دولت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. جهت اطلاع از روند حذف لایحه مذکور از دستور جلسه مجلس، ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۲۹، مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۹.

۷

مغایرت و مخالفت لایحه اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۳۹۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۰۴۵/۱۸۵۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۸ دولت در مورد اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- به استناد ماده (۹۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی، تحقیقاتی و فناوری کشور، اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و تتبع و ترویج فکر خلاق و ارتقاء فرهنگ علم دوستی.

ب - اعتلای موقعیت آموزشی، علمی و فنی کشور.

پ - تعمیق و گسترش علوم، معارف، ارزش‌های انسانی و اسلامی و اعتلای جلوه‌های هنر و زیبایی‌شناسی و میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی.

ت - تأمین نیروی انسانی متخصص و توسعه منابع انسانی کشور.

ث - ارتقاء سطح دانش و مهارت‌های فنی و توسعه و ترویج فرهنگ تفکر علمی در جامعه.

۱. ماده (۹۹) قانون برنامه سوم توسعه: به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاست‌گذاری نظام علمی کشور، از ابتدای برنامه سوم توسعه کشور، «وزارت فرهنگ و آموزش عالی» به «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» تغییر نام می‌یابد و وظایف برنامه‌ریزی، حمایت و پشتیبانی، ارزیابی و نظارت، بررسی و تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی در حوزه‌های تحقیقات و فن‌آوری به وظایف وزارتخانه مذکور افزوده می‌شود. دولت موظف است اصلاحات لازم در اهداف، وظائف و تشکیلات وزارتخانه مذکور را طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، تدوین و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

- ج - حفظ و تحکیم آزادی علمی و استقلال دانشگاهها، مراکز علمی و تحقیقاتی.
- ماده ۲- مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر می‌باشد:
- الف - در زمینه انسجام امور اجرائی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری
- ۱- تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری و پیشنهاد آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۲- شناسائی مزیت‌های نسبی، قابلیت‌ها، استعدادها و نیازهای پژوهش و فناوری کشور بر مبنای آینده‌نگری و آینده پژوهی و معرفی آن به واحدهای تولیدی، تحقیقاتی دانشگاهها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی جهت بهره‌برداری.
 - ۳- بررسی اولویت‌های راهبردی تحقیقات و فناوری با همکاری یا پیشنهاد دستگاههای اجرائی ذی‌ربط و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۴- حمایت از توسعه تحقیقات بنیادی و پژوهش‌های مرتبط با فناوری‌های نوین بر اساس اولویت‌ها.
 - ۵- برنامه‌ریزی برای تدارک منابع مالی توسعه فناوری کشور و مشارکت در ایجاد، توسعه و تقویت فناوری ملی و حمایت از توسعه فناوری‌های بومی.
 - ۶- تدوین سیاست‌های کلان به منظور افزایش کارائی و اثر بخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاههای ذی‌ربط و ارائه آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۷- اتخاذ تدابیر و تهیه پیشنهادهای لازم درخصوص انتقال فناوری و دانش فنی و برنامه‌ریزی به منظور بومی کردن فناوریهای انتقال یافته به داخل کشور و ارائه آنها به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۸- ایجاد زمینه‌های مناسب برای عرضه فناوری در داخل و خارج کشور و حمایت از صدور فناوری‌های تولید شده در کشور و کمک به ایجاد انجمن‌ها و شرکت‌های غیردولتی علمی، تحقیقاتی و فناوری.
 - ۹- تمهید ساز و کارهای لازم برای ایجاد هم‌سویی میان فعالیت‌های آموزشی، تحقیقاتی و فناوری، تقویت ارتباط دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی با بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
 - ۱۰- اتخاذ سیاستها و راه کارهای مناسب برای توسعه پژوهش و فناوری در بخش‌های غیردولتی.
 - ۱۱- ارزیابی جامع عملکرد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری شامل پیشرفت‌ها، شناخت موانع و مشکلات و تدوین و ارائه گزارش سالانه به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۱۲- اتخاذ تدابیر و ارائه پیشنهادهای لازم جهت حفظ دانشمندان و محققان و تأمین امنیت

شغلی آنان و استفاده بهینه از توانمندی‌های آنها.

۱۳- حمایت از توسعه شبکه اطلاع رسانی علمی بین داخل و خارج کشور و بین مراکز علمی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و فناوری.

۱۴- توسعه و ارتقاء سطح همکاری‌های علمی - تحقیقاتی بین حوزه و دانشگاه.

ب - در زمینه اداره امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱- تعیین ضوابط و معیارهای کلی‌پذیرش دانشجو و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۲- تعیین راهکارهای لازم و برنامه‌ریزی و حمایت از ایجاد و گسترش دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و فناوری و دیگر مراکز فعالیتهای علمی - پژوهشی همانند شهرکهای تحقیقاتی، آزمایشگاههای ملی، موزه‌های علوم و فنون با استفاده از منابع دولتی و غیر دولتی و مشارکت‌های مردمی متناسب با نیازها و ضرورت‌های کشور.

۳- برنامه‌ریزی کلان آموزشی و تحقیقاتی متناسب با نیازها و تحولات علمی و فنی در جهان.

۴- تعیین ضوابط، معیارها و استانداردهای علمی مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی با رعایت اصول انعطاف، پویایی، رقابت و نوآوری علمی.

۵- نظارت بر فعالیت‌های دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور.

۶- ارزیابی مستمر فعالیت هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی و غیردولتی) و جلوگیری از ادامه فعالیت، تعلیق فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها در صورت تخلف از ضوابط و یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت براساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

تبصره - ضوابط موضوع این جزء حداکثر تا چهارماه پس از تشکیل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری توسط این شورا تصویب و ابلاغ خواهد شد.

۷- صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی و حمایت و ارزیابی مستمر از فعالیت آنها بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

۸- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس انجمن‌ها و تشکلهای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ارزیابی فعالیت آنها و اتخاذ تصمیم در مورد امکان ادامه فعالیت آنها بر اساس ضوابط و مقررات موضوعه.

۹- تأیید صلاحیت و صدور احکام انتصاب رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، اعضای هیأت‌های ممیزه، هیأت‌های امناء، هیأت‌های مؤسس، هیأت‌های گزینش اعضای هیأت علمی و هیأت‌های انتظامی اعضای

هیأت علمی طبق ضوابط و مقررات موضوعه.

تبصره ۱- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است تا شش ماه پس از تصویب این قانون دستورالعمل مربوط به «انتخاب رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی» با رعایت مشارکت اعضای هیأت علمی این مرکز را تهیه و به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برساند.

تبصره ۲- صدور احکام رؤسای مؤسسات آموزش عالی وابسته به سایر دستگاههای اجرایی با تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به عهده رئیس همان دستگاه خواهد بود.

۱۰- ارزیابی و اعتبار سنجی علمی دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به صورت مستقیم و یا از طریق حمایت از انجمنهای مستقل علمی، تخصصی و فرهنگستانها در ارزیابی علمی دانشگاهها و مؤسسات و انتشار نتایج در محافل علمی و ارائه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی.

۱۱- تأیید اساسنامه و صدور مجوز ایجاد یا توسعه هر گونه واحد آموزش عالی یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی یا غیردولتی)، رشتهها و مقاطع تحصیلی.

تبصره ۱- کلیه وزارتخانهها، مؤسسات و شرکتهای دولتی (به جز وزارتخانههای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی تابعه آنها) که به نحوی از درآمدهای بودجه عمومی دولت برای تربیت دانشجو استفاده می‌کنند باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی نمایند که پس از پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پذیرش دانشجو در آنها متوقف گردد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است نیروی انسانی متخصص مورد نیاز این دستگاهها را به نحوی تربیت نماید که رافع تقاضای آنان باشد.

تبصره ۲- کلیه امکانات آموزشی و تحقیقاتی دستگاههای موضوع تبصره (۱) در هر مکان به تدریج به مؤسسات پژوهشی و آموزشی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی دولتی همان مکان منتقل می‌شود و چنانچه مؤسسه آموزش عالی و یا پژوهشی دولتی وجود نداشته باشد در اختیار دستگاههای ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

۱۲- ارزیابی سالانه عملکرد مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی.

۱۳- بررسی و پیشنهاد اولویت‌های تخصیص منابع در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۱۴- توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی و اتخاذ تدابیری لازم به منظور نهادینه کردن همکاری‌ها و مبادلات علمی بین مراکز علمی - تحقیقاتی داخل کشور با مراکز علمی - تحقیقاتی منطقه‌ای و بین‌المللی.

تبصره - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند با تصویب هیأت امناء و تأیید وزیر ذی‌ربط روابط تحقیقاتی، علمی و فنی با مؤسسات و مراکز صنعتی و سازمان‌های مشابه خارجی برقرار نمایند و یا به عضویت مؤسسات و سازمان‌های مذکور درآیند. حق عضویت مراکز مذکور در این قبیل مؤسسات با تصویب هیأت امناء قابل پرداخت خواهد بود.

۱۵- صدور مجوز «تأسیس دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیردولتی با مشارکت دانشگاهها و مراکز علمی خارج از کشور» بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

ج - سایر موارد:

- ۱- مشارکت فعال در فرآیند سیاستگذاری نظام آموزش و توسعه نیروی انسانی کشور به منظور ایجاد هماهنگی لازم بین برنامه‌های سطوح مختلف آموزش کشور.
- ۲- مشارکت در تعیین اولویت‌های توسعه منابع انسانی کشور و ارائه نتایج حاصل شده به دستگاه‌های ذی‌ربط به منظور هدایت منابع در جهت اولویت‌های مذکور.
- ۳- ارزیابی و تأیید اختراعات، اکتشافات و نوآوری‌ها با همکاری سایر مراکز علمی و تحقیقاتی کشور به منظور فراهم نمودن زمینه حمایت از حقوق مالکیت معنوی و ثبت در مراجع ذی‌ربط. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، آئین نامه اجرایی این جزء را تهیه و جهت تصویب تقدیم هیأت وزیران نماید.
- ۴- تعیین ضوابط ارزشیابی علمی مدارک فارغ التحصیلان و تأیید ارزش علمی مدارک دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (دولتی یا غیردولتی) داخل کشور به استثنای گروه پزشکی. تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی، گواهینامه‌های آموزش عالی و پژوهشهای علمی دانشگاهها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور به استثنای گروه پزشکی. تبصره - اجرای مفاد این جزء درخصوص دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (دولتی و غیر دولتی) در گروه پزشکی به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.
- ۵- برنامه‌ریزی برای شناسائی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۶- برنامه‌ریزی برای جذب متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور جهت همکاری علمی، تحقیقاتی و فناوری.

تبصره - وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از اعضای هیأت علمی و محققان غیرایرانی خارج از کشور به منظور استفاده از خدمات علمی و تحقیقاتی دعوت به کار نمایند.

۷- اداره امور دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی خارج از کشور و ایجاد زمینه‌های علمی و فنی متقابل از طریق اعزام رایزنهاى علمى با هماهنگی وزارت امور خارجه.

۸- اهتمام در معرفی میراث علمى تمدن ایرانى و اسلامى و گسترش زبان و ادبیات فارسى در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتى خارج از کشور.

۹- همکاری در اعتلای فرهنگ، اخلاق و معنویت اسلامى در مجامع علمى دانشگاهى و در جامعه.

۱۰- ایجاد پایگاه‌های اطلاع رسانی به جامعه و بخش‌های مختلف در زمینه سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌ها و عملکردهای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری.

۱۱- نمایندگی دولت در مجامع و سازمان‌های بین‌المللى و برقراری ارتباطات لازم در حوزه مأموریت‌ها و اختیارات وزارتخانه.

۱۲- انجام امور مربوط به کمیسیون ملی یونسکو.

ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» با ترکیب زیر به ریاست رئیس جمهور تشکیل می‌گردد:

- رئیس جمهور.

- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

- وزیر آموزش و پرورش.

- دو تا چهار نفر از اعضای هیأت دولت به انتخاب هیأت دولت.

- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

- دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی.

- رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

- رؤسای فرهنگستان‌های علوم، علوم پزشکی، هنر و زبان و ادبیات فارسى.

- سه نفر از رؤسای دانشگاه‌های دولتی (یک نفر از دانشگاه‌های علوم پزشکی) به انتخاب

شورای مرکزی دانشگاه‌های مربوطه.

- یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی.

- سه نفر از دانشمندان و صاحب نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی به انتخاب تشکلهای

و انجمن‌های علمى.

- سه نفر از صاحب نظران بخشهای تولیدی و خدماتی خصوصی با معرفی رئیس جمهور.

تبصره - مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب این قانون پس از تأیید رئیس جمهور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاههای اجرایی لازم الاجراء است.

ماده ۴- وظائف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:

۱- تعیین سیاستهای بلند مدت و میان مدت و اولویتهای راهبردی توسعه در حوزههای آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری.

۲- هدایت و هماهنگی امور مربوط به علوم، تحقیقات و فناوری.

۳- اولویت بندی و انتخاب طرحهای بلند مدت سرمایه گذاری کلان در بخشهای آموزشی و پژوهشی و فناوری.

۴- بررسی و پیشنهاد منابع مالی مورد نیاز در حوزههای علوم، تحقیقات و فناوری.

تبصره ۱- شرح تفصیلی وظائف و اختیارات شورا در محدوده این قانون بنا به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲- دبیرخانه این شورا در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر خواهد بود.

ماده ۵- به منظور برنامه ریزی توسعه علوم و آموزش عالی، تحقیق و فناوری و امور فرهنگی و اجتماعی شوراها زیر تشکیل می شود:

۱- شورای علوم و آموزش عالی به منظور برنامه ریزی توسعه علوم و آموزش عالی در گروههای غیرپزشکی.

۲- شورای تحقیقات و فناوری به منظور برنامه ریزی توسعه تحقیقات و فناوری.

۳- شورای فرهنگی، اجتماعی به منظور برنامه ریزی فرهنگی و اجتماعی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی.

تبصره ۱- ترکیب اعضاء و وظائف و اختیارات شوراهاى فوق در چارچوب این قانون به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیأت وزیران می رسد. با تشکیل این شوراها، وظائف و اختیارات شورای گسترش آموزش عالی و برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای پژوهشهای علمی کشور حسب مورد با تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به شوراهاى موضوع این ماده واگذار می گردد.

تبصره ۲- برنامه ریزی توسعه آموزش عالی، در گروه پزشکی به عهده شورای آموزش پزشکی و تخصصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. ترکیب اعضاء، وظائف و اختیارات این شورا در چارچوب این قانون به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می رسد و جایگزین شورای گسترش آموزش عالی و شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

تبصره ۳- عنوان شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور موضوع ماده

(۲) قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی مصوب ۱۳۵۳/۴/۳۱ به «شورای مرکزی دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی» تغییر می‌یابد. هر گونه تغییر در وظائف و اختیارات شورای مذکور به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۴- دبیرخانه شورای پژوهش‌های علمی کشور با کلیه امکانات (به استثنای ساختمان) و نیروی انسانی شاغل در آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری منتقل می‌گردد.

ماده ۶- به منظور برنامه‌ریزی و ساماندهی امور رفاهی، ورزشی، هنری و فرهنگی و اجتماعی دانشجویان دانشگاههای وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان اموردانشجویان به صورت یک سازمان وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تأسیس می‌گردد. اساسنامه این سازمان به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس فدراسیون ملی ورزشهای دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیونهای قاره‌ای و بین‌المللی ورزش دانشگاهی، به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

ماده ۷- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین مؤسسات خصوصی که به نوعی مبادرت به انجام فعالیتهای آموزش عالی، پژوهش و فناوری می‌نمایند، موظفند فعالیتهای خود را در چارچوب سیاست‌ها و آئین‌نامه‌های موضوع این قانون انجام دهند.

تبصره - مؤسسات پژوهشی وابسته به سایر وزارتخانه‌ها که به موجب قانون مصوب مجلس تأسیس شده‌اند در چارچوب قوانین مصوب و اصلاحات بعدی آن و سیاست‌ها و مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۸- هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسساتی که به نحوی از انحاء به امور دانشجویی مرتبط می‌شود موکول به اجازه وزارت مزبور است و اداره ثبت شرکتهای و مالکیت صنعتی موظف است بدون ارائه این اجازه‌نامه از ثبت آن خودداری نماید.

ماده ۹- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجاز است زمینه فعالیت دانشگاههای غیردولتی و شعب دانشگاههای معتبر خارج از کشور را در چارچوب ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری فراهم نماید.

ماده ۱۰- در صورتی که به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مؤسس یا مؤسسان و هیأت امنای هر یک از مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیردولتی برخلاف ضوابط و معیارها و اصول مقرر از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رفتار نمایند، وزارتخانه

می‌تواند بر اساس ضوابطی که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد از آنان سلب مسئولیت و صلاحیت نماید.

ماده ۱۱- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آئین نامه‌های خاص مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیأت امناء و تأیید وزیر می‌رسد اداره می‌شوند.

اختیارات وزارت در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حدود تعیین سیاستهای عمومی اداره آنها، ارزیابی، نظارت و حمایت و پشتیبانی آنها در چارچوب این قانون خواهد بود.

تبصره - به منظور تحقق تمرکززدائی در فعالیتهای اجرایی بخش آموزش عالی و پژوهشی افزایش اختیارات هیأت امناء شوراهاى علمى و مدیریت اجرایی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیأت‌های امناء، تعریف و تعیین مسئولیتهای متقابل دولت و هیأت‌های امناء و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، لوایح، تصویب‌نامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و اصلاحیه‌های لازم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم و برای طی مراحل قانونی به مراجع ذی‌ربط ارائه خواهد شد.

ماده ۱۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت موارد مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و مفاد این قانون شرح وظائف تفصیلی و تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۱۳- آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مراجع ذی‌ربط ارائه خواهد شد.

ماده ۱۴- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین، مصوبات و مقررات مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

۱. ر.ک به مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۵۶۹.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۹۴۳

تاریخ: ۸۱/۹/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۹۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و پیرو نامه شماره ۱۸۶۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳؛^(۱) «لایحه اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» مصوب جلسه مورخ دوازدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد، با توجه به اینکه شورای عالی انقلاب فرهنگی به موجب فرمان حضرت امام خمینی (ره) در مورخ ۱۳۶۳/۹/۱۹ تشکیل شده است و در ششم اسفند ماه همان سال مقرر فرموده‌اند:

«باسمه تعالی. ضوابط و قواعدی را که شورای عالی انقلاب فرهنگی وضع می‌نماید باید ترتیب آثار داده شود»^(۲) و با توجه به نظر مقام معظم رهبری مدظله‌العالی در مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۰ که مقرر فرموده‌اند: «مصوبات اینجا (شورای عالی انقلاب فرهنگی) باید اجرا بشود حالا باید ترتیبی داده بشود که آن چیزی را که مورد نظر شریف ایشان بود [فرمان امام] ره» درباره اعتبار مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی] - به نظر ما هم همین خوب است که ما بتوانیم کاری بکنیم که آنچه اینجا تصویب می‌شود - حتماً اجرا بشود. به صورتی نباشد که اینجا یک عده از افراد متفکر، صاحب منزلت فرهنگی و فکری و اجتماعی و غیره بنشینند و چیزی را تصمیم‌گیری بکنند، بعد ناگهان مثلاً مجلس در حاشیه‌ی یک مصوبه، همه آنها را نقض کند و بی‌نتیجه شود این مصلحت نیست... همیشه فکر می‌کنم این شورا و مجلس و دولت باید مکمل هم باشند.»

و با توجه به این که مقام معظم رهبری مدظله‌العالی در مورخ ۱۳۷۶/۹/۵ نسبت به جایگاه، اهداف و وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی فرموده‌اند: «اهداف و مأموریتها جامع و خوب تهیه شده است و باید امیدوار بود که شورای عالی انقلاب فرهنگی با این برنامه

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. سؤال حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای در خصوص اعتبار مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی:

بسم الله الرحمن الرحيم. محضر مبارک رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خمینی مدظله‌العالی. شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تأمین اهداف و دستوراتی که در حکم حضرت‌عالی بدان تصریح شده، ناچار است ضوابط و قواعدی وضع کند. همکاری و دخالت قوه قضائیه در موارد لزوم، منوط به آن است که مصوبات این شورا دارای اعتباری در حد قانون باشد. مستدعی است نظر شریف در این باره را ابلاغ فرمایند.

فرمان حضرت امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه در خصوص اعتبار مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی: بسمه تعالی. ضوابط و قواعدی را که شورای محترم عالی انقلاب فرهنگی وضع می‌نمایند باید ترتیب آثار داده شود. روح الله الموسوی الخمينی [به نقل از صحیفه امام، جلد ۱۹، صفحه ۱۷۱]

جامعه بتواند در دوره زمانی مشخصی مثلاً - هفت سال - تغییرات محسوسی در وضع فرهنگی کشور با همان گستردگی که در این مصوبات دیده شده است پدید آرد انشاءالله.»
نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

(الف)

- نظر به اینکه مقام معظم رهبری مدظله العالی درخصوص این لایحه مقرر فرمودند که:^(۱)
۱- وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی به مرکز یا شورای مشابه واگذار نشود.
۲- مبنای اسلامی دانشگاه و اسلامی و انقلابی بودن آن در لایحه مورد توجه قرار گیرد.
۳- نهاد نمایندگی جایگاه خود را احراز کند.

چون در این لایحه موارد مورد نظر معظم له به نحو مشخص منظور نشده است لذا این مصوبه به‌طور کلی از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

(ب)

نظر به اینکه مقررات این مصوبه در مواردی از جمله بندهای (۵) و (۶) و تبصره بند (۶) و تبصره (۲) بند (۹) و بند (۱۱) جزء «ب» و بند (۴) جزء «ج» ماده (۲) و ماده (۷) شامل دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی تحت نظر فرماندهی معظم کل قوا می‌باشد و قید کسب موافقت معظم له ذکر نگردیده لذا از این جهت خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ و بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

(ج)

در این مصوبه وظائف متعددی از شورای عالی انقلاب فرهنگی (مصادیقی از بند (۱) فوق الذکر) به شرح ذیل، به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری واگذار شده است لذا این مصوبه از این جهت نیز خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
از جمله بندهای (۱)، (۶)، و (۱۱) جزء «الف» و بندهای (۱)، (۶)، (۷)، تبصره (۱) بند (۹) و بند (۱۵) جزء «ب» ماده (۲) و بند (۱) ماده (۴) و تبصره (۱) ماده (۵) و تبصره ماده (۷) و ماده (۹) و ماده (۱۰)]]

۱. متن فرموده مقام معظم رهبری به وزیر محترم علوم، تحقیقات و فن‌آوری به شرح زیر می‌باشد:

شماره: ۱۷۴۴۲-۱ / م

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۱۴

جناب آقای دکتر معین

وزیر محترم علوم، تحقیقات و فن‌آوری

سلام علیکم؛

پیرو درخواست نقطه نظرهای مقام معظم رهبری، مدظله‌العالی درباره‌ی پیش‌نویس لایحه اصلاح اهداف، شرح وظائف و تشکیلات آن وزارتخانه، معظم له پس از مطالعه متن پیش‌نویس فرمودند:
«نکات زیر به وزیر علوم تذکر داده شود تا در پیش‌نویس لایحه آنها را رعایت کند و در دولت و مجلس به همان ترتیب مشی نمایند:

۱- وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی به مرکز و یا شورای مشابهی واگذار نشود.

۲- مبنای اسلامی دانشگاه و اسلامی و انقلابی بودن آن در لایحه مورد توجه قرار گیرد.

۳- نهاد نمایندگی جایگاه خود را در آن احراز کند.»

مراتب برای اقدام مقتضی، ایفاد می‌شود.

محمدی گلپایگانی - رئیس دفتر مقام معظم رهبری

(۵)

- علاوه بر موارد مذکور به صورت موردی نیز اشکالات ذیل به این مصوبه وارد است:
- ۱- نظر به اینکه در بند (۱) جزء «الف» ماده (۲) یکی از مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در زمینه انجام امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری، تدوین سیاستها و اولویتهای راهبردی آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری و پیشنهاد آن به شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری می‌باشد. با توجه به بندهای (۱)، (۹) و (۲۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی^(۱)، تدوین اصول سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تعیین اهداف و خط مشی‌های آموزشی پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی کشور و تعیین سیاستهای نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور از وظائف آن شورا است و همچنین تعیین مرجع برای طرح تدوین و تصویب برنامه‌های فرهنگی، پژوهشی، آموزشی، علمی و تحقیقاتی نیز از وظایف شورای فوق‌الذکر است، لذا بند مذکور خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۲- اطلاق بند (۲) جزء «الف» ماده (۲) معارض با بندهای (۶) و (۱۶) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است، لذا بند مذکور از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۳- بند (۶) جزء «الف» ماده (۲) معارض با بندهای (۱) و (۲۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۴- بند (۱۰) جزء «الف» ماده (۲) معارض با بند (۱) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۵- بند (۱۱) جزء «الف» ماده (۲) معارض با بند (۲۸) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۶- چون اطلاق بند (۱۳) جزء «الف» ماده (۲) شامل مواردی می‌شود که از وظائف موضوع بند (۲۰) شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۷- بند (۱۴) جزء «الف» ماده (۲) معارض با بند (۱۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۸- بند (۱) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۵) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۹- بند (۳) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بندهای (۹) و (۲۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
 - ۱۰- بند (۴) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱. جهت اطلاع از متن مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی ر.ک: مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۷۹-۱۳۶۳، صفحات ۶۴۷ تا ۶۵۰.

۱۱- بندهای (۵) و (۶) و تبصره (۶) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۸) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد، همچنین اطلاق نظارت موضوع آنها چون شامل دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی ای می شود که زیر نظر فرماندهی معظم کل قوا است از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ و بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. و نیز چون اطلاقش شامل نظارت بر فعالیت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی ای می گردد که اساسنامه آنها به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است بنابراین معارض با بند (۲۴) وظائف این شورا بوده و از این جهت هم خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۲- بند (۷) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳- بند (۸) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲) بازنگری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص آموزش عالی می باشد.^(۱) و عبارت ضوابط و مقررات موضوعه چون شامل مواردی غیر از این مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی می گردد لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴- بند (۹) و تبصره (۱) و (۲) آن از جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۵) و تبصره آن از وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است بنابراین خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد، و همچنین اطلاق عبارت ضوابط و مقررات موضوعه همان ایراد قسمت اخیر بند (۱۳) را دارد مضافاً اینکه چون اطلاق تبصره (۲) شامل مؤسسات آموزش عالی وابسته به دستگاههایی که زیرنظر فرماندهی معظم کل قوا می باشد نیز می گردد لذا از این جهت هم خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ و بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵- بند (۱۰) جزء «ب» ماده (۲) چون شامل دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی ای می گردد که زیرنظر فرماندهی معظم کل قوا است لذا بند مذکور از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ و بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۱۶- بند (۱۱) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین با بند (۱۲) بازنگری مصوبات این شورا در خصوص آموزش عالی می باشد لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد و همچنین اطلاق تبصره (۱) چون شامل مواردی می شود که اساسنامه آنها به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده و در اساسنامه حکم موارد مذکور در این تبصره تعیین شده باشد

۱. ر.ک: بازنگری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص آموزش عالی مصوب جلسات ۴۲۹ و ۴۳۰ مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۱ و ۱۳۷۷/۸/۵ گزارش «بررسی و تحلیلی از مباحث و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی از سال ۶۸ تا پایان سال ۷۵» و مصوبات هیأت بررسی محتوا و ساختار جدید شورای عالی درباره موضوعات بخش «آموزش عالی» (مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۷۹-۱۳۶۳، صفحات ۷۰۹ تا ۷۱۱).

- لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- مضافاً چون این تبصره شامل مواردی می‌شود که زیر نظر فرماندهی معظم کل قوا می‌باشد بنابراین خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ و بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۷- عموم بند (۱۲) جزء «ب» ماده (۲) چون شامل دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیر دولتی نیز می‌شود لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۱۸- اطلاق بند (۱۴) و تبصره آن در جزء «ب» ماده (۲) معارض با بند (۲۲) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۹- بند (۱۵) جزء «ب» ماده (۲) معارض با بندهای (۲۲) و (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۰- تعیین ضوابط موضوع بند (۴) جزء «ج» ماده (۲) شامل دانشگاهها و مراکز آموزش عالی ای می‌شود که تأسیس آنها بر اساس ضوابط شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد و اساسنامه آنها از مصوبات این شورا باشد بنابراین بند مذکور از این جهت معارض با بند (۲۴) وظائف شورای مذکور بوده و خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی می‌باشد.
- ۲۱- بند (۵) جزء «ج» ماده (۲) معارض با بند (۱۶) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۲- تبصره بند (۶) و همچنین اطلاق بند (۷) جزء «ج» ماده (۲) معارض با بند (۲۲) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۳- اطلاق بند (۱۰) جزء «ج» ماده (۲) معارض با بند (۲۰) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۴- تعیین وظیفه در ماده (۳) برای رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها بدون اذن معظم له خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین عضویت دو نفر از اعضاء کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی در این ماده چون موجب دخالت مجلس شورای اسلامی در امور اجرائی است بنابراین مغایر اصول ۵۷ و ۵۸ قانون اساسی و اصول دیگری که وظائف مجلس شورای اسلامی را تعیین کرده است شناخته شد.
- ۲۵- بند (۱) ماده (۴) معارض با بندهای (۱) و (۹) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۶- بند (۲) ماده (۴) معارض با جایگاه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۷- بند (۳) ماده (۴) معارض با بند (۱) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد لذا این بند خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۸- ماده (۵) و بندهای (۱)، (۲) و (۳) و تبصره‌های (۱) و (۲) و ذیل تبصره (۳) معارض با

بند (۲۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این موارد خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲۹- ماده (۶) معارض با بندهای (۲۴) و (۲۷) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی و بندهای (۱) و (۲) بازنگری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد، همچنین چون به مبنای اسلامی دانشگاه اسلامی و انقلابی بودن آن و جایگاه نهاد نمایندگی مشخصاً توجه نشده و در مواردی معارض با وظائف این نهاد می‌باشد^(۱) لذا از این جهت نیز خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳۰- ماده (۷) و تبصره آن معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است و شامل مواردی می‌شود که اساسنامه آنها به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده و مطابق مفاد آن فعالیت می‌نمایند مضافاً اطلاق آن شامل مواردی می‌شود که زیرنظر فرماندهی معظم کل قوا است لذا این ماده خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳۱- ماده (۸) و (۹) معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی (است) لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳۲- ماده (۱۰) معارض با بندهای (۲۴) و (۲۸) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳۳- در مواردی که اساسنامه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مذکور در ماده (۱۱) به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است و در آن اساسنامه‌ها نسبت به موارد موضوع این ماده تعیین تکلیف شده است ماده مذکور معارض با بند (۲۴) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا این ماده خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد، همچنین اطلاق پاراگراف اخیر این ماده معارض با بند (۲۸) وظائف شورای عالی انقلاب فرهنگی است لذا از این جهت نیز خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

ضمناً در تبصره ماده فوق‌الذکر لازم است مراجع ذی‌ربط مشخص گردد تا اظهارنظر شود.

۳۴- چون قوانین و مصوبات و مقررات موضوع ماده (۱۴) شامل مقررات و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌گردد لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. جهت اطلاع از وظایف نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها به اساسنامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مندرج در مجموعه مصوبات ۱۳۷۹-۱۳۶۳ آن شورا صفحات ۴۹۲ تا ۴۹۷ مراجعه نمایید.

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۱۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و پیرو نامه شماره ۲۳۹۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵، لایحه اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده ۱- به استناد ماده (۹۸) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۲) و...

ماده ۲- مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر می‌باشد:

الف - در زمینه انسجام امور اجرائی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری.
۱- تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری و پیشنهاد آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

- به انتهای جزء (۱) بند (الف) ماده (۲)، عبارت «در چارچوب سیاست‌های کلان نظام» اضافه گردید.

۲- ...

ب - در زمینه اداره امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۱- ...

۹- تأیید صلاحیت و صدور احکام انتصاب رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، اعضای هیأت‌های ممیزه، هیأت‌های امناء، هیأت‌های مؤسس، هیأت‌های گزینش اعضای هیأت علمی و هیأت‌های انتظامی اعضای

۱. برای اختصار فقط به موارد اصلاحی مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

۲. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۵۹۹.

هیأت علمی طبق ضوابط و مقررات موضوعه.

- جزء (۹) بند (ب) ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

۹- تأیید صلاحیت و صدور احکام اعضای هیأت‌های ممیزه، هیأت‌های امناء، هیأت‌های مؤسس، هیأت‌های گزینش اعضای هیأت علمی و هیأت‌های انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبق ضوابط و مقررات موضوعه.

تبصره ۱- ...

۱۰- ...

۱۲- ارزیابی سالانه عملکرد مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی.

- به انتهای جزء (۱۲) بند (ب) ماده (۲) کلمه «دولتی» اضافه گردید.

...

ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» با ترکیب زیر به ریاست رئیس جمهور تشکیل می‌گردد:

...

- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها.

- به انتهای سطر بالا، عبارت «با اجازه ایشان» اضافه گردید.

- دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی.

- به انتهای سطر بالا عبارت «به عنوان ناظر» اضافه گردید.

...

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:

۱- تعیین سیاست‌های بلندمدت و میان مدت و اولویت‌های راهبردی توسعه در حوزه‌های آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری.

- به انتهای سطر بالا عبارت «در چارچوب سیاست‌های کلی کلان نظام» اضافه گردید.

...

ماده ۶- به منظور برنامه‌ریزی و ساماندهی امور رفاهی، ورزشی، هنری و فرهنگی و اجتماعی دانشجویان دانشگاههای وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان امور دانشجویان به صورت یک سازمان وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تأسیس می‌گردد. اساسنامه این سازمان به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره - تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی

جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیونهای قاره‌ای و بین‌المللی ورزش دانشگاهی، به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

– ماده (۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۶- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیونهای قاره و بین‌المللی ورزش دانشگاهی، به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

ماده ۷- ...

ماده ۱۳- آئین‌نامه‌های اجرائی این قانون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مراجع ذی‌ربط ارائه خواهد شد.

– متن ذیل به انتهای ماده (۱۳) الحاق گردید:

اعمال مقررات موضوع این قانون در مورد دانشگاههای نظامی و انتظامی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی تحت نظر فرماندهی کل قوا پس از کسب موافقت ایشان انجام خواهد شد.

ماده ۱۴- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و کلیه قوانین، مصوبات و مقررات مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۲۲۷

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۸۱۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹ و شماره ۲۳۹۴- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۱۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۴^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۶۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳؛ «لایحه اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ شانزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«علاوه بر اینکه به ایرادات جزء (۲) و (۳) بند (الف) توجه نشده است و ایرادات آن به قوت خود باقی است سایر اشکالات (۳۴) گانه بند (د) به جز ایرادات وارده بر جزء (۹) و (۱۲) بند (ب) و ماده (۳) و ماده (۶) و بخشی از ایرادات مذکور در شماره‌های (۱۱)، (۱۴)، (۱۵)، (۱۶) و (۳۰) بند (د) شورای نگهبان که ناظر بر حاکمیت مقررات مصوب بر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی زیر نظر فرماندهی کل قوا بدون اذن معظم له بوده است و با

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اصلاح ماده (۱۳) رفع شده است، کماکان به قوت خود باقی است.»

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۲۵۷۵
تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۲۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۲/۷ و پیرو نامه شماره ۱۸۱۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹، لایحه اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ...

ماده ۲- مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر می‌باشد:

الف - در زمینه انسجام امور اجرائی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری.
۱- تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری و پیشنهاد آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب سیاست‌های کلان نظام.

- جزء (۱) بند (الف) حذف شد.

۲- شناسایی مزیت‌های نسبی، قابلیت‌ها، استعدادها و نیازهای پژوهش و فناوری کشور بر مبنای آینده‌نگری و آینده پژوهی و معرفی آن به واحدهای تولیدی، تحقیقاتی، دانشگاهها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی جهت بهره‌برداری.

- جزء (۲) بند (الف) ابقاء شد.

۳- ...

۶- تدوین سیاست‌های کلان به منظور افزایش کارایی و اثربخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاههای ذی‌ربط و ارائه آن به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

– جزء (۶) بند (الف) به شرح زیر اصلاح شد:
«اتخاذ تدابیر لازم به منظور افزایش کارآئی و اثربخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاههای ذی ربط».

۷- ...

۱۰- اتخاذ سیاستها و راهکارهای مناسب برای توسعه پژوهش و فناوری در بخشهای غیردولتی.

– جزء (۱۰) به شرح زیر اصلاح گردید:
اتخاذ راهکارهای مناسب برای کمک به توسعه پژوهش و فناوری در بخشهای غیردولتی.

۱۱- ارزیابی جامع عملکرد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری شامل پیشرفت‌ها، شناخت موانع و مشکلات و تدوین و ارائه گزارش سالانه به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

– در جزء (۱۱) عبارت «به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» از انتهای جزء حذف شد.

۱۲- ...

۱۳- حمایت از توسعه شبکه اطلاع‌رسانی علمی بین داخل و خارج کشور و بین مراکز علمی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و فناوری.

– جزء (۱۳) حذف شد.

۱۴- توسعه و ارتقاء سطح همکاری‌های علمی – تحقیقاتی بین حوزه و دانشگاه.

– جزء (۱۴) حذف شد.

ب – در زمینه اداره امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱- تعیین ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

– جزء (۱) بند (ب) ماده (۲) به شرح زیر اصلاح شد:
«پیشنهاد ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو به مراجع ذیصلاح»

۲- ...

۳- برنامه‌ریزی کلان آموزشی و تحقیقاتی متناسب با نیازها و تحولات علمی و فنی در جهان.

– در جزء (۳) کلمه «کلان» به کلمه «اجرایی» تغییر یافت.

۴- ...

۶- ارزیابی مستمر فعالیت هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی و غیردولتی) و جلوگیری از ادامه فعالیت، تعلیق فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها در صورت تخلف از ضوابط و یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

- در انتهای جزء (۶) عبارت «بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» حذف و عبارت «بر اساس اساسنامه‌های مصوب» جایگزین شد.

تبصره - ضوابط موضوع این جزء حداکثر تا چهارماه پس از تشکیل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری توسط این شورا تصویب و ابلاغ خواهد شد.

- تبصره جزء (۶) حذف شد.

۷- صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی و حمایت و ارزیابی مستمر از فعالیت آنها بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

- در انتهای جزء (۷) عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» حذف و عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین گردید.

۸- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس انجمن‌ها و تشکلهای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ارزیابی فعالیت آنها و اتخاذ تصمیم در مورد امکان فعالیت آنها بر اساس ضوابط و مقررات موضوعه.

- در انتهای جزء (۸) کلمه «موضوعه» حذف و عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین شد.

۹- ...

۱۰- ارزیابی و اعتبارسنجی علمی دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به صورت مستقیم و یا از طریق حمایت از انجمن‌های مستقل علمی، تخصصی و فرهنگستانها در ارزیابی علمی دانشگاهها و مؤسسات و انتشار نتایج در محافل علمی و ارائه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی.

- در انتهای جزء (۱۰) عبارت «و سایر مراجع ذیصلاح» اضافه شد.

۱۱- تأیید اساسنامه و صدور مجوز ایجاد یا توسعه هرگونه واحد آموزش عالی یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی یا غیردولتی)، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- ...

- تبصره‌های (۱) و (۲) جزء (۱۱) حذف شد.

۱۲- ...

۱۴- توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور نهادینه کردن همکاری‌ها و مبادلات علمی بین مراکز علمی - تحقیقاتی داخل کشور با مراکز علمی - تحقیقاتی منطقه‌ای و بین‌المللی.

- به انتهای جزء (۱۴) عبارت «در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب مراجع ذیصلاح» اضافه شد.

تبصره - ...

۱۵- صدور مجوز «تأسیس دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیردولتی با مشارکت دانشگاهها و مراکز علمی خارج از کشور» بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

- در انتهای جزء (۱۵) عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» حذف و عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین شد.

ج - سایر موارد:

۱- ...

۵- برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری.

به انتهای جزء (۵) بند (ج) ماده (۲) عبارت «در چارچوب مقررات مصوب مراجع ذیصلاح» اضافه شد.

۶- ...

ماده ۳- ...

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:

۱- تعیین سیاست‌های بلندمدت و میان‌مدت و اولویت‌های راهبردی توسعه در حوزه‌های آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب سیاست‌های کلی کلان نظام.

۲- هدایت و هماهنگی امور مربوط به علوم، تحقیقات و فناوری.

- اجزاء (۱) و (۲) ماده (۴) حذف شد.

۳- اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری.

- در جزء (۳) ماده (۴) بعد از عبارت «انتخاب طرح‌های» کلمه «اجرایی» اضافه شد.

۴- ...

ماده ۵- ...

- ماده (۵) حذف شد.

ماده ۶- ...

ماده ۷- ...

تبصره - مؤسسات پژوهشی وابسته به سایر وزارتخانه‌ها که به موجب قانون مصوب مجلس تأسیس شده‌اند در چارچوب قوانین مصوب و اصلاحات بعدی آن و سیاست‌ها و

مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

- در سطر آخر تبصره ماده (۷) عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» حذف و عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین شد.

ماده ۸- ...

- ماده (۸) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۸- هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسساتی که به نحوی از انحاء به امور دانشجویی مرتبط می شود حسب مورد موکول به اجازه وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبات مراجع ذیصلاح است و اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی موظف است بدون ارائه این اجازه نامه از ثبت آن خودداری نماید.

ماده ۹- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجاز است زمینه فعالیت دانشگاه های غیردولتی و شعب دانشگاه های معتبر خارج از کشور را در چارچوب ضوابط مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری فراهم نماید.

- در سطر آخر ماده (۹) عبارت «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» حذف و عبارت «مراجع ذیصلاح» جایگزین شد.

ماده ۱۰- ...

- ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۰- در صورتی که به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤسس یا مؤسسان و هیأت امنای هر یک از مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیردولتی برخلاف ضوابط و معیارها و اصول مصوب رفتار نمایند، وزارتخانه می تواند بر اساس ضوابطی که به تصویب مراجع ذیصلاح می رسد از آنان سلب مسئولیت و صلاحیت نماید.

ماده ۱۱- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آئین نامه های خاص مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیأت امناء و تأیید وزیر می رسد اداره می شوند.

اختیارات وزارت در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حدود تعیین سیاست های عمومی اداره آنها، ارزیابی، نظارت و حمایت و پشتیبانی آنها در چارچوب این قانون خواهد بود.

- در سطر آخر ماده (۱۱) بعد از کلمه «قانون» عبارت «و مصوبات مراجع ذیصلاح» اضافه شد.

تبصره - به منظور تحقق تمرکززدائی در فعالیت‌های اجرایی بخش آموزش عالی و پژوهشی افزایش اختیارات هیأت امناء شوراهای علمی و مدیریت اجرایی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیأت‌های امناء، تعریف و تعیین مسئولیت‌های متقابل دولت و هیأت‌های امناء و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، لوایح، تصویب‌نامه‌ها، آیین نامه‌ها و اصلاحیه‌های لازم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم و برای طی مراحل قانونی به مراجع ذی‌ربط ارائه خواهد شد.

- در سطر آخر تبصره ماده (۱۱) کلمه «ذی‌ربط» به کلمه «ذی‌صلاح» تغییر یافت.

ماده ۱۲- ...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۰۸

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۲۵۷۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ و شماره ۱۸۱۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹ و شماره ۲۳۹۴-ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۴۹۴ مورخ ۱۳۸۳/۳/۶^(۱) و شماره ۸۳/۳۰/۷۲۲۷ مورخ ۱۳۸۳/۲/۷ و شماره ۸۳/۳۰/۷۱۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۴ و شماره ۸۱/۳۰/۱۹۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۱۸۶۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳؛ «لایحه اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورای نگهبان به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«تبصره (۱) و (۲) جزء (۹) ماده (۲) جزء اختیارات شورای عالی انقلاب فرهنگی است، اشکال کماکان به قوت خود باقی است.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۳۸۳-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که پیشنهاد سلب یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۷۹/۱/۱۷^(۱) لغو می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۷۱۵
تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸^(۲)؛ «طرح لغو ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ شانزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد

۱. ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضائی و حفظ حقوق عامه، به قوهقضائیه اجازه داده می‌شود تا نسبت به تأیید صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق جهت صدور مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی برای آنان اقدام نماید. حضورمشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای انجام امور وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود. تأیید صلاحیت کارشناسان رسمی دادگستری نیز به طریق فوق امکان پذیر است. آئین‌نامه اجرایی این ماده و تعیین تعرفه کارشناسی افراد مذکور به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به بند «۶» فصل (۱) اقتصادی سیاستها و رهنمودهای کلی برنامه سوم توسعه^(۱) لغو ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه مغایر اصل سیاستهای کلی مذکور در اصل (۱۱۰) قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۶۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹، طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم و تسهیل دستیابی مردم به خدمات حقوقی و ایجاد فرصت‌های شغلی، به کانون‌های وکلای دادگستری اجازه داده می‌شود تا نسبت به بررسی صلاحیت فارغ‌التحصیلان رشته حقوق قضائی و اعطای مجوز برای انجام امور کارشناسی اقدام نمایند.

تبصره ۱- تعداد مشاوران حقوقی موضوع این قانون براساس نیاز دادگاهها و دادرهای هر استان و توسط کمیسیون موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۷ تعیین می‌شود.

۱. بند (۶)- فراهم آوردن زمینه‌های اشتغال بیشتر با ایجاد انگیزه‌های مناسب و حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و کارآفرینی و توسعه فعالیت‌های اشتغال‌زا در جهت کاهش بیکاری، به خصوص در بخش‌های کشاورزی و صنایع تبدیلی و کارگاه‌های متوسط و کوچک.

تبصره ۲- آئین‌نامه تعیین درجه مشاوران حقوقی و کیفیت ارتقاء آنان و تعرفه‌های مربوط به موضوع این قانون توسط وکلای دادگستری مرکز و آئین‌نامه مربوط به کارشناسان رسمی دادگستری توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۱۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و شماره ۱۳۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹؛ «طرح اصلاح ماده (۱۸۷) برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورای نگهبان به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اشکال قبلی کماکان به قوت خود باقی است. ضمناً خلاف موازین شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۸۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم و تسهیل دستیابی مردم به خدمات حقوقی و ایجاد فرصت‌های شغلی، به کانون‌های وکلای دادگستری اجازه داده می‌شود تا نسبت به بررسی صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق قضائی و اعطای مجوز تأسیس مشاوره حقوقی اقدام نماید. حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای انجام امر وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود.

کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری نیز مجاز هستند نسبت به بررسی صلاحیت متقاضیان کارشناسی رسمی دادگستری و اعطای مجوز برای انجام امور کارشناسی اقدام نمایند. تبصره ۱- تعداد مشاوران حقوقی موضوع این قانون براساس نیاز دادگاه‌ها و دادرسی‌های هر استان و توسط کمیسیون موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۷ تعیین می‌شود.

تبصره ۲- آئین‌نامه تعیین درجه مشاوران حقوقی و کیفیت ارتقاء آنان و تعرفه‌های مربوط به موضوع این قانون توسط وکلای دادگستری مرکز و آئین‌نامه مربوط به کارشناسان رسمی دادگستری توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۵۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۸۸۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و شماره ۱۳۸۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸؛ «طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ نوزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شرعی و قانون اساسی شورای نگهبان به قوت خود باقی است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله سوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۰۰۶- ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۱۸۸۶- ق مورخ

۱۳۸۰/۱۲/۲۱ طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم و تسهیل دستیابی مردم به خدمات حقوقی و ایجاد فرصت‌های شغلی، به کانون‌های وکلای دادگستری اجازه داده می‌شود تا نسبت به بررسی صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق قضائی و اعطای مجوز تأسیس مشاوره حقوقی اقدام کنند.

حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای انجام امر وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود.

کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری نیز مجاز هستند نسبت به بررسی صلاحیت متقاضیان کارشناسی رسمی دادگستری و اعطای مجوز برای انجام امور کارشناسی اقدام نمایند.

تبصره ۱- تعداد مشاوران حقوقی موضوع این قانون در تهران توسط کمیسیون مرکب از رئیس کانون وکلاء مرکز، یکی از معاونین قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا نماینده تام‌الاختیار وی و در سایر استانها کمیسیون مرکب از رئیس کانون وکلاء مرکز استان، یکی از قضات دادگاه تجدید نظر به انتخاب رئیس قوه قضائیه و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- آئین‌نامه تعیین درجه مشاوران حقوقی و کیفیت ارتقاء آنان و تعرفه‌های مربوط به موضوع این قانون توسط وکلای دادگستری مرکز و آئین‌نامه مربوط به کارشناسان رسمی دادگستری توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله چهارم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۴۹۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۰۰۶- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۸۸۶- ق مورخ

۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و شماره ۱۳۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۳۵۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۳۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹؛ «طرح لایحه ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ایراد شرعی و قانون اساسی شورای نگهبان به قوت خود باقی است.
- ۲- چون اطلاق تبصره (۱) به کمیسیونهای مذکور اجازه می‌دهد که تعداد مشاوران مورد پذیرش را محدود کنند و این مطلب با بند (۶) فصل (۱) اقتصادی سیاستها و رهنمودهای برنامه سوم که از طرف مقام معظم رهبری تعیین شده است مخالف است، لذا مغایر بند اول اصل ۱۱۰ قانون اساسی و خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۳- شرایط صلاحیتی و ضوابط مراجع تشخیص تعیین نگردیده و این موارد از اموری است که نیاز به تقنین دارد و قابل واگذاری به آئین‌نامه نیست، لذا باید معلوم شود تا اظهارنظر گردد.
- ۴- واگذاری تهیه آئین‌نامه‌ها و تصویب آنها به مراجع موضوع تبصره (۲) مغایر اصل ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله چهارم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۲۲-ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۱۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۴۹۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۳۵۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۳۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و پیرو نامه‌های شماره ۲۰۰۶-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۸۸۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۷۶۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و شماره ۱۳۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹، طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم و تسهیل دستیابی مردم به خدمات حقوقی و ایجاد فرصت‌های شغلی، به کانون‌های وکلای دادگستری اجازه داده می‌شود تا نسبت به بررسی صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق قضائی و اعطای مجوز تأسیس مشاوره حقوقی اقدام کنند.

حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای انجام امر وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود.

کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری نیز مجاز هستند نسبت به بررسی صلاحیت متقاضیان کارشناسی رسمی دادگستری و اعطای مجوز برای انجام امور کارشناسی اقدام نمایند.

تبصره ۱- تشخیص تعداد مشاوران حقوقی و کارشناسان مورد نیاز بر عهده قوه قضائیه است که در نیمه اول هر سال به کانون‌های وکلاء و کارشناسان رسمی دادگستری ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- شرایط صلاحیتی داوطلبان مذکور و مراجع تشخیص همان است که در قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۷ و قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱/۱/۱۸ پیش‌بینی گردیده است.

تبصره ۳- آئین نامه تعیین درجه مشاوران حقوقی و کیفیت ارتقاء و نحوه کارآموزی و رسیدگی به تخلفات آنان و تعرفه‌های مربوط به موضوع این قانون توسط کانون وکلای دادگستری مرکز و آئین نامه مربوط به کارشناسان رسمی دادگستری توسط شورای عالی کارشناسان رسمی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله پنجم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۵۴۴

تاریخ: ۱۳۸۱/۷/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۲۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۲ و شماره ۲۰۰۶- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۸۸۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و

شماره ۱۳۸۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۴۹۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۳۵۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۳۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹؛ «طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دهم شهریورماه یک هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

«اشکال بندهای ۱ و ۲ و ۴ به قوت خود باقی است.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله پنجم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۹۲- ق
تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۵۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱ و پیرو نامه شماره ۲۳۲۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۲ طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت‌های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضائی و حفظ حقوق عامه، به کانون وکلا اجازه داده می‌شود تا نسبت به تأیید صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق جهت صدور مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی برای آنان اقدام نماید و تأیید صلاحیت خبره محلی دادگستری نیز به طریق فوق به وسیله کانونهای کارشناسان رسمی دادگستری امکان‌پذیر است. حضور مشاوران مذکور و خبرگان محلی در

محاکم دادگستری و ادارات و سازمانهای دولتی و غیردولتی برای انجام امور وکالت متقاضیان و کارشناسی مجاز خواهد بود.

آئین نامه اجرائی این ماده و تعیین تعرفه وکالت و کارشناسی افراد مذکور و حدود صلاحیت به پیشنهاد کانون وکلای دادگستری و کانون کارشناسان رسمی دادگستری به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

نظریه (مرحله ششم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۹۵

تاریخ: ۸۱/۸/۲۹^(۱)

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۹۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۴ و شماره ۲۳۲۲- ق مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۲ و شماره ۲۰۰۶- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۷ و شماره ۱۸۸۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ و شماره ۱۷۶۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ و شماره ۱۳۸۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۱۵۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱ و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۸۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۸ و شماره ۸۱/۳۰/۴۹۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و شماره ۸۱/۳۰/۳۵۲ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶ و شماره ۸۰/۲۱/۳۵۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۲۱۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸؛ «طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوازدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اشکال بند (۱) به قوت خود باقی است.

۲- شرائط صلاحیتی و ضوابط مراجع تشخیص تعیین نگردیده و این موارد از اموری است که نیاز به تقنین دارد و قابل واگذاری به آئین نامه نیست، لذا باید معلوم شود تا اظهار نظر گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. لازم به ذکر است شورای نگهبان، قبل از این نامه، پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۸۶۴ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۳ تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲) نموده است.

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳ با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۴۸۰۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۱۱

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۴ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ورود و نگهداری، توزیع و فروش، ارائه خدمات و استفاده از تجهیزات دریافت تصاویر تلویزیونی از ماهواره تابع ضوابطی است که در این قانون معین شده است.
تبصره - ارتباطات رایانه‌ای و مخابراتی مشمول این قانون نمی‌باشد.

ماده ۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با تشکیل کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات، پست و تلگراف و تلفن و سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، معیارها و ضوابط پخش برنامه‌های ماهواره‌ای را در حوزه‌های امنیتی، سیاسی و فرهنگی، ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون تهیه و پس از تصویب هیأت دولت برای اجرا ابلاغ نماید. تغییرات بعدی در معیارها و ضوابط مذکور نیز به همین نحو خواهد بود.

تبصره - تعیین شبکه‌های منطبق با ضوابط و معیارهای مصوب نیز بر عهده کمیته مذکور خواهد بود.

ماده ۳- وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب معیارها و ضوابط موضوع ماده (۲) این قانون با استفاده از فناوریهای جدید نسبت به تدوین مشخصات و ضوابط فنی تجهیزات دریافت از ماهواره متناسب با نیاز کشور اقدام نماید.

تبصره - پس از اعلام مشخصات و ضوابط فنی تجهیزات دریافت از ماهواره توسط وزارت پست و تلگراف و تلفن، کلیه دستگاههای دریافت از ماهواره می‌بایست برای تطبیق مشخصات و ضوابط فنی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بررسی، کدگذاری و پلمپ گردیده و برای آنها مجوز قانونی صادر شود.

ماده ۴- دستگاهها، سازمانها و اشخاص حقوقی که برای انجام وظائف قانونی خویش لازم است از تجهیزات دریافت مستقیم از تصاویر تلویزیونی ماهواره، غیر از شبکه‌های مصوب، استفاده نمایند و نیز اشخاص حقیقی، باید مجوز لازم را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ نمایند.

ماده ۵- برای جمع‌آوری تجهیزات غیرمجاز دریافت تصاویر تلویزیونی از ماهواره، نیروی انتظامی موظف است با اعطای حداکثر یک هفته مهلت و اخطار و در صورت ادامه استفاده با مجوز مقام صالح قضائی نسبت به جمع‌آوری تجهیزات مذکور اقدام نماید. کالاهای جمع‌آوری شده در اختیار سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت.

تبصره - اجرای این ماده پس از اعلام مشخصات و ضوابط فنی تجهیزات دریافت از ماهواره موضوع ماده (۳) این قانون خواهد بود.

ماده ۶- واردکنندگان و توزیع کنندگان غیرقانونی تجهیزات دریافت از ماهواره علاوه بر ضبط و مصادره اموال مکشوفه توسط دادگاهها به مجازات از ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم می‌گردند.

استفاده‌کنندگان غیرمجاز از تجهیزات دریافت از ماهواره علاوه بر ضبط و مصادره اموال مکشوفه به مجازات نقدی از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم می‌گردند.

تبصره - وجوه دریافتی بابت مجازات این ماده از این قانون به خزانه واریز می‌گردد.

ماده ۷- بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل حق صدور مجوز استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و تصویب هیأت دولت، تأمین خواهد شد.

ماده ۸- از تاریخ تصویب این قانون، قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲۳^(۱) و سایر قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی‌الاثرب می‌گردد.

۱. ر.ک به مجموعه قوانین چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد دوم، صفحات ۷۲۸ تا ۷۳۰.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۳۰۲

تاریخ: ۸۱/۱۱/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۸۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۲۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۸؛^(۱) «طرح ضوابط بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره» مصوب جلسه مورخ هشتم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اینکه موضوع طرح مربوط به دریافت از طریق ماهواره است چون بر حسب گزارش کارشناسان معتمد از داخل و خارج وزارت پست و تلگراف و تلفن از لحاظ فنی همزمان امکان پالایش و تفکیک موارد فساد و مضر به اسلام، اخلاق، فرهنگ و امنیت وجود ندارد و نتیجه قهری، تجویز استفاده نامشروع و برخلاف موازین اسلامی و ضوابط مصرح در قانون اساسی می‌باشد، لذا این طرح از این جهت خلاف موازین شرع و بندهای (۱ و ۵) اصل سوم و اصل نهم قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

لازم به ذکر است موارد متعددی از این طرح خلاف موازین شرع و قانون اساسی می‌باشد لکن به لحاظ ایراد کلی فوق الذکر نسبت به مقام طرح، نیاز به ذکر آنها نمی‌باشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. اصل ۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸)

- اصل ۹ قانون اساسی: در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادیهای مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند.

مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸^(۱) با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۳۹۸۳۵

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۰۷۱۲/۲۶۵۳۲ مورخ ۱۳۸۱/۶/۴ دولت در مورد اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۲)

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۷۱۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۹۸۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۷۰۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۸؛^(۳) «لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ چهاردهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اینکه از نظارت مذکور در اصل ۹۹ قانون اساسی استصوابی بودن نظارت و عموم آن در تمام مراحل و در کلیه امور مربوط به انتخابات استفاده می‌شود و شورای نگهبان در تفسیر رسمی شماره ۱۲۳۴ مورخ ۱۳۷۰/۳/۱^(۴) خود آن را اعلام داشته است و در

۱. جهت اطلاع از متن قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحات ۱۳۶۴ تا ۱۳۸۵.

۲. متن لایحه، بدلیل عدم تکرار آن، به صورت کامل به همراه اصلاحیه مجلس شورای اسلامی، در ادامه و پس از نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان، درج شده است (ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۱۷ تا ۶۲۹).

۳. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۴. نظریه تفسیری شماره ۱۲۳۴ مورخ ۱۳۷۰/۳/۱ شورای نگهبان: «نظارت مذکور در اصل ۹۹ قانون اساسی استصوابی است و شامل تمام مراحل اجرایی انتخابات از جمله تأیید و رد صلاحیت کاندیداها می‌شود».

ر.ک: مجموعه نظریات شورای نگهبان؛ تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸)، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، ص ۱۷۱؛ یا ر.ک: دادرسی اساسی در جمهوری اسلامی ایران، اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۹)، ۱۳۹۰، ص ۵۶۵. (تدوین: مرکز تحقیقات شورای نگهبان، تهران: انتشارات معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

این اصلاحیه هیچ یک از این موارد مراعات نشده و نظارت موضوع اصل مذکور را منحصر و محدود و تابع مفاد این قانون نموده است لذا ماده (۳) موضوع ماده (۱) مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲- در صورتی که شورای نگهبان با برگزاری انتخابات مرحله اول یا دوم در هر سه زمانی که وزارت کشور مطابق ماده (۴) موضوع ماده (۳) پیشنهاد کرده است به دلیل اینکه نظارت بر انتخابات برای وی امکان ندارد موافقت نکند تجویز برگزاری انتخابات در این موارد که زمینه نظارت وجود ندارد، مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳- با توجه به عبارت «انتخابات مرحله دوم برگزار نخواهد شد» در قسمت اخیر ماده (۹) موضوع ماده (۵) باید معلوم شود که آیا مقصود این است که نامزدهای باقی مانده موضوع صدر آن، نماینده منتخب محسوب می‌شوند یا نه؟ پس از رفع ابهام اعلام نظر خواهد شد.

۴- تبصره (۳) ماده (۹) موضوع ماده (۶) از این نظر که بدون اعلام نظر شورای نگهبان در مدت مذکور، حکم صحت انتخابات نموده است، به معنای نفی عموم نظارت است لذا این تبصره مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۵- تبصره ماده (۲۲) موضوع ماده (۹) از این نظر که شروع و ادامه روند اجرایی انتخابات را بدون حضور ناظر صحیح دانسته است مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۶- اطلاق تبصره (۱) ماده (۲۵) موضوع ماده (۱۰) در خصوص اعزام بازرسان یا مأموران توسط رئیس جمهور و وزارت کشور، چون شامل وظیفه انحصاری نظارت شورای نگهبان می‌شود مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۷- چون اجرای انتخابات از وظائف خاص وزارت کشور است و رئیس جمهور صرفاً مطابق اصل ۱۳۴ قانون اساسی^(۱) می‌تواند بر کار وزیران نظارت کند و تبصره (۱) ماده (۲۵) موضوع ماده (۱۰) اجازه اعزام بازرسان و مأموران از سوی رئیس جمهور را برای رسیدگی به حوزه‌های انتخابیه و شعب ثبت نام و اخذ رأی می‌دهد و این اختیار فراتر از نظارت بر کار وزیر است لذا تبصره مذکور از این جهت مغایر اصل ۱۳۷ قانون اساسی شناخته شد.

۸- در تبصره (۲) ماده (۲۵) موضوع ماده (۱۰) شاغلین غیرنظامی و انتظامی سازمان عقیدتی سیاسی از نظارت منع شده‌اند لذا این تبصره از این جهت که بدون ضرورت مانع استفاده نظارتی شورای نگهبان از این افراد می‌شود مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۹- در ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) تصریح شده است که داوطلبان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند. اطلاق آن شامل افرادی می‌شود که شرایط بندهای (۱) و (۲) این

۱. اصل ۱۳۴ قانون اساسی: ریاست هیأت وزیران با رئیس جمهور است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگی ساختن تصمیم‌های وزیران و هیأت دولت می‌پردازد و با همکاری وزیران، برنامه و خط مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا می‌کند.

در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه‌های دولتی در صورتی که نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد، تصمیم هیأت وزیران که به پیشنهاد رئیس جمهور اتخاذ می‌شود لازم الاجرا است. رئیس جمهور در برابر مجلس مسئول اقدامات هیأت وزیران است.

ماده را ممکن است در فاصله ثبت نام تا برگزاری انتخابات از دست بدهند لذا این ماده از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۰- با توجه به اینکه یکی از قوای حاکم که نقش مؤثر در شئون مختلف حاکمیت نظام اسلامی دارد مجلس شورای اسلامی است، حذف التزام علمی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از بند (۱) ماده (۲۸) و حذف وفاداری به اصل متری ولایت مطلقه فقیه از بند (۳) این ماده و اطلاق اکتفا به شرط مسلمان بودن برای نمایندگی مجلس شورای اسلامی در بند (۱) ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) مستلزم تجویز ورود افرادی به مجلس می شود که عامل به احکام اسلام نیستند و التزام عملی به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران ندارند و نیز وفادار به اصل متری ولایت مطلقه فقیه نمی باشند لذا بند اخیرالذکر از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱ اصل ۳ و اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۱- در بند (۲) ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) صرف ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در فرم ثبت نام کفایت نمی کند و باید وفاداری به آن احراز گردد لذا این بند مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۲- مطابق شرائط مندرج در ذیل اصل ۶۴ قانون اساسی^(۱) اقلیتهای دینی صرفاً می توانند برای حوزه های مربوط به خود، داوطلب نمایندگی شوند لذا عدم تصریح به این قید در تبصره (۱) ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۱۳- اطلاق تبصره (۱) ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) مستلزم تجویز ورود افرادی از اقلیتهای دینی به مجلس شورای اسلامی است که متجاهر به اعمال خلاف اسلام هستند لذا این تبصره از این جهت مغایر بند ۱ اصل ۳ و اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴- شرائط مذکور در ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) اثباتی است و باید احراز شود در اینجا اصل صحت جاری نیست، مفاد تبصره (۳) این ماده مستلزم تجویز ورود افراد فاقد شرائط فوق الذکر به مجلس شورای اسلامی است، لذا این تبصره از این جهت مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد مضافاً اینکه انحصار به طرق قانونی مستلزم نفی طرق معتبر شرعی است لذا این تبصره از این جهت نیز خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵- در ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) تصریح شده است انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام نباید مشمول موارد زیر باشند. اطلاق آن شامل افرادی می شود که پس از ثبت نام و قبل از برگزاری انتخابات مشمول موارد موضوع ماده مذکور قرار گیرند لذا این ماده از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۶- حذف عبارت «کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش مؤثر داشته اند» از بند (۱) ماده (۳۰) و حذف کلمه «هواداران» از ابتدای عبارت «احزاب و سازمانها و گروههای

۱. اصل ۶۴ قانون اساسی: عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دویست و هفتاد نفر است و از تاریخ همه پرسی سال یک هزار و سیصد و شصت و هشت هجری شمسی پس از هر ده سال، با در نظر گرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیایی و نظایر آنها حداکثر بیست نفر نماینده می تواند اضافه شود. زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده انتخاب می کنند. محدوده حوزه های انتخابیه و تعداد نمایندگان را قانون معین می کند.

ضدانقلاب» از بند (۳) این ماده و نیز حذف عبارت «وابستگی و فعالیت» از ابتدای عبارت «احزاب و سازمانها و گروهها بعد از غیرقانونی اعلام شدن» در بند چهارم همان ماده و حذف عبارت «وابستگان به رژیم سابق از قبیل ...» از بند (۱۰) ماده (۳۰) و حذف بندهای (۴) و (۵) ماده (۳۰) که عبارتند از «کسانی که به جرم اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران محکوم شده‌اند و محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالحه قضائی» و عدم ذکر این موارد در بندهای ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) چون مستلزم تجویز ورود این افراد به مجلس شورای اسلامی است لذا از این جهت مغایر بند ۱ اصل ۳ و اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷- انحصار به استناد نظر کارشناسی وزارت اطلاعات در ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) موجب تضییق نظارت و مستلزم نفی طرق معتبر شرعی می‌شود لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد. و نیز نسبت به شرائط و موانعی که از قانون اساسی در خصوص نمایندگان مجلس استفاده می‌شود مستلزم نفی طرق شرعی مثبت شده است لذا این ماده از این جهت مغایر بند ۱ اصل ۳ و اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۸- در بند (۴) ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) محاکم قضائی مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات، مرجع اعلام غیرقانونی بودن احزاب، سازمانها و گروهها عنوان شده‌اند انحصار به این مرجع خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد. ۱۹- در بند (۸) ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) مرجع تشخیص غاصب زمینهای موات، منحصر به دادگاه شده است چون این انحصار مستلزم نفی طرق معتبر شرعی دیگر است از این جهت خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۲۰- در تبصره ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) انتساب موارد مندرج در آن ماده به داوطلبان نمایندگی را منحصر به اسناد و مدارک مراجع ذی صلاح نموده که در برخی موارد مرجعی برای آن موارد وجود ندارد همچنین در ذیل این تبصره اصل بر صحت اظهارات داوطلب، در فرم ثبت نام گذاشته شده است این انحصار مستلزم نفی طرق معتبر شرعی است لذا از این جهت اطلاق آن خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۶۷ و ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۱- حذف این مطلب که صلاحیت معتمدان به تأیید هیأت نظارت می‌رسد از ماده (۳۲) و عدم ذکر آن در ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) مصوبه مستلزم نفی نظارت در این مورد است لذا این ماده از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی تشخیص داده شد.

۲۲- در تبصره (۱) ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) صرفاً موانعی را برای معتمدان ذکر کرده است با اینکه وظایفی که به عهده معتمدان گذاشته شده است امور بسیار مهمی از قبیل تعیین اعضای انتخابی هیأت اجرایی انتخابات و در نهایت تعیین صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی و تعیین اعضاء اجرایی شعب اخذ رأی و رسیدگی و اعلام نظر نسبت به شکایات از انتخابات می‌باشد، بنابراین عدم ذکر شرط التزام عملی به اسلام و قانون اساسی و حسن شهرت و دارا بودن وثوق و اعتماد به انجام صحیح وظائف مذکور برای آنان، مغایر اصول قانون اساسی مربوط به انتخابات است.

۲۳- در بندهای (۶) و (۷) تبصره (۱) ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) اثبات نقش مؤثر داشتن در تحکیم رژیم سابق و ادامه عضویت در احزاب و سازمانها و گروهها بعد از غیرقانونی اعلام

شدن را منحصر به نظر کارشناسی اطلاعات نموده که مستلزم نفی طرق معتبر شرعی است لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر اصول قانون اساسی مربوط به انتخابات است.

۲۴- در این مصوبه داوطلبانی که عدم صلاحیت آنان با طی مراحل احراز گردد فاقد صلاحیت دانسته شده‌اند یعنی افرادی که عدم صلاحیت آنان اثبات نگردد و صلاحیت آنان نیز احراز نشود واجد شرائط دانسته شده‌اند. مثلاً مستفاد از ماده (۵۱) و تبصره آن موضوع ماده (۲۰) این است که داوطلبانی که صلاحیت آنان احراز نشود گرچه عدم صلاحیتشان ثابت نباشد، واجد شرائط محسوب می‌شوند که مستلزم تجویز ورود افراد غیر واجد شرائط به مجلس شورای اسلامی است لذا مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲۵- در ماده (۵۱) حذف این مطلب که باید فرمانداران و بخشداران با سریعترین وسیله اسناد و مدارک رد صلاحیت را به هیأت نظارت استان برسانند، چون عدم ذکر آن در ماده (۵۱) موضوع ماده (۲۰) موجب اخلاف در اعمال نظارت شورای نگهبان می‌شود لذا مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۶- در ماده (۵۲) موضوع ماده (۲۱) و تبصره آن رسیدگی هیأت نظارت را منحصر به احراز عدم صلاحیت نموده است لذا مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲۷- در تبصره (۲) ماده (۵۲) موضوع ماده (۲۱) با توجه به اینکه برای رسیدگی هیأت مرکزی نظارت مهلت خاصی منظور نشده و مهلت رسیدگی هیأت‌های نظارت استان ۵ روز است، با توجه به تعداد روزافزون داوطلبان عضویت در مجلس شورای اسلامی، منحصر کردن مهلت رسیدگی شورای نگهبان به مدت ۱۰ روز، موجب اخلاف در اعمال نظارت شورای نگهبان است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲۸- در ماده (۵۲) مکرر موضوع ماده (۲۲) ایرادهای ذیل وارد است:

الف) در این ماده چون میزان ردّ داوطلب نمایندگی را منحصر به احراز عدم صلاحیت نموده است لذا از این جهت مغایر اصل ۶۷ قانون اساسی شناخته شد.

ب) الزام هیأت نظارت استان، به اینکه مستندات ردّ خود را به هیأت اجرائی اعلام دارد تا هیأت اجرائی برای مرتبه دوم نسبت به صلاحیت و عدم صلاحیت داوطلب نظر دهد چون تجویز ورود مرجع اجراء بعد از انجام نظارت است و به نحوی بر ناظر و موجب اخلاف در اعمال نظارت شورای نگهبان است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد. بنابراین برای قسمت ذیل پاراگراف اول از عبارت «چنانچه شورای نگهبان پس از بررسی» تا عبارت «ابلاغ می‌شود» و نیز برای تبصره (۵) این ماده، موضوعی باقی نمی‌ماند.

ج) در خصوص مواردی که شورای نگهبان نسبت به آن اعمال نظارت نموده و رأی نظارتی داده است نظر این شورا نهائی می‌باشد لذا ارجاع آن به مرجع دیگری مانند دیوان عالی کشور مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی است بنابراین پاراگراف دوم و سوم و تبصره‌های (۱) لغایت (۴) ماده (۵۲) مکرر موضوع ماده (۲۲) مغایر این اصل شناخته شد.

۲۹- در ماده (۵۳) موضوع ماده (۲۳) در احراز تخلف معتمدین، نظر بخشدار یا فرماندار را قطعی دانسته و تأیید هیأت نظارت را لحاظ ننموده است لذا از این جهت مغایر

اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳۰- تبصره ماده (۵۵) موضوع ماده (۲۴) همان ایراد بندهای (۶) و (۷) را دارد.

۳۱- ماده (۷۰) موضوع ماده (۲۸) دارای ایرادات ذیل است:

الف) مستفاد از این ماده این است که هیأت‌های نظارت نمی‌توانند نظر خود مبنی بر توقف انتخابات را همراه با دلایل مستقیماً به شورای نگهبان اعلام دارد و مقرر شده است نظر خود را از طریق فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور اعلام نمایند از این نظر مانع اعمال نظارت شورای نگهبان است و لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

ب) حکم شورای نگهبان به ابطال انتخابات را متوقف بر نظر موافق قبلی وزارت کشور نموده است که قهراً مانع اعمال نظارت کامل آن شورا است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

ج) دستور توقف انتخابات را منحصرأ از اختیارات وزارت کشور دانسته و در نتیجه موجب سلب حق اعلام ابطال از طرف شورای نگهبان است لذا از این جهت نیز مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

د) در تبصره (۱) این ماده وظیفه نظارتی شورای نگهبان منحصر و محدود به موارد مذکور در ماده شده است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳۲- در ماده (۷۲) موضوع ماده (۲۹) ایرادات ذیل وارد است:

الف) چون مانع از اعمال نظارت کامل و استصوابی شورای نگهبان شده است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

ب) نهائی ندانستن نظر شورای نگهبان و ارجاع امر به مرجع دیگری مانند دیوان عالی کشور، منافی استقلال و مخالف وظائف نظارتی شورای نگهبان است و لذا از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد. بنابراین تبصره‌های چهارگانه آن موضوعی ندارد.

۳۳- با توجه به عبارت «و یا اجرای ماده (۷۲) این قانون» در ماده (۷۳) موضوع ماده (۳۰)، همان ایراد بند (۳۲) در اینجا نیز وارد است.

۳۴- حذف عبارت «پس از اعلام نظر شورای نگهبان» از تبصره ماده (۷۴) موضوع ماده (۳۱)، صحت انتخابات را بدون نظارت شورای نگهبان تجویز می‌نماید که به منزله حذف نظارت موضوع اصل ۹۹ قانون اساسی در این مورد است لذا این ماده از این جهت مغایر اصل شناخته شد.

۳۵- ماده (۹۴) موضوع ماده (۳۲) مبهم است پس از مشخص شدن قوانین و مقررات و رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر:

افراد مذکور در ماده (۹۸۲) قانون مدنی کسانی هستند که تحصیل تابعیت ایرانی نموده‌اند بنابراین ذکر این قید در بند (۱) ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) بی‌معنا است و در این بند اشتباهی رخ داده است که باید اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۰۱۲۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۳۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۷۱۲ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۱ و پیرو نامه شماره ۳۹۸۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴ لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- ماده (۳) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳- به موجب اصل نود و نهم (۹۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی براساس مفاد این قانون به عهده شورای نگهبان است.

- ماده (۳) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۳- شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی را براساس قانون بر عهده دارد.

ماده ۲- در ماده (۴) قانون مذکور، مدت «یک سال» به «هجده ماه» افزایش می‌یابد.

ماده ۳- ماده زیر به عنوان ماده (۴) مکرر به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده ۴ مکرر - وزارت کشور تاریخ برگزاری مرحله اول و دوم انتخابات را در سه زمان بندی به شورای نگهبان پیشنهاد می‌نماید. (فاصله بین دو مرحله انتخابات نباید بیش از دو ماده باشد) شورای نگهبان ظرف پانزده روز یکی از زمان بندی‌ها را تأیید و به وزارت کشور اعلام می‌کند. چنانچه شورای نگهبان در مدت مذکور موافقت خود را نسبت به تاریخ‌های پیشنهادی اعلام ننماید، وزارت کشور یکی از تاریخ‌های پیشنهادی را به عنوان تاریخ برگزاری انتخابات مشخص و اعلام می‌نماید.

ماده (۴) مکرر به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۴ مکرر- وزارت کشور تاریخ برگزاری مرحله اول و دوم انتخابات را تعیین و پس از تأیید شورای نگهبان، در زمان صدور دستور شروع انتخابات مرحله اول به اطلاع عموم می‌رساند.

ماده ۴- تبصره (۵) ماده (۸) قانون مذکور حذف می‌شود.

ماده ۵- عبارت زیر به انتهای ماده (۹) قانون مذکور اضافه می‌شود و تبصره (۱) این ماده حذف و شماره تبصره‌های بعد اصلاح می‌شود:
اگر تعداد نامزدهای باقیمانده مساوی یا کمتر از تعداد نمایندگان مورد نیاز باشد، انتخابات مرحله دوم انجام نخواهد شد.

- به انتهای پاراگراف بالا عبارت «و نماینده یا نمایندگان مورد نیاز باقیمانده در انتخابات میان دوره‌ای انتخاب خواهند شد.» اضافه شد.

ماده ۶- تبصره (۳) ماده (۹) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۳- شورای نگهبان موظف است حداکثر پس از بیست روز از اعلام نتایج انتخابات توسط وزارت کشور، نظر خود را نسبت به انتخابات اعلام نماید. در صورت عدم اعلام نظر شورای نگهبان ظرف بیست روز صحت انتخابات تأیید شده تلقی می‌گردد.

- دو سطر بالا [سطر دوم، از کلمه انتخابات تا انتهای تبصره] به شرح ذیل اصلاح شد:
انتخابات توسط وزارت کشور، نظر خود را نسبت به تأیید یا ابطال انتخابات اعلام نماید.

ماده ۷- عبارت زیر به ماده (۱۰) قانون مذکور اضافه می‌شود:

شناسنامه رأی دهندگانی که بیش از شانزده سال سن دارند باید عکس دار باشد.

ماده ۸- بند (۱۲) به شرح زیر به ماده (۱۹) قانون مذکور الحاق می‌شود:

۱۲- آرائی که بدون شناسنامه اخذ شده باشد.

ماده ۹- تبصره زیر به ماده (۲۲) قانون مذکور الحاق می‌شود:

تبصره - عدم حضور ناظر شعبه در زمان مقرر در صورت ابلاغ دعوتنامه مانع از شروع و ادامه روند اجرائی انتخابات نخواهد شد.

- تبصره به شرح ذیل اصلاح شد:

تبصره - ناظرین شعب باید حداقل نیم ساعت قبل از شروع اخذ رأی در محل شعبه حضور داشته باشند و در صورت عدم حضور، نماینده فرماندار موظف است مراتب را به هیأت نظارت اعلام نماید. عدم حضور ناظر مانع از شروع و ادامه روند اجرائی انتخابات نخواهد شد.

ماده ۱۰- تبصره ماده (۲۵) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به این ماده

الحاق می‌شود:

تبصره ۱- به جز رئیس جمهور، و وزارت کشور در مقام مجری، و شورای نگهبان در مقام ناظر در انتخابات که در صورت لزوم می‌توانند بازرسان و یا مأمورانی را برای رسیدگی به حوزه‌های انتخابیه و شعب ثبت نام و اخذ و رأی اعزام نمایند هیچ سازمان یا دستگاهی مجاز به اعزام مأمور یا بازرس و دخالت در امر انتخابات نمی‌باشد.

تبصره ۲- نیروهای نظامی، انتظامی و همچنین شاغلین در سازمان عقیدتی، سیاسی نیروهای مذکور حق دخالت در امور اجرایی، نظارت و بازرسی انتخابات را ندارند.

- ماده (۱۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۱۰- تبصره زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۲۵) قانون مذکور الحاق می‌شود:
تبصره ۲- به کارگیری نیروهای نظامی، انتظامی و همچنین شاغلین در سازمان‌های مرتبط با نیروهای مذکور و کارکنان وزارت اطلاعات در امور اجرایی، نظارت و بازرسی انتخابات ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۱- ماده (۲۸) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۸- داوطلبان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند:

- سطر اول بالا به شرح زیر اصلاح و سطر دوم حذف شد:

ماده ۱۱- بندهای ماده (۲۸) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- مسلمان بودن.

۲- ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در فرم ثبت نام.

۳- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۴- داشتن حداقل سی سال و حداکثر هفتاد و پنج سال سن.

۵- حداقل مدرک فوق دیپلم یا معادل آن.

۶- سلامت جسمی و روحی در حد برخورداری از نعمت بینائی، شنوائی و گویائی.

تبصره ۱- اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از شرط بند (۱) مستثنی بوده و باید به دین خود اعتقاد داشته باشند.

- در سطر اول تبصره (۱) پس از عبارت «جمهوری اسلامی ایران»، عبارت «داوطلب نمایندگی در حوزه‌های خاص خود» اضافه می‌شود.

تبصره ۲- کسانی که سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی را دارند از شرط مذکور در بند (۵) مستثنی می‌باشند.

تبصره ۳- اصل بر صحت اظهارات داوطلبین نمایندگی مجلس شورای اسلامی در فرم ثبت نام است مگر این که خلاف آن از طریق قانونی ثبت شده باشد.

- تبصره (۳) حذف شد.

ماده ۱۲- جزء (۲) بند (الف) ماده (۲۹) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و جزء (۲۹) به این ماده الحاق می‌شود:

۲- رئیس و دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین آنها.

۲۹- اعضای شورای عالی استانها.

ماده ۱۳- جزء (۲) بند (ب) ماده (۲۹) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و جزء (۱۱) به

این ماده الحاق می‌شود:

۲- قضات شاغل در امر قضا.

۱۱- اعضاء شوراهای بخش، شهر، شهرستان و استان.

ماده ۱۴- ماده (۳۰) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۰- انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام نباید مشمول موارد زیر باشند:

۱- تابعیت کشورهای خارجی با رعایت ماده (۹۸۲) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴.^(۱)

- دو سطر بالا به شرح ذیل اصلاح شد:

ماده ۳۰- داوطلبان هنگام ثبت نام و برگزاری انتخابات نباید مشمول موارد زیر می‌باشند:

۱- تابعیت کشورهای خارجی و مشمولین ماده (۹۸۲) اصلاحی قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴.

۲- داشتن سابقه نمایندگی و مجلسین سنا و شورای ملی سابق، عضویت در هیأت رئیسه کانونهای حزب رستاخیز و حزب ایران نوین، انجمنهای استان، شهرستان، شهر، مأموران ساواک و وابستگاه به تشکیلات فراماسونری مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات.

۳- عضویت، وابستگی تشکیلاتی و فعالیت در احزاب، سازمانها و گروههای ضدانقلاب مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات.

۴- ادامه عضویت در احزاب، سازمانها و گروهها بعد از غیرقانونی اعلام شدن در محاکم قضائی مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات.

- بند (۴) به شرح ذیل اصلاح شد:

۴- اداره عضویت در احزاب، سازمانها و گروههایی که توسط محاکم قضایی غیرقانونی اعلام شده است. تشخیص ادامه عضویت با وزارت اطلاعات می‌باشد.

۵- محکومیت به حدود شرعی.

۶- محجوریت و محکومیت به شمول اصل چهل و نهم (۴۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۲) به حکم دادگاه.

۱. ماده (۹۸۲) قانون مدنی: اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است بهره‌مند می‌شوند لیکن نمی‌توانند به مقامات ذیل نائل گردند:

۱- ریاست جمهوری و معاونین او. ۲- عضویت در شورای نگهبان و ریاست قوه قضائیه. ۳- وزارت و کفالت وزارت و استانداری و فرمانداری. ۴- عضویت در مجلس شورای اسلامی. ۵- عضویت شوراهای استان و شهرستان و شهر. ۶- استخدام در وزارت امور خارجه و نیز احراز هرگونه پست و یا مأموریت سیاسی. ۷- قضاوت. ۸- عالی‌ترین رده فرماندهی در ارتش و سپاه نیروی انتظامی. ۹- تصدی پستهای مهم اطلاعاتی و امنیتی. (اصلاح شده به موجب قانون مصوب ۱۳۶۱/۱۰/۸ و نیز به موجب ماده ۱۹ قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۴)

۲. اصل ۴۹ قانون اساسی: دولت موظف است ثروتهای ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه‌کاریها و معاملات دولتی، فروش زمینهای موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیرمشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

۷- قاچاقچیان مواد مخدر و معتادان به این مواد.

۸- غصب زمین‌های موات به تشخیص دادگاه.

۹- شهرت به فساد و تجاهر به فسق.

۱۰- محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی قبل از رفع اثر و انقضاء مدت محرومیت از حقوق اجتماعی به شرح مذکور در ماده (۶۲) مکرر قانون اصلاح دو ماده و الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷.^(۱)

۱۱- محکومیت به خیانت و کلاهبرداری و اختلاس و ارتشاء و غصب اموال دیگران به حکم قطعی محاکم صالحه قضائی.

تبصره - انتساب امور مندرج در این ماده به داوطلبان نمایندگی مجلس باید مستند به اسناد و

- در سطر بالا پس از عبارت «مندرج در»، عبارت «بندهای (۱)، (۲)، (۳)، (۴)، (۵)، (۶)، (۸)، (۱۰) و (۱۱)» اضافه گردید.

مدارک مورد تأیید مراجع ذیصلاح باشد و همچنین اصل بر صحت اظهارات داوطلب در فرم ثبت نام می‌باشد مگر آن که خلاف آن به طور مستدل در مراجع ذیصلاح اثبات شود.

ماده ۱۵- در ماده (۳۱) قانون مذکور بعد از عنوان «رئیس ثبت احوال»، عنوان «و دادستان» اضافه می‌شود و «نه نفر معتمدین» در ماده فوق و تبصره آن به «هشت نفر معتمدین» کاهش می‌یابد و سه تبصره به شرح زیر به این ماده الحاق می‌شود:

تبصره ۲- در شهرستانها و بخشهایی که فاقد شورای اسلامی شهرستان یا بخش می‌باشند

۱. ماده (۶۲) مکرر قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷: محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی به شرح ذیل، محکوم علیه را از حقوق اجتماعی محروم می‌نماید و پس از انقضاء مدت تعیین شده و اجرای حکم رفع اثر می‌گردد:

۱- محکومان به قطع عضو در جرائم مشمول حد، پنج سال پس از اجرای حکم.

۲- محکومان به شلاق در جرائم مشمول حد، یک سال پس از اجرای حکم.

۳- محکومان به حبس تعزیری بیش از سه سال، دو سال پس از اجرای حکم.

تبصره ۱- حقوق اجتماعی عبارت است از حقوقی که قانونگذار برای اتباع کشور جمهوری اسلامی ایران و سایر افراد مقیم در قلمرو حاکمیت آن منظور نموده و سلب آن به موجب قانون یا حکم دادگاه صالح می‌باشد از قبیل:

الف - حق انتخاب شدن در مجالس شورای اسلامی و خبرگان و عضویت در شورای نگهبان و انتخاب شدن به ریاست جمهوری.

ب - عضویت در کلیه انجمن‌ها و شوراها و جمعیت‌هایی که اعضاء آن به موجب قانون انتخاب می‌شوند.

ج - عضویت در هیأت‌های منصفه و امناء.

د - اشتغال به مشاغل آموزشی و روزنامه نگاری.

ه - استخدام در وزارت خانه‌ها، سازمانهای دولتی، شرکت‌ها، مؤسسات وابسته به دولت، شهرداری‌ها، مؤسسات مأمور به خدمات عمومی، ادارات مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان و نهادهای انقلابی.

و - وکالت دادگستری و تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر یاری.

ز - انتخاب شدن به سمت داوری و کارشناسی در مراجع رسمی.

ح - استفاده از نشان و مدال‌های دولتی و عناوین افتخاری.

...

یک نفر از اعضای شورای شهر مرکز شهرستان یا مرکز بخش حسب مورد به انتخاب شورای مربوط یک از هشت نفر معتمدین مذکور خواهد بود.

تبصره ۳- در مراکز بخش، بالاترین مقام قضائی به جای دادستان عضو هیأت اجرایی بخش خواهند بود.

تبصره ۴- در صورت عدم وجود ادارات ثبت احوال و دادگستری در مرکز بخش، مسئول اداره ثبت احوال و دادستان شهرستان موظف‌اند نمایندگان تام‌الاختیار خود را برای عضویت در هیأت اجرایی معرفی نمایند.

ماده ۱۶- ماده (۳۲) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۲ فرماندار یا بخشدار مرکز هر حوزه انتخابیه برای انتخاب معتمدان اصلی و علی‌البدل هیأت اجرایی موضوع ماده (۳۱)، سی نفر از معتمدان محلی واجد شرایط را انتخاب می‌کند و از آنها برای همکاری به طور کتبی دعوت به عمل می‌آورد. معتمدین حداکثر ظرف

- از انتهای سطر دوم ماده (۳۲) و ابتدای سطر سوم عبارت «واجد شرایط را انتخاب می‌کند» حذف و عبارات «معرفی شده از سوی تشکلهای صنفی قانونی و شوراهای شهر و روستا و سایر افراد مورد وثوق حوزه انتخابیه را براساس آئین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انتخاب و مراتب را به اطلاع هیأت نظارت ذی‌ربط می‌رساند» جایگزین گردید.

دو روز از تاریخ دریافت دعوت نامه، تشکیل جلسه می‌دهند و پس از حضور حداقل دو سوم آنان (بیست نفر)، از بین خود، هفت نفر را به عنوان معتمدان اصلی و پنج نفر را به عنوان معتمدان علی‌البدل هیأت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می‌نمایند.

تبصره ۱- موارد زیر موجب محرومیت معتمد محلی از انتخاب شدن می‌باشد:

۱- عدم اعتقاد به اسلام - معتمدان حوزه‌های اقلیت دینی از شرط «عدم اعتقاد به اسلام» مستثنی می‌باشند و باید به دین خود معتقد باشند.

۲- داوطلب نمایندگی مجلس شورای اسلامی در همان دوره انتخابات و همان حوزه انتخابیه.

۳- عدم وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۴- سوء شهرت.

۵- نداشتن سواد خواندن و نوشتن به قدر کافی.

۶- داشتن نقش مؤثر در تحکیم مبانی رژیم سابق مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات.

۷- ادامه عضویت در احزاب، سازمانها و گروهها بعد از غیرقانونی اعلام شد در محاکم

قضائی مستنداً به نظر کارشناسی وزارت اطلاعات.

- بند (۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:

۷- ادامه عضویت در احزاب، سازمانها و گروههایی که توسط محاکم قضایی غیرقانونی اعلام شده است. تشخیص ادامه عضویت با وزارت اطلاعات است.

۸- سکونت کمتر از پنج سال در حوزه انتخابیه.

۹- اشتغال در فرمانداری یا بخشداری حوزه انتخابیه.

تبصره ۲- تعداد اعضای هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه و حوزههای فرعی و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است.

ماده ۱۷- در تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳۴) قانون مذکور، بعد از عنوان «رئیس ثبت احوال عنوان «یا دادستان» و در تبصره (۲) ماده مذکور عنوان «و وزارت کشور» پس از عبارت «هیأت نظارت مافوق» اضافه می‌شود.

ماده ۱۸- تبصره ماده (۴۲) قانون مذکور حذف می‌شود.

ماده ۱۹- در ماده (۴۸) قانون مذکور کلمه «عدم» قبل از عبارت «صلاحیتهای مذکور» اضافه می‌شود.

ماده ۲۰- ماده (۵۱) قانون مذکور و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۱- فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه‌های انتخابیه مکلف‌اند نظر هیأت اجرایی را در خصوص داوطلبان واجد شرایط قانونی و افرادی که عدم صلاحیت آنان احراز شده است ظرف یک روز به داوطلبان ابلاغ نمایند.

- سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

احراز شده است ظرف یک روز به داوطلبان ابلاغ نموده و با سریعترین وسیله ممکن به ضمیمه اسناد و مدارک مربوطه به اطلاع هیأت نظارت استان برسانند.

تبصره - ابلاغ نظر هیأت اجرایی به کسانی که عدم صلاحیت آنان احراز شده با ذکر دلیل و

- در سطر بالا عبارت «کسانی که عدم صلاحیت آنان احراز شده» حذف و عبارت «داوطلبانی که طبق این ماده واجد شرایط قانونی شناخته نشده‌اند» جایگزین گردید.

به صورت محرمانه خواهد بود و آنان می‌توانند ظرف چهار روز از تاریخ ابلاغ شکایت خود را مستدل به هیأت نظارت استان تسلیم نمایند.

ماده ۲۱- ماده (۵۲) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۲- گزارشها و شکایات موضوع تبصره ماده (۵۱) این قانون ظرف پنج روز پس از پایان مهلت دریافت شکایت، در جلسه هیأت نظارت استان رسیدگی و نتیجه صورتجلسه می‌شود و بلافاصله یک نسخه از صورتجلسه برای فرماندار یا بخشدار ارسال می‌گردد. چنانچه هیأت نظارت استان، نظر هیأت اجرایی را مبنی بر احراز عدم صلاحیت داوطلب تأیید نماید

موظف است در این خصوص نظر هیأت مرکزی نظارت را کسب نماید.

تبصره ۱- فرماندار یا بخشدار موظف است ظرف یک روز از دریافت نظر هیأت نظارت استان مراتب احراز عدم صلاحیت را کتباً به داوطلب ابلاغ کند تا در صورت اعتراض حداکثر ظرف مدت چهار روز شکایت خود را کتباً به شورای نگهبان تسلیم نماید.

تبصره ۲- شورای نگهبان ظرف ده روز پس از پایان مهلت دریافت شکایات، نظر قطعی و نهائی خود را در خصوص داوطلبان واجد شرایط قانونی به وزارت کشور اعلام می‌نماید. وزارت کشور ظرف مدت یک روز نظر شورای نگهبان را به فرماندار و بخشدار ذی‌ربط ابلاغ می‌کند.

ماده (۲۱) به شرح ذیل اصلاح شد:

ماده ۲۱- ماده (۵۲) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۲- نظر هیأت‌های نظارت مرکز حوزه انتخابیه و استان و هیأت مرکزی نظارت در خصوص تصمیمات هیأت اجرائی در بررسی صلاحیت داوطلبان با تأیید شورای نگهبان معتبر است.

تبصره ۱- هیأت‌های نظارت موظفند یک نسخه از صورتجلسات مربوط به تصمیمات موضوع این ماده را به هیأت‌های مافوق و هیأت اجرائی ذی‌ربط ارسال نمایند.

تبصره ۲- مهلت اظهارنظر هیأت‌های نظارت و شورای نگهبان از زمان وصول صورتجلسات راجع به رسیدگی به صلاحیت داوطلبان جمعاً سی روز خواهد بود.

تبصره ۳- داوطلبان رد صلاحیت شده در صورتی که نسبت به قانونی بودن یا صحت اسناد و مدارک مستند عدم صلاحیت خود و یا دلالت یا کفایت آنها اعتراض داشته باشند می‌توانند اعتراض خود را طی سه روز از تاریخ تحویل ابلاغیه به دیوان عالی کشور تسلیم نمایند.

دیوان عالی کشور موظف است برای رسیدگی به اعتراضات داوطلبان شعبه یا شعب ویژه‌ای تشکیل دهد. هر شعبه مرکب از سه نفر قضات دیوان عالی که دارای بالاترین رتبه و گروه و سابقه قضائی هستند (یک نفر به عنوان رئیس و دو نفر به عنوان مستشار) تشکیل می‌گردد. شعب مذکور ظرف یک ماه از تاریخ وصول اعتراض به موضوع رسیدگی و رأی خود را که قطعی و لازم‌الاجراء است صادر و به وزارت کشور و شورای نگهبان ابلاغ می‌نمایند. ملاک تصمیم در دادگاه‌های مذکور رأی اکثریت قضات شعبه می‌باشد.

تبصره ۴- شورای نگهبان بنا به تقاضای دادگاه مکلف است ظرف چهل و هشت ساعت نسبت به ارسال اطلاعات و مدارک مورد تقاضا اقدام نماید.

تبصره ۵- جلسات دادگاه با توجه به اصل یکصد و شصت و پنجم (۱۶۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) علنی بوده و داوطلب و وکیل وی می‌توانند در جلسات دادگاه

۱. اصل ۱۶۵ قانون اساسی: محاکمات، علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافعی عفت عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.

حضور یافته و اظهارنظر نمایند.

تبصره ۶- در صورتی که در دیوان عالی کشور بیش از یک شعبه ویژه تشکیل گردد ارجاع پرونده‌ها به آنها براساس قرعه خواهد بود.

تبصره ۷- در مورد داوطلبانی که ظرف یک ماه دادگاه رأی بر عدم صلاحیت آنان صادر ننماید، نظر هیأت اجرایی متبع است.

ماده ۲۲- ماده زیر به عنوان ماده (۵۲) مکرر به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده ۵۲ مکرر- چنانچه در مورد داوطلب با داوطلبانی که هیأت اجرایی نظر به عدم صلاحیت آنها نداده است، هیأت نظارت استان پس از کسب نظر هیأت مرکزی نظارت، عدم صلاحیت آنها را احراز نماید، نظر خود را با ذکر دلایل و مدارک و مستندات حداکثر ظرف مدت پنج روز از تاریخ وصول برای بررسی مجدد به هیأت اجرایی اعلام می‌نماید. هیأت اجرایی موظف است ظرف سه روز دلائل و مستندات هیأت نظارت را بررسی نماید و در صورت بقا بر نظر اولیه خود مراتب از طریق هیأت نظارت استان به شورای نگهبان اعلام خواهد شد. چنانچه شورای نگهبان پس از بررسی، نظر بر عدم صلاحیت داوطلب داشته باشد حداکثر ظرف پنج روز موضوع، با دلایل و مدارک و مستندات قانونی از طریق وزارت کشور به داوطلب ابلاغ می‌شود. داوطلبان رد صلاحیت شده موضوع این ماده و ماده (۵۲) این قانون در صورتی که نسبت به قانونی بودن یا صحت اسناد و مدارک مستند عدم صلاحیت خود و یا دلالت یا کفایت آنها اعتراض داشته باشند می‌توانند اعتراض خود را طی سه روز از تاریخ تحویل ابلاغیه به دیوان عالی کشور تسلیم نمایند.

دیوان عالی کشور موظف است برای رسیدگی به اعتراضات داوطلبان شعبه یا شعب ویژه‌ای تشکیل دهد. هر شعبه مرکب از سه نفر قضات دیوان عالی که دارای بالاترین رتبه و گروه سابقه قضائی هستند (یک نفر به عنوان رئیس و دو نفر به عنوان مستشار) تشکیل می‌گردد. شعب مذکور ظرف ظرف یک ماه از تاریخ وصول اعتراض به موضوع رسیدگی و رأی خود را که قطعی و لازم‌الاجراء است صادر و به وزارت کشور و شورای نگهبان ابلاغ می‌نمایند. ملاک تصمیم در دادگاههای مذکور رأی اکثریت قضات شعبه می‌باشد.

تبصره ۱- شورای نگهبان بنا به تقاضای دادگاه مکلف است ظرف چهل و هشت ساعت نسبت به ارسال اطلاعات و مدارک مورد تقاضا اقدام نماید.

تبصره ۲- جلسات دادگاه با توجه به اصل یکصد و شصت و پنجم (۱۶۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران علنی بوده و داوطلب و وکیل وی می‌توانند در جلسات دادگاه حضور یافته و اظهارنظر نمایند.

تبصره ۳- در صورتی که در دیوان عالی کشور بیش از یک شعبه ویژه تشکیل گردد ارجاع پرونده‌ها به آنها براساس قرعه خواهد بود.

تبصره ۴- در مورد داوطلبانی که ظرف یک ماه دادگاه رأی بر عدم صلاحیت آنان صادر ننماید، نظر هیأت اجرائی متبع است.

تبصره ۵- چنانچه هیأت اجرائی پس از اعلام نظر هیأت نظارت استان برای بررسی مجدد از اظهار نظر خودداری نماید موضوع برای بررسی به شورای نگهبان ارجاع خواهد شد و عدم اظهار نظر هیأت اجرائی تخلف تلقی خواهد شد.

- ماده (۲۲) حذف شد.

ماده ۲۳- ماده (۵۳) قانون مذکور به شرح اصلاح می‌شود:

ماده ۵۳- در صورتی که معتمدین هیأت اجرائی در بررسی شرایط داوطلبان و سایر وظایف خود، مقررات قانونی انتخابات را رعایت ننمایند فرماندار یا بخشدار موظف است با اطلاع هیأت نظارت و وزارت کشور نسبت به تغییر هر یک از معتمدان یا به طور کلی

- در سطر بالا عبارت «با اطلاع هیأت نظارت و وزارت کشور» حذف و عبارت «با رعایت موارد مندرج در ماده «۳۲» این قانون» جایگزین گردید.

تشکیل مجدد هیأت اجرائی اقدام نماید. تغییر عضو یا کل اعضاء هیأت اجرائی هیأت طبق مواد (۳۲) و (۳۵) این قانون انجام خواهد شد.

ماده ۲۴- ماده (۵۵) قانون مذکور و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

- سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۴- ماده (۵۵) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و تبصره آن ابقاء می‌شود:

ماده ۵۵- در هر مرحله از انتخابات هر یک از نامزدها به تنهایی یا چند نامزد به طور مشترک می‌توانند به روش زیر برای شعب اخذ رأی با تعیین شعبه مورد نظر، نماینده به هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه معرفی نمایند:

الف - حوزه‌های دارای تا ده نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر شعبه یک نماینده.

ب - حوزه‌های دارای یازده تا بیست نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر دو شعبه یک نماینده.

ج - حوزه‌های دارای بیست و یک تا سی نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر سه شعبه یک نماینده.

د - حوزه‌های دارای سی و یک تا چهل نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر چهار شعبه یک نماینده.

ه - حوزه‌های دارای چهل و یک تا پنجاه نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر پنج شعبه یک نماینده.

و - حوزه‌های دارای پنجاه و یک تا صد نفر نامزد انتخاباتی به ازاء هر ده شعبه یک نماینده.
 ز - حوزه‌های دارای بیش از یکصد نفر نامزد انتخاباتی به ازای هر سی شعبه یک نماینده.
 این نمایندگان می‌توانند در محل شعبه اخذ رأی حضور داشته باشند و چنانچه تخلفی در شعبه اخذ رأی صورت گیرد بدون دخالت، مراتب را به هیأت‌های اجرائی و نظارت بخش یا مرکز شهرستان به طور کتبی اعلام نمایند. حضور نمایندگان نامزدها تا پایان اخذ رأی و شمارش آراء و تنظیم صورتجلسه بلامانع است. ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در شعب اخذ رأی ممنوع بوده و جرم محسوب می‌شود و متخلف به مجازات مقرر در ماده (۸۳) این قانون محکوم خواهد شد.

هیأت‌های اجرائی موظف هستند ترتیبات لازم را جهت حضور نمایندگان نامزدها در شعب ثبت نام و اخذ رأی معمول دارند.

تبصره - حضور دیگر افراد به جز مسئولین (مسئولین و اعضاء صندوقهای اخذ رأی، ناظرین شورای نگهبان، نمایندگان و بازرسان رئیس جمهور و وزارت کشور، نمایندگان نامزدها) در شعب اخذ رأی تحت هر عنوان ممنوع است و جرم محسوب می‌گردد. مأمورین انتظامی و مسئولین صندوقهای اخذ رأی موظفند از حضور افراد غیرمسئول جلوگیری به عمل آورند. متخلفین به مجازات مقرر در ماده (۷۵) این قانون محکوم خواهند شد.

- تبصره بالا حذف شد.

ماده ۲۵- ماده (۵۶) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۶- مدت فعالیت تبلیغات انتخاباتی برای کلیه داوطلبان تأیید شده موضوع مواد (۵۱)، (۵۲) و (۵۲ مکرر) و تبصره‌های آن یکسان بوده و هشت روز قبل از روز اخذ

- سطر بالا به شرح ذیل اصلاح شد:

مواد (۵۱) و (۵۲) و تبصره‌های آن یکسان بوده و هشت روز قبل از روز اخذ

رأی (مرحله اول و دوم) آغاز و تا بیست و چهار ساعت قبل از روز اخذ رأی ادامه خواهد داشت.

ماده ۲۶- بند (۲) ماده (۶۶) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۲- رأی گرفتن بدون شناسنامه یا با شناسنامه کسی که حضور ندارد.

ماده ۲۷- ماده (۶۸) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره‌های آن عیناً ابقاء می‌گردد:

ماده ۶۸- هیأت‌های اجرائی مراکز حوزه‌های انتخابیه موظفند از تاریخ اعلام نهائی اسامی داوطلبان واجد شرایط تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را

بپذیرند و حداکثر ظرف هفت روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی در جلسه مشترک هیأت اجرائی و نظارت به آنها رسیدگی نمایند.

ماده ۲۸- ماده (۷۰) قانون مذکور و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۰- چنانچه هیأت‌های اجرائی یا نظارت در هر یک از مراحل انتخابات نظر بر توقف انتخابات داشته باشند، مراتب را همراه با دلایل قانونی از طریق فرماندار یا بخشدار

- در سطر بالا عبارت «از طریق فرماندار یا بخشدار» حذف گردید.

به وزارت کشور اعلام می‌نمایند. در صورتی که وزارت کشور نیز پس از بررسی نظر بر توقف انتخابات داشته باشد مراتب را با دلایل قانونی به شورای نگهبان اعلام می‌کند و در صورت موافقت شورای نگهبان، وزیر کشور دستور توقف انتخابات در آن حوزه یا حوزه‌ها را صادر می‌نماید. تبصره ۱- توقف انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه غیر از موارد مذکور در این ماده ممنوع می‌باشد.

- تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۱- توقف انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه منحصر به موارد مذکور در این ماده است.

تبصره ۲- هیأت اجرائی پس از بررسی شکایات و گزارشها، چنانچه تشخیص دهد که انتخابات در یک یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است، با تأیید هیأت نظارت، انتخابات یک یا چند شعبه مذکور را در صورتی که در سرنوشت انتخابات مؤثر نباشد، باطل اعلام می‌نماید.

ماده ۲۹- ماده (۲۷) قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۲- هرگاه شورای نگهبان نظر بر ابطال انتخابات یک حوزه و یا تعدادی از آراء یک حوزه به نحوی که در نتیجه انتخابات مؤثر باشد داشته باشد، مکلف است دلایل و مدارک و مستندات قانونی خود را به وزارت کشور اعلام نماید.

وزارت کشور موظف است ظرف بیست و چهار ساعت موضوع را به اطلاع فرماندار و منتخب یا منتخبین برساند. در صورتی که فرد یا افراد منتخب و یا وزارت کشور به ابطال انتخابات اعتراض داشته باشند می‌توانند ظرف پنج روز پس از دریافت نظر شورای نگهبان شکایت خود را به شعبه‌ای که به این منظور در دیوان عالی کشور تشکیل می‌شود و شامل پنج نفر از قضات آن دیوان که دارای بالاترین رتبه و گروه و سابقه قضایی هستند (یک نفر به عنوان رئیس و چهار نفر به عنوان مستشار) تسلیم نمایند. شعبه مذکور موظف است

طی یک ماه از تاریخ دریافت شکایت موضوع را بر اساس اصل یکصد و شصت و پنجم (۱۶۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به صورت علنی مورد رسیدگی قرار داده و رأی خود را اعلام نماید. ملاک تصمیم‌گیری در دادگاه مذکور رأی اکثریت کل قضات شعبه بوده و این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است.

- سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

شعبه خواهد بود.

تبصره ۱- در صورت عدم تسلیم شکایت ظرف مهلت مقرر در این ماده نظر شورای نگهبان لازم‌الاجرا است.

تبصره ۲- در صورت تسلیم شکایت و عدم صدور رأی دادگاه مبنی بر ابطال انتخابات ظرف مدت یک ماه صحت انتخابات تأیید شده تلقی می‌گردد.

تبصره ۳- شورای نگهبان بنا به تقاضای دادگاه مکلف است ظرف چهل و هشت ساعت نسبت به ارسال اطلاعات و مدارک مورد تقاضا اقدام نماید.

تبصره ۴- شکات یا وکلای آنان حق حضور و اظهارنظر در جلسه دادگاه را دارند.

ماده ۳۰- ماده (۷۳) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۳- صدور اعتبارنامه متخین موکول به اعلام صحت انتخابات از سوی شورای نگهبان و یا اجرای ماده (۷۲) این قانون خواهد بود و وزارت کشور موظف است بلافاصله دستور صدور اعتبارنامه را بدهد.

- ماده (۷۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۷۳- صدور اعتبارنامه متخین موکول به اعلام صحت انتخابات خواهد بود و وزارت کشور موظف است بلافاصله دستور صدور اعتبارنامه را بدهد.

ماده ۳۱- در تبصره ماده (۷۴) قانون عبارت «پس از اعلام نظر شورای نگهبان» حذف می‌شود.

ماده (۳۱) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۳۱- در تبصره ماده (۷۴) قانون عبارت «نظر شورای نگهبان» حذف و عبارت «صحت انتخابات» جایگزین می‌شود.

ماده ۳۲- ماده (۹۴) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۴- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی است.

- در سطر بالا عبارت «و مقررات» حذف گردید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۹۰۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۰۱۲۱ مورخ ۱۳۸۲/۴/۳۱ و شماره ۳۹۸۳۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۸۰۰ مورخ ۱۳۸۲/۵/۹^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۲۷۱۲ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۱ و شماره ۸۱/۳۰/۲۷۰۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۸؛ «لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد در برخی موارد با توجه به اصلاحات به عمل آمده ایرادات قانون اساسی رفع شده است، تعداد قابل توجهی از مواد که قبلاً مغایر قانون اساسی تشخیص داده شده و برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده شده بود بدون هیچگونه تغییری عیناً به تصویب رسیده که ایرادات قانون اساسی مربوط به آنها کماکان به قوت خود باقی است و در برخی مواد تغییراتی داده شده که نه تنها ایرادات قانون اساسی را رفع ننموده بلکه در بعضی موارد موجب افزایش ایرادات قانون اساسی نیز شده است. علی‌ای حال نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ایراد بندهای (۱، ۵، ۶، ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰^(۲)، ۲۲، ۲۹، ۳۱، ۳۲ و ۳۳) کماکان به قوت خود باقی است.

در جزء «ج» بند (۳۱) ایراد، بجای کلمه «ابطال» کلمه «توقف» صحیح است.

۲- در ماده (۴) مکرر موضوع ماده (۳) تعیین تاریخ برگزاری انتخابات مرحله دوم متوقف بر اعلام نتیجه قطعی انتخابات مرحله اول است، که این تاریخ از ابتدای مرحله اول دقیقاً مشخص نمی‌باشد، بنابراین تعیین تاریخ برگزاری مرحله دوم انتخابات همزمان با انتخابات مرحله اول غیر ممکن است، با این وصف چنانچه تاریخ برگزاری انتخابات مرحله دوم همراه انتخابات مرحله اول تعیین شود در مواردی شورای نگهبان برای رسیدگی و اظهارنظر نسبت به انتخابات مرحله اول فرصت کافی ندارد و اگر انتخابات مرحله دوم در تاریخی که از قبل و همزمان با انتخابات مرحله اول تعیین شده است برگزار گردد موجب اخلال در امر نظارت می‌شود، و از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳- در مواردی که امکان رسیدگی کامل، ظرف مهلت مقرر در تبصره (۳) ماده (۹) موضوع ماده (۶) وجود ندارد اظهارنظر در برخی موارد موجب تضییع حقوق رأی‌دهندگان و داوطلبان می‌گردد. لذا تبصره مذکور از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. براساس نامه ۸۲/۳۰/۳۹۳۷ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۱ شورای نگهبان این بند از قلم افتاده بود که کماکان ایراد شورا در این خصوص به قوت خود باقی است.

۴- ایراد بند (۸) به قوت خود باقی است، لکن با توجه به تغییر به عمل آمده، در متن ایراد بجای عبارت «سازمانهای عقیدتی سیاسی»، عبارت «سازمانهای مرتبط با نیروهای مذکور» قرار می‌گیرد.

۵- با توجه به اینکه صرفاً بندهای ماده (۲۸) موضوع ماده (۱۱) اصلاح شده است، عبارت «انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند» در صدر ماده (۲۸) قانون فعلی عیناً باقی مانده است، لذا اشکال شرعی قبلی بر آن نیز وارد است.

۶- در بند (۴) ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) انحصار تشخیص ادامه عضویت به وزارت اطلاعات، مستلزم نفی حجج و طرق معتبر شرعی دیگر است، لذا از این جهت خلاف موازین شرع تشخیص داده شد و از این جهت که مستلزم نفی نظارت شورای نگهبان است مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد. همچنین در این بند کماکان محاکم قضائی تنها مرجع اعلام غیرقانونی بودن احزاب و سازمانها و گروهها ذکر شده‌اند که انحصار به این مرجع نیز خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۷- ایراد بند (۲۱) کماکان به قوت خود باقی است، مضافاً نحوه انتخاب معتمدان در ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) از اموری است که نیاز به تقنین دارد و واگذاری آن به آیین‌نامه مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۸- ایراد شرعی و قانون اساسی مربوط به بند (۶) تبصره (۱) ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) کماکان به قوت خود باقی است و بند (۷) تبصره (۱) ماده (۳۲) موضوع ماده (۱۶) همان ایراد بند (۴) ماده (۳۰) موضوع ماده (۱۴) را دارد.

۹- ایراد مربوط به ماده (۵۱) موضوع ماده (۲۰) کماکان به قوت خود باقی است.
۱۰- در تبصره (۱) ماده (۵۲) موضوع ماده (۲۱) باستحضار به اینکه منظور از صورت جلسات صرفاً نتیجه نهایی (تأیید یا رد) می‌باشد این تبصره اشکال ندارد.

۱۱- با توجه به اینکه مطابق ماده (۵۲) موضوع ماده (۲۱) مصوبه تأیید نظر هیأت‌های نظارت حوزه انتخابیه و استان و هیأت مرکزی با شورای نگهبان است پس مهلت جداگانه‌ای برای اظهارنظر آنها پیش‌بینی نشده است و مجموعاً مهلت ۳۰ روز موضوع تبصره (۲) ماده مذکور برای رسیدگی و اظهارنظر شورای نگهبان نسبت به داوطلبان انتخابات سراسر کشور کفایت نمی‌کند و موجب اخلال در اعمال نظارت است و از این جهت تبصره مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۱۲- ایراد جز، «ج» بند (۲۸) قبلی نسبت به تبصره‌های (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) ماده (۵۲) موضوع ماده (۲۱) کماکان به قوت خود باقی است مضافاً ظاهر تبصره (۳) ماده مذکور به اینصورت است که دیوان عالی کشور مستقلاً شعبه یا شعب ویژه‌ای تشکیل دهد، در صورتی که این موارد از وظائف رئیس قوه قضائیه می‌باشد، لذا این تبصره از این جهت نیز مغایر بند (۱) اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳- تبصره ماده (۷۴) موضوع ماده (۳۱) همان ایراد بند (۳۲) را دارد.

۱۴- در ماده (۹۴) موضوع ماده (۳۲) مصوبه عبارت «کلیه قوانین» شامل همه قوانین

مصوب مجمع تشخیص مصلحت نیز می‌شود، لذا این ماده از این جهت مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. لایحه «اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» به همراه لایحه «اصلاح موادی از قانون حدود وظایف و اختیارات رئیس جمهوری» (لوايح دوقلو) توسط رئیس جمهور وقت، تقاضای استرداد گردید که با رأی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۳۰، استرداد لوايح مذکور تصویب شد. - متن نامه تقاضای استرداد لوايح به شرح ذیل است:

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۵

حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای کربوبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام؛

یکسال و نیم پیش به امید فراهم آوردن زمینه برگزاری انتخابات عادلانه و در جهت دفاع از حقوق مسلم مردم که صاحبان اصلی انقلاب و کشورند و به منظور جلوگیری از اعمال سلیقه در فرآیند مهمی که پایه نظام مردم‌سالاری دینی است، لایحه اصلاح قانون انتخابات را تقدیم مجلس شورای اسلامی کردم. همچنین برای سامان دادن به ساز و کارهای اعمال مسئولیت مسلم و مصرح رئیس جمهوری در اجرای قانون اساسی و یافتن ضمانت اجرای این مسئولیت که در قانون اساسی فقط برای رئیس جمهوری ذکر و تصریح شده است و نیز برای پاسداشت تعهد و سوگند رئیس جمهوری که منتخب مستقیم مردم و در نتیجه مواجه با انتظارات فراوان عموم و دارای حقوق واقعی و مسئولیتهای سنگین است، لایحه اصلاح موادی از قانون حدود وظایف و اختیارات رئیس جمهوری را برای بررسی و تصویب به مجلس محترم شورای اسلامی ارسال داشتم و پس از آن نیز طی نامه‌ای حداقل انتظارات خود را بیان کردم.

شورای محترم نگهبان حتی علی‌رغم مصوبات روشن و متقن پیشین خود در مورد وظایف و اختیارات رئیس جمهوری، هر دو لایحه را با اشکالات فراوان به مجلس بازگرداند و با وجود انعطاف فراوان نمایندگان مجالس و نمایندگان دولت، همچنان بر نظرات خود پافشاری کرد. گفتنی است که متأسفانه بنظر ما حتی در موارد متعددی نقض قانون فعلی انتخابات نیز از سوی هیأت‌های نظارت و شورای نگهبان به چشم می‌خورد.

از آنجا که پاسخگویی وظیفه قانونی همه ارکان و اجزای نظام جمهوری اسلامی برآمده از حقوق اساسی ملت ماست، امیدوارم شورای نگهبان نیز خود را مافوق مسئولیت نداند و در سالی که از سوی رهبر معظم نیز سال پاسخگویی نام گرفته است پاسخگوی اقدامات خود طی سالیان گذشته بخصوص در جریان انتخابات اخیر باشد.

بهرحال از آن جهت که احتمال می‌دهم باقیماندن این دو لایحه در دستور کار مجلس در آینده موجب تغییرات بیشتری برخلاف روح کلی و حقوق و منافع مردم و نقش و موقعیت رئیس جمهوری بشود با توجه به اینکه این دو لایحه به تصویب نهایی نرسیده است، تقاضای استرداد آنها را از مجلس شورای اسلامی دارم.

سید محمد خاتمی - ۱۳۸۳/۱/۲۵

(ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسات ۴۱۲ و ۴۱۵ مورخ ۱۳۸۳/۱/۳۰ و ۲۵).

۱۱

مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظائف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ تحت عنوان «مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی» با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۲۲۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۱۱۰۷ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱ دولت در مورد اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظائف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی تحت عنوان «مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی» که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- متن زیر و تبصره ذیل آن به انتهای ماده (۱۳) اضافه می شود:

رئیس جمهور می تواند وظائف مربوط به نظارت، کسب اطلاعات، بازرسی، پیگیری و بررسی را از طریق هیأتی متشکل از افراد صاحب نظر در امور حقوقی و اجرایی به نام هیأت پیگیری و نظارت بر اجرای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، انجام دهد. کلیه دستگاههای حکومتی موظفند با هیأت منصوب از سوی رئیس جمهور همکاری لازم را نموده و به مکاتبات هیأت در ارتباط با قانون اساسی و چگونگی اجرا یا نقض آن در اسرع وقت مناسب، حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ وصول، پاسخ لازم را همراه با توضیحات کافی ارائه داده و کلیه اطلاعات، اسناد و مدارک درخواست شده را در اختیار هیأت قرار دهند و امکان بازرسی را فراهم نمایند.

تبصره - متخلف به دادگاه صالح یا هیأتهای رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد معرفی می شود و در صورت اثبات تخلف به مجازات سه ماه تا یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهد شد.

ماده ۲- ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۴- در صورت توقف، نقض یا عدم اجرای اصلی از اصول قانون اساسی، رئیس جمهور در اجرای وظائف خویش برای اجرای قانون اساسی به نحو مقتضی اقدام می‌نماید و برای این منظور می‌تواند ضمن دستور توقف تصمیمات و اقدامات انجام شده برخلاف قانون اساسی، مراتب را به اطلاع بالاترین مقام مسئول مربوطه در هر یک از قوا و نهادهای حکومتی برساند و علت توقف، نقض یا عدم اجرا را خواستار گردد. مقام مسئول موظف است در اسرع وقت مناسب، حداکثر ظرف مدت دو ماه پاسخ خود را مشروحا و با ذکر دلیل به اطلاع رئیس جمهور برساند. در صورتی که پس از بررسی و تشخیص رئیس جمهور، توقف یا نقض یا عدم اجرا همچنان ثابت باشد، رئیس جمهور نسبت به اجرای اصل یا اصول مربوطه و رفع عوارض ناشی از تخلف اقدام لازم را معمول و از جمله دستور توقف تصمیمات و اقدامات انجام شده برخلاف قانون اساسی را صادر می‌نماید و پرونده امر را برای تعقیب متخلف، به مراجع صالح اداری و قضائی ارسال می‌دارد. متخلف برای بار اول به یک تا سه سال و در صورت تکرار به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شود.

تبصره ۱- رئیس جمهور اگر رأی قضائی را مغایر قانون اساسی تشخیص دهد نقض رأی مذکور را از دیوان عالی کشور درخواست می‌نماید. این درخواست موجب توقف اجرا و آثار و تبعات رأی تا پایان رسیدگی می‌شود.

رئیس قوه قضائیه مکلف است شعبه‌ای خاص در دیوان عالی کشور متشکل از یک رئیس و دو مستشار که دارای پایه یازده قضائی باشند را برای رسیدگی به این درخواست تشکیل دهد.

اعضاء این شعبه به انتخاب هیأت عمومی دیوان عالی کشور و با حکم رئیس قوه قضائیه منصوب می‌شوند.

رسیدگی به درخواست رئیس جمهور توسط قضات شعبه مزبور انجام و نظر اکثریت ملاک عمل خواهد بود. هنگام رسیدگی هیأتی مرکب از سه حقوقدان به انتخاب مجلس شورای اسلامی و سه حقوقدان به انتخاب هیأت وزیران در جلسه حضور خواهند داشت و نظرات و توضیحات خود را به شعبه ارائه خواهند نمود. در صورت نقض رأی از سوی شعبه مزبور پرونده جهت رسیدگی به مرجع قضائی صالح ارسال می‌شود و آن مرجع مکلف به تبعیت از نظر شعبه خاص دیوان عالی کشور خواهد بود.

تبصره ۲- اقدامات نظارتی و مصوبات مجلس شورای اسلامی با رعایت ضوابط مقرر و تفسیر شورای نگهبان (در چارچوب قانون اساسی) از اصول قانون اساسی و استیضاح موضوع

بند (۲) اصل هشتاد و نهم (۸۹) قانون اساسی^(۱) و حکم دیوان عالی کشور موضوع بند (۱۰) اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی، از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

تبصره ۳- رئیس جمهور می‌تواند نسبت به جبران خسارات و لطمه وارده به شهروندان به جهت نقض حقوق اساسی شناخته شده آنها از قانون اساسی از طریق پیش بینی اعتبار لازم در لوایح بودجه سالانه کل کشور اقدام نماید.

ماده ۳- ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۵- به منظور اجرای صحیح و دقیق قانون اساسی، رئیس جمهور می‌تواند در صورت احراز تخلف به هر یک از قوای مقننه و قضائیه و مجریه و نهادهای حکومتی تذکر و اخطار دهد. ترتیب اثر ندادن به تذکر و اخطار رئیس جمهور، می‌تواند به اقدامات مذکور در ماده (۱۴) این قانون و تبصره (۱) آن منجر شود.

ماده ۴- ماده (۱۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۶- رئیس جمهور سالی یک بار گزارش موارد توقف و عدم اجرا و یا نقض قانون اساسی را با تصمیمات متخذه و ذکر موانع و مشکلات، تنظیم و به اطلاع مجلس شورای اسلامی می‌رساند. گزارش رئیس جمهور در جلسه علنی مجلس قرائت می‌شود. همچنین رئیس جمهور می‌تواند هرگاه لازم بداند، مستقیماً مردم را از طریق مقتضی در جریان موارد عدم اجرا یا نقض قانون اساسی و اقداماتی که انجام داده، قرار دهد.^(۲)

۱. اصل ۸۹ قانون اساسی:

۱- نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیأت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیأت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود، در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیأت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند.

۲- در صورتی که حداقل یک سوم نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسائل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بنده ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

۲. فصل دوم قانون حدود و وظائف و اختیارات ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی به این شرح می‌باشد:

فصل دوم - مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی

ماده ۱۳- به منظور پاسداری از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اصل ۱۱۳ قانون اساسی، رئیس جمهور از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم مسئول اجرای قانون اساسی می‌باشد. ←

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۹۴۴

تاریخ: ۸۲/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۲۲ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۸۴۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۴^(۱) «لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظائف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی تحت عنوان «مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی» مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده یک:

الف: در مواردی که رهبری در دستگاههای زیر نظر خود اعمال ولایت نموده باشند دادن اختیار نظارت و کسب اطلاع...، ... به رئیس جمهور نسبت به آن خلاف شرع شناخته شد.
ب: عموم عبارت «کلیه دستگاههای حکومتی» نسبت به دستگاههایی که به نصّ قانون اساسی یا با اعمال اختیارات موضوع اصل ۵۷ قانون اساسی مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری می‌باشند مغایر اصول قانون اساسی از جمله اصول ۵۷، ۱۱۰، ۱۱۳ و ۱۷۵ شناخته شد.
ج: چون ظاهر ماده، استقلال هیأت مذکور در مقام عمل است، لذا اصل تشکیل چنین هیأتی خلاف اصل ۱۱۳ قانون اساسی شناخته شد.

د: شمول دستگاههای حکومتی، در مورد خبرگان رهبری و شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت و مجلس شورای اسلامی و قوه قضائیه و هر مقام و دستگاه دیگری که قانون اساسی به آنها اختیار یا وظیفه‌ای داده است نسبت به تشخیص، برداشت، نوع و کیفیت اعمال این اختیار و مسئولیت خلاف اصول مربوط قانون اساسی من جمله ۷۱، ۷۳، ۸۵، ۹۴، ۹۶، ۹۸، ۹۹، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۲ و ۱۵۶^(۲) شناخته شد.

→ ماده ۱۴- در صورت توقف یا عدم اجرای اصلی از قانون اساسی رئیس جمهور در اجرای وظائف خویش برای اجرای قانون اساسی به نحو مقتضی اقدام می‌نماید و برای این منظور می‌تواند مراتب را به اطلاع بالاترین مقام مسئول مربوطه برساند و علت توقف یا عدم اجرا را خواستار گردد. مقام مسئول موظف است پاسخ خود را مشروحا و با ذکر دلیل به اطلاع رئیس جمهور برساند. در صورتی که پس از بررسی به تشخیص رئیس جمهور توقف یا عدم اجراء ثابت گردد، نسبت به اجرای اصل یا اصول مربوطه و رفع عوارض ناشی از تخلف اقدام و در صورتی که تخلف مربوط به نخست وزیر و وزراء باشد به مجلس شورای اسلامی ارجاع می‌دهد و در غیر این صورت پرونده امر به مرجع صالح ارسال خواهد شد.

ماده ۱۵- به منظور اجرای صحیح و دقیق قانون اساسی، رئیس جمهور حق اخطار و تذکر به قوای سه گانه کشور را دارد.
ماده ۱۶- رئیس جمهور می‌تواند سالی یک بار آمار موارد توقف، عدم اجرا و نقض و تخلف از قانون اساسی را با تصمیمات متخذة تنظیم کند و به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصول ۷۱، ۸۵، ۹۴، ۹۹، ۱۱۲ و ۱۵۶ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۵۶۶، ۴۶، ۳۹، ۴۴۶، ۱۶۵ و ۱۳۰)
←

ه - عموم عبارت کلیه دستگاهها شامل دستگاهی می‌شود که در قانون اساسی مرجع تشخیص مغایرت با اصول قانون اساسی تعیین شده است، لذا از این جهت مغایر اصول ۹۴ و ۹۶، ۹۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲- تبصره ماده یک:

الف: چون تبصره ذیل این ماده مبتنی بر مفاد ماده مذکور است با توجه به ایرادات وارده بر آن باید اصلاح شود سپس اظهار نظر خواهد شد.

۳- ماده دو:

الف: صدور دستور توقف در خصوص تصمیمات و اقداماتی که مطابق قانون اساسی مسئول مشخص دارد خلاف اصول متعدد قانون اساسی من جمله اصول ۷۱، ۸۵، ۹۴، ۹۶، ۹۸، ۹۹، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۱۲، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۷۵ شناخته شد.

و نیز عبارت «هر یک از قوا و نهادهای حکومتی» همان ایرادات شرعی و قانون اساسی جزءهای «الف، ب، د، ه» بند «ا» را دارد.

ب: اطلاق ظاهر عبارت «پرونده امر را برای تعقیب متخلف به مراجع صالح قضائی ارسال می‌دارد» نسبت به موردی که قاضی تشخیص تخلف ندهد خلاف اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۴- تبصره یک ماده دو:

الف: چون مستفاد از اصول قانون اساسی این است که رسیدگی قضائی در تمام مراحل

→ - اصل ۷۳ قانون اساسی: شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است. مفاد این اصل مانع از تفسیری که دادرسان، در مقام تمییز حق، از قوانین می‌کنند نیست.

- اصل ۹۶ قانون اساسی: تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان و تشخیص عدم تعارض آنها با قانون اساسی بر عهده اکثریت همه اعضای شورای نگهبان است.

- اصل ۹۸ قانون اساسی: تفسیر قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه‌چهارم آنان انجام می‌شود.

- اصل ۱۰۷ قانون اساسی: پس از مرجع عالی قدر تقلید و رهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خمینی «قدس‌سره» که از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شدند، تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است. خبرگان رهبری درباره همه فقهای واجد شرائط مذکور در اصول پنجم و یکصد و نهم بررسی و مشورت می‌کنند هرگاه یکی از آنان را اعلم به احکام و موضوعات فقهی یا مسائل سیاسی و اجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یکصد و نهم تشخیص دهند او را به رهبری انتخاب می‌کنند و در غیر این صورت یکی از آنان را به عنوان رهبر انتخاب و معرفی می‌نمایند. رهبر منتخب خبرگان، ولایت امر و همه مسئولیت‌های ناشی از آن را بر عهده خواهد داشت.

رهبر در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی است.

- اصل ۱۰۸ قانون اساسی: قانون مربوط به تعداد و شرائط خبرگان، کیفیت انتخاب آنها و آئین نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله فقهاء اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آراء آنان تصویب شود و به تصویب نهائی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظائف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.

- اصل ۱۰۹ قانون اساسی: شرائط و صفات رهبر:

۱- صلاحیت علمی لازم برای افتاء در ابواب مختلف فقه.

۲- عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام.

۳- بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری.

در صورت تعدد واجدین شرائط فوق، شخصی که دارای بینش فقهی و سیاسی قوی‌تر باشد مقدم است.

از ابتدا تا قطعیت حکم به عهده قوه قضائیه و محاکم دادگستری می‌باشد ورود رئیس جمهور در پرونده‌های قضائی و احکام صادره از این جهت مغایر اصول ۳۶، ۱۵۶، ۱۵۹، قانون اساسی شناخته شد و الزام قوه قضائیه و محاکم و قضات به رسیدگی، به صرف درخواست رئیس جمهور دخالت در امر قضاء و موجب اخلال در وظایف و اختیاراتی است که به نصّ قانون اساسی بر عهده این قوه نهاده شده است از این جهت نیز مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد ضمناً چون درخواست مذکور موجب توقف اجرا و آثار و تبعات رأی می‌گردد همان ایراد مربوط به قوه قضائیه موضوع جزء «الف» بند «۳» را دارد.

ب: ملزم نمودن رئیس قوه قضائیه، به انتخاب کسانی که هیأت عمومی دیوان عالی کشور انتخاب نموده است خلاف بند «۳» اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.
ج: الزام دادگاه به پذیرفتن حضور حقوقدانان ششگانه در دادگاه مذکور مستلزم دخالت قوه مقننه و مجریه در قوه قضائیه و تجاوز از حدود و اختیاراتشان در قانون اساسی و مُخلّ استقلال قوه قضائیه است لذا از این جهت مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

د: الزام قاضی به تبعیت از حکم شعبه خاص دیوان عالی کشور خلاف موازین شرع شناخته شد همچنین مستفاد از اصل ۱۶۷ قانون اساسی آن است که قاضی مکلف است منحصراً مطابق قوانین مدونه حکم صادر کند و چنانچه حکم قضیه را در قوانین مدونه نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم صادر نماید و طریق دیگری پیش بینی نشده است لذا از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

هـ- تبصره دو ماده دو:

الف: منظور از اقدامات نظارتی موضوع صدر این تبصره، و اینکه مربوط به چه دستگاه یا دستگاههایی است مشخص شود تا اظهار نظر گردد.

ب: مفاد و مفهوم این تبصره همان ایرادات جزءهای «د، ه» بند «ا» و جزء «الف» بند «۴» را دارد پس از رفع اشکال اظهار نظر خواهد شد.

۶- تبصره سه ماده دو:

الف: اطلاق پرداخت خسارت وارده توسط اشخاص از بیت‌المال در شرایطی که مصارف اهمی جهت رفع نیازهای ضروری مردم در میان باشد خلاف موازین شرع شناخته شد.

ب: اطلاق این تبصره شامل مواردی می‌شود که تشخیص ورود خسارت و مقصر و میزان آن نیازمند رسیدگی قضائی است لذا این تبصره مغایر با اصول مربوط به قضا و تفکیک قوا (اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی) می‌باشد.

۷- ماده سه:

الف: این ماده ایرادات جزءهای «الف، ب، د، ه» بند «ا» و بندهای «۳ و ۴» را دارد.

۸- ماده چهار:

الف: قرائت گزارش موضوع این ماده در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی بدون رعایت اصل ۶۹ قانون اساسی^(۱) مغایر این اصل می‌باشد.

۹- در تبصره ماده «۱» و ماده «۲» و ذیل ماده «۳» معرفی به دادگاه برای ضمانت اجرا موجب تداخل قوا می‌گردد و از این جهت مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی می‌باشد.

۱۰- عموم و اطلاق ماده «۲» و تبصره «۱» آن و ماده «۳» موجب معتبر دانستن برداشت رئیس جمهور از قانون اساسی در موارد اختلاف است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۸ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. اصل ۶۹ قانون اساسی: مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. در شرائط اضطراری، در صورتی که رعایت امنیت کشور ایجاب کند، به تقاضای رئیس جمهور یا یکی از وزراء یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیرعلنی تشکیل می‌شود. مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد. گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف شدن شرائط اضطراری برای اطلاع عموم منتشر گردد.

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها P.P.W با قانون اساسی

شماره: ۱۲۶۵۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۲۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۸۴۸۷/۴۸۴۸۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها P.P.W که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت (راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران) اجازه داده می‌شود به منظور تسهیل و انجام امور مربوط به حمل و نقل بین‌المللی کالا، عضویت مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها P.P.W را پذیرفته و آئین‌نامه‌ها و مقررات تصویبی و تعرفه‌ها و ضمایم مربوط به آنها را اجرا نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۲۰۶

تاریخ: ۸۲/۳/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۶۵۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۴۱ مورخ ۸۲/۳/۱۰؛^(۱) «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها (P.P.W)» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- عبارت P.P.W در ماده واحده و عبارت RIC در ۲-۲-۴ ماده (۴)^(۲) مغایر اصل ۱۵

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. در این ماده عبارت RIC به فارسی برگردانیده نشده و فقط به زبان انگلیسی آمده است.

قانون اساسی شناخته شد.

۲- متن قرارداد سازمان همکاری راه آهن (O.S.J.D) پیوست نبود، لازم است ارسال شود تا نسبت به آن اظهار نظر شود.

تذکر:

۱- کلیه کلمات و عبارات در متن رسمی مطابق اصل ۱۵ قانون اساسی باید با خط و زبان فارسی باشد و کلمات و عبارات غیرفارسی معادل، می‌تواند در پرانتز پس از کلمات و عبارات فارسی درج گردد.

۲- غلط‌های تایپی متعدد در این متن [من جمله «با شماره» در بند ۲-۵ ماده (۲)، «واگنها» در بند ۳-۱ ماده (۳) و «نقل» در بند ۳-۲ ماده (۳) و «خاص» در پاورقی ۱ صفحه ۵ و «راه‌آهنهای» در بند ۲-۲ ماده (۴)] وجود دارد که باید اصلاح شود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۲۴۸۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۸

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۲۰۶ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۹ و پیرو نامه شماره ۱۲۶۵۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۸، لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها P.P.W که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت (راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران) اجازه داده می‌شود به منظور تسهیل و انجام امور مربوط به حمل و نقل بین‌المللی کالا، عضویت مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها، مقررات استفاده از واگن‌ها در حمل و نقل بین‌المللی پی.پی.دبلیو (P.P.W) را پذیرفته و آئین‌نامه و مقررات تصویبی و تعرفه‌ها و ضوابط مربوط به آنها را اجراء نماید.

در ماده (۴) بند ۲-۴ قبل از عبارت «RIC» عبارت «آر.آی.سی» اضافه گردید و عبارت «RIC» به «(RIC)» اصلاح گردید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۸۶۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۲۴۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸ و شماره ۱۲۶۵۱ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۲۰۶ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۹ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۴۱ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۰؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن‌ها و کانتینرها، مقررات استفاده از واگن‌ها در حمل و نقل بین‌المللی پی.پی.دبلیو (P.P.W)» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ایراد موضوع بند (۱) قبلی با توجه به اصلاح به عمل آمده مرتفع شده است.

۲- همانطوری که در بند (۲) قبلی اعلام شده است متن قرارداد سازمان همکاری راه‌آهن (O.S.J.D) این بار هم به پیوست نبود و تاکنون نیز به این شورا واصل نشده است لازم است ارسال شود تا نسبت به آن اظهارنظر شود.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱۳

مغایرت و مخالفت طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۱۳۹۰۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۴

شورای محترم نگهبان

طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - حوزه انتخابیه در انتخابات مجلس شورای اسلامی محدوده جغرافیایی هر استان خواهد بود.

- تبصره ۱- داوطلبان نمایندگی می‌بایست در یکی از شهرستانهای استان نامزد شوند.
- تبصره ۲- در هر شهرستان داوطلب یا داوطلبانی که بالاترین رأی را در کل استان به دست آورده‌اند نماینده یا نمایندگان استان از آن شهرستان محسوب می‌شوند.
- تبصره ۳- ملاک در تعیین تعداد نمایندگان شهرستان‌ها قانون تعیین محدوده حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۱/۳۰ و اصلاحیه‌های بعدی آن خواهد بود.
- تبصره ۴- علاوه بر شرایط مندرج در قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی هر داوطلب می‌بایست متولد شهرستان محل ثبت نام باشد، یا سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی از آن شهرستان و یا سابقه حداقل دو سال سکونت در آن شهرستان را داشته باشد.
- تبصره ۵- اقلیتهای دینی از این قانون مستثنی می‌باشند.
- تبصره ۶- قوانین مغایر با این قانون ملغی‌الاثرب خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۲۳۹

تاریخ: ۸۲/۳/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۹۰۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۴ مورخ

۱۳۸۲/۳/۱۱^(۱)؛ «طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی» مصوب جلسه مورخ سی و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- برگزاری انتخابات استانی مطابق مفاد مصوبه چون موجب بروز و ازدیاد اختلافات محلی، قومی، قبیله‌ای و مذهبی می‌گردد و این اختلافات خلاف همبستگی و وحدت ملی است و عامل از بین رفتن توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی بین همه مردم می‌شود بنابراین خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱۵ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۲- برگزاری انتخابات به صورت استانی مطابق مفاد مصوبه و میاندوره‌ای چون موجب افزایش هزینه عمومی است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- بر حسب تبصره (۲) ماده واحده در موردی که رأی داوطلبی در شهرستان پایین‌تر از سایر داوطلبان شهرستان بوده و در استان نیز رأی وی از بسیاری از افراد دیگر داوطلب در شهرستانهای دیگر استان کمتر باشد نماینده محسوب شده است به عبارت دیگر افرادی که در شهرستان و یا در کل استان رأی بیشتری دارند حذف شده - در صورتی که تعداد رای دهنده برای کلیه داوطلبان یکسان است - و کسی که نه اکثریت آراء را در شهرستان کسب نموده و نه در کل استان اکثریت آراء را در بین داوطلبین شهرستانهای دیگر استان بدست آورده است نماینده محسوب گردیده لذا این تبصره از این جهت مغایر بند ۹ اصل سوم و اصول ۶ و ۶۲ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.

۴- برگزاری انتخابات استانی مطابق مفاد مصوبه چون باعث کاهش مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت خودشان می‌شود از این جهت مغایر بند ۸ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶/۳۷۵۰۲
تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۲۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۲ و پیرو نامه شماره ۱۳۹۰۸ مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصل ۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸).
- اصل ۶ قانون اساسی: در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکاء آراء عمومی اداره شود، از راه انتخابات: انتخاب رئیس جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر اینها، یا از راه همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد.
- اصل ۶۲ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت که به طور مستقیم و با رأی مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد.

۱۳۸۲/۳/۴، طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - حوزه انتخابیه استان‌های موضوع این قانون در انتخابات مجلس شورای اسلامی محدوده جغرافیایی آن استان خواهد بود.

تبصره ۱- این قانون به صورت آزمایشی برای یک بار در انتخابات دوره هفتم مجلس شورای اسلامی در استان‌های اصفهان، آذربایجان شرقی، زنجان، فارس، گیلان و لرستان اجراء می‌گردد و پس از آن مجلس شورای اسلامی با توجه به نتایج حاصله تصمیم‌گیری خواهد نمود.

تبصره ۲- ملاک در تعیین تعداد نمایندگان هر استان، مجموع نمایندگان آن استان به موجب قانون تعیین محدوده حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۱/۳۰^(۱) و اصلاحیه‌های بعدی آن خواهد بود.

تبصره ۳- انتخابات موضوع این قانون یک مرحله‌ای است و حائزین اکثریت آراء به مجلس شورای اسلامی راه خواهند یافت.

تبصره ۴- مرکز اصلی حوزه انتخابیه، فرمانداری شهرستان مرکز استان خواهد بود و سایر فرمانداری‌های هر استان به عنوان حوزه‌های فرعی عمل خواهند کرد.

تبصره ۵- حوزه‌های انتخابیه اقلیت‌های دینی از این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره ۶- در صورتی که بنابر ارزیابی وزارت کشور در برخی از استان‌های فوق‌الذکر اجرای این قانون باعث ایجاد یا تشدید اختلافات منطقه‌ای یا کاهش محسوس مشارکت مردم در انتخابات گردد با پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی آن استان یا استان‌ها از این قانون مستثنی می‌گردند.

تبصره ۷- هزینه‌های اجرای این قانون از محل اعتبارات برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی و در صورت عدم کفایت از محل ردیف ۱۰۱۰۱۲ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور تأمین اعتبار خواهد شد.

تبصره ۸- قوانین مغایر با این قانون ملغی‌الاثرب خواهد بود.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین دومین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحات ۴۰۱ تا ۴۳۲.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۱۵۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶/۳۷۵۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۱۳۹۰۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۳۲۳۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۲ و شماره ۸۲/۳۰/۳۱۵۴ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱؛ «طرح استانی شدن حوزه‌های انتخابیه مجلس شورای اسلامی در برخی استان‌های کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با توجه به اصلاح به عمل آمده ایراد بند «ا» (بجز کلمه مذهبی) و ایراد بندهای «۲» و «۴» کماکان به قوت خود باقی است.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی استفساریه تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۵۱۷۸۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۲۷

شورای محترم نگهبان

طرح استفساریه تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۶/۴ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری مجلس به شرح پیوست به تصویب رسید، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

موضوع استفساریه:

ماده واحده - آیا رسیدگی به اتهامهای اشخاص موضوع تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰^(۱) مشمول مقررات این قانون است؟
نظر مجلس:

علاوه بر مدیر مسئول، به اتهام کلیه اشخاص موضوع تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰، مطابق با مقررات قانون مطبوعات از جمله ماده (۳۴) و مواد (۳۶) تا (۴۴) آن در محاکم دادگستری به صورت علنی و با حضور هیأت منصفه رسیدگی می‌شود.

۱. مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۰ طرح اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ را در دستور کار خود قرار داد که در قالب ماده (۶) آن، ماده (۹) قانون مذکور نیز اصلاح گردید و تبصره (۷) این ماده چنین بیان می‌دارد: «تبصره ۷- مسئولیت مقالات و مطالبی که در نشریه منتشر می‌شود به عهده مدیر مسئول است ولی این مسئولیت نافی مسئولیت نویسنده و سایر اشخاصی که در ارتکاب جرم دخالت داشته باشند نخواهد بود.»

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۳۸۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۷۸۴ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۳ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴^(۱)؛ «طرح استفساریه تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با توجه به مرقومه مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» به عنوان ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات که در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ مطرح گردید؛^(۲) طرح مذکور خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. متن مرقومه مقام معظم رهبری به شرح زیر می‌باشد:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت‌الاسلام آقای کربوبی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی و حضرات نمایندگان محترم با سلام و تحیت؛

مطبوعات کشور سازنده افکار عمومی و جهت دهنده به همت و اراده مردمند. اگر دشمنان اسلام و انقلاب و نظام اسلامی، مطبوعات را در دست بگیرند یا در آن نفوذ کنند، خطر بزرگی امنیت و وحدت و ایمان مردم را تهدید خواهد کرد و اینجانب سکوت خود و دیگر دست‌اندرکاران را در این امر حیاتی جایز نمی‌دانم. قانون کنونی تا حدودی توانسته است مانع از بروز این آفت بزرگ شود و تغییر آن به امثال آنچه در کمیسیون مجلس پیش‌بینی شده مشروع و به مصلحت نظام و کشور نیست.

والسلام علیکم - سید علی خامنه‌ای ۷۹/۵/۱۵

۱۵

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی محدودیت توقیف مطبوعات با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۵۴۹۱۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۰۸/۰۷

شورای محترم نگهبان

طرح محدودیت توقیف مطبوعات که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۶/۴ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - در غیر از مواردی که نشریه‌ای به موجب حکم قطعی دادگاه به عنوان مجازات توقیف شده است مدت توقیف موقت نشریات به ترتیب ذیل خواهد بود:

الف - در مورد روزنامه حداکثر ده روز.

ب - در مورد هفته نامه و دو هفته‌نامه حداکثر چهار هفته.

ج - در مورد ماهنامه حداکثر دو ماه.

د - در مورد سایر نشریات حداکثر سه ماه.

تبصره ۱- در هر مورد، پس از پایان مدت بلافاصله قرار توقیف کان‌لم‌یکن می‌گردد و نشریه می‌تواند منتشر شود. این قرار توقیف قابل تمدید نیست.

تبصره ۲- در صورت عدم رعایت این قانون متخلفین مشمول مجازات موضوع ماده (۵۷۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵/۳/۲^(۱) می‌باشند.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. ماده (۵۷۰) قانون مجازات اسلامی: هر یک از مقامات و مأمورین دولتی که برخلاف قانون، آزادی شخصی افراد ملت را سلب کند یا آنان را از حقوق مقرر در قانون اساسی محروم نماید علاوه بر انفصال از خدمت و محرومیت سه تا پنج سال از مشاغل دولتی به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۵۶۵۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۴۹۱۰ مورخ ۱۳۸۲/۸/۷ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۵۳۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۷^(۱)؛ «طرح محدودیت توقیف مطبوعات» مصوب جلسه مورخ چهار آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با توجه به مرقومه مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» به عنوان ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات که در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ مطرح گردید،^(۲) طرح مذکور خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. جهت اطلاع از متن مرقومه مقام معظم رهبری ر.ک: همین مجموعه، پاورقی صفحه ۶۴۸.

۱۶

مغایرت و مخالفت طرح سه فوریتی الحاق دو تبصره به ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۸۱۳۱۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۵

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق دو تبصره به ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ که با قید سه فوریت در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۵ با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - عبارات زیر به عنوان تبصره (۳) و (۴) به ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷^(۱) الحاق می‌گردد:

تبصره ۳- ضابطه وجود شرایط موضوع بندهای (۱)، (۳) و (۵) ماده فوق عرفی است و در صورتی که اظهار خود داوطلب برای هیأت اجرایی یا هیأت نظارت کافی تشخیص داده نشود تأییدیه کتبی ده نفر از میان افراد زیر در حوزه انتخابیه داوطلب به عنوان تأیید عرفی تلقی و برای هیأت‌های اجرایی و مراجع نظارتی کافی و لازم‌الاتباع است:

۱- معتمدین موضوع صدر ماده (۳۲) قانون انتخابات مصوب ۱۳۷۸/۹/۷.^(۲)

۲- اعضای شورای شهر، بخش یا شورای شهرستان.

۳- قضات شاغل.

۴- ائمه جمعه یا روحانیون شناخته شده.

تبصره ۴- صلاحیت نامزدهائی که در یکی از ادوار گذشته مجلس داوطلب بوده و تأیید شده‌اند همچنان تأیید شده تلقی می‌گردد، مگر این که با اسناد و مدارک معتبر و قانونی فقدان آن احراز گردد. مفاد این ماده برای انتخابات هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی و ادوار پس از آن لازم‌الاجراء است.

۱. همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۴۵.

۲. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۳۷۳.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۴۵۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۱۳۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۵؛ «طرح سه فوریتی الحاق دو تبصره به ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷» مصوب جلسه مورخ پنجم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

در مورد تبصره (۳):

۱- عبارت «هیأت اجرائی یا هیأت نظارت» در سطر دوم تبصره چون ظهور در این معنی دارد که در صورتی که این دو هیأت اظهارات داوطلب را کافی تشخیص دهند، نظارت شورای نگهبان در این مورد منتفی است از این جهت مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی است.

۲- با توجه به اینکه شرط طریق معتبر عرفی نیز وثاقت است، معتبر دانستن تأیید کتبی ده نفر در صورتی که وثاقت همه آنان احراز نشده باشد تجویز عمل بطریق غیرمعتبر عرفی است و اطلاق تجویز عمل باین تأییدیه چون مستلزم ورود اشخاص غیر امین و عادل به مجلس شورای اسلامی است لذا از این جهت خلاف شرع و مغایر اصول ۶۷ و ۹۹ قانون اساسی است.

۳- اطلاق معتبر دانستن تأییدیه ده نفر مذکور در مواردی که مرجع مسئول اجراء یا نظارت علم بفقدان همه یا بعضی شرایط مذکور در داوطلب داشته باشد نیز همان ایراد بند (۳) فوق را دارد.

در مورد تبصره (۴):

با توجه به قید کلمه «و قانونی» پس از کلمه «معتبر» در ذیل پاراگراف اول این تبصره چون اطلاق آن مستلزم نفی اعتبار طرق معتبری است که در قانون ذکری از آن نشده است لذا از این جهت خلاف شرع و مغایر اصول ۶۷ و ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

مغایرت طرح یک فوریتی تشکیل شورای عالی خانواده با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۸۱۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

طرح تشکیل شورای عالی خانواده که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۳ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور تحقق اصل دهم (۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و در راستای اهداف و برنامه‌های توسعه‌ای کشور، سیاستگذاری، ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های دستگاه‌های ذی‌ربط در امور خانواده و تمهید شرایط و ارائه پیشنهادها قانونی مورد نیاز برای تسهیل تشکیل و تحکیم بنیان خانواده، نظارت بر اجرای سیاستها و تصمیمات قانونی و برنامه‌های مربوط به خانواده، شورای عالی خانواده به ریاست رئیس جمهور و یا معاون اول وی و عضویت اشخاص زیر تشکیل می‌شود:

۱- معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

۲- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۴- وزیر آموزش و پرورش.

۵- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۶- وزیر کشور.

۱. اصل ۱۰ قانون اساسی: از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات برنامه‌ریزی‌های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

- ۷- وزیر کار و امور اجتماعی.
- ۸- رئیس سازمان تربیت بدنی.
- ۹- رئیس سازمان بهزیستی کشور.
- ۱۰- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.
- ۱۱- مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان ملی جوانان.
- ۱۲- مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان.
- ۱۳- دو نفر از قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
- ۱۴- سه نفر از نهادهای غیردولتی ذی ربط و یا صاحب نظران تعلیم و تربیت که یکی از آنان زن باشد به انتخاب رئیس جمهور.
- ۱۵- سه نفر از اعضای کمیسیون های فرهنگی، اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر.
- تبصره ۱- در غیاب وزیران و معاونین رئیس جمهور به طور استثناء معاونین ذی ربط در جلسه شرکت می کنند.
- تبصره ۲- دبیرخانه شورا در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و هزینه های آن از محل اعتبارات این سازمان تأمین می گردد.
- تبصره ۳- آئین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۱۰۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹؛ «طرح تشکیل شورای عالی خانواده» مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

- ۱- متن ماده واحده از این نظر که وظایف این شورا را مشخص نکرده است و با وجود اجمال، شائبه تداخل در وظایف اجرایی دولت یا قضایی قوه قضائیه و یا تقنینی مجلس شورای اسلامی وجود دارد امکان اظهار نظر وجود ندارد، پس از رفع اجمال می تواند اعلام نظر نمود.
- ۲- مبنیاً بر اشکال فوق، تبصره (۳) ماده واحده در مورد تعیین آئین نامه، فاقد حدود

مشخص است و دارای ابهام است پس از تعیین وظایف شورا امکان اظهارنظر وجود دارد.
۳- تقیید ریاست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به معاونت رئیس جمهور، ایجاد محدودیت برای رئیس جمهور در تعیین ریاست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است و مغایر اصل ۱۲۶ قانون اساسی شناخته شد.

۴- از این جهت که تشکیل شورای جدید بصورت طرح مطرح شده مستلزم بار مالی است و منبع تأمین هزینه آن مشخص نشده است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
متذکر می‌شود که تبصره (۲) ماده واحده از این نظر که اعتبارات سازمان برنامه محل مصرف معین دارد و شورای مذکور نیز یک ساله نمی‌باشد رافع اشکال نیست.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۵۷۶۸
تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۱۰۵ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۰ و پیرو نامه شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹ طرح تشکیل شورای عالی خانواده که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به منظور تحقق اصل دهم (۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اهداف و برنامه‌های توسعه‌ای کشور، شورای عالی خانواده با وظایف ذیل:
الف - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در زمینه امور مربوط به خانواده به ویژه به منظور پیشگیری از آسیب‌ها و انحرافات تهدیدگر خانواده در چارچوب قوانین موضوعه.
ب - بررسی و تشخیص کاستی‌ها و ضرورت‌های قانونی در ارتباط با تشکیل، حفظ و پایداری خانواده و ارائه نتایج حاصله به مراجع ذیصلاح.
ج - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در زمینه امور فرهنگی، آموزشی و تبلیغی مربوط به خانواده به منظور توانمندسازی زوجین در رویارویی با مسائل فردی، اجتماعی و خانوادگی.

- د - ایجاد هماهنگی و نظارت بر فعالیتهای نهادهای فعال در حوزه خانواده اعم از دولتی و غیردولتی به منظور پرهیز از موازی کاری و دوگانگی فعالیتها.
- و به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت اشخاص زیر تشکیل می شود:
- ۱- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
 - ۲- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
 - ۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
 - ۴- وزیر آموزش و پرورش.
 - ۵- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.
 - ۶- وزیر کشور.
 - ۷- وزیر کار و امور اجتماعی.
 - ۸- رئیس سازمان تربیت بدنی.
 - ۹- رئیس سازمان بهزیستی کشور.
 - ۱۰- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.
 - ۱۱- مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان ملی جوانان.
 - ۱۲- مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان.
 - ۱۳- دو نفر از قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
 - ۱۴- سه نفر از نهادهای غیردولتی ذی ربط و یا صاحب نظران تعلیم و تربیت که یکی از آنان زن باشد به انتخاب رئیس جمهور.
 - ۱۵- سه نفر از اعضای کمیسیونهای فرهنگی، اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر.
- تبصره ۱- در غیاب وزیران و معاونین رئیس جمهور به طور استثناء معاونین ذی ربط در جلسه شرکت می کنند.
- تبصره ۲- دبیرخانه شورای عالی مستقر در نهاد ریاست جمهوری و هزینه های تشکیل آن از محل اعتبارات مربوط به هزینه های ضروری و پیش بینی نشده ریاست جمهوری تأمین خواهد شد.
- تبصره ۳- آئین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۶۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۷۶۸ مورخ ۱۳۸۳/۳/۵ و شماره ۱۸۱۰ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۳/۳۰/۷۵۴۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۳^(۱) و شماره ۸۳/۳۰/۷۱۰۵ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۰؛ «طرح تشکیل شورای عالی خانواده» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند (الف) ماده واحده از این نظر که سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، با تدوین و تصویب آئین‌نامه تحقق می‌یابد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۲- بند (ج) ماده واحده از این نظر که امور مزبور تقنینی است، مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- بند (د) ماده واحده از جهت سلب اختیار هیأت وزیران مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی و از جهت ضرورت تدوین آئین‌نامه که ملازم با تحقق وظیفه مذکور در این بند دارد، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴- اشکال بند (۲) قبلی مبنیاً بر اشکال بندهای (الف)، (ج) و (د) ماده واحده باقی است.

۵- اشکال بند (۴) قبلی در مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی به قوت خود باقی است.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مغایرت لایحه دو فوریتی تنظیم بازار غیرمتشکل پولی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن

شماره: ۹۴۶۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۶۵۴۱/۲۸۱۰۴ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۲ دولت در مورد تنظیم بازار غیرمتشکل پولی که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۳ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۳۳۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۶۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶؛ «لایحه دو فوریتی تنظیم بازار غیرمتشکل پولی» مصوب جلسه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- لایحه مزبور از این نظر که عملیات بانکی در آن تعریف نشده است ابهام دارد و اظهارنظر در مورد مواد مختلف این لایحه مستلزم رفع ابهام است.
- ۲- در ماده (۱) علاوه بر اشکال فوق، تعریف و تشخیص عملیات بانکی که موضوع حق فعالیت بانکی است، از امور تقنینی محسوب می‌شود و واگذاری آن به شورای پول و اعتبار مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.
- ۳- تبصره (۲) ماده (۱) از این نظر که در مورد حق رجوع متضرر از تصمیمات بانک مرکزی به مراجع صالحه قضایی ساکت است، ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱. متن لایحه، بدلیل عدم تکرار آن، پس از نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان، به همراه اصلاحیه مجلس شورای اسلامی، درج شده است (ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۵۹ تا ۶۶۱).

- ۴- واگذاری تعیین ضوابط و مقررات در تبصره (۳) ماده (۱) و موارد موضوع ماده (۲) به شورای پول و اعتبار اگر از امور تقنینی باشد مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی و چنانچه از امور مربوط به آئین نامه باشد مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۵- تبصره (۱) ماده (۳) از این نظر که در مورد حق رجوع متضرر به مراجع صالحه قضایی ساکت است، ابهام دارد.
- ۶- واگذاری تعیین ضوابط به شورای پول و اعتبار در تبصره (۲) ماده (۳) مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- مواردی که در ماده (۵) به قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ منوط شده است باید مشخص گردد تا اظهار نظر شود.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۱۴۳۷

تاریخ: ۱۳۸۳/۰۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۴۶۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶، لایحه تنظیم بازار غیرمتشکل پولی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه تشکل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. تعریف و تشخیص عملیات بانکی به عهده شورای پول و اعتبار است.

- در سطر سوم ماده (۱) عبارت «تعریف و تشخیص عملیات بانکی به عهده شورای پول و اعتبار است» حذف و عبارت زیر جایگزین گردید:

«عملیات بانکی در این قانون به امر واسطه گری بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار به صورت دریافت انواع وجوه، سپرده، ودیعه و موارد مشابه تحت هر عنوان و اعطاء وام، اعتبار و سایر تسهیلات و صدور کارتهای الکترونیکی پرداخت و کارتهای اعتباری اطلاق می شود».

تبصره ۱- بانکها و صندوق‌هایی که قبلاً به موجب قوانین خاص تأسیس شده‌اند بر اساس مفاد همان قوانین ادامه فعالیت خواهند داد.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری که بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عملیات بانکی مبادرت دارند موظفند ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون برای اخذ مجوز به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مراجعه و مدارک مورد نیاز را ارائه نمایند. در غیر این صورت بنا به درخواست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ادامه فعالیت این قبیل اشخاص توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران متوقف خواهد شد.

- در سطر بالا بعد از عبارت «متوقف خواهد شد.» جمله زیر اضافه شود:
«در صورت اعتراض، متقاضی می‌تواند به مراجع ذیصلاح قضائی مراجعه نماید».

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز موظف است ظرف سه ماه درخواست را رسیدگی و نتیجه را به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم صدور مجوز، بانک یاد شده ایرادها و نواقص پرونده را برای اصلاح و رفع آن باید به متقاضی اطلاع دهد.

تبصره ۳- ضوابط، مقررات و شرایط ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر اشخاص حقیقی یا حقوقی مشمول این قانون بر اساس قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد.

- تبصره (۳) ماده (۱) به شرح زیر اصلاح گردید:
تبصره ۳- آئین‌نامه ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر اشخاص حقیقی یا حقوقی همچنین مسئولیت مدیران و سهامداران عمده، انحلال و تصفیه و نحوه لغو مجوزهای تأسیس آنها بر اساس قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ با تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴- اشخاص حقیقی یا حقوقی موضوع این ماده که به عملیات بانکی اشتغال دارند در صورتی که موفق به اخذ مجوز فعالیت تحت عنوان موجود یا عنوان مناسب دیگر ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون نشوند بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران حق ادامه فعالیت نخواهند داشت. متخلفین از اجرای این حکم در صورت شکایت بانک یاد شده از طریق مقامات قضائی صلاحیتدار به مجازات حبس تا شش ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۲- نحوه تأسیس و فعالیت، مسئولیت مدیران و سهامداران عمده، انحلال و تصفیه و نحوه لغو مجوزهای تأسیس و فعالیت به موجب آئین‌نامه‌ای است که توسط شورای پول و اعتبار تصویب می‌گردد.

- ماده (۲) حذف گردید.

ماده ۳- نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری، مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عهده بانک یاد شده است. مؤسسات و اشخاص فعال در این زمینه مکلفند اطلاعات لازم را در اختیار بازرسان بانک یادشده قرار دهند.

تبصره ۱- در صورت ارائه گزارش و احراز تخلف توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، این بانک می‌تواند نسبت به تعلیق مجوز مؤسسات متخلف اقدام نماید. در این موارد، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف به جلوگیری از ادامه فعالیت متخلفین و همکاری لازم با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

- در انتهای تبصره (۱) عبارت زیر اضافه گردد:
در صورت اعتراض، متقاضی می‌تواند به مراجع ذیصلاح قضائی مراجعه نماید.

تبصره ۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در صورت لزوم، اعمال نظارت به مؤسسات موضوع این قانون را کلاً یا بعضاً بر اساس ضوابطی که شورای پول و اعتبار تعیین خواهد کرد به مرجع دیگری تفویض نماید.

- تبصره (۲) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح گردید:
تبصره ۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در صورت لزوم، اعمال تمام یا بخشی از نظارت بر مؤسسات موضوع این قانون را بر اساس آئین‌نامه‌ای که با تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به مرجع دیگری تفویض نماید.

ماده ۴- به منظور امکان نظارت کامل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر بازار متشکل و غیرمتشکل پولی و تفکیک بازار پول و سرمایه، ریاست شورای بورس به عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

ماده ۵- مؤسسات مشمول این قانون، در مواردی که در این قانون ذکر نشده‌اند تابع قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸- می‌باشند.

- ماده (۵) حذف گردید.

ماده ۶- آئین‌نامه اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف دو ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی‌الاثرب می‌گردد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۲

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۳۷ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و شماره ۹۴۶۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۴۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۱) و شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷؛ «لایحه تنظیم و بازار غیرمتشکل پولی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«اصلاح به عمل آمده در تبصره (۲) ماده (۳) از این جهت که اقدامات مذکور در این تبصره نیاز به تقنین دارد، رافع اشکال نیست و مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد».

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی نحوه انجام فعالیتهای تشکلهای دانشجویی و دانشگاهی با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۱۱۴۳۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح نحوه انجام فعالیتهای تشکلهای دانشجویی و دانشگاهی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۷ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- تعاریف:

الف - دانشگاه: عبارت است از کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی.

تبصره - هر واحد دانشگاهی وابسته به دانشگاههای غیردولتی در این قانون در حکم یک دانشگاه مستقل خواهد بود.

ب - دانشگاهیان: عبارت است از دانشجویان و اعضای هیأت علمی و کارکنان دانشگاهها.

ج - فعالیت: کلیه فعالیتهای دینی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، علمی در این قانون به اختصار «فعالیت» نامیده می‌شود.

د - تشکل: جمعیتی مرکب از دانشگاهیان است که می‌تواند در چارچوب مقررات مصوب فعالیت نماید.

ه - هیأت نظارت: هیأتی است که وظیفه نظارت بر فعالیتهای تشکلهای را در چارچوب این قانون برعهده دارد.

و - عضو: به هر یک از دانشگاهیان که با ثبت نام و قبول اساسنامه و عضویت یکی از تشکلهای دانشگاهی را پذیرفته باشد اطلاق می‌گردد.

ز - محدوده دانشگاهها: عبارت است از کلیه فضاهای دانشگاهی از قبیل خوابگاهها، اماکن ورزشی، محوطه دانشگاه یا دانشکده و سایر اماکن در اختیار دانشگاه.

ح - اتحادیه: مجموعه‌ای از تشکلهای دانشگاههای مختلف که اساسنامه اتحادیه را پذیرفته باشند.

ماده ۲- فعالیت تشکلهای دانشگاهی در محدوده دانشگاهها به موجب اصل بیست و ششم (۲۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آزاد است و دانشگاهیان می‌توانند در محدوده دانشگاهها با ایجاد تشکل بر اساس این قانون و آئین‌نامه‌های مربوطه فعالیت نمایند.

تبصره - فعالیت تشکلهای دانشگاهی در خارج از محدوده دانشگاهها تابع قوانین و مقررات کشور می‌باشد.

ماده ۳- هیأت مؤسس هر تشکل (مربک از حداقل پنج نفر) موظفند قبل از شروع فعالیت، نام و اساسنامه تشکل و فهرست اعضای هیأت مؤسس را به هیأت نظارت دانشگاه مربوطه ارائه و تقاضای صدور پروانه فعالیت نمایند.

تبصره ۱- اعضای هیأت مؤسس تشکلهای فاقد سابقه آن دسته از محکومیت‌های قطعی که مانع انجام فعالیت‌های اجتماعی می‌گردد، باشند.

تبصره ۲- اساسنامه تشکل نباید مغایر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قوانین موضوعه کشور باشد.

تبصره ۳- تشکل نباید همنام تشکلهای ثبت شده قبلی باشد.

ماده ۴- انجام فعالیت‌هایی از قبیل سخنرانی، میزگرد و تربیون آزاد که مُخلّ فعالیت‌های آموزشی و دانشگاهی نباشد با مسئولیت تشکل و اطلاع معاونت دانشجویی امکان‌پذیر خواهد بود. برگزاری تجمع و راهپیمایی در محوطه دانشگاه پس از کسب مجوز از هیأت نظارت به لحاظ عدم اخلاف در فعالیت‌های آموزشی و دانشگاهی مجاز است.

ماده ۵- دانشگاهها و واحدهای دانشگاهی می‌توانند بر اساس تعداد اعضاء و نوع فعالیت هر تشکل از امکانات و بودجه‌های مربوطه، به آنها اختصاص دهند. همچنین کمک معاونت‌های دانشجویی و فرهنگی در چارچوب ضوابط و شیوه‌نامه‌های وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به نشریات دانشجویی بلامانع است.

ماده ۶- در هر دانشگاه هیأت نظارت بر تشکلهای دانشگاهی به شرح زیر تشکیل می‌گردد:

الف - معاون دانشجویی (رئیس هیأت).

ب - نماینده ریاست دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری.

ج - دو نفر از دانشجویان به انتخاب مستقیم آنان.

د - یک نفر از اعضای هیأت علمی به انتخاب شورای دانشگاه.

ه - یک نفر از کارکنان در موارد مرتبط با تشکلهای کارکنان.

ماده ۷- وظایف هیأت نظارت:

- الف - بررسی اساسنامه و صلاحیت اعضای مؤسس تشکل‌های دانشگاهی.
 - ب - صدور مجوز فعالیت برای تشکل‌های دانشگاهی حداکثر ظرف سه ماه.
 - ج - صدور مجوز انجام فعالیت‌های خاص طبق ماده (۴) این قانون.
 - د - نظارت بر فعالیت‌ها و رسیدگی به تخلفات تشکل‌ها و صدور احکام تنبیهی برای تشکل‌ها طبق دستورالعمل‌های ابلاغی.
 - هـ - رسیدگی، اعلام نظر و ارسال درخواست لغو مجوز فعالیت تشکل‌ها به هیأت نظارت مرکزی.
- تبصره ۱- آئین نامه داخلی هیأت نظارت توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و تصویب می‌گردد.

تبصره ۲- اعضای انتخابی هیأت نظارت برای مدت یک سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۸- هیأت تجدیدنظر هیأت نظارت:

- ب - منظور کاهش پرونده‌های ارجاعی به هیأت نظارت مرکزی، هیأت تجدیدنظر برای بررسی آراء هیأت نظارت در دانشگاه‌ها با ترکیب ذیل ترکیب می‌گردد:
- الف - رئیس دانشگاه (رئیس هیأت).

ب - رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه.

ج - معاون دانشجویی دانشگاه.

د - یک نفر دانشجو به انتخاب رئیس دانشگاه (به جز عضو هیأت نظارت).

هـ - یک نفر عضو هیأت علمی به انتخاب رئیس دانشگاه (به جز عضو هیأت نظارت).

تبصره - افراد حقیقی و حقوقی که بر علیه تشکل‌های دانشگاهی شکایتی را تسلیم هیأت نظارت نموده‌اند و هیأت‌های مؤسس که تقاضای اخذ مجوز از هیأت نظارت داشته‌اند و رد شده است می‌توانند حداکثر ظرف مدت بیست روز به آراء صادره از سوی هیأت نظارت دانشگاه اعتراض نمایند.

این اعتراضات در هیأت تجدیدنظر هیأت نظارت قابل رسیدگی و تجدیدنظر می‌باشد و آراء صادره از سوی هیأت تجدیدنظر قطعی بوده و صرفاً در مواردی که در ماده (۱۰) ذکر شده قابل رسیدگی مجدد و تجدیدنظر در هیأت نظارت مرکزی می‌باشد.

ماده ۹- به منظور نظارت بر فعالیت تشکل‌ها و اتحادیه‌ها در سطح کشور هیأت نظارت مرکزی با ترکیب زیر توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می‌گردد:

الف - وزیر.

ب - رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

- ج - معاون دانشجویی وزارتخانه مربوطه.
- د - یک نفر از رؤسای دانشگاههای تحت نظر وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ه - دو نفر از اعضای دانشجویی هیأت‌های نظارت دانشگاهها، معرفی شده از سوی دانشگاههای دولتی و غیردولتی به انتخاب وزرای مربوطه.
- و - سه نفر از اعضای هیأت علمی حاضر در هیأت‌های نظارت دانشگاهها از میان نامزدهای معرفی شده توسط هیأت‌های نظارت دانشگاههای دولتی و غیردولتی به انتخاب وزرای مربوطه.
- ز - رئیس دانشگاه غیردولتی مربوطه در مواردی که تخلف مربوط به یکی از دانشگاههای غیردولتی باشد.
- تبصره ۱- جلسات هیأت نظارت مرکزی با حضور حداقل دو سوم اعضای رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی نصف به علاوه یک اعضای حاضر معتبر است.
- تبصره ۲- دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی در معاونت دانشجویی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مستقر می‌باشد.
- تبصره ۳- نمایندگان تشکلهای دانشجویی و اعضای هیأت علمی عضو هیأت نظارت مرکزی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند.
- ماده ۱۰- وظایف هیأت نظارت مرکزی:
- الف - رسیدگی به درخواست‌های تجدیدنظر در آراء هیأت‌های تجدیدنظر هیأت نظارت در موارد ذیل:
- ۱- احکام تنبیهی صادره برای تشکلهای دانشگاهی.
 - ۲- رد درخواست تأسیس یک تشکل.
- ب - رسیدگی و اخذ تصمیم درباره لغو اجازه فعالیت یک تشکل که از سوی هیأت نظارت در دانشگاهها ارسال شده است.
- ج - صدور مجوز تأسیس اتحادیه تشکلهای دانشگاهیان و نظارت بر فعالیت آنان.
- د - رسیدگی به شکایات مربوط به عدم صدور مجوز تشکلهای دانشگاهی در مهلت مقرر.
- ماده ۱۱- تشکلهای دانشگاهی می‌توانند با حداقل ده واحد دانشگاهی اتحادیه تشکل دهند. آئین‌نامه اجرایی این ماده و سایر موادی که نیاز به آئین‌نامه دارد توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- ماده ۱۲- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مصوبات و آئین‌نامه‌های مغایر لغو می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۳۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۴۴۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۱)؛ «طرح نحوه انجام فعالیت‌های تشکلی‌های دانشجویی و دانشگاهی» مصوب جلسه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«علاوه بر اشکالات متعدد طرح از جهت انطباق با موازین شرعی و قانون اساسی، کلیت موضوع طرح از وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی است و تصویب آن بوسیله مجلس خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲۰

**مغایرت طرح یک فوریتی واگذاری خانه‌ها و ساختمان‌های نیمه تمام و
بلااستفاده نیروی زمینی ارتش و هوانیروز مسجد سلیمان به مردم مناطق
ناامن مسجد سلیمان با قانون اساسی**

شماره: ۱۱۴۴۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح واگذاری خانه‌ها و ساختمان‌های نیمه تمام و بلااستفاده نیروی زمینی ارتش و هوانیروز مسجد سلیمان به مردم مناطق ناامن مسجد سلیمان که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه ۱۳۸۲/۱۰/۳ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - دولت مکلف است در صورت موافقت مقام معظم رهبری کلیه خانه‌ها، ساختمان‌های نیمه تمام و زمین‌های امن بلااستفاده و در اختیار نیروی زمینی و هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران در شهر مسجد سلیمان را در قبال منازل ناامن فعلی در اختیار ساکنین این شهر قرار دهد.

تبصره ۱- بار مالی احتمالی ناشی از اجراء این قانون علاوه بر تملک منازل مذکور از محل ردیف متفرقه موضوع قانون اختصاص دودر هزار فروش نفت خام برای آبادانی و عمران مناطق نفت‌خیز مصوب ۱۳۷۹/۹/۲۷^(۱) تأمین می‌گردد.

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرائی این قانون شامل ضوابط و شرایط واگذاری و انتخاب ساکنین فوق، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف دو ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۴۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۴۹ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۱)؛ «طرح واگذاری خانه‌ها و ساختمانهای نیمه تمام و بلااستفاده نیروی زمینی ارتش و هوانیروز مسجد سلیمان به مردم مناطق ناامن مسجد سلیمان» مصوب جلسه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ماده واحده از این نظر که موجب کاهش درآمد می‌شود و تبصره (۱) تأمین کننده آن نیست مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- تبصره (۱) ماده واحده از این نظر که نحوه هزینه نمودن درآمد ناشی از قانون اختصاص دو در هزار در قانون بودجه تعیین شده است، و محل بالفعلی وجود ندارد، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- تبصره (۲) ماده واحده از این جهت که مشتمل بر تعیین ضابطه است از شأن قانونگذاری است که مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن با قانون اساسی

شماره: ۱۱۴۴۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق یک تبصره به آن که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۳۸/۶/۲۱^(۱) به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۴) و (۵) به آن الحاق می‌گردد:

در تبصره (۳) بعد از عبارت «این قانون» بقیه متن حذف و عبارت «و همچنین ضرر و زیان احتمالی ناشی از دیرکرد پرداخت بیش از یک ماه موضوع این قانون را از محل منابع مالی خود تأمین و به ازای هر ماه تأخیر در پرداخت علاوه بر اصل قیمت محصولات خریداری شده، افزایش متناسب با کارمزد سپرده‌های میان مدت که در ابتدای هر سال توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌شود، به صورت روز شمار پرداخت نماید.» جایگزین آن می‌شود.

تبصره ۴- به منظور جلوگیری از هرگونه معامله سلف و پرداخت به موقع قیمت محصولات تضمینی که توسط دولت خریداری می‌شود، به کشاورزان اعتبارات پیش‌بینی شده مربوطه در قانون بودجه سالانه صددردصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود.

تبصره ۵- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تسهیلات مورد نیاز دستگاههای مباشر خرید محصولات تضمینی را در پانزدهم فروردین ماه هر سال و با تعیین بانکهای عامل، تأمین و ابلاغ نماید.

۱. تبصره ۳- دولت موظف است ضرر و زیان احتمالی موضوع این قانون را از منابع مالی تأمین نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۴۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۴۵۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۱)؛ «طرح اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن» مصوب جلسه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«نظر به اینکه متن اضافه شده به تبصره (۳) به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طبق اصل ۷۵ قانون اساسی باید طریق جبران تأمین این هزینه معلوم شود و طریق آن را مجلس معین نکرده است از این جهت مغایر اصل مزبور شناخته شد.»

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون مدنی با موازین شرع

شماره: ۱۱۴۴۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۲

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از قانون مدنی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۶/۲ تصویب و در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - مواد (۹۴۶) و (۹۴۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸ به شرح زیر اصلاح و مواد (۹۴۷) و (۹۴۸) آن حذف می‌گردد.

- ۱- ماده ۹۴۶^(۱) - زوجین از تمام اموال یکدیگر ارث می‌برند.
- ۲- ماده ۹۴۷^(۲) - حذف می‌شود.
- ۳- ماده ۹۴۸^(۳) - حذف می‌شود.
- ۴- ماده ۹۴۹^(۴) - در صورت نبودن هیچ وارث دیگر به غیر از زوج یا زوجه، هر کدام تمام ماترک همسر متوفی خود را ارث می‌برد.

۱. ماده ۹۴۶ مصوب ۱۳۰۷: زوج از تمام اموال زوجه ارث می‌برد لیکن زوجه از اموال ذیل:

۱- از اموال منقول از هر قبیل که باشد. ۲- از ابنیه و اشجار.

۲. ماده ۹۴۷ مصوب ۱۳۰۷: زوجه از قیمت ابنیه و اشجار ارث می‌برد و نه از عین آنها و طریقه تقویم آنست که ابنیه و اشجار با فرض استحقاق بقاء در زمین بدون اجرت تقویم می‌گردد.

۳. ماده ۹۴۸ مصوب ۱۳۰۷: هرگاه در مورد ماده قبل ورثه از اداء قیمت ابنیه و اشجار امتناع کند زن می‌تواند حق خود را از عین آنها استیفاء نماید.

۴. ماده ۹۴۹ مصوب ۱۳۰۷: در صورت نبودن هیچ وارث دیگری بغیر از زوج یا زوجه شوهر تمام ترکه زن متوفات خود را می‌برد و لیکن زن فقط نصیب خود را و بقیه ترکه شوهر در حکم مال اشخاص بلاوارث و تابع ماده ۸۶۶ [در صورت نبودن وارث امر ترکه متوفی راجع به حاکم است.] خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۱۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۴۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۲ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۴۵۱ مورخ ۱۳۸۳/۲/۳۱^(۱)؛ «طرح اصلاح موادی از قانون مدنی» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که خلاف موازین شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

فصل پنجم

مصوبات ارجاع شده به

مجمع تشخیص

مصلحت نظام

۱

مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی^(۱) با شرع

شماره: ۰۳۷-ق
تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۸۳ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۹ و
پیرو نامه شماره ۳۷۵۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی

۱. طرح مذکور مصوبه پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی (۷۹/۲/۱۸) بوده که طی نامه شماره ۳۷۵۳-ق مورخ ۷۹/۲/۲۰ جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال گردیده بود؛ متن طرح و نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان به شرح ذیل است:

متن طرح

ماده واحده - یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ الحاق گردید:
تبصره - عسر و حرج موضوع این ماده عبارت است از به وجود آمدن وضعیتی که ادامه زندگی را برای زوج با مشقت همراه ساخته و تحمل آن مشکل باشد و موارد ذیل در صورت احراز توسط دادگاه صالح از مصادیق عسر و حرج محسوب می‌گردد:

- ۱- ترک عمدی توسط همسر زوج حداقل به مدت شش ماه بدون عذر موجه.
 - ۲- اعتیاد مضر به یکی از انواع مخدر.
 - ۳- استنکاف از پرداخت نفقه و عدم امکان بر الزام او به تأدیه.
 - ۴- ابتلاء زوج به امراض مسری صعب‌العلاج یا هر عارضه دیگری که دوام زناشویی، سلامت زوج را به خطر اندازد.
 - ۵- عقیم بودن زوج به نحوی که مانع اولاددار شدن زوج شود.
 - ۶- سوء رفتار و معاشرت زوج در حدی که عرفاً با توجه به اوضاع و احوال اجتماعی، اخلاقی، روحی و از نظر مکانی و زمانی برای زوج قابل تحمل نباشد.
 - ۷- اختیار همسر دیگر در صورت عدم استطاعت بر اجرای عدالت.
 - ۸- عدم رعایت دستور دادگاه در مورد منع اشتغال به کار یا حرفه‌ای که منافی با مصالح خانوادگی یا حیثیت زوج باشد.
 - ۹- محکومیت قطعی زوج به حبس در اثر ارتکاب جرایمی که مغایر با حیثیت خانوادگی و شئون زوج باشد.
- طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۴۸۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۷۵۳-ق مورخ ۷۹/۲/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۷۹/۲/۲۹؛ «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی» مصوب جلسه مورخ هیجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- عناوین مذکور در طرح خود به خود مساوی با عسر و حرج نیست فلذا خلاف شرع شناخته شد.

۲- در صورت نیاز قضات دادگاه‌ها به شرح موارد عسر و حرج قوه قضائیه می‌تواند با توجه و دقت شرعی مواردی را تعیین و ضمن لایحه‌ای برای تصویب به مجلس تسلیم دارد.

دبیر شورای نگهبان - احمد جنتی

که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس شورای اسلامی، نظر قبلی مجلس عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۷۵۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۴۸۳ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و شماره ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۹؛ «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: در تاریخ ۱۳۷۹/۷/۳ طرح مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و به دلیل اصرار مجلس بر مصوبه قبلی خویش و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

مخالفت لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۴۷۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
عطف به نامه شماره ۳۸۶۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲؛ «لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی اكو»، مصوب جلسه مورخ یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:
«بندهای «ب و د» ماده ۲^(۱) و بند «۲» ماده ۲۲^(۲) از این نظر که به حسب اطلاق اجازه فعالیت‌های ربوی را می‌دهد خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۴۱- ق

تاریخ: ۷۹/۴/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۳۸۶۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲، لایحه شماره ۱۶۰۵۰/۳۸۹۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۱ دولت در مورد اساسنامه بانک

۱. ماده ۲-وظایف و اختیارات:

به منظور نیل به اهداف خود، بانک اختیارات و وظایف زیر را خواهد داشت:
الف - تأمین مالی پروژه‌های توسعه و تجارت درون منطقه‌ای در کشورهای عضو اكو،
ب - همکاری با مؤسسات مالی ملی و بین‌المللی و استفاده از چنین مؤسساتی به عنوان مجاری تأمین مالی عملیات خود،
ج - تأسیس صندوق‌های ویژه جهت اهداف خاص و فعالیت در چارچوب مقررات مصوب هیأت رئیسه بانک.
د - انجام هرگونه فعالیت بانکداری به منظور تجهیز منابع مالی و آرایه دیگر خدمات بانکی که ممکن است مورد نیاز بوده یا برای پیشبرد اهداف بانک ضروری باشد.

۲. ماده ۲۲- ماهیت بین‌المللی بانک و ممنوعیت فعالیت سیاسی:

۱- بانک هیچ‌گونه وام یا کمکی را که ممکن است به هر صورتی موجب تضییع، محدودیت، انحراف یا به گونه دیگری تغییر اهداف یا وظایفش شود نخواهد پذیرفت.
۲- بانک، رئیس، معاونان، مدیران مقام‌ها و کارکنان آن در امور سیاسی هیچ یک از اعضاء مداخله نخواهند کرد و در تصمیمات خود تحت تأثیر وضعیت سیاسی عضو مورد نظر قرار نخواهد گرفت. بانک از قواعد مالی، رویه‌ها و ضوابط پذیرفته شده بین‌المللی پیروی می‌نماید و تنها ملاحظات تجاری و اقتصادی را در تصمیمات خود مد نظر خواهد داشت.
۳- رئیس، معاونان، مقام‌ها و کارکنان بانک در انجام وظایف خود به طور کامل در برابر بانک مسؤول بوده و در برابر هیچ مقام دیگری جوابگو نمی‌باشند. هر عضو بانک ویژگی بین‌المللی وظایفش را محترم می‌شمارد و از هرگونه کوششی برای تحت تأثیر قرار دادن هر یک از اعضاء در انجام وظایف‌شان خودداری خواهد کرد.

تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اکو» در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۱ مجلس شورای اسلامی مصوبه قبلی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۲ و شماره ۳۸۶۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۳ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴؛ «لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی اکو» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: لایحه مذکور در تاریخ ۷۹/۷/۱۰ در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته و بنا به دلیل زیر بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید: بر اساس ماده (۳۹) همین اساسنامه که در خصوص اصلاحات بوده و بیان می‌دارد: «۱- این اساسنامه تنها با قطعنامه هیأت رئیسه قابل اصلاح خواهد بود. ۲- ...» پیشنهاد هرگونه اصلاحی در این موافقتنامه، اعم از اینکه از جانب یک عضو و یا از طرف هیأت مدیره باشد به رئیس هیأت رئیسه ارسال خواهد شد. هرگاه اصلاح به تصویب هیأت رئیسه برسد، بانک طی مکاتبه رسمی خطاب به کلیه اعضاء موضوع را مورد تأیید قرار خواهد داد. اصلاحات برای کلیه اعضاء پس از سه ماه از تاریخ اعلام رسمی به مورد اجرا گذارده خواهد شد. مگر آنکه هیأت رئیسه مدت زمان دیگری را در آن مشخص نماید.» لذا کشورهای عضو حق اصلاح اساسنامه را ندارند و اگر هر ایراد و اشکالی به اساسنامه وارد بود باید ایرادشان را بگویند و هیأت رئیسه همین سازمان تصمیم بگیرد. چون مجلس هم نمی‌تواند اساسنامه را تغییر دهد. لذا روی رأی قبلی خودشان که به همین اساسنامه رأی دادند باقی هستند. (به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، جلسه ۳۲، مورخ ۷۹/۷/۱۰).

مخالفت طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۹- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛ «طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰»^(۱) مصوب جلسه مورخ هشتم آبانماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که خلاف شرع شناخته شد.^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. متن طرح: ماده واحده - تبصره ذیل ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴* به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

تبصره - ازدواج دختر قبل از رسیدن به (۱۵) سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به (۱۸) سال تمام شمسی منوط به تحصیل اجازه از دادگاه می‌باشد.
طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هشتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

* ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی: نکاح قبل از بلوغ ممنوع است.

تبصره - عقد نکاح قبل از بلوغ با اجازه ولی به شرط رعایت مصلحت مولی علیه صحیح می‌باشد.

۲. توضیح: طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت که بنا به دلیل زیر بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت ارجاع گردید:

«ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷ اعلام کرده بود که نکاح اناث قبل از رسیدن به سن (۱۵) سال تمام و نکاح ذکور قبل از رسیدن به سن (۱۸) سال تمام ممنوع است. معذک در مواردی که مصالح اقتضاء کند با پیشنهاد مدعی‌العموم که به همان دادستان اطلاق می‌شود و تصویب محکمه ممکن است.

در سال ۱۳۷۰ یک اصلاحیه‌ای به این ماده اضافه کردند به این ترتیب که «نکاح قبل از بلوغ ممنوع است، منتها عقد نکاح قبل از بلوغ با اجازه ولی و به شرط رعایت مصلحت مولی علیه صحیح است.»

در اینجا با توجه به وضعیت بعضی از اولیاء و کثرت اولاد ممکن است که بچه‌هایشان را به افرادی بفروشند که واقعاً موجب تضییع حق مولی علیه بشود، در این طرح تصریح شده است که این مصلحت را دادگاه تشخیص بدهد که خدای ناکرده اگر ولی خواست این بی‌احتیاطی را بکند و یا رعایت مصلحت مولی علیه خود را نکند، دادگاه حداقل این رعایت را در مقوله این فرد انجام بدهد، لذا بر نظریه قبلی خویش مصرّ هستند.»

(به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، جلسه ۵۸، مورخ ۷۹/۹/۲۷).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۶۳-۱۰۶۲) مراجعه نمایید.

مخالفت طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰؛ «طرح دو فوریتی استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰»^(۱) که در جلسه مورخ دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

«با توجه به مرقومه مقام معظم رهبری مدظله العالی^(۲) به عنوان ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات که در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ مطرح گردید طرح مذکور مغایر شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. متن طرح:

- موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا هیأت نظارت بر مطبوعات موظف به استعلام از مراجع ذیصلاح مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات* (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) جهت بررسی صلاحیت متقاضی یا مدیر مسؤول نشریاتی که تقاضای تغییر ترتیب انتشار از هفتگی به روزانه یا گستره توزیع با همان متقاضی و مدیر مسؤول را نموده اند می باشند یا خیر؟

- نظر مجلس:

خیر، هیأت نظارت جهت تبدیل یا تغییر ترتیب انتشار یا گستره توزیع نشریات با همان مدیر مسؤول یا متقاضی نیاز به استعلام از مراجع مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات را ندارد. همچنین استعلام هیأت نظارت بر مطبوعات وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران باید با وظایف ذاتی آن دستگاهها منطبق باشد. بنابراین نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است درباره سوء پیشینه کیفری، قوه قضائیه درباره سابقه محکومیت به جرایم تبصره (۸) ماده (۹) قانون مطبوعات و وزارت اطلاعات درباره تبصره (۵) ماده (۹) قانون مطبوعات به هیأت نظارت بر مطبوعات پاسخ دهد.

نظر تفسیری فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

* تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰:

- ۱- هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیر مسؤول از مراجع ذیصلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروهای انتظامی جمهوری اسلامی ایران) استعلام نماید. مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نمایند. در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می گردد.
۲. جهت اطلاع از متن مرقومه مقام معظم رهبری ر.ک: همین مجموعه، پاورقی صفحه ۶۴۸.

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۱۱ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ و پیرو نامه شماره ۲۶۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰، طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری به شرح پیوست به تصویب رسید. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

- موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا هیأت نظارت بر مطبوعات موظف به استعلام از مراجع ذیصلاح مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروهای انتظامی جمهوری اسلامی ایران) جهت بررسی صلاحیت متقاضی یا مدیر مسئول نشریاتی که تقاضای تغییر ترتیب انتشار از هفتگی به روزانه گستره توزیع با همان متقاضی و مدیر مسئول را نموده‌اند می‌باشند یا خیر؟ - نظر مجلس: خیر، نیاز به استعلام مجدد از مراجع مذکور نیست.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۹۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ و شماره ۲۶۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۱۱ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱؛ «طرح دو فوریتی استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اشکال کماکان به قوت خود باقی است و خلاف موازین شرع شناخته شد.»^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی در جلسه ۱۳۷۹/۸/۱۸ مجلس شورای اسلامی جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

۵

مغایرت و مخالفت طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی با قانون اساسی و شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۹۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات؛ عطف به نامه شماره ۳۰۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸؛ «طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی»^(۱) مصوب جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«خارج کردن مؤسسه مطبوعاتی و یا روزنامه منتشر شده از ماده (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی به شرح زیر مورد ایراد قرار گرفت:

الف: اطلاق «مؤسسه» مذکور در ماده ۱۲ و اشیاء مذکور در ماده (۱۳) ابهامی ندارد و بلاشکال مؤسسه مطبوعاتی و روزنامه را هم شامل می‌شود، فلذا خارج نمودن آنها از شمول دو ماده مذکور عنوان تفسیر به خود نمی‌گیرد و خلاف اصل ۷۳ قانون اساسی شناخته شد.

ب: استثناء کردن مطبوعات از شمول این دوماه تبعیض ناروا و خلاف بند ۹ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

ج: چون اطلاق استثناء شامل مواردی که رسانه مطبوعاتی مرتکب عمل خلاف شرعی شده باشد نیز می‌شود، فلذا اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.^(۲)

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

۱. متن طرح:

- موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا قانون اقدامات تأمینی مصوب سال ۱۳۳۹/۲/۱۲ شامل حال مطبوعات می‌شود و می‌توان با استناد به مواد (۱۲) * و (۱۳) ** آن قانون نسبت به تعطیلی مطبوعات اقدام کرد؟

- نظر مجلس: مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی مصوب سال ۱۳۳۹/۲/۱۲ شامل مطبوعات نمی‌شود و به استناد آن نمی‌توان مطبوعات را تعطیل کرد.

* ماده ۱۲ قانون اقدامات تأمینی مصوب ۱۳۳۹/۲/۱۲: اقدامات مالی و سایر اقدامات تأمینی عبارتند از: ۱- ضبط اشیاء خطرناک، ۲- ضمانت احتیاطی، ۳- بستن مؤسسه، ۴- محرومیت از حق ابوت و قیمومت و نظارت، ۵- انتشار حکم.

** ماده ۱۳ قانون اقدامات تأمینی مصوب ۱۳۳۹/۲/۱۲: اشیایی که آلت ارتكابی جرمی بوده و یا اینکه در نتیجه جرم حاصل شده باشد در صورتی که وجود آنها موجب تشویش اذهان یا مخل نظم عمومی یا آسایش مردم باشد بر حسب تقاضای دادستان و حکم دادگاه جنحه دستور ضبط آنها صادر می‌شود ولو آنکه هیچ کس را نتوان تعقیب یا محکوم نمود دادگاه حق دارد دستور دهد که اشیاء ضبط شده را از دسترس عموم خارج کرده و یا آنها را نابود نمایند.

۲. توضیح: مجلس شورای اسلامی در جلسه ۱۳۷۹/۱۰/۴ پس از بحث پیرامون ایرادات شورای نگهبان، مجدداً بر نظر قبلی خویش صحه گذاشته و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی طرح استفساریه در خصوص مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی را جهت بررسی و اظهارنظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع نمود.

مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۷۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۲۵- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۳؛ «لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱»^(۱) مصوب جلسه مورخ سیام بهمن ماه یکهزار

۱. متن لایحه:

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶* به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۲-

الف - کارهای سخت و زیان‌آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیراستاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیت‌های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان‌آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی‌ربط سخت و زیان‌آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه‌های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یک بار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایت‌ها

۱- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲- در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳- در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

←

و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«۱- در جزء ۱ بند «ب» تبصره ۲ ماده واحده با توجه به حذف شرط سنی ۴۵ سال برای مردان و ۴۰ سال برای زنان، مذکور در تبصره ۲ ماده واحده لایحه دولت از این جهت که در موارد دولتی شامل افرادی نیز می‌شود که با کمتر از حداقل شرط سنی مذکور بازنشسته می‌گردند مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.

→ ۴- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای مشمولان قانون، به طور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶- بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می‌توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مدرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

* قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ (مصوب ۱۳۷/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی):

ماده واحده - قانون تأمین اجتماعی در موارد زیر اصلاح می‌شود:

الف - نسبت یک سی و پنجم مزد یا حقوق متوسطه بیمه شده مذکور در ماده ۷۲ قانون به نسبت یک سی‌ام تغییر می‌یابد.

ب - تبصره ماده ۷۶ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲- افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آنکه به کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۳- بیمه شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

ج - ماده ۷۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۷- میزان مستمری بازنشستگی عبارتست از یک سی‌ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از (۳۵/۳۰) سی و پنج، سی‌ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره - متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲- در جزء ۳ بند «ب» تبصره ۲ ماده واحده چون مقرر شده است که حداقل سابقه این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به ۲۰ سال برسد و این مضمون در لایحه دولت نبوده است از این جهت که در موارد دولتی شامل افرادی نیز می‌شود که سابقه خدمت آنان کمتر از ۲۰ سال است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی تشخیص داده شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی گزارش کمیسیون بهداشت و درمان در خصوص لایحه مذکور قرائت گردید که در قسمتی از آن آمده است:
«این مصوبه یکی از مصوبات اصولی کمیسیون بهداشت و درمان بوده و در راستای تقویت فضا و بستر کارگری و تأمین سلامت و ایمنی محیط کار و آنچه که به عنوان بهداشت کار گفته می‌شود با تصویب این لایحه و اجرای این قانون اعمال خواهد شد و یک نوازشی بود برای کارگرانی که در محیط سخت و طاقت فرسا اشتغال دارند، لذا مصوبه مجلس عیناً به تصویب رسید.»
سپس رأی گیری به عمل آمده و چون مصوبه فوق به تأیید اکثریت نمایندگان حاضر در جلسه رسید، لذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.
(به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، جلسه ۱۰۵، مورخ ۸۰/۲/۲۳)

۷

مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع^(۱)

۱- مغایرت بند «ب» تبصره (۲) با ماده (۵۸) برنامه سوم توسعه

ب - پرداخت کمک زیان از محل درآمد عمومی به شرکتهای دولتی مندرج در قسمت چهارم این قانون منوط به ذکر علل و جهات زیان و تأیید آن توسط بازرس قانونی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد بود. کلیه رؤسای مجامع عمومی شرکتهای دولتی و مسئولین اینگونه شرکتهای موظفند اولاً گزارش تحلیلی از وضعیت اقتصادی شرکت مربوطه و پیشنهادهایی برای رفع زیان برای سال ۱۳۸۰ به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نموده و ثانیاً تدابیری اتخاذ نمایند تا امکان مبادله موافقتنامه در چارچوب بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور شرکتهای زیان ده دولتی فراهم گردد.

- تذکر شورای نگهبان:

بند «ب» تبصره (۲)، مغایر با ماده (۵۸) برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۲) می‌باشد.

۲- مغایرت بندهای «ن» و «ع» تبصره (۲) با اصل (۵۲) قانون اساسی^(۳)

ن - در راستای سپردن امور صنعتی به مردم و خصوصی‌سازی، وزارت صنایع و معادن می‌تواند نسبت به ایجاد شهرکها و نواحی صنعتی با رعایت طرحهای توسعه عمران مصوب توسط بخش خصوصی و تعاونی اقدام نماید. شهرکهای صنعتی غیردولتی از امتیازات مقرر در قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ برخوردار می‌گردند.

۱. برای اختصار به تبصره‌ها و بندهایی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و مجلس شورای اسلامی آنها را اصلاح یا به آن اصرار نموده است به همراه نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام اشاره می‌گردد.

- برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

۲. ماده ۵۸ برنامه سوم توسعه: از سال ۱۳۷۹ کلیه تخفیف‌ها، ترجیحات و معافیت‌های مالیاتی و حقوق گمرکی کلیه دستگاههای موضوع ماده ۱۱ این قانون، مؤسسات، نهادهای انقلابی و عمومی غیردولتی جز در مورد بخشهای فرهنگی و به غیر از معافیت‌های برقرار شده براساس کنوانسیونهای بین‌المللی تجاری و واردات کاغذ برای تهیه کتب درسی آموزش و پرورش، لغو می‌گردد.

تبصره ۱- اعمال این ماده در مورد نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند، منوط به موافقت مقام رهبری است.

تبصره ۲- اقلام عمده دفاعی که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح از خارج تأمین می‌شود از شمول این ماده مستثنی می‌گردد.

۳. اصل ۵۲ قانون اساسی: بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر میشود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

آیین نامه اجرایی این بند با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
 ع - کلیه شرکت‌های موضوع بند (و) این تبصره و نهادهای انقلاب اسلامی که از بودجه عمومی استفاده می‌نمایند مکلفند صورتهای مالی خود را براساس دستورالعمل‌هایی که توسط سازمان حسابرسی تهیه و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی می‌رسد و به آنها ابلاغ خواهد شد تنظیم نمایند.

پرداخت اعتبارات از محل درآمدهای عمومی و تسهیلات بانکی به دستگاههایی که موضوع فوق را رعایت نمی‌نمایند از سال ۱۳۸۱ ممنوع خواهد بود.

- نظریه شورای نگهبان:

بندهای «ن» و «ع» تبصره (۲)، ماهیت بودجه‌ای ندارد، لذا مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- بند «ن» تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح شد:

«در سال ۱۳۸۰ شهرکهای صنعتی غیر دولتی از امتیازات مقرر در قانون مربوط به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران، مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ برخوردار می‌گردند».
 ۲- بند الحاقی (ع) تبصره (۲) حذف گردید.

۳- مغایرت بند «ز» تبصره (۳) با اصل (۹۰) قانون اساسی

ز - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد این تبصره را به تفکیک بانک‌های عامل به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.
 - نظریه شورای نگهبان:

در بند «ز» تبصره (۳)، ارائه گزارش توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون اصل (۹۰) قانون اساسی^(۱) مغایر این اصل شناخته شد.
 - اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند (ز) تبصره (۳) عبارت «و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی» حذف شد.

۴- مغایرت و مخالفت جزء ۱ بند «الف» تبصره (۴) با اصل (۱۹) قانون اساسی و شرع

«الف» - ۱- به منظور ساماندهی اساسی امور جوانان کشور در جهت تحقق اهداف و

۱. اصل ۹۰ قانون اساسی: هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

سیاستهای مندرج در ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اجازه داده می‌شود اعتبار منظور شده در ردیف ۱۰۱۰۴۲ قسمت چهارم این قانون با هماهنگی سازمان ملی جوانان پس از توافق با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به دستگاههایی که قسمتی از وظایف مذکور در ماده یاد شده را برعهده می‌گیرند با اولویت اشتغال، ازدواج و امور فرهنگی و تربیت بدنی جوانان، اختصاص یابد.

به منظور حمایت از فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و مذهبی اقلیتهای دینی رسمی کشور، دولت مجاز است با پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور یا فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمانهای ذی‌ربط شش درصد (۶٪) اعتبار ردیف ۱۰۱۰۴۲ قسمت چهارم این قانون را با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و طی درخواست نماینده مجلس شورای اسلامی در اختیار انجمنها، سازمانها، مراکز مذهبی و باشگاههای متعلق به اقلیتهای دینی قرار دهد.

- نظریه شورای نگهبان:

پارگراف دوم جزء (۱) بند «الف» تبصره (۴) به لحاظ اینکه عموم مردم ایران در استفاده از امکانات مذکور به طور مساوی برخوردار هستند خلاف اصل ۱۹ قانون اساسی شناخته شد و از این جهت که کمک از طریق بودجه برای حمایت امور فرهنگی، مذهبی اقلیتهای دینی رسمی کشور می‌باشد خلاف شرع تشخیص داده شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

جایگزین پاراگراف دوم جزء (۱) بند «الف» تبصره (۴):

به منظور حمایت از فعالیتهای اجتماعی و ورزشی اقلیتهای دینی رسمی کشور، دولت مجاز است با پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور و یا فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا سازمانهای ذی‌ربط از اعتبار ردیف ۱۰۱۰۴۲ قسمت چهارم این قانون با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به انجمنها و سازمانها و باشگاهها متعلق به اقلیتهای دینی کمک کند.

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

اصلاحات بعمل آمده در جزء (۱) بند «الف» تبصره (۴) رافع اشکال نمی‌باشد.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ طی نامه‌ای بند (الف) که مورد ایراد شورای نگهبان بود را در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال نمود که مجمع پس از طرح در جلسه فوق العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳، ایراد شورای نگهبان را وارد تشخیص داد؛ نهایتاً این تبصره که در لایحه دولت وجود نداشت، حذف گردید.

۵- مغایرت بند «د» تبصره (۴) با اصول (۱۹) و (۳) قانون اساسی

د - به منظور ساماندهی فعالیت احزاب قانون در توسعه سیاسی کشور، اجازه داده می‌شود اعتبار منظور شده در ردیف ۵۰۳۵۶۲ قسمت چهارم این قانون به پیشنهاد شورای نمایندگان احزاب رسمی و تأیید کمیسیون ماده (۱۰) قانون فعالیت احزاب، جمعیتها و انجمنهای سیاسی و صنفی و انجمنهای اسلامی یا اقلیتهای دینی شناخته شده مصوب ۱۳۶۰/۶/۷ پس از توافق با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان وجوه اداره شده و یا کمک هزینه گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «د» تبصره (۴) مغایر با اصل (۱۹) و بند «۹» اصل (سوم) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

جایگزین بند (د) تبصره (۴): دولت مکلف است مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار منظور شده در ردیف ۵۰۳۵۶۲ قسمت چهارم این قانون را برای ساماندهی فعالیتهای سیاسی در اختیار وزارت کشور قرار دهد تا براساس آیین نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد هزینه گردد.

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

نظر به اینکه در بند «د» تبصره (۴) اطلاق سازماندهی فعالیتهای سیاسی شامل کمک به احزاب می‌گردد، فلذا اشکال کماکان بقوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مصوبه پیشین خود، طی نامه مورخ ۷۹/۱۱/۱۶ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی، آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع نمود که مجمع در جلسه فوق‌العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳ خود، ایراد شورای نگهبان را وارد تشخیص داد و نهایتاً این تبصره که در لایحه دولت وجود نداشت، حذف گردید.

۶- مغایرت بند «الف» تبصره (۵) با اصول (۵۲) و (۷۴) قانون اساسی

الف - به منظور تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز مردم و هر کالای دیگری که دولت صلاح بداند و حمایت بیشتر دولت از اقشار آسیب‌پذیر و خانواده‌های کم درآمد، اجازه داده می‌شود اعتبار ردیف‌های ۵۰۳۰۱۹ و ۵۰۳۰۲۱ به عنوان یارانه کالاهای مذکور و خدمات براساس پیشنهاد سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و تصویب شورای اقتصاد توسط سازمان مذکور به دستگاههای اجرایی ذی‌ربط پرداخت گردد. وجوه پرداختی به عنوان کمک دولتی تلقی می‌شود و جبران ضرر و زیان عدم‌النفع ناشی از فروش کالا به قیمت تکلیفی و هزینه خدمات به مصرف می‌رسد و با اعلام وصول دستگاههای اجرایی به حساب هزینه قطعی سازمان یاد شده منظور می‌شود. دولت موظف است شش ماه پس از تصویب این قانون، لایحه نظام هدفمند یارانه را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

وزارت بازرگانی موظف است در توزیع کالاهای اساسی موضوع این بند به گونه‌ای اقدام نماید که سهم سرانه روستائیان کمتر از سهم سرانه شهری نبوده و قیمت این کالاها با تحویل در روستاها بیشتر از شهرها نباشد.

- نظریه شورای نگهبان:

قسمت اخیر بند «الف» تبصره (۵) از عبارات «دولت موظف است شش ماه پس از تصویب این قانون لایحه نظام هدفمند یارانه را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید تا آخر» مغایر اصول (۵۲) و (۷۴) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «الف» تبصره (۵) عبارت مورد نظر به شرح زیر اصلاح شد:

«دولت موظف است اقدامات قانونی را در جهت هدفمندکردن یارانه‌ها با رعایت مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۰ به عمل آورد.»

۷- مغایرت بند «ه» تبصره (۵) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ه - در سال ۱۳۸۰ سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان موظف است نود درصد (۹۰٪) از درآمدهای ناشی از اخذ مابه‌التفاوت از کالاهای وارداتی و تولیدات داخلی را به درآمد عمومی واریز نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ه» تبصره (۵) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

بند «ه» تبصره (۵) به شرح زیر اصلاح شد:

«ه - در سال ۱۳۸۰ سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان موظف است صد در صد (۱۰۰٪) از درآمدهای ناشی از اخذ مابه‌التفاوت از کالاهای وارداتی و تولید داخلی را به درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۵۹۲۱۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل ده درصد (۱۰٪) از وجوه واریزی تا مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۵۷۱ این قانون در اختیار سازمان مذکور قرار خواهد گرفت.»

۸- وجود ابهام در بند «م» تبصره (۵)

م - دولت موظف است در اجرای بند (ج) ماده (۱۹۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به منظور رفع سوء تغذیه نیازمندان و گروههای کم درآمد و کمک به تأمین کالری و مواد مغذی مورد نیاز آنان، علاوه بر یارانه کالاهای اساسی که به اقشار جامعه اختصاص می‌یابد، دوازده درصد (۱۲٪) اعتبار موضوع ردیف ۵۰۳۰۱۹ را

جهت افزایش سهم یارانه‌ای کالاهای اساسی خانواده‌های نیازمند از طریق کالا برگ بیشتر و یا اعطای کالاهای اساسی به مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور اختصاص دهد.

تعداد، نوع کالا ونحوه توزیع کالا برگ به پیشنهاد وزارت بازرگانی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

سازمانهای حمایتی فوق‌الذکر موظفند در اجرای مصوبه شورای اقتصاد همکاری لازم را جهت اعطای کالا برگ و توزیع کالاهای موردنظر معمول دارند.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند به منظور اجرای به موقع مصوبات شورای اقتصاد و در جهت حمایت از تولیدات داخلی و خرید تضمینی محصولات کشاورزی، به ویژه کالاهای استراتژیک و خصوصاً برنج، اعتبارات و تسهیلات مورد نیاز را به سرجمع اعتبارات سازمان گسترش خدمات بازرگانی اضافه نموده و در اختیار سازمان مذکور قرار دهند. قیمت خرید براساس ارزیابی دقیق از میزان هزینه‌ها و توافق طرفین تعیین خواهد شد.

- نظریه شورای نگهبان:

ذیل بند «م» تبصره (۵) عبارت «توافق طرفین» مبهم است، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در ذیل بند «م» تبصره (۵) به جای عبارت «توافق طرفین» عبارت «قیمتی که به پیشنهاد وزیر جهاد کشاورزی و تصویب شورای اقتصاد مشخص می‌گردد» جایگزین گردید.

۹- مغایرت بند «و» تبصره (۶) با اصل (۵۳) قانون اساسی

و - پنجاه درصد (۵۰٪) مجموع عوارض وصولی محصولات تولیدی فولاد مبارکه و ذوب آهن اصفهان به استثناء دو درصد (۲٪) عوارض آموزش و پرورش به شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها اختصاص می‌یابد تا حسب مورد در اختیار دستگاههای اجرایی مربوطه قرار گیرد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «و» تبصره (۶) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «و» تبصره (۶) بعد از عبارت «عوارض آموزش و پرورش» عبارت «تا مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال پس از واریز به خزانه ردیف ۵۹۸۰۰۰ قسمت سوم این قانون از محل ردیف ۵۰۳۵۷۲ قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید.

۱۰- مغایرت بند «د» تبصره (۷) با اصل (۵۳) قانون اساسی

د - معادل پانزده درصد (۱۵٪) از درآمد موضوع ماده (۱۵۴) قانون کار مصوب ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام و ماده (۷۸) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ که به ردیف ۴۱۹۹۴۵ قسمت سوم این قانون واریز می‌شود، از محل اعتبار ردیف ۱۱۲۵۲۴ قسمت چهارم این قانون به منظور تجهیز، اداره و نگهداری مجموعه‌های تفریحی ورزشی و تأمین کارکنان مورد نیاز و تشویق ایشان اختصاص و پرداخت می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «د» تبصره (۷) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

۱۱- وجود ابهام در بند «و» تبصره (۷)

و - به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیرمجاز خارجی در بازار کار کشور، کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه کار را به استخدام در می‌آورند بابت هر روز اشتغال غیرمجاز هر کارگر خارجی معادل ده برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه می‌شوند. در صورت تکرار تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد. درآمد حاصله به درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۸ قسمت سوم این قانون واریز خواهد شد.

صد در صد (۱۰۰٪) درآمد مذکور جهت هزینه‌های اجرای این تبصره تا سقف ده میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل اعتبار ردیف ۳۰۵۰۱۲۴۶ پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار وزارت کار و امور اجتماعی جهت تکمیل ورزشگاه‌های نیمه تمام کارگری قرار می‌گیرد. آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «و» تبصره (۷) مبهم است، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

بند «و» تبصره (۷) به شرح زیر اصلاح شد:

«و - به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیرمجاز خارجی در بازار کار کشور، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه کار را به استخدام در می‌آورند بابت هر روز اشتغال غیرمجاز هر کارگر خارجی معادل ده برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه نماید. در صورت تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد. درآمد حاصله به درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۸ قسمت سوم این قانون واریز خواهد شد. کارفرمایان مذکور در صورت اعتراض می‌توانند در محاکم صالحه طرح دعوی نمایند.

صد درصد (۱۰۰٪) درآمد مذکور تا سقف ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار طرح ۳۰۵۰۱۲۴۶ پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار وزارت کار و امور اجتماعی جهت تکمیل ورزشگاههای نیمه تمام کارگری قرار می‌گیرد. مقررات موضوع این بند نافذ حکم ماده (۱۸۱) قانون کار مصوب ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌باشد. آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

۱۲- مغایرت بند «ه» تبصره (۸) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ه - به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود در مناطقی که با مزاد نیروی انسانی مواجه می‌باشد کارکنانی را که حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت داشته باشند به صورت داوطلب با محاسبه سی سال خدمت بازنشسته نماید. آیین نامه اجرایی این بند توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت آموزش و پرورش و سازمان بازنشستگی کشوری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ه» تبصره (۸) ماهیت بودجه‌ای ندارد، لذا مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

اشکال بند «ه» تبصره (۸) با اضافه نمودن عبارت «در سال ۱۳۸۰» برطرف شد که این اصلاح در تبصره‌های مشابه نیز اعمال خواهد شد.

۱۳- مغایرت بندهای «ط» و «ک» تبصره (۸) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ط - به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۰ با استفاده از ظرفیت‌های خالی نوبت دوم و ایام تعطیل مراکز آموزشی تحت پوشش خود نسبت به برگزاری مسابقات علمی و ورزشی، آزمونهای ورودی و همچنین برقراری دوره‌های آموزش شبانه، تقویتی و جبرانی و کوتاه مدت با دریافت هزینه‌های آموزشی از مؤسسات و افراد متقاضی اقدام نماید. وجوه دریافتی از این بابت به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه معین استان واریز می‌شود و معادل وجوه واریزی هر استان از محل جدول درآمدهای اختصاصی و هزینه از محل درآمدهای اختصاصی پیوست شماره (۲) این قانون برای تأمین بخشی از هزینه مدارس و دوره‌های مذکور در اختیار ادارات کل آموزش و پرورش استانها قرار خواهد گرفت.

ک - وزارت آموزش و پرورش مکلف است درآمد حاصل از ارائه خدمات در مراکز درمانی و رفاهی را با مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به حساب درآمدهای اختصاصی استانها واریز نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ط» و بند «ک» تبصره (۸) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- در سطر ششم بند «ط» تبصره (۸) بعد از عبارت «هر استان» عبارت «تا مبلغ دو بیست میلیارد» (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) اضافه شد.

۲- در بند «ک» تبصره (۸) در سطر سوم بعد از عبارت «صد در صد (۱۰۰٪)» عبارت «تا مبلغ دو بیست و پنجاه و هفت میلیارد و پانصد میلیون (۲۵۷/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل جدول درآمدهای اختصاصی و هزینه از محل درآمدهای اختصاصی پیوست شماره (۲) این قانون» اضافه گردید.

۱۴- مغایرت و مخالفت بند «ح» تبصره (۹) با اصل (۱۱۰) قانون اساسی و شرع
ح - به دولت اجازه داده می شود تعدادی از مشمولان مازاد خدمت نظام وظیفه را که آموزش نظامی را در نیروهای مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا یکی از مراکز نظامی دیده یا می بینند مطابق آیین نامه ای که به پیشنهاد ستاد کل نیروهای مسلح حداکثر تا پایان فروردین ۱۳۸۰ به تصویب هیأت وزیران می رسد، از خدمت نظام وظیفه معاف نماید و هزینه های مربوط و همچنین ما به ازای ارزش خدماتی را که از آن معاف می گردند از ایشان دریافت و به حساب ردیف ۴۱۹۹۶۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید.
روستائانی که به تأیید شورای اسلامی روستا و کمیته امداد امام خمینی (ره) منطقه قادر به پرداخت یکجا نباشند به اقساط یک ساله پرداخت خواهند کرد.

مشمولان واجد شرایط، وابستگان درجه اول معظم شهدا و جانبازان مفقوالاثرها و آزادگان، مددجویان سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) و حائزین رتبه اول تا سوم دانشگاهها و فرزندان نیروهای نظامی و انتظامی و دارندگان مدالهای قهرمانی مسابقات ورزشی جهانی والمپیک از حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف برخوردار خواهند شد.

معادل ده درصد (۱۰٪) از وجوه واریزی این بند از محل اعتبار ردیف ۱۱۱۱۰۷ قسمت چهارم این قانون تحت عنوان «هزینه آموزش سربازانی که معاف می شوند و بهبود وضعیت سربازان حین خدمت» در اختیار وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قرار می گیرد، تا متناسب با تعداد سربازانی که آموزش می بینند بین نیروهای نظامی و انتظامی توزیع نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

در بند «ح» تبصره (۹) بعد از عبارت «به دولت اجازه داده می شود» عبارت «براساس اجازه فرماندهی کل قوا» اضافه گردد.

ضمناً بند «ح» تبصره (۹) با توجه به اینکه ارتباط موضوع با نیروهای مسلح، عدم کسب

موافقت فرماندهی معظم کل قوا خلاف بند «۴» اصل (۱۱۰) قانون اساسی و مغایر با موازین شرعی است.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند (ح) تبصره (۹) بعد از عبارت «به دولت اجازه داده می‌شود» عبارت «با موافقت فرماندهی معظم کل قوا» اضافه گردید.

۱۵- مغایرت بند «ی» تبصره (۹) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ی - به نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود با توجه به تخصصها و توانائی‌ها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود با حفظ توان رزمی برای اجرای طرحها و پروژه‌های اجرایی با دستگاههای اجرایی کشور قرارداد پیمانکاری منعقد نمایند. کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به ردیف درآمد اختصاصی موضوع ردیفهای ۵۹۳۲۰۰، ۵۹۳۲۵۰ و ۵۹۳۲۶۰ قسمت سوم این قانون واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) آن از محل قسمت چهارم این قانون اعتبار ردیفهای ۱۱۱۲۶۵، ۱۱۱۳۷۰ و ۱۱۱۱۷۰ منظور و طبق مفاد ماده (۱۷۸) قانون برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و سایر مقررات و پرداخت هزینه‌های مربوط به اجرای قراردادهای منعقد هزینه گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ی» تبصره (۹) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «ی» تبصره (۹) بعد از عبارت «صد در صد (۱۰۰٪) آن» عبارت «تا مبلغ یک هزار و پنجاه هفت میلیارد (۱/۰۵۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۱۶- مغایرت بند «ب» تبصره (۱۰) با اصل (۱۲۶) قانون اساسی

ب - دولت موظف است حداقل سی درصد (۳۰٪) از مطالبات سازمان بازنشستگی کشوری را به تشخیص کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با مسئولیت معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل می‌گردد مشخص نموده و همچنین حداقل سی درصد (۳۰٪) باقیمانده مطالبات سازمان تأمین اجتماعی و آستان قدس رضوی لغایت سال ۱۳۸۰ را با توافق سازمانهای مذکور با واگذاری اموال و دارائی‌های دولت و سهام کارخانه‌ها و مؤسسات دولتی و ملی شده و سهام دولتی در شرکتها و طرحهای نیمه تمام عمرانی تأدیه و تسویه نماید و مانده اعتبارات پرداخت نشده طرحهای واگذار شده در سال ۱۳۸۰ برای افزایش اعتبارات مصوب دستگاههای اجرایی واگذار کننده اختصاص می‌یابد.

مبالغی که سازمان بازنشستگی کشوری در اجرای این بند بابت بخش نقدی سهام واگذاری یا هزینه‌های مربوط به تکمیل طرحهای واگذار شده پرداخت خواهد نمود، مشمول محدودیت مقرر در بند (ب) ماده (۴) اساسنامه سازمان بازنشستگی کشوری مصوب ۱۳۵۴/۳/۸ نخواهد بود. معادل مبلغ سهام واگذاری فوق‌الذکر که تا پایان سال ۱۳۸۰ در اجرای مصوبات هیأت وزیران به سازمان بازنشستگی کشوری یا سازمان تأمین اجتماعی توسط سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان صنایع ملی ایران و سایر شرکتهای دولتی موضوع بند (و) تبصره (۲) این قانون واگذار شده یا به موجب این بند واگذار می‌گردد به حساب فی ما بین خزانه‌داری کل و دستگاه فروشنده، بابت مطالبات خزانه‌داری کل ناشی از اجرای طرحهای عمرانی «سرمایه‌گذاری ثابت» انتفاعی موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۵ که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد یا دیگر مطالبات خزانه، منظور و به همان میزان مطالبات مذکور تسویه شده تلقی می‌گردد. اجازه داده می‌شود تا میزان سی درصد (۳۰٪)، باقیمانده مطالبات آستان قدس رضوی از دولت، از محل حساب فوق تسویه شود.

- نظریه شورای نگهبان:

در بند «ب» تبصره (۱۰) عبارت «با مسئولیت معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور» مغایر اصل (۱۲۶) قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:
در بند «ب» تبصره (۱۰) عبارت «معاون رئیس جمهور و» حذف گردید.

۱۷- مغایرت بند «ح» تبصره (۱۰) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ح - به کمیته امداد امام خمینی (ره) اجازه داده می‌شود خانواده‌های مشمول طرح شهید رجایی مناطق روستایی را که تبدیل به مناطق شهری می‌شوند تا پایان سال مالی تحت پوشش طرح مذکور نگهداشته و از ابتدای سال بعد جزء مددجویان عادی تحت پوشش محسوب گردانند.
- نظریه شورای نگهبان:

بند «ح» تبصره (۱۰)، مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در سطر سوم بند «ح» تبصره (۱۰) کلمه «نگهداشته» به نگهدارند اصلاح شد و عبارت «و از ابتدای سال بعد جزء مددجویان عادی تحت پوشش محسوب گردانند» حذف گردید.

۱۸- مغایرت بند «م» تبصره (۱۰) با اصل (۵۳) قانون اساسی

م - به منظور جمع‌آوری و نگهداری متکدیان و افراد ولگرد و سرگردان و کودکان خیابانی در سطح شهرها، به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود از محل اعتبار

پیش‌بینی شده در ردیف ۵۰۳۴۷۵ منظور در قسمت چهارم این قانون و براساس موافقتنامه‌های متبادله، اعتبارات لازم را در اختیار دستگاه‌های ذی‌ربط قرار دهد تا براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت کشور و سازمان بهزیستی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به مصرف برسانند.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «م» تبصره (۱۰) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «م» تبصره (۱۰) بعد از عبارت «سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» عبارت «از محل اعتبار ردیف ۱۳۱۵۰۰» اضافه شد.

۱۹- مغایرت بندهای «ن» و «ص» تبصره (۱۰) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ن - کلیه کارخانجات دولتی و بخش خصوصی می‌توانند براساس ضوابط مندرج در قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام نسبت به ایجاد مراکز مراقبت‌های بهداشتی در محیط کار اقدام نموده و در سال ۱۳۸۰ حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از سود خالص سال قبل خود را زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به طور مستقیم و یا از طریق وزارت مذکور برای آموزش و اجرای گسترش ضوابط بهداشت و درمان به مصرف برسانند. کل هزینه‌هایی که به موجب این بند صورت می‌گیرد جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی کارخانجات مذکور تلقی و از درآمد مشمول مالیات آنها کسر خواهد شد. آیین نامه اجرایی این بند توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ص - به منظور ساماندهی وضعیت داروخانه‌های موجود دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سراسر کشور (خارج از بیمارستانها و مراکز) به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود داروخانه‌های مذکور را بر حسب آیین نامه‌ای که به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید به صورت خودگردان و بدون اتکاء به اعتبارات دولتی اداره نماید. وجوه حاصل از فروش دارو به حساب درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی ذی‌ربط قسمت سوم این قانون واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) آن از محل اعتبار ردیف‌های علوم پزشکی قسمت چهارم به منظور خرید مجدد دارو و هزینه‌های جاری و پرسنلی این داروخانه‌ها در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار خواهد گرفت. ضوابط استخدام کارکنان کمافی السابق براساس قانون کار و سایر قوانین جاری اعمال خواهد شد.

- نظریه شورای نگهبان:

بندهای «ن» و «ص» تبصره (۱۰) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «ص» تبصره (۱۰) در سطر سوم بعد از عبارت «اجازه داده می‌شود» عبارت «تا مبلغ ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۲۰- مغایرت بند «ه» تبصره (۱۱) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ه- بند (ب) تبصره (۲۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت به شرح زیر اصلاح می‌شود: معادل سی درصد (۳۰٪) از حقوق و مزایای کلیه کارکنان خارجی را همراه با معادل مبلغ حق بیمه بیکاری که برای کارگران ایرانی اخذ می‌شود از کارفرمایان بخش خصوصی مربوط دریافت و به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۱۹۹۴۴ واریز نماید. آیین نامه اجرایی این تبصره به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ه» تبصره (۱۱) مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

ابتدای بند «ه» تبصره (۱۱) به شرح زیر اصلاح شد: «بند «ب» تبصره (۲۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصروف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ برای سال ۱۳۸۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:»

۲۱- مخالفت بند «الف» تبصره (۱۲) با شرع

الف - اجازه داده می‌شود به منظور فراهم آوردن موجبات تسریع در رفع اختلافات مربوط به ساختمانها، تأسیسات و اراضی وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نیروهای نظامی و انتظامی که در گذشته براساس نیازها و ضرورتهای مختص اوایل انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، بدون اخذ مجوز قانونی و موافقت متصرف پیشین یا با اجازه متصرف پیشین تصرف گردیده و در حال حاضر مورد نیاز متصرفان پیشین می‌باشد کمیسیون با مسئولیت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با حضور نمایندگان تام الاختیار وزرای مسکن و شهرسازی، امور اقتصادی و دارائی و نماینده تام الاختیار وزراء یا بالاترین مقام اجرایی دستگاههای مستقل طرف اختلاف تشکیل گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

اطلاق بند «الف» تبصره (۱۲) در مورد ساختمانهایی که مورد تصرف نهادها و یا نیروهای مسلح است که زیر نظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) است، چون رعایت نظر موافق آن مقام را شرط ننموده است خلاف شرع شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در انتهای پاراگراف اول بند «الف» تبصره (۱۲) عبارت زیر اضافه شد:
«اجرای حکم این تبصره در مورد ساختمانهایی که مورد تصرف نهادها و یا نیروهای مسلح
زیر نظر مقام معظم رهبری است با رعایت نظر موافق آن مقام خواهد بود.»

۲۲- مغایرت بند «د» تبصره (۱۲) با اصل (۹۰) قانون اساسی

د - دستگاههای ذی ربط موضوع این تبصره موظفند هر چهار ماه یک بار گزارش عملکرد
خود را به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اصل ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای
اسلامی ارائه نمایند.

- نظریه شورای نگهبان:

در بند «د» تبصره (۱۲)، ارائه گزارش به کمیسیون اصل (۹۰) قانون اساسی مغایر این اصل
تشخیص داده شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «د» تبصره (۱۲) عبارت «کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی» حذف گردید.

۲۳- مغایرت بند «ج» تبصره (۱۳) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ج - به دستگاههای اجرایی اجازه داده می شود که در سال ۱۳۸۰ با رعایت سیاست
واگذاری امور خدماتی به بخش غیردولتی و در قالب بودجه مصوب و با موافقت سازمان
مدیریت و برنامه ریزی کشور خودروی سواری داخلی خریداری نمایند.
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مجاز است با تأیید کمیسیون ماده (۱) آیین نامه
اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۳/۱/۱۴ تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪)
اعتباراتی که به برنامه خرید خودرو از محل اعتبارات مصوب و سایر منابع اختصاص می یابد،
خودرو خارجی خریداری نماید. تمام مقررات مغایر با مفاد این بند در سال ۱۳۸۰ لغو می گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

در قسمت اخیر بند «ج» تبصره (۱۳)، کلمه «لغو» اشکال دارد و مغایر اصل (۵۲) قانون
اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در قسمت اخیر بند «ج» تبصره (۱۳) عبارت «لغو می گردد» به «ملغی الاثر است» اصلاح شد.

۲۴- مغایرت بند «ل» تبصره (۱۳) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ل - اشتغال بکار افراد بازنشسته در وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و کلیه دستگاههای
موضوع بند (و) و تبصره (۲) این قانون و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و

شرکتهای وابسته و تابعه آنها و هر دستگاهی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌نماید جز با تصویب هیأت وزیران تحت هر عنوان ممنوع و پرداخت بابت آن از هر محل در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی و دولتی محسوب می‌گردد (اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی از حکم این تبصره مستثنی می‌باشند). کلیه قوانین و مقررات عام و خاص مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

در قسمت اخیر بند «ل» تبصره (۱۳)، کلمه «لغو» اشکال دارد و مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- تذکر: در بند مذکور حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی باید مقید به بودجه عمومی باشد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در قسمت اخیر بند «ل» تبصره (۱۳) عبارت «لغو می‌گردد» به «ملغی الاثر است» اصلاح شد.

۲۵- مغایرت بند «ل» تبصره (۱۷) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ل - در سال ۱۳۸۰ به دانشگاهها و مراکز پژوهشی اجازه داده می‌شود که براساس سیاستهای کلی دولت نسبت به انجام قراردادهای پژوهشی و توسعه همکاری علمی با دانشگاهها و مراکز پژوهشی و صنعتی سایر کشورها اقدام نمایند. درآمدهای ناشی از فروش دانش فنی و اجرای امور پژوهشی پس از واریز به خزانه به طور کامل جهت توسعه کیفی امر آموزش و تحقیقات به حساب ارزی دانشگاهها و مراکز پژوهشی مزبور واریز خواهد شد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ل» تبصره (۱۷)، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

انتهای بند الحاقی «ل» تبصره (۱۷) به شرح زیر اصلاح شد:

«پس از واریز به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۹ قسمت سوم این قانون تا مبلغ سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال یا معادل ارزی آن جهت توسعه کیفی امر آموزش و تحقیقات در اختیار دانشگاهها و مراکز پژوهشی ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.»

۲۶- مخالفت بند «ه» تبصره (۱۹) با شرع

ه - اجازه داده می‌شود برای بهبود شرایط حمل و نقل شهری و کاستن از آلودگی هوای تهران و شهرهای بزرگ با مشارکت شهرداریها، مؤسسات اتوبوسرانی شهری به صورت

شرکتهای تعاونی و خصوصی تأسیس شود و از نظر رفت و آمد و سایر مقررات از تسهیلات و امتیازات شرکتهای اتوبوسرانی موجود استفاده کنند.

برای توسعه و بهره‌وری بیشتر حمل و نقل شهری، براساس موافقتنامه‌ای که از طریق وزارت تعاون و وزارت کشور با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌شود از محل اعتبار پیش‌بینی شده در ردیف ۵۰۳۵۳۱ بخشی از هزینه سرمایه‌گذاری‌های مزبور برای خرید اتوبوس به صورت کمک، یارانه سود تسهیلات و وام به عنوان وجوه اداره شده پرداخت می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

ذیل بند «ه» تبصره (۱۹) عبارت «به صورت کمک، یارانه سود تسهیلات و وام» ابهام دارد. اگر مراد پرداخت یارانه سود وام باشد تجویز ربا و خلاف شرع است و اگر مراد پرداخت مبلغی به عنوان وام است باید لفظ وام، قبل از یارانه سود تسهیلات، بیاید تا رفع مشکل شود.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در ذیل بند «ه» تبصره (۱۹) عبارت «یارانه سود تسهیلات و وام» به «وام و یارانه سود تسهیلات» اصلاح شد.

۲۷- مغایرت و مخالفت بند «ج» تبصره (۲۳) با اصل (۱۹) قانون اساسی و شرع

ج - به منظور حمایت از فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی و ورزشی و مذهبی اقلیتهای دینی رسمی کشور، دولت مجاز است با پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور یا فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمانهای ذی‌ربط ده درصد (۱۰٪) اعتبار ردیف ۳۰۲۰۱۲۸۶ قسمت چهارم این قانون را با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و طی درخواست نماینده مجلس در اختیار انجمنها و سازمانها، مراکز مذهبی و باشگاههای متعلق به اقلیتهای دینی قرار دهد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ج» تبصره (۲۳) به لحاظ اینکه عموم مردم ایران در استفاده از امکانات مذکور به طور مساوی برخوردار هستند خلاف اصل (۱۹) قانون اساسی شناخته شد و از این جهت که کمک از طریق بودجه برای حمایت امور فرهنگی، مذهبی اقلیتهای دینی رسمی کشور می‌باشد خلاف شرع تشخیص داده شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

جایگزین بند «ج» تبصره (۲۳): به منظور حمایت از فعالیتهای اجتماعی و ورزشی اقلیتهای دینی رسمی کشور، دولت مجاز است با پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور و یا فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا سازمانهای ذی‌ربط از محل اعتبار ردیف ۳۰۲۰۱۲۸۶ پیوست شماره (۱) این قانون با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به انجمنها و سازمانها و باشگاههای متعلق به اقلیتهای دینی کمک کند.

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

اصلاحات بعمل آمده در بند (ج) تبصره (۲۳) رافع اشکال نمی‌باشد.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ طی نامه‌ای این بند که مورد ایراد شورای نگهبان بود را در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال نمود که مجمع پس از طرح در جلسه فوق العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳، ایراد شورای نگهبان را وارد تشخیص داد؛ نهایتاً این تبصره که در لایحه دولت وجود نداشت حذف گردید.

۲۸- مغایرت جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۴) با اصل (۸۳) قانون اساسی

الف - به منظور افزایش بهره‌وری از امکانات موجود و بهبود کیفیت ارائه خدمات به مردم و کاهش تصدی‌های دولت و همچنین جلب مشارکت بیشتر بخش غیردولتی اجازه داده می‌شود وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی براساس آیین نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد:

۱- پروژه‌های عمرانی نیمه تمام و خاتمه یافته غیر مورد نیاز و مصالح و تجهیزات مازاد طرح‌های خاتمه یافته را پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با رعایت مقررات مربوط، به طور نقد یا اقساط از طریق مزایده طبق قوانین و مقررات مربوطه به فروش رسانده و وجوه حاصل را به درآمد عمومی ردیف ۴۲۵۵۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. این حکم شامل شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی نیز می‌شود.

۲- اموال منقول «به استثناء خودرو» و غیرمنقول غیرقابل استفاده و یا مازاد بر ظرفیت مورد نیاز خود را حسب مورد با عقد قرارداد اجاره، واگذار یا از طریق مزایده و یا طبق قوانین و مقررات مربوطه به فروش رسانده و وجوه حاصل را به درآمد عمومی ردیف ۴۲۵۵۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند.

۳- حداکثر معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از فروش پروژه‌های عمرانی و اموال غیرمنقول موضوع جزءهای (۱) و (۲) بند (الف) این تبصره از محل ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون جهت تکمیل طرح‌های نیمه تمام همان دستگاه و یا در قالب وجوه اداره شده براساس مفاد تبصره (۱۱) این قانون و براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در اختیار دستگاه فروشنده قرار می‌گیرد.

۴- حداکثر معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از اجاره اموال غیرمنقول و فروش یا اجاره اموال منقول موضوع جزءهای (۱) و (۲) بند (الف) این تبصره از محل ردیف ۵۰۳۴۱۲

قسمت چهارم این قانون جهت تکمیل طرحهای عمرانی نیمه تمام و براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در اختیار دستگاه اجرایی ذی‌ربط قرار می‌گیرد.

- نظریه شورای نگهبان:

جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۴) مغایر اصل (۸۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در ابتدا جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۴) عبارت «با رعایت اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی» اضافه گردید.

۲۹- مغایرت بندهای «ب» و «ج» و «د» تبصره (۲۴) با اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی
ب - به سازمان بهزیستی کشور اجازه داده می‌شود به منظور استفاده از حداکثر توان مشارکت مردمی و نهادهای خیریه و هیأت امنایی و بخشهای تعاونی و خصوصی مراکز خود را به شرح ذیل واگذار نماید:

۱- مدیریت مراکز نگهداری معلولین، سالمندان و کودکان بی‌سرپرست را بدون دریافت اجاره‌بها و اموال منقول و غیرمنقول و با پرداخت یارانه از محل اعتبار سازمان به مؤسسات خیریه و هیأت امنایی که مجوز انجام فعالیتهای بهزیستی را دارند.

۲- مدیریت بیست و پنج درصد (۲۵٪) مراکز روزانه بهزیستی روستایی، مهدهای کودک شهری، مراکز مشاوره درمان و بازپروری معتادان و حرفه آموزی مددجویان و مراکز توانبخشی روزانه رابه اشخاص حقیقی و حقوقی که مجوز انجام فعالیتهای بهزیستی را دارند و با اولویت کارکنان بهزیستی با اجاره اموال منقول و غیرمنقول با نظر کارشناس رسمی دادگستری.

۳- اجازه موقت ساختمانها و امکانات موجود به قیمت روز مشروط به آنکه به فعالیتهای وظایف مستمر و جاری آنها لطمه‌ای وارد ننماید به اشخاص حقیقی و حقوقی.

نحوه مأموریت کارکنان رسمی این مراکز به سایر انجمنها، مؤسسات خیریه و هیأت امنایی و خصوصی ارائه دهنده خدمات بهزیستی و نحوه اجرای این بند به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

سازمان بهزیستی کشور وجوه حاصله را به درآمدهای عمومی موضوع ردیف ۴۲۵۷۵۰ قسمت سوم این قانون واریز خواهد نمود. معادل مبلغ واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۴ قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان بهزیستی کشور قرار می‌گیرد تا به منظور تکمیل پروژه‌های نیمه تمام و کمک به توسعه واحدهای غیردولتی که در راستای فعالیتهای سازمان مذکور صورت می‌گیرد به مصرف برسد. واگذاری اداره مراکز موضوع این تبصره به بخش غیردولتی نافی وظایف و مسؤولیتهای نظارتی سازمان بهزیستی کشور نخواهد بود.

ج - به شرکتهای دولتی مشمول بند (و) تبصره (۲) این قانون و سازمان صدا و سیماى جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت مقررات مربوط نسبت به فروش اموال منقول مازاد بر نیاز خود به استثنای خودرو از طریق مزایده و همچنین کسب درآمد پخش آگهی ثبتی موضوع مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۴) قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶ و اصلاحات بعدی (قیمت و آگهی ثبت شرکتهای) به طور نقد یا اقساط اقدام نمایند و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله را در قالب بودجه مصوب و یا اصلاحیه خود صرف هزینه‌های سرمایه‌گذاری نمایند.

د - به منظور توسعه فعالیت و افزایش بهره‌وری از امکانات موجود کشور به مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی اجازه داده می‌شود تا یک درصد (۱٪) از درآمد ناشی از خدمات فنی، آموزشی و آزمایشگاهی را که به متقاضیان ارائه مینماید به تشویق کارکنان و کارشناسان واحدهای مؤسسه اختصاص دهد. دستورالعمل این بند به پیشنهاد مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به تصویب شورای عالی استاندارد خواهد رسید.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برای ارتقاء بهره‌وری می‌تواند امکانات آزمایشگاههای خود را با پیمان مدیریت اداره نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ب» تبصره (۲۴) مغایر اصل (۵۲) بند «ج» تبصره مذکور مغایر اصل (۵۳) و بند «د» این تبصره مغایر اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- تذکر: در جزء (۳) بند «ب» تبصره (۲۴) اجازه موقت معنا ندارد و همچنین در بند «ج» تبصره مذکور قید سال ۸۰ ذکر شود.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- در بند (ج) تبصره (۲۴) سطر ششم از عبارت «و معادل صد در صد (۱۰۰٪) تا آخر بند حذف و عبارت «هزینه‌های سرمایه‌گذاری شده از وجوه حاصله و جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی می‌باشد» جایگزین شد.

۲- در سطر سوم بند «د» تبصره (۲۴) عبارت «تا مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۵۷۴ قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید. ضمناً در جزء (۳) بند (ب) تبصره (۲۴) کلمه «موقت» حذف شد.

۳۰- مغایرت بند «ن» تبصره (۲۵) با اصول (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) قانون اساسی

ن - دولت موظف است بودجه دستگاههای مشروحه زیر را که متمرکز می‌باشند به پیشنهاد آنها و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این

قانون متناسب با وضعیت استانهای کشور تفکیک و به استانها ابلاغ نماید:

ردیف	عنوان	ردیف	عنوان
۱۰۱۰۰۸	نهاد ریاست جمهوری (ستاد رسیدگی به امور آزادگان)	۱۲۷۵۰۷	کسور بازنشستگی آموزش و پرورش
۱۰۱۰۴۲	سازمان ملی جوانان (فعالیت‌های ورزشی و ازدواج)	۱۲۷۵۱۱	تغذیه رایگان آموزش و پرورش
۱۰۲۲۰۰	بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی (اشتغال جانبازان)	۱۲۹۰۲۲	کمیته امداد امام خمینی (ره)
۱۰۵۰۲۷	وزارت کشور (تعزیرات آرد و نان)	۱۲۹۰۲۳	کمیته امداد امام خمینی (ره) طرح شهید رجائی
۱۰۸۱۰۰	دادگستری جمهوری اسلامی ایران	۱۲۹۰۴۹	کمیته امداد امام خمینی (ره) درمان اқشار آسیب پذیر
۱۱۰۵۰۰	گمرک ایران	۱۲۹۱۰۳	کمیته امداد امام خمینی (ره) صندوق اشتغال نیازمندان
۱۱۲۵۱۱	وزارت کار و امور اجتماعی (صندوق حمایت از فرصتهای شغلی)	۲۸۳۵۰۰	سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

- نظریه شورای نگهبان:

در بند «ن» تبصره (۲۵) نظر به اینکه اختیارات بالاترین مقام اجرایی دستگاهها مطلق است و تنها توسط شخص آنها قابل تفویض است تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای تفکیک بودجه‌های متمرکز با توجه به اصل (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) در مورد نهادها و سازمانهای زیر نظر رئیس جمهور و در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانها و بنیاد مستضعفان و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان صدا و سیما مغایر اصول (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) قانون اساسی و علاوه بر آن در مورد نهادهایی که زیر نظام مقام معظم رهبری است خلاف شرع می‌باشد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند «ن» تبصره (۲۵) بعد از عبارت «دولت موظف است» عبارت «با رعایت اصول شصتم (۶۰) و یکصد و بیست و ششم (۱۲۶) قانون اساسی» اضافه شد و در انتهای این بند عبارت زیر اضافه گردید:

در مورد دستگاههایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری هستند صرفاً آن قسمت از بودجه آنان که از بودجه عمومی تأمین می‌شود مشمول این بند می‌باشد.

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

بند «ن» تبصره ۲۵ نظر به اینکه اختیارات بالاترین مقام اجرایی دستگاهها مطلق است و تنها توسط شخص آنها قابل تفویض است تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای تفکیک بودجه متمرکز با توجه به اصول (۶۰) و (۱۲۶) و (۱۶۰) و در مورد نهادها و سازمانهای زیر نظر رئیس جمهور و در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانهای زیر نظر رئیس جمهور و

در مورد اعتبارات قوه قضائیه و وزارتخانه‌ها و سازمانها و بنیاد مستضعفان و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان صدا و سیما مغایر اصل (۱۲۶) و مدلول ملاک اصل (۱۶۰) قانون اساسی است و علاوه بر آن در مورد نهادهایی که زیر نظر مقام معظم رهبری است خلاف شرع است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ طی نامه‌ای این بند که مورد ایراد شورای نگهبان بود را در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال نمود که مجمع پس از طرح در جلسه فوق العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳، ایراد شورای نگهبان را وارد تشخیص داد؛ نهایتاً این تبصره که در لایحه دولت وجود نداشت، حذف گردید.

۳۱- مغایرت جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۷) با اصول (۵۲) و (۷۴) قانون اساسی
به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۰ متوسط قیمت فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی و برق را تا ده درصد (۱۰٪) افزایش دهد و از محل منابع حاصله به ترتیب زیر اقدام نماید. این افزایش در مورد قیمت هر لیتر بنزین مبلغ چهارصد و پنجاه (۴۵۰) ریال و در مورد مصارف برق کشاورزی حداکثر ده درصد (۱۰٪) خواهد بود:

الف - مبلغ یک هزار و سیصد و هشتاد میلیارد و دویست میلیون (۱۳۸۰۲۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال پس از وصول براساس ارقام مندرج در قسمت ششم این قانون به درآمد عمومی موضوع ردیف درآمدی شماره ۵۹۴۶۹۰ قسمت سوم این قانون واریز می‌گردد. معادل وجوه واریزی برای بهینه سازی مصرف انرژی در طرح‌های مندرج در پیوست شماره (۱)، ردیف ۵۰۳۵۳۱ قسمت چهارم و طرح‌های استانی برقی کردن چاه‌های آب کشاورزی این قانون هزینه خواهد شد. اجازه داده می‌شود بخشی از اعتبارات مذکور حسب مورد به صورت وجوه اداره شده و یا کمک بلاعوض اعطاء شود. وجوه اداره شده مذکور به عنوان هزینه قطعی منظور می‌شود. آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در قالب سیاست‌های کلان بهینه سازی انرژی، اهداف و برنامه‌های زمان‌بندی شده طرح‌های موضوع این بند را حداکثر ظرف مدت دو ماه تدوین و به کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۲- با توجه به مسائل زیست محیطی و خطرات جانی و بهینه سازی انرژی، دولت موظف است در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور پیش‌بینی لازم را برای خروج خودروهای فرسوده و جایگزینی آنها به عمل آورد و به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۷)، مغایر اصول (۵۲) و (۷۴) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:
جزء (۲) بند «الف» تبصره (۲۷) حذف شد.

۳۲- مغایرت بند «و» تبصره (۲۷) با اصل (۵۳) قانون اساسی
و - مبلغ بیست (۲۰) ریال از هر لیتر بنزین به منظور گازرسانی به روستاهائی که توجیه فنی و اقتصادی دارد از محل ردیف ۵۰۳۵۷۶ قسمت چهارم این قانون در اختیار شرکت ملی گاز ایران قرار خواهد گرفت.

- نظریه شورای نگهبان:
بند «و» تبصره (۲۷) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:
در بند «و» تبصره (۲۷) بعد از عبارت «توجیه فنی و اقتصادی دارد» عبارت «از محل سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اعتبار مندرج در ردیف ۵۰۳۵۷۶ قسمت چهارم این قانون در اختیار شرکت ملی گاز ایران قرار خواهد گرفت» اضافه شد.

۳۳- مغایرت بند «ج» تبصره (۲۸) با اصل (۵۳) قانون اساسی
ج - به شرکت سهامی شیلات ایران اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از فروش صید و آلات و ادوات غیرمجاز صید را به حساب درآمدهای موضوع ردیف ۴۲۵۸۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. صد درصد (۱۰۰٪) از مبالغ موضوع درآمد صرف توسعه و تجهیز و احداث واحدهای حفاظت از منابع آبزیان شود.

- نظریه شورای نگهبان:
بند «ج» تبصره (۲۸) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:
در سطر سوم بند «ج» تبصره (۲۸) بعد از عبارت «موضوع درآمد» عبارت «تا مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۳۴- تذکر در خصوص بند «ج» تبصره (۲۹)
ج - در سال ۱۳۸۰، جریان ریالی بازپرداخت تعهدات خارجی باید از طریق زیر انجام گیرد:
۱- ما به التفاوت دریافتی بابت اعتبارات اسنادی گشایش یافته با نرخهای کمتر از نرخ ارز رسمی (شناور) در سالهای قبل برای واردات کالاهای سرمایه‌ای تولیدی، براساس آیین نامه‌ای که پس از تأیید شورای اقتصاد به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۲- شبکه بانکی کشور موظف است بدهی اشخاص بابت واردات کالاهای سرمایه‌ای تولیدی موضوع این جزء را از تاریخ شروع بهره‌برداری تأسیسات ایجاد شده وصول نماید.
۳- معادل سپرده‌های دریافتی بابت پیش دریافت اعتبارات اسنادی سال ۱۳۸۰.

۴- وجوه دریافتی از مشتریان در زمان معامله اسناد و در بانک کارگزار. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ضوابط گشایش اعتبارات اسنادی را به نحوی تنظیم نماید که تسویه ریالی اعتبارات اسنادی گشایش یافته در سیستم بانک در زمان معامله اسناد (تحويل کالا یا خدمات) طبق ضوابط و مقررات با ذینفع اعتبارات اسنادی انجام شود. هرگونه تغییر قانونی قیمت ارز بعد از آن هیچ تعهد و مسؤولیتی برای ذینفع نخواهد داشت.

- تذکر شورای نگهبان:

در جزء ۴ بند «ج» تبصره (۲۹) حرف «و» بعد از کلمه «اسناد» اضافی است.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در جز (۴) بند «ج» تبصره (۲۹) حرف «و» بعد از کلمه «اسناد» حذف شد.

۳۵- مخالفت جزءهائی از بند «ل» تبصره (۲۹) با شرع

ل -

۱- در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت مجاز است. در سال ۱۳۸۰ با رعایت اهداف برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مفاد این بند از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی از بازارهای سرمایه خارجی برای سرمایه‌گذاری مشروحه زیر تا مبلغ سه میلیارد و پانصد میلیون (۳/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار استفاده نماید.

۱-۱- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهائی که تمامی پرداخت‌های مربوط به آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولیدی همان طرحها (بخش خصوصی، تعاونی، دولتی) صورت گیرد و پیش پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌شود. دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوط را تضمین نماید.

۱-۲- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای سرمایه‌گذاری طرحهائی که توجیه فنی و اقتصادی و اولویت اجرای آنها به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

۱-۳- مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت تأمین اعتبار ارز نقدی و ریالی اجرای طرحهای عمرانی نیمه تمام و مهم کشور مذکور در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و بهسازی شبکه راه آهن، تأمین آب، آبرسانی به شهرها و صنایع، ایجاد شبکه آبیاری و زه‌کشی، ایجاد و توسعه فاضلاب شهرها، برنامه‌های فصل کشاورزی و منابع طبیعی و تکمیل قطعات نیمه تمام و احداث قطعات باقی‌مانده شبکه

راه‌های اصلی و بزرگراه‌ها اختصاص تا با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران بین برنامه‌های مذکور توزیع گردد. در داخل هر برنامه طرح‌های با پیشرفت فیزیکی بیشتر دارای اولویت خاص می‌باشند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای تحقق این امر مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار به صورت تسهیلات دراز مدت دریافت و پس از تأمین نیازهای ارزی طرح‌های مذکور، معادل ریالی باقیمانده را پس از فروش با نرخ واریزنامه‌ای به حساب مخصوص نزد خزانه واریز نماید. وجوه واریزی با تقاضای دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به اعتبار طرح‌های مصوب اضافه می‌شود.

- نظریه شورای نگهبان:

در جزء‌های ۱-۱ و ۱-۲ و ۱-۳ بند «ل» تبصره (۲۹) که اخذ تسهیلات خارجی را اجازه داده است چون اطلاق آن شامل اخذ مبالغ مذکور به صورت وام ربوی نیز می‌شود فلذا این اطلاق خلاف شرع است و باید به نحو مطلوب اصلاح شود.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در بند (ل) (۱-۱) تبصره (۲۹) به انتهای بند اضافه شد بعد از کلمه «دلار» عبارت «در قالب قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ها و یا مشارکت استفاده نماید».

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

در اصلاحیه مجلس شورای اسلامی نسبت به بند «ل» تبصره (۲۹) اشکال شرعی اطلاق نسبت به موارد وام ربوی کماکان به قوت خود باقی است. ضمناً موارد مذکور در بند «ه» تبصره (۲۹)^(۱) بشرح ذیل از لحاظ وام ربوی دارای همین اشکال است و باید اصلاح گردد. جزء ۲ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۷.^(۲)

۱. بند «ه» تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۸۰: «اجازه داده شده در جزء (۲) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور و اجزاء (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) بند ل تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و اجزاء (۱) و (۳) بند (ل) و بند (ش) تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور برای باقیمانده سقف تسهیلات خارجی در سال ۱۳۸۰ همچنان به قوت خود باقی است.»

۲. بند «ل» تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور: به منظور جلب سرمایه‌های خارجی در جهت اجرای طرح‌های مولد و اشتغال‌زا به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۷: جزء ۱- به میزان پنج میلیارد و چهارصد میلیون (۵/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای اجرای طرح‌های مندرج در جدول شماره (۴) این قانون برای بخش‌های دولتی و غیر دولتی علاوه بر مبلغ مندرج در بند (م) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه به روش بیع متقابل، استفاده نماید. بازپرداخت تسهیلات مزبور و تمام تعهدات ذی‌ربط تنها محل درآمد حاصل از صادرات محصولات همان طرح‌ها و بدون تعهد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت. اعتبارات این بند قابل تبدیل به فاینانس نیست.

جزء ۲- علاوه بر مبلغ مندرج در بند (۱) فوق و مبالغ مندرج در بند «م» تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه به میزان نهصد میلیون (۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرح‌های مندرج در جدول شماره (۴) این قانون برای بخش‌های دولتی و غیر دولتی از طریق انعقاد قراردادهای تأمین مالی و میان مدت (فاینانس) استفاده کند.

جزء ۳ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸.^(۱)

جزء ۴ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸.^(۲)

جزء ۵ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸.^(۳)

جزء ۶ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸.^(۴)

قسمت ۱-۱ و ۱-۳ جزء ۱ بند «ل» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۹.^(۵)

۱. جزء ۳ بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸: شرکت ملی نفت ایران موظف است برای توسعه میدانهای پارس جنوبی و سلمان تا سقف تولید اضافی یکصد و چهل میلیون مترمکعب گاز در روز و هشتاد هزار ۸۰۰۰۰ بشکه نفت در روز از طریق بیع متقابل یا «فاینانس» اقدام کند. بازپرداخت سرمایه‌گذاری مزبور از محل تولیدات «اضافی» همان طرحها خواهد بود.

۲. جزء ۴ بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸: به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود مبلغ ششصد میلیون ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار برای سرمایه‌گذاری در بخش تولید نفت از طریق انعقاد قراردادهای مالی بلند مدت و میان مدت «فاینانس» از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران استفاده نماید.

۳. جزء ۵ بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸: جهت طرحهای پتروشیمی، توسعه معادن و صنایع مس، تولید فروآلیاژها و فلزات آهنی و غیرآهنی و طرحهای پخش صنعت غیردولتی موضوع جداول ۴ و (۵) این قانون مبلغ دو میلیارد و پانصد میلیون (۲/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار شامل یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهای پتروشیمی از طریق انعقاد قراردادهای مالی بلند مدت و میان مدت «فاینانس» تأمین گردد. تا بیست درصد (۲۰٪) از منافع موضوع این جزء در اختیار بخش خصوصی قرار خواهد گرفت. وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند در صورت لزوم نسبت به تضمین بازپرداخت طرحهای موضوع این جزء اقدام نماید و نظام بانکی مجاز به ایجاد تعهد برای تسهیل اجرای این طرحها می‌باشد.

۴. جزء ۶ بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۸: مبلغ یک میلیارد ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار جهت اجرای طرحهای احداث راه و راه آهن، ماهواره و توسعه تلفن و تولید تجهیزات مخابراتی، کشاورزی، سیلو، آبرسانی و فاضلاب، احداث و تکمیل طرحهای تأمین آب و شبکه‌های آبیاری و زهکشی با اولویت طرحهای زیر بخش کشاورزی از طریق انعقاد قراردادهای تأمین مالی بلند مدت و میان مدت «فاینانس» در چارچوب مقررات موضوع بند (م) تبصره (۲۲) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران استفاده نماید.

۵. جزء ۱ بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۹: در اجرای ماده ۸۶ قانون برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت موارد زیر نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی خارجی به میزان سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار اقدام نماید. حداقل معادل یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از تسهیلات فوق برای طرحهایی که تمامی پرداختهای مربوط به آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولید همان طرحها و پیش‌پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌گیرد، قابل تأمین و تضمین می‌باشد. دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوط را تضمین نماید.

۱-۱. عملیات تأمین منابع ارزی کلیه قراردادهای باید با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت گیرد. متن قراردادهای مالی و پولی طرحهای فاینانس نیز باید به تأیید بانک مزبور برسد.

۱-۲. با توجه به جزء (۳) بند (ج) ماده (۸۶) قانون برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به منظور رعایت صرفه و صلاح و منافع ملی کشور تمامی عملیات طرح از آغاز تا بهره‌برداری باید با کنترل کمی و کیفی و کنترل قیمت و اخذ تضمین‌های لازم صورت پذیرد. وزیر ذی‌ربط مستقیماً مسؤول اجرای این امر می‌باشد. آیین نامه اجرایی و نظارتی توسط مؤسسه استاندارد و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱-۳. طرحهای مصوب جهت استفاده از تسهیلات مالی (فاینانس) قابل تبدیل به بیع متقابل هستند.

بند «ش» تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۹.^(۱)

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ طی نامه‌ای این بندها که مورد ایراد شورای نگهبان بود را در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال نمود که مجمع پس از طرح در جلسه فوق‌العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳، نهایتاً عین مصوبه مجلس را مورد تأیید قرار داد.

۳۶- اشکال عبارتی در بند «ث» تبصره (۲۹)

ث - دولت مکلف است در نیمه اول سال ۱۳۸۰ با انجام مطالعات و بررسی‌های کارشناسی، مقدمات قانونی و امکانات اداری و مالی لازم برای یکسان سازی نرخ ارز را فراهم و لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور را بر مبنای نرخ یکسان ارز به مجلس ارائه نماید به طوری که:

۱- باعث افزایش بدهی‌های دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۱ و سالهای بعد نشود.

۲- نرخ کالاهای اساسی و خدماتی که ارز آنها با نرخ دولتی تأمین شده است افزایش نیابد.

۳- تعادل بودجه دولت از لحاظ درآمد و هزینه را حفظ نماید.

۴- نظام تعرفه‌های بازرگانی دچار نوسانات شدید نگردد.

۵- اتخاذ سیاستهایی که موجبات تقویت تولید ملی و صادرات غیرنفتی را فراهم آورد.

- تذکر شورای نگهبان:

با توجه به اینکه عبارت «اتخاذ سیاستهایی» در صدر جزء (۵) بند «ث» تبصره (۲۹) اشکال عبارتی دارد، چنانچه به عبارت «سیاستهایی را اتخاذ نماید» تصحیح گردد رفع اشکال می‌شود.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در جزء (۵) بند «ث» تبصره (۲۹) عبارت «سیاستهایی را اتخاذ نماید» جایگزین «اتخاذ سیاستهایی» گردید.

۳۷- مغایرت جزءهای (۳) و (۴) بند «الف» تبصره (۳۳) با اصل (۵۳) قانون اساسی

الف -

۱- شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است در سال ۱۳۸۰ به‌طور علی‌الحساب مالیات عملکرد و سود سهام آن شرکت لغایت سال ۱۳۸۰ را به مبلغ دویست و نود و دو میلیارد

۱. بند (ش) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۷۹: به وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری اجازه داده می‌شود جهت تجهیز، راه‌اندازی و به روز کردن کارگاهها و آزمایشگاههای دوره‌های تحصیلات تکمیلی تا سقف چهارصد میلیون ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ دلار از طریق دریافت وامهای بلند مدت خارجی اقدام نماید. (در قالب سقف تعهدات برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران).

- (۲۹۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۵۹۷۲۰۰ واریز نمایند.
- ۲- به منظور کمک به تدارکات ناوگان حمل و نقل ریلی و جلب مشارکت بخش خصوصی، شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران مجاز است تا مبلغ یکصد و پنجاه میلیارد (۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود و در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی اقدام نموده و مابه التفاوت نرخ سود را از محل مبلغ مذکور پرداخت نماید.
- ۳- سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور مکلف است تا پنجاه درصد (۵۰٪) و حداقل چهل درصد (۴۰٪) از درآمدهای خود را به حساب درآمد عمومی ردیف ۵۹۷۳۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی مذکور از محل اعتبار طرحهای مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون برای بهسازی، نگهداری و ایمن‌سازی و توسعه راهها اختصاص می‌یابد.
- ۴- سازمان بنادر و کشتیرانی مکلف است مبلغ سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از درآمدهای خود را به حساب درآمد عمومی ردیف ۵۹۷۴۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار طرحهای مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون برای اجرای طرحهای مربوط به برنامه احداث و بهسازی بنادر به مصرف خواهد رسید.
- ۵- به منظور کمک به تدارک ناوگان دریایی شامل خرید کشتی و تجهیزات بندری توسط بخش تعاونی و خصوصی، سازمان بنادر و کشتیرانی مجاز است تا مبلغ یکصد و پنجاه میلیارد (۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود و در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی اقدام نموده و ما به التفاوت نرخ سود را از محل مبلغ مذکور پرداخت نماید.
- نظریه شورای نگهبان:
- جزء (۳) بند «الف» و جزء (۴) بند «الف» تبصره (۳۳) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:
- ۱- در سطر سوم جزء (۳) بند «الف» تبصره (۳۳) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.
- ۲- در جزء (۴) بند «الف» تبصره (۳۳) بعد از عبارت «صد در صد (۱۰۰٪) عبارت «تا معادل سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۳۸- مغایرت جزء (۱) و (۳) بند «د» و بندهای «ه» و «و» تبصره (۳۳) با اصل (۵۳) قانون اساسی و صدر جزء (۳) بند «د» آن تبصره با اصول (۴۴) و (۸۵) قانون اساسی

د -

۱- سازمان هواپیمایی کشوری موظف است درآمد حاصل از اجرای مواد (۱۲۹) و (۱۳۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (ناوبری) را به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۱۹۹۰۵ واریز نماید، معادل مبلغ یاد شده به مصرف اجرای طرحهای عمرانی غیرانتفاعی فصل راه و ترابری مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون و تأمین اعتبارات جاری سازمان هواپیمایی کشوری خواهد رسید.

۲- به شرکت فرودگاههای کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۰ درآمدهای حاصل از اجرای مواد (۶۲) و (۶۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ را جز درآمدهای حاصل از ناوبری وصول و در چارچوب بودجه مصوب خود هزینه نماید.

۳- به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود تا در راستای انجام مقررات زدایی، انحصارزدایی و خصوصی سازی در صنعت حمل و نقل هوایی و امور هوانوردی، سیاست آسمان باز در مورد جابجایی مسافر و بار در فرودگاههای بین المللی را به اجرا درآورد. تعیین نرخ خدمات حمل و نقل (به استثنای بلیط هواپیما) و امور هوانوردی و فرودگاهی از جمله جابجایی، نشست و برخاست، پارکینگ، سوخت هواپیما به عهده شورای عالی هواپیمایی کشوری می‌باشد.

در آمد حاصله از این بند به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۷ قسمت سوم این قانون واریز می‌گردد. صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله از محل اعتبار ردیف ۴۰۹۰۹۰۰۰ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار می‌گیرد تا در راستای فراهم نمودن امکانات و ابزار کافی در صنعت حمل و نقل هوایی کشور برای اجرای سیاستهای مذکور در این بند به مصرف برساند.

ه - به منظور تأمین، توسعه و بازسازی ناوگان مسافری به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود، بابت هر تن - کیلومتر حمل بار مبلغ پنج (۵) ریال از محل درآمدهای خود و مبلغ پنج (۵) ریال از صاحبان کالا اخذ و در اختیار شرکت قطارهای مسافری رجا قرار دهد. شرکت مذکور وجوه حاصل را در قالب منابع سرمایه‌ای خود (سایر دریافت‌ها) منظور و صرف امور فوق خواهد نمود. هزینه سرمایه‌گذاری‌های مذکور با سایر سرمایه‌گذاریها از محل منابع داخلی شرکت با تصویب مجمع عمومی به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد. کلیه شرکت‌های موضوع بند (و) تبصره (۲) این قانون مشمول مفاد این بند می‌باشند.

و - وزارت راه و ترابری مکلف است در سال ۱۳۸۰ در ازاء حمل هر تن - کیلومتر بار توسط راه آهن، چهار (۴) ریال اخذ و به درآمد عمومی ردیف ۴۱۹۹۷۷ قسمت سوم این قانون واریز نماید تا صرف احداث راه آهن بافق - مشهود گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

جزء (۱) و (۳) بند «د» و بندهای «ه» و «و» تبصره (۳۳) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

مضافاً اینکه صدر جزء (۳) بند «د» تبصره مذکور، مغایر اصول (۴۴) و (۸۵) قانون اساسی شناخته شد و علاوه بر این «سیاست آسمان باز تا آخر» مبهم است، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- ابتدای جزء (۳) بند «د» تبصره (۳۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

«به سازمان هواپیمایی کشور اجازه داده می شود سیاست عبور مجاز هواپیماهای غیرنظامی از آسمان کشور و اجازه جابجایی مسافر و بار در فرودگاههای بین المللی داخل کشور را به اجرا درآورد.»

۲- در سطر دوم فراز سوم جزء (۳) بند «د» تبصره (۳۳) بعد از عبارت «وجوه حاصله» عبارت «تا مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اضافه شد.

۳- در سطر سوم بند «و» تبصره (۳۳) بعد از عبارت «واریز نماید» عبارت زیر جایگزین شد: «تا معادل هفتاد و دو میلیارد (۷۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از وجوه واریز شده از محل اعتبار ردیفهای شماره ۴۰۹۰۵۲۵۷ و ۴۰۹۰۵۲۶۶ پیوست شماره (۱) این قانون» صرف احداث راه آهن بافق - مشهود و مطالعه و احداث راه آهن غرب کشور خواهد گردید.

- نظریه مجدد شورای نگهبان:

چنانچه مقصود از سیاست در جزء (۳) بند «د» تبصره (۳۳) عبور مجاز سیاستهایی است که مطابق موافقتنامه دو جانبه مصوب مجلس شورای اسلامی باید اجراء شود این چنین باید تصریح شود. «و دولت نیز مسؤول اجراء است» و چنانچه مقصود سیاستهای دیگر باشد تقنین است و باید با تبیین کامل به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، بنابراین مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی تشخیص داده می شود.

۳۹- مغایرت و مخالفت بند «ه» تبصره (۳۴) با اصول (۵۳) و (۱۱۰) قانون اساسی و شرع ه - به کلیه دادگاههای جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود مجازاتهای قطعی پنج سال حبس و پائین تر را به تقاضای محکوم علیه و به شرط گذراندن حداقل یک پنجم مدت محکومیت به ازای هر روز پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) ریال به نسبت باقیمانده حبس به جرمه

نقدی تبدیل نموده و پس از وصول به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۰۱۱۹ قسمت سوم این قانون واریز نماید تا سقف بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از مبلغ واریزی از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۵۶۵ قسمت چهارم این قانون به منظور اقدامات تربیتی و تحکیم خانواده زندانیان و بقیه وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۵۶۶ قسمت چهارم این قانون به ترتیب زیر اختصاص خواهد یافت یا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه گردد.

۱- بیست درصد (۲۰٪) از مبلغ مذکور به سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور جهت بهبود وضعیت زندانیان.

۲- بیست درصد (۲۰٪) از مبلغ مذکور برای کمک به زندانیان معسر.

۳- بیست درصد (۲۰٪) از مبلغ مذکور برای افزایش اعتبار طرحهای عمرانی قوه قضائیه در شهرستانها.

۴- ده درصد (۱۰٪) از مبلغ مذکور به وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران.

۵- ده درصد (۱۰٪) از مبلغ مذکور به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

۶- ده درصد (۱۰٪) از مبلغ مذکور به وزارت کشور - استانداری.

۷- ده درصد (۱۰٪) از مبلغ مذکور به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت توزیع بین دانشگاههای شهرستانها (غیر از تهران) به منظور انجام تحقیقات و پژوهش در زمینه بررسی علل و نوع جرائم و راهکارهای کاهش جرائم اختصاص می‌یابد.

محکومین جرائم جاسوسی، قاچاق مواد مخدر، سرقت، خیانت در امانت و کلاهبرداری، جرائم خصوصی بدون گذشت شاکی و مجرمین به عادت که سابقه بیش از دوبار محکومیت در جرم واحد را دارند از حکم فوق مستثنی می‌باشند.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ه» تبصره (۳۴) خلاف شرع و مغایر اصل (۵۳) و بند «۱۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

بند «ه» تبصره (۳۴) حذف گردید.

۴۰- مغایرت بند «د» تبصره (۳۶) با اصل (۵۳) قانون اساسی

د - به منظور توسعه و گسترش ایرانگردی و جهانگردی اعتبار طرح شماره ۳۰۲۰۱۲۹۸ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار می‌گیرد تا با همکاری سازمان مراکز ایرانگردی و جهانگردی نسبت به خرید، اجاره و یا مشارکت با افراد حقیقی و حقوقی برای مرمت کاروانسراها، خانه‌های قدیمی و سایر اماکن و تبدیل آنها به

واحدهای پذیرایی و خدماتی، فروش، اجاره، اجاره به شرط تملیک آنها اقدام نماید. درآمد حاصل را به ردیف درآمدی ۳۳۱۶۰۰ قسمت سوم این قانون واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۱۱۳۷۰۵ قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار می‌گیرد تا در جهت مرمت و احیاء بناهای تاریخی هزینه نماید. آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه شورای نگهبان: بند «د» تبصره (۳۶) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد. اصلاحیه مجلس شورای اسلامی: ۱- در سطر دوم بند «د» تبصره (۳۶) بعد از عبارت «این قانون» عبارت «تا مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد. ۲- در سطر هفتم بند «د» تبصره (۳۶) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۴- مغایرت جزء ۵ بندهای «الف»، «ب» و «ج» تبصره (۳۸) با اصل (۵۳) قانون اساسی الف - به وزارت جهاد کشاورزی و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای وابسته اجازه داده می‌شود برای اصلاح ساختار نیروی انسانی و افزایش نیروهای متخصص از طریق کاهش نیروی انسانی داوطلب غیرمتخصص دیپلم و پایین‌تر از دیپلم خود شامل کارکنان (کارمند - کارگر) رسمی و پیمانی و قراردادی با استفاده از اعتبارات و امکانات زیر اقدام نماید: ۱- اعتبار مورد نیاز برای بازخریدی خدمت «برابر مقررات مالی، اداری، استخدامی و تشکیلات وزارت جهاد سازندگی» افراد مذکور از محل اعتبار ردیفهای ۵۰۳۳۸۶ و ۵۰۳۰۸۷ به نسبت دو سوم و یک سوم تأمین می‌گردد. ۲- مرخصی استحقاقی استفاده نشده این افراد از محل ردیفهای مذکور در جزء (۱) بند (الف) این تبصره قابل پرداخت است. ۳- افراد بازخرید شده فوق‌الذکر برای استفاده از تسهیلات بانکی معرفی می‌شوند و در اولویت قرار می‌گیرند.

۴- کارگاهها و تجهیزات و ماشین آلات و اموال منقول شامل خودرو وزارت جهاد کشاورزی و سازمانهای وابسته و تابعه و شرکتهای تحت پوشش به قیمت کارشناسی رسمی روز و بدون تشریفات مزایده به افراد مذکور حداکثر تا چهار برابر حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر آخرین سال خدمت آنان به صورت نقد و اقساط فروخته می‌شود. اجراء این تبصره باید به گونه‌ای باشد که همه افراد مذکور از مزایای آن برخوردار گردند و کمیته‌ای مرکب از نمایندگان و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بر انجام این امر نظارت خواهد کرد.

۵- وجوه حاصل از فروش اموال موضوع این تبصره به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۲۱۴۲۰ واریز خواهد شد و اعتبار ردیف ۵۰۳۳۱۷ منظور در قسمت چهارم این قانون تا معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریز شده در اختیار وزارت جهاد کشاورزی و دستگاهها و سازمانهای تابعه قرار خواهد گرفت تا در جهت بهینه نمودن تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز و اجرای طرحهای عمرانی و پژوهشی، آموزشی و دیون پرسنلی به مصرف برسد.

ب - به وزارت راه و ترابری و مؤسسات و سازمانها و شرکتهای وابسته اجازه داده می شود برای اصلاح ساختار نیروی انسانی و افزایش نیروهای متخصص از طریق کاهش نیروی انسانی داوطلب غیرمتخصص دیپلم و پایین تر از دیپلم خود شامل کارکنان (کارمند - کارگر) رسمی، پیمانی و قراردادی با استفاده از اعتبارات و امکانات زیر اقدام نماید:

۱- اعتبار مورد نیاز برای بازخریدی خدمت «برابر مقررات مربوط» افراد مذکور از محل اعتبار ردیفهای ۵۰۳۴۳۰ و ۵۰۳۰۸۷ به نسبت دو سوم و یک سوم تأمین می گردد.

۲- مرخصی استحقاقی استفاده نشده این افراد از محل ردیفهای مذکور در جزء (۱) بند (ب) این تبصره قابل پرداخت است.

۳- افراد بازخرید شده فوق الذکر برای استفاده از تسهیلات بانکی معرفی می شوند و در اولویت قرار می گیرند.

۳- افراد بازخرید شده فوق الذکر برای استفاده از تسهیلات بانکی معرفی می شوند و در اولویت قرار می گیرند.

۴- کارگاهها و تجهیزات و ماشین آلات و اموال منقول و ماشین آلات فرسوده و خارج از رده وزارت راه و ترابری و سازمانهای وابسته و تابعه و شرکتهای تحت پوشش به قیمت کارشناسی رسمی روز و بدون تشریفات مزایده به افراد مذکور حداکثر تا چهار برابر حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر آخرین سال خدمت آنان به صورت نقد و اقساط فروخته می شود. اجرای این تبصره باید به گونه ای باشد که همه افراد مذکور از مزایای آن برخوردار گردند و کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی و راه و ترابری و سازمان مدیریت و برنامه ریزی بر انجام این امر نظارت خواهد کرد.

۵- وجوه حاصل از فروش اموال موضوع این بند به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۲۳۷۰۰ قسمت سوم این قانون واریز می گردد و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۱۶ قسمت چهارم این قانون در اختیار وزارت راه و ترابری و دستگاهها و سازمانها و شرکتهای تابعه قرار خواهد گرفت تا به منظور کسری اعتبار مورد نیاز ردیفهای مندرج در جزء (۱) این بند به مصرف برسد.

ج - به کلیه دستگاههای اجرایی اجازه داده می شود برای اصلاح ساختار نیروی انسانی و

افزایش نیروهای متخصص از طریق کاهش نیروی انسانی داوطلب غیرمتخصص دیپلم و پایین‌تر از دیپلم خود با استفاده از اعتبارات و امکانات زیر اقدام نماید.

- ۱- اعتبار مورد نیاز برای بازخریدی خدمت «برابر مقررات مربوط» افراد مذکور از محل اعتبار مصوب خود و اعتبار ردیف ۵۰۳۰۸۷ به نسبت دو سوم و یک سوم تأمین می‌گردد.
- ۲- مرخصی استحقاقی استفاده نشده این افراد از محل اعتبار مصوب دستگاه قابل پرداخت می‌باشد.

- ۳- افراد بازخرید شده فوق الذکر برای استفاده از تسهیلات بانکی معرفی می‌شوند و در اولویت قرار می‌گیرند.

- ۴- اموال منقول خارج از رده دستگاه به قیمت کارشناسی روز و بدون تشریفات مزایده به افراد مذکور حداکثر تا چهار برابر حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر آخرین سال خدمت آنان به صورت نقد و اقساط فروخته می‌شود.

- ۵- وجوه حاصل از فروش این بند به حساب درآمد عمومی ردیف ۴۲۵۵۰۰ قسمت چهارم این قانون واریز می‌گردد و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون در اختیار دستگاه اجرایی ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.
- نظریه شورای نگهبان:

- جزء (۵) بند «الف» و جزء (۵) بند «ب» و جزء (۵) بند «ج» تبصره (۳۸) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

- ۱- در جزء (۵) بند «الف» تبصره (۳۸) عبارت «تا مبلغ دو میلیارد و پانصد و پنجاه میلیون (۲/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» جایگزین عبارت «صد در صد (۱۰۰٪)» گردید.
- ۲- در جزء (۵) بند «ب» تبصره (۳۸) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ شش میلیارد (۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.
- ۳- در جزء (۵) بند «ج» تبصره (۳۸) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۴۲- مغایرت بند «ه» تبصره (۴۲) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ه- برای حمایت از سرمایه‌گذاری در صنایع اساسی الکترونیک و میکروالکترونیک اجازه داده می‌شود براساس جدولی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد عوارضی از قطعات و اقلام ساخته شده الکترونیکی وارداتی اخذ و به حساب درآمد عمومی ردیف ۵۹۱۱۰۰ قسمت سوم این قانون واریز گردد.

صد در صد (۱۰۰٪) درآمد فوق از محل ردیف ۵۰۳۴۱۵ قسمت چهارم این قانون به

عنوان سرمایه دولت به صندوق حمایت از صنایع الکترونیک اختصاص می‌یابد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «ه» تبصره (۴۲) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در سطر اول فراز دوم بند «ه» تبصره (۴۲) بعد از کلمه «فوق» عبارت «تا مبلغ هشتاد میلیارد (۸۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۴۳- مغایرت بند «د» تبصره (۴۴) با اصل (۴۴) قانون اساسی و بندهای «ه» و «ح» آن تبصره به ترتیب با اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی

د - به وزارت جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود که درآمد حاصل از فروش نیروگاههای آبی، بادی و خورشیدی و فروش انرژی برق خود را به درآمد عمومی موضوع ردیف‌های ۵۹۴۵۵۰ و ۵۹۴۵۶۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. نرخ تضمینی را سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام می‌کند.

ه - به منظور احداث و یا تکمیل شبکه آب و فاضلاب شهرهای زیر یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت پانزده درصد (۱۵٪) از حق تفکیک شهرهای تهران، اصفهان، شیراز، تبریز و مشهد در اختیار وزارت نیرو قرار گیرد.

ح - در راستای تحقق اهداف برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۸۰ برق‌رسانی روستاهای بیش از پانزده خانوار و روستاهای ده خانوار که در کنار خط انتقال قرار دارند با احتساب جمعیت ساکنین فعلی اقدام می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان:

بند «د» تبصره (۴۴) مغایر اصل (۴۴) و بند «ه» این تبصره مغایر اصل (۵۳) و بند «ح» تبصره مذکور مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- در بند «د» تبصره (۴۴) در سطر اول بعد از عبارت «اجازه داده می‌شود» عبارت «با رعایت احکام قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

۲- بند «ه» تبصره (۴۴) به شرح زیر اصلاح گردید:

ه - به منظور احداث و یا تکمیل شبکه آب و فاضلاب شهرهای زیر یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت پانزده درصد (۱۵٪) از حق تفکیک شهرهای تهران، اصفهان، شیراز، تبریز و مشهد اخذ شده توسط شرکت‌های آب و فاضلاب استانی در اختیار وزارت نیرو (شرکت‌های آب و فاضلاب) قرار گیرد.

۴۴- مغایرت بندهای «ب»، «ج»، «و» و «ک» تبصره (۴۵) با اصل (۵۲) قانون اساسی و بند «ج» آن با اصل (۵۳) قانون اساسی

ب - وجوه برگشتی از محل سرمایه‌گذاری‌های انجام یافته در قالب اعتبارات تبصره‌های مندرج در بند (الف) به درآمد عمومی ردیف ۵۹۷۲۲۰ قسمت سوم این قانون واریز می‌گردد و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۵۱۶ قسمت چهارم این قانون جهت تکمیل واحدهای ذی‌ربط اختصاص می‌یابد.

ج - در سال ۱۳۸۰ اعتبار مورد نیاز برای اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۴، یا اجاره به شرط تملیک به شرح زیر تأمین می‌گردد تا براساس موافقتنامه‌های متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت احداث واحدها و مجتمع‌های مسکونی استیجاری یا اجاره به شرط تملیک اختصاص یابد:

۱- حداکثر معادل مبلغ دویست و پنجاه میلیارد (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل فروش اراضی سازمان ملی زمین و مسکن موضوع ماده (۱۴۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

۲- اعتبار طرح شماره ۳۰۸۳۰۲۰۵ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون.

۳- اعتبار ردیف شماره ۵۰۳۵۱۶ موضوع بند «ب» این تبصره.

حداکثر معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از درآمد جزء (۱) این بند جهت خرید واحدها و مجتمع‌های مسکونی صرفاً به منظور استیجار یا اجاره به شرط تملیک اختصاص می‌یابد.

و - به مرکز اطلاعات ساختمان و مسکن وابسته به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می‌شود درآمدهای حاصله را به حساب درآمد اختصاصی ردیف ۴۱۹۹۸۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید و معادل وجوه واریزی از محل ردیف ۱۳۳۵۰۷ قسمت چهارم این قانون برای امور اداری و سرمایه‌ای هزینه نماید.

ک - وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) می‌تواند آن قسمت از اراضی ملکی و در اختیار خود را که در کوتاه مدت فاقد کاربری مسکونی می‌باشد به صورت موقت و به اجاره واگذار نماید و عواید حاصله از آن را به درآمد عمومی ردیف ۳۳۱۷۰۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۵۵۴ قسمت چهارم این قانون براساس موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت احداث واحدها و مجتمع‌های مسکونی استیجاری یا اجاره به شرط تملیک مصرف نماید.

- نظریه شورای نگهبان:

بندهای «ب» و «و» و «ک» تبصره (۴۵) مغایر اصل (۵۳) و بند «ج» تبصره مذکور مغایر اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- تذکر: در بند «ک» تبصره (۴۵) عبارت «به صورت موقت و اجاره» معنا ندارد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

۱- در بند «ب» تبصره (۴۵) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ چهل میلیارد (۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۲- در بند «ج» تبصره (۴۵) در جزء سوم بعد از عبارت «بند «ب» این تبصره» عبارت «تا مبلغ چهل میلیارد (۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» و بعد از عبارت «این قانون» عبارت «تا مبلغ یکصد و پنجاه میلیارد و پانصد میلیون (۱۵۰/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۳- در بند «و» تبصره (۴۵) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۴- در بند «ک» تبصره (۴۵) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۴۵- مغایرت بندهای «ب» و «و» تبصره (۴۶) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ب - به وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر) اجازه داده می‌شود در راستای اسکان عشایر، اراضی، مستحدثات و تجهیزات آبرسانی و آبیاری مربوط را که به منظور اسکان عشایر با اعتبارات دولتی خریداری نموده و در اختیار دارد با دریافت بیست درصد (۲۰٪) قیمت کارشناسی روز طی اقساط پنجساله به عشایر داوطلب اسکان به طور قطعی واگذار نماید. صد در صد (۱۰۰٪) وجوهی که از این بابت به حساب خزانه واریز می‌شود در جهت اجراء برنامه سامان دهی عشایر علاوه بر اعتباری که در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به این منظور تصویب شده است پس از مبادله موافقت نامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در اختیار سازمان امور عشایر قرار می‌گیرد.

و - از هر کیلوگرم گندم خریداری شده در سال ۱۳۸۰ به میزان چهار ریال (سه ریال از کشاورز و یک ریال از محل صرفه جوئی هزینه‌های جنبی خرید گندم) کسر و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل موضوع ردیف ۵۹۵۰۰۰ قسمت سوم این قانون واریز می‌گردد و معادل صد در صد (۱۰۰٪) از مبالغ واریز شده فوق از محل ردیف ۵۰۳۵۶۹ قسمت چهارم این قانون در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار می‌گیرد تا جهت احداث، تجهیز و تعمیر و تکمیل انبارهای سرد و چند منظوره بوسیله سازمان مرکزی تعاون روستایی هزینه گردد و کلیه انبارهای سرد و چند منظوره موضوع تبصره (۳۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۰ که توسط سازمان مذکور احداث و در دست اجراست مشمول ضوابط و مقررات طرحهای عمرانی غیرانتفاعی خواهد بود.

- نظریه شورای نگهبان:

بندهای «ب» و «و» تبصره (۴۶) مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی:

در سطر ششم بند «ب» تبصره (۴۶) بعد از کلمه «می‌شود» عبارت «تا مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۴۶- مغایرت و مخالفت کسر بودجه صدا و سیما با اصول (۳) و (۱۷۵) قانون اساسی و شرع - نظر شورای نگهبان:

کسر اعتبار سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مبهم است. پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- نظر مجلس شورای اسلامی:

جهت رفع ابهام در مورد کسر اعتبار صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، عبارت زیر به تصویب رسید:

درآمد صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران از قبل آگهی‌های تجاری دویست و بیست میلیارد (۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد و متقابلاً مبلغ دویست و بیست میلیارد (۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از کمک دولت به سازمان یاد شده کسر می‌گردد. صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مجاز است درآمدهای اختصاصی از قبل آگهی‌ها را تا مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال براساس بودجه مصوب خود هزینه و مابقی را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل) واریز نماید.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (مورخ ۷۹/۱۱/۱۵):

اصلاح بعمل آمده در جهت رفع ابهام نسبت به کسر بودجه صدا و سیما مشعر بر تأیید نیاز ۲۲۰ میلیارد ریالی آن سازمان که در لایحه دولت منظور بوده و الزام آن سازمان برای تأمین کسری از طریق افزایش بی‌رویه پخش آگهی موجب دور شدن آن سازمان از اهداف مورد نظر در قانون اساسی از جمله تأمین آزادی بیان و نشر افکار و خلل در انجام وظایف اصولی آن می‌گردد. از این حیث خلاف بند «دوم» اصل (سوم) و اصل (۱۷۵) قانون اساسی شناخته شد و همچنین در نظر گرفتن عمده درآمد صدا و سیما از طریق پخش آگهی‌ها موجب اختلال امور بنیادی این سازمان و جلوگیری از نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور می‌شود. فلذا مغایر با شرع شناخته شد.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام:

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ طی نامه‌ای بودجه صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران که مورد ایراد شورای نگهبان بود را در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال نمود که مجمع پس از طرح در جلسه فوق‌العاده مورخ ۷۹/۱۱/۲۳، ردیف‌های درآمد و هزینه منظور شده در لایحه

پیشنهادی دولت را عیناً مورد تصویب قرار داد.

۴۷- مخالفت کسر بودجه شورای نگهبان با اصول (۹۹) و (۱۱۸) قانون اساسی نظریه شورای نگهبان پیرامون بودجه آن شورا:

نظر به اینکه شورای نگهبان با بودجه تصویبی در مجلس شورای اسلامی و همچنین بودجه منظور شده در لایحه دولت نمی‌تواند وظیفه‌ای را که قانون اساسی به عهده آن گذاشته در امر نظارت بر انتخابات بویژه در امور آموزش ناظرین انتخابات ریاست جمهوری و میاندوره‌ای مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری به انجام برساند، از این جهت عدم تأمین نیاز بودجه شورای نگهبان موجب اختلال در امر نظارت و خلاف اصول ۹۹ و ۱۱۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.^(۲)

ارجاع لایحه به مجمع تشخیص مصلحت نظام

شماره ۴۶۵-ق

تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۶

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام
با سلام و تحیات؛

بندهای (الف) و (د) تبصره (۴) و بند (ج) تبصره (۲۳) و بند (ن) تبصره (۲۵) و بندهای

۱. اصل ۹۹ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۴۴۶).

- اصل ۱۱۸ قانون اساسی: مسؤولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل نود و نهم برعهده شورای نگهبان است ولی قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان برعهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین می‌کند.

۲. توضیحات: براساس ماده ۱ قانون مقررات مالی شورای نگهبان مصوب ۱۳۶۲/۷/۱۰ مجلس شورای اسلامی: «بودجه شورای نگهبان به تفکیک برنامه و مواد هزینه وسیله امور مالی شورای مذکور تهیه و پس از تأیید شورا به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد می‌گردد تا عیناً در لایحه بودجه کل کشور منظور گردد و مصرف آن تابع مقررات این قانون می‌باشد.

تبصره - هرگونه تغییر در برنامه‌ها و یا مواد هزینه در قالب اعتبارات مصوب با تصویب شورای نگهبان مقدور می‌باشد و مراتب به اطلاع سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید. دولت موظف است بودجه مورد نظر شورای نگهبان را جهت تصویب مجلس شورای اسلامی عیناً در لایحه بودجه کل کشور لحاظ نماید و براساس ضوابط موجود، شورای نگهبان علاوه بر پیش‌بینی هزینه‌های جاری خود مبلغ ۳۷/۳۴۱/۴۰۰ هزار ریال را بابت هزینه‌های نظارت بر انتخابات [با توجه به اینکه انتخابات هشتمین دوره ریاست جمهوری و انتخابات میان دوره‌ای مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری در سال ۱۳۸۰ برگزار می‌شود] جهت درج در لایحه بودجه به سازمان مدیریت، توسعه و برنامه‌ریزی پیشنهاد نمود ولی سازمان مذکور پس از تقلیل این مبلغ تا ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ هزار ریال آن را در ردیف ۱۰۱۶۰۱ لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ قرار داد و مجلس شورای اسلامی نیز به هنگام بررسی لایحه بودجه ردیف مذکور که اختصاص به اعتبارات مربوط به نظارت بر انتخابات دارد را حفظ نمود که نظریه فوق‌الذکر شورای نگهبان در این راستا می‌باشد. لازم به ذکر است که نظریه شورای نگهبان مذکور در فوق ناظر به حذف اعتبارات مورد نیاز نظارت مندرج در ردیف ۱۰۱۶۰۱ بودجه است و مربوط به تبصره‌ها نمی‌شود.

(ل) و (ه) تبصره (۲۹) از مصوبه مجلس در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور و همچنین مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص کاهش بودجه جاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر؛

«درآمد صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از قبل آگهی‌های تجاری دوپست و بیست میلیارد (۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد و متقابلاً مبلغ دوپست و بیست میلیارد (۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از کمک دولت به سازمان یاد شده کسر می‌گردد. صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مجاز است درآمدهای اختصاصی از قبل آگهی‌ها را تا مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال براساس بودجه مصوب خود هزینه و مابقی را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل) واریز نماید.»

که با ایراد شورای محترم نگهبان مواجه و مجلس با توجه به تشخیص مصلحت بر نظر خود اصرار نموده است در اجرای اصل یکصد و بیست و نهم (۱۲۹) قانون اساسی^(۱) جهت بررسی و اعلام نظر ارسال می‌گردد.^(۲)

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصل مذکور عیناً در متن نامه رئیس مجلس شورای اسلامی درج گردیده است که به نظر می‌رسد اصل یکصد و دوازدهم اشتباهاً اصل یکصد و بیست و نهم ذکر شده باشد.

- اصل ۱۱۲ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۶۵)

- اصل ۱۲۹ قانون اساسی: اعطای نشان‌های دولتی با رئیس‌جمهور است.

۲. برای اطلاع از متن مصوبه مجمع، اصلاحیه نهایی مجلس و نظریه نهایی شورای نگهبان در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۴۹ - ۱۰۴۸) مراجعه نمائید.

۸

مخالفت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان کنفرانس اسلامی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی با شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۰۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۶۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان کنفرانس بین‌المللی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی»، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق ماده (۵)^(۱) چون کسانی که از نظر شرعی مجرم نیستند را نیز شامل می‌شود، خلاف شرع است.

۲- ماده (۹) خصوصاً با ملاحظه ماده (۱۳)^(۲) چون ارزش قضایی به کارهایی می‌دهد که غیرقضایی انجام داده و شرعاً ارزش قضایی ندارد، خلاف شرع است.

۳- ماده (۱۴) و بند اول ماده (۱۵) و ماده (۲۲)^(۳) اشکال ماده (۵) را دارد.

۱. ماده ۵- کشورهای متعاقد متعهد می‌شوند که متهمان یا محکومان به جرایم تروریستی را که هر یک از این کشورها متقاضی استرداد آنها هستند با رعایت قواعد و شرایط قید شده در این کنوانسیون مسترد کنند.
۲. ماده ۹- هر کشور متعاقد از کشور متعاقد دیگر درخواست خواهد کرد تا مسؤولیت اقدام قضایی در قلمرو خود را نسبت به هرگونه تشریفات قضایی مربوط به عملی که متضمن جرم تروریستی است، به ویژه در موارد زیر به عهده گیرد:
 - ۱- استماع شهادت که به عنوان ادله تلقی می‌شود.
 - ۲- رساندن اسناد قانونی
 - ۳- اجرای تشریفات بازجویی و توقیف.
 - ۴- انجام بازبینی صحنه و تجزیه و تحلیل مدارک.
 - ۵- دریافت اسناد یا مدارک یا سوابق لازم، یا رونوشت مصدق آنها.
- ماده ۱۳- تشریفات که از طریق نیابت قضایی طبق مفاد این کنوانسیون تقبل می‌شود، همان ارزش قانونی را خواهد داشت که چنانچه نزد مرجع ذیصلاح در کشور درخواست کننده نیابت قضایی مطرح می‌شد، نتایج اجرای آن تنها در چارچوب قضایی استفاده خواهد شد.
۳. ماده ۱۴- هر کشور متعاقد هرگونه مساعدت ممکن را که برای انجام تحقیقات یا جریان دادرسی در ارتباط با جرایم تروریستی ممکن است لازم باشد، ارایه خواهد داد.

ماده ۱۵-

- ۱- چنانچه صلاحیت قضایی به یکی از کشورهای متعاقد برای تعقیب شخص متهم به ارتکاب جرایم تروریستی تعلق گیرد، این کشور می‌تواند از کشوری که میزبان شخص مظنون است درخواست نماید او را در خصوص این جرم بنا به رضایت کشور میزبان و مشروط بر اینکه جرم در آن کشور با حکم سلب آزادی به مدت حداقل یک سال یا مجازات شدیدتر قابل کیفر باشد، تحت تعقیب قرار دهد. در این صورت کشور درخواست کننده کلیه اسناد تحقیق و مدارک مربوط به جرم را در اختیار کشور درخواست شونده قرار خواهد داد.
- ۲- تحقیقات یا محاکمه بر اساس مورد یا موارد ارجاع شده توسط کشور درخواست کننده علیه متهم طبق مقررات و تشریفات قانونی کشوری که محاکمه در آن برگزار می‌شود، انجام خواهد شد.

←

۴- ماده (۱۶) و (۱۷)^(۱) که ارزش قضائی به دادگاه غیرشرعی می‌دهد خلاف شرع است.

۵- توقیف مورد تقاضا مذکور در ماده (۲۵)^(۲) خلاف شرع است.

۶- مواد (۳۶) و (۳۷) و بند «الف» ماده (۳۹)^(۳) که به طور مطلق نفی تجویز مجازات

→ ماده ۲۲- یک کشور متعهد متعهد می‌گردد به دنبال وقوع هر جرم تروریستی در قلمرو خود علیه کشور متعهد دیگر شواهد و آثار ناشی از آن را توسط نهادهای ذیصلاح خود مورد بررسی قرار دهد و بدین منظور می‌تواند از هر کشور متعهد دیگر نیز کمک بگیرد. علاوه بر این هر گونه اقدامات لازم را به منظور حفظ شواهد و اثبات ارتباط قانونی آن انجام خواهد داد. چنانچه از وی درخواست شود می‌تواند نتیجه اقدامات خود را در اختیار کشوری قرار دهد که منافعی به علت ارتکاب به جرم در خطر است. کشور یا کشورهایی که در این مورد مساعدت کرده‌اند نباید این اطلاعات را به دیگران انتقال دهند.

۱. ماده ۱۶- درخواست محاکمه بر اساس بند (۱) ماده قبلی، موجب توقف تشریفات تعقیب، تحقیق و محاکمه در قلمرو کشور درخواست کننده می‌شود، به جز مواردی که مربوط به ضروریات همکاری، معاضدت یا نیابت قضایی مورد تقاضای کشور درخواست شونده برای اجرای تشریفات محاکمه می‌گردد.

- ماده ۱۷-

۱- تشریفات که در هر یک از دو کشور - کشور درخواست کننده یا کشوری که در آن محاکمه برگزار می‌شود - انجام می‌گیرد تابع قوانین کشوری است که این تشریفات در آن صورت می‌گیرد و از همان امتیاز قانونی که ممکن است در قوانین آن قید گردیده باشد، برخوردار خواهد شد.

۲- کشور درخواست کننده شخص متهم را محاکمه یا محاکمه مجدد نخواهد کرد مگر اینکه کشور درخواست شونده از تعقیب وی خودداری نماید.

۳- در کلیه موارد، کشوری که از آن درخواست برگزاری محاکمه شده است، کشور درخواست کننده را از اقدام خود در مورد درخواست محاکمه مطلع و نتایج تحقیقات خود یا تشریفات محاکمه را به آن ارسال خواهد کرد.

۲. ماده ۲۵-

۱- مراجع قضایی کشور درخواست کننده می‌توانند از هر طریقی کتبی یا کشور درخواست شونده تماس برقرار نمایند و تقاضای توقیف احتیاطی شخص مورد درخواست را تا رسیدن درخواست استرداد بنمایند.

۲- در این صورت کشور درخواست شونده می‌تواند شخص مورد نظر را توقیف احتیاطی نماید. با این وجود چنانچه درخواست استرداد به همراه مدارک لازم مندرج در ماده قبل تسلیم نشود، نمی‌توان شخصی را که درخواست استرداد وی شده است، برای مدتی بیش از سی ۳۰ روز از تاریخ توقیف او در بازداشت نگهداشت.

۳. ماده ۳۶-

۱- هیچ گونه مجازات یا اقدام تأدیبی را نمی‌توان برای شاهد یا کارشناسی که احضاریه را نمی‌پذیرد حتی اگر حکم، چنین مجازاتی را پیش بینی کند، تحمیل کرد.

۲- چنانچه شاهد یا کارشناسی به طور داوطلبانه وارد قلمرو کشور درخواست کننده شود، طبق مفاد قانون داخلی این کشور احضار خواهد شد.

- ماده ۳۷-

۱- شاهد یا کارشناس را صرف نظر از تابعیتش نمی‌توان مادامی که حضورش در مراجع قضایی کشور درخواست کننده بر اساس احضاریه باشد به دلیل اعمال یا احکام دادگاه که پیش از عزیمت وی به کشور درخواست کننده صورت گرفته، در قلمرو کشور اخیر محاکمه، توقیف یا آزادی وی را محدود کرد.

۲- شاهد یا کارشناسی را که با هر تابعیتی بر اساس احضاریه در قوه قضائیه کشور مورد نظر حضور می‌یابد، نمی‌توان برای سایر اعمال یا احکام دادگاه که در احضاریه ذکر نشده و قبل از ترک قلمرو کشور درخواست شونده بود به هر نحوی در قلمرو کشور درخواست کننده محاکمه، توقیف یا آزادی وی را محدود نمود.

۳- اگر شاهد یا کارشناس در قلمرو کشور درخواست کننده بیش از مدت سی (۳۰) روز متوالی علی‌رغم توانایی‌اش برای بازگشت در حالی که حضورش دیگر از سوی قوه قضائیه مورد نیاز نباشد، بماند یا اگر پس از ترک کشور، به قلمروهای کشور درخواست کننده برگردد. امتیازهای مصونیت مندرج در این ماده باطل خواهد شد.

شاهد را نموده خلاف شرع است.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

ماده ۳۹ -

←

→ ۱- چنانچه شاهد یا کارشناسی که به کشور درخواست کننده احضار شده در کشور درخواست شونده در بازداشت به سر برد، به طور موقت به محل جلسه استماع انتقال داده خواهد شد تا طبق شرایط و زمان تعیین شده از سوی کشور درخواست شونده شهادت دهد.
می توان از انتقال به دلایل زیر خودداری نمود:
الف - چنانچه شاهد یا کارشناس نپذیرد.

ب - چنانچه حضور وی برای انجام آیین دادرسی کیفری در قلمرو کشور درخواست شونده ضروری باشد.
پ - چنانچه انتقال او منجر به طولانی تر شدن مدت بازداشت وی گردد.
ت - چنانچه ملاحظات دیگری وجود داشته باشد که مانع از انتقال وی گردد.
۲- شاهد یا کارشناس منتقل شده تا زمان بازگرداندن او به کشور درخواست شونده در قلمرو کشور درخواست کننده در بازداشت به سر خواهد برد مگر آنکه کشور درخواست شونده خواستار آزادی او گردد.

۱. توضیح: در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۱ مجلس شورای اسلامی گزارش کمیسیون امنیت ملی در خصوص ایرادات شورای نگهبان قرائت شد که در قسمتی از آن آمده است:

«چون این لایحه (الحاق دولت جمهوری اسلامی به کنوانسیون سازمان کنفرانس اسلامی) کنوانسیون است و در واقع یک توافقنامه دوطرفه نیست که دولت جمهوری اسلامی بتواند نظر خاص خودش را اعمال بکند، بلکه جنبه کنوانسیون دارد و کشورهای مختلفی عضو آن هستند، بنابراین هرگونه اعمال و اصلاحی که بتواند در ماهیت این لایحه تأثیر داشته باشد تقریباً غیرممکن بود. به همین دلیل کمیسیون تصمیم گرفت همچنان به لایحه رأی مثبت بدهد و لایحه را تصویب کند و مسایلی که شورای نگهبان در مورد این لایحه مطرح کرده اند در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار بگیرد و بر اساس مصالح نظام در مورد این لایحه نظر داده شود.»

(به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، جلسه ۱۱۳، مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۱).
بنابراین پس از رأی گیری مجلس شورای اسلامی مصوبه قبلی مجدداً به تصویب رسید لذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۲۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات؛

عطف به نامه شماره ۲۹۵- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶؛ «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی»، مصوب جلسه مورخ یازدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«اطلاق بند (۲) ماده (۱۳)^(۱) که رسیدگی و اعمال صلاحیت کیفری نسبت به جرمی که داخل کشتی واقع شده را ممنوع نموده است خلاف موازین شرع شناخته شد».^(۲)

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

۱. ماده ۱۳-

۱- مقام‌های صلاحیت‌دار هر طرف متعاقد نباید در دعاوی حقوقی واقع شده در دریا یا بنادر آنها بین صاحب کشتی، افسران و دیگر اعضای خدمه راجع به حقوق، وسایل شخصی و به طور کلی کار در کشتی که تحت پرچم طرف متعاقد دیگر تردد می‌نماید دخالت نمایند.

۲- مقام‌های صلاحیت‌دار هر طرف متعاقد نباید نسبت به جرمی که در کشتی طرف متعاقد دیگر به هنگام توقف در بندر کشور آنها روی می‌دهد، اعمال صلاحیت کیفری نمایند مگر در موارد زیر:

الف - بنا به درخواست یا رضایت نماینده سیاسی یا کنسولی طرف متعاقد دیگر که کشتی تحت پرچم آن دریانوردی می‌کند.

ب - زمانی که جرم یا عواقب آن مخل نظم عمومی در ساحل یا بندر بوده یا امنیت عمومی را به خطر می‌اندازد.

پ - در کلیه موارد تجارت غیرقانونی مواد مخدر، روانگردان یا رادیواکتیو.

۲. توضیح: در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۵ لایحه مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و با توجه به اینکه مجلس به مصوبه قبلی مجدداً رأی دادند، بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۸۱، مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۵).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۵۹) مراجعه نمایید.

۱۰

مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش با شرع

شماره: ۱۰۰۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۳۵۱۴/۶۱۰۸ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ دولت در مورد موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۴/۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۵۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۰۹-ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳؛ «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش» مصوب جلسه مورخ پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«بند «۲» ماده «۱۳»^(۱) از این جهت که قاضی جمهوری اسلامی ایران را از رسیدگی و

۱. ماده ۱۳-

۱- ...

۲- مراجع ذی صلاح هر یک از طرفین متعاقد در دادرسی‌های قضائی مطروحه در باب جرائمی که در روی کشتی‌های تحت پرچم طرف متعاقد دیگر به هنگام توقف در بندر ارتکاب می‌یابد مداخله نخواهندکرد مگر در موارد ذیل:

الف - بنا بر تقاضا و یا رضایت نماینده سیاسی و یا مقام کنسولی طرف متعاقد دیگر که کشتی تحت پرچم آن تردد می‌نماید.

ب - هنگامی که جرم یا پیامدهای آن موجب بر هم خوردن نظم عمومی در ساحل یا بندر شود و یا بر امنیت ملی تأثیر گذارد.

پ - هنگامی که اتباع طرف متعاقدی که کشتی در بندر آن متوقف می‌باشد، و یا اتباع دیگری که جزو خدمه کشتی نیستند در کشتی طرف متعاقد دیگر جرمی مرتکب گردند.

ت - برای جلوگیری از تجارت غیرقانونی مواد مخدر، مواد روانگردان و مواد رادیواکتیو.

۳- ...

صدور حکم نسبت به همه جرائمی (از جمله حدود و قصاص) که روی کشتی تحت پرچم طرف متعاقد واقع شود ممنوع نموده است، خلاف شرع شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: در تاریخ ۱۳۸۰/۶/۶ لایحه مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۴۰، مورخ ۱۳۸۰/۶/۶).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۶۰) مراجعه نمایید.

مغایرت و مخالفت موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری به تهران با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۱۴۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۵/۲۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۶۱۷/۱۰۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ دولت در خصوص موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۳ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران مشتمل بر یک مقدمه و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

نظر به اینکه کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی (که از این پس کمیته نامیده می‌شود) در اجلاس بیست و ششم خود در بانکوک (تایلند) در دیماه ۱۳۶۶ هجری شمسی برابر ژانویه ۱۹۸۷ میلادی پیشنهاد تأسیس مرکز منطقه‌ای داوری در تهران (که از این پس مرکز نامیده می‌شود) را تحت نظر کمیته و با همکاری و معاضدت دولت جمهوری اسلامی ایران (که از این پس دولت نامیده می‌شود) تصویب نموده است؛ با توجه به اینکه دولت به طور اصولی با تأسیس مرکز و فراهم آوردن تسهیلات لازم برای فعالیت آن موافقت نموده است؛ با عنایت به اینکه دولت و کمیته مایل به انعقاد موافقتنامه‌ای در خصوص تأسیس مرکز و قواعد ناظر بر فعالیتها و امتیازهای آن می‌باشند؛ به شرح زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- وظایف مرکز

۱- مرکز وظایف زیر را دارا می‌باشد:

الف - ترویج داوری تجاری بین‌المللی در منطقه؛

ب - هماهنگی فعالیتها و مساعدت به مؤسسه‌های داوری موجود در منطقه؛

- پ - مساعدت به داوریه‌های موردی به ویژه در مواردی که داوریه‌ها طبق قواعد آنستیرال انجام می‌شود؛
- ت - کمک به اجرای آرای داوریه؛
- ث - برگزاری داوریه تحت نظر مرکز.
- ۲- قواعد اداری و داوریه که باید به وسیله مرکز مراعات گردد در مرحله بعدی توسط طرف‌ها به عنوان پیوست این موافقتنامه تهیه خواهد شد.
- ماده ۲- استقلال مرکز
- ۱- مرکز فقط تحت نظر کمیته و براساس همکاری، درک متقابل و حسن نیت انجام وظیفه خواهد نمود.
- ۲- دولت به استقلال عمل مرکز احترام خواهد گذاشت.
- ماده ۳- شخصیت حقوقی
- مرکز دارای شخصیت حقوقی بوده و اهلیت انعقاد قرارداد و تملک اموال منقول و غیرمنقول و اقامه دعوی به نام خود را طبق مقررات مربوط قوانین ایران خواهد داشت.
- ماده ۴- مصونیتها و امتیازهای مرکز و کارمندان
- ۱- مرکز دارای امتیازها و مصونیت‌هایی خواهد بود که برای انجام وظایفش لازم است داشته باشد.
- ۲- دولت اقدامات لازم را جهت اطمینان از اینکه ساختمان، اموال، دارایی، بایگانی مرکز و تمام مدارک متعلق به آن یا مدارکی که در آن نگهداری می‌شود مصون از تعرض خواهد بود، اتخاذ خواهد کرد.
- ۳- دولت برای اطمینان از مسائل زیر اقدامات لازم را اتخاذ خواهد کرد:
- الف - مرکز از حقوق گمرکی و سود بازرگانی در مورد تجهیزات مورد استفاده برای وظایف رسمی خود معاف خواهد بود.
- ب - مرکز، داراییها، وجوهات، درآمد و دیگر اموالی که متعلق به آن یا تحت تصرف آن می‌باشد از مالیات معاف خواهد بود.
- ۴- کارمندان خارجی مرکز از پیگرد قانونی در خصوص گفتار یا نوشتار و کلیه اعمال انجام شده توسط آنها در انجام وظایفشان مصون خواهند بود؛
- ۵- کارمندان خارجی مرکز از پرداخت مالیات بر حقوق و پرداخت‌هایی که توسط مرکز به آنها صورت می‌گیرد معاف خواهند بود.
- ماده ۵- اداره مرکز
- ۱- مرکز به وسیله مدیری که تابعیت جمهوری اسلامی ایران را دارا خواهد بود و توسط دولت، پس از مشورت با دبیرکل کمیته منصوب خواهد شد، اداره می‌شود.

۲- مادامی که مرکز استقلال مالی پیدا نکند، دولت به منظور اجرای وظایف مرکز به شرح زیر ساختمانی در اختیار آن گذاشته و کمک سالیانه به آن اعطا خواهد کرد:

الف - هزینه‌های اجرایی مرکز؛

ب - خرید لوازم اداری، تجهیزات، لوازم التحریر، تلفن، دورنگار و غیره؛

پ - هزینه‌های برگزاری هم‌اندیشی‌ها و اجلاس‌هایی که در جمهوری اسلامی ایران تحت نظر مرکز برگزار خواهد شد.

۳- کمیته کمک سالانه‌ای را در خصوص هزینه‌های اجرایی مرکز که به وسیله کارمندان رابط کشورهای عضو کمیته معین خواهد شد، پرداخت خواهد نمود.

۴- مدیر، گزارش سالانه فعالیت‌های مرکز را برای دبیر کل کمیته و سازمان مربوط دولت ارسال خواهد داشت.

ماده ۶- تفسیر

این موافقتنامه در راستای هدف اصلی آن که قادر ساختن مرکز جهت اجرای کامل و کارآمد وظایف و اهداف آن به عنوان یک مؤسسه داوری مستقل با ماهیت بین‌المللی است، تفسیر خواهد شد.

ماده ۷- ترتیبات تکمیلی

دولت و کمیته می‌توانند برای نیل به اهداف این موافقتنامه ترتیبات تکمیلی را منعقد نمایند.

ماده ۸- مدت موافقتنامه

این موافقتنامه در ابتدا برای مدت پنج سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن معتبر خواهد بود. در پایان دوره ابتدایی و در صورت وجود دوره‌های بعدی برای مدت پنج سال دیگر تمدید خواهد شد، مگر اینکه طرف‌ها به طور کتبی خلاف آن را اعلام نمایند.

ماده ۹- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه با تکمیل تشریفات قانونی جمهوری اسلامی ایران لازم‌الاجرا خواهد شد. این موافقتنامه در دو نسخه اصلی به زبان فارسی و انگلیسی که هر دو از اعتبار یکسان برخوردارند، تنظیم شده است.

در تأیید مراتب فوق، نمایندگان مربوط این موافقتنامه را در تاریخ سیزدهم اردیبهشت یکهزار و سیصد و هفتاد و شش هجری شمسی برابر با سوم می یکهزار و نهصد و نود و هفت میلادی در تهران امضاء نمودند.

از طرف

از طرف

کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی

دولت جمهوری اسلامی ایران

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱۲/۲۰۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۴۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۳۰؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی و مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مراکز منطقه‌ای داوری در تهران» مصوب جلسه مورخ بیست و سوم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- چون اطلاق این لایحه شامل رژیم صهیونیستی می‌گردد، و مستلزم به رسمیت شناختن و نفوذ آن رژیم غاصب در جمهوری اسلامی ایران است خلاف موازین مستنبط از مبانی اسلامی و مغایر بند «ج» اصل (۲) و بند «۱۶» اصل (۳) و اصول (۱۵۲) و (۱۵۴) قانون اساسی^(۱) می‌باشد.
- ۲- بند «۴» ماده (۴) خلاف موازین شرع و مغایر اصولی از قانون اساسی من جمله بند «۹» اصل (۳) و بند «۱» اصل (۱۵۶) و اصل (۳۴) قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- مفاد بند «۲» ماده (۱) از این جهت که معلوم نیست که به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد یا خیر مبهم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
- ۴- عبارت ترتیبات تکمیلی در ماده «۷» از این جهت که معلوم نیست مراد مواردی است که احتیاج به قانون و تصویب مجلس دارد یا نه مبهم است پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۶۱- ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ و پیرو نامه شماره ۱۱۴۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۳۰، لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی

۱. اصل ۱۵۲ قانون اساسی: سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران براساس نفی هرگونه سلطه‌جویی و سلطه‌پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرتهای سلطه‌گر و روابط صلح‌آمیز متقابل با دول غیرمحابر استوار است.

- اصل ۱۵۴ قانون اساسی: جمهوری اسلامی ایران سعادت انسان در کل جامعه بشری را آرمان خود می‌داند و استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می‌شناسد. بنابراین در عین خودداری کامل از هرگونه دخالت در امور داخلی ملت‌های دیگر، از مبارزه حق طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین در هر نقطه از جهان حمایت می‌کند.

آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

ماده واحده - ...

تصویب و امضاء این موافقتنامه به منزله شناسایی رژیم‌هایی که جمهوری اسلامی ایران آنان را به رسمیت نمی‌شناسد، نخواهد بود.

...
ماده ۱- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۷۹۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۶۱- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴ و شماره ۱۱۴۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۵/۳۰ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱؛ «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

ایراد بندهای (۲)، (۳) و (۴) شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.^(۲)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. برای اختصار فقط به موردی که از سوی مجلس شورای اسلامی اصلاح شده است، اشاره می‌گردد.

۲. توضیح: در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ لایحه مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۸۴، مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۷۶- ۱۰۷۵) مراجعه نمایید.

۱۲

مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ با قانون اساسی و شرع

شماره: ۵۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ماده واحده - ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲۸- متهم در مرحله تحقیق و دادرسی حق مراجعه به وکیل و انعقاد قرارداد وکالت را دارد. وکیل متهم در مرحله تحقیق و در جلسات بازپرسی حضور یافته و پس از خاتمه تحقیقات می‌تواند مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورتجلسه منعکس می‌شود.

تبصره - تنها در موارد امنیتی با تقاضای وزارت اطلاعات و موافقت قاضی می‌توان حضور وکیل در مراحل بازجویی و تحقیق را منع نمود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رییس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۱۸

تاریخ: ۷۹/۱۲/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۶۳- ق مورخ ۷۹/۱۲/۱۰؛ «طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸» مصوب هفتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در اصل ماده واحده اطلاق اجازه حضور وکیل در تمام مراحل تحقیق، چون

۱. ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸: متهم می‌تواند یک نفر وکیل همراه خود داشته باشد. وکیل متهم می‌تواند بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه تحقیقات مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورتجلسه منعکس می‌شود. تبصره - در مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد می‌گردد و همچنین در خصوص جرایم علیه امنیت کشور حضور وکیل در مرحله تحقیق با اجازه دادگاه خواهد بود.

شامل مواردی از قبیل جرایم منافی عفت که تحقیق در آن باید صرفاً توسط شخص قاضی دادگاه انجام شود نیز می‌گردد خلاف شرع است.

۲- در مورد تبصره ماده واحده، حذف مواردی که موضوع جنبه مجرمانه دارد یا حضور غیرمتهم موجب فساد می‌شود از تبصره ماده ۱۲۸ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ و حصر منع حضور وکیل در دادگاه به مورد مذکور در تبصره خلاف شرع است.

۳- مشروط کردن عدم حضور وکیل در موارد امنیتی به تقاضای وزارت اطلاعات چون منافی با استقلال قوه قضائیه است خلاف اصل ۱۵۶ قانون اساسی می‌باشد.
لازم به ذکر است که خلاف شرع بودن دو مورد مذکور در بندهای ۱ و ۲ قبلاً ضمن نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۷۸/۲/۱۸ طی بندهای ۳۵ و ۵۳^(۱) به مجلس شورای اسلامی اعلام شده است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۸۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۵

ماده واحده - ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲۸- متهم در مرحله تحقیق و دادرسی حق مراجعه به وکیل و انعقاد قرارداد وکالت را دارد. وکیل متهم در مرحله تحقیق و در جلسات بازپرسی حضور یافته و پس از خاتمه تحقیقات می‌تواند مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بدانند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورتجلسه منعکس می‌شود.

تبصره - تنها در موارد منافی عفت و یا اقدامات تروریستی حضور وکیل در مراحل بازجویی و تحقیق موکول به نظر دادگاه خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. بند ۳۵- اطلاق ماده ۱۲۵ نسبت به مواردی که موضوع جنبه مجرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد شود در مرحله تحقیق خلاف شرع است.

- بند ۵۳- در کلیه جرایم منافی عفت چه در مورد اطفال و غیر آن بررسی غیردادرسی از قبیل قاضی تحقیق و ضابطین در این گونه موارد که موجب اطلاع غیردادرسی بر عمل می‌شود خلاف موازین شرعی است، لازم است این امر طی ماده‌ای گنجانیده شود.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۸۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و شماره ۵۶۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۰۱۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰؛ «طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

۱- ایراد مذکور در بند اول نظریه شورا چون تبصره اصلاحیه در موارد جرایم منافی عفت حضور وکیل را در صورت موافقت دادگاه اجازه می‌دهد فلذا این ایراد رفع نشده است.

۲- چون اصلاح ماده اصلاحی حضور وکیل را در همه موارد اجازه می‌دهد و تبصره اصلاحی تنها در مورد اقدامات تروریستی حضور وکیل را منوط به نظر دادگاه دانسته است و قهراً مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد و یا حضور غیرمتهم موجب فساد می‌شود هنوز مشمول جواز مذکور در اصل ماده است. فلذا ایراد مذکور در بند دوم نظریه رفع نشده است و از این رو خلاف شرع شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: در تاریخ ۱۳۸۰/۶/۴ طرح مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۸۴، جلسه ۱۳۹، مورخ ۱۳۸۰/۶/۴).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۷۲- ۱۰۷۱) مراجعه نمایید.

۱۳

مخالفت لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه با شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۲۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۴۱۵ مورخ ۸۰/۳/۹^(۱)؛ «لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه»، مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- با توجه به اینکه رسیدگی و صدور حکم قضایی باید توسط قاضی واجد شرایط منصوب و بر اساس موازین و احکام اسلام انجام پذیرد چون اطلاق ماده ۱۰^(۲) شامل مواردی غیر از آن می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.

۲- در ماده ۱۸^(۳) اعطای نیابت قضایی چون شامل مواردی می‌شود که نایب غیرواجد صلاحیت و یا غیر منصوب بوده و یا بدون رعایت موازین و احکام اسلام استماع اقرار یا شهادت نموده و یا حکم صادر می‌نماید نیز می‌گردد، لذا اطلاقش خلاف شرع تشخیص داده شد.

۳- اطلاق ماده ۱۹^(۴) و ۲۰^(۵) نیز در خصوص استماع اقرار و شهادت همان اشکال ماده ۱۸

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. ماده ۱۰- طرف‌های متعاقد متعهد به همکاری قضایی متقابل بین مقام‌های قضایی در کلیه امور مدنی، تجاری، جزایی، احوال شخصیه، استرداد مجرمان، انتقال محکومان و تصفیه ماترک می‌باشند. این همکاری شامل اقدامات راجع به تقدیم دادخواست به محاکم، مطابق مقررات مندرج در این موافقتنامه خواهد بود.
۳. ماده ۱۸- مرجع قضایی در هر یک از دو کشور می‌تواند از طریق اعطای نیابت قضایی اقدامات لازم و مربوط به دعوای اقامه شده نزد خود را در امور مدنی، تجاری جزایی یا احوال شخصیه از مرجع هم‌مطراز خویش در کشور دیگر درخواست نماید.
نیابت‌های قضایی برابر شکل مقرر در ماده (۱۱) این موافقتنامه ارسال می‌گردد.

۴. ماده ۱۹- هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه می‌توانند به طور مستقیم و بدون اجبار و اکراه، به وسیله نماینده سیاسی یا کنسولی خود درخواست‌های مربوط به اتباع کشور خود را اجرا نمایند، به ویژه اگر موضوع خواسته شده استماع اظهارات آنها یا تحقیق و بررسی توسط کارشناسان یا آرایه مستندات آنها یا مطالعه و بررسی آنها باشد. در صورتی که در تابعیت شخص اختلاف حاصل شود تابعیت کسی که اظهارات او استماع می‌شود، طبق قانون کشوری که اجرای درخواست در آن انجام می‌گیرد تعیین می‌گردد.

۵. ماده ۲۰- درخواست انجام نیابت قضایی واجد مشخصات زیر خواهد بود:

را دارد.

۴- با توجه به اینکه در مواردی مانند جرایم منافی عفت که صرفاً تمام مراحل تحقیق و رسیدگی باید توسط شخص قاضی واجد صلاحیت و منصوب به عمل آید، لذا اطلاق ماده ۲۱^(۱) چون شامل آن موارد نیز می‌شود خلاف شرع تشخیص داده شد.

۵- ماده ۲۶^(۲) همان اشکال ماده ۱۸ را دارد.

۶- مقامات قضایی جمهوری اسلامی ایران چنانچه از کشور متعاقد درخواست حضور کارشناس یا شاهد در محاکم قضایی ایران را بنمایند بر اساس شرع مقدس اسلام آنان در بعضی موارد ملزم به حضور هستند، لکن چون اطلاق ماده ۲۸^(۳) آنان را مخیر به پذیرش دعوت نموده است از این جهت خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

همچنین اطلاق مصونیت قضایی برای شاهد و کارشناس چون شامل مواردی می‌شود که احکام صادره از لحاظ شرعی لازم‌الاجرا است نیز می‌گردد، لذا خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

→ الف - نام مرجع درخواست کننده و در صورت امکان نام مرجع درخواست شونده به همراه مهر و امضای مرجع درخواست کننده.

ب - مشخصات و نشانی طرف‌های دعوا و در صورت اقتضا مشخصات و نشانی نمایندگان آنها،

پ - مختصری از موضوع و جریان دعوا،

ت - دستورها و اجراییه‌های قضایی مورد درخواست.

ث - چنانچه اقتضا داشته باشد نیابت قضایی شامل موارد زیر نیز می‌شود:

- نام‌ها و نشانی‌های اشخاص مورد درخواست برای شنیدن اظهارات آنان،

- پرسش‌های مورد نظر برای طرح آنان یا رویدادها برای شنیدن اظهارات اشخاص،

- اسناد یا چیزهای دیگر برای بررسی یا جست و جوی آنها،

- شکل خاص اعمال نیابت با رعایت ماده زیر.

۱. ماده ۲۱- اجرای نیابت قضایی به وسیله مقام قضایی مورد درخواست برابر قانون آن کشور در مورد شکل لازم الاتباع و وسایل اجباری که استفاده از آن جایز است انجام می‌پذیرد.

چنانچه دادگاه مورد درخواست، صالح نباشد، نیابت قضایی را به دادگاه صلاحیتدار احاله می‌نماید و جایز است بنا به درخواست صریح مقام قضایی درخواست کننده، مرجعی که اجرای نیابت از او خواسته شده نیابت را به شکل خاصی که با قانون کشور درخواست شونده مغایرت نداشته باشد، اجرا نماید. نیابت قضایی باید در اسرع وقت انجام شود.

۲. ماده ۲۶- نیابت قضایی که طبق احکام این موافقتنامه انجام می‌شود واجد همان آثار قانونی است که اگر نزد مقام صلاحیتدار طرف دیگر انجام می‌گرفت.

۳. ماده ۲۸- در هر یک از دولت‌های متعاقد به شاهد یا کارشناس، با هر تابعیتی که دارا باشد برای حضور نزد مقام‌های قضایی کشور درخواست کننده ابلاغ صورت می‌گیرد و ایشان مخیر به پذیرش دعوت بوده و در صورت قبول توسل به هرگونه اقدامات جزایی، جلب زندان یا اجرای احکام سابق الصدور در کشور درخواست کننده ممنوع است. ابلاغیه باید خالی از هرگونه تهدید در به کارگیری روش‌های الزام‌آور در صورت عدم پذیرش آن باشد. مصونیت مزبور برای شاهد یا کارشناس بعد از گذشت پانزده روز از تاریخ عدم نیاز مرجع قضایی درخواست کننده به حضور وی و عدم ترک یا مراجعت مجدد وی به آن کشور برطرف می‌شود، مگر اینکه به لحاظ امری که خارج از اراده اوست امکان ترک کشور را نداشته باشد.

مرجعی که به شاهد یا کارشناس ابلاغ حضور می‌نماید باید برای بار اول مصونیت وی را قبل از ادای شهادت، به‌طور کتبی اعلام کند.

۷- اطلاق ماده ۳۰^(۱) همان اشکال ماده ۲۸ را دارد.

۸- ماده ۳۱^(۲) از این جهت که اطلاقش شامل اجرای قوانین خلاف شرع و همچنین رأی صادره توسط قاضی غیروا جد شرایط و غیر منصوب می‌گردد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۹- اطلاق ماده ۳۲^(۳) همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱۰- اطلاق ماده ۳۴^(۴) همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱. ماده ۳۰- دولتی که طبق مقررات این موافقتنامه از آن درخواست انتقال شخص زندانی معینی برای استماع شهادت یا نظر او نزد مراجع قضایی کشور درخواست کننده به عنوان شاهد یا کارشناس، به شرط اعلام قبلی موافقت ایشان، می‌شود باید نسبت به اعزام آنان اقدام نماید و دولت درخواست کننده باید فرد اعزامی را در زندان نگاه داشته و در کوتاه‌ترین زمان ممکن یا در وقتی که دولت درخواست شونده تعیین می‌کند نسبت به بازگرداندن وی با مراعات مقررات مذکور در ماده (۲۸) این موافقتنامه اقدام نماید. در موارد زیر دولت درخواست شونده می‌تواند از پذیرش تقاضای اعزام زندانی اشاره شده در این ماده خودداری نماید:

- چنانچه حضور وی در کشور تقاضاشونده به دلیل اجرای مقررات کیفری لازم باشد.
- چنانچه در صورت انتقال زندانی به قلمرو دولت درخواست کننده بر مدت زندانی شدن وی افزوده شود.
- چنانچه بنا به علل خاص یا عللی که نمی‌توان آن را برطرف نمود امکان اعزام زندانی به کشور درخواست کننده نباشد.

۲. ماده ۳۱- هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه احکام صادره «دادگاه‌های کشور دیگر را در موضوعات مدنی، تجاری و احوال شخصیه که اعتبار قضیه محکوم بها پیدا کرده باشد به رسمیت شناخته و مطابق مقررات این بخش به اجرا خواهد گذاشت. همچنین احکام صادره از دادگاه‌های جزایی را در مورد جبران ضرر و زیان خصوصی و رد اموال به رسمیت می‌شناسد. این امر درباره هر حکم یا قرار که تحت هر نوع از جانب یکی از مراجع قضایی در امور یاد شده، مبتنی بر تصمیم قضایی در امور توافقی یا امور حسبی صادره شده باشد، قابل اجراست.

۳. ماده ۳۲- احکام قضایی قرارهای اداری صادره توسط مراجع قضایی هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه با رعایت شرایط زیر در کشور دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد:

- ۱- چنانچه حکم یا قرار قطعی و لازم‌الاجرا بوده، یا به طریق عادی قابل اعتراض نباشد و مطابق قانون کشور صادر کننده حکم قابل اجرا باشد، یا این وجود حکم و قرار صادره در امور راجع به احوال شخصیه، پرداخت نفقه و ملاقات فرزند که قابل اجرا در کشور صادرکننده باشد به رسمیت شناخته می‌شود.
- ۲- حکم یا قرار توسط مرجع قضایی صالح مطابق مقررات صلاحیت صادر شده یا از جانب مرجع قضایی صالح که بر اساس ماه بعدی این موافقتنامه تعیین می‌شود صادر گردد.
- ۳- احضار متداعیین به صورت قانونی صورت گرفته و شخصاً در دادگاه حضور یافته‌باشند یا آنکه نماینده فرستاده باشند یا آنکه مطابق مقررات کشوری که اقدامات در آن انجام شده غایب محسوب شوند.
- ۴- حکم مخالفت نظم عمومی دولت درخواست شونده‌ای که اجرای حکم از آن خواسته شده نباشد.
- ۵- نباید دعوایی بین همان اشخاص و همان موضوع که اساس و منشأ آن یکی باشد در کشور مورد درخواست قبلاً مطرح شده باشد، یا حکمی از مرجع قضایی کشور درخواست شونده که شرایط لازم را برای اجرا در آن کشور دارا می‌باشد یا حکمی از مرجع قضایی کشور ثالث که شرایط به رسمیت شناختن آن در کشور درخواست شونده وجود دارد، صادر شده باشد قبل از صدور حکمی که شناسایی آن مورد درخواست است.

۴. ماده ۳۴- جایز نیست که حکمی به رسمیت شناخته نشود به این استناد که مرجع صادرکننده آن به موجب قواعد بین‌المللی حل تعارض معمول در کشور درخواست شونده صلاحیت رسیدگی و صدور حکم را نداشته است، مگر اینکه موضوع مربوط به احوال شخصیه یا اهلیت اشخاص باشد که در این صورت اگر نتیجه موارد یکسان باشد به رسمیت نشناختن حکم جایز نخواهد بود.

- ۱۱- اطلاق ماده ۳۶^(۱) همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.
- ۱۲- در ذیل بند ب ماده ۴۹^(۲) استثناء نمودن افرادی که مورد تقاضای استرداد از اتباع کشور درخواست کننده یا اتباع کشور دیگری باشند از این جهت که شامل مواردی می شود که قوانین آن کشورها ممکن است خلاف شرع باشد، لذا این بند خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.
- ۱۳- اطلاق ماده ۵۴^(۳) چون شامل مواردی می شود که موجب تضییع حقوق دیگران می گردد خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.
- ۱۴- اطلاق ماده ۵۸^(۴) همان اشکال ماده ۲۸ در خصوص مصونیت قضایی را دارد.

۱. ماده ۳۶-

- ۱- احکام قضایی صادره توسط مرجع قضایی یکی از دو کشور که مطابق این موافقتنامه در کشور دیگر به رسمیت شناخته شده بر اساس مقررات اجرای احکام کشور درخواست شونده لازم الاجرا می باشد.
- ۲- مرجع قضایی که اجرای حکم را به عهده می گیرد باید اطمینان حاصل کند که حکم دارای شرایط مندرج در این بخش می باشد، بدون اینکه نسبت به موضوع حکم تعرض کند. ممکن است دستور اجرای مربوط به بخشی از حکم به عمل آید (و درخواست کننده آن را قبول کرده باشد).
- ۳- متقاضی اجرای حکم باید علاوه بر مدارکی که برای به رسمیت شناختن حکم لازم است، یک برگ گواهی از مرجع صالح را ارائه نماید که حکم در مسایل راجع به احوال شخصیه قابل اجراست و نسبت به موضوعات دیگر گواهی تقدیم نماید که حکم غیرقابل اعتراض است و قابل اجرا می باشد.
۲. ماده ۴۹- لازم است در خصوص اشخاص موجود در قلمرو حاکمیت یکی از دو دولت طرف موافقتنامه که اتهام (ادعا) متوجه آنها بوده و یا از ناحیه مراجع قضایی دولت مقابل محکوم گردیده باشند با رعایت شرایط زیر به دولت طرف موافقتنامه، این اشخاص را تحویل دهند:
- الف - جرمی که شخص به دلیل ارتکاب آن مسترد شده در قلمرو کشور خواهان استرداد وقوع یافته یا اینکه جرم خارج از قلمرو هر یک از دو کشور واقع شده ولیکن قوانین هر یک از طرفها ارتکاب همان عمل در خارج از قلمرو خود را مستحق مجازات بدانند.
- ب - مطابق قوانین هر یک از طرفهای متعاقد، جرم ارتكابی مشمول حداقل یک سال زندان و یا مجازات شدیدتری بوده و یا اینکه شخص مورد تقاضای استرداد حداقل به شش ماه زندان محکوم شده باشد. چنانچه فعلی در قوانین کشوری که از آن درخواست استرداد شده مشمول مجازاتی نبوده یا اینکه مجازاتی که برای جرم در کشور درخواست کننده مقرر گردیده در قوانین کشور مورد درخواست استرداد مجازات مشابهی نداشته باشد، موافقت با درخواست استرداد الزامی نیست مگر اینکه فرد مورد تقاضای استرداد از اتباع کشور درخواست کننده یا اتباع کشور دیگری باشد که همان مجازات را مقرر نموده باشد.
۳. ماده ۵۴- هرگاه چند درخواست استرداد برای جرم واحدی تقدیم شود، کشوری که جرم در قلمرو آن وقوع یافته در اولویت استرداد قرار می گیرد و پس از آن کشوری از حق تقدم برخوردار است که به منافع آن در اثر وقوع جرم مزبور آسیب رسیده باشد و بالاخره کشوری که فرد مورد تقاضای استرداد تابعیت آن کشور را دارد و چنانچه شرایط یکسان باشد کشوری که قبل از دیگران تقاضای استرداد نموده ارجح است. لیکن اگر استرداد با جرمهای گوناگون ارتباط داشته باشد در آن صورت ماهیت جرمها و اهمیت هر یک ملاک اولویت در رسیدگی به این استردادها خواهد بود.
۴. ماده ۵۸- کشور تقاضاکننده استرداد باید شخص مسترد شده را فقط به علت همان جرمی که موجب استرداد او شده و با جرمهای مرتبط با آن، محاکمه و مجازات نماید. اگر شخص مسترد شده طی مدت ۳۰ روز بعد از پایان پیگرد جزایی یا خاتمه مدت مجازات و یا آزادی به هر علت قانونی خاک طرف درخواست کننده را ترک ننماید یا بعد از ترک آن کشور در این مدت داوطلبانه به آن کشور بازگردد در این صورت محاکمه او در خصوص جرمهای دیگر صحیح خواهد بود. کشوری که شخص به آن مسترد شده مجاز نیست بدون موافقت کشوری که شخص را مسترد نموده آن شخص را به کشور ثالثی تحویل دهد، با این وجود چنانچه شخص مزبور در قلمرو کشوری که به آن مسترد شده اقامت داشته و یا بنا به میل خود، مطابق مفاد بند یاد شده در همین ماده، به آن کشور بازگشته باشد می توان وی را به کشور ثالثی مسترد نمود.

۱۵- اطلاق ماده ۶۴^(۱) همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱۶- اطلاق عضو همگانی موضوع ماده ۸۴^(۲) خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.^(۳)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. ماده ۶۴- طرف‌های این موافقتنامه متعهد می‌گردند تا محکومان را جهت اجرای حکم جزایی صادره از سوی دادگاه‌های یکی از کشورهای طرف موافقتنامه علیه یکی از اتباع طرف مقابل طبق مقررات و شروط بیان شده در این بخش، مبادله نمایند.

۲. ماده ۸۴- محکوم علیه حق استفاده از فرمان عفو همگانی (دربرگیرنده)، صادره از کشور صادرکننده حکم یا اجراکننده آن را دارد، ولی عفو خاص را فقط مرجع صالح در کشور صادرکننده حکم می‌تواند صادر نماید. کشوری که در آن عفو صادر شده باشد تصویر آن را به کشور دیگر ابلاغ می‌نماید همچنان که کشور صادرکننده حکم محکومیت کشور اجراکننده حکم را از قانون لاحقی که مطابق آن جرم منجر به محکومیت را جرم نداند آگاه خواهد نمود.

۳. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسات ۳۹ و ۱۶۲، مورخ ۱۳۸۰/۶/۴ و ۱۳۸۰/۸/۳۰).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۶۴) مراجعه نمائید.

مغایرت و مخالفت طرح گزینش با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۲۱۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از قانون گزینش معلمان مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ و قانون تسری آن مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

- ماده ۱- گزینش کارکنان رسمی دولت (مشمول قانون استخدام کشوری) فقط یک بار در آغاز ورود به دستگاه دولتی و مطابق این قانون خواهد بود.
- ماده ۲- ضوابط عمومی گزینش کارکنان دولت به قرار زیر است:
 - ۱- قبولی در آزمون علمی.
 - ۲- دارا بودن سلامت جسمی و روانی.
 - ۳- متقاضی استخدام در دولت باید مسلمان یا پیرو یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشد.
 - ۴- متقاضی استخدام باید کتباً التزام عملی خود را به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اعلام دارد.
 - ۵- عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر.
 - ۶- عدم وابستگی تشکیلاتی به احزاب، سازمانها و گروههای غیرقانونی که رسماً غیرقانونی بودن آنها توسط نهادهای قانونی مسئول، اعلام شده است.
 - ۷- عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- تبصره ۱- برای احراز سلامت جسم و روان و همچنین عدم اعتیاد به مواد مخدر، گواهی مراکز بهداشت و درمان وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ملاک عمل است.
- تبصره ۲- برای احراز عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر، گواهی صادره از طرف اداره تشخیص هویت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عنوان گواهی عدم سوء پیشینه، ملاک عمل است.

تبصره ۳- برای احراز عدم وابستگی تشکیلاتی به احزاب غیرقانونی متقاضی استخدام، دستگاه استخدام کننده از وزارت اطلاعات استعلام به عمل خواهد آورد.

وزارت اطلاعات در صورت احراز وابستگی تشکیلاتی به احزاب و تشکلهای غیرقانونی، مراتب را ظرف دو ماه به دستگاه مربوطه اعلام خواهد نمود. در صورت عدم وصول پاسخ از وزارت اطلاعات طی مدت یادشده، استخدام متقاضی توسط دستگاه استخدام کننده بلامانع است.

ماده ۳- تعیین خط مشی و سیاست و هماهنگی‌های مورد نیاز، تصویب آئین‌نامه‌ها و صدور دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرای این قانون، سازماندهی، احراز صلاحیت گزینشگران، پشتیبانی علمی، تخصصی، نظارت عالی بر حسن اجرای امور، نقض یا ابطال آراء خلاف قانون از وظایف و اختیارات رئیس جمهور می‌باشد.

تبصره - رئیس جمهور می‌تواند تمام یا بخشی از وظایف اجرایی این قانون را به وزراء یا بالاترین مقام دستگاه‌های مستقل تفویض نماید.

ماده ۴- در صورت تفویض اختیارات رئیس جمهوری مذکور در ماده (۳) این قانون، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه مستقل به منظور انجام امور گزینش دستگاه مربوطه، نسبت به تشکیل کمیته‌های بررسی و تجدید نظر گزینش که براساس شرایط مقرر در آئین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود اقدام نماید.

ماده ۵- کمیته‌های بررسی مکلفند حداکثر ظرف سه ماه نسبت به صدور رأی اقدام نمایند و داوطلبانی که پذیرفته‌نشوند می‌توانند حداکثر ظرف یک ماه از زمان ابلاغ رأی اعتراض خود را به مراجع صادرکننده رأی تسلیم نمایند که در این صورت کمیته‌های تجدید نظر در هر مرحله مکلفند ظرف حداکثر دو ماه رأی خود را صادر نمایند. نحوه و چگونگی رسیدگی، صدور آراء و ابلاغ آنها براساس آئین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره ۱- در صورت عدم اعتراض داوطلب در مهلت مقرر آراء صادره قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره ۲- معترضین به آرای قطعی کمیته‌ها می‌توانند حداکثر ظرف یک ماه از زمان ابلاغ رأی قطعی، به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند.

تبصره ۳- در صورت عدم اعلام نظر گزینش در مهلت مقرر در این ماده، دستگاه با رعایت سایر مقررات مربوطه مجاز به جذب داوطلب مورد نظر خواهد بود.

ماده ۶- وزارتخانه‌های اطلاعات و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره تشخیص هویت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دیگر مراجع ذی‌ربط مکلفند ظرف حداکثر دو ماه پاسخ استعلام‌های به عمل آمده از سوی کمیته‌های گزینش را اعلام نمایند.

تبصره - در صورت عدم وصول پاسخ از مراکز مربوط طی مدت یاد شده، مراجع گزینش

می‌توانند نسبت به صدور رأی اقدام نمایند.

ماده ۷- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت چهار ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸- مفاد این قانون جایگزین قانون گزینش معلمان مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ و قانون تسری آن مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ گردیده و کلیه قوانین و مقررات مغایر از تاریخ ابلاغ آئین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۷) ملغی و بلااثر خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۳۸۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۱۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۲۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۲^(۱)؛ «طرح گزینش کشور» مصوب جلسه مورخ یکم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- فرمان حضرت امام «ره» حکم حکومتی است و به قوت خود باقی است و همین فرمان منشأ تصویب قانون گزینش معلمان و قانون تسری آن به سایر دستگاهها شده است و عمل به همه محتوای آن شرعاً واجب و تخلف از آن جایز نیست. در این مصوبه با توجه به ماده (۸) علاوه بر حذف عبارتهای براساس فرمان مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۱۵ حضرت امام «ره» و به منظور اجرای کامل فرمان حضرت امام «ره» از ماده (۱) قانون گزینش مصوب ۱۳۷۴/۱/۲۰ و صدر ماده واحده قانون تسری مصوب ۱۳۷۵/۲/۵، در موارد متعددی رعایت آن فرمان نشده است، لذا حذف ابتناء طرح بر عمل به فرمان حضرت امام به مفهوم بی‌اعتنایی بلکه اعراض از فرمان آن حضرت و خلاف شرع می‌باشد.

۲- ماده (۱) که گزینش را مخصوص کارکنان رسمی دولت (مشمول قانون استخدام کشوری) نموده است با عنایت به مفاد ماده (۸) مصوبه، شامل کارکنان رسمی تعدادی از دستگاهها و کارکنان قراردادی و پیمانی نمی‌شود و اجازه ورود افراد ناصالح را در موارد فوق می‌دهد، لذا خلاف موازین شرع و مغایر با صدر اصل سوم قانون اساسی و بند (۹) این اصل شناخته شد.

۳- قید «فقط یک بار» در ماده (۱) از این جهت که مانع اعمال وظایف گزینش در مراحل مختلف استخدام و همچنین در موارد مربوط به ورود ثانوی کارکنان به دیگر دستگاهها می‌باشد، خلاف موازین شرع و خلاف صدر اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۴- بند (۲) ماده (۲) از این جهت که اطلاقش شامل افرادی می‌شود که به تخصص آنها نیاز است و عدم سلامت جسمی آنان در حدی نیست که به کار آنها لطمه بزند، مغایر بند (۹) اصل ۳ و اصل ۲۸ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۵- اشتغال در برخی مشاغل و دستگاهها نیاز به شرایط خاصی دارد که قبلاً در تبصره (۱) ماده واحده قانون تسری، آن مواد استثناء شده بود لکن با توجه به مفاد ماده (۸) مصوبه مفاد تبصره مذکور لغو شده است همچنین برای بعضی مشاغل علاوه بر شرط اسلام، شرایط ایمان و عدالت و اجتهاد نیز لازم است که در مصوبه ذکر نشده، لذا بند (۳) ماده (۲) از این جهت که برای تمام مشاغل و همه دستگاهها صرفاً شرط اسلام را کافی می‌داند خلاف موازین شرع شناخته شد.

۶- بند (۴) ماده (۲) از این جهت که اطلاقش شامل فرد یا افرادی می‌شود که علی‌رغم عدم اعتقاد و عدم التزام عملی به احکام اسلام، ولایت فقیه و نظام جمهوری اسلامی، صرفاً به صورت کتبی التزام خود را اعلام نمایند با توجه به فرمان حضرت امام «ره» خلاف شرع شناخته شد.

۷- عدم قید کلمه «سابقه» در بند (۶) ماده (۲) از این جهت که مستلزم اجازه ورود افرادی می‌شود که سابقه وابستگی یا هواداری داشته و یا فعلاً هوادار هستند و همچنین از این جهت که اجازه ورود افراد وابسته یا هوادار گروههایی را می‌دهد که غیرقانونی بودن آنها اعلام نشده ولی فعالیت غیرمشروع و یا ضدنظام اسلامی دارند، خلاف شرع شناخته شد.

۸- منحصر کردن طریق احراز مراجع موضوع تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲) از این جهت که احراز از طرق معتبر دیگر نیز ممکن است. خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۹- با توجه به ماده (۸) مصوبه لغو مفاد بندهای (۲)، (۳) و (۴) ماده (۲) قانون تسری که عبارتند از (التزام عملی به احکام اسلام، اعتقاد و التزام به ولایت فقیه و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی، عدم اشتباه به فساد اخلاقی و تجاهر به فسق) با عنایت به فرمان حضرت امام «ره» خلاف شرع شناخته شد.

۱۰- با توجه به ماده (۸) مصوبه حذف عبارت «اقلیتهای مذهبی مصرّح در قانون اساسی و ... در هر حال نباید متجاهر به نقض احکام اسلامی باشند» از این جهت که افرادی از اقلیتهای مذکور که احکام اسلامی را در ملاء عام نقض می‌نمایند منعی برای بکارگیری آنان وجود ندارد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۱- شرایط صلاحیتی گزینشگران موضوع ماده (۱۳) قانون تسری که عیناً از فرمان حضرت امام «ره» برداشت شده است با توجه به مفاد مواد (۳) و (۸) مصوبه حذف گردیده است لذا عدم درج این شرایط خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین ماده (۳) مصوبه احراز صلاحیت گزینشگران را از وظایف و اختیارات رئیس جمهور دانسته است در صورتی

۱. اصل ۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۱۳۸).

- اصل ۲۸ قانون اساسی: هرکس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

که این مورد از اموری است که نیاز به قانون دارد لذا ماده مذکور از این جهت خلاف اصل ۸۵ شناخته شد.

۱۲- ماده (۴) از این جهت که شامل مواردی می‌شود که نیاز به تقنین دارد، خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. همچنین در این ماده مواردی به آئین‌نامه محول شده است که ممکن است مفاد فرمان حضرت امام «ره» در آن لحاظ نگردد، لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۳- در ماده (۵) برای نحوه و چگونگی رسیدگی، صدور آراء و ابلاغ آنها هیچ ضابطه‌ای تعیین نشده است و این موارد از اموری است که نیاز به تقنین دارد لذا واگذاری آن به آئین‌نامه خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴- اطلاق تبصره (۳) ماده (۵) از این جهت که تجویز ورود افراد ناصالح را می‌نماید خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۵- در خصوص ماده (۸) لازم است تصریح گردد که قوانین مربوط به استخدام جانبازان و یا موارد موضوع تبصره (۱) ماده واحده قانون تسری، ملغی شده است یا خیر و همچنین لازم است قوانین مغایر احصاء گردد تا اظهار نظر به عمل آید.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۵۳۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۸۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۲ و پیرو نامه شماره ۱۲۱۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳، طرح گزینش کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- براساس فرمان مورخ ۱۳۶۰/۱۰/۱۵ حضرت امام خمینی (ره) گزینش داوطلبان استخدام در کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و شرکتهای دولتی و شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی، مؤسسات و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام و یا تصریح نام است مانند سازمان گسترش

و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، شهرداریها، سازمان تأمین اجتماعی و نیز بانکها و نهادهای عمومی غیردولتی مشمول این قانون خواهند بود.

تبصره - اعضای هیأت علمی و داوطلبان ورود به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی (غیر بورسیه و غیر متعهد خدمت)، قضات، پرسنل نظامی و غیرنظامی، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارکنان وزارت اطلاعات از شمول این قانون مستثنی بوده و تابع مقررات مربوط به خود خواهند بود.

ماده ۲- ضوابط عمومی گزینش کارکنان دولت به قرار زیر است:

۱- قبولی در آزمون علمی.

۲- دارا بودن سلامت جسمی و روانی متناسب با نیاز شغلی مذکور در سایر قوانین.

۳- متقاضی استخدام در دولت باید مسلمان یا پیرو یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشد.

۴- التزام به رعایت احکام اسلامی و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اجتناب از محرّمات با اعلام کتبی داوطلب مگر آنکه خلاف آن با ادله معتبر قانونی اثبات شود.

۵- عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر.

۶- عدم سابقه وابستگی تشکیلاتی به احزاب، سازمانها و گروههای غیرقانونی که غیرقانونی بودن آنها رسماً توسط نهادهای قانونی مسئول اعلام شده است، مگر آنکه توبه آنها احراز شود.

۷- عدم اعتیاد به مواد مخدر.

تبصره ۱- برای احراز سلامت جسم و روان و همچنین عدم اعتیاد به مواد مخدر، گواهی مراکز بهداشت و درمان وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ملاک عمل است.

تبصره ۲- برای احراز عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر، گواهی صادره از طرف اداره تشخیص هویت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عنوان گواهی عدم سوء پیشینه، ملاک عمل است.

تبصره ۳- برای احراز عدم سابقه وابستگی به احزاب، سازمانها و گروههای غیرقانونی، متقاضی استخدام دستگاه استخدام کننده از وزارت اطلاعات استعلام به عمل خواهد آورد. وزارت اطلاعات در صورت احراز سابقه وابستگی تشکیلاتی به احزاب و تشکلهای غیرقانونی، مراتب را ظرف دو ماه به دستگاه مربوطه اعلام خواهد نمود، در صورت عدم وصول پاسخ از وزارت اطلاعات طی مدت یاد شده استخدام متقاضی توسط دستگاه استخدام کننده بلامانع است.

تبصره ۴- اقلیتهای مذهبی مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از نظر اعتقادی و عملی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تابع شرایط خاص می‌باشند و در هر حال نباید متجاهر به نقض احکام اسلامی باشند.

ماده ۳- تعیین خط مشی و سیاست و هماهنگی‌های مورد نیاز، تصویب آئین‌نامه‌ها و صدور دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرای این قانون، سازماندهی، احراز صلاحیت گزینشگران، پشتیبانی علمی، تخصصی، نظارت عالیه بر حسن اجرای امور، نقض یا ابطال آراء خلاف قانون از وظایف و اختیارات رئیس جمهور می‌باشد.

تبصره ۱- رئیس جمهور می‌تواند تمام یا بخشی از وظایف اجرایی این قانون را به وزراء یا بالاترین مقام دستگاه‌های مستقل تفویض نماید.

تبصره ۲- کارگزاران گزینش می‌باید علاوه بر ضوابط مندرج در ماده (۲) دارای شرایط زیر نیز باشند:

شرایط مقرر در فرمان مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۱۵ حضرت امام خمینی (ره) صالح، متعهد، عاقل، صاحب اخلاق کریمه، فاضل، متوجه به مسائل روز باشند و تنگ‌نظر، تندخو، مسامحه کار و سهل انگار نباشند.

ماده ۴- در صورت تفویض اختیارات رئیس جمهور مذکور در ماده (۳) این قانون، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه مستقل به منظور انجام امور گزینش دستگاه مربوطه، نسبت به تشکیل کمیته‌های بررسی و تجدیدنظر گزینش که براساس شرایط مقرر در آئین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود اقدام نماید.

ماده ۵- کمیته‌های بررسی مکلفند حداکثر ظرف سه ماه نسبت به صدور رأی اقدام نمایند و داوطلبینی که پذیرفته‌نشوند می‌توانند حداکثر ظرف یک ماه از زمان ابلاغ رأی اعتراض خود را به مراجع صادرکننده رأی تسلیم نمایند که در این صورت کمیته‌های تجدید نظر در هر مرحله مکلفند ظرف حداکثر دو ماه رأی خود را صادر نمایند. نحوه و چگونگی رسیدگی، صدور آراء و ابلاغ آنها براساس آئین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره ۱- در صورت عدم اعتراض داوطلب در مهلت مقرر آراء صادره قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره ۲- معترضین به آرای قطعی کمیته‌ها می‌توانند حداکثر ظرف یک ماه از زمان ابلاغ رأی قطعی، به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند.

تبصره ۳- در صورت عدم اعلام نظر گزینش در مهلت مقرر در این ماده، دستگاه با رعایت سایر مقررات مربوطه مجاز به جذب داوطلب مورد نظر خواهد بود.

ماده ۶- وزارتخانه‌های اطلاعات و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره تشخیص هویت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دیگر مراجع ذی‌ربط مکلفند ظرف حداکثر دو ماه پاسخ استعلام‌های به عمل آمده از سوی کمیته‌های گزینش را اعلام نمایند.

تبصره - در صورت عدم وصول پاسخ از مراکز مربوط طی مدت یاد شده، مراجع گزینش

می‌توانند نسبت به صدور رأی اقدام نمایند.

ماده ۷- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت چهار ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸- مفاد این قانون (بجز قوانین مربوط به ایثارگران و جانبازان و رزمندگان) جایگزین قانون گزینش معلمان مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۶ و قانون تسری آن مصوب ۱۳۷۵/۲/۹ گردیده و کلیه قوانین و مقررات مغایر از تاریخ تصویب آئین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۷) ملغی و بلااثر خواهد بود.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۹۸۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۵۳۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳ و شماره ۱۲۱۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۳ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۳۸۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۲۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۲؛ «طرح گزینش کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اشکالات شرعی در بندهای ۶ و ۷ (غیر از کلمه سابقه) و ۸، ۹ و ۱۴ همچنان به قوت خود باقی است.

۲- در بند ۱۲ اشکال شرعی و قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.

۳- در بند ۱۳ اشکال قانون اساسی مرتفع نشده است.

۴- در ذیل ماده ۸ از این جهت که شامل مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌شود خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر: در ماده ۱ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۱۵ صحیح است. همچنین در ذیل ماده ۱ عبارت (خواهد بود) صحیح است.^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۰۶، مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹).

مغایرت و مخالفت طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۲۳۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۸

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است بابت ارزش پخش مسابقات ورزشی معادل ارزش تولید زمان مربوط به مسابقات که در محدوده مرزهای جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود به حساب فدراسیون ورزشی مربوطه واریز نماید. مبلغ مربوطه براساس ضوابط و مقررات فدراسیون‌ها، متناسباً بین باشگاهها توزیع می‌گردد.

تبصره ۱- ارزش تولید هر دقیقه متناسب با نوع مسابقه بین سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون ورزشی مربوطه توافق می‌گردد.

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دوماه از تصویب آن به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳- کاهش احتمالی درآمد صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از محل افزایش تعرفه آگهی‌های بازرگانی جبران گردد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهارم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۴۴۲۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۳۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۳۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷^(۱)؛ «طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصله از پخش مسابقات ورزشی توسط

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی» مصوب جلسه مورخ چهارم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در این طرح سازمان صدا و سیما در قبال پخش مسابقات ورزشی ملزم به پرداخت وجوهی از محل افزایش آگهی‌های بازرگانی شده است، با توجه به لزوم تولید و پخش برنامه‌هایی که از وظایف اصلی این سازمان است، افزایش تعداد آگهی‌های بازرگانی متناسب با مسابقات ورزشی مقدور نیست، و افزایش قیمت پخش آگهی‌های بازرگانی نیز باعث کاهش تقاضا و تقلیل درآمد می‌باشد بنابراین تأمین درآمد از محل مذکور غیرممکن است. لذا این طرح از این جهت که موجب افزایش هزینه عمومی می‌گردد مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی و نظریه تفسیری آن^(۱) صدا و سیما مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری مدظله العالی است و سیاستگذاری، هدایت و تدابیر لازم در همه ابعاد از اختیارات اختصاصی آن مقام می‌باشد، که معظم له در خصوص پخش برنامه‌های ورزشی سیاستهایی را ابلاغ فرموده‌اند. همچنین در مواردی مراجع قانونی بنا بر مصالح عمومی دستور پخش برخی مسابقات را صادر می‌نمایند، لکن چون در این طرح الزام به پرداخت وجه در قبال پخش مسابقات ورزشی بدون تأمین محل آن شده است، لذا طرح مذکور در مواردی مانع اجرای سیاستهای مقام معظم رهبری مدظله العالی و مصوبات لازم‌الاجرای مراجع قانونی می‌گردد از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳- طبق اصل ۱۷۵ قانون اساسی در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد، در این طرح چون پخش مسابقات ورزشی منوط به پرداخت وجوهی شده که محل آن تأمین نگردیده است و عملاً باعث عدم پخش مسابقات ورزشی یا حذف برخی برنامه‌های اساسی که انعکاس آن از وظایف صدا و سیما است می‌گردد و، موجب اخلاف در امور بنیادی این سازمان و در مواردی مانع انجام وظایف فوق‌الذکر می‌شود، لذا این طرح مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴- یکی از وظایف صدا و سیما اطلاع رسانی و بالابردن سطح آگاهی‌های عمومی در همه زمینه‌ها از جمله ورزش می‌باشد، مرتبط نمودن پخش مسابقات ورزشی به پرداخت وجه موجب اخلاف در اطلاع رسانی و پخش این مسابقات می‌گردد لذا طرح مذکور مغایر بند دوم اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. ر.ک: همین مجموعه، پاورقی صفحه ۵۶۴.

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۳۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۰

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای ضبط و پخش مسابقات ورزشی که در محدوده مرزهای جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌گردد، توافق فدراسیون برگزارکننده مسابقات را جلب نماید. فدراسیونهای ذی‌ربط مجازند برای ضبط و پخش مسابقات مبالغی که متناسب با نوع مسابقه با سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به توافق می‌رسند دریافت نمایند. هزینه‌های مذکور از محل ردیفی که برای این امر در لویج بودجه سنواتی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران منظور می‌گردد تأمین خواهد شد. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۷۷۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۳۹-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و شماره ۱۲۳۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۴۲۵ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۳۳۳ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷؛ «طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی» که با اصلاحات به عمل آمده در جلسه مورخ ششم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که اشکالات قبلی به شرح زیر باقی است:

- ۱- با توجه به اینکه این طرح موجب افزایش هزینه عمومی است و طریق جبران آن در طرح پیش بینی نشده است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی و نظریه تفسیری آن، صدا و سیما مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری مدظله العالی است و سیاست گذاری، هدایت و تدابیر لازم در همه ابعاد از اختیارات اختصاصی آن مقام می‌باشد که معظم له در خصوص پخش برنامه‌های ورزشی سیاستهایی را ابلاغ فرمودند همچنین در مواردی مراجع قانونی بنابر مصالح عمومی

دستور پخش برخی مسابقات را صادر می‌نمایند لکن چون در این طرح، ضبط و پخش مسابقات ورزشی منوط به توافق فدراسیونهای ذی‌ربط گردیده است. لذا طرح مذکور در مواردی مانع اجرای سیاستهای مقام معظم رهبری مدظله العالی و مصوبات لازم‌الاجرای مراجع قانونی می‌گردد از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳- طبق اصل ۱۷۵ قانون اساسی در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد در این طرح چون ضبط و پخش مسابقات ورزشی منوط به توافق با فدراسیونهای ذی‌ربط گردیده است در صورت عدم توافق عملاً باعث عدم پخش مسابقات ورزشی می‌گردد و موجب اخلاف در وظایف صدا و سیما و در مواردی مانع انجام وظایف فوق‌الذکر می‌شود لذا این طرح مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴- یکی از وظایف صدا و سیما اطلاع رسانی و بالا بردن سطح آگاهی‌های عمومی در همه زمینه‌ها از جمله ورزش می‌باشد، منوط نمودن ضبط و پخش مسابقات ورزشی به توافق فدراسیونهای ذی‌ربط موجب اخلاف در اطلاع رسانی و پخش این مسابقات می‌گردد لذا طرح مذکور مغایر بند دوم اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶۵۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۲

ماده واحده - از ابتدای سال یکهزار و سیصد و هشتاد و یک سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای ضبط و پخش کلیه مسابقات ورزشی که توسط فدراسیونهای ورزشی در محدوده مرزهای جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود مبلغی را که تعرفه آن براساس نوع مسابقه به پیشنهاد مشترک سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به فدراسیون ورزشی مربوطه پرداخت نماید تا براساس مقررات فدراسیون مربوطه بین باشگاههای ذی‌ربط تقسیم گردد. افزایش هزینه احتمالی ناشی از اجرای این قانون از محل افزایش تعرفه‌های آگهی بازرگانی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تأمین خواهد شد. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۹۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۵۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۲ و شماره ۱۴۳۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ و شماره ۱۲۳۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۷۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۰ و شماره ۸۰/۲۱/۲۴۲۵ مورخ ۸۰/۷/۲۸ و شماره ۸۰/۲۱/۲۳۳۳ مورخ ۸۰/۷/۱۷ «طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به فدراسیون‌های ورزشی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

اشکالات قبلی به قوت خود باقی است.^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۰۴، مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۹).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۷۰-۱۰۶۹) مراجعه نمایند.

مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی، تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با شرع

شماره: ۱۲۳۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۹۲۹/۴۶۶۲۵ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ دولت در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۷/۴ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۴۱۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۷/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۲۳۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۳۳۴ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷؛ «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه» مصوب جلسه مورخ چهارم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

اطلاق بند ۲ ماده ۱۴^(۲) که رسیدگی و اعمال صلاحیت کیفری نسبت به جرمی که

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ماده ۱۴-

۱- مقامهای ذی صلاح هیچ یک از طرفهای متعاقد در دعاوی مدنی که در دریا و یا بنادر طرف متعاقد دیگر بین مالک، فرمانده، افسران و دیگر اعضاء خدمه در خصوص حقوق، اموال شخصی و به طور کلی کار روی کشتی تحت پرچم طرف متعاقد دیگر صورت می‌گیرد دخالت نخواهند کرد.

۲- مقامهای ذی صلاح یک طرف متعاقد در خصوص جرائم ارتكابی بر روی کشتی طرف متعاقد دیگر در هنگام توقف در بندر آنها، اعمال صلاحیت قضائی نخواهد کرد، مگر در موارد زیر:

←

الف - پیامدهای جرم به بیرون از کشتی سرایت کند؛

داخل کشتی واقع شده را ممنوع نموده است خلاف موازین شرع شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

→ ب - جرم یا پیامدهای آن نظم عمومی یا امنیت عمومی آن طرف متعاقد را مختل سازد؛
پ - جرم در کشتی توسط افرادی غیر از اعضای خدمه آن کشتی صورت گرفته باشد؛
ت - اقدامات انجام شده توسط یک طرف متعاقد، برای جلوگیری از تجارت غیرقانونی مواد مخدر، مواد روان گردان یا رادیو اکتیو؛
ث - بنا به درخواست یا رضایت نمایندگان سیاسی یا مقامهای کنسولی یا فرمانده کشتی طرف متعاقد دیگر.
۳- مفاد این ماده حق مقامهای ذی صلاح طرفهای متعاقد را در خصوص اجرای قوانین و مقررات محلی خود در مورد مراقبت از بهداشت عمومی، نظارت گمرکی، حفاظت از محیط زیست دریایی، ایمنی کشتیها، بنادر، جان اشخاص و کالا و پذیرش اتباع بیگانه در سرزمین آنها، تحدید نخواهد کرد.
۱. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۷۲، مورخه ۱۳۸۰/۹/۲۱).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۶) مراجعه نمائید.

مغایرت طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی با قانون اساسی

شماره: ۸۲۰-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۳۱

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد:
قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.

سرمایه‌گذار خارجی - اشخاص حقیقی و حقوقی با تابعیت خارجی و ایرانیان مقیم خارج و همچنین مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۷) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به عنوان سرمایه سهمی و یا تسهیلات مالی به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:
الف - وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،

ب - ماشین آلات و تجهیزات،

ج - ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،

د - حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی،

ه - سود سهام قابل انتقال سرمایه‌گذار خارجی.

و - سایر موارد که انتقال آن به صورت ارز یا کالای مجاز به تصویب هیأت رسیده باشد.

سرمایه‌گذاری خارجی - به کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری.

مجوز سرمایه‌گذاری - مجوزی که بر طبق ماده (۷) این قانون برای هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی صادر می‌شود.

سازمان - سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی.

شورای عالی - شورای عالی سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران.

هیأت - هیأت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۷) این قانون.

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که بر اساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه‌هایی که فعالیت بخش غیردولتی در آن مجاز می‌باشد.

ب - سرمایه‌گذاری خارجی در کلیه بخش‌ها، در چارچوب روش‌های مختلف تأمین مالی از قبیل روش تأمین مالی پروژه، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری و بیع متقابل.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه موقت بر بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر تسلط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۳- در صورتی که سرمایه خارجی متعلق به دولت یا دولت‌های خارجی باشد، این‌گونه سرمایه‌ها خصوصی تلقی خواهد شد و تابع قوانین و مقررات تجاری بوده و از مصونیت دولتی و دیپلماتیک برخوردار نمی‌باشد.

ماده ۴- سیاست گذاری و تعیین شرایط و ضوابط سرمایه‌گذاری‌های خارجی موضوع این قانون، از جمله تعیین میزان حداکثر مشارکت خارجی در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی و نیز زمینه‌هایی که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها مجاز نمی‌باشد به پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیأت وزیران صورت می‌پذیرد.

ماده ۵- پذیرش سرمایه خارجی در جمهوری اسلامی ایران نباید متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد. منظور از حقوق انحصاری و امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به سرمایه‌گذاران داخلی در موقعیت انحصاری قرار دهد.

فصل سوم - مراجع ذی صلاح

ماده ۶- سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۷- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع ماده (۶)، هیأتی به نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزارت امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی

حداکثر ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۸- به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۹- سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، معافیت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به طور یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۱۰- سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهد گرفت، مگر برای منافع عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره ۱- تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیأت تسلیم شود.

تبصره ۲- اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن بر اساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۱- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی یا با موافقت هیأت به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال گیرنده از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۲- سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - اقلام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی صلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۳- نرخ ارز مورد اعمال برای تبدیل ارزش سرمایه خارجی به هنگام ورود یا خروج و همچنین کلیه انتقالات ارزی مربوطه در همه حال، بالاترین نرخ تبدیل ارزهای قابل تبدیل به ریال در شبکه رسمی کشور می‌باشد.

ماده ۱۴- اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۵- سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیأت قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۶- پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مصوبات هیأت، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده ۱۷- تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) به روش‌های زیر میسر است:

الف - خرید ارز از نظام بانکی،

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارایه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهای مجاز.

تبصره ۱- به کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۲) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاه‌های اقتصادی سرمایه پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوطه متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سررسید شده مانده تسهیلات مربوطه، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با تأیید سازمان تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۸- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده، اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹- اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در موافقتنامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۲۰- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها بر اساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط توسط نماینده تام‌الاختیار رییس‌جمهور حل و فصل می‌شود. رأی نماینده مذکور برای کلیه دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۱- سرمایه‌گذاران خارجی برای مدت (۱۰) سال از تاریخ صدور مجوز سرمایه‌گذاری مشمول قوانین و مقررات زمان صدور مجوز می‌باشند، مگر اینکه قوانین و مقررات آتی شرایط مساعدتری را به وجود آورد. در هر صورت تغییرات قوانین و مقررات مربوط به امنیت ملی، نظم اجتماعی و محیط زیست از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۲۲- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد، فراهم نماید.

ماده ۲۳- کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان بر اساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۴- وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر (۶) ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۵- از تاریخ تصویب این قانون و آیین نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴- و آیین نامه اجرایی آن و همچنین کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. از این تاریخ سرمایه‌های خارجی که قبلاً بر اساس قانون مزبور

مورد پذیرش قرار گرفته‌اند، تحت پوشش این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی لغو نمی‌شود، مگر آن که لغو این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۶- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۳۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۲۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۱ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۳/۹^(۱)؛ «طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی»، مصوب جلسه مورخ بیست و ششم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق و عموم و صراحت برخی از مواد مصوبه مذکور در مواردی شامل تملک بی‌قید و شرط اراضی کشور به وسیله دولت‌ها و ایادی و اتباع آنان حتی در مجاورت کشورهای همسایه بوده و استقلال و احیاناً تمامیت اراضی کشور را مخدوش می‌نماید.

۲- اطلاق و عموم مصوبه مذکور در مواردی موجب سلطه بیگانه بر اقتصاد کشور و نفوذ اجانب می‌گردد.

۳- حمایت سرمایه‌گذاری خارجی به نحوی است که در مواردی با شرایط مساوی موجب رجحان ایرانیان خارج از کشور بر اتباع ایرانی مقیم کشور و موجب تبعیض ناروا است.

۴- این مصوبه حقوقی را برای بیگانگان منظور نموده که اعمال آنها موجب اضرار به اتباع کشور و یا تجاوز به منافع عمومی می‌باشد.

۵- در این مصوبه از جانب مجلس شورای اسلامی اختیاراتی بدون تعیین ضابطه صریح و روشن به هیأت دولت واگذار شده که نوعی تقنین است و همچنین در مواردی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اختیاراتی از سوی مجلس شورای اسلامی به معاونان وزرا داده شده است.

۶- اطلاق و عموم مصوبه مذکور در مواردی موجب دادن امتیاز ویژه به بیگانگان، انحصار، تحصیل وام خارجی، اخلال در اقتصاد صحیح و خودکفایی می‌باشد.

۷- این مصوبه دلالت بر عدم ترجیح سرمایه‌گذاران ایرانی بر سرمایه‌گذاران خارجی دارد.

علیهذا مصوبه مذکور از جمله مواد ۱ تا ۷ و ۱۱ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۱ و ۲۵ با بند «ج» و ذیل اصل (۲) و بندهای ۵ و ۶ و ۹ و ۱۲ و ۱۳ اصل ۳ و اصول ۱۹ و ۲۰ و بندهای ۵ و ۸ اصل (۴۳) و اصول ۴۸ و ۸۰ تا ۸۲ و ۸۵ و ۱۳۸ و ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون اساسی^(۱) مغایر شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۸۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ و پیرو نامه شماره ۸۲۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۱، طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصول مورد استناد شورای نگهبان عبارتند از:

- اصول ۲، ۳، ۱۹، ۲۰، ۴۳، ۸۰، ۸۵، ۱۳۸ و ۱۵۲ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۴۲۹، ۱۳۸، ۵۷۰، ۵۷۰، ۲۵۹، ۲۳۴، ۴۶، ۶۸ و ۶۹۰.
- اصل ۴۸ قانون اساسی: در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس باشد.
- اصل ۸۱ قانون اساسی: دادن امتیاز تشکیل شرکتها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجی‌ان مطلقاً ممنوع است.
- اصل ۸۲ قانون اساسی: استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است، مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.
- اصل ۱۵۳ قانون اساسی: هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شؤون کشور گردد ممنوع است.

متن طرح

فصل اول - تعاریف

- ماده ۱- اصطلاحات و عبارات بکاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد:
- قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.
- سرمایه‌گذاری خارجی - اشخاص حقیقی و حقوقی با تابعیت خارجی که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.
- سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به عنوان سرمایه و یا تسهیلات مالی به بخش غیردولتی داده می‌شود به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:
- الف - وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،
- ب - ماشین آلات و تجهیزات،
- ج - ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،
- د - حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی،
- ه - سود سهام قابل انتقال سرمایه‌گذار خارجی،
- و - سایر موارد که انتقال آن به صورت ارز یا کالای مجاز به تصویب هیأت دولت رسیده باشد.
- سرمایه‌گذاری خارجی - به کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری.
- مجوز سرمایه‌گذاری - مجوزی که بر طبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی صادر می‌شود.
- سازمان - سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴.
- شورای عالی - شورای عالی سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲.
- هیأت - هیأت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.
- فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی
- ماده ۲- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:
- الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌های صنعتی، کشاورزی، معدنی، عمرانی و خدماتی که فعالیت بخش غیردولتی در آن مجاز می‌باشد.
- ب - سرمایه‌گذاری خارجی در کلیه بخش‌ها، در چارچوب روش‌های مختلف تأمین مالی

از قبیل روش تأمین مالی پروژه، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری و بیع متقابل.

تبصره ۱- سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب روشهای تأمین منابع مالی موضوع بند (ب) این ماده به روشهایی اطلاق می‌گردد که برگشت اصل و سود حاصل از سرمایه‌گذاری، صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و به هیچ تضمین دولتی یا بانکی متکی نباشد.

تبصره ۲- مادام که سرمایه خارجی موضوع روشهای «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده بر بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

تبصره ۳- قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن به قوت خود باقی است.

ماده ۳- تعیین شرایط سرمایه‌گذاری‌های خارجی موضوع این قانون، از جمله تعیین میزان حداکثر مشارکت خارجی در بخش‌ها و فعالیتهای مختلف اقتصادی و نیز زمینه‌هایی که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها مجاز نمی‌باشد به پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیأت وزیران صورت می‌پذیرد.

ماده ۴- پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران نباید متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد.

فصل سوم - مراجع ذی صلاح

ماده ۵- سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواستهای سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درخصوص درخواستهای موضوع ماده (۵)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

تبصره - سازمان مکلف است درخواستهای سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواستهای مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۷- به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸- سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایتها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به طور یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۹- سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهند گرفت مگر برای منافع عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره ۱- تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیأت تسلیم شود.

تبصره ۲- اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن براساس ماده (۱۸) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی با موافقت هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال گیرنده از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱- سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - ارقام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی صلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آئین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲- نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه

انتقالات ارزی در صورت تک نرخي بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳- اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۴- سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۵- پرداختهای مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده ۱۶- تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش‌های زیر میسر است:

الف - خرید ارز از نظام بانکی.

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- به کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۲) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاه‌های اقتصادی سرمایه پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوطه متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سر رسید شده مانده تسهیلات مربوطه، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۷- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۸- اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۱۹- دستگاههای اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاههای اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۰- سرمایه‌گذاران خارجی که براساس این قانون اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کنند در صورت تغییر مفاد قانون کماکان از حمایت‌های آن برخوردار می‌باشند مگر اینکه قانون بعدی شرایط مناسب‌تری را به وجود آورد.

ماده ۲۱- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲- کلیه وزارتخانه‌ها و شرکتها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان درخصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۸/۷- و آئین‌نامه اجرایی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند، مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۷۱۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۸۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹ و شماره ۸۲۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۱ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ و شماره ۸۰/۲۱/۱۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۳/۹؛ «طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آبانماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در عبارت «حقیقی و حقوقی» پاراگراف دوم ماده یک و همچنین موضوع بند (ب) ماده مذکور اشکال شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- در بند (و) ماده یک عبارت «در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود» چون موجب زیان منافع عمومی و اقتصادی کشور می‌گردد، اشکال قبلی باقی است.
- ۳- بند (ب) ماده (۲) چون تجویز قرض ربوی است خلاف شرع شناخته شد.
- ۴- تبصره یک ماده (۲) عبارت «تضمین دولتی» چون استظهار می‌شود که شامل تضمین شرکت‌های دولتی نمی‌شود مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۵- تبصره (۳) ماده (۲) عبارت «قانون تملک اموال غیر منقول و اصلاحیه‌های بعدی آن» اصلاحیه‌ها مشخص شود تا اظهار نظر گردد. همچنین اطلاق آن مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.
- ۶- ماده (۳) مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- اطلاق قید «بلافاصله قبل از سلب مالکیت» در ذیل ماده (۹) مغایر شرع شناخته شد.
- ۸- ماده (۱۰) اشکال عبارتی دارد پس از رفع اشکال اظهار نظر خواهد شد.
- ۹- اطلاق ماده (۱۳) و (۱۴) و (۱۵) اشکال شرعی بند (ب) ماده (۲) را دارد.
- ۱۰- بند (ج) ماده (۱۶) چون در مواردی موجب اضرار می‌شود خلاف شرع و مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۱- تبصره (۲) ماده (۱۶) مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۲- ماده (۱۸) ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. اصل ۴۰ قانون اساسی: هیچکس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.

۱۳- ماده (۲۰) با توجه به حذف ذیل ماده (۲۱) قبلی مغایر اصل ۵۰ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.

۱۴- ماده (۲۱) چون انحصار این امتیاز به سرمایه‌گذاری خارجی موجب تبعیض ناروا می‌شود مغایر بند (۹) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۷۳۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۷

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۹، طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

ضمناً نامه شماره ۲۵۸۲۵/۴۷۳۷۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ دولت در خصوص تبصره (۲) ماده (۱۶) ضمیمه می‌باشد.^(۲)

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. اصل ۵۰ قانون اساسی: در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می‌گردد. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیرقابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.

شماره: ۲۵۸۲۵/۴۷۳۷۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۸

معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ با توجه به ایراد شورای محترم نگهبان در خصوص مغایرت تبصره (۲) ماده (۱۶) طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی با اصل (۷۵) قانون اساسی، موافقت نمود: تبصره (۲) ماده (۱۶) به شرح زیر در طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی باقی بماند. تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۳) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاههای اقتصادی سرمایه پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوط متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سررسید شده مانده تسهیلات مربوط، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

محمد رضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور و دفتر هیأت دولت.

متن طرح^(۱)

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- ...

...

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:

الف - ...

و - سایر موارد مجاز با تصویب هیأت دولت.

...

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌بایست براساس ضوابط زیر صورت پذیرد:

الف - موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات شود.

ب - موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اخلاف در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاریهای داخلی نشود.

ج - متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد. منظور از حقوق انحصاری و امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به سرمایه‌گذاران داخلی در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم سرمایه‌گذاری خارجی در تولید ناخالص داخلی کشور در هر یک از بخش‌ها از سی و پنج درصد (۳۵٪) آن بخش در هر حال تجاوز نکند.

تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.

ب - سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روشهای «مشارکت مدنی»،

۱. برای اختصار فقط به مواردی که از سوی مجلس شورای اسلامی اصلاح شده است، اشاره می‌گردد.

«بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها نباشد.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روشهای «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۴- سرمایه‌گذاری دولت یا دولتهای خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکتهای دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم - مراجع ذیصلاح

ماده ۵- ...

ماده ۶- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواستهای موضوع ماده (۵)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیأت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.

تبصره - ...

ماده ۷- ...

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸- ...

ماده ۱۰- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲- نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه

انتقالات ارزی در صورت تک نرخي بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.
ماده ۱۳- ...

ماده ۱۵- پرداختهای مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه‌گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.
ماده ۱۶- انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل انجام است.

ماده ۱۷- تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روشهای زیر میسر است:
الف - خرید ارز از نظام بانکی.
ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.
ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیأت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌رسد.

تبصره ۱- به کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.
تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۲) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاه‌های اقتصادی سرمایه پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوطه متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سررسید شده مانده تسهیلات مربوطه، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۸- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده اما به کارگرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹- اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۲۰- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۱- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲- کلیه وزارتخانه‌ها و شرکتها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۸/۷ و آئین‌نامه اجرایی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵- آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۹۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۷۳۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۰۷ و شماره ۱۳۸۵- ق مورخ ۸۰/۲۱/۳۱۸۵ و شماره ۸۲۰- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۱ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۱۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴^(۱) و شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ و شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ و شماره ۸۰/۲۱/۲۶۳۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۸؛ «طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ایراد بند (۱) در خصوص شرکتهای دولتی کماکان به قوت خود باقی است.
 - ۲- عبارت ذیل بند «ج» ماده (۲) مستلزم اجازه نوعی از انحصار و یا امتیاز به سرمایه‌گذاران خارجی است، لذا مغایر بندهای ۶ و ۹ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.
 - ۳- ایرادات بندهای (۳) «در خصوص بند «ب» ماده (۳) مصوبه اخیر» و (۱۱) «در خصوص تبصره (۲) ماده (۱۷) مصوبه اخیر» کماکان به قوت خود باقی است.
- تذکر: در تبصره (۲) ماده (۱۷) عبارت بند «ب» ماده (۳) صحیح است.^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۰۶، مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹).
 - برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۵۸-۱۰۵۶) مراجعه نمائید.

مغایرت و مخالفت طرح سه فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۴۰۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۹

ماده واحده - تبصره ذیل به عنوان تبصره (۴) به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ الحاق می‌گردد:

تبصره ۴- در موارد اختلاف بین شورای نگهبان و وزارت کشور در موضوع کفایت اسناد و مدارک ارائه شده برای رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی، تشخیص نهایی بر عهده هیاتی به ریاست رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضویت رئیس مجلس شورای اسلامی، دبیر شورای نگهبان و وزیر کشور است.

هیأت مکلف است به درخواست کتبی شورای نگهبان یا وزارت کشور حداکثر (۲۴) ساعت بعد از دریافت آن رسیدگی کند. تصمیمات این هیأت با اکثریت آرای اعضاء معتبر است. در صورت برابری آراء، رأی هیأت تأیید صلاحیت داوطلب تلقی خواهد شد. تصمیمات هیأت برای کلیه مراجع ذی‌ربط لازم‌الاجراء است.

دبیرخانه هیأت مزبور در مجمع تشخیص مصلحت نظام خواهد بود.

این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء می‌باشد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و نهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۶۵۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۰۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹؛ «طرح سه فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸» که در جلسه مورخ بیست و نهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- واگذاری اختیارات مربوط به نظارت بر انتخابات که مطابق قانون اساسی صرفاً از

وظایف و اختیارات شورای نگهبان است به هیأت موضوع تبصره ۴ ماده ۵۲ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۲- عبارت «در موارد اختلاف بین شورای نگهبان و وزارت کشور» چون وزارت کشور مجری قانون است و هیچگونه وظیفه یا اختیاری در تأیید و رد صلاحیت به عهده ندارد اولاً اختلاف در این خصوص قانوناً متصور نیست ثانیاً مفهوم این عبارت، واگذاری وظیفه و اختیار نظارتی به وزارت کشور است از این جهت نیز مغایر اصل ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

۳- تعیین عضویت رؤسای مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس شورای اسلامی و دبیر شورای نگهبان و وزیر کشور در هیأت موضوع تبصره ۴ با توجه به اصل ۵۷ قانون اساسی که مبین استقلال قوا است مغایر این اصل و اصول ۱۱۲، ۵۸، ۹۹ و ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

۴- ایجاد و تشکیل دبیرخانه هیأت موضوع تبصره ۴ در مجمع تشخیص مصلحت نظام، مغایر اصول ۷۵ و ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۴۱۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۳۰

ماده واحده - سه تبصره ذیل به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ الحاق می‌گردد:

تبصره ۴- برای اثبات و احراز شرایط مندرج در بندهای (۱)، (۳) و (۵) ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ تنها ابراز کتبی توسط داوطلب و عدم اعلام کتبی و مستند از سوی مراجع مذکور در ماده (۴۸) قانون انتخابات فوق‌الذکر برای بررسی سوابق داوطلبان در محدوده صلاحیت ذاتی آنها (وزارت اطلاعات، دادستانی کل کشور، سازمان ثبت احوال کشور و اداره تشخیص هویت و پلیس بین‌الملل) مبنی بر عدم وجود شرایط، کافی است.

تبصره ۵- رأی‌گیری در شورای نگهبان برای داوطلبانی که در یکی از مراجع قبلی رسیدگی کننده به صلاحیت داوطلبان صلاحیت آنها تأیید شده است برای عدم صلاحیت و با حداقل دو سوم رأی کل اعضاء شورای نگهبان معتبر است.

تبصره ۶- انتخابات میان دوره‌ای دوره ششم مجلس شورای اسلامی در استان گلستان تا تطبیق وضع داوطلبان با این قانون به تعویق می‌افتد.
این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سیام آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۶۶۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۴۰۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹ و شماره ۱۴۱۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۸/۳۰ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۶۵۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۹؛ «طرح الحاق سه تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸» که در جلسه مورخ سیام آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. به نظر شورای نگهبان مصوبه مذکور از قید فوریت خارج بوده و در این مرحله به صورت عادی تصویب شده است، نتیجتاً این شورا می‌توانست مطابق اصول (۹۴) و (۹۵) قانون اساسی این مصوبه را مورد بررسی قرار داده و اعلام نظر نماید لکن به لحاظ کمک به برگزاری انتخابات استان گلستان در وقت مقرر این مصوبه در جلسه فوق العاده مورخ ۱۳۸۰/۸/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق تبصره (۴) چون در مواردیکه فقدان هر یک از ۳ شرط مذکور در ماده (۲۸) قانون انتخابات^(۱) از طریق معتبر ثابت شود ولی هیچ یک از مراجع ۴ گانه عدم وجود شرایط را در داوطلب، به طور کلی و یا به صورت مستند اعلام کتبی ننموده‌اند، داوطلب را واجد شرایط و صالح نمایندگی می‌داند خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱. ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی:

انتخاب‌شوندگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.
 - ۲- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.
 - ۳- ابراز وفاداری به قانون اساسی و اصل متری ولایت مطلقه فقیه.
 - ۴- حداقل مدرک فوق دیپلم و یا معادل آن.
 - ۵- نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه.
 - ۶- سلامت جسمی در حد برخورداری از نعمت بینایی، شنوایی و گویایی.
 - ۷- حداقل سن سی سال تمام و حداکثر هفتاد و پنج سال تمام.
- تبصره ۱- داوطلبان نمایندگی اقلیتهای دینی مصرح در قانون اساسی از التزام عملی به اسلام، مذکور در بند (۱) مستثنی بوده و باید دردین خود ثابت العقیده باشند.
- تبصره ۲- کسانی که سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی را دارند از شرط مذکور در بند ۴ مستثنی می‌باشند.

۲- شرایط مندرج در بندهای ۱، ۳ و ۵ ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی از شرایط اثباتی است که باید احراز گردد، در تبصره (۴) اثبات و احراز آن شرایط محدود به احراز کتبی از ناحیه داوطلب شده است و اعلام عدم وجود شرایط بندهای فوق‌الذکر توسط مراجع چهارگانه نیز در محدوده وظایف قانونی این مراجع خصوصاً سازمان ثبت احوال کشور نمی‌باشد، لذا این تبصره از این جهت که در مواردی موجب محدود کردن نظارت شورای نگهبان بر انتخابات می‌باشد مغایر اصل (۹۹) قانون اساسی شناخته شد.

۳- در مواردی که به طرق معتبر اثبات گردد داوطلبی، واجد شرایط بندهای مذکور در ماده ۲۸ نمی‌باشد او نمی‌تواند به عنوان امینی عادل سوگند یاد کند که پایبند به مفاد قسم‌نامه موضوع اصل (۶۷) قانون اساسی باشد لذا تبصره (۴) از این جهت مغایر این اصل می‌باشد.

۴- در رسیدگی به صلاحیت داوطلبان ملاک رأی اکثریت اعضای شورای نگهبان می‌باشد قید نصاب حداقل دو سوم رأی کل اعضاء شورای نگهبان در تبصره ۵ از این جهت که اختیارات نظارتی شورای نگهبان را در این موارد محدود می‌نماید مغایر اصل (۹۹) قانون اساسی شناخته شد.

۵- شمول تبصره (۵) در مواردی که برای شورای نگهبان احراز شود مراجع قبلی که داوطلب را تأیید صلاحیت کرده‌اند به وظیفه قانونی عمل ننموده‌اند مغایر اصل (۹۹) قانون اساسی شناخته شد.

۶- در قانون اساسی جمهوری اسلامی توقف انتخابات، صرفاً در اصل (۶۸)^(۱) پیش‌بینی شده است چون مفاد تبصره (۶) به نحوی مستلزم توقف انتخابات استان گلستان در غیر موارد مذکور در این اصل می‌باشد، این تبصره مغایر با قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. اصل ۶۸ قانون اساسی: در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تأیید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می‌شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان به کار خود ادامه خواهد داد.

۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۱۶۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۱).

۱۹

**مغایرت و مخالفت لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ
۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل
بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) با قانون اساسی و شرع**

شماره: ۱۷۰۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۱۰۳۰/۳۱۶۳۹ مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰) که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۵ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰) به همراه متن اصلاح شده خود کنوانسیون کوتیف مصوب ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۲۲۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۷۰۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۱۴۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷^(۱)؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰)» مصوب جلسه مورخ بیست و پنجم دیماه ماه یکهزار و

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در مواد (۱۶)، (۳۷) و (۴۹) چون با شخص خسارت‌دیده قراردادی مبنی بر پرداخت بهره غرامت صورت نگرفته است، لذا اخذ این بهره خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۲- در ماده (۶۰) چون مدت زمان اقامه دعوی محدود شده است لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۳- در مواد (۱۲)، (۲۵) و (۴۸) چون مرور زمان موجب منع اقامه دعوی می‌باشد لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۴- ماده (۲۸) چون شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی به داوری می‌گردد از این جهت که ارجاع به داوری در این موارد منوط به رعایت مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی نشده است خلاف اصل مذکور شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. مواد مورد ایراد شورای نگهبان عبارتند از:

● ماده (۱۲): اجرای حکم، توقیف اموال

- بند ۱) هنگامی که احکام صادره حضوری یا غیابی به موجب مفاد کنوانسیون، توسط یک قاضی ذیصلاح، براساس قوانین مورد استفاده قاضی مزبور لازم‌الاجرا اعلام می‌گردد، در پی انجام تشریفات لازم در کشوری که باید این احکام در آن اجرا گردد، هر یک از کشورهای عضو نیز قدرت اجرایی کسب می‌کند. بازنگری ماهوی این امر پذیرفته نیست. این مفاد همچنین برای حل و فصل‌های قضائی نیز به کار گرفته می‌شوند.
- بند ۲) بند ۱ در مورد حکم‌هایی که به صورت موقت لازم‌الاجراست در مورد محکومیت‌های راجع به جبران خسارت هزینه‌هایی که علیه خواهان به دلیل رد ادعایش اعلام گردیده است، اعمال نمی‌شود.
- بند ۳) طلبهای ناشی از عملیات حمل و نقلی تابع قواعد یکنواخت CIV یا قواعد یکنواخت CIM، به نفع یک مؤسسه حمل و نقل از یک مؤسسه حمل و نقل دیگر که به یک کشور تعلق ندارند، فقط به موجب حکم صادره قضائی آن کشور عضوی که مؤسسه خواهان توقیف طلبها به آن تعلق دارد، توقیف می‌شود.
- بند ۴) طلبهای ناشی از قرارداد تابع قواعد یکنواخت CUV یا قواعد یکنواخت CUI فقط به موجب حکم صادره مقام قضائی آن کشور عضوی که مؤسسه خواهان توقیف طلبها به آن تعلق دارد، توقیف می‌شود.
- بند ۵) وسایط نقلیه ریلی، در قلمرو کشوری غیر از قلمرو کشوری که دارند و وسیله نقلیه در آنجا دفتر مرکزی دارد، فقط به موجب حکم صادره مقام قضائی این کشور قابل توقیف هستند. واژه «دارنده» به استفاده کننده اقتصادی و طویل‌المدت یک وسیله نقلیه ریلی به عنوان وسیله حمل و نقل، اعم از اینکه مالک باشد یا آن را در اختیار داشته باشد، اطلاق می‌گردد.

● ماده (۱۶): کمیسیون‌ها

- بند ۱) اصولاً کمیسیون‌های موضوع قسمتهای (پ) تا (ج)، بند ۱ و بند ۲، ماده ۱۳، متشکل از تمام کشورهای عضو می‌باشد. هنگامی که کمیسیون بازنگری، کمیسیون کارشناسان RID یا کمیسیون کارشناسان فنی در چارچوب صلاحیتهای خود، درخصوص اصلاحات ضمایم کنوانسیون اعلام نظر و تصمیم‌گیری کردند، کشورهای عضوی که طبق جمله اول، بند ۱، ماده ۴۲، بیانیه‌ای در خصوص ضمایم مربوطه ارائه دادند از اعضاء کمیسیون مربوطه نیستند.
- بند ۲) دبیر کل به ابتکار شخصی یا بنا به درخواست ۵ کشور عضو یا بنا به درخواست کمیته اداری، کمیسیون را به تشکیل جلسه دعوت می‌نماید. دبیر کل طرح و دستور جلسه را حداکثر ۲ ماه قبل از افتتاح نشست برای کشورهای عضو ارسال می‌دارد.

←

- - بند ۳) هر عضو می‌تواند نماینده یک کشور دیگر عضو باشد معذک هر کشور هیچ کشوری نمی‌تواند نماینده بیش از دو کشور دیگر باشد.
- بند ۴) هر کشور عضو حاضر فقط یک حق رأی دارد. یک پیشنهاد در صورتی که تعداد آراء مثبت به شرح زیر باشد تصویب می‌گردد:
- الف) حداقل برابر ۳۱ تعداد کشورهای عضوی که به هنگام رأی گیری حضور دارند،
- ب) بیش از تعداد آراء منفی.
- بند ۵) به دعوت دبیر کل، که مورد توافق اکثریت کشورهای عضو می‌باشد:
- الف) کشورهای غیر عضو سازمان،
- ب) کشورهای عضوی که به هر حال عضو کمیسیونهای مربوطه نیستند،
- پ) سازمانها و انجمنهای بین‌المللی، ذی صلاح در خصوص مسائل مطروحه در فعالیتهای سازمان که به بررسی مشکلات مطروحه در دستور جلسه می‌پردازند، می‌توانند با داشتن حق مشورتی در جلسات کمیسیون‌ها شرکت کنند.
- بند ۶) کمیسیون‌ها برای هر نشست یا برای هر دوره معین یک رئیس و یک یا چند معاون انتخاب می‌کنند.
- بند ۷) مباحث به زبانهای کاری انجام می‌شود. سخنرانیهایی که به یکی از زبانهای کاری ارائه می‌شود، به طور خلاصه به سایر زبانهای کاری ترجمه می‌گردد. پیشنهادها و تصمیمات به طور کامل ترجمه می‌شوند.
- بند ۸) صورت جلسات حاوی خلاصه مذاکرات است. پیشنهادها و تصمیمات به طور کامل در صورت جلسات قید شده‌اند. در خصوص تصمیمات فقط متن فرانسوی قابل استناد است. صورتجلسات برای تمامی کشورهای عضو ارسال می‌گردد.
- بند ۹) کمیسیون‌ها می‌توانند گروههای کاری که مسئول رسیدگی به مسائل مشخص هستند تشکیل دهند.
- ماده (۲۵): برنامه کار، بودجه، محاسبات، گزارش مدیریت
- بند ۱) برنامه کاری، بودجه و حسابداری سازمان یک دوره دوساله (تقویمی) را دربر می‌گیرد.
- بند ۲) سازمان حداقل هر دو سال یک بار گزارش مدیریتی ارائه می‌دهد.
- بند ۳) کمیته اداری به پیشنهاد دبیر کل مقدار هزینه‌های سازمان را برای هر دوره بودجه‌ای تعیین می‌کند.
- ماده (۲۸): صلاحیت
- بند ۱) اختلافات بین کشورهای عضو ناشی از تفسیر یا اجرای کنوانسیون و نیز اختلافات بین کشورهای عضو و سازمان ناشی از تفسیر یا اجرای پروتکل در مورد امتیازات و مصونیتها، ممکن است، به درخواست یکی از طرفین، به یک هیئت داور ارجاع داده شوند. طرفین آزادانه ترکیب هیئت داور و روند داور را تعیین می‌کنند.
- بند ۲) سایر اختلافات ناشی از تفسیر یا اجرای کنوانسیون و سایر قراردادهایی که توسط سازمان طبق بند ۲، ماده ۲، تدوین شده‌اند، در صورتی که به طور مسالمت‌آمیز حل و فصل نشود یا به تصمیم محاکم عادی ارجاع نگردد، با توافق طرفین ذینفع می‌تواند به هیئت داور ارجاع شود. مواد ۲۹ تا ۳۲ در مورد ترکیب هیئت داور و روند داور اعمال می‌شود.
- بند ۳) هر کشوری می‌تواند، در زمان درخواست الحاق به کنوانسیون حق عدم اجرای کلیه یا بخشی از مفاد بندهای ۱ و ۲ را برای خود محفوظ دارد.
- بند ۴) کشوری که به موجب بند ۳ حق شرطی را وضع می‌کند در هر زمان با اطلاع امین اسناد و املاک می‌تواند از حق خود اجتناب کند. این اجتناب از حق شرط بعد از یک ماه از تاریخی که امین اسناد و مدارک آن را به اطلاع کشورهای عضو برساند نافذ می‌شود.
- ماده (۳۷): الحاق به کنوانسیون
- بند ۱) الحاق به کنوانسیون برای هر کشوری که در قلمرو آن از زیر ساخت راه‌آه‌نی بهره‌برداری می‌شود، باز است.
- بند ۲) هر کشوری که تمایل به الحاق به کنوانسیون را داشته باشد تقاضانامه‌ای را به امین اسناد و مدارک ارسال می‌دارد و وی این تقاضانامه را به اطلاع سایر کشورهای عضو می‌رساند.
- بند ۳) تقاضانامه مذکور ۳ ماه پس از اینکه طبق بند ۲ به اطلاع سایرین رسید پذیرفته می‌شود، مگر اینکه مخالفتی از طرف ۵ کشور عضو به امین اسناد و مدارک تسلیم شود. امین اسناد و مدارک بلافاصله کشور درخواست‌کننده و کشورهای عضو را از این امر مطلع می‌گرداند. الحاق در اولین روز پس از گذشت ۳ ماه از اطلاعیه فوق نافذ است.
- ←

- - بند ۴) در صورت مخالفت حداقل ۵ کشور عضو در مهلت پیش بینی شده در بند ۳، تقاضای الحاق جهت اخذ تصمیم در مورد آن به مجمع عمومی تسلیم می‌گردد.
- بند ۵) با توجه به موضوع ماده ۴۲، هرگونه الحاق به کنوانسیون، مشروط به ماده ۴۲، فقط به نسخه کنوانسیون مجرا در زمانی که الحاق نافذ می‌شود مربوط می‌گردد.
- ماده (۴۸): از دست دادن حق تحدید مسئولیت
- حدود مسئولیت پیش بینی شده در قواعد یکنواخت حاضر و نیز مقررات حقوق ملی که غرامت را تا میزان ثابتی محدود می‌کند، اگر ثابت شود که آسیب، ناشی از فعل یا ترک فعل سهوی یا عمدی حمل کننده و با علم احتمال ایجاد چنین آسیبی بوده، اعمال نمی‌شود.
- ماده (۴۹): تبدیل ارز و بهره
- بند ۱) هرگاه که محاسبه غرامت تبدیل مبالغ تعریف شده به واحد پولی بیگانه را ایجاب نماید، تبدیل به نرخ روز و مکان پرداخت غرامت انجام می‌شود.
- بند ۲) فرد ذیحقی می‌تواند، بهره غرامت را به میزان ۵ درصد در سال از روز درخواست پیش بینی شده در ماده ۵۵ یا اگر چنین مطالبه‌ای انجام نشده باشد، از روز ارائه درخواست به دادگاه درخواست نماید.
- بند ۳) معذک، چنانچه روز اقدام برای تعیین میزان غرامت پیش از روز مطالبه یا ارائه درخواست به دادگاه باشد، بهره غرامت قابل پرداخت به موجب مواد ۲۷ و ۲۸ فقط از این روز محاسبه می‌گردد.
- بند ۴) در مورد توشه مسافری، بهره فقط در صورتی قابل پرداخت است که غرامت از ۱۶ واحد شمارش برای هر رسید توشه مسافری فراتر رود.
- بند ۵) در مورد توشه مسافری، اگر فرد ذیحقی، طی مدت مناسبی که برای او تعیین شده، مدارک مستدل لازم برای تسویه قطعی مبلغ مورد مطالبه را به حمل کننده ارائه ندهد، در فاصله بین انقضای زمان تعیین شده تا ارائه اسناد و مدارک مزبور هیچ بهره‌ای تعلق نمی‌گیرد.
- ماده (۶۰): محدودیت زمانی اقامه دعاوی
- بند ۱) مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی غرامت مبتنی بر مسئولیت حمل کننده در موارد فوت یا جراحات به مسافران به شرح ذیل می‌باشد
- الف) در مورد مسافر، سه سال از روز بعد از وقوع حادثه،
- ب) در مورد سایر ذوالحقوق، سه سال از روز بعد از زمان مرگ مسافر، بدون آنکه مهلت مزبور از روز بعد از وقوع حادثه از ۵ سال فراتر رود.
- بند ۲) مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی برای دیگر دعاوی ناشی از قرارداد حمل، یکسال می‌باشد، معه‌ذا، مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی دو سال می‌باشد، در صورتی که اقامه دعوی به دلیل آسیبی ناشی از فعل یا ترک فعل باشد، چه به صورت عمدی یا سهوی و با علم به اینکه احتمالاً چنین آسیبی امکان بروز خواهد داشت.
- بند ۳) مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی پیش بینی شده در بند ۲، از مهلت‌های مذکور جاری می‌شود.
- الف) برای غرامت بابت مفقود شدن کامل: از چهاردهمین روز پس از انقضای مدت زمان پیش بینی شده در بند ۳، ماده ۲۲،
- ب) برای غرامت بابت مفقود شدن بخشی از کالا، آسیب دیدگی کالا یا تأخیر در تحویل: از روز تحویل کالا،
- پ) در دیگر موارد مربوط به حمل مسافر: از روز انقضای اعتبار بلیط.
- روز مورد اشاره برای شروع مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی جزو مدت زمان محدودیت محسوب نخواهد شد.
- بند ۴) در مواردی که اقامه دعوا طبق ماده ۵۵ همراه با مدارک مستدل لازم صورت می‌گیرد، مدت زمان محدودیت اقامه دعاوی تا روزی که حمل کننده اقامه دعوی را به صورت مکتوب رد نموده و مدارک ضمیمه آنرا مسترد کند، به حالت تعلیق در می‌آید، اگر بخشی از دعوی پذیرفته‌گردد، مدت زمان در خصوص بخش مورد اختلاف، جریان می‌یابد. مسئولیت اثبات دریافت دعوی یا پاسخ به استرداد مدارک بعده طرفی است که آغازگر این امر می‌باشد. مدت زمان محدودیت توسط دعاوی بعدی که دارای همان موضوع هستند، معلق نمی‌ماند.
- بند ۵) حق اقامه دعوی که ممانعت زمانی دارد، حتی از طریق دعوی متقابل یا ایراد نیز دیگر قابل اعمال نیست.
- بند ۶) به علاوه، تعلیق و انقطاع مرور زمان توسط قانون ملی تنظیم می‌شود.

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۹۴۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۷۰۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ لایحه شماره ۲۱۰۳۰/۳۱۶۳۹ مورخ ۱۳۸۰/۷/۸ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰) که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ارجاع به داوری به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰) به همراه متن اصلاح شده خود کنوانسیون کوتیف مصوب ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) به شرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

ردیفهای (۱)، (۲) و (۳) ایراد شورای محترم نگهبان در نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۲۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ به دلیل این که کنوانسیون مورد نظر چند جانبه است و امکان تغییر مواد آن میسر نیست، مجلس مصوبه قبلی خود را مجدداً مورد تصویب قرار داد.^(۱)

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۷۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۱/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۹۴۱-ق مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۹ و شماره ۱۷۰۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۹ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۳۲۲۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۸ و شماره ۸۰/۲۱/۳۱۴۶

۱. مجلس شورای اسلامی فقط نسبت به اصلاح بند ۴ ایراد شورای نگهبان اقدام نموده است.

مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷؛ «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰)» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ هجدهم فرودین ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شورای نگهبان کماکان بقوت خود باقی است.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۷۸-۱۰۷۷) مراجعه نمایید.

مخالفت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین با شرع

شماره: ۱۶۳۱-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۲۸۷/۸۶۷۲ مورخ ۱۳۸۰/۳/۶ دولت در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۳۰۹۷
تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶۳۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۵ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۴۶ مورخ ۸۰/۱۰/۲۳^(۱)؛ «لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین» مصوب جلسه مورخ دهم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:
اطلاق ماده (۹)^(۲) از این نظر که در دریافتها و پرداختها الزام به رعایت قوانین بانکی طرفهای خارجی و قواعد و رویه‌های بانکی بین‌المللی نموده است و قهراً پرداخت ربا را در مثل هزینه دیر کرد تجویز می‌نماید خلاف شرع شناخته شد.^(۳)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. ماده ۹- کلیه دریافتها و پرداختهای ارزی ناشی از اجرای این موافقتنامه و تسویه حسابها به ارزهای قابل تسعیر براساس قواعد و مقررات ملی هر یک از طرفهای متعاقد و قواعد و رویه‌های بانکداری بین‌المللی صورت خواهد گرفت.
۳. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۱۸، مورخ ۱۳۸۱/۲/۸).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۶۷-۱۰۶۸) مراجعه نمایید.

مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور با قانون اساسی و شرع

شماره: ۱۸۳۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۳۴۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۷ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که پس از بحث و بررسی در جلسات متعدد نهایتاً در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به همراه کلیه سوابق مربوطه به پیوست ارسال می‌گردد.

ضمناً یادآور می‌شود بندهایی که در متن ارسالی با عنوان «دائمی شده است» ذکر گردیده، در مصوبه قبلی مجلس (لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت) منظور و تصویب شده است لذا در تدوین نهایی لایحه بودجه از متن آن حذف می‌شود و بندهایی که متن آنها در تبصره‌ها درج شده به عنوان مصوبه نهایی تنظیم می‌گردد. در این متن جهت ایجاد هم‌آهنگی بین ایرادهای شورای محترم نگهبان و مصوبات مجلس به این ترتیب ارسال گردیده تا نمایندگان محترم به سهولت ایراد وارده را با متن ارسالی تطبیق دهند.^(۱)

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱- مغایرت بند «ط» تبصره (۳) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ط - به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود اعتبارات پیش‌بینی شده در برنامه «کمک‌های فنی و اعتباری» و همچنین اعتباراتی که در این قانون و پیوست‌های آن به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری در زمینه‌های اشتغال‌زا و توسعه فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بخش‌های خصوصی و تعاونی به تصویب رسیده است بر اساس مبادله موافقت‌نامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و طبق قراردادهای منعقد شده با بانک‌های عامل، صندوق تعاون و یا مؤسسات اعتباری مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت وجوه اداره شده

۱. برای اختصار در این قسمت تبصره‌ها و بندهایی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و مجلس شورای اسلامی آنها را اصلاح یا به آن اصرار نموده است به همراه نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام از نظراتان می‌گذرد.
- برای اطلاع از متن کامل مصوبه، ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸

جهت اعطای تسهیلات به متقاضیان اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری اشتغال‌زای بخش خصوصی و تعاونی مربوطه در اختیار بانکهای عامل و مؤسسات مذکور قرار دهند. این اعتبارات و همچنین سایر اعتبارات که به صورت وجوه اداره شده مصرف می‌شوند به هزینه قطعی منظور می‌گردد.

بانکهای عامل و مؤسسات مذکور مکلفند طبق قراردادهای منعقد شده با دستگاههای اجرایی با افزودن منابع خود به اعتبارات موضوع این بند و متناسب با مشارکت سرمایه‌گذاران، نسبت به اعطاء تسهیلات به متقاضیان واجد شرایط در چارچوب آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر تعیین سهم مناطق توسعه نیافته اقدام نمایند. حداکثر تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبارات بودجه عمومی موضوع این بند می‌تواند به عنوان تفاوت سود و کارمزد منظور گردد. وجوه حاصل از بازپرداخت اقساط تسهیلات اعطایی سال ۱۳۸۱ و سالهای قبل و سود متعلقه که از محل بودجه عمومی تأمین می‌گردد به حساب مربوط واریز می‌گردد تا مطابق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید مجدداً جهت اهداف اشتغال‌زایی اختصاص یابد.

در صورت عدم انعقاد قرارداد عاملیت، توسط هر یک از دستگاههای اجرایی تا پایان آذرماه سال ۱۳۸۱، اعتبار مربوطه با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران به سایر دستگاههای اجرایی اختصاص خواهد یافت.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

اعتبارات منظور شده در ذیل بند «ط» تبصره (۳) چون به خزانه واریز نمی‌شود، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

الف - در سطر هشتم بعد از کلمه «مربوطه» عبارت «نزد خزانه‌داری کل» اضافه گردید.

ب - در سطر هشتم پاراگراف دوم بعد از کلمه «می‌گردد» جمله «تا مطابق ... تا آخر پاراگراف» حذف گردید.

۲- وجود ابهام در بند «ف» تبصره (۳)

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ف - به منظور تسریع در عملیات اجرایی طرح‌های تملک دارائیهای سرمایه‌ای ملی از طریق جلب مشارکت بخش غیردولتی، به دستگاههای اجرایی طرحهای مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اجازه داده می‌شود با رعایت اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به انعقاد قرارداد اجرایی با شرکت‌های پیمانکاری و سازندگان خصوصی از طریق مناقصه با استفاده از تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی اقدام نمایند.

تضمین بازپرداخت اصل و سود این تسهیلات براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تعیین می‌گردد. سقف قراردادهای موضوع این بند حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) درآمد عمومی دولت پیش‌بینی شده در سال ۱۳۸۱ خواهد بود.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در بند «ف» تبصره (۳) از این جهت که قرارداد اجرایی با استفاده از تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی، صرفاً در قالب عقود اسلامی است و یا شامل قرض ربوی می‌باشد ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

در سطر ششم و هفتم عبارت «... تسهیلات مالی داخلی (فاینانس داخلی) ارزی و ریالی حذف و عبارت «منابع مالی داخلی ارزی و ریالی (فاینانس داخلی) در قالب عقود اسلامی مندرج در قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی» جایگزین آن گردید.

۳- مغایرت جزء «۱» بند الحاقی «۱» تبصره (۳) با اصل ۸۵ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

بند الحاقی ۱- به منظور تسهیل و تسریع در انجام امور اجرائی و اداری اعطای تسهیلات بانکی به طرحهای سرمایه‌گذاری اشتغال‌زا از جمله بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرحها و کارآمدکردن نظام نظارت بر اجرای این طرحها، دولت موظف است:

۱- حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۳۸۱ نسبت به تدوین شرایط و الزامات مربوط به تشکیل شرکتهای مهندسی مشاور در امور سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی و تعاونی با همکاری نظام بانکی اقدام و شرایط مذکور را به نحو مقتضی به اطلاع متقاضیان تأسیس اینگونه شرکتهای برساند.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

جزء (۱) بند الحاقی (۱) تبصره (۳) چون از مواردی است که جنبه تقنینی دارد، لذا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

الف - در سطر اول کلمه «الزامات» حذف و به جای آن کلمه «ضوابط» جایگزین شد.

ب - در سطر دوم کلمه «تشکیل» حذف گردید.

ج - در سطر سوم بعد از کلمه «تعاونی» عبارت «در چارچوب قانون تجارت و قانون تعاون جمهوری اسلامی ایران و» اضافه گردید.

۴- مغایرت بند «س» تبصره (۱۱) با اصل ۹۰ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

س - به منظور تأمین اعتبار لازم برای هزینه‌های ضروری پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال دستگاههای وابسته به قوه قضائیه اعتبار منظور در ردیف ۵۰۳۶۱۶ قسمت چهارم پیوست این قانون در چارچوب مفاد ماده (۱۹۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با تشخیص رئیس قوه قضائیه به سقف اعتبارات مصوب دستگاههای مربوط اضافه خواهد شد و پس از مبادله موافقتنامه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه می‌گردد.

گزارش عملکرد این بند هر چهارماه یکبار توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و حقوقی و قضائی و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در پاراگراف دوم بند «س» تبصره (۱۱) ارائه گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به کمیسیون اصل ۹۰، مغایر این اصل شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

در دو سطر آخر پاراگراف دوم بند (س) عبارت «و اصل نودم (۹۰) قانون اساسی» حذف گردید.

۵- مغایرت بند «ص» تبصره (۱۱) با شرع و اصل ۱۱۰ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ص - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مجاز است در سال ۱۳۸۱ با موافقت وزارت کشور ماشین‌آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین و خودروهای سبک خود را که نامتناسب با نیازهای فعلی است و یا به نحوه مطلوب از آنها استفاده نمی‌شود و نیز اقلام فرسوده و دارائیهای مازاد نیروی انتظامی را به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید و معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی را از محل شماره ۱۰۶۵۰۲۱۵ پیوست شماره (۱) این قانون برای خرید خودروی سواری داخلی، ماشین‌آلات، تأمین تجهیزات مورد نیاز نیروی انتظامی بر اساس موافقتنامه‌ای که با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌نماید اختصاص دهد.

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه درآمدهای ناشی از ارائه خدمات انتظامی و هرگونه درآمدی را که برابر قانون دریافت می‌نماید به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

بند «ص» تبصره ۱۱ چون اجازه فروش اقلام اسقاطی فرسوده و مازاد نیروی انتظامی را منوط به اجازه وزارت کشور نموده است که با بند (۶) آئین‌نامه شماره ۱۴۰۹/۲۵/۱/۷ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۴ که در تاریخ ۱۳۷۳/۸/۴ به تصویب فرمانده معظم کل قوا رسیده است، مغایرت دارد. همچنین واریز نمودن وجوه حاصله از محل فروش این اقلام به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل و تعیین چگونگی نحوه برداشت و مصرف آن مغایر بند (۸) آئین‌نامه فوق‌الذکر می‌باشد. در نتیجه بند «ص» تبصره (۱۱) خلاف موازین شرع و مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱)

بند «ص» تبصره (۱۱) مجدداً به تصویب رسید.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۲/۲۲)

اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۸۰/۱۲/۲۵):

مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بند «ص» طی نامه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد: عبارت «با موافقت وزارت کشور» در صدر بند (ص) تبصره ۱۱ حذف می‌گردد.

۶- مغایرت بند «الف» تبصره (۱۲) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

الف - به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۱ متوسط قیمت چهار فرآورده اصلی نفتی و گاز طبیعی را ده درصد (۱۰٪)، برق خانگی تا یکصد و پنجاه کیلووات ساعت در ماه و برق کشاورزی، صنعتی و آموزشی را ده درصد (۱۰٪) و برق خانگی مازاد بر یکصد و پنجاه کیلووات ساعت در ماه، تجاری و سایر مصارف را به طور متوسط بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش دهد. اجازه داده می‌شود بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون حسب مورد به صورت وجوه اداره شده و یا کمک بلاعوض اعطاء شود. وجوه اداره شده مذکور به عنوان هزینه قطعی تلقی می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

اعتبارات منظور شده در بند (الف) تبصره (۱۲) چون به خزانه‌داری کل واریز نمی‌شود، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

همچنین در پاراگراف دوم این بند چون سقف اعتبار و منظور و محل مصرف آن معلوم نمی‌باشد ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

متن پاراگراف دوم این بند حذف و متن ذیل جایگزین گردید:

به منظور توانمندسازی مردم برای صرفه‌جویی منطقی انرژی و مصرف بهینه آن، اجازه داده می‌شود در سقف اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون در چارچوب اهداف ذیل به صورت وجوه اداره شده، یارانه سود تسهیلات و یا کمک بلاعوض، براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، پرداخت شود. وجوه مذکور به عنوان هزینه قطعی تلقی می‌شود:

- توسعه حمل و نقل عمومی.
- توسعه حمل و نقل ریلی.
- گاز سوز کردن خودروها (با استفاده از گاز طبیعی)
- برقی کردن موتور چاه‌های کشاورزی.
- تشویق تولید و ترویج وسایل نفت و گازسوز کم‌مصرف.
- تشویق تولید و ترویج تجهیزات برقی کم‌مصرف.
- ترویج صرفه‌جویی و یارانه گازرسانی خانوارهای مستمند.
- کاهش شدت انرژی در کارخانه‌ها و ساختمانها.
- افزایش بازده انرژی.
- کاهش مصرف سوخت خودروها برای حفظ محیط‌زیست.
- کاهش تلفات تولید و توزیع برق.
- توسعه فن‌آوری انرژی‌های نو.
- مطالعه و جایگزینی‌های اقتصادی در انرژی.

۷- مغایرت اطلاق بند «ط» تبصره (۱۲) با اصل ۴۴ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ط - سازمان مهندسی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) مجاز است نسبت به فروش نیروگاههای خود تا ده درصد (۱۰٪) ظرفیت نصب شده کشور با قیمت روز، به بخش غیردولتی حداکثر با دریافت چهل درصد (۴۰٪) نقد و مابقی با اقساط حداکثر پنج ساله اقدام و صددرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل را با پیش‌بینی در بودجه سنواتی خود صرف سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاههای جدید در مناطق غیربرخوردار نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

اطلاق بند «ط» تبصره (۱۲) چون در مواردی مانع تأمین نیروی (برق) مورد نیاز می‌شود، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

بند «ط» تبصره (۱۲) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

الف - در سطر اول کلمه «مهندسی» حذف و کلمه «مدیریت» جایگزین آن شد.

ب - در سطر اول بعد از عبارت «... مجاز است» عبارت «با کسب موافقت وزارت نیرو» اضافه گردید.

ج - در سطر سوم بعد از عبارت «بخش دولتی» عبارت «با دریافت تعهدات و تضمین‌های لازم برای تأمین برق» اضافه گردید.

د - در انتهای بند عبارت «در هر صورت مسئولیت تأمین نیروی برق کشور طبق اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر عهده وزارت نیرو می‌باشد به نحوی که به تأمین نیرو لطمه‌ای وارد نشود.» اضافه گردید.

۸- وجود ابهام در بند «ی» تبصره (۱۲)

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ی - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی را که از محل منابع داخلی شرکت و یا موارد مذکور در بند (ی) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور پس از تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجرا می‌شود به صورت کمک بلاعوض و یا یارانه سود تسهیلات پرداخت و گزارش عملکرد ماهیانه به کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. آیین‌نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت نفت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در بند «ی» تبصره (۱۲) سقف بخشی از اعتبارات طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی و همچنین منظور و محل مصرف آن ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

در مورد بند «ی» تبصره (۱۲):

الف - در سطر اول کلمه «بخشی از» حذف گردید.

ب - در سطر چهارم بعد از عبارت «... سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» عبارت «در چارچوب اهداف بند (الف) این تبصره» اضافه گردید.

۹- مغایرت بند «ه» تبصره (۱۳) و اجزاء آن با اصول ۵۲ و ۵۷ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ه - وزارت پست و تلگراف و تلفن (شرکتهای مخابرات ایران و استانها) موظف است:

۱- با ایجاد زیرساختهای لازم با همکاری دستگاههای اجرایی (از جمله وزارت راه و ترابری و ...) امکان اتصال ادارات آموزش و پرورش کشور، مراکز فنی حرفه‌ای، مدارس دوره آموزش متوسطه، مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی و کتابخانه‌های عمومی به شبکه اطلاع‌رسانی و شبکه جهانی اینترنت با پهنای باند مناسب برای کاربرهای علمی و آموزشی بدون پرداخت وجوه اولیه (شامل ودیعه و هزینه نصب) را فراهم آورد.

۲- نسبت به ایجاد امکان سرمایه‌گذاری و فعالیت بخش خصوصی در زمینه A.S.P (نقاط تماس بین‌المللی) و I.S.P (مراکز ارائه خدمات اینترنتی) اقدام نماید.

۳- با توجه به اهمیت تولید و امکان استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، نسبت به ایجاد امکانات لازم اینترنتی برای شهرکهای صنعتی از طریق خود یا بخش خصوصی بگونه‌ای اقدام نماید که در پایان سال ۱۳۸۱ امکان اتصال این شهرکها به شبکه جهانی اینترنت میسر گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

بند «ه» تبصره (۱۳) و اجزاء آن چون ماهیت بودجه ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی و با توجه به مصوبه شماره ۳۰۹۱/د ش - ۱۳۸۰/۹/۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی^(۱) در خصوص مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای مغایر سیاستهای کلی رهبر معظم انقلاب اسلامی و اصل ۵۷ قانون اساسی تشخیص داده شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

در مورد بند «ه» تبصره (۱۳)؛

الف - در انتهای سطر اول جزء (۱) بعد از عبارت «... موظف است» عبارت «در سال ۱۳۸۱» اضافه گردید.

ب - به انتهای جزء (۱) عبارت «سرمایه‌گذاران متعهد به رعایت کلیه ضوابط و الزامات قانونی مربوط می‌باشند.» اضافه گردید.

ج - در سطر اول جزء (۲) عبارت «بخش خصوصی» حذف و عبارت «بخشهای دولتی و غیردولتی» جایگزین آن گردید.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۲۲):

اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۸۰/۱۲/۲۵):

مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بند «ه» و اجزای آن، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۵۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱.

۲- عبارت «با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» در صدر بند «ه» تبصره ۱۳ بعد از عبارت «موظف است» اضافه گردد.

۳- عبارت «A.S.P) (نقاط تماس بین المللی) و» در جزء ۲ بند (ه) تبصره ۱۳ حذف گردد.

۱۰- مغایرت بند «و» تبصره (۱۶) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

و - به وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر) اجازه داده می‌شود در راستای اسکان عشایر، اراضی، مستحدثات و تجهیزات آبرسانی و آبیاری مربوط را که به منظور اسکان عشایر با اعتبارات دولتی خریداری یا احداث نموده و در اختیار دارد با دریافت بیست درصد (۲۰٪) قیمت کارشناسی روز طی اقساط پنج ساله به عشایر داوطلب اسکان به طور قطعی واگذار نماید. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله که به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز می‌شود، برای اجرای طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای ساماندهی عشایر اختصاص می‌یابد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹)

با توجه به اینکه در بند «و» تبصره (۱۶) سقف یا ردیف برای پرداخت مذکور در بند فوق مشخص نگردیده است، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱)

در سطر ششم بند (و) بعد از عبارت «... واریز می‌شود»، عبارت «معادل رقم واریزی از محل ردیف (۵۰۳۱۱۶) قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید.

۱۱- مغایرت بند «ی» تبصره (۱۶) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ی - به منظور احداث و یا تکمیل شبکه آب و فاضلاب شهرهای زیر یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت، پانزده درصد (۱۵٪) از حق تفکیک شهرهای تهران، اصفهان، شیراز، تبریز و مشهد اخذ شده توسط شرکتهای آب و فاضلاب استانی در اختیار وزارت نیرو (شرکتهای آب و فاضلاب) قرار گیرد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹)

با توجه به اینکه در بند «ی» تبصره (۱۶) سقف یا ردیف برای پرداخت مذکور در بند فوق مشخص نگردیده است، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱)

در سطر سوم بند (ی) بعد از عبارت «... شرکتهای آب و فاضلاب استانی» عبارت «تا مبلغ بیست و پنج میلیارد (۲۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۱۲- مغایرت بند «ک» تبصره (۱۶) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ک - شرکتهای آب و فاضلاب استانی و شهری موظفند در سال ۱۳۸۱ پنج درصد (۵٪) از درآمدهای آب بهای خود را به صورت ماهیانه به حساب خاصی که خزانه به نام وزارت نیرو معرفی می‌نماید واریز نمایند. تخصیص از حساب مذکور صرفاً جهت کمک به شرکتهای آب و فاضلاب زیان ده با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور توسط وزیر نیرو مجاز خواهد بود. وزیر نیرو موظف است حداکثر در پایان بهمن ماه، مانده حساب مذکور را به نسبت وجوه واریزی توسط هر شرکت بین شرکتهای آب و فاضلاب استانی توزیع نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۸۰/۱۲/۱۹)

با توجه به اینکه بند «ک» تبصره (۱۶) سقف یا ردیف برای پرداخت مذکور در بند فوق مشخص نگردیده است، خلاف اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوبه جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱)

در سطر سوم بند (ک) بعد از عبارت «وزارت نیرو معرفی می‌نماید» عبارت «تا مبلغ شصت و پنج میلیارد (۶۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۱۳- مغایرت بند (۲) الحاقی تبصره (۱۸) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

بند الحاقی ۲- در اجرای ماده (۱۰۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود در قبال صدور مجوز برداشت آب با توجه به توان سفره‌های آب زیرزمینی، از متقاضیان مشمول ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرائی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۳/۷/۱۸ و مجتمع‌های گیاهان دارویی و گل‌های زینتی که از روش‌های نوین آبیاری استفاده می‌کنند براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران می‌رسد وجوهی متناسب با هزینه‌های جبران افت دریافت و برای تهیه و اجرای طرحهای علاج بخشی و ایجاد تعادل در سفره‌های آب زیرزمینی مناطق مزبور به مصرف برسانند.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در بند الحاقی (۲) تبصره (۱۸) از این جهت که سقف وجوه دریافتی مشخص نگردیده و نیز ردیفی برای پرداختها تعیین نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

الف - در سطر دوم بعد از عبارت «... به وزارت نیرو» عبارت «(شرکتهای آب منطقه‌ای)» اضافه گردید.

ب - در سطر هفتم بعد از عبارت «... با هزینه‌های جبران آفت» عبارت «تا سقف دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۱۴- مغایرت بند «ی» تبصره (۱۹) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ی - سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران موظفند در سال ۱۳۸۱ چهل و هشت درصد (۴۸٪) از درآمد فروش سهام خود را به خزانه واریز نمایند.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

نظر به اینکه در بند «ی» تبصره (۱۹) سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران صرفاً موظف به واریز ۴۸٪ درآمد حاصل از فروش سهام به خزانه شده‌اند و نسبت به واریز ۵۲٪ مابقی به خزانه تعیین تکلیف نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

بند (ی) حذف گردید.

۱۵- مغایرت جزء «۶» بند الحاقی «۶» تبصره (۱۹) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

بند الحاقی ۶- به منظور حمایت از تولیدات داخلی و مبارزه با قاچاق، دولت مکلف است در سال ۱۳۸۱ با اصلاح مقررات، تمهید مقدمات قانونی و به کارگیری کلیه امکانات اداری، قضائی و انتظامی:

۱- ...

۶- معادل پانزده درصد (۱۵٪) از چهل درصد (۴۰٪) سهم دولت موضوع ماده (۷) قانون نحوه اعمال مقررات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ جهت انجام فعالیتهای تبلیغی - ترویجی - نهادینه کردن فرهنگ مصرف کالاهای ساخت داخل و همچنین تجهیز و ایجاد امکانات لازم و سازمانهای وصول درآمد دولت جهت مبارزه با قاچاق موضوع ماده (۲) قانون فوق و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران به دستگاههای ذی‌ربط اختصاص یافته و به مصرف برسد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در جزء (۶) بند الحاقی (۶) تبصره (۱۹) چون سقف مبلغ مصوب پرداختی مذکور مشخص نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):
در ابتدای سطر پنجم بعد از کلمه «دولت» عبارت «از محل اعتبار ردیف (۵۰۳۱۱۶) منظور در قسمت چهارم پیوست این قانون» اضافه گردید.

۱۶- وجود ابهام در بند «ب» تبصره (۲۱)

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

ب - به دولت اجازه داده می‌شود تا معادل حداکثر دوازده میلیارد و هشتصد میلیون (۱۲/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از عوائد حاصل از صدور نفت خام در سال ۱۳۸۱ و تا معادل حداکثر دو میلیارد و یکصد میلیون (۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی را به نرخ روزانه مورد معامله در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فروش رساند و مبالغ ریالی حاصله را حسب مورد به حسابهای خزانه موضوع ردیفهای ۸۱۰۱۰۰ و ۹۴۰۲۰۰ قسمت سوم پیوست این قانون واریز نماید.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با نظارت کمیته منظور در ماده (۸۶) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت تنظیم و ایجاد تعادل در بازار ارز و مدیریت تراز پرداختهای ارزی کشور را بر عهده دارد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

در بند «ب» تبصره (۲۱) عبارت «نرخ روزانه» ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):
در سطر چهارم بند «ب» تبصره (۲۱) کلمه «روزانه» حذف گردید.

۱۷- مغایرت اطلاق بندهای «و»، «ز» و اجزای آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» با موازین شرع

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

و - اجازه داده شده در اجزاء (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و اجزاء (۱) و (۳) بند (ل) و بند (ش) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور و اجزاء (۱-۱)، (۱-۲)، (۱-۳)، (۵) و (۶) بند (ل)، تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور برای باقیمانده سقف تسهیلات خارجی در سال ۱۳۸۱ همچنان به قوت خود باقی است.

دولت مکلف است گزارش عملکرد اجزاء موضوع این بند را هر سه ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

ز - در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷، دولت مجاز است در سال ۱۳۸۱ با رعایت اهداف قانون

مذکور و مفاد این بند از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی از بازارهای سرمایه خارجی برای سرمایه‌گذاری مشروحه زیر تا سقف سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در قالب قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ها و یا مشارکت استفاده نماید:

۱- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهایی که تمامی پرداخت‌های مربوط به آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولیدی همان طرحها (بخش خصوصی، تعاونی یا دولتی و عمومی) صورت گیرد و پیش پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌شود.

دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها را تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوطه تضمین نماید.

۲- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای سرمایه‌گذاری طرحهایی که توجیه فنی و اقتصادی و اولویت اجرای آنها به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

طرحهای موضوع این بند از تسهیلات مالی (فاینانس) با رعایت بند (ه) ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قابل تبدیل به بیع متقابل هستند.

۳- به دولت اجازه داده می‌شود از کمکهای بلاعوض سازمانها و مؤسسات بین‌المللی که در آنها عضویت دارد تا سقف پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار استفاده نماید.

به منظور تأمین منابع مالی اجرای طرحهای زودبازده اشتغال‌زا مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع یاد شده براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاههای ذی‌ربط تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار بانکهای صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و صندوق تعاون و صندوق حمایت از فرصتهای شغلی قرار می‌گیرد.

بند مستقل - به منظور تأمین منابع مالی اجرای طرحهای زودبازده اشتغال‌زا مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع یاد شده براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاههای ذی‌ربط تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در اختیار بانکهای صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و صندوق تعاون و صندوق حمایت از فرصتهای شغلی قرار می‌گیرد.

ی - به منظور تحقق اهداف برنامه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بخش نفت، به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود برای اجرای طرحهای

جلوگیری کامل از سوزاندن گازهای همراه نفت و نوسازی تأسیسات نفتی از طریق استفاده از منابع خارجی (فاینانس) با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام کرده و تعهدات حاصله تا سقف دو میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار را از محل فروش محصولات تولیدی طرحهای اجرا شده (به استثناء نفت خام) و یا موارد مذکور در بند (الف) ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بازپرداخت کند.

مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای این طرحها الزامی است. ل - به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۱ نسبت به تأمین و تضمین معادل دو میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تأمین اعتبار مورد نیاز طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای مندرج در پیوست‌های شماره (۱) و (۲) این قانون اقدام کند. معادل ریالی مبلغ یاد شده پس از فروش به نرخ روزانه مورد معامله به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب خاص خزانه واریز می‌گردد.

اعتبارات طرحهای موضوع این بند که تحت سرفصل خاصی به همین منظور مشخص شده است معادل مبالغ ریالی وصولی ردیف فوق قابل تخصیص خواهد بود. دولت مکلف است اعتبارات موضوع این بند را حداکثر تا پایان شهریورماه سال ۱۳۸۱ تماماً تخصیص دهد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در بندهای «و»، «ز» و اجزاء آن، «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره ۲۱ از این جهت که شامل وام ربوی می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد. - اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱): در مورد بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره (۲۱) متن مصوب مجلس مجدداً مورد تصویب قرار گرفت.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۲۲):

اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۸۰/۱۲/۲۵):

مجلس شورای اسلامی با تصویب مجدد بندهای فوق، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

«مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره ۲۱ عیناً به تصویب رسید.»

۱۸- مغایرت بند الحاقی «۲» تبصره (۲۱) با اصل ۵۳ قانون اساسی

- مصوبه مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۰/۱۲/۸):

بند الحاقی ۲- به منظور بازسازی و نوسازی تجهیزات کارگاهی و انتقال دانش و فن‌آوری‌های جدید آموزش فنی و حرفه‌ای توسعه منابع انسانی یک در هزار از مبالغ کلیه قراردادهای خارجی منعقدۀ توسط وزارتخانه‌های نفت، بازرگانی، نیرو و پست و تلگراف و تلفن به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی اختصاص می‌یابد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

بند الحاقی (۲) تبصره (۲۱) از این جهت که دارای ردیف معین نمی‌باشد و برای هزینه آن سقفی تعیین نشده است، مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):
بند الحاقی «۲» تبصره (۲۱) حذف گردید.

۱۹- بودجه سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح

مغایرت عدم پیش‌بینی ردیفهای مستقل برای سازمانهای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح با اصل ۱۱۰ قانون اساسی

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹):

نظر به اینکه حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح در بودجه سنواتی گذشته حسب نظر مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا ردیفهای مستقلی داشته‌اند و در بودجه سال ۸۱ این ردیفها پیش‌بینی نشده است، لذا خلاف بند (۴) اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱)

در مورد اختصاص ردیف مستقل به بودجه سنواتی حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح عین مصوبه مجلس مجدداً مورد تصویب قرار گرفت.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۲۲)

اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۸۰/۱۲/۲۵):

مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مصوبه پیشین خود، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی آن را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

«سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، برای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح ردیفهای بودجه‌ای مستقل منظور نماید.»

۲۰- بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) مغایرت تفکیک استانی بودجه و حذف اعتبار مربوط به بیمه اقشار آسیب پذیر با موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹و۱۶):

نظر به اینکه کمیته امداد امام خمینی (ره) مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری «مدظله العالی» می باشد تفکیک بودجه های متمرکز بصورت استانی و همچنین حذف اعتبار مربوط به بیمه اقشار آسیب پذیر بدون کسب نظر موافق معظم له خلاف موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱) در مورد بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) عین مصوبه مجلس مجدداً مورد تصویب قرار گرفت.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۲۲)

اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

- مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۸۰/۱۲/۲۵):

مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مصوبه پیشین خود، طی نامه مورخ ۸۰/۱۲/۲۲ و در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی، آن را برای بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع کرد. این مجمع در جلسه مورخ ۸۰/۱۲/۲۵ خود مقرر کرد:

۶- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است طبق مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام (در مورد قانون بودجه ۱۳۸۰ کل کشور)، ردیف های استانی بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) را به صورت متمرکز تجمیع نماید.

۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، اعتبار و ردیف مربوط به بیمه درمان اقشار آسیب پذیر را در اختیار کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار دهد.

۲۱- بودجه دادستانی ویژه روحانیت

مغایرت عدم پیش بینی ردیف خاص بودجه برای دادگاه ویژه روحانیت با موازین شرع و اصل ۵۷ قانون اساسی

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۱۹و۱۶):

نظر به اینکه دادستانی ویژه روحانیت براساس ماده ۴۵ آئین نامه دادرها و دادگاه های ویژه روحانیت که در تاریخ ۱۳۶۹/۵/۱۴ مورد موافقت مقام معظم رهبری «مدظله العالی» قرار گرفته است مقرر داشته «این دادستانی بعنوان یک سازمان مستقل دارای ردیف بودجه خاص

می‌باشد.» و در بودجه سال ۱۳۸۱ چنین ردیفی پیش‌بینی نشده است، لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

لازم به ذکر است در بودجه سنواتی گذشته بر این اساس ردیف خاص منظور می‌شده است، لکن فقط در بودجه سال ۱۳۸۰ مورد غفلت قرار گرفته است.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۱):

این ایراد با توجه به ردیف ۱۰۸۰۱۷ قسمت چهارم این قانون مرتفع گردید.

- نظریه مجدد شورای نگهبان (۱۳۸۰/۱۲/۲۲)

در خصوص ایراد مذکور با توجه به توضیح داده شده رفع اشکال شده است.^(۱)

۱. توضیح: لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: همین مجموعه، فصل ششم، صص ۱۰۵۵-۱۰۵۴) که نظرات آن مجمع نیز از نظر تان گذشت.

مغایرت لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی با قانون اساسی

شماره: ۲۰۱۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۳۲۰۱/۵۱۷۳۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ دولت در مورد معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱، کلیه اشخاص و دستگاههایی که قبلاً از معافیت قانونی استفاده می‌نمودند از پرداخت هزینه دادرسی معاف می‌باشند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۴۹۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۱۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۳۵۳ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۶^(۱)؛ «لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی» مصوب جلسه مورخ چهارم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده واحده چون به دلایل مختلف موجب اخلال در وظایف قوه قضائیه می‌گردد لذا مغایر اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲- با توجه به اینکه در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۹ هیچ یک از اشخاص از پرداخت هزینه دادرسی معاف نشده‌اند و در این مصوبه اشخاصی بیشتر از اشخاص موضوع لایحه معاف شده‌اند، چون این معافیتها موجب تقلیل درآمد عمومی می‌گردد، لذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۴۱، مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۸۱) مراجعه نمایید.

وجود ابهام در خصوص طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل کشی و ضد بشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی

شماره: ۲۰۶۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۴

شورای محترم نگهبان

طرح تشکیل دادگاه رسیدگی به جنایات جنایتکاران جنگی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- به قوه قضائیه اجازه داده می شود شعبه یا شعبی از دادگاههای عمومی را برای رسیدگی به شکایات مربوط به جنایات نسل کشی و تعدیات ناشی از نژادپرستی و ضدبشری اختصاص دهد.

تبصره ۱- رسیدگی در این دادگاهها مطابق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ بوده و تعقیب و محاکمه آمرین، مباشرین، شرکاء و معاونین جرائم مذکور نیز در این دادگاه انجام خواهد شد.

تبصره ۲- متهمین موضوع این قانون بدون در نظر گرفتن محل ارتکاب، تابعیت، اقامتگاه و حضور آنان، در دادگاههای مزبور محاکمه خواهند شد.

ماده ۲- صلاحیت رسیدگی دادگاههای فوق الذکر شامل جرائم زیر خواهد بود:

الف - جنایات نسل کشی.

ب - جنایات ضدبشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی.

ماده ۳- منظور از نسل کشی هر یک از اعمال ذیل است که به قصد نابود کردن تمام یا بخشی از یک گروه ملی، قومی، نژادی یا مذهبی ارتکاب می یابد:

الف - قتل اعضاء یک گروه.

ب - ایراد صدمه شدید نسبت به سلامت جسمی یا روحی اعضاء یک گروه.

ج - قرار دادن عمدی گروه در معرض وضعیت نامناسب زندگی که منتهی به زوال هر یک از قوای جسمی و روحی به صورت کلی یا جزئی گردد.

- د - اقداماتی که به منظور جلوگیری از توالد و تناسل یک گروه صورت گیرد.
- ه - انتقال اجباری اطفال یک گروه به گروه دیگر.
- ماده ۴ - اعمال زیر هنگامی که در چارچوب یک حمله گسترده و یا سازمان یافته بر ضد یک جمعیت غیرنظامی و با علم به آن بر ضد بشریت ارتکاب یابد جنایت ضدبشریت محسوب می‌شود که عبارتند از:
- الف - قتل و شکنجه
- ب - ریشه کن کردن
- ج - به بردگی گرفتن
- د - اخراج یا کوچ اجباری یک جمعیت
- ه - خشونتهای جنسی از قبیل فحشای اجباری و بردگی جنسی، حاملگی و عقیم کردن اجباری و مواردی از این قبیل.
- و - حبس کردن یا محروم کردن شدید از آزادی.
- ماده ۵ - متخلفین از این قانون، طبق قانون مجازات اسلامی مجازات خواهند شد.
- ماده ۶ - مجازاتها و جرائم موضوع این قانون مشمول مرور زمان و تعلیق تعقیب و تعلیق مجازات نمی‌شود.
- ماده ۷ - استفاده از کیفیات مخفقه در خصوص جرائم موضوع این قانون وفق مقررات امکان‌پذیر می‌باشد.

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۷۰۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۶۸ - ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۴ و پیرونامه شماره ۸۱/۳۰/۶۴۵ مورخ ۸۱/۳/۱۲^(۱)؛ «طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل‌کشی و ضدبشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

مواد ۳ و ۴ از جهات متعدد من جمله آیا جنبه حصری دارد یا خیر و آیا شامل گروههای غیرقانونی می‌شود یا خیر ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

تذکر: با توجه به اینکه قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ آزمایشی (به مدت سه سال) می باشد و در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۸ مهلت آن پایان می پذیرد، لازم است رسیدگی برابر قانون فوق به بعد از تاریخ اخیرالذکر تعیین گردد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۳۹، مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳).
شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام طرح مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۱).

مخالفت لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان با شرع

شماره: ۲۰۷۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۵

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۵۶۴۴/۵۱۷۷۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ دولت در مورد موافقتنامه استرداد مجرمان بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۷۱۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۷۶-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ و پیرو نامه شماره ۱۳۸۱/۳۰/۶۴۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۲^(۱)؛ «لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان» مصوب جلسه مورخ یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

اطلاق بند یک ماده ده^(۲) چون شامل مواردی می‌شود که پیگرد جزایی یا مجازات

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. ماده ۱۰- حدود پیگرد جزایی شخص مسترد شده

۱- بدون موافقت کشور درخواست شونده، شخص مستردشده را نمی‌توان در رابطه با جرمی غیر از آنچه که موجب استرداد وی شده مورد پیگرد جزایی و مجازات قرار داد.

۲- شخص مسترد شده را نمی‌توان بدون موافقت قبلی کشور درخواست شونده به کشور ثالث مسترد نمود.

۳- اگر شخص مسترد شده در طی مدت پانزده روز بعد از پایان پیگرد جزایی یا خاتمه مدت حبس یا رهایی به هر دلیل قانونی، خاک کشور درخواست کننده را ترک ننماید و در صورتی که آن شخص بعد از ترک کشور درخواست کننده، داوطلبانه به آنجا بازگردد، دیگر موافقت کشور درخواست شونده لازم نمی‌باشد. مدتی که در طی آن شخص مذکور به دلایل موجه نتواند خاک کشور درخواست کننده را ترک نماید، جزء این مهلت محسوب نخواهد شد.

شخص مسترد شده از لحاظ شرعی لازم باشد و این بند آن را ممنوع می‌کند، خلاف موازین شرع شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۳۹، مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۸۰-۱۰۷۹) مراجعه نمایید.

مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی با شرع

شماره: ۲۰۹۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۱۶۹ - برای حضانت و نگاهداری طفل، مادر تا سن هفت سالگی اولویت دارد و پس از آن در صورت حدوث اختلاف با رعایت مصلحت کودک و به تشخیص و تأیید دادگاه می‌باشد.

نظریه شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۷۰۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۹۵-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۳؛ «طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴» مصوب جلسه مورخ هشتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

مصوبه فوق خلاف شرع تشخیص داده شد و متن فعلی ماده ۱۱۶۹ (قانون مدنی)

۱. ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰:

برای نگاهداری طفل مادر تا دو سال از تاریخ ولادت اولویت خواهد داشت پس از انقضای این مدت حضانت با پدر است مگر نسبت به اطفال آنات که تا سال هفتم حضانت آنها با مادر خواهد بود.

مطابق فتوای مشهور فقهاء و منطبق با مسأله ۱۶^(۱) از مسائل «القول فی احکام الولادة و ما يلحق بها» از کتاب تحریر الوسیله حضرت امام خمینی (قدس سره) می باشد.^(۲)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. مسأله ۱۶: «الام احق بحضانة الولد و تربيته و ما يتعلق بها من مصلحة حفظه مدة الرضاع ای الحولين اذ كانت حرة مسلمة عاقلة، ذکرا کان او انثى سواء ارضعته هی بنفسها أو بغيرها، فلا يجوز للأب أن يأخذ فی هذه المدة منها و ان فطمته علی الاحوط، فاذا انتقضت مدة الرضاع فالاب احق بها، و ان فارق الام بفسخ او طلاق قبل ان تبلغ سبع سنين لم يسقط حقها مالم تتزوج بالغیر، فلو تزوجت سقط حقها عن الذکر و الانثى و كانت الحضانة للأب، و لو فارقها الثانی لا یبعد عود حقها، و الاحوط التّصالح و التّسالم»؛ ترجمه: «مادر سزاوارتر به حضانت فرزند و تربیت او است و آنچه که به آن تعلق دارد از مصلحت حفظ بچه در مدت شیردادن - یعنی دو سال - در صورتی که مادر حرّ و مسلمان عاقل باشد - بچه پسر باشد یا دختر - چه او را خودش شیر می دهد یا دیگری او را شیر می دهد، پس برای پدر جایز نیست که او را در این مدت از مادر بگیرد اگر چه بنابر احوط، او را از شیر گرفته باشد. پس اگر مدت شیردادن تمام شود پدر سزاوارتر به پسر و مادر به دختر است تا اینکه به هفت سال برسد سپس پدر احق به او است و اگر با مادر به فسخ یا طلاق قبل از آنکه دختر به هفت سال برسد، جدا شود حق مادر ساقط نمی شود مادامی که با دیگری ازدواج ننماید پس اگر ازدواج نمود حق مادر از پسر و دختر، ساقط می شود و حضانت مال پدر می شود و اگر شوهر دومی با او جدا شد بعید نیست که حقش برگردد و احوط آن است که مصالحه و تسالم داشته باشند.» (ترجمه تحریر الوسیله حضرت امام خمینی (ره)، ج ۳، صفحات ۵۵۶ و ۵۵۷)

۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۳۷، مورخ ۱۳۸۱/۵/۶).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۸۸-۱۰۸۷) مراجعه نمائید.

مخالفت طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار با موازین شرع

شماره: ۲۱۲۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۶

ماده واحده - رسیدگی به درخواست اعسار خارج از نوبت و حتی الامکان همراه با حکم محکومیت صورت می‌گیرد و حداکثر حبس تمهیدی برای احراز اعسار چهارماه است. اگر در مدت مذکور اعسار احراز نگردید، دادگاه ملزم است تا صدور حکم نهایی مدعی علیه را با ضمانت معتبر آزاد نماید.

تبصره ۱- دادگاه مکلف است به منظور تسهیل موجبات ایفاء دین یا محکومیت مالی ناشی از جرم کسانی را که به موجب ماده (۶۹۶) قانون مجازات اسلامی یا ماده (۲) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۷۷/۸/۱۰ بازداشت شده‌اند با اخذ تضمین معتبر از سه ماه تا یک سال آزاد نماید.

تبصره ۲- عدم رعایت مفاد این قانون توسط قاضی، تخلف انتظامی محسوب و مرتکب به انفصال از شغل قضاوت به مدت شش ماه محکوم خواهد شد.

تبصره ۳- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ تصویب ملغی الاثر خواهد بود. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و دوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۹۴۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۱۲۰-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۶ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۷۸۳ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۹^(۱)؛ «طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار» مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اصل ماده واحده به لحاظ اینکه حداکثر حبس تمهیدی برای احراز اعسار را ۴ ماه

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

دانسته و بعد از ۴ ماه حکم به آزادی او با ضمانت معتبر کرده در صورتی که هنوز اسرار او احراز نشده و علی‌الغرض مطابق قوانین موجود مریض نیست و زندان بودن او موجب تضییع حق دیگران نمی‌شود خلاف شرع تشخیص داده شد.

۲- تبصره (۱) ماده واحده با توجه به اینکه بازداشت مذکور در ماده ۶۹۶ قانون مجازات اسلامی و ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی موضوع اشخاص مُعسری هستند که از پرداخت حق دیگران خودداری می‌کنند از این جهت آنچه در تبصره (۱) آمده است نمی‌تواند مربوط به آنان باشد. و اگر مقصود موردی است که اشخاص مذکور از امتناع از پرداخت حق محکوم‌له رفع ید کرده و برای ادای حق آماده شده، باید تصریح گردد تا اظهارنظر به عمل آید.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۵۵، مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸).
شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام طرح مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۲).

مخالفت طرح الحاق یک تبصره به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی با شرع

شماره: ۲۳۷۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۷

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک تبصره به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تشکیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۸^(۱) که یک فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۲ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - تبصره ذیل به عنوان تبصره (۱) به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳ الحاق و شماره تبصره‌های موجود به ترتیب اصلاح می‌گردد:

تبصره ۱- در صورت تغییر کاربری و یا عدم رعایت شرایط مقرر در این قانون مبنی بر ارائه خدمات درمانی به خانواده شهداء و اسراء و مفقودین و مستضعفین جامعه و جانبازان (موضوع ماده واحده) در بیمارستان مزبور، دولت موظف است حسب ضوابط قانونی و شرعی نسبت به استرداد آن اقدام و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آن را اداره نماید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۸۱۹

تاریخ: ۸۱/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۳۷۶-ق مورخ ۸۱/۸/۷ «طرح الحاق یک تبصره به قانون

۱. ر.ک: مجموعه قوانین سومین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحه ۲۴۲.

واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۸» که در جلسه مورخ پنجم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۱/۸/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«استرداد خلاف شرع است».^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۷۶، مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۸۲-۱۰۸۳) مراجعه نمایید.

۲۸

مغایرت و مخالفت طرح الحاق یک ماده و (۵) تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۲۲۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک ماده و چهار تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - یک ماده و چهار تبصره به شرح ذیل به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۷^(۲) به عنوان ماده (۳۰) افزوده می‌گردد و شماره ماده (۳۰) به ماده (۳۱) اصلاح می‌شود:

ماده ۳۰- چنانچه در برنامه‌های پخش شده سازمان (اعم از خبری، گزارش، تولیدی در قالب‌های مختلف بیانی، تصویری و نمایشی) از شبکه‌های محلی، سراسری و بین‌المللی و یا در اطلاعیه‌های صادره از سوی آن سازمان مطالبی مشتمل بر توهین، افتراء یا خلاف واقع نسبت به هر شخص (اعم از حقیقی و یا حقوقی) باشد و یا به هر نحوی اظهارات اشخاص تحریف گردد، به درخواست ذی‌نفع، سازمان مکلف است توضیحات و پاسخ ذی‌نفع را مشروط بر آن که متضمن توهین و افتراء به کسی نباشد تا حداکثر دو برابر مدت زمان مطلب اصلی تا حداکثر بیست و چهار ساعت پس از دریافت جوابیه‌ای که به تأیید مرجع موضوع تبصره (۴) این ماده رسیده باشد، در همان برنامه و همان شبکه و در صورت عدم امکان در برنامه هفتگی ویژه‌ای که سازمان صدا و سیما به همین منظور پیش‌بینی خواهد کرد به طور مجانی پخش نماید.

تبصره ۱- رئیس سازمان در خصوص مطالب پخش شده در شبکه‌های سراسری و بین‌المللی و مدیران مراکز استانها در خصوص شبکه‌های محلی مسئولیت قانونی دارند.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین اولین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحات ۵۸۲ تا ۵۸۸.

۲. تاریخ تصویب اساسنامه مذکور ۱۳۶۲/۷/۲۷ صحیح است که در متن قانون ارسالی از مجلس اشتباه درج شده است.

تبصره ۲- اگر سازمان علاوه بر پخش پاسخ مذکور، مطالب یا توضیحات مجددی که متضمن توهین، افتراء یا تحریف باشد را پخش نماید، ذی نفع حق پاسخگویی مجدد دارد. پخش قسمتی از پاسخ و یا افزودن مطالبی به آن در حکم عدم پخش است.

تبصره ۳- مسئولینی که مانع از پخش پاسخ گردند با اعلام شورای نظارت یا شکایت شاکی، به دادگاه صالحه معرفی می‌گردند و با تشخیص این مرجع و احراز تخلف، به انفصال از خدمات دولتی از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

دادگاه مکلف است به این شکایات خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۴- شورای نظارت بر صدا و سیما موظف است پس از دریافت جوابیه و شکایات موضوع این قانون، نسبت به آنها رسیدگی و حداکثر ظرف مدت یک هفته اظهارنظر و مراتب را جهت اجرا به رئیس سازمان صدا و سیما اعلام نماید. عدم رسیدگی شورای نظارت در مدت تعیین شده، به منزله تأیید شکایت خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۴۰۱

تاریخ: ۸۱/۶/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۲۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۴۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳^(۱)؛ «طرح الحاق یک ماده و چهار تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲» مصوب جلسه مورخ نهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به موارد ذیل:

- ۱- هرگونه توهین، افتراء، نسبت ناروا حرمت شرعی دارد و هرکس نسبت به این جرائم حق رجوع به محاکم صالحه را دارد.
- ۲- مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی و نظریه تفسیری آن، سازمان صدا و سیما زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری مدظله‌العالی می‌باشد، بنابراین سیاستگذاری، هدایت، و تدابیر لازم در همه ابعاد خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل مذکور به آن اشاره شده است از اختیارات اختصاصی معظم له می‌باشد.
- ۳- مطابق بند (۲) اصل سوم یکی از وظائف سازمان صدا و سیما اطلاع رسانی و بالابردن سطح آگاهیهای عمومی در همه زمینه‌ها می‌باشد.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۴- این طرح مشکلات اجرایی فراوانی دارد به نحوی که خلل جدی به وظائف اصلی صدا و سیما وارد می‌سازد.

نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- این طرح موجب اخلاف در اطلاع رسانی و برنامه‌ها و وظائف اصلی سازمان صدا و سیما می‌گردد (به نحوی که تهیه‌کنندگان با توجه به آثار این طرح نمی‌توانند برنامه‌ریزی نمایند) لذا مغایر بند دوم اصل سوم و اصل ۱۷۵ و نظریه تفسیری آن^(۱) شناخته شد.

۲- در ماده (۳۰) تصریح شده است، در صورت وقوع موارد موضوع آن در برنامه‌ها (اعم از تصویری و نمایشی و غیر آن) به درخواست ذینفع، سازمان مکلف است توضیحات و پاسخ آنان را تا حداکثر دو برابر مدت زمان مطلب اصلی به طور مجانی پخش نماید. این امر مستلزم افزایش هزینه عمومی می‌باشد و طریق جبران آن در طرح پیش بینی نشده است لذا این ماده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- ماده (۳۰) شامل اشخاصی می‌شود که حرمت شرعی ندارند لذا از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۴- با استظهار به اینکه تبصره (۱) ماده (۳۰) شامل مواردی می‌شود که رئیس سازمان صدا و سیما در خصوص مطالب پخش شده در شبکه‌های سراسری و بین‌المللی و مدیران مراکز استانها در خصوص پخش شبکه‌های محلی هیچگونه مباشرت یا مشارکت یا معاونتی نداشته‌اند لکن آنان را مسئول دانسته است از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵- اطلاق تبصره (۳) ماده (۳۰) شامل مواردی می‌شود که موضوع جنبه شخصی و خصوصی داشته و آن شخص شاکی نباشد لکن با اعلام شورای نظارت موضوع را قابل رسیدگی در محاکم صالحه دانسته است از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۶- وظائف و اختیارات اجرایی و قضائی که در تبصره (۴) ماده (۳۰) به شورای نظارت بر صدا و سیما محول شده است خلاف وظائف نظارتی این شورا می‌باشد لذا این تبصره مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۱۷۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۲۴

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۴۰۱ مورخ ۱۳۸۱/۶/۳ و پیرو نامه شماره ۲۲۲۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳، طرح الحاق یک ماده و چهار تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما

۱. ر.ک: همین مجموعه، صفحه ۵۶۴.

جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲ که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - یک ماده و پنج تبصره به شرح ذیل به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۷ به عنوان ماده (۳۰) افزوده می‌گردد و شماره ماده (۳۰) به ماده (۳۱) اصلاح می‌شود:

ماده ۳۰- چنانچه در برنامه‌های پخش شده سازمان (اعم از خبری، گزارش، تولیدی در قالب‌های مختلف بیانی، تصویری و نمایشی) از شبکه‌های محلی، سراسری و بین‌المللی و یا در اطلاعیه‌های صادره از سوی آن سازمان مطالبی مشتمل بر توهین، افترا یا خلاف واقع نسبت به هر شخص (اعم از حقیقی و یا حقوقی) باشد و یا به هر نحوی اظهارات اشخاص تحریف گردد، به درخواست ذی نفع، سازمان مکلف است توضیحات و پاسخ ذی نفع را مشروط بر آن که متضمن توهین و افترا به کسی نباشد تا حداکثر دو برابر مدت زمان مطلب اصلی تا حداکثر بیست و چهار ساعت پس از دریافت جوابیه در همان برنامه و همان شبکه و در صورت عدم امکان در برنامه هفتگی ویژه‌ای که سازمان صدا و سیما به همین منظور پیش بینی خواهد کرد به طور رایگان پخش نماید.

تبصره ۱- بیان مطالب واقعی در مورد افرادی که رعایت حرمت قانونی آنان لازم نیست از شمول این حکم خارج است.

تبصره ۲- رئیس سازمان در خصوص مطالب پخش شده در شبکه‌های سراسری و بین‌المللی و مدیران مراکز استانها در خصوص شبکه‌های محلی مسئولیت قانونی دارند و ملزم به پخش پاسخ ذی نفع می‌باشند.

تبصره ۳- اگر سازمان علاوه بر پخش پاسخ مذکور، مطالب یا توضیحات مجددی را که متضمن توهین، افترا یا تحریف باشد پخش نماید، ذی نفع حق پاسخگویی مجدد دارد. پخش قسمتی از پاسخ و یا افزودن مطالبی به آن در حکم عدم پخش است.

تبصره ۴- در صورت عدم پخش پاسخ و بنابر شکایت شاکی، دادگاه صالحه نسبت به موضوع رسیدگی و علاوه بر الزام صدا و سیما به پخش پاسخ، حکم مقتضی صادر می‌نماید. دادگاه مکلف است به این شکایات خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۵- هزینه‌های احتمالی مترتب بر اجرای این ماده از محل صرفه‌جویی در تولید و پخش برنامه‌های منظور شده در همان زمان پخش جوابیه تأمین می‌گردد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۳۰/۲۲۰۵

تاریخ: ۸۱/۱۰/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۱۷۳- مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۴ و شماره ۲۲۲۹- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۱۲۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۱۴۰۱ مورخ ۱۳۸۱/۶/۳ و شماره ۸۱/۳۰/۱۳۴۰ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۳؛ «طرح الحاق یک ماده و پنج تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیستم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- با توجه به اینکه تغییری در مفاد ماده (۳۰) داده نشده است اشکال بند (۱) قبلی کماکان به قوت خود باقی است، و تبصره (۵) نیز رافع اشکال نمی‌باشد، ضمناً با عنایت به تبصره (۱) اشکال بند (۳) قبلی نیز کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.
- ۲- ایراد بند (۴) قبلی شورا به قوت خود باقی است.
- ۳- ذیل تبصره (۲) همان اشکال بندهای (۱) و (۲) قبلی را دارد.
- ۴- با توجه به مفاد تبصره (۴) قاضی مکلف است در مواردی که جرائم موضوع ماده (۳۰) را احراز ننماید، صدا و سیما را ملزم به پخش پاسخ نماید لذا این تبصره از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند (۱) اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد. ضمناً علاوه بر آن ایراد بند (۱) قبلی نیز به این تبصره وارد می‌باشد.^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۸۸، مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۷).

مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۸) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷ با موازین شرع

شماره: ۲۲۳۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۴

ریاست محترم نگهبان

طرح الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۸) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - یک تبصره به ماده (۹۴۸) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸ به شرح زیر الحاق می‌گردد:

تبصره - زوجه می‌تواند اجرت المثل ایام زندگی مشترک خود را از ماترک زوج متوفی با جلب نظر کارشناس و با رعایت بند (الف) تبصره (۶) قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۸^(۲) مطالبه کند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۱۳۹۷

تاریخ: ۸۱/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۳۵-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۱۳۳۹ مورخ

۱. ماده ۹۴۷ قانون مدنی: زوجه از قیمت ابنیه و اشجار ارث می‌برد و نه از عین آنها و طریق تقویم آن است که ابنیه و اشجار با فرض استحقاق بقاء در زمین بدون اجرت تقویم می‌گردد.

- ماده ۹۴۸ قانون مدنی: هرگاه در مورد ماده قبل ورثه از اداء قیمت ابنیه و اشجار امتناع کند زن می‌تواند حق خود را از عین آنها استیفاء نماید.

۲. بند (الف) تبصره (۶) قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۸: چنانچه زوجه کارهایی را که شرعاً به عهده وی نبوده به دستور زوج و با عدم قصد تبرع انجام داده باشد و برای دادگاه نیز ثابت شود، دادگاه اجرت المثل کارهای انجام گرفته را محاسبه و به پرداخت آن حکم می‌نماید.

۱۳۸۱/۵/۲۳^(۱)؛ «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۸) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷» مصوب جلسه مورخ نهم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد: «اطلاق تبصره ماده واحده نسبت به مواردی که کار زوجه به دستور زوج با عدم قصد تبرع زوجه باشد ولی دستور زوج ظهور یا صراحت در مجانیت داشته باشد یا جری عرفی بر مجانیت باشد خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.»^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۲۵۷، مورخ ۱۳۸۱/۸/۵).

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح ماده (۶) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹ با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۵۲۲۳

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۱۵

شورای محترم نگهبان

طرح حذف جزء (۲) بند (ب) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹^(۱) که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۷ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - جز (۲) بند (ب) قسمت (۱) ماده (۶) قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰^(۲) حذف می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۸۵

تاریخ: ۸۱/۱۰/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۵۲۲۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۵ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۲۶۵ مورخ ۸۱/۱۰/۲۵^(۳)؛ «طرح اصلاح ماده (۶) قانون اصلاح قانون مطبوعات» مصوب جلسه مورخ یازدهم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ

۱. در ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی شرایط مربوط به اشخاص حقیقی متقاضی انتشار نشریه آمده که در اصلاحیه قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰ این ماده در قالب ماده (۶) مورد اصلاح قرار گرفته و شرایط اشخاص حقوقی نیز به آن اضافه شده است. لذا منظور از ماده (۹) مذکور در عنوان طرح همان ماده (۹) مصوب ۱۳۶۴ می‌باشد و منظور از ماده (۶) نیز اصلاحیه ماده مذکور در سال ۱۳۷۹ می‌باشد.

۲. جزء (۲) بند (ب) ماده (۶): زمینه فعالیت نشریه مرتبط با زمینه فعالیت شخص، حقوقی بوده و محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی شخصیت حقوقی باشد.

۳. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۱/۱۰/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با توجه به مرقومه مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» به عنوان ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات مبنی بر اینکه تغییر آن به امثال آنچه در کمیسیون مجلس پیش بینی شده مشروع و به مصلحت نظام و کشور نیست که در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ مطرح گردید،^(۱) طرح مذکور خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.»^(۲)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. جهت اطلاع از متن مرقومه مقام معظم رهبری ر.ک: همین مجموعه، پاورقی صفحه ۶۴۸.
 ۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۲۳ و ۳۳۴، مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰ و ۱۳۸۲/۴/۱).

مغایرت و مخالفت لایحه تشکیل سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۲۷۵۷۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۰۸/۶۷۶۹ مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۸ دولت در مورد تشکیل سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که در این قانون به اختصار «وزارت» نامیده می‌شود، اجازه داده می‌شود در راستای ماده (۴) قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۵/۲۸ و به منظور انجام تحقیقات، طراحی، ساخت، تولید، خرید، فروش و پشتیبانی در زمینه فناوری‌های مربوط به انواع سیستم‌های موشکی و صنایع فضائی در بخش دفاعی، ایجاد قابلیت‌های بازدارندگی و استفاده بهینه از قابلیت‌ها و منابع مازاد در جهت ارائه خدمات به سایر مؤسسات، سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح را که در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود، تشکیل دهد.

ماده ۲- مجمع عمومی سازمان از اعضاء زیر تشکیل می‌شود:

الف - وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (رئیس مجمع)

ب - وزیر امور اقتصادی و دارائی.

ج - وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

د - وزیر صنایع و معادن.

ه - وزیر پست و تلگراف و تلفن.

و - رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

ز - رئیس ستاد کل نیروهای مسلح.

ح - یک نفر از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر.

ماده ۳- سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل است و به صورت شرکت دولتی اداره می‌گردد.

تبصره ۱- سازمان از شمول قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶/۶/۱- مستثنی و دارای آئین نامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی خاص است که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و در خصوص مواردی که در این قسمت و یا اساسنامه سازمان مقررات خاص پیش بینی نشده است تابع قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ می‌باشد.

تبصره ۲- سازمان از کلیه امتیازات، ترجیحات، تخفیفات و اولویت‌های قانونی که در مورد صنایع دفاعی در مقررات مربوط پیش بینی شده یا می‌شود، بهره‌مند خواهد بود.

ماده ۴- به وزارت اجازه داده می‌شود به منظور تأمین نیازهای نیروهای مسلح به شرح مذکور در ماده (۱) و پس از تصویب هیأت وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی کل قوا، نسبت به ایجاد شرکتهای صنعتی و خدماتی اقدام کند.

ماده ۵- اساسنامه سازمان توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در چارچوب تدابیر فرماندهی کل قوا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶- اساسنامه شرکتهایی که از طرف سازمان طبق ماده (۴) این قانون تشکیل می‌شوند به وسیله وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و در چارچوب تدابیر فرماندهی کل قوا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۳۴۲

تاریخ: ۸۱/۱۱/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۵۷۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴؛ «لایحه تشکیل سازمان هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ بیست و دوم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۸۱/۱۱/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در ماده «۱» اجازه داده شده است سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح به

منظور انجام وظایفی که مربوط به امور نیروهای مسلح است تشکیل گردد چون این اجازه مقید به کسب مجوز از فرمانده معظم کل قوا نشده است لذا اطلاق ماده مذکور از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند «۴» اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۲- مطابق ماده «۱» وظائف سازمان مذکور مربوط به نیروهای مسلح می باشد بنابراین در ماده «۲» عضویت اشخاصی در مجمع عمومی آن بدون کسب نظر موافق فرمانده معظم کل قوا خلاف موازین شرع و مغایر بند «۴» اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. به علاوه، واگذاری وظائف مربوط به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به جمعی علاوه بر وزیر که در مقابل مجلس مسئول نیستند و در نیروهای مسلح نیز مسوولیتی ندارند خلاف اصل ۱۳۷ قانون اساسی می باشد.

۳- در تبصره «۱» ماده «۳» مواردی را تابع قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ دانسته اند چون بعضی از مواد قانون مذکور شبیه خلاف شرع دارد لازم است مواد مورد نظر مشخص شود تا اظهار نظر گردد.

۴- چون در مواد «۵» و «۶» تصریح نشده است که اساسنامه موضوع آنها، به تأیید نهائی فرمانده معظم کل قوا می رسد لذا مواد مذکور از این جهت مغایر بند «۴» اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

۱. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۲۳، مورخ ۱۳۸۲/۲/۳۰).

مخالفت لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ با موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۲۷۵۹۶

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۴

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۶۵۲۹/۱۲۲۷۰ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ دولت در مورد الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - تبصره ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰^(۱) کمیسیون امور قضائی و حقوقی که در تاریخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مدت آزمایشی آن برای ده سال دیگر تمدید گردیده است، به عنوان تبصره (۱) تلقی شده و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده یاد شده الحاق می‌گردد:

تبصره ۲- دیه اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران معادل دیه مسلمان با نظر ولی امر است که توسط قوه قضائیه استعلام و به دادگاهها ابلاغ می‌شود. دادگاهها مکلفند مطابق نظر مذکور و با رعایت سایر مقررات این قانون از قبیل جنسیت مجنی علیه و زمان وقوع جنایت رأی مقتضی صادر کنند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۴۱۸

تاریخ: ۸۱/۱۱/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۵۹۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۳۲۲ مورخ

۱. ماده ۲۹۷ قانون مذکور در خصوص اقسام دیه قتل مرد مسلمان می‌باشد که قاتل در انتخاب هر یک از آنها مخیر است.

۱۳۸۱/۱۱/۲^(۱)؛ «لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰» مصوب جلسه مورخ بیست و دوم دیماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورابه شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- معادل دانستن دیه اقلیتهای دینی با دیه مسلم خلاف موازین شرع است.

۲- مقصود از عبارت «با نظر ولی امر است» مبهم است باید توضیح داده شود تا اعلام نظر گردد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۴۱۴۴۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۲/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۴۱۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۴ و پیرو نامه شماره ۲۷۵۹۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴، لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - تبصره ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ کمیسیون امور قضائی و حقوقی که در تاریخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مدت آزمایشی آن برای ده سال دیگر تمدید گردیده است، به عنوان تبصره (۱) تلقی شده و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده یاد شده الحاق می‌گردد:

تبصره ۲- میزان دیه اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با نظر ولی امر است که توسط قوه قضائیه استعلام و به دادگاهها ابلاغ می‌شود. دادگاهها مکلفند مطابق نظر مذکور و با رعایت سایر مقررات این قانون از قبیل جنسیت مجنی علیه و زمان وقوع جنایت رأی مقتضی صادر کنند.

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۲۷۱۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۱۴۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۶ و شماره ۲۷۵۹۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۷۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۸^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۲۴۱۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۴ و شماره ۸۱/۳۰/۲۳۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲ «لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- با توجه به اینکه میزان دیه اقلیتهای دینی از نظر شرع مقدس معلوم است، لذا تبصره (۲) ماده واحده خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- لازم به ذکر است چنانچه نظر ولی امر مبنی بر پرداخت مبلغی علاوه بر دیه اقلیتهای دینی تا میزان دیه مسلم به اولیای دم آنان باشد مطابق نظر معظم‌له عمل می‌شود.^(۲)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۲۵، مورخ ۱۳۸۲/۳/۴).
 - برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (۱۰۹۰ - ۱۰۸۹) مراجعه نمائید.

مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۳۲۷۳۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۱۷

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۸۰۷۶ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۶ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که در جلسات متعدد مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نهایتاً در جلسه علنی روز پنجشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

- ۱- مغایرت بند الحاقی ماده واحده با اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی الحاقی به ماده واحده - مبلغ ده هزار و نهصد و پنجاه و پنج میلیارد و پانصد میلیون (۱۰/۹۵۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مندرج در این قانون از محل صرفه‌جویی ضمن اجرای بودجه تأمین می‌شود.
- دولت مکلف است صرفه‌جویی در اعتبارات را به گونه‌ای انجام دهد که میزان صرفه‌جویی در اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای حداکثر معادل سی درصد (۳۰٪) کل رقم صرفه‌جوئی باشد. اولویت تخصیص اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای به شرح زیر خواهد بود:
- ۱- طرحهائی که سال ۱۳۸۲ به اتمام می‌رسند.
- ۲- طرحهائی که سال ۱۳۸۳ به اتمام می‌رسند.
- ۳- طرحهائی مهم و اولویت دار.
- ۴- طرحهائی ادامه دار.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

مبلغ موضوع بند الحاقی ماده واحده به صورت هزینه قطعی در بودجه پیش بینی شده است و برای آن درآمد خاصی پیش بینی نشده است بلکه از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی سرمایه‌ای مندرج در قانون بودجه از محل صرفه‌جویی تأمین شده است و این تأمین چون به

۱. برای اختصار فقط تبصره‌ها و بندهایی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و مجلس شورای اسلامی آنها را اصلاح نموده و یا برای بررسی و اظهارنظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده است، به ترتیب از نظرتان می‌گذرد.

صورت درصد معینی از اعتبارات مزبور نیست و ضابطه مشخص ندارد لذا اعتبارات سقف معینی نخواهد داشت و مغایر اصل ۵۲ و ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.
- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
عبارت «الحاقی به ماده واحده» حذف و قبل از کلمه مبلغ ده ... عبارت «به طور متوسط ۴/۱ درصد تا» اضافه گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۲/۱۲/۶)
ایراد کماکان به قوت خود باقی است.
- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)
در مورد این بند، عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.
- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)
ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲- مخالفت بند الحاقی (۱) تبصره (۱) با موازین شرع
الحاقی ۱- وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است مالیات کلیه مشاغل را در سال ۱۳۸۲ هر سه ماه به صورت سه دوازدهم سال قبل به صورت علی الحساب وصول نماید.
- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
اطلاق بند الحاقی (۱) تبصره (۱) چون شامل کسانی می‌شود که درآمدهای معادل سال قبل نداشته‌اند و ملزم به پرداخت مالیات شده‌اند، از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
این بند حذف گردید.

۳- مغایرت بند الحاقی (۲) تبصره (۱) با اصول (۵۲) و (۵۳) قانون اساسی
الحاقی ۲- به منظور حمایت از محصولات کشاورزی، دولت موظف است سود بازرگانی محصولات وارداتی کشاورزی را به گونه‌ای تعیین نماید که از تولیدات داخلی حمایت و ده درصد (۱۰٪) سود بازرگانی کالاهای مذکور را صرف ارتقاء کمی و کیفی محصولات فوق نماید.
- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
نظر به اینکه مفاد بند الحاقی (۲) تبصره (۱) سالانه نیست، از این جهت مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد و نیز چون سقف معین نشده است مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
این بند حذف گردید.

۴- مغایرت و مخالفت بند (ص) تبصره (۳) با اصل (۵۷) قانون اساسی و شرع
ص - اعتبار منظور شده در برنامه ۳۰۴۲۲ و ردیف ۱۲۹۰۲۲ قسمت چهارم این قانون برای
اعطای تسهیلات به طرحهای زود بازده، اشتغالزا و خودکفایی مددجویان تحت پوشش کمیته
امداد امام خمینی (ره) به صورت وجوه اداره شده اختصاص می‌یابد.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
بند «ص» تبصره (۳) خلاف مفاد اساسنامه‌ای است که به تأیید ولی امر مسلمین رسیده
است،^(۱) لذا خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۱/۱۲/۵)
این بند عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (شماره ۸۱/۳۰/۲۵۹۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۳)
پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۷۲ مورخ ۸۱/۱۲/۶ لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور ایراد بند «۴»
نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۶۸ مورخ ۸۱/۱۲/۶ شورای نگهبان [در خصوص بند «ص» تبصره (۳)]
کماکان به قوت خود باقی است، بلحاظ اشتباه تاپی از قلم افتاده است، بدینوسیله اعلام
می‌گردد. (همچنین شورای نگهبان در نظریه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۶۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۳ خود
بر نظر فوق صحه گذاشته است).^(۲)

۵- وجود ابهام در جزء (۱) بند «ب» تبصره (۴) و مخالفت آن با موازین شرع
۱- به منظور کاهش تصدی دولت و افزایش کارایی و اثربخشی دستگاههای اجرایی اجازه
داده می‌شود برای اجرای ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت از جمله اهداف
مذکور در جدول شماره (۱۲) دستگاههای اجرایی بدون الزام به رعایت محدودیت‌های مندرج
در این قانون و قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، نسبت به جابجائی اعتبارات خود
اقدام نمایند تا به جای تولید خدمات، نسبت به خرید خدمات از بخش غیردولتی، شهرداریها
و دهیارها و یا مشارکت با آنها و یا پرداخت یارانه و سایر موارد مذکور در ماده فوق‌الذکر در
ارائه خدمات اقدام گردد.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و استانها موظفند در شش ماهه دوم سال ۱۳۸۲ به میزان
اهداف کمی فعالیتهای قابل واگذاری دستگاهها به بخش غیردولتی (مندرج در جدول فوق‌الذکر)

۱. برای اطلاع بیشتر در این زمینه و مطالعه متن اساسنامه کمیته امداد امام خمینی، ر.ک: مجموعه نظریات
شورای نگهبان؛ تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸)،
مرکز تحقیقات شورای نگهبان، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، تهران: انتشارات معاونت تدوین، تنقیح و
انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری، صص ۳۴۵ تا ۳۴۸.

۲. این ایراد در مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار نگرفت و عیناً جهت بررسی و اظهارنظر به مجمع تشخیص
مصلحت نظام ارسال گردید.

از تخصیص اعتبار دستگاههای ذی ربط برای ادامه فعالیتهای دولتی ممانعت نمایند و اعتبار مربوط را صرفاً برای توسعه فعالیتهای بخش غیردولتی اختصاص دهند.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در جزء (۱) بند «ب» تبصره (۴) حذف محدودیتهای موضوع ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در مواردی مستلزم محذوراتی از قبیل تبعیض ناروا، تضییع حقوق مردم و اموال بیت المال و واگذاری امور به افراد فاقد صلاحیت لازم، می گردد این قسمت از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد. ضمناً باید محدودیتهای موضوع این قانون که حذف شده است مشخص گردد تا اظهارنظر شود.

همچنین منظور از جابجائی اعتبارات باید مشخص شود تا اظهارنظر گردد. مضافاً پاراگراف دوم این جزء در مواردی که متقاضی غیردولتی که توان انجام وظائف را داشته باشد یافت نشود و یا برای مدتی در شش ماهه دوم متقاضی مذکور یافت نگردد، عدم تخصیص اعتبار به دستگاههای دولتی موجب تضعیف دولت و تضییع حقوق مردم است، لذا از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

جزء (۱) بند (ب) تبصره (۴) حذف گردید.

۶- مغایرت جزء (۳) بند (۱) الحاقی تبصره (۴) با اصل (۵۳) قانون اساسی

۳- قیمت پروژههای واگذاری به صورت نقد و اقساط (حداکثر ۲۰ ساله) دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل کشور) واریز می گردد و معادل آن در اختیار دستگاه واگذارکننده قرار می گیرد تا صرف توسعه فعالیتهای بخش غیردولتی در همان زمینه گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در جزء (۳) بند (۱۱) الحاقی تبصره (۴) چون سقفی برای مبلغی که اجازه مصرف داده شده است معین نگردیده است، از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر دوم بعد از عبارت «و معادل آن» عبارت «تا مبلغ سیصد و هشتاد و هشت میلیارد (۳۸۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون» اضافه گردید.

۷- مغایرت جزء (۲) بند «الف» تبصره (۶) با اصل (۱۰۰) قانون اساسی

۲- شورای برنامه ریزی و توسعه استان می تواند علاوه بر اعتبارات خود یاری مندرج در پیوست شماره (۲) این قانون با هماهنگی شوراهای اسلامی شهر و روستا تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای استانی را در قالب ساز و کار اجرایی ماده (۴۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت برای پروژههای نیمه تمام هزینه نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در جزء (۲) بند «الف» تبصره (۶) وظایفی زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل ۱۰۰ قانون اساسی بر عهده شورای اسلامی شهر و روستا گذاشته شده است، لذا از این جهت مغایر اصل فوق شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر دوم عبارت «با هماهنگی شوراهای اسلامی شهر و روستا» حذف گردید.

۸- مغایرت بند «ث» تبصره (۶) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ث - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استانها اجازه داده می‌شود نسبت به اجرای بند (ج) ماده (۴۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ اقدام و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل کشور) واریز نمایند. معادل صد در صد (۱۰۰٪) آن از محل اعتبار درآمد اختصاصی در اختیار سازمانهای مذکور قرار می‌گیرد تا بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و سایر قوانین عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶، جهت اجرا و توسعه برنامه‌های آموزشی مدیران و کارکنان دولت هزینه شود.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند «ث» تبصره (۶) چون سقف برای مبلغی که اجازه مصرف آن داده شده است معین نشده است، لذا مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر چهارم بعد از عبارت «صد در صد (۱۰۰٪)» عبارت «تا مبلغ هشتاد و یک میلیارد و هفتصد و هفتاد و پنج میلیون (۸۱/۷۷۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبار موضوع پیوست شماره (۲) این قانون» اضافه گردید.

۹- مغایرت و مخالفت بند «خ» تبصره (۷) با اصول (۳) و (۴۳) قانون اساسی و موازین شرع

خ - کلیه دستگاههای اجرایی و مجریان طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مجازند در چارچوب آئین نامه‌ای که از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت دولت می‌رسد، یک درصد (۱٪) از اعتبارات اجرای طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای خود را برای طراحی، ساخت و نصب آثار هنرهای تجسمی متناسب با فرهنگ دینی و ملی در طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مذکور اختصاص دهند.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند «خ» تبصره (۷) اختصاص یک درصد از اعتبارات اجرای طرحهای تملک داراییهای

سرمایه‌ای (هشتصد و پنجاه میلیارد ریال) به ساخت و نصب آثار هنرهای تجسمی، با توجه به نیاز و گرفتاری مردم از جمله اشتغال، رفع فقر و محرومیت و مشکلات مربوط به درمان خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱۲ اصل سوم و بند ۶ اصل ۴۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
این بند عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۶)
عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)
ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۱۰- مغایرت و مخالفت بند الحاقی (۱) تبصره (۷) با اصل (۸۳) قانون اساسی و موازین شرع بند الحاقی ۱- به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اجازه داده می‌شود بخشی از آثار غیرقابل نمایش موجود را از طریق مزایده به فروش برساند و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی کشور ردیف ۸۹۱۱۰۰ (نزد خزانه‌داری کل) واریز و معادل آن را تا سقف دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از ردیف ۳۰۲۰۲۳۱۴ صرف خرید آثار ملی و فرهنگی موجود داخلی و خارجی نماید.

آئین نامه اجرائی این بند به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی یک تبصره (۷) اطلاق تجویز فروش بخشی از آثار غیرقابل نمایش موجود، چون شامل مواردی که فروش آن مستلزم انجام اعمال حرامی از قبیل اشاعه فحشاء و منافی عفت می‌باشد، از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد و نیز چون شامل مواردی می‌شود که آن آثار از نقایس ملی و یا منحصر به فرد باشد، از این جهت مغایر اصل ۸۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
بند الحاقی (۱) تبصره (۷) حذف گردید.

۱۱- تذکر در خصوص بند الحاقی (۳) تبصره (۷)

بند الحاقی ۳- به منظور تسهیل امور گردشگران و اجرای طرحهای آماده‌سازی تخت جمشید بزرگترین اثر میراث فرهنگی ایران، مبلغ چهل و پنج میلیارد (۴۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۰۱۰۳۴ قسمت چهارم این قانون (تبصره ۱۱) بند (د) اختصاص می‌یابد و

طرح‌های مربوطه طی موافقت نامه متبادله بین دستگاه ذی‌ربط و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجرا خواهد شد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی (۳) تبصره (۷) ظاهراً مراد یکی از بزرگترین میراث‌های فرهنگی است، لازم است اصلاح گردد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر دوم بند بالا بعد از عبارت «تخت جمشید» عبارت «یکی از» اضافه گردید و کلمه «اثر» حذف و عبارت «میراث» به عبارت «میراث‌های» اصلاح گردید.

۱۲- مغایرت بند «ر» تبصره (۱۱) با اصل (۵۳) قانون اساسی

ر - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مجاز است در سال ۱۳۸۲ ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین و راهسازی و خودروهای سبک خود را که نامتناسب با نیازهای فعلی است و یا به نحو مطلوب از آنها استفاده نمی‌شود و نیز اقلام فرسوده و دارائی‌های مازاد نیروی انتظامی را به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی کشور ردیف ۸۵۰۳۱۱ (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی را از محل طرح شماره ۱۰۶۵۰۲۱۵ پیوست شماره (۱) این قانون برای خرید خودروی سواری داخلی، ماشین آلات و تأمین تجهیزات مورد نیاز نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران بر اساس موافقتنامه‌ای که با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌نماید، اختصاص دهد. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه درآمدهای ناشی از ارائه خدمات انتظامی و هرگونه درآمدی را که برابر قوانین دریافت می‌نماید، به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

چون در بند «ر» تبصره (۱۱) برای وجوه واریزی که اجازه مصرف آن داده شده است سقفی معین نگردیده است از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

سطر ششم بند (ر) تبصره (۱۱) بعد از عبارت «وجوه واریزی را» عبارت «تا مبلغ دویست و نود و پنج میلیارد (۲۹۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۱۳- مغایرت بند الحاقی (۳) تبصره (۱۲) با اصل (۵۳) قانون اساسی

بند الحاقی ۳- در سال ۱۳۸۲ تأمین هزینه برق جهت روشنایی میادین و پارکها در شهرهای زیر یکصد هزار نفر به عهده وزارت نیرو می‌باشد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی (۳) تبصره (۱۲) چون تأمین برق موضوع آن نیاز به هزینه دارد و سقف آن معین نشده است، لذا از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر دوم بند الحاقی (۳) تبصره (۱۲) بعد از عبارت «یکصد هزار نفر» عبارت «تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۱۴- وجود ابهام در بند الحاقی (۴) تبصره (۱۲)

بند الحاقی ۴- دولت مکلف است در جهت تسریع گازرسانی کشور (شهر و روستا) از محل بیع متقابل مبلغ سیصد میلیون (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار تخصیص دهد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی (۴) تبصره (۱۲) منظور از بیع متقابل باید روشن شود تا اظهار نظر گردد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر دوم بند الحاقی (۴) تبصره (۱۲) بعد از کلمه «محل» کلمه «تسهیلات» و بعد از کلمه «متقابل» عبارت «در مقابل فرآورده‌های نفتی جایگزین و در سقف مجوز قانونی آن» اضافه گردید.

۱۵- مغایرت ذیل بند (الف) تبصره (۱۳) با اصل (۵۲) قانون اساسی

الف - به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود در راستای گسترش کاربردی فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور برای اجرای فعالیتهای مشخص بر اساس پیشنهاد دستگاههای اجرائی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، اعتبار ردیف ۵۰۳۶۲۳ قسمت چهارم این قانون را توزیع نماید. وجوه مربوط به مانده اعتبار تخصیص یافته هر دستگاه اجرائی مشمول، قابل هزینه در سال بعد در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

مطابق اصل ۵۲ قانون اساسی بودجه سالانه است، لکن در ذیل بند «الف» تبصره (۱۳) اجازه داده شده که اعتبارات در سال بعد نیز هزینه گردد، لذا از این جهت مغایر اصل فوق شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

پاراگراف دوم بند (الف) تبصره (۱۳) حذف گردید. (وجوه مربوط ... خواهد بود).

۱۶- مغایرت بند (ث) تبصره (۱۳) با اصول (۵۲) و (۵۷) قانون اساسی

ث - وزارت پست و تلگراف و تلفن (شرکتهای مخابرات ایران و استانها) موظف است:

۱- با ایجاد زیر ساختهای لازم با همکاری دستگاههای اجرائی (از جمله وزارت راه و

ترابری و...) امکان اتصال ادارات آموزش و پرورش کشور، مراکز فنی و حرفه‌ای، مدارس دوره آموزش متوسطه، مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی، ورزشی، مجتمع‌های فرهنگی و هنری و کتابخانه‌های عمومی به شبکه اطلاع رسانی و شبکه جهانی اینترنت با پهنای باند مناسب برای کاربرهای علمی و آموزشی بدون پرداخت وجوه اولیه (شامل ودیعه و هزینه نصب) را فراهم آورد. سرمایه‌گذاران، متعهد به رعایت کلیه ضوابط و الزامات قانونی مربوط می‌باشند.

۲- نسبت به ایجاد امکان سرمایه‌گذاری و فعالیت بخشهای دولتی و غیردولتی در زمینه I.S.P (مراکز ارائه خدمات اینترنتی) اقدام نماید.

۳- با توجه به اهمیت تولید و امکان استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، نسبت به ایجاد امکانات لازم اینترنتی برای شهرکهای صنعتی از طریق خود یا بخش خصوصی به گونه‌ای اقدام نماید که در پایان سال ۱۳۸۲ امکان اتصال این شهرکها به شبکه جهانی اینترنت میسر گردد. - نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

بند «ث» تبصره (۱۳) و اجزاء آن چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی و به لحاظ اینکه شورای عالی انقلاب فرهنگی در این خصوص مصوبه‌ای (شماره ۳۰۹۱/د ش مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲)^(۱) دارد، مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
بند (ث) تبصره (۱۳) عیناً ابقاء شد.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)
عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۰/۲/۱۳)
ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۱۷- مغایرت بند (ج) تبصره (۱۳) با اصل (۴۴) قانون اساسی

ج - به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود بابت فعالیتهای ارائه خدمات و صدور مجوز ایجاد شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات با تصویب هیأت وزیران مبالغی به عنوان حق الامتیاز و حق فرکانس اخذ و به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) ردیف ۴۹۱۱۶۰ قسمت سوم این قانون واریز گردد. نحوه دریافت و هزینه در آئین نامه اجرائی این تبصره می‌باشد که بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت پست و تلگراف و تلفن و وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۵۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
در بند «ح» تبصره (۱۳) چون اجازه ایجاد شبکه ارتباطات و فناوری اطلاعات به بخش خصوصی نیز داده شده است، از این جهت خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
بند (ح) تبصره (۱۳) عیناً ابقاء شد.
- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
ایراد کماکان به قوت خود باقی است.
- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۱/۱۲/۱۱)
نظر قبلی مجلس عیناً تأیید شد.
- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)
ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

- ۱۸- مغایرت بند (ث) تبصره (۱۶) با اصل (۵۳) قانون اساسی
ث - به وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور عشایر) اجازه داده می‌شود برای اسکان عشایر، اراضی، مستحدثات و تجهیزات آبرسانی و آبیاری مربوط را که به منظور اسکان عشایر با اعتبارات دولتی خریداری یا احداث نموده و در اختیار دارد، با دریافت بیست درصد (۲۰٪) قیمت کارشناسی روز طی اقساط پنج ساله به عشایر داوطلب اسکان به طور قطعی واگذار نماید. معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصل شده که به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز می‌شود، معادل رقم واریزی از محل ردیف ۵۰۳۱۱۶ قسمت چهارم این قانون برای اجرای طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای ساماندهی عشایر اختصاص می‌یابد.
- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)
چون در ذیل بند «ث» تبصره (۱۶) برای مبلغی که اجازه مصرف آن داده شده است سقفی معین نگردیده است، لذا از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)
در سطر ششم بند (ث) تبصره (۱۶) بعد از عبارت «رقم واریزی» عبارت «تا مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

- ۱۹- مغایرت بند (چ) تبصره (۱۶) با اصل (۱۰۰) قانون اساسی
چ - برای تحقق اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به منظور هماهنگی نرخ خدمات آب و فاضلاب، کمیته نرخ گذاری متشکل از پنج یا هفت نفر از نمایندگان منتخب شوراهای شهر در هر استان تشکیل می‌شود تا بر اساس پیشنهاد شرکت آب و فاضلاب و در چارچوب ضوابط شورای اقتصاد، نرخها را به تصویب

رسانده و توسط وزیر نیرو ابلاغ گردد.

در صورتی که دو ماه پس از ابلاغ ضوابط شورای اقتصاد و پیشنهاد شرکت آب و فاضلاب، نرخهای جدید به تصویب نرسد، نرخهای جدید بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب شورای اقتصاد رسیده و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند «ج» تبصره (۱۶) چون وظایفی زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل ۱۰۰ قانون اساسی بر عهده شورای اسلامی شهر گذاشته شده است، از این جهت مغایر اصل فوق شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

بند (ج) تبصره (۱۶) حذف گردید.

۲۰- مخالفت بند (ذ) تبصره (۱۶) با موازین شرع

ذ - به منظور پیشگیری از خسارت حوادث غیرمترقبه از جمله زمین لرزه، به وزارت کشور اجازه داده می‌شود با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی در چارچوب تعیین فضا و مکان‌های مناسب و استفاده از فناوری‌های روز جهان جهت طرحهای تجمع و بهسازی بافتهای فرسوده شهرهای بزرگ به ویژه در شهر تهران و احداث مجتمع‌های مسکونی ارزان قیمت جایگزین با تضمین دولت نسبت به استفاده از منابع و سرمایه خارجی تا سقف سیصد میلیون (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار موضوع جدول بند (ز) تبصره (۲۱) استفاده نماید.

این منابع جهت تحقق اهداف فوق در اختیار بخش‌های تعاونی و خصوصی قرار خواهد گرفت. تعهدات حاصله از محل فروش و درآمد حاصله از مستحقات فوق‌الذکر توسط شهرداری‌ها بازپرداخت خواهد شد.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در بند «ذ» تبصره (۱۶) از این جهت که شامل وام ربوی

می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

بند (ذ) تبصره (۱۶) عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

ایراد کماکان به قوت خود باقی است

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

نظر قبلی مجلس عیناً تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)

ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲۱- مغایرت و مخالفت جزء (۴) بند (ر) تبصره (۱۶) با اصول (۱۰۰) و (۵۲) قانون اساسی و موازین شرع

۴- شرکتهای آب و فاضلاب با هماهنگی شورای اسلامی شهرهای مربوطه، وجوهی را به عنوان پس انداز حق انشعاب فاضلاب به صورت ماهیانه (حداکثر برابر پرداختی آب بهای مشترکین) تا زمان وصل انشعاب از کلیه مشترکین حوزه فاضلاب گیر اخذ و صرفاً برای اجرای تأسیسات فاضلاب همان شهر به مصرف برسانند. به مبالغ حاصل از اجرای این بند سود مشارکت معادل پنجاه در صد (۵۰٪) نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در بخش خدمات تعلق خواهد گرفت.

وجوه اخذ شده از مشترکین می‌بایست در قبوض آب بها و صورت‌های مالی و بودجه مصوب شرکتهای آب و فاضلاب به صورت مشخص با ذکر مستندات قانونی آن درج گردد. مبالغ دریافتی در زمان فروش انشعاب با متقاضی تسویه حساب می‌گردد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در جزء (۴) بند «ر» تبصره (۱۶) به لحاظ اینکه دریافت وجوه در مقابل ارائه خدمت نیست، از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد. و چون وظایفی زائد بر وظائف نظارتی موضوع اصل ۱۰۰ قانون اساسی بر عهده شورای اسلامی شهر گذاشته شده است، از این جهت مغایر اصل مزبور شناخته شد. و همچنین بدلیل اینکه سالانه نیست، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

جزء (۴) بند (ر) تبصره (۱۶) حذف گردید.

۲۲- مخالفت بند الحاقی (۲) تبصره (۱۶) با موازین شرع

بند الحاقی ۲- تا مبلغ پانزده میلیون (۱۵/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع بند (ز) تبصره (۲۱) به منظور تأمین هزینه‌های زیر بنایی مربوط به جابجائی پنج ناحیه شهر مسجد سلیمان موضوع مصوب دولت در اختیار شرکت عمران شهرهای جدید قرار می‌گیرد. شرکت ملی نفت ایران در سررسید مکلف به پرداخت اقساط این اعتبار بر اساس دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر مسکن و شهرسازی به تصویب هیأت متشکل از وزیران مسکن و شهرسازی، نفت و کشور خواهد رسید.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در بند الحاقی (۲) تبصره (۱۶) از این جهت که شامل وام ربوی می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

بند الحاقی (۲) تبصره (۱۶) عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

نظر قبلی مجلس عیناً تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)

ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲۳- مغایرت بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ج) و (خ) تبصره (۱۷) با اصل (۵۲) قانون اساسی
الف - اجازه داده می‌شود مبلغ بیست و هشت میلیارد و ششصد میلیون (۲۸/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اعتبار منظور در ردیف ۱۱۳۵۹۲ «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» - اعتبار مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی» و مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اعتبار طرح شماره ۳۱۲۰۸۷۰۵ منظور شده در پیوست شماره (۱) این قانون بنا به پیشنهاد هیأت‌های امنای مربوط و تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری حسب مورد بین دستگاههای مربوط توزیع تا از محل اعتبارات مذکور جهت توسعه دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی و فوق تخصصی، دعوت از استادان و محققان خارج از کشور برای تدریس در دوره دکترا و تحقیق و کمک به پژوهشها و کرسی‌های ایران‌شناسی در داخل و خارج از کشور از طریق بنیاد ایران‌شناسی و همچنین سایر امور آموزشی، فرهنگی، پژوهشی و پشتیبانی به مصرف برسد.

سهم هر یک از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی از محل اعتبار طرحهای شماره ۱۱۳۵۹۱، ۱۱۳۵۴۵، ۳۰۲۰۲۲۸۳، ۳۰۵۰۷۲۰۱، ۳۱۳۱۲۲۰۱، ۳۱۳۲۴۰۸۱ و همچنین ردیف‌های ۱۱۳۵۰۰، ۱۱۳۵۹۱، ۱۱۳۵۴۵ ذیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و پیوست شماره (۱) آن، بر اساس موافقتنامه هر ردیف بین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله خواهد شد، تعیین می‌شود و به صورت ابلاغ اعتبار در اختیار دانشگاهها و مؤسسات ذی‌ربط قرار می‌گیرد و بر اساس مصوبه سال ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تشکیل هیأت امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی^(۱) و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸^(۲) و آئین نامه‌های مربوط در قالب برنامه و طرح و به صورت کمک و بدون الزام به رعایت سایر قوانین و مقررات عمومی کشور به استثنای ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و در قالب شرح عملیات موافقتنامه به مصرف خواهند رساند.

۱. ر.ک: مجموعه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۷۹-۱۳۶۳)، صفحه ۳۰۹.

۲. ر.ک: مجموعه قوانین سومین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحه ۴۶۸.

مانده اعتبارات ابلاغ شده به هر دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در پایان هر سال مالی، قابل هزینه در سال بعد در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود.

مازاد درآمد اختصاصی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و بنیاد ایران‌شناسی که به طور متمرکز در ردیف ۱۱۳۵۹۰ در اختیار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار می‌گیرد، به همان دانشگاه و یا مؤسسه‌ای که درآمد را کسب کرده است، اختصاص می‌یابد.

ب - اجازه داده می‌شود مبلغ بیست و هفت میلیارد (۲۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اعتبار هزینه‌ای ردیف ۱۲۹۰۴۱ (اعتبار مورد نیاز دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی استانها) برای توسعه دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا و تخصصی و فوق تخصصی، ایجاد رشته‌های بین رشته‌ای و ایجاد رشته‌های جدید و سایر امور آموزشی، فرهنگی، پژوهشی و پشتیبانی به مصرف برسد. اعتبارات دانشگاهها به پیشنهاد هیأت‌های امنای مربوط و تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بین دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی استانها توزیع خواهد شد.

سهم هر یک از دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی، از محل اعتبار طرحهای شماره ۳۰۲۰۲۲۸۵، ۳۰۵۰۷۲۰۲ و ۳۱۳۲۴۰۸۲ مندرج در پیوست شماره (۱) و همچنین از محل اعتبار هزینه‌ای ردیف‌های ۱۲۹۱۰۶ و ۱۲۹۱۰۷ مندرج در قسمت چهارم این قانون بر اساس موافقتنامه هر ردیف بین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله خواهد شد، تعیین می‌شود و به صورت ابلاغ اعتبار در اختیار دانشگاهها و دانشکده‌های مذکور قرار می‌گیرد و بر اساس مصوبه ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تشکیل هیأت امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ و آئین نامه‌های مربوط در قالب برنامه و طرح و به صورت کمک و بدون الزام به رعایت سایر قوانین و مقررات عمومی کشور به استثنای ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود.

پ - اعتبار ردیفهای ۵۰۳۴۸۴، ۵۰۳۴۹۰، ۵۰۳۴۹۴ و ۵۰۳۴۹۵ منظور در قسمت چهارم این قانون در راستای اجرای سیاست‌های تدوین قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اختصاص می‌یابد. فهرست دستگاههای اجرایی و سهم هر یک از آنها از اعتبار ردیف مذکور برای شروع یا ادامه طرح به پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه می‌گردد. اعتبار مذکور پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با نظارت وزارتخانه‌های مذکور به مصرف خواهد رسید. وجوه مربوط به

مانده اعتبار تخصیص یافته به هر دستگاه اجرایی مشمول، قابل هزینه در سال بعد در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود.

ح - به منظور هماهنگی در تصویب، اجرا و نظارت بر انجام امور پژوهشی، اجازه داده می‌شود، اعتبار «طرح احداث آزمایشگاهی ملی» و ردیف «هزینه‌های تحقیقات ملی و ویژه توسعه کشور» مندرج در این قانون، به پیشنهاد دستگاههای اجرایی و تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور حسب مورد برای اجرای طرحها و فعالیت‌های مشخص پژوهشی اختصاص یابد تا در اختیار دستگاههای اجرایی ذی‌ربط قرار گرفته و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، به مصرف برسد. وجوه مانده اعتبار تخصیص یافته و به هر دستگاه اجرایی مشمول، قابل هزینه در سال بعد در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود. دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی بخش غیردولتی و خصوصی می‌توانند از اعتبارات این بند از طریق سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، استفاده نمایند.

خ - اعتبار مندرج در طرحهای شماره ۳۱۲۰۸۵۴۵، ۳۱۲۰۸۷۲۷ و ۳۱۳۰۳۴۶۸ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون برای تکمیل طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای (آموزشی، کمک آموزشی، خوابگاهها و پژوهشی) ملی نیمه تمام دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های آن از محل سایر منابع ساخته شده است، اختصاص می‌یابد تا بین مراکز مزبور توزیع گردد. سهم هر یک از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بر اساس موافقتنامه‌ای که برای هر یک از طرحهای مذکور حسب مورد بین وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله خواهد شد، تعیین می‌گردد. وجوه مربوط به مانده اعتبار تخصیص یافته به هر دستگاه اجرایی مشمول، قابل هزینه در سال بعد در قالب شرح عملیات موافقتنامه خواهد بود.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

مطابق اصل ۵۲ قانون اساسی بودجه سالانه است لکن در بندهای «الف»، «ب»، «پ»، «ح» و «خ» تبصره (۱۷) چون اجازه داده شده است اعتبارات در سال بعد نیز هزینه گردد، لذا از این جهت مغایر اصل مزبور شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

- ۱- سه سطر آخر بند (الف) تبصره (۱۷) حذف گردید. (مانده اعتبارات... موافقتنامه خواهد بود).
- ۲- دو سطر آخر بند (ب) تبصره (۱۷) حذف گردید. (مانده اعتبارات... موافقتنامه خواهد بود).
- ۳- در سطر هشتم بند (پ) تبصره (۱۷) عبارت «وجوه مربوط به مانده اعتبارات... موافقتنامه خواهد بود» حذف گردید.

۴- در سطر ششم و هفتم بند (ح) تبصره (۱۷) عبارت «وجوه مانده اعتبار... موافقتنامه خواهد بود» حذف شد.

۵- در سطر نهم و دهم بند (خ) تبصره (۱۷) عبارت «وجوه مربوط به مانده... موافقتنامه خواهد بود» حذف گردید.

۲۴- مغایرت بند الحاقی (۱) تبصره (۱۷) با اصول (۵۲) و (۸۵) قانون اساسی
بند الحاقی ۱- به منظور پاسخگویی به افزایش تقاضای اجتماعی برای ورود به آموزش عالی و استفاده کارآمدتر از ظرفیتهای بلااستفاده، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی دولتی علاوه بر الزام به پذیرش دانشجو در چارچوب اعتبارات مصوب و تعهدات قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مجازند ظرفیتهای اضافی خود را از طریق تنوع بخشی شیوههای پذیرش دانشجو با اخذ هزینههای تحصیلی از متقاضیان تکمیل نمایند. درآمدهای حاصله به عنوان درآمد اختصاصی همان دستگاه تلقی و با رعایت قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ برای تأمین هزینههای آموزش عالی و پژوهش دانشجویان، افزایش ظرفیتهای کیفیت به مصرف خواهد رسید.

آئین نامه اجرایی این بند توسط وزارتخانههای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

بند الحاقی یک تبصره (۱۷) از این جهت که ماهیت بودجهای ندارد، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد و همچنین چون ضوابطی برای آئین نامه ذیل آن مشخص نشده است، این امر تجویز قانونگذاری توسط هیأت وزیران است، لذا از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

بند الحاقی (۱) تبصره (۱۷) حذف گردید.

۲۵- مغایرت بند الحاقی (۲) تبصره (۱۷) با اصول (۵۳) و (۵۵) قانون اساسی
بند الحاقی ۲- اعتبارات کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی به استناد ماده (۱۰۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و مواد (۲)، (۳) و (۴) قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ صرفاً در قالب برنامه و طرح و به صورت کمک و بدون رعایت فصول خواهد بود و فصول درج شده در پیوستهای این قانون صرفاً اطلاعی می باشد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی (۲) تبصره (۱۷) چون اجازه داده شده است اعتبارات بدون رعایت فصول هزینه گردد، لذا از این جهت مغایر اصول ۵۳ و ۵۵ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

در سطر چهارم بند الحاقی (۲) تبصره (۱۷) عبارت «و بدون رعایت فصول... صرفاً اطلاعی» حذف گردید.

۲۶- مغایرت بند الحاقی (۳) تبصره (۱۷) با اصول (۵۲) و (۸۵) قانون اساسی

بند الحاقی ۳- به منظور جبران کمبود فضاهای خوابگاهی مورد نیاز دانشگاهها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی، بخش خصوصی و تعاونی می‌تواند خوابگاههای دانشجویی تحت نظارت معاونتهای دانشجویی دانشگاهها و واحدهای دانشجویی مربوطه تأسیس کند. تأسیس کنندگان خوابگاه می‌توانند از یارانه سود اعتبارات بانکی تبصره (۳) قانون بودجه برخوردار شوند.

آئین نامه مربوط به چگونگی تأسیس خوابگاههای خصوصی و ضوابط و مقررات فرهنگی و مالی مربوطه توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند الحاقی (۳) تبصره (۱۷) چون اجازه تأسیس خوابگاهها، به بخش خصوصی به صورت دائمی داده شده است، ماهیت بودجه‌ای ندارد، لذا از این جهت مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد. و همچنین چون ضوابطی برای آئین نامه مشخص نشده است در مواردی که از امور تقنینی است از وظائف مجلس شورای اسلامی می‌باشد و قابل تفویض به مرجع دیگری نیست، از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۵)

- بند الحاقی (۳) تبصره (۱۷) حذف گردید.

۲۷- مغایرت بندهای (پ)، (ت)، (ث) و (ج) و جزءهای الحاقی (۱) و (۲) تبصره (۱۸) با اصل (۵۳) قانون اساسی

پ- دولت مکلف است با رعایت قراردادهای دو جانبه معاهدات بین‌المللی روی رودخانه‌هایی که آب آنها به خارج از کشور می‌ریزد و تا ده سال آینده برای استفاده از سهمیه آب از آن رودخانه‌ها طرحی ندارد، به کشاورزان منطقه برای افزایش اراضی آبی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه ملی، اجازه بهره‌برداری از سهمیه آب مزبور را صادر کند و حق انشعاب دریافت ننماید.

ت - در راستای صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی و افزایش راندمان آبیاری در اراضی زیر کشت، به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود حداکثر هفتاد درصد (۷۰٪) از هزینه‌های یکپارچه‌سازی و تجهیز و نوسازی اراضی آبی کشاورزان را از محل اعتبارات برنامه آب و خاک به شماره طبقه‌بندی ۴۰۱۰۱ تأمین و به صورت کمک بلاعوض پرداخت نماید.

جهت افزایش راندمان آبیاری در اراضی زیر سدها به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود حداکثر هفتاد درصد (۷۰٪) از هزینه‌های کانالهای درجه (۳) و (۴) داخل مزرعه از محل اعتبارات کمکهای فنی و اعتباری فصل آب ردیف شماره ۴۰۲۳۰۲۰۲ تأمین و به صورت کمک بلاعوض پرداخت نماید.

ث - در اجرای ماده (۱۰۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷،^(۱) به وزارت نیرو (شرکتهای آب منطقه‌ای و استانی و سازمان آب و برق خوزستان) اجازه داده می‌شود در قبال صدور مجوز برداشت آب با توجه به توان سفره‌های آب زیرزمینی، از متقاضیان مشمول ماده (۱۲) آئین نامه اجرائی فصل دوم قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۳/۷/۱۸ و مجتمع‌هایی (گیاهان دارویی و گل‌های زیتنی و محصولات گلخانه‌ای) که از روشهای نوین آبیاری استفاده می‌کنند، بر اساس آئین نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وجوهی متناسب با هزینه‌های جبران افت تا سقف دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال دریافت نماید و برای تهیه و اجرای طرحهای علاج بخشی و ایجاد تعادل در سفره‌های آب زیرزمینی مناطق مزبور به مصرف برساند.

ج - به منظور جبران بخشی از زیان وارد شده به صاحبان لاشه‌های مریض، ضبط و معدوم شده در کشتارگاهها، به سازمان دامپزشکی کشور اجازه داده می‌شود:

به ازای کشتار هر رأس دام سنگین مبلغ پنج هزار (۵/۰۰۰) ریال، دام سبک مبلغ یک هزار (۱/۰۰۰) ریال و هر قطعه طیور کشتار شده مبلغ یکصد (۱۰۰) ریال از طریق صاحبان کشتارگاهها دریافت نماید.

صاحبان کشتارگاهها موظفند درآمد مذکور را به ردیف درآمدی ۷۱۰۱۳۲ به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نمایند.

صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۶۵۳ منظور در قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان دامپزشکی کشور قرار می‌گیرد تا جهت مفاد این بند در قالب مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مصرف برسد.

بند الحاقی ۱ - به سازمان تحقیقات کشاورزی اجازه داده می‌شود از محل فروش دانش فنی محصولات کشاورزی و دامی و مواد بیولوژیک معادل سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

۱. ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم، صفحه ۱۶۰۴.

تحت عنوان درآمد اختصاصی به حساب خزانه واریز و معادل آن را جهت انجام تحقیقات کشاورزی به مصرف برساند.

بند الحاقی ۲- به مؤسسه تحقیقات منابع آب وزارت نیرو اجازه داده می‌شود درآمدهای حاصل از ارائه تحقیقات خود را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۵۱۰۵۳۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل واریزی ازمحل اعتبار ردیف ۵۰۳۶۹۵ قسمت چهارم این قانون در اختیار مؤسسه مزبور قرار می‌گیرد تا صرف ارتقاء امور تحقیقاتی نماید.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

۱- بندهای «پ»، «ت» و «ج» و جزءهای الحاقی (۱) و (۲) تبصره (۱۸) چون سقف معینی ندارند، مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

۲- وجوه موضوع بند «ث» تبصره (۱۸) باید به خزانه‌داری کل واریز گردد، لذا این بند از این جهت مغایر صدر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

۱- در سطر سوم بند (ت) تبصره (۱۸) بعد از عبارت «اراضی آبی کشاورزان» عبارت «تا مبلغ دویست و هشتاد میلیارد (۲۸۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه و در سطر سوم پاراگراف دوم آن بعد از عبارت «شماره ۴۰۲۳۰۲۰۲» عبارت «تا مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۲- در سطر نهم بند (ت) تبصره (۱۸) بعد از عبارت «دریافت نماید» عبارت «و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل» واریز و حداکثر تا مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۳- در پاراگراف سوم بند (ج) تبصره (۱۸) بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ شصت میلیارد (۶۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۴- بند الحاقی (۱) تبصره ۱۸ به شرح زیر اصلاح گردید:

بند الحاقی ۱- به سازمان تحقیقات کشاورزی اجازه داده می‌شود وجوه حاصل از فروش دانش فنی محصولات کشاورزی و دامی و مواد بیولوژیک خود را تحت عنوان درآمد اختصاصی به حساب خزانه‌داری کل واریز و معادل سی میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از آن را جهت انجام تحقیقات کشاورزی به مصرف برساند.

۵- در سطر سوم بند الحاقی (۲) تبصره (۱۸) بعد از کلمه «معادل» کلمه «وجوه» اضافه و بعد از کلمه «واریزی» عبارت «تا مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه و در سطر چهارم ردیف «۵۰۳۶۹۵» به ردیف «۱۴۳۵۲۰» اصلاح گردید.

۲۸- مغایرت بند (چ) و جزء (۶) بند (ژ) تبصره (۱۹) با اصل (۵۳) قانون اساسی و وجود ابهام در جزء (۱۰) بند (ژ) تبصره (۱۹)

چ - به استنادارپها اجازه داده می‌شود به ازای ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارچه‌های مشترک مرزی مبالغی بر اساس آئین نامه اجرایی این بند که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) ردیف ۵۱۹۹۷۱ قست سوم این قانون واریز نمایند.

معادل وجوه واریزی فوق در هر استان از محل اعتبار مندرج در پیوست شماره (۲) (استانی) این قانون برای امور تملک دارائی‌های سرمایه‌ای، رفاهی و هزینه‌های بازارچه‌های مذکور در اختیار استان مربوط قرار می‌گیرد تا برابر وصولهای هر استان و بر اساس موافقتنامه‌های مبادله شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان هزینه گردد.

ژ - به منظور حمایت از تولیدات داخلی و ورود کالا از مبادی قانونی و مبارزه با قاچاق کالا، دولت مکلف است در سال ۱۳۸۲ با اصلاح مقررات، تمهیدات قانونی و به کارگیری کلیه امکانات اداری، قضائی و انتظامی کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:

۱- ...

۶- معادل پانزده درصد (۱۵٪) از چهل درصد (۴۰٪) سهم دولت موضوع ماده (۷) قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲^(۱) جهت انجام فعالیتهای تبلیغی - ترویجی - نهادینه کردن فرهنگ مصرف کالاهای ساخت داخل و همچنین تجهیز و ایجاد امکانات لازم و سازمانهای وصول درآمد دولت از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۱۱۶ منظور در قسمت چهارم این قانون جهت مبارزه با قاچاق موضوع ماده (۴) قانون فوق و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران به دستگاههای ذی‌ربط اختصاص یافته و به مصرف برسد.

۷- ...

۱۰- قوه قضائیه مکلف است شعب ویژه‌ای را به منظور مبارزه قاطع با قاچاق تعیین و با اعمال نظارت و وحدت رویه در برخورد با قاچاق، اقدامات سریع به عمل آورد.

...

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

۱- بند «چ» و جزء (۶) بند «ژ» تبصره (۱۹) چون سقف معین ندارد، مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.

۲- در جزء (۱۰) بند «ژ» تبصره (۱۹) منظور از وحدت رویه باید معلوم گردد، تا اظهارنظر شود.

۱. ر.ک: مجموعه مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۳۷۶-۱۳۶۷، تدوین امیرهوشنگ ساسان‌نژاد، صص ۱۹۵ و ۱۹۶.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

۱- در سطر چهارم جزء (۶) بند (ژ) تبصره (۱۹) بعد از عبارت «درآمد دولت» عبارت «تا مبلغ پانزده میلیارد (۱۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه شد.

۲- در سطر دوم جزء (۱۰) بند (ژ) تبصره (۱۹) عبارت «و وحدت رویه» حذف شد.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

در بند «ج» تبصره (۱۹) ایراد قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

در سطر اول پاراگراف دوم بند «ج» تبصره (۱۹) بعد از عبارت «هر استان» عبارت «تا مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۲۹- مخالفت بند (و) و جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) و بند (م) تبصره (۲۱) با موازین شرع و - مجوز اعطاء شده مندرج در اجزای (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و اجزای (۱) و (۳) بند (ل) و بند (ش) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور و اجزای (۱-۱)، (۱-۲)، (۱-۳)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور و بندهای (ز)، (ح)، (ط)، (ل) و (م) تبصره (۲۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور برای باقیمانده سقف تسهیلات خارجی در سال ۱۳۸۲ همچنان به قوت خود باقی است.

استفاده از مانده تسهیلات جزء (۵) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور برای اجرای طرحهای بخشهای صنعت و زیربنایی غیردولتی از سال تصویب این قانون و تا پایان سال ۱۳۸۲ مجاز است. فهرست طرحهای یاد شده توسط شورای اقتصاد تعیین می‌شود.

دولت مکلف است گزارش عملکرد اجزای موضوع این بند را هر سه ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

...

ز - در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران،^(۱) دولت مجاز است در سال ۱۳۸۲ با رعایت اهداف قانون مذکور و مفاد این بند از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی از بازارهای سرمایه خارجی برای سرمایه‌گذاری مشروحه زیر تا سقف شش میلیارد و هشتصد میلیون (۶/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در قالب قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ها و یا مشارکت بر اساس

۱. این ماده در خصوص تنظیم تعهدات ارزی کشور و اخذ یا تضمین تسهیلات مالی خارجی می‌باشد (ر.ک: مجموعه قوانین پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، جلد سوم صفحه ۱۵۹۵ و ۱۵۹۶).

جدول پیوست این قانون استفاده نماید:

۱- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ سه میلیارد و نهصد میلیون (۳/۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهایی که تمامی پرداختهای مربوط به آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولیدی همان طرحها (بخش خصوصی، تعاونی یا دولتی و عمومی) صورت گیرد و پیش پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌شود.

دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها را تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوط تضمین نماید.

۲- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ دو میلیارد و نهصد میلیون (۲/۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای سرمایه‌گذاری طرحهایی که توجیه فنی و اقتصادی و اولویت اجرای آنها به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

طرحهای موضوع این بند از تسهیلات مالی (فاینانس) با رعایت بند (ه) ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قابل تبدیل به بیع متقابل هستند.

...

م - به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود به منظور تسریع در اجرای عملیات طرحها و خاتمه یافتن طرحها و پروژه‌هایی که در سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به اتمام برسند در سال ۱۳۸۲ نسبت به تأمین و تضمین معادل دو میلیارد و سیصد (۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تأمین اعتبار مورد نیاز طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای با اولویت فصول کشاورزی، منابع آب، صنایع، معادن، محیط زیست، راه و ترابری، برق، عمران شهرها (فاضلاب) و منابع طبیعی مندرج در پیوست‌های شماره (۱) و (۲) این قانون اقدام کند.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در جزءهای (۱) و (۲) بند «ز» و بندهای «م» و «و» تبصره (۲۱) از این جهت که شامل وام ربوی می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۵)

۱- بند (و) تبصره (۲۱) عیناً ابقاء گردید.

۲- بند (ز) تبصره (۲۱) عیناً ابقاء گردید.

۳- بند (م) تبصره (۲۱) عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

ایرادهای قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

در مورد ایرادهای شورای محترم نگهبان، عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)

ایرادهای شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۳۰- مغایرت بند (ل) تبصره (۲۱) با اصول (۵۲)، (۱۱۲)، (۳) و (۴۳) قانون اساسی

ل - در اجرای قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) به هیأت وزیران اجازه داده می‌شود به منظور جلب سرمایه‌گذاری خارجی در طرحهای تولید برق از نیروگاههای آبی، بخاری، گازی، سیکل ترکیبی، تلمبه ذخیره‌ای و انرژی نو تا ظرفیت ۱۲۰۰۰ مگاوات و طرحهای ساخت پالایشگاه تا ظرفیت سیصد هزار بشکه در روز، فاضلاب تهران و احداث ۳۴۰۰ کیلومتر راه‌آهن و ۱۳۰۰ کیلومتر آزادراه، توسعه و بهره‌برداری فرودگاه امام خمینی (ره) و ۷ فرودگاه بین‌المللی موجود، توسعه و تجهیز بنادر تجاری بزرگ کشور و تأمین ناوگان ریلی توسط شرکتهای داخلی و خارجی از طریق B.O.T (ساخت، بهره‌برداری و انتقال) و سایر روشهای ممکن (قانونی) از جمله مشارکت مدنی اقدام نماید. وزارت امور اقتصادی و دارائی مجاز است به نمایندگی از دولت، پرداختهای تعهدات قرارداد شرکتهای دولتی ذی‌ربط را با حق برداشت از حسابهای آن شرکها در مقابل سرمایه‌گذار تعهد نماید.

آئین نامه اجرایی این بند با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

نظر به اینکه بند «ل» تبصره (۲۱) ماهیت بودجه‌ای ندارد لذا خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد. علاوه بر این در این بند وزارت امور اقتصادی و دارائی مجاز گردیده که پرداخت تعهدات شرکتهای ذی‌ربط را به عهده گیرد، اطلاق آن خلاف بند «ب» ماده (۳) از قانون سرمایه‌گذاری خارجی مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است، بنابراین خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی و نظریه تفسیری شورای نگهبان نسبت به اصل مذکور است^(۲) مضافاً اینکه عدم

۱. ر.ک: همین مجموعه، صص ۷۷۸-۷۶۰ و روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲.

۲. ر.ک: مجموعه نظریات شورای نگهبان؛ تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸)، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، صص ۱۷۵ تا ۱۷۸ یا ر.ک: دادرسی اساسی در جمهوری اسلامی ایران، اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۹)، ۱۳۹۰، صص ۶۲۵ و ۶۲۶. (مرکز تحقیقات شورای نگهبان، تهران: انتشارات معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

ترجیح سرمایه‌گذاران ایرانی بر سرمایه‌گذاران خارجی در مواردی که توانایی انجام آن را دارند خلاف بند ۱۳ اصل سوم و بند ۸ اصل ۴۳ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

بند (ل) تبصره (۲۱) عیناً ابقاء گردید.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

ایراد قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

- اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

در مورد ایراد شورای محترم نگهبان، عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)

ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

۳۱- مغایرت بندهای (ج)، (ر) و (پ) تبصره (۲۱) با اصل (۵۲) قانون اساسی

ج (انتقال از تبصره ۱۲) - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق توسعه نیافته مکران، جازموریان، سیستان، طبرستان و مغان به استثنای خزر (که بر اساس قانون خود عمل خواهد شد) و خلیج فارس و استانهای خوزستان، ایلام، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد که عملیات اکتشافی مربوط به ریسک پیمانکار انجام و منجر به کشف میدان قابل تولید تجاری شود، پس از تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مرحله توسعه را به دنبال مرحله اکتشاف و از طریق عقد قرارداد با همان پیمانکار به روش بیع متقابل آغاز نماید. هزینه‌های اکتشافی (مستقیم و غیرمستقیم) در قالب قرارداد بیع متقابل که برای توسعه میدان منعقد می‌شود، منظور و به همراه هزینه‌های توسعه از محل فروش محصولات تولیدی همان میدان بازپرداخت خواهد شد.

در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف، میدان تجاری در هیچ نقطه‌ای از منطقه کشف نشده باشد، قرارداد اکتشافی خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه هیچگونه جوهی را نخواهد داشت.

ر (انتقال از تبصره ۱۲) - در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده حداکثر از میدان گازی مشترک پارس جنوبی و صیانت از مخازن گازی کشور، شرکت ملی نفت ایران مکلف است نسبت به توسعه میدان پارس جنوبی تا سقف تولید اضافی یکصد میلیون متر مکعب گاز در روز و مایع‌سازی و احداث پالایشگاه مایعات گازی برای مصارف داخلی و صادرات اقدام کند و بازپرداخت تعهدات ایجاد شده را از محل محصولات تولیدی این طرحها یا موارد مذکور در بند (الف) ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران انجام دهد.

تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه طرحهای مذکور با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور الزامی است.

پ (انتقال از تبصره ۱۲) - شرکت ملی نفت ایران مکلف است برای توسعه میادین مشترک نفتی تا سقف تولید اضافی ششصد هزار بشکه در روز پس از تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام نماید و بازپرداخت تعهدات ایجاد شده را در هر یک از طرحها از محل تولیدات اضافی همان طرح انجام دهد.

- نظریه شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

بندهای «پ»، «ج» و «ر» تبصره (۲۱) چون سالانه نیست مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

- اصلاحیه مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۵)

۱- در ابتدای سطر اول پاراگراف اول بند (ج) تبصره (۲۱) قبل از عبارت «به شرکت ملی نفت ایران» عبارت «در اجرای مواد (۸۵) و (۱۲۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۲ اضافه گردید و در سطر پنجم همان پاراگراف بعد از عبارت «تولید تجاری شود» عبارت «تا سقف یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار با تصویب شورای اقتصاد، اضافه گردید.

۲- در ابتدای سطر اول پاراگراف اول بند (ر) تبصره (۲۱) عبارت «با رعایت» جایگزین عبارت «در اجرای» گردید و در سطر دوم پس از عبارت «جمهوری اسلامی ایران» عبارت «در اجرای بند (ه) همان ماده» اضافه گردید.

۳- در ابتدای بند (پ) تبصره (۲۱) قبل از عبارت «شرکت ملی نفت ایران» عبارت «با رعایت ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اجرای بند (ه) همان ماده» اضافه گردید.

۳۲- مغایرت کسر بودجه شورای نگهبان با اصول (۹۴) و (۹۹) قانون اساسی

- نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

با توجه به اینکه شورای نگهبان مطابق اصول متعدد قانون اساسی وظایفی را به عهده دارد و بدون تخصیص بودجه لازم قادر بر انجام وظائف نیست و به همین جهت در قانون مقررات مالی شورای نگهبان مصوب سال ۱۳۶۲ مقرر شده است:

ماده «۱» قانون مقررات مالی شورای نگهبان مصوب سال ۱۳۶۲ (۱۳۶۲/۷/۱۰) مجلس

شورای اسلامی:

«بودجه شورای نگهبان به تفکیک برنامه و مواد هزینه وسیله امور مالی شورای مذکور تهیه و پس از تأیید شورا به سازمان برنامه بودجه پیشنهاد می‌گردد تا عیناً در لایحه بودجه کل کشور

منظور گردد و مصرف آن تابع مقررات این قانون می‌باشد.

تبصره: هر گونه تغییر در برنامه‌ها و یا مواد هزینه در قالب اعتبارات مصوب با تصویب شورای نگهبان مقدور می‌باشد و مراتب به اطلاع سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی خواهد رسید.^(۱)

و از لحاظ منطق حقوقی در راستای صیانت از اصول متعدد قانون اساسی نهادهای که ناظر بر انتخابات مختلف از جمله ریاست جمهوری اسلامی است و مسئولیت تطبیق مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع و قانون اساسی را به عهده دارد نباید از جهت بودجه توسط دولت یا مجلس شورای اسلامی تحت هیچ‌گونه فشار یا مضیقه قرار گیرد. بودجه پیش بینی شده در ردیف ۱۰۱۶۰۰ حدود یک چهارم بودجه ضروری این نهاد برای انجام وظائف مصرح در قانون اساسی می‌باشد این کسر بودجه موجب اختلال جدی در وظائف شورای نگهبان خصوصاً نظارت بر انتخابات می‌باشد که برای انجام صحیح و کامل این نظارت شورای نگهبان می‌بایست دفاتری در سراسر کشور به صورت دائمی داشته باشد، علیهذا از این جهت ردیف مذکور مغایر اصول متعدد من جمله اصول ۹۴ و ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

- نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۶)

ایراد قبلی شورای نگهبان (در خصوص کسر بودجه آن شورا) باید توسط مجلس مشخص شود تا اظهارنظر گردد.^(۲)

- اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی (مصوب جلسه ۱۳۸۱/۱۲/۱۱)

در مورد ایراد شورای نگهبان، عیناً نظر مجلس تأیید شد.

- نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان (۱۳۸۱/۱۲/۱۳)

ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۳۳- تذکر در خصوص ردیف (۲۲) بخش هشتم (گزارش کمیسیون تلفیق)

شورای نگهبان در نظریه ۱۳۸۱/۱۲/۶ ۸۱/۳۰/۲۵۶۸ خود ذیل ستون تذکر آورده است:

«لازم است مبلغ ردیف ۲۲ بخش هشتم (گزارش کمیسیون تلفیق) مشخص گردد»؛

که مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ خود در آخرین اصلاحیه

مربوط به بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور آن را مدّ نظر قرار داده و به این شرح تصویب نمود:

- معادل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات خودیاری استانها تا مبلغ یازده میلیارد

(۱۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال برای احداث مساجد روستایی بر اساس مصوبه قبلی اختصاص یافت.^(۳)

۱. ر.ک: مجموعه قوانین اولین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحه ۵۷۹.

۲. مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۵ خود در این زمینه هیچ مصوبه‌ای نداشت.

۳. ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم، جلسه ۳۰۲، مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۱، ص ۲۱.

ضمناً در اصلاحات به عمل آمده در جلسه ۳۰۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۵ مجلس شورای اسلامی پیرامون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور ابقاء بند (ی) تبصره (۲۱) مجدداً مورد تصویب قرار گرفته بود که شورای نگهبان در تذکر ذیل نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۵۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۶ آورده بود: «بند مذکور جزء ایرادات شورای نگهبان نبوده است.»^(۱)

۱. توضیح: لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسات ۳۰۱ و ۳۰۲، مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۵).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (۱۰۸۴-۱۰۸۶) مراجعه نمایید.

مغایرت و مخالفت طرح سرباز روحانی در مناطق اهل سنت با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۱۴۶۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۱۴

شورای محترم نگهبان

طرح سرباز روحانی در مناطق اهل سنت «ویژه روحانیون اهل سنت» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از زمان تصویب این قانون کلیه نهادها، ارگانها، وزارتخانه‌ها، ادارات دولتی و نهادهای عمومی و غیردولتی مجاز خواهند بود حسب نیاز مناطق مختلف کشور از طلاب حوزه‌های علمیه اعم از شیعه و سنی و طلاب مدارس سنتی مشمول خدمت وظیفه عمومی در مدت خدمت سربازی تحت عنوان «سرباز روحانی» استفاده نمایند.

تبصره ۱- ارزشیابی علمی تحصیلات طلاب حوزه‌های علمیه اعم از شیعه و سنی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- در مناطق مختلف کشور متناسب با ترکیب جمعیتی از نظر مذهب روحانیون مشمول این طرح درخواست می‌گردند.

تبصره ۳- در مناطقی که ترکیب اصلی جمعیت آنها اهل سنت می‌باشند ادارات کل اوقاف و امور خیریه مسئول درخواست، نظارت و پیگیری طرح خواهند بود.

تبصره ۴- آئین‌نامه اجرایی این قانون پس از تصویب توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (سازمان اوقاف و امور خیریه)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دو نفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر ظرف مدت سه ماه تهیه و ابلاغ می‌گردد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۲۸۷۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۴۶۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۲۸۰۱ مورخ ۸۰/۹/۲۲^(۱)؛ «طرح سرباز روحانی در مناطق اهل سنت و یژه روحانیون اهل سنت» مصوب جلسه مورخ یازدهم آذرماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به اینکه مقررات اعطاء معافیت از خدمت دوره ضرورت در قبال خدمات روحانیون در امور علمی، فرهنگی و تبلیغی در مناطق محروم و مواردی که در این مقررات مشخص شده است در (۱۷) ماده و (۷) تبصره در تاریخ ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ و اصلاحات آن در مورخ ۱۳۷۴/۲/۲۴ به تصویب مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا رسیده است. ماده واحده طرح سرباز روحانی و تبصره‌های آن مغایر با ولایت مطلقه فقیه مصرح در اصل ۵۷ و بند چهارم اصل ۱۱۰ قانون اساسی و نیز خلاف موازین شرع شناخته شد. علاوه بر آن ایرادات ذیل نیز بر این ماده واحده وارد می‌باشد:

۱- ارزشیابی علمی تحصیلات طلاب حوزه‌های علمیه توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در تبصره (۱) ماده واحده با توجه به اینکه این وظیفه قبلاً توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی به شورای عالی حوزه علمیه قم و خراسان واگذار شده است، لذا خلاف موازین شرع و مغایر با اختیارات ولایت مطلقه فقیه مصرح در اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۳- در این ماده واحده و تبصره‌های آن مواردی مانند شرایط استفاده‌کنندگان از طرح و همچنین مرجع یا مراجع تقاضا کننده و تصمیم گیرنده معلوم نشده است و چنانچه در آئین نامه اجرایی مشخص شود چون اطلاق آن شامل مواردی می‌شود که نیاز به تقنین دارد، لذا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۱۴۵

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۸ مورخ ۸۰/۱۰/۲ و ۱۳۸۰/۱۰/۳ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۹۰ مورخ ۸۰/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۱۴۳۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴، طرح سرباز روحانی در مناطق

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اهل سنت «ویژه روحانیون اهل سنت» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادها، ارگانها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجاز خواهند بود از طریق ستاد کل نیروهای مسلح حسب نیاز مناطق کشور از طلاب حوزه‌های علمیه اهل سنت مشمول خدمت وظیفه عمومی در مدت خدمت سربازی تحت عنوان سرباز روحانی با رعایت اصل یکصد و چهل و هفتم (۱۴۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) استفاده نمایند مشروط بر آن که به توان و آمادگی رزمی نیروهای مسلح لطمه‌ای وارد نشود.

تبصره ۱- ارزشیابی علمی تحصیلات طلاب اهل سنت برای سطح دیپلم با معرفی حوزه علمیه مربوط یا ادارات اوقاف و امور خیریه منطقه توسط وزارت آموزش و پرورش و برای سطوح بالاتر از دیپلم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- در مناطق مختلف کشور حتی‌الامکان متناسب با ترکیب جمعیتی از نظر مذهب، روحانیون مشمول این طرح درخواست می‌گردند.

تبصره ۳- در مناطقی که ترکیب اصلی جمعیت آنها اهل سنت می‌باشد ادارات کل اوقاف امور خیریه مسئول درخواست، نظارت و پیگیری طرح خواهند بود.

تبصره ۴- کمیته‌ای متشکل از نمایندگان ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (سازمان اوقاف و امور خیریه)، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور مدیریت و حسن اجرای این قانون تشکیل می‌گردد و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس بر اجرای این قانون نظارت خواهند نمود.

تبصره ۵- آئین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب توسط کمیته موضوع تبصره (۴) تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱. اصل ۱۴۷ قانون اساسی: دولت باید در زمان صلح از افراد و تجهیزات فنی ارتش در کارهای امدادی، آموزشی، تولیدی و جهاد سازندگی، با رعایت کامل موازین عدل اسلامی استفاده کند در حدی که به آمادگی رزمی ارتش آسیبی وارد نیاید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۶۲۵

تاریخ: ۸۱/۱۲/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۱۴۵ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۳۰ و شماره ۱۴۶۳- ق مورخ ۸۰/۹/۱۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۲۸۹۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۳ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۷۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲ و شماره ۸۰/۲۱/۲۸۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۲؛ طرح سرباز روحانی در مناطق اهل سنت «ویژه روحانیون اهل سنت» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ایراد ماده واحده و اشکالات بندهای (۱) و (۳) قبلی کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- در تبصره (۱) جدید، معیار دیپلم و فوق دیپلم شناخته شدن معلومات حوزوی معین نشده است و نیاز به تقنین دارد و قهراً ارجاع به آئین نامه می‌شود، لذا از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- اطلاق تبصره (۲) در مناطقی که پیروان مذهب شیعه هم وجود داشته باشند و استفاده از سرباز روحانی اهل سنت مستلزم تضعیف اعتقادات پیروان تشیع گردد خلاف شرع شناخته شد.^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۱۷، مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۴).

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۱۱۹۵۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۲/۲۵

شورای محترم نگهبان

طرح لغو سند مالکیت و یا قرارداد واگذاری زمینهای ملی اعم از منابع طبیعی سازمان یا اراضی و زمینهایی که توسط دولت به افراد حقیقی و حقوقی و نهادها و ارگانها جهت اجرای طرحی واگذار شده و آن طرح در تاریخ مقرر در قرارداد اجرا نشده که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۲ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ به شرح ذیل اصلاح و هشت تبصره به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۳۳- به منظور نظارت بر اجرای طرحهای کشاورزی و دامپروری و سایر طرحهای غیرکشاورزی مندرج در ماده (۳۱) این قانون و همچنین اراضی واگذار شده جهت اجرای طرحهای موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) آئین نامه اجرائی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب اسلامی ایران و تشخیص تعلل یا تخلف و عذر موجه مجریان طرحها و تفسیر درصد عملیات انجام شده طرحهای مزبور در هر استان هیأت سه نفری نظارت با حکم وزیر جهاد کشاورزی مرکب از یک نفر کارشناس در رشته مربوط به طرح، مدیر کل منابع طبیعی استان و رئیس سازمان جهاد کشاورزی تعیین می‌شوند. در مورد طرحهای غیرکشاورزی، انتخاب کارشناس با وزیر مربوطه خواهد بود.

تبصره ۱- کلیه واگذاریهای صورت گرفته بعد از سال ۱۳۶۵ که منجر به صدور سند قطعی گردیده است و وزرای وقت با استفاده از اختیارات خود، مستقیماً و بدون طی گردش کار کمیسیونهای واگذاری در استانها دستور انتقال سند را داده‌اند مجدداً توسط کمیسیون موضوع

این ماده در خصوص اجرای طرح بررسی و در صورتی که منجر به اجرای طرح نگردیده باشد نسبت به ابطال اسناد آن اقدام خواهد گردید.

واگذاری‌های صورت گرفته به دولت اعم از واگذاری‌های مستقیم جهت مصارف وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و غیر مستقیم جهت مصارف شهرک‌های صنعتی، شهرک‌های مسکونی و اراضی واگذار شده جهت تعاونی‌های مسکن تا سال ۱۳۷۳ با رعایت تبصره‌های (۵۴) و (۴۶) قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ مشمول بررسی مجدد نمی‌باشند.

تبصره ۲- مدیر کل منابع طبیعی هر استان و منطقه مکلف است تصمیم کمیسیون مبنی بر ابطال سند اجاره و یا سند انتقال و دفترچه مالکیت صادره را به ادارات محل و یا دفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند ابلاغ نماید و دستگاههای مذکور مکلفند ظرف حداکثر یک ماه پس از اعلام مدیر کل منابع طبیعی استان منضم به تأییدیه کمیسیون مندرج در این قانون نسبت به ابطال اسناد صادره و در صورت انتقال اصلاح سند و دفترچه مالکیت به نام دولت به نمایندگی سازمان جنگلها و مراتع و آبخیزداری کشور اقدام نمایند.

تبصره ۳- در صورتی که طرح مصوب اولیه که مبنای واگذاری اراضی به صورت اجاره و یا انتقال قطعی بوده است از سال ۱۳۷۸ به بعد بدون مجوز تغییر یافته و زمین در کاربری جدیدی مورد بهره‌برداری باشد قرارداد واگذاری و سند انتقال و دفترچه مالکیت صادره ابطال و پرونده جهت بررسی امکان و یا عدم امکان واگذاری مجدد به کمیسیون مربوطه در استان ارجاع در صورتی که کمیسیون و هیأت موضوع این ماده تصرف بهره‌بردار را غیر ممکن اعلام نماید تصمیم متخذه از طریق هیأت مذکوره لازم‌الاجراء می‌باشد.

تبصره ۴- در صورتی که مجری طرح وجهی بابت خرید اراضی به حساب دولت واریز نموده باشد، اداره کل منابع طبیعی محل در موارد ابطال موظف است حداکثر تا پایان سال مالی بعد نسبت به تأمین اعتبار و استرداد وجوه دریافتی اقدام نماید.

تبصره ۵- واگذاری اراضی موضوع تبصره (۴) ماده (۳۱) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ در مناطق مذکور در بند (الف) ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست (مناطق چهارگانه تحت حفاظت) مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ ممنوع بوده و طبق تبصره (۱) این ماده عمل خواهد شد.

تبصره ۶- افرادی که بر اساس رأی کمیسیون محکوم به ابطال سند می‌شوند می‌توانند مقدار سرمایه‌گذاری خود را به قیمت روند طبق نظر کارشناس رسمی مطالبه نمایند. مبلغ مورد نظر در بودجه سنواتی پیش بینی یا از مالک جدید دریافت خواهد شد.

تبصره ۷- آرای صادره این کمیسیون مانع از مراجعه اشخاص و سازمانها به مراجع قضائی

ذی صلاح نخواهد بود.

تبصره ۸- در صورتی که سند مالکیت اراضی طرحهای فوق‌الذکر به اشخاص بعدی واگذار شده باشد و به ترتیب فوق سند مالکیت آنها ابطال گردد، مجری اولیه طرح مسئول ضرر و زیان ناشی از ابطال این اسناد مالکیت خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۱۲۶

تاریخ: ۸۲/۳/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۹۵۱ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۵ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۰۶۱ مورخ ۸۲/۳۰/۳/۴^(۱)؛ «طرح اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع» مصوب جلسه مورخ بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ابطال اسناد موضوع صدر تبصره (۱) در مواردی که صدور سند قطعی با رعایت تبصره‌های (۵۴) و (۴۶) قوانین بودجه سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ صورت گرفته است خلاف موازین شرع شناخته شد. و همچنین در غیر موارد مزبور هرگاه در صورت عدم اجرای طرح، حق فسخ معامله برای دولت قرار داده نشده باشد ابطال اسناد از این جهت نیز خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- در سایر موارد - مشمول صدر تبصره - با استظهار اینکه مقصود از ابطال اسناد ترتیب اثر مالک نبودن بر خریدار است از این جهت در صورتی که وی زمین را از ملک خود خارج نموده باشد ابطال اسناد خلاف شرع است.

۳- ابطال سند موضوع تبصره‌های (۱)، (۲) و (۳) مغایر اصل ۴۷ قانون اساسی^(۲) شناخته شد. همچنین چون شامل مواردی می‌شود که فسخ معامله و ابطال سند نیاز به رسیدگی قضائی دارد از این جهت نیز مغایر اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۴- تبصره (۶) مبنیاً بر اشکال وارد بر تبصره (۲) و تبصره (۸) مبنیاً بر اشکال مذکور در بند (۲) باید اصلاح شود.^(۳)

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

سیدرضا زواره‌ئی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۲. اصل ۴۷ قانون اساسی: مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.

۳. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۳۴، مورخ ۱۳۸۲/۴/۱).

مغایرت و مخالفت لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۳۱۷۴۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۶۲۱۵/۴۶۹۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۶ دولت در مورد الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به «کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان» به شرح پیوست منوط به برقراری تحفظات و شروط زیر ملحق گردد و اسناد مربوط را تودیع و تسلیم نماید:

الف - جمهوری اسلامی ایران مفاد کنوانسیون مذکور را در مواردی که با شرع مقدس اسلام مغایرت نداشته باشد قابل اجرا می‌داند.

ب - جمهوری اسلامی ایران خود را موظف به اجرای بند (۱) ماده (۲۹) این کنوانسیون، در خصوص حل و فصل اختلافات از طریق داوری و یا ارجاع به دیوان بین‌المللی دادگستری نمی‌داند.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان

مقدمه:

دولتهای عضو این کنوانسیون:

با عنایت به اینکه منشور ملل متحد بر پای بندی به حقوق اساسی بشر، مقام و منزلت هر فرد انسانی و برابری حقوق زن و مرد تأکید دارد.

با توجه به اینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر بر اصل جایز نبودن تبعیض تأکید داشته و اعلام می‌دارد که کلیه افراد بشر آزاد به دنیا آمده و از نظر منزلت و حقوق یکسان بوده بدون هیچگونه تمایزی، از جمله تمایزات مبتنی بر جنسیت، حق دارند از کلیه حقوق و آزادی‌های

مندرج در این اعلامیه بهره‌مند شوند.

با عنایت به اینکه دولتهای عضو کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر متعهد به تضمین حقوق برابر زنان و مردان در بهره‌مندی از کلیه حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و سیاسی می‌باشند،

با در نظر گرفتن کنوانسیون‌های بین‌المللی که تحت نظر سازمان ملل متحد و کارگزاری‌های تخصصی به منظور پیشبرد حقوق زنان و مردان منعقد گردیده‌اند،

با توجه به قطعنامه‌ها، اعلامیه‌ها و توصیه‌هایی که توسط سازمان ملل متحد و کارگزاری‌های تخصصی برای پیشبرد تساوی حقوق زنان و مردان تصویب شده است،

با نگرانی از اینکه علی‌رغم این اسناد متعدد، تبعیضات علیه زنان همچنان به طور گسترده ادامه دارد،

با یادآوری اینکه تبعیضات علیه زنان ناقض اصول برابری حقوق و احترام به شخصیت بشر می‌باشد و مانع شرکت زنان در شرایط مساوی با مردان در زندگی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای خود و نیز گسترش سعادت جامعه و خانواده شده و شکوفایی کامل قابلیت‌ها و استعدادهای زنان در خدمت به کشورهای خود و بشریت را دشوارتر می‌نماید،

با نگرانی از اینکه زنان در شرایط فقر و تنگدستی حداقل امکان دسترسی را به مواد غذایی، بهداشت، تحصیلات، آموزش و امکانات اشتغال و سایر نیازها دارند،

با اعتقاد بر اینکه تشکیل نظام نوین اقتصاد بین‌المللی بر اساس مساوات و عدالت در تحقق پیشبرد برابر بین مردان و زنان نقش مهمی را ایفا می‌کند،

با تأکید بر اینکه ریشه‌کن کردن آپارتاید، اشکال مختلف نژادپرستی، تبعیض نژادی، استعمار، استعمار نو، تجاوز، اشغال و سلطه و دخالت خارجی در امور داخلی دولتها لازمه تحقق کامل حقوق مردان و زنان می‌باشد،

با تأکید بر اینکه اینکه تحکیم صلح و امنیت بین‌المللی، تشنج‌زدایی بین‌المللی، همکاریهای متقابل کلیه دولتها صرفنظر از نظامهای اجتماعی و اقتصادی آنان، خلع سلاح کلی و کامل و به ویژه خلع سلاح اتمی تحت نظارت و کنترل دقیق و مؤثر بین‌المللی، تأکید بر اصول عدالت، مساوات و منافع متقابل در روابط بین کشورها و احقاق حق مردم تحت سلطه استعمار و بیگانه و اشغال خارجی برای دستیابی به حق تعیین سرنوشت و استقلال و همچنین احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی باعث توسعه و پیشرفت اجتماعی خواهد شد و در نتیجه به دستیابی به مساوات کامل بین مردان و زنان کمک خواهد کرد،

با اعتقاد بر اینکه توسعه تمام و کمال یک کشور، رفاه جهانی و برقراری صلح، مستلزم شرکت یکپارچه زنان در تمام زمینه‌ها در شرایط مساوی با مردان است،

با در نظر گرفتن سهم عمده زنان در تحقق رفاه خانواده و پیشرفت جامعه، که تاکنون به طور کامل به رسمیت شناخته نشده است، اهمیت اجتماعی مادری و نقش والدین در خانواده و در تربیت کودکان، و با آگاهی از اینکه نقش زنان در تولید مثل نباید اساس تبعیض بوده بلکه تربیت کودکان نیازمند اشتراک مسئولیت بین زن و مرد و جامعه به طور کلی می‌باشد، با اطلاع از اینکه تغییر در نقش سنتی مردان و زنان در جامعه و خانواده برای دستیابی به مساوات کامل میان زنان و مردان ضروری است، با عزم بر اجرای اصول مندرج در اعلامیه محو تبعیض علیه زنان و در این راستا اتخاذ اقدامات ضروری برای از میان برداشتن این گونه تبعیض‌ها در کلیه اشکال و صور آن. به شرح زیر توافق کرده‌اند:

بخش اول

ماده ۱- از نظر این کنوانسیون عبارت «تبعیض علیه زنان» به هرگونه تمایز، استثنا (محرومیت) یا محدودیت بر اساس جنسیت که نتیجه یا هدف آن خدشه‌دار کردن یا لغو شناسایی، بهره‌مندی، یا اعمال حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی مدنی و یا هر زمینه دیگر توسط زنان صرفنظر از وضعیت زناشویی ایشان و بر اساس تساوی میان زنان و مردان، اطلاق می‌گردد.

ماده ۲- دولتهای عضو تبعیض علیه زنان را در کلیه اشکال آن محکوم کرده، موافقت می‌نمایند که بدون درنگ سیاست محو تبعیض علیه زنان را با کلیه ابزارهای مناسب دنبال نموده و بدین منظور موارد ذیل را متعهد می‌شوند:

الف - گنجاندن اصل مساوات میان زنان و مردان در قانون اساسی یا سایر قوانین مربوط هر کشور، چنانچه تاکنون منظور نشده باشد، و تضمین تحقق عملی این اصل به وسیله وضع قانون یا سایر طرق مناسب دیگر.

ب - تصویب قوانین مناسب و یا اقدامات دیگر، از جمله مجازات در صورت اقتضاء، به منظور ممنوع کردن تبعیض علیه زنان.

پ - برقراری حمایت قانونی از حقوق زنان بر مبنای برابری با مردان و حصول اطمینان از حمایت مؤثر از زنان در مقابل هرگونه اقدام تبعیض‌آمیز از طریق مراجع قضایی ذیصلاح ملی و سایر مؤسسات دولتی.

ت - خودداری از انجام هرگونه عمل و حرکت تبعیض‌آمیز علیه زنان و تضمین رعایت این تعهدات توسط مراجع و مؤسسات دولتی.

ث - اتخاذ کلیه اقدامات مناسب جهت محو تبعیض علیه زنان توسط هر شخص، سازمان و یا شرکت.

ج - اتخاذ تدابیر لازم از جمله وضع قوانین به منظور اصلاح یا فسخ قوانین، مقررات، عرف یا روشهای موجودی که علیه زنان تبعیض‌آمیز می‌باشند.

چ - فسخ کلیه مقررات کیفری ملی که تبعیض علیه زنان را موجب می‌شوند.

ماده ۳- دولتهای عضو باید در تمام زمینه‌ها به ویژه زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کلیه اقدامات مناسب از جمله وضع قوانین را برای تضمین توسعه و پیشرفت کامل زنان با هدف ضمانت بهره‌مندی آنان از حقوق بشر و آزادیهای اساسی بر مبنای مساوات با مردان به عمل آورند.

ماده ۴-

۱- اتخاذ تدابیر ویژه موقتی توسط دولتهای عضو که هدف آن تسریع مساوات بین مردان و زنان در عمل می‌باشد، نباید به عنوان «تبعیض» به صورتی که در این کنوانسیون تعریف شده است تلقی گردد، لکن این امر به هیچ وجه نباید منجر به حفظ معیارهای نابرابر و مجزا شود. این اقدامات پس از تحقق اهداف مربوط به رفتار و فرصتهای برابر متوقف خواهد شد.

۲- اتخاذ تدابیر ویژه توسط دولتهای عضو از جمله اقداماتی که در این کنوانسیون برای حمایت از مادری منظور شده است، تبعیض‌آمیز تلقی نخواهد شد.

ماده ۵- دولتهای عضو کلیه اقدامات مناسب در زمینه‌های زیر را به عمل می‌آورند:

الف - تعدیل الگوهای اجتماعی و فرهنگی رفتاری مردان و زنان به منظور از میان برداشتن تعصبات و کلیه روشهای ستی و غیره که بر تفکر پست‌نگری یا برترنگری هر یک از دو جنس یا نقش‌های کلیشه‌ای برای مردان و زنان استوار می‌باشد.

ب - حصول اطمینان از اینکه آموزش خانواده شامل درک صحیح از وضعیت مادری به عنوان یک وظیفه اجتماعی و شناسایی مسئولیت مشترک زنان و مردان در پرورش و تربیت کودکان خود - با این استنباط که منافع کودکان در تمام موارد در اولویت قرار دارد - باشد.

ماده ۶- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی از جمله وضع قوانین را به منظور جلوگیری از کلیه اشکال قاچاق زنان و بهره برداری از روسپیگری زنان به عمل خواهند آورد.

بخش دوم

ماده ۷- دولتهای عضو برای محو تبعیضات علیه زنان در زندگی سیاسی و اجتماعی کشور، کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد، به ویژه حقوق زیر را در شرایط مساوی با مردان برای زنان تضمین خواهند کرد:

الف - رأی دادن در کلیه انتخابات و همه‌پرسی‌های عمومی و داشتن اهلیت برای انتخاب شدن در تمام نهادهایی که به طور عمومی انتخاب می‌شوند.

ب - شرکت در تعیین سیاست دولت و اجرای آن و انتصاب به سمتهای دولتی و انجام

کلیه مسئولیتهای دولتی در تمام سطوح دولت.

پ - شرکت در سازمانها و انجمنهای غیردولتی مرتبط با زندگی سیاسی و اجتماعی کشور.
ماده ۸- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا بدون هیچگونه تبعیض و در شرایط مساوی با مردان این فرصت به زنان داده شود که به عنوان نماینده دولت خود در سطح بین‌المللی عمل نموده و در فعالیت سازمانهای بین‌المللی نقش داشته باشند.
ماده ۹-

۱- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در مورد کسب، تغییر یا حفظ تابعیت خود اعطاء خواهند کرد. دولتها به ویژه تضمین می‌کنند که ازدواج با فرد خارجی یا تغییر تابعیت شوهر در طی دوران ازدواج خود به خود باعث تغییر تابعیت زن، بی‌وطن شدن یا تحمیل تابعیت شوهر به وی نگردد.

۲- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در مورد تابعیت فرزندانیشان اعطاء خواهند کرد.

بخش سوم

ماده ۱۰- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی جهت محو تبعیض علیه زنان به منظور اعطای حقوق مساوی با مردان به آنان در زمینه آموزش و پرورش به عمل خواهند آورد، به ویژه بر اساس مساوات بین زنان و مردان موارد زیر را تضمین خواهند کرد:
الف - شرایط یکسان در زمینه آموزشهای فنی و حرفه‌ای، و برای دسترسی به آموزش و دریافت دانشنامه در انواع مختلف مؤسسات آموزشی در مناطق شهری و روستایی؛ این تساوی باید در آموزش پیش مدرسه‌ای، آموزش عمومی، فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی فنی و نیز دوره‌های حرفه‌ای مختلف تضمین شود.

ب - دسترسی به برنامه درسی یکسان، امتحانات یکسان، پایوران آموزشی دارای مهارتها و صلاحیتهای هم‌تراز و محل‌ها و امکانات آموزشی با کیفیت برابر.

پ - از بین بردن هرگونه مفهوم کلیشه‌ای از نقش زنان و مردان در کلیه سطوح و در اشکال مختلف آموزشی از طریق تشویق به آموزش مختلط و سایر انواع روشهای آموزشی که نیل به این هدف را ممکن می‌سازد و به ویژه از طریق تجدیدنظر در کتب درسی و برنامه‌های آموزشی مدارس و تطبیق دادن روش‌های آموزشی.

ت - فرصتهای یکسان جهت بهره‌مندی از رتبه‌ها و سایر مزایای تحصیلی.

ث - فرصتهای مشابه برای دستیابی به برنامه‌های مربوط به ادامه تحصیلات، از جمله برنامه‌های عملی سوادآموزی بزرگسالان به ویژه برنامه‌هایی که با هدف کاهش هرچه سریعتر شکاف آموزشی موجود بین زنان و مردان تدوین یافته‌اند.

ج - کاهش درصد دانش‌آموزان دختر که ترک تحصیل می‌کنند و تنظیم برنامه‌هایی برای دختران و زنانی که ترک تحصیل زودرس داشته‌اند.

چ - فرصت‌های یکسان برای شرکت فعال در ورزش و تربیت‌بدنی.

ح - دسترسی به اطلاعات آموزشی مشخص که سلامتی و تندرستی خانواده را تضمین می‌نمایند، از جمله اطلاعات و راهنمایی در مورد تنظیم خانواده.

ماده ۱۱-

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا هرگونه تبعیض علیه زنان در اشتغال از بین برود و براساس اصل تساوی زنان و مردان، حقوق مشابه برای آنها به ویژه در موارد زیر تضمین شود:

الف - حق اشتغال به کار به عنوان حق جدایی‌ناپذیر تمام افراد بشر.

ب - حق استفاده از فرصت‌های استخدامی یکسان، از جمله اعمال ضوابط یکسان برای انتخاب در موضوعات استخدام.

پ - حق انتخاب آزادانه حرفه و پیشه، حق برخورداری از ارتقای مقام، حق برخورداری از امنیت شغلی و تمام امتیاز و شرایط شغلی و حق استفاده از دوره‌های آموزش حرفه‌ای و بازآموزی، از جمله کارآموزی و شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای پیشرفته و آموزش مرحله‌ای.

ت - حق دریافت دستمزد برابر و نیز استفاده از مزایا و حق برخورداری از رفتار یکسان در مشاغلی که دارای ارزش برابر است و همچنین رفتار یکسان در ارزیابی کیفیت کار مشابه.

ث - حق استفاده از بیمه‌های اجتماعی به ویژه در دوران بازنشستگی، دوران بیکاری، هنگام بیماری و ناتوانی و دوران پیری و در سایر موارد از کارافتادگی و نیز حق استفاده از مرخصی استحقاقی.

ج - حق حفظ سلامتی و رعایت ایمنی در محیط کار، از جمله حمایت از وظیفه تولید مثل.

۲- به منظور جلوگیری از اعمال تبعیضات علیه زنان بر پایه ازدواج یا مادری (بارداری) و تضمین حق مؤثر آنان جهت کار، دولتهای عضو اقدامات زیر را به عمل خواهند آورد:

الف - ممنوعیت اخراج به دلیل بارداری یا مرخصی زایمان و تبعیض در اخراج بر اساس وضعیت زناشویی و اعمال مجازات‌هایی بدین منظور.

ب - صدور اجازه مرخصی زایمان با حقوق یا مزایای اجتماعی مشابه بدون از دست دادن شغل قبلی، ارشدیت یا مزایای اجتماعی.

پ - تشویق به ارائه خدمات حمایتی اجتماعی لازم به نحوی که والدین را قادر نماید تعهدات خانوادگی را با مسئولیت‌های شغلی و مشارکت در زندگی اجتماعی هماهنگ سازند، بخصوص از طریق ترغیب ایجاد و توسعه شبکه تسهیلاتی برای مراقبت از کودکان.

ث - برقراری حمایت خاص از زنان هنگام بارداری در انواع مشاغلی که برای آنان زیان‌آور محسوب می‌گردد.

۳- قوانین حمایت‌کننده در خصوص موضوعات ذکر شده در این ماده به طور متناوب همگام با پیشرفت اطلاعات و دانش‌های علمی و فنی باید مورد بررسی قرار گیرد و در صورت لزوم بازنگری، لغو یا تمدید شوند.

ماده ۱۲-

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات لازم را در مورد محو تبعیضات علیه زنان در زمینه مراقبت بهداشتی آنان به عمل خواهند آورد تا دسترسی به خدمات بهداشتی از جمله خدماتی که به تنظیم خانواده مربوط می‌شود بر اساس رعایت مساوات بین مردان و زنان تضمین گردد.

۲- دولتهای عضو صرفنظر از مفاد بند (۱) این ماده، ارائه خدمات مناسب در ارتباط با بارداری، بستری شدن برای زایمان و دوران پس از زایمان را تضمین خواهند کرد و در موارد لازم خدمات رایگان و نیز تغذیه کافی را در دوران بارداری و دوران شیردهی در اختیار آنان قرار خواهند داد.

ماده ۱۳-

دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به منظور رفع تبعیض علیه زنان در سایر حوزه‌های زندگی اقتصادی و اجتماعی به عمل خواهند آورد تا حقوق یکسان به ویژه در زمینه‌های زیر بر اساس برابری مردان و زنان تضمین شود:

الف - حق استفاده از مزایای خانوادگی.

ب - حق استفاده از وام‌های بانکی، رهن و سایر اشکال اعتبارات مالی.

پ - حق شرکت در فعالیتهای تفریحی، ورزشی و کلیه زمینه‌های زندگی فرهنگی.

ماده ۱۴-

۱- دولتهای عضو مشکلات خاص زنان روستایی را مدنظر قراردادده و به نقش مهمی که این زنان در جهت حیات اقتصادی خانواده‌های خود از جمله کار در بخشهای غیرمالی اقتصاد به عهده دارند توجه خاص مبذول خواهند داشت و کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا مفاد این کنوانسیون نسبت به زنان در مناطق روستایی اجراء گردد.

۲- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را برای رفع تبعیض علیه زنان در مناطق روستایی به عمل خواهند آورد تا این زنان بر اساس تساوی مردان و زنان در برنامه‌های عمرانی روستایی شرکت نموده و از آن بهره‌مند گردند و بخصوص از حقوق زیر برخوردار شوند:

الف - شرکت در تدوین و اجرای برنامه‌های عمرانی در کلیه سطوح.

ب - دسترسی به تسهیلات بهداشتی کافی از جمله اطلاعات، مشاوره و خدمات تنظیم خانواده.

پ - استفاده مستقیم از برنامه‌های تأمین اجتماعی.

ت - استفاده از انواع دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی رسمی و غیررسمی از جمله سوادآموزی عملی و نیز بهره‌مندی از کلیه خدمات محلی و فوق‌العاده به منظور بالا بردن کارایی فنی آنان.

ث - تشکیل گروه‌ها و تعاونیهای خودیاری به منظور به دست آوردن امکان دستیابی مساوی به فرصتهای اقتصادی از طریق اشتغال یا خوداشتغالی.

ج - شرکت در کلیه فعالیتهای محلی.

چ - دسترسی به وامها و اعتبارات کشاورزی، تسهیلات بازاریابی، فناوری مناسب و برخورداری از رفتار مساوی در چارچوب اصلاحات ارضی و روستایی و نیز در برنامه‌های جایگزینی زمین.

ح - بهره‌مندی از شرایط زندگی مناسب به ویژه در مورد مسکن، بهداشت، آب و برق، ارتباطات و حمل و نقل.

بخش چهارم

ماده ۱۵-

۱- دولتهای عضو به زنان حقوق مساوی با مردان در برابر قانون اعطاء می‌کنند.

۲- دولتهای عضو در امور مدنی به زنان اختیارات و اهلیت قانونی دقیقاً یکسان با مردان و نیز فرصتهای مساوی برای بهره‌برداری از این اختیارات و اهلیت اعطاء خواهند کرد. دولتهای عضو بالاخص به زنان حقوق یکسان جهت انعقاد قرارداد و اداره اموال اعطاء کرده، با ایشان در کلیه مراحل دادرسی در دادگاهها و مراجع قضایی به صورت یکسان رفتار خواهند نمود.

۳- دولتهای عضو موافقت می‌نمایند که کلیه قراردادها و سایر اسناد خصوصی از هر نوع که دارای اثر قانونی بوده و در جهت محدود کردن اختیارات و اهلیت قانونی زنان می‌باشد کأن لم یکن تلقی گردد.

۴- دولتهای عضو به زنان و مردان حقوق یکسان در قبال قانون مربوط به تردد افراد و آزادی انتخاب مسکن و اقامتگاه اعطاء خواهند کرد.

ماده ۱۶-

۱- دولتهای عضو کلیه اقدامات مقتضی را به منظور رفع تبعیض علیه زنان در کلیه امور مربوط به ازدواج و روابط خانوادگی به عمل خواهند آورد و به ویژه بر اساس تساوی مردان و زنان موارد زیر را تضمین خواهند کرد:

الف - حق یکسان برای عقد ازدواج.

ب - حق یکسان در انتخاب آزادانه همسر و عقد ازدواج تنها با رضایت کامل و آزادانه آنها.

پ - حقوق و مسئولیتهای یکسان در طی دوران زناشویی و به هنگام جدایی.

ت - حقوق و مسئولیتهای یکسان به عنوان والدین، صرفنظر از وضعیت زناشویی آنها، در مسائلی که به فرزندان آنان مربوط می‌شود؛ در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار خواهد بود.

ث - حقوق یکسان در مورد تصمیم‌گیری آزادانه و مسئولانه نسبت به تعداد فرزندان و فاصله زمانی بارداری و دسترسی به اطلاعات، آموزش و ابزار لازم که قدرت بهره‌مندی از این حقوق را به ایشان می‌دهد.

ج - حقوق و مسئولیتهای یکسان در مورد قیمومت، حضانت، سرپرستی و فرزندخواندگی کودکان و یا موارد مشابه با این مفاهیم در حقوق ملی؛ در کلیه موارد منافع کودکان از اولویت برخوردار خواهد بود.

چ - حقوق فردی یکسان به عنوان شوهر و زن از جمله حق انتخاب نام‌خانوادگی، شغل و حرفه. ح - حقوق یکسان برای زوجین نسبت به مالکیت، حق اکتساب، مدیریت، سرپرستی، بهره‌مندی و انتقال ملک اعم از این که رایگان بوده و یا هزینه‌ای در برداشته باشد.

۲- نامزدی و ازدواج کودک هیچ اثر قانونی ندارد و کلیه اقدامات ضروری از جمله وضع قانون برای تعیین حداقل سن ازدواج و اجباری کردن ثبت ازدواج در دفاتر رسمی می‌باید به عمل آید.

بخش پنجم

ماده ۱۷-

۱- به منظور بررسی پیشرفت حاصل شده در اجرای مفاد این کنوانسیون، کمیته محو تبعیض علیه زنان (که از این پس به عنوان کمیته یاد خواهد شد) شامل هجده نفر در زمان لازم‌الاجراء شدن و پس از تصویب یا پیوستن سی و پنجمین کشور عضو، بیست و سه نفر از خبرگان دارای شهرت اخلاقی والا و صلاحیت در زمینه مربوط به کنوانسیون تشکیل می‌شود. این خبرگان توسط دولتهای عضو از میان اتباع کشورهايشان انتخاب می‌شوند و در صلاحیت شخصی خود خدمت می‌کنند. در انتخاب این اشخاص به توزیع عادلانه جغرافیایی و به حضور اشکال مختلف تمدن و نظامهای عمده حقوقی توجه می‌گردد.

۲- اعضای کمیته با رأی مخفی و از فهرست افرادی که توسط دولتهای عضو نامزد شده‌اند انتخاب می‌شوند. هر دولت عضو می‌تواند یک نفر از اتباع خود را نامزد نماید.

۳- نخستین انتخابات شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون برگزار خواهد شد. حداقل سه ماه قبل از تاریخ هر انتخابات، دبیر کل سازمان ملل متحد طی نامه‌ای از دولتهای عضو می‌خواهد تا ظرف دو ماه نامزدهای خود را معرفی کنند. دبیر کل فهرست اسامی نامزدها را به ترتیب حروف الفباء و با ذکر کشور نامزد کننده هر یک، تهیه و برای دولتهای عضو ارسال خواهد داشت.

۴- انتخاب اعضای کمیته در جلسه دولتهای عضو که توسط دبیر کل در مقر سازمان ملل متحد برگزار خواهد شد، انجام می‌شود. در این جلسه که حد نصاب رسمیت آن حضور دوسوم دولتهای عضو می‌باشد، اشخاص انتخاب شده برای عضویت در کمیته، آن دسته از نامزدهایی خواهند بود که بیشترین تعداد آراء و همزمان اکثریت مطلق آرای نمایندگان دولتهای عضو حاضر و رأی دهنده در جلسه را به دست آورند.

۵- اعضای کمیته برای یک دوره چهارساله انتخاب می‌شوند. لکن دوره عضویت نه نفر از اعضای منتخب در اولین انتخابات در پایان دو سال به اتمام می‌رسد. بلافاصله پس از اولین انتخابات، اسامی این نه عضو به قید قرعه توسط رئیس کمیته انتخاب خواهد شد.

۶- انتخاب پنج عضو دیگر کمیته برابر مفاد بندهای (۲)، (۳) و (۴) این ماده و به دنبال سی و پنجمین تصویب یا الحاق صورت خواهد گرفت. دوره عضویت دو نفر از اعضای بالا در پایان دو سال خاتمه خواهد یافت و اسامی این دو نفر به قید قرعه توسط رئیس کمیته انتخاب خواهد شد.

۷- به منظور اشغال پستهای خالی احتمالی، دولتی که فعالیت خبره‌اش به عنوان عضو کمیته متوقف شده است، خبره دیگری را از بین اتباع خود برای عضویت در کمیته، مشروط به تأیید کمیته انتخاب خواهد کرد.

۸- اعضای کمیته با تأیید مجمع عمومی و برابر ضوابط و شرایطی که مجمع مقرر می‌دارد و با در نظر گرفتن اهمیت مسئولیتهای کمیته از سازمان ملل متحد مقرری دریافت خواهند نمود.

۹- دبیر کل سازمان ملل متحد تسهیلات و کارمندان لازم را به منظور تحقق و انجام مؤثر وظایف کمیته در چارچوب این کنوانسیون تأمین خواهد کرد.

ماده ۱۸-

۱- دولتهای عضو، متعهد می‌شوند گزارشی برای بررسی کمیته در مورد اقدامات تقنینی، قضایی و اجرایی یا سایر اقدامات متخذه در راستای اجرای مفاد این کنوانسیون و پیشرفت‌های حاصل شده در این رابطه در مواعد زیر به دبیر کل سازمان ملل متحد ارائه کنند:

الف - یک سال پس از لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون برای آن دولت، و

ب - پس از آن حداقل هر چهار سال یک بار و علاوه بر آن هر زمانی که کمیته درخواست کند.

۲- این گزارشها می‌تواند مبین عوامل و مشکلاتی باشد که بر میزان اجرای تعهدات موضوع این کنوانسیون اثر می‌گذارد.

ماده ۱۹-

۱- کمیته آئین‌نامه اجرایی خود را تصویب خواهد نمود.

۲- کمیته مسئولان خود را برای دوره دو ساله انتخاب خواهد کرد.

ماده ۲۰-

۱- کمیته به منظور بررسی گزارشهایی که برابر با ماده (۱۸) این کنوانسیون ارائه شده هر ساله به مدتی که از دو هفته تجاوز نکند تشکیل جلسه می‌دهد.

۲- جلسات کمیته معمولاً در مقرّ سازمان ملل متحد یا در هر محل مناسب دیگری که به تصمیم کمیته تعیین می‌شود، برگزار خواهد شد.

ماده ۲۱-

۱- کمیته همه ساله از طریق شورای اقتصادی و اجتماعی، گزارشی در مورد فعالیتهای خود به مجمع عمومی تسلیم می‌نماید و می‌تواند بر اساس بررسی گزارشها و اطلاعات واصل شده از دولتهای عضو پیشنهادها و توصیه‌های کلی ارائه دهد. این پیشنهادها و توصیه‌های کلی همراه با نظرات احتمالی دولتهای عضو در گزارش کمیته درج می‌گردد.

۲- دبیر کل سازمان ملل متحد گزارشهای کمیته را جهت اطلاع به کمیسیون مقام زن ارسال می‌نماید.

ماده ۲۲- کارگزاریهای تخصصی حق حضور را به هنگام بررسی اجرای مفاد این کنوانسیون که در محدوده فعالیتهای ایشان قرار دارد دارند. کمیته می‌تواند از کارگزاریهای تخصصی دعوت کند تا گزارشهایی را در مورد نحوه اجرای کنوانسیون در زمینه‌هایی که به حوزه فعالیت آنها مربوط می‌شود ارائه نمایند.

بخش ششم

ماده ۲۳- هیچ چیز در این کنوانسیون بر مقرراتی که برای دستیابی زنان و مردان به برابری مفیدتر و مؤثرتر وجود دارد تأثیر نخواهد گذاشت. این مقررات می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

الف - قوانین یک دولت عضو، یا

ب - هر کنوانسیون، پیمان یا موافقتنامه بین‌المللی دیگری که برای آن دولت لازم‌الاجراء است.

ماده ۲۴- دولتهای عضو متعهد می‌گردند کلیه اقدامات لازم در سطح ملی را که هدف از آن تحقق کامل حقوق به رسمیت شناخته شده در این کنوانسیون می‌باشد، به عمل آورند.

ماده ۲۵-

۱- این کنوانسیون برای امضای کلیه دولتها مفتوح می‌باشد.

۲- دبیرکل سازمان ملل متحد به عنوان امین این کنوانسیون تعیین می‌شود.

۳- تصویب این کنوانسیون منوط به طی مراحل تصویب قانونی است. اسناد تصویب نزد دبیر کل سازمان ملل متحد به امانت گذارده خواهد شد.

۴- این کنوانسیون جهت الحاق کلیه دولتها مفتوح می‌باشد. الحاق با سپردن سند الحاق به دبیر کل سازمان ملل متحد محقق می‌شود.

ماده ۲۶-

۱- دولتهای عضو می‌توانند در هر زمان طی نامه‌ای خطاب به دبیر کل سازمان ملل متحد درخواست تجدیدنظر در این کنوانسیون را بنمایند.

۲- در مجمع عمومی سازمان ملل متحد در مورد اقدامات احتمالی بعدی در مورد چنین درخواستی تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۲۷-

۱- این کنوانسیون سی روز پس از تاریخی که بیستمین سند تصویب یا الحاق آن نزد دبیرکل سازمان ملل متحد به امانت گذارده شود، لازم‌الاجراء می‌گردد.

۲- این کنوانسیون برای هر دولتی که آن را پس از به ودیعه سپردن بیستمین سند تصویب یا الحاق، تصویب می‌کند یا به آن ملحق می‌گردد، از سی‌امین روز تاریخی که سند تصویب یا الحاق آن دولت به امانت گذارده شده لازم‌الاجراء می‌گردد.

ماده ۲۸-

۱- دبیرکل سازمان ملل متحد متن حق شرطهای کشورها در هنگام تصویب یا الحاق را دریافت نموده، آن را میان کلیه دولتها توزیع می‌نماید.

۲- حق شرطهایی که با هدف و منظور این کنوانسیون سازگار نباشد پذیرفته نخواهد شد.

۳- حق شرطها از طریق تسلیم اعلامیه‌ای خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد در هر زمان قابل پس گرفتن است. نامبرده همه دولتها را از این موضوع مطلع خواهد کرد. اعلامیه مزبور از تاریخ دریافت، نافذ خواهد بود.

ماده ۲۹-

۱- هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بین دو یا چند دولت عضو که از طریق مذاکره حل نگردد بنا به تقاضای یکی از طرفها به داوری ارجاع می‌شود. چنانچه ظرف شش ماه از تاریخ درخواست داوری، طرفها در مورد نحوه و تشکیلات داوری به توافق نرسند، یکی از طرفها می‌تواند خواستار ارجاع موضوع به دیوان بین‌المللی دادگستری مطابق با اساسنامه دیوان گردد.

۲- هر دولت عضو می‌تواند به هنگام امضاء یا تصویب این کنوانسیون یا الحاق به آن اعلام کند که خود را موظف به اجرای بند (۱) این ماده نمی‌داند. دولتهای عضو دیگر در قبال دولتی که در مورد بند (۱) این ماده اعلام حق شرط نموده است ملزم به اجرای بند (۱) نمی‌باشند.

۳- هر دولت عضوی که بر طبق بند (۲) این ماده اعلام حق شرط نموده باشد می‌تواند در هر زمان از حق شرط خود از طریق تسلیم اعلامیه‌ای به دبیر کل ملل متحد صرفنظر نماید.

ماده ۳۰- این کنوانسیون که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیولی آن

دارای اعتبار یکسان می‌باشند، نزد دبیرکل ملل متحد به امانت گذارده می‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۹۷۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۷۴۴ مورخ ۱۳۸۲/۵/۶ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۵۲ مورخ ۸۲/۳۰/۱۶/۱۳۸۲^(۱)؛ «لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان» مصوب جلسه مورخ یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«علاوه بر اینکه موارد مغایر با شرع مقدس اسلام - مذکور در بند «الف» مصوبه - و مرجع تشخیص آن معین نشده تا نسبت به مصوبه از نظر انطباق با موازین شرع و قانون اساسی اظهارنظر گردد با عنایت به اینکه موارد خلاف شرع و مغایرت با قانون اساسی کنوانسیون بسیار زیاد است بطوریکه شرط عدم قبول اجراء مفاد کنوانسیون در این موارد - چون با اهداف منظور این کنوانسیون سازگار نیست - به حکم بند «۲» ماده «۲۸» کنوانسیون پذیرفته نیست و در نتیجه دولت جمهوری اسلامی ایران ملزم به پذیرش مفاد کنوانسیون در این موارد نیز می‌شود فلذا تجویز الحاق دولت به این کنوانسیون خلاف ضروریات اسلام، مغایر با ضوابط مسلم اسلام و مغایر اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۲، ۳ (بندهای ۱ و ۵)، ۴، ۱۰، ۲۰، ۲۱، ۷۲، ۱۱۵ و ۱۵۳ قانون اساسی^(۲) شناخته شد.»

ذیلاً نظر مجلس محترم را به دو نکته جلب می‌نمایم:

۱- فرازهایی از بیانات حضرت امام (ره) در خصوص تساوی حقوق زن و مرد و اقدامات رژیم طاغوت (در سالهای ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲):

«... دولت مذهب رسمی کشور را ملعبه خود قرار داده و در کنفرانسها اجازه میدهد که گفته شود قدمهایی برای تساوی حقوق زن و مرد برداشته شده در صورتیکه هر کس به تساوی حقوق زن در ارث و طلاق و مثل اینها که جزو احکام اسلام است معتقد باشد و لغو نماید اسلام تکلیفش را تعیین کرده است...»

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. اصول ۲، ۳، ۴، ۱۰، ۲۰، ۲۱، ۷۲ و ۱۵۳ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات ۴۲۹، ۱۳۸، ۵۵۲، ۶۵۳، ۵۷۰، ۴۵۱، ۱۸۳ و ۷۲۷).

- اصل ۱۱۵ قانون اساسی: رئیس جمهوری باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشد انتخاب گردد: ایرانی‌الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوا، مؤمن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

... کراراً در نطق‌های مبتذلشان تصریح به تساوی حقوق زن و مرد در تمام جهات سیاسی و اجتماعی کرده‌اند که لازمه‌اش تغییر احکامی از قرآن مجید است...»^(۱)

«... دستگاه جبار گمان کرد با زمزمه تساوی حقوق می‌تواند راهی برای پیشرفت مقاصد شوم خود که آن ضربه نهایی به اسلام است، باز کند...»^(۲)

«... یک حقایقی در کار است، شما آقایان در تقویم دو سال پیش از این یا سه سال پیش از این بهایی‌ها مراجعه کنید در آنجا می‌نویسد: تساوی حقوق زن و مرد، رأی عبدالبهاء (است) آقایان (هم) از او تبعیت می‌کنند...»^(۳)

«... دستگاه جابره در نظر دارد تساوی حقوق زن و مرد را تصویب و اجرا کند یعنی احکام ضروریه اسلام و قرآن کریم را زیر پا بگذارد...»^(۴)

«... تساوی حقوق من جمیع الجهات پایمال کردن چند تا حکم ضروری اسلام (است)، نفی کردن چند تا حکم صریح قرآن است...»^(۵)

«... از سخط خدای تعالی بهر اسید اگر بواسطه سکوت شماها (علمای اسلام) به اسلام لطمه‌ای وارد آید نزد خدای تعالی و ملت مسلمان مسئول هستید إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدْعُ فَلِلْعَالِمِ أَنْ يُظْهَرَ عِلْمُهُ وَإِلَّا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ، (اگر بدعت ایجاد شود و عالم مخالفت نکند لعنت خدا بر او باد) از تساوی حقوق اظهار تنفر کنید...»^(۶)

۲- این مصوبه با حکم بعضی از ضروریات اسلام مانند ارث، قصاص، دیه، طلاق، شهادت، سن بلوغ، مرحمی و نامحرمی، حجاب، تعدد زوجات و... مغایرت دارد.^(۷)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. صحیفه امام جلد ۱ صفحه ۱۹۹ (قسمتی از پیام حضرت امام خمینی (ره) خطاب به بازرگانان و اصناف و اهالی همدان مورخ ۱۳۴۲/۲/۱۲).

۲. همان.

۳. همان، صفحه ۲۴۷ (قسمتی از بیانات امام راحل در عصر عاشورای حسینی سال ۱۳۸۳ ه. ق برابر با ۱۳ خرداد ۱۳۴۲).

۴. همان، صفحه ۱۵۳ (قسمتی از پیام امام راحل خطاب به ملت مسلمان ایران مورخ ۱۳۴۱/۱۲/۲۲).

۵. همان، صفحه ۲۰۹ (قسمتی از بیانات امام راحل در جمع روحانیون، طلاب و اهالی قم مورخ ۱۳۴۲/۱۲/۱۲).

۶. همان، صفحه ۲۲۹ (بخش پایانی پیام امام راحل خطاب به روحانیون، وعاظ و ملت مسلمان ایران به مناسبت فرارسیدن ایام محرم و عاشورای حسینی سال ۱۳۸۳ ه. ق مطابق با ۱۳۴۲/۲/۲۸).

۷. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۶۵، مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳).

۳۷

مغایرت طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز با قانون اساسی

شماره: ۳۱۷۶۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۶

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به کنوانسیون «منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز» مشتمل بر یک مقدمه و سی و سه ماده (در سه بخش) مصوب نوزدهم آذر ماه ۱۳۶۶ ملحق و اسناد مربوطه را تودیع نماید. کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز مصوب مجمع عمومی سازمان ملل و ارائه جهت امضاء، تصویب و الحاق به موجب قطعنامه ۳۹/۴۶ مورخ ۱۰ دسامبر ۱۹۸۴ که در تاریخ ۲۶ ژوئن ۱۹۸۷ بر طبق ماده (۱) ۲۷ الزام‌آور شده است. مجمع عمومی:

- با یادآوری اعلامیه حمایت از همه اشخاص تحت شکنجه و دیگر رفتار یا مجازاتهای غیرانسانی تحقیرآمیز و وحشیانه مصوب مجمع عمومی، طی قطعنامه ۳۴۵۲ نهم دسامبر ۱۹۷۵.
- با یادآوری قطعنامه ۳۲/۶۲ مورخ هشتم دسامبر ۱۹۷۷ که طی آن از کمیسیون حقوق بشر خواسته شد تا پیش‌نویس کنوانسیون علیه شکنجه و دیگر رفتار یا مجازاتهای غیرانسانی، وحشیانه و تحقیرآمیز، در پرتو اصول مذکور در اعلامیه تدوین نماید.
- با یادآوری قطعنامه ۳۸/۱۱۹ مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۸۳ که طی آن از کمیسیون حقوق بشر خواسته شد تا در اجلاس چهلیم خود به عنوان یک موضوع دارای بیشترین اولویت تدوین کنوانسیونی در این خصوص را با نگرش تقدیم آن به اجلاس سی و نهم مجمع عمومی و با در برداشتن موازینی برای اجرای مؤثر کنوانسیون مورد توجه قرار دهد.
- با عطف توجه رضایتمندانه به قطعنامه ۱۹۸۴/۲۱ کمیسیون حقوق بشر مورخ ۶ مارس

۱۹۸۴ که به موجب آن کمیسیون تصمیم گرفت تا متن پیش‌نویس کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتار یا مجازاتهای تحقیرآمیز، غیرانسانی و وحشیانه مذکور در ضمیمه گزارش گروه‌کاری را به مجمع عمومی ارائه نماید.

- با ابزار اشتیاق از حصول زمینه اجرای مؤثرتر منع موجود اعمال شکنجه و دیگر رفتار یا مجازاتهای تحقیرآمیز، غیرانسانی و وحشیانه، بر اساس حقوق داخلی و بین‌المللی؛

۱- قدردانی خود را از کار انجام شده توسط کمیسیون حقوق بشر در تهیه متن پیش‌نویس کنوانسیون منع شکنجه و دیگر رفتار یا مجازاتهای غیرانسانی، موهن و وحشیانه ابراز می‌دارد.

۲- کنوانسیون منع شکنجه و رفتار یا مجازاتهای غیرانسانی، موهن و وحشیانه را که ملحق به قطعنامه حاضر است را تصویب می‌نماید و برای امضاء، تصویب و الحاق کشورها مفتوح می‌باشد.

۳- از حکومتها می‌خواهد که امضاء و تصویب کنوانسیون را به عنوان یک اولویت مورد بررسی قرار دهند.

متن کنوانسیون منع شکنجه و دیگر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز کشورهای متعاهدین این کنوانسیون:

- با عنایت به این که بر اساس اصول مذکور در منشور ملل متحد، شناسائی حقوق برابر و غیرقابل انفکاک همه اعضای خانواده بشری مبنای آزادی، عدالت و صلح در جهان است،

- با در نظر داشتن اینکه حقوق مذکور منبعث از کرامت ذاتی آحاد بشر است،

- با یادآوری تعهد کشورهای طرف متعاهد منشور خصوصاً ماده (۵۵)، مبنی بر لزوم توجه به پیشبرد احترام جهانی و رعایت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی،

- با عطف توجه به ماده (۵) اعلامیه جهانی حقوق بشر و ماده (۷) میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی که به موجب آنها مقرر شده که هیچکس نباید تحت شکنجه یا رفتار یا مجازات سببانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز قرار گیرد،

- با توجه به اعلام حمایت از همه اشخاص تحت شکنجه و قربانیان دیگر رفتارها یا مجازاتهای وحشیانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز به موجب مصوبه مجمع عمومی در نهم دسامبر ۱۹۷۵،

- با تمایل به مؤثرتر ساختن مبارزه علیه شکنجه و دیگر رفتارهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز در سراسر جهان، به شرح موارد زیر توافق می‌نمایند:

بخش اول:

ماده ۱-

۱- از نظر این کنوانسیون، اصطلاح شکنجه به هر عملی اطلاق می‌شود که عمداً درد یا رنج جانکاه جسمی یا روحی به شخص وارد آورد، به منظور اهدافی از قبیل اخذ اطلاعات یا اقرار از شخص مورد نظر یا شخص ثالث، یا تنبیه شخص مورد نظر یا شخص ثالث به اتهام عملی که وی مرتکب شده یا مظنون به ارتکاب آن است، یا به منظور ارعاب، تخویف یا یا

اجبار شخص مورد نظر یا شخص ثالث و یا به هر دلیل دیگری که مبتنی بر شکلی از اشکال تبعیض باشد، منوط به اینکه چنین درد و رنجی توسط کارگزار دستگاه حاکمه یا هر شخص دیگری که در سمت مأمور قرار دارد یا به موجب ترغیب یا رضایت صریح یا ضمنی مأمور مزبور تحمیل شده باشد. درد و رنج ناشی از خصیصه ذاتی یا عارضی مجازاتهای قانونی خارج از تعریف فوق است.

۲- تعریف مندرج در این ماده به هیچ نحو نسبت به مصوبات دیگر داخلی یا بین‌المللی که شمول مفاد آن محدوده وسیعتری را دربرگرفته باشد لطمه وارد نمی‌سازد.

ماده ۲-

۱- هر یک از کشورهای طرف این کنوانسیون ملزم است اقدامات مؤثر تقنینی، اداری و قضایی و سایر اقدامات لازم را به منظور جلوگیری از اعمال شکنجه در تمام قلمرو تحت صلاحیت قضایی خود به عمل آورد.

۲- هیچ وضعیت استثنایی از هر قبیل که باشد اعم از حالت جنگ یا تهدید به جنگ، عدم ثبات سیاسی داخلی یا هر وضعیت اضطراری دیگر نمی‌تواند در جهت توجیه شکنجه مورد استناد قرار گیرد.

۳- دستور از مقام بالاتر از یک مرجع عمومی نمی‌تواند در جهت توجیه شکنجه مورد استناد قرار گیرد.

ماده ۳-

۱- هیچ یک از کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون نسبت به اخراج، بازگرداندن یا استرداد افراد به کشوری که دلایل مقنن در خصوص شکنجه شدن فرد در آن کشور وجود دارد مبادرت نخواهد کرد.

۲- برای تشخیص وجود مبانی و دلایل برای چنین احتمالی، مقامات صلاحیتدار کلیه ملاحظات لازم من جمله در صورت قابل اعمال بودن، وجود نقض مستمر، فاحش آشکار یا دسته جمعی حقوق بشر در آن کشور را مدنظر قرار خواهند داد.

ماده ۴-

۱- هر یک از کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون این امر را مورد تضمین قرار خواهد داد که کلیه اعمال شکنجه از لحاظ حقوق جزایی آن کشور جرم و تخلف قانونی مورد لحاظ قرار گیرند. همچنین هرگونه اقدام در جهت اعمال شکنجه یا مبادرت به هرگونه اقدام در جهت شرکت یا معاونت در اعمال شکنجه نیز تحت شمول این الزام قانونی قرار خواهد داشت.

۲- هر یک از کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون با توجه به اهمیت و شدت اقدام به ارتکاب هر یک از اعمال خلاف قانون فوق مجازاتهای متناسبی را مقرر خواهد کرد.

ماده ۵-

۱- هر یک از کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون اقدامات لازم را برای برقرار کردن صلاحیت خود در تشخیص جرایم و اعمال خلاف قانون مذکور در ماده (۴) در موارد زیر به عمل خواهد آورد:

الف - هرگاه عمل خلاف قانون در قلمروی که در حوزه صلاحیت قضایی آن کشور است و یا در داخلی هواپیما یا کشتی ثبت شده در آن کشور ارتکاب یابد.

ب - هرگاه کسی که عمل خلاف قانون ادعایی را مرتکب شده است، یکی از اتباع آن کشور باشد.

ج - هرگاه شخص شکنجه دیده بنا به تشخیص کشور مورد نظر یکی از اتباع آن کشور محسوب گردد.

۲- همچنین هر یک از کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون اقدامات لازم را به منظور برقرار کردن صلاحیت خود جهت تشخیص اعمال خلاف قانون مذکور، در موردی که مرتکب ادعایی در قلمرو تحت صلاحیت آن کشور مقیم است، معمول خواهد داشت و کشور مزبور به موجب ماده (۸) مرتکب را به هیچ یک از کشورهای مذکور در بند (۱) ماده حاضر، مسترد نخواهد داشت.

۳- کنوانسیون حاضر مانع از اجرای صلاحیت جزایی مقرر شده بر طبق قوانین داخلی نخواهد بود.

ماده ۶-

۱- هر یک از کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون که شخص مظنون به ارتکاب عمل خلاف قانون مندرج در ماده (۴) در حوزه قلمرو آن کشور باشد، در صورتی که پس از بررسی اطلاعات و اوضاع و احوال موضوع محرز گردد نسبت به تحت نظر قراردادن فرد مورد نظر اقدام لازم را معمول داشته و کلیه اقدامات قضایی لازم را برای تأمین حضور آن شخص به عمل خواهد آورد. بازداشت و اقدامات مزبور باید به موجب قوانین آن کشور صورت گیرد و اقدامات مزبور در صورتی ادامه خواهد یافت که آئین رسیدگی کیفری یا استرداد فرد مظنون چنین ایجاب نماید.

۲- کشور ذی ربط بلافاصله اقدام به تحقیق مقدماتی در خصوص واقعیات قضیه خواهد نمود.

۳- هر کسی که در اجرای بند (۱) ماده حاضر تحت نظر قرار دارد می تواند بلافاصله ارتباط خود را با نزدیکترین نماینده رسمی دولت متبوع خود و یا در صورتی که «بی تابعت» باشد با نماینده دولتی که عادتاً در آنجا اقامت دارد برقرار نماید.

۴- هرگاه کشوری به موجب مقررات ماده حاضر شخصی را تحت نظر قرارداده باشد باید بلافاصله موضوع تحت نظر قرار گرفتن شخص مزبور و اوضاع و احوال موجه بازداشت وی را

به اطلاع دولتهایی که در بند (۱) ماده (۵) به آنها اشاره شده برساند. کشوری که اقدام به تحقیقات مقدماتی مندرج در بند (۲) حاضر نماید نتایج تحقیقات را فوراً به اطلاع کشورهای مزبور رسانده و قصد خود را مبنی بر اجرا یا عدم اجرای صلاحیت قضایی خود در این مورد به آنها اعلام خواهد نمود.

ماده ۷-

۱- هر یک از کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون که شخص مظنون به ارتکاب یکی از اعمال خلاف قانون مندرج در ماده (۴) در حوزه صلاحیت قضایی آن کشور تحت نظر قرار می‌گیرد در صورتی که اقدام به استرداد شخص مزبور ننماید باید فرد مزبور را به منظور پیگرد قضایی در موارد مشروحه در ماده (۵) به مقامات صلاحیتدار خود تسلیم نماید.

۲- تصمیمی که مقامات مذکور در این مورد اتخاذ می‌نمایند مطابق با اقداماتی خواهد بود که برطبق موازین حقوقی آن کشور در موارد پیگرد جرائم عمومی از نوع حاد اتخاذ می‌گردد. در موارد مشروحه در بند (۲) ماده (۵) حوزه اعمال موازین ناظر بر ادله اثبات در مورد تعقیب قضایی و محکومیت، به هیچ وجه نبایستی محدودتی از مقرراتی باشد که در موارد مشروحه در بند (۱) ماده (۵) تعیین گردیده است.

۳- برخورد و رفتار منصفانه با هر شخصی که در ارتباط با یکی از اعمال خلاف قانون مندرج در ماده (۴) مورد تعقیب قرار می‌گیرد باید در همه مراحل دادرسی مورد عنایت و تضمین قرار گیرد.

ماده ۸-

۱- اعمال خلاف قانون مندرج در ماده (۴) به منزله جرائم قابل استرداد تلقی گردیده و تحت شمول هر معاهده استردادی خواهد بود که بین کشورهای عضو این کنوانسیون منعقد می‌گردد. کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون متعهد می‌شوند که اعمال خلاف قانون مذکور را در قراردادهای استرداد منعقد فی‌مابین در زمره جرائم قابل استرداد تعریف نمایند.

۲- هرگاه یکی از کشورهای طرف این کنوانسیون موضوع استرداد را منوط به وجود یک معاهده از قبل در این زمینه نماید و از طرف کشوری که معاهده استرداد با آن کشور منعقد ننموده درخواست استردادی ارائه شود، دولت مزبور می‌تواند کنوانسیون حاضر را در مورد اعمال خلاف قانون مذکور، به عنوان مبنای حقوقی استرداد در خصوص این جرایم تلقی نماید. در عین حال موضوع استرداد تابع سایر شرایطی خواهد بود که در موازین حقوقی کشور طرف درخواست مقرر شده است.

۳- کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون که عمل استرداد را منوط به وجود معاهده استرداد از قبل نمی‌نمایند باید ارتکاب اعمال خلاف قانون مذکور را در ارتباط فی‌مابین، با

رعایت شرایط مقرر شده در موازين حقوقی کشور طرف درخواست، به عنوان جرائم قابل استرداد تلقی نمایند.

۴- از نقطه نظر اعمال و اجرای استرداد فی مابین کشورهای عضو، آنان ملزم به تعیین محدوده صلاحیت خود نسبت به این قبیل جرائم بر طبق مفاد بند (۱) ماده (۵) خواهند بود به نحوی که وقوع جرائم مزبور به منزله وقوع آن جرم در قلمرو تمام کشورها تلقی گردد.

ماده ۹-

۱- کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون در مورد اعمال خلاف قانون مندرج در ماده (۴) و نیز در مورد اطلاع و ارائه ادله و شواهد تحت نظر خود در جریان دادرسی کیفری لازم است کمال مساعدت را در بین خود ملحوظ نظر قرار دهند.

۲- کشورهای طرف متعاقد کنوانسیون، تعهدات مندرج در بند (۱) ماده حاضر را مطابق با مفاد هر نوع معاهده‌ای که در زمینه معاضدت قضایی متقابل بین آنها موجود باشد، به عمل خواهند آورد.

ماده ۱۰-

۱- هر یک از دول طرف کنوانسیون مراقبت خواهد کرد که آموزش و اطلاعات مربوط به ممنوعیت شکنجه جزء لاینفک تربیت مستخدمین کشوری یا لشکری که عهده‌دار اجرای قوانین هستند قرار گیرد. کارمندان امور پزشکی، مأموران دولتی و سایر اشخاصی که در امر محافظت، بازجویی و تماس با شخص بازداشتی یا زندانی دخالت دارند نیز تحت این نظام آموزشی قرار خواهند گرفت.

۲- هر یک از دول کنوانسیون، ممنوعیت مذکور را در مقررات و دستورات صادره ناظر بر تعهدات و تکالیف اشخاص مذکور برقرار خواهد کرد.

ماده ۱۱- هر یک از کشورهای طرف متعاقد کنوانسیون به منظور جلوگیری از اعمال هر نوع شکنجه نظارت منظمی را بر مقررات، دستورالعمل‌ها، روش‌ها و رویه‌های متداول در امر بازجویی و مقررات ناظر بر تحت نظر داشتن و رفتار با اشخاص دستگیر شده، بازداشتی یا زندانی در تمام قلمرو تحت صلاحیت قضایی خود برقرار خواهد کرد.

ماده ۱۲- هر یک از کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون این اطمینان را می‌دهند که در مواردی که دلائل معقول در اعمال شکنجه در قلمرو تحت صلاحیت قضایی خود در دست داشته باشند مراجع صالحه آن کشور مبادرت به انجام تحقیقات بی طرفانه و سریع بنمایند.

ماده ۱۳- هر یک از دول طرف کنوانسیون اطمینان می‌دهد که حق شکایت و تقاضای رسیدگی در نزد مراجع صالحه را برای کسی که مدعی است در قلمرو تحت صلاحیت قضایی آن کشور مورد شکنجه واقع شده است به رسمیت شناخته و به طور بی طرفانه در اسرع وقت

نسبت به رسیدگی به شکایت شخص مزبور اقدام بنماید. همچنین اقدامات لازم را برای حمایت و محافظت شخص شاکی و شهود در قبال هر نوع رفتار ناشایست و تهدید و ارباب که ناشی از تسلیم شکایت یا شهادت شاهد باشد به عمل خواهد آورد.

ماده ۱۴-

۱- هر یک از کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون باید حق مطالبه جبران خسارت و ضمانت اجرای دریافت غرامت عادلانه و مناسب و از جمله برخورداری از ساز و کار لازم برای بازتوانی کامل شخص شکنجه شده را در نظام حقوقی خود مورد تضمین قرار دهد. در صورت فوت قربانی که در نتیجه شکنجه صورت گرفته باشد افراد تحت تکفل وی از حق مطالبه جبران خسارت برخوردار خواهند بود.

۲- ماده حاضر به هیچ وجه نافی حق مطالبه جبران خسارت شخص قربانی یا هر شخص دیگر که به موجب قوانین داخلی ایجاد شده نخواهد بود.

ماده ۱۵- هر یک از کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون تضمین می‌کند که هیچ‌گونه اظهاری که ثابت شود بر اثر شکنجه اخذ شده است در طی دادرسی به عنوان دلیل، مورد استفاده قرار نخواهد گرفت مگر در مورد ادله‌ای که علیه شخص متهم به اعمال شکنجه اقامه شده و دلالت بر اثبات اخذ اظهار به عنوان دلیل جرم نماید.

ماده ۱۶-

۱- هر یک از کشورهای طرف کنوانسیون متعهد می‌شود که در تمام قلمرو تحت صلاحیت قضایی خود از هر نوع اعمال مجازات یا رفتار ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز دیگری که در شمول تعریف شکنجه در ماده (۱) قرار ندارد نیز جلوگیری به عمل آورد منوط بدان که این اقدام از طرف مأمور دولت یا شخص دیگری که به طور رسمی انجام وظیفه می‌نماید، یا به تحریک یا رضایت صریح یا ضمنی وی انجام گرفته باشد. به طور خاص تعهدات اعلام شده در مواد (۱۰)، (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) که نسبت به شکنجه اعمال گردیده به طور قابل جایگزین نسبت به انواع دیگر مجازات‌ها یا رفتارهای ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز قابل اعمال خواهد بود.

۲- مقررات کنوانسیون حاضر لطمه‌ای به مقررات و مفاد هرگونه سند بین‌المللی یا داخلی دیگری که مجازات‌ها و رفتارهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز را ممنوع می‌سازند و یا به استرداد و اخراج مقصرین مربوط می‌شوند، وارد نخواهد ساخت.

بخش دوم

ماده ۱۷-

۱- کمیته‌ای علیه شکنجه (که پس از این «کمیته» نامیده می‌شود) تشکیل خواهد شد تا

وظایفی را که در پی می‌آید انجام دهد. کمیته، مرکب خواهد بود از ده کارشناس معروف به مکارم عالی اخلاق که صلاحیتشان در زمینه حقوق بشر محرز باشد و فارغ از عناوین و مشاغل خود به موجب صلاحیت شخصی‌شان خدمت می‌کنند. کارشناسان کمیته توسط کشورهای طرف متعاقد این کنوانسیون انتخاب می‌شوند و در گزینش آنان رعایت توزیع عادلانه جغرافیایی و مفید بودن شرکت اشخاص دارای تجربه حقوقی مدنظر قرار خواهد گرفت.

۲- اعضاء کمیته با رأی مخفی از میان فهرست اشخاصی که کشورهای طرف کنوانسیون نامزد کرده‌اند انتخاب می‌شوند. هر کشور می‌تواند یک نفر را از میان اتباع خود به عنوان نامزد این مقام معرفی کند. کشورهای طرف کنوانسیون در نظر خواهند داشت که معرفی اعضاء کمیته حقوق بشر که بر طبق میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی تأسیس گردیده در صورتی که تمایل داشته باشند که در کمیته علیه شکنجه خدمت نمایند مفید و مؤثر خواهد بود.

۳- انتخاب اعضاء کمیته در اجلاسهایی که هر دو سال یک بار با حضور دول طرف کنوانسیون و توسط دبیر کل سازمان ملل متحد برگزار می‌شود صورت می‌گیرد. در آن جلسات که حد نصاب لازم برای رسمیت آن مستلزم حضور دو سوم دول طرف عضو خواهد بود اشخاصی که بیشترین تعداد آراء را به دست آورده و اکثریت مطلق آراء نمایندگان دولتهای حاضر و رأی دهنده را حائز گردند، انتخاب می‌شوند.

۴- اولین انتخابات باید شش ماه پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون حاضر برگزار شود. برای انتخاب اعضاء کمیته حداقل چهارماه قبل از تاریخ انجام انتخابات دبیرکل سازمان ملل متحد از کشورهای طرف این کنوانسیون کتباً دعوت می‌نماید که ظرف سه ماه نامزدهای خود را برای عضویت در کمیته معرفی کنند. دبیرکل سازمان ملل متحد فهرستی به ترتیب حروف الفباء از کلیه اشخاصی که به این ترتیب نامزد می‌شوند با ذکر نام کشورهایی که آنها را معرفی کرده‌اند تهیه و آن را برای دولتهای طرف این کنوانسیون ارسال خواهد داشت.

۵- اعضای کمیته برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند. در صورتی که مجدداً نامزد شوند انتخاب مجدد آنان بلاشکال خواهد بود. لیکن مدت عضویت پنج تن از اعضای منتخب در پایان دو سال منقضی خواهد شد. بلافاصله پس از اولین انتخابات نام این پنج تن به وسیله قرعه توسط رئیس جلسه مذکور در پاراگراف (۳) این ماده معین می‌شود.

۶- در صورت فوت یا استعفاء یا به هر علت دیگر یکی از اعضای کمیته نتواند وظایف کمیته را انجام دهد کشور متعاهدی که شخص مزبور را نامزده کرده است کارشناس دیگری را از میان اتباع خود منوط به تصویب اکثریت کشورهای عضو معین می‌کند تا برای باقیمانده دوره، خدمت نماید. چنین تصویبی به منزله تأیید این انتصاب خواهد بود مگر اینکه تعداد نصف یا بیشتر از دول طرف این کنوانسیون ظرف مدت شش هفته پس از اعلام دبیرکل سازمان ملل متحد

راجع به انتصاب پیشنهادی پاسخ منفی بدهند.

۷- مادامی که اعضای مزبور در خدمت کمیته هستند تأمین هزینه آنان برعهده کشورهای طرف متعاقد کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۱۸-

۱- کمیته، مسئولین خود را برای مدت دو سال برمی‌گزیند و آنها می‌توانند مجدداً نیز انتخاب شوند.

۲- کمیته آئین‌نامه خود را تدوین می‌نماید لیکن قواعد مزبور باید فی‌نفسه متضمن موارد زیر باشد:

الف - حد نصاب تشکیل کمیسیون شش عضو است.

ب - تصمیمات کمیته با رأی اکثریت اعضاء حاضر اتخاذ می‌شود.

۳- دبیر کل سازمان ملل متحد پرسنل و تسهیلات لازم را برای اجرای موثر وظایف کمیته تأسیس شده بر اساس کنوانسیون حاضر فراهم خواهد نمود.

۴- دبیر کل سازمان ملل اولین اجلاس کمیته را منعقد خواهد کرد. پس از اولین اجلاس، کمیته بر طبق زمانبندی مقرر در آئین‌نامه اجلاسهای خود را برگزار خواهد نمود.

۵- کشورهای طرف کنوانسیون در قبال هزینه‌های مربوط به برگزاری اجلاسهای کشورهای عضو و کمیته و همچنین بازپرداخت هزینه‌هایی که سازمان ملل از قبیل هزینه پرسنل و تسهیلات بر طبق بند (۳) این ماده متحمل می‌شود مسئولیت خواهد داشت.

ماده ۱۹-

۱- کشورهای طرف متعاقد کنوانسیون درباره اقداماتی که جهت اجرای تعهدات خود بر طبق کنوانسیون به عمل آورده‌اند ظرف یک سال بعد از لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون نسبت بدان کشور گزارش‌هایی از طریق دبیرکل سازمان ملل متحد ارسال خواهند داشت. پس از آن کشورهای طرف کنوانسیون هر چهار سال یکبار گزارشهای تکمیلی خود را درباره اقدامات تازه به عمل آمده و سایر گزارشهایی از این قبیل که مورد درخواست کمیته باشد ارائه خواهند داد.

۲- دبیر کل سازمان ملل گزارشات مزبور را به همه کشورهای عضو منعکس خواهد کرد.

۳- هر گزارش توسط کمیته، بررسی می‌گردد و در صورت اقتضاء نظرات کلی را نسبت به گزارشها ابراز داشته و آن را جهت کشور عضو ذی‌ربط ارسال خواهد نمود. دولت طرف کنوانسیون می‌تواند پاسخ و ملاحظات خود را در این خصوص به کمیته ارائه دهد.

۴- کمیته بنا به صلاحدید خود می‌تواند طبق بند (۳) این ماده تصمیم بگیرد که نظرات ابراز شده را به همراه ملاحظات واصله از کشور عضو ذی‌ربط در گزارش سالانه خود بر طبق ماده (۲۴)، درج نماید. چنانچه کشور عضو ذی‌ربط درخواست نماید کمیته می‌تواند نسخه‌ای از گزارش تسلیمی موضوع بند (۱) این ماده را نیز در گزارش سالانه بگنجاند.

ماده ۲۰-

۱- اگر کمیته، اطلاعات قابل استنادی بدست آورد که مؤید دلایل مبرهنی بر وقوع شکنجه به نحو سازمان یافته در قلمرو کشور عضو کنوانسیون باشد، کمیته، کشور مزبور را به همکاری جهت بررسی اطلاعات و ارائه ملاحظات خود در ارتباط با اطلاعات واصله، دعوت خواهد کرد.

۲- با در نظر گرفتن ملاحظاتی که ممکن است توسط کشور عضو ذی ربط تقدیم شده باشد و همچنین با عنایت به دیگر اطلاعات مربوطه قابل دسترس، کمیته می تواند در صورت اقتضاء تصمیم بگیرد که یک یا چند عضو خود را جهت به عمل آوردن تحقیق محرمانه تعیین نماید تا گزارش خود را با قید فوریت به کمیته ارائه کنند.

۳- اگر تحقیق بر مبنای بند (۲) این ماده انجام پذیرد، کمیته، همکاری کشور عضو کنوانسیون در ارتباط با تحقیق را جلب خواهد نمود. در صورت توافق با کشور مربوطه تحقیق مذکور می تواند من جمله دربردارنده بازدید از قلمرو آن کشور باشد.

۴- کمیته پس از بررسی تحقیقات به عمل آمده توسط عضو یا اعضایش بر طبق بند (۲) این ماده، یافته های مزبور را به همراه هرگونه تفسیر یا پیشنهاد که با در نظر داشتن وضعیت مناسب باشد به کشور عضو کنوانسیون منعکس خواهد نمود.

۵- تمامی آئین رسیدگی کمیته، در ارتباط با بندهای (۱) الی (۴) این ماده محرمانه خواهد بود و در همه مراحل رسیدگی، همکاری کشور عضو کنوانسیون جلب می گردد. پس از اینکه روند رسیدگی در ارتباط با تحقیق مذکور در بند (۲) کامل شد، کمیته می تواند پس از مشورت با کشور عضو ذی ربط در خصوص ارائه خلاصه ای از ارزیابی نتایج در گزارش سالیانه خود که منطبق بر ماده (۲۴) ارائه می کند، مبادرت به اخذ تصمیم نماید.

ماده ۲۱-

۱- هر کشور طرف متعاهد کنوانسیون در هر زمانی می تواند بر اساس این ماده اعلام کند که این صلاحیت را برای کمیته به رسمیت می شناسد که مبادرت به دریافت و بررسی مکاتباتی نماید که از سوی کشورهای طرف کنوانسیون ارائه شده و دلالت بر آن دارد که کشور عضو دیگری تعهدات مبتنی بر کنوانسیون حاضر را به اجراء نمی گذارد. مکاتبات مزبور می تواند بر اساس آئین کارهای پیش بینی شده در این ماده دریافت و بررسی شود منوط بدان که از سوی یک کشور طرف کنوانسیون که با صدور بیانه، صلاحیت کمیته را نسبت به خودش به رسمیت شناخته است تقدیم شود. چنانچه مکاتبه در ارتباط با کشور متعاهدی باشد که بیانه به رسمیت شناختن صلاحیت کمیته را صادر ننموده است، کمیته مکاتبه مزبور را بر اساس این ماده مورد بررسی قرار نخواهد داد.

مکاتبات دریافت شده بر اساس این ماده به موجب آئین کار ذیل مورد بررسی قرار خواهد

گرفت:

الف - اگر کشور طرف کنوانسیون معتقد است که کشور دیگر طرف کنوانسیون مقررات کنوانسیون حاضر را مورد رعایت قرار نمی‌دهد، می‌تواند موضوع مربوطه را از طریق مکاتبه کتبی به اطلاع کشور مزبور برساند. ظرف سه ماه پس از دریافت مکاتبه، کشور دریافت کننده برای روشن ساختن موضوع تا آنجا که ممکن است و مرتبط باشد آئین کارها و تدابیر داخلی در حال اجراء یا متخذ را از طریق توضیح یا اظهاریه کتبی منعکس خواهد کرد.

ب - اگر موضوع ظرف شش ماه پس از دریافت مکاتبه توسط کشور دریافت کننده اولین مکاتبه، مطابق نظر دو کشور مزبور حل و فصل نشود، هر یک از دو کشور خواهند توانست با صدور اخطار به عنوان کمیته و کشور ذی‌ربط موضوع را به کمیته ارجاع دهند.

ج - کمیته فقط پس از این که احراز کند منطبق با اصول کلی حقوق بین‌الملل همه ساز و کارهای داخلی برای رسیدگی به قضیه مورد استناد قرار گرفته و عدم کارآیی آن احراز شده باشد موضوع ارجاعی بر اساس این ماده را مورد بررسی قرار خواهد داد. این اصل کلی در مواردی که اعمال ساز و کارهای داخلی به نحو غیرمعقولی طولانی مدت باشد یا اعمال آن برای فردی که قربانی نقض مفاد این کنوانسیون شده مساعدت مؤثری در بر نداشته باشد، مورد رعایت قرار نخواهد گرفت.

د - کمیته، هنگام بررسی مکاتبات مربوط به ماده حاضر به نحو غیرعلنی برگزار خواهد شد. ه - با لحاظ ضوابط مقرر در جزء (ج) فوق، کمیته، مساعی جمیله خود را در خصوص کشورهای عضو ذی‌ربط برای حصول راه حلی دوستانه مبتنی بر رعایت تعهدات مقرر در کنوانسیون حاضر بکار خواهد بست. بدین منظور کمیته می‌تواند، هرگاه لازم باشد، کمیسیون سازش در موارد خاص را ایجاد نماید.

و - در هر مورد که بر اساس این ماده موضوعی به کمیته ارجاع میشود، کمیته با لحاظ مفاد جزء (ب) فوق، می‌تواند از کشورهای عضو ذی‌ربط بخواهد که هرگونه اطلاعات مربوطه را ارائه کنند.

ز - کشورهای ذی‌ربط مورد اشاره در جزء (ب) فوق حق خواهند داشت که در موقع بررسی موضوع در کمیته از خدمات نمایندگی استفاده کرده و هرگونه توضیح شفاهی یا لوابح کتبی را ارائه کنند.

ح - کمیته ظرف دوازده ماه پس از تاریخ دریافت اخطار مقرر در جزء (ب) فوق، گزارشی به ترتیب ذیل ارائه خواهد کرد:

ح - ۱- اگر در چارچوب مفاد مقرر در جزء (ه) فوق راه‌حلی حاصل شد، کمیته توضیح موجزی از واقعیات قضیه و راه حل حاصله در گزارش خود بیان خواهد کرد.

ح- ۲- اگر در چارچوب مفاد مقرر در جزء (ه) فوق راه حلی حاصل نشده باشد کمیته توضیح موجزی از واقعیات قضیه را گزارش خواهد نمود و نسخه‌ای از لوایح و توضیحات کتبی و شفاهی ارائه شده توسط کشورهای عضو ذی‌ربط را ضمیمه گزارش خواهد نمود. در هر مورد گزارش به کشورهای عضو ذی‌ربط منعکس خواهد شد.

۲- مقررات ماده حاضر زمانی که پنج کشور طرف متعاهد این کنوانسیون بیانیه‌های موضوع بند (۱) این ماده را صادر نموده باشند لازم‌الاجراء می‌شود. بیانیه‌های مزبور توسط کشورهای عضو ذی‌ربط نزد دبیرکل سازمان ملل سپرده خواهد شد که وی نسخه‌ای از آن را برای دیگر کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون ارسال خواهد داشت.

بیانیه مزبور را می‌توان در هر زمان بر اساس اعلام به دبیرکل پس گرفت. استرداد بیانیه لطمه‌ای به مواردی که بر اساس این ماده قبلاً راجع به آنها مکاتبه شده است نخواهد زد. در عین حال از کشوری که بیانیه خود را پس گرفته است هیچ مکاتبه‌ای پذیرفته نخواهد شد مگر اینکه کشور مربوطه مجدداً بیانیه جدیدی (در پذیرش صلاحیت کمیته) صادر کند.

ماده ۲۲-

۱- هر کشور طرف متعاهد کنوانسیون در هر زمان می‌تواند بر اساس مفاد ماده حاضر اعلام کند که صلاحیت کمیته را در خصوص دریافت و بررسی مکاتبات اشخاص موضوع صلاحیت کمیته مبنی بر اینکه توسط یکی از کشورهای عضو، قربانی نقض مقررات این کنوانسیون شده‌اند به رسمیت می‌شناسد.

اگر مکاتبه، ناظر بر کشوری باشد که عضو کنوانسیون بوده اما بیانیه قبول صلاحیت کمیته را صادر نکرده باشد کمیته مبادرت به بررسی آن نخواهد نمود.

۲- چنانچه مکاتبه‌ای که مبتنی بر این ماده صورت می‌پذیرد گمنام و بی‌نام و نشان بوده یا به نظر کمیته، سوءاستفاده از حق تلقی گردد یا با مقررات کنوانسیون حاضر مغایرت داشته باشد کمیته، غیرقابل پذیرش بودن آن را اعلام خواهد کرد.

۳- با رعایت بند (۲) فوق، کمیته، هر مکاتبه‌ای را که بر اساس این ماده دریافت کند به نظر کشور عضو ذی‌ربطی که بیانیه موضوع بند (۱) را صادر کرده و متهم به نقض مقررات کنوانسیون شده خواهد رساند. کشور دریافت کننده ظرف مدت شش ماه توضیحات کتبی خود یا هر توضیحی که روشنگر موضوع و تدابیر اتخاذی دیگر باشد را باید به کمیته منعکس کند.

۴- کمیته، مکاتبات دریافتی بر اساس این ماده را در پرتو کلیه اطلاعاتی که توسط یا از سوی شخص و کشور عضو ذی‌ربط در دسترس قرار گرفته مورد بررسی قرار خواهد داد.

۵- کمیته، هیچ‌گونه مکاتبه‌ای را که از سوی یک شخص بر اساس این ماده واصل گردد مورد بررسی قرار نخواهد داد مگر اینکه احراز کند که:

الف- همان موضوع براساس آئین تحقیق یا روش حل و فصل بین‌المللی دیگری مورد رسیدگی قرار نگرفته یا مطمح رسیدگی قرار نداشته باشد.

ب - شخص ذی‌نفع همه ساز و کارهای رسیدگی قابل اعمال داخلی را طی کرده باشد. البته در مواردی که اعمال ساز و کارهای رسیدگی داخلی به نحو غیرمعقولی طولانی مدت باشد یا مساعدت مؤثری به شخص قربانی نقض کنوانسیون ننماید اصل مزبور حاکم نخواهد بود.

۶- کمیته هنگام بررسی مکاتبات مربوط به ماده حاضر به نحو غیرعلنی تشکیل جلسه خواهد داد.

۷- کمیته نظرات خود را به کثو عضو و شخص ذی‌ربط منعکس خواهد کرد.

۸- ضوابط مقرر در ماده حاضر پس از اینکه پنج کشور طرف متعاهد کنوانسیون بیانیه‌های مذکور در بند (۱) این ماده را صادر نمایند لازم‌الاجراء می‌شود، بیانیه‌های مزبور توسط کشورهای عضو ذی‌ربط برای دبیرکل سازمان ملل ارسال خواهد شد تا وی نسخه‌ای از آنها را به دیگر کشورهای طرف متعاهد این کنوانسیون ارسال نماید. بیانیه مزبور را می‌تواند در هر زمان از طریق اعلام به دبیرکل پس گرفت، استرداد مزبور باعث ورود لطمه به بررسی هر موضوعی که بر اساس این ماده قبلاً راجع به آن مکاتبه انجام شده است نخواهد شد. به علاوه هیچ مکاتبه‌ای از کشوری که بیانیه خود را پس گرفته است پذیرفته نخواهد شد مگر اینکه کشور مربوطه مجدداً بیانیه جدیدی (در پذیرش صلاحیت) کمیته صادر کند.

ماده ۲۳- اعضاء کمیته و اعضاء کمیسیون سازش در موارد خاص که ممکن است به موجب بند (ح- ۱) از ماده (۲۱) انتخاب شده باشند از تسهیلات، امتیازات و مصونیت‌های مقرر در بخش‌های مربوطه از کنوانسیون مصونیت‌ها و امتیازات سازمان ملل که برای کارشناسان در حال خدمت سازمان ملل مقرر شده است بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۲۴- کمیته در مورد فعالیت‌هایش تحت کنوانسیون حاضر گزارش سالیانه‌ای تهیه و به کشورهای عضو و مجمع عمومی سازمان ملل ارائه خواهد کرد.

بخش سوم:

ماده ۲۵-

۱- کنوانسیون حاضر برای امضای همه کشورها مفتوح است.

۲- کنوانسیون حاضر موضوع تصویب توسط کشورهای طرف متعاهد قرارداد.

اسناد تصویب نزد دبیر کل سازمان ملل سپرده خواهد شد.

ماده ۲۶- کنوانسیون حاضر برای الحاق همه کشورها مفتوح است.

الحاق به موجب سپردن سند الحاق نزد دبیر کل سازمان ملل تحقق خواهد یافت.

ماده ۲۷-

۱- کنوانسیون حاضر پس از سی روز بعد از سپردن بیستمین سند تصویب یا الحاق به دبیر کل

سازمان ملل لازم‌الاجراء خواهد شد.

۲- تصویب یا الحاق در مورد کشوری که پس از سپردن بیستمین سند الحاق یا تصویب مبادرت به این امر نماید، پس از گذشت سی روز از تحویل سند تصویب یا الحاق، مُحَقَّق و لازم‌الاجراء تلقی خواهد شد.

ماده ۲۸-

۱- هر کشوری می‌تواند در زمان امضاء یا تصویب کنوانسیون حاضر یا الحاق بدان اعلام کند که صلاحیت کمیته، پیش‌بینی شده به موجب ماده (۲۰) را به رسمیت نمی‌شناسد.

۲- هر کشوری که به موجب بند (۱) ماده حاضر قید تحفظی نسبت به کنوانسیون وارد نموده می‌تواند در هر زمان قید تحفظ خود را طی اعلام به دبیر کل سازمان ملل پس بگیرد.

ماده ۲۹-

۱- هر کشور طرف متعاهد کنوانسیون می‌تواند پیشنهاد اصلاحیه بر سند حاضر را مطرح سازد و مراتب را نزد دبیر کل سازمان ملل متحد ثبت نماید. دبیر کل، اصلاحیه پیشنهادی را به کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون منعکس نموده و از آنها خواهد خواست که به وی اعلام کنند آیا موافق تشکیل کنفرانس کشورهای عضو برای بررسی و رأی‌گیری در مورد پیشنهاد مطروحه هستند یا خیر؟ در صورتی که ظرف مدت چهار ماه از زمان مکاتبه دبیر کل، حداقل یک سوم کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون با تشکیل کنفرانس موافق باشند، دبیر کل تحت توجهات سازمان ملل، کنفرانس را تشکیل خواهد داد. هر اصلاحیه‌ای که با رأی اکثریت کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون حاضر و رأی دهنده در کنفرانس اتخاذ گردد توسط دبیر کل سازمان ملل متحد به منظور قبول و پذیرش آن برای همه کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون منعکس خواهد شد.

۲- پس از اینکه دو سوم کشورهای طرف متعاهد کنوانسیون به دبیر کل اعلام نمایند که بر طبق آئین پیش‌بینی شده در قوانین اساسی کشورهای مذکور، اصلاحیه پیش‌بینی شده در بند (۱) ماده حاضر مورد تأیید قرار گرفته است اصلاحیه مزبور لازم‌الاجرا تلقی می‌شود.

۳- هر زمان که اصلاحیه، لازم‌الاجرا شود مراتب مزبور برای کشورهای طرف کنوانسیون که این امر را مورد پذیرش قرار داده‌اند الزام‌آور خواهد بود؛ سایر کشورهای طرف کنوانسیون ملزم به رعایت مقررات کنوانسیون حاضر و هرگونه اصلاحیه‌ای که آنها پذیرفته‌اند خواهد بود.

ماده ۳۰-

۱- هرگونه اختلاف میان دو یا چند کشور طرف متعاهد کنوانسیون که ناشی از تفسیر یا اعمال مفاد سند حاضر بوده و اختلاف مذکور از طریق گفت و گو حل نشده باشد بنا به تقاضای یکی از آنها موضوع به داوری ارجاع خواهد شد. چنانچه ظرف مدت شش ماه از تاریخ تقاضای داوری، کشورهای مربوطه نتوانند به توافقی در مورد سازمان داوری برسند هر

یک از کشورهای ذی‌نفع می‌تواند اختلاف ایجاد شده را مطابق با اساسنامه دیوان به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع دهد.

۲- هر کشوری می‌تواند در زمان امضاء یا تصویب کنوانسیون حاضر اعلام کند که خودش را ملزم به رعایت مفاد بند (۱) ماده حاضر نمی‌داند سایر کشورهای طرف متعاقد کنوانسیون در قبال کشوری که یک چنین قید تحفظی را وارد نموده است ملزم به رعایت بند (۱) این ماده نخواهند بود.

۳- هر کشوری که به موجب پاراگراف (۲) این ماده قید تحفظ وارد نموده در هر زمان می‌تواند از طریق اعلام به دبیر کل سازمان ملل از قید تحفظ خود صرف‌نظر کرده و آن را پس بگیرد.

ماده ۳۱-

۱- هر کشور طرف متعاقد می‌تواند از طریق اعلام کتبی به دبیرکل سازمان ملل متحد از عضویت در کنوانسیون حاضر اعراض نماید. اعراض از عضویت پس از یک سال از تاریخ دریافت اعلامیه توسط دبیر کل، نافذ و مؤثر تلقی خواهد شد.

۲- اعلام اعراض از عضویت، کشور مزبور را از تعهدات مبتنی بر کنوانسیون در ارتباط با هر فعل یا ترک فعلی که قبل از زمان نفوذ تأثیر اجرائی اعلامیه مزبور به وقوع پیوسته باشد مبری نخواهد کرد و به هیچ طریق به ادامه بررسی در مورد موضوعی که قبل از تاریخ مؤثر شدن اعلامیه اعراض، تحت بررسی کمیته قرار گرفته است لطمه‌ای وارد نخواهد ساخت.

۳- از زمان مؤثر تلقی شدن اعلامیه اعراض از عضویت، کمیته هیچ موضوع جدیدی را در ارتباط با آن کشور مورد بررسی قرار نخواهد داد.

ماده ۳۲- دبیر کل سازمان ملل همه کشورهای عضو سازمان ملل و همه کشورهایی که کنوانسیون حاضر را امضاء کرده یا بدان ملحق شده‌اند نسبت به موارد زیر مطلع خواهد ساخت:

الف - امضاءها، تصویب‌ها و الحاق‌های انجام شده به موجب مواد (۲۵) و (۲۶).

ب - تاریخ لازم‌الاجراء شدن این کنوانسیون بر اساس ماده (۲۷) و تاریخ لازم‌الاجراء شدن اصلاحات پیش‌بینی شده در ماده (۲۹).

ج - اعلام اعراض از عضویت مقرر در ماده (۳۱).

ماده ۳۳-

۱- متون کنوانسیون به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی که اعتبار واحد دارند نزد دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد.

۲- دبیر کل سازمان ملل متحد نسخه‌های تأیید شده کنوانسیون حاضر را برای همه کشورها ارسال خواهد کرد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۹۷۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۱۷۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۵/۶ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۸۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۶^(۱)؛ «طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز» مصوب جلسه مورخ یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۵ شورای نگهبان مطرح شد، علاوه بر اینکه ارائه الحاق به کنوانسیون مذکور در قالب طرح، از نظر شمول اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی و نیز انطباق برخی مواد با موازین اسلامی قابل بررسی است نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به این کنوانسیون در قالب طرح، ارائه شده که در موارد متعدد من جمله بند (۱) ماده (۲)، بند (۱) ماده (۱۰)، ماده (۱۱)، بند (۷) ماده (۱۲)، بند (۵) ماده (۱۸) و ماده (۳۰) باعث افزایش هزینه عمومی است که طریق جبران آن مشخص نشده است لذا از این جهت مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۰۰۷۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۱ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ و پیرونامه شماره ۳۱۷۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۵/۶، طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

متن طرح

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود در صورتی که الحاق به کنوانسیون «منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز» بار مالی برای دولت ایجاد نمی‌کند، مشتمل بر یک مقدمه و سی و سه ماده (در سه بخش) مصوب نوزدهم آذر ماه ۱۳۶۶ ملحق و اسناد مربوطه را تودیع نماید.

کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز مصوب مجمع عمومی سازمان ملل و ارائه جهت امضاء، تصویب و الحاق به موجب قطعنامه ۳۹/۴۶ مورخ ۱۰ دسامبر ۱۹۸۴ که در تاریخ ۲۶ ژوئن ۱۹۸۷ بر طبق ماده (۱) ۲۷ الزام آور شده است. مجمع عمومی: ...

...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۳۰۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۰۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱ و شماره ۳۱۷۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۵/۶ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۲۰۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۸^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۱ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ و شماره ۸۲/۳۰/۳۸۵۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۶؛ «طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اصلاح به عمل آمده رافع اشکال نیست بنابراین ایراد قبلی به قوت خود باقی است.»^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۳۰، مورخ ۱۳۸۳/۳/۳).
 شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام طرح مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۶).

مغایرت و مخالفت طرح منع شکنجه با قانون اساسی و شرع

شماره: ۲۰۵۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۲۸

شورای محترم نگهبان

طرح اجرای اصل سی و هشتم (۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

- ماده ۱- موارد مذکور در این قانون در حکم شکنجه بوده و اعمال آن ممنوع می‌باشد:
 - ۱- هرگونه اذیت یا آزار بدنی برای گرفتن اقرار و نظایر آن.
 - ۲- نگهداری زندانی به صورت انفرادی یا نگهداری بیش از یک نفر در سلول انفرادی.
 - ۳- چشم بند زدن به زندانی در محیط زندان یا بازداشتگاه.
 - ۴- بازجویی در شب.
 - ۵- بی‌خوابی دادن به زندانی.
 - ۶- انجام اقداماتی که عرفاً اعمال فشار روانی بر زندانی تلقی می‌شود.
 - ۷- فحاشی، به کاربردن کلمات رکیک، توهین یا تحقیر زندانی در حین بازجویی یا غیر آن.
 - ۸- استفاده از داروهای روان گردان و کم و زیاد کردن داروهای زندانیان مریض.
 - ۹- محروم کردن بیماران زندانی از دسترسی به خدمات درمانی ضروری.
 - ۱۰- نگهداری زندانی در محل‌هایی با سر و صدای آزار دهنده.
 - ۱۱- گرسنگی یا تشنگی دادن به زندانی و عدم رعایت استانداردهای بهداشتی و محروم کردن زندانی از استفاده از امکانات مناسب بهداشتی.
 - ۱۲- عدم طبقه‌بندی زندانیان و نگهداری جوانان یا زندانیان عادی در کنار زندانیان خطرناک.
 - ۱۳- جلوگیری از هواخوری روزانه زندانی.

۱. اصل ۳۸ قانون اساسی: هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است. اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند، مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است. متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می‌شود.

- ۱۴- ممانعت از دسترسی به نشریات و کتب مجاز کشور.
 - ۱۵- ممانعت از ملاقات هفتگی یا تماس تلفنی زندانی با خانواده‌اش.
 - ۱۶- فشار روانی به زندانی از طریق اعمال فشار به اعضاء خانواده زندانی.
 - ۱۷- ممانعت از ملاقات متهم با وکیل خود.
 - ۱۸- ممانعت از انجام فرائض مذهبی.
- تبصره - در موارد ضرورت برای کشف فوری جرائم محتمل الوقوع بازجویی از متهم در جرائم ذیل با چشم بسته و در ساعات شب و همچنین ممانعت از دسترسی به نشریات خبری برای حداکثر یک هفته و نگهداری به صورت انفرادی برای مدت پانزده روز با قرار رئیس شعبه دادگاه رسیدگی کننده که باید مدلل و مستند به دلایل توجیهی باشد بلامانع است. تمدید مدت بازداشت انفرادی در صورت ضرورت با تأیید دادگاه تجدیدنظر فقط برای پانزده روز دیگر بلامانع است.
- ۱- فعالیت در شبکه‌های قاچاق مواد مخدر.
 - ۲- هرگونه اقدام مسلحانه.
 - ۳- گروگانگیری و آدم ربایی.
 - ۴- جاسوسی به نفع بیگانگان.
 - ۵- عضویت در گروههای محارب.
- در موارد (۴) و (۵) اقدامات فوق‌الذکر باید به وسیله وزارت اطلاعات تقاضا شده باشد.
- ماده ۲- هر روز نگهداری افراد موضوع این قانون به صورت انفرادی و هر روز نگهداری بیش از یک نفر در سلول انفرادی معادل ده روز زندان محاسبه می‌شود.
- ماده ۳- در کلیه اوراق بازجویی لازم است موارد ذیل دقیقاً و کاملاً درج شود:
- ۱- محل جلسه بازجویی.
 - ۲- ساعات شروع و ختم جلسه بازجویی.
 - ۳- نام مأمور یا مأمورانی که بازجویی کرده یا هنگام بازجویی حضور داشته‌اند و امضای آنها.
 - ۴- امضاء و یا اثر انگشت فرد بازجویی شده.
- اوراقی که فاقد این مشخصات باشد یا این مشخصات بعد از جلسه بازجویی به آنها الحاق شده باشد کلاً از درجه اعتبار ساقط است.
- ماده ۴- کلیه اقرار و اعترافاتی که بدون رعایت مفاد این قانون از متهم اخذ شده و در دادگاه از طرف وی مورد انکار قرار گیرد در صورت عدم وجود ادله و قرائن قابل قبول دیگر از درجه اعتبار ساقط و از عداد دلایل خارج خواهد شد.
- ماده ۵- محل نگهداری زندانی باید به وکیل یا خانواده وی اعلام شود، در صورتی که

زندانی در محلی غیر از بازداشتگاهها یا زندانهای رسمی تحت مدیریت سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور نگهداری شود، نگاهدارنده و اعزام کننده به حبس تعزیری از سه ماه تا دو سال محکوم می‌شود.

ماده ۶- برای نظارت بر نحوه رفتار با افراد بازداشت شده و زندانیان و اطمینان از رعایت این قانون شورایی تحت عنوان «شورای نظارت بر نحوه رفتار با زندانیان» مرکب از سه نفر نماینده از طرف قوه قضائیه، سه نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی و سه نفر به انتخاب دولت تشکیل می‌گردد. اعضای این شورا هر زمان که لازم بدانند مجازند به صورت جمعی و فردی از کلیه بازداشتگاهها و زندانها بازدید نموده و در صورت اطلاع از اعمال هر گونه شکنجه گزارش آن را به رؤسای سه قوه منعکس و یک نسخه از آن را جهت برخورد با متخلفین به مرجع قضائی ذی‌ربط اعلام کنند. مرجع قضائی مذکور موظف است خارج از نوبت به گزارش رسیدگی و متخلف یا متخلفین را محاکمه و نتیجه را به رؤسای سه قوه این شورا اعلام نماید.

ماده ۷- اعضای «شورای نظارت بر نحوه رفتار با زندانیان» در حیطه انجام وظایف تعریف شده در این قانون قابل تعقیب و پیگرد قضائی نیستند.

ماده ۸- متخلف از موارد فوق اعم از آمر و مأمور و مسئولینی که از اعمال شکنجه مطلع بوده و آن را به مراجع مسئول اطلاع نداده‌اند و افراد و مسئولینی که برای نظارت شورای مذکور در ماده (۶) همکاری نکنند در مرتبه اول به سه تا شش ماه زندان و یک سال انفصال از خدمات دولتی و در مرتبه دوم به شش ماه تا یک سال زندان و سه سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می‌گردند.

ماده ۹- رسیدگی به جرائم موضوع این قانون خارج از نوبت و به صورت علنی انجام می‌شود.

ماده ۱۰- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۶۶۲

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۵۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۱/۳۰/۶۶۲ مورخ ۸۱/۳/۸^(۱)؛ «طرح منع شکنجه» مصوب جلسه مورخ هیجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به موارد ذیل:

۱- از نظر شرع مقدس اسلامی هر گونه اذیت و آزار به افراد اعم از شکنجه و غیر آن،

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

حرام است و اقرار مبتنی بر اکراه و اجبار اعتبار شرعی ندارد.

۲- در این طرح بدون ذکر حتی یک مورد از مصادیق شکنجه و ارائه تعریفی از آن مواردی را در حکم شکنجه دانسته است، به عبارتی ملاک شکنجه در این طرح مشخص نشده است با این وصف تبیین موارد در حکم شکنجه متناسب با ملاکی که مشخص نشده است قابل تأمل است، بهر حال مصادیق در حکم شکنجه واقعاً نمی‌تواند محدود به همین موارد باشد بلکه همه موارد که در حکم شکنجه است محکوم به منع می‌باشد.

۳- در تراجم اهم و مهم و دوران امر بین افسد و فاسد، ترجیح اهم و دفع افسد به فاسد، حکم عقلی و شرعی است ولذا در مواردی مثل آدم ربایی یا بمب گذاری یا مواردی از بندهای ذیل تبصره ماده (۱)، قاضی ممکن است با توجه به ادله و اسناد و مدارک و قرائن لازم بداند در خصوص اخذ اطلاعات برای حفظ جان جمع کثیری از مردم، بدون رعایت برخی از بندهای مذکور در ماده (۱)، اقدام به صدور حکم نماید. چنانکه تصویب کنندگان طرح، خود در تبصره ذیل ماده (۱)، مواردی از آنچه را که محکوم به حکم شکنجه دانسته‌اند، با شرایطی تجویز کرده‌اند.

۴- اصول متعدد قانون اساسی من جمله اصول ۳۶، ۶۱، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۶۶^(۱) دلالت دارد بر کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات بدون جزائی اسلام و احیای حقوق عامه و رسیدگی و صدور حکم در مورد شکایات و تظلمات و تعدیات توسط قوه قضائیه که اعمال آن و همچنین حکم به مجازات و اجرای آن تنها از طریق دادگاه صالح است یعنی از طریق دادگاههای دادگستری که طبق موازین اسلامی تشکیل می‌شوند و احکام آنها باید مستدل و مستند به مواد قانونی و اصولی باشد که براساس آن حکم صادر می‌نمایند و نهایتاً منجر به حفظ حقوق عمومی و گسترش و اجرای عدالت و اقامه حدود الهی می‌شود. اطلاق مصادیق در حکم شکنجه که در این طرح احصاء شده در مواردی شامل حکم قاضی (که براساس اصول مذکور صادر شده است) می‌گردد.

۵- علاوه بر اصل ۳۸ قانون اساسی که دلالت بر منع شکنجه دارد در قوانین موضوعه من جمله ماده ۵۷۸ قانون مجازات اسلامی علاوه بر منع اذیت و آزار جهت اخذ اقرار برای متخلف مجازات تعیین نموده است و در ذیل ماده ۱۲۹ آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری آمده است، سؤالات باید مفید و روشن باشد و سؤالات تلقینی یا اغفال یا اکراه و اجبار متهم ممنوع است.

شورای نگهبان به عنوان صیانت از قانون اساسی از اصل مذکور پاسداری نموده و قوانین مذکور را مورد تأیید قرار داده است.

۱. اصول ۳۶، ۶۱، ۱۵۶ و ۱۵۹ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات: ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۳۷ و ۱۳۰).
- اصل ۱۶۶ قانون اساسی: احکام دادگاهها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که براساس آن حکم صادر شده است.

۶- در آئین‌نامه قانونی و مقررات اجرایی سازمان زندانها و اقدامات تأمین کشور که فعلاً مورد عمل است نسبت به موارد طبقه‌بندی، بهداشت، درمان، انجام فرائض مذهبی، ورزش، فعالیتهای آموزشی، ملاقات، کتابخانه، وسایل ارتباط جمعی و... توجه شده است.

نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق کلمه نظایر در بند (۱) و اطلاق بندهای (۲) تا (۶) و بند (۱۳) و بندهای (۱۵) و (۱۷) ماده (۱) چون شامل مواردی می‌شود که قاضی لازم دانسته و حکم داده باشد از این جهت خلاف موازین شرع شناخته شد.

۲- در تبصره ماده (۱) اختصاص حکم موضوع آن به پنج مورد و همچنین محدود نمودن حکم قاضی به مدتهای مذکور و منحصر نمودن حکم قاضی در موارد (۴) و (۵) به تقاضای وزارت اطلاعات خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳- در مورد ماده (۲) باید روشن شود آیا مدلول آن اختصاص به زمان بازداشت موقت دارد یا بعد از آن را نیز شامل می‌شود و آیا در خصوص بازداشت قبل از حکم نهایی است یا بعد از آن، و آیا محاسبه آن به حکم نهایی تسری پیدا می‌کند یا خیر؟ پس از معلوم شدن اظهارنظر خواهد شد.

۴- اطلاق نفی اعتبار مستفاد از ماده (۳) نسبت به مواردی که برای قاضی صحت مفاد اوراق بازجویی احراز شود خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵- در ماده (۵) در مواردی که نگهدارنده و یا اعزام کننده مطابق قانون عمل نموده‌اند مجازات آنان خلاف موازین شرع است و همچنین در مواردی که نگهدارنده قانوناً ملزم به اطاعت از اعزام کننده است و سبب اقوی از مباشر باشد مجازات نگهدارنده خلاف موازین شرع شناخته شد ضمناً اطلاق لزوم اعلام محل نگهداری به وکیل یا خانواده وی در مواردی که قاضی لازم بداند که اطلاع داده نشود خلاف موازین شرع است.

۶- شورای نظارت بر نحوه رفتار زندانیان موضوع ماده (۶) مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

۷- ماده (۷) مبنیاً بر ماده (۶) ایراد دارد و همچنین در این ماده مشخص نیست که عدم تعقیب و پیگیری قضائی نسبت به انجام وظایف قانونی در حدود مقررات است یا ارتکاب تخلف و جرم را نیز شامل می‌شود باید معلوم گردد تا اظهارنظر به عمل آید.

۸- اطلاق ماده (۸) نسبت به افرادی که از لحاظ قانونی موظف به ادای شهادت و همکاری نیستند خلاف موازین شرع است. ضمناً با توجه به ایراد مربوط به ماده (۶) این ماده باید اصلاح گردد.

۹- اطلاق ماده (۹) در خصوص لزوم علنی بودن در مواردی که مربوط به استثنائات اصل ۱۶۵ قانون اساسی است، مغایر این اصل شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۱۷۶۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۶۶۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۶ و پیرو نامه شماره ۲۰۵۳-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸، طرح منع شکنجه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- هرگونه اعمال فشار جسمی یا روانی علیه افراد در کلیه مراحل اعم از تحقیق و دادرسی و اجرای حکم، شکنجه محسوب و مرتکب وفق مقررات قانونی مجازات می‌شود. موارد ذیل از مصادیق شکنجه است:

۱- هرگونه اذیت یا آزار بدنی.

۲- ...

تبصره - آراء قطعیت یافته محاکم صالح قضائی از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۲- اگر با تخلف قاضی فردی در سلول انفرادی نگهداری شود علاوه بر رسیدگی به تخلف قاضی هر یک روز نگهداری در سلول انفرادی معادل ده روز در صورت محکومیت فرد محاسبه می‌شود. مفاد این قانون شامل کسانی که در حال تحمل کیفر هستند نیز می‌شود.

ماده ۳- در کلیه اوراق بازجوئی لازم است موارد ذیل دقیقاً و کاملاً درج شود:

۱- ...

اوراقی که بعد از جلسه بازجوئی به پرونده الحاق شده باشد کلاً از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۴- ...

ماده ۵- محل نگهداری زندانی باید به وکیل یا خانواده وی اعلام شود، در صورتی که زندانی در محلی غیر از بازداشتگاهها یا زندانهای رسمی تحت مدیریت سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور نگهداری شود، آمر یا آمران به حبس تعزیری از سه ماه تا دو سال محکوم می‌شوند. در مواردی که سبب، اقوای از مباشر نباشد، اعزام کننده و نگاهدارنده نیز مشمول مجازات فوق می‌شوند.

ماده ۶- ...

ماده ۸- متخلفین از مفاد این قانون و همچنین آمرین و مأمورین و مسئولینی که از اعمال

شکنجه مطلع بوده و آن را به مراجع مسئول اطلاع نداده‌اند و مسئولینی که برای نظارت شورای مذکور در ماده (۶) همکاری نکنند در مرتبه اول به سه تا شش ماه زندان و یک سال انفصال از خدمات دولتی و در مرتبه دوم به شش ماه تا یک سال زندان و سه سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می‌گردند.

ماده ۹- رسیدگی به جرائم موضوع این قانون خارج از نوبت با رعایت اصل یکصد و شصت و پنجم (۱۶۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به صورت علنی انجام می‌شود.
ماده ۱۰- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۱۳

تاریخ: ۸۱/۱۰/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۱۷۶۷ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۶ و شماره ۲۰۵۳- ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۱۴۲ مورخ ۸۱/۳۰/۱۰/۵^(۱) و شماره ۸۱/۳۰/۶۶۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۶ و شماره ۸۱/۳۰/۶۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۸؛ «طرح منع شکنجه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- عموم ماده (۱) و اطلاق بندهای (۱) لغایت (۶) و (۱۳) و (۱۵) و (۱۷) چون شامل مواردی می‌شود که قاضی لازم دانسته و حکم داده باشد از این جهت خلاف شرع شناخته شد ضمناً تبصره نیز رافع اشکال نمی‌باشد.

۲- صدر ماده (۲) مبنیاً بر ایراد بند (۱) اشکال دارد.

۳- نسبت به عبارت ذیل ماده (۳) ایراد بند (۴) قبلی به قوت خود باقی است.

۴- در ماده (۵) در مواردی که آمر یا آمران، نگهدارنده یا اعزام کننده مطابق قانون عمل نموده‌اند مجازات آنان خلاف موازین شرع است. ضمناً اطلاق لزوم اعلام محل نگهداری به وکیل یا خانواده وی در مواردی که قاضی لازم بداند که اطلاع داده نشود خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵- مواد (۶) و (۷) هیچگونه تغییر نکرده و ماده (۸) نیز تغییر محتوایی نداشته است بنابراین ایراد بندهای (۶)، (۷) و (۸) قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

۶- با توجه به قانون تبدیل شورای سرپرستی زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، چنانچه زندانی بر خلاف مقررات آئین‌نامه و نظامات داخلی زندان اقدام نماید پس از ثبوت تقصیر در شورای انضباطی

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

زندان تنبیه می‌شود که از آن جمله محرومیت از هوا خوری تا یک ماه و محرومیت از ملاقات و مرخصی حداکثر تا سه ماه و زندان انفرادی تا یک ماه می‌باشد که برخی از موارد مذکور به حکم ضرورت جهت حفظ نظم و آرامش در زندان و جلوگیری از شورش و آشوب و خونریزی و یا ایراد خسارت به افراد و اموال است، لازم است روشن شود که عموم این مصوبه شامل مفاد آئین نامه مذکور می‌شود یا خیر؟ پس از مشخص شدن این موضوع از نظر شرعی بررسی و اعلام نظر خواهد شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله دوم) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۶/۳۷۴۹۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۵/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۱/۳۰/۲۲۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۷ و پیرو نامه شماره ۲۱۷۶۷ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۶، طرح منع شکنجه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ...

ماده ۳- در کلیه اوراق بازجوئی لازم است موارد ذیل دقیقاً و کاملاً درج شود:

...

اوراقی که بعد از جلسه بازجویی به پرونده الحاق می‌شود باید با اطلاع متهم بوده و در صورت ارتباط با اتهام، فرصت دفاع به متهم داده شود. انجام تحقیقات از متهم بایستی صرفاً در شعبه مربوطه در دادسرا یا دادگاه بوده و توسط قاضی رسیدگی کننده صورت پذیرد.

ماده ۴- ...

ماده ۶- برای نظارت بر نحوه رفتار با افراد بازداشت شده و زندانیان و اطمینان از رعایت این قانون کمیته‌ای مرکب از پنج نفر از اعضای کمیسیون قضائی و حقوقی به پیشنهاد این کمیسیون و رأی مجلس برای مدت دو سال تحت عنوان کمیته نظارت بر نحوه رفتار با زندانیان تشکیل می‌گردد. اعضای این کمیته هر زمان که لازم بدانند مجازند به صورت جمعی و یا فردی از کلیه بازداشتگاهها و زندانها بازدید نموده و در صورت اطلاع از اعمال هرگونه

شکنجه گزارش آن را به رؤسای سه قوه منعکس و یک نسخه از آن را جهت برخورد با متخلفین به مرجع قضایی ذی ربط اعلام کنند. مرجع قضائی مذکور موظف است خارج از نوبت به گزارش رسیدگی و متخلف یا متخلفین را محاکمه و نتیجه را به رؤسای سه قوه و کمیته مزبور اعلام نماید.

ماده (۷) حذف شد.

ماده ۸- متخلفین از مفاد این قانون و همچنین آمرین و مأمورین و مسئولینی که از اعمال شکنجه مطلع بوده و آن را به مراجع مسئول اطلاع نداده‌اند و مسئولینی که برای نظارت کمیته مذکور در ماده (۶) همکاری نکنند در مرتبه اول به سه تا شش ماه زندان و یک سال انفصال از خدمات دولتی و در مرتبه دوم به شش ماه تا یک سال زندان و سه سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می‌گردند.

ماده ۹- ...

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۱۵۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۶/۳۷۴۹۳ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۹ و شماره ۲۱۷۶۷ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۶ و شماره ۲۰۵۳-ق مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۸ و پیرو نامه‌های شماره ۸۱/۳۰/۲۲۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۷ و شماره ۸۱/۳۰/۲۱۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۵ و شماره ۸۱/۳۰/۶۶۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۶ و شماره ۸۱/۳۰/۶۲۲ مورخ ۱۳۸۱/۳/۸؛ «طرح منع شکنجه» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ایراد بندهای «۱»، «۲»، «۴»، «۵» (نسبت به ماده ۸) و «۶» کماکان به قوت خود باقی است.

۲- با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده «۶» این ماده همان ایراد اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی را دارد.^(۱)

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۳۷۴، مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۱).

شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام طرح مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۳).

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۳۹۴۳۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۵

شورای محترم نگهبان

طرح اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی که فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۶/۲ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- عنوان قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۲۴ به شرح زیر اصلاح گردید:

«قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی»

ماده ۲- در کلیه مواد کلمه «مزروعی» به «زراعی» تغییر یافت. در کلیه مواد و تبصره‌ها عبارت «وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی» به «وزارت جهاد کشاورزی» تغییر یافت.

ماده ۳- در ماده (۱) قانون اصلاحات زیر به عمل آمد:

در سطر دوم کلمه «دهات» به «روستاها» تغییر یافت.

در سطر دوم بعد از کلمه «شرکتهای» عبارت «و سایر کشاورزان» اضافه گردید.

در سطر پنجم کلمه «دهات» به «روستاها» تغییر یافت.

در سطر پنجم بعد از عبارت «تعاونی مزبور» عبارت «و سایر کشاورزان» اضافه گردید.

در سطر هشتم بعد از کلمه «موات» عبارت «واقع در منطقه عمل شرکتهای مزبور و مجاور آن» حذف گردید.

در سطر یازدهم بعد از کلمه «شرکتهای» عبارت «اراضی کشاورزی در سایر مناطق» اضافه گردید.

در سطر پانزدهم عبارت «همچنین استقبال کشاورزان از» حذف و عبارت «موافقت

صاحبان حداقل دو سوم اراضی مورد نظر اعضاء شرکت تعاونی تولید روستایی و سایر کشاورزان» اضافه گردید.

در سطر پانزدهم و شانزدهم عبارت «تعاونی نمودن تولید در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی» حذف گردید.

تبصره (۱) ماده (۱) حذف گردید.

تبصره (۲) به «تبصره» تغییر یافت و اصلاحات زیر در آن به عمل آمد:

در سطر یک کلمه «وسیله» به «توسط» تغییر یافت.

در سطرهای یک و دو عبارت «وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و وزارت آب و برق» حذف و عبارت «وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو» اضافه گردید.

ماده ۴- در ماده (۲) پاراگراف دوم سطر دوم عبارت «کمیسیونهای اصلاحات اراضی و تعاون روستایی و دارایی و استخدام مجلسین» حذف و به جای آن عبارت «کمیسیونهای کشاورزی، آب و منابع طبیعی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی» اضافه گردید.

ماده ۵- در ماده (۳) سطر دوم عبارت «که در حوزه عمل شرکتهای موضوع ماده (۱)...» تا انتهای ماده حذف گردید و بعد از عبارت «متعلق به دولت را» عبارت «به منظور بهبود، کمک و تقویت شرکتهای تعاونی تولید روستایی مجاناً واگذار نماید» اضافه گردید.

ماده ۶- ماده (۶) قانون حذف و ماده ذیل جایگزین آن گردید:

ماده ۶- وزارت جهاد کشاورزی در اجرای این قانون نقشه جامع و یکپارچه شده اراضی را به تعداد قطعات مناسب در محدوده ثبتی روستا و یا روستاها و مزارع مورد عمل شرکت و اراضی سایر کشاورزان تهیه و حدود و ثغور قطعات سابق و فعلی را در نقشه نمودار و همراه با موافقت کلیه مالکین به اداره ثبت محل ارسال دارد. واحد ثبتی مکلف است حسب مراجعه نماینده وزارت جهاد کشاورزی با تطبیق نقشه ترسیمی با وضع موجود محل سوابق ثبتی و احراز موافقت مالکین نسبت به تأیید نقشه مزبور اقدام و بر مبنای آن و با رعایت مقررات ثبت از جهت حفظ حقوق اشخاص بدون دریافت هرگونه هزینه (مالیات، عوارض، حقوق دولتی و غیره) نسبت به صدور سند مالکیت اقدام نماید.

ماده ۷- ماده ذیل به عنوان ماده (۷) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۷- هرگونه تفکیک، افراز و تقسیم اراضی اعضای شرکتهای تعاونی تولید موضوع این قانون و اراضی سایر کشاورزان ناشی از هرگونه عوامل قهری و ارادی به مساحت کمتر از حد نصاب فنی و اقتصادی ممنوع می‌باشد. در صورت فوت هر یک از اعضاء یا سایر کشاورزان موضوع این قانون سهمیه وراثت طبق قوانین موضوعه به صورت سهم مشاع از قطعات مذکور تعیین و بهره‌برداری از این گونه اراضی بایستی مشاعاً صورت پذیرد.

تبصره - تعیین مساحت قطعات فنی و اقتصادی در مناطق مختلف کشور به عهده وزارت جهاد کشاورزی است.

ماده ۸- ماده ذیل به عنوان ماده (۸) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۸- دولت، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاههای قوه قضائیه و نظام بانکی مکلفند در ارائه خدمات، تخصیص اعتبارات و ارائه تسهیلات این تعاونیها را در اولویت قرار دهند. تبصره - دولت می تواند کمکهای بلاعوض و یارانه های تخصیصی را به منظور اجرای طرحهای ذی ربط با نظارت خود مستقیماً در اختیار این تعاونیها قرار دهد.

ماده ۹- ماده ذیل به عنوان ماده (۹) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۹- کمیته امداد حضرت امام (ره)، طرح شهید رجایی و سازمان بهزیستی موظفند سهم هزینه های یکپارچه سازی اراضی کشاورزان تحت پوشش خود را پس از تعیین توسط سازمان جهاد کشاورزی استان در بودجه سالیانه خود منظور و پرداخت نمایند.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۱۶۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۹۴۳۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۰۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۹^(۱)؛ «طرح اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی» مصوب جلسه مورخ دوم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها یا شرکتهای و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیونهای ذی ربط واگذار کند. لکن با توجه به اصلاحاتی که بر اساس ماده (۴) مصوبه در ماده (۲) قانون به عمل آمده است اساسنامه موضوع آن به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب کمیسیونهای کشاورزی، آب و منابع طبیعی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی می رسد لذا ماده (۴) از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- در ماده (۵) مصوبه با توجه به حذف عبارت «که در حوزه عمل شرکتهای موضوع ماده (۱) ...» محدوده اراضی دایر و بایر و موات و مسلوب المنفعه متعلق به دولت که وزارت جهاد کشاورزی می تواند مجاناً به شرکتهای موضوع آن واگذار نماید نسبت به

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

قانون توسعه یافته، که موجب تقلیل درآمد عمومی است لذا از این جهت مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- در ماده (۶) دستگاههای دولتی مکلف به انجام اقداماتی متعدد بدون دریافت هرگونه هزینه شده‌اند این امر موجب تقلیل درآمد عمومی است لذا این ماده از این جهت مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۴- ماده (۷) (الحاقی) از این نظر که تفکیک و افراز سهام مالکین مشاع را در مورد اعضاء تعاونی‌ها و در مورد سایر کشاورزان در صورتیکه هر یک از سهام کمتر از نصاب مقرر باشد منع کرده است خلاف شرع شناخته شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۹۷۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و پیرو نامه شماره ۳۹۴۳۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵، طرح اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ...

ماده ۴- در ماده (۲) پاراگراف دوم سطر دوم عبارت «کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و دارایی و استخدام مجلسین» حذف و به جای آن عبارت «کمیسیونهای کشاورزی، آب و منابع طبیعی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی» اضافه گردید.

در سطر بالا عبارت «کمیسیونهای کشاورزی، آب و منابع طبیعی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی» حذف و عبارت «هیأت وزیران» اضافه گردید.

ماده ۵- در ماده (۳) سطر دوم عبارت «که در حوزه عمل شرکتهای موضوع ماده (۱) ...» تا

در سطر بالا عبارت «شرکتهای موضوع ماده (۱)» حذف و عبارت «شرکتهای تعاونی تولید» جایگزین گردید.

انتهای ماده حذف گردید و بعد از عبارت «متعلق به دولت را» عبارت «به منظور بهبود، کمک و تقویت شرکتهای تعاونی تولید روستایی مجاناً واگذار نماید» اضافه گردید.

ماده ۶- ماده (۶) قانون حذف و ماده ذیل جایگزین آن گردید:

ماده ۶- وزارت جهاد کشاورزی در اجرای این قانون نقشه جامع و یکپارچه شده اراضی را به تعداد قطعات مناسب در محدوده ثبتی روستا و یا روستاها و مزارع مورد عمل شرکت و اراضی سایر کشاورزان تهیه و حدود و ثغور قطعات سابق و فعلی را در نقشه نمودار و همراه با موافقت کلیه مالکین به اداره ثبت محل ارسال دارد. واحد ثبتی مکلف است حسب مراجعه نماینده وزارت جهاد کشاورزی با تطبیق نقشه ترسیمی با وضع موجود محل سوابق ثبتی و احراز موافقت مالکین نسبت به تأیید نقشه مزبور اقدام و بر مبنای آن و با رعایت مقررات ثبت از جهت حفظ حقوق اشخاص بدون دریافت هرگونه هزینه (مالیات، عوارض، حقوق دولتی و غیره) نسبت به صدور سند مالکیت اقدام نماید.

به انتهای ماده (۶) عبارت زیر الحاق گردید:

تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاد بهینه از آنها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مآلاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

ماده ۷- ماده ذیل به عنوان ماده (۷) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۷- هرگونه تفکیک، افراز و تقسیم اراضی اعضای شرکتهای تعاونی تولید موضوع این قانون و اراضی سایر کشاورزان ناشی از هرگونه عوامل قهری و ارادی به مساحت کمتر از حد نصاب فنی و اقتصادی ممنوع می‌باشد. در صورت فوت هر یک از اعضاء یا سایر کشاورزان

در سطر بالا بعد از عبارت «فنی و اقتصادی» عبارت «با حفظ حقوق حق‌السهم مشاع» اضافه گردید.

موضوع این قانون سهمیه وراث طبق قوانین موضوعه به صورت سهم مشاع از قطعات مذکور تعیین و بهره‌برداری از این‌گونه اراضی بایستی مشاعاً صورت پذیرد.

تبصره - تعیین مساحت قطعات فنی و اقتصادی در مناطق مختلف کشور به عهده وزارت جهاد کشاورزی است.

ماده ۸- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۵۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۷۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۵ و شماره ۳۹۴۳۸ مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۴۰۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۴۱۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۴۰۶۹ مورخ ۱۳۸۲/۶/۹؛ «طرح اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ایراد دوم شورا از اینکه از حیطة عمل شرکتهای تعاونی تولید معلوم نیست منطبق بر شرکتهای موضوع ماده (۱) قانون مزبور می‌شود و یا متفاوت با آن است ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲- ایراد چهارم شورا به قوت خود باقی است.^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۲، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵).

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات فنی، اقتصادی با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۴۸۰۲۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۷/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب اقتصادی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۷/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- به موجب این قانون، هرگونه خرد کردن و تفکیک اراضی کشاورزی، (اعم از باغها، نهالستانها، اراضی زیرکشت، آبی، دیم و آیش آنها) که منجر به کوچکتر شدن مساحت و قطعات اراضی به کمتر از حد نصاب فنی، اقتصادی و افزایش تعداد بهره‌بردارانهای خرد کشاورزی گردد، ممنوع است.

تبصره ۱- اراضی کشاورزی موضوع این ماده در صورتی که مساحت آن کمتر از حد نصاب فنی و اقتصادی باشد، غیرقابل افراز بوده، تفکیک و صدور سند تفکیکی برای آن ممنوع است. برای این‌گونه اراضی در صورت تقاضا، سند مشاعی صادر و نقل و انتقال این‌گونه اسناد مشاعی بلامانع است.

تبصره ۲- حد نصاب فنی، اقتصادی اراضی کشاورزی توسط وزارت جهاد کشاورزی با توجه به شرایط اقلیمی، الگوی کشت، ضوابط مکانیزاسیون و کمیت و کیفیت منابع آب و خاک تعیین خواهد شد.

تبصره ۳- تفکیک و نقل و انتقال اراضی به کوچکتر از حد نصاب فنی و اقتصادی به صورت غیررسمی (عادی) ممنوع بوده و این‌گونه اسناد غیررسمی در مراجع قانونی فاقد اعتبار است.

ماده ۲- اراضی موضوع ماده (۱) این قانون که در اجرای مقررات مربوط به ارث به وراث منتقل می‌گردد، در صورتی که مساحت اراضی سهم‌الارث هر یک از وراث کمتر از حد نصاب فنی، اقتصادی تعیین شده برای هر منطقه باشد باید به صورت یکپارچه و بدون تفکیک و

مشاع بین وراثت مورد بهره‌برداری قرار گیرد و وراثت از محل فروش و یا عواید حاصل از آن برابر مقررات جاری بهره‌مند گردند.

تبصره ۱- شرط افراز و صدور سند تفکیکی برای اراضی فوق، رسیدن میزان مساحت سهم‌الارث یک نفر یا چند نفر از وراثت به حد نصاب فنی، اقتصادی تعیین شده از طرف وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.

چگونگی و نحوه بهره‌برداری از اراضی موروثی که با تجمیع سهم‌الارث وراثت دیگر به حد نصاب فنی و اقتصادی می‌رسد در آئین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی و به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

تبصره ۲- دولت و بانکها می‌توانند وام و تسهیلات لازم برای کشاورزان یا وراثتی که بخواهند زمین زراعی خود را با خرید زمین مجاور به حدنصاب فنی، اقتصادی برسانند تأمین نمایند، در این صورت زمین دارای سند واحد بوده و تفکیک ممنوع می‌باشد.

ماده ۳- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است برای اراضی بهره‌برداران کشاورزی (مالک یا مالکین اراضی کمتر از حدنصاب فنی، اقتصادی) که در اثر عمل تجمیع قطعات مجاور به صورت واحد درآمد، به درخواست مالک یا مالکین، با ترسیم نقشه تجمیعی و با تنظیم صورتجلسه تجمیع حدود که به تأیید مالک یا مالکین رسیده است، با رعایت مقررات ثبت از نظر حفظ حقوق اشخاص، بدون اخذ هرگونه وجهی (مالیات، عوارض و حقوق دولتی) سند مالکیت صادر نماید.

ماده ۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است نقشه یکپارچه شده اراضی خرد مالکین را که به صورت پراکنده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد پس از معاوضه و یا خرید و فروش توسط مالکین، ترسیم و صورتمجلس حاوی حدود و ثغور و مساحت و سهام مالکین قطعه مزبور را با تأیید آنها و نماینده وزارت جهاد کشاورزی تنظیم کند و بدون پرداخت مالیات و هزینه‌های ثبتی و حقوق دولتی توسط مالکین، طبق صورتمجلس تنظیمی و با رعایت مقررات ثبتی از جهت حفظ حقوق اشخاص سند مالکیت صادر نماید.

ماده ۵- وزارت جهاد کشاورزی موظف است ظرف نه ماه از تاریخ تصویب این قانون، حد نصاب فنی، اقتصادی را در مناطق مختلف تعیین و به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام نماید. در مناطقی که این ضوابط تعیین نشده است، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به روال گذاشته عمل می‌نماید.

ماده ۶- وزارت جهاد کشاورزی موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، آئین‌نامه اجرایی این قانون را تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذارد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۴۵۷۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۸۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۴۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۲^(۱)؛ «طرح جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی» مصوب جلسه مورخ هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- ماده (۱) از این جهت که از تفکیک سهم شرکاء در زمین مذکور منع کرده است خلاف شرع شناخته شد.
- ۲- تبصره (۱) ماده (۱) نیز از این نظر که مانع از افراز و تفکیک سهام شرکاء می‌گردد خلاف شرع شناخته شد.
- ۳- ماده (۲) و تبصره (۱) آن از این نظر که تفکیک سهامی وراثت را منع کرده است خلاف شرع شناخته شد.
- ۴- در پاراگراف دوم تبصره (۱) ماده (۲) محدود کردن نحوه بهره‌برداری با آئین‌نامه، خلاف شرع شناخته شد.
- ۵- ذیل ماده (۳) و ماده (۴) از این نظر که اداء مالیات و عوارض و حقوق دولتی را حذف کرده است و به تقلیل درآمد عمومی می‌انجامد خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۷۰۹۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۴۵۷۴ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱ و پیرو نامه شماره ۴۸۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳، طرح جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- ...

ماده ۳- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است برای اراضی بهره‌برداران کشاورزی (مالک یا مالکین اراضی کمتر از حدنصاب فنی، اقتصادی) که در اثر عمل تجمیع قطعات مجاور به صورت واحد درآمد، به درخواست مالک یا مالکین، با ترسیم نقشه تجمیعی و با تنظیم صورتمجلسه تجمیع حدود که به تأیید مالک یا مالکین رسیده است، با رعایت مقررات ثبت از نظر حفظ حقوق اشخاص، بدون اخذ هرگونه وجهی (مالیات، عوارض و حقوق دولتی) سند مالکیت صادر نماید.

متن ذیل به انتهای ماده (۳) اضافه گردید:

تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاده بهینه از آنها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مآلاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

ماده ۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است نقشه یکپارچه شده اراضی خرد مالکین را که به صورت پراکنده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد پس از معاوضه و یا خرید و فروش توسط مالکین، ترسیم و صورتمجلس حاوی حدود و ثغور و مساحت و سهام مالکین قطعه مزبور را با تأیید آنها و نماینده وزارت جهاد کشاورزی تنظیم کند و بدون پرداخت مالیات و هزینه‌های ثبتی و حقوق دولتی توسط مالکین، طبق صورتمجلس تنظیمی و با رعایت مقررات ثبتی از جهت حفظ حقوق اشخاص سند مالکیت صادر نماید.

متن ذیل به انتهای ماده (۴) اضافه گردید:

تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاده بهینه از آنها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مآلاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

ماده ۵- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۴۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۷۰۹۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ و شماره ۴۸۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۳ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۳۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۴۵۷۴ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱ و شماره ۸۲/۳۰/۴۴۸۷ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۲؛ «طرح جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ایرادات بندهای (۱)، (۲)، (۳) و (۴) شورا به قوت خود باقی است.»^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: این طرح بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۲، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵).

۴۱

مغایرت و مخالفت طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۱۹۷۴۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۴

ریاست محترم نگهبان

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - تعریف، اهداف

ماده ۱- سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران که در این قانون «سازمان» نامیده می‌شود، سازمانی است مستقل دارای شخصیت حقوقی که به منظور تحقق بخشیدن به اهداف و انجام وظائف مقرر در این قانون تشکیل می‌گردد.

...

فصل دوم - وظائف و اختیارات

ماده ۳- وظائف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر می‌باشد:

الف - اظهارنظر مشورتی در تهیه و تدوین لوایح، طرحها، تصویب‌نامه‌ها و آئین‌نامه‌های مرتبط با امور پزشکی.

ب - تنظیم دستورالعمل‌های تبلیغاتی و آگهی‌های دارویی و مواد خوراکی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی و امور پزشکی و اعلام به مراجع ذی ربط.

تبصره - سازمان نظام پزشکی موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ وصول استعلامیه، نظر خود را به مراجع ذی ربط اعلام نماید.

ج - تدوین و تصویب مقررات و ضوابط خاص صنفی مربوط به استاندارد کردن تابلوها و سر نسخه‌های مؤسسات پزشکی و پزشکان شاغل حرف پزشکی و وابسته پزشکی.

۱. برای اختصار فقط به مواردی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته اشاره می‌گردد.

- د - اجرای برنامه‌های آموزش مداوم اعضاء موضوع این قانون در راستای قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی با مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ه - صادر نمودن کارت عضویت برای اعضاء سازمان موضوع این قانون.
- و - رسیدگی انتظامی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی که عنوان جرائم عمومی را نداشته باشند.
- ز - اظهارنظر کارشناسی در مورد جرائم پزشکی به عنوان مرجع رسمی به دادگاهها و دادرها.
- ح - همکاری با مراجع ذی صلاح در جهت رسیدگی به تخلفات غیرصنفی و جرائم شاغلین به حرف پزشکی و وابسته و اظهارنظرهای کارشناسی مشورتی در این رابطه با مراجع ذی ربط.
- ط - همکاری با مراجع ذی صلاح در جهت حفظ احترام و شئون پزشکی در جامعه.
- ی - همکاری با مراجع ذی ربط در جهت گسترش فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی و انتشارات پزشکی.
- ک - اظهارنظر و مشارکت فعال به هنگام تعیین یا تجدیدنظر در تعرفه‌های خدمات بهداشتی و درمانی بخش دولتی و تعیین تعرفه‌ها در بخش غیردولتی و همکاری با مراجع ذی صلاح در اجرای آن.
- تبصره - در صد تعهد سازمانهای بیمه‌گر در قبال تعرفه‌های فوق توسط شورای عالی بیمه خدمات درمانی همه ساله تعیین خواهد شد.
- ل - اظهارنظر و مشارکت فعال در تعیین و یا تجدیدنظر در میزان مالیات و عوارض مشاغل مؤسسات و شاغلان حرف پزشکی و همکاری با مراجع ذی صلاح در وصول آن.
- م - مشارکت در تدوین آئین‌نامه‌ها و دستورالعملهای نظارتی در مورد مطب‌ها، مؤسسات درمانی و بهداشتی و دیگر مراکز پاراکلینیک در بخش خصوصی.
- ن - صدور پروانه اشتغال مطب‌های پزشکی و حرف وابسته و تمدید آنها و مشارکت در صدور پروانه مؤسسات پزشکی بر اساس مقررات و ضوابط بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ق - عضویت در شوراهای گسترش و برنامه‌ریزی دانشگاهها و مشارکت در تعیین ظرفیت دانشگاههای دولتی و غیردولتی.
- ر - همکاری در تدوین آئین‌نامه‌های ارزشیابی و مشارکت در اجرای آن برای مراکز درمانی و بیمارستانی.
- ش - کمک به رفع مشکلات رفاهی و مالی شاغلان حرف پزشکی کم درآمد و خسارت دیده از طریق صندوق تعاون و رفاه.
- ت - همکاری با مراجع ذی ربط در ارائه خدمات امدادی، بهداشتی و درمانی به هنگام بروز حوادث و سوانح غیرمترقبه از طریق تشویق و بسیج اعضاء سازمان.

س - مشارکت فعال در تدوین برنامه‌های آموزشی گروه پزشکی.
 ع - همکاری و مشارکت در جهت اشتغال فارغ التحصیلان گروه پزشکی.
 ف - انجام کلیه مسئولیت‌ها، وظائف و اختیاراتی که تا کنون در قوانین مختلف از سوی مجلس شورای اسلامی به سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران محول گردیده است.

...

ماده ۶- ترکیب مجمع سازمان به شرح زیر می‌باشد:
 هیأت مدیره نظام پزشکی هر یک از شهرستانها با توجه به تعداد شرکت کنندگان در انتخابات هیأت مدیره شهرستان مذکور، یک یا چند نفر را به عنوان نماینده خود برای تشکیل مجمع عمومی به ترتیب زیر معرفی می‌نماید:
 الف - تا پانصد نفر شرکت کننده در انتخابات، یک نفر
 ب - از پانصد و یک تا هزار نفر شرکت کننده در انتخابات، دو نفر.
 ج - از هزار و یک تا هزار و پانصد نفر شرکت کننده در انتخابات، سه نفر.
 و به همین ترتیب تا حداکثر هشت نفر به عنوان نماینده حوزه مربوطه به عنوان عضو مجمع عمومی انتخاب می‌شوند.

...

ماده ۱۹- ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می‌گردند به شرح زیر خواهد بود:
 الف - یک نفر نماینده دادستان کل کشور.
 ب - یک نفر نماینده وزارت کشور.
 ج - دو نفر از کادر پزشکی به انتخاب و معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
 د - سه نفر کادر پزشکی به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و با انتخاب مجلس شورای اسلامی.

تبصره ۱- هیأت مرکزی نظارت می‌تواند برای هر شهرستان سه تا پنج نفر را جهت نظارت بر حسن اجرای انتخابات نظام پزشکی آن شهرستان تعیین نماید.
 تبصره ۲- تجدید انتخاب اعضاء هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات برای دوره‌های بعدی بلااشکال است.

...

ماده ۲۳- شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره سازمان نظام پزشکی و شورای عالی نظام پزشکی به شرح زیر می‌باشد:
 الف - تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.

- ب - نداشتن فساد اخلاقی و مالی.
- ج - داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی در عمل به اجرای اصول پزشکی و رعایت اخلاق و شئون پزشکی.
- د - داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- تبصره - اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.
- ه - دارا بودن حداقل سه سال سابقه عضویت در نظام پزشکی.
- تبصره - اعضاء هیأت اجرایی و نظارت نمی‌توانند به عنوان انتخاب شونده ثبت نام نمایند.
- فصل ششم - هیأت‌های انتظامی پزشکی
- ماده ۲۸ - سازمان نظام پزشکی به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته در مرکز دارای هیأت‌های عالی انتظامی پزشکی و در مراکز استانها دارای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر و در شهرستانها دارای هیأت‌های بدوی انتظامی پزشکی خواهد بود که مطابق مواد بعدی این قانون تشکیل می‌گردند.
- تبصره ۱ - عدم رعایت موازین شرعی و قانونی و مقررات صنفی و حرفه‌ای و شغلی و سهل انگاری در انجام وظائف قانونی به وسیله شاغلین حرف پزشکی و وابسته به پزشکی تخلف محسوب و متخلفین با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم می‌گردند:
- الف - تذکر یا توبیخ شفاهی در حضور هیأت مدیره نظام پزشکی محل.
- ب - اخطار یا توبیخ کتبی یا درجه در پرونده نظام پزشکی محل.
- ج - توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام پزشکی و نشریه نظام پزشکی محل یا الصاق رأی در تابلو اعلانات نظام پزشکی محل.
- د - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته از سه ماه تا یک سال در محل ارتكاب تخلف.
- ه - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته از سه ماه تا یک سال در تمام کشور.
- و - محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی از بیش از یک سال تا پنج سال در تمام کشور.
- ز - محرومیت دائم از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته در تمام کشور.
- تبصره ۲ - آئین نامه‌های ذی‌ربط در این باره به قوت خود باقی است و اجرا خواهد شد و در صورت نیاز به هرگونه تغییر با تصویب شورای عالی نظام پزشکی قابل تغییر و اجرا می‌باشد.

...

ماده ۳۵- هیأت‌های بدوی انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای هیأت مدیره‌های نظام پزشکی که مرجعی است صلاحیتدار با مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته پزشکی که از طرف دادرای انتظامی طبق آئین دادرسی ارجاع می‌گردد و تعیین مجازات‌های انتظامی مناسب برای آنها متشکل از سیزده نفر به شرح ذیل خواهد بود:

الف - یک نفر قاضی به معرفی ریاست قوه قضائیه برای تهران و با معرفی رئیس دادگستری شهرستانها برای شهرستان مربوطه.

ب - مسئول پزشکی قانونی شهرستان مربوطه یا نماینده وی.

ج - پنج نفر از پزشکان شهرستان مربوطه.

د - یک نفر از دندانپزشکان شهرستان مربوطه.

ه - یک نفر از دکترهای داروساز شهرستان مربوطه.

و - یک نفر از متخصصین علوم آزمایشگاهی و یا دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی شهرستان مربوطه.

ز - یک نفر از کارشناسان پروانه‌دار گروه پزشکی یا بالاتر شهرستان مربوطه.

ح - یک نفر پرستار به پیشنهاد سازمان نظام پرستاری.

ط - یک نفر از لیسانسیه‌های گروه مامایی و بالاتر شهرستان مربوطه.

تبصره ۱- افراد موضوع بندهای (ج)، (د)، (و)، (ه)، (ز)، (ح) و (ط) این ماده که افراد متدین به دین اسلام یا یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه شهرستان مربوطه با تجربه حداقل پنج سال در حرفه مربوطه خواهند بود با پیشنهاد هیأت مدیره نظام پزشکی شهرستان مربوطه و تأیید و حکم رئیس کل سازمان منصوب می‌گردند. تبصره ۲- افراد موضوع بندهای (ز)، (ح) و (ط) صرفاً در بررسی پرونده‌هایی که به تشخیص رئیس هیأت مدیره شهرستان مربوطه به رشته آنها مربوط باشد عضو هیأت بدوی انتظامی خواهند بود.

تبصره ۳- هر یک از هیأت‌های بدوی انتظامی پزشکی شهرستانها علاوه بر این که مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته به پزشکی را بر عهده دارند مراجعی هستند صلاحیتدار در امر اعلام نظر کارشناسی و تخصصی به مراجع ذی صلاح قضائی در رابطه با رسیدگی به تخلفات غیرصنفی و غیرحرفه‌ای و جرائم شاغلین به حرف پزشکی و وابسته پزشکی.

تبصره ۴- هر یک از هیأت‌های بدوی انتظامی پزشکی می‌توانند در امر رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای موضوع این ماده نظرات کارشناسی کمیسیونهای تخصصی مشورتی نظام

پزشکی شهرستان مربوطه را درخواست نمایند. کمیسیونهای مذکور موظفند حداکثر ظرف مدت پانزده روز نظرات کارشناسی خود را در اختیار هیأتهای بدوی انتظامی قرار دهند.

تبصره ۵- در صورتی که هر یک از طرفین یا نمایندگان قانونی آنان نسبت به نظریه کارشناسی هیأت بدوی ذی ربط معترض باشند دادگاه و دادسرا در صورت لزوم می توانند نظریه هیأت تجدیدنظر انتظامی پزشکی استان و یا هیأت عالی انتظامی نظام پزشکی را به عنوان مرجع تخصصی ذی ربط استعمال نمایند.

ماده ۳۶- به منظور رسیدگی مجدد به پرونده هایی که پس از صدور رأی هیأتهای بدوی انتظامی مورد اعتراض هر یک از طرفین قرار گیرد، هیأتی به نام هیأت تجدیدنظر انتظامی استان با ترکیب زیر در محل نظام پزشکی شهرستان مرکز استان تشکیل می گردد:

الف - یک نفر از قضات دادگاههای تجدیدنظر استان با معرفی رئیس کل دادگستری استان مربوطه.

ب - مدیر کل پزشکی قانون استان مربوطه.

ج - پنج نفر از پزشکان استان مربوطه.

د - یک نفر از دندانپزشکان استان مربوطه.

ه - یک نفر از دکترهای داروساز استان مربوطه.

و - یک نفر از متخصصین علوم آزمایشگاهی یا دکترای حرفه ای علوم آزمایشگاهی استان مربوطه.

ز - یک نفر لیسانس یا بالاتر پروانه دار گروه پزشکی استان مربوطه.

ح - یک نفر از لیسانسیه های مامایی یا بالاتر استان مربوطه.

ط - یک نفر از پرستاران استان مربوطه به پیشنهاد سازمان نظام پرستاری.

تبصره ۱- افراد موضوع بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و)، (ز)، (ح) و (ط) این ماده که از افراد مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه استان مربوطه بوده و حداقل هفت سال تجربه در حرفه مربوطه خود داشته باشند به پیشنهاد شورای هماهنگی استان و حکم رئیس کل منصوب خواهند شد و عزل آنان توسط رئیس کل خواهد بود.

تبصره ۲- افراد موضوع بندهای (ز)، (ح) و (ط) در بررسی پرونده هایی که به تشخیص رئیس شورای هماهنگی استان مربوط به رشته های آنها می شود عضو هیأت تجدیدنظر خواهند نمود.

ماده ۳۷- آراء هیأتهای تجدیدنظر انتظامی پزشکی استان تا حد مجازاتهای بندهای (الف)، (ب) و (ج) تبصره (۱) ماده (۲۸) قطعی است.

ماده ۳۸- به منظور رسیدگی به اعتراضات و شکایات اشخاص (حقیقی - حقوقی) از طرز کار هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی موضوع ماده (۳۵) و (۳۶) این قانون، نظارت عالیه بر کار هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی و ایجاد هماهنگی بین آنها و تجدیدنظر در احکام صادره از سوی هیأت‌های تجدیدنظر انتظامی، هیأت‌های عالی انتظامی با ترکیب زیر در سازمان مرکزی نظام پزشکی تشکیل می‌گردد:

الف - یک نفر از قضات با تقوی و با تجربه به معرفی رئیس قوه قضائیه.

ب - رئیس سازمان پزشکی قانونی کشور یا نماینده تام‌الاختیار وی.

ج - پنج نفر از پزشکان متخصص، مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

د - یک نفر از دندانپزشکان مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ه - یک نفر از دکترهای داروساز مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

و - یک نفر از متخصصین و یا دکترهای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ز - یک نفر از لیسانسیه‌ها یا بالاتر پروانه‌دار گروه پزشکی مسلمان متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ح - یک نفر پرستار به پیشنهاد سازمان نظام پرستاری.

ط - یک نفر از لیسانسیه‌ها یا بالاتر مامایی مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

تبصره ۱- شورای عالی می‌تواند مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته پزشکی چند شهرستان را به یک هیأت بدوی انتظامی محول و واگذار نماید.

تبصره ۲- افراد مذکور در بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و)، (ز)، (ح) و (ط) این ماده با پیشنهاد رئیس کل سازمان و تصویب شورای عالی نظام پزشکی با حکم رئیس کل سازمان برای مدت چهار سال منصوب می‌گردند. عزل آنها قبل از انقضای مدت چهار سال با رئیس کل سازمان خواهد بود و تجدید انتخاب آنها برای دوره‌های بعدی بلاشکال است.

تبصره ۳- حضور افراد مذکور در بندهای (ز)، (ح) و (ط) در بررسی پرونده‌هایی که به تشخیص رئیس هیأت عالی انتظامی به رشته آنها مربوط می‌باشد در هیأت عالی الزامی خواهد بود.

...

ماده ۴۰- چنانچه رئیس کل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران آراء قطعی هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی استان را خلاف قانون تشخیص دهد می‌تواند از نظر هیأت عالی درخواست بررسی مجدد نماید، رأی هیأت عالی قطعی است.

ماده ۴۱- هیأت‌های بدوی انتظامی نظام پزشکی هر یک از شهرستانها موظفند نظر مشورتی کارشناسی و تخصصی خود را نسبت به هر یک از پرونده‌های مربوط به رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی در اختیار دادگاهها و دادرهای شهرستان مربوطه قرار دهند.

تبصره ۱- اعلام نظر کارشناسی و تخصصی مشورتی هیأت‌های بدوی انتظامی نظام پزشکی هر یک از شهرستانها به دادگاهها و دادرهای ذی‌ربط پیرامون پرونده‌های مربوط به رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی نباید بیش از دو ماه از تاریخی که دادگاهها و دادرهای شهرستان مربوطه درخواست می‌نمایند بگذرد.

تبصره ۲- دادگاهها و دادرهای جمهوری اسلامی ایران در هر یک از شهرستانها باید حداقل چهل و هشت ساعت قبل از احضار و جلب هر یک از صاحبان مشاغل پزشکی به دادگاه و یا دادر به خاطر رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه برسانند.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۳۴۹۹

تاریخ: ۸۲/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۹۷۴۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۳۳۸ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲^(۱) «طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه هجدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی درجلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- تعیین تعرفه‌ها در بخش غیردولتی در ذیل بند «ک» ماده (۳) نیاز به ضابطه دارد

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

لذا واگذاری آن به سازمان نظام پزشکی مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- در ماده (۶) اگر منظور این است که هیأت مدیره افرادی را از بین خود برای تشکیل مجمع عمومی معرفی کند نیاز به تصریح دارد و الا حداقل باید همان شرایط ماده (۲۳) را داشته باشند پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳- اطلاق ماده (۱۹) چون مستلزم تجویز عضویت افراد غیر صالح است لذا از این جهت مغایر بند ۱ اصل ۳ قانون اساسی شناخته شد.

۴- تبصره بند «د» ماده (۲۳) و نیز بندهای «ج»، «د»، «ه»، «و»، «ز» و «ط» ماده (۳۸) و تبصره (۱) ماده (۳۵) و تبصره (۱) ماده (۳۶) در موضوع تبصره بند «د» ماده (۲۳) خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵- تعیین موارد تخلف و مجازات‌های آن مذکور در تبصره (۱) ماده (۲۸) نیاز به تقنین دارد لذا از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۶- عبارت «هر گونه تغییر با تصویب شورای عالی نظام پزشکی» در تبصره (۲) ماده (۲۸) مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۷- تعیین یک نفر قاضی با معرفی رئیس دادگستری شهرستان در بند «الف» ماده (۳۵) و یک نفر از قضات با معرفی رئیس کل دادگستری استان در بند «الف» ماده (۳۶) مغایر بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۸- اگر مقصود از قطعی بودن رأی در ذیل مواد (۳۷) و (۴۰) این است که شخص محکوم علیه حق مراجعه به مراجع صالحه قضائی را ندارد، خلاف موازین شرع و مغایر اصل ۱۵۹ قانون اساسی شناخته شد و آلا باید روشن شود تا اظهار نظر گردد.

۹- تبصره (۲) ماده (۴۱) از این جهت که مستلزم محدود کردن اختیارات قاضی و رسیدگی قضائی است لذا از این جهت خلاف موازین شرع و مغایر بند ۱ اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۶۸۷۱۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۲۵

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۳۴۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۴/۱۴ و پیرو نامه شماره ۱۹۷۴۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴، طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و

اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - تعریف، اهداف

ماده ۱- ...

فصل دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۳- وظایف و اختیارات سازمان با توجه به اهداف فوق به شرح زیر می‌باشد:

الف - ...

ک - اظهارنظر و مشارکت فعال به هنگام تعیین یا تجدیدنظر در تعرفه‌های خدمات بهداشتی و درمانی بخش دولتی و تعیین تعرفه‌ها در بخش غیردولتی و همکاری با مراجع

در سطر بالا بعد از عبارت «بخش غیردولتی» عبارت «بر اساس ضوابط بند (۸) ماده (۱) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳» اضافه گردید.

ذی‌صلاح در اجرای آن.

تبصره - ...

ل - ...

ماده ۶- ترکیب مجمع سازمان به شرح زیر می‌باشد:

هیأت مدیره نظام پزشکی هر یک از شهرستانها با توجه به تعداد شرکت‌کنندگان در انتخابات هیأت مدیره شهرستان مذکور، یک یا چند نفر را به عنوان نماینده خود برای تشکیل

در سطر بالا بعد از عبارت «یک یا چند نفر» عبارت «از بین خود» اضافه گردید.

مجمع عمومی به ترتیب زیر معرفی می‌نماید:

الف - ...

ماده ۷- ...

ماده ۱۹- ترکیب هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب

می‌گردند به شرح زیر خواهد بود:

الف - یک نفر نماینده دادستان کل کشور.

ب - یک نفر نماینده وزارت کشور.

ج - دو نفر از کادر پزشکی به انتخاب و معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

د - سه نفر کادر پزشکی به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و با انتخاب مجلس شورای اسلامی.

تبصره ۱- هیأت مرکزی نظارت می‌تواند برای هر شهرستان سه تا پنج نفر را جهت نظارت بر حسن اجرای انتخابات نظام پزشکی آن شهرستان تعیین نماید.

تبصره ۲- تجدید انتخاب اعضاء هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات برای دوره‌های بعدی بلااشکال است.

متن زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۹) الحاق گردید:
تبصره ۳- افراد مذکور باید شرایط موضوع بندهای (الف)، (ب)، (ج) و (د) ماده (۲۳) این قانون را دارا باشند.

ماده ۲۰- ...

ماده ۲۳- شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره سازمان نظام پزشکی و شورای عالی نظام پزشکی به شرح زیر می‌باشد:

الف - تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.

ب - نداشتن فساد اخلاقی و مالی.

ج - داشتن حُسن شهرت اجتماعی و شغلی در عمل به اجرای اصول پزشکی و رعایت اخلاق و شئون پزشکی.

د - داشتن حُسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره - اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.

تبصره بند (د) عین مصوبه قبلی مجلس به تأیید کمیسیون رسیده است.

ه - دارا بودن حداقل سه سال سابقه عضویت در نظام پزشکی.

تبصره - اعضاء هیأت اجرائی و نظارت نمی‌توانند به عنوان انتخاب شونده ثبت‌نام نمایند.

ماده ۲۴- ...

فصل ششم - هیأت‌های انتظامی پزشکی

ماده ۲۸- سازمان نظام پزشکی به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته در مرکز دارای هیأت‌های عالی انتظامی پزشکی و در مراکز استانها دارای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر و در شهرستانها دارای هیأت‌های بدوی انتظامی پزشکی خواهد بود که مطابق مواد بعدی این قانون تشکیل می‌گردند.

تبصره ۱- عدم رعایت موازین شرعی و قانونی و مقررات صنفی و حرفه‌ای و شغلی و سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی به وسیله شاغلین حرف پزشکی و وابسته به پزشکی تخلف محسوب و متخلفین با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم می‌گردند:

تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح گردید:

تبصره ۱- عدم رعایت موازین شرعی و قانونی و مقررات صنفی و حرفه‌ای و شغلی و سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی و تبعیض در پذیرش بیماران، عدم به کارگیری حداکثر تلاش ممکن در درمان بیماران، افشای اسرار و نوع بیماری، پذیرش بیش از حد مجاز بیمار، انجام امور خلاف شئون شغلی، تحمیل مخارج غیرضروری به بیماران، ایجاد رعب و هراس با تشریح غیرواقعی وخامت بیماری، تجویز غیرعملی مواد روانگردان مخدر به گونه‌ای که اعتیاد ایجاد نماید، عدم رعایت تعرفه‌های خدمات درمانی مصوب، عدم همکاری به منظور پیشگیری از بیماریهای واگیر و یا در مقام بروز بحران و سوانح که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام گردد، جذب بیمار از مؤسسات بهداشتی، درمانی دولتی و وابسته به دولت و خیریه به مطب یا بخش خصوصی و بالعکس به منظور استفاده مادی، دریافت وجه یا مالی علاوه بر وجوهی که توسط مسئولان مؤسسات درمانی ذی‌ربط طبق مقررات دریافت می‌شود، جذب بیمار به نحوی که مخالف با شئون پزشکی باشد. هر نوع تبلیغ گمراه‌کننده به هر نحو و تبلیغ تجاری کالاهای پزشکی، دندانپزشکی و دارویی، نصب اعلانات تبلیغی در مطب که جنبه تجارتی دارند، انتشار مقالات و گزارشهای پزشکی و نشر مطالب فنی و حرفه‌ای که جنبه تبلیغی و گمراه‌کننده دارند، استفاده از عناوین علمی و تخصصی تأیید نشده توسط مراجع ذی‌صلاح، تجویز داروهائی که در فارماکوپه دارویی کشور اعلام نشده باشد. عدم ادامه درمان در حد توانایی، عدم رعایت ضوابط مشاوره پزشکی، تجویز داروهای مازاد بر نیاز یا غیرمتجانس و خارج از ضوابط فنی و علمی، فروش دارو و ابزار پزشکی در مطب، عدم رعایت ضوابط تجویز دارو و مشخصات و طرز استفاده از داروهای تجویز شده به بیمار، صدور نسخه‌های همسان و متحدالشکل، عدم توضیح راجع به مصرف دارو توسط داروساز، عدم حضور مسئولان فنی در مؤسسات پزشکی در ساعات مقرر، عدم رعایت ضوابط مربوط به سرنسخه‌ها و تابلوها و چگونگی درج آگهی در رسانه‌ها برخلاف ضوابط سازمان نظام پزشکی، عدم اعلام نشانی مطلب و مؤسسات پزشکی به سازمان، به کارگیری و استفاده از افراد غیرمجاز، عدم اقدام مناسب در موارد فوریت‌های پزشکی بدون فوت وقت، عدم رعایت قوانین و مقررات موجود در آئین‌نامه‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

ضوابط سازمان نظام پزشکی و همچنین ضوابط علمی و فنی و حرفه‌ای توسط مسئولان فنی مؤسسات پزشکی اعم از دولتی و غیردولتی و تعدد و تکرار آن به وسیله شاغلین حرف پزشکی و وابسته تخلف محسوب و متخلفین حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم می‌شوند:

الف - ...

تبصره ۲- آئین نامه‌های ذی‌ربط در این باره به قوت خود باقی است و اجرا خواهد شد و در صورت نیاز به هرگونه تغییر با تصویب شورای عالی نظام پزشکی قابل تغییر و اجرا می‌باشد.

عبارت «با تصویب شورای عالی نظام پزشکی قابل تغییر و اجرا می‌باشد» از انتهای تبصره (۲) حذف و عبارت «با پیشنهاد شورای عالی نظام پزشکی و تصویب هیأت وزیران قابل تغییر و اجرا می‌باشد» جایگزین گردید.

ماده ۲۹- ...

ماده ۳۵- هیأت‌های بدوی انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای هیأت مدیره‌های نظام پزشکی که مرجعی است صلاحیتدار با مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته پزشکی که از طرف دادرسی انتظامی طبق آئین دادرسی ارجاع می‌گردد و تعیین مجازاتهای انتظامی مناسب برای آنها متشکل از سیزده نفر به شرح زیر خواهد بود:

الف - یک نفر قاضی به معرفی ریاست قوه قضائیه برای تهران و با معرفی رئیس دادگستری شهرستانها برای شهرستان مربوطه.

بند (الف) به شرح زیر اصلاح گردید:

الف - یک نفر قاضی به معرفی ریاست قوه قضائیه.

ب - مسئول پزشکی قانونی شهرستان مربوطه یا نماینده وی.

ج - پنج نفر از پزشکان شهرستان مربوطه.

د - یک نفر از دندانپزشکان شهرستان مربوطه.

ه - یک نفر از دکترهای داروساز شهرستان مربوطه.

و - یک نفر از متخصصین علوم آزمایشگاهی و یا دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی شهرستان مربوطه.

ز - یک نفر از کارشناسان پروانه‌دار گروه پزشکی یا بالاتر شهرستان مربوطه.

ح - یک نفر پرستار به پیشنهاد سازمان نظام پرستاری.

ط - یک نفر از لیسانسیه‌های گروه مامائی و بالاتر شهرستان مربوطه.

تبصره ۱- افراد موضوع بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و)، (ز)، (ح) و (ط) این ماده که افراد متدین به دین اسلام یا یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و

در سطر بالا بعد از عبارت «متدین به دین اسلام» عبارت «یا یکی از ادیان مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» حذف گردید.

خوش سابقه شهرستان مربوطه با تجربه حداقل پنج سال در حرفه مربوطه خواهند بود با پیشنهاد هیأت مدیره نظام پزشکی شهرستان مربوطه و تأیید و حکم رئیس کل سازمان منصوب می گردند.

متن زیر به انتهای تبصره (۱) الحاق گردید:

حداکثر دو نفر از افراد مذکور با شرایط ذکر شده می توانند از بین افراد متدین به یکی از ادیان مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشند.

تبصره ۲- ...

ماده ۳۶- به منظور رسیدگی مجدد به پرونده هائی که پس از صدور رأی هیأت های بدوی انتظامی مورد اعتراض هر یک از طرفین قرار گیرد، هیأتی به نام هیأت تجدیدنظر انتظامی استان با ترکیب زیر در محل نظام پزشکی شهرستان مرکز استان تشکیل می گردد:

الف - یک نفر از قضات دادگاه های تجدیدنظر استان با معرفی رئیس کل دادگستری استان مربوطه.

در انتهای بند (الف) عبارت «رئیس کل دادگستری استان مربوطه» حذف و عبارت «ریاست قوه قضائیه» جایگزین گردید.

ب - ...

تبصره ۱- افراد موضوع بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و)، (ز)، (ح) و (ط) این ماده که از افراد مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و

در سطر بالا بعد از عبارت «افراد مسلمان» عبارت «یا متدین به یکی از ادیان» مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» حذف گردید.

خوش سابقه استان مربوطه بوده و حداقل هفت سال تجربه در حرفه مربوطه خود داشته باشند به پیشنهاد شورای هماهنگی استان و حکم رئیس کل منصوب خواهند شد و عزل آنان توسط رئیس کل خواهد بود.

متن زیر به انتهای تبصره (۱) الحاق گردید:

حداکثر دو نفر از افراد مذکور با شرایط ذکر شده می توانند افراد متدین به یکی از ادیان مصرّح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشند.

تبصره ۲- افراد موضوع بندهای (ز)، (ح) و (ط) در بررسی پرونده هائی که به تشخیص رئیس شورای هماهنگی استان مربوطه به رشته آنها می شوند عضو هیأت تجدیدنظر انتظامی خواهند بود.

ماده ۳۷- ...

ماده ۳۸- به منظور رسیدگی به اعتراضات و شکایات اشخاص (حقیقی - حقوقی) از طرز کار هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی موضوع ماده (۳۵) و (۳۶) این قانون، نظارت عالیه بر کار هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی و ایجاد هماهنگی بین آنها و تجدیدنظر در احکام صادره از سوی هیأت‌های تجدیدنظر انتظامی، هیأت‌های عالی انتظامی با ترکیب زیر در سازمان مرکزی نظام پزشکی تشکیل می‌گردد:

الف - یک نفر از قضات با تقوی و با تجربه با معرفی رئیس قوه قضائیه.

ب - رئیس سازمان پزشکی قانون کشور یا نماینده تام‌الاختیار وی.

ج - پنج نفر از پزشکان متخصص مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

د - یک نفر از دندانپزشکان مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ه - یک نفر از دکترهای داروساز مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

و - یک نفر از متخصصین و یا دکترهای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ز - یک نفر از لیسانسیه‌ها یا بالاتر پروانه دار گروه پزشکی مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

ح - یک نفر پرستار به پیشنهاد سازمان نظام پرستاری.

ط - یک نفر از لیسانسیه‌ها یا بالاتر مامائی مسلمان یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خوش سابقه با تجربه کاری حداقل هفت سال در حرفه مربوطه.

عبارت «یا متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» از بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و) (ز) و (ط) ماده (۳۸) حذف و به انتهای ماده فوق عبارت «حداکثر دو نفر از افراد مذکور در بندهای مذکور می‌توانند از بین افراد متدین به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با شرایط مذکور باشند» اضافه گردید.

تبصره ۱- ...

ماده ۳۹- ...

ماده ۴۰- چنانچه رئیس کل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران آراء قطعی هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی استان را خلاف قانون تشخیص دهد می‌تواند از نظر هیأت عالی درخواست بررسی مجدد نماید، رأی هیأت عالی قطعی است.

متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۴۰) اضافه گردید:
تبصره - آراء قطعی هیأت‌های بدوی، تجدیدنظر و هیأت عالی انتظامی نظام پزشکی ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر استان می‌باشد.

ماده ۴۱- هیأت‌های بدوی انتظامی نظام پزشکی هر یک از شهرستانها موظفند نظر مشورتی کارشناسی و تخصصی خود را نسبت به هر یک از پرونده‌های مربوط به رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی در اختیار دادگاهها و دادرهای شهرستان مربوطه قرار دهند. تبصره ۱- اعلام نظر کارشناسی و تخصصی مشورتی هیأت‌های بدوی انتظامی نظام پزشکی هر یک از شهرستانها به دادگاهها و دادرهای ذی‌ربط پیرامون پرونده‌های مربوط به رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی باید ظرف دو ماه از تاریخ درخواست دادگاهها و دادرهای شهرستان مربوطه انجام گیرد.

تبصره ۲- دادگاهها و دادرهای جمهوری اسلامی ایران در هر یک از شهرستانها باید حداقل چهل و هشت ساعت قبل از احضار و جلب هر یک از صاحبان مشاغل پزشکی به دادگاه و یا دادر به خاطر رسیدگی به اتهام بزه ناشی از حرفه صاحبان مشاغل پزشکی

به انتهای سطر بالا عبارت «و وابسته (مگر در موارد بیم تبانی، فرار یا امحاء آثار جرم)» اضافه گردید.

مراتب را به اطلاع هیأت بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه برسانند.

ماده ۴۲- ...

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۲۶۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۶۸۷۱۰ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۵ و شماره ۱۹۷۴۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۴ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۱۱۴ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۴^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۳۴۹۹ مورخ

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

۱۳۸۲/۴/۱۴ و شماره ۸۲/۳۰/۳۳۳۸ مورخ ۱۳۸۲/۴/۲؛ «طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- تبصره بند (د) ماده (۲۳) تغییر نکرده است لذا ایراد شرعی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲- با توجه به اصلاح به عمل آمده در ذیل تبصره (۱) ماده (۳۵)، تبصره (۱) ماده (۳۶) و ذیل ماده (۳۸)، ایراد شرعی تبصره‌های مزبور و بندهای (ج)، (د)، (ه)، (و)، (ز) و (ط) ماده (۳۸) کماکان به قوت خود باقی است.^(۱)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۲، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵).

مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹^(۱) با قانون اساسی

شماره: ۷۵۸۵۹

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۲۰

شورای محترم نگهبان

طرح خدمت نظام وظیفه عمومی که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۶ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده ۱- تبصره زیر به ماده (۲) قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹ الحاق می‌شود:

تبصره - در صورت تقاضای مشمول برای شرکت در آزمون ورودی هر یک از مقاطع تحصیلی دانشگاهی، زمان شروع خدمت وظیفه عمومی متقاضی به نحوی تعیین می‌شود که وی بتواند یک بار دیگر در آزمون‌های ورودی مربوطه شرکت نماید.

ماده ۲- بندهای (الف) و (ب) و تبصره (۲) ماده (۴) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح و تبصره (۳) این ماده حذف می‌شود:

الف - دوره ضرورت هجده ماه.

ب - دوره احتیاط هشت سال و شش ماه.

تبصره ۲- با نظر فرماندهی کل قوا در زمان صلح دوره ضرورت می‌تواند به کمتر از هجده ماه کاهش و در زمان جنگ و بسیج نیرو تا بیست و چهارماه افزایش یابد.

ماده ۳- ماده (۵) قانون مذکور و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵- مشمولین خدمت وظیفه به ترتیب زیر برای انجام خدمت دوره ضرورت و فراگیری آموزش نظامی اعزام می‌شوند:

۱. ر.ک: مجموعه قوانین دومین دوره مجلس شورای اسلامی، صص ۴۷-۳۲.

الف - مشمولین فوق دیپلم و پائین‌تر از آن باید جهت انجام خدمت دوره ضرورت به مراکز آموزشی اعزام گردند تا پس از فراگیری آموزش‌های نظامی بقیه خدمت دوره ضرورت را در نیروهای مسلح انجام دهند.

ب - کلیه مشمولین دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر و معادل حوزوی آنها در صورتی که از نظر جسمی و روانی بلامانع تشخیص داده شوند حداکثر به مدت سه ماه جهت فراگیری آموزش‌های نظامی و سازماندهی در نیروی احتیاط به مراکز آموزشی نیروهای مسلح اعزام و از انجام باقیمانده خدمت دوره ضرورت معاف می‌باشند.

تبصره ۱- استفاده مشمولین مذکور در بند (ب) فوق از معافیت، اختیاری است.

تبصره ۲- ترتیب تقدم برای استفاده از مشمولین در هر یک از سازمانهای نظامی و انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نحوه سهمیه‌بندی آنها توسط ستاد کل نیروهای مسلح تعیین می‌شود.

تبصره ۳- نیروی انتظامی موظف است حداکثر ظرف مدت پنج سال از تاریخ تصویب این قانون نیروی انسانی خود را به نحوی تعیین نماید که در انجام مأموریت‌های خود از نیروی غیروظیفه استفاده نماید. اولویت عدم به کارگیری نیروی وظیفه در مدت مذکور در اموری است که با مردم تعامل و ارتباط مستقیم بیشتر دارد.

تبصره ۴- واگذاری فردی یا جمعی نیروی وظیفه برای انجام خدمت در خارج از نیروهای مسلح و یا استفاده از آنها به عنوان گماشته، راننده شخصی و نظایر اینها ممنوع است.^(۱)

تبصره ۵- دولت موظف است بودجه مورد نیاز نیروهای مسلح برای جذب متخصصین مورد نیاز این نیروها را به نحوی تأمین نماید که اجراء بند (ب) و تبصره (۳) این ماده خللی در انجام وظایف نیروهای نظامی و انتظامی ایجاد ننماید.

ماده ۴- در سطر سوم ماده (۶) قانون مذکور بعد از کلمه قانون، عبارت «که دارای مدرک تحصیلی پائین‌تر از لیسانس می‌باشند» اضافه می‌شود.

ماده ۵- ماده (۱۸) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۸- حداکثر زمان انتظار برای اعزام به خدمت چهار ماه می‌باشد. در صورت وجود مشمولین مازاد اداره نظام وظیفه موظف است مشمولین آماده به خدمت را به گروههای مساوی بر اساس تاریخ تولد تقسیم و مشمولین مازاد را به قید قرعه از خدمت ضرورت معاف نماید، به طوری که زمان انتظار از چهار ماه افزایش نیابد.

تبصره - استفاده مشمولین از این معافیت، اختیاری است.

۱. برگرفته شده از اصل (۱۴۸) قانون اساسی که بیان می‌دارد:

اصل ۱۴۸ قانون اساسی: هر نوع بهره برداری شخصی از وسایل و امکانات ارتش و استفاده شخصی از افراد آنها به صورت گماشته، راننده شخصی و نظایر اینها ممنوع است.

ماده ۶- ماده (۳۶) قانون مذکور به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۶- کلیه مشمولینی که قبل از اعزام به جهت تحصیل برای مقاطع لیسانس و بالاتر از دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور که مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند پذیرش دریافت نمایند، مادام که با تأیید وزارت مربوطه مشغول تحصیل می‌باشند مشابه دانشجویان دانشگاه‌های داخل کشور از معافیت تحصیلی برخوردار و اداره نظام وظیفه عمومی در مقابل سپردن وثیقه برای آنان کارت معافیت تحصیلی مدت دار صادر می‌کند. خروج این افراد از کشور با ارائه کارت معتبر مذکور بلامانع است.

ماده ۷- یک ماده به شرح زیر به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده الحاقی - مراجع صادرکننده کارت پایان خدمت موظف‌اند هنگام صدور کارت پایان خدمت و کارت معافیت موقت یا دائم وجوه زیر را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز نمایند:

- ۱- مشمولینی که خدمت دوره ضرورت را انجام داده‌اند بیست هزار (۲۰/۰۰۰) ریال.
 - ۲- مشمولینی که از خدمت نظام وظیفه عمومی معاف می‌شوند به استثنای معاف شدگان خانواده شهداء و ایثارگران و همچنین افرادی که به دلیل بیماری یا نقص عضو قادر به کار نیستند به تشخیص شورای پزشکی، سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال.
 - ۳- مشمولین دارای معافیت تحصیلی برای تحصیل در خارج از کشور چهار میلیون (۴/۰۰۰/۰۰۰) ریال.
 - ۴- مشمولین لیسانس که پس از طی دوره آموزش از انجام خدمت ضرورت معاف می‌شوند هفت میلیون و پانصد هزار (۷/۵۰۰/۰۰۰) ریال.
 - ۵- مشمولین فوق لیسانس که پس از طی دوره آموزش از انجام خدمت ضرورت معاف می‌شوند ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال.
 - ۶- مشمولین دکترا که پس از طی دوره آموزش از انجام خدمت ضرورت معاف می‌شوند پانزده میلیون (۱۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال.
- دولت مکلف است با منظور کردن ردیفهای خاص هزینه‌ای معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی فوق را در اختیار وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قرار دهد تا با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح برای تأمین هزینه‌های جبرانی به تناسب بین ستاد کل، وزارت دفاع و نیروهای نظامی و انتظامی تخصیص دهد.
- تبصره - با پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تصویب هیأت وزیران مبالغ مذکور در این ماده در هر سال می‌تواند حداکثر معادل تورم در سال قبل از آن افزایش یابد.
- ماده ۸- در ماده (۶۷) قانون، عبارت «از تاریخ تصویب این قانون» حذف می‌شود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۵۰۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۸۵۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۰ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۳۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۸^(۱)؛ «طرح اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳» مصوب جلسه مورخ هفدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر به اظهارات وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به نمایندگی دولت در جلسه رسمی و علنی ۳۸۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۶ مجلس شورای اسلامی در مخالفت با طرح مزبور که صریحاً اعلام داشته است:

«مهمترین مشکلاتی که از دیدگاه دولت در ارتباط با مخالفت با این طرح وجود دارد... یکی بار مالی سنگین طرح است که با توجه به محدودیت منابع که همین امروز نیروی مسلح در سال ۱۳۸۲ با آن مواجه هستند که چیزی حدود ۴۰۰ میلیارد تومان کسری بودجه دارند، این طرح را دولت نمی‌تواند پشتیبانی مالی بکند.»

نظر شورای نگهبان به شرح زیر اعلام می‌گردد:

با توجه به مخالفت دولت به خاطر بار مالی شدید طرح و نظر به اینکه در طرح مزبور، منبع تأمین هزینه مشخص نگردیده صرف نظر از اشکالات دیگر شرعی و قانون اساسی که در این طرح وجود دارد، بنابر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی، بدون تعیین طریق تأمین هزینه جدید، قابل طرح در مجلس شورای اسلامی نبوده است و از این جهت مغایر اصل مزبور شناخته شد و بدیهی است پس از تعیین منبع تأمین هزینه، از جهات دیگر قانون اساسی و موازین شرعی قابل بررسی در شورای نگهبان خواهد بود.^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
 ۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۲، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵).
 - برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (ص ۱۰۹۶) مراجعه نمایید.

مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی برگزاری مناقصات با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۸۴۱۰۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۴

شورای محترم نگهبان

طرح برگزاری مناقصات که یک فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۲ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح^(۱)

فصل اول - کلیات

ماده ۱- کاربرد

الف - این قانون به منظور تعیین روش و مراحل برگزاری مناقصات به تصویب می‌رسد و تنها در معاملاتی که با رعایت این قانون انجام می‌شود، کاربرد دارد.

ب - قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (شهرداری‌ها و...)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی و همچنین دستگاهها و واحدهائی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها موظفند در برگزاری مناقصه مقررات این قانون را رعایت کنند.

۱. برای اختصار فقط به مواردی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته اشاره می‌گردد.

ماده ۲- تعاریف

...

ماده ۲۸- ترکیب هیأت ترک تشریفات مناقصه

ترکیب هیأت ترک تشریفات مناقصه موضوع ماده (۲۷) این قانون در مورد دستگاههای موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به شرح زیر خواهد بود:

الف - در مورد معاملات واحدهای مرکزی دستگاههای موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون معاون مالی و اداری و یا مقام مشابه وزارتخانه یا مؤسسه دولتی حسب مورد و ذی حساب مربوط یا مقام مشابه و یک نفر دیگر از کارکنان خبره و متعهد دستگاه مربوطه به انتخاب بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط.

ب - در انجام معاملات در واحدهای خارج از مرکز دستگاههای موضوع بند (ب) ماده (۱)، استاندار یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرایی در محل و حسب مورد ذی حساب یا مسئول امور مالی مربوط.

تبصره ۱- در دستگاههای که ذی حساب ندارند، بالاترین مسئول امور مالی، جانشین ذی حساب می باشد.

تبصره ۲- هیأت ترک مناقصه در استانداری ها، استاندار یا نماینده او، معاون ذی ربط استاندار و ذی حساب استانداری می باشد.

ج - در مورد انجام معاملات شرکتهای دولتی، مدیرعامل و یا بالاترین مقام اجرایی و حسب مورد ذی حساب یا مدیر مالی شرکت و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی یا شورای عالی حسب مورد.

د - در مورد معاملات نیروهای سه گانه و واحدهای تابعه ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران در مرکز، نماینده فرمانده نیروی مربوط و یک نفر به انتخاب فرمانده کل ارتش یا فرمانده کل سپاه و حسب مورد ذی حساب یا عامل ذی حساب در محل.

ه - در مورد معاملات مربوط به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ذی حساب مربوط و دو نفر به انتخاب فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران و یا فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران حسب مورد.

و - هیأت موضوع این ماده که در هر مورد بنا به دعوت بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط و یا مقامات مجاز از طرف آنها تشکیل می شود، با حضور هر سه نفر اعضای مربوطه رسمیت دارد. کلیه اعضاء مکلف به حضور در جلسات هیأت و ابراز نظر خود نسبت به گزارش توجیهی دستگاه اجرایی مربوط در مورد تقاضای ترک مناقصه و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر هستند لکن تصمیمات هیأت با رأی اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

ز - در اجرای ماده (۲۷) این قانون در صورتی که مبلغ معامله بیش از پنجاه برابر نصاب معاملات کوچک باشد، انجام معامله پس از تصویب هیأت‌های سه نفری موضوع این ماده حسب مورد با تأیید مقامات زیر مجاز خواهد بود:

- ۱- در مورد واحدهای مرکزی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی، به ترتیب وزیر یا رئیس مؤسسه مزبور و در مورد شرکتهای دولتی هیأت مدیره شرکت.
- ۲- در مورد دستگاههای اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی و در مورد معاملات مربوط به اعتبارات غیراستانی که توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به واحدهای خارج از مرکز ابلاغ می‌گردد و همچنین در مورد مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز، استاندار استان مربوطه.
- تبصره - در مواردی که استاندار شخصاً در هیأت ترک مناقصه موضوع این ماده شرکت کند و با نظر موافق صورتجلسه مربوط را امضاء نماید، تأیید مجدد وی ضرورت ندارد.
- ۳- در مورد معاملات نیروهای سه گانه ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران و واحدهای تابعه آنها، فرمانده کل ارتش یا سپاه حسب مورد.
- ۴- در مورد معاملات مربوط به قوه قضائیه، شورای نگهبان، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دیوان محاسبات کشور و سایر مؤسسات دولتی که به صورت مستقل اداره می‌شوند و تابع هیچ یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی نیستند، به ترتیب رئیس قوه قضائیه یا حسب مورد یکی از معاونین منتخب وی، رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، رئیس دیوان محاسبات کشور و بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط.
- ۵- در مورد معاملات مربوط به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی بالاترین مقام اجرایی نهاد یا مؤسسه مربوط.

ح - در اجرای بند (ز) این ماده در صورتی که مبلغ معامله بیش از دویست برابر نصاب معاملات کوچک باشد انجام معامله پس از تصویب هیأت‌های سه نفری موضوع این ماده تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران منوط به تأیید شورای اقتصاد و پس از آن منوط به تأیید هیأتی مرکب از رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (دبیر هیأت)، وزیر امور اقتصادی و دارایی و بالاترین مقام مذکور در بند (ز) خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۸۰۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۴۱۰۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۶۲۶ مورخ

۱۳۸۲/۱۱/۱۹^(۱)؛ «طرح برگزاری مناقصات» مصوب جلسه مورخ هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند (ب) ماده (۱) از این جهت که اطلاق آن شامل دستگاههای زیر نظر مقام معظم رهبری نیز می‌گردد، بدون اذن معظم‌له، خلاف شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲- بند (ب) ماده (۲۸) مبنیاً بر اشکال بند (ب) ماده (۱) خلاف شرع و مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد و از این جهت که شامل امور اجرائی قوه قضائیه می‌شود، واگذاری آن به استاندار مغایر اصل ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر: در جزء (۲) بند (الف) ماده (۲۳)، کلمه «حاضران» درست است که «حاضرات» نوشته شده است.^(۲)

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۲، مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵).

مغایرت لایحه یک فوریتی استفساریه ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ با قانون اساسی

شماره: ۸۳۶۴۷

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۱۲

شورای محترم نگهبان

لایحه استفساریه شماره ۲۹۳۹۵/۴۶۱۵۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۸ دولت در مورد ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۰ تصویب شده بود، در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری مجلس به شرح پیوست به تصویب رسید، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

موضوع استفساریه:

ماده واحده - آیا استثنای ماده (۱۱)^(۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مورد بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه موجود ناظر به سهام شرکتهای وابسته به بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه دولتی موجود

۱. ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه: سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکت هائی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفردا یا مشترکا متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه) و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاههای فوق‌الذکر در شرکتهای غیردولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح غیرمعوض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتهای، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

است و واگذاری سهام دولت در بانکها و مؤسسات اعتباری و مؤسسات بیمه دولتی موجود به استناد صدر ماده (۱۱) قانون یاد شده مجاز می‌باشد؟ و یا این که نظر مجلس شورای اسلامی بر این بوده که سهام دولت در بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه هم جزء مستثنیات ماده یاد شده و تبصره (۲) آن است؟

نظر مجلس:

منظور از استثنای مذکور در ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مستثنی شدن سهام دولت در بانکها و بیمه‌ها از واگذاری نیست بلکه مستثنی شدن از مقررات فصل سوم قانون در مورد فروش سهام شرکتهای وابسته به بانکها و بیمه‌ها است.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۷۸۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۳۶۴۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۲ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۶۲۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۹؛ «لایحه استفساریه ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹» مصوب جلسه مورخ هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با توجه به اینکه استثناء مذکور در صدر ماده (۱۱) پیش از استثناء کردن موارد مذکور از شمول فصل مذکور نیست و هیچگونه دلالتی بر تجویز فروش سهام بانکها و مؤسسات اعتباری ندارد، مصوبه مجلس علاوه بر اینکه جنبه تفسیری ندارد خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.»^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۲. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۰۷، مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴).

مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع

شماره: ۹۰۸۷۶

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۱۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۴۴۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۹/۳۰ دولت در مورد بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور از حیث منابع بالغ بر یک میلیون و یکصد و پنجاه و چهار هزار و سیصد و بیست میلیارد و هفتصد و هشتاد و چهار میلیون و هشتصد و چهار و یک هزار (۱/۱۵۴/۳۲۰/۷۸۴/۸۴۱/۰۰۰) ریال و از حیث مصارف بالغ بر یک میلیون و یکصد و پنجاه و چهار هزار و سیصد و بیست میلیارد و هفتصد و هشتاد و چهار میلیون و هشتصد و چهار و یک هزار (۱/۱۵۴/۳۲۰/۷۸۴/۸۴۱/۰۰۰) ریال به شرح زیر است:

الف - منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و واگذاری دارائیهای سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارائیهای سرمایه‌ای و مالی بالغ بر چهارصد و هشتاد و هشت هزار و هشتصد و بیست و هشت میلیارد و ششصد و چهار و نه میلیون و ششصد و دو هزار (۴۸۸/۸۲۸/۶۴۹/۶۰۲/۰۰۰) ریال شامل:

۱- منابع عمومی مبلغ چهارصد و بیست و نه هزار و هفتصد و سی و هشت میلیارد و ششصد و بیست و دو میلیون و هشتصد و چهار و شش هزار (۴۲۹/۷۳۸/۶۲۲/۸۴۶/۰۰۰) ریال و هزینه‌ها و تملک دارائیهای سرمایه‌ای و مالی از آن محل مبلغ چهارصد و بیست و نه هزار و هفتصد و سی و هشت میلیارد و ششصد و بیست و دو میلیون و هشتصد و چهار و شش هزار (۴۲۹/۷۳۸/۶۲۲/۸۴۶/۰۰۰) ریال.

۲- درآمدهای اختصاصی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مبلغ پنجاه و نه هزار و نود میلیارد و بیست و شش میلیون و هفتصد و پنجاه و شش هزار (۵۹/۰۹۰/۰۲۶/۷۵۶/۰۰۰) ریال

و هزینه‌ها و سایر پرداختها از آن محل مبلغ پنجاه و نه هزار و نود میلیارد و بیست و شش میلیون و هفتصد و پنجاه و شش هزار (۵۹/۰۹۰/۰۲۶/۷۵۶/۰۰۰) ریال.

ب - بودجه شرکتهای دولتی و بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر ششصد و هشتاد و هشت هزار و نهصد و بیست میلیارد و پانصد و نود و هشت میلیون و دویست و سی و نه هزار (۶۸۸/۹۲۰/۵۹۸/۲۳۹/۰۰۰) ریال و از حیث هزینه‌ها و سایر پرداختها بالغ بر ششصد و هشتاد و هشت هزار و نهصد و بیست میلیارد و پانصد و نود و هشت میلیون و دویست و سی و نه هزار (۶۸۸/۹۲۰/۵۹۸/۲۳۹/۰۰۰) ریال.

به دولت اجازه داده می‌شود درآمدها و سایر منابع مندرج در قسمت سوم این قانون را با رعایت قوانین و مقررات مربوط در سال ۱۳۸۳ وصول و هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین کمکها و سایر اعتباراتی را که در جداول قسمت چهارم و پیوست‌های شماره (۱) و (۲) این قانون منظور شده است در حدود وصولی درآمدها و سایر منابع در سال ۱۳۸۳ با رعایت قوانین و مقررات مربوط و بر اساس شرح عملیات و فعالیتهای موافقتنامه‌های مبادله شده و تبصره‌های این قانون و بر اساس تخصیص اعتبار، تعهد و پرداخت نماید.

وصول درآمدها و پرداخت هزینه‌های شرکتهای دولتی و بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به استثنای هزینه‌های سرمایه‌ای که منابع آن از محل منابع عمومی طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود و مشمول مقررات عمومی مالی و معاملاتی دولت می‌باشد بر طبق اساسنامه‌ها و سایر قوانین و مقررات ناظر بر شرکتها و بانکها و مؤسسات انتفاعی مذکور مجاز خواهد بود.

به طور متوسط بیست و سه صدم درصد (۰/۲۳٪) تا مبلغ هفتصد میلیارد (۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در این قانون از محل صرفه‌جویی ضمن اجرای بودجه تأمین می‌شود.

دولت مکلف است صرفه‌جویی در اعتبارات را به گونه‌ای انجام دهد که میزان صرفه‌جویی در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حداکثر معادل سی درصد (۰/۳۰٪) کل رقم صرفه‌جویی باشد. اولویت تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- طرح‌هایی که سال ۱۳۸۳ به اتمام می‌رسند.

۲- طرح‌هایی که سال ۱۳۸۴ به اتمام می‌رسند.

۳- طرحهای مهم و اولویت‌دار.

۴- طرحهای ادامه‌دار.

رعایت ماده (۶۱) قانون تمام برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) در تمام پروژه‌های جدید الزامی است.

...

تبصره ۴- اصلاح ساختار اداری و مدیریت

الف - به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اجازه داده می‌شود بر اساس مقررات این تبصره نسبت به انجام موارد زیر اقدام نمایند:

۱- تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از فروش دارائی‌های سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول و همچنین اجاره اموال منقول و غیرمنقول را پس از واریز به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف‌های به ترتیب ۸۹۰۱۶۰ و ۵۳۰۰۲۰ قسمت سوم این قانون، از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و یا تجهیز و بازسازی ساختمان برای همان دستگاه یا خرید خدمات از بخش غیردولتی و یا در قالب وجوه اداره شده براساس مفاد این تبصره و در چارچوب موافقتنامه مبادله شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مصرف رسانند.

به سازمان بهزیستی کشور علاوه بر اختیارات فوق اجازه داده می‌شود تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از فروش دارائی‌های سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول را پس از واریز به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۸۹۰۱۶۰ قسمت سوم این قانون، از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون به صورت وجوه اداره شده برای مشارکت در ساخت مسکن

۱. ماده (۶۱) قانون برنامه سوم توسعه:

الف - مبادله موافقتنامه شرح عملیات طرح‌های عمرانی به تفکیک مطالعاتی، انتفاعی و غیرانتفاعی، فقط برای یک بار در دوران برنامه انجام می‌پذیرد. موافقتنامه‌هایی که برای انطباق میزان اعتبار سالانه طرح‌ها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می‌شود، جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه‌های طرح شود. موارد استثناء که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه‌ها می‌گردد، بر اساس ساز و کار بند (ب) این ماده صورت خواهد پذیرفت.

ب - مبادله موافقتنامه طرح‌های عمرانی انتفاعی و غیرانتفاعی جدید صرفاً پس از طی مراحل زیر مجاز خواهد بود:

۱- انجام مطالعات مبنی بر وجود توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی.

۲- انجام مطالعات طراحی تفصیلی.

۳- حصول اطمینان از وجود اعتبار کافی و یا تأمین منابع، با توجه به تعهدات طرح‌های عمرانی در دست اجرای هر یک از دستگاه‌های اجرایی.

مبادله موافقتنامه طرح‌های عمرانی صرفاً نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج - دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های عمرانی در دست اجرای خود را به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به منظور ساده سازی و ارزان سازی با اعمال مهندسی ارزش ضمن رعایت استانداردهای فنی مورد بازنگری قرار دهند.

د - سازمان برنامه و بودجه موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در دست اجراء را برای تخصیص اعتبار و تعیین زمان و خاتمه با توجه به میزان پیشرفت کار، به منظور صرفه جویی و تسریع در اجراء حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۹ اولویت بندی کند.

ه - آئین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

معلولان و مددجویان و ترغیب خیرین مسکن ساز به امر ساخت مسکن نیازمندان به مصرف برسد.

۲- ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین و خودرو سبک متعلق به خود را که مناسب با نیازهای فعلی طرحها و فعالیتهای آنها نبوده و یا به نحو مطلوب از آنها استفاده نمی شود، با رعایت قوانین و مقررات به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۸۵۰۳۹۹ قسمت سوم این قانون واریز نمایند.

معادل وجوه واریزی هر دستگاه از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۲۰۷ قسمت چهارم این قانون برای خرید ماشین آلات و تجهیزات وسایل نقلیه سنگین داخلی و خودروی سواری داخلی اختصاص می یابد.

وسایل نقلیه و خودروهایی که به تشخیص دولت فرسوده محسوب شوند، فقط به عنوان اسقاطی قابل فروش خواهند بود و احیا و استفاده مجدد از آنها ممنوع می باشد.

...

تبصره ۷- فرهنگ، هنر، تربیت بدنی و جوانان

...

بند الحاقی ۱- به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۳۸۳ با رعایت اهداف ماده (۱۶۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) جهت تشکیل یگان حفاظت سازمان میراث فرهنگی کشور و بنا به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مجوز استخدام پانصد نفر مراقبت آثار تاریخی در سقف جدول و آئین نامه اجرایی ماده (۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را صادر نماید.

بند الحاقی ۲- مازاد وجوه حاصل از واگذاری سهام شرکتهای دولتی موضوع ردیف ۹۷۰۰۰۰ قسمت سوم این قانون نسبت به مبلغ بیست و دو هزار میلیارد (۲۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا سقف یک هزار میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از

۱. ماده (۱۶۵) قانون برنامه سوم توسعه: به منظور حفظ و حراست از میراث فرهنگی کشور اجازه داده می شود:

الف - سازمان میراث فرهنگی کشور با اخذ اجازه از ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح یگان پاسداران میراث فرهنگی کشور را زیر نظر سازمان مذکور تشکیل دهد.

ب - کلیه جرائم اخذ شده از حفاری های غیرمجاز و قاچاقچیان اموال تاریخی و فرهنگی به درآمد عمومی واریز گردد. حداکثر معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی و بر اساس آئین نامه ای که به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می رسد به شرح ذیل به مصرف خواهد رسید:

۱- پرداخت به کاشفان اموال قاچاق و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این زمینه همکاری می کنند، به عنوان حق الکشف و پاداش.

۲- تأمین هزینه های مربوط به تقویت امر حفاظت از میراث فرهنگی.

ج - خروج آثار منقول تاریخی و فرهنگی که برای انجام مطالعات، تعمیرات و سایر موارد ضرور به ایران وارد می شود موکول به ارائه گواهی ورود آثار مذکور، صادره از سوی سازمان میراث فرهنگی با ذکر کامل مشخصات خواهد بود.

محل اعتبار ردیف ۵۰۳۷۷۱ قسمت چهارم این قانون در اختیار سازمان تربیت بدنی ایران قرار خواهد گرفت.

...

تبصره ۱۰- بهداشت و درمان

...

ت - دولت مکلف است در سال ۱۳۸۳ نسبت به بیمه نمودن کلیه افرادی که تحت پوشش هیچ‌گونه بیمه درمانی قرار ندارند، اقدام نموده و آنها را به طور رایگان بیمه نماید. این بیماران به هنگام بستری شدن در بیمارستانهای دولتی، بیست و پنج درصد (۲۵٪) فرانشیز خواهند پرداخت.

...

ج - به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود که به ازای ثبت هر قلم دارو یا مواد اولیه آن توسط شرکت‌های خارجی یا نمایندگی آنان در داخل کشور معادل ریالی پنج هزار (۵/۰۰۰) دلار به نرخ رسمی کشور دریافت و به حساب درآمد اختصاصی موضوع ردیف ۵۱۰۴۳۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن به منظور توسعه فعالیت‌های نظارتی و آزمایشگاهی غذا و دارو توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هزینه گردد.

بند الحاقی - به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ به منظور افزایش انگیزه شغلی پرستاران متناسب با میزان بهره‌وری و کیفیت خدمات آنها اعتبار منظور شده در ردیف ۵۰۳۷۳۰ قسمت چهارم این قانون را برای پرداخت به پرستاران تا سقف دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به مصرف برساند.

...

تبصره ۱۲- انرژی

...

ژ - به منظور خرید رقابتی برق از نیروگاه‌ها و فراهم کردن امکان ترانزیت برق و ایجاد بازار برق، به شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ «شرکت سهامی مدیریت شبکه سراسری برق ایران» را تشکیل دهد. اساسنامه شرکت یاد شده بنا به پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

...

تبصره ۱۴- حمل و نقل و ارتباطات

...

ث - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شرکت‌های مخابرات ایران و استانها) موظف است با رعایت قوانین موضوعه در سال ۱۳۸۳:

۱- با ایجاد زیرساخت‌های لازم با همکاری دستگاه‌های اجرایی (از جمله وزارت راه و

ترابری و غیره) امکان اتصال ادارات آموزش و پرورش کشور، مراکز فنی و حرفه‌ای، مدارس دوره آموزش متوسطه، مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی، ورزشی، مجتمع‌های فرهنگی و هنری و کتابخانه‌های عمومی را به شبکه اطلاع رسانی و شبکه جهانی اینترنت با پهنای باند مناسب برای کاربرهای علمی و آموزشی بدون پرداخت وجوه اولیه (شامل ودیعه و هزینه نصب) فراهم آورد. سرمایه‌گذاران، متعهد به رعایت کلیه ضوابط و الزامات قانونی مربوط می‌باشند.

۲- نسبت به ایجاد امکان سرمایه‌گذاری و فعالیت بخشهای دولتی و غیردولتی در زمینه I.S.P (مراکز ارائه خدمات اینترنتی) اقدام نماید.

۳- با توجه به اهمیت تولید و امکان استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، نسبت به ایجاد امکانات لازم اینترنتی برای شهرکهای صنعتی از طریق خود یا بخش خصوصی به گونه‌ای اقدام نماید که در پایان سال ۱۳۸۳ امکان اتصال این شهرکها به شبکه جهانی اینترنت میسر گردد.

...

چ - به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با رعایت ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و با توافق دستگاههای استفاده کننده از فرکانسهای موجود بابت فعالیت‌های ارائه خدمات و صدور مجوز ایجاد شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات با تصویب هیأت وزیران مبالغی به عنوان

۱. ماده ۱۲۴ قانون برنامه سوم توسعه:

الف - به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل، حسب مجوز هیأت وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت:

۱- شبکه تلفن همراه.

۲- شبکه پی‌جو.

۳- مراکز تلفن کم ظرفیت تا پنج هزار شماره.

۴- شبکه انتقال داده‌ها.

۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده.

۶- شبکه مخابرات روستایی.

۷- شبکه قبول پستی.

۸- شبکه حمل و نقل پستی.

ب - به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود قسمتی از فعالیت‌های خود را در زمینه‌های نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت موارد مذکور در بند (الف) و نیز خط‌مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند.

تبصره - مجوز فعالیت بخش غیردولتی در حیطه‌های مذکور در این ماده و پس از حصول اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارائه خدمات، بر اساس آئین نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

حق‌الامتیاز و حق فرکانس اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل کشور) ردیف ۴۹۱۱۶۰ قسمت سوم این قانون واریز گردد. نحوه دریافت و هزینه در آئین‌نامه اجرایی این بند می‌باشد که بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ح - به منظور ارتقاء و توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور و تولید برنامه‌های نرم‌افزاری و ایجاد زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در زمینه IT به شرکتهای تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید مجامع عمومی تا مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی شرکتهای مزبور به صورت وجوه اداره شده برای حمایت از پروژه‌ها و طرحهای توسعه‌ای، اشتغال آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این حوزه توسط بخشهای خصوصی و تعاونی به صورت تسهیلات از طریق مراجع صلاحیتدار بر اساس آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص داده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.

...

تبصره ۱۶- عمران شهری و روستایی

...

بند الحاقی ۱- به منظور کاهش خسارات انسانی و اقتصادی ناشی از زمین لرزه در کشور، در سال ۱۳۸۳:

۱- کلیه سازندگان و سرمایه‌گذاران احداث بنا در کلیه نقاط شهری و روستایی و شهرکها و نقاط خارج از حریم شهرها و روستاها ملزم به رعایت آئین‌نامه (ایران) در رابطه با طراحی ساختمانها در مقابل زلزله می‌باشند.

وزارت مسکن و شهرسازی مکلف به اعمال نظارت عالیه در مراحل مختلف طراحی و ساخت ساختمانها می‌باشد.

۲- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، مسکن و شهرسازی و آموزش و پرورش مکلفند خطرات ناشی از سکونت در ساختمانهای غیرمقاوم در مقابل زلزله و لزوم رعایت اصول فنی در ساخت و سازها و نیز چگونگی مقابله با خطرات ناشی از زلزله را به مردم آموزش دهند.

۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با استفاده از تجارب سایر کشورها، نظام بیمه ساختمان و ابنیه در مقابل زلزله و سایر حوادث را گسترش داده و راهکارهای همگانی شدن بیمه حوادث را مشخص و مقدمات قانونی اجرای آن را فراهم نماید.

۴- دولت مکلف است بازسازی و نوسازی بافت‌های قدیمی شهرها و روستاها و مقاوم‌سازی ابنیه موجود در مقابل زلزله را با استفاده از منابع داخلی و خارجی مذکور در بند (ز) تبصره (۲۱) این قانون آغاز و ترتیباتی اتخاذ نماید که حداکثر ظرف ده سال عملیات اجرایی مربوط به این امر در کل کشور خاتمه یابد.

۵- وزارتخانه‌های نفت، نیرو، ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکتهای تابعه مکلفند با استفاده از آخرین فناوری‌ها، سیستم خدماتی آب، برق، گاز، مخابرات و سوخت رسانی را به گونه‌ای ایمن سازند که در اثر بروز حوادث، خدمات رسانی مختل نگردد.

۶- در صورت عدم رعایت آئین‌نامه‌های مربوطه یا عدم اجرای صحیح نقشه‌های طراحی شده توسط مهندسین مشاور یا مهندسی محاسب با سازندگان ساختمانها اعم از پیمانکار و کارفرما و مهندس ناظر مربوطه مکلف به جبران خسارت وارده به ساکنین و مالکین (در صورتی که خود مقصر نباشند) می‌باشند. در صورت تکرار، پروانه کار مقصرین لغو خواهد شد.

بند الحاقی ۲- به منظور تسریع در عملیات بازسازی مناطق زلزله زده شهرستان بم و اجرای طرحهای مربوط به امور زیربنایی (آب و فاضلاب، برق، مخابرات، راه، و...) و طرحهای خدماتی و اجتماعی (مراکز فرهنگی، آموزش و پرورش، آموزش عالی، بهداشتی و درمانی و ورزشی) و کمک به احداث پروژه‌های شهرسازی و بازسازی پروژه‌های مهم کشاورزی، صنعتی، آثار تاریخی و همچنین پرداخت کمک بلاعوض یا تسهیلات برای بازسازی منازل مسکونی و پرداخت سهم‌الشرکه بانک جهانی، اجازه داده می‌شود با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران، نیم درصد (۰/۵٪) بودجه عمومی سال ۱۳۸۳ معادل مبلغ دو هزار میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته و نیز مبلغ چهارصد و پنجاه میلیون (۴۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از جمع جدول شماره (۱۱) موضوع بند (ز) تبصره (۲۱) این قانون برداشت و برای طرحهای مشخص هزینه نماید.

بند الحاقی ۳- به منظور تجهیز منابع و تسریع در اجرای طرحها و پروژه‌های آب و فاضلاب کشور، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ «شرکتهای سهامی توسعه تأسیسات آب و فاضلاب» را تشکیل دهد. صددرصد (۱۰۰٪) سهام شرکت مذکور به شرکت مادر تخصصی مهندسی آب و فاضلاب کشور تعلق خواهد داشت. اساسنامه این شرکت بنا به پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱۷- آموزش، تحقیقات و فناوری

...

خ - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند نسبت به پذیرش دانشجویان خارجی و انتقال دانشجویان ایرانی دانشگاههای خارجی مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم،

تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام کنند و شهریه ارزی و یا ریالی آن را با تصویب هیأت امناء و تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اخذ و به حساب مازاد درآمد اختصاصی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی واریز نمایند. معادل آن از محل مازاد درآمد اختصاصی قسمت چهارم «ث» این قانون به همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی که درآمد را کسب کرده است، اختصاص می‌یابد. ضوابط علمی، شرایط پذیرش و ظرفیت پذیرش با تصویب هیأت امناء و حسب مورد با تأیید وزارتخانه‌های فوق‌الذکر خواهد بود.

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند از متخصصان ایرانی خارج از کشور و متخصصان خارجی برای رفع نیازهای آموزشی و پژوهشی دعوت به عمل آورند و پرداختهای ارزی و ریالی مرتبط را با تصویب هیأت امناء از محل اعتبارات دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی ذی‌ربط پرداخت نمایند.

...

تبصره ۱۹- صنعت، معدن و بازرگانی

بند الحاقی ۱- سازمان اموال تملیکی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) مکلفند در مواردی که فروش کالا از طریق مزایده و بر مبنای ارزش سیف باشد ارزش سیف روز کالا به نرخ زمان صدور حکم و در مواردی که ارزش کارشناسی کالا ملاک عمل قرار گیرد ارزش کارشناسی بر مبنای ارزش روز صدور حکم را مبنای عمل قرار دهند.

بند الحاقی ۲- از ابتدای سال ۱۳۸۳ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در مبادی گمرکی بازارچه‌های مرزی غرب کشور مطابق سایر بازارچه‌ها به منظور انجام وظایف قانونی استقرار یابد. همچنین نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و گمرک مکلفند نسبت به حضور مؤثر خود در دهانه بهمنشیر و اروندرود اقدام نمایند.

بند الحاقی ۳- از ابتدای سال ۱۳۸۳ درهای مجزای ورودی و خروجی منتهی به اسکله شهید باهنر غیرمجاز و تمامی درها تبدیل به درهای قابل کنترل توسط گمرک خواهد شد. وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، کشور، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جهاد کشاورزی و همچنین نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای این حکم مسئولیت مشترک دارند.

بند الحاقی ۴- وزارت بازرگانی مکلف است با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدامات لازم در خصوص واردات کالا در سال ۱۳۸۳ را به نحوی تنظیم کند که واردات مجدد کالاهایی که منشأ اولیه از کشورهای حوزه خلیج فارس را دارند و به صورت صادرات مجدد از کشورهای حوزه خلیج فارس به ایران وارد می‌شود را حداقل چهل درصد (۴۰٪) کاهش دهد.

...

تبصره ۲۱- پول و ارز

...

و - مجوز اعطا شده مندرج در اجزای (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و اجزای (۱) و (۳) بند (ل) و بند (ش) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور و اجزای (۱-۱)، (۱-۲)، (۵) و (۶) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور و بندهای (ز)، (ح)، (ط) و (ل) تبصره (۲۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور و بندهای (ج) تبصره (۱۰) و (ز) و (د) تبصره (۱۶) و (د)، (ه)، (ف)، (ز) و (ط) تبصره (۲۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور، با شرایط مصوب، برای باقیمانده سقف تسهیلات خارجی در سال ۱۳۸۳ همچنان به قوت خود باقی است.

استفاده از مانده تسهیلات جزء (۵) بند (ل) تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور برای اجرای طرحهای بخشهای صنعت و زیربنایی غیردولتی از سال تصویب این قانون و تا پایان سال ۱۳۸۳ مجاز است. فهرست طرحهای یاد شده توسط شورای اقتصاد تعیین می‌شود. دولت مکلف است گزارش عملکرد اجرای موضوع این بند را هر سه ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

ز - در اجرای ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱)، دولت مجاز است در سال ۱۳۸۳ با رعایت اهداف قانون مذکور و مفاد این بند

۱. ماده (۸۵) قانون برنامه سوم توسعه:

الف - به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون، ملزم به رعایت موارد ذیل هستند:

۱- عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حسابهای ارزی که در بانکهای داخل یا خارج با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌کنند، انجام دهند. بانکهای عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین‌المللی تأمین کنند.

۲- ظرف سه ماه از تصویب این قانون لیست کلیه حسابهای ارزی خارج از کشور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نمایند، ادامه کار آنها از این پس منوط به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

ب - به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت شرایط زیر نسبت به اخذ و یا تضمین تسهیلات مالی خارجی در قالب لوايح بودجه سنواتی اقدام نماید:

۱- زمانبندی بازپرداخت بدهی‌ها و تعهدات اعم از میان مدت و کوتاه مدت خارجی باید به گونه‌ای تنظیم گردد که بازپرداخت‌های سالانه این بدهی‌ها و تعهدات - بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل - پس از سال پایانی برنامه، از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه سوم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات خارجی، الویت با تسهیلات بلندمدت خواهد بود.

۲- دولت موظف است میزان تعهدات و بدهی‌های خارجی کشور در طول برنامه سوم را به گونه‌ای تنظیم نماید تا ارزش حال خالص بدهی‌ها و تعهدات کشور (مابه‌التفاوت ارزش حال بدهی‌ها، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) در سال آخر برنامه سوم بیش از بیست و پنج میلیارد (۲۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار نباشد.

←

نسبت به تأمین و تضمین منابع مالی از بازارهای سرمایه خارجی برای سرمایه‌گذاری مشروطه زیر تا سقف نه میلیارد و سیصد میلیون (۹/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار در قالب قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ها و یا مشارکت بر اساس جدول پیوست این قانون استفاده نماید:

۱- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ سه میلیارد و هشتصد و هشتاد و چهار میلیون (۳/۸۸۴/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای طرحهایی که تمامی پرداختهای مربوط به آنها اعم از بازپرداخت و هزینه‌های ذی‌ربط از محل صدور محصولات تولیدی همان طرحها (بخش خصوصی، تعاونی یا دولتی و عمومی) صورت گیرد و پیش پرداخت از محل درآمدها یا سهمیه ارزی همان دستگاه انجام می‌شود.

دولت موظف است اجازه صدور محصولات تولیدی این طرحها را تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه‌گذاری مربوط تضمین نماید.

۲- تأمین و تضمین تسهیلات خارجی تا مبلغ پنج میلیارد و چهارصد و شانزده میلیون (۵/۴۱۶/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای سرمایه‌گذاری طرحهایی که توجیه فنی و اقتصادی و اولویت اجرای آنها به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

...

→ چ - در مورد طرح‌های دولتی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند، دستگاههای اجرایی موظف به رعایت موارد ذیل خواهند بود:

۱- تمامی طرح‌ها با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذی‌ربط و تأیید شورای اقتصاد، دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه‌های اجرای کامل آنها از سقف‌های تعیین شده تجاوز نکنند. تعیین زمان‌بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخلی و با رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲» و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرح‌ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲- قبل از عقد قرارداد با ارائه توجیهات فنی و اقتصادی با سازمان برنامه و بودجه موافقتنامه مبادله کنند.

۳- هرگونه معامله و قرارداد خارجی را که بیش از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) دلار باشد تنها از طریق مناقصه محدود یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه‌های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد کنند.

در کلیه مناقصه‌ها حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذی‌ربط مسئول حسن اجرای این موضوع می‌باشد.

د - دولت مکلف است همراه با لوابیح بودجه سالانه جداول دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی را برای سال‌های باقی مانده از برنامه ارائه نماید.

ه - دولت موظف است طرح‌های بیع متقابل خود و دستگاههای موضوع ماده (۱۱) این قانون و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بانک‌ها را در لوابیح بودجه سالیانه برنامه ارائه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی اجراء نماید.

و - آئین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (بخش نخست مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۸۹۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۰۸۷۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰؛ «لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور» مصوب جلسه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- مبلغ موضوع ذیل ماده واحده بصورت هزینه قطعی در بودجه پیش‌بینی شده است و برای آن درآمد خاصی پیش‌بینی نگردیده است بلکه از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مندرج در قانون بودجه از محل صرفه‌جویی تأمین شده است و این تأمین چون بصورت درصد معینی از اعتبارات مزبور نیست و ضابطه مشخصی ندارد لذا اعتبارات، سقف معینی نخواهد داشت و مغایر اصل ۵۲ و ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.
- ۲- سقف وجوه حاصل از فروش دارائی‌ها و اجاره بیهاء مذکور در صدر جزء (۱) بند (الف) تبصره (۴) و همچنین وجوه حاصل از فروش دارائی‌های مذکور در ذیل آن برای سازمان بهزیستی کشور معین نشده است و ردیف هزینه‌ای ۵۰۳۴۱۲ مذکور در قسمت چهارم چون اختصاص به مورد خاصی ندارد موجب تعیین حد برای هیچ یک از آن دو مورد نمی‌شود فلذا مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳- سقف مبلغی که در جزء (۲) بند (الف) تبصره (۴) اجازه مصرف آن داده شده مشخص نگردیده و ردیف هزینه‌ای ۵۰۳۲۰۷ اختصاص به یک دستگاه خاصی ندارد بنابراین چون سقف اعتبارات برای هر دستگاه موضوع آن مشخصاً معین نشده است از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۴- از آنجا که طبق اصل ۱۵ قانون اساسی زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است اسناد و مکاتبات و متون رسمی باید با این زبان و خط باشد، لذا کلمه «فرانشیز» در ذیل بند (ت) تبصره (۱۰) و کلمه IT در بند (ه) تبصره (۱۴)^(۱) و کلمه «سیف» در بند الحاقی (۱) تبصره (۱۹) مغایر این اصل شناخته شد.
- ۵- سقف اعتبارات موضوع بند (ج) تبصره (۱۰) مشخص نیست لذا از این جهت مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۶- بند (ژ) تبصره (۱۲) و بندهای الحاقی (۱) و (۳) تبصره (۱۶) و بندهای الحاقی (۱)، (۲)، (۳) و (۴) تبصره (۱۹) ماهیت بودجه‌ای ندارد لذا مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شدند.
- ۷- بند (ث) تبصره (۱۴) و اجزاء آن به لحاظ اینکه شورای عالی انقلاب فرهنگی در این خصوص مصوبه‌ای (به شماره ۳۰۹۱/د/ش مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۲)^(۲) دارد مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱. بند (ح) تبصره (۱۴) صحیح است.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۵۱ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱.

۸- در ذیل بند (خ) تبصره (۱۷) مقرر داشته است «معادل آن از محل مازاد درآمد اختصاصی قسمت چهارم (ث) این قانون به همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی که درآمد را کسب کرده است اختصاص یابد.» باید ردیف و سقف آن مشخص گردد تا اظهارنظر شود.

۹- اطلاق اخذ تسهیلات خارجی در جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) و بند (و) تبصره (۲۱) از این جهت که شامل وام ربوی می‌شود و همچنین اخذ وام خارجی در بند (م) این تبصره چون مستلزم ربا می‌باشد خلاف موازین شرع شناخته شدند.

۱۰- با توجه به اینکه شورای نگهبان مطابق اصول متعدد قانون اساسی وظایف خطیری به عهده دارد و بدون تخصیص بودجه لازم قادر بر انجام وظایف نیست و نباید از جهت بودجه و امکانات تحت هیچگونه فشار یا مضیقه‌ای قرار گیرد و مبلغ مندرج در لایحه بودجه با در نظر گرفتن منابع و مقدورات دولت بر اساس حداقل نیاز ضروری این نهاد برای انجام وظایف مصرح در قانون اساسی است که به تأیید دولت نیز رسیده است. لذا کاهش ردیف ۱۰۱۶۰۰ بودجه شورای نگهبان به یک چهارم لایحه دولت موجب اختلال جدی در وظایف شورای نگهبان است و مغایر اصول متعدد من جمله اصول ۹۴ و ۹۹ قانون اساسی شناخته شد.

- ضمناً نظر نهائی شورای نگهبان متعاقباً اعلام خواهد شد.

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

نظریه (بخش دوم مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۵/۶۹۳۵

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۰۸۷۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۳ مورخ ۸۲/۳۰/۱۳۸۲/۱۲/۱۸^(۱) و شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷؛ «لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور» مصوب جلسه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- بند الحاقی تبصره (۷) چون ماهیت بودجه‌ای ندارد مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

۲- در بند (ج) تبصره (۱۳) چون اجازه ایجاد شبکه ارتباطات و فناوری اطلاعات به بخش خصوصی داده شده است از این جهت مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد. و چون اطلاق آن موجب تجویز مشارکت شرکتهای خارجی در ایجاد شبکه‌های

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

مذکور است از این جهت نیز مغایر بند ۵ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۳۴۰۲

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ و پیرو نامه شماره ۹۰۸۷۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰، لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - ...

متن ذیل از ماده واحده حذف گردید:

به طور متوسط بیست و سه صدم درصد (۰/۲۳٪) تا مبلغ هفتصد میلیارد (۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مندرج در این قانون از محل صرفه‌جویی ضمن اجرای بودجه تأمین می‌شود.

دولت مکلف است صرفه‌جویی در اعتبارات به را گونه‌ای انجام دهد که میزان صرفه‌جویی در اعتبارات دارایی‌های سرمایه‌ای حداکثر معادل سی درصد (۰/۳۰٪) کل رقم صرفه‌جویی باشد.

تبصره ۱- امور مالی و مالیاتی

...

تبصره ۴- اصلاح ساختار اداری و مدیریت

الف - به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اجازه داده می‌شود بر اساس مقررات این تبصره نسبت به انجام موارد زیر اقدام نمایند:

۱- تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از فروش دارائی‌های سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول و همچنین اجاره اموال منقول و غیرمنقول را پس از واریز به حساب درآمد عمومی

موضوع ردیف‌های به ترتیب ۸۹۰۱۶۰ و ۵۳۰۰۲۰ قسمت سوم این قانون،

به انتهای سطر بالا عبارت «تا مبلغ یکهزار و دویست و شصت میلیارد (۱/۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و یا تجهیز و بازسازی ساختمان برای همان دستگاه یا خرید خدمات از بخش غیردولتی و یا در قالب وجوه اداره شده براساس مفاد این تبصره و در چارچوب موافقتنامه مبادله شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مصرف رسانند.

به سازمان بهزیستی کشور علاوه بر اختیارات فوق اجازه داده می‌شود تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از فروش دارایی‌های سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول را پس از واریز به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۸۹۰۱۶۰ قسمت سوم این قانون، از محل اعتبار ردیف

در سطر بالا بعد از عبارت «قسمت سوم این قانون» عبارت «تا مبلغ ده میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» اضافه گردید.

۵۰۳۴۱۲ قسمت چهارم این قانون به صورت وجوه اداره شده برای مشارکت در ساخت مسکن معلولان و مددجویان و ترغیب خیرین مسکن‌ساز به امر ساخت مسکن نیازمندان به مصرف برسد.

۲- ماشین‌آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه سنگین و خودرو سبک متعلق به خود را که مناسب با نیازهای فعلی طرح‌ها و فعالیتهای آنها نبوده و یا به نحو مطلوب از آنها استفاده نمی‌شود، با رعایت قوانین و مقررات به صورت مزایده به فروش رسانده و وجوه حاصل را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۸۵۰۳۹۹ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. معادل وجوه واریزی هر دستگاه از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۲۰۷ قسمت چهارم این قانون برای خرید

در سطر بالا بعد از عبارت «وجوه واریزی» عبارت «تا مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نسبت وجوه واریزی» اضافه گردید.

ماشین‌آلات و تجهیزات وسایل نقلیه سنگین داخلی و خودروی سواری داخلی اختصاص می‌یابد. وسایل نقلیه و خودروهایی که به تشخیص دولت فرسوده محسوب شوند، فقط به عنوان اسقاطی قابل فروش خواهند بود و احیا و استفاده مجدد از آنها ممنوع می‌باشد.

ب - ...

تبصره ۷- فرهنگ، هنر، تربیت‌بدنی و جوانان

الف - ...

بند الحاقی ۱- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ با رعایت اهداف ماده (۱۶۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران جهت تشکیل

- در دو سطر اول بند الحاقی ۱، عبارت «با رعایت اهداف ماده (۱۶۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» حذف و عبارت «در اجرای ماده (۱۶۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و رعایت اهداف آن» جایگزین گردید.

یگان حفاظت سازمان میراث فرهنگی کشور و بنا به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مجوز استخدام پانصد نفر مراقبت آثار تاریخی در سقف جدول و آئین‌نامه اجرایی ماده (۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را صادر نماید.

بند الحاقی ۲- ...

تبصره ۱۰- بهداشت و درمان

الف - ...

ت - دولت مکلف است در سال ۱۳۸۳ نسبت به بیمه نمودن کلیه افرادی که تحت پوشش هیچ‌گونه بیمه درمانی قرار ندارند، اقدام نموده و آنها را به طور رایگان بیمه نماید. این بیماران به هنگام بستری شدن در بیمارستانهای دولتی، بیست و پنج درصد (۲۵٪) فرانشیز خواهند پرداخت.

- سطر بالا به شرح ذیل اصلاح گردید:

سهمی که بیمه شده باید بپردازد (فرانشیز) خواهند پرداخت.

ج - به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود که به ازای ثبت هر قلم دارو یا مواد اولیه آن توسط شرکت‌های خارجی یا نمایندگی آنان در داخل کشور معادل ریالی پنج هزار (۵/۰۰۰) دلار به نرخ رسمی کشور دریافت و به حساب درآمد اختصاصی موضوع ردیف ۵۱۰۴۳۰ قسمت سوم این قانون واریز نماید. معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن به

- در سطر بالا پس از عبارت «(۱۰۰٪) آن»، عبارت «تا مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰)

ریال» اضافه گردید.

منظور توسعه فعالیتهای نظارتی و آزمایشگاهی غذا و دارو توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هزینه گردد.

بند الحاقی - ...

تبصره ۱۲- انرژی

الف - ...

- بند (ژ) عیناً تصویب و ابقاء گردید.

...

تبصره ۱۴- حمل و نقل و ارتباطات

الف - ...

- بند (ث) عیناً تصویب و ابقاء گردید.

ج - ...

ح - به منظور ارتقاء و توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور و تولید برنامه‌های نرم‌افزاری و ایجاد زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در زمینه IT به شرکتهای

- در سطر بالا علامت اختصاری IT به «فن آوری اطلاعات (IT)» اصلاح گردید.

تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید مجامع عمومی تا مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی شرکتهای مزبور به صورت وجوه اداره شده برای حمایت از پروژه‌ها و طرحهای توسعه‌ای، اشتغال آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این حوزه توسط بخشهای خصوصی و تعاونی به صورت تسهیلات از طریق مراجع صلاحیتدار بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص داده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.

بند الحاقی ۱- ...

تبصره ۱۶- عمران شهری و روستایی

الف - ...

- بندهای الحاقی (۱) و (۲) عیناً تصویب و ابقاء گردیدند.

تبصره ۱۷- آموزش، تحقیقات و فناوری

الف - ...

خ - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند نسبت به پذیرش دانشجویان خارجی و انتقال دانشجویان ایرانی دانشگاههای خارجی مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام کنند و شهریه ارزی و یا ریالی آن را با تصویب هیأت امناء و تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اخذ و به حساب مازاد درآمد اختصاصی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی واریز نمایند. معادل آن از محل مازاد درآمد اختصاصی قسمت چهارم «ث» این قانون به همان

- در سطر بالا بعد از عبارت «معادل آن»، عبارت «تا مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰)

ریال» اضافه گردید؛ [همچنین] پس از کلمه «اختصاصی»، عبارت «موضوع ردیف ۱۱۳۵۹۰» اضافه گردید.

دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی که درآمد را کسب کرده است، اختصاص می‌یابد. ضوابط علمی، شرایط پذیرش و ظرفیت پذیرش با تصویب هیأت امناء و حسب مورد با تأیید وزارتخانه‌های فوق‌الذکر خواهد بود.

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند از متخصصان ایرانی خارج از کشور و متخصصان خارجی برای رفع نیازهای آموزشی و پژوهشی دعوت به عمل آورند و پرداختهای ارزی و ریالی مرتبط را با تصویب هیأت امناء از محل اعتبارات دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و پژوهشی ذی‌ربط پرداخت نمایند.

تبصره ۱۹- صنعت، معدن و بازرگانی

الف - ...

بند الحاقی ۱- سازمان اموال تملیکی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) مکلفند در مواردی که فروش کالا از طریق مزایده و بر مبنای ارزش سیف باشد ارزش سیف روز کالا به

- در سطر بالا عبارت «سیف باشد ارزش سیف» به عبارت «قیمت تمام شده در مقصد (سیف) باشد ارزش قیمت تمام شده در مقصد (سیف)» اصلاح گردید.

نرخ زمان صدور حکم و در مواردی که ارزش کارشناسی کالا ملاک عمل قرار گیرد ارزش کارشناسی بر مبنای ارزش روز صدور حکم را مبنای عمل قرار دهند.

- بندهای الحاقی (۱)، (۲)، (۳) و (۴) عیناً تصویب و ابقاء گردیدند.

تبصره ۲۱- پول و ارز

الف - ...

- بند (و) عیناً تصویب و ابقاء گردید.

ز - ...

- اجزاء (۱) و (۲) بند (ز) عیناً تصویب و ابقاء گردیدند.

...

- بند (م) عیناً تصویب و ابقاء گردید.

ط - ...

تبصره الحاقی

...

کمیسیون در مورد ایراد موضوع بند (۱۰) نامه شورای محترم نگهبان (در ردیف‌ها) نظر قبلی خود را تأیید کرد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۶۹۴۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۳۴۰۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ و شماره ۹۰۸۷۶ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ و پیرو نامه‌های شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۸ و شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷؛ «لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیستم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- بند (۶) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۲- بند (۷) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۳- بند (۹) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۴- بند (۱۰) ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.
- ۵- همانطوری که در بند (۲) نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۹۳۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ اعلام شده است. در بند (ج) تبصره (۱۴) چون اجازه ایجاد شبکه ارتباطات و فناوری اطلاعات به بخش خصوصی داده شده است از این جهت مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد. و چون اطلاق آن موجب تجویز مشارکت شرکتهای خارجی در ایجاد شبکه‌های مذکور است از این جهت نیز مغایر بند ۵ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.^(۱)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۰۷، مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴).
- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۹۳-۱۰۹۱) مراجعه نمایند.

مغایرت لایحه دو فوریتی الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور با قانون اساسی

شماره: ۹۲۹۱۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۱۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۰۱۲۶/۶۷۲۰۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۶ دولت در مورد الحاق سه تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ تصویب و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده واحده - تبصره‌های زیر به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور مصوب ۱۳۸۲ الحاق و تبصره قبلی به تبصره (۷) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ تا مبلغ دو میلیارد و نهصد و بیست و سه میلیون (۲/۹۲۳/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای جلوگیری از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ناشی از یکسان سازی نرخ ارز و همچنین بازپرداخت بدهی‌های

۱. ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۱: رقم پیش‌بینی شده در جدول شماره (۲) قانون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای سال ۱۳۸۳ به مبلغ شانزده میلیارد و یکصد میلیون (۱۶/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار اصلاح می‌گردد.

تبصره - به منظور پرداخت مطالبات قانونی و پاداش بازنشستگی کارکنان وزارت آموزش و پرورش، نیروهای مسلح و سایر کارکنان دولت، دولت مجاز است در صورت افزایش درآمد حاصل از صادرات نفت خام در سال ۱۳۸۲ علاوه بر رقم مندرج در جدول شماره (۲) و اصلاحات بعدی آن تا سقف نهصد میلیون (۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار را مصرف نماید.

سررسید شده مربوط به وامهای ارزی دریافتی دولت در سالهای ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۱ از موجودی حساب ذخیره ارزی استفاده نماید.

تبصره ۲- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ تا مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برای اجرای طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای صنعتی و تولیدی بخش دفاع به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور استفاده نماید.

تبصره ۳- به منظور اتمام عملیات و بهره‌برداری از طرحها و ردیفهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) ملی و استانی که سال خاتمه آنها سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ بوده و همچنین پرداخت تعهدات طرحها و ردیفهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای به دولت اجازه داده می‌شود معادل ریالی تا سقف یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برداشت و در اجرای قانون بودجه سال ۱۳۸۲ اختصاص دهد.

حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) از این اعتبار به طرحها و ردیفهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای استانی اختصاص می‌یابد. اعتبارات فوق که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور انجام می‌شود پس از ابلاغ به عنوان تخصیص تلقی خواهد شد.

به منظور جلوگیری از رشد نقدینگی اجازه داده می‌شود که پرداخت وجه از محل این تخصیص تا پایان تیرماه سال ۱۳۸۳ متناسب با واریز وجوه ریالی ناشی از تسعیر یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار به خزانه بر اساس تخصیص سال ۱۳۸۲ توسط خزانه انجام گیرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به تدریج و تا پایان تیرماه معادل ریالی اعتبار ارزی فوق‌الذکر را به خزانه واریز نماید.

تبصره ۴- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ علاوه بر مجوزهای قانونی قبلی معادل یک میلیارد و پانصد میلیون (۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از مازاد درآمد ارزی سال ۱۳۸۳ یا از حساب ذخیره ارزی را برای طرحهای زیر برداشت و استفاده نماید.

۱- معادل ریالی دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت احداث و تکمیل آزاد راههای کشور.

۲- معادل ریالی دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت تکمیل و توسعه شبکه آبرسانی به روستاهای کشور به صورت استانی.

۳- معادل ریالی یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار جهت تکمیل و توسعه احداث طرحهای آبرسانی و شبکه توزیع آبرسانی شهرهای زیر پنجاه هزار نفر جمعیت به صورت استانی.

۴- معادل ریالی دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای احداث و تکمیل راههای

روستایی کشور به صورت استانی.

۵- معادل ریالی دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تکمیل طرحهای بیمارستانی با اولویت تختهای آی.سی.یو (I.C.U) و سی.سی.یو (C.C.U) و اورژانسهای بین راهی و پرداخت بدهی دولت به بیمه خدمات درمانی.

۶- معادل ریالی دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تکمیل طرحهای قانون الزام دولت به جبران عقب ماندگیهای استانها و مناطق توسعه نیافته کشور.

۷- معادل ریالی دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای نوسازی و بازسازی مدارس فرسوده کشور با سیستمهای ساختمانی پیشرفته برای مقابله با خطرات ناشی از زلزله.

۸- معادل ریالی یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای بهسازی روستاها و تقویت دهیاریها به صورت استانی.

تبصره ۵- به دولت اجازه داده می شود به منظور بازپرداخت بدهیهای قطعی دولت به بانک کشاورزی تا سقف پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از محل حساب ذخیره ارزی برداشت نماید. تبدیل به نام مذکور به ریال با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ماه انجام خواهد شد.

تبصره ۶- به منظور تسریع در پرداخت وام از محل حساب ذخیره ارزی به بخشهای غیردولتی بانکهای عامل مکلفند در چارچوب محتویات حساب ذخیره ارزی اقدامات عاجل را مبذول دارند. در این خصوص بانکهای عامل صرفاً مجری مصوبات هیأت امناء ارزی خواهند بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۲/۳۰/۹۹۳۳

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۹۱۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۹؛ «لایحه دو فوریتی الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور» مصوب جلسه مورخ نوزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد: تبصره های (۲)، (۳)، (۴) و (۵) از این جهت که موجب افزایش نقدینگی و تورم می شود، برخلاف بند سوم سیاستهای کلی برنامه سوم ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری

است^(۱) و مآلاً مغایر بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی و نیز مغایر با بند دوازدهم اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

علاوه بر آن، چون تبصره‌های (۴) و (۵) در لایحه دولت نبوده و موجب افزایش هزینه عمومی است و طریق تأمین آن معلوم نشده است مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

۱. بند سوم از بخش اقتصادی سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه: «تلاش برای مهار تورم و حفظ قدرت خرید گروههای متوسط و کم‌درآمد جامعه و کمک به سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال برای آنان».

۲. توضیح: این لایحه بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۰۸، مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵).

- برای اطلاع از مصوبه مجمع در این خصوص به فصل ششم همین مجموعه (صص ۱۰۹۴-۱۰۹۵) مراجعه نمایید.

مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۴۱۸۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۴۶۷۴/۴۱۲۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۰ دولت در مورد تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۸ تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

قسمت اول - هدف

ماده ۱- به منظور پشتیبانی از فعالیتهای اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستانهایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید:

تبصره - مناطق ویژه اقتصادی برای فعالیتهای معین ایجاد می‌شوند و تعیین هدف، برنامه‌ها، محدوده جغرافیائی طرح جامع و کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز در هر یک از آنها به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد برعهده هیأت وزیران خواهد بود.

قسمت دوم - تعاریف و کلیات

ماده ۲- در این قانون واژه‌های زیر به جای نامها یا عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه ویژه اقتصادی.

سازمان: سازمان هر منطقه ویژه اقتصادی.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد.

ماده ۳- هیأت وزیران در اجرای این قانون، مسئولیت‌های زیر را نیز برعهده دارد:

الف - تعیین و یا تغییر سازمان مسئول منطقه اعم از دولتی و غیردولتی.

ب - تصویب محدوده و فعالیت‌های هر منطقه و توسعه آنها در چارچوب برنامه‌های توسعه کشور.

ج - نظارت بر فعالیت‌های مناطق در چارچوب برنامه‌ها و اهداف آنها.

تبصره ۱- هیأت وزیران می‌تواند با رعایت ماده (۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۱) در صورت نیاز، سازمانی دولتی را به منظور اداره

۱. ماده (۳) قانون برنامه سوم توسعه:

الف - به منظور بهینه سازی و اصلاح ترکیب نیروی انسانی دستگاههای اجرایی، توزیع مناسب نیروی انسانی در مناطق مختلف کشور و بهبود ارائه خدمات دولتی، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در نیمه اول سال ۱۳۷۹ برنامه جامع نیروی انسانی بخش دولتی را با رعایت موارد زیر تدوین و جهت تصویب به هیأت وزیران تقدیم کند:

۱- تعداد کل کارکنان دولت در پایان برنامه سوم توسعه از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان پنج درصد (۵٪) کاهش یابد.

۲- شاخصهای کیفی نیروی انسانی به ویژه نسبت کارکنان مشاغل تخصصی به تعداد کل کارکنان و ترکیب تحصیلی کارکنان دولت ارتقاء یابد.

۳- مجموع استخدامهای جدید در بخشهای دولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) کل تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می‌شوند تجاوز نکند.

ب - به منظور کاهش استخدامهای جدید و تأمین نیاز نیروی انسانی دستگاههای اجرایی که توسعه فعالیت‌های آنها اجتناب‌ناپذیر است، سازمان امور اداری و استخدامی مکلف است با هماهنگی دستگاهها و شرکت‌های دولتی نسبت به تعیین نیروی مازاد دستگاهها و شرکت‌های دولتی (رسمی و غیررسمی) اقدام لازم را به عمل آورد و به دستگاه ذی‌ربط جهت صدور حکم انتقال اعلام نماید.

انتقال افراد مذکور در همان شهر نیاز به کسب موافقت مستخدم ندارد لیکن انتقال به سایر شهرستانها با موافقت مستخدم امکان‌پذیر می‌باشد.

ج - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند نسبت به بازخریدی کارکنان داوطلب با پرداخت وجوه تشویقی علاوه بر قوانین و مقررات موضوعه اقدام نمایند.

د - دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه، مقررات مربوط را در جهت برقراری کامل حقوق و مزایای که ملاک کسور بازنشستگی است با احتساب معدل دو سال آخر خدمت برای کلیه کارکنانی که طبق قانون بازنشسته می‌شوند اصلاح نماید.

ه - دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در هنگام بازنشستگی به ازاء هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌ها یا مزایای مستمر به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت نماید.

و - دولت موظف است در طول برنامه سوم تعداد پرسنل بخش دولتی را در چارچوب جدول شماره ۱ پیوست این قانون تنظیم نماید.

ز - دولت مکلف است حقوق کلیه کارکنان و کارگران با هر قراردادی که کار می‌کنند را طی برنامه سوم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته‌های شغلی متناسب با تورم و حداقل مساوی با آن افزایش دهد و چنانچه در پایان هر سال رشد تورم بیش از افزایش حقوق بود به طوری که دریافت سالانه حقوق‌بگیر و افزایش آن کمتر از میزان رشد تورم ماهانه ضرب در حقوق اسفندماه سال قبل به اضافه دوازده برابر حقوق اسفندماه سال قبل گردید تفاوت را به عنوان دیون در سه ماهه اول سال بعد پرداخت نماید. این بند شامل کلیه بازنشستگان و مستمری‌بگیران هم می‌گردد.

آئین نامه اجرایی این ماده در زمینه ضوابط اعطای گروه تشویقی، تسهیلات و امتیازات استخدامی برای انتقال کارکنان به شهرهای دیگر و میزان وجوه تشویقی بازخرید و سایر موارد مربوطه، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

منطقه ویژه ایجاد نماید. اساسنامه این سازمانها بنا به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- تعیین سازمان مسئول منطقه از بین اشخاص حقوقی غیردولتی منوط به تملک (یا واگذاری رسمی دستگاههای دولتی ذی‌ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه مورد نظر توسط اشخاص حقوقی غیردولتی، قبل از صدور مجوز هیأت وزیران می‌باشد. ضابطه تغییر سازمان مسئول منطقه در چنین صورتی تابع قراردادی می‌باشد که با رعایت این قانون فی‌مابین دبیرخانه و سازمان منعقد می‌شود. نحوه اعمال امور حاکمیتی که طبق قوانین موضوعه یا به موجب این قانون صراحتاً برعهده دولت یا دستگاههای دولتی است در قرارداد مذکور باید صراحتاً قید شود.

ماده ۴- سازمان می‌تواند مطابق آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، علاوه بر خدماتی که دستگاههای اجرایی ارائه می‌نمایند در قبال ارائه خدمات عمومی زیربنائی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی و جوهی را دریافت نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی از پرداخت هرگونه عوارض معمول در کشور بابت فعالیت آنها در منطقه معاف می‌باشند.

ماده ۵- فعالیت‌های سازمان منطقه صرفاً در حدود فعالیت‌هایی است که بر اساس این قانون مجاز می‌باشد.

ماده ۶- بودجه سالانه هر منطقه که توسط سازمان دولتی اداره می‌شود در چارچوب سیاستگذاری و رعایت برنامه‌های دولت تهیه و به تصویب مرجع مربوط خواهد رسید.

ماده ۷- صدور مجوز برای انجام فعالیت‌های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی و فرهنگی و آموزشی و خدماتی مطابق سیاستها و مقررات دولت و در چارچوب طرح جامع و کالبدی مصوب هر منطقه در اختیار سازمان مسئول آن منطقه می‌باشد.

تبصره - در موارد تخلف از سیاستها و مقررات یاد شده در فوق دستگاههای ذی‌ربط مراتب را به سازمان مسئول منطقه اعلام می‌نمایند و سازمان مکلف به رفع تخلف می‌باشد.

قسمت سوم - مقررات ورود و صدور کالا

ماده ۸- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی پس از ثبت در گمرک از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان معاف بوده و مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های قانونی و شرعی نمی‌شود و مبادلات بازرگانی با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق تابع مقررات صادرات و واردات می‌باشد.

تبصره ۱- کالاهائی که برای به کارگیری و مصرف از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می‌گردند از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است. ولی صادرات آنها از مناطق به خارج از کشور تابع قانون مقررات صادرات و واردات می‌باشد.

تبصره ۲- کالاهای صادراتی که تشریفات صدور (اعم از بانکی و اداری) آنها به طور کامل انجام شده پس از ورود به منطقه صادرات قطعی می‌گردد.

تبصره ۳- مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می‌شود تابع مقررات ورود موقت بوده پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه بدون تنظیم اظهارنامه و پروانه صادراتی یا حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می‌گردد.

ماده ۹- ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع می‌باشد. ماده ۱۰- واردکنندگان کالا به مناطق می‌توانند تمام یا قسمتی از کالاهای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی معامله که توسط سازمان منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند. در این صورت دارنده قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره - مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدا برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانک‌های کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده ۱۱- کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کار رفته در آن مجاز و تولید داخلی مسحوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

تبصره ۱- نحوه تعیین ارزش افزوده در آئین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد. تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می‌باشد. سود بازرگانی منظور شده در حقوق ورودی خودرو و قطعات منفصله آن با رعایت ماده (۷۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰/۱۱/۲۷^(۱) می‌باشد.

۱. ماده ۷۲- مبانی و فاصله طبقات محاسبه مالیات موضوع جزء (۲) بند (ح) ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سود بازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راه سازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲ به نسبت چهاربرابر افزایش می‌یابد.

تبصره ۱- از ابتدای سال ۱۳۸۱ مالیات فروش خودروهای سواری حذف می‌گردد.

تبصره ۲- دولت مکلف است سود بازرگانی را به گونه‌ای تنظیم نماید که موجبات تشویق افزایش ساخت داخلی قطعات خودرو سواری را فراهم آورد و حداقل سود بازرگانی به میزان شصت درصد (۶۰٪) برای مجموعه قطعات وارداتی (pwh c.k.d) و حداقل ده درصد ۱۰٪ برای خودرو با پنجاه درصد (۵۰٪) ساخت داخلی منظور نماید.

تبصره ۳- به میزان درصد سهم ساخت داخلی با تأیید وزارت صنایع و معادن سود بازرگانی تعیین شده متناسباً کاهش خواهد یافت.

ماده ۱۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

ماده ۱۳- مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه‌های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال می‌گردد.

قسمت چهارم - مقررات سرمایه‌گذاری و ثبت

ماده ۱۴- نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیت‌های هر منطقه بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹^(۱) انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است بر اساس درخواست سازمان منطقه و طبق آئین نامه مصوب هیأت وزیران اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکت‌هایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند منصرف از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و همچنین ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه.

ب - تفکیک املاک و مستغلات واقع در منطقه با نظر سازمان منطقه و صدور اسناد مالکیت تفکیکی ذی‌ربط با رعایت قوانین جاری کشور.

قسمت پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۱۶- امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه بر اساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده ۱۷- هرگونه حقوق مکتسبه اشخاص حقیقی و حقوقی قبل از ایجاد منطقه معتبر بوده و ادامه فعالیت آنان در چارچوب طرح جامع منطقه مجاز خواهد بود.

ماده ۱۸- وزارتخانه‌ها، سازمانها، موسسه‌ها و شرکت‌های دولتی وابسته به دولت در حیطه وظایف قانونی، خدمات لازم از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را در حدود امکانات و با نرخ‌های مصوب جاری در همان منطقه جغرافیائی به مناطق ارائه خواهند نمود.

ماده ۱۹- فعالیت بانک‌های داخلی و خارجی، مؤسسات مالی و اعتباری و شرکت‌های بیمه داخلی و خارجی به صورت شعب نمایندگی و مؤسسات کارگزاری در مناطق ویژه اقتصادی بر اساس قانون و مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری و صنعتی مجاز خواهد بود.

ماده ۲۰- مناطق موجود تابع این قانون بوده و سازمانهای مسئول مناطق ویژه اقتصادی که تا تاریخ تصویب این قانون ایجاد گردیده‌اند جهت ادامه فعالیت خود مکلفند حداکثر ظرف یک سال (از تاریخ تصویب این قانون) وضعیت خود را با قانون تطبیق دهند.

۱. ر.ک: همین مجموعه، صص ۷۷۸-۷۶۰ و روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲.

ماده ۲۱- محدوده مناطق ویژه اقتصادی جزو قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشند و گمرک مکلف است با رعایت مفاد ماده (۸) این قانون در مبادی ورودی و خروجی آنها به منظور اعمال مقررات مربوط به صادرات و واردات استقرار یابد.

ماده ۲۲- فعالیت‌های درون هر منطقه به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۲۳- سازمان مسئول دولتی می‌تواند مستحذات و اراضی متعلق به خود در منطقه را بر اساس قیمت کارشناسی واگذار نماید.

تبصره - نقل و انتقال اراضی موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بهره‌بردار با رعایت کاربری اراضی، موکول به ارائه گواهی پایان کار که از سوی سازمان هر منطقه صادر می‌گردد، خواهد بود.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون در مناطقی که سازمان مسئول آنها دولتی یا وابسته به دولت باشد، کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌ها و مراتع در امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به عهده سازمان مسئول آن منطقه می‌باشد.

ماده ۲۵- آئین نامه اجرائی این قانون با پیشنهاد وزرای امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۳۲۹

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۱۸۴ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۲۰۲ مورخ ۱۳۸۳/۲/۵^(۱)؛ «لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۲/۹ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق تبصره ماده (۱) که تعیین حدود فعالیت مجاز و نیز تعیین محدوده مناطق را به هیأت وزیران واگذار می‌کند از این جهت که امور تقنینی را نیز شامل می‌شود مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲- ماده (۴) از این نظر که افزایش معافیتها از پرداخت عوارض را وسیعتر از لایحه دولت

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

تجویز کرده است موجب کاهش درآمد گردیده و از این نظر مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳- نحوه اعمال حاکمیت به موجب قرارداد در ذیل تبصره (۲) ماده (۳) از این نظر که شامل الزامات قانونی اعمال حاکمیت می‌شود یا اینکه قرارداد منصرف از شیوه اعمال حاکمیت قانونی است و همچنین عنوان مرجع مربوطه در ماده (۶) به عنوان مرجع تصویب کننده بودجه ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴- اطلاق ماده (۱۹) از این جهت که شامل تجویز تأسیس بانک، بیمه و مؤسساتی که تأسیس آن در انحصار دولت است می‌شود و نیز از این جهت که موجب تجویز تأسیس آن به خارجیان می‌گردد مغایر اصول ۴۴ و ۸۱ قانون اساسی شناخته شد. همچنین اطلاق ماده، تأسیس بانک و مؤسسات مالی خارجی را که مبتنی بر ربا است، تجویز می‌نماید و از این جهت خلاف شرع شناخته شد.^(۱)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۲۶، مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۱).
شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام لایحه مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۴).

مغایرت و مخالفت لایحه مبارزه با پولشویی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۶۹۵۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۸

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۲۷۱۴۹/۳۲۱۵۶ مورخ ۱۳۸۱/۷/۶ دولت در مورد مبارزه با جرم پولشویی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه

ماده ۱- پولشویی عبارت است از:

الف - تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.

ب - تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشأ غیرقانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

ج - اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۲- عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم از فعالیت‌های مجرمانه به دست آمده باشد.

ماده ۳- شورای عالی مبارزه با پولشویی به ریاست معاون اول رئیس جمهور و با عضویت وزیران امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، اطلاعات، دادگستری، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دادستان کل کشور برای انجام وظایف زیر در چارچوب قوانین و مقررات تشکیل می‌شود:

الف - تدوین و تصویب آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون؛

ب - تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگ‌سازی؛

ج - سازماندهی تشکیلات مناسب و ارائه راهکارهای اجرایی لازم برای انجام وظایف محوله در این قانون؛

د - فراهم آوردن ساز و کارهای لازم جهت اجرایی شدن این قانون.

تبصره ۱- دبیرخانه شورا در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه مصوبات و آئین‌نامه‌های اجرایی شورا فوق‌الذکر بعد از تصویب هیأت وزیران به مورد اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۴- دفاتر اسناد رسمی، وکلای دادگستری، حسابرسان، حسابداران، کارشناسان رسمی دادگستری و بازرسان قانونی و کلیه اشخاص حقوقی از جمله بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه، بنیادها و مؤسسات خیریه، شهرداری‌ها، دستگاههای دولتی، مؤسسات و سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است و نهادهای عمومی غیردولتی و سایر اشخاصی که ملزم به رعایت مقررات مربوط هستند مکلفند مصوبات شورای عالی مبارزه با پولشویی را در اجرای این قانون به مورد اجراء گذارند.

ماده ۵- اشخاص، نهادها و دستگاههای مشمول این قانون (موضوع ماده «۴») برحسب نوع فعالیت و ساختار سازمانی خود مکلف به رعایت موارد زیر هستند:

الف - شناسایی و احراز هویت مشتری و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، شناسایی و احراز سمت و هویت نماینده و وکیل و اصیل واقعی.

ب - ارائه اطلاعات، گزارش‌ها، اسناد و مدارک حسب درخواست مرجع ذی‌صلاحی که شورای عالی مبارزه با پولشویی تعیین می‌کند.

ج - گزارش معاملات و عملیات مشکوک به مرجع ذی‌صلاحی که شورای عالی مبارزه با پولشویی تعیین می‌کند.

د - نگهداری سوابق مربوط به شناسایی مشتریان، سوابق حسابها، عملیات و معاملات.

ه - تدوین معیارهای کنترل داخلی و آموزش مدیران و کارکنان به منظور رعایت مفاد این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن.

ماده ۶- اطلاعات و اسناد گردآوری شده در اجرای این قانون، صرفاً در جهت اهداف تعیین شده در قانون مبارزه با پولشویی و جرائم منشأ آن مورد استفاده قرار خواهد گرفت، افشای اطلاعات یا استفاده از آن به نفع خود یا دیگری به طور مستقیم یا غیرمستقیم توسط مأموران دولتی یا سایر اشخاص مقرر در این قانون ممنوع بوده و متخلف به مجازات مندرج در قانون مربوط به مرتکبان به افشای اسناد محرمانه و سرّی دولتی، محکوم خواهد شد.

ماده ۷- مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عوائد حاصل از ارتکاب جزء مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به

میزان یک چهارم عوائد حاصل از جرم محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- چنانچه عوائد حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.

تبصره ۲- صدور و اجرای حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشأ، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳- مرتکبین جرم منشأ، در صورت ارتکاب جرم پولشویی، علاوه بر مجازاتهای مقرر مربوط به جرم ارتكابی، به مجازاتهای پیش‌بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد.

ماده ۸- در مواردی که بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها توافقنامه معاضدت قضائی و اطلاعاتی در امر مبارزه با پولشویی مبادله شده باشد، همکاری طبق شرایط مندرج در توافقنامه صورت خواهد گرفت و در صورتی که توافق دو یا چند جانبه‌ای در این زمینه وجود نداشته باشد، معاضدت قضائی و اطلاعاتی با حفظ منافع ملی و مشروط به همکاری متقابل خواهد بود.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۴۰۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۹۵۶ مورخ ۱۳۸۳/۲/۸ و پیرو نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۳۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷^(۱)؛ «لایحه مبارزه با پولشویی» مصوب جلسه مورخ ششم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- «لایحه مبارزه با پولشویی» مشتمل بر موضوعات و احکامی است که از مصادیق بندهای اصل ۱۵۶ قانون اساسی محسوبند. واگذاری وظایف مربوط به این قوه به دولت یا شورای عالی مبارزه با پولشویی، با اصل مزبور مغایر و مآلاً در مواردی با موازین شرعی نیز مغایر شناخته می‌شود.

۲- علاوه بر اشکال کلی فوق اشکالات زیر در مصوبه وجود دارد:

الف - قید «چارچوب قوانین و مقررات» مذکور در ماده (۳) مبهم و مجمل است، جهت اظهارنظر آن قوانین و مقررات مشخص شود.

ب - اعتبار مصوبات شورای عالی مبارزه با پولشویی دارای اشکال بند (۱) است.

ج - اطلاق بند (الف) ماده (۵) نسبت به مواردی که هیچگونه قرینه‌ای بر تخلف مشتری و اقدام او به تحصیل مال و عوائد نامشروع در بین نباشد موجب سلب امنیت شغلی مردم و

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

تضییقات بی‌مورد بر آنان و خلاف مصالح اقتصادی است و از این جهت خلاف شرع شناخته شد.

د - اطلاق مرجع ذی‌صلاح مذکور در بند (ب) ماده (۵) نسبت به موردی که آن مرجع قضائی نباشد خلاف شرع است.

ه - در ماده (۷) شخص یا مقام یا دستگاهی که اموال باید به او مسترد شود مشخص نیست، جهت اظهار نظر رفع ابهام شود.

و - اطلاق معاضدت قضائی و اطلاعاتی در ذیل ماده (۸) نسبت به مواردی که دادگاههای طرف مقابل قاضی و شهود و امثال آن شرایط لازم قضائی اسلامی را ندارند، خلاف موازین شرعی شناخته شد.^(۱)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۳۰، مورخ ۱۳۸۳/۳/۳).

شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام لایحه مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۵).

مغایرت و مخالفت لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن

شماره: ۸۱۱۵
تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۱۳

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۵۹۵۱۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۲ دولت در مورد برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن لایحه^(۱)

بخش اول - رشد اقتصادی ملی دانائی محور در تعامل با اقتصاد جهانی

فصل اول - بسترسازی برای رشد سریع اقتصادی

ماده ۱- به منظور ایجاد ثبات در میزان استفاده از عواید ارزی حاصل از نفت در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارائی‌های حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت اقدام‌های زیر را معمول دارد:

الف - از سال ۱۳۸۴ مازاد عواید حاصل از نفت نسبت به ارقام پیش‌بینی شده در جدول شماره (۸) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» نگهداری می‌شود.

ب - معادل مانده «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت خام» موضوع ماده (۶۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با اصلاحات آن در پایان سال ۱۳۸۳ و همچنین مانده مطالبات دولت از اشخاص ناشی از تسهیلات اعطائی از محل موجودی حساب یاد شده در ابتدای سال ۱۳۸۴ از طریق

۱. برای اختصار فقط به مواردی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته اشاره می‌گردد.

شبکه بانکی به «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» واریز می‌گردد.

ج - استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی برای تأمین مصارف بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش عواید ارزی حاصل از نفت نسبت به ارقام جدول شماره ۸ این قانون و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از محل سایر منابع درآمدهای عمومی و واگذاری دارائی‌های مالی مجاز خواهد بود. در چنین صورتی، دولت می‌تواند در فواصل زمانی سه ماهه از موجودی حساب ذخیره ارزی پرداخت نماید. معادل ریالی این وجوه به حساب درآمد عمومی دولت واریز می‌گردد. استفاده از حساب ذخیره ارزی برای تأمین کسری ناشی از عواید غیرنفتی بودجه عمومی ممنوع است.

د - به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مانده موجودی حساب ذخیره ارزی برای سرمایه‌گذاری و تأمین بخشی از اعتبار مورد نیاز طرح‌های تولیدی و کارآفرینی صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، خدمات (از جمله گردشگری و...)، فناوری و اطلاعات و خدمات فنی - مهندسی بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تأیید وزارتخانه‌های تخصصی ذی ربط رسیده است از طریق شبکه بانکی داخلی و بانک‌های ایرانی خارج از کشور به صورت تسهیلات با تضمین کافی استفاده نماید.

ه - حداقل ده درصد (۱۰٪) از منابع قابل تخصیص حساب ذخیره ارزی به بخش غیردولتی در اختیار بانک کشاورزی قرار می‌گیرد تا به صورت ارزش، ریالی جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌های موجه بخش کشاورزی و سرمایه در گردش طرح‌هایی که با هدف توسعه صادرات انجام می‌شود توسط بانک کشاورزی در اختیار بخش غیردولتی قرار گیرد. اصل و سود این تسهیلات به صورت ارزی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌گردد.

و - آئین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲-

...

ماده ۳-

به منظور تنظیم روابط بین دولت و شرکت ملی نفت ایران و اعمال مالکیت دولت بر منابع نفت و گاز کشور، موارد ذیل مقرر می‌گردد:

الف - مالکیت منابع نفتی ایران با دولت جمهوری اسلامی ایران است که این حق مالکیت، براساس قانون نفت مصوب ۱۳۶۶^(۱) از طریق وزارت نفت اعمال می‌شود.

۱. ر.ک: مجموعه قوانین دومین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحات ۵۷۹ تا ۵۸۱.

ب - نفت تولیدی حاصل از عملیات نفتی شرکت ملی نفت ایران در منابع نفتی جمهوری اسلامی ایران و نیز عملیات شرکتهای دولتی تابعه و وابسته به آن و همچنین نفت تولیدی حاصل از عملیات نفتی پیمانکاران طرف قرارداد با شرکتهای یاد شده در این منابع، با وضع حقوق دولتی مقرر در این ماده، متعلق به شرکت ملی نفت ایران تاست و این شرکت مکلف است حقوق دولتی را به ترتیب مقرر در این قانون مقدم بر سایر هزینههای خود حسب مورد پرداخت و یا با خزانه داری کل کشور تسویه کند.

ج - حقوق دولتی نفت که پس از استخراج و فروش به حساب بستانکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور می شود عبارتست از:

۱- بهره مالکانه که برای نفت خام معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از فروش آن تعیین می شود.

۲- بهره مالکانه گاز طبیعی که به ازای استخراج هر متر مکعب گاز طبیعی هشتاد و پنج ریال تعیین می شود. این رقم سالانه متناسب با تغییر نرخ رسمی تسعیر ارز اصلاح خواهد شد.

۳- حقوق ویژه درصدی از درآمد حاصل از فروش نفت خام (حداقل بیست و هفت درصد «۲۷٪») پس از کسر یارانه مذکور در بند (ه) این ماده است که در لوائح بودجه سنواتی منظور می شود. درصد یاد شده فوق، متناسب با قیمت فروش نفت خام (بر مبنای مفاد تبصره «۳» این بند) با پیشنهاد مشترک وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و می بایست به نحوی تعیین شود که منابع لازم برای تداوم تولید، توسعه ظرفیت، بازپرداخت تعهدات و انجام سرمایه گذاری های منظور در برنامه را برای ارتقای قدرت رقابت اقتصادی و حفظ جایگاه ایران در بازارهای نفت و گاز و تأمین نیازهای داخلی فراهم آورد و عملیات شرکت همراه با سود متعارف باشد.

تبصره ۱- بهره مالکانه نفت خام تولیدی از میدانهای خشکی و دریایی مشترک با کشورهای همسایه و میدانهای دریایی به ترتیب معادل هشتاد و نود درصد (۸۰٪ و ۹۰٪) نصاب فوق خواهد بود.

تبصره ۲- بابت گاز تزریقی به میدانهای نفتی بهره مالکانه دریافت نمی شود. بابت گاز سوزانده شده از اول سال ۱۳۸۸ بهره مالکانه دریافت خواهد شد.

تبصره ۳- مبنای محاسبه حقوق دولتی نفت خام برای محموله های صادراتی معادل درآمد حاصل از فروش در مبادی اولیه صادرات بوده و برای نفت خام تحویلی به پالایشگاههای داخلی در هر ماه برابر نود و پنج درصد (۹۵٪) متوسط بهای محموله های صادراتی از مبادی اولیه در همان ماه خواهد بود.

د - به دولت اجازه داده می شود به منظور صیانت از منابع تجدیدنپذیر و صرفه جویی در

مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی، ده درصد (۱۰٪) از درآمد محاسباتی ناشی از افزایش مقادیر صادرات نفت خام و فرآورده‌های پالایشی نفتی نسبت به مقادیر مشابه سال ۱۳۸۳ و قیمت سال ۱۳۸۳، به عنوان جایزه افزایش صادرات به شرکت ملی نفت ایران اختصاص دهد تا صرف سرمایه‌گذاری و کمک به طرحهای بهینه‌سازی انرژی شود. جایزه صادراتی با درج در قوانین بودجه سنواتی از محل حقوق ویژه، موضوع جزء (۳) بند (ج) این ماده تأمین و پرداخت می‌گردد.

ه - در مواردی و تا زمانی که طبق مقررات قانونی و تصمیم مراجع ذی صلاح، فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی برای مصارف داخلی کشور به قیمتی کمتر از بهای تمام شده (قیمت منطقه‌ای با اضافه کردن هزینه‌های انتقال، توزیع و فروش، مالیات و عوارض تکلیفی و سود متعارف انتقال و توزیع)، عرضه می‌شود مابه‌التفاوت قیمت‌های تکلیفی فروش با قیمت تمام شده به عنوان یارانه حامل‌های انرژی محسوب و توسط شرکتهای ذی‌ربط حسب مورد در دفاتر قانونی آنان به حساب بدهی دولت منظور می‌شود. شرکت ملی نفت ایران موظف است با انتقال این بدهی‌ها به حساب خود با شرکتهای طرف معامله خود تسویه حساب کرده و کل بدهی‌ها را در دفاتر قانونی خود جمعاً به بدهکار «حساب دولت» (نزد خزانه‌داری کل کشور) منظور کند.

تسویه این بدهی دولت به شرکت ملی نفت ایران، در هر سال مالی در مرحله نخست به ترتیب مقرر در جزء (۳) بند (ج) این ماده انجام شده و در صورت عدم تکافو از سود سهم دولت و بهره مالکانه گاز در همان سال کاسته شده و بدهی دولت بابت یارانه حامل‌های انرژی تسویه می‌شود.

چنانچه اقلام فوق‌الذکر جبران تأمین یارانه فوق‌الذکر را ننماید، مابه‌التفاوت آن در لوایح بودجه سالانه منظور و از محل منابع بودجه عمومی دولت قابل تأمین و پرداخت خواهد بود.

تبصره - در طول سالهای برنامه چهارم و تا زمانی که قیمت فروش داخلی بنزین کمتر از قیمت تمام شده عرضه بنزین وارداتی باشد، مابه‌التفاوت (یارانه) آن در لوایح بودجه سالانه منظور و از محل بودجه عمومی دولت قابل تأمین و پرداخت خواهد بود.

و - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود که با تصویب هیأت وزیران از محل منابع ارزی موضوع بند (ج) این ماده نسبت به واردات فرآورده‌های نفتی مورد نیاز کشور اقدام کرده و تا پایان سال مالی با مراعات این قانون نسبت به تسویه حساب به خزانه‌داری کل کشور اقدام کند.

ز - سی درصد (۳۰٪) از سود خالص (سود ویژه) سالانه شرکت ملی نفت ایران پس از کسر مالیات بر عملکرد بر طبق قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های آن به عنوان سهم دولت به حساب بستانکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) و بقیه به عنوان اندوخته‌های قانونی و سرمایه‌ای شرکت و افزایش سرمایه دولت در آن شرکت منظور می‌شود.

ح - برای تسهیل امور جاری خزانه‌داری کل کشور، شرکت ملی نفت ایران مکلف است صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از صادرات نفت خام را به ترتیب مورد عمل در برنامه سوم

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به عنوان علی‌الحساب بهره مالکانه، حقوق ویژه، مالیات عملکرد شرکت ملی نفت ایران و سود سهم دولت در این شرکت از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کرده و در مقاطع سه ماهه براساس مفاد این ماده با خزانه‌داری کل کشور تسویه حساب کند.

ط - شرکت ملی نفت ایران مکلف است سرمایه‌گذاریهای لازم در اجرای وظایف قانونی خود را با تأکید بر طرحهای افزایش بازیافت نفت خام، نگهداشت سطح تولید از مخازن فعلی نفت و گاز، اکتشاف و توسعه ظرفیت تولید نفت و گاز و ایجاد تأسیسات مرتبط با اولویت میدانهای مشترک با کشورهای همسایه در چارچوب بودجه مصوب شرکت اجرا کند.

پرداخت هزینه‌های یاد شده و بازپرداخت کلیه تعهدات شرکت که قبل و بعد از اجرای این قانون ایجاد شده و یا می‌شود اعم از ریالی بایستی از محل منابع داخلی و سایر منابع شرکت ملی نفت ایران انجام شود و تجهیز منابع از داخل و خارج از کشور برای انجام سرمایه‌گذاریهای بالا نیز بر عهده شرکت ملی نفت ایران است.

ی - در دوره زمانی اجرای این قانون کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر با این ماده ملغی‌الاثراً است و روابط مالی و حقوقی فی‌مابین دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) و شرکت ملی نفت ایران در مورد دریافت انواع مالیاتها و عوارض صرفاً طبق احکام مقرر در این ماده، قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن^(۱) و قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱^(۲) خواهد بود و پرداخت هر مبلغ توسط شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای دولتی تابعه و وابسته به آن طبق مقررات قانونی که پس از تصویب این قانون وضع می‌گردد در بدهکار «حساب دولت» (خزانه داری کل کشور) موضوع بند (ج) این ماده منظور می‌شود.

ک - آئین‌نامه اجرائی این ماده از جمله تعاریف مذکور در آن، حقوق ویژه و ساز و کار تسویه حساب بین خزانه‌داری کل کشور و شرکت ملی نفت ایران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارائی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ل - کلیه احکامی که در این ماده منظور شده است براساس قراردادی خواهد بود بین شرکت ملی نفت ایران و دولت به نمایندگی وزارت نفت و نظارت سازمان مدیریت و

۱. ر.ک: مجموعه قوانین دومین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحات ۶۲۹ تا ۷۰۸؛ و اصلاحیه آن در روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۳ درج شده است.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۸۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۴.

برنامه‌ریزی کشور منعقد می‌گردد.

کلیه وجوه حاصل از فروش صادرات نفت خام موضوع این قرارداد مستقیماً از طرف خریداران به حساب خزانهداری کل کشور واریز می‌گردد. شرکت ملی نفت ایران موظف است سیاهه فروش و دو نسخه از هر قرارداد فروش یا تحویل نفت خام به هر صورت را به وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تحویل نماید.

ماده ۴- ...

ماده ۷-

به منظور تداوم برنامه خصوصی‌سازی و توانمندسازی بخش غیردولتی در توسعه کشور به دولت اجازه داده می‌شود:

الف - از همه روشهای امکان‌پذیر، اعم از مقررات‌زدایی، واگذاری مدیریت (نظیر اجاره، پیمانکاری عمومی و پیمان مدیریت) و مالکیت (نظیر اجاره به شرط تملیک فروش تمام یا بخشی از سهام، واگذاری اموال) تجزیه به منظور واگذاری، انحلال و ادغام شرکتها استفاده شود. ب - ضمن حفظ امور سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان و نظارت در بخشهای حمل و نقل، ارتباطات (پست و مخابرات) و فناوری اطلاعات، ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از مبادی، شبکه‌ها، مراکز و پایانه‌ها را با رعایت تضمین و استمرار ارائه خدمات مناسب و رعایت خط مشی‌های دولت به بخشهای تعاونی و خصوص واگذار نماید.

ماده ۸- ...

ک - مفاد ماده (۶۲) قانون برنامه سوم توسعه^(۱) در مورد کلیه شرکتهای دولتی از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است نافذ بوده و در صورتی که تجدید ارزیابی داراییهای آنها مطابق ماده مزبور انجام شده باشد از زمان تجدید ارزیابی قابل اعمال در حسابهای مربوط می‌باشد و شرکتهایی که تجدید ارزیابی آنها در دوران برنامه سوم توسعه مسیر نشده باشد، مجازند تا آخر سال دوم برنامه چهارم توسعه برای یک بار طبق مفاد ماده فوق‌الذکر نسبت به تجدید ارزیابی داراییهای ثابت خود اقدام نمایند.

۱. ماده (۶۲) قانون برنامه سوم توسعه: به دولت اجازه داده می‌شود دارایی‌های ثابت شرکتهای دولتی را که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت و یا متعلق به شرکتهای دولتی مذکور هستند، در دوران برنامه سوم توسعه، یک بار مورد تجدید ارزیابی قرار دهد. مبالغ حاصل از تجدید ارزیابی شرکتهای دولتی یاد شده مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سایر انواع مالیات‌ها نمی‌شود و مبالغ حاصل باید حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و یا شرکت دولتی مربوط در شرکتهای دولتی یاد شده منظور گردد. آئین‌نامه اجرائی این بند و چگونگی استهلاك دارایی‌های ثابت استهلاك‌پذیر تجدید ارزیابی شده، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰- [اصلاح شده ماده (۱۱) برنامه سوم توسعه^(۱)]

سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سهام بانک و بیمه‌های دولتی و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و همچنین سایر شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاههای فوق‌الذکر در شرکتهای غیردولتی و شرکتهایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات مواد این برنامه خواهد بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح غیرمعوض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.
تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری بانکها و سهام متعلق به بانکها و بیمه‌های دولتی، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتهای، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲-

الف - از ابتدای برنامه چهارم، هرگونه سهمیه‌بندی تسهیلات بانکی (تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و منطقه‌ای) و اولویتهای مربوط به بخشها و مناطق، با تصویب هیأت وزیران، از طریق تشویق سیستم بانکی با استفاده از یارانه نقدی و وجوه اداره شده صورت می‌گیرد.
ب - نرخ سود تسهیلات بانکی برای کلیه مناطق، بخشهای مختلف اقتصادی و یا اشخاص حقیقی و حقوقی در طول برنامه چهارم، در چارچوب سیاستهای پولی مصوب شورای پول و اعتبار در اختیار هر بانک می‌باشد و اعمال اولویت توسط دولت صرفاً از طریق پرداخت یارانه نقدی و وجوه اداره شده، صورت خواهد گرفت.

ج - ...

و - ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- وزیر امور اقتصادی و دارائی یا معاون وی.

- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا معاون وی.

۱. همین مجموعه، پاورقی صفحه ۹۴۵.

- دو تن از وزراء به انتخاب هیأت وزیران.
- وزیر بازرگانی.
- دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید ریاست جمهوری.
- دادستان کل کشور یا معاون وی.
- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن.
- رئیس اتاق تعاون.
- نمایندگان کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (هرکدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.
- تبصره ۱- ضوابط اجرائی این بند شامل نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات با پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.
- تبصره ۲- ریاست شورا بر عهده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

...

ح - دولت مکلف است اقدامات لازم در زمینه سالم سازی ترازنامه بانکها و ایجاد نهادهای مالی ضروری را انجام داده و لوایح قانونی لازم را در این زمینه ارائه نماید. همچنین دولت مکلف است پس از اصلاح ساختار مالی بانکهای تجاری دولتی به استثنای بانک ملی ایران، سرمایه بانکهای مزبور را از طریق افزایش سرمایه و واگذاری حق تقدم به عموم افزایش داده به طوری که سرمایه دولت در این بانکها تا پایان سال پایانی برنامه چهارم به کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) تقلیل یابد.

ط - اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه تشکّل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. تعریف تشخیص عملیات بانکی برعهده شورای پول و اعتبار است. ضوابط، مقررات و شرایط ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر مؤسساتی که مجاز به انجام عملیات بانکی می باشند، براساس قوانین پولی و بانکی توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد. تشکّلها و مؤسسات فعال در عملیات بانکی دارای مجوز فعالیت از سایر دستگاهها می باید ظرف مدت شش ماه از تاریخ اجرای این قانون وضعیت خود را با الزامات تعیین شده در این قانون و مصوبات شورای پول و اعتبار انطباق دهند.

ی - به منظور اجرای سیاستهای پولی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود که از ابزار اوراق مشارکت و سایر ابزارهای مشابه با تصویب شورای پول و اعتبار استفاده نماید.

ک - شعب بانکها و مؤسسات اعتباری خارجی می‌تواند در ایران تأسیس شود و در چارچوب قانون مدنی و بانکی و قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸^(۱) فعالیت نماید. مجوز تأسیس و فعالیت این شعب توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد.

ل - ...

م - شورای پول و اعتبار مکلف است در تنظیم سیاستها و ضوابط و مقررات پولی و اعتباری جبران کاهش ارزش سپرده‌ها و منابع مردم را پیش‌بینی و ملحوظ نماید، به نحوی که بازپرداخت تسهیلات، منجر به کاهش ارزش دارائی و سرمایه سپرده‌گذار نشود.

ن - رئیس مجمع عمومی بانک کشاورزی، وزیر جهاد کشاورزی تعیین می‌شود.

ماده ۱۳-

...

ماده ۱۵-

...

ه - به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود به منظور شناسایی و اکتشاف هر چه بیشتر منابع نفت و گاز در سراسر کشور و نیز به کارگیری فناوریهای جدید در عملیات اکتشافی، پس از کسب مجوز موردی از وزارت نفت در کلیه مناطق کشور (به استثنای استانهای خوزستان، بوشهر و کهکیلویه و بویراحمد) که عملیات اکتشافی مربوط با ریسک پیمانکار انجام و منجر به کشف میدان قابل تولید تجاری شود، در قالب ارقام مذکور در بند (ج) این ماده پس از تصویب شورای اقتصاد و مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، مرحله توسعه را به دنبال مرحله اکتشاف و از طریق عقد قرارداد با همان پیمانکار آغاز نماید. هزینه‌های اکتشافی (مستقیم و غیرمستقیم) در قالب قراردادی که برای توسعه میدان منعقد می‌شود منظور و به همراه هزینه‌های توسعه از محل فروش محصولات تولیدی همان میدان (منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران) بازپرداخت خواهد شد. مجوزهای اکتشاف صادره، دارای زمان محدود بوده که در هر مورد توسط وزارت نفت تعیین شده و یکبار نیز قابل تمدید می‌باشد.

در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف میدان تجاری در هیچ نقطه‌ای از منطقه کشف نشده باشد، قرارداد اکتشافی خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه هیچگونه وجهی را نخواهد داشت.

...

ماده ۱۷-

الف - دولت مجاز است سهام شرکت‌های بیمه تجاری را پس از اصلاح ساختار، براساس برنامه زمانبندی مشخص و طبق آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، به بخش

۱. ر.ک: مجموعه قوانین اولین دوره مجلس شورای اسلامی، صفحات ۵۷۴ تا ۵۷۸.

خصوصی یا تعاونی واگذار نماید.

ب - مؤسسات بیمه خارجی می‌توانند در ایران شعبه و نمایندگی تأسیس نموده و در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گیری مصوب سال ۱۳۵۰ و اصلاحیه‌های بعدی آن و رعایت بند (الف) ماده (۹۲) این قانون فعالیت نمایند. مجوز تأسیس و فعالیت این شعب و نمایندگیها توسط بیمه مرکزی ایران پس از تصویب شورای عالی بیمه صادر خواهد شد. ماده ۱۸- ...

ماده ۲۲- دولت موظف است سند ملی توسعه بخشهای صنعت و معدن را با توجه به مطالعات استراتژی توسعه صنعتی کشور ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با محوریت توسعه رقابت پذیری مبتنی بر توسعه فناوری و در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی متوسط سالانه یازده و دو دهم درصد (۱۱/۲٪) و رشد متوسط سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی شانزده و نه دهم درصد (۱۶/۹٪) به گونه‌ای که سهم بخش صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی از چهارده درصد (۱۴٪) در سال ۱۳۸۳ به شانزده و دو دهم درصد (۱۶/۲٪) در سال ۱۳۸۸ و صادرات صنعتی از رشد متوسط سالانه چهارده و هشت دهم درصد (۱۴/۸٪) برخوردار گردد تهیه و محورهای ذیل را به اجرا درآورد:

...

و - برای تجهیز منابع لازم در توسعه صنعتی و معدنی:

۱- دولت مکلف است در طول سالهای برنامه سرمایه بانک صنعت و معدن را متناسب برابر سقف مصوب اساسنامه افزایش دهد.

۲- استفاده از علوم و فناوریهای نوین در کلیه زمینه‌های معدنی از قبیل اکتشاف، استخراج، فن‌آوری مواد معدنی و صنایع معدنی، دولت مکلف است زمینه حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در امور فوق فراهم آورد.

۳- تقویت شرکتهای مادر تخصصی توسعه‌ای در جهت توسعه بخش غیردولتی با استفاده از منابع عمومی، خارجی و منابع ناشی از فروش سهام شرکتهای زیر مجموعه و عرضه سهام شرکتهای مادر تخصصی در بازار بورس تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪).

۴- در جهت ایجاد ارزش افزوده بیشتر و استفاده از منابع گاز در توسعه صنعتی و معدنی، به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت سقفهای مصوب ماده (۱۴) برنامه تا مبلغ نه میلیارد (۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از منابع خارجی (بیع متقابل و فاینانس و...) در جهت ایجاد صنایع انرژی‌بر و صنایع دارای مزیت نسبی با هدف صادراتی تعهد و تأمین نماید.

۵- تأمین زیربنای لازم در معادن بزرگ. مناطق معدنی توسط دولت.

۶- اصلاح اساسنامه صندوق بیمه فعالیتهای معدنی و صندوق حمایت از توسعه و تحقیقات صنعت الکترونیک در جهت تقویت و توسعه نهادهای پوشش دهنده مخاطرات سرمایه‌گذاری

بخش خصوصی در زمینه اکتشاف مواد معدنی و سرمایه‌گذاری خطرپذیر در صنایع نوین.

...

ماده ۲۶-

الف - سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان در امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت و گاز، پالایش، انتقال و توزیع برق با دولت است.

دولت موظف است حداقل ده درصد (۱۰٪) از ظرفیت انجام فعالیت مربوط به بهره‌برداری از میادین نفت و گاز، پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و گازی و همچنین تولید و توزیع برق را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیردولتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد، به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

ب - دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، شرایط و قیمتهای تضمینی خرید برق را تا پایان سال اول برنامه چهارم تعیین و اعلام کند.

ماده ۲۷-

...

ماده ۲۸-

به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل، بهره‌برداری مناسب از موقعیت سرزمینی کشور، فرسایش ایمنی و سهولت حمل و نقل و مسافر، دولت موظف است در چارچوب برنامه توسعه حمل و نقل کشور که به تصویب هیأت وزیران خواهند رسید، اهداف زیر را در برنامه چهارم توسعه محقق کند مشروط بر اینکه اعتبارات مورد نیاز برای تحقق آن در قالب منابع قابل تخصیص به بخش از سقف‌های مندرج در جدول شماره (۴) این قانون تجاوز ننماید:

الف -

...

ج -

۱- طبقه‌بندی فرودگاههای کشور براساس برآورد میزان تقاضای حمل و نقل بار و مسافر در پایان برنامه و تجهیز کامل فرودگاهها متناسب با آن.

۲- تکمیل صددرصد (۱۰۰٪) تجهیزات ناوبری هوایی و پوشش راداری کل فضای کشور در حد استاندارد بین‌المللی.

۳- نوسازی ناوگان حمل و نقل هوایی با استفاده از وجوه اداره شده به نحوی که در پایان برنامه، متوسط سن ناوگان هوایی حداکثر به پانزده سال برسد.

۴- وظایف حفاظتی کلیه فرودگاههای کشور صرفاً به عهده نیروی انتظامی می‌باشد، وظایف مربوط برابر آئین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت کشور و وزارت راه و ترابری

به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۵- واگذاری بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و ایران ایرتور به بخش غیردولتی.

د - ...

ه -

۱- تدوین و بکارگیری استانداردهای حمل و نقل به استانداردهای جهانی.

۲- ایجاد تسهیلات لازم و هماهنگی بین دستگاه‌های ذی‌ربط برای گسترش ترانزیت کالا و مسافر.

۳- یکپارچه‌سازی سازمان مدیریت فرودگاه‌ها، بنادر و پایه‌های مرزی زمینی.

۴- تشکیل گارد ترابری به منظور کنترل، نظارت و افزایش ایمنی جابجایی کالا و مسافر در زیر بخش‌های جاده‌ای، راه‌آهن و دریایی، از طریق بخش خصوصی و تعاونی.

۵- نگهداری از زیربنای احداث شده حمل و نقل مطابق با ثرمها و استانداردهای جهانی.

ماده ۲۹-

مواد (۱۲۷) الی (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷^(۱) و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴)

۱. فصل ۱۷- حمل و نقل

ماده ۱۲۶- به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه‌ای، ترانزیتی و چند وجهی با مشارکت کشورهای عضو اگو نسبت به ایجاد شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اقدام کند.

ماده ۱۲۷- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود:

الف - بخشی از ماشین آلات، تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری، مازاد تشخیص می‌دهد بر اساس آئین‌نامه‌ای که توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکت‌های تعاونی راهداری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند.

ب - نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی بر اساس آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام کند. منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند (الف) این ماده در قالب لوائح بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

ماده ۱۲۸- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۹- با توجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) منحصر در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمایی کشوری) می‌باشد، با پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می‌شود:

←

تنفیذ می‌گردد.

ماده ۳۰-

دولت موظف است به منظور هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، استحکام بخشی ساخت و سازها، دستیابی به توسعه پایدار و بهبود محیط زندگی در شهرها و روستاها، اقدام‌های ذیل را در بخش‌های عمران شهری و روستایی و مسکن به عمل آورد:

الف - هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها، حفظ و گسترش فرهنگ معماری و شهرسازی و ساماندهی ارائه خدمات شهری از طریق:

۱- تهیه و تدوین قانون جامع شهرسازی و معماری کشور تا پایان سال اول برنامه چهارم.

→ الف - نسبت به واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخه)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخش‌های تعاونی و خصوصی داخلی اقدام کند.

ب - با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرائی ذی‌ربط اساسنامه شرکت‌های هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۱۳۰- با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۲۹)، به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود:

الف - نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

ب - به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربناها در فرودگاه‌ها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستم‌های جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی، با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۳۱- به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده‌ای بین شهری و احداث پایانه‌های مسافری و باری و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیردولتی با اولویت تعاونی‌ها و ایثارگران، از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانک‌ها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی، اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می‌گردد.

الف - از جابه جایی کالا و مسافر در جاده‌های کشور بر اساس تن - کیلومتر و نفر - کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

ب - حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن - کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج - صددرصد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تأسیسات زیربنایی را وصول کند. بجز خسارت وارده بر اثر حوادث و سوانح غیرمترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان، موظف به جبران آن خواهد بود.

د - کلیه دریافتی‌های موضوع این ماده پس از وصول، به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه داری کل واریز می‌شود تا بر اساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد.

۲- مناسب سازی فضاهای شهری و روستایی برای جانبازان و معلولین جسمی - حرکتی و اعمال این ضوابط در اماکن و ساختمان های عمومی و دولتی تا پایان برنامه چهارم.

۳- بهبود وضعیت عبور و مرور شهری به همراه افزایش سهم حمل و نقل عمومی تا میزان هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) نسبت به کل سفرهای درون شهری.

۴- ارتقاء شاخص خصوصیتی سازی و بهره گیری از فناوری نوین در ارائه خدمات شهری تا سقف هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) فهرست انواع خدمات شهری مشمول این بند براساس پیشنهاد سازمان شهرداری های کشور و تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تعیین می شود.

...

ج - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است با توجه به اثرات متقابل بخش مسکن و اقتصاد ملی و نقش تعادل بخشی آن در ارتقای کیفیت زندگی و کاهش نابرابریها، طرح جامع مسکن را حداکثر تا پایان سال اول برنامه چهارم تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. این طرح مشتمل بر محورهای زیر با رویکرد توسعه پایدار عدالت اجتماعی و توانمندسازی اقشار کم درآمد خواهد بود:

- ۱- تقویت تعاونی های تولید مسکن، سازمانهای خیریه و غیردولتی فعال در بخش مسکن.
- ۲- مدیریت یکپارچه و منسجم زمین برای تأمین مسکن و توسعه شهر و روستا در چارچوب طرحهای توسعه و عمران.
- ۳- تشکیل بازار ثانویه رهن، براساس ضوابط شورای بورس تا پایان سال اول برنامه چهارم.

...

ماده ۳۱-

دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحها و پروژه های سرمایه گذاری با رویکرد نتیجه گرا و دستیابی به سیستم کنترل کیفی، متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی و اقلیمی کشور، تا پایان سال اول برنامه چهارم، نسبت به تدوین نظام فنی و اجرایی کشور و اجرای آن در تمام دستگاههای موضوع ماده (۱۶۵) این قانون به شرح ذیل اقدام نمایند:

...

ه - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تا پایان سال اول برنامه چهارم با بهره گیری از همکاری دستگاههای اجرایی کشور و مشارکت انجمن های صنفی تخصصی، نسبت به تدوین ضوابط و مقررات مورد نیاز، متناسب با حجم سرمایه گذاری و کیفیت طرحها و پروژه های سرمایه گذاری اقدام و به تصویب هیأت دولت می رساند.

...

ماده ۳۲-

اعتبارات طرحهای تملک دارائی های سرمایه ای جدید صرفاً براساس گزارش های توجیهی

فنی، اقتصادی و زیست محیطی تأیید شده برای یکبار و به قیمت ثابت سالی که طرح مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالانه منظور می‌گردد، به تفکیک سالهای برنامه چهارم و سالهای بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبارات مورد نیاز سالهای باقیمانده برنامه چهارم را با اعمال تغییر نرخهای ابلاغی خود محاسبه نموده و برحسب برنامه - دستگاه در لوایح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

مبادله موافقتنامه شرح عملیات طرحهای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای انتفاعی و غیرانتفاعی مشتمل بر اهداف طرح، شرح عملیات اجرایی، اعتبارات مصوب، پیشرفت فیزیکی و مشخصات فنی فقط برای یکبار در دوران برنامه انجام می‌پذیرد. این موافقتنامه‌ها برای دوران برنامه چهارم معتبر و ملاک عمل خواهند بود.

موافقتنامه‌هایی که برای انطباق میزان اعتبارات سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می‌شوند جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعدد پروژه‌های طرح شوند. موارد استثناء که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه‌ها می‌گردد مشابه طرحهای جدید تلقی می‌گردند.

مبادله موافقتنامه طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای صرفاً نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. آئین‌نامه اجرایی این ماده شامل چگونگی ابلاغ و تخصیص اعتبارات طرحهای ملی و نحوه اعمال مفاد این ماده برای اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای استانی به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل دوم - تعامل فعال با اقتصاد جهانی

ماده ۳۳-

...

ماده ۳۵-

دولت مکلف است به منظور اعمال مدیریت واحد و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در مناطق آزاد اقدامات زیر را انجام دهد:

...

ه - محدوده آبی مناطق آزاد که قلمرو آن با رعایت مسائل امنیتی و دفاعی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید از امتیازات قانونی چگونگی مناطق آزاد و اصلاحات بعدی آن برخوردار خواهد بود.

...

ز - در زمینه گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نسبت به صدور مجوز جهت ایجاد دانشگاههای خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اقدام نمایند.

فصل سوم - رقابت‌پذیری اقتصادی

ماده ۳۷-

دولت موظف است در جهت ایجاد فضا و بسترهای مناسب برای تقویت و تحکیم رقابت‌پذیری و افزایش بهره‌وری نیروی کار متوسط سالانه سه و نیم درصد (۳/۵٪) و رشد ادارات غیرنفتی متوسط سالانه ده و هفت دهم درصد (۱۰/۷٪) و ارتقاء سهم صادرات کالاهای فناوری پیشرفته در صادرات غیرنفتی از دو درصد (۲٪) به شش درصد (۶٪)، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف - نظامهای قانونی و حقوقی اقتصادی، بازرگانی و فنی کشور را با نظامها و کنوانسیونهای بین‌المللی در جهت تقویت رقابت‌پذیری هماهنگ نماید.

...

ماده ۳۸-

دولت موظف است از ابتدای برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود می‌آیند با رعایت حقوق شهروندان، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف -

۱- لایحه جامع تسهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات را در سال نخست برنامه چهارم تهیه و به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

۲- به دولت اجازه داده می‌شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن براساس آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت‌گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.

ب - تشکیل نهاد «تنظیم مقررات و داوری» به منظور برقراری فضای رقابتی در سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری در حوزه انحصارات طبیعی با اعطای امتیازات مشابه و توانمندسازی رقبای غیردولتی، تنظیم روابط اقتصادی، حقوقی و داوری نهایی در هر بخش اقتصادی با شرایط نسبتاً انحصاری متشکل از یازده نفر شامل: نماینده تام‌الاختیار دستگاه اجرایی دولتی ذی‌ربط، نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارتخانه‌های امور

اقتصادی و دارائی و بازرگانی، قاضی دیوان عالی کشور به انتخاب قوه قضائیه، نماینده بنگاههای اقتصادی خصوصی ذی‌ربط، نماینده اطاق بازرگانی و صنایع و معادن، نماینده تشکل صنفی ذی‌ربط، نماینده جامعه حسابداران رسمی ایران و دو متخصص مستقل غیردولتی (به انتخاب هیأت وزیران).

تبصره - در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، کمیسیون تنظیم مقررات و ارتباطات این وظیفه را به عهده خواهد داشت.

ج - وظایف نهاد «تنظیم مقررات و داوری» عبارت است از تأیید شرایط صدور اجازه فعالیت، تعیین چارچوب قیمت‌گذاری کالا و خدمات انحصاری، تنظیم مقررات تعرفه، مقررات رقابت، مقررات حمایت از حقوق مصرف‌کننده، تضمین و تعیین تعرفه‌های دسترسی به شبکه پایه، تعیین کیفیت، ایمنی و استاندارد خدمات، حل و فصل اختلافات فنی و مهندسی و تجاری بین بنگاهها، بین بنگاهها و دولت، اعلام ضوابط حل اختلاف بین بنگاهها و مشتریان، نظارت بر رعایت قوانین ضد انحصار و نظارت بر رعایت شرایط رقابتی.

تبصره - وظایف نهاد مذکور در چارچوب قوانین و مقررات ذی‌ربط خواهد بود.

د - آئین‌نامه اجرائی این ماده شامل: اساسنامه، نحوه انتخاب، شرایط نمایندگان و نحوه فعالیت نهاد «تنظیم مقررات و داوری» با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۹-

...

ماده ۴۰-

دولت موظف است در جهت ارتقای سطح و جذب فناوریهای برتر در بخشهای مختلف اقتصادی، اقدامهای ذیل را در برنامه چهارم به عمل آورد:

الف - برای ادغام شرکتهای بنگاهها و شرکتهای بزرگ در مقیاس جهانی، قدمهای ذیل مجاز است:

ادغام شرکتهای تجاری موضوع باب سوم «قانون تجارت»، مادامی که موجب ایجاد تمرکز و بروز قدرت انحصاری نشود، به شکل یک جانبه (بقای یکی از شرکتهای - شرکت پذیرنده و ادغام و ایجاد شخصیت حقوقی جدید - شرکت جدید)، با تصویب چهار پنجم صاحبان سهام در مجتمع عمومی فوق‌العاده شرکتهای سهامی یا چهار پنجم صاحبان سرمایه در سایر شرکتهای تجاری موضوع ادغام، مجاز خواهد بود.

کلیه حقوق و تعهدات، دارائی، دیون و مطالبات شرکت به شرکتهای موضوع ادغام، به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید انتقال خواهند یافت و پس از ادغام، شرکت پذیرنده

ادغام یا شرکت جدید با توجه به نوع آن مطابق مقررات «قانون تجارت» اداره خواهد شد. کارکنان شرکتهای موضوع ادغام به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید انتقال خواهند یافت، در صورت عدم تمایل برخی کارکنان با انتقال به شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید، شرکت مزبور مکلف به بازخرید آنان مطابق مقررات قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹^(۱) می‌باشد. چنانچه شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید در موارد خاص به نیروی کار مازاد مواجه می‌باشد، مطابق قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶ عمل خواهد شد.

سرمایه شرکتهای که از ادغام شرکتهای موضوع این بند حاصل می‌گردد تا سقف مجموع سرمایه شرکتهای ادغام شده در آن، از پرداخت مالیات موضوع ماده (۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه‌های آن معاف است. سایر ضوابط و تشریفات ادغام شرکتهای به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. دولت موظف است شرایط پیشگیری از ایجاد تمرکز، اعمال بروز قدرت، انحصار دامنه مفید و مجاز ادغامها را تدوین و در تدوین لایحه تسهیل رقابت و کنترل انحصار پیش‌بینی نماید.

...

ماده ۴۹-

دولت موظف است برای زمینه سازی و تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، دانش مدار، خلاق و کارآفرین، منطبق با نیازهای نهضت نرم‌افزاری با هدف توسعه کمی و کیفی، از ابتدای برنامه چهارم اقدامات ذیل را در مأموریت‌ها و ساختار دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی برای پاسخگویی به نیازهای بخش‌های مختلف کشور به انجام برساند:

...

ج - اصلاح، ساده‌سازی و پیش بینی قوانین، مقررات و ساختارهای اجرایی ویژه برای دانشگاههای کشور با هدف گسترش ارتباطات علمی - بین‌المللی با دانشگاهها و مراکز علمی، تحقیقاتی جهان و تسهیل مبادلات مالی و تردد دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و دعوت و بکارگیری اعضای هیأت علمی و متخصصان خارج از کشور و جذب دانشجویان خارجی با اخذ شهریه تحصیلی، تأسیس شعب دانشگاههای خارجی طبق ضوابط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات، و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز می‌باشد. حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی ایرانی مقیم خارج از کشور، اعضای هیأت علمی

۱. این تاریخ مربوط به تاریخ تصویب قانون مذکور در مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد.

خارجی و متخصصان مدعو با تصویب هیأت امانا از محل بودجه عمومی دانشگاه قابل پرداخت است.

...

ماده ۵۲-

دولت موظف است به منظور تضمین دسترسی به فرصتهای برابر آموزشی به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته، گسترش دانش، مهارت و ارتقاء بهره‌وری سرمایه‌های انسانی به ویژه برای دختران و توسعه کمی و کیفی آموزش عمومی، اقدامهای ذیل را به انجام برساند:

الف - توسعه زمینه‌های لازم برای اجرای برنامه آموزش برای همه.

ب - اجباری کردن آموزش تا پایان دوره راهنمایی، به تناسب تأمین امکانات و به تدریج در مناطقی که آموزش و پرورش اعلام می‌کند به طوری که در پایان برنامه چهارم این امر محقق گردد.

ج - علاوه بر تأمین اعتبارات عمومی بخش آموزش، نسبت به اتخاذ تدابیر لازم به منظور توسعه استقلال مالی، مدیریتی و اجرایی واحدهای آموزشی (مدارس)، در جهت استفاده هر چه بیشتر از سرمایه و توان اجرایی بخش غیر دولتی، در توسعه ظرفیتهای و ارتقاء بهره‌وری آنها اقدام نماید.

د - اصلاحات لازم را در زمینه برنامه‌های آموزشی و درسی و تعمیق و بهبود آموزش ریاضی، علوم و زبان انگلیسی انجام دهد.

ه - ارتقاء توانایی و مهارت حرفه‌ای معلمان، با تدوین استانداردهای حرفه‌ای معلم، از جهت دانش، رفتار و عملکرد با استفاده از تجارب بین‌المللی و شرایط بومی کشور. و - افزایش انگیزه شغلی معلمان با تأمین جایگاه و منزلت حرفه‌ای مناسب و اصلاح نظام پرداخت متناسب با میزان بهره‌وری و کیفیت خدمات آنها.

ز - در صورتی که خروجی نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش در طول سالهای برنامه چهارم توسعه بیش از میزان پیش‌بینی شده در جدول شماره (۹) این قانون برای دستگاه فوق باشد، آموزش و پرورش مجاز است پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به کارگیری حداکثر نیمی از میزان مازاد بر سهمیه خروجی پیش‌بینی شده، با اولویت در مناطق کمتر توسعه یافته و منحصرأ برای امر آموزش اقدام نماید.

ح - تدوین و اجرای نظام سنجش صلاحیت علمی و رتبه‌بندی معلمان و ارتقاء سطح آموزشی آنان.

ط - برنامه ریزی برای تدوین برنامه آموزشی ارتقاء سلامت و شیوه‌های زندگی سالم.

ی - تدوین و اجرای طرح راهبردی سوادآموزی کشور با در نظر گرفتن شرایط جغرافیائی،

زیستی، اجتماعی و فرهنگی مناطق مختلف کشور با رویکرد جلب مشارکتهای مردمی و سازمانهای غیردولتی به طوری که تا پایان برنامه چهارم، با سوادى افراد حداقل زیر سی سال به طور کامل تحقق یابد.

ک - بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و درسی کلیه سطوح و تجهیز مدارس کشور، به امکانات رایانه‌ای و شبکه اطلاع رسانی.

ل - روزآمد نگهداشتن دانش و مهارتهای کارکنان آموزش و پرورش در زمینه فناوری.

م - پیش بینی تسهیلات و امکانات لازم برای نوسازی، مقام سازی و استاندارد و متناسب نمودن فضاهای آموزشی، به ویژه مدارس دخترانه و تنظیم ساز و کارهای حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز:

ن - وضع و اجرای مقررات لازم برای تأمین، جذب و نگهداشت نیروی انسانی مورد نیاز مناطق کمتر توسعه یافته کشور از قبیل صدور مجوزهای استخدامی، در قالب جدول شماره (۹) این قانون خرید خدمات آموزشی و اقدامهای رفاهی.

س - فراهم کردن امکانات مناسب برای رفع محرومیت آموزشی از طریق گسترش مدارس شبانه‌روزی، روستا مرکزی و خوابگاههای مرکزی، آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین تغذیه، آمد و شد و بهداشت دانش‌آموزان و سایر هزینه‌های مربوط به مدارس شبانه‌روزی و نیز ایجاد و گسترش اماکن و فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی به تناسب جنسیت و تهیه و اجرای برنامه‌های لازم برای گسترش آموزش پیش دبستانی و آمادگی به ویژه در مناطق دو زبانه.

ع - آئین نامه اجرائی بندهای (و)، (ح)، (ی)، (م) و (ن) این ماده به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۳-

...

ماده ۵۷-

دولت موظف است بمنظور توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات، تحقق اقتصاد مبتنی بر دانائی و کسب جایگاه برتر منطقه اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف - برای رفع انحصار و ایجاد رقابت به منظور ایجاد شبکه‌ها و ارائه خدمات ارتباطی (پستی و مخابراتی) و فناوری اطلاعات توسط بخشهای تعاونی و خصوصی به صورت مستقل و موازی با بخش دولتی در مقابل اخذ حق امتیاز و حق فرکانس، با رعایت ساز و کار مقرر در ماده (۳۸) این قانون اقدام نماید.

...

ه - تأمین هزینه و تضمین ارائه خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات در نقاط محروم و

نقاط روستایی و ایجاد بهبود توسعه زیر ساختهای ارتباطی و فناوری اطلاعات از محل دریافت حق امتیاز واگذاری مجوز ایجاد شبکه و فعالیت به بخشهای تعاونی و خصوصی و سایر منابع.

ماده ۵۸-

به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکتهای دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود قسمتی از فعالیتهای خود را در زمینه‌های نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت خط‌مشی‌های دولت به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند.

...

ماده ۶۵-

سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است:

الف - در راستای ارتقای آگاهی‌های عمومی و دستیابی به توسعه پایدار با همکاری دستگاههای ذی‌ربط، برنامه آموزش همگانی زیست محیطی کشور را با تأکید بر گروههای اثرگذار و اولویت‌دار تدوین و از ابتدای برنامه چهارم به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست برسانند. کلیه دستگاههای ذی‌ربط، رسانه‌های دولتی و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ملزم به اجرای برنامه‌های آموزشی بدون دریافت وجه موضوع این ماده قانونی می‌باشند.

ب - نظام اطلاعات زیست محیطی کشور را در سطح منطقه‌ای، ملی و استانی تا پایان سال اول برنامه چهارم ایجاد نماید تا زمینه پایش، اطلاع رسانی و ارزیابی زیست محیطی فراهم گردد. دستگاههای ذی‌ربط مکلفند در تدوین و اجرایی نمودن این نظام همکاری نمایند.

ماده ۶۶-

...

ماده ۶۹-

الف - برنامه جامع حفاظت، احیاء، بازسازی ذخایر و رفع آلودگی و ضوابط بهره‌برداری پایدار از محیطهای دریایی کشور، تا پایان سال اول برنامه چهارم تهیه و به مرحله اجرا گذارده شود. آئین‌نامه اجرایی این بند، مشترکا توسط سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهاد کشاورزی، با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

...

ماده ۷۰-

...

فصل ششم - آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای

ماده ۷۳-

دولت مکلف است به منظور توزیع متناسب جمعیت و فعالیتها در پهنه سرزمین، با هدف

استفاده کارآمد از قابلیت‌ها و مزیت‌های کشور، با استفاده از مطالعات انجام شده، سند ملی آمایش سرزمین مشتمل بر سطوح ذیل را از ابتدای برنامه چهارم به مرحله اجرا درآورد.

...

بخش سوم - توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

فصل هفتم - ارتقاء سلامت و بهبود کیفیت زندگی

ماده ۸۵-

دولت موظف است به منظور نهادینه کردن مدیریت، سیاستگذاری، ارزشیابی و هماهنگی این قلمرو از جمله: امنیت غذا و تغذیه در کشور، تأمین سبد مطلوب غذایی و کاهش بیماری‌های ناشی از سوء تغذیه و گسترش سلامت همگانی در کشور، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف - تشکیل «شورای عالی سلامت و امنیت غذایی» با ادغام «شورای غذا و تغذیه» و «شورای عالی سلامت» و تهیه و تصویب آئین‌نامه این شورا مشتمل بر ترکیب اعضاء، ساختار و شرح وظایف، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون.

ب - تهیه و اجرای برنامه‌های آموزشی لازم به منظور ارتقاء فرهنگ و سواد تغذیه‌ای جامعه پس از تصویب شورای عالی سلامت و امنیت غذایی.

سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اجرایی مکلفند در تدوین و اجرای برنامه جامع یاد شده با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همکاری و از تبلیغ کالاهای مضر به سلامتی خودداری نمایند.

ج - متخصصین منابع اعتباری، تسهیلات بانکی و یارانه‌ای لازم برای تولید، تأمین، توزیع و مصرف مواد غذایی، در جهت دستیابی به سبد مطلوب غذایی و اختصاص منابع لازم برای شروع و تدارک برای ترویج غذای سالم در قالب میان وعده غذایی دانش‌آموزان و همچنین کمک غذایی برای اقشار نیازمند، طبق مصوبه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی.

ماده ۸۶- ...

ماده ۸۷-

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند تا پایان سال اول برنامه چهارم، برنامه‌های جامع کاهش رفتارهای جنسی پرخطر، کاهش خطرات فردی و اجتماعی رفتارهای جنسی پرخطر، کاهش خطرات و زیان‌های فردی و اجتماعی اعتیاد، پیشگیری و درمان بیماری‌های ایدز و نیز برنامه کاهش بار بیماری‌های روانی را تدوین و به اجرا درآورند.

ماده ۸۸-

...

ماده ۹۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است نسبت به درمان فوری و

بدون قید و شرط مصدومین حوادث و سوانح رانندگی، در مراکز خدمات بهداشتی و درمانی اقدام کند.

به منظور تأمین منابع لازم برای ارائه خدمات فوق، عوارضی معادل ده درصد (۱۰٪) حق بیمه شخص ثالث، سرنشین، مازاد توسط شرکتهای بیمه تجاری وصول و به حساب درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی واریز می‌گردد و هزینه‌های درمان کلیه مصدومان ترافیکی، جاده‌ای و رانندگی از محل وجوه واریز شده به این حساب و سایر منابع پرداخت خواهد شد. توزیع این منابع براساس عملکرد هر یک از سازمانهای بیمه‌گر پایه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، هر شش ماه یک بار صورت خواهد گرفت.

ماده ۹۴-

...

ماده ۹۷-

دولت مکلف است با توجه به استقرار سازمانی نظام و جامع تأمین اجتماعی در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ پوشش جمعیتی، خدمات و حمایت‌های مالی مورد نظر در اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی را طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، از طریق فعالیتهای بیمه‌ای، حمایتی و امدادی به صورت تدریجی و به شرح ذیل افزایش و به اجرا بگذارد:

...

ح - در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آنکه این افزایش دستمزد به دلیل ارتقاء شغلی نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگران و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی‌ربط، خسارت وارده به سازمان را براساس آئین‌نامه‌ای که توسط وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد.

ماده ۹۸-

...

ماده ۹۹-

دولت مکلف است به منظور حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی، ارتقای رضایتمندی عمومی و گسترش نهادهای مدنی، طی سال اول برنامه چهارم اقدامهای ذیل را انجام دهد:

الف - تصویب ضوابط و ساز و کارهای سنجش و ارزیابی سرمایه اجتماعی کشور.

ب - ارائه گزارش سالانه سرمایه اجتماعی کشور و احصای علل و عوامل تأثیر گذار بر آن.

...

ه - تدوین و تصویب طرح جامع توانمندسازی و حمایت از حقوق زنان و برقراری عدالت جنسیتی، در ابعاد حقوقی، اجتماعی، اقتصادی و اجرای آن در مراجع ذی ربط.

...

ماده ۱۰۰ -

دولت موظف است ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون، نسبت به تدوین و اجرای سند راهبردی خدمات رسانی به ایثارگران (خانواده معظم شهدا، جانبازان، آزادگان و خانواده آنان)، با رویکرد توانمندسازی و بهبود وضعیت اشتغال، مسکن ارزان قیمت، ارتقای سطح اجتماعی، درمانی، معیشتی و بهبود وضعیت آموزشی و فرهنگی، حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان اقدام نموده و ساز و کار نظارت بر حسن اجرای سند را پیش بینی نماید. منابع مالی سند از محل بودجه عمومی دولت و منابع داخلی نهادها تأمین خواهد شد. در تمامی برنامه‌های اشتغال‌زایی اعم از جذب و استخدام و اعطای امتیازات و تسهیلات، ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایت‌های لازم در حفظ تثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید.

ماده ۱۰۱ -

دولت موظف است به منظور ارتقای حقوق انسانی، استقرار زمینه‌های رشد و تعالی و احساس امنیت فردی و اجتماعی در جامعه و تربیت نسلی فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط با روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن، «منشور حقوق شهروندی» را مشتمل بر محورهای ذیل تنظیم و به تصویب مراجع ذی ربط برساند:

...

و - تعریف جرائم سیاسی و تفکیک آنها از جرائم حقوقی.

ز - حفظ و صیانت از حریم خصوصی افراد.

ح - ارتقای احساس امنیت اجتماعی در مردم و جامعه.

ماده ۱۰۲ -

دولت موظف است برنامه ملی توسعه کار شایسته را به عنوان گفتمان جدید عرصه کار و توسعه، براساس راهبرد «سه جانبه‌گرایی» که متضمن عزت نفس، برابری فرصتها، آزادی و امنیت نیروی کار، همراه با صیانت لازم باشد و مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و از سال دوم برنامه چهارم به مرحله اجرا درآورد:

الف - حقوق بنیادین کار (آزادی انجمنها و حمایت از حق تشکلهای مدنی روابط کار، حق سازماندهی و مذاکره دسته جمعی، تساوی مزدها برای زن و مرد در مقابل کار هم ارزش، منع

تبعیض در اشتغال و حرفه، رعایت حداقل سن کار، ممنوعیت کار کودک، رعایت حداقل مزد متناسب با حداقل معیشت).

...

ماده ۱۰۳-

دولت موظف است برنامه توسعه بخش تعاونی را با رویکرد استفاده مؤثر از قابلیت‌های بخش تعاونی، در استقرار عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه درآمدها، تأمین منابع لازم برای سرمایه‌گذاریها، از طریق تجمیع سرمایه‌های کوچک، اجرای بند (۲) چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی، افزایش قدرت رقابتی و توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی متوسط و کوچک، کاهش تصدی‌های دولتی، گسترش مالکیت و توسعه مشارکت عامه مردم در فعالیتهای اقتصادی بر محورهای ذیل تهیه و از سال دوم برنامه چهارم به مرحله اجرا درآورد:

الف - توانمندسازی جوانان، زنان، فارغ‌التحصیلان و سایر افراد جویای کار، در راستای برقراری تعاملات اجتماعی لازم جهت شکل‌گیری فعالیت واحدهای تعاونی.

ب - ارتقای بهره‌وری و توسعه و بهبود مدیریت تعاونیها.

ج - ترویج فرهنگ تعاون و اصلاح محیط حقوقی توسعه بخش و ارائه لوایح قانونی مورد نیاز. د - اولویت دادن به بخش تعاونی، در انتقال فعالیتها و کاهش تصدی‌های بخش دولتی اقتصاد به بخش غیردولتی.

ه - توسعه حیطه فعالیت بخش تعاونی، به تمام عرصه‌های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه. و - تسهیل فرآیند دستیابی تعاونیها به منابع، امکانات، فناوریهای نوین و بازارها و بهبود محیط کسب و کار.

ز - تسهیل ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی بین انواع تعاونیها.

ماده ۱۰۴- (اصلاح شده ماده ۵۲ قانون برنامه سوم توسعه)

...

ماده ۱۰۵- (اصلاح شده ماده «۵۵» قانون برنامه سوم توسعه)^(۱)

سه درصد (۳٪) از سپرده قانون بانکها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای درصد سال ۱۳۸۳ در اختیار بانکهای کشاورزی، مسکن و صنعت و معدن (هر بانک ۱٪) قرار می‌گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به طرحهای کشاورزی و دامپروری، احداث ساختمان و مسکن، تکمیل طرحهای صنعتی و معدنی بخش غیردولتی شود که ویژگی عمده آنان اشتغالزایی باشد.

آئین‌نامه اجرائی این ماده با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.

۱. در ماده (۵۵) قانون برنامه سوم توسعه، سال مذکور در سطر دوم ۱۳۷۸ می‌باشد.

بخش چهارم - صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی - ایرانی

فصل نهم - توسعه فرهنگی

ماده ۱۰۷-

دولت مکلف است به منظور رونق اقتصاد فرهنگ، افزایش اشتغال، بهبود کیفیت کالا و خدمات، رقابت‌پذیری، خلق منابع جدید، توزیع عادلانه محصولات و خدمات فرهنگی و ایجاد بستر مناسب برای ورود به بازارهای جهانی فرهنگ و هنر و تأمین فضاهای کافی برای عرضه محصولات فرهنگی، اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

الف - اصلاح قوانین و مقررات برای رفع موانع انحصاری، تقویت رقابت‌پذیری و فراهم‌سازی زمینه‌های بسط مشارکت مردم، نهادهای غیردولتی، صنفی و حرفه‌ای در امور فرهنگی و هنری.

ب - تأسیس صندوقهای غیردولتی ضمانت به منظور حمایت از تولید، توزیع و صادرات کالاها و خدمات فرهنگی و هنری، سینمایی، مطبوعاتی و ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی.

...

ط - انجام حمایت‌های لازم از اشخاص حقیقی و حقوقی که در چارچوب مقررات در توسعه فضاهای مجازی فرهنگی، هنری و مطبوعاتی در محیط‌های رایانه‌ای و اینترنتی فعالیت می‌کنند و به ویژه اعضای تسهیلات لازم برای برپایی پایگاه‌های رایانه‌ای و اطلاع‌رسانی حاوی اطلاعات فرهنگی، دینی، تاریخی و علمی به زبان و خط فارسی توسط بخشهای مختلف اجرائی کشور جهت استفاده عموم و همچنین ایجاد شرایط لازم برای دریافت برنامه‌های صوتی و تصویری از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی کابلی و کانالهای ماهواره‌ای مجاز. آئین‌نامه اجرائی مربوطه با هماهنگی وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

...

م - کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۱۶۵) این قانون، امکانات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی متعلق به خود را در چارچوب ضوابطی که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. برای اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری و ورزشی در اختیار متقاضیان قرار دهند.

ماده ۱۰۸-

...

ماده ۱۱۱-

دولت موظف است به منظور زنده و نمایان نگهداشتن اندیشه دینی و سیاسی و سیره

عملی حضرت امام خمینی(ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاستگذاریها و برنامه‌ریزی‌ها و تسری آن در مجموعه ارکان نظام، اقدامهای زیر را انجام دهد:

...

ح - آئین‌نامه حدود وظایف دستگاههای اجرایی و نهادهای عمومی و انقلاب اسلامی درباره این ماده و نحوه جلوگیری از تحریف و تخریب شخصیت و آراء حضرت امام(ره) توسط مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام(ره) و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب خواهد رسید.

ماده ۱۱۲- دولت موظف است به منظور حفظ و شناساندن هویت تاریخی ایران و بهره‌گیری از عناصر و مؤلفه‌های هویت ایرانی به ویژه زبان فارسی، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

...

و - شناسائی تکریم و معرفی مفاخر و آفرینشهای دینی، فرهنگی، ورزشی، هنری، ادبی و علمی کشور.

...

ماده ۱۱۳-

دولت مکلف است به منظور ترویج فرهنگ صلح، مفاهمه، عدم خشونت و همزیستی مسالمت‌آمیز میان ملتها در مناسبات بین‌المللی و تحقق گفت و گو میان فرهنگها و تمدنها اقدامهای ذیل را انجام دهد:

...

و - حمایت از برگزاری مراسم، نشستها، همایشها و جشنواره‌های علمی، فرهنگی، هنری و مسابقات ورزشی با هدف دوستی میان ملتها و بزرگداشت یادبودها و مفاخر فرهنگی سایر کشورها.

...

ز - تهیه و تصویب برنامه جامع تعیین حدود وظایف و تکالیف کلیه دستگاههای اجرایی و نهادهای عمومی و انقلاب اسلامی تا پایان سال اول برنامه چهارم.

ماده ۱۱۴-

دولت موظف است با هدف تقویت نقش زنان در جامعه و توسعه فرصتها و گسترش سطح مشارکت آنها در کشور، اقدامهای ذیل را معمول دارد:

...

د - حمایت از ایجاد و گسترش سازمانهای غیردولتی، نهادهای مدنی و تشکلهای زنان.

...

ماده ۱۱۵-

...

ماده ۱۱۷-

دولت موظف است به منظور اهتمام ملی در شناسائی، حفاظت، پژوهش، مرمت، احیاء، بهره‌برداری و معرفی میراث فرهنگی کشور و ارتقاء توان گردشگری، تولید ثروت و اشتغالزائی و مبادلات فرهنگی در کشور اقدامات زیر را در طول برنامه چهارم به انجام برساند:

...

ز - به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری اجازه داده می‌شود به منظور اعطای مجوز کاربردی و بهره‌برداری مناسب از بناها و اماکن تاریخی قابل احیاء با هدف سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی، صندوق احیاء و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی - فرهنگی را ایجاد نماید. بناها و اماکن تاریخی قابل احیاء به تشخیص سازمان مذکور از شمول ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور^(۱) خارج است.

اساسنامه این صندوق به پیشنهاد سازمان فوق به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ح - ارتقاء جایگاه بخش غیردولتی و افزایش رقابت‌پذیری در صنعت گردشگری از طریق اصلاح قوانین و مقررات و ارائه تسهیلات لازم، تهیه و تصویب ضوابط حمایتی، اداری، بانکی برای مؤسسات بخش غیردولتی و نیز جذب سرمایه‌گذاران و مشارکت مؤسسات تخصصی داخلی و بین‌المللی و بیمه برای گردشگران خارجی.

...

ماده ۱۲۳-

به منظور سیاستگذاری همه جانبه در مسائل مربوط به اقلیت‌ها و تقویت مشارکت آنان در اداره امور کشور و تحکیم همگرایی و همبستگی ملی، شورای سیاستگذاری همگرایی ملی و امور اقلیت‌ها تشکیل می‌شود. شرح وظایف و ترکیب اعضای شورا را وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند.

۱. ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ مجلس شورای اسلامی: فروش اموال غیرمنقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده شود به استثناء اموال غیرمنقول مشروحه زیر:

۱- اموال غیرمنقولی که از نفایس ملی باشد.

۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات سازی.

۳- آثار و بناهای تاریخی.

۴- اموال غیرمنقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشد که فروش آنها ممنوع می‌باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می‌باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

تبصره ۱- در مورد مؤسسات دولتی که زیر نظر هیچ یک از وزارتخانه‌ها نیستند و بطور مستقل اداره می‌شوند پیشنهاد فروش اموال غیرمنقول مربوط در اجرای این ماده از طرف بالاترین مقام اجرائی مؤسسات مذکور به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- فروش اموال غیرمنقول شرکتهای دولتی بجز اموال غیرمنقول مستثنی شده در این ماده با تصویب مجمع عمومی آنها مجاز می‌باشد.

ماده ۱۲۴-

دولت موظف است به منظور تقویت بنیه دفاعی کشور و ارتقاء توان بازدارندگی نیروهای مسلح و حفاظت از تمامیت ارضی و امنیت کشور و آمادگی در برابر تهدیدات و حفاظت از منابع ملی، انقلاب اسلامی ایران و منابع حیاتی کشور و هوشمندسازی سیستمهای دفاعی، اقدامهای لازم را برای تحقق موارد مذکور به عمل آورد:

- ۱- تقویت مؤلفه‌های بنیه دفاعی با تأکید بر مدرن سازی و هوشمندسازی تجهیزات، ارتقاء منابع انسانی و سیستمهای فرماندهی (C4I).
- ۲- ارتقاء فناوریهای نوین و هوشمند و سیستمهای اطلاعاتی در به کارگیری سامانه‌های دفاعی به ویژه ساماندهی الکترونیکی، هوافضا، دریایی و پدافند هوایی.
- ۳- بهینه سازی و بهبود ساختارهای چابک و پاسخگو در دفاع ملی.
- ۴- ارتقاء حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به کارگیری متقابل و بهینه از امکانات و توان منابع انسانی.
- ۵- نوسازی و بازسازی و بهبود صنایع دفاعی با نگرش به سامانه و فرآیندهای صنعتی نوین.
- ۶- ارتقاء ابتکار عمل و توان مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی، منابع حیاتی و انقلاب اسلامی ایران.
- ۷- ارتقاء و افزایش سطح دانش و مهارت نیروهای مسلح، به صورت کمی و کیفی.
- ۸- ارتقاء سطح آموزش، تحقیقات، فناوری در بخش دفاع و گسترش همکاریها با مراکز علمی دانشگاهی داخلی و خارجی.
- ۹- حضور و استقرار متناسب با تهدیدها در حوزه‌های آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر).
- ۱۰- ارتقاء منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان نیروهای مسلح.
- ۱۱- رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرحهای حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمانی حساس و شریانهای اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۵) این قانون، به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی.
- آئین نامه‌های اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه از تصویب این قانون، توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۵-

به وزارت کشور اجازه داده می‌شود از طریق نیروی انتظامی نسبت به اعطای مجوز فعالیت

به متقاضیان تشکیل مؤسسات غیردولتی خدمات حفاظتی و مراقبتی و واگذاری بخشی از خدمات انتظامی و حفاظتی به مؤسسات مذکور با حفظ کنترل و نظارت دقیق براساس آئین نامه اجرایی که به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح به تصویب شورای امنیت کشور می‌رسد، اقدام نماید.

ماده ۱۲۶-

...

ماده ۱۲۷-

به منظور ایجاد هماهنگی و تبادل اطلاعات بین دستگاههای ذی ربط:

الف - وزارت اطلاعات موظف است در سال ۱۳۸۴ برنامه جامع تبادل اطلاعات و همکاری امنیتی با سرویسهای امنیتی سایر کشورها را در چارچوب منافع ملی و اصول سیاستهای خارجی کشور تدوین و پس از تأیید رئیس جمهوری اجرا نماید.

...

ج - به وزارت اطلاعات اجازه داده می‌شود در کشف مفاسد کلان اقتصادی و سرقت میراث فرهنگی اقدامات لازم را به عمل آورد.

...

فصل یازدهم - توسعه امور قضایی

ماده ۱۳۳-

قوه قضائیه موظف است لوایح ذیل را تهیه و به تصویب مراجع ذی صلاح برساند:

الف - لایحه «جرم زدایی از قوانین کیفری» به منظور جلوگیری از آثار سوء ناشی از جرم انگاری در مورد تخلفات کم اهمیت، کاهش هزینه‌های نظام عدالت کیفری و جلوگیری از گسترش بی‌رویه قلمرو حقوق جزا و تضييع حقوق و آزادیهای عمومی.

ب - لایحه «جایگزینهای مجازات حبس» به منظور بهره‌گیری از روشهای نوین اصلاح و تربیت مجرمان در جامعه و همچنین ایجاد تناسب بیشتر میان جرم و مجازات و شخصیت مجرم را تهیه و ارائه نماید.

ج - لایحه «حمایت از حقوق شهود و متهمان».

د - لایحه «حمایت از بزه دیدگان اجتماعی».

ه - لایحه «حفظ و ارتقاء حقوق شهروندی و حمایت از حریم خصوصی افراد، در راستای اجرای اصل بیستم (۲۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران».

و - لایحه «تعریف جرم سیاسی و تفکیک آن از سایر جرائم».

ز - نسبت به موارد ذیل اقدام نماید:

- ۱- استقرار نظام قضائی سریع، دقیق، بالسّوئیه در دسترس، ارزان، قابل پیش بینی قانونی، منصفانه و قاطع.
 - ۲- پایه‌گذاری و تضمین بنیادهای حقوق مالکیت خصوصی و معنوی، در قلمرو قضائی.
 - ۳- رفع هر گونه تبعیض جنیستی، قومی و گروهی، در قلمرو حقوقی و قضائی.
 - ۴- تمهید سازوکارهای لازم برای پیشگیری از وقوع جرم، بر اساس اصل یکصد و پنجاه و ششم (۱۵۶) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
 - ۵- طراحی و استقرار نظام جامع اطلاعات (M.I.S)، عملیات و مدیریت قضائی به منظور سرعت بخشیدن به عملیات و مدیریت کارآمد، اصلاح فرآیندها و بهبود روشهای انجام امور قضائی، تا پایان برنامه چهارم.
 - ۶- فراهم نمودن زمینه تشکیل نهادهای داوری غیردولتی.
 - ۷- به منظور اجرای اصل سی و پنجم (۳۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) و نیز به منظور تأمین و حفظ حقوق عامه و گسترش خدمات حقوقی هر یک از اصحاب دعوی حق انتخاب، معرفی و حضور وکیل، در تمامی مراحل دادرسی اعم از تحقیقات، رسیدگی و اجرای احکام قضائی را دارند.
- ماده ۱۳۴-
- ...
- ماده ۱۳۵-
- سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است به منظور بهبود وضعیت زندانها و ایجاد بازپروری مناسب و اصلاح و تربیت زندانیان با هدف بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی و کاهش بازگشت مجدد به جرم توسط زندانیان آزاد شده نسبت به انجام موارد ذیل اقدام نماید:
- الف - بهینه سازی فضاهای فیزیکی با اولویت توسعه کانونهای اصلاح و تربیت.
 - ب - حمایت از خانواده زندانیان و معدومین از طریق سازمانها و نهادهای خیریه مردمی و غیردولتی و انجمنهای حمایت از زندانیان.
 - ج - اتخاذ سازوکارهای لازم جهت حذف سابقه کیفری زندانیان اصلاح شده.
- ...
- ماده ۱۳۹-
- به منظور ایجاد زمینه مناسب برای رشد و توسعه کشور، افزایش کارایی و بهره وری

۱. اصل ۳۵ قانون اساسی: در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانائی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

دستگاههای اجرایی، تقویت امور حاکمیتی دولت و توسعه مشارکت مردم در امور کشور، نحوه اجرای وظایف مذکور در ماده (۱۳۸) این قانون به طریق ذیل پالایش و اصلاح می‌گردد:

...

ب - وظایف مهم امور تصدیهای اجتماعی، فرهنگی و خدماتی دولت با رعایت اصول بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

۱- اعمال حمایت‌های لازم برای توسعه بخش غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش غیردولتی.

۳- مشارکت با بخش غیردولتی از طریق اجازه و واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش غیردولتی، با پرداخت تمام یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی با رویکرد هدفمند و نتیجه گرا (مطابق ماده ۱۴۷ قانون) به تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در مناطقی که هیچ کدام از حالت‌های فوق‌الذکر امکان‌پذیر نباشد.

...

د - وضعیت مربوط به تصدی‌های اقتصادی دولت به رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد. دولت بر این بخش نسبت به تنظیم مقررات برای جلوگیری از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولید کنندگان و مصرف کنندگان، ایجاد فضای سالم رقابت، رشد توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و نظایر آن اقدام خواهد نمود.

آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴۰-

الف - دولت مکلف است تشکیلات کلان دستگاههای اجرایی و وزارتخانه‌ها را متناسب با سیاستها و احکام این برنامه و تجربه سایر کشورها، جهت برطرف کردن اثربخشی ناقص، تعارضهای دستگاهی و غیرکارآمدی و عدم جامعیت، عدم کفایت، تمرکز امور، موازی کاریها و همچنین بهره‌گیری همه جانبه از فناوریهای نوین و روشهای کارآمد با هدف نوسازی، متناسب سازی، ادغام و تجدید ساختار به صورت یک منظومه منسجم، کارآمد، فراگیر و با کفایت، اثربخش و غیرمتمرکز طراحی نماید و لایحه ذی ربط را شش ماه پس از تصویب این قانون به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند، به طوری که امکان اجرای آن از ابتدای سال دوم برنامه چهارم میسر باشد.

ب - آن دسته از تصدیهای قابل واگذاری دستگاههای دولتی در امور توسعه و عمران شهر و روستاها، با تصویب شورای عالی اداری همراه با منابع مالی ذی ربط به شهرداریها و دهرداریها واگذار می شود.

ماده ۱۴۱-

...

ماده ۱۴۲-

به منظور اصلاح ساختار و تشکیلات دستگاههای اجرایی، اقدامهای ذیل انجام می گردد:

الف - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است تا پایان برنامه چهارم حداقل بیست درصد (۲۰٪) از تعداد سازمانها، نهادها، مؤسسات و شرکتهای و نظایر آن را از طریق حذف و یا واگذاری آن به سایر بخشها و تجدید ساختار و انحلال دستگاههای غیرضروری با تأیید شورای عالی اداری کشور کاهش دهد.

ب - ممنوعیت ایجاد وزارتخانه، مؤسسه دولتی، نهاد عمومی غیردولتی، شرکت دولتی و دستگاههای با عناوین مشابه، مگر در موارد استثناء با تأیید هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی.

ج - ادغام کلیه واحدهای سازمانی هر وزارتخانه (به استثنای شرکتهای دولتی) در سطح استان، شهرستان، بخش و... در یک واحد سازمانی، به طوری که واحدهای مربوطه در مرکز عهده دار راهبری و انجام امور ستادی آنها باشند. سطح سازمانی واحدهای موضوع این بند و موارد استثناء به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری می رسد.

...

ماده ۱۴۳-

به دولت اجازه داده می شود به منظور توسعه بخش خصوصی و تعاونی و جلب مشارکت تشکلهای غیردولتی و سایر بخشهای جامعه مدنی در اداره امور کشور و افزایش کارآمدی مدیریت دولتی، در مواجهه با چالشها و استفاده از فرصتها و منابع ملی، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

...

ج - انتخاب یکی از شهرستانهای کشور و یک دستگاه اجرایی بدون رعایت قوانین و مقررات اداری و استخدامی و مالی مورد عمل برای اجرای کامل احکام، سیاستها و جهت گیریهای مذکور در این فصل در آن شهر و دستگاه و استفاده از نتایج آن در اصلاح قوانین و مقررات مربوطه و تعمیم آن به سایر نقاط کشور و دستگاهها.

ضوابط مربوط به این بند به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

ماده ۱۴۴-

دولت موظف است به منظور استقرار نظام شایسته گرایی و ایجاد ثبات در خدمات مدیران، اقدامهای ذیل را انجام دهد:

- الف - مشاغل مدیریتی را در دو بخش سیاسی و حرفه‌ای تعریف و طبقه بندی نماید.
- ب - در انتخاب و انتصاب افراد به پستهای حرفه‌ای، شرایط تخصصی لازم را تعیین نماید تا افراد از مسیر ارتقاء شغلی به مراتب بالاتر ارتقاء یابند. در مواردی که از این طریق امکان انتخاب وجود نداشته باشد، با انجام ارزیابیهای مدیریتی و تخصصی لازم، انتخاب صورت پذیرد.
- ج - در خصوص عزل و نصب پستهای مدیریت سیاسی اختیارات لازم به مقامات منصوب کننده داده شود.

د - دوره خدمات در پستهای مدیریتی (حرفه‌ای) چهارساله می‌باشد که امکان تمدید آن نیز وجود خواهد داشت.

ماده ۱۴۵-

...

ماده ۱۴۷-

کلیه دستگاههای اجرایی موظفند به منظور افزایش کارایی و بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول، به جای کنترل مراحل انجام کار و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود به صورت مستقل و هدفمند نمودن تخصیص منابع، بر اساس دستورالعمل مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی، قیمت تمام شده آن دسته از فعالیتهای و خدماتی که قابلیت تعیین قیمت تمام شده را دارند (از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی و بهداشتی، درمانی، خدماتی و اداری)، بر اساس کمیت و کیفیت محل جغرافیایی مشخص و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور یا استان و با اعطای اختیارات لازم به مدیران ذی ربط اجرا نمایند.

به دستگاههایی که بر اساس ضوابط این ماده خدمات خود را ارائه می‌نمایند، اجازه داده می‌شود حسب نیاز نسبت به جابه‌جایی فصول و برنامه‌های اعتبارات هزینه اقدام و مابه‌التفاوت هزینه‌های قبلی فعالیت با قیمت تمام شده را صرف ارتقاء کیفی خدمات، تجهیز سازمان و پرداخت پاداش به کارکنان و مدیران واحدهای ذی ربط نمایند. اعتباراتی که بر اساس قیمت تمام شده در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، کمک تلقی شده و پس از پرداخت به هزینه قطعی منظور می‌گردد.

ماده ۱۴۸-

به منظور کاهش حجم تصدیها و افزایش مشارکت مردم در اداره امور کشور و کوچک‌سازی دولت، اقدامهای ذیل انجام می‌شود:

...

و -

۱- در پایان برنامه چهارم تعداد کل کارکنان دولت از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان پنج درصد (۵٪) کاهش یابد.

۲- مجموع استخدامهای جدید در بخشهای دولتی در چارچوب جدول شماره (۹) این قانون از پنجاه درصد (۵۰٪) کل تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می‌شوند تجاوز نکند.

...

ماده ۱۴۹-

به منظور متناسب سازی تعداد کارکنان هر دستگاه با اهداف و مأموریت اصلی آن و تطبیق نحوه انجام وظایف دستگاههای اجرایی با سیاستها و احکام بخش توسعه مدیریت دولت، اقدامهای ذیل به عمل خواهد آمد:

الف - در سال اول برنامه چهارم، سقف تعداد پرسنل هر کدام از دستگاههای اجرایی و برنامه زمانبندی شده، تحقق آن مشترکا توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاه ذی ربط تهیه و به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

ب - انتقال کارکنان رسمی یا ثابت مازاد دستگاههای اجرایی در سطح یک شهرستان بدون موافقت مستخدم با توافق دستگاههای ذی ربط، انتقال به سایر شهرستانها با موافقت مستخدم باید صورت گیرد.

ج - دستورالعمل‌های اجرایی این ماده، شامل امتیازات، تشویقات، ممنوعیتها و سایر موارد توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت - وزیران می‌رسد.

د - بارمالی اجرای این ماده، از محل فروش اموال منقول و غیرمنقول دستگاههای اجرایی و اعتبارات پیش بینی شده در بودجه عمومی تأمین می‌گردد.

ماده ۱۵۰-

...

ماده ۱۵۱-

موارد زیر به وظایف و اختیارات شورای عالی اداری اضافه می‌شود:

۱- اتخاذ تصمیم در مورد کارکنان مازاد دستگاههای اجرایی.

۲- تنظیم ضوابط و مقررات، برای سالم سازی ادارات.

۳- تبیین نقش و اندازه دولت و اتخاذ ضوابط و سیاستهای مناسب، برای کوچک‌سازی دولت.

۴- اصلاح نظام تصمیم‌گیری کشور، به نحوی که ضمن ارتقای کیفی و کوتاه نمودن مراحل آن، مراجع و نهادهای تصمیم گیرنده موازی و غیر ضرور حذف شوند.

۵- اصلاح نظام مدیریت شرکتهای دولتی.

تبصره - تصمیمات شورای عالی اداری برای کلیه دستگاههای اجرایی موضوع بند (۱) ماده (۲) «قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۵» لازم‌الاجرا است.
ماده ۱۵۲-

کارکنان دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۵) این قانون و واحدهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) از سهام، دارائی و یا مالکیت آنها از ابتداء برنامه سوم به بخش غیردولتی واگذار شده و می‌شود، بر اساس آئین نامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت کار و اموراجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از نظر رابطه استخدامی، پاداش پایان خدمت و سایر موارد تعیین تکلیف می‌گردند.

تبصره - این‌گونه کارکنان که رابطه استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذی ربط قطع می‌گردد می‌توانند با حفظ سوابق استخدامی همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.
ماده ۱۵۳-

...

ماده ۱۵۴-

دولت موظف است حقوق کلیه کارکنان و بازنشستگان دولت را طی برنامه چهارم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته‌های شغلی، متناسب با نرخ تورم افزایش دهد.
تبصره - به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود تا هفتاد درصد (۷۰٪) اعتباراتی که از محل اصلاح ساختار و کاهش نیروی انسانی صرفه جویی می‌نمایند را به عنوان فوق‌العاده کارآئی غیرمستمر به کارکنانی که خدمات برجسته انجام می‌دهند، پرداخت نمایند.
آئین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵۵-

وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور موظفند در چارچوب تدابیر فرمانده معظم کل نیروهای مسلح، دستورالعملهای لازم برای اجرای احکام این فصل را برای نیروهای نظامی و انتظامی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اجرا به واحدهای ذی ربط ابلاغ نمایند.

ماده ۱۵۶-

...

ماده ۱۵۷-

کلیه دستگاههای مذکور در ماده (۱۶۵) موظفند در راستای احکام بخش نوسازی دولت و

ارتقاء اثربخشی حاکمیت، ضمن اجرای دقیق احکام مربوط و تصمیمات شورای عالی اداری و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ذی‌ربط گزارش عملکرد خود را هر شش ماه یک بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نمایند و این سازمان با رتبه‌بندی میزان موفقیت دستگاه‌ها نتیجه را برای هیأت وزیران و کمیسیون‌های مربوط مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

...

فصل پانزدهم - نظارت

ماده ۱۶۱-

به منظور تقویت و کارآمدن کردن نظام بازرسی و نظارت و رفع تداخل میان وظائف نهادهای نظارتی و بازرسی شورای عالی مرکب از رؤسای سه قوه و عضویت رؤسای سازمان‌های بازرسی کل کشور، سازمان حسابرسی و دیوان محاسبات و دیوان عدالت اداری و ریاست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بنام شورای عالی نظارت کشور تشکیل می‌گردد. این شورا موظف است ضمن پیش‌بینی راه کارهای تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت و گردش صحیح اطلاعات بین سازمان‌های نظارتی و وظائف تکراری و موازی سازمان‌های متولی بازرسی و نظارت را حذف و رویه‌های اجرائی سازمان‌های مذکور را هماهنگ نماید. بانک اطلاعات نظارتی زیر نظر دبیرخانه شورای عالی تشکیل می‌گردد دبیرخانه شورای عالی در نهاد ریاست جمهوری تشکیل و دبیر آن به پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و تصویب شورای عالی تعیین و با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود.

...

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳۰/۷۴۶۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۱۱۵ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۳ و پیرونامه شماره ۸۳/۳۰/۷۳۶۵ مورخ ۸۳/۳۰/۷۳۶۵؛^(۱) ۱۳۸۳/۲/۲۲ «لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ سیزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مطرح شد که با التفات به اینکه قانون برنامه، فارغ از وظیفه قانونگذاری تفصیلی در امور مختلف است و بسیاری از الزامات ذکر شده در قانون مزبور بدون لوایح یا طرح‌های تفصیلی که باید مستقلاً به تصویب مجلس برسد کاربرد اجرائی ندارد و شورای نگهبان نظریات تفصیلی خود را از حیث انطباق مقررات مصوب با

۱. تقاضای استهمال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، صفحه ۲).

شرع و قانون اساسی بر مبنای قوانین تفصیلی ارائه می‌دهد و اطلاق و اجمال مذکور در بندهای برنامه، در چارچوب قانون اساسی و شرع، دارای اعتبار خواهد بود و نیز قواعد آمره اساسی بر همه مواد برنامه حاکم خواهد بود، و نیز شورای نگهبان صرف‌نظر از اینکه در قانون برنامه، اعتبارات لازم برای تحقق اهداف مزبور در طول برنامه، لحاظ شده است یا خیر و همچنین در این برنامه توجه کامل و مطلوب به سیاستهای کلی بخش فرهنگی نشده است و باید مطابق بند ۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاستهای کلی در برنامه مورد توجه کافی قرار گیرد تا عملیاتی شود. علی‌ای حال نظر شورای نگهبان به صورت موردی به شرح زیر اعلام می‌گردد:

الف) ابهامات:

- موارد زیر در برنامه مبهم است و پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد:
- ۱- بندهای (ج)، (د)، (ه) و (و) ماده (۱) از این جهت که مشخص نیست، تأمین کسری درآمدها از محل صندوق ذخیره، با تصویب مجلس صورت می‌گیرد یا نه، مبهم است.
 - ۲- ماده (۳) از این نظر که وضعیت اجرائی تبصره ماده (۴) قانون نفت مصوب ۱۳۶۶^(۱) با رعایت اصل ۸۵ قانون اساسی در تصویب اساسنامه مشخص نیست.
 - ۳- بند (ط) ماده (۳) از جهت ضرورت وجود مصوبه مجلس در تأمین منابع خارجی.
 - ۴- بند (ل) ماده (۳) مبنیاً بر اشکال بند (۲) از نظر وظایف و اختیارات شرکت نفت.
 - ۵- بند (ک) ماده (۸) مبنیاً بر اشکال بند (۴).
 - ۶- جزء بند (۳) بند (ج) ماده (۳۰) از نظر تعریف و ضوابط «بازار ثانویه».
 - ۷- بند (ز) ماده (۳۵) از نظر تعیین ضوابط.
 - ۸- صدر ماده (۷۳) از نظر مفهوم حقوقی «سند ملی».
 - ۹- ماده (۸۷) از نظر مفهوم عبارت «رفتارهای جنسی پرخطر».
 - ۱۰- ماده (۹۳) از این جهت که به خزانه داری می‌رود یا نه.
 - ۱۱- بند (ه) ماده (۹۹) از نظر مفهوم «عدالت جنسیتی».
 - ۱۲- «کانالهای ماهواره‌ای مجاز» در بند (ط) ماده (۱۰۷).
 - ۱۳- مرجع تصویب در بند (ح) ماده (۱۱۱).
 - ۱۴- بند (و) ماده (۱۱۳) از جهت تعیین ضوابط.
 - ۱۵- بند (د) ماده (۱۱۴).
 - ۱۶- بند (ز) ماده (۱۱۷) به دلیل استثناء بند مزبور از شمول ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور که ناظر بر فروش املاک است، موهم تجویز املاک و نفایس فرهنگی است.

۱. ماده (۴) قانون نفت مصوب ۱۳۶۶/۷/۹ مجلس شورای اسلامی: وزارت نفت برای انجام عملیات نفتی و بهره‌برداری در سرتاسر کشور و فلات قاره و دریاها می‌تواند شرکت‌هایی را تأسیس نماید اساسنامه‌های شرکت‌های نفت و گاز و پتروشیمی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی به مورد اجراء گذارده خواهد شد. تصویب اساسنامه‌های سایر شرکت‌ها با هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره - وزارت نفت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون، اساسنامه‌های شرکت‌های نفت، گاز و پتروشیمی را ظرف مدت یک سال جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

- ۱۷- جزء (۳) بند (ز) ماده (۱۳۳) از جهت مفهوم «تبعیض جنسی».
- ۱۸- بند (د) ماده (۱۴۴) از این جهت که موهم سلب مطلق اختیار مقام نصب کننده است حتی در مواردی که صلاحیتهای ذاتی مدیر سلب شده باشد.
- ب) موارد مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی از این جهت که امور مذکور از شئون و وظایف قانونگذار (مجلس شورای اسلامی) است و نمی‌توان این امور را به نهاد دیگری واگذار کرد:
- ۱- تعریف حقوق ویژه در بند (ک) ماده (۳).
 - ۲- بندهای (ب)، (و)، (ی) و (م) ماده (۱۲) از جهت تفویض موضوع به شورای پول و اعتبار.
 - ۳- تعریف تشخیص عملیات بانکی و ضوابط آن، در بند (ط) ماده (۱۲).
 - ۴- بند (ه) ماده (۱۵).
 - ۵- جزء (۴) بند (الف) ماده (۳۰) با توجه به اساسنامه سازمان شهرداری‌های کشور.
 - ۶- اطلاق بند (ه) ماده (۳۱).
 - ۷- بند (ه) ماده (۳۵).
 - ۸- ماده (۳۸).
 - ۹- جزء (۲) بند (الف) ماده (۳۸) و عدم الزام به رعایت قانون.
 - ۱۰- اطلاق بند (ج) ماده (۳۸).
 - ۱۱- بند (الف) ماده (۴۰) در آن قسمت که «سایر ضوابط و تشریفات ادغام شرکتها» را به آئین نامه هیأت وزیران محول نموده است.
 - ۱۲- بند (ج) ماده (۴۹).
 - ۱۳- مفاد ماده (۵۲).
 - ۱۴- بند (الف) ماده (۶۵) با توجه به ترکیب اعضاء.
 - ۱۵- بند (الف) ماده (۶۹).
 - ۱۶- بند (الف) ماده (۸۵).
 - ۱۷- بندهای (ب) و (ج) مبنیاً بر بند (الف) ماده (۸۵).
 - ۱۸- بند (ج) ماده (۹۷).
 - ۱۹- تصویب ضوابط در بند (الف) ماده (۹۱).
 - ۲۰- اطلاق صدر ماده (۱۰۲).
 - ۲۱- بند (الف) ماده (۱۰۲).
 - ۲۲- اطلاق ماده (۱۰۳).
 - ۲۳- بند (ب) ماده (۱۰۷).
 - ۲۴- بند (م) ماده (۱۰۷) در تفویض تعیین ضوابط به دولت.
 - ۲۵- بند (ز) ماده (۱۱۳) «از جهت تعیین حدود وظایف و تکالیف».
 - ۲۶- بند (ج) ماده (۱۱۷).
 - ۲۷- ماده (۱۲۳).
 - ۲۸- بند (ج) ماده (۱۳۵) از جهت تعیین سازوکار.

- ۲۹- جزء (۴) بند (ب) ماده (۱۳۹) در تفویض تفکیک امور حاکمیتی و تصدی به آئین نامه.
- ۳۰- پاراگراف آخر بند (د) ماده (۱۳۹).
- ۳۱- بندهای (الف) و (ج) ماده (۱۴۲).
- ۳۲- ذیل بند (ج) ماده (۱۴۳).
- ۳۳- بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۴۴).
- ۳۴- اطلاق بند (ج) ماده (۱۴۹).
- ۳۵- بندهای (۲)، (۳)، (۴) و (۵) ماده (۱۵۱) و نیز تبصره ماده مزبور.
- ۳۶- ماده (۱۵۲).

(ج) موارد مغایر با اصل ۱۳۸ قانون اساسی از این جهت که امور مزبور از شئون هیأت وزیران بوده و این اختیارات به نهادهای غیر از هیأت وزیران تفویض شده است:

- ۱- شورای پول و اعتبار در بندهای (ب)، (و)، (ی) و (م) ماده (۱۲).
 - ۲- جزء (۲) بند (الف) ماده (۳۸).
 - ۳- ماده (۶۵).
 - ۴- «تصویب شورای پول و اعتبار» در ذیل ماده (۱۰۵).
 - ۵- بند (ب) ماده (۱۴۰).
 - ۶- بند (ج) ماده (۱۴۳).
 - ۷- تبصره ماده (۱۵۱).
 - ۸- مفاد ماده (۱۵۲).
- (د) مغایرت با اصل ۴۴:
- ۱- ماده (۳) از این جهت که منابع نفتی، به طور کامل و مطلق در اختیار حکومت اسلامی است و شرکت دولتی می تواند متشکل از سهام مشترک بخش خصوصی و دولتی باشد.
 - ۲- اطلاق ماده (۷) در تجویز خصوصی سازی.
 - ۳- اطلاق مقررات ماده (۱۰) از جهت شمول مقررات برنامه بر بانکها و بیمه که شامل خصوصی سازی نیز می شود.
 - ۴- اطلاق عبارت «و سهام بانک و بیمه های دولتی» در ماده (۱۰).
 - ۵- واگذاری بانکها در بند (ح) ماده (۱۲).
 - ۶- تأسیس شعب بانکها و مؤسسات اعتباری خارجی در بند (ک) ماده (۱۲).
 - ۷- عملیات بانکی و ضوابط آن مذکور در بند (ط) ماده (۱۲).
 - ۸- اطلاق واگذاری «سهام شرکتهای بیمه تجاری» در بند (الف) ماده (۱۷).
 - ۹- اطلاق بند (ب) ماده (۱۷).
 - ۱۰- اطلاق جزء (۳) بند (و) ماده (۲۲) از این جهت که شامل شرکتهای بزرگ دولتی می شود.
 - ۱۱- واگذاری بهره برداری از صنعت نفت «میادین نفت و گاز، پالایش، پخش و...» به بخش غیردولتی مذکور در بند (الف) ماده (۲۶).
 - ۱۲- بند (ب) ماده (۲۶).

- ۱۳- جزء (۵) بند (ج) ماده (۲۸).
- ۱۴- اطلاق بند (الف) ماده (۱۳۰) قانون برنامه سوم موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه چهارم در خصوص ناوبری.^(۱)
- ۱۵- ماده (۳۸).
- ۱۶- اطلاق بندهای (الف) و (ه) ماده (۵۷) مبنیاً بر ماده (۳۸).
- ۱۷- مواردی از ماده (۵۸) که شامل تحویل شبکه و بهره‌برداری و مانند آن می‌شود.
- ۱۸- بند (ه) ماده (۱۰۳) از جهت توسعه فعالیت بانکداری و بیمه به بخش تعاونی.
- ۱۹- بند (ط) ماده (۱۰۷)
- ه) مغایر با سایر اصول قانون اساسی:
- ۱- اطلاق بند (ی) ماده (۳) از این نظر که شامل مصوبات مجمع تشخیص مصلحت هم می‌شود مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- وظایف شورای پول و اعتبار در بندهای (ب)، (و)، (ی) و (م) ماده (۱۲) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی است.
- ۳- تأسیس شعب بانکها و مؤسسات اعتباری خارجی در بند (ک) ماده (۱۲) علاوه بر مغایرت با اصل ۴۴، با اصل ۸۱ قانون اساسی نیز مغایر شناخته شد.
- ۴- اطلاق بند (الف) ماده (۲۶) در مورد «سیاستگذاری و برنامه ریزی کلان» چون بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی تعیین سیاستهای کلان را برعهده مقام معظم رهبری قرار داده است و نیز سیاستهای برنامه چهارم نیز به وسیله معظم‌له تصویب و ابلاغ گردیده که با این اطلاق نقض شده است مغایر بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۵- جزء (۴) بند (ه) ماده (۲۸) چون حفظ امنیت از وظایف حاکمیتی است و از طرفی مستلزم تشکیل نیروی مسلح است، مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۶- مبادله موافقتنامه‌ها در ماده (۳۲) مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- اطلاق بند (ج) ماده (۳۸) از این نظر که امور برعهده این نهاد گذاشته شده که اجرائی است مغایر اصول ۶۰، ۱۳۷ و ۱۳۹ قانون اساسی شناخته شد.
- ۸- تجویز تنظیم لایحه قضائی در مورد جرائم سیاسی در بند (و) ماده (۱۰۱) به دولت مغایر بند ۲ اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.
- ۹- اطلاق بند (ط) ماده (۱۰۷) مغایر اصل ۱۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۰- بند (ز) ماده (۱۱۳) مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۱- ماده (۱۲۴) تصویب مقررات بدون تأیید و تصویب فرماندهی کل قوا مغایر بند ۴

۱. ماده (۱۳۰) قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷: با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدور ماده (۱۲۹) به سازمان هواپیمائی کشوری اجازه داده می‌شود:

الف - نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند. ب - ...

- اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۲- ماده (۱۲۵) از این نظر که اقدام باید با اذن فرماندهی کل قوا باشد مغایر بند ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۳- بند (الف) ماده (۱۲۷) از وظائف شورای عالی امنیت ملی است، از این جهت مغایر اصل ۱۷۶ قانون اساسی^(۱) شناخته شد.
- ۱۴- بند (ج) ماده (۱۲۷) مغایر با بند ۴ اصل ۱۵۶ قانون اساسی است که کشف جرم را از وظایف این قوه قرار داده است.
- ۱۵- بند (ب) ماده (۱۴۰) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۶- بندهای (الف) و (ج) ماده (۱۴۲) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۷- ذیل بند (ج) ماده (۱۴۳) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۸- مفاد ذیل ماده (۱۴۷) بدون ذکر در قانون بودجه متوالی مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۹- جزء (۲) بند (و) ماده (۱۴۸) مغایر بندهای ۱ و ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۰- اطلاق بند (ز) ماده (۱۴۸) از این جهت که شامل نقایس ملی می شود مغایر اصل ۸۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۱- تبصره ماده (۱۵۱) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۲- مفاد تبصره ماده (۱۵۴) از این جهت که مفهم عدم ذکر لایحه بودجه سالانه است مغایر ذیل اصل ۵۳ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۳- واگذاری تصویب دستورالعمل ها به هیأت وزیران در ماده (۱۵۵) بدون نظر موافق مقام معظم رهبری مغایر اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲۴- مفاد ماده (۱۵۷) مغایر اصول ۶۰ و ۱۳۷ قانون اساسی نیز شناخته شد.
- ۲۵- ماده (۱۶۱) از این نظر که موجب خلط وظایف قوای سه گانه و نقض وظایفی است که طبق قانون اساسی برعهده نهادهای غیر وابسته به قوه مجریه گذاشته شده است مغایر

۱. اصل ۱۷۶ قانون اساسی: به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی شورای عالی امنیت ملی به ریاست رئیس جمهوری، با وظایف زیر تشکیل می گردد:

۱- تعیین سیاستهای دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاستهای کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری.

۲- هماهنگ نمودن فعالیتهای سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی.

۳- بهره گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

اعضای شورا عبارتند از:

- رؤسای قوای سه گانه

- رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح

- مسئول امور برنامه و بودجه

- دو نماینده به انتخاب مقام رهبری

- وزیر امور خارجه، کشور، اطلاعات

- حسب مورد وزیر مربوط و عالی ترین مقام ارتش و سپاه

شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهوری یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهوری تعیین می شود.

حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می کند و تشکیلات آنها به تصویب شورای عالی می رسد.

مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

اصول ۵۴^(۱)، ۵۵ و ۵۷ و بند ۳ اصل ۱۵۶ و اصول ۱۷۳ و ۱۷۴ قانون اساسی شناخته شد.
۲۶- با توجه به بندهای (۱۶) و (۱۷) سیاستهای کلی برنامه چهارم حذف ماده (۲۱۵)^(۲)
لایحه دولت مغایر اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

و- مغایرت شرعی:

- ۱- اطلاق «منابع خارجی (فاینانس و...)» در جزء (۴) بند (و) ماده (۲۲) از این جهت که شامل وام‌های ربوی هم می‌شود خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۲- بند (الف) ماده (۳۷) خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۳- بند (الف) ماده (۴۰) خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۴- بند (و) ماده (۱۱۲) در مورد اطلاق تکریم افراد، از این جهت که مستلزم ترویج اشخاص مخالف دین و انقلاب اسلامی می‌شود، خلاف موازین شرع است.
- ۵- اطلاق جزء (۷) بند (ز) ماده (۱۳۳) در خصوص مداخله وکیل نسبت به مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیرمتهم به تشخیص قاضی موجب فساد شود در مرحله تحقیق خلاف موازین شرع است.
- تذکر: در ماده (۱۳۱) ظاهراً عبارتی جا افتاده است.^(۳)

سیدرضا زواره‌ئی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

۱. اصل ۵۴ قانون اساسی: دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استانها به موجب قانون تعیین خواهد شد.
۲. الف) ماده (۲۱۵) لایحه دولت عبارت است از: «دولت موظف است همه ساله پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد دادگاهها و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه که برابر قانون وصول و به خزانه داری کل کشور واریز می‌گردد را طی بودجه سنواتی، به عنوان کمک در اختیار قوه قضائیه قرارداد، تا پس از تصویب رئیس قوه قضائیه در موارد: احداث، تکمیل و خرید ساختمانهای اداری و خانه‌های سازمانی، تجهیز ساختمانهای اداری، خرید ملزومات، خودرو، پرداخت کارانه، حق کشیک، مأموریت، تأمین کسری هزینه‌های ضروری جاری دستگاهها، پرداخت سود تسهیلات مسکن قضات و کارکنان و سایر موارد ضروری به تشخیص رئیس قوه قضائیه در دادگستری و سازمانهای وابسته به قوه قضائیه هزینه گردد.
ب) بندهای (۱۶) و (۱۷) سیاستهای کلی برنامه چهارم که توسط مقام معظم رهبری به ریاست محترم جمهوری ابلاغ شده است عبارت است از:

امور اجتماعی، سیاسی، دفاعی و امنیتی:

۱۲- ...

۱۶- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضائی و اداری برای تحقق اهداف چشم‌انداز.
۱۷- اصلاح نظام اداری و قضائی در جهت: افزایش و تحرک و کارایی، بهبود خدمت رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریتهای موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.
۳. توضیح: لایحه مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۳۱، مورخ ۱۳۸۳/۳/۴).

شایان ذکر است که مجمع تشخیص مصلحت نظام لایحه مذکور را جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهام به مجلس شورای اسلامی بازگرداند (ر.ک: فصل ششم همین مجموعه، صص ۱۰۴۰-۱۰۳۸).

۵۰

مغایرت طرح دو فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور با قانون اساسی

شماره: ۴۵۸۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که دو فوریت آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۶ تصویب و در جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

ماده واحده - یک تبصره به عنوان تبصره (۷) به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۱^(۱) به شرح زیر الحاق می‌گردد:

تبصره ۷- به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۳ تا مبلغ دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار از حساب ذخیره ارزی برای پرداخت بدهی به سازمان‌های بیمه خدمات درمانی و احداث و ایجاد یکصد پایگاه اورژانس بین شهری و ایجاد ۳۶۰ تخت I.C.U و ۶۵۰ تخت C.C.U هزینه نماید.

۱. همین مجموعه، پاورقی صفحه ۹۶۶.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۳/۳/۷۱۷۸

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۵۸۰ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹؛ «طرح دو فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور» مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

نظر به اینکه مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی طرح‌های قانونی که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران آن معلوم شده باشد و در این مصوبه نسبت به جبران آن اقدامی نشده است بنابراین مغایر این اصل قانون اساسی شناخته شد.

و همچنین مطابق اصل ۵۲ و تفسیر معموله از آن اصل^(۱)، بودجه سالانه کل کشور و متمم آن باید از طریق دولت تهیه و برای رسیدگی به مجلس شورای اسلامی تصویب گردد لذا این مصوبه مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

احمد جنتی

دبیر شورای نگهبان

۱. جهت اطلاع از تفسیر اصل (۵۲) ر.ک: مجموعه نظریات شورای نگهبان؛ تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸)، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، صص ۱۹۱-۱۹۲ و ۲۰۴-۲۰۵؛ یا ر.ک: دادرسی اساسی در جمهوری اسلامی ایران، اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان (۱۳۵۹ تا ۱۳۸۹)، ۱۳۹۰، صص ۱۶۴ و ۱۶۵. (تدوین: مرکز تحقیقات شورای نگهبان، تهران: انتشارات معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

۲. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۱۶، مورخ ۱۳۸۳/۲/۶).

مغایرت و مخالفت طرح جرایم سیاسی با قانون اساسی و شرع

شماره: ۸۴۴-ق
تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۳

شورای محترم نگهبان

طرح جرایم سیاسی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۰/۳/۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.^(۱)

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۲۲
تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۴۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۵۵۶ مورخ ۸۰/۳/۲۳^(۲)؛ «طرح جرایم سیاسی»، مصوب جلسه مورخ هشتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

- ۱- اطلاق ماده (۱) خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴)، (۲۶)، (۲۷) و (۱۶۸) قانون اساسی^(۳) می‌باشد.
- ۲- اطلاق تبصره ماده (۱) چون شامل مواردی می‌شود که صرف اظهارنظر عنوان مجرمانه دارد خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴) و (۷۲) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۳- اطلاق ماده (۲) و بندهای آن و تبصره و بندهای (الف) و (ب) آن خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴)، (۲۶) و (۱۶۸) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱. متن لایحه، بدلیل عدم تکرار آن، به صورت کامل به همراه اصلاحیه مجلس شورای اسلامی، در ادامه و پس از نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان، درج شده است (ر.ک: همین مجموعه، صص ۱۰۲۸ تا ۱۰۳۵).
۲. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).
۳. اصول ۴، ۲۶ و ۱۶۸ قانون اساسی: (همین مجموعه، به ترتیب، پاورقی صفحات: ۵۵۲، ۱۱۲ و ۵۰۹)
- اصل ۲۴ قانون اساسی: نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند.
- اصل ۲۷ قانون اساسی: تشکیل اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه مخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است.

- ۴- اطلاق ماده (۴) از این جهت که از دادگاه ویژه روحانیت سلب حق صلاحیت نموده خلاف شرع و مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۵- در ماده (۴) مقصود از اینکه محکمه از یک رییس و دو دادرس به انتخاب رییس کل دادگستری استان آیا دادگاه‌های عمومی بدوی و تجدیدنظر هر دو را شامل می‌گردد یا خیر و به هر حال در هر مورد انشاء رأی با چه کسی است؟ معلوم نمی‌باشد و مبهم است پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
- ۶- در ماده (۴) که عنوان شد محکمه متشکل از یک رییس و دو دادرس به انتخاب رییس کل دادگستری استان می‌باشد، منظور از انتخاب مبهم است و معلوم نیست آیا منظور این است که رییس قوه قضائیه ابلاغ می‌دهد و رییس کل دادگستری ارجاع می‌کند یا رییس کل دادگستری استان رأساً ابلاغ می‌دهد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
- ۷- اطلاق ماده (۵) خلاف شرع و همچنین مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی شناخته شد.
- ۸- تبصره ماده (۶) مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی شناخته شد.
- ۹- ظاهر مواد (۴) و (۷) متعارض است پس از رفع تعارض اظهار نظر خواهد شد.
- ۱۰- اطلاق ماده (۱۱) اجازه حضور وکیل در تمام مراحل چون شامل مواردی از قبیل جرایم منافی عفت و یا مواردی که موضوع جنبه محرمانه و یا امنیتی داشته و یا حضور غیر متهم موجب فساد است نیز می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۱۱- اطلاق ماده (۱۲) چون در مواردی که به تشخیص قاضی رسیدگی به جرم فوریت داشته و امکان رسیدگی قبل از یک هفته نیز وجود داشته باشد تأخیر در رسیدگی را تجویز نموده است خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ۱۲- عبارت «و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» موضوع بند (الف) ماده (۱۴) مغایر اصل (۱۲) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۱۳- در بند (ث) ماده (۱۴) عدم ذکر وثاقت در مواردی که وثاقت شرط می‌باشد خلاف موازین شرع و مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۱۴- ماده (۱۸) مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۱۵- اطلاق ماده (۱۹) و تبصره (۱) آن خلاف شرع و مغایر اصول (۳۶)، (۵۷)، (۶۱)، (۱۵۶)، (۱۵۹) و (۱۶۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۱۶- اطلاق ماده (۲۰) خلاف شرع و مغایر اصول (۳۶)، (۵۷)، (۶۱)، (۱۵۶)، (۱۵۹) و (۱۶۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.
- ۱۷- در ماده (۲۱) با توجه به تعریف جرم سیاسی در مواد (۱) و (۲) که شامل جرایم عادی نیز می‌گردد دادن امتیازات مذکور در این ماده به مجرم و یا متهم به جرم سیاسی تبعیض ناروا و مغایر بند (۹) اصل سوم قانون اساسی تشخیص داده شد. همچنین اطلاق امتیاز مذکور در بندهای (پ)، (ت)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۲۱) خلاف شرع تشخیص داده شد.
- ضمناً اطلاق بند (خ) ماده (۲۱) ابهام الزام به تأمین خواسته‌های موارد مذکور در این بند توسط مراجع قانونی و مربوطه را دارد، لذا شبهه مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی دارد.

و اطلاق عموم کتب و نشریات موضوع بند (خ) ماده (۲۱) چون شامل کتب و نشریات ممنوعه نیز می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.
۱۸- اطلاق ماده (۲۲) و تبصره آن خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

اصلاحیه (مرحله اول) مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۲۴۰۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۳۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ و پیرو نامه شماره ۸۴۴- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳، طرح جرائم سیاسی که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن طرح

فصل اول - تعریف، دامنه و مصادیق جرم سیاسی

ماده ۱- فعل یا ترک فعلی که مطابق قوانین موضوعه قابل مجازات است، هرگاه با انگیزه سیاسی علیه نظام سیاسی مستقر یا حاکمیت دولت یا مدیریت سیاسی کشور یا مصالح نظام جمهوری اسلامی و یا حقوق سیاسی، اجتماعی و فرهنگی شهروندان و آزادی‌های قانونی ارتکاب یابد، جرم سیاسی به شمار می‌آید.

تبصره - صرف بیان عقیده و نظر در ارتباط با امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نظایر آن و انتقاد از عملکرد مسؤولین امر و نهادهای قانونی مشمول عناوین مجرمانه نبوده و از این حیث قابل تعقیب و مجازات نمی‌باشد.

- تبصره ماده (۱) حذف گردید.

ماده ۲- جرایم زیر از مصادیق جرایم سیاسی محسوب می‌شوند:

- ۱- تشکیل یا اداره دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیت با هدف بر هم زدن امنیت سیاسی کشور و یا عضویت در هر یک از آنها.
- ۲- اجتماع و تبانی به منظور ارتکاب جرایمی بر ضد امنیت داخلی یا خارجی کشور و یا فراهم نمودن وسایل ارتکاب آنها.

- ۳- سلب آزادی فردی افراد ملت بر خلاف قانون و یا محروم نمودن آنان از حقوق مقرر در قانون اساسی، به منظور بر هم زدن امنیت ملی و جلوگیری از شرکت در انتخابات و مانند اینها.
- ۴- توهین به رئیس کشور خارجی که در قلمرو خاک ایران وارد شده است با رعایت شرط معامله متقابل.
- ۵- فعالیت تبلیغی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروه‌ها و سازمان‌های مخالف نظام.
- ۶- کلیه جرایم انتخاباتی (جرایم مندرج در قوانین انتخابات مجلس شورای اسلامی، ریاست جمهوری و مجلس خبرگان).
- ۷- جرایم مندرج در قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده.
- ۸- توهین به رؤسای سه قوه، معاونان رئیس جمهور، وزراء، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مجلس خبرگان و اعضای شورای نگهبان در حین انجام وظیفه و یا به سبب آن.
- ۹- تحریض و تشویق افراد و گروه‌ها به ارتکاب اعمالی علیه حیثیت و منافع نظام جمهوری اسلامی در داخل یا خارج از کشور.
- تبصره - جرایم زیر در صورت انطباق با ماده (۱) جرم سیاسی محسوب می‌شوند:
- الف - افشا و انتشار اطلاعات، اسناد و تصمیمات طبقه‌بندی شده مربوط به سیاست‌های داخلی و خارجی کشور.
- ب - ایراد افترا و نشر اکاذیب به قصد اضرار یا تشویش اذهان عمومی.
- ماده ۳- جرایم خشونت آمیز ذیل، جرم سیاسی محسوب نمی‌گردند، هر چند با انگیزه سیاسی و به قصد تدارک جرم سیاسی یا تضمین هدف‌های آن و یا تسهیل وقوع آن تحقق یافته باشند:
- الف - سوء قصد به جان افراد، قتل عمدی مباشرت یا معاونت و شروع به آن.
- ب - آدم ربایی، هواپیماربایی و گروگان‌گیری.
- پ - بمب گذاری و تهدید به آن.
- ت - ایجاد حریق.
- ث - جاسوسی.
- ج - تجزیه طلبی.
- فصل دوم - نحوه رسیدگی
- ماده ۴- به جرایم سیاسی در دادگاه‌های عمومی و تجدید نظر مرکز هر استان متشکل از یک رئیس و دو دادرس به انتخاب رئیس کل دادگستری استان با حضور هیأت منصفه و به صورت علنی رسیدگی می‌شود.

تبصره - سابقه قضایی رییس دادگاه رسیدگی کننده به جرایم سیاسی نباید کمتر از ده سال باشد. در صورت فقدان چنین شرطی در قضات استان رسیدگی کننده از قضات استان‌های دیگر استفاده خواهد شد.

- ماده (۴) حذف گردید.

ماده ۵- رسیدگی به اتهام شرکا و معاونان در جرم سیاسی مطابق این قانون خواهد بود.

- ماده (۵) حذف گردید.

ماده ۶- تشخیص سیاسی یا غیرسیاسی بودن جرم انتسابی با دادگاهی است که پرونده به آن ارجاع گردیده است.

تبصره - در صورتی که متهم یا وکیل وی به تشخیص دادگاه اعتراض کنند و مدعی باشند که اتهام وارده از نوع اتهامات مربوط به جرایم سیاسی است، به این اعتراض در همان دادگاه با حضور هیأت منصفه خارج از نوبت رسیدگی می‌شود و در صورتی که نظر هیأت منصفه بر سیاسی بودن اتهام وارده باشد، دادگاه نظر هیأت منصفه را رعایت خواهد کرد.

- ماده (۶) حذف گردید.

ماده ۷- مرجع تجدید نظر آرای دادگاه‌های رسیدگی کننده به جرایم سیاسی، دیوان عالی کشور است.

- ماده (۷) حذف گردید.

ماده ۸- اعضای هیأت منصفه دادگاه رسیدگی کننده به جرایم سیاسی در استان‌ها بین پنجاه تا صد و پنجاه نفر می‌باشند که به ترتیب مذکور در مواد آتی برای مدت دو سال انتخاب خواهند شد. انتخاب مجدد اعضای مذکور بلامانع خواهد بود.

تبصره - اعضای هیأت منصفه هر دادرسی پانزده نفر بوده که با حضور حداقل یازده نفر رسمیت می‌یابد. تصمیمات هیأت منصفه با اکثریت مطلق آرای حاضران در جلسه اتخاذ خواهد شد.

ماده ۹- هیأتی مرکب از استاندار، رییس شورای اسلامی مرکز استان به جانشینی رییس شورای استان، رییس کل دادگستری استان و دو نفر نماینده مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس، هر دو سال یک بار به دعوت رییس شورای اسلامی مرکز استان تشکیل و اعضای هیأت را از بین اقشار مختلف اجتماعی مانند روحانیون، معلمان، دانشجویان، اساتید دانشگاه‌ها، پزشکان، نویسندگان، خبرنگاران، روزنامه‌نگاران، وکلای دادگستری، کارگران، اصناف و پیشه‌وران، کشاورزان و نظایر آن انتخاب می‌نماید.

تبصره - هیأت منصفه هر دادرسی به قید قرعه و به وسیله دادگاه با حضور دو نماینده از شورای شهر مرکز استان تعیین می‌شود.

ماده ۱۰- پس از انتخابات، فهرست اعضای هیأت منصفه برای اطلاع عموم در روزنامه‌ها و

نشریات محلی منتشر خواهد شد.

ماده ۱۱- مراجع رسیدگی کننده به جرایم سیاسی مکلف به پذیرش وکیل در تمامی مراحل رسیدگی می‌باشند و این امر شامل مراحل بازجویی، بازپرسی و جلسات دادرسی تا صدور رأی نهایی در دیوان عالی کشور می‌شود.

تبصره ۱- هرگاه به تشخیص دیوان عالی کشور، دادگاهی حق حضور وکیل را در مراحل مختلف رسیدگی از متهم سلب کند، حکم صادره فاقد اعتبار قانونی بوده و کلیه مراحل رسیدگی با حضور وکیل اعاده خواهد شد.

تبصره ۲- ارتکاب تخلف موضوع تبصره (۱) برای بار اول موجب مجازات انتظامی قاضی رسیدگی کننده پرونده تا درجه ۳ و برای مرتبه دوم موجب انفصال از شغل قضایی و محکومیت موضوع ماده (۵۷۰) قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

- ماده (۱۱) حذف گردید.

ماده ۱۲- دادگاه رسیدگی کننده جرم سیاسی، حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه، اعضای هیأت منصفه را برای شرکت در جلسه دادگاه دعوت می‌نماید. دادگاه با تشکیل و حضور هیأت منصفه به نحو مقرر در ماده (۸) و تبصره آن رسمیت خواهد یافت.

- تبصره‌های ۱ و ۲ به تبصره‌های ۲ و ۳ تغییر یافته و عبارت زیر به عنوان تبصره ۱ اضافه گردید:
تبصره ۱- در صورتی که به تشخیص دادگاه، رسیدگی به اتهام، فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت یک هفته مذکور در این ماده الزامی نیست.

تبصره ۱- چنانچه هر یک از اعضای هیأت منصفه عذر موجهی برای عدم حضور در دادگاه داشته باشد موظف است آن را تا بیست و چهار ساعت قبل از تشکیل دادگاه به اطلاع رئیس دادگاه برساند.

تبصره ۲- در صورتی که هر یک از اعضای هیأت منصفه بدون عذر موجه در جلسات دادرسی حاضر نشود و یا عذر موجه خود را وفق تبصره (۱) این ماده به دادگاه اعلام ننماید و موارد یاد شده موجب رسمیت نیافتن جلسه هیأت منصفه گردد، پس از یک بار اخطار توسط دادگاه رسیدگی کننده به جرم سیاسی و به حکم همین دادگاه به سه سال محرومیت از عضویت در هیأت منصفه محکوم خواهد شد.

ماده ۱۳- اعضای هیأت منصفه موظفند در جلسات دادگاه تا ختم رسیدگی حضور داشته باشند.

ماده ۱۴- اعضای هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - متدین به دین مقدس اسلام و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

- در بند (الف) ماده (۱۴) عبارت «و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی

جمهوری اسلامی ایران» حذف گردید.

ب - تابعیت ایران.

پ - داشتن حداقل ۳۰ سال سن.

ت - داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم و یا معادل آن از علوم حوزوی.

ث - حسن شهرت.

- بند (ث) ماده (۱۴) حذف گردید.

ج - نداشتن سابقه محکومیت کیفری که طبق قانون موجب سلب حقوق اجتماعی باشد.

چ - نداشتن نفع معنوی و مادی شخصی و حزبی و اجتماعی در محکومیت یا براءت.

ماده ۱۵- موارد رد اعضای هیأت منصفه همان موارد رد دادرس مطابق قانون خواهد بود. اسامی اعضای انتخاب شده به متهم و وکیل او و دادستان ابلاغ می شود تا ظرف پانزده روز ایراد خود را به صلاحیت منتخبان اعلام کنند و دادگاه مکلف است پیش از آغاز دادرسی درباره رد یا تأیید ایراد تصمیم بگیرد.

ماده ۱۶- هیأت منصفه می تواند در اولین جلسه دادگاه نسبت به تکمیل تحقیقات و یا ضرورت بررسی بیشتر اعلام نظر کند و یا در حین محاکمه اگر سؤالی از شاکی یا متهم و یا شهود داشته باشد، آنها را کتباً به وسیله رییس دادگاه مطرح نماید.

ماده ۱۷- پس از پایان رسیدگی و اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه به شور می پردازد و درباره دو مطلب ذیل اتخاذ تصمیم می نماید:

- ماده (۱۷) به صورت زیر تغییر یافت:

ماده ۱۷- پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می دارند:

الف - آیا متهم بزهکار است؟

- بند (الف) ماده (۱۷) به صورت زیر تغییر یافت:

الف - متهم بزهکار است یا خیر؟

ب - در صورت بزهکار بودن آیا مستحق تخفیف در مجازات می باشد یا خیر؟

- بند (ب) ماده (۱۷) به صورت زیر تغییر یافت:

ب - در صورت بزهکاری، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره - نظر هیأت منصفه کتباً و به صورت علنی به دادگاه اعلام می گردد.

- تبصره ماده (۱۷) به صورت زیر تغییر یافت:

تبصره - پس از اعلام نظر هیأت منصفه، دادگاه در خصوص مجرمیت یا براءت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می نماید.

ماده ۱۸- هیأت منصفه منتخب دادگاه در آغاز دادرسی درباره بی‌طرفی خود و اجرای عدالت و رعایت انصاف سوگند یاد می‌کنند و در زمان دادرسی هرگونه تماس خارجی و ارتباط تلفنی با دیگران ممنوع است و وسیله پذیرایی و مطالعه آنان به وسیله قوه قضائیه تأمین می‌شود.

- در سطر بالا عبارت «و وسیله پذیرایی و... تأمین می‌شود» حذف گردید.

ماده ۱۹- چنانچه نظر هیأت منصفه مبنی بر برائت متهم یا متهمان نباشد. دادگاه نیز اعتقاد بر مجرمیت داشته باشد پس از تطبیق عمل انتسابی با قانون و تعیین مجازات و رعایت سایر جهات قانونی مبادرت به انشای رأی می‌نماید.

تبصره ۱- در صورت استحقاق تخفیف در مجازات که هیأت منصفه درخواست نموده باشد، دادگاه جهات تخفیف را رعایت خواهد کرد.

تبصره ۲- این رأی طبق مقررات مربوطه قابل تجدیدنظر خواهی است.

- ماده (۱۹) حذف گردید.

ماده ۲۰- تشخیص عناصر ماهوی ارتکاب جرم و انتساب آن به متهم یا هیأت منصفه و تطبیق عمل متهم با قوانین حاکم، با دادگاه است.

- ماده (۲۰) حذف گردید.

فصل سوم - سایر مقررات

ماده ۲۱- متهمان و محکومان به جرایم سیاسی، علاوه بر برخورداری از امتیازاتی که برای متهمان و محکومان عادی به موجب قوانین و مقررات پیش بینی شده از مزایای زیر، حسب مورد بهره‌مند می‌باشند:

الف - محل نگهداری متهمان و محکومان سیاسی از متهمان و مجرمان عادی مجزا خواهد بود.
ب - متهمان و محکومان سیاسی را نمی‌توان به هیچ وجه در طول دوران بازداشت و محکومیت به پوشیدن لباس زندان موظف نمود.

پ - دستبند زدن به متهمان و محکومان سیاسی ممنوع است.

ت - احکام تکرار جرم درباره محکومان سیاسی جاری نخواهد بود.

- بند (ت) ماده (۲۱) حذف گردید.

ث - پیشینه محکومیت به جرایم سیاسی موجب هیچ‌گونه محرومیت از حقوق اجتماعی نمی‌شود.

- بند (ث) ماده (۲۱) حذف گردید.

ج - مجرم سیاسی مشمول قواعد حاکم بر استرداد مجرمان عادی نیست.

- بند (ج) ماده (۲۱) حذف گردید.

چ - نگهداری متهمان به جرایم سیاسی در زندان انفرادی ممنوع است، مگر اینکه دادگاه از

بیم تبانی و برای تکمیل تحقیقات نگهداری در زندان انفرادی را ضروری بداند. در هر حال مدت آن نباید از پانزده روز تجاوز کند و هر روز نگهداری در زندان انفرادی معادل ده روز زندان عادی محسوب خواهد شد.

ح - زندانیان سیاسی از حق ملاقات مستمر با بستگان خود برخوردارند.

- در بند (ح) ماده (۲۱) عبارت «محکومین سیاسی» جایگزین عبارت «زندانیان سیاسی» گردید.

خ - زندانیان سیاسی از حق دسترسی به کتب، نشریات و رادیو و تلویزیون برخوردارند.

- بند (خ) ماده (۲۱) به صورت زیر تغییر یافت:

خ - محکومین سیاسی از حق دسترسی به کتب و نشریات مجاز برای عموم و رادیو و تلویزیون برخوردارند. هزینه مربوطه در صورتی که بیش از هزینه متعارفی باشد که برای زندانیان صورت می‌گیرد مازاد آن باید به وسیله زندانی تأمین گردد.

د - زندانیان سیاسی را نمی‌توان به هیچ وجه در طول مدت محکومیت به کار اجباری وادار کرد. ماده ۲۲ - کلیه محکومان که به دلایل سیاسی دوران محکومیت خود را طی می‌کنند و نیز کلیه متهمینی که به دلایل سیاسی تحت تعقیب و محاکمه بوده و محکومیت آنان قطعی نگردیده است، در صورت تقاضا باید مجدداً بر اساس این قانون مورد رسیدگی و محاکمه قرار گیرند. تبصره - آثار تبعی مجازات کلیه کسانی که به دلایل سیاسی قبلاً محکوم شده و دوران محکومیت خود را سپری کرده یا در حال سپری کردن هستند زایل شده و موجب هیچ گونه محرومیت از حقوق اجتماعی آنان نمی‌شود.

- ماده (۲۲) حذف گردید.

ماده ۲۳ - آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های دادگستری، کشور و اطلاعات تهیه و حداکثر سه ماه پس از تصویب قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان

شماره: ۸۱/۳۰/۲۲۲۷

تاریخ: ۸۱/۱۰/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۲۴۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۹/۳۰ و شماره ۸۸۴ - ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۲ و پیرو نامه‌های شماره ۸۰/۲۱/۱۵۵۶ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۳ و شماره ۸۰/۲۱/۱۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ و شماره ۸۱/۳۰/۲۱۵۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۸^(۱)؛ «طرح جرائم سیاسی» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و پنجم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس

۱. تقاضای استمهال بر اساس اصل نود و پنجم قانون اساسی (همین مجموعه، پاورقی صفحه ۲).

شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- با توجه به اینکه هیچگونه تغییری در ماده (۱) به عمل نیامده است، اشکال شرعی و قانون اساسی بند (۱) قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

۲- چون هیچگونه تغییری در ماده (۲) صورت نگرفته است، بنابراین ایراد بند (۳) قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

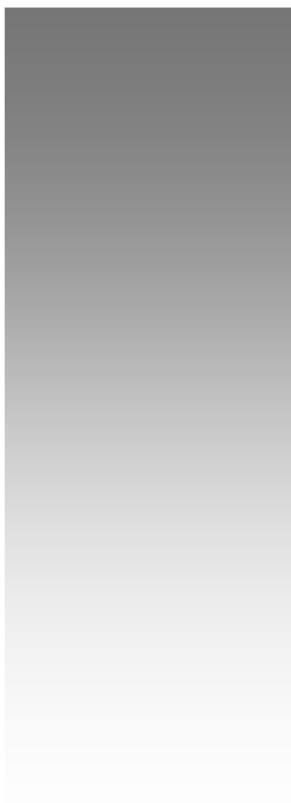
۳- در بند «ث» ماده (۱۴) قبلی عبارت تحسن شهرت که حذف گردیده ایراد نداشته است بلکه عدم ذکر وثاقت که شامل رازداری نیز می‌شود اشکال داشته است، لذا ایراد شرعی و قانون اساسی بند (۱۳) قبلی از این جهت کماکان به قوت خود باقی است.

۴- ماده (۱۴) فعلی عیناً ماده (۲۱) قبلی است، لذا ایراد قانون اساسی بند (۱۷) قبلی مربوط به آن (بند ۹ اصل سوم) کماکان به قوت خود باقی است و همچنین بند «پ» این ماده هیچگونه تغییر نداشته و بند «ت» فعلی نیز عیناً بند «ج» ماده (۲۱) قبلی است، لذا ایراد شرعی بند (۱۷) قبلی در این خصوص نیز کماکان به قوت خود باقی است.^(۱)

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱. توضیح: طرح مذکور بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید (ر.ک: مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره ششم قانونگذاری، جلسه ۴۳۰، مورخ ۱۳۸۳/۳/۳).

فصل ششم

مصوبات مجمع
تشخيص مصلحت نظام

بازگشت لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهامات و ایرادات

شماره: ۱۵۷۷۶

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۵

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۳/۳/۴ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد مواد (۳)، (۷) و (۱۰) و بندهای (ب)، (و)، (ح)، (ط)، (ی)، (ک) و (م) ماده (۱۲)، بند (ه) ماده (۱۵)، بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۷)، اجزاء (۳) و (۴) بند (و) ماده (۲۲)، بندهای (الف) و (ب) ماده (۲۶)، جزء (۵) بند (ج) و جزء (۴) بند (ه) ماده (۲۸)، ماده (۲۹)، جزء (۴) بند (الف) ماده (۳۰)، بند (ه) ماده (۳۱)، ماده (۳۲)، بند (ه) ماده (۳۵)، بند (الف) ماده (۳۷)، ماده (۳۸)، بند (الف) ماده (۴۰)، بند (ج) ماده (۴۹)، ماده (۵۲)، بندهای (الف) و (ه) ماده (۵۷)، مواد (۵۸) و (۶۵)، بند (الف) ماده (۶۹)، بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۸۵)، بند (ح) ماده (۹۷)، بند (الف) ماده (۹۹)، بند (و) ماده (۱۰۱)، صدر ماده (۱۰۲) و بند (الف) آن، ماده (۱۰۳)، ذیل ماده (۱۰۵)، بندهای (ب)، (ط) و (م) ماده (۱۰۷)، بند (و) ماده (۱۱۲)، بند (ز) ماده (۱۱۳)، بند (ح) ماده (۱۱۷)، مواد (۱۲۳)، (۱۲۴) و (۱۲۵)، بندهای (الف) و (ج) ماده (۱۲۷)، جزء (۷) بند (ز) ماده (۱۳۳)، بند (ج) ماده (۱۳۵)، جزء (۴) بند (ب) و بند (د) ماده (۱۳۹)، بند (ب) ماده (۱۴۰)، بندهای (الف) و (ج) ماده (۱۴۲)، بند (ج) ماده (۱۴۳)، بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۴۴)، ذیل ماده (۱۴۷)، جزء (۲) بند (و) و بند (ز) ماده (۱۴۸)، بند (ج) ماده (۱۴۹)، بندهای (۲)، (۳)، (۴)، (۵) و تبصره ماده (۱۵۱)، ماده (۱۵۲)، تبصره ماده (۱۵۴)، مواد (۵۵)، (۱۵۷) و (۱۶۱) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص

۱. برای اطلاع از روند تصویب لایحه مذکور و ارجاع آن به مجمع، ر.ک: همین مجموعه، صص ۹۸۱-۱۰۲۳.

مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد.
ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۳۴۹۴۱/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۴/۳

جناب آقای دکتر حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

«لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران» که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازده (۱۱۲) قانون اساسی طی نامه شماره ۱۵۷۷۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۵ به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردید در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳۰ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام از نظر حقوقی مورد رسیدگی قرار گرفت و مقرر شد: «لایحه برنامه چهارم توسعه بر اساس تفسیر شماره ۸۳/۳۰/۷۵۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۶ شورای محترم نگهبان در مورد اصل ۱۱۲ قانون اساسی^(۱)

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۲۷

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۱۰

۱. جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای هاشمی رفسنجانی
رئیس محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

با سلام؛

چنانکه مستحضرد، نمایندگان ششمین دوره مجلس شورای اسلامی در واپسین روزهای آن دوره، لایحه بسیار مهم برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را بدون بررسی ایرادات شورای نگهبان و یا دست کم رفع ابهامات به آن مجمع محترم ارجاع کرده‌اند.

این اقدام، صرف‌نظر از آنکه موجب سلب حق نمایندگان دوره ششم و هفتم مجلس در ارائه پیشنهاد و طی روال طبیعی قانونگذاری می‌شود، به نظر شورای نگهبان مغایر اصل (۱۱۲) قانون اساسی و خلاف صریح ماده (۱۸۷) آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی است.

بدون تردید مجلس نمی‌تواند بدون بررسی ایرادات شورای نگهبان اقدام به ارجاع مصوبه به مجمع نماید. بر حسب روال طبیعی و قانونی طبق ماده (۱۸۶) آئین نامه الزاماً مصوبه‌ای که «از طرف شورای نگهبان رد شده به کمیسیون مربوطه ارسال می‌شود و با اعلام وقت قبلی با حضور نماینده شورای نگهبان، موارد اعتراض برای اصلاح مورد بحث قرار می‌گیرد.»

سپس طبق ماده (۱۸۷) «پس از بررسی گزارش کمیسیون که در آن نظر شورای نگهبان ملحوظ شده است و پس از رأی‌گیری نسبت به آن، مصوبه مجدداً به شورای نگهبان ارسال می‌شود. اگر این مصوبه هنوز وافی به نظرات شورای نگهبان نباشد، مجدداً در مجلس مطرح می‌گردد.

در صورتیکه مجلس با در نظر گرفتن حفظ مصلحت نظام همچنان بر رأی خود باقی باشد رئیس مجلس مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌دارد.»

بنابراین، چنین بدعتی که به هر بهانه‌ای اصولاً ایرادات شورای نگهبان مورد رسیدگی قرار نگیرد، نقض آشکار قانون اساسی و فلسفه وجودی شورای نگهبان و نیز مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

←

جهت طی مراحل قانونی برای رفع ابهامات و بررسی ایرادات به مجلس شورای اسلامی»
ارجاع گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

→ آیا به راستی «برای حفظ مصلحت نظام» است که هیچ یک از ایرادات متعدد شورای نگهبان و پیشنهادات مصرانه نمایندگان برای رفع آنها مورد توجه قرار نگرفته و صرفاً برای ممانعت از حق قانونگذاری دوره بعد، مصوبه‌ای به اهمیت برنامه چهارم توسعه مستقیماً به مجمع ارسال گردیده است؟!
به هر صورت انتظار دارد حضرتعالی نیز با ممانعت از این رویه غیرقانونی و نادرست به اجرای دقیق قانون اساسی و دفاع از احکام شرع مقدس تاکید فرمائید.

بدیهی است شورای نگهبان در صورت نیاز می‌تواند با تفسیر اصول مربوط، به حل نهایی موضوع کمک نماید.

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

- تفسیر شورای نگهبان در خصوص اصل ۱۱۲ قانون اساسی:

شماره: ۸۳/۳۰/۷۵۴۷

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۱۶

جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای هاشمی رفسنجانی

رئیس محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

با سلام؛

پیرونامه شماره ۸۳/۳۰/۷۵۲۷ مورخ ۸۳/۳/۱۰؛ بدینوسیله نظریه تفسیری شورای نگهبان از اصل ۱۱۲ قانون اساسی به شرح ذیل جهت اقدام لازم اعلام می‌گردد:

«مستفاد از اصل ۱۱۲ قانون اساسی این است که مجمع تشخیص مصلحت نظام حق تشخیص مصلحت در مصوبه‌ای از مجلس شورای اسلامی را دارد که شورای نگهبان در مورد آن اعلام نظر نموده باشد و تمام یا قسمتی از آن را خلاف شرع یا مغایر قانون اساسی بداند هرگاه شورای نگهبان قسمتی از مصوبه‌ای را مبهم دانسته و از مجلس شورای اسلامی خواستار بیان مراد خود از آن قسمت شده باشد تا پس از آن اعلام نظر کند قبل از تبیین مراد و اعلام نظر شورای نگهبان درباره آن، مجمع تشخیص مصلحت نظام حق بررسی و اعلام تشخیص مصلحت در موارد خلاف را ندارد.»

احمد جنتی
دبیر شورای نگهبان

بازگشت طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل‌کشی و ضدبشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهامات

شماره: ۱۱۴۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۵

حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایت
نسل‌کشی و ضد بشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان
قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی
مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد مواد (۳) و (۴) عیناً تصویب گردید.^(۱)
علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص
مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ابفاد می‌گردد.
ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع^(۲)

۱. برای اطلاع از روند تصویب طرح مذکور و ارجاع آن به مجمع، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۰۹-۸۱۱.

۲. ر.ک: همین مجموعه، صص ۱۰۴۶-۱۰۴۷.

بازگشت طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام

شماره: ۱۲۶۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۸/۴

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار که
مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ
۱۳۸۱/۷/۲۸ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده و تبصره
(۱) آن عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص
مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد.
ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع^(۲)

۱. برای اطلاع از روند تصویب طرح مذکور و ارجاع آن به مجمع، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۱۶-۸۱۷.

۲. ر.ک: همین مجموعه، صص ۱۰۴۶-۱۰۴۷.

بازگشت طرح منع شکنجه از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام

شماره: ۶۰۶۷۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۸/۲۷

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اجرای اصل سی و هشتم (۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (طرح منع شکنجه) که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۲/۸/۲۱ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بندهای (۱) تا (۶) و (۱۳) و (۱۵) و (۱۷) از ماده (۱)، صدر ماده (۲) و مواد (۵)، (۶) و (۸) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ابفاد می‌گردد.

ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع^(۲)

۱. برای اطلاع از روند تصویب طرح مذکور و ارجاع آن به مجمع، ر.ک: همین مجموعه، صص ۹۰۸-۹۰۰.

۲. ر.ک: همین مجموعه، صص ۱۰۴۶-۱۰۴۷.

۵

بازگشت لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام

شماره: ۱۱۵۵۳

تاریخ: ۱۳۸۳/۲/۲۳

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد تبصره ماده (۱)، ذیل تبصره (۲) ماده (۳)، مواد (۴)، (۶) و (۱۹) عیناً تصویب گردید.^(۱)
علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد.
ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع^(۲)

۱. برای اطلاع از روند تصویب لایحه مذکور و ارجاع آن به مجمع، رک: همین مجموعه، صص ۹۷۶-۹۷۰.

۲. رک: همین مجموعه، صص ۱۰۴۷-۱۰۴۶.

بازگشت لایحه مبارزه با پولشویی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام

شماره: ۱۵۴۵۰

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۴

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه مبارزه با پولشویی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد این لایحه عیناً تصویب گردید.^(۱) علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع^(۲)

۱. برای اطلاع از روند تصویب لایحه مذکور و ارجاع آن به مجمع، رک: همین مجموعه، صص ۹۷۷-۹۸۰.

۲. رک: همین مجموعه، صص ۱۰۴۶-۱۰۴۷.

بازگشت طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی به کنوانسیون منع شکنجه از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام

شماره: ۱۵۷۷۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۴

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد.
ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۹۷۰۰-۸۳۸۰۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۵/۲۷

جناب آقای دکتر حداد عادل
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
سلام علیکم؛

طرح‌های و لوایح زیر در جلسه شماره ۳۲۹ مورخ ۸۳/۵/۲۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد رسیدگی حقوقی قرار گرفت و بر اساس تفسیر شورای نگهبان از اصل ۱۱۲ قانون اساسی جهت طی مراحل قانونی و رفع ابهامات به مجلس شورای اسلامی عودت داده می‌شود:
۱- طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل‌کشی و ضد بشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی.

۱. برای اطلاع از روند تصویب طرح مذکور و ارجاع آن به مجمع، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۸۳-۸۹۹.

- ۲- طرح منع شکنجه (اجرای اصل سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران).
- ۳- طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا
- ۴- طرح نحوه رسیدگی به اعسار.
- ۵- لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی.
- ۶- لایحه مبارزه با پولشویی.

محسن رضائی

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام

رونوشت:

- حضرت آیت الله جنتی، دبیر محترم شورای نگهبان جهت استحضار.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰

شماره: ۱۰۷۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۲

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
سلام علیکم؛

عطف به نامه شماره «۴۶۵ / ق» مورخ «۱۳۷۹/۱۱/۱۶» درباره «قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور» که تبصره‌هایی از آن مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود،^(۱) در جلسه فوق‌العاده روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳ مجمع مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. تصمیمات مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در مورد بند «ل» و «ه» تبصره ۲۹، مجمع تشخیص مصلحت نظام عیناً مصوبه مجلس را مورد تأیید قرار داد.

۲- سایر موارد ارجاعی را مطابق لایحه بودجه دولت که شورای نگهبان نیز مخالفتی با آن نداشته است، به تصویب رساند.
در نتیجه:

۱- بند «الف» و «د» تبصره ۴، بند «ج» تبصره ۲۳ و بند «ن» تبصره ۲۵ که در لایحه دولت وجود نداشت و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود حذف گردید.

۲- در مورد بودجه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ردیف‌های درآمد و هزینه منظور شده در لایحه پیشنهادی دولت عیناً مورد تصویب قرار گرفت.

۳- مقرر گردید؛ در نتیجه تغییراتی که در اثر مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور ایجاد می‌شود مبلغ (۱۷۰) میلیارد ریال به سقف درآمد دولت افزوده شود.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

اصلاحیه نهایی مجلس شورای اسلامی

شماره ۴۷۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۱/۲۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۷۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۹ و پیرو نامه شماره ۴۶۲-ق مورخ

۱. برای اطلاع از روند تصویب مصوبه مذکور، ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۸۷-۷۲۵.

۱۳۷۹/۱۱/۱۵ آخرین اصلاحیه مجلس شورای اسلامی در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۶ به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

متن اصلاحیه

- ۱- بودجه جاری شورای نگهبان به لایحه دولت بازگشت.
- ۲- برای جبران افزایش اعتبارات جاری سازمان صدا و سیما در مجمع تشخیص مصلحت نظام و افزایش اعتبارات شورای نگهبان و آسمان باز، قرار شد مبلغ دویست و هفتاد و پنج میلیارد (۲۷۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به درآمدهای متفرقه کل کشور اضافه شود.

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره ۷۹/۲۱/۱۸۰۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۱/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۷۸- ق مورخ ۷۹/۱۱/۲۶ و شماره ۴۶۲- ق مورخ ۷۹/۱۱/۱۵ و شماره ۴۵۹- ق مورخ ۷۹/۱۱/۱۱ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۷۵۳ مورخ ۷۹/۱۱/۱۹ و شماره ۷۹/۲۱/۱۷۳۰ مورخ ۷۹/۱۱/۱۵ و شماره ۷۹/۲۱/۱۷۲۱ مورخ ۷۹/۱۱/۱۳ و شماره ۷۹/۲۱/۱۷۲۰ مورخ ۷۹/۱۱/۱۳ و شماره ۷۹/۲۱/۱۷۱۳ مورخ ۷۹/۱۱/۱۳:

لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور^(۱) که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۱/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده و با استظهار به وعده رئیس جمهور محترم در خصوص رفع مشکل بودجه شورای نگهبان مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان
احمد جنتی

^۱ ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

شماره: ۸۱۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۹

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد جزء (۱ و ۳) بند (ب) تبصره (۲) عیناً تصویب گردید.^(۱) علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ به شرح زیر اصلاح می شود:

ب - حمایتها

۱- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۸۶-۶۸۴.

۲- در مورد سایر بیمه‌شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و جزء (۱ و ۳) بند ب تبصره ۲ آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه چهاردهم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.^(۱)

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۱۳ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص قانون اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو»

شماره: ۲۰۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۷/۱۳

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۰ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

تاریخ: ۱۳۸۰/۸/۱۶

ماده واحده - اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» مشتمل بر یک مقدمه و (۴۵) ماده که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و بندهای (ب) و (د) ماده ۲ و بند (۲) ماده ۲۲ آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود به شرح ذیل به تصویب رسید.

فصل اول - اهداف، وظایف، اختیارات و عضویت

ماده ۲- وظایف و اختیارات:

ب - همکاری با مؤسسات مالی ملی و بین المللی و استفاده از چنین مؤسساتی به عنوان مجاری تأمین مالی عملیات خود.

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۷۸-۶۷۹.

د - انجام هر گونه فعالیت بانکداری به منظور تجهیز منابع ملی و ارائه دیگر خدمات بانکی که ممکن است مورد نیاز بوده یا برای پیشبرد اهداف بانک ضروری باشد.

فصل پنجم - سازمان و مدیریت

ماده ۲۲- ماهیت بین‌المللی بانک و ممنوعیت فعالیت سیاسی:

۲- بانک، رئیس، معاونان، مدیران، مقام‌ها و کارکنان آن، در امور سیاسی هیچ یک از اعضاء مداخله نخواهند کرد، و در تصمیمات خود تحت تأثیر وضعیت سیاسی عضو مورد نظر قرار نخواهد گرفت. بانک از قواعد مالی، رویه‌ها و ضوابط پذیرفته شده بین‌المللی پیروی می‌نماید و تنها ملاحظات تجاری و اقتصادی را در تصمیمات خود مدنظر خواهد داشت.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده، یک مقدمه و چهل و پنج ماده که در جلسه علنی تاریخ ۱۳۷۹/۷/۱۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و بندهای (ب) و (د) ماده (۲) و بند (۲) ماده (۲۲) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه دوازدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.^(۱)

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۴.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور

شماره: ۱۹۰۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۲

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که مورد
ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ
۱۳۸۰/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (ص) تبصره
(۱۱)، بند (ه) تبصره (۱۳)، بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن مستقل اول، (ی) و (ل) تبصره (۲۱)،
اختصاص ردیف مستقل به بودجه سنواتی حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای
مسلح، استانی شدن بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) عیناً تصویب گردید.^(۱)
علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص
مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق ضمیمه می‌باشند.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۳۲۲۲/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۷

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۹۰۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ درباره «لایحه بودجه سال ۱۳۸۱
کل کشور»^(۲) که تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و برخی از ردیف‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان
قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت
نظام ارجاع گردیده بود. به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام
درباره بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۰۶-۷۹۰.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۸.

متن مصوبه

قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و برخی از ردیف‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود. در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید.

ماده واحده - تبصره‌های ۱۱، ۱۳، ۲۱ و ردیف‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- ۱- عبارت با موافقت وزارت کشور در صدر بند (ص) تبصره ۱۱ حذف می‌گردد.
- ۲- عبارت با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در صدر بند (ه) تبصره ۱۳ بعد از عبارت «موظف است» اضافه می‌گردد.
- ۳- عبارت «A.S.P (نقاط تماس بین‌المللی)» و در جزء ۲ بند (ه) تبصره ۱۳ حذف می‌گردد.

۴- مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص بندهای (و)، (ز) و اجزاء آن و بندهای «مستقل اول»، «ی» و «ل» تبصره ۲۱ عیناً به تصویب رسید.

۵- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، برای حفاظت اطلاعات و عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح ردیف‌های بودجه‌ای مستقل منظور نماید.

۶- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است طبق مصوبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام (در مورد قانون بودجه ۱۳۸۰ کل کشور)^(۱) ردیف‌های استانی بودجه کمیته امداد امام خمینی (ره) را به صورت متمرکز جمع نماید.

۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همانند بودجه سنوات گذشته، اعتبار و ردیف مربوط به بیمه درمان اقشار آسیب پذیر را در اختیار کمیته امداد امام خمینی «ره» قرار دهد.

۱. ر.ک: همین مجموعه، صفحه ۱۰۴۸.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی

شماره: ۱۸۸۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۲۱

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده (۱)، بند (ج) ماده (۲)، بند (ب) ماده (۳) و تبصره (۲) ماده (۱۷) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۴۲۶۷/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۸

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه ۱۸۸۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ درباره «طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی»^(۲) که برخی از مواد، بندها و تبصره‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۶۰-۷۷۸.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲.

متن مصوبه

طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و برخی از مواد، بندها و تبصره‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ماده واحده ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: صدر مواد «۱» و «۲» و بندهای (ج) و (د) ماده «۲»، بند (ب) ماده «۳» و تبصره (۲) ماده «۱۷» طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی به شرح ذیل اصلاح می‌گردد.

۱- ماده «۱» به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

الف - در سطر چهارم ماده «۱» (بند تعریف سرمایه‌گذار خارجی) بعد از کلمه «حقیقی» به جای حرف عطف (و) حرف اضافه (یا) جایگزین می‌گردد.

ب - در سطر چهارم ماده «۱» (بند تعریف سرمایه‌گذار خارجی) بعد از کلمه «حقوقی» عبارت «غیر ایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشأ خارجی» اضافه می‌گردد.

۲- ماده «۲» به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

در سطر دوم ماده «۲» بعد از کلمه «می‌بایست» عبارت «به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات» اضافه می‌گردد.

۳- بندهای (ج) و (د) ماده «۲» به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ج - متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد. منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاران خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از ۲۵ درصد و در هر رشته، از ۳۵ درصد بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از آنها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد.

سرمایه‌گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبتها معاف است.

۴- بند (ب) ماده «۳» به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

در سطر سوم بند (ب) ماده «۳» بعد از کلمه «بانکها» عبارت «و یا شرکتهای دولتی» اضافه می‌گردد.

۵- تبصره (۲) ماده «۱۷» به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

تبصره ۲: در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند «ب» ماده «۳» چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود. زیان حاصل، حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیأت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می‌رسد.

۱۳

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی

شماره: ۴۸۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۱/۲۹

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (۲) ماده (۱۳) عیناً تصویب گردید.^(۱) علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۴۴۸۶/۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
سلام علیکم

بازگشت به نامه شماره ۴۸۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۹ موضوع «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی»^(۲) مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی که بند (۲) ماده (۱۳) آن مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۸ مجمع طرح و نظر مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید.

مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صفحه ۷۲۹.

۲. رک: رونامه رسمی، شماره ۱۶۷۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۶.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش

شماره: ۱۸۸-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۱۲

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۶/۶ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (۲) ماده (۱۳) عیناً تصویب گردید.^(۱) علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۴۴۸۵/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
سلام علیکم؛

بازگشت به نامه شماره ۱۱۸۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۲ موضوع «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش»^(۲) مصوب ۱۳۸۰/۶/۶ مجلس شورای اسلامی که بند (۲) ماده (۱۳) آن مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۸ مجمع مطرح و نظر مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید. مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۳۱-۷۳۰.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۶.

۱۵

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه

شماره: ۱۴۹۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۹/۲۶

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۱ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (۲) ماده (۱۴) عیناً تصویب گردید.^(۱)
علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۴۴۸۷/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
سلام علیکم؛

بازگشت به نامه شماره ۱۴۹۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۶ موضوع «لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه»^(۲)
مصوب ۱۳۸۰/۹/۲۱ مجلس شورای اسلامی که بند (۲) ماده (۱۴) آن مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۸ مجمع مطرح و نظر مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید.
مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۷۵۸-۷۵۹.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۶.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰

شماره: ۳۸۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۹

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح تبصره ماده ۱۰۴۱ قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد تبصره ماده مذکور عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۴۶۳۳/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۰۳

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۳۸۱-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ درباره «طرح اصلاح تبصره ماده ۱۰۴۱ قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰»^(۲) که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صفحه ۶۸۰.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۶.

متن مصوبه

«طرح اصلاح تبصره ماده ۱۰۴۱ قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰» که در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده - ماده ۱۰۴۱ قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ و تبصره آن به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن ۱۳ سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام شمسی منوط است به اذن ولی به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح.

۱۷

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه همکاری قضائی
در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، ... بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت جمهوری عربی سوریه

شماره: ۲۴۸۷۸/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۱۷

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۴۲۳- ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۴ موضوع «لایحه موافقتنامه همکاری قضائی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه» مصوب ۱۳۸۰/۸/۳۰ مجلس شورای اسلامی که برخی از مواد آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود،^(۱) در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۵ مجمع مطرح و نظر مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید.^(۲)

مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۴۴-۷۴۰.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۱۳ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۶.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی

شماره: ۱۸۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۷/۵

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۷/۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۵۰۷۵/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۵

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۸۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۷/۵ درباره «طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی»^(۲) که در تاریخ ۱۳۷۹/۷/۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۹ مجمع برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۶۷۷-۶۷۶.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۶۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۳۱.

متن مصوبه

طرح «الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی» که در جلسه ۱۳۷۹/۷/۳ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع به شرح ماده واحده ذیل به تصویب رسید.

ماده واحده - یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ الحاق می‌گردد:

تبصره - عسر و حرج موضوع این ماده عبارتست از به وجود آمدن وضعیتی که ادامه زندگی را برای زوجه با مشقت همراه ساخته و تحمل آن مشکل باشد و موارد ذیل در صورت احراز توسط دادگاه صالح از مصادیق عسر و حرج محسوب می‌گردد:

۱- ترک زندگی خانوادگی توسط زوج حداقل به مدت شش ماه متوالی و یا ۹ ماه متناوب در مدت یکسال بدون عذر موجه.

۲- اعتیاد زوج به یکی از انواع مواد مخدر و یا ابتلاء وی به مشروبات الکلی که به اساس زندگی خانوادگی خلل وارد آورد و امتناع یا عدم امکان الزام وی به ترک آن در مدتی که به تشخیص پزشک برای ترک اعتیاد لازم بوده است.

در صورتی که زوج به تعهد خود عمل ننماید و یا پس از ترک، مجدداً به مصرف موارد مذکور روی آورد، بنا به درخواست زوجه طلاق انجام خواهد شد.

۳- محکومیت قطعی زوج به حبس ۵ سال یا بیشتر.

۴- ضرب و شتم یا هرگونه سوءرفتار مستمر زوج که عرفاً با توجه به وضعیت زوجه قابل تحمل نباشد.

۵- ابتلاء زوج به بیماریهای صعب‌العلاج روانی یا ساری یا هر عارضه صعب‌العلاج دیگری که زندگی مشترک را مختل نماید.

موارد مندرج در این ماده مانع از آن نیست که دادگاه در سایر مواردی که عسر و حرج زن در دادگاه احراز شود، حکم طلاق صادر نماید.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین

شماره: ۰۲۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۲/۱۲

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده (۹) تأیید و در نتیجه لایحه دولت عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یک صد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

متن مصوبه

شماره: ۲۵۲۴۲/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۴

لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین که در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و ماده (۹) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده:

مجمع تشخیص مصلحت نظام با بررسی ایرادات شورای نگهبان به ماده ۹ لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین مصوب مورخ ۱۳۸۱/۲/۸ مجلس شورای اسلامی و با در نظر گرفتن مصلحت ملزمه، مصوبه مجلس شورای

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صفحه ۷۸۹.

اسلامی را عیناً به تصویب رساند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی و در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.^(۱)

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۶۶ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷.

۲۰

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی

شماره: ۱۸۶۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۲/۱۵

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز پنجشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۹ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در ماده واحده عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۵۵۱۷/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۵

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۸۶۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۵ درباره «طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما به فدراسیونهای ورزشی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۹ مجلس شورای اسلامی»^(۲) که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به مجمع

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۵۷-۷۵۳.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۷۹۰ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۷.

تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجلس تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیما به فدراسیونهای ورزشی که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۹ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید:

مجمع تشخیص مصلحت نظام با بررسی مفاد مصوبه مجلس شورای اسلامی و استماع اظهارات نماینده دولت (رئیس سازمان تربیت بدنی) و دفاعیات رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی و یکی از نمایندگان ارائه دهنده طرح و پس از اظهارات موافقان و مخالفان به این نتیجه رسید که این مصوبه ضمن ایجاد اختلال در ضبط و پخش مسابقات ورزشی، به روابط جاری و تفاهم باشگاهها و صدا و سیما آسیب خواهد زد و صدا و سیما را به سمت برنامه ورزشی خاص و محدود سوق خواهد داد که نتیجه نهایی آن تقلیل برنامه‌های ورزشی صدا و سیما، تضعیف مسابقات ورزشی و در نهایت تنزل ورزش کشور خواهد بود. ضمن اینکه اختلاف نظر دولت و مجلس شورای اسلامی در نحوه تقسیم وجوه حاصله از این مصوبه اجرای آن را مشکل خواهد کرد و باعث اختلافات جدیدی بین باشگاهها، فدراسیونها و دولت خواهد شد. با عنایت به مراتب فوق و فقدان مصلحت ملزمه برای عدول از قانون اساسی مصوبه مجلس شورای اسلامی مورد تأیید قرار نگرفت.

همچنین مجمع تشخیص مصلحت نظام ضمن تأکید بر اهمیت ورزش، و ضرورت ارتقاء سطح ورزش کشور و تقویت و توسعه باشگاههای ورزشی و با توجه به اینکه صدا و سیما از بابت پخش مسابقات ورزشی درآمدی کسب نمی‌کند و هرگونه پرداخت به فدراسیونها ضرورتاً از محل بودجه‌های دولتی تأمین خواهد شد، توصیه می‌نماید دولت سهم مناسبی از بودجه کشور به ورزش اختصاص دهد و با عنایت به اهمیت برنامه‌های صدا و سیما در گسترش ورزش و با در نظر گرفتن تفاهم موجود بین باشگاهها و صدا و سیما، توصیه می‌شود برای ترغیب باشگاههای ورزشی به مشارکت فعال و گسترده در برنامه‌های ورزشی کشور، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران همکاری و مساعدت بیشتری به عمل آورد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آئین نامه دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸

شماره: ۱۱۸۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۶/۷

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آئین نامه دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده و تبصره آن عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۳۰۰۹/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۱

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۱۸۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۶/۷ در خصوص طرح اصلاح ماده ۱۲۸ «قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب»^(۲) مصوب ۱۳۸۰/۶/۴ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۷۳۹-۷۳۷.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۵۲ مورخ ۱۳۸۲/۶/۲۲.

ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

طرح اصلاح ماده ۱۲۸ «قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸» که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۶/۴ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: با عنایت به اینکه مهلت اجرای آزمایشی قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ مجلس شورای اسلامی، در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۲۹ به پایان می‌رسد لذا ماده ۱۲۸ قانون مذکور و تبصره آن (به شرح ذیل) ابقاء می‌شود.

ماده ۱۲۸- متهم می‌تواند یک نفر وکیل همراه خود داشته باشد. وکیل متهم می‌تواند بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه تحقیقات مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید.

اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس می‌شود.

تبصره - در مواردی که موضوع جنبه مجرمانه دارد یا حضور غیرمتهم به تشخیص قاضی موجب فساد گردد و همچنین در خصوص جرایم علیه امنیت کشور حضور وکیل در مرحله تحقیق با اجازه دادگاه خواهد بود.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح الحاق (۳) تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸

شماره: ۲۱۷۶۱/۰۱۰۱

تاریخ: ۸۰/۹/۸

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۴۱۹ / ق مورخ ۱۳۸۰/۹/۱ در خصوص «طرح الحاق سه تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸»^(۱) که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، ذیلاً مصوبه جلسه فوق العاده روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی اعلام می گردد:

«مجمع تشخیص مصلحت نظام ضمن تأیید نظریه شماره ۸۰/۲۱/۲۶۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۸/۳۰ شورای نگهبان و با عنایت به کفایت مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع در خصوص «قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایت داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف»^(۲) اتخاذ

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۷۷۹-۷۸۲.

۲. قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبین رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف:

ماده واحده: به موجب این قانون کلیه مراجع رسیدگی کننده صلاحیت داوطلبان در انتخابات مختلف (به استثناء انتخابات خبرگان رهبری که مطابق اصل ۱۰۸ قانون اساسی خواهد بود) موظفند صرفاً بر اساس مواد قانونی و بر اساس دلایل و مدارک معتبر که توسط مراکز مسئول قانونی به مراجع اجرائی و نظارتی ارسال شده است، به بررسی صلاحیت داوطلبان بپردازند و چنانچه صلاحیت داوطلبی را رد کردند باید علت رد صلاحیت را به شرح زیر با ذکر مواد قانونی مورد استناد و دلایل مربوط، به داوطلب ابلاغ نمایند:

۱- مستندات قانونی باید به صورت کتبی به داوطلب اعلام گردد.

۲- در صورت درخواست داوطلب باید دلایل و مدارک رد صلاحیت نیز توسط مرجع رسیدگی کننده به ترتیب زیر به اطلاع وی رسانده شود:

الف - در کلیه موارد به استثناء بندهای «ب، ج و د» دلایل و مدارک کتبا به اطلاع وی می رسد.

ب - در موردی که دلایل و مدارک، با عفت عمومی و یا هتک حیثیت اشخاص مرتبط می شود، چنانچه شخص داوطلب در معرض هتک باشد دلایل و مدارک حضوراً به اطلاع وی می رسد و در صورتی که پس از اطلاع حضوری، فی المجلس به طور کتبی تقاضا کند دلایل و مدارک مربوط، کتبا به وی ابلاغ می شود.

ج - چنانچه ذکر دلایل و مدارک علاوه بر هتک حیثیت داوطلب متضمن هتک فرد یا افراد دیگر باشد. دلایل و مدارک فقط حضوری به اطلاع داوطلب می رسد.

د - در مورد مربوط به امنیت ملی اعلام دلایل و مدارک و نحوه اعلام آنها به داوطلب به تشخیص کمیسیون با عضویت رئیس ستاد فرماندهی کل قوا و وزیر اطلاعات و وزیر کشور خواهد بود.

تبصره ۱- ذکر منابع ارائه دهنده اطلاعات مذکور، به تشخیص مرجع رسیدگی کننده خواهد بود.

تصمیم جدید در این خصوص را ضروری نمی‌داند.»

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

→ تبصره ۲- مراجع رسیدگی کننده به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده مکلفند به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده دقیقاً رسیدگی نموده و نتیجه را به داوطلب و مجریان انتخابات اعلام نمایند. در صورت تقاضای داوطلبان رد صلاحیت شده اولین مرجع رسیدگی کننده به شکایات، حسب مورد موظف است، توضیحات و دفاعیات آنان را استماع نمایند.

تبصره ۳- چنانچه شورای نگهبان صلاحیت داوطلبی را که در مراحل قبلی مورد تأیید قرار گرفته است رد نماید، داوطلب می‌تواند حداکثر ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ شورای نگهبان، درخواست رسیدگی مجدد نماید. شورای نگهبان باید ظرف هفت روز رسیدگی و اعلام نتیجه نماید.

تبصره ۴- رأی‌گیری در شورای نگهبان نسبت به داوطلبانی که صلاحیت آنان در مراحل قبلی به تصویب رسیده، در مورد عدم صلاحیت خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و ۴ تبصره در جلسه مورخ بیست و دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجمع تشخیص مصلحت نظام با اصلاحاتی به تصویب رسیده است.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام
- لازم به توضیح است که با تأیید نظریه شورای نگهبان توسط مجمع، مصوبه مجلس شورای اسلامی از دستور خارج شده و جنبه قانونی پیدا نکرد.

۲۳

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران

شماره: ۱۶۹۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۲۶

حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (۲) ماده (۱)، بند (۴) ماده (۴) و ماده (۷) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۹۷۱۵/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۴

حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۶۹۰ ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ موضوع «لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی و مشورتی آسیایی - آفریقایی برای ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران»^(۲) مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ مجلس شورای اسلامی که بند (۲) از ماده (۱) و بند (۴) از ماده (۴) و کلیت ماده (۷) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۳۶-۷۳۲.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۸۰ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۸.

به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

ماده واحده: بند (۲) از ماده (۱) و بند (۴) از ماده (۴) و کلیت ماده (۷) لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی و مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۰ مجمع مطرح و مصوبه مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل... حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTiF)

شماره: ۲۰۶۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۱

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰)^(۱) که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد مواد (۱۲)، (۱۶)، (۲۵)، (۳۷)، (۴۸)، (۴۹) و (۶۰) عیناً تصویب گردید.

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق و متن پروتکل نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۷۴۳۸/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۸

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۲۰۶۶-ق مورخ ۱۳۸۱/۳/۱ موضوع «لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۹ (۹ مه ۱۹۸۰)»^(۲)

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۷۸۸-۷۸۳.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۸۸۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴.

مصوب ۱۳۸۱/۲/۲۹ مجلس شورای اسلامی که مواد (۱۲)، (۱۶)، (۲۵)، (۳۷)، (۴۸)، (۴۹) و (۶۰) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۴ مجمع طرح و نظر مجلس شورای اسلامی عیناً مورد تأیید قرار گرفت. مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان

شماره: ۲۲۳۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۱۵

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین
جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته
بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی مطرح و
نظر قبلی مجلس در مورد بند (۱) ماده (۱۰) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص
مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۷۶۵۰/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۱۳

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۲۲۳۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۱۵ موضوع «لایحه موافقتنامه استرداد
مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان»^(۲) مصوب
۱۳۸۱/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی که بند «۱» ماده (۱۰) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار
گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت
نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۸۱۳-۸۱۲.

۲. رک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۰۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۱.

برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

ماده واحده: بند (۱) ماده (۱۰) لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ازبکستان مصوب ۱۳۸۱/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه علنی شنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۸ مجمع مطرح و مصوبه مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسید.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی

شماره: ۲۲۸۹-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۲۹

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۷۴۳۷/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۰/۲۸

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۲۲۸۹-ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۹ موضوع «لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی» مصوب ۱۳۸۱/۵/۲۷ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه شنبه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۴ مجمع مطرح و نظر شورای نگهبان عیناً مورد تأیید قرار گرفت.^(۲) مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۰۸-۸۰۷.

۲. با تأیید نظریه شورای نگهبان توسط مجمع، مصوبه مجلس از دستور خارج شده و جنبه قانونی و اجرایی پیدا نکرد.

۲۷

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص الحاق یک تبصره به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی

شماره: ۱۱۳۹۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۹/۳۰

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح الحاق یک تبصره به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۸ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۹۹۷۶/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۲۱

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۰/۲۲۳۹۱/د مورخ ۱۳۸۱/۹/۳۰ در خصوص طرح الحاق یک تبصره به «قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی»^(۲) مصوب ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۱۹-۸۱۸.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۰۱۶ مورخ ۱۳۸۲/۵/۸.

جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

طرح الحاق یک تبصره به «قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ایجاد تسهیلات برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی درمانی مورد نیاز واحدهای بهداشتی درمانی بنیاد شهید انقلاب اسلامی» که در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام پس از تأیید نظر مجلس شورای اسلامی در خصوص انتقال بیمارستان به دولت، ماده واحده ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: با عنایت به نیاز منطقه و تأکید مصوبه مجلس شورای اسلامی به ضرورت حفظ کاربری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم و با توجه به مصالحه اطراف مربوط به موضوع بیمارستان مذکور، مقرر گردید؛ دولت مبلغ ۴۰ میلیارد ریال برای این امر اختصاص دهد تا ابتدا کلیه دیون و تعهدات مختلف بابت بیمارستان فوق از محل مبلغ مذکور پرداخت و باقیمانده آن در اختیار مؤسسه اقتصادی فاطمیّه قرار گیرد و بیمارستان برای ارائه خدمات مناسب بهداشتی، درمانی، آموزشی و پژوهشی، به تملک دولت درآمده و تجهیز گردد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور

شماره: ۳۸۷۸۸

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۲/۱۲

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که مورد
ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ
۱۳۸۱/۱۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند الحاقی ماده
واحد، بند (ص) تبصره (۳)، بند (خ) تبصره (۷)، بندهای (ث) و اجزای آن و (ح) از تبصره
(۱۳)، بندهای (ذ) و الحاقی (۲) از تبصره (۱۶)، بند (و) جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) و بندهای
(ل) و (م) از تبصره (۲۱) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص
مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۲۸۲۹۱/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۲/۲۷

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی و بازگشت به نامه شماره ۳۸۷۸۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۲
در خصوص «لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور»^(۲) که برخی از بندها و ردیف‌های آن مورد
ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود به پیوست مصوبات مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴ مجمع تشخیص
مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۶۱ - ۸۳۵.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۶۹۱۷ مورخ ۱۳۸۲/۱/۹.

متن مصوبه

قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و بند الحاقی ماده واحده، بند (ص) تبصره (۳)، بند (خ) تبصره (۷)، بندهای (ث) و اجزای آن و (ح) از تبصره (۱۳)، بندهای (ذ) و الحاقی (۲) از تبصره (۱۶)، بند (و)، جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) و بندهای (ل) و (م) از تبصره (۲۱) که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، در شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید.

ماده واحده - قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

(۱) بند الحاقی به ماده واحده - در سطر اول عدد ۴/۱ به ۴/۱۲۲ و (۱۰/۹۵۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به (۱۱/۰۱۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تغییر یافت.

(۲) بند «ص» تبصره ۳- در سطر سوم به جای عبارت «به صورت وجوه اداره شده» عبارت «به روال سنوات قبل» (به عنوان افزایش سرمایه دولت در صندوق اشتغال نیازمندان در اختیار صندوق مذکور قرار می‌گیرد) جایگزین می‌گردد.

(۳) بند «خ» تبصره ۷- الف: در سطر دوم بعد از کلمه عبارت «ارشاد اسلامی» عبارت «با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی» اضافه می‌شود.

ب: در سطر سوم بعد از عبارت «به تصویب هیأت دولت می‌رسد» عبارت «نیم (۰/۵) درصد از اعتبارات هر یک از طرحها و بناهایی که می‌تواند معرف هویت اسلامی و ملی باشد برای هزینه در همان طرح، متناسب با فرهنگ دینی و ملی خود اختصاص دهند» جایگزین می‌گردد.

(۴) بند «ث» تبصره ۱۳- در صدر این بند بعد از عبارت «موظف است» عبارت «با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۸۲» اضافه می‌شود.

(۵) بند «ح» تبصره ۱۳- در سطر اول بعد از عبارت «اجازه داده می‌شود» عبارت «با رعایت ماده ۱۲۴ قانون برنامه سوم و با توافق دستگاه‌های استفاده کننده از فرکانس‌های موجود» اضافه می‌شود.

(۶) بند «ذ» و بند الحاقی ۲ تبصره ۱۶- عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

(۷) بند «و» و تبصره ۲۱- عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

(۸) جزءهای ۱ و ۲ بند «ز» از تبصره ۲۱- عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

(۹) بند «ز» تبصره ۲۱- در سطر سوم عبارت «از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» حذف می‌شود.

(۱۰) بند «ل» تبصره ۲۱- الف: ذیل پاراگراف اول در سطر هفتم، بعد از عبارت «ناوگان ریلی»

عبارت «طرح‌های مخابراتی توسط سرمایه‌گذار داخلی و خارجی با اولویت سرمایه‌گذار ایرانی از طرق مذکور در بند (ب)، ماده (۳) قانون سرمایه‌گذاری خارجی اقدام نماید» اضافه می‌شود.

ب - پاراگراف دوم بدین شرح اصلاح می‌گردد:

وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است برای پرداخت تعهدات قراردادی شرکتهای دولتی ایرانی طرف قرارداد (کالا و خدماتی که الزاماً می‌بایست توسط دولت خریداری شود) از محل وجوه و منابع متعلق به آنان، نسبت به برداشت وجه از کلیه حسابهای بانکی و وجوه و منابع متعلق به آنان اقدام و پرداخت از محل آن وجوه و منابع را تعهد کند. این تعهد پرداخت نبایستی از محل وجوه و منابع عمومی دولت باشد.

ج - در پاراگراف آخر در سطر اول بعد از عبارت «این بند» عبارت «شامل شرایط پرداخت و تعهدات قراردادی و انتخاب طرحها» اضافه می‌شود.

(۱۱) بند «م» تبصره ۲۱- در سطر سوم بعد از عبارت «در سال ۱۳۸۲» عبارت «نسبت به تأمین و تضمین معادل دو میلیارد و سیصد میلیون (۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار برای تأمین اعتبار مورد نیاز طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» حذف و در سطر ششم بعد از عبارت «این قانون» عبارت «نسبت به تأمین اعتبار و تضمین بازپرداخت مبلغ ۱۸/۲۸۵ میلیارد ریال از طریق ذخیره ارزی و یا فروش اوراق مشارکت اقدام کند.

چگونگی ترتیبات این بند را هیأت وزیران تصویب خواهد کرد. شروع طرح‌ها و پروژه‌های جدید و نیز انجام هرگونه هزینه خارج از مفاد این بند از این محل مطلقاً ممنوع می‌باشد» اضافه می‌شود.

(۱۲) بودجه شورای نگهبان - به منظور تأمین اعتبار مورد نیاز شورای نگهبان در سال ۱۳۸۲، مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأیید نظر نهایی کمیته کارشناسی؛ متشکل از نمایندگان رئیس جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و دبیر شورای نگهبان تصویب کرد که مبلغ ۶۰ میلیارد ریال به اعتبارات شورای نگهبان اضافه شود (که با احتساب اعتبارات مصوب مجلس شورای اسلامی جمعاً ۱۰۴ میلیارد ریال می‌باشد).

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴

شماره: ۲۲۲۱-ق

تاریخ: ۱۳۸۱/۵/۸

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۵/۶ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده عیناً تصویب گردید.^(۱)

علیهذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۳۲۱۳۰/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۹/۱۰

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۸۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۷/۵^(۲) در خصوص «طرح اصلاح ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی (حضانة طفل)»^(۳) مصوب مورخ ۱۳۸۱/۵/۶ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۱۵-۸۱۴.

۲. شماره و تاریخ نامه مذکور مربوط به ارجاع مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی مصوب ۱۳۷۹/۷/۳ می باشد که در نامه رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام اشتباهاً به جای بازگشت به نامه ۲۲۲۱- ق مورخ ۱۳۸۱/۵/۸ به آن شماره عطف شده است.

۳. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۴۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۰.

مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۹/۸ مجمع برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

طرح «اصلاح ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴ (حضانة طفل)» مصوب مورخ ۱۳۸۱/۵/۶ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع به شرح ماده واحده ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: برای حضانة و نگهداری طفلی که آبّوین او جدا از یکدیگر زندگی می‌کنند، مادر تا سنّ ۷ سالگی اولویت دارد و پس از آن با پدر است.

تبصره: بعد از هفت سالگی در صورت حدوث اختلاف، حضانة طفل با رعایت مصلحت کودک به تشخیص دادگاه می‌باشد.

۳۰

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰

شماره: ۱۴۸۸۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۳/۶

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد این مصوبه عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۳۲۵۳۷/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۰/۱۰

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۱۴۸۸۸ مورخ ۱۳۸۲/۳/۶ در خصوص «تعیین دیه اقلیتهای دینی» مصوب مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، به پیوست مصوبه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۶ شورای مجمع برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.^(۲)

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۸۳۴-۸۳۲.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۱۶۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۴.

متن مصوبه

لایحه الحاق یک تبصره به ماده ۲۹۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ موضوع «تعیین دیه اقلیتهای دینی» مصوب مورخ ۱۳۸۲/۳/۴ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی شورای مجمع به شرح ماده واحده ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: متن زیر بعنوان تبصره به ماده ۲۹۷ قانون مجازات اسلامی الحاق می‌گردد:
تبصره: بر اساس نظر حکومتی ولی امر، دیه اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اندازه دیه مسلمان تعیین می‌گردد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور

شماره: ۹۴۳۱۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۴

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد بند (ژ) تبصره (۱۲)، بندهای (ث) و اجزاء آن و (چ) تبصره (۱۴)، بندهای الحاقی (۱) و (۳) تبصره (۱۶)، بندهای الحاقی (۱)، (۲)، (۳) و (۴) تبصره (۱۹)، بندهای (و)، (م) و جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) از تبصره (۲۱) و بند (۱۰) ایراد شورای محترم نگهبان در نامه شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ (در قسمت ردیفها) عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۴۴۹۴

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۵

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

پیرونامه شماره ۹۴۳۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور، بند (۳) الحاقی به تبصره (۱۶) به دلیل عدم تصویب در مجلس جزء موارد ارجاعی به آن مجمع محترم نیست. خواهشمند است دستور فرمائید مورد رسیدگی قرار نگیرد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۹۶۵-۹۴۷.

مصوبه مجمع

شماره: ۳۳۶۱۶/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۷

حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای کروی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۳۱۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ در خصوص «لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور»^(۱) که برخی از بندها و ردیف‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود به پیوست مصوبات مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۶ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

متن مصوبه

لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور که در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده و بند (ژ) تبصره (۱۲)، بندهای (ث) و اجزای آن و (ج) تبصره (۱۴)، بند الحاقی (۱) تبصره (۱۶)، بندهای الحاقی (۱)، (۲)، (۳) و (۴) تبصره (۱۹)، بندهای (و)، (م) و جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) تبصره (۲۱) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، در شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده - لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

(۱) بند (ژ) تبصره ۱۲ - این بند بدین شرح اصلاح گردید: «در سال ۱۳۸۳ به شرکت سهامی تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) اجازه داده می‌شود از منابع بودجه‌ای این شرکت، کل سهام یکی از شرکت‌های زیر مجموعه خود را خریداری و مدیریت شبکه سراسری، خرید و فروش، ایجاد بازار برق و ترانزیت برق را به این شرکت واگذار نماید. اساسنامه شرکت یاد شده به پیشنهاد وزارت نیرو، تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

(۲) بند (ث) تبصره ۱۴ - در سطر دوم عبارت «قوانین موضوعه» حذف و بجای آن عبارت «مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» جایگزین گردید.

(۳) بند (ج) تبصره ۱۴ - عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

(۴) بند الحاقی ۱ تبصره ۱۶ - عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

(۵) بند الحاقی ۱ تبصره ۱۹ - حذف گردید.

۱. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۰۸ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۰.

۶) بندهای الحاقی ۲ و ۳ تبصره ۱۹- با یکدیگر ادغام گردید و متن جایگزین زیر به تصویب رسید.

«از ابتدای سال ۱۳۸۳ نیروی انتظامی و گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلفند نسبت به استقرار و انجام وظائف قانونی خود در کلیه اسکله‌های جنوب، بازارچه‌های مرزی غرب کشور و دهانه بهمنشیر - اروندرود اقدام نمایند.»

۷) بند الحاقی ۴ تبصره ۱۹- حذف گردید.

۸) بند (و) تبصره ۲۱- عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۹) بند (م) تبصره ۲۱- در سطر ۵ عبارت «و تضمین بازپرداخت» حذف گردید.
در سطر ۶ عبارت «وام خارجی» حذف و بجای آن عبارت «حساب ذخیره ارزی» جایگزین گردید.

۱۰) جزءهای (۱) و (۲) بند (ز) تبصره ۲۱- عیناً نظر مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

۱۱) خالص افزایش مصارف بودجه عمومی بمیزان ۶۹/۰۰۱ میلیون ریال به شرح ذیل:

الف - افزایش اعتبارات هزینه‌ای شورای نگهبان بمیزان ۶۰ میلیارد ریال.

ب - افزایش اعتبارات هزینه‌ای وزارت کشور (مربوطه به برنامه نظارت بر انتخابات) بمیزان ۳۷ میلیارد و ۴۴۳ میلیون ریال.

ج - کاهش اعتبارات ردیف متفرقه نظارت بر انتخابات مجلس بمیزان ۲۸ میلیارد و ۴۴۲ میلیون ریال.

۱۲) همچنین مقرر گردید معادل ۶۹ میلیارد و یک میلیون ریال به منابع بودجه عمومی دولت (درآمد مالیاتی) اضافه شود.

۱۳) افزایش ۲۹ میلیارد و ۴۱۷ میلیون ریال به سرجمع منابع و مصارف دولت بابت معادل ریالی بندهای ذیل موضوع لایحه دو فوریتی الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و...

الف - دو هزار و نهصد و بیست و سه (۲۹۲۳) میلیون دلار سر رسید تعهدات ارزی.

ب - یکصد (۱۰۰) میلیون دلار طرحهای بخش دفاعی

ج - پانصد (۵۰۰) میلیون دلار کمک به بانک کشاورزی.

۱۴- با توجه به تغییرات صورت گرفته فوق مقرر گردید مجلس شورای اسلامی ارقام مندرج در ماده واحده را اصلاح نماید.

۳۲

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه

شماره: ۹۴۶۶۸

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۵

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد ماده واحده و تبصره‌های آن عیناً تصویب گردید.^(۱) علی‌هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

شماره: ۳۳۶۱۵/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۷

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کروبی
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۶۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ در خصوص «لایحه الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور»^(۲) که برخی از تبصره‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود به پیوست مصوبات مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۶ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، ر.ک: همین مجموعه، صص ۹۶۹-۹۶۶.

۲. ر.ک: روزنامه رسمی، شماره ۱۷۲۰۸ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۰.

متن مصوبه

لایحه دو فوریتی الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور که تبصره‌های (۲)، (۳)، (۴) و (۵) آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود، در شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ذیل به تصویب رسید.

تبصره (۲) - عیناً نظر مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

تبصره (۳) - عیناً نظر مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

تبصره (۴) - حذف شد.

تبصره (۵) - عیناً نظر مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی

شماره: ۴۵۱۷

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۹

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳ که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته بود، مجدداً در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر قبلی مجلس در مورد این طرح عیناً تصویب گردید.^(۱)

علی هذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوبه مجلس همراه با نظر شورای نگهبان جهت استحضار و طرح در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام نتیجه به پیوست ایفاد می‌گردد. ضمناً کلیه سوابق نیز ضمیمه می‌باشد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مصوبه مجمع

جناب آقای دکتر حداد عادل

شماره: ۳۵۱۲۸/۰۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۴/۱۶

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۴۵۱۷ مورخ ۱۳۸۳/۱/۲۹ در خصوص «طرح اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳» مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازده (۱۱۲) قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود، در جلسه روز شنبه مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۳ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و «نظر شورای نگهبان عیناً مورد تأیید قرار گرفت. ضمناً مقرر شد: دولت با هماهنگی با ستاد کل نیروهای مسلح و با در نظر گرفتن تمام جوانب مربوط به خدمت نظام وظیفه عمومی، لایحه کاملی را تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی» ارائه نماید.^(۲)

مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می‌گردد.

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

۱. برای اطلاع از مصوبه مجلس شورای اسلامی و نظریه شورای نگهبان، رک: همین مجموعه، صص ۹۴۰-۹۳۷.

۲. با تأیید نظریه شورای نگهبان توسط مجمع، مصوبه مجلس از دستور خارج شده و جنبه قانونی و اجرایی پیدا نکرد.

فهرست اصول

اصول مورد اشاره
از قانون اساسی

صفحة	أصل
٨٨١ ،٧٦٦ ،٧٣٥ ،٤٢٩	٢
٤٢٩ ،٤٢١ ،٣٩١ ،٣٧٥ ،٣٤٩ ،٢٩٤ ،٢٨٣ ،٢٦٣ ،٢٦٢ ،٢٦١ ،٢٦٠ ،٢٥٩ ،٢٥١ ،١٣٨	٣
٧٤٧ ،٧٣٥ ،٧٢٣ ،٦٩٠ ،٦٨٣ ،٦٤٤ ،٦١٤ ،٦١٣ ،٦١٠ ،٥٦٨ ،٥٦٧ ،٥٥٧ ،٥٣٥ ،٥١٤ ،٥١٣	٤
٩٦٠ ،٩٢٨ ،٨٥٨ ،٨٥٧ ،٨٤٠ ،٨٣٩ ،٨٢٢ ،٨٢١ ،٨١١ ،٧٧٨ ،٧٧٣ ،٧٦٦ ،٧٥٦ ،٧٥٤ ،٧٤٨	٥
١١٠٥ ،١٠٣٥ ،١٠٢٧ ،٩٦٩ ،٩٦٥	٦
١٠٢٦ ،٨٨١ ،٥٥٣ ،٥٥٢	٧
٥٢١	٨
٦٤٤	٩
٦١٠	١٠
٨٨١ ،٦٥٥ ،٦٥٣	١١
١٠٢٧ ،٥٣٥ ،٢٩٤ ،١٤٣ ،١١٢	١٢
٢٩٤ ،١٤٣	١٣
٩٥٨ ،٦٤١ ،٦٤٠ ،٣٣٢ ،٣٢٨ ،٣١٠	١٤
٧٦٦ ،٧٠٢ ،٦٩٠ ،٦٨٩ ،٦٨٨ ،٥٧٠	١٥
١٠١٠ ،٨٨١ ،٧٦٦ ،٥٧٠	١٦
٨٨١ ،٤٥١	١٧
١٠٢٦	١٨
١٠٢٦ ،٦٦٤ ،١١٢	١٩
١٠٢٦	٢٠
٧٤٨	٢١
١٠١٢ ،١٠٠٣ ،٤٦٤ ،٤٥١ ،٢٦٣ ،٢٦٢ ،٢٦١ ،٢٦٠ ،٢٥٩ ،٢٣٥	٢٢
١٠١٢ ،٢٣٥	٢٣
١٣٩	٢٤
٧٣٥ ،٤٩٢ ،٤٤٩ ،٣٣٧٧ ،١٣٩ ،٤٧	٢٥
١٠١١	٢٦
١٠٢٧ ،٩٠٣ ،٦٣٨ ،٥١٤ ،١٣٩	٢٧
١٠٤٧ ،١٠٤٣ ،٩٠٣ ،٩٠٠	٢٨
٧٧٢	٢٩
١١٠٥ ،٨٥٧ ،٨٣٩ ،٨٥٨ ،٨٤٠ ،٧٦٦ ،٤٢٩ ،٢٦٣ ،٢٦٢ ،٢٦١ ،٢٦٠ ،٢٥٩	٣٠
٧٩٦ ،٧٩٥ ،٧٢٠ ،٧١٥ ،٧١٤ ،٥٦٣ ،٤٠٦ ،٤٠٤ ،٢٥٨ ،١٤٩ ،٦٨ ،٦٧ ،٦٦ ،٦٥ ،٦٤	٣١
١١٠٠ ،١٠٢١ ،١٠٢٠ ،١٠١٢ ،٩٧٦ ،٩٦٥ ،٩٥٩ ،٩٤٦ ،٨٤٤ ،٨٤٣	٣٢

صفحه	اصل
۲۳۴	۴۵
۸۶۸	۴۷
۷۶۶، ۱۴	۴۸
۶۲۰	۴۹
۷۷۳	۵۰
۲۷۸	۵۱
،۷۲۱، ۷۲۰، ۷۰۷، ۷۰۵، ۷۰۴، ۷۰۱، ۷۰۰، ۶۹۹، ۶۹۷، ۶۹۴، ۶۹۱، ۶۹۰، ۶۸۸، ۶۸۷	۵۲
،۹۵۸، ۸۵۹، ۸۵۸، ۸۵۷، ۸۵۱، ۸۵۰، ۸۴۹، ۸۴۷، ۸۴۶، ۸۴۳، ۸۴۲، ۸۳۶، ۸۳۵، ۷۹۷، ۷۹۶	
۱۱۰۲، ۱۱۰۰، ۱۰۲۵، ۹۵۹	
،۶۹۲، ۶۹۱، ۵۴۹، ۴۹۲، ۴۰۴، ۳۹۱، ۳۷۵، ۳۳۲، ۳۷۹، ۴۴۱، ۲۳۸، ۲۳۴، ۲۱۶، ۶۸	۵۳
،۷۱۶، ۷۱۵، ۷۱۴، ۷۱۳، ۷۱۲، ۷۰۸، ۷۰۵، ۷۰۴، ۷۰۱، ۶۹۸، ۶۹۷، ۶۹۶، ۶۹۵، ۶۹۴، ۶۹۳	
،۸۳۸، ۸۳۶، ۸۳۵، ۸۰۴، ۸۰۰، ۷۹۹، ۷۹۸، ۷۹۴، ۷۹۱، ۷۹۰، ۷۲۲، ۷۲۱، ۷۲۰، ۷۱۹، ۷۱۷	
۱۱۰۰، ۱۰۲۲، ۹۵۸، ۸۵۴، ۸۵۳، ۸۵۱، ۸۵۰، ۸۴۴، ۸۴۲، ۸۴۱، ۸۳۹	
۱۰۲۳	۵۴
۱۰۲۳، ۸۵۱، ۸۵۰، ۲۴۷، ۲۳۵	۵۵
،۴۶۸، ۴۶۵، ۴۶۴، ۴۰۴، ۴۰۳، ۳۰۷، ۲۸۳، ۲۶۱، ۲۲۳، ۲۱۶، ۱۸۳، ۱۶۵، ۱۶۴، ۱۳۸	۵۷
،۶۵۰، ۶۴۸، ۶۳۸، ۶۳۶، ۶۳۱، ۶۱۴، ۵۸۹، ۵۸۸، ۵۸۷، ۵۸۶، ۵۸۵، ۵۲۱، ۵۱۹، ۵۱۴، ۵۱۳	
،۹۰۸، ۹۰۴، ۸۶۳، ۸۴۳، ۸۴۲، ۸۳۷، ۸۲۸، ۸۰۸، ۸۰۶، ۸۰۵، ۷۹۷، ۷۹۶، ۷۸۰، ۷۵۲، ۶۶۷	
۱۱۰۸، ۱۱۰۳، ۱۱۰۰، ۱۰۲۷، ۱۰۲۳، ۱۰۲۱، ۹۵۸، ۹۴۴	
۱۱۰۳، ۷۸۰، ۵۸۸، ۵۶۵، ۵۱۳، ۱۶۴	۵۸
۳۰۸، ۳۰۵	۵۹
۱۱۰۸، ۱۱۰۷، ۱۰۲۲، ۱۰۲۱، ۷۸۰، ۷۰۶، ۷۰۵، ۶۵۷، ۵۱۳، ۴۹۱، ۴۰۴، ۶۸	۶۰
۱۰۲۷، ۹۰۳، ۵۶۵، ۵۱۴	۶۱
۶۴۴	۶۲
۶۱۳	۶۴
۷۸۲، ۶۵۲، ۶۱۵، ۶۱۴، ۶۱۳، ۴۴۶، ۱۱۴	۶۷
۷۸۲	۶۸
۶۳۹	۶۹
۱۶۴	۷۰
۶۳۷، ۶۳۶، ۵۶۵	۷۱
۱۰۲۶، ۸۸۱، ۱۸۴، ۱۸۳	۷۲
۶۸۳، ۶۳۷، ۶۳۶	۷۳
۱۱۰۲، ۷۰۷، ۶۹۱، ۶۹۰، ۳۰۶، ۱۸۴، ۱۸۳، ۹۵	۷۴

صفحة

اصل

٢٩٤ ، ٢٦٦ ، ٢٦١ ، ٢٤٧ ، ٢٣٤ ، ٢٢٢ ، ٢١٦ ، ١٨٤ ، ١٥٦ ، ١٥٤ ، ١٤٩ ، ٩٩ ، ٨١ ، ٦٩ ، ٦٥	٧٥
٦٥٥ ، ٦٤٤ ، ٦٦٨ ، ٦٦٥ ، ٥٤٦ ، ٥٤٣ ، ٥٣٥ ، ٥١٣ ، ٤٩١ ، ٤٦٥ ، ٤٣٨ ، ٤٢٩ ، ٤٠٤ ، ٣٧٨ ، ٣٧٧	٧٦
٩٦٩ ، ٩٤٠ ، ٩١٧ ، ٩١٢ ، ٨٩٨ ، ٨٢٢ ، ٧٨٠ ، ٧٧٢ ، ٧٥٥ ، ٧٥٤ ، ٦٨٦ ، ٦٨٥ ، ٦٧١ ، ٦٦٩ ، ٦٥٧	٧٧
١٠٢٧ ، ١٠٢٥ ، ٩٧٦	٨٠
٢٧٤	٨١
٨٩٨ ، ٥٢ ، ٥١ ، ٥٠	٨٢
١١٠٤ ، ٧٦٦ ، ٢٣٤	٨٣
١٠٢١ ، ٩٧٦ ، ٧٦٦	٨٥
٧٦٦	٨٧
١٠٢٢ ، ٨٤٠ ، ٧٠٤ ، ٧٠٣ ، ٢٣٥ ، ٤٢	٨٩
٣٣٥ ، ٢٩٤ ، ٢٩٣ ، ٢٧٨ ، ٢٦٦ ، ٢٣٥ ، ٢٢٩ ، ٢١٦ ، ١٦٤ ، ١١٣ ، ١١١ ، ٦٨ ، ٦٢ ، ٤٧ ، ٤٦	٩٠
٥٧٤ ، ٥٤٩ ، ٥٤٦ ، ٥٣٥ ، ٥٢٨ ، ٥٢٣ ، ٥٠٧ ، ٤٩٢ ، ٤٩١ ، ٤٦٤ ، ٤٣٨ ، ٤٠٤ ، ٣٧٦ ، ٣٧٥ ، ٣٥٠	٩١
٨٥٠ ، ٧٩٢ ، ٧٧٢ ، ٧٦٦ ، ٧٤٩ ، ٧١٥ ، ٧١٤ ، ٦٦٩ ، ٦٦٢ ، ٦٥٩ ، ٦٥٨ ، ٦٥٧ ، ٦٣٧ ، ٦٣٦ ، ٦٣١	٩٤
١١٠٠ ، ١٠١٩ ، ١٠١٨ ، ٩٧٥ ، ٩٢٨ ، ٩١١ ، ٨٦٥ ، ٨٦٣ ، ٨٥١	٩٤
٦٣٥	٩٤
١١٠٠ ، ٧٩٣ ، ٧٠٠ ، ٦٨٨	٩٤
١١٠٥	٩٤
٩٧ ، ٧٩ ، ٧٧ ، ٧٢ ، ٦٩ ، ٦٥ ، ٦٣ ، ٦٢ ، ٦٠ ، ٥٧ ، ٥٥ ، ٥٤ ، ٥٠ ، ٤٧ ، ٤٥ ، ٤٢ ، ٤٠ ، ٣٩ ، ٣٤	٩٤
١٤٨ ، ١٤٥ ، ١٤٣ ، ١٤١ ، ١٣٩ ، ١٣٦ ، ١٣٤ ، ١٣٢ ، ١٣١ ، ١٢٩ ، ١٢٦ ، ١٢٤ ، ١١٤ ، ١٠٣ ، ١٠١ ، ١٠٠ ، ٩٩ ، ٩٨ ، ٩٧ ، ٩٦ ، ٩٥ ، ٩٤ ، ٩٣ ، ٩٢ ، ٩١ ، ٩٠ ، ٨٩ ، ٨٨ ، ٨٧ ، ٨٦ ، ٨٥ ، ٨٤ ، ٨٣ ، ٨٢ ، ٨١ ، ٨٠ ، ٧٩ ، ٧٨ ، ٧٧ ، ٧٦ ، ٧٥ ، ٧٤ ، ٧٣ ، ٧٢ ، ٧١ ، ٧٠ ، ٦٩ ، ٦٨ ، ٦٧ ، ٦٦ ، ٦٥ ، ٦٤ ، ٦٣ ، ٦٢ ، ٦١ ، ٦٠ ، ٥٩ ، ٥٨ ، ٥٧ ، ٥٦ ، ٥٥ ، ٥٤ ، ٥٣ ، ٥٢ ، ٥١ ، ٥٠ ، ٤٩ ، ٤٨ ، ٤٧ ، ٤٦ ، ٤٥ ، ٤٤ ، ٤٣ ، ٤٢ ، ٤١ ، ٤٠ ، ٣٩ ، ٣٨ ، ٣٧ ، ٣٦ ، ٣٥ ، ٣٤ ، ٣٣ ، ٣٢ ، ٣١ ، ٣٠ ، ٢٩ ، ٢٨ ، ٢٧ ، ٢٦ ، ٢٥ ، ٢٤ ، ٢٣ ، ٢٢ ، ٢١ ، ٢٠ ، ١٩ ، ١٨ ، ١٧ ، ١٦ ، ١٥ ، ١٤ ، ١٣ ، ١٢ ، ١١ ، ١٠ ، ٩ ، ٨ ، ٧ ، ٦ ، ٥ ، ٤ ، ٣ ، ٢ ، ١ ، ٠	٩٤
٢٤٩ ، ٢٤٧ ، ٢٤٦ ، ٢٤٥ ، ٢٤٢ ، ٢٤١ ، ٢٤٠ ، ٢٣٨ ، ٢٣٧ ، ٢٣٦ ، ٢٣٥ ، ٢٣٤ ، ٢٣٣ ، ٢٣٢ ، ٢٣١ ، ٢٣٠ ، ٢٢٩ ، ٢٢٨ ، ٢٢٧ ، ٢٢٦ ، ٢٢٥ ، ٢٢٤ ، ٢٢٣ ، ٢٢٢ ، ٢٢١ ، ٢٢٠ ، ٢١٩ ، ٢١٨ ، ٢١٧ ، ٢١٦ ، ٢١٥ ، ٢١٤ ، ٢١٣ ، ٢١٢ ، ٢١١ ، ٢١٠ ، ٢٠٩ ، ٢٠٨ ، ٢٠٧ ، ٢٠٦ ، ٢٠٥ ، ٢٠٤ ، ٢٠٣ ، ٢٠٢ ، ٢٠١ ، ٢٠٠ ، ١٩٩ ، ١٩٨ ، ١٩٧ ، ١٩٦ ، ١٩٥ ، ١٩٤ ، ١٩٣ ، ١٩٢ ، ١٩١ ، ١٩٠ ، ١٨٩ ، ١٨٨ ، ١٨٧ ، ١٨٦ ، ١٨٥ ، ١٨٤ ، ١٨٣ ، ١٨٢ ، ١٨١ ، ١٨٠ ، ١٧٩ ، ١٧٨ ، ١٧٧ ، ١٧٦ ، ١٧٥ ، ١٧٤ ، ١٧٣ ، ١٧٢ ، ١٧١ ، ١٧٠ ، ١٦٩ ، ١٦٨ ، ١٦٧ ، ١٦٦ ، ١٦٥ ، ١٦٤ ، ١٦٣ ، ١٦٢ ، ١٦١ ، ١٦٠ ، ١٥٩ ، ١٥٨ ، ١٥٧ ، ١٥٦ ، ١٥٥ ، ١٥٤ ، ١٥٣ ، ١٥٢ ، ١٥١ ، ١٥٠ ، ١٤٩ ، ١٤٨ ، ١٤٧ ، ١٤٦ ، ١٤٥ ، ١٤٤ ، ١٤٣ ، ١٤٢ ، ١٤١ ، ١٤٠ ، ١٣٩ ، ١٣٨ ، ١٣٧ ، ١٣٦ ، ١٣٥ ، ١٣٤ ، ١٣٣ ، ١٣٢ ، ١٣١ ، ١٣٠ ، ١٢٩ ، ١٢٨ ، ١٢٧ ، ١٢٦ ، ١٢٥ ، ١٢٤ ، ١٢٣ ، ١٢٢ ، ١٢١ ، ١٢٠ ، ١١٩ ، ١١٨ ، ١١٧ ، ١١٦ ، ١١٥ ، ١١٤ ، ١١٣ ، ١١٢ ، ١١١ ، ١١٠ ، ١٠٩ ، ١٠٨ ، ١٠٧ ، ١٠٦ ، ١٠٥ ، ١٠٤ ، ١٠٣ ، ١٠٢ ، ١٠١ ، ١٠٠ ، ٩٩ ، ٩٨ ، ٩٧ ، ٩٦ ، ٩٥ ، ٩٤ ، ٩٣ ، ٩٢ ، ٩١ ، ٩٠ ، ٨٩ ، ٨٨ ، ٨٧ ، ٨٦ ، ٨٥ ، ٨٤ ، ٨٣ ، ٨٢ ، ٨١ ، ٨٠ ، ٧٩ ، ٧٨ ، ٧٧ ، ٧٦ ، ٧٥ ، ٧٤ ، ٧٣ ، ٧٢ ، ٧١ ، ٧٠ ، ٦٩ ، ٦٨ ، ٦٧ ، ٦٦ ، ٦٥ ، ٦٤ ، ٦٣ ، ٦٢ ، ٦١ ، ٦٠ ، ٥٩ ، ٥٨ ، ٥٧ ، ٥٦ ، ٥٥ ، ٥٤ ، ٥٣ ، ٥٢ ، ٥١ ، ٥٠ ، ٤٩ ، ٤٨ ، ٤٧ ، ٤٦ ، ٤٥ ، ٤٤ ، ٤٣ ، ٤٢ ، ٤١ ، ٤٠ ، ٣٩ ، ٣٨ ، ٣٧ ، ٣٦ ، ٣٥ ، ٣٤ ، ٣٣ ، ٣٢ ، ٣١ ، ٣٠ ، ٢٩ ، ٢٨ ، ٢٧ ، ٢٦ ، ٢٥ ، ٢٤ ، ٢٣ ، ٢٢ ، ٢١ ، ٢٠ ، ١٩ ، ١٨ ، ١٧ ، ١٦ ، ١٥ ، ١٤ ، ١٣ ، ١٢ ، ١١ ، ١٠ ، ٩ ، ٨ ، ٧ ، ٦ ، ٥ ، ٤ ، ٣ ، ٢ ، ١ ، ٠	٩٤
٤٧٥ ، ٤٧٤ ، ٤٦٨ ، ٤٥١ ، ٤٤٩ ، ٤٤٨ ، ٤٤٦ ، ٤٤٤ ، ٤٤٣ ، ٤٣٩ ، ٤٣٤ ، ٤٣٣ ، ٤٣٢ ، ٤٣١ ، ٤٣٠ ، ٤٢٩ ، ٤٢٨ ، ٤٢٧ ، ٤٢٦ ، ٤٢٥ ، ٤٢٤ ، ٤٢٣ ، ٤٢٢ ، ٤٢١ ، ٤٢٠ ، ٤١٩ ، ٤١٨ ، ٤١٧ ، ٤١٦ ، ٤١٥ ، ٤١٤ ، ٤١٣ ، ٤١٢ ، ٤١١ ، ٤١٠ ، ٤٠٩ ، ٤٠٨ ، ٤٠٧ ، ٤٠٦ ، ٤٠٥ ، ٤٠٤ ، ٤٠٣ ، ٤٠٢ ، ٤٠١ ، ٤٠٠ ، ٣٩٩ ، ٣٩٨ ، ٣٩٧ ، ٣٩٦ ، ٣٩٥ ، ٣٩٤ ، ٣٩٣ ، ٣٩٢ ، ٣٩١ ، ٣٩٠ ، ٣٨٩ ، ٣٨٨ ، ٣٨٧ ، ٣٨٦ ، ٣٨٥ ، ٣٨٤ ، ٣٨٣ ، ٣٨٢ ، ٣٨١ ، ٣٨٠ ، ٣٧٩ ، ٣٧٨ ، ٣٧٧ ، ٣٧٦ ، ٣٧٥ ، ٣٧٤ ، ٣٧٣ ، ٣٧٢ ، ٣٧١ ، ٣٧٠ ، ٣٦٩ ، ٣٦٨ ، ٣٦٧ ، ٣٦٦ ، ٣٦٥ ، ٣٦٤ ، ٣٦٣ ، ٣٦٢ ، ٣٦١ ، ٣٦٠ ، ٣٥٩ ، ٣٥٨ ، ٣٥٧ ، ٣٥٦ ، ٣٥٥ ، ٣٥٤ ، ٣٥٣ ، ٣٥٢ ، ٣٥١ ، ٣٥٠ ، ٣٤٩ ، ٣٤٨ ، ٣٤٧ ، ٣٤٦ ، ٣٤٥ ، ٣٤٤ ، ٣٤٣ ، ٣٤٢ ، ٣٤١ ، ٣٤٠ ، ٣٣٩ ، ٣٣٨ ، ٣٣٧ ، ٣٣٦ ، ٣٣٥ ، ٣٣٤ ، ٣٣٣ ، ٣٣٢ ، ٣٣١ ، ٣٣٠ ، ٣٢٩ ، ٣٢٨ ، ٣٢٧ ، ٣٢٦ ، ٣٢٥ ، ٣٢٤ ، ٣٢٣ ، ٣٢٢ ، ٣٢١ ، ٣٢٠ ، ٣١٩ ، ٣١٨ ، ٣١٧ ، ٣١٦ ، ٣١٥ ، ٣١٤ ، ٣١٣ ، ٣١٢ ، ٣١١ ، ٣١٠ ، ٣٠٩ ، ٣٠٨ ، ٣٠٧ ، ٣٠٦ ، ٣٠٥ ، ٣٠٤ ، ٣٠٣ ، ٣٠٢ ، ٣٠١ ، ٣٠٠ ، ٢٩٩ ، ٢٩٨ ، ٢٩٧ ، ٢٩٦ ، ٢٩٥ ، ٢٩٤ ، ٢٩٣ ، ٢٩٢ ، ٢٩١ ، ٢٩٠ ، ٢٨٩ ، ٢٨٨ ، ٢٨٧ ، ٢٨٦ ، ٢٨٥ ، ٢٨٤ ، ٢٨٣ ، ٢٨٢ ، ٢٨١ ، ٢٨٠ ، ٢٧٩ ، ٢٧٨ ، ٢٧٧ ، ٢٧٦ ، ٢٧٥ ، ٢٧٤ ، ٢٧٣ ، ٢٧٢ ، ٢٧١ ، ٢٧٠ ، ٢٦٩ ، ٢٦٨ ، ٢٦٧ ، ٢٦٦ ، ٢٦٥ ، ٢٦٤ ، ٢٦٣ ، ٢٦٢ ، ٢٦١ ، ٢٦٠ ، ٢٥٩ ، ٢٥٨ ، ٢٥٧ ، ٢٥٦ ، ٢٥٥ ، ٢٥٤ ، ٢٥٣ ، ٢٥٢ ، ٢٥١ ، ٢٥٠ ، ٢٤٩ ، ٢٤٨ ، ٢٤٧ ، ٢٤٦ ، ٢٤٥ ، ٢٤٤ ، ٢٤٣ ، ٢٤٢ ، ٢٤١ ، ٢٤٠ ، ٢٣٩ ، ٢٣٨ ، ٢٣٧ ، ٢٣٦ ، ٢٣٥ ، ٢٣٤ ، ٢٣٣ ، ٢٣٢ ، ٢٣١ ، ٢٣٠ ، ٢٢٩ ، ٢٢٨ ، ٢٢٧ ، ٢٢٦ ، ٢٢٥ ، ٢٢٤ ، ٢٢٣ ، ٢٢٢ ، ٢٢١ ، ٢٢٠ ، ٢١٩ ، ٢١٨ ، ٢١٧ ، ٢١٦ ، ٢١٥ ، ٢١٤ ، ٢١٣ ، ٢١٢ ، ٢١١ ، ٢١٠ ، ٢٠٩ ، ٢٠٨ ، ٢٠٧ ، ٢٠٦ ، ٢٠٥ ، ٢٠٤ ، ٢٠٣ ، ٢٠٢ ، ٢٠١ ، ٢٠٠ ، ١٩٩ ، ١٩٨ ، ١٩٧ ، ١٩٦ ، ١٩٥ ، ١٩٤ ، ١٩٣ ، ١٩٢ ، ١٩١ ، ١٩٠ ، ١٨٩ ، ١٨٨ ، ١٨٧ ، ١٨٦ ، ١٨٥ ، ١٨٤ ، ١٨٣ ، ١٨٢ ، ١٨١ ، ١٨٠ ، ١٧٩ ، ١٧٨ ، ١٧٧ ، ١٧٦ ، ١٧٥ ، ١٧٤ ، ١٧٣ ، ١٧٢ ، ١٧١ ، ١٧٠ ، ١٦٩ ، ١٦٨ ، ١٦٧ ، ١٦٦ ، ١٦٥ ، ١٦٤ ، ١٦٣ ، ١٦٢ ، ١٦١ ، ١٦٠ ، ١٥٩ ، ١٥٨ ، ١٥٧ ، ١٥٦ ، ١٥٥ ، ١٥٤ ، ١٥٣ ، ١٥٢ ، ١٥١ ، ١٥٠ ، ١٤٩ ، ١٤٨ ، ١٤٧ ، ١٤٦ ، ١٤٥ ، ١٤٤ ، ١٤٣ ، ١٤٢ ، ١٤١ ، ١٤٠ ، ١٣٩ ، ١٣٨ ، ١٣٧ ، ١٣٦ ، ١٣٥ ، ١٣٤ ، ١٣٣ ، ١٣٢ ، ١٣١ ، ١٣٠ ، ١٢٩ ، ١٢٨ ، ١٢٧ ، ١٢٦ ، ١٢٥ ، ١٢٤ ، ١٢٣ ، ١٢٢ ، ١٢١ ، ١٢٠ ، ١١٩ ، ١١٨ ، ١١٧ ، ١١٦ ، ١١٥ ، ١١٤ ، ١١٣ ، ١١٢ ، ١١١ ، ١١٠ ، ١٠٩ ، ١٠٨ ، ١٠٧ ، ١٠٦ ، ١٠٥ ، ١٠٤ ، ١٠٣ ، ١٠٢ ، ١٠١ ، ١٠٠ ، ٩٩ ، ٩٨ ، ٩٧ ، ٩٦ ، ٩٥ ، ٩٤ ، ٩٣ ، ٩٢ ، ٩١ ، ٩٠ ، ٨٩ ، ٨٨ ، ٨٧ ، ٨٦ ، ٨٥ ، ٨٤ ، ٨٣ ، ٨٢ ، ٨١ ، ٨٠ ، ٧٩ ، ٧٨ ، ٧٧ ، ٧٦ ، ٧٥ ، ٧٤ ، ٧٣ ، ٧٢ ، ٧١ ، ٧٠ ، ٦٩ ، ٦٨ ، ٦٧ ، ٦٦ ، ٦٥ ، ٦٤ ، ٦٣ ، ٦٢ ، ٦١ ، ٦٠ ، ٥٩ ، ٥٨ ، ٥٧ ، ٥٦ ، ٥٥ ، ٥٤ ، ٥٣ ، ٥٢ ، ٥١ ، ٥٠ ، ٤٩ ، ٤٨ ، ٤٧ ، ٤٦ ، ٤٥ ، ٤٤ ، ٤٣ ، ٤٢ ، ٤١ ، ٤٠ ، ٣٩ ، ٣٨ ، ٣٧ ، ٣٦ ، ٣٥ ، ٣٤ ، ٣٣ ، ٣٢ ، ٣١ ، ٣٠ ، ٢٩ ، ٢٨ ، ٢٧ ، ٢٦ ، ٢٥ ، ٢٤ ، ٢٣ ، ٢٢ ، ٢١ ، ٢٠ ، ١٩ ، ١٨ ، ١٧ ، ١٦ ، ١٥ ، ١٤ ، ١٣ ، ١٢ ، ١١ ، ١٠ ، ٩ ، ٨ ، ٧ ، ٦ ، ٥ ، ٤ ، ٣ ، ٢ ، ١ ، ٠	٩٤
١٠٤٩ ، ١٠٢٨ ، ١٠٢٦	٩٤

اصل	صفحه
۹۵	۲، ۷۸۱
۹۶	۶۳۶، ۶۳۷
۹۷	۲۴
۹۸	۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۹
۹۹	۴۴۶، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۵۲، ۶۳۷، ۷۲۴، ۷۸۰، ۷۸۲
	۸۵۹، ۸۶۰، ۹۵۹
۱۰۰	۲۷۸، ۳۳۹، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۹۱، ۵۱۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶
۱۰۱	۳۳۹، ۳۷۴، ۳۷۶، ۳۷۷، ۵۱۷
۱۰۲	۳۳۹
۱۰۳	۳۷۵
۱۰۶	۳۷۷
۱۰۷	۶۳۶، ۶۳۷
۱۰۸	۶۳۶، ۶۳۷، ۱۰۷۳
۱۰۹	۶۳۶، ۶۳۷
۱۱۰	۳۰۱، ۳۰۳، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۶۴، ۴۶۸، ۵۳۵، ۵۶۵، ۵۷۰، ۵۸۵، ۵۸۷، ۵۸۸، ۶۰۰، ۶۰۴
	۶۳۵، ۶۳۶، ۶۹۵، ۶۹۶، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۹۳، ۷۹۴، ۸۰۴، ۸۳۱، ۸۶۳، ۸۶۹، ۱۰۱۸، ۱۰۲۱، ۱۱۰۶
	۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۲، ۱۱۰۶
۱۱۲	۱۶۵، ۴۲۹، ۶۳۲، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۷۷، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۶، ۶۸۹، ۶۹۰، ۷۰۳
	۷۰۷، ۷۱۲، ۷۲۳، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۱، ۷۳۶، ۷۳۹، ۷۴۴، ۷۵۲، ۷۵۷، ۷۵۹، ۷۷۸، ۷۸۰، ۷۸۲
	۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۴، ۷۹۷، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۸، ۸۱۱، ۸۱۳، ۸۱۵، ۸۱۷، ۸۱۹، ۸۲۴
	۸۲۶، ۸۲۸، ۸۳۱، ۸۳۴، ۸۵۷، ۸۶۱، ۸۶۵، ۸۶۸، ۸۸۲، ۸۹۹، ۹۰۸، ۹۱۴، ۹۱۹، ۹۳۶، ۹۴۰
	۹۴۴، ۹۴۶، ۹۶۵، ۹۶۹، ۹۷۶، ۹۸۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۳، ۱۰۲۵، ۱۰۳۴، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰
	۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵
	۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳، ۱۰۶۴، ۱۰۶۵، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸
	۱۰۶۹، ۱۰۷۰، ۱۰۷۲، ۱۰۷۳، ۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۰۷۷، ۱۰۷۸، ۱۰۷۹، ۱۰۸۰، ۱۰۸۱، ۱۰۸۲
	۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۱، ۱۰۹۴، ۱۰۹۶، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰
۱۱۳	۵۶۵، ۶۳۶
۱۱۵	۸۸۱
۱۱۸	۷۲۴
۱۲۱	۱۱۴
۱۲۳	۱۳، ۵۵۲
۱۲۵	۷۶، ۸۹۸
۱۲۶	۴۶۵، ۶۵۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۱۱۰۷، ۱۱۰۸

صفحه	اصل
۷۲۵	۱۲۹
۴۱۱، ۴۰۲، ۷۰، ۶۸، ۶۶، ۶۴	۱۳۳
۶۱۲	۱۳۴
۱۰۲۲، ۱۰۲۱، ۸۳۱، ۶۱۲، ۴۶۵، ۴۰۴	۱۳۷
۴۹۱، ۴۶۵، ۴۶۴، ۴۳۸، ۴۲۸، ۴۰۴، ۳۷۶، ۲۹۴، ۲۹۳، ۲۶۶، ۲۵۲، ۱۶۴، ۷۰، ۶۸	۱۳۸
۱۰۲۰، ۹۲۸، ۷۳۶، ۶۵۹، ۶۵۷، ۵۶۵، ۵۰۶	۱۳۹
۱۰۲۱، ۷۸۷، ۷۸۴، ۳۲۸، ۳۲۲، ۱۰۲، ۱۰۱، ۷۷، ۷۶، ۶۰، ۴۵، ۴۴، ۴۰، ۳۹، ۳۸	۱۴۷
۸۶۴	۱۴۸
۹۳۸	۱۵۲
۷۶۶، ۷۳۵	۱۵۳
۸۸۱، ۷۶۶	۱۵۴
۷۳۵	۱۵۶
۵۵۷، ۵۱۷، ۵۱۴، ۵۱۳، ۴۹۲، ۴۹۱، ۴۴۹، ۳۷۷، ۲۸۳، ۲۴۷، ۱۸۴، ۱۸۳، ۱۳۸، ۱۳۰	۱۵۷
۹۷۹، ۹۲۸، ۹۰۸، ۹۰۴، ۹۰۳، ۸۶۸، ۸۲۴، ۸۰۷، ۷۳۸، ۷۳۵، ۶۳۹، ۶۳۸، ۶۳۷، ۶۳۶	۱۵۷
۱۰۲۷، ۱۰۲۳، ۱۰۲۲، ۱۰۱۱	۱۵۸
۹۴۴، ۶۳۹، ۶۰۴، ۵۲۱، ۵۱۹، ۵۱۷	۱۵۹
۱۰۲۷، ۹۲۸، ۵۶۵، ۶۳۸، ۶۳۱، ۴۴۴، ۴۱۶، ۹۶	۱۶۰
۱۰۲۷، ۹۰۳، ۹۲۸، ۶۳۸، ۶۳۷، ۵۱۴، ۴۹۳، ۳۷۷	۱۶۵
۱۱۰۸، ۱۱۰۷، ۷۰۷، ۷۰۶، ۷۰۵، ۱۱۳، ۱۱۲	۱۶۶
۹۰۶، ۹۰۴، ۶۳۹، ۶۲۵، ۶۲۴	۱۶۷
۹۰۳	۱۶۸
۱۰۲۷، ۶۳۸، ۵۱۴، ۲۰۱، ۱۹۰، ۱۷۸	۱۷۰
۱۰۲۷، ۱۰۲۶، ۵۱۹، ۵۱۴، ۵۱۳، ۵۰۹	۱۷۲
۳۷۷	۱۷۳
۴۲۱، ۱۸۳	۱۷۴
۱۰۲۳، ۴۹۱، ۳۷۷، ۲۴۷، ۲۴۴	۱۷۵
۱۰۲۳، ۲۴۷	۱۷۶
۸۲۱، ۷۵۶، ۷۵۵، ۷۵۴، ۷۲۳، ۶۳۷، ۶۳۶، ۵۶۸، ۵۶۷، ۵۶۵، ۵۶۴، ۵۶۳، ۵۶۲، ۴۰۳	۱۷۶
۱۰۲۷، ۸۲۲	
۱۰۲۲	

فهرست تفصیلی

عنوان.....	صفحه.....
فصل اول – مصوبات تأیید شده در مرحله اول.....	۱.....
فصل دوم – مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد.....	۳۷.....
۱. مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی.....	۳۸.....
۲. مغایرت لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت با قانون اساسی.....	۴۲.....
۳. مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی با قانون اساسی.....	۴۴.....
۴. مغایرت قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی با قانون اساسی.....	۴۶.....
۵. مغایرت قانون موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو با قانون اساسی.....	۵۰.....
۶. مغایرت قانون موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی با قانون اساسی.....	۵۲.....
۷. مخالفت طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات با موازین شرع.....	۵۳.....
۸. مخالفت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره با موازین شرع.....	۵۵.....
۹. مغایرت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان با قانون اساسی.....	۵۹.....
۱۰. مغایرت لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای با قانون اساسی.....	۶۲.....
۱۱. مخالفت و مغایرت قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن با شرع و قانون اساسی.....	۶۴.....

۱۲. مغایرت لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی با قانون اساسی ۶۸
۱۳. مخالفت طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجویان به خارج از کشور
مصوب ۱۳۶۴ با موازین شرع ۷۲
۱۴. وجود ابهام در طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز
درمانی منتقل می‌نمایند ۷۴
۱۵. مغایرت قانون موافقتنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری
اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب با قانون اساسی ۷۶
۱۶. وجود ابهام در لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات ۷۹
۱۷. مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول
برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۶۷/۳۰
با قانون اساسی ۸۱
۱۸. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت
جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و
جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد با موازین شرع ۸۳
۱۹. مخالفت قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت
فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از
فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه با موازین شرع ۸۵
۲۰. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت
جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات
مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع ۸۷
۲۱. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت
جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل
اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع ۸۹
۲۲. مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار
مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی
ایران و دولت اوکراین با موازین شرع ۹۱

۲۳. مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بردرآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر با موازین شرع ۹۳
۲۴. مغایرت لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت با قانون اساسی ۹۵
۲۵. مغایرت طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی ۹۶
۲۶. لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی با قانون اساسی ۹۹
۲۷. مغایرت لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری با قانون اساسی ۱۰۱
۲۸. مغایرت و مخالفت لایحه کانون کارشناسان رسمی دادگستری با قانون اساسی و شرع ۱۰۳
۲۹. مغایرت و مخالفت طرح الحاق دو تبصره به ماده واحده قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۶۳/۱/۲۸ با قانون اساسی و شرع ۱۲۹
۳۰. مغایرت و مخالفت طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و شرع ۱۳۶
۳۱. مخالفت طرح اصلاح موادی از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ با شرع ۱۴۵
۳۲. مغایرت طرح تأسیس مؤسسات غیردولتی با قانون اساسی ۱۴۹
۳۳. وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان ۱۵۱
۳۴. مغایرت طرح تسهیل برقرار کردن چاههای کشاورزی با قانون اساسی ۱۵۳
۳۵. مغایرت و مخالفت لایحه ایجاد شهرهای جدید با قانون اساسی و شرع ۱۵۵
۳۶. مغایرت و مخالفت طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش با قانون اساسی و شرع ۱۶۰
۳۷. مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب با قانون اساسی و شرع ۱۷۷
۳۸. مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم با قانون اساسی و شرع ۲۰۹

۳۹. مغایرت و مخالفت لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت با قانون اساسی و شرع ۲۲۹
۴۰. مغایرت لایحه اصلاح سقف ارزی سال ۱۳۸۱ در جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه با قانون اساسی ۲۳۷
۴۱. مغایرت لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با قانون اساسی ۲۴۰
۴۲. مغایرت لایحه اصلاح قانون الزام شرکتها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و برنامه مصوب ۱۳۷۸ با قانون اساسی ۲۴۲
۴۳. مغایرت طرح الحاق یک ماده به قانون دیوان محاسبات کشور مصوب ۱۳۶۱ با قانون اساسی ۲۴۶
۴۴. مغایرت و مخالفت لایحه منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن با قانون اساسی و شرع ۲۴۹
۴۵. وجود ابهام در خصوص لایحه اصلاح ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه و تشکیل شورای عالی انرژی کشور ۲۵۳
۴۶. مغایرت طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرحهای آب کشور با قانون اساسی ۲۵۶
۴۷. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی ساماندهی بهداشت و درمان بر اساس اصول سوم و بیست‌ونهم و چهل‌وسوم با قانون اساسی و موازین شرع ۲۵۹
۴۸. وجود ابهام در طرح اصلاح قانون برقراری حقوق وظیفه مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیتهای خطیر نمایندگی مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۹ و مغایرت آن با قانون اساسی ۲۶۴
۴۹. وجود ابهام در طرح اصلاح موادی از قانون مدنی و مخالفت آن با موازین شرع ۲۷۰
۵۰. مغایرت طرح تعیین نمایندگان ناظر مجلس شورای اسلامی بر نحوه انعقاد قرارداد در دستگاههای اجرائی با قانون اساسی ۲۷۳
۵۱. مغایرت لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی با قانون اساسی و وجود شبهه شرعی در آن ۲۷۶

۵۲. مغایرت و مخالفت طرح حمایت از کودکان و نوجوانان با قانون اساسی و شرع ۲۸۲
۵۳. مغایرت و مخالفت طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع ۲۸۹
۵۴. مغایرت و مخالفت لایحه تشکیل سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح با قانون اساسی و شرع ۳۰۰
۵۵. مغایرت طرح الحاق یک ماده به آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن ۳۰۵
۵۶. مغایرت لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه (میگا) با قانون اساسی ۳۰۹
۵۷. مخالفت لایحه تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح مواد (۱۱) و (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با موازین شرع و وجود ابهام در آن ۳۱۲
۵۸. مخالفت طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور با موازین شرع و وجود ابهام در آن ۳۱۶
۵۹. مغایرت موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان با قانون اساسی ۳۲۰
۶۰. مغایرت لایحه موافقتنامه مربوط به سازمان بین‌المللی ماهواره‌ای مخابراتی (اصلاحیه موافقتنامه ایتلتست) با قانون اساسی ۳۲۴
۶۱. مغایرت و مخالفت لایحه ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال با قانون اساسی و موازین شرع ۳۳۰
۶۲. مغایرت لایحه مقررات اداری و استخدامی وزارت صنایع و معادن با قانون اساسی ۳۳۴
۶۳. مغایرت لایحه یک فوریتی اصلاح مواد (۱) و (۲) و (۷) قانون تشکیلات، وظائف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ با قانون اساسی ۳۳۷
۶۴. مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای فدرال سوئیس با موازین شرع ۳۴۱

۶۵. مغایرت و مخالفت طرح تجارت الکترونیکی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۳۴۵
۶۶. مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح قانون تشکیلات، وظایف و اختیارات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ با قانون اساسی و موازین شرع ۳۵۸
۶۷. مغایرت و مخالفت لایحه وظائف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۳۹۷
۶۸. مخالفت طرح آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور با موازین شرع و وجود ابهام در آن ۴۱۴
۶۹. مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی مجازات جرائم نیروهای مسلح با قانون اساسی و موازین شرع ۴۱۸
۷۰. مغایرت لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری با قانون اساسی ۴۲۶
۷۱. مغایرت و مخالفت لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۴۳۴
۷۲. مغایرت طرح یک فوریتی تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی ۴۴۴
۷۳. مغایرت و مخالفت طرح دو فوریتی استفساریه تبصره (۵) الحاقی به ماده واحده قانون فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۸۰ با قانون اساسی و موازین شرع ۴۴۸
۷۴. مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۴۵۱
۷۵. وجود ابهام در طرح دو فوریتی اصلاح موادی از آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ۴۷۵
۷۶. مغایرت طرح نظام صنفی کشور با قانون اساسی ۴۷۸
۷۷. مغایرت و مخالفت طرح تشکیل هیأت منصفه با قانون اساسی و شرع ۵۰۹

۷۸. مغایرت و مخالفت لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع..... ۵۲۸
۷۹. مغایرت لایحه تقسیم استان خراسان به سه استان با قانون اساسی..... ۵۴۲
۸۰. مغایرت لایحه دو فوریتی مدیریت پسماندها با قانون اساسی..... ۵۴۵
۸۱. مغایرت لایحه دو فوریتی تأسیس سازمان شیلات ایران با قانون اساسی..... ۵۴۸
- فصل سوم - ارسال مصوبه جهت اجرا بدون لحاظ نظر شورای نگهبان..... ۵۵۱**
۱. اعلام وجود اشکالات شرعی در طرح پیوند اعضای فوت شده یا بیمارانی که مرگ آنان مسلم است..... ۵۵۲
- فصل چهارم - مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی..... ۵۵۵**
۱. مخالفت و مغایرت طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید با شرع و قانون اساسی..... ۵۵۶
۲. وجود ابهام در طرح دو فوریتی استفساریه راجع به قوانین موضوعه مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی..... ۵۶۰
۳. مغایرت طرح اصلاح قانون اداره صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی..... ۵۶۲
۴. مغایرت طرح اولویت استخدام افراد بومی با قانون اساسی..... ۵۶۹
۵. عودت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی (۱۹۶۹) و پروتکل ۱۹۹۲ جهت اصلاح کنوانسیون تأسیس یک صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی (۱۹۷۱) به مجلس شورای اسلامی..... ۵۷۱
۶. مغایرت لایحه تفویض اختیار اصلاح آئین‌نامه ایمنی انبارهای کالا مصوب ۱۳۵۲ با قانون اساسی..... ۵۷۴
۷. مغایرت و مخالفت لایحه اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با قانون اساسی و موازین شرع..... ۵۷۵
۸. مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه با قانون اساسی و شرع..... ۵۹۹

۹. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳ با قانون اساسی و موازین شرع..... ۶۰۸
۱۰. مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۶۱۱
۱۱. مغایرت و مخالفت لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود و وظایف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ تحت عنوان «مسئولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی» با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۶۳۳
۱۲. مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات استفاده از واگن ها و کانتینرها P.P.W با قانون اساسی ۶۴۰
۱۳. مغایرت و مخالفت طرح استانی شدن حوزه های انتخابیه مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی و موازین شرع ۶۴۳
۱۴. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی استفساریه تبصره (۷) ماده (۹) قانون اصلاح قانون مطبوعات با قانون اساسی و موازین شرع ۶۴۷
۱۵. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی محدودیت توقیف مطبوعات با قانون اساسی و موازین شرع ۶۴۹
۱۶. مغایرت و مخالفت طرح سه فوریتی الحاق دو تبصره به ماده (۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ با قانون اساسی و موازین شرع ۶۵۱
۱۷. مغایرت طرح یک فوریتی تشکیل شورای عالی خانواده با قانون اساسی و وجود ابهام در آن ۶۵۳
۱۸. مغایرت لایحه دو فوریتی تنظیم بازار غیرمتشکل پولی با قانون اساسی و وجود ابهام در آن ۶۵۸
۱۹. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی نحوه انجام فعالیتهای تشکلهای دانشجویی و دانشگاهی با قانون اساسی و موازین شرع ۶۶۳
۲۰. مغایرت طرح یک فوریتی واگذاری خانه ها و ساختمان های نیمه تمام و بلااستفاده نیروی زمینی ارتش و هوانیروز مسجد سلیمان به مردم مناطق ناآمن مسجد سلیمان با قانون اساسی ۶۶۸

۲۱. مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح تبصره (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن با قانون اساسی ۶۷۰
۲۲. مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون مدنی با موازین شرع ۶۷۲
- فصل پنجم - مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص مصلحت نظام** ۶۷۵
۱. مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی با شرع ۶۷۶
۲. مخالفت لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اگو» با شرع ۶۷۸
۳. مخالفت طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ با شرع ۶۸۰
۴. مخالفت طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات با شرع ۶۸۱
۵. مغایرت و مخالفت طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی با قانون اساسی و شرع ۶۸۳
۶. مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ با قانون اساسی ۶۸۴
۷. مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع ۶۸۷
۸. مخالفت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان کنفرانس اسلامی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی با شرع ۷۲۶
۹. مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی با موازین شرع ۷۲۹
۱۰. مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش با شرع ۷۳۰
۱۱. مغایرت و مخالفت موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری به تهران با قانون اساسی و شرع ۷۳۲

۱۲. مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ با قانون اساسی و شرع ۷۳۷
۱۳. مخالفت لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه با شرع ۷۴۰
۱۴. مغایرت و مخالفت طرح گزینش با قانون اساسی و شرع ۷۴۵
۱۵. مغایرت و مخالفت طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی با قانون اساسی و شرع ۷۵۳
۱۶. مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی، تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه با شرع ۷۵۸
۱۷. مغایرت طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی با قانون اساسی ۷۶۰
۱۸. مغایرت و مخالفت طرح سه فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ با قانون اساسی و شرع ۷۷۹
۱۹. مغایرت و مخالفت لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۳ (سوم ژوئن ۱۹۹۹) حاوی اصلاحات کنوانسیون حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTIF) با قانون اساسی و شرع ۷۸۳
۲۰. مخالفت لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین با شرع ۷۸۹
۲۱. مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور با قانون اساسی و شرع ۷۹۰
۲۲. مغایرت لایحه معافیت دستگاههای دولتی از پرداخت هزینه دادرسی با قانون اساسی ۸۰۷
۲۳. وجود ابهام درخصوص طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل‌کشی و ضد بشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی ۸۰۹
۲۴. مخالفت لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان با شرع ۸۱۲
۲۵. مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹) قانون مدنی با شرع ۸۱۴

۲۶. مخالفت طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار با موازین شرع ۸۱۶
۲۷. مخالفت طرح الحاق یک تبصره به قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی با شرع ۸۱۸
۲۸. مغایرت و مخالفت طرح الحاق یک ماده و (۵) تبصره به قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع ۸۲۰
۲۹. مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۸) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷ با موازین شرع ۸۲۵
۳۰. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح ماده (۶) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹ با قانون اساسی و موازین شرع ۸۲۷
۳۱. مغایرت و مخالفت لایحه تشکیل سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع ۸۲۹
۳۲. مخالفت لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ با موازین شرع و وجود ابهام در آن ۸۳۲
۳۳. مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع ۸۳۵
۳۴. مغایرت و مخالفت طرح سرباز روحانی در مناطق اهل سنت با قانون اساسی و موازین شرع ۸۶۲
۳۵. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۴ با قانون اساسی و موازین شرع ۸۶۶
۳۶. مغایرت و مخالفت لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان با قانون اساسی و موازین شرع ۸۶۹
۳۷. مغایرت طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز با قانون اساسی ۸۸۳
۳۸. مغایرت و مخالفت طرح منع شکنجه با قانون اساسی و شرع ۹۰۰
۳۹. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی با قانون اساسی و موازین شرع ۹۰۹

۴۰. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی جلوگیری از خُرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات فنی، اقتصادی با قانون اساسی و موازین شرع ۹۱۵
۴۱. مغایرت و مخالفت طرح سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۹۲۰
۴۲. مغایرت طرح یک فوریتی اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹ با قانون اساسی ۹۳۷
۴۳. مغایرت و مخالفت طرح یک فوریتی برگزاری مناقصات با قانون اساسی و موازین شرع ۹۴۱
۴۴. مغایرت لایحه یک فوریتی استفساریه ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ با قانون اساسی ۹۴۵
۴۵. مغایرت و مخالفت لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور با قانون اساسی و موازین شرع ۹۴۷
۴۶. مغایرت لایحه دو فوریتی الحاق شش تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور با قانون اساسی ۹۶۶
۴۷. مغایرت و مخالفت لایحه یک فوریتی تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۹۷۰
۴۸. مغایرت و مخالفت لایحه مبارزه با پولشویی با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۹۷۷
۴۹. مغایرت و مخالفت لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی و موازین شرع و وجود ابهام در آن ۹۸۱
۵۰. مغایرت طرح دو فوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور با قانون اساسی ۱۰۲۴
۵۱. مغایرت و مخالفت طرح جرایم سیاسی با قانون اساسی و شرع ۱۰۲۶

- فصل ششم - مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام..... ۱۰۳۷**
۱. بازگشت لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهامات و ایرادات..... ۱۰۳۸
 ۲. بازگشت طرح نحوه رسیدگی به شکایات جنایات نسل‌کشی و ضدبشریت و تعدیات ناشی از نژادپرستی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهامات..... ۱۰۴۱
 ۳. بازگشت طرح نحوه رسیدگی به درخواست اعسار از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام..... ۱۰۴۲
 ۴. بازگشت طرح منع شکنجه از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام..... ۱۰۴۳
 ۵. بازگشت لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام..... ۱۰۴۴
 ۶. بازگشت لایحه مبارزه با پولشویی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام..... ۱۰۴۵
 ۷. بازگشت طرح الحاق دولت جمهوری اسلامی به کنوانسیون منع شکنجه از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مجلس شورای اسلامی جهت رفع ابهام..... ۱۰۴۶
 ۸. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰..... ۱۰۴۸
 ۹. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱..... ۱۰۵۰
 ۱۰. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص قانون اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اگو»..... ۱۰۵۲
 ۱۱. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور..... ۱۰۵۴
 ۱۲. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی..... ۱۰۵۶

۱۳. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی..... ۱۰۵۹
۱۴. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مردمی بنگلادش..... ۱۰۶۰
۱۵. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه..... ۱۰۶۱
۱۶. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰..... ۱۰۶۲
۱۷. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص موافقتنامه همکاری قضائی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، ... بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه..... ۱۰۶۴
۱۸. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی..... ۱۰۶۵
۱۹. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اوکراین..... ۱۰۶۷
۲۰. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اختصاص درصدی از درآمد حاصل از پخش مسابقات ورزشی توسط صدا و سیماى جمهوری اسلامی ایران به فدراسیونهای ورزشی..... ۱۰۶۹
۲۱. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آئین نامه دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸..... ۱۰۷۱
۲۲. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح الحاق (۳) تبصره به ماده (۵۲) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸..... ۱۰۷۳
۲۳. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی - آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران..... ۱۰۷۵
۲۴. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ... حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهن (COTiF)..... ۱۰۷۷

۲۵. مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان
بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ازبکستان..... ۱۰۷۹
۲۶. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه معافیت دستگاههای
دولتی از پرداخت هزینه دادرسی ۱۰۸۱
۲۷. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص الحاق یک تبصره به
قانون واگذاری بیمارستان شهید دکتر بهشتی قم به بنیاد شهید انقلاب اسلامی ۱۰۸۲
۲۸. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲
کل کشور ۱۰۸۴
۲۹. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۱۶۹)
قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴ ۱۰۸۷
۳۰. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق یک تبصره
به ماده (۲۹۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ ۱۰۸۹
۳۱. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳
کل کشور ۱۰۹۱
۳۲. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص لایحه الحاق شش تبصره به
ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون برنامه سوم توسعه ۱۰۹۴
۳۳. مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص طرح اصلاح موادی از
قانون خدمت نظام وظیفه عمومی ۱۰۹۶
- فهرست اصول ۱۰۹۷
- فهرست تفصیلی ۱۱۰۳

منشورات مرکز تحقیقات شورای نگهبان

- ۱- مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره اول مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۱۳)، خرداد ۱۳۹۰، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۲- مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره دوم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۱۲)، زمستان ۱۳۸۹، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۳- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره سوم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۱۱)، پاییز ۱۳۸۵، تهران، نشر دادگستر
- ۴- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره چهارم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۱۰)، پاییز ۱۳۸۵، تهران، نشر دادگستر
- ۵- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره پنجم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۹)، پاییز ۱۳۸۵، تهران، نشر دادگستر
- ۶- مجموعه نظرات شورای نگهبان درباره مصوبات سال اول دوره ششم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۲)، تابستان ۱۳۸۰، تهران، مرکز تحقیقات شورای نگهبان
- ۷- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات سال دوم دوره ششم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۵)، بهار ۱۳۸۲، تهران، نشر دادگستر
- ۸- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات سال سوم دوره ششم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۶)، بهار ۱۳۸۳، تهران، نشر دادگستر
- ۹- مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات سال چهارم دوره ششم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۷)، بهار ۱۳۸۴، تهران، نشر دادگستر
- ۱۰- مجموعه نظرات شورای نگهبان ویژه لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور (کتاب شماره ۱)، بهار ۱۳۸۰، تهران، مرکز تحقیقات شورای نگهبان
- ۱۱- بررسی تحلیلی مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور (کتاب شماره ۳)، تابستان ۱۳۸۱، تهران، مرکز تحقیقات شورای نگهبان
- ۱۲- مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات دوره هفتم مجلس شورای اسلامی (کتاب شماره ۱۴)، ۱۳۸۹، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

- ۱۳- مجموعه نظریات شورای نگهبان تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات - ۱۳۵۹ تا ۱۳۸۰ (کتاب شماره ۴)، چاپ اول، تابستان ۱۳۸۱، تهران، مرکز تحقیقات شورای نگهبان
- ۱۴- مجموعه نظریات شورای نگهبان تفسیری و مشورتی در خصوص اصول قانون اساسی به انضمام استفساریه‌ها و تذکرات - ۱۳۵۹ تا ۱۳۸۸ (کتاب شماره ۱۷)، چاپ دوم - ویرایش اول، تیر ۱۳۸۹، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۱۵- مشروح مذاکرات سال ۱۳۵۹ شورای نگهبان (کتاب شماره ۱۶)، چاپ اول، تابستان ۱۳۸۶، تهران، نشر دادگستر
- ۱۶- مشروح مذاکرات سال ۱۳۵۹ شورای نگهبان (کتاب شماره ۱۵)، چاپ دوم - ویرایش اول، شهریور ۱۳۸۹، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۱۷- مشروح مذاکرات سال ۱۳۶۰ شورای نگهبان (کتاب شماره ۲۳)، آذر ۱۳۹۰، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۱۸- مجموعه نظریات فقهی شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات دیوان عدالت اداری - ۱۳۶۱ تا ۱۳۸۳ (کتاب شماره ۸)، تابستان ۱۳۸۴، تهران، نشر دادگستر
- ۱۹- دادرسی اساسی در جمهوری اسلامی ایران؛ اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان - ۱۳۵۹ تا ۱۳۸۹ (کتاب شماره ۲۰)، ۱۳۹۰، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۲۰- تفکیک تقنین و اجراء؛ تحلیل مرزهای صلاحیت تقنینی در روابط قوای مقننه و مجریه (کتاب شماره ۱۹)، فروردین ماه ۱۳۹۱، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۲۱- مبانی آراء و نظرات شورای نگهبان؛ مستنبط از مشروح مذاکرات سال ۱۳۸۷ (کتاب شماره ۲۱)، فروردین ماه ۱۳۹۱، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- ۲۲- فصلنامه «بررسی‌های حقوقی»، پیش‌شماره، زمستان ۱۳۹۰، تهران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

Collection of Guardian Council Views

**Respect To Legislation Passed By
Islamic Consultative Assembly
(Sixth term)**

**Guardian Council Research Center
(GCRC)**

